

विद्युत्-शक्ति.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૮-૮૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ તીલશ્ચે હોશીરૂબા

વિષય દૃષ્ટાંત : ૩ ૩૬૮

તીલરમે-હોશરબા.

છદ્દ-અવલ.

લખનાર,
મુનશી અબદુલકરીમ કલીમ.

અમદાવાદ.

છપાવનાર,
મોદી મગનલાલ જેથંદ ભાવનગરવાલા.
બુકસેલર અને પબ્લીશર્સ,
કે. રીચીરાડ, મુ. અમદાવાદ.

આવૃત્તિ પહેલી.

પ્રત ૨૦૦૦.

હી. સન. ૧૩૩૨.

સંવત ૧૯૭૦.

અમદાવાદ.

ધી " ડાયમંડ જ્યુવેલી " પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ જગનલાલે છાપ્યું.

કિ. રૂ. ૪-૮-૦.

રજીસ્ટર.

આ કિતાબ સને ૧૮૬૭ ના એક્ટ ૨૫ મુજબ રજીસ્ટર થઈ છે. અને છપાવ સર્વ હક સદતર પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે માટે અમારી પરવાનગી વગર આ પુસ્તકો છાપવું કે છપાવવું નહીં.

એ શીવાય ઘણી જાતનાં પુસ્તક નીચેના ઠેકાણેથી વેચાતાં મળશે.

મોદી મગનલાલ જ્વેલર.

બુકસેલર અને પબ્લીશર્સ. ઠે. રીચીરોડ સુ. અમદાવાદ.

બુકસેલર ખત્રી પરશોતમ મુલચંદ.

ઠે. તીજે લોધવાડો, રેશમની દુકાન સુ. સુબાઈ.

બુકસેલર શાહ પ્રેમચંદ હડીશીંગ.

ઠે. તાંબાકાંટે, સુ. સુબાઈ.

શા. સવાઇલાલ મગનલાલ.

ઠે. ગીરગામ બેકરોડ, પોસ્ટ નંબર ૪ સુ. સુબાઈ.

ફેરીસ્ત.

ધખારત.

પાના. લીટી.

દીખાયા.	૧—૧
ધલતે માસે મુતરજીમ.	૧—૧૬
આગાઝ દાસ્તાન.	૨—૧૧
શાહઝાદે બદીઉઝમાં કાશીકરકે જના ઓર મલકા તસનીર જાદુકા આશિક હોના	૪—૩૨
ઉમરૂ વાસ્તે તલાશ કરને બદીઉઝમાંકે જના ઓર મારના શરાર. જાદુકા....	૧૭—૨૧
દાસ્તાન નામા લીખના મુલેમા ડાકા અફરાસીયાબ જાદુકા વાસ્તે મદદ કરને	
લકડાકે ઓર આના અફરાસીયાબકી તરફસે ઇજલાલ જાદુકા ઓર મુકાબલા	
અમીરસે ઓર પકડ લેના. ઇજલાલકા અધ્યયાર્ગસે ઉમરૂકા.	૨૮—૧
રવાના હોના. અસદકા ઓર ખવાજ ઉમરૂકા ઓર મેહનત કી નાંજના ઓર	
બુર્ફી શીરખીકા ઓર જાસોઝ ઓર ઝરખામકા વાસ્તે ફતેહ કરને તીલસ્મે હોમઝબાકે	
ઓર ઇસલામ લાના. મેહજબીનકા વાસ્તે અસદ દીલાવરકે.	૫૩—૨૮
દાખિલ હોના ખવાજ ઉમરૂકા સાથ ચાઈ અઈવાઈકે ઓર કલ્લ કરના સાહેઈકે	
ઓર પોકચના. અસદ ઓર મેહજબીનકે પાસ ઓર મુલાકાત હોના મેહરૂખસે. ૭૭—૨૫	
દાખતાન લશ્કર કશી કરના અફરાસીયાબકા ઉમરૂ ઓર મેહરૂખ પર ઓર	
બેજના તીન સાહેઈકા સાથ સાન હઝાર ફોજે સાહેઈકે ઓર અધવારીયાં કરના અઈ-	
વાઈકા ઓર મુકાબલા દો લશ્કરસે પાદ જગે અઝીમકે શીકશન ખાના ઓર ફોજે	
અફરાસીયાબકા મારા જના.	૧૦૮—૩
જના ફોલાદ ખેહાશી ખવારકા મેહરૂખ ઓર ઉમરૂસે લડાઈકા ઓર મારે	
જના કીરાંકે હાથસે ઓર નાફરમાન જાદુકા લશ્કરે ઇસાવમસે મીલ જના. ...	૧૨૭—૧૩
આના અરઝંગ જાદુકા અફરાસીયાબકી તરફસે ઓર મારે જના અઈ-	
વાઈકે હાથસે.	૧૪૨—૫
આના બહારજાદુકા અફરાસીયાબકી મદદકા ઓર જના માખને મેહરૂખકે	
લડનેકા ઓર મુર્ખમુકા દેખકર હયરાન હોના. ઓર મારે જના ખોહતસે સાહેઈકા	
ઓર ખીરતાર હોના સાથ મેહરૂખકે કલ્લ લશ્કરજા ઓર ઇસલામ લાના બહાર-	
જાદુકા ઉમરૂકી અધવારી ઓર રેહાઈ કલ્લ લશ્કર.	૧૮૭—૧૨
દાસ્તાન રવાના હોના સરમસ્ત જાદુકા વાસ્તે મદદ લકડાકે ઓર મુકાબલા કરના	
અમીરસે ઓર અધવારી ચાલાક ખીન ઉમરૂકી ઓર મારે જના સાહેઈકા. ...	૧૮૪—૧૬
ઉમરૂકા તીલસ્મે ખાતિન મંચ પકડવા મંગવાના અફરાસીયાબકા ઓર ખાર-	
માહ છુટ લેના ઉમરૂકા.	૨૦૨—૬
હસીના જાદુકા હાલ આના લકડાકી મદદકા અફરાસીયાબ તરફસે ઓર	
મારા જના અઈવાઈકે હાથસે,	૨૧૬—૧૭

ધ્યારતા.

પાના. લીટી.

દાસ્તાન ગીરફતાર હોના અસદ્દ ઝોર મેહનખીનકા અધ્યાર અચ્ચીયુંકે હાથસે
ઝોર કયદ કરના અફરાસીયાખકા દોનુકો ઝોર લડાઇકે વાસ્તે આના. ખીજલીયુંકા
ઝોર અધ્યારીયાં કરના અધ્યાઈકા ખીજલીયુંપર ઝોર રેતાઇ લશ્કરકી, ... ૨૩૩-૨૮
ખાટી હાલ હુસીના જાહુકા. ... ૨૪૮-૨૨

નામા લીખના અફરાસીયાખકા મુસવ્વર જાહુકા ઝોર આના. ઉતકે બેટ
શીકલકશકા મદદકા અફરાસીયાખકી ઝોર મારે જાના રેઅદ જાહુકે હાથસે. ... ૨૬૩-૩

દાસ્તાન પોદઅના કિમરકા તીલસ્મં આતિનમંય પાસ અફરાસીયાખકે ઝોર આના
ખખતીયારકકા તીલસ્મંમંય વાસ્તે કતલ કરને ઉમરૂકે ઝોર અધ્યારી કરકે છુટ લેના
ઉમરૂકા સાથ દરઆકે ઝોર અદ કરના મખમુરસુખં ચથમકા ઉમરૂકી આશિકે
તુરુદેહેર હોકર ઝોર નીકલના ઉમરૂકા તીલસ્મંસે બદને અધ્યારી. ... ૩૨૬-૩૨

જાના તીલસ્મં ઝાહેરમય મુસવ્વર જાહુકા મદદકા અફરાસીયાખકી. ... ૩૬૧-૨૫

મુલાકાત તુરુદેહેર ઝોર મખમુરકી. ... ૩૮૭-૫

દાસ્તાન અફરાસીયાખકા વાસ્તે ગીરફતાર કરને ઉમરૂકે તીલસ્મં ખનાના
ઝોર ઉમરૂકા કયદ હોના ઉસ તીલસ્મંમંય ઝોર મકારી કરકે છુટના ઝોર મખ-
મુરકા હાલ ખુલ જાના ઝોર શરીકે ઉમરૂ હોકર લશ્કરે મેહરૂખમય ચલે જાના
ઝોર અધ્યારી અધ્યાઈકી પયદરપય કરના વાસ્તે મખમુરકે. ... ૪૦૨-૧૯

જાના શોઅલા મદનકા ખુદાવંદ લંકાકી મદદકા ઝોર મારે જાના ઉસકા સાથ
બોહતસે સાહેઈકે. ... ૪૪૨-૧૨

ઉમરૂકા ગીરફતાર હોના બાગખાને કુદરતકે હાથ હુસ્સામા જાહુકા મેહરૂખસે
લડને જાના ઝોર શુખાર જાહુકા ઉમરૂકે પકડનેકા. ... ૪૬૯-૧૩

દાસ્તાન મેજના હોશીયાર કટનીકા અફરાસીયાખકા વાસ્તે ગીરફતારી મખમુરકે
ઝોર મારા જાના ઉસકા ઉમરૂકે હાથસે ઝોર ગીરફતાર હોના મખમુરકા ઝોર
છુટના ઉમરૂકી અધ્યારીસે ઝોર ઇશક હોના કાસિમકા નરગીસી ચશમસે ઝોર
જાના તીલસ્મં આધનેમંય શાહઝાદે ઇરજકા. ... ૫૧૯-૩૦

બીસમીલ્લાહ હીરરહીમા નીરરહીમ.

તીલસમે હોશરૂખા.

હમદ બેહદ વ સનાએ લાતા અદાદ સાકીએ અઝલ કો સઝા વાર હય કે જીસને ખરાબ આબાદ ગેતી કો બસદ આય કુન ફયકુને મસતાના કો આરાયશ દી ઓર નાઅત મએ તોહફા હુરૂદ ઉસમસ્ત પયમાનાએ અલસ્ત કી બર અએ નોશે બમ. ખી.રહ કો ફરકાર હય. કે જીસને સરે મસ્તાન ખુમ ખાનાએ કુફરો ફલાલત કે બેક સાગરે જુહુર-ખુમાર શોકની ફરમાઈ (સલો) વ અસહાબાએ કીરામ ખૂબાદ ખોશે ચીને ખીરમન અરબાએ ઇલ્મો હુનર વ રમઝ શનાસાં વ કાબૂકે મઆની પરવાર દીગારે આલી પાયગાહે ખાકરાહ-સૈયદ મુહમ્મદ હુશીન બાહ-બગોશ હોશ મુસ તમઆને ઝી હોશ ખતા પોશ અરઝ રમા હય કે દાસ્તાને અમીર હમઝા ફસાનાએ દીલકશ વ મસ્જુબે પસંદીદા હર તાલીબો ખતલુબ હય ઝહે ગૌહરે દરયાએ ખુશ બયાની વ બહે આફતાબે સીપર નાદીર ખખાની કે ઝખાને તો સીફ વઝખાને તારીફ નીસબત ઉસકે કાસીર હય મન જુમલા ઉસકે એક તીલસમે હયરત ઝાં મુસમ્મા બા તીલસમે હોશરૂખા. નીહાયત નાદીર હય લીહાઝા ઉસ શાહેદે દીલરૂખાએ રૈઆનાઈ વ મેહબુબ ખુશ અદાએ ઝેબાઈ કુઆહા કે ઝખાને ઉરદુ મય ખતરઝે ફસીહ વ બમહાવરાતે સહી જલ વગાહે તેહરીર મંચ લાએ ઓર મુશતાકાને અદાએ મેહબુબ કસમ કો ઉસકી કરીશ મા સંજી કો લુબાએ બફઝલે વ કરમના વ મધ્યેનલ. તોફીક વ હોવર રફીકુલ આઅલા.

ઇલતે માસે મુતરજીમ ઇલતે માસે નાઝરીન ફસાનાએ હાઝા વાઝે હોકે દાસ્તાને અમીર હમઝા કે સાત ફકતર હંચ બખગેર મુલાહીઝા વ વફાતરે મઝકુર હય દુશવાર હયકે અમીર વ. ઉમરૂ ઓર ઝમરૂદશાહ ઓર અફરા સીયાબ બદુ વગયરાકે નામ સમજમંચ આએ ખાઈ ખીયાલ ગુઝારીશ હય કે અમીર હમઝા બેટે ખુવાબ અખદુલ મુતલીબકે સરદાર ખાનાએ કાઅબા કે હંચ. ઓર ઉમરૂ ઉનકા અધ્યાર હય. ઓર અમીર હમઝાને અપને પોતે કો બાદશાહ લશકર કાકીયા હય કે નામ ઉસકા સઅદખીન કબખાદ હય ઓર આપ સીપે સાલારી લશકરકી કરતે હંચ-ઓર-જીતને બેટે અમીર-હમઝા કે હંચ-વો સખ-મુતીઅ-ઉસી પોતે કે હંચ-બે બાદશાહ હય-ઓર-બાદશાહ રૂએ ઝમીન-મંચ બોહતસે હંચ કે જીનકા ઝીકે ઇસ કીસે મંચ આયગા વો સખ હમરાહ લશકરકે અપની અપની ફાજ લીએ હુવે રેહતે હંચ ઓર અમીર હમઝા એક બાદશાહ જલીલુલ કદ્ર ઝમરૂદશાહ બા-ખતરી. સે કે જીસકો લાકા લી કેહતે હંચ ઓર ઉસને દાઅવા ખુદાઈકા કીયા હય

લડ રહે હ'ય ઇસલીએ કે વો દાખવા ખાતીલસે ખાઝાઓએ ઓર અમીર કે હાથસે જીસ મુલક મં'ય લડે. ભાગકર બનાહય વડાકા બાદશાહ ઓર રે આયા. સબ ઉસકો અપના ખુદા સમજકર ઇનાઅન કરતે હ'ય ઓર બરાબર ઉસકે હુકમસે અમીરસે લડતે હ'ય ઓર લડે. કે સાથ બેટા નવ શેરવાંકા ફરામર્જ ફરામર્જ કા બ. ખતી-યારક ખીન બ. ખતક શયતાને દરગાહે લડે. બનાયા ગયા હ'ય કીસલીએ કે ખુદાઈ મં'ય કોઈ શયતાન લી આલીએ ગરબ લડે. ને પહેલે બકર તીલસમે હઝાર શકલ મં'ય પનાહલી થી જબ વો અમીરને ફોહ કીયા તો લડે. કોહસ્તાનકી તરફ આયા હ'ય તીલસમે હઝાર શકલ કા ફીક પેહલે ઇમ તીલસમ કે હ'ય બ વજેહ ઇસકે કે તીલસમે હોશરૂખા કા હ. ફીરકો બયાન કરના હ'ય-ઇસ લેહાઝસે ઉસ તીલસમ કો બાઇસે તવાલતે અફસાના ન હો.

આગાઝ હાસ્તાન હયરત બયાન તીલસમે હો શરૂખા ઓર દાખલા એ લશકરે લડે. કોહસ્તાન મં'ય.

સાકીયાને ખુમ ખાને અસના વજરખા બંમે અફકાર બાદાએ અરગવાની શ-જરફતે હરીરકો સાગરે કીરતાસકો ઇમ તરફ મમલુ કરને હ'ય કે જબ ઝમરફદશાહ બાખતરીને તીલસમે હઝાર શકલ સે રેહાઈ પાઈ ઉસકે વઝીર બદ તઢખીરને સલાહ બતાઈ કે મુલકે કોહે અ. ફી. કે મુલઝારે મુલેમાની કા બાદશાહ આલીબદ ફોજે પય કરાન વ પેહલવાનાને દોરાન રખતા હ'ય ઓર ઉસી મુલકસે રાસ્તા તીલસમે હોશરૂખા કા મીલા હ'ય હાકીમ તીલસમે અફરા સીયાબ બદ હ'ય સાહેરાન નીહા-યત ઝોર આઝીમા હ'ય. કે નહીબ શમશીરસે ઇમકે સર કશાને દેહર કાંપતે હ'ય ઓર થરરાને હ'ય ઓર સેહેર આઝમાઈ કે રૂબરૂ આમરી ઓહદ ઓર જમશીદે રોઝગારકા કાન પકડતે હ'ય ફીલ જુમલે બ સલાહ વઝીર ઝશને મશીર ઝમરફદશાહ સીમતે કોહે અ. ફી. કે રવાના હુવા ઓર બાદ કીત્તે મનાઝીલ વ તય મરાહીલ જબ કરીબ ઉસ મુલકકે પોહચ્યા હરકારાને બબરે આમદ ઝમરફદ શાહ કોહે અ. ફી. કે કી બાદશાહ મુલેમાને અ'ખરી મવી કોહીકો દી. કીશતીયાં ઝરો જવાહીર કી નર્જકે લીએ તઈયાર કરકે મએ અરકાને સલતનત શેહેર કે બાહીર આયા. ઓર શેહેરકો વાસ્તે આરાસ્તગી કે હુકમ દીયા તમામ શેહેર મં'ય આઈન બંદ હુવા અલ હાસીલ ઇસ તક બાલ કરકે લડે. કે દાખીલે શેહેર કીયા ઓર દારૂલ એ મારતે શાહી મં'ય પોહચ્યાયા યહાં ઉમરા વીઝરા અરાકીને સલતનત મશીરાન બોહત હાઝીર થે સબકા મુજરા વ સલામ હુવા મુકામે શાહી મં'ય તખ્ત શાહી બીછાયા ઉસમં'ય જવાહીરે આલા વ બેશ કીમત જઠાયા. ઉસપર લડે. આકર જલવા ફરમા હુવા ઓર અરબાએ નીશાત સાકીયાને સીમી સાક. સુતરે બાને ખુશ આવાઝ બા મઝાક હાઝીર થે ઉનહુને અપની ખુશ ઈલ હાનીસે હર શબસ કો અપના મેહવે દીદાર બનાયા દોરે જમ મએ મુલકામ બે દગ દગએ નય રંગી અધ્યામ ચલને લગા બાદશાહ હો સીચે

સાલાર રખતા હય એકકા નામ ખનજુર ઝાગ ચશમ કોહી ઓર હુસરેકા નામ નાઝીર ઝાગ ચશમ કોહી હય ઓર યે દોનું બાનજે બાદશાહકે હંચ કંઈ લાખ સીપાહ અપને માતેહત રખતે હંચ ઓર ઇન સખકા સરદાર એક બહાદુર હય નામ ઉસકા લાલ્લાન લાલ કખા હય ફને સીપાહ ગીરીમંચ ચકતા હય ગરજ ઇતમીનાનસે ઇસ જગેહ તશરીફ રખી ઓર ઉન સખુને આકર લકાકો સીજહા કીયા. ઓર અરજ કી કે હમ સખ બાં બાઝી ઓર બાં નીમારીકો હાઝીર હંચ. લકાકો ઇન કલમાતસે તસકીન હુઇ ઓર બાંએ સકુનત વહીં સુકરર કી. સુલેમાન અબરીનસુ બાદશાહને દાઅવત કા સામાન મોહુઈયા કીયા સર ઇનકીયાદે ઇતા અતે લકા મંચ ઝુકાયા. રાખી કેહતા હય કે જબ લકા હઝાર શકલસે ભાગાથા ઝલ ઝલએ, કાફ સાની હમઝા સુલેમાન સાહબ કરાં અમીર આલીશાનને લશકર ઝફર પચકરસે અપને ચાર હરકારે સખાદમ તેજ રફતારકે નામ ઉનકે નામીયાને ખયખરી વ તુમીયાને ખયખરી વ સર હંગ સુકકી વ અખુ તાઉર ખુરેઝ હંચ લકા બે બકા કે હમરાઈ રવાના ફરમાએ થે કે જસ જગેહ યે ખર શતા ખખત બા આરામ તમામ મસકન ગુર્જી હો ઓર બે ઇસે પનાદ દે ઉસ બાદશાહકી હકીકતસે ઓર ઉસ મુલકો સીપા હકી કયફીયતએ મુલાઝીમાને આલી વ બંદગાને હઝરતે કદ્ર કુદરતે શેહન શાહી કો એ અનેલા દે વો હર કારે બ હમરાઈ લકા ચહાં તક આએ થે ઓર બા શકલ મુખતલફા દરબાર મંચ સુલેમાન અબરી કે મોબુદ થે ઉનહુને બયાને સીપે સાલારાન મુલેલાન સખ મુના ઓર હાલ ફેજ ઓર મુલકકા સખ દરયાફત કરકે ખીદમતે અમીર કીશવર ગીર મંચ અલનેકા ઇરાદા કીયા. અલ કીરસા કીલએસે નીકલ કર મીસલે બર્ક માનીદે સર સર કે રવાના હુવે ચહાં અમીર હમઝા બાદ ફતેહ તીલસમે હઝાર શકલ બારગાહ સુલેમાની મંચ દંગલ નાદે અબર પર મુત મકીન થે ઓર બાદશાહ જમ બહ સમદ બીન કખખાદ તખત સુલેમાની પર જલવા ફરમાં થે સરાયએ બાર ગાહ કે ઉઠા દીએથે સયર વ કયફીયત સેહરાઈકા મુલાહીઝા ફરમા-તેથે કે ચકાચક હરકારે દવાં દવાં ખીદમત સુલતાન આલીબહ મંચ આકર પોંહએ ઓર ઇસ કદર બ તામીલ તમામ આએ થે કે પેડીયાં હોંદુ પર બંધી થી કપટીયાં લપકટીથી ઉનહુને આકર મુજરા કીયા ઓર ઝમીને અદબ કો બોસા દીયા. ઓર હાથ ઉઠાકર દુઆ વ સનાએ શેહેરચારી બજા લાએ ઓર મુ અરજ કરને કે હમદમી બર ગશતએ તાલેઅ બે સામનેસે લશકર નસરત અસરકે રૂ બફાર લાયા. બાદએ હલાલત કો વો ખરસ ફરમાએ ટાકતકે તય કરકે કોહિ અકી ક ગુલઝારે સુલેમાની મંચ પોંહયા ઓર વહાં સુકુનત ઠયરાઈ હય બાદશાહને વહાંકે એઆનત કરનેકા વાઅદા કીયા હય તસકીન દી બાકી ઓર બે એહવાલકે હરકાફને દેખાથા વો સખ પુરા મુફસસીલ કેહસુનાયા ઓર બાદશાહને અપને સીપે સાલાર હમઝએ સાહબ કેશન કીતરફ દેખા સાહબ કરાનને ઉમરૂ બીન ઉમઇયા સે હુકમ દીયા કે પેહેલ-

વાને દોશન આઠી કે બુલાવ-ઝોર પેશ ખાના તરફ કોહિ અકીક, કે રવાના કરો હસ્થ ધરશાહ ક્યજ ધુનયાદ અમીર બા તોકીર કોસે રહલ લશકર ઝંદર અસર મંચ બબ્બ ઝોર હર બહાદુરને સામાન રવાનગી કીયા ફલટન ઝોર રસાલે બા કરરો ફર મરકબ હાય નામી પર સવાર પીંચાદે બે શુમાર બસદ રોએબોદાબ કુચ કરને લગે બાઝારીને લશકર કી રવાના હુધ જેમાએ ખર ગાહ અટાલી ખાર ગાહ કે અશતર વફાતર ગરદુ પુર બાર હુવે દીલાવર મુસલ્લે વમુકરમીલ હો કર ચલને પર તઈયાર હુવે બાદશાહ મએ સરદારાને ગીરામી કે ઝોર સાહબ કરાન મએ અઈયારાને નામી કે સવાર હોકર રૈહબરી હલકા રાનકે ઉસી તરફ ચલ નીકલે. રોઅર-સુએદશત શેહકી સવારી ચલી, કહેતો કે બાદે બહારી ચલી. કીસ્સા કોતાહ કુચો મુકામો શામો પગાહ લશકરે જલાલત અસરને કરીબ કોહિ અકીકે તુઝલે ઇબલાલ વ. ઇકબાલ ફરમાયા પાચગાહ નસબ હુધ બાઝરે લશકર મંચ ખુલ ગઈ ફલટને મીસલ દર મીસલ આરા-સ્તગી તમામ શેહરાઓ પાકીઝા મુકામ ઉમદા મંચ ઉતરને લગી તખલ નકકારે દા-ખલાએ લશકર મુખાલેકુકે હોશ મીસ્લે તાએરે પરીદા ઉડે. સુલેમાન ને આમદે ફાજકી ખખર સુનકર રખત ઝખત સુલકે ફાજકો અપની દીયા ઝોર કીલઆ બંદ કીયા તોપે ખરંજમે આઈની ઢલી હુધ લગાઈ ખુર્જ બારે કંગરે વફસીલે દુરસ્ત અલ ગર-ઝયહાંતો ચે તઈયારી શુદ્દ હુધ ઝોર સાહબ કરાન સુનતઝરે મુકાબલે ઉદુસામને કીલએકે ફરો કશ હુવે મગર ફરઝંદ રશીદ હમઝા રોઅર મહેબુરએ ખુબી શહેઅ-જમન બહીઉઝમાં ગુદ લશકર શીકન હવાએ ખુશ ઝોર સરેરાએ સખઝા ઝાર દેખકર શીકાર ખેલનેકી હવસ હુધ અમીર સે ઇબ્બજત ગાહી અમીર ખામોશ હોરહે બદીઉ-ઝમાં અપની વાલીદા મલકા ગરહીયા બાનુ શાહઝાદે સુલકે અરદબલ કે પાસ ગએ ઝોર અરબકીયા કે આપ મુઝે વાલીદ માજુદ સે ઇબ્બજત શીકાર ખેલને બાનેકી દીલાદે મલકા ને મનઝુર કીયા ઝોર અમીર જબ બારગાહ મંચ મલકા કી તશરીફ લાએ મલકાને શાહઝાદે કી શીફારસ કી અમીરને ના ચારી રખસત દી ઝોર ફરમાયા કે ચે સેહરા તમામ સાહેરાને બહાંકા મસ કન હય ઇસ લીએ મંચ ઇબ્બજત નહીં દેતાયા કે શેહઝાદા કી સી આફતમંચ સુખતીલા નહો તુમહારે કેહને સં એકદીન કી. ઇબ્બજત દેતાહુ કે બાદ એક દીનકે ફીર આએ ઝોર ઝીયાદા અરસા ન લગાએ જબ બદીઉઝમાં ને ધરિશાદ સાહબ કરાન કુખુલ કીયા ઝોર સામાને શીકાર ખેલનેકા રાત ભરદુસ્ત હોતા રહા જુસ વકત સઈયાદે ફલક દામેશોઆ ખરદોશે કાશ્યાના મશ-રીકસે સખઝા ઝાર ફલકપર સયદ અફગન સાખીત વ સઈયાર ગાં હુવાવો આફતાબ આલમ તાખ સેહ પેહરે સાહબ કરાની વ. કેકબે શશજહત અફરોઝે ફલકે કામરાની યાને બદીઉઝમાં આલીશાન બેહરે શીકાર આઝીમે મયદાન હુવા તુરકા તહકા નસ્તીમે સેહરક ચલના શમઉકા ઝુલ સુલાના ગુનચુકા સુસકુરાના ખુલખુલાને શોરીદાકાશીર જબલ મંચ રકસાને મોર તાએફકા અપને અપને કાશ્યાનુ સે ઝોર આશ્યાનુ સે તલ્લાશે આએ

દાને મંચ તાલ મારકર ઉડના યાદે સાનએ આલમ મંચ હર માફૂલ મસફૂલ હર કદબ
ઝીકરે હકસે માલુફ મોઅઝઝન કુમરી મીઝબરે સર્વ પર ખુતબા ખુવાને હક સીર રહું
ગોયાં ખુલાસા મરામ શાહઝાદાએ આલી મુકામ બાયશમો ખ.દમ સેહરા મંચ સયદ અફઝ
નથા ઝોર હર તરફ ફીઝાએ નીઝહત અતમામે દશતો બરકોહ દેખતા બતાયા સામને એક
કચારસે એક આહુ મીસ્લે માથુકે તન્નાઝ સરાપા નાઝ અઠખેલીયાં કરતા તરસારી ભરતા

પયદા હુવા—અમથ્યાત—જુલ ઝરખફત પુશત કે ઉપર, વાહેર આહુએ પરી પયકર,
રમે મેહબુબ ઉસ્સે આરી થા, કેદીલ કે રમને મચ વોશીકારી થા. બદીઉઝમાં ઉસકી
રેઅનાઈ વો ઝેખાઈ દેખકર શેફતા ઝોર ફરેફતા હુવે સરહાફૂં કે અપને હુકમ દીયા
કે ઉસકો ઝીંદા ગીરફતાર કરે. ખબરદાર બને ન દો બમુજરા હુકમ હમરાહીયુને
હલકા બાંધકર ઉસે ઘેરા મગર હરન સંલલકર કનોટીયાં બદલકર તરસારા ભર સરપર
સે શાહઝાદે કે નીકલ કર ચલા બદીઉઝમાં ઉસકે પીછે થોડા ઉઠાયા ઝોર કઈ
કોસ નીકલ આયા સબ સાથી છુટ ગએ ઝોર ચેહ એકલે રહે ઉસવકત કે જબ હરન
પર દસ્તરસ ન પોંહયા ઝોર વો ઝીંદા ગીરફતાર ન હુવા ફેરન તરકશો તીર યાર દેહ
મુશતે અકાબ પર શુસ્તા સુફાર ભર કમાન બંધ પય વસ્તા કરકે લગાયા તીર ઉસકે
દો સાર હુવા ઝોર હરન ઝમીનપર ગીરા શાહઝાદે મરકબ સે કુદકર ઉસે ઝુખડે કીયા
બચસેહી વો હરન હલાક હુવા અંક સદાએ નહીબ પયદા હુઈ કે છસ્સે દીલ સુરે
ફલકકા હીલ ગયા ઝોર માહો માહી તકમંચ ઝલ ઝલા પડ ગયા કે અચ ફરજદે
હમઝા તુને બડા ગઝબ કીયા કેકલ કીયા ગીઝાલે બદુકો અરે ચે સરહદે તીલ્સમે
હોશરૂખા હય યહાંસે અબ બચકર બના દુશવાર હય બે નહો વો થોડા હય શાહ-
ઝાદેન દેખાકે તમામ સેહરા ગીદોં ગુબાર સે તારીક હય અંધીયુંકા તુફાન બરપા હય
બાહ એકલે હમે કે શાહઝાદેપર બેહોશી ભરી હુઈ શીર બે આંબ ખુલી અપને કો
કયદે ગીરાં મંચ મુકીદ પાયા સર જાનું એ તફકુર પર ઝુકાયા ઝોર યહાં ઉમ-
ઇયા બીન ઉમરૂ નામદાર અઇયાર શેહઝાદે કા.મગાર જબ આયા દશત કો તીરાઓ
તાર પાયા કીયા મતકા આસાર દેખા ચેલી બાજા ચાહીએ ઉમરૂ અઇયાર કે બેટે
અમીર હમઝા કે બેટું કે અઇયાર હંચ કયું કે અમીરકે યહાં લડકા છસ શાહ-
ઝાદીસે હોતા હય ઉસકી વઝીર આદીએ ઉમરૂ કે યહાં લડકા હોતા હય ઝોર ઉસ
શાહઝાદે કા વોહી અઇયાર હોતા હય ગરઝ ઉમઇયા અઇયારને દેખા કે જબ વો
તારીકી દુર હુઈ લાશ બદીઉઝમાં કી બાકપર પડી હય વો ચાંદસી સુરત ખુન મંચ
ભરી હય વાઝેઅ હોકે જબ શેહઝાદા સરહદે તીલ્સમે પર પોંહયા માલીકે તીલ્સમે
અફરાસીયાખકો ખબર હુઈ ઉસને મુહાફીઝ તીલ્સમે મલકા શારારાબદુસે હુકમ
દીયા કે શેહઝાદે કો ગીરફતાર કરે ઝોર ઉનકી સુરતકા પુતલા બઝોર સેહર બનાકર
હાલદે ઇસ લીએ દુસરૂં કો ઇબરત હો ઝોર તીલ્સમે કે અંદર આનેકી જુરઅત ન
ફરે અલ.ગરઝ અઇયાર શેહઝાદાએ નામદારકી લાશસે લેપટકર રોને લગા ઝોર ગરેબાન

અપના આક ક્રીયા ખાક સરપર ઉડાતા લાશેકો થોડેપર ડાલકર લશકરે સાહખ. કરાન કી તરફ ચલા રાહમંચ હમરાહી ઓર રફીક વગયરા શાહઝાદે કે મીલે ઉનહેં ને માજરાયે ગમ અંગેઝ નગર આયા ફરતે અલમસે પ્લેબ મુકે આયા રોને પીટતે ખાક ઉડાતે ખીદખતે અમીર મંચઆએ જખ એહલે લશકર ઓર અમીર નામવરનેયે સાને હા બાં ગુઝીં મુલાહે ઝાફર માયા બે તઅમ્મુલ નાલા વ શેવન કીયા સારે લશકર વ મહેલાત ગમી મંચ શોરા ગીરયા વ ખુકા બલહ થા કે મલકા ગીરયાખાનુ શેહઝાદેકી માં પાછડે ખાતીથી ઓર ઝખાને હાલસે સુનાતીયા-ખયત-યહાં તોયે શોર નોહા મારી ખરપા થા મગર ઉમરૂંસ અમીરને ફરમાયા કે જલહ મરકખે અશકર દેવઝાદ કે તધયાર કરકે લા કે મંચ તલાથ કાતીલે શાહઝાદે કે લીએ બઉ ઓર ઉસે કતલ કરકે ઉસકાબી સર લાઉ ઉમરૂંસ અર્જકી કે અય શેહર ચાર ગરદુ વીકાર મંચને સુનાદય કે શાહઝાદે કો કીસી ઇનસાનને નહી શહીદ કીયાદય બલકે સેહરા તારીક હો ગયા કુછ માલુમ ન હુવા અસવારસે ઉસકેયે કે લાશ બેસર મીલી અમીરને ફરમાયા વહાહ ઇસ મંચ કુછ ઇસાર હય ઇસ હાલસે આગાહ પરવર દીગારહય ખુલાવ ખુવાબ ખુઝુર ચમહેરકે સાહખ આદુકો કે હાલ અઝરૂએ રમલ વ તુઝુમકે કુછ શાહઝાદે કામ ફદૂમ કરેં યેબી દરયાફત હોકે ખુવાખ ખુઝુર ચમહેર વર્ગીર નવશેરવાંકે અમીરસે નીહાયત મોહખખત રખે હય અપને લડકુ કો લશકરે અમીરકે સાથ કર દીયા હય કે વો બતોર મુલાઝીમુ કે હરવક્ત મુસત.અદ રહેતે હંચ હાલ ખુવાબ ખુઝુર ચહેમર ઓર અમીર અબલ કે દફતરૂંમંચ મોબુદહય યહાં બરાએ નાઝરીન આગાહી કાફીહય અલ હાસીલ બરાબર અમીરને ફરજદાને ખુવાબ ચમહેર કો ખુલાયા ઓર ખારગાહ મંચ બએબજાએ તનામ સદર ઇઝતપર બેઠાયા શાહઝાદેકા હાલ પુછા ખુવાબ ખુઝુર ઉમીદ ઓર ખુવાબ સીયાવશ ઓર ખુવાબ દરયાદીલ ફરજદાને ખુવાબ ખુઝુર ચમહેર બે તખતાઓ તફકુર અર.કાએ તઅ.ક.કુલ કો ફેંકા ઓર ઝાય.ઝા ચીંચકર નઝરાતે સાલેગા ખુરૂને અશકાલ રમલ સખ મુલાહી ઝા કરકે બાદ ખોઝો .ગોર સર ઉડાકર ફરમાયા કે અય શેહરચાર ઝીવ.કાર શેહઝાદા સહીદ વો સાલીમહય મગર કયદે શહીદમંચ સાહેફ્રી ગીરફતાર બે કસો નાચારહય ઓર યે ને લાશ આપકે સામને આઈહય યે માશ કે આટેકી તસવીર બનાઈહય આપ ઇસ્મે આઝમ પડકર પાની મંચ કુકે ઓર ઇસ લાશપર ઢક દે શીર કુદરતે .ખાલીકકા તમાશા દેખલીબએ અમીરને ઇસ્મે આઝમ પાનીપર દમ કરકે લાશપર છીડકા માશકે આટેકી તુસેવીર નઝર આઈ અમીરને ગરદન સીજદએ પએ દરગાહે ખારી ઝુકાઈ કે શુકહય તેરા તુને .ખબરે હયાત ફરજદ સુનાઈ ખુવાબ ઝાદુ કો .ખીલ અને ફાખરા દેકર રૂખસત ફરમાયા ઓર લાશ કો ફેંકવાહીયા લશકરમંચ શોરા ફરયાદ બે ખુલંદયા મો.કુફ હુવા સખને બન તાઝા પાઈ ઝીદા રહેનેકી શાહઝાદે કી.સખને ખુશી મનાઈ અમીરને ઉમરૂંકો ખુલાયા ઓર ખોહત કુછ ઝરો બવાહીર દેકર વાસ્તે ખબર ગીર શાહબંદ નામદર માસુર કીયા

ઉમરને બાનાહાએ અધ્યારીએ અપને જુસ્માકો આશસ્તા કીયા ઝંખીલ ઓર બલ ઇલયાસી ઓર ગલીમે અધ્યારી ઓર કમ'દે આસેશા ઓર દેવજમા ઓર કન-તુરી પીત્યાદી મંદી દાનયાલી વગયરા કો સંભાલા ઓર સખ તોહકું ઓર તખરરક બે કોહે સર અંદીપ પરસે સાથ લીએ રાવી કહેતા હય કે જખ હમઝા હી'દુસ્તાન કો તસ.ખીર કરને આયાથા ઉસી ઝમાને મંચ ઉમરને મઝારે અખીયા અલય હીસ સલામ કીઝીયારતકી ઓર વહાં ઉમર કો એક ગુનહગી આઈ આલમે ખુવાબ મંચ જમાલ બા કમાલ ચંદ અખીયા કા દેખા ઓર ઉમર સે ઉનહુને ફરમાયા હમારે મઝાર કે રોઝે મંચ ઝંખીલ વગયરા હમા અશયાએ અધ્યારી રખે હંચ ઉનહીં કે લીએ ઝંખીલ એક કીસા હય કે અલાવા ઇસ દુન્યા કે એક આલમ ઉસમંચ ભી આબાદ હય જખ તુમ આહોગે ગલીમે અધ્યારી અયસી હય જખ તમ ઉસે ઓડ લોગે તુમ સખકો દેખોગે ઓર તુમહે કોઈ ન દેખેગા ઓર જલદઈત યાસી યે સીફત રખતા હય કે અગર-કરોડું મન કે વઝન કી ચીઝહો જખતુમ બલ ફેકોગે વો સવાબેર કી હોકર ઉસમંચ આબ-ચગી ઓર બડને કો આહોગે બડબચગી ઓર મંદી જહાકહીં ખડી કરોગે ઉસકે નીચે બેઠકે કોઈ તુમહે ગીરફતાર ન કર સકેગા બે ઉસકે અદર આયગા ઉદટા હોકર લટક બચગા ઓર કમ'દે આસીફા કો ફેકકર જીતના કહોગે ઘટેગી બટેગી ઓર કીસી ચીઝસે ન કટેગી ન ઢુટેગી ઓર દેવજમા જખ પેહનોગે સાત રંગ બદલેગા કભી સખઝ હો બચગા ઓર કભી સુરખ કભી ઝંદ વગયરા ઇસ તરહસે જીતની ચીઝે હંચ સખ કરામત રખતી હંચ ઉમર કો જખ યે બશારત હુઈ ઉન અશયાકો લે લીયા ઝીક ઉસકા દક્તર અબ્બલ મંચ હો ગયા ખુલાસા નાઝરીન ફસાના ઉન અશયા કા બ્યાં જીક આવે તો ઉસી મઝસુનસે ઉસે સમજ લે' ઓર ઉસી અશયાકો ઉમરને દુરસ્ત કરકે વાસ્તે તલાશ કરને બદીઉઝમાં કે રાસ્તાલીયા ઓર બસરઅત તમામ સેહરાકી તરફ રવાના હુવા વો મેહરે સીપેહરે અધ્યારી વો કુત્તે ફલક ખંજર ગુઝારી બાદ તય મરાહીલ જખ ઉસ જગેહ કે જહાં બદીઉઝમાં કુશતએ મેહર હુવે થે પોંહયા સેહરા મંચ સખઝા ઝાર ઓર નીઝહત અફઝાએ ફીરદોસ એક સુર્ગ ઝાર દેખા ઉમર સયરે કુનાને સુરાગ મત્લબ કે લીએ રવાના થાકે યકાયક સામને સે એકજોલ ઓરતુંકા પયદા હુવા ઉમર એક ઝાડી મય છુપ રહા દેખા કઈ સવારી યા મેહજ-ખીન વ મેહજખીનાને મેહર તમકીન ફરેદ બરસ પદરા યાકે સોલાકા સીન જવાનીકી રાતો' સુરાદુકેહીન ચલી આતી હંચ ઓર ઉનકે બીચમંચ એક શાહઝાદી ગયસ બખશ મેહરે જખીન ગીઝલે સેહરાઈ રેઅનાઈ તાઉસ મસ્ત ગુલશને જેમાઈ પોશાક નકીસ જેમે જુસ્મ જવાહીર કા ઝેવર પેહને ખુવાસુ કે કાંધે પર હાથ રખે. ખરામા ખરામાં જંબલકી કય શીયત દેખતી હુઈ રવાના હુઈ ઉમર બચકા હુવા યે કચફીયત દેખ રહાથા કે યકાયક ઉન ઓર તું મંચસે એક ઓરતકો રહેઅ એહતીયાજકી ઝુરરત હુઈ વો સખસે એલાદા હોકર આડમંચ પેશાબ કરને બચકા ગઈ ઓર સાથકી સખ ઓરતે

શાહઝાદીકે હમરાહ આગે બઝહ ગઈ ઊમરૂને ખીયાલ કીયાકે અગર ઇન ઓર તુંકે સાથ ચલોગે ચક્રીન હથકે કુછ મતલબ બરારી હોગી યે તસબ્વર કરકે ઝાડસે નીકલ કર ઉસ ઓરતકો કે પેશાબ કર રહીથી કમંદ મારી ઉસને ગુલ મચાઈ ચીલ્લાઈ ઊમરૂ ને મેંદ અધ્યારી કા ઉસકે મુકમંચ ડાલહીયા ઓર થોડી બેહોશી ઉસકે મુંહ પર મલહી વો બેહોશ હો ગઈ ઉસે દરખતસે બાંધાં ઓર આઈના નીકાલ અપને સામને રખખા મંગોરોગન અધ્યારી કા અપને મુંહ પર લગાયા ઓર ઉસ ઓરતકો દેખકર વચસી હી સુરત અપની બનાઈ ઓર પોશાક ઉસકી ઉતાર કર આપ પેહની ઓર ઉસે છાડ આપ બજલહી તમામ ઉન ઓરતું મંચ જા કર કે જો આગે જાતીથી મીલ ગયા ઉન-હુંને અપને સાથ વાલી સમજકર કહાઅય શગુફા તુ બડી દેર મંચ આઈ વહાંકયા કર-તીથી ઊમરૂ સમજા જીસે તુ બેહોશ કર આયાહય ઉસકા નામ શગુફા હય કહા કુછ અયસી દેરતો નહી હુઈ ગરઝ ખાતે કરતી હુઈ વો સબ ઓરતે એક બાગકે કરીબ પોંહચી ઊમરૂને દેખાકે દરવાઝા બાગકા મીસ્કે અશમે ઇનતે ઝાર પુલાહુવાહય હવાએ સદે ઇસી દમે મસીહ નફસે દોરાં હય વો નાઝનીન અંદાઝ બાગકે આઈ અજીબ ત-ધ્યારી કા બાગ હય ઊમરૂને વો ગુલશને નીંગારી ગોયા રીયાઝે ફીરદોસે બરીયા ઓર હર રીવશ પર જવાહીરાત બજાએ સુરખીકે કુટકર ડાલાહય દરખતું કો બાદલે સે મંઝા મેંહદી કી પત્તીયા ઓગ તાક અંશુર હરએક આરાસ્તા વ પચ રાસ્તાગીઈ સ-બજાએ નવ ખાસ્તા બાદે સબામસ્તાના વાર આતી હય હર મીનાએ શજરસે ટકરાતી હય કટોરે પુછું કે શરામે તરાવટ વ નીઝહત સે લખરેઝ હંચ ગુલ હરેક અંબર તેઝહંચ વીસ્ત બાગ મંચ અંબુતરા સંગ મર મર કા બનાહય ઉસપર ફરશ મીલોકાના બીછાહય મસનીદે જવાહીર નીંગાર આરાસ્તા હય નમગીરા ખાસીદકે મરવારીહ અસ્તા-દાહય ઓર મસનદ પર એક ઓરત અધેઝ પોશાક નફીસ પેહને કરીબ પચાસ બર-સકાસીન હય તકીયે પર કોહંગી ધરે બચડી હય ઇતર દાન પાનદાન ચોધેઝ ચંગીર રખમે હંચ જયસે કે યે શાહઝાદા કે જીસકે સાથ ઊમરૂ આયા હય વહાં પોંહચી વો ઓરત મસનદસે ઉઠી ઓર હંસ્તી હુઈ લેને ચલી ઉસને બી આગે બઝકર બા અદબ તમામ સલામ કીયા ઓર સબ ખુવાસે બી બા અદબો નીયાઝ હસ્તા બસ્તા પીછે હટી વો ઝઈફા કે ઉશીકાનામ શરારાબદુ હય કે જીસને બદીઉજમાંકો કુશતએસેહર કરકે મુકમંચદ કીયા હય ઓર યે શેહઝાદી જો ઉસકે પાસ આઈહય બીટી મલકએ હયરત બદુ જોઝા બાદશાહ તીલસમે અફરાસીયાબ બદુકી હય ઓર ઉસકી લાનજી હોતી હય ફીલ જુમલા શરારાને મલકા તસવીરબદુ હુખતરે હયરતબદુકી બલાએલી ઓર ખ્યાર કરકે મસનદપર બીકાયા ફીર રક્ષાસાને મેહરેતીલ અતકો હુકમ દીયા કે હાઝીર હોં ઓર સામને આકર મુજરા કરે ગરઝ નાચ હોને લગા ઓર બમે શરાબ ચલને લગા ઉસી જલસએ નીશાત મંચ તસવીરબદુસે શરારાને પુછા કે અય ફરઝંદ તું પા ખીયાદા સરે શામ સેહરા મંચ કીસ બાઈસસે નીકલ કર મહાં આઈ ઇસ નાઝનીન ને

અર્જુની કે અથ માદરે ગીરામી કર ખાલાબન મંચને સુનાહય કીસી સાહય કરાન કે બેટે કો ગીરફતાર કીયાહય ઓર સુઝે મુસલમાનુ' કે દેખનેકા કમાલ ઇશતેયા.ક હય ઓર યે લોગ અથસે ઝબરદસ્ત હંચ કે જીતુ'ને ખુદાવંદ લોકો આજી કર રખા-હય ઓર ખુદાવંદા ઇન લોગુ'કે હાથસે દીયાર બદીયાર ભાગતે ફીરતે હંચ ઓર સુનાહય કે ઇન લોગુ'ને સંકડુ' મલકુ' કો તહે તેગ કીયાહય ઓર સદહા તીલસ્માતકો ખાકસીયાહ કરદીયા હય લીલાઝા મુબેલી આરઝુ હુઈ કે ઉનકી સુરત દેખુ' કે કયસી તવાનાઈ ઓર તાકત ખુદાવંદ લોકોને ઉનહેંદી હય ઓર કયસી શોકત અતાફર માઈહય શારારાને યે બયાન સુનકર હંસ દીયા ઓર હસ્થે ખુવાહીશ મલકા તસવીર હુકમ કે ચલી ઓર બાગકે અંદર બારાદરી ઓર ઇમારાતે આલી કઈ કોસતક તાઅ મીર હય ઉસી ઇમારાત કે એક હુજરે મંચ બદીઉઝમાં કો કયદ કીયા હય ચહાબી સાહીર નીચુ'કા પેહરા હય ઉન કનીઝને પેહરે વાલીયુ' સે હુકમ શારારાજદુ પોંહચાયા ઓર બદી ઉઝમાં કો ઝોરે સેહરસે અંજુ' મંચ ગીરફતાર હાથુ' મંચ હય કડીયાં ઓર પાઉં મંચ બેડીયાં બગતુ' મંચ ખારદાર લટકુ. ઓર રાતુ'પર ચુટે ફોલાદકે ચટે હુવે કમરકી અંજીર બદુગરનીયાં થામે સામને શારારા ઓર મલકા તસવીર કે લાઇ ઓર તસવીરને સુરતે ઝેબા તીલઅત બહાં આરાકે વાલાતબારકો દેખા કે એક નવ જવાન હસીન વ જમીલ આફતાબ આલમતાબ સીપેહરે ઝેબાઈ વ ગોહરે મુહીતે ખુશ અદાઇ દેખતેહી એક કમાન બાનાએ અબરૂએ તીરે ઇશકકા બે રેહાહુવા મલકા તસવીરકે સીનેકેપાર ગુઝરા જીના દુશવાર હુવા. નઝમથી નઝર યાકે જીકી આંકતથી-વો નઝરહી વીદાએ નાકતથી-હોશ બતારહા નીગાહકે સાથ-સપ્ર રૂખસત હુવા એક આહકે સાથ-મલકા મસનહપર સર રખકર બેહોશ હોગઇ શારારાજદુને ગુલાબ કેવડા બેદેમુશક રૂખ-સાર પર છીડકા ઓર હંગામા બે હુવા શાહઝાદેનેલી મલકા કો દેખા કે એક નાઝનીન ગશ સે કુરસત પાઇ મેરી તરફ નઝરે હસરત ગીરાંહય અજીબ સુરતે ઝેબા તીલઅત બહાં આરાહય કે મુસબર આફરીનશ ને તીમસાલ બે મીસાલ ઉસકી બનાઇહય શેહઝાદે કાદીલે મુઝતર બા વોબુદ ઇસકયદે ગીરાંકે બેકરાર હોકર ઉસકી કમદે તુરરએ આબદાર મંચ અસીર હુવા અગર યે તમામ નામ નામી ઇસ ગયરત નીગાહકા મલકા તસવીરજદુ થા નઝારાએ જમાલ અદીમુલ મીસાલ સે ઉસીકે ઇનસાન મીસ્લે તસવીર સુરત આઇના હયરાન હુવાથા સકતા હોબતાથા કાતીબે નઝરત તરરાઝે કુદરતને દીલ-ફરેખ ઉસકી લોહ ઝેબાઇ પર કલમે રેઅનાઇસે આપ લીખખીથી ઓર સુરક.ક.એ દે-હેર મંચ અથસી સુરતે ઝેબાઇ શેહઝાદા દેખતેહી એકબન કયા બલકે હઝાર બન સે ઉસપર શયદા હુવા સપ્રકા યારા નરહા-ખખયાત-સદા દીલનેદી ઇશતેયા.ક ઇશતે યા.ક કહા સપ્રનેઅલ ફેરા.ક અલફેરા.ક-સરકને લગા પાસે નામુસે નંગ-લગી અકલ ઓર ઇશક મંચ હોને જંગ-મગર અપને તઈ સંભા લા ઓર ખીયાલ કીયાકે એક કયદે શદીદ મંચ હય અગર યે રાઝે ઇશક ફાશ હોગા હરએક તીલસ્મ મંચ દુશમને બા

દીખાઈ દેગા જીવા દુશગાર હો જાયગા જખન કરકે ખામોશ હો રહા અગર શરારાને જખ મલકા તસવીર કા હાલ અજતરદેખા ખુવાસુ કો હુકમ દીયા કે ઇસ કયદી કો ચહાંસે લે જાવ કે મેરી લડકીને કલ્લી કીસીકો અયસે રંજે મુસી બન મંચ ન દેખાથા આજ દેખકર ઉસે ગશ આ ગયા અલી નામે ખુદા કંવારા પીંકા હય પુન જીસ્મ કા બોહત હલકા હય યે હુકમસુ નકર જાદુગર નીયાં શાહજાદે કો એક હુજરએ બાગ મંચ લાઈં ઓર બંદકર કે ગલી ગઈં શોહજાદે કો અપની ક્યદ કી મુસીબત ઉસકે ઇશક મંચ સબ બુલગયા ઓર ઉસી કી યાદ દીલે હુઝીકો યે તાલ કરને લગી બઝ-ખાને હાલ ઉસ ક્યદ મંચ યેહ કેહતાથા નજમ આલમકા તેરે જહાં બયાં હય-ખેતા-ખીએ દીલ જહાં જહા હય-જંજીરે જીતું કદી ન પડયો દીવાનેકા પાઉ દરમીયાં હય ઓર યે ખીયાલ આતાથા કે અય બદીઉઝમા બલા વો મગજર હુસ્નો જમાલ કાહેકો તુમહારા ખીયાલ રખેખી અગર અબ તુમ ઇસ કયદસે ભી રેહાઈ પાવગે તો ચકીન હય કે કયદેઇશક મંચ તડપ તડપકર મર જાવગે શેઓર મુફતે કયદે અસીરાને મોહન કયા કહીએ-મુલકે સોખાર ગીરે તખતએ ઝીંહા સરપર-ખુલાસા ચહાં તો શાહજાદે કી યે કચકીયત હય મગર વહાં તસવીર જાદુને જખ સામને અપને મનલુબાકો ન દેખા આખે ફાડ ફાડ કર ઉસ બાગ મંચ અપને ગુંલે ખુબી કો તલાશકીયા જખ નઝર ન આયા એક આહ સદ્દ દીલે પુર દર્દ સે ખીંચી ઓર અંજમ કે ખીયાલસે કુછ સોચકે ખામોશ હોરહી શરારાને પુછા કયું બેટી મીઝજ તુમહારા કયસાહય કહા ખાલા જાન કયા કહું જીભચકા જતા હય દીલ મંચ હોવ સમાયા હય કે અયસી મુસીબત ભી લોગ સેહત હય ઓર યું ગીરફતા રેહતે મંચ શરારાને કહા અય ફરજંદ તુમનો નામે ખુદા શાહજાદી હો તુમહેં અયસી દેહશન ન ચાહીએ શાહાને રોઝગાર હો ચહાં ગુનેહગાર ઉમીદવાર સભી હોતેહય કોઈ મુલી કીયા જતાહય કોઈ ગરદન મારા જતા હય કોઈ નવાઝીશ ખુમરવાનાસે ખીલખતો ઝર પાતા હય યે શખસ ફર જંદે હમઝા દુશમને સાહેરાં હય અફરાસીયામ જાદુને ઉસે ક્યદ કીયા હય છુટના ઇસકા બોહત દુશવાર હય અગર કોઈ ઓર ક્યદ હોતા તો મંચ તુમહારી ખાતીરસે ઉસે રેહા કર દેતી જલકે માલોઝર દેતી અબતુમ જાવ અપને બાગ મંચ જાકર ગું-ચએ ખાતીર શગુફતા કરો અય સે ખીયાલ અપને દીલ સે નીકલો તુમહારાહાલ મંચ ઓર કુછ દેખતી હું કે માથે પર પસીના હય અબતક વોહી ખોફો વેહમકા કરીના હય અગર ચહાં ઈયરો ગી વોહી હાલ પેશે નઝર રહેગા ઇસસે ખેહતર હય કે અપને મુકામ પર જાકર હમરાઝુંકે સાથ દીલ ખેહલાવ ઓર કુછ ઉસ કયદીકી ફીકન કરના યે ખાતે શરારા કીમુનકર તસવીર જાદુ વહાંસે ઉઠી ઓર જીમંચ કેહતીથી કે ચલો અછછા હય કે ઉસને આપસે તુઝે રખસત કર દીયા અગર ચહાં કેહેરતી કોઈ કલમા કલમએ દરદો જમ મુંહસે નીકલ જતા રાઝે ઇશક ખુલ જતા અબ અપને બાગ મંચ ચલકર ગમે દીલકો ખાલી કરેગે જી ખોલકર ખુબ રોએએ ગરજ શરારા

કો ઉસમાહે કામીલને શુકર સલામ કીયા ઉસને બલા એલી' ઓર દુઆ દેકર રૂખ-
સત કીયા સખ કનીઝે' કે બાગકી સયર કર રહી'થી' મલકા કી બને કી ખબર સુનકર
હાઝીર હુઈ' ઉમરૂ બી ખશીકલે કનીઝયા અપને દીલ મંચ સોચાકે મલકા ચલ્લી બન-
યગી ઉસકે સાથ ખુદા માલુમ કહાં બનાં હો તુમહારા શાહઝાદા ઇસી બા કયદ હય ઉસ
હરામ આદી શારારા કો કતલ કરો ઓર બદી ઉઝમાં કો છુડાવો યે ખીયાલ કરકે
મલકા શારારા બદુ કે સામને આયા ઓર દસ્તા બસ્તા અરઝ કીયા લોડીકો યે સુકામ
ઓર બાગ બોહત પસંદ આયા હય આજ મેરાજ નહીં ચાહતા હય કે આપકે કદમુ'સે
બુદાહુ' ઓર હુસેરે મંચને ઇલમ મુસ્તીકી કો ખુબ હાસીલ કીયા હય ઓર આજ આપ જ્યસા
કદરહાં મુઝે મીલા હય ચાહતી હુ' કે શખ ભર રેહ કર વો સખ કમાલ આપકો દીખાઉં
ઓર ઉસકે એ વઝ ઇનઆમ પાઉ શારારાન કહાં કે અય શાગુફા જ્યસે તસવીર કા મકાન
વધસે યેહ જગેહ હમ વો કહીં અલગ હય. જહાં તેરા જી ચાહે આરામ તમામ એક
દીન હો દીન જીતને દીન જી મંચ આએ રેહ ઓર અય ફરજંદ મલકા તસવીર
ઇસે ચહીં છોડતી બવ તસવીર બદુને કહાં બોહત અચ્છા, ગરઝ તસવીર બદુતો
રૂખસત હો કર ચલી. ઓર શાગુફા બદુ યાને ઉમરૂ ખીન ઉમરૂયા યહીં ઠયરે લેકીન
તસવીર બદુકા યે હાલ હય કે પેર કહીં ડાલતી હય. ઓર પડતા કહીં હય. ફરતે
રંજસ જી નીહાલ હય ઇસ સોચ મંચ ચલી બતી હય કે અય મલકા દીલ બી આયા
તો કીમ શખસ પર કે બે દુશમને બનો ઇમાન કુશંદએ સાહેરાં હય. ઉસ કયદસે
ઉસકા છૂટના દુશવાર હય અફસોસ મુક્ત બાન ગઈ યે આતે' કરતી દીલસે રવાનાથી
કે યકાયક સામને સે ઉસકી કનીઝ શાગુફા બદનસે નંગી રોતી હુઈ આકર પોંહચી
તસવીર હય રાં હુઈ કે શાગુફા અબી તો શારારા કે યહાં રેહ ગઈ થી ઓર અબી
યહાં આ પોંહચી. ઓર કપડે ઉસકે કીસને ઉતાર લીએ. ઇસ અરસે મંચ શાગુફા
પાઉપર આકર ગીરી ઓર અરઝ કીયા કે અય મલકા મંચ આપકે સાથ ચલી આતીથી
રાહમંચ રહે એહતીયાજ કો ગઈ એક આદી મંચ સે એક શખસ નીકલા ઓર ઉસને
નહીં માલુમ કયા કીયા મંચ બેહોશ હો ગઈ વો મુઝે નંગા કરકે એક દરખતસે બાંધ
કર ચલા ગયા. જખ મુઝે હોશ આયા આઈદ રોંદ કો મીજત કરકે ખુલાયા. ઓર
અપને તઈ રેહા કરા કર આપકી ખીદમત મંચ ચલી થી શુકરે ખુદા કે ફીર હુઝુર કી
સુરત નઝર આઈ વાઝેઅ હો કે યે વો શાગુફા હય. જીસકી ઓરત ઉમરૂ બનકે
મલકાકે સાથ ગયા થા. ગરઝ મલકા કો ઉસ માજરે કે સુનને સે હયરત હુઈ ઓર દીલ
મંચ કહા કે ઇસ માજરે કો મખફી કરો શાયદ કોઈ દોસ્ત શેહઝાદાએ બદીઉઝમાં કા
ઉસકી શકલ બનકે ઉનકી રેહાઈકી ફીકે મંચ વહાં ઠયરા હય. માલુમ હુવા કે વો
શાગુફા નહીં હય કોઈ ઓર હય ઓર અગર ઇસ હાલકા ચરયા કરોગી શારારા
આચાહ હોંગી વો ખીયારા બી ગીરફતાર હોગા ગરઝ શાહઝાદેકી મોહખતસે કુછ
આલસા બી મલકાને પાસ ન કીયા ઓર કનીઝુ' કો ખુલાકર શાગુફા કો ઓર કપડે

દીલ વાએ યોર કહાં ચે મસતાની મેરે સાથસે મલકા શરારા પાસ રેહ ગઇ ઇસ લીએ કે મલકા કો જાને હો તો મંચ અકેલી જો ભ મંચ આએ વો કડ્ઝ આખીર નહીં મા-લુમ કહાં ગઇ થી કે અપને કપડે ભી છીનવા આઈ હરથંદ શગુફાને કહાવારી મુજ પર ચે સાનેહા ગુઝરા મલકાને કહાં ચલ જુડી મુજે કબ યકીન આતા હય કસમ હય સામરીકી અબ જો મુજસે અચસી ખાતે કરેગી. સજા દીલવાઉંગી ગરઝ ઉસકો ધમ-કાયા કે ચે ખારી ખારી અપની કય ફીયત ખયાન ન કરે યોર ઇસ અર્મકા ચરચા ન હો યોર મલકા આપ નઝર કરીમે કારસાઝ મુસબબમુલ અસખાબ કરકે યકીન હય કે અબ કોઇ મુરત બદી ઉઝમાંકે રેહાઇકી નીકલ આયગી અપને બાગ કી તરફ મુત વજ્રેહ હુઇ યોર જબ દાખીલે બાગ હુઇ બગેર અપને ગુલ ઉઝાર કે વો ગુલશન સરાસર નઝર મંચ ખાર થા બકોલ શાએર ખીત તેરે સયરે ચમન ખુશ આએ કયા અચ સર્વ નાઝ-પુલ જો હય મેરી નઝર મંચ ચે રંગે ખાર હય-જો ખમીદા ગુલકી ટેહની હય વો હય શકલે કમાં-શકલ નાવક મોજે ખુએગુલ જીગર કે પાર હય-લાલા ઝાર દીલમમે ઇશક સે દાગ દાર નરગીસ આસા ચશમ બરાહિ ઇનતેઝાર સુમખુલ નવીતે પરેશાં મલકા તસવીર બદુ મેહઝાદાએ વાલા તખાર મંચ વહાં ફરોકશ હુઇ મગર બેતાબ વો બેકરાર હય અબ હાલે રીશ તરાશંદએ કાફરાં વો સર બરંદએ બદુ-ગરાં ખંજર ગુઝાર ખુવાબ ઉમરે નામદારકા સુનીએ કે યે જો બાગ મંચ મલકા શરારા કે પાસ હયરે શામતકતો ખારાદરી મંચ શરારા કી ખુવાહીસું કે સાથ ખુશ ફેઅલી યોર મઝાક કરતે રહે કીસ કે ચુટકી લેલી ગાલ પર ગાલ રખદીયા આંખ બચાકર જીસકા જો માલ પાયા ઝંખીલ મંચ રખ લીયા અબ કીસીકા પાનદાન નદારદ યોર કીસી કા મકાબા ગાએબ એક હંગામા હય માલુમ નહીં કોન લે ગયા. ગરઝ ઇસી હંગામે મંચ શામ હુઇ શરારાને ખાના શરાબો કબાબ સબ નેઅમતે અપને ખાસે પર લેજ જબ સબ ઝુરૂરીયાતસે ફરાજ હુઇ ચખુતરા બીલ્લોરીન પર શરારા ફરશ બીછવા કર બચડી બાગ મંચ રોશની હુઇ કંદીલે મીસ્લે કતરે હાય તુરહર દરખત મંચ આવેઝાં હુઇ ખારાદરી મંચ હાંડીયા ઝાઠ-કમેલ જુમલા શીશા આલાત ફરાશુંને ખુબ દુરસ્ત કરકે રોશનીકી સુખદાનદલાહ અચસી બજેહકા કયા કહેના નઝમ આઈના ક્યાથા બાગે જો હરથા-બે તકલુફ દીલે સીકંદર થા-દરો દીવાર ગીરથુપે બહાર કયસે પીસ્તાન શાહેદે ગુલનાર તુરફ ફરશી કલોલપે થા જોબન નારોતુર એક બપે થા રોશન ફંબાડ કે બઝાને મંચ આદલા કતર કર હાલ દીયા યોર નેહરૂકા પાની છલકાયા ગયા અલ કીસ્સા જબ આરાસ્તગી હો ચુકી ઉસ વક્ત ચરખાબે નીશાતકી તલબ હુઇ શરારાને કહા શગુફા કો ખુલાવ બઝુબરીદ હુકમ શગુફા હાઝીર હુઇ યોર પીશવાઝ મંગા કર પેહની ચોશસી પાઉ મંચ બાપે સાઝીદુ યોર આવધિયુંસે જો સુલાઝી મંચ શરારા થી હુકમ દીયા કે સાઝ અપને અપને મીલાએ યોર ઉમરેને જોડી નયકી અપને પાસે નીકાલી જાનના ચાહીએ ઉમરેકો કોહે અખુલ કચસ પર અમીરકે સાથ હજરતે જીબરીલે

શાર્ગીદ કીયા હય. ઓર તીન દાને અંચુરકે ખેલાએ હંચ કે એક દાનેકી ખાસીયત યે હય કે ઉમરૂ વો ખુશ ઇલહાં હય. ઓર ઇલહાને દાઉદી રખતા હય ઓર દુસરે દાનેકી તાસીરસે બોહત્તેર સુરતે બદલ સકતા હય. જીસ સુરતકા ખીયાલ લાએ બકુદરતે પુદા વોહી બન જાએ ઓર તીસરે દાનેકે સબખ ઉમરૂ ઝમાન હરકોમકી સમજતા હય ઓર ઉનહીં કે મહાવરે મંચ ચુક્તચુ કરતા હય અલ હાસીલ ઉમરૂને ખાંસરી નીકાલ કર લખુસે લગાઇ ઓર થોડે સે મોતી ફાંક લીએ ઓર એક નાર બે રંજી અંચુકે મંચ પાઉં કે બાંધા ઓર દુસરા સર ઉસકા લખુસે દાખા ઓર ગુલાબી શરાબકી બગલ મંચ દબાઈ ઓર પચમાના હાથ મંચ લીયા ઓર ગત નાયના શુરૂ કીયા ઓર ઈસ તરફકે જખ ચાહા એક ધુગરૂ બજા ઓર જખ ચાહા સખ બજે ઓર જખ ચાહા એક ન બજા મુંહસે મોતી હરતાલ ઓર ગત મંચ નીકલ કર નાઝનીન પીરોતે બતે થે ઓર પચમાને મંચ શરાબ હરખાર ભરતા થા ઓર એહલે અંજમનકો પીલાતા થા નાય મંચ છલ-બલ ઓર અદા દીખાત થા કે હર તરફ આહસેનત ઓર આફરીનકી સદા બુલ-દથી-નઝમ-વો ઘટના વો બડના અદાઉ કે સાથ-દેખાના વો રખ રખ કે છાતી પે હાથ-કભી દીલકો પાઉંસ મલ ડાલના-નઝરસે કભી દેખના ભાલના-દુપટ્ટે કો કરના કભી મુહકે આટ-કે પરદે મંચ હો જાએ દીલ લોટ પોટ-શરારા કો એક આલમે હયરત હય કે યે ઇનસાન હય યા શોઅલા હય યા શારારા હય અજીબ તીલસમકા નાય હય ખાંસરી મચ ગતકા ઠેકા બજ રહા હય મોતીચુકા તસલસુલ જારી હય. શરાબ ખરાબર એહલે મજલીસ કો પોંહચતી હય મલકા શરારાને તારીફ કી ઓર માલા ઉતાર કર દીયા ઉમરૂને સલામ કરકે નાયતે હુવે જાકર સરસામને કર દીયા શરારાને ગલે મંચ પેહનાદીયા અબગત મોકુફ કરકે ઉમરૂને ગાના શુરૂ કીયા કે સદાએ દીલ ચરપ ઓર નગમચે દીલકશમે હરએક-કો ગશ આ ગયા. શરારા પર આલમે વજહ તારીફવા-મસનવી-હવા બંધ ગઈ ઈસ ઘડી. ઈસ ઉસુલ-બસેરા ગએ જાનવર અપના બુલ-દરખતુસે મીલ મીલકે બાદેસબા-લગી વજહ મંચ બોલને વાહ વાહ-જખ શરારા હાલતે એક મંચ આકર રોને લગી ઉમરૂને ગાના મોકુફ કીયા શરારાને કહા અરી ખીસ્મીલ કયુ છા-ડતી હય જુબહે કીયા હય તો હમ નીકલ જાનેદે શયુફાને અરઝ કીયા અચ મલકા કુછ હાલ અપના મંચ ગઝલ બયાન કરતી હું ગઝલ.

આંખુ કો જાનતી હું પીયાલા શરાબ કા-મસ્તુકો એન ફરઝ હય પીના શરાબકા.

મેરા ખમીર બાદાએ અંચુરસે બના-દેતા હય મુજતહદ મુજે ફીતવા શરાબકા.

ખુમ ખાનાએ જહાં મંચ વો ઉલ્લામા દેહ રહું-દેતાહય મુજ તહદમુજે ફીતવા શરાબકા.

જખ યે અશઆર શરારાને સુને સમઝીકે યે તાલીબે શરાબ હય લેહાઝસે માંગ નહીં સકતી હય બધી તમીઝદાર હય કે ઇસને એ હલે મેહ ફીલકો શરાબ પીલાઇ ઓર આપ નહીં પી બસ ફેરન હુકમ દીયા કે મચખાને કા અસબાબ હાઝીર કરો કબીએ રોહી ઓર કીશતી ચાં શરાબ કી ઓર આગીર વ કંટર વ ગુલાબીયાં સખ

લાકર મો જીવ દરહી શરારાને કહાકે અય શગુફા આજ તુને મુજે મેહ કુઝ કીયા મંય અખ તુજકો અપના મુકરરીખ બનાયા યોર અપની અનીચું મંય હાખીલ કીયા આજ માકી ગરી હમારી સાહબત મંય કર યોર હમે ભી શરાખ પીલા ઉમરૂ યાની શગુફાને બકકર પાંચ અશરક્યાં નમર કી કે-ઓહદા મીલા-શરારાને ખીલઅતે ફાખરા દીયા. ખીલઅત પહેનકર મયખાલેકો-શગુફા નીકલી કંટર યોર શીશે કો જહાં જહાં જાડ રોશનથે વહાં મીસ્લ ગુલહસ્તા કે આરાસ્તા કીયા સખઝ કંટર યોર શીશે કો મુખ કે ખરાબર રખખા યોર ઈસતરહ જાડ કે મુકાખીલ કીયા કે ઉસકી રોશની ઉસપર પડી યોર ફરશ પર ગુલહસ્તે રખખે હુવે માલુમ હોં ઈસતરહસે ફીર બહલ કરનેસે ગરઝ ઉમરૂને ભી જલદી તમાન શરાખ મંય બેહોશી આગીશતા કરકે ગરઝ આંખ સખ કી બચાકર સખ શરાખકો અગીશતા બહાડ્યે બે હોશી કરદીયા યોર ફીર ઉસી તરહ નાચના શુરૂ કીયા યોર ગુલાખી બગલ મંય શરાખકી હાખકે શરાખ ખાને મંય બરકે નાચતા હુવા મલકા શરારા કે કરીખ આયા યોર જામકો સામને કરકે અરઝ કીયા શરારા જાદુને હાથ બડા યાકે જામ લેકર પીચે શગુફાને ઉમ જામકો ઉછાલ દીયા યોર ઉસે સરપર રોકા લેકાન એક કનરા શરાખ કા છલકકર ન ગીરા યોર સરકો સામને લે જાકર ઝુકાયા યોર અરઝ કીયાકે અય મલકા અફસડું યોર સરદાડું કો મરસે શરાખ પીલાતે હય શરારા જાદુ કો ઉસકે હુનર હાથે શાયસતા પર એક હયરત તારી હુઇ અલગરઝ જામે શરાખ ઉસને ચાહા કે લેકર પી જાચે વે શરાખ જખ ઉસકે મુકે કરીખ આઈ યોર સાંસલી હવા શરારાકી ઉસકો લગી વે શરાખ શોઅલા હોકર ઉડી યોર જામ ખાલી રેહ ગયા અખ શરારા કોહોશ આયા કે યે કયા માજરા હય માલુમ હોતા હય કે યે શખ્સ કોઈ અઇયાર હય ફીરન કુછ સે-હેર પડા યોર ઉમરૂ પર જકે શગુફા બના હુવા સાકી ગીરી કર રહયા પુકા ઉમરૂ કા વે રંગ વે રોગન જો અઇયારીકા લગાયાથા કુછ નરહા યોર સુરત અસલી ઉમરૂ કી અહીર હુઇ શરારાને જાદુગર નીચુંકો હુકમ દીયાકે ઇસે ગીરફતાર કરો ઉનહુને ઉમરૂ કી મુશકે ખાંધલી શરારાને કહા કે યો મુજે તુને મુજે માર હીડાલા હોતા દેખતો તુજે ક્રીસ હાલે જારસે કતલ કરતીહું ઉમરૂને કહા યો કાહખા અખકયા બચ જાયગી માખદોલત જહાં તશરીફ લાતે હય બેનીલ મકસુદ ફીરકે નહી જાતે હય દેખ થોડે અરસે મંય તુજે વાસીલે જહન્નમ કરતાહું શરારા યે કલમાત સુનકર ગુસ્સાઆયા રાખી કેહતા હય કે જખસે બદીજીઝમાં કો શરારાને મુકઇયદ કીયા હય સેહર કે ખખર મુકરર કર દીચે કે અગર કોઈ અઇયાર શેહઝાદાચે નામદાર કો છોડાને આ જોતો મુજે ખખર હો જાય યે બાઇસ થાકે શરાખ શોઅલા બનકર ઉડી યોર ઉમરૂ કો ઉસને ગીરફતાર કર લીયા ફીલ જુમલા કલમાત દુરસ્ત ઉમરૂ સે સુનકર ઉમરૂ કો એક દરખત સે બંધવાદીયા યોર સેહર કા હીસાર કર દીયા કે અખ કોઈ શખ્સ ખાગસે ખખર ન નીકલ સકે યોર એક અરઝી માલીકે તીલસ્સમ અફસસીયાબકો મુશતહર

હાલાત ઉમરૂ તેહરીર કી કે મંચને ઉસે ગીરફતાર કીયા હય અગર હુકમ હોતો ઇસકા સરકાટકર લેજદુ' ઓર અગર ઇસ્થાદ હોતો ઝીંદા રવાના કરૂં' ઓર યે અરઝી અપની એક કનીઝ શોઅલ્લાફખસાર નામી કે હી કે ખીદમતે શહેનશાહ સાહેરાં મંચ બંકર પોહ્યાએ શોઅલ્લા અરઝી લેકર ચલી લેકીન હાલે અફરા સીયાખ બદુ' માલીકે તીલસ્સમ કા સુનીએ' ઉસકી અમલદારી મંચ સાઠ હઝાર મુદક બદુગર ઓર બદુ'ગર નીચુ સે આબાદ હંચ ઓર ઉસકે બાદશાહ સખ ઇસકે ફરમા બરદાર હંચ ઓર ઇસ તીલસ્સમ મંચ તીન મુકામ હંચ એકે પરદા તીલસ્સમાત એક તીલસ્સમ ખાતીન એક તીલસ્સમ ઝાહીર પરદ એ ઝુલમાત મંચ ખુઝૂં અફરાસીયાખ કે મીસ્લ માહી ઝમરફદ રંગ આફાત ચહાર દરત વગયરા રેહતે હંચ કે ઝીક ઉનકા વકત ફતેહ તીલસ્સમ આયગા ઓર તીલસ્સમ ખાતીન મંચ વઝીર અમીર મુકર રખાન અફરાસીયાખકે રેહતે હંચ મીસલેમલકા હયરત વગયરા ઓર તીલસ્સમ ઝાહીર મંચ રે આયા ઓર અકાબરાન શેહેર સાકીન હંચ ઓર ઝાહીર વ ખાતીન તીલસ્સમ કે દરમીયાન એક દરયાએ સેહર બનાયા હય કે નામ ઉસકા દરયાએ ખુને રહાં હય ઓર ઉપર એક પુલ ધોપનકા બના હય ઓર હો શેર ધુએ કે અંદર પુલ પર ખડે હંચ ઓર એક ઈમારત પુલકે ઉપર તીન દરજે કી બની હય અવવલ દરજે મંચ ઉસકે પરીઝદે શેહનાધ્યાં ઓર ફરનાઈ મુંહસે લગાએ હય ઓર દુસરે દરજે મંચ પરયાં મોતી ઝોત્રી મંચ ભરે હુવે ખરી ઉછાલતી હંચ કે મોતી દરયા મંચ ગીરતે હંચ ઓર દરયાકી મછલીયાં ઉન મોતીયુ' કો મુંહ મંચ લીએ તેરતી ફીરતી હંચ ઓર તીસરે દરજે મંચ બડેબડે કદ દાવગ જવાન કોમ કે હબશી હંચ કે વો સફે' બાંધે હુવે બાશમશીર બરેહના ખડે હંચ ઓર આપસ મંચ લઠ રહે હંચ ઓર ખુન ઉનકે જુસ્મસે બેહકર દરયા મંચ ગીરતા હય કે પાની ઉસકા વોહિ' ખુન હય ઉસીસે નામ ઉસકા દરયાએ ખુને રવાં ઓર નામ પુલકા પુલચરે યઝદાંહય અફરાસીયાખ હરજગેહ તીલસ્સમ મંહ સયર કરતા ફીરતા હય ઓર હર મુકામ મંચ બાગ ઓર ઈમારતે' ઓર સેરગાદ હંચ ઓર મકાનાતે અફરા સીયાખ કે તામીર હય કે ઝીક ઉનકા બરવકત દાખલા ઊમરૂ ઓર તીલસ્સમ કુશા શાહઝાદાએ અસદ કે બયાન હોગા ગરજ યે સાહેરા ફરસ્તાદાએ શારારા બઝોર શેહર ઊઠાકર રવાના હુઇ ઓર દરયાએ ખુનેરવાં કે કનારે પહોંચ કર પુકારી કે અચ શેહનશાહે સાહેરાં મંચ ફરીસ્તાદાએ શારારા બદુ હુઝુર પુરતુર કી ખીદમત મંચ હાઝીર હુ' અફરા સીયાખ અંદર તીલસ્સમ ખાતીન કે એક બાગ હય કે નામ ઉસકા બાગે સયખ હય. વહાં મચે અરકાને સલતનત જલવા ફરમાં થા કે ચકાયક શોઅલ્લા ફખસાર કે આનેકી ખબર ઉસકે સેહરને ઉસે પોહ્યાઇ રાખી કહેતા હય કે અફરા સીયાખ બદુ ઇતના બકા સાહર હંચ કે તીલસ્સમકે અંદર બે ઉસકો પુકારતા હય સેહર ઉસે ખબર હેતા હય ઓર એક કીતાબ ઉસકે પાસ હય કે નામ ઉસકા કીતાબે સ્લામરી હય ઉસ મંચ સખ હાલ

હરએક કા માલુમ હોતા હય ઓર બોહતસે પુતલે કે બાએ ફેલાદકે હંચ બાઅએ મીટીકે હંચ કે વો હુકમએ અફરા સીયાબ કે લડતે હંચ ઓર સબ કામ કરતે હંચ ઓર છસકો હુકમ હોતા હય પંજેકી સુરત હોકર ઉસે ઉઠા લે જાતે હંચ બુલાસા કલામ જબ શોઅલા કે આનેકી ખબર બઝોર સેહર માલુમ હુઈ અફરાસીયા બને એક પંબ સેહરકા બેબ કે વોહ આકર શોઅલા કે ઉઠા લે ગયા. ઓર સામને અફરા સાયાબ કે પોંહયા કર પંબ તો ગાયબ હો ગયા મગર શોઅલાને દેખા કે બાગ, કી બારાદરી મંચ કઈ હઝાર હંગલ વ કુરસીયા યાકુત એહમર કી ખીછી હંચ ઓર હંગલુ કે નીચે શેરહાં ઓર ફીલ ચેહરા લગે હંચ ઓર મુંહસે ઉનહું કે શોઅલે આગ કે નીકલતે હંચ ઓર ઉન કુર સીયું ઓર હંગલુ પર મઝરાને તીલસ્ત્રમ સાહેરાં નામી બ લીબાસ ફાખરા બયઠે હંચ મીતલ મલકા ખહાર જાદુ વ નાફેરમાન જાદુ વ ઝાફેરાન જાદુ વ. તાઉસ જાદુ હો મુશકે મોએ કાકુલ કુશાદ મખમુર સુખ વશમ વગયરાકે નામ ઓર ઉનકે વક્ત પર ગુઝરીશ હોગે ઓર મલકાં હયરત જાદુ જોએ અફરા સીયાબ તખત પર પેહલુ એ અફરા સીયાબ મંચ જલવગર હય વો તપ્પ મુકામ સદ્ર મય આરાસ્તા હય જવાહીરાત બેશ બહા જહા હય ઓર સામને મલકા હયરત કે પોંચ અધ્યાર બચ્ચીયાં કે નામ ઉનકે સરસર શમશીર ઝન સખારફતાર રૂસી-મયા નકેખઝકે વ ઝીઝાલા કમંદ અંદાઝ વ તેજ નીગાહ બંબરે ઝન હંચ સરસર શાહઝાદી હય ઓર ચાર અધ્યાર બચ્ચીયાં સરસર મુસાહે બીન હંચ ઓર હો વઝીર ઝાહીયા કે નામ ઉનકે યાકુત જાદુ ઓર ઝમરૂદ જાદુ હંચ મલકા હયરત કે સર પર રૂમાલ સે મગસરાની કર રહી હય. સારે દરબારે રોઅબો દાબશાહી સે ખામેશ બયઠે હંચ ઓર ચર વઝીર અફરા સીયાબ જાદુ કે નામ ઉનકે બાંગમાને કુદરત વ સીનઅત સેહર સાઝ વ અમરીક કોહશીગાફ વ સરમાયાએ ખર્ફ અંદાઝ શેહેનશાહે જાવેદાં અફરા સીયાબ કે મરવ વીએ જનબાની કર રહેં હંચ અલહાસીલ શોઅલા ફરાતાદા શારારા કી જબ સામને આઈ મુજરા કરકે અરઝી પેશકી અફરા-સીબને બાહ બુલાહીઝા જવાબ લીખ દીયા કે ઉમરૂ કો કતલ કરો શોઅલા જવાબ લેકર રૂખસત હુઈ અફરા સીયાબ ને સેહરકા પંબ હેલાકર દરયાએ પુનેરવાં કે પાર ઉસે બીજવા દીયા ચે વહાંસે શારારા કે પાસ ચલી મગર ચહાંસે શારારા કા બાગકા ફાસલા હય ચે તો દુસરે દીન પોંહચે ગી મગર અબ હાલે ઉમરૂ કા ખયાન કીયા જાતા હય કે ચેહ બુલ બુલે શાખ સાર ગુલશને અધ્યાર એક દરખત સે બંધે હંચ કે ઉસી હંગા મંચ મંચ જબ ઝીયાદા રાત ગઈ શારારા જાકર બારાદરી મંચ સો રહી ઉમરૂને ફીલ મંચ ફીક કી કે કીસી બદખીર સે રેહા હું ઓર શારારા કો કતલ કરું ઇસી તદ-ખીર મંચ થા કે ઇતેકાકસે એક કનીએ શારારા ઉધર આ નીકલી કે બુધર ચે બંધે હુવે ચે ઉસે દેખ કર ઇશારે સે અપને પાસ બુલાયા ઓર કહા અચ બંદી લકા, કી ઝશદો બાંતે મેરી સુન લે વો કનીઝ જબ કરીબ આઈ ઉમરૂને રોના શુરૂ કીયા ઓર કહા કે મંચ મુબેહ કો તુમ જાનતી હો કે ગરહન મારા બઉબા ઓર બલ્લાદ વગ-

ચરા નો કુછ માલ હય લે લેગા ઇસલીએ ચાહતા હું તુએ માલ અપના સાં પુરરીઠ
કરું અગર તુ મેરી વસીયત સુને ઝોર કેહના મેરા કુબુલ કરે કે ઝોર યે લી મુજે
માલુમ હય કે મંચ અઇયાર હમઝા સાહબ કરાં હું જવાહીર દુરો મોહર બે ઇનતે હા
અપને પાસ રખતા હું યે કનીઝ કે નામ ઉસકા સમનગદદાર હય માલકા નામ સુન-
કર લાલચમંચ આઇ ઝોર પાસ ઉમરૂ કે બેઠ ગઇ ઝોર કહા બચાન કરો કયા વસી-
યત હય ઝોર કીસ કદ્રમાલ હય ઉમરૂને કહા કે માલ તો ખોહત હય મગર પેહલે
વસીયત સુનલો ઝોર યે હય કે જબ મંચ કતલ હો જાઉં તો કુછ માલ સીઈ કરકે
શારારાસે માંગલેના ઝોર મુજે કફન દેકર દફન કરના ઝોર લશકરે સાહબ કરાન મંચ
બકર નીરફ માલ મેરી ઝોલાહ કો ઝોર બીબી કો દેના ઝોર બાકી તુમ સીઈ કરના
સમન ગદદારને કહા અછછા વો માલ કયા હય ઊમરૂને કહા કે એક હાથ મેરા
ખોલદો તાકે સખ માલ નીકાલ કર મંચ તુમહે હું સમન ગદદારને ઊમરૂ કા હાથ
ખોલ દીયા ઉમરૂને કસુતે અઇયારી નીકાલ કર ઝગીન પર રખલી ઝોર કહા મેરા
દુસરા હાથ બંધા હય તુમ ઇસે ખોલદો ઝોર મે નો મંચ કહું વો લેલો ઉસને વો
કસુત ખોલી ઝોર ઉસ મંચ સે વો અસબાએ અઇયારી નીકાલને લગા કોઇ ઝનાની
પોશાક કોઇ મરદાની પોશાક કુછ મીઠાઈ કુછ રંગો રોગન વગયરા બર આમદ હુવા
ઊમરૂ બતલાતા જતા હય કે યે સખ અઇયારી કરને કે અશયાં હંચ ઇસ તરહ
હમ ઓરતકી શકલ બનતે હંચ ઓરયું ફીકીર બનતે હંચ યું બાદશાહ બનતે હંચ
ઇસ મીઠાઈ મંચ બેહોશી મીલી હય યે મેવે આગશતા બદાઝએ બેહોશી હંચ ગરઝ
એક ફીસા ઝર લી ઇન ચીઝું કે બાદ નીકલા કે ઇસ મંચ જવાહીરાત ઝોર અશર
ફીયાથી ઉમરૂને કહા યે થેલી લેલો સમન ગદદાર ખોહત ખુશ હુઇ ઝોર વો
ફીયા લે લીયા ફીર ઉસ કસુત કો તલાશ કરને લગી અબકી બાર એક ડબીયા ચાકુત
એહ મરફી નીહાયત સુબુક તરશી હુઇ કે જસકી ઝુ સે વો જગેડ તમામ મુનબર
ઝોર રોશન હો ગઇ ઉમરૂને વો દુર્ જલદી સે ઉઠાયા સમન ગદદારને કહા ઇસ
મંચ કયા હય કહા ઇસ મંચ મેરી જાન હય નો કુછ મંચને કમાયા હય સખ ઇસ
મંચ રખ્યા હય કનીઝને કહા યે લી મુજે દે ઉમરૂને કહા યે અપની કબ્ર મંચ સાથ
લે જાઉંયા સમન ગદદારને કહા અછછા બતલા ઇસ ડબયા મંચ કયા ચીઝ હય
ઉમરૂને કહા ઇસ મંચ એક મોહરે બે બહાહય કે જસકી કીમત અગર હફત અ-
ક્લીમ કી સલત નત લી. મીલે જબ લી કમ હય સમન ગદદારને કહા અય
ઊમરૂ આખીર તુમારાજ બચગા યે લી મુજે દે દે તેરી અચાલ ઇતફાલકે સાથ કયા
કમાલ એહ સાન કરૂંગી ઉમરૂને કહા ઝોર તુબી કયા ચાદ કરૂંગી ઇસે લી લેલે લેકીન
એક બાર મુજે યે ડબ્યા ખોલકર યે માતી ફીર દીખાદે સમન ગદદારને ઉમરૂ સેવો
ડબ્યા લે કર ચાહા કે ઉસે ખોલે વો ખોલ નસકી ઊમરૂને કહા કે સીને બરાબર
રખ કર દોનું હાથુસે ઝોર કરકે ખોલો ઉસને કરીબ સીને કે લાકર ઝોર ફીયા વોડખ્યા

ખુલી ચોર ઉસ મંચ ને ગુબારે ખેલોશી ઉગ ચોર ઉસકે મુંહ પર પડી કે એક છીંક આઈ ચોર ખેલોશ હો ગઈ ઊમરૂ કા એક હાથ તો ખુલા હુવાથા દુસરા લી ખોલવીયા ચોર સમન ગદદાર કો ઉઠાકર ખલાયદા લાકર એક ગોશએ બાગ મંચ રંગો રોગન અધ્યારીકા લેકર ઉસકો અપની સુરત બનાયા ચોર આપ ઉસકી શકલ બના ચોર ઉસકી જાન મંચ એક રોગન અચસા લગાયા કે જાન ઉસકી મુંહ મંચ ફુલ ગઈ ચોર કલામ કરનેસે માઝર હુઈ ઉસે લાડર દરખતસે અપની જગેહ બાંધ દીયા ચોર સખ અસખાબ અપના કસુત અધ્યારી મંચ બાંધકર વહાં આયા કે જહાં સમન ગદદાર સોયા કરતીથી કીસલીએ કે જખ ઊમરૂ શયુકા બનાહુવા થા કે સખ કનીઝું કે રેહને કી જગેહ ઉસકે નાથ રેહ કર દેખ પાઈથી ગરબ ઉસકે પલંગ પર આકર ઊમરૂ લેટ રહા વહા તરકે ઝીંદાને ફલક કચદ ખાના સે મશરીક કે ઝંજીર શોઆ મંચ મુસલસીલ બંધદાને ચર્ખે મંચ આયા ચોર ખુશરૂ અંબુમ સી-પાહને દરબારે સધ્યારગા બરખાસ્ત કીયા દેખે સેહર શારારા જાદુ ખુવાબ ગફલતસે ખેદાર હુઈ ચોર કનીઝું લી જખ ઉઠી બાદ ફરાગ ઉમરાતે ઝુફરી શારારા બારાદરીકે અબુતરે પર ફરશ ખીછવા કર બચઠી ચોર સખ ખુવાસે મચે ઉમરૂકે ને શકલ સમન ગદદાર હય ઉસકી ખીદમત બંધ હાઝીર હુઈ ઇસ અરસે મંચ શોઆલા રૂખસાર જવાબ લીએ હુવે અરઝીકા અફરા સીયાબ કે પાંસને પાંહચી ચોર શારારા કો વો તેહરીર અફરા સીયાબ કીદી ઉસને હુકમ દીયા કે ઊમરૂ કો દરખતસે ખોલકર લાવ ચોર કલમાકની સે કહા સર ઉસકા કાટલે કનીઝું બકર સમન ગદદાર કો બે બ શીકલે ઉમરૂથી નામને શારારા કે લાઈ કલમાકની ખંજર લેકર સરકાટને પર મુસતઅદ હુઈ સમન ગદદાર બનબખ રોગન લગા દેને ખુવાબ કે મુંહસે ખોલતી નહીં હય હરચંદ રોરો કર ઇશારે કીયાકી મગર કોઇ ન સમજા ચોર એકહી હાથ મંચ કલમાકની ને સર ઉસકા બહુકમે શારારા બુદા કીયા વો સાહેરાથી ઉસકે મરતે હી એક શોર ખુલંદ હુવા ઉસકે ખીઝંને ગુલ મચાઈ કે અફસોસ કશતી સમન ગદદાર જાદુ ચોર એક તારીકી છાગઈ ઊમરૂ બે ઉસકી શકલ બના હુવા થા બિસી અધેરે મંચ બાગકર એક ગોશએ બાગ મંચ જા છુપા ચોર શારારા સીયા બખત ચે તારીકી દેખકર ચોર શોરો ગોગા સુનકર ગલરા ગઈ સમનગદદાર કા નખલે હસતી. બર-બાદ હુવા ચોર ઉમરૂને બઝને મક્કારી ખાર દીયા. ચોર આપ છુટ ગયા. કનીઝુંને કહા સમન ગદદારકી જગેહ દેખો કેવો બાગી વહાં બચઠા હય. કનીઝે નસીમ આસા બરાએ તામીલ ચલી. ચોર સમન-ગદદાર કી જગેહ પર બકર દેખા કીસીકા નપાયા. શારારા કો મુતલા કીયા કે વહાં કોઈ નહીં હય. ઉસને કહા કે અછછા સંદુકચા સેહરકા બે બારાદરી કી ખીચકી તાક મંચ રખખા હય. ઉઠા લાવ. મંચને રાતકો હીસાર સેહર સે કર દીયાથા કે કોઈ બાગ કે બાહર નીકલ કર ન જા સકે યકીન હય કે વો ફઝલ. તુમ કનીઝું મંચ મીલા હય મંચ ઉસ સંદુક ચે સે દરબાદત કરહંગી ચે હુકમ

કરતે હી વો સંદુક, આ સેહરકા ઉસકે સામને હાઝીર કીયા. શરારાને ઉસકા બીકા ઉઠાયા. ઉસમંચ એકકકા મીસ્લ હલકે કે બીચ મંચ લગા થા ઉસને હુકમ દીયા. ઇસ હલકે મંચ સખ હાથ ડાલો બે ઉમરૂ હોગા ઉસકા હાથ ઇસ મંચ સે નીકલ ન સકેગા સખ કનીઝુને હાથ હલકે મંચ ડાલા મગર કીસીકા હાથ નફંસા શરારા ને કહા જાવ. સંદુકયા રખ કર આવ તુમ મંચ કોઈ ઉમરૂ નહીં હય અબ મય આજ રાતકો અપના સેહર જગાઉંગી ઓર દરયાફત કરૂંગી ઉમરૂ કહાં હય. કનીઝે સંદુક આ રખ કર આઈ લેકીન યે હાલ ઉમરૂને ગોશએ બાગસે દેખા ખામોશ હો રહા ઓર ચાર તરફ નીગા-હકી એક તરફ કો એક ઝોંપડી બાગબાનુ' કે રેહને કી માલુમદી ઉમરૂ દરખતું કી આડ મંચ છીપતા હુવા. ઝોંપડી કે કરીબ આયા દેખા કે એક ખુદીયા ઇસી જગેહ લેટી હય ઉમરૂને ઉસે પુછા તુ કોન હય કહા શુલશને બાગબાની કી માં હું મેરા નામ ચમ્પા હય ઉમરૂને એક બચઝા બે હોશી ઉસ કે મુંડ પર મારકે ઓર ઉસે બે હોશ કરકે ઝખીલ મંચ ડાલા ઓર ઉસકી સુરત બનકર લકડી હાથ મંચ લીએ સામને શરારા કે આયા ઓર ઉસકી બલાએલી ગીઈ કીરા શરારાને કહાં કયું ચમ્પા આજ કયા હય અર્ઝ કી કે કરયાતે શોમ મંચ આજ સુના હય કે કોઈ ચોર આપકા ભાગા હય ઓર આપ કે બે બે બાગ મંચ રેહતે હંચ સખ કા ઇમતેહાન કીયા હય. લોડી બી હાઝીર હુઈ કે મેરા બી ઇમતે હાન લીજીએ શરારાને કહા અય ચમ્પા તેરે ઇમતેહાન કી કયા ઝુરૂરત હય મંચ આજ રાત કો સેહર તધયાર કરૂંગી જહાં ઉમરૂ હોગા વહાંસે ખુદ ચલા આયગા ચમ્પાને કહા વારી જાઉ-કલકી બાત કલકે હાથ હય બે સખકે સાથ કીયા હય. વોહી મેરે સાથ કીજીએ શરારાને કહા અછછા સંદુકયા એ સેહર ઉઠા લાવ ચમ્પાને કહાં હુઝુર મંચ લાતી હું બતલાઇએ કહાં રખા હય. કહા બીચ તાક મંચ બારાદરી કે ચમ્પા લાહી પકડે ચલી' ઓર અંદર બારાદરીકે આ કર સંદુકયે કો ખોલા સખ તો બાહર હંચ અકેલે કાખુ પાકર બે હોશી કા શુબાર ખોહત સંભલ કે કડે મંચ હાથ ન લગને પાએબર દીયા ઓર પીરા બંદ કર કે સંદુકયા લે કર આ-હીસ્તા ચલી શરારાને કનીઝુ' સે કહા અરે વો ખુડીયા હય તુમ જા કર ઉસે લે લો ગરઝ હાથુ' હાથ વો સંદુકયા શરારા કે પાસ આયા ઓર ઉમરૂ બી ચમ્પા કી શકલ હુવા શરારા કે પાસ આ કર ખડા હુવા શરારાને જુહીં ઉસકા પરરા ખોલા કે ચક બચક બે હોશી ઘુ'એ' કી તરહની કલા કે ગીઈ કી ખવાસે ઓર શરારા જાહુ છીંક માર કર બે હોશ હુઈ ઉમરૂને જયસે હી શરારા બે હોશ હુઈ ક ખંજર મારા કે સર ઉસકા કટ ગયા. ઓર કીયામત કા સામાન બરપા હુવા બર્ફ બારી ઓર સંગ બારી સેહર કે ઓર સે હોને લગી બીઝ' ને શુલ મચાઇ મગર ઇસ હંચામે મંચ-ઉમરૂને ગલીમે અઇયારી ઓઢલી ઓર નઝરે મરદુમ સે નીહાં હોકર સુદેહ મોહરા જીસકી સદાસે દેવ નાચને લંગતા હય ઓર મીસ્લ અશયા કે એક ચેલી હય નીકાલ કર બજાયા સખને ઉસ આફત મંચ સુના કે કોઈ કેહતા હય જલદી ચહાં સે ભાગો વરના તુમ

સખ મારે બવગે ઇસ મહાએ મોહીબ કે સુનને સે બાકી કનીજે ઓર મુલાઝીમ શરારા કે બાહીર બાગ કે ભાગે ઓર ઉમરને બે કનીજે કે બે હોશ હો ગઈથી ઉનકે સખકે સર કાટ લીએ બડી દેર તક ગુલ ઓર શોર વ તારીકી રહી આખીર વો હંગામા મોઝુકે હુવા ઉમરને દેખા કે લાશે બહુગરની યુ' કી પડી હ'ય. બાગ મંચ બે દરખત-ઓર મકાનાત રોડરસે બને હુવે થે વો ગાયબ હોગએ હ'ય અસલી દરખ ઓર મકાનાત રોડગએ હ'ય ઓર બાદીઉઝમાં છુટે હુવે એક દરખતકે નીચે ખડે હ'ય ઉમરકા તમાશા દેખરહે' હ'ય ઉમરને જબ શાહઝાદેકી બનીબ દેખા ઉસવક્ત શાહ-ઝાદેને સલામ કીયા ઉમરને કહાકે અય-ફરજંદ તુમ કયુ'કર રેહા હુવે અરઝ કીયા કે શરારા સાહેરા કી સેહેર કી હથકડીયાં બેડીયાંથી જબ વો જહનનમ વાસીલ હુઈ વો સખ કયદ દઈ હોગઈ ઓર હુજરા ખુલ ગયા. મંચ બાહીર નીકલ આયા. ઉમરૂ થે ખાતે બાદીઉઝમાં સે કર રહાથા કે ચકા ચકા હવા તેજ વ-તુ'દ ચઢી ઓર બોંડલે ઉઠને લગે ઓર કુછ બગોલે પે'ચ તાબ ખાતે' હુવે શરારાકી લાશકે ગીર્દ આકર ચક્કર મારને લગે ઓર લાશકો ચક્કર દેતે હુવે ઝમીનસે ઉઠાકર એક સીમત કો ચલે ઉમરને કહાકે અય બાદીઉઝમાં અબ ચહાંસે જલદી ચલો માલુમ હોતા હ'ય કે લાશ શરારા કી માલીકે તીલસ્મ કે પાસ બચગી ઓર કોઈ લેહમે મંચ આફત આ બચગી શાહઝાદેને કહા કે કોઈ મરકબ અગર હોતા તો રાસ્તા જલદી ચલા બતા ઉમરને કહાકે ઘોડા એક જગેહ બીકાઉ હ'ય મગર રૂપયા દરકાર હ'ય બાદીઉઝમાં ને લાખ રૂપય દેને કાવાઅદા કીયા ઉમરને ઝ'બીલ મંચસે કલમ ફવાન વો કાગઝ નીકાલા કે લીખદો તુમ શાયદનદો તુમ વો નાલીશ કરકે લે હુ'ગા બાદીઉઝમાં બહોત હ'સે ઓર રૂકા લેકર ઝ'બીલ મંચ રખ્યા ઓર બાહર બાગકે બાકર ઝ'બીલસે ઘોડા નીકાલા ઓર સાજો સામાન સખ નીકાલ કર ઉસે કસા ઓર સામને બાદીઉઝમાં કે લાયા ઓર કહા એક સોદાગરસે બાકર અબી મંચને મોલ લીયા હ'ય બાદીઉઝમાં ને કહા અછછા તઅબુબ થા કે દરવાઝે પર ઘોડા અચસા સુનતઝર આપકા અચસી આફત મંચ ખડાથા ઉમરને કહાકે અય ફરજંદ હમઝા તુજકો સીવાએ તકરીર કે ઓર બી કુછ આતા હ'ય જલદ ચહાંસે ચલ અચસા ન હો કોઈ આફત આતી હો બાદીઉઝમાં ગરઝ સવાર હુવા ઓર ઉમરૂ હમરાહ હુવા દોતુ' બાગસે નીકલ કર ચલે રાહ મચ ઉમરૂસે બાદીઉઝમાં ને કહા અય અમમે નામદાર માલુમ હોકે ઉમરૂ દુધ-ભાઈ સાહબ કરાનકા હ'ય ઇસ વજેહસે બેટે અમીર હમઝાકે ઉમરૂકો ચચા કેહતે હ'ય ઓર તાઅઝીમ ફરતે હ'ય અલ હાસીલ ઉસને કહાકે ચચાબન મેરા બના થ-હાંસે લશકર મંચ મેરેલીએ નંગો આર હ'ય કીસ લીએ કે મંચ મલકા નસવીર બહુ પર આશીક હુ' વોહ સુનેગી તો કહેગી કે ફરજંદ હમઝા મેરા બેયા. ઓર બન બેચકર અપને લશકર મંચ ચલા ગયા ઉમરને થે ખાતે' જબ સુની નીગાહે ગઝબસે બાદીઉઝમાંકો ઘુરા ઓર કહાકે ઓર હ'ય નાશુદની ફેદ એક આફતસે તો મરમરકે

હુવા હય જુના-પઠ ગઈ જોર યે કયસી મેરે આલ્લાહ નઈ-અલી જબમે જુગર આલે
હય તીલસમ મય ખારો ગુલ સખ આફતકે પરકાલે હય અલી લશકર તક મય
પોંહયે નહીં કે આપ નયા રાગલાએ જલદી ચલ વઝુના કસમ હય ઉસી અરબકી યાને
હમઝાકી કે મારે કોડું કે ખાલ ગીરા હુગા બદીઉઝમાને કહાં અય ચયા આપકો યે
બાજુ બધ કીમતી કઇ લાખ રૂપય કા હેતા હું અગર કોઇ તદબીર કરકે મેરે માશુક
કો મુજસે મીલા દીજીએ વરના મેરા હાલ બોહત ખુશ હોગા ઉમરને જબ નામ
બાજુ બંદકા સુના એકબાર બંદકા હોકર કહા કે તુને મુજકો ચોડુંકા સરદાર મુકરર
કીયા હય રંડીયા મીલવાના મય કયા બનું મગર હાં મલકા તસવીર શાહ-
ઝાદી હય ઉસકી નીસબત અલબત્તા કરદુગા વોહ બાજુ બંદ મુજે દે બદીઉઝમાને
બાજુ બંદ ઉમરકો દીયા ઉમર બદીઉઝમાકો લેકર ઉધરકો ચલા કે જધરસે તસ-
વીર કો આને દેખાથા સમઝા કે ઉસી તરફ રહેનેકા મુકામ હોગા જબ વહાં પોંહયા
કે જીસ જગેહ ઝાડી મય શમુરકો બેહોશ કીયાથા જોર ઉસકી શકલ ઉમર બનાથા
વો મુકામ બદીઉઝમાકો દીખાયા જોર સારા હાલ સુનાયા બાદીઉઝમા હંસે જોર શીર
આગે ચલે અખ મલકા તસવીરકા માજરા સુનીએ કે ચાદે શેહઝાદાએ આલી તખાર
મય બેતાખ વ. બેકરાર શરારા કે પાસસે આતીથી ઉસ રોઝસે યે હાલ થાકે ખયત
દીનકટા કર્યાદસે જોર રાત ઝારીસે કઠી-ઉર્મ કટનેકો કઠી પર કયાહી ખુવારીસે કઠી-
તસવીરે ખીયાલી શેહઝાદીકી લોહ સીને પર કુંદીથી નામકે બદીઉઝમાં કી રટ-દીલકો
લગીથી-ખયત-હું તસબવર મય તેરે સુરતે તસવીર ગલી-જીરમ બેહસહય મેરા પય
કરે બે બાંકીતરફ-જબ યે હાલ મલકાકા કનીજુ' જલીસું ને દેખા બા ઇસાર માજ-
રાએ ઇશક ઇસતફ સાર કીયા કે વારી કહાં દીલ લગાયા કોસ ઝાઝીમે બફાકારને
હુંજુરકા ચેહાલ બનાયા આંખુ' મય તરી હવાસ મય અબતરી રોઝ બરોઝ બદતરી
હય હમસે તો બતલાઇએ કે ઉસકી તદબીર કરે' જોર ઉસકો આપતક પોંહયાએ' મ-
લકાને કહાકે દરદ અપના લા દવા હય. ઉસકે ઇલાજ મય બેકાર મસીહા હય કી-આ.

હમતો કેહતેથે જોના દાંહા વોહ દીલકો દેવે-દેખે' તો છીન લે દીલહમસે વોકોત
અયસાહય-અખ ઉસી શખસકે હય ઝેરે કદમ સરઅપના-સય કહા હયકે બઝે બોલકા
સર નીયા હય-અની સુંને કહાં કે અય મલકા આલમ કુરબાન હોં હમ આપ ચાહે
ખુશ હોં યા નારાઝ મગર હુંજુર સયતો યે હય કે જબસે ઉસ કયદીકો દેખા હય
હાલ અપના ગેર કીયા હય એક બોલીકે ખુવા વો મરદુવા બી અયસા સજીલા ક્ષીલા
હસીન મેહબૂબીન હય કે મલકા પર કયા મોખુફ મેરાબી અપને હીંદુકી કસમ
અજબ હાલ હય ઉસે દેખા હય. ઉસકી જુલ્ફે ગીરેફ ગીર મય દીલ ઉલઝા હય સોદા
લુહુ હોગયા હય. રાતું કો નીંદ નહીં આતી હય. વોહી સુરત દેખને કો તખીઅત
ચાહતી હય જબ મલકા તસવીરને યે કલમે કનીજુ'સે મોહબ્બત આમેઝ સુને ઉસ-
વકત અપને હાલસે ઉસે આગાહ કીયા જોર હુકમ દીયા કે તુમ બઝેરે સેહર કખુતર

ઘોર કાળનાકી શકલ બનકર જાવ શારારા કે બાગકે ગીદ ઠયરો ઘોર જો કયદીયત વહાં યુઝરે ઉરસે મુનલાઆ કરો ગરજ અંક રોઝ કનીઝને આ કર ઉમરૂકી ખબર સુનાઈ કે બીબી ઉમરૂ જો શયુરૂ ખતા હુવાથા વો પકડ લીયા ગયા મલકાને કમાલ હાલ અપના તખાહ કીયા ઈસ રજ મંચથી કે દુસરે હીન ખબર મરજે શારારા કી પોંહચી ઉસ વકત વો લાલારૂ યુલકી તરફ ખીલખીલા કર હંસી ઘોર કનીઝસે કહા કે અબ શાહજાદા છુટકર લશકર મંચ જાયગા તુમ જાકર ઉસે યહાં લે આવ તાલીબ કો મતલુબને મીલાવ-કનીઝે' ઉસ તરફસે ચલી ઘોર ઉમરૂ ઉસ તરફસે લીએ હુવે બદીઉઝમાં કો આતાથા કે ચકાયક દેખા પાય ચાર ઘોરતે' કમસીન—સરાપા ગઈ દરયાએ જવાહીર માગ મંચ સરકે સીદુર ભરા શઘેર નહીં હય માંગ મંચ સીદુર કી યે સીપી લકીર—યે સરપે રખખી હય કાતીલને ખુ' ભરી શમશીર—નાઝની નાને દુર મીનાલ પરી તીમમાલ આપસ મંચ ખુશ ફેલીયાં ફરતી નાજો અંદાઝ મે કદમ ધરતી' આતી હય અખયાત એકએક ઉસ મંચ શોખ દીઠા થી—પરહએ નામુસકા ફરીદઃથી—અયસી બે ચેન વ અયસી જરમા ગર્મ-બર્ક સીમાબ કોભી આએ શર્મ-કરીબ મર્મ શેહઝાદાએ આલી વીકાર આકર દરને અદબ બાંધ કર તસલીમ બબ લાઈ ઘોર અર્ઝ કીયા કે વારી શેહઝાદી તસવીર બદુને બાદ સલામો શોક અર્ઝ કીયા હય કે અગર હરજ-કારે મકસુદ ન હો તો દો ઘડી કે લીએ હમારે બાબ મય કદન રંજ ફરમાઈએ યહા તશરીફ લાકર દીલ બેહલાઈએ બાદ લેહમે કે ચલે જઈએ ઉમરૂને યે સુનકર તબ્હીલ કરકે કહા કે હમ બદુગરની ખુ' કો મુંહ નહીં લગાતે ઘોર ઉન મે લોટા ભી નહીં ઉઠવાતે ઉન ઘોરતુને ઉમરૂ કી તરફ ભયાનક લો કર દેખા કે એક શખસ દુબલા પતલા ચુખાકલામ કરતા હય. ઘો શોખ મીબજ ઘોરતુને ઉમરૂ પર ફખીયા કહેના શુરૂ કરી કહા કે બુવા યે તો મરદવા જન હય દુસરી બોલી મુકોયા દેવ માલુમ હોતા હય તીસરીને કહા મંચ તો બનતી હું જલ માનસ ઉમરૂને કહા મંચ વો મરજયા જન હું કે સબકો તતયા કા નાય નયા-ઉગા બદીઉઝમાં ને કહા ખુવાબ કયા હર્જ-હય ચલો યહાં ભી હોતે ચલે' ઘોર ઉસ શેહઝાદીસે મુલાકાત કર લે' ઉમરૂને કહા કે જહાં તુને કીસી રંઝી કા ખ્યામ સુના બસ રીઝ કર લટક હુવા દેખતો ચલ કે હમજાસે કયસે હીક બનવાતા હું ગરજ યે ખાતે' કરતે હુવે ઉનકનીઝ કે સાથ ચલે ઘોર કરીબ બાગે તસવીર પોંહચે એક ઘોરતને ઉનમંચસે બઝકર મલકા કો શાહઝાદે કે આનેકી ખબર પોંહચાઈ તસવીરને હુકમ દીયા કે બાગ કો સબ તરફ આરાતના કરો અયશો અશરત મોહીયા કરો બસ જલદ જલદ ફરરાશુંને મકાન મંચ કાકુમ વ ફરશ ખીછાયા ઘોર સબ તરફ અસબાબશાહાના મોબુદ કીયા મલકા દરે બાગ પર ઇનતેઝાર મંચ શાહઝાદે કે આ કર ખડી હુઈ કે સામને સે સવારી ઉસ નીહાલે હલીકા, સાહબ કરાની કી પયદા હુઈ ઘોર તસવીર બદુ કો દેખકર શેહઝાદા થોડેસે ઉતરા કનીઝાને મલકાને થોડા લે જા કર એક જગેહ

બંધવા દીધા ઊમરૂ ભી સાથ હય બદીઉજમા જળ કરીબ ખાગ કે દરવાઝે પર આયા તસવીર બહુ કે નરગીસ આશીક ચશમ બરાહે ઇનતેઝાર પાયા ઉસવક્ત અજબ તજ-મુલ વ શાન સે મલકા તહી આંચલ પેહલુકા દો પટ્ટા ઓઢે હુવે પાય બમા ખુદેદાર અતલસ કા પેહને ઝરો ઝેવરસે આરાસ્તા—નઝમ.

ખુતમંચ અલ્લાહકી કુદરતકા તમાશા દેખા-વોહ તજલી થી કે મુમાકે ભી ઉઠ જાએ હોશ; ગર્ક દરયાએ જવાહીર મય કદમ સેતા રક-ઝેવરો તુરો સફા ઝેબ બદન ગોહર પોશ. વો જર્બી જસકી મોહબ્બત કા દીલે બદ મય દાગ-ખમે અબરૂ વો કે જસકા મહેનો હલકા બગોશ; હલક એ ચશમ સીયા યાઝરે મયખાનાએ નાઝ-મરફક આંખ મય યા મોજઝમેખાફા કરોશ, જુબ્બશે લખકા ઇશારા થાકે કુછ બાત કરે-તાઝુકીકાયેહ ઇશારા થા કે બસબસ ખામેશ.

બસ વો નાઝનીન ખુવાસું કે કાષે પર હાથ રખે આગે બઢી ઓર મુસકુરા કર બદીઉજમાં કે હાથ મંચ હાથ હાલ દીયા ઓર બ મીનત અઝ કીયા અચ શાહ જાદાએ કામગાર આપને ઇસકનીઝ બેતમીઝ કો સરફરાઝ કીયા. ઝહેફખરો ઇફતેખાર મેરા કે આપ તશરીફ લાએ શેહઝાદેને કહા અચ મલકા મેરા ભી તુમહારી મોહબ્બત મંચ હાલ ખુરા હય મગર ખુદાકા શુક હય કે ઉમ જામે ઉલ મુતફર રકીનને તુમસે મુઝે મીલાયા યે બાને કરતે હુવે વો ખુલો ખુલ ખુલ દાખીલે ખાગ હુવે શાહઝાદેને દેખા કે ગુલશન નીગારીને રશક વોહ રીયાઝે રીદવાં હય નીહાયત સર સખઝે શાદાબ ગુલીસ્તાં હય દરખતું કી સર સખઝી વ શાદાખી સુમ ખુલો ચર્ખ અખઝર પર તાઅના ઝન હય સખઝએ ગચરત બખશ સખઝએ ગોશે શાહેદાને પુરફન હય બેશે બહારસે યે હાલ હય. નઝમ.

અજબ નદી જે દમી વક્ત હોએ ઝમઝમા સજ-શખીયે મુર્ગ ચમન ગર કર્શીદાખર દીવાર, ચમન કો દેખ કે દેખા અગર બદન અપના-નઝમ પડે પરે તાવિસ કે મે નકશો નીગાર; હવાને કુવ્વતે બાલીશ્ગી યે બખશી હય-કે તખલ વકશખા પોહચે હય તાશમે દીવાર, હર એક શગુફ ને હય અપના ઇતરદા બોલા-શમી મોગુલકા હય ફોશે નસીમ પર અખાર. ગુલો સમરસ દરખતું કા દેખ કર સરે સખઝ-કહે હય પજએ દખ્તે દુઆ લોકે ચનાર, મંચ બે સમરહું મુઝે ભી સમર અતા ઠાજએ-ઇલાદી હુરમતે ફયજે હવા વફસ લે બહાર.

હર દરખત અસલી કે મુકાબીલ દરખત જવાહીરકા નકલી સનાઆને આખુક દસ્તને બનાકર લગાયા હય ઓર ઉસીને દરખત કા ઇતર જિસકે ખો.શે મંચ દાખીલ કીયા હય કે જબ નસી મંચ અખર શમીમ ચલતી હય. દીમાગે બાં મોઅત્તર વ મોઅખર કરતી હય અલ-હાસીલ યે કચકીઅત બાહાર દેખતે હુવે દોનું શયદા બાહમ બારા-દરી મંચ આએ યહાં સખ તરહ કા સામાને અશરત મુહમ્મયા થા એક તરફ ચોકી બીછી કીશતી શરાબકી ઉસ પર લગી થી એક તરફ મુસેદરી મુનેદરી જવાહીર નીગાર એક તરફ ઝપરખટ મુરસ્સા પાઉંકા તરહદાર શીશએ આલાત મકાન પયરાસ્તા મલકા યહાં કચકીઅત દીખા કર લખે નેહર જે બંગલા થા શાહઝાદે કો વહાં લાઇ યહાં ભી સખ સામાને નીશા તો તરબ મોખુદ થા મસનદે શાહાના બીછા થા મીસ્લે ઝિફસ શબ

ਅੰਧਲ ਦੇ ਦੋ ਭੰਗਲੇ ਸਭ ਥਾ ਹੋਨੁ ਆਸੀਂ ਕੋ ਮਾਯੁਕ ਲਭੇ ਨੇਹਰੁ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਮੁਕੁੰਦੁ ਪਰ ਜਲ
 ਬਗਰ ਹੁੰਦੇ ਕਸ਼ੀਥਾ ਸ਼ਰਾਭ ਕੀ ਛਾਂਡਰ ਹੁਥ ਅਰਥਾਏ ਨੀਸ਼ਾਤ ਗਾਛ ਅਨੀ ਭਵਾਸਨੇ ਤੀਲ
 ਅਤ ਯੁਵਾਈ ਗਥ ਮਲਕਾ ਪੇਡਲੁ ਮੰਧ ਐਰ ਭਿਮੜ ਤਭਰ ਅਦੀਭਿਭਮਾਂ ਕੇ ਹੋਨੁ ਭਯਥੇ
 ਭਿਮੜਨੇ ਸੁਭਾਯ ਕਾ ਕਰਨਾ ਸੁਝ ਕੀਯਾ ਕੇ ਅਧ ਅਦੀਭਿਭਮਾਂ ਏ ਐਰਤ ਦੇਭਤੋ ਕਥਸੀ
 ਭਫ ਸੁਰਤ ਫਧ ਕੇ ਆਭ ਮੰਧ ਆਮਨੀ ਐਰ ਸਰਮੰਧ ਆਵ ਐਰਾ ਰਭਤੀ ਫਧ ਨਸਵੀਰ
 ਏ ਆਨੇ ਸੁਨ ਕਰ ਭੀਜਵਾਨੀ ਹੁਥ ਅਦੀਭਿਭਮਾਂ ਨੇ ਕਛਾ ਕੇ ਅਧ ਮਲਕਾ ਏ ਮਫ ਸਾ-
 ਫੇਏ ਨਮਾਯ ਫਧ ਅਭਰ ਧੰਸਕਾ ਕੁਛ ਧੰਨਯਾਮ ਫੋ ਅਭੀ ਏ ਤੁਮਛਾਰੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੇ ਲਗੇ
 ਮਲਕਾਨੇ ਐਕ ਸੰਫੁਏ ਪਰ ਅਭ ਅਫੋ ਯੋਫਰ ਭਿਮੜ ਕੋ ਫੀਯਾ ਭਿਮੜ ਨੇ ਕਛਾ ਅਧ ਅਦੀ-
 ਭਿਭਮਾਂ ਕਥੁ ਨ ਛੋ ਆਭੀਰ ਫੀਰ ਏ ਸਾਫ਼ਯਾਫੀ ਫਧ ਕਥਾ ਤੁ ਪੁਸ਼ ਕੀਸਮਤ ਫਧ ਕੇ
 ਐਕ ਸੁਭਵਰ ਆਨਾ ਐ ਕਥਯਯੇਕਾ ਲਤਕਾ ਛੋ ਕਰ ਧੰਸਕਾ ਫਮ ਪੇਡਲੁ ਫਧ ਅਦੀਭਿਭਮਾਂ
 ਕਛਾ ਕਥੁ ਮਲਕਾ ਦੇਭਾ ਅਭ ਮੇਰੀ ਮਯਮਤ ਧੰਸਨੇ ਸੁਝ ਕੀ ਸਭ ਭਿਮੜ ਕੀ ਆਨੁ
 ਪਰ ਫੰਸਨੇ ਲਗੇ ਐਰ ਮਲਕਾਨੇ ਭਮ ਸ਼ਰਾਭ ਸੇ ਭਰ ਕਰ ਸਾਫ਼ਯਾਫੇ ਕੋ ਫੀਯਾ ਐਰ
 ਕਛਾ ਕੇ ਅਧ ਸੇਫੇਰ ਧਾਰ ਏ ਆਫਾਏ ਮਾਫਭਤ ਫਧ ਧੰਸੇ ਨੇਸ਼ ਫਰਮਾਧਏ ਸੇਫ-
 ਯਾਫੇਨੇ ਕਛਾ ਅਧ ਯੁਲ ਯੁਵੇ ਸੁਵੀਸਤਾਨੇ ਯੁਭੀ ਤੁਮ ਸਾਫੇਰਾ ਛੋ ਐਰ ਮੰਧ ਸੁਸ-
 ਲਮਾਨ ਹੁੰ ਮੇਰੇ ਆਪਕੇ ਸੋਫਭਤ ਭਰਾਰੀ ਸੁਸ਼ਕੀਲ ਫਧ ਅਭਰ ਸੇਫਰ ਸੇ ਤੋਭਾ
 ਕਰੋ ਤੋ ਅਫਭਤਾ ਮੰਧ ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਯਮ ਹੁੰ ਐਰ ਤੁਮਛਾਰੀ ਐਤਾਅਤ ਮੰਧ ਤਮਾਮ
 ਭਿਮ ਭਸਰ ਕਝ ਮਲਕਾਨੇ ਕਛਾਕੇ ਅਧ ਸੇਫੇਰ ਧਾਰ ਮੰਧ ਸੇਫੇਰ ਨਫੀ ਭਨਨੀ ਹੁੰ
 ਕੀਸ ਫੀਯੇ ਕੇ ਅਭੀ ਕਮਨਸੀਨ ਹੁੰ ਸੀਭਾ ਨਫੀ ਨਾਯੋ ਨਯਮ ਮੰਧ ਭਸਰ ਐਕਾਤਕੀ ਫਧ
 ਮਭਰ ਅਭ ਆਪਕੇ ਫੀਨਕੋ ਅਭਤੀਧਾਰ ਕਰਨੀ ਹੁੰ ਐਰ ਮੇਰਾਤੋ ਏ ਮਾਫੁਲਾ ਫਧ ਸੇਐਰ
 ਕਾਫੀਰੇ ਧਸ਼ਕਮ ਸੁਸਲਮਾਨੀ ਮਰਾ ਫਰਕਾਰ ਨੇਸ਼-ਫਰ ਰਯੋਮਨ ਤਾਰ ਗਸ਼ਤਾ ਛਾਭਤੇ ਯੁੰਨਾਰ
 ਨੇਸ਼-ਅਫ ਛਾਸੀਲ ਮਲਕਾਨੇ ਕੁਯੁਲ ਕੀਯਾ ਐਰ ਧੰਸਫਾਮਸੇ ਸੁਸ਼ਰਣੁ ਹੁਥ ਫੋਰੇ ਭਮ ਪਧ
 ਫਰਪੇਧ ਧਲਨੇ ਲਗਾ ਫਰਫਮ ਭਯਾਨ ਪਰ ਏ ਭਰੀਥਾ ਰਕਾਧੁੰਨੇ ਸੁਯਰਾ ਕਰਨਾ ਸੁਝ ਕੀਯਾ
 ਭਿਮੜਨੇ ਫਸਵਕਤ ਤਸੁਸਭਰ ਕਰਨਾ ਆਯਾਭ ਕੀਯਾ ਮੀਕਰਾਭ ਯੁੰਭੀਫੰਸ ਨੀਕਾਫ ਕੇ ਫੋ
 ਭੰਗਫੀਯੁ ਮੰਧ ਧੰਸ ਤਰਫ ਯੁਪਾਫੀ ਕੇ ਸਾਭੀਤ ਨ ਹੁਵਾ ਐਰ ਰਛਾਯੋਕੇ ਪੀਛੇ ਭਕਰ ਧੰਸ
 ਯੁ-ਭੀਕੀ ਪੀਸ਼ਯਾਭ ਕਾਟੀ ਕੇ ਮਾਲੁਮ ਨ ਹੁਵਾ ਭਭ ਰਕਕਾਸਾਨੇ ਫੰਗਾਮ ਰਕਸ ਗਰਫੀਸ਼ਕੀ ਪੀਛੇ
 ਸੇ ਭੀਲਕੁਲ ਭਰੇਫਨਾਥੀ ਐਫਲੇ ਮਫੀਲਨੇ ਫੰਸਨਾ ਸੁਝ ਕਾਧਾ ਐਰ ਰਕਕਾਸਾ ਗਭਰਾਧ ਭਿਮੜਨੇ
 ਭਯਾਫਾਫੀ ਫੁਸਰੀ ਭਾਰ ਆਗੇ ਸੇਭੀ ਪੀਸ਼ਯਾਭ ਕਾਟਫੀ ਅਭ ਆਗੇ ਪੀਛੇ ਸਭ ਤਰਫਨੰਗੀ
 ਥੀ ਸਾਫ਼ਯਾਫੇਨੇ ਕਛਾ ਅਰੀ ਕਮਭਭਤ ਨੰਗੀ ਨਾਧਤੀ ਫਧ ਫਸਨੇ ਭੇ ਆਗੇ ਦੇਭਾ ਰੰਮ ਕੇ
 ਧਾਰੇ ਭੇਫਗਧ ਸਭਨੇ ਕੇਛ ਕਛਾ ਮਾਰਾ ਅਦੀਭਿਭਮਾਂਨੇ ਕਛਾਏ ਕਾਮ ਭਿਮੜਕਾ ਫਧ ਮਲਕਾ-
 ਭੋਫਤ ਫੰਸੀ ਐਰ ਰਕਕਾਸਾ ਭਿਮੜਕੋ ਗਾਫੀਯਾਂ ਫੇਨੇ ਲਗੀ ਯੁਵਾਸਾ ਕਛਾਮ ਧੰਸੀ ਤਰਫ
 ਸਾਫ਼ਯਾਫਾਏ ਆਫੀ ਸੁਕਾਮ ਫਮਰਾਫ ਮਲਕਾ ਮਸੜਫ਼ ਐਧਸੋ ਆਧਾਮ ਥਾ. ਫਲਕ ਤਫ਼ਰੀਕਾ
 ਧਰ ਫਾਭ ਭਰਫੁੰਨੇ ਸੋਅਭਫਾ ਭਾਭ ਧੰਸ ਸੋਫਭਤ ਪਰ ਰਥਕ ਆਧਾ ਕੇ-ਸੇਐਰ-ਏ ਹੋਨੁਕੋ
 ਐਕਭ ਭੇਫਾਤਾ ਨਫੀ-ਫੀਸੀਕਾ ਧੰਸੇਵਰਲ ਭਾਤਾ ਨਫੀ-ਧਕਾਧਕ ਸਾਮਨੇ ਭੇ ਨੇਫੇਰ ਮੋਭਭਨਥੀ

જિસકે પાનીને બેશ ખાયા ઝોર એક શોર ગુલ પયદા હુવા કે હર એક ગભરાયા બાહ લેહ મંચ કે સબને દેખા કે પાનીકે અંદરસે એક દેવ બ શીકલે સુહીબ નીકલા હાથ મંચ ચકમાક ચાહર લીએથા ઝોર જિસ દેવ નાપાકને બદાંજિઝમાં કો લલકારા કે બાશ બાશ અચ પીસરે હમઝા કે હસ્તમન ઝીંદા સલામત બદરરે રવી બદીજિઝમાંને મલકા કો અપની પુશત પર કર લીયા ઝોર આપ સીના સીપર હો કર જિઠકર ડાંટાં-કે ઝો નાબકાર ઇંધર આ કેતુ મેરા શીકાર હય જિસદેવને ચકમાક દેકર ચર્ખ દેકર સરપર શેહઝાદે કે લગાઇ શેહઝાદેને પેતરા બદલ કર ખાલીદી ઝોર એક હાથ તેગેકા મારા કે વો દેવ હો પરકા હુવા લેકીન જબ-હો દુકડે હોકર ઝમીન પર ગીરા વો હોનું દુકડે જુસ્મકે તડપકે જિસી નેહર મંચ બ ગીરે ઝોર એક સાઅ-તકે બાહ વોહી દેવ શીર ઝીંદા હોકે નીકલા ઝોર બદીજિઝમાં પર હમલા આવર હુવા બદીજિઝમાંને જિસકા હમલા રદ કરકે ફીર તલવાર સેહો દુકડે કીયા ફીર વો તડપ કર હોનું દુકડે ઝમીન પર ગીરે ઝોર વો દેવ ઝીંદા હોકર શીર ખાલીર આયા ઝોર જિસને બદીજિઝમાં કા મુખબલા કીયા જબ યે હંગામા મલકાકી વઝીર બાદી નયરંગ બાદુ ને દેખા મલકા તસવીર બાદુ સે કહા વારી બાઉ યે દેવ સાત બાર ઇસી તરહ નીકલેગા ઝોર કતલ હોગા ઝોર આઠવી મરતબા બે ઝીંદા હોકર નીકલેગા ફીર કતલ નહો સકેગા ઝોર શેહઝાદે કે દુશમનું કો પકડ લેગા મલકાને કહા અચ નયરંગ તુઝે ઇસકે કતલ હોનેકી તદબીર માત્રુમ હોતો બનવાદે નયરંગ બાદુ ને કહા મંચ ઇતના બનતી હું કે ઇસ દેવ કો શારારા બાદુને આપકી હે ફાજત કે લીએ ચહાં મર્કી કીયાથા ઝોર જિસકે મરનેકે લીએ એક કમાન મંચ વોહી તીર પયવસ્તા કર કે કોઈ જિસ પર લગાએ અગર વોહ તીર જિસ પર પડેગા યે મારા બચગા ઝોર અગર જિસ પર એક તીર ન પડે ઝોર દુસરા લગાએ દુસરા ન પડે તીસરા લગાએ કે યે હીલાક હો ઝોર અગર તીનું તીર ખાલી બાએગે તો ફીર યે કીસી તરહ ન મારા બચગા યે બાતે સુનકર મલકાને કહા વો કોઠરી કહાં હય નયરંગ બાદુને કહા શારારાને ઉસ કોઠરી કો સેહર કરકે નઝરસે પોશીદા કર લીયા થા મગર અબ શારારા બાદુ મરગઇ હય ઉસકા સેહેરબી દફે હો ગયા હોગા ચકીન હય કે વોહ કોઠરી દીખલાઇદે હુઝુર અંદર બારા દરીકે મેરે સાથ ચલીએ કે મંચ તલાશ કર શારારા બાદુ મર ગઇ હય ઉસકા સેહેર બી દફે હો ગયા હોગા ચકીન હય કે મંચ તલાશ કર તસવીર બાદુ હમરાહ નયરંગ બાદુ કે બારાદરી મંચ આઈ દેખા કે હકીકત મંચ વો કોઠરી જુસકો કબી ન દેખા થા ચહાં મોબુહ હય ખુશ હોકર ઉસકો ખોલા ઝોર અંદર બાકર દેખાતો એક કમાન ઝોર તીનતીર રખે હય ઉસ કમાન ઝોર તીફ કો મલકા લેકર દોડી ચહાં બદી ઉઝમાં પાંચવી બાર કે ઉસ દેવસે મુખબલા હોકર ઉસે કતલ કરચુકા ઝોર દુકડે ઉસકે બહન કે નેહર મંચ ગીરે યે અલી ઝીંદા હોકર નેહરસે ખાલીર ન નીકલા થા કે તસવીર બાદુને વોહ કમાન

ઓર તીર લાકર દીએ ઓર કહા કે અખ બે વાહ દેવ નીકલે તો ઇસ્સે ઉસે કલ કીલુએ
 બદીઉઝમા તીર ભરકે કમાન મય પયવસ્તા કરકે સુનતઝર નીકલને ઉસ દેવકા હુવા કે
 ફીર વાહ દેવ હોઝસે યાહીઝ આયા ઓર શાહઝાદેકી તરફ લપકા બદીઉઝમાને તીર
 ઉશકે સીને કોતાફ કર મારા બ ફદરને કાદીરે બેચુ પેહલાહી તીર હદફે મુરાદ પર બયઠા
 ઓર ઉસકે તો વો પુશત કે પાર ગુઝરા કે દેવ ચક્કર ખાકર ઝમીનપર ગીરા ઓર જહાં
 તીર અસ્મપર લગા થા વહાસે એક શોઅલએ આતીશ નીકલા કે ઉસકે સારે બદનકો જલાકર
 રાખકર દીયા એક ચોરો જોગા બરપા હુવા બાદ થોડી દેર કે આવાઝ આઇ કે કીશતીએ
 સુહાફીઝ બદુ ઓર ઉસ વકત બદી ઉઝમાને સીજદએ શુક બદરગાહે કાઝીયુલ હાબત
 અહા કીયા ઓર મલકાકો તમસીન ઓર દીલાના દીયા મગર ઉમરૂને જીસ વકત સે કે
 વો દેવ નીકલાથા ગલીમ અધવારી કે ઓઠ લીયા થા ઓર અપને તઈ પોશીદા કીયા
 થા અય ઉમરૂ બદીઉઝમાં જાને કે મલકા જાને ચે કમબખત આપસે આકર બલા
 મંચ ગીરફતાર હુવા વરના મંચ ખુશ કર અબતક લશકર મંચ બી પોહચા દેતા અખ
 બકર હમઝા સે કેહ દેતા કે લોગા. નેરા ખરાબ દા ગયા. ઓર સખ હાલ બયાન કરના
 ગરઝ જબ વો દેવ મારા ગયા ઉમરૂને અપને તઈ ઝાહીર કીયા ઓર કહા જોનાશુ-
 દની ખબરદાર અખ યદા ન ઠેહરના જલદી ચલ વરના કોઈ ઓર આફત આયા ચાહતી
 હય બદીઉઝમાને કહા અય તસવીર બદુ અખ મંચ રૂબસત દોતાહું તસવીર
 બદુને કહા મંચ બી સાધ ચલતી હું ચર્ચા રેહકર કયા ફરૂગીયે સખ ખબરે અફ-
 રાસીયાખ કે આપ કે દાલાતકી પાચેગી તો મંચ મારઢાલી બદઉગી ઉસ વકત
 બદીઉઝમાને બવાનુસે અપના ઘોઝ મગાયા ઓર ઉસપર મલકા કે બી સવાર કીયા
 ઓર ખુદ બી સવાર હુવા ઓર બવાનુસે કહા તુમ મુલાઝીમ હો તુમને કોઈ
 મઝાહીમ ન હોગા બાદ હમારે ચલે જાને કે તુમહારા જીઘર જ ચાહે ચલે જાના
 હમારે લશકર મંચ કોહિ અફ્રીક મુલઝારે મુલેમાની કી તરફ આના ચે કેહ કર
 મએ ઉમરૂ બાગસે નીકલે લશકરે ઇમલામકી તરફ કા રાસ્તા લીયા અખઝરા એ
 હવાલ અફ્રેરા સીયાખ સુનીએ કે બાગે-સયખ મંચ સુનતઝર બેઠા થા કે સર ઉમરૂ
 કા શરારા બદુ કે પાસ સે આયા હોગા કે ચક્રાયક બગોલે લાશકો શરારા કી ચક્કર
 દેતે હુવે બાગે સયખ મંચ લાએ ઓર ખીરૂને ઉસકે સદા દી કે અય શેહેનશાહે
 આહેરાં શરારા મારી ગઈ અફ્રેરા સીયાખ ચે સુનતે હી ગઝબ નાક હુવા ઓર
 કીતાબે સામરી કે ઉઠા કર દેખા કે શરારા કા કાતીલ અખ કહાં હય. ઓર બદી-
 ઉઝમાં બે કયદ મંચ શરારા કે થા છુટકર કીધર ગયા ઉસ કીતાબ મંચ માહુમ હુવા
 કે ઉમરૂને શરારાકો તો મારા ઓર બદીઉઝમાં ઓર ઉમરૂ બાગમંચ તસવીર કે
 પોહચે ઓર બદીઉઝમાં ને સુહાફીઝ બદુ કે મારા અખ મએ તસવીર બદુ કે
 અપને લશકર કી તરફ જતા હય. બસ ચે માહુમ કરકે અફ્રેરા સીયાખ ને કુછ
 સેહેર પડકર હસ્તક દી એક સાહેર ઝમીન કે અંદર સે પયદા હુવા કે ઉસકે મુંહ ઓર

નાક કાન સે શોઅલે આગ કે નીકલતે થે કાંટે ચંદન કે તમામ છુસ્મ મંચ લગે થે. ખુત કોહની સે શાને તક બંધે થે ઉસને અફરા સીયાબ કો સલામ કીયા અફરા સીયાબને કહા કે અચ અઝધર જલદ બ બહીઉઝમાં ઓર તસવીર બાદુ દોનું મચે ઉમર કે લશકરે ઇસલામ કી તરફ બને હંચ ઉનહે ગીરફતાર કરકે ઝીંદા ખાનાએ તીલસ્સમ મંચ લે બ કચદ કર ઓર ઉમર કો ન ગીરફતાર કરના કે વો બંકર હમઝા કો ખબર દેગા ઓર હમઝા ડરકે ઇધર આને કા ઇરાદા ન કરેગા બ હુકમ અફરા સીયાબ ઉસી વક્ત અઝધર ચલા યહાં બહી ઉઝમાં કઈ કોસ ખાગસે મચે તસવીર બાદુ દુર નીકલ આવે થે કે એક ખાર ખાડી કે અંદર સંએક અઝદહે ને સર નીકાલા ઓર બહી ઉઝમાં કા સીદહે રાહ હુવા ઉમર ને તો ફારન ગલીમ બોહલી ઓર ગાયબ હો ગયા મગર બહી ઉઝમાં વોડા બડા કર ઉસકે સામને આવે ઓર તીર કમાન મંચ બેઠ કર અઝઘહે પર લગાયા વો તીર જબ કરીખ અઝઘહે પોહયા ઉસને કીલએ આતીશ ચુંદસે છોડા કે તીર જબ ગયા. ઇસી તરહ બોહત સે તીર લગાએ સખ તીર જલ ગચે ઓર અઝદહેને અપના દમ ઉસ પર ખીચા બહી ઉઝમાં ઓર તસવીર બાદુ મચે વો કે ખીચ કર ઉસકે મુહકી તરફ ચલે હરચંદ ઉનહુને લંગર મારા મગર કુછ ન હુવા આખર ઉગને બહી ઉઝમાં ઓર તસવીર કો નીગલ ગયા ઉમરને ઉગ વક્ત પથ્થર ફલાખન મંચ રણ કર મારે વો સખ પથ્થર ખાલી ગચે ઓર અઝધર ને પુકાર કર કહાડે અચ ઉમર બંકર હમઝાસે થે માજરા કેહ દેતા કે થે સહરાએ તીલસ્સમે હોશરૂખા હય ખબરદાર યહાં કોઈ આવેકા કરદ ન કરે અખ બહીઉઝમાં કા દેહા પોના હુશવાર હય હમઝા ઇસ ફરજંદએ અપને સખકરે કીસ લીએ કે ભે યહાં ઉસકે છોડાને કો આવેગા ગીરફતારે બલા હોગા ઓર મારા બચગા તુજે ગીરફતાર કરને કા હુકમ ન થા વરના અચ ઉમર તેરા લી બચ કર બના ન હાતા થે કેહકર વો અઝધર નગરસે ગાયબ હો ગયા ઓર ઉમર ગીરયાં વો નાલાં ગરેખાન ચાક સરપર ખાક ઉડાતા લશકરે અમીરકી તરફ ચુલા ઓર બાદ કલે મના-ઝીલ લશકર મંચ દાખીલ હુવા. ખારગાહ મંચ સાહબ કરાં તશરીફ ફરમાં થે કે ઉમરને સલામ કીયા ઓર કુરસીયે હુદ હુદ પર બચડા સાહબ કરાન ઓર બાદ-શાહે લશકર ઓર સખ સરદારને પુછા કે ખુવાબ મીબજ તો તુમહારા અછછા હય. ઉમરને બાદ અદાએ હુઆ વ સના બાદશાહી કે સખ માજરા બહી ઉઝમાં ઓર તસ-વીર કા ખીદમતે અમીર મંચ અરઝ કીયા હમઝા સાહબ કસનને ફરમાયા કે અચ લશ કર ખુદાવંદે આલમકા ફરજંદ મેરા ઝીંદા હય અખ તદખીર ફતેહ તીલસ્સમ કરના આહીએ અગર સુલેમાન અંબરી મોહી કોહી કીલ હાલ મુકાબલા હરપેશ હય કુછ ઇનતેઝામે જંગ ડરહું તો ફત્તાહી તીલસ્સમ કે લીએ કીસી કો લેખું થે ફરમાકર અમીર તદખીર જંગ મંચ મશગુલ હોતે હંચ લેકીન અખ હાલ સુલેમાન અંબરી મવી કા સુનીએ કે ઉસને લકા કો અપને યહાં ઉતારા હય ઓર લશકરે સાહબ કરાન સે સુખખલા કરને કા વાઆદા કીયા હય કે મંચ લડુંગા.

દાસ્તાન નામાત્રીખના સુલેમાન અંબરી કા અફરાસીયાળ બાદુ બાદશાહે તીલસ્ત્રમ કો વાસ્તે કુમક કરને લકાકે ઓર આના અફરા સીયાળ કી તરફસે ઈજલાલ બાદુકા મયે ચાલીસ હજાર સાહેર કે વાસ્તે સુકાબલા સાહબ કરાનકે ઓર અધ્યારી કરકે પકક લેના ઇજલાલ બાદુકો ઉમર કા મો અદલેફા.

હો એક જામસે સાકીએ તુંદપુ-મદદ કર ઝરા બાદા પુવાર કી તુ,
કહાં તક પીએ ખુને દીલ બાદા ખુવાર-મયે અરગવાની કી દાખલા બહાર;
બો બાદુ ભરી આય દીખલા ઝરા-કે હય માઅરકા સાહેરસે પકા,
કીસીકા પુસુ સુખપે કયા ચલ સકે-કે મંચ તેરી આંખે હુ દેખે હુવે;
પીલા સુખકો વો જામ અફસુગરી-મેરે હમસે શીશે મંચ ઉતરે પરી,
સુખ ન સંજા ગવવાસો દરયાએ હોશ-ચુને રેખત ગોહર બદામાને ગોશ.

બાદુ તરાઝાને ફક્તરે ફસાહત વ સુનશીયાને બદાએ નીગાર બલાગતે સેહર સામી જામએ સામરી કેશરે નયરંગી તેહરીર હીકાયત યુ દીખાતે હંચ કે જળ લશકર ઝર અસર સાહબ કરાન સુકાબીલે ઝમરરફશાહ બેઇમાન દાખીલે ઠોઢે અકી.ક. હુવા. સુલેમાનને કસરતે ફેજા ઓર ચશમો બેદમ અમીરકા લશકર દેખકર અપને દીલસે ખીયાલ કીયા કે મંચ સુકાબલા ઇતને બઠે લશકર સે ન કર સકુંગા ચે શોચ કર ઉસને ઇતરાફ વ જવાની બ અપને સુલક કે બાદશાહુકો નામે તેહરીર કીયે ઓર ચે મઝમુન ઉસમંચ લીખા કે ખુદાવંદ લકા હાથસે હમઝા કે શકીશન ખાકર મેરે સુલક મંચ તયારીફ લાએ હંચ બીના બર ઉસકે કે વો તુમ સખકે ખુદા હંચ કુછ મેરા પાસ ન કરો બલકે અપને ખુદાવીંદકો તખ્તે ખુદાઈ પર બીઠાવ અગર ઇસ અર્મ મરકુમા કી નીસબત ગફલત કરો તો ખુદાવંદ તુમ સખસે નારાઝ હોકર અપને કુદરતસે ગઝબસે તુમ હોં ગારત કર દેગેં ઓર ચે ખુદાવંદ કી રેહોમ દીલી હંચ કે ઉનકે બંદે ઉનહોં આજીઝ કર રહોં હંચ ઓર ખુદાવંદ ઉનકો હીલાક નહીં કરતે હંચ બલકે ફરમાતે હંચ કે વો બંદે મંચ ને આલમે ખુવાબ મંચ ઉસ વક્ત મંચ કે જળ મંચ મસ્ત નીશએ શરાબ થા પયદા કીએ હંચ ઇસી વજહસે હંખામંચ મસ્તી મંચ ગાફીલ થા કલમે તકદીર મેરા ઉન બંદુકો સરકશ ઓર મગરૂર લીખ ગયા ઓર અબ વો તેહરીર મીટ નહી સકતી ચેહી બાઇસ હંચ કે ખુદાવંદ ઉન બંદુકો ગારત કરને સે મજબુર હંચ ઓર અચસે ઉનસે ખફા હંચ કે વો બંદે તોખા કુબુલ કરાને કે લીએ ઝખરદસ્તી કરતે હંચ. મગર ખુદાવંદ તોખા બી ઉનકી કુબુલ નહીં ફરમાતે બલકે ભાગતે પ્રીરતે હંચ ઓર વો લોગ ફેહતે હંચકે આખીર તો તોખા હમારી કુબુલ નહીં હોતી અબ ખુદાવંદ સે સરકશી જહાંતક હો સકે કર સકે ફીલ જુમલા સુનાસીબ હંચ કે જદ્દ આકર શરીફે ખદાવંદ હોં ગરઝયે લીખકર સખ કોહસ્તાનકી સરહદ કે બાદશાહુકો કે ભેજ કે નામ ઉન બાદશાહુકે બરવક્ત ઉનકે આને કે ઓર મદદ કરને કે બયાન કરેગેં મનજુમલા ઉનકે એક અરઝી સુલેમાનને અફરાસીયાળ માલીકે તીલસ્ત્રમ કો લીખખી ઓર ઉસકે

મુલકી સરહદ પર એક પહાડ હય કે વહીં સે તીલસ્મ શરૂહય ઓર ઉસ કોહ પર એક નકકારા ઓર યોખ રખી હય. જો કુછ સુલેમાન કો નામ ઓર ખ્યામ કરના મનઝૂર હોતા હય ઇસ કોહ પર લીખ રખ હેતા હય ઓર નકકારા બજા દેતા હય વો નકકારા સેહરકા હય ઉસકી આવાજ અફરાસીયાબ કે કાન મંચ પોંહયતી હય વો પંખ સેહર કાલેજકર નામા મંગા લેતા હય અલ હાસીલ જખ અરઝી સુલેમાનને લીખી ઓર પહાડ પર લે બાકર રખી ઓર નકકારા બજાયા અફરાસીયાબને પંજે કો લેજકર અરઝી મંગાકર પડી ઓર જવાબ લીખા કે જહે કખમેરા કે મંચ ખુદાવંદ કી મદદ કરે માલુમ હુવા કે ખુદાવંદ કો અપને બંદુકી ઇઝત અફઝાઈ મંજૂર હય ઇસી વચ્છે સે ખુદ અપને બંદગાને સુખાલીફ કો ગારત નહીં કરતે બલકે ચાહતે હંચ કે કોઈ બંદા મેરા ઇનહેં બરબાદ ન કરે ઓર ઉસ બંદે ખુદાવંદ કે બદલે ઇસકામ કે સરકારા કરે બસ જો ખુદાવંદ કી મશીયત મંચ ગુઝરા હય બોહત સુનાસીબ હય કયા હકીકત હય હમઝા કી ઓર ઉસકે લશકર કી મંચ એક સાહેરે ઝખર હસ્ત મચે ચાલીસ હઝાર ફૈજ સાહરાન કે રવાના ફૈજ ખુદાવંદે ખીદમત કરતા હુ વો પોંહય કર કુલ લશકરે હમઝા કેતબાહ વ બરબાદ કરદેગા યે જવાબ અરઝી લીખકર ઉસી કોહ પર પંજેકે સાથ ફીકવા દીયા સુલેમાન કાં એક સુલાઝીમ મુનત ઝરે જવાબ હંચરા હુવા થા ઉસ નામે કો લેકર સુલેમાનકે પાસ આયા યે ઉસે પડકર બોહત ખુશ હુવા ઓર તખ્તચારી હરબોઝુબ કી શરૂકી લેકીન અફરાસીયાબને બાદ જવાબ લેજને અરઝી કે કુછ સેહેર પડકર હસ્તકે દી ઉસી વકત એક લાખ અખબર રૂએ પયદા હુવા ઓર ઝમીન પર ઉતર આયા ઉસપર એક સાહેર કે ઉસકા નામ ઇજ-લાલ બદુ હય સવારથા ઉસને ઉતર કર અફરાસીયાબ કો તસલીમકી ઓર કહા સરકારને સુઝે કયું ચાહ ફરમાયા અફરાસીયાબને કહા ખુદાવંદ લડકા કીલએ કોહ-અકીકે ગુલઝારે સુલેમાની મંચ તશરીફ લાએ હંચ. ઓર ઉનકો કુછ બંદગાને માઝુબે દરગાહ ખુદાવંદીને સતાયા હય. બંદુ કો તુ બાકર હેલાક કરકે ખુદાવંદકો ઉસકે શરસે બચા ઇજલાલ બદુને અઝઝ કીયા બોહત અછછા ઓર ઉસી અખબર સવાર હોકર અપની જગેહપર આયા ચાલીસ હઝાર કી જમીયત અપને પાસ રખતા હય ઓર તીલસ્મ કે સુતલક જો આઁ સુલક હંચ ઉનમંચસે એક સુલક કા યે બી બાદશાહ હય ગરઝ ઇસ ચાલીસ હઝાર ફૈજકો ઉસને હુકમ તખ્તચારી કા દીયા ઓર ખુદબી સામાને સફર ઓર રઝમ દુરસ્ત કર કે એક અઝહલે પર સવાર હુવા ફીરતો સખ સાહેર સેહેર કે બાનવડે પર કે જો કાગઝ કે ઓર અરદે માશ કે બઝોર સેહર બનાએ હંચ મીસલે બત ઓર કરકરે ઓર હંસ ઓર તાઉસ ઓર અઝધર વ બચરા પર સવાર હુવે તરસુલ ઓર પંસુલ હાથ મંચ લીએ મનકુલ હાએ આતશી પર સોમ કરતે ગુગલ સુલગાતે ગહુ મંચ ઝોલીયા બાદલે કી ડાલે કે ઉન ઝોલીયું મંચ અસખાબ સેહેર કરનેકાં રહેતા હય લેકર બદે કરરો ફરસે તરફ કોહ અકીક કેચલે

યહાં ઝમરરૂદશાહ સુલેમાન દારૂલ ઇમારતે શાહી મંચ ખચઠે થે કેચકા યક અથ
 તીરે તાર ઉઠા ચોર અંધી બડે ઝોરસે આઘ બરખારી ચોર સંગ બારી હોને લગી
 સુલેમાન કે યહાંકા રહને વાલા હય સમજ ગયા કે કોઈ સાહેર આતા હય ફોરન મચે
 ઉમરાઓ નામદાર ઇસતકબાલ કે લીચે ચલા ચોર કીલચે પર જળ પોહચા ઇજલાલ
 બદુ કે ચાલીસ હઝાર સાહેરૂં દે આતે દેખા કે સળ સાહેર ધોતીયાં પતમબરી
 બાંધે હોન મરહે કે પત્ને આક ચોર ધતુરે કે ફલ કમરમંચ રખે સેહેર આઝમાઇયાં
 કરતે આતે હંચ. સુલેમાન ઇમતકબાલ કરતે ઉનસબકો લીચે હુવે દાખીલે
 કીલચે હુવા લોકા તખત પર બયલ થા ઇજલાલ બદુ ચોર ઉસકે હમરા હીયુને
 સીજદા કીયા ચોર અર્ઝદી દગલ તખત કે દાહની તરફ બીછા થા વહા બયલ સુલે-
 માનને ઇસકે લશકર કે એક ઉમદા જંગલ પર ઉતારા ચોર એક બાગ એવા નશાહી
 કે મુતસીલ ખાલી કરકે ઇજલાલ કી દાઅવત કા સામાન વહાં મોજુદ કીયા ચોર
 બાગ નીહાયત આરાસ્તા વ પયરાસ્તા હુવા સાકીયાને ખુશ અદા વ ઝોહરા લેકા લોલીયાં
 કમર પચકર વ સીમબર હાઝીર હુઈ દરબાર લોકા બરખારત કરકે મચે ઇજલાલ
 ઉસી બાગ મંચ આકર ગોહુલ તે એશકો બરખા કીયા યે સળ બખરે જાસુ સાને
 લશકરે ઇસલામ સાદેખ કરાને બીદમન મંચ અરઝ કી અમીર વાસ્તે રેહાઈ
 બદીઉઝમાં કે તદબીર ફોર તીલસ્મ મંચ થે ઇમ બખર કે સુનકર ફરમાયા કે
 ખુદાવંદ વેલ દલુ લાશરીક હમારા નીગેડ બાન હય ઉમરૂ બારગાહ મંચ હાઝીર
 થા કેહને તગા થા અમીર મય જખસે યહાં આયા હું કીલચે કોહે અકીક કે
 અંદર નહીં ગયા ફીલ હાંત જ ચાહતા હય કે જાકર કીલચે કી સચર કડું ચોર
 ઇજલાલ કી દાઅવત કા તમાશા દેખુ અમીરને ફરમાયા કે બચ ઉમરૂ વો સળ
 સાહેર હંચ અચસા ન હોકે કોઈ તુમલં પેહુછાન લે ચોર ગીરફતીર કરે ઉમરૂને કહા
 હરચે બાદાબાદ મંચ મુફ્લીસ બોહત હું કીલચે મંચ જાકર દો ચાર કોડીયું કા
 રોઝગાર કડુંગા અમીરને ફરમાયા તો બીસમીદલાહ તુમહે તીબારત કરનેકો અચ-
 સી જંગલ ફોનરોક સકતા હય ખેર જાઇચે ઉમરૂ બાના હાંચે અઇચારી સે આરસ્તા
 હોકર તરફ કોહે અકીક કે રવાના હુવા જળ કરીળ દરવાઝે કે પોહચા યહાં કુછ
 અફસરાને ફોર સુલેમાન કી તરફસે હેફાઝત કે સુકરર હંચ ઉનકો દેખકર ઉમરૂ એક
 સાહેર કી તોર પર બના ઝોલી ગલે મંચ ડાલી ધોતી પતમબરી બાંધી તળ કોહની સે થક તક
 બાંધ કર ખઝાઈ પાઈ મંચ પેહનકર કરીળ દરવાઝે કે આયા જાસને ઉમરૂ કો દેખા માલુમ
 કીયા કે કોઈ સાહેર હમરા હીયાને ઇજલાલ બદુ સે હય યે સમજકર મઝાહમન હુવે
 ઉમરૂને અંદર શેહેર કે આ કર દેખા કે કુવર બનક રહા હય મર્મ બાઝરી હર તરફ
 હય કુરસી ઢોકાતું કે બરાબર બીચ મંચ દોનું તરફ પુખ્તા પથ્થર કી સઝક દરખત
 મુલસરી કે સાયાદાર કનારે સઝક કે લગે હંચ બરીદાર બેપારી સઈયાહ હરકીસમ કે
 લોગ ખુશ હાલ વહીલશાહ હર તરફ લેન દેન કરતે ફીરતે હંચ સકકું કે કટોરૂં કી

ઝનકારે દલ્લાલું કી બોલ ચાલ હરસીમત ધુમધામ ખલકત કા અઝદ હામ ઇમારતે કજ
ઓર પુખતા તામ્મીર કમરે નકીસ વ ખુશ કીત્તે લ દીલ પઝીર ઉમરૂ સેર દેખતા
હુવા ઇમારતે શાહીકે પોંહયા ચહાંસે એહલે અમલા કો ઇસી બાગકી તરફ કે બહાં
સામાન દાઅવતે ઇજલાલ હુવા હય જાતે દેખા. ઉમરૂ બી ઉનહી' કે સાથ સાથ ઉમ
બાગ મંચ આયા ચહાં બડા સામાન વ તજમ મુલે શાહાના દેખા કે બાગ નીહાયત
સર સબઝ શ.હાબ આખ્યારી રેહમતે નખલ બ'દે હકીકી, સે સયરાબ હય તા.ઓરાને ખુશ
ઈલહાં ઝમઝમા સરા ગુલશન ગુલ હાએ રંગા રંગસે પુલાફલા સેહેને બાગ લખે નેહેર
સર્વ ચરાગાં રશક દાગ હાએ ખા.તીરે આશકાં હય ફરશ મુકદ્દલફ બીછા હય. ઇજલાલ
મસનદ પર બયઠા હય સામને નાય હો રહા હેય મુલેમાન ખાતીર દારી મંચ મસરૂફ
હય અજબ તરહકા સમાં બંધા હય જામે શરાબ ચલ રહા હય.—નઝમ.

રવશે બાગથી યા ખત્તે રહે કાહકશાં-જાકે તુબાસે મીલા નખલકા શજરા રીહવાં,
ખોશએ તાક પે થા ખોશએ પરવીકા ગુમાં-થા મકાનુર મેહેલે બાગ થા ગરનુર અફસાં;
ઠાઠસે શીશ મેહેલ તુરકા કાશાના થા-યા પરીરૂપું કે ઝટમટમે પરીખાના થા.

હાસીલ કલામ ઉમરૂ તમાશા દેખતા હુવા ઇજલાલ જાહુકી ખુશત પર જાકર
ખડા હુવા સાહેર કી સુરત બના હુવા હય જહાં બયઠા હય ઉસકે સામને એક
મકાન માલુમ હોતાં હય ઓર ઉમ મકાન કે દરવાઝે પર પરદા પડા હય વો પરદા
બાર બાર ઉઠાકર એક ઝને હસીના ઇજલાલ કો દેખતી હંચ ઓર ચેબી ઉસી તરફ
દેખ રહા હય એહલે મેહફીલ તો નાય દેખ રહં હંચ કોઇ ઇજલાલ કે ઉધર દેખનેકા
ખીયાલ બી નહીં રખતા હય ઉમરૂને જો યે માજરા દેખા માલુમ કીયા કે યે બાગ
શાયદ મેહલાત શહ મુલેમાન સે મીલા હુવા હય ઓરતે' બી મેહલાત કી ઇસ બા-
રાદરી સે નાય દેખ રહી' હંચ ઓર જુસ તરફ-ઇજલાલ દેખ રહા હય ઓર વો
ઓરતે' ઝાંકતી હય. યે બી મુલેમાન કી કોઇ બીવી યા દુખતર હય બસ ઉમરૂ
યે ખીયાલ કરકે ઉસી પરદેકી જાનીબ આયા ઓર ઠયરા રહા કે એક કહારી વહાંસે
કીસી કામકો બાહીર નીકલી ઉમરૂને ઉસે કહા હમારી બીવી બાદશાહકી બીવી પાસ
મુલાઝીમ હય. ઝરા ઉનહે મીલાદો કહારી ને કહા કે ઇસ પરદે મંચ શાહઝાદી નસરી'
અ'ખરી' મુ દુખતરે બાદશાહ નાય દેખને આઈ' હંચ ઓર બીબી બાદશાહ કી અલાયદા
હુસરે કમરે મંચ હંચ વહાં મંચ નહીં જા સકતી તુમ વો જો સામને દાહની તરફકો
કમરા બના હય વહાં જાકર અપની બીબી કો દગ્યાફત કરો ઉમરૂને કહા અછછા
ઓર વહાંસે અલાયદા હુવા ઓર સમજ ગયા કે ઇસ પરદે મંચ દુખતરે શાહ હય
કે જુસકો ઇજલાલ દેખતા હય ગરઝ કુછ અધ્યારી તજવીઝ કરકે ઉમરૂ ગોશએ
બાગ મંચ ગયા ઓર એક ખીરધે કી સુરત બના શીમલા તુમાં પગડી
સર પર બાંધી ચેકન ખરયા કી હુઈ પેહની તુમગા પગડી મંચ લગાયા. અસા
સોને ઓર ચાંદી કા ગંગા જમની હાથ મંચ લીયા ઓર ડાઢી સીનેતક સુફેદ

દુરસ્ત કર કે કરીબ ઉસ પરદે કે આયા ઓર કોના પરદેકા અપની પુથત કે નીચે લેકર દીવાર સે તક્યા કરકે ખડા હુવા ચહાં નસરી' ને જો પરદા ઉઠાયા કોના ઉસકા દબા પાયા ચાહા કહે' કે પરદે કો છોડ દો મગર ઉમરૂને કહા કે અબ હય શર્ત બાદશાહ સે કેહદુ' કે ચહાં જો ઓરતે' હંચ વો ઇજલાલ જાદુ સે ઇશારે કરતી હંચ મલકા યે સુનકર હમ બખુદ હો ગઈ કે માલુમ હોતા હય ઇસ મીરઘેને મુજે ઇશારા કરતે દેખલીયા અયના ન હોકે મેરે બાપસે કેહદે યે સોચકર ઝાંકના મોકુફ કીયા ઓર ઉધર ઇજલાલને જબ દેખા કે જહાંસે વો નાઝેનીન ઝાંકતીથી અબ ઉસ જગેહ એક ચોખદાર છુદા ખડા હય ઉસકા દીલ બે કરાર હુવા ચાહા ચોખદાર કો હટવા દે' મગર કુછ બસ નચલા કયું કે સમજા કે મુલેમાન સુનેગા તો આ ગુરહા હોગા કે ઝનાની ડેવલીસે કયા કામ થા જો ચોખદાર કો હટાદીયા ગરઝ યે ખીયાલ કરકે ખામોશ હો રહા મગર દીલ બે કરાર થા હમખદમ ઉમરૂ કો દેખતા થા ઉમરૂને ઇજલાલ કે દેખને પર હાથકા ઇશારા કીયા કે અલગ ઉઠકર ચલો તો મંચ તુમસે કુછ કહું ઇજલાલ યે સમજા કે ચોખદાર ઉસ નાઝની'કા જો મુજસે ઇશારા ખાઝી કરતી થી મેહરૂમે રાઝ હય ઓર ઉસીકા કુછ ખ્યામ દેગા યે સમજ કર મસનહ પરસે ઉઠા મુલેમાન સમજા કે રફે એહતીયાજ કો જાચગા લેકીન ઇજલાલને કીસી મુલાઝીમ તક કો ભી અપને સાથ ન લીયા ઓર અલગ આકર ઉમરૂ કો એશારે સે ખુલાયા ઉમરૂ પાસ આયા ઇજલાલ બાગ મંચ લે જકર ઉમરૂ સે કેહને લગા મીયાં મીરઘે ફરમાઇએ આપને ઇશારે સે કયું તલબ કીયા ઉમરૂ ને દુઆ દેતા શુરૂ કી ઓર કહા અય બાદશાહે આલી વીકાર યે ગુલામ દાદા મલકા નસરી' અંબરી' મુ કા હય. ઓર મલકા કો મંચને ગોહયું મંચ પાલા હય ઓર અબ મલકા મુજસે કોઇ ખાત પોશીદા નહીં રખતી હય ઓર મલકા આપ પર ફરેક્તા હુઇ હંચ ઓર કેહલા ભેજ હય કે અગર આપ મેરે આશીક હંચ તો એક મકાન મેરે બાપસે કેહકે અલગ ખાલી કરાઇએ ઓર વહાં આપ હોં ઓર દો સાહેર જો બડે મોઅતેબર ઓર આપકે ખેર ખુવાં હો વો હોં ઓર કોઇ ન હો પસઉન સાહેરૂ' કે ભેજ યે કે બજોર સેહેર ઉઠતે હુવે આએ' ઓર મંચ કોઠે પર ઉસી મકાન કે સાંતી હુંગી મેરા પલંગ ઉઠા લે જાએ' રાત બર મંચ તુમહારે પાસ રહું ઓર સુખેહ હોતે ફીર મેરા પલંગ ઉસી જગેહ પોહયા દે મંચને આપકો યેહી ખાતે કેહને કો ખુલાયા થા અબ ફરમાઇએ કબ મલકા કો ખુલવાઇએગા મંચ મલકા મે બયાન કરૂં કે ઉસ દીન વો કોઠે પર સોએ' ઇજલાલ જાદુ યે ખ્યામ સુનકર અયસા ખુશ હુવા કે ગલેસે અપને માલા મોતીયું કા ઉતાર કર મીરઘે કો લીયા. ઓર કહા તુજે માલા માલ કરૂંગા તુ મલકા સે કેહ દેના મેરા બી હાલ તુમહારી કુરકત મંચ જેર હય મંચ આજ મકાન ખાલી કરા હુંગા ઓર કલ મલકા કોઠે પર આરામ કરે' મંચ ખુલવા હુંગા યે વાઅદા જબ હો ચુકા ઝિમરૂને કહા અછછા જાઇએ ઓર મકાન ખાલી

કરાને કી તદ્દખીર કીજીએ ઇજલાલ નીહાયત મસરૂર હોકર વહાંમે ફીરા ઓર મેહફીલ મંચ આકર નાચ દેખને વગા લેકીન જમરૂ વહાંમે ફીરકર ઉસી પરદે કે પાસ આયા ઓર ગા મ જમયારી ઓડક પરદે અદર ગયા વહાં દેખા કે એક નાઝનીન મેહજબીન યાની મલકા નસરી' અંબરૂં સુ મએ અપની ચંદ ખવાસું કે કુરસીપર બયઠી નાચ દેખતી હય. ઉ ડને યે દેખકર ગલીમસે અપને સર ઓર દોલું પાઉ હાથ કે ખોલ દીયા જબ સાના જુસ્મ તો દીખાર્હ નહીં દેતા ફકત સર ઓર દસ્તો ગા ઝાંઝરીમય ઇસ તરફ મલકાકે પાસ આયા ઓર કહા કે મંચ બે ધડ કા શહીદ હું તુમ સખકો ખાલુંગા મલકા ઓર ખવાસું ને જબ યે સદા સુની ઓર દેખા કે એક સર ઓર હાથ પાઉ ખીંચે હુવે ચલે આતે હંચ મારે ડર કે ઉંચે મુંહ ઝમીન પર ગીર પડીં ઉમરૂને ગુબારે બેહોશી સખ કે મુંહપર મલ- દીયા કે સખ બેહોશ હુવે ઓર જલદી અદર ઓર બાહર સખ તરફ કે દરવાઝે ઉસ તરફ કે બંધ કરકે ઉસીજગેહ બેચકર મલકાકી સુરત દેખ કે વયસેહી અપની સુરત બનાઈ ઓર મલકા કે કપડે ઉતાર કર આપ પેડને ઓર મલકા કે ઉઠાકર ઝંખીલ મંચ રખલીયા જબ ઇસ તરફમેં ઉમરૂ દુરસ્ત હો ચુકા ઉસ વકત ખવાસું કે ફતીલા એ બેહોશી સુધાકર પોશીયાર કીયા જબ વો હોશ મંચ આઈ મલકા કે દેખા ફતીલા સુંધા રહી હય ગરઝ જબ ખુબ દવાસ દુરસ્ત હુવે કેહને લગી કે અચ મલકા આલમ વારના ખુદાવંદ લેકા કા જલ્દ ચહાં ને તશરીફ લે ચલીએ વરના વો બલા આયગી ઉમરૂ બે મલકાકી શકવ બના હુવા થા કેહને લગા કે દીવાનીયો તુમ સખસે તો મંચહીં મજબુત હું કે તુમ સખ બેહોશ હો ગઈં ઓર ગંચ હોશીયાર રહી સખને કહા વારી કુછ હી હો મગર હમ આપ કે ચહાં ન ઠેહરને દેગે ગરઝ વો સખ ઉમરૂ કે મલકા કી શખીહ સે ઇસ તરફ કા દરવાઝ ખોલકર એવા ન શાહો કે લાઈ ઉમરૂને દેખા કે મકાન નીહાયત આરાસ્તા હય બાબબ પારે શેર નર્ગીને કાયમ હંચ ખારાદરી સરાસર ખુબીસે ભરી પરદા રંગબ રંગી હરદાસાનકી મરે પર આવેઝા હય અસખાબ શાહના હર જગેહ મોહુધયા ખુશ કીતએ ચીલમને દીવાર ગીરયા હંચ—મોઅદલફ-કસર અચસે બ્રમ જગેહ તામીર થે-ચર્મ જનપર ખુર્જ કરતા થા નીયાર-ખમહોં અખરૂએ હસીનાને જહાં-ઈસ તરફ કે તાક થે મેહરાબદાખ ખુલાના મલામ ઊમરૂને વહાં આકર હુકમ દીયા કે પલંગ મેરા આરાસ્તા કરો ઓર મમનદ પર ઝર ખીલાવ કનીએ જહાં નસરી' રહેતીથી ઉસ મુકામકો આરાસ્તા કરને લગી ઉમરૂ પેડજાન ગયા કે યે મલકા જસકી તુમ સુરત બને હો ઉસકીયે ખુવાબ ગાહ હય બસ ઉસી જગેહ જાકર આરામ તમામ મુકીમ હુવા કે કલ રાતકો હરબ વાંચદા મેહલાય બાલાએ જામ જાકર આરામ કરંગા અબ ચેતો ચહાં ઠેચરને હંચ લેકીન હાવ ઝરા મેહલાલ બહુકા મુનો કે જબ- યે વાચદા કરકે ચોખદારસે મેહફીલ મંચ આગા સુલેમાન સે કહા કે મંચ હમઝાસે લડને કે લીએ સેહેર ઓમ જગાઉંગા મુજે એક મકાન કનારે શેહેર કે આબાદીસે

અલગ ખાલા કરાવીજીએ મુલેમાનને કહા બોલત અછકા એર ઉસી વક્ત હુકમ દીયા કે એક ખાના એ બાગ હાએ શાલી ખાલી કરકે આરાસ્તા કરો મુલાઝ માને શાલી હુકમ પાને હી સરગર્મ ઇનતે ઝામ હુવ એર એક ખાનાએ બાગ કનારે શેહેર કે ખાલી કરાયા એર અગાખ બાદશાહ કે વહાંસ અયશો આરામકા વહાં બને લગા ઇત્તેફકન બેટા ઊમરૂકા ચાલાક બીન ઊમરૂ વાસ્તે સયર કરને ઉસ કીલ્એ કે મુરત બદલકે આયા થા કીસલીએ કે જખ ઊમરૂ અમીરએ વાસ્તે સયર કરને કે ઉસકીલ્એ મંચ ડખસાન હુવા થા તેા ચાલાક બી ઊમરૂ કે પીછે ચલા કે મુબાદા અગર વાલીદ કહી ગીદફતાર હોબએ તેા મંચ અધ્યારી કરકે રેહા કરૂંચે ખીયાલ કરકે વહાં સેયર કર રહા થા મુલાઝમાને મુલેમાન વાસ્તે અગાખ લે બને ઉસ બાગ મંચ બે ઇજલાલ કે લીએ ખાલી હુવા થા મઝહુર હુકતે થે ચાલાક એક મઝહુરકી શકલ બનકર હાઝીર હુવા દેખા કે નમગીરે યા સીલકે મરવારીદ કનાતે છત પરદે ચીલમને એર રીગર ધુરરીયાકા ચીઝે મઝહુર કે સરપર એર છકડુ પર બાર કરકે લેજ બનીહુય ચાલાકકા બી એક શતરંજ હી કે ઇસે પાંડચાદે થે ઊસે લીએ હુવે ઊસી ખાનાએ બાગ મંચ આયા એર દરી મુલાઝમુ કે હવાલે કરકે ઊનસે કહા કે એર બી કોઇ કામ હોતો મુએ ખતલાવ કે પુરી મઝહુરી મેરી હો બય ઉન હું ને કહા કે હયરા રેહ એર આપ બકર ઇજલાલગે અર્ઝ કીયા કે મકાન અલાયદા હસ્બુલ ઇરશાદ હાઝીર હય જહાં ઇરશાદ કીજીએ વહાં પલંગ હુઝુરકા આરાસ્તા કીયા બએ ઇજલાલને કહા કે કોઠે પર મુલાઝીમુંને આકર મઝહુર મએ ચાલાક કે હુકમ દીયા કે ફર્શ પલંગ નમગીશ વગયરા કોઠે પર લે ચલો ચાલાક મઝહુર કે હમ રાહ બાલાએ બામ અસખાખ લાને લગા અખ કોઠે પર ફર્શ મુકલલફ ખીછાયા નમગીરા અસતાદા કીયા એક બનીખ છપરખેટ જવાહીર નીગાર લગાયા ઉસકે નીચે મગરબે ફર્શ ખીછાયા એક તરફ મંચખાના સબ્યા એક બનીખ આબદાર ખાના મુકરરર કીયા જખ થે સામાન દુરસ્ત હો ચુકા મુલાઝીમ નીચે કોઠે કે ઉતર ગએ મગર ચાલાક સબકી નીગાહ બચાકર પલંગ કે નીચે બકર છુપ રહા એર ફર્શકા કોના ઓડકર અપને તઈ ઉસને મખ ફી કીયા મુલાઝી મુંને મઝહુર કો ઉજરત દેકર રૂખસ્ત કીયા એર કહા એક મઝહુર એર ચાહીએ ફીર આપ હી કહા મઝહુરી લેને ખુદ આયગા અલ હાસીલ ઇજલાલસે બકર અરઝ કીયા કે હુઝુર સખ સામાન તઈ-યાર હય ઇસ અરસે મંચ સુબેહ લી હો ગઈ થી એર મુલેમાનને બે જલસા દાઅ-વત કીયા થા વો અરખાસ્ત હુવા ઇજલાલ રૂખસ્ત હોકર ઉસી ખાનાએ બાગ કી તરફ ચલા એર અપને અફસરાને ફેજકો ખુલાકર હુકમ દીયા કે મંચ નયા સેહેર તઈયાર કરને બતા હું તુમ જખતક મંચ ન ખુલાઉ મેરે પાસ ન આના થે કેહકર હો રફીકુ કો અપને કે એક કાનામ ઇનતેઝામ બદુ એર હુસરેકા નામ મુનસરિમ બદુ થા હમ રાહ લીયા એર ઉસ બાગ મંચ આયા દેખા કે સુખ તસીર સામાન

નીહાયત દરજે બહાર આંગી રશકે ફીર દોસ હય હરશબર ફયજે બાગ બાને કુદરતસે નીહાલ હય શલ હરએક ગરમે માલા માલ હય-અખયાત-ચમન આતીશે શલસે દેહકા હુવા-હવા કે સખખ બાગ મેહકા-હુવા-દરખતું ને બરખું કે ખોલે વરક-કે લે' તુતીયાં બોસ્તાને સખક-ખુલાસા કલામ ઇજલાલ ખાલા એ બામ આકર રાત ભરકા બગા થા પલંગ પર સો રહા વો દોતું રફીક ઉસકે બાગ મંચ સેયર કરને લગે ઇસી તરહ વો દીન તમામ હુવા ઓર ઇધર ઊમરૂ જોખશી-કલે મલકા નસરી' હય ઊસદીન મેહેલ મંચ કનીજું સે પાશાક ઓર જેવર મલકા નસરી કે પેહેનને કા મંગા કર દીન ભર આરાયશ વ જેબાયશ મંચ મસરૂ રહા ચાર ઘડી દીન રહે હુકમ દીયા કે પલંગ હમારા બાલાએ બામ ખીલાવ કે ચાંદની કી કયફીયત દેખેગે' ઓર વહીં આરામ કરે ગે' બ હુકમ પલંગ કોઠે પર આરાસ્તા હુવા ઓર ઓટ પુલું કે ખડે કર દીએ શુલાબ ઓર કેવડે કે કરાખું ઓર ઇતર કે શીશું કે મું ખોલ કર રખદીએ શલ દસ્તે બ બબ ચુન દીએ ગરજ કે જુમલા તરહ કા સામાને અયશે નીશાન માહધયા કર દીયા ઓર કનીજું ને અર્જ કીયા વારી ખુવાબ ગાહ હુજર કી દુસ્ત હય બિન વક્ત મલકા ચાને ઊમરૂ હમારાહ કનીજાને માહ પય કર કોઠે પર આયા ઓર વહીં કનીજું સે કુછ મેવા મંગા કર ખાયા ઓર મસનદ પર બયકા ચે માલુમ હોતા થા-ખયત-વો ઝકાને હુસ્ન શબ દેતા થા બેઠા બામ પર-મા-હબી સાયલ ખડા થા ચર્ખ નીલીફમ-પર-વોહ ચાંદની કી સેયર બલકે હુસ્ન બહાર હાય પાઉ મંચ મેંદ દી લગી. માંગ માતીયું સે ભરી અજબ આલમ દીખાતીથી બદાએ કેહ કુશાં કે રાસ્તા બતાતી થી કનીજા ચકેર કી તરહ ઊસ માહ તાબે સપે-હરે ખુબી પર તસદદુ,ક થીં ઇમી તરહ પેહેર રાત તક મસરૂ રહી' જબ ઝીયાદા રાત ગઈ મલકા અપને પલંગ પર બ લેટી ઓર કનીજે નીચે પલંગ કે સોઈ લેકીન મલકા ચાને ઊમરૂ દોપદા મુપર ડાલ કર સોને કે બાકાને બગના શુરૂ કીયા. ઓર મુનતઝરે કુદરત તુમાઈ ખુદા કા હુવા કે દેખે પરદએ ગયમ શે કયા જાહીર હોતા હય મગર અબ ઇજલાલ બાદ પેહેર રાત ગએ ઇનતેઝામ ઓર મુનસીરમ અપને દોતું રફીકું સે કહા કે મંચ તુમસે એક બાત કેહતા હું અગર કીસી સે ન કહોગે ઓર મેરા કામ કરોગે તો માલ દુન્યા સે ગ,ની કર દુંગા ઓર કુલ લશકર કા સીપેહ સાલાર બના-ઉગા ઉન હુને કહા અગર ઇરશાદ કીજીએ તો હમ અપના સર કાટ કર હુજર કે કદમું પર નીસાર કરદે' આપ કે બે કુછ ઇરશાદ કરના હો ફરમાઇએ કે શુલામ ઉસે બબ લાએ' ઓર ચે રાઝ હમારી ઝખાન સે હમારે કાન તક ન સુનીંગે ઇજલાલને કહા કે મર-હબા ચેહી ચાહીએ તો મુનો વો બાત ચેહ હય કે મંચ મુલેમાન અ-ખરી' મુ કી હુખતર મલકા નસરી' અખરી મુ પર આશીક હું ઓર વોહ બી મુજ પર ફરેક્તા હય ઓર ઉસને મુજસે વાઅદા કીયા હય કે અલગ મકાન મંચ સાહેરૂં કો લેજકે મુજે ખુલાસો ચુનાએ વો અબ કોઠે પર ઉસ મકાન કે જહાં દાઅવત

મેરી થી જોર નાચ થા વડાં સોતી હોગી તુમ બા કર પલંગ ઉસકા ઉઠા લાવ જોર ઉસ કોઠે પર ને જોરતે સાઇ હો ઉનકો સંહર કરકે જે હોશ કર દેના કે બાદ ઉઠા લાને મલકાકે કીસીકી આખ ન ખુલે જોર મલકાકા કોઇ તલાશી ન હો ઇનતેઝામ જોર સુનસેરમને અઝ કીયા હુઝુર ચે કીતની બડી ખાન હય ઇસી વક્ત, ગુલામ બબ આવરી હુકમ કરતે હય ચે કેહકર દોનું સંહર પડકે ઉઠે જોર મલકા નસરીકે કોઠે કે કરીબ પાંદચે દેખા કે મલકા ખુવાબે નાઝમંચ હય એક પાંદચા રાતું તક ચડા હય દુસરા પલંગ કે નીચે લટકા હુવા હય સરાપા ગર્દ દરયાએ જવાહીર હય કુરતી સોતે મંચ ઉપર ચડ ગર્દ હય શીકમ લોહી સીમી કી તરફ ચમકતા હય. જુઠા બાહુ કા ખુલ ગયા હય ઝુલ્ફ ચલીપા કમંદ સે લપટ ગર્દ હય હાથ કહી હય પાઉં કીસી બા હય ઇસ જવાની કી નીંદ મંચ કુછ ખબર નહીં કે કયા ખુલા હય ઇનતેઝામ જોર સુનસેરમ દુરમે ઠેઠર કર મેઠર પડા કે કનીઝે ને પલંગ કે પાસ સોતી થી ઉનપર જે હોશી તારી હુઇ જોર અચરી હવા ઠંડી ચલી કે ને જાગતી થીં વોહ ભી સો ગર્દ ઉસી વક્ત વો દોનું સાંહર કોઠે પરમે ઉતરે જોર મલકા કે પલંગ કે દો તરફસે દોનુંને ઉઠાયા ઉમરૂ કે ખાતન મંચ ખેદાર થા સમજ ગયા કે અબ ઇજલાલને ખુલાયા દેખીએ અબ કયા ગુઝરતી હય ગરજ નઝર બઝબઝે કીરદેગાર કરકે ખામોશ હો રહા જોર સાંહર પલંગ લીએ હુએ એક લેહમંચ મંચ પાસ ઇજલાલ કે હાઝીર હુવે જોર પલંગ ફર્શ પર લાકર સામને રખ દીયા. ઇજલાલ ચશમે ઇનતેઝામ થા. ઉનહેં દેખ કર બાહત ખુશ હુવા જોર કહા અબ તુમ દોનું બા કર નીચે કોઠે કે આરામ કરો જોર ખબરદાર કીસીકો ચહાં આને ન દેના જોર તુમ ભી બગેર મેરે ખુલાએ ચહાં ન આના વોદ દોનું ચેહ હુકમ સુનકર નીચે કોઠે કે ઉતર ગએ જોર આપસ મંચ મશવરા કીયા કે શાયદ કીસી કામકો ઇજલાલ તલબ કરે તો ઇસ લીએ એક શખસ આરામ કરે જોર એક જાગતા રહે ગરજ અચસાં હી કીયા જોર બારી આપસ મંચ મુકરરર કી લેકીન ચહાં ઇજલાલ મલકા કે પલંગ કે કરીબ આયા જોર દો પટ્ટા રૂબે, શેશન સે સરકા યા સાઅલ એ બર્ક હુસ્નકી નઝરસે આંખે ઉસકી ખીસા હો ગઇ અજબ હુસ્ન-ખુદા દાદ નઝર આયા કે પીરે ફલકને ભી કીસી અચસે નવ જવાન યા ઇસ કોહન સાલી પર ન દેખા હોગા જોર ગોશે એ રોઝગારને કીસી કે હુસ્ન ઝેખાકા અચસા તઝકીરએ ખુબી ન સુના હોગા ઇજલાલ કો સુરત દેખકર બેહોશી તારી હુઇ મગર અપને તઈ સંભાલ કર લગા પાઉં મલકા કે દેખાને કે એક બાર ઉમરૂ કરવટ લેકર બેદાર હુવા જોર કનીઝું કા નામ લેકર પુકારા ઇજલાલને સર અપના કહમું પર રખ દીયા. જોર અરઝ કીયા કે કનીઝે તો ચહાં નહીં હંચ મગર ચે ગુલામ તાઝા હુઝુર કા હાઝીર હય. મલકાને એક બાર તીવરી ચડાકર ઇજલાલ કી તરફ દેખા જોર દો પટ્ટા સંભાલ કર ઉઠી જોર બાલ ખીખરે હુવે સમેદ કર. જુઠા બાંધાં જોર દોનું પાઉં કો પલંગસે લટકા દીયા. ઇજલાલ કી બનીબસે

મું ફેર લીધા ઇસ અદાએ માથુકાના કે ઇજલાલ દેખકર મર ગયા. ઐર ઉઠ કર પરવાને કી તરહ ઉસ શમએ ખુબી કે ગીદ ફીરા મલકાને કહા આખીર યે માંજરા કયા હય તુમ કોઇ જન હો. યા આસેબ હો કોન હો મુઝે યહા કોન લાયા હય યે મકાન કીસકા હય ઇજલાલને યે ખાતે સુનકર અરઝ કીયા કે અય જાને જહાં વાએ આરામ દીલ સુશતાકાં જ્યસા કે આપકે દાંદાજને મુજસે ફર-માયા હસ્તુલ ધરિસાદ યે ગુલામ અમલ મંચ લાયા ઐર સખ માંજરા ચાખદાર કી શુદ્ધતશુકા ખીયાન કીયા મલકાયે હાલ સુનકર મુસકરાઇ ઐર દામન ઝટક કર ઉઠી ઐર કહા અય નાખકાર સાહેર ગદદાર મંચ ઇસી તરહ પીયાદા અપને ઘર જાતી હું ઐર ઉસ મુઝે જુદે ચાખદાર કો જીતને મુજપર યે તુજાન જોડા હય ઐર તેરી આશકી કા ઇલ ઝામ મુજપર લગાયા હય દેખતો કયસી સઝા દીલ વાતી હું કેવો લી યાદ કરે ઐર ઇસ ખાતકી ખબર અપને બાપ સે કરકે અફરાસીયાખ કો નામા લીખાતી હું કે મુંડી કાટે તુઝે વો ઝલીલકર કે તુમે તીલસમેસે નીકાલ દે ઇસી તરહ તુ નંગો નામુસ મંચ બાદશાહું કે દર અંદાઝી કરતા હય ઐર પરાઇ બહુ બે-ટીયુંકા સતયા નાશ ખોતા હય ઇજલાલ યે ખાતે ગુસ્સા નાક સુનકર ડરા ઐર મીનનતો કરને લગા કે અય મલકા આલમ હુજુર એક લેહમા યહાં તશરીફ ફરમાં હો તાકે મંચ શરતે ખીદ મન બજલાઉ ઐર ફીર હુજુર કો ખુવાબ ગાહ કી બનીખ પોહચાહું મલકાને કહા ખીદ મત લો બકર અપની વાલીદા યા હમશીરા કી ખબરદાર ફીર અયસો કલામ ઝખાન પર લાએગા તો સઝા પાએગા ઇજલાલને ફીર દસ્તા બસ્તા કહા મલકા આપ થોડી દેર મસનદ પર જલવા અફગન હોં મંચનઝારએ ગુલશને જમાલ કફ ઐર ગુલ ચીની બાગે હુસ્નકી કરકે દામને નઝારા ભરું મુઝે સીવાએ આપકી સુરતે એખા દેખને કે ઐર કુછ કામ નહીં અય મુનીસે જાન આશકાં અય શેહનશાહે ખુબાં મંચ તેરા એક અદના ગુલામ હું યે કેહકર કદમ પર ગીર પડા ઐર મલકા ઇસકી મીનનત દેખકર ખરામાં કે-ખયત-ચાલ ચલતે હય વો ઇસ ગમ્માઝસે-સુરદે જીતે હય ખરામે નાઝસે-આકર મસનદ પર બયઠી ઐર ઇજલાલ સામને અદબસે બેઠ ગયા અબ યે કયફીયત હય કે દસ્તા બસ્તા હવસ બઝાતા હય મલકા કભી તીવરીયાં ચડાતી હય કભી રૂખી સુરત બનાતી હય કભી સુસકી ભરતી હય કભી મુસ કરાકર ખીરમને જાન પર આશ્ત ગીરાતી હય ખંજરે મોજે સીતમ ગરકા ઝખમી બનાતી હય હંગામાએ રાઝોનીયાઝ ગર્મ હય ઉધર શોક હય ઇધર શર્મ હય ઇસી હંગામે મંચ જખ ઝીયાદા દરાઝી ઇજલાલને કી મલકાને હંસકર કહાકે તુભી બડા બે વકુફ કાઠકા ઉલ્લુ હય ફીકે ગમઝે કરતા હય ઐર ખુવાને દાઅ વતકો બે નમક રખખા હય ન શરાખ ન કબાખ ઐર ફીર યે ઇજતે રાખ મહે-માન કો શુદ્ધી ખુલાતે હય ખાલી અપના મતલબ જીતાતે હય સચ હય મરદવે બી કીતને ખુદ જરઝ હોતે હય ખુસુસ તુજ મંચ જુએ મોહબ્બત ઝરા નહીં તુમ હે

સીવાએ અપને મતલબ કે હુસરે કી પરવાહ નહીં ઇજલાલ યે ખાતે સુનકર શરમીઠા હુવા યોર દીલ મંચ સોચા કે મલકા સચ કેહતી હય શરાબ દાઝએ હીબળ હય હો એક જામ પીકર યે મસ્ત હો બચગી યોર તેરી આરજુ બર આચગી અબ બખત ખુશ્તા બેદાર હય કોઈ હમ મંચ હમ પેહલુ યે દીલદાર હય બસ ઉસી વકત મયખાનેસે ઉઠકર કશતીયાં શરાબ કા યોર કાબે ગઝક કી લીએ આયા યોર ગુલાબી ઉઠાકર જામ જવાહીર મંચ શરાબે અરગવાની ભરકર યોર સાગીર હાથ પર રખકર સામને મલકા કે પંશ કીયા કે યે બાદાએ મોહબબત હાઝીર હય નોશ કીજીએ યોર દાદે અચશ દીજીએ મલકાને વો જામ દસ્ત નાઝુક મંચ લીયા યોર સુફેરકર તીવરી ચકા-કર સુસકી ભરકર લખુસે લગાયાં ફીર એક બારમું બનાકે સારી શરાબ ઇજલાલ પર ફેંકદી યોર કહા યે શરાબ મેરે કામકી નહીં અફસોસ હય તુ બાદશાહ કેહલાતા હય કે ટકેકા ઠરરા બેટા હય બલકે વો લી ઇસસે અછછ હોતા હય ઇજલાલને અરજ કીયા કે અચ મલકા ચહાં મેરા મુલકો માલ નહીં આપહી કે બાપને મય ખાના લીજ વાદીયા હય વોહી તસર રૂફ મય હય મલકાને કહા બાદશા હું કેા સબ જગેહ ચકસાં હય અગર તુ મેરે આને કે લીએ ઉમદા શરાબ ખીચવા રખતા તો કયા મુશ-કીલ થા મગર તુએ સીવાએ અપને મતલબકે યોર કીસી ખાતકા કબ ખીયાલ થા ખેર અખતો આફસી ને કુછ તકદીર દીખા એ વો દેખેગે' યે કેહકર એક બોતલ શરાબકી આપને ઝંખીલસે નીકાલી યોર જામ શરાબસે ભરકર ઉસ મય ચંદ કતરે દાઝએ બેહોશી ડાલી રંગ શરાબકા ગુલનાર હો ગયા યોર વો જામકો પંજએ ખુર-શીદ નુમાં પર અપને રખકર સામને ઇજલાલ કે હાથ બઝાયા યોર કહા એા બે મરૂવત સાકી ગીરી કરના હમારા કામ હય યે જામ ઇનાયત હમારે હાથસે નોશકર ઇજલાલ યે ચશમે' ઇનાયત અપને સાકી કી દેખ કે મસરૂફે મીનતત હુવા યોર જામ ઉસ ગુલ ફામકે હાથસે લેકર પીગયા મઆ ઝલાહ ઉસમંચ દાઝએ બે હોશી ને ઉમરૂને મીલાદીથી કાતીલથી ઇજલાલ કેા ચક્કર આયા યોર કહા અચ મલકા બખી તેજ શરાબ હય તુમ પીતી હો ઇસને તો મુઝે એક ચુલ્લુ મય ઉલ્લુ બનાદીયા મલકાને કહા ઝરા ઉઠકર ટેહલો ફરહત હાસીલ હોગી યોર મગર યે શરાબ દીખાયગી ઇજલાલ ઉઠા યોર હો કદમ ચલાથા કે હવા મુંહ પર ને લગી બે હોશ હોકર ગીરા ઉમરૂને ખજર ઝંખીલસે નીકાલ કર ચાહાકે ઇસે ઝુખ્હ કરે' ઉસ વકત ચાહાકે બીન ઉમરૂ ને નીચે પલંગ કે છુપા હુવા થા યોર યે માજશ દેખકર હય રાત હો રહા થા કે યે કોન શાહ ઝાદી હય મગર અબ ને દેખા. કે ઇસને ઇજલાલ કેા બે હોશ કીયા યોર કતલ કીયા ચાહતી હય સમજ ગયા કે વાલીદ માજુદ હંચ શાહઝાદી બન કર ચહાં આએ હંચ દીલસે કહા કે વાહ વાહ કયા અઇયારી પાકી ઝા ફરમાઈ હય મગર અબ કતલ કરના ઇજ-લાલ કા ખુરા હય ચેહ સોચ કર પલંગ કે નીચે સે નીકલા ઉમરૂ ઇજલાલ કેા કતલ

કીચા ચાહતા થા કે ચાલાકે પુકારા ખબરદાર અચસા ગઝબ ન કરના ઉમરૂ હયરાન હુવા કે ચે કોન શખ્સ હય ઝોર ખંજર ખીચ કર ચાલાકે પર બ પડા ઉસને ખંજર કો ખાલી દીયા ઝોર કહા મંચ હું ફરજંદ આપકા ચાલાકે ઉમરૂને હાથ રોકા ઝોર કહા ઝો નાલાયક કયું ચહાં આયા ઝોર કીસ લીએ ઇસ સાહેર દુશમને સાહબ કરાં કો કતલ કર ને સે મને કરતા હય ચાલાકને કહા અચ વાલીદ માલુદ સાહેર કા કાચદા હય કે જબ મરતા હય ખીર ઉસકે શુલ મચાતે હંચ અગર આપ ઉસકો ઝીખ્લ કરતે ઝોર શોચે શુલ હોતા નીચે કોઠે કે ઇનતેઝામ ઝોર સુનસરીમ ને પલંગ આપકા લાએ હંચ ફૈરન સદા સુનકર દોડે આતે ઝોર ગીરફતાર કર લેતે ઉમરૂને કહા તુ સચ કેહતા હય મગર પ્રીર કયા કરૂં ચાલાકને કહા કે મંચ મલકા કી શકલ બનતા હું યાને ને આપ બને હુવે હંચ ઝોર આપ ઇજલાલ કી સુરત બને ઝોર મંચ અશીકલ મલકા પલંગ પર બકર લેટતા હું હુજુર ઇનતેઝામ ઝોર સુનસરીમ કો હુકમ દે કે પલંગ મલકાકા પોહચા આવ ઝોર ઇજલાલ કો ઝંખીલ મંચ ડાલ લીજીએ ઝોર ઇસ તરફ ચહાંસે બચાવ કરકે ચલીએ આ ઇંદા ને ઝોર કુછ અધચારી કીજીએ ગા વોહ બન પડેગી ઉમરૂ કો ચે તદખીર પસંદ આઈ ઝોર ઇજલાલ કી સુરત બના ઝોર ચાલાકે કો મલકા બનાકર ઝોર ઇજલાલ કો ઝંખીલ મંચ ડાલ લીયા ઝોર દોનું સાહેરૂં કો ખુલાકર હુકમ દીયા કે પલંગ મલકા કા પોહચા આવ વોહ બઝોર સેહેર પલંગ લેકર ઉડે ઝોર મલકા કે કોઠે પર જહાં પેહેલે પલંગ ખીજાયા વહીં લાકર રખખા ઝોર આપ વહાંસે અલાયદા હોકર સેહેર પડા કે ખુવાસું કો પેહેલે ને બે હોશ કર ગએ ચે વોહ હોશીયાર હુધ ચે દોનું તો ખીદમતે ઇજલાલ મંચ ને કે ઉમરૂ હય આએ ઝોર વહાં ખવાસું ને દેખા કે સુખ્લ કરીબ હય ઝોર મલકા સો રહી હય ગરઝ સબ અપને અપને ઝોહદે પર સર ગર્મ કાર હુધ ઝોર ચાલાકે બી થોડી દેયર કે બાદ અંગડાઇ લેકર ઉઠા ઝોર ઉમરૂને સબ ખવાસું કે નામ ઝોર રેહનેકી બચ મલકા કી બતાદી હય ઉસ દસ્તુર સુવાફીક કે કનીઝું કે સાથ નીચે કોઠે કે ઉતરકર આયા ઝોર જહાં ખુવાબ ને બતલા દીયા થા ઉસી જગેહ આ કર અચશો આરામ મંચ મશગુલ હુવા મગર ઉમરૂ અશીકલ ઇજલાલ સુખેહકો મએ અપને રફીકું કે સવાર હોકર દરબારે સુલેમાન મંચ આયા સબને તાઅ ઝીમ કી ચે દંગલ પર બચઠા ઝોર કહા યા ખુદાવંદ આપ લશકર લેકર બાહર કીલ એ કે ચલીએ તાકે મંચ લશકરે હુમઝા કો ગારત કરૂં ઝોર ખીદમતે શેહેનશાહે અફરાસીયાબ મંચ બઈ લકાને સુલેમાન કો હુકમ દીયા કે અફસરાને ફૈજ ઝોર સીપે સાલારે લશકર બાહાર કીલએ કે ચલે ઝોર સુકાબલાએ લશકરે હુમઝા કરે બ હુકમ ખચમે વ બારગાહે લકને લગી ઝોર સીપાહ સુતવજએહ સાહબ કરાં જંગ હોને લગી. ચહાં અમીર નામદાર બાર ગાહ મંચ બચઠે થે અહલકારે ને બાહર બસુસ સુકરરર હંચ દોડે આએ ઝોર બાદ દુઆ વ સના કે અરઝ પરદાઝ હુવે કે

આજ ગુલામાને જા' બાજ બશીકલ તબદીલ દરબાર સુલેમાન મંચ હાઝીર થે કે
 ઇજલાલને હુકમે જંગ દીયા જોર લશકરે લકા, મએ સાહેરૂ' કે જોર લશકર સુલે-
 માન કા કીલ કે બાહર આતાદય અમાર મએ સરદારૂ' કે વાસ્તે દેખને અમદે લશ-
 કર કે બારગાહ પર આકર હયરે કે ચકાયક દરવાજા કોહે અકી'કે કા ખુલા જોર
 નીશાન ફેજ કે ઝાહેર હુવે ઉનકે બાદ સા' હઝાર સવાર ચઢીતા પોશ ચાર અઘના
 બંદ હોશ બદોશ પરે સે મીલાએ મરકબ પર સવાર ગુજરે કે અસલેહ કે ચકા, ચા-
 કસે ગુબદે ગીરદાં ગુજ ગયા ફીર ઉનકે પીછે મીતર હઝાર પ્યાદે કમાને યુશત પર
 તરકશ મીસ્લે તાઉસ પેહલુ કે બરાબર કમરન બાંધે હથીયાર જંગ કે આરાસ્તા કીયે બર
 આમદ હુવે બાદ ઉનકે ફેજ માહેરાન પયદા હુધ કે સાહેર અઝધહુ' પર જોર શેરૂ'
 પર સવાર મુંદરે કાલુ' મંચ પડે કુંડત જોર હલકે, હાલે જય સામરી વ જમશેદ કી
 બોલતે સેહર કી નય રંગીયાં દીખાતે નીકલ ગએ લેકીન ઉમરૂ' જે શીલ હાલ ઇજલાલ
 બના હુવા હય ઈસને ઇનતેઝામ જોર સુનસીરમ સે કહા કે મા બદોલતકે લીએ
 એક અઝઘા તુમ અપને સેહેર સે બના લાવ કે ઉમ ગર કાઘડા ખીંચા હો મંચ સેહેર
 અપના મેહાને રખમ મંચ દીખાઉગા ચે કામ તુમહારે સીપુર રીઠ કરતા હું સાહેર
 હસ્થુલ હુકમ અઝહડા બના કર લાએ ઉમરૂ' ઉસ અઝહડે પર સવાર હુવા ઉનહુંને
 રકાબ પકડલી જોર સેહેર કરતે આગ જોર પથ્થર બરસાતે ચલે જોર ઉમરૂ' અબ
 આગે આગે સાહેરૂ' કે ઝોલી મેહેર કી ગલે મંચ તાજ બાદશાહી સર પર કબાએ
 ફરમારવાઈ પેહને બાઝુ પર તુરતન બાંધે નીકલા ઉસકે બાદ દેખા કે ચાલીસ હાથી
 જંગીર બંધ કીએ હંચ જોર ઉસ પર તખ્ત ચુરસ્સા ખીંચા હય મોતીયુ' કા બંગલા
 તખ્ત પર અંબાડી કે એવજ મંચ છાયા હય જોર ઉસ તખ્ત પર લકા, બયડા હય.
 બરાબર ઉસકે બેટા ઉસકા ચાકુતશાહ જોર ફરામઝ બેટા નોશરવાંકાં હય ખવાસી
 મંચ ખવાબ ગુરા ઝુદદીન સુલક બાખનીયારક શુમ કાશીરે બે દીન બેઠા હુવા
 રમાલ સરપર લકા, કે ઝલ રહા હય જોર ગીર્દ સવારી લકા, કે ટલકાલ ખુન
 આશામ જોર તાએરેઆદ દુરસી નશી' જોર ઝયગમે કુંદરત જોર ઝંકકાલ
 ખુન આશામ જોર બોહત સે સરદાર સજની વ બાખનરી વ સુશતરી હી-
 સારી જોર સાલારે ફેજ મરકબ હાએ પરી પયકર પર સવાર ગીર્દ તાજદાર બર
 આમદ હુવે ફીર કઈ લાખકાલશકર ફરામઝ કે સીપે સાલાર કારન રઝમઝન
 જોર કારન ફીલ મન અખદાગ લાહુતો જમ ઝરરી કુલાહ વગથરા લીએ હુવે
 જોર લશકર સુલેમાન કા સબકે બાદ આયા કે ઈસ લશકર કે સરદાર નાઝીર આ-
 ગચશમ વ મનઝર ઝાગચશમવ લાલન લાલકબા હય અલગરઝ ચે લશકર
 અમીરને ફરાંવાં દેખકર ખુદા હો યાદ કીયા કે ઇલાહી તુ કા દીરો તવાના હય જોર
 ચે લશકર મીસ્લે મોરો મદખ કે મયદાને જંગકા ફાસલા લશકરે અમીરસે દે કર
 ઉતરને લગે જોર દેહેલ જોર દમામે તબલ રઝમી બર વકત દાખીલા લશકર કે

ખજને લગે ખેમાં હાએ આલીશાન અસ્તાદા હોને લગે સરાયચે કરીને સે ખારગાહ મંચ મુસલ દર મુસલ પાલીન છોલ દારીયાં નમગીરે ખડે સરદાર કે લીએ ખારગાહ મંચ સવાર કે લીએ તંબુ આરારતા થે લશકર જખ ઉતર ચુકા ઉસ વકત ખાઝરી ખે પારી કુંજડે કસાઈ નાનખાઈ કુંડે હર જગેહ લેખ કર આખાદ કરને લગે ખાઝર કે લીએ હર જગેહ કોતવાલ એહેલકાર જમે હુવે લશકર મંચ એક શેહેરકી કચકીયત હાસીલ થી દુકાને ખુલી હુઇ ખરીદ ફરોખત હોતીથી ઇસ હંગામ મંચ શામ આઈ ઉસ દમ ગલાસ રોશન હુવે દુકાનું મંચ ચરાગ જલને લગે મરદ માને લશકર ફીરને લગે ચાર સીપે સાલાર શેહઝોર કઇ કઈ હઝાર સવાર લેકર લશકર કે ગીદે તલાયા પર મુકરરર હુવે કોતવાલ ગશત કો ઉઠે નરસીંગે કું કને લગે ખદમાશ ધીર ને લગે ખેદાર બાશ ખખરદાર બાશકી સદા ખુલંદ હુઇ ઓર ઇધર લશકર સાહેબે કરાં મંચ એહતેમામ થા તીલાયા ફીર રહા થા અલ હાસીલ હોનું લશકર ઇસી તરહ ખ હોશીયારી એક દીન ઓર રાત મુકામ લે મંચ ઉતરે રહે જખ દુસરા દીન હુવા કરીખ શામ ઇજલાલ બદુને સાહેરૂંકો તખલ જંગ ખજને કા હુકમ દીયા ઓર મુલેમાન ઓર લકા ઓર જીતને બાદશાહ કે મોબુદ થે સખને અપની અપની ફોજ કો અયસાહી હુકમ સુનાયા વ દીલાવરાને ઓરશેરૂંને નકકાર ખાતું મંચ બકર નકકારએ રઝમ પર ચોખ લગાઈ દસ્ત કત્તાલ શુંજ ગયા તાસે ફલક મંચ ઝંઝનાટા હુવા થે ખખર હલકારે લશકરે ઇસલામ કી ખીદમત મંચ સાહેબ કરાં કે લાએ ઓર મુજરગાહ પર ઈયર કર બાદ આદાખ શું અર્ઝ કીયા ઉર્મ દોલત શહેનશાહ ખીર્ડ સે ઓર ખઝાનાના એ ખુસરૂં સે અફઝુ હો દુશમને તીરા રોઝગાર ઝખુ હો આજ લશકર જલાલત અસર અડું પે તખલ જંગ બલ હય હર એક નામદ આમાદાએ કારઝાર હુવા હય. ચર્કીન હય કલ મયદાને રઝમ મંચ આકર ઇનાદ ઓર ફસાદ મુશતઅલ કરે ખાકી ખય રીયત હય અમીરને થે ખખર સુનકર તરફ બાદશાહ લશકરે ઇસલામ કે દેખા બાદશાહને ઇરશાદ ફરમાયા થા અમીર આપબી બફલે એઝદી ખતાઈ દે રખખાની હુકમ લીજીએ કે હમારે લશકર મંચ લી મહદે ખુદાએ પાક તખલ જંગ બજે ઓર નકકારાએ સીકંદરી પર ચોખ પડે કીસલીએ કે જ્યસા કુઇ નકકારે અઝલને ઓર કાતીબે કીસમતને હમારી પેશાની મંચ તેહરીર ફરમાયા હય વોહી પેશ આતી હય અઇયારાને લશકર ઇસલામ થે કલામ શાહ સુનકર ખ અથમાં સાહેબે કરાં નામ વર નકકારખાનાએ મુલેમાની ઓર સીકંદરી મંચ આએ દારોગા નકકાર ખાનાં કુલાખા ચીની વ કુખાખા ચીની શેહઝાદગાને ચીન ઓર માચીનને તખલે સીકંદર કો સેંક કર તઇયાર કર રખખાથા ગેલાફ ઉસપર સે ઉઠા લીયા થા ઓર સદાએ નકકારએ રઝમે લશકરે મુખાલીફ સુન કર સુનતઝીર હુકમ બાદશાહ થે કે અઇયારૂંને આકર હુકમે શાહ સુનાયા ઉનહું ને એ વઝ ઉમરૂંકે તખલ જંગ બખયા વાઝે હો કે તખલ રઝમ સીવાએ ઉમરૂંકે કોઇ ખખતા નહીં થે મન

સખ ઉમરૂ કા હય ઓર અગર ઉમરૂ નહીં હોતા હય. તો ઉસકે બદલે બેટે ઉમરૂ કેયા દારોગા નકકાર ખાને કે તાઅમીલ હુકમ શાહ કરતે હંય અલહાસીલ તખલ જંગ બખ બખ ઝમીં વ ઝમાં મંય. ઝલઝલા પડ ગયા કે વો તખલ સીંકદર હય કે છસે સાહેબ કરાને હીંદુસ્તાન મંય દરયાકે અંદર મેલ સીકંદરી પે પાયા થા ઓર ઉમરૂ બલ ધલયાસી મંય બાંધ કર ઉસે લાયા ઝીંક ઉસકા દક્તરે અબ્વલ મંય મઝકુર હય ચોંસઠ કોસ ઇસ તખલ કી સદા બનેકા દસ્તુર હય ગરઝ થે માલુમ હુવા કે તખલજંગ બખ ઉસકી સદા સે સરે તાએરાં ફૂકને લગા ઓર ગાવ ઝમીં કા કલેબ દેહેલ ગયા કોહ વ દશત હીલ ગયા. સખ લશકર છોટા બકા બહાદુર વ નામવર હોશીયાર હુવા કે દમે રોહર મલેકલમૌત કી ગર્મ ખાઝરી હય દમે નકહ બાં કી ખરીદારી સરતન સે બુદા હોગે આજ બાદશાહને દરબાર સવેરે સે બરખાસ્ત ફરમાયા હય હર એક સરદાર અપને અપને આરામ ગાહ મંય આયા તધયારી હર્બ ઓર ઈર્બ શુરૂં હુધ તલવારેં સચકલ હોને લગીં કમાને સેંક કર ફૂસ્ત કી બને લગી બહાદુર રઝમ પયકાર કી તદખીર સોંચ તે થે ખુઝ દીલે ગભરાએ હુવે મું નોંચતે થે જો મંચલે મુશતા કા ના મોરચુકો ગોર કરતે હંસ હંસકર રઝમ ગાહ કો દેખતે ફીરતે થે નામદ લમખે હોનેકા તોર સોંચતે જરાર બમાએ બકતર ફૂસ્ત કરતે થે ચેહરૂં પર સુરખી છાધથી ના મરદું કે મુંહ હવાધથી લશકરે દુશમન મંય ઇમલાલ કે સાહેર સેહેર તધયાર કરતે થે ઘઝ બબતા થા હોમ બબબ હોતા થા ચુકે ખુનેબુકી સે દીએ ગએ થે મીરચે જલતીથીં ગુગલ સુલગતા થા કલવા બીરૂં નારૂં પુકારા બતાથા દો પેહેર રાતસે દોનુ લશકરૂં કે નકીબ નીકલ કર શોબઉ કો તરકીમે જંગ દીલાતે થે-ખયત-જવાને જવાં બખત હુશીયાર હો-સલા હુંમે અપને ખગરાર હો-ગરઝ કે ચાર પેહેરરાત ચેહી હંગામા રહા આખીર કાર વોહ વકત આયાએ રઝમ ગાહ સે મશરીફ બ કરોદર નમુદાર હુવા ખુલમતે શમે ફૂરાર લાઇ સુબેહ સુફેદ આશકાર હુધ અશઆર-અલમે આફતાબ નીકલા જબ-ફોજે અંબુમ હુધ ગુરેઝાં સખ-શેહે ખાવર સીપેહરે ગઝદુ હુવા-રોનકે તખત લાજ વરદ હુવા હુવા-ઉમ્મીદ ચર્ખ પર એક બાર-શેહે અંબુમ સીપાહ ફૂ બફાર-ગરઝ દમે સેહેર લશકર ખુશી ખુશી મયદાને કારઝાર મંય મુસલ્લેહ વ મુકમ્મીલ આને લગે ઓર અમીર ખાતોકીર મસજીદ મંય તશરીફ લાએ ફરીઝએ નમાઝે સેહેર અદા કરકે વીરદ વઝાએફ મંય મશગુલ હુવે ઓર દસ્તે દુઆ ઉશકર દુઆએ ફતહો ઝફર ગાહ રખુલ અકબર મંય કરતે થે કે અથ કાદીર વ તવાના તુ મુજકો ઇસ લશકરે અશ કીયા પર ફતેહ થાખ ફરમાના અમીર દુઆ કર રહેથે કે મ.કબલ વફાદાર તીર અંદાઝુ કા સીપે સાલાર ગુલામે અમીર ખાવી કાર હાઝીર હોકર આમીન કહી મ.કબલ કો દેખકર ઇશાહ કીયા કે લશકર કા કયા હાલ હય મ.કલખને અરઝ કીયા-ખેયત-દો લશકર રસી દંદ બાએ મુસાફ-દો પર કાલાએ ખસ્તદે મુહે કાફ-અમીરને ફરમાયા કે સંદુક અસલહે કા લાવ મ.કલખને સંદુક

અસલાહ હાજીર કીયા અમીરને તમામ તખ્ત રૂકાત બે મઝારે અંખીયા અલય હીસ્સાલામ પર સે કે જહાંસે ઉમરૂ કો તખ્તરૂકાત મીલા હય ઓર ઉસકા ઝીક પેહલે હો ચુકા હય પાયા હય ઓર વો ખુદા હુદા ગરાહ દાઉદ ઓર કમાલ સાલેહ ઓર તીરાસામ બીન તુહ ઓર મોઝે ચાર આતે વગયરા હંચ ઉન સબ તખ્તરૂકાત કો ઝાતે બા બરકાત પર અપને આરાસ્તા કીએ ઓર તેગેએ સમસામ ઓર કમ કામ કે બાગે ઇબરાહીમી સે મીલે હંચ ઓર ઝીક ઇસકા દક્તરે અબ્વલ મંચ હય ઓર શમશીર અકબર સુલેમાની ઓર નીમચા સોહરાબ ઓર સીપર ગરસાબ સબ પર દબે કાફ મંચ પાએ હંચ ગરઝ ઇસ અસલાહ ઝેબ જુસ્મ ફરમાકર મસજીદ સે સાહેબ કરાં નીકલે દરવાઝે પર સસજીદ કે દીવાનહા બીન કંદસ ઓર અશા કર બીન દેવ નાઈસ કો સાઝે બરાક સે દુરસ્ત કર કે લીએ ખડા થા અમીરને ગરદને તોસન પર અંશુશતે શહાદત સીયા ઇલી લીખકર હલક એ રકાબ કે હમેતન ગશમ મુનતઝરે કદમે શહાદને અમીર થા પાઉ રખકર અયાલ પર હાય ડાલકર ઘોડે કી પીઠપર જલવા ફરમાં હુવે જુલુદારસે દામને કબાદાર કીયા બીસ્મીલલાહ કા શોર ખુલદ હુવા ગરઝ દસ્તરાસ્ત મંચ નેઝા દો સરા અઝદહા લેકર બાએ હાય મંચ ઇનાને મરકબ રશકે સરસર લેકર નાદે અલી પડા ઓર ઘોડે કો તેઝ કીયા સબ સરદાર બી મીરલે કરતીત સીપેહરે ગરદાં નોઅમાન બી મનઝરશાહ યમની વ સચદે જુલ બદીન વ ફર ઝંદાને અમીર અલમશાહ રૂમી વ મલક કાસીમ બીન અલમશાહ અસપદીયાર શાહ ગીલાની દોરાબ કીશવર-કુશા વ ઇરજ બીન કાસીમ વ ખુરશીદ બીન હાશમ વ હાશમ તેગઝન બીન હમઝા કુર્બ દીલાવર અસદ બીન કુર્બ લંધોર બીન સાઅદાન બનશીને હમઝા વ માલીકે અઝધર બા નશીને હમઝા વગયરા બ કરોફર અપની ફેજ મયદાન રઝમ ગાહકી તરફ લેજ કર અમીર કી ખીદમત મંચ હાજીર હુવે ચે સબ પાંચ પાંચસો પચપન સરદાર હંચ કે ઉનહે લેકર અમીર દરે દોલતે આસ્તાને બાર ગાહ ઝીલલાહ જહાં પનાહ માલીક અહદનંગ સુલેમાની સુલતાન સરીરશાહ બાતોકીર સઅદ બીન કુખ્યાદ બીન સાહબ કરાં પર હાજીર હુવે ઓર મુનતઝર આમદે સુલતાની જલવે ખાના મંચ ઠયરે કે ચકાયક એશ મેહેલસે ડોરી કા પરદાએ ઝંખુરી ચરખી પર ખીચા સદા ઇગરાટી કી બલદ હુઇ ઓર ઇનતેઝામ આંમદે શાહ હુઇ અબ્વલ બારા હઝાર તીફલાને માર પચકર લેખાસ ઉમદા પુરઝર પેહને હુવે હાથુ મંચ કડે સોનેકે પડે લોટે લખલખે કે લીએ ઉઠો અંબર ઉનપર ઝોકતે નીકલે ફીર હઝાર હા પંજ શાખી વ દલયાને તીલાઈ વ નુકરઈ પંજ શાખી લીએ વરદીયા સુર્ખ સુર્ખ ઝેબ તન કીએ નીકલી ફીર કનોલ બર વારીયાં કનોલ બીલોરે મુનકકશ લીએ પચદા હુઇ ફીર હઝાર હા નબાબ નાઝીરે ખુવાબ સરા ઇનતેઝામ કર કે ગુઝરે ઓર તખ્ત શાહી કો ખાદીમાં ને મેહેલ ઘેરે હુવે બાદશાહ જમ બહુ તખ્ત પર સવાર કહારીયાં ખ્યારી ખ્યારીયાં લેગે કીમત કે મેહંગે

પેહને હુવે હાથું મંચ કડે મગર વડા પડે કાતુ મંચ બાલી નાજો અઢાઝ હર એક કી નીરાલી જુસ્મ ગદરા યા શબાબ છાયા તુમ ગે' એર મછલીયાં સડું' પર લગાઈ તખ્ત કે ઉઠાઈ આહીર હુઇ ચોખદાર બીરમીદલાહ અરરહમાન નીર રહીમ પુકારે પુકારે અમીર એર સખ સરદાર મુજરગાહ પર બકર ખડે હુવે ઉધર શાહ કી સુરતે એબાન ઝર આઈ ઇધર સખને ગરદન પએ તરહીમ ઝુકાઈ ચોખદાર પુકારા બાદશાહ મહા બલી સુલતાન જહાં નીગાહ રૂબરૂ હમઝા સાહેબે કરાં બાદશાહને નીગાહ ઉઠાકર દેખા સાહબ કરાન ફરરાશી મુજરા શાહને હાથ અપને સીને પર રખખા કે જગેહ તુમ હારી દીલ મંચ હય અમીર તસલીમ કરકે બયઠે ફીર સખ સરદાર કા મુજરા વ સલામ હુવા જમતુરેઝ જહાં તરતુસ તબરઝન એર ફેરમંઝ આદ મગરેબી વગયરા એર સરદાર મઝકુરા બાલા હર એક હર એકને આદ સલામ વ મુજરે કે પાચતખ્ત બાદશાહ કે બેસાદીયા બાદશાહને હુકમ સવાર હોનેકા દીયા સખ સરદારાન સવાર હોકર તખ્ત શાહી કે કલ્બ જુગર મંચ જગેહ ફેકર ગીર્દ હલકા કીએ હુવે તરફ દાદગાહ મુસાફકે લેકર ચલે ઈકે પર ચોખ પડી-ખયત-ઝનકાકારે આવાઝ આમદ અજબ-કે નસરૂ'મીનલાહ ફતહૈ, કરીખ નકીખ કલકા કર કેહતે હંચ વોહ તુરકા તડકા નસીમે અંબર શમીમ એર બડે બડે તારે ફલકપર આહીર છોટે છોટે પોશીદા આગે બાદે બહારી ગરઝ કે બડી ત્યારીસે બાદશાહે આલી તબાદ મુસાફ હુવે વહાં એક બનીખ ફાજ સુલેમાનને પરા જ માયા એર લકડા એર ફેરા મઝ કા લશકર નઝર આયા કે મોડે મવડે તેગે ગરદનું મંચ બાઝુપર પેહેલવાને સરદાર ગુર્જ બરદોશ ખાતનો તોશ સાહબ સુલ્તન વ રોઝ પેશાની પર શીકન ડાલે નેઝુકે સંભાલે હરીફ કે દેખ રહે થે ઇસી હંગામે મયદાને રઝમ આતીશ કુશાં હુવા બર્ક શોઅલા બાર ચમકને લગી અખ તીરા વ તાર ધિર આયા સાહેરૂં કા લશકર ઇજલાલ બાદુ યાને ઉમરૂ લેકર ઉસી તરફ અઝઘહે સેહેર પર સવાર આયા ઇનતેઝામ વ મુનસરીમ રકાબ પકડે સેહેર કી નયરંગીયાં દી ખાતે એર ચાલીસ હઝાર સાહેર બીજલીયાં મકાને પથ્થર બર સાતે નરસીંગા બજતે મુનઘ કુકતે એર નાકુસ કી સદા બુલંદ કરાકર એક જગેહ ઠયરે કે આતેહી દોતું લશકરૂં કા સામના હુવા કુરએ ખાક બના ઝમીન કા ઇંસ હલચલ સે સીનાચાક થા તાએરાને આશયાંના બુલે સેહરાએ રઝમ મંચ શોકસે હર એક કે હાથ પાઉં કુલે રૂએ આઈના મુકદર નઝર આયા પુરશીદ કા દેખકે રંગ બદલ ગયા આખીર કાર બેલચા દાર હોશીયાર નીકલે એર મયદાને કાર ઝાર પુશતો બુલંદ હમવાર કરને લગે કંકર પથ્થર ખાર મુનકર અંબાર લગાયા કહી' નકીખ એર કહી' કમીના ગાહ કા ઢંગ દુરસ્ત કીયા ઝાડી ઝાડી ઝમીન સે કાટ કર સાફ બનાઈ ફીર શકકુ કે આખ પાશીકી બારી આઈ હર એક શકકા ખવાબ ખીર્દ કા દમ ભરતા લુખીયાં ખારવે એર બાદલે કી બાંધે વરહીયાં પેહન કટોરે કમર મંચ તસમંચ ગલે મંચ લગાએ નીકલે આખ પાશી ફવારે મશકુસે ઝીડકાવ કરતે નીકલે કે ઉનકે આખે શોરને સાવન ભાડુ

કી ઘડા કો શરમા દીયા સખ ગરદો ગુબાર બેઠાદીયા કે એક લેહમે મંચ સુરત બહાર
કી નઝર આઈ સખ ફેજ દરયાએ આહન મંચ ડુબી દીખાઈ દેને લગી કે હર એક
મોઝા તામેખ મેલ ચર્ક બેહરે આહન થા સીવાએ લોહે કે ચોર કુછ નઝર ન આતા
થા ગરઝ સફે આરાઈ શુર હુઈ મેમીના વ કલ્મ જનાહ વોહ કમીન ગાહ ચવઢા સફે
સદ્દે સીકંદર કી આરાસ્તા હુઈ સવાર કે આગે ગીર્દ ખાહ જંગ કી આમાદી દીવારે
ફેજ થે સવાર દરયાઈ લશકર મંચ મોજ દર મોજ થે ઘોડે બરાબર બરાબર પુઠકેસે
પુઠઠા દુમસે દુમ સુમસે સુમ મીલાએ થે જો આગે ખડા થા ઉસે પીછે હટાતે થે બહા-
દર કે આગે હટાતે થે દમ બદમ બાજે જંગ કે બજતે થે મરકબ અલક હોતે થે કે
ચકા ચક નકીબાએ ખુશ આવાઝ ચોર ગવઇયું કે ધડકે સર હો નવાઝ કે લટપટે
દસ્તારે બાધે થે રંગીન લેખાસ ઝર બક્ત કે પેહને થે ઉનહુને બાઇલ હાને દીલ
કશ સરદો બબ્બકર દુન્યાએ દીલી ગાઈ ચોર થે સદા બહાદર કે સુનાઈ નઝમ.

અચ સુકીમા તહે તબકત વ. સીપેહરે ગદદાર-તાબકે હસરતે ફરજંદગો શેહરો દયાર-
ઉસ. મકાં મંચ કોઈ દરબાર રહા કરતા થા-જલવાફરમાં થા વહાં ખુસરૂએ બા ઇઝોવીકાર-
રાતદીન ઝુલે રહાં કરતે થે સરદાર મંચ-અચશો અશસ્તકા વહાં ગર્મ થા હરસુખાઝાર-
વોહ ન રંગે ફલક આફરી સુબહા નહાહ-વાહરે તેરી તનક ઝરફી બા ઇઝો વીકાર-
અનપે પડતા થા. પરીઝાદુ કે ઝુમરકા અકસ-આજકલ હોલતેથો ચડાહકે હંચ આઈના દાર-
કસરકો બને હો ખાશીદુ કે ઉનકો દેખો-તક્યાએ ઝુમો ગઝલ આજ હંચ હર એક કા મઝાર-
સીના લખરેઝ તમન્ના વ. બલળ. મોહરે સકુત-ન કોઈ દોસ્ત નમુનીશ ન કોઈ માતમદાર-
નવો છે લે ન તુરંગે ન ખુદ આરાઈ હંચ.-કંજ તારીક હંચ ચોર આલમે તનહાઈ હંચ.-

અચ બહાદરાને નરીમાન હંચ ન સામ હંચ ન. સફે હસ્તીપર નીશાને ઝાલખુ
આશામ હંચ ઇ.સ. ખુલંદીકા અસ-પનદીયાર રૂએતન નામ હંચ કચસે બહાદુર
સફેશકન તોહતમન નવ જવાને ફરસ્તમ દાસ્તાને પીરે ફલકને બ ચશમેઝદન વહે
બાક કીએ મગર હીમત સે નામ બાકી હરએકકા ઝીંક શુબઅત કી લડાઈ હુશન
ઇત્તેફક હંચ કીસકે લીએ તલવાર કી આંચ મશહુર હંચ ગીલે સુખે દોનું જલતે
હંચ સર વ ગરદન મંચ લાગ હંચ ચેહી ગઝબકી આગ હંચ ઝીંદગી દોનું કે નામ
હાંચ કરલો અચ નવ જવાનો લડબીઝ સુર્ખ રૂ હોબવ અસકા કદમ ડગ બચગા ફીર
વો કહી આબરૂ કા ન પાએગા.-હોહરા-લોહા લોહા સખ કહે ચોર લોહા ખુસી
બલાએ-પગ આથે પત રહે પાછે પત ન બાએ-ગરઝ થે કેહકર નકીબ મેયદાનસે નીકલે
ચોર ચેહ સદા દે લેરૂ ચોર જંગલકે શુબઅત શેરૂ કો શરાબ પુરતગાલ કા નીશા
આ ગયા આંખે હર એક કી લાલ હુઈ કખ્ખા હાએ શમશીર ચુમને લગે મરકબ પર
મસ્ત હોકર ઝુમને લગે કે ચકા ચક ઇજલાલબદુ ને ઇનિતેઝામ ચોર સુનસીરમ
કો હુકમ દીયા કે મેરે અઝધર કો બઝોર સેહેર મયદાન મચ પોંહયા હો ઉનહુને
સેહેર પડકર દસ્તક દી અઝહહા બીચ મયદાન મંચ ઉઠા કર આયા ઇજલાલને પુકાર

ર નાઅરા મારા યા હમઝા ખુદા વંદ લેકે. સામને મોબુદ હય જલદ ઉનકે સામને મોબુદ હોકર સીજદા કર ઓર દર સુરતે ગરદન મંચ તેરી શરકુખી કો આયા હું. યદાન મંચ આ તમન્નાએ દીલી બરલા અમીર ને યે નહીળ સુનકર અશકર વજાદ કો તખ શાહી કી તરફ ફેરા ઓર અખુલઅદન સુરદને અલમ અઝદહા પકર કો જલવા દીયા. કલ્લએ અઝધર કી તરહ કે ઉસમંચ છતે શકકે. હંચ જળ નકો જુમળશ હુંધ સદા ઉનમંચ સે સાહેબ-કરાન યા સાહેબકરાન કી પયદા હુંધ. અલમ ખુવાબ ખુઝુર અમહેર હકીમને અઝદહે કે પોરનકા બનાયા હય છતીસ કા. ઉસમંચ કલ્લએ અઝધરકી સુરત રખકર અયસે મખરૂજ બનાયે હંચ કે સળ સમંચ ભરતી હંચ મુશકો અંબર કી ખુ ઉનશે આતી હય ઓર યા સાહેબ કરાં. સાહેબ કરાં કી સદા સુનાઈ દેતી હય અલ હા સીલ મંચદાન મંચ હુકમ હુવા ઓર કોઈ સરદાર સીવાએ અમીર કે લડને ન નીકલે સળ સરદાર સીપે સાલાર યાદા હુવે ઓર લશકર કે અલમ જલવગરી પર આએ અમીર સામને તખ બાદશાહ આકર ઘોડે સે ઉતર કર દસ્તા બસ્તા ઇબ્જત ખુવાહ હુવે શાહને જામ કલ્લએ મફરીયત પર અઝ શરખતે કંદો નબાત ઇનાયત ફરમાયા અમીરને ઉસી વક્ત હેલવાને આદી સાલારે લશકર કો દીયા જામે દેવ અફરીયત કો કત્ત કરકે અમીરને ઉસકે ગલે સુરત બનાયા હય કે બરોઝ જંગ છસપર મરહમત ખુશરૂવાના બા-શાહ ફરમાતે હય તો ઇસ જામ મંચ ઉસે શરખત દેતે હંચ ઝીક ઇસતરે અબ્વલ યંચ હય ગરજ જામે ઇનાયત બાદશાહીસે સયર હોકર ઓર ઇબ્જતે હર્બ લેકર. ઇ-ખતે ખીલ અત સે આરાસ્તા હોકર અમીરને દો બારા ખાનાએ ઝરરીન કો મીસ્લ પ્રક્રતાબ રોશન ફરમાયા સળ સરદારાં સફે કાર ઝાર મંચ રૂખસત હોકર ઇયરે ઓર અમીર ઘોડે કો જોવલાં કર કે તરફ બારગાહ કે ચલે મરકબ તરારે ભરતા કલાઇયાં ભરકી તરહ મારતા થા ગરઝ વો મરકબ તટર તરારાં મંચ સુકાખીલ ઇજલાલ જાહ પહોંચ્યા ઇજલાલ ને બાદ શુકત શનીદ એક નારચલ ચોટી દાર અપની ઝોલીહે કાલ કર ઉસપર કુછ અફસુ પડા મગર વો અફસુ નથા બલકે ઝબાન છુન્નીથી કીસ એ કે જળ અમીર વ ઉમરૂ પરહએ કાફ ગએ થે તો ઝબાન છુતું કી યાદ કર ગએ થે ઓર ઝીક કાફ દફતરે અબ્વલ મંચ હય અલહાશીલ ઉમરૂને બહીલા ફસું પડને કે અમીર સે કહા કે મંચ સાહેર નહીં હું આપકા શુલામ ઉમરૂ હું તાપ મુજે ઇસ્મ પડકર ગીરફતાર કર લીજાએ મગર ઉસતરહ ગીરફતાર ન કરના કે મુજસે દુખલે શુમે આદમી કો તુજ અયસે મોટે ચંગે સે ઝરર પોંહએ ઓર કોઈ પ્રજા મેરા બેકાર હોબાએ અમીર ને જળ થે ખાતે સુની જોર સે ઉમરૂકી તરફ ખા અમીર ને બાઈ આંખકા તીલ દેખા કે ખુવાબ ઉમરૂકી આંખ મચ તીલ હય ઉસ નીશાન સે ઉમરૂ પેહ છાના જાતા હય અમીર કો ખુવાબકી અધ્યારી પર ઝ હયરત હુંધ ઓર ઉમરૂ ને નારચલ પડકર અમીર પર મારા અમીર ને ઇસ્મે

- આઝમ પડા વોહ નારયલ ઝમીન પર ગીર પડા ચોર અમીર ને ઘોડા બડા કર ઇસ્મે આઝમ ઉમરૂ પર પુકા સ્વારી અઝહહા માશકે આટે કા હો ગયા ચોર સબને દેખા કે ઇજલાલ ખ્યાલ હુવા ઉનહુને એકદમ અમીર પર હમલા કીયા અમીર ઘોડે સે કુદ પડે ઇજલાલ હી કમર મંચ હાથ ડાલકર ઉડા લીયા ચોર નાઅરા કીયા કે અય લશકરે શાહેરાં મંચને તમ હારે અફસર કે ગીરફતાર કીયા લશકર ચે માજરા દેખકર ચાર તરફસે લેના લેના કેહકર ચલા અમીર ને ઇજલાલ યાને ઉમરૂ કે બે અધચાર કે સાથ થા ઉસે હવાલે કીયા ઉસને બઝાહીર કચદ કીયા ચોર લશકરે અમીર જહાં ઉતરા થા વહાં લે ગયા ચોર અમીર ઇસ્મે આઝમ પડતે હુવે લશકરે દુશમન પર આગીરે ફીરતો ફેરામઝ ચોર સુલેમાન ને ફેજ કે અફ સફ કે લલકારા ઇ-ધરસે શાહ ઇસલામ ને નાઅરા મારા અબ્ર સીયાહ માર સીમ્ત સે ધીર આયા ચોર ખર્ક શમશીર ચમકને લગી દોનું લશકર આપસ મંચ મીલ ગયે ઉસ વકત ગરમીએ જંગ મંચ ઇજલાલ કે દોનું રફીકું ઇનતેઝામ ચોર મુનસીરમ ને અફરાને સાહેરૂં કે ખુલાકર ચેહ સમઝાયા કે માલીક હમારા ગીરફતાર હો ગયા હય. નહીં માલુમ વોહ ઇતાઅત અમીરકી કરે થા ન કરે લીહાઝા હમે લડના મુનાસીબ નહીં હય ચાહીયે કે અલગ ઠેહરે ચોર જબ લડાઈ ચકસુ હો ઉસવકત અપને માલીકકા સાથ દે ગરજ કે સબ સાહેર એક તરફ હુવે ચોર લડે. ચોર સુલેમાન કી ફેજને હમલે કીએ લશકરે ઇસ્લામ નાઅરે સરદારૂં કે ખુલંદ હુવે ઝેર તેગ બડે બડે ખુદ પસંદ હુવે એક તરફ અમીર કા નાઅરા થા અમીર અરબ હમઝેએ શેર દીલ ગઝ વ ગશતા સોહ-રાખ વ રસ્તમ ખીજલ કીસી સીમ્ત લંધોર પુકારતાથા મનમ સાહેબે બનશીને હમ-આએઝગીરદાં શહે હીંદોસ્તાં રસ્તમેં ઝમાં લંધોર ખીન સાઅદાન એક બનીબ માલીકે અઝધર વ. સાહેબે નેઝા દુસરા ગુલામ બની વ સાહેબે હૈદર નાઆરા ઝન થે મનમ માલીકે અઝદર ખશમર્ગી સીપેહરે લશકરે એહલે હીં અબજમકર તલવાર ચલીથી કે હર તરફ લોહા બરસના થા ઝખમી પાની કયા બલકે પનાહ પાની કે તરસ્તા થા સાએકા શમશીર-ચોર ખારાને તીર થા એક હંગામા વારદ ગીર થા સર અરદલીકી તરફ ગીરતે થે કહીં સર ચોર કહીં બદન ધાવે કા ગુલ શપાશપ તલવારૂં કે શોર શન શન કા-તુરૂં થા તીરૂં કી ખુબાર ઝખમું કે હાર તીરૂં કે ધાવ સુરાખદાર સરે જવાનું કે ચેહરે મર્દના મર્દ દુલા દુલહન કા લુત્ફ થા નઝમ.

ઝ અશમે રવાં ખુરવાં હર કનાર-અખુદ કરદા કીએ નઝર રોઝગાર-અખું ખુરદા ને ગેહીલા ગરો-ઝ રંગી કમાને ફલક નવ બ નવ-પરાગંદ શુર એહલે જમેએનાદ-નહામું ચું ખાવર ખસો તુંદ બાદ-ઝ ફેજે સીતમગર બરઆમદ ખરોશ-ન દીલ માંદખા કીના બંયા ન હોશ-ખુલાસા કલામ લશકરે ઇસલામ ને વો દાદે શુબઅત દી કે લેકે. ચોર સુલેમાનકે લશકર કે શીકસ્ત હુઇ હરીફ પસે પાહુવે ચોર તાબે જંગ ન લા સકે અખતીયારક ને દેખા કે ઇસ અલક સે લી ભાગના પડે ગા ફીર કુછ કાખુ ન ચલે

આ ચે સોંચ કર તખલ બાઝ ગશત બજનેકા હુકમ દીયા ઝોર નકકારા એ અમાં લશકર મંચ બબકર બને બીન સે જુદા હુધ ઉધરસે પેહેલવાનાન બ ફતહો નસર ઉધર બર ગશતા બખ બસદ ખીફત વ મીલલત અપને અપને 'ઝેરખેમે' કી તરફ ચલે અમીર ને કુશતું કો મયદાનસે ઉકવાયા તીસ હબર આદમી લશકરે અમીર સે ઝોર તીન લાખ ફોજ શરીર સે કામ આઝે કુશતે લશ કરે ઇસલામ સે દફન હુવે ઝોર દુશમન કે લશકર કે અલગ ઢર કીએ 'ઝખમીયુ' ઝખમ હુધ પટ્ટીયાં ઝખમ કે ઝખમુંપર ચડી અમીર ને ઉસ દીન તો દરબાર મોકુફ રખા. દુસરે દીન ઈજલાલ કો સામને ખુલાયા. કે શનાખત મંચ ખુદાએ દોહજહાં કે કયા કહેતા હય ઈજલાલ કે અસલ મંચ ઉમરૂ થા. ઉસને અરઝકી યા કે તા ઝીંદા એમ બંદા અયમ અમીર ને ચે સુનકર ખીલ અત દીઆ 'ઈજલાલ' ઉસવકત સવાર હોકર અપને લશકર મંચ આયા ઝોર એહલે લશકર કો ખુલાકર સમઝાયા કે મંચને એતાઅત હમઝા કી અખ-તીયાર કી હય. તુમહેં લી લાઝીમ હય કે મેરે સાથ રહો ઝોર મેરી સુખાલે ફત ન કરો ઉસ વકત બે સાહેર સીયા કલમ ચે વોહ તો તીલ્લસમ કે પાસ અફરાસીયાબ કે ચલે ઝોર બાકી સુતીઅ હોકર હમરાહ ઈજલાલ ખીદમતે અમીર મંચ આઝે અમીરને સખ કો ખીલઅત ઇનાયત કીયા ઉસવકત ઉમરૂ ને ઈજલાલ કો ઝંખીલ સે નીકાલા ઝોર સુતુન બારગાહ હુશામો સે બાંધા બનના યાહીએ કે અમીર કે બેઠનેકી તીન બારગાહેં હંચ એક બારગાહ દાનીયાલી દુસરી બારગાહ હુશામી કે ઇસ બારગાહકો ખાનાએ નવશેરવાં સીફ કરકે હુશામ પેહેલવાનને બતાયા થા. ઝોર એક નકકારા લી દુરસ્ત કીયા થા કે સદા ઉસકી બારા કોસ તક બતી થી ઉન દોતું ચીઝું કો અમીર ને હુશામ કો કલ કરકે હાસીલ કીયા ઝોર તીસરી બારગાહ સુલેમાન હય કે મલકા આસમાન પરી ને લેજ હય ઝોર ઉસ બારગાહ સે ચે કરામત ઝાહીર હોતી હય કે જબ ઉસ મંચ કોઈ સાહેર આતા હય જલ બતા હય. ઝોર ઉસ મંચ કોઈ અઇયાર નકબ લગા કર નહીં આસકતા હય ઇસ લીએ કે સરાયચી બાર ગાહ કી જસપર ઝમીન ખુદતી હય ઉસી કદર નીચે હો બતે હંચ ઝોર સરાયચી ઝોર પરદા ઝોર કોઈ ચીઝ ઇસ બારગાહ કી ખંજરો તલવાર કીસી હથીયાર સે ચાક નહીં હોતી ઝોર કોઈ અઇયા સરાયચે બાર ગાહ બલંદ હો બતા હય ગરઝ ઇસલીહાઝ સે કે સાહેર ઉસ બારગાહ મંચ જલ બતા હય અમીર રૂબકારે સાહેર કી બારગાહે હુશામી મંચ ફરમાતે હંચ અલ જુમલા ઉમરૂને ઈજલાલ કો બાંધ કર ફતીલા દફે બેહોશી સુધાયા મગર ઝખાન ઉસકી સુસે ખીચકર સુધ સે છિદ્દી તાકે સેહર નકરે ફીર હોશીયાર કીયા જબ આંખ ઈજલાલ કી ખુલી અપને તઈ ગીરફતાર હેખા ઝોર સામને અપની સુરત કા દુસરા ઈજલાલ પાયા હયરત નાક હોકર ગભરાયા ઉમરૂને કહા અય ઈજલાલ સે ખુલ અસહાબ મેહેરે સુપેહરે અઇયારી વો કુતુબે ફલક ખંજર સુઝારી શાહ અઇયારાને અઇયાર પચકે તરસાઝ ખુવાબ ઉમરૂ બીન ઉમરૂયા નામદાર હેખા તુને કુદરતે ખુદા

ગોકે મંથને તુએ કયું ગરજતાર કીયા વો હુખરે સુલેમાન નથી. જીસે તુને કોઠે પર
ખુલાયા થા વો ચેહ અબદે ઝલીલે ખુદા થા જે તુએ પકડ લાયા ઓર લશકર
તેરા તાબેદાર હોકર દાખી લે નોકરે સાહબ કરાં હુવા ઓર મલકા યાની
માથુકા. તેરી મેરે પાસ ગીરજતાર હય. અગર તુ એતાઅત કરે માથુકા. મીલે જાન
ખચે ઓર અગર સુલક કા અપને ખીયાલ હય કે અફરાસીયાબ અખત કર લેગા
તો હમઝા એક સુલક કે બદલે ચાર ચાર સુલક દેગા ઓર ઇજલાલને જબ ચે કય-
ફીઅત દેખી ઓર સોચ કીયા દીલસે ચકીન કીયા કે લકા, જુઠા હય, અગર ખુદા
હોતા તો ઇસ હાલ કો ન પોહોંચતા ઓર ઉમરૂ કે હાથસે ઝીલ્લત ન ઉઠાતા અલ
હાસીલ ઇજલાલને એશારે સે કહા કે મંથ એતાઅત કરતા હું. ઉમરૂને સુઈ કો
અખાન સે નીકાલી ઓર સુંહ ખોલ દીયા ઇજલાલ દોડ કર અમીર કે કદમ પર ગીરા
સાહેબ કરાંને ઉસે ખીલઅત દેકર અમીરૂં મંથ દાખલ કીયા ઓર બાર ગાહ મંથ
મેહેલ મસ્તુ કે બાહર દંગલ મંથ બેઠને કો મીલા વાઝેઅ હો અંદર મેહેલ મસ્તુ
બારગાહ તખ્ત શાહી બીછા હય ઓર બરાબર ઉસકી દંગલ અમીર કે બાદ બેઠે વ
પોતે ઓર જાનશીને અમીર ઉમરૂ કે બેઠને કી જગેહ હય બાકી સરદાર તાબદાર
અધ્યાર બેરૂં દસ્ત રાસ્ત ઓર દસ્તે ચુપ મંથ સાહેબ કરા કે બેઠે હંથ ઓર વોહ
જાનશીને અમીર હંથ એક દસ્ત રાસ્ત કે સરદારૂં કા અફસર હય ઓર નામ ઉસકા
લંધોર હય ઓર દસ્ત ચુપકે સરદારૂં કા જે અફસર હય નામ ઉસકા માલીકે અઝધર
હય ઓર જે સરદાર દસ્ત રાસ્ત કે હંથ વોહ ચાહતે હંથ હમ બહાદુરી દીખાવે ઓર
દસ્તે ચુપ કે લી ચેહી ચાહતે હંથ કે હમ અપની શોકત જતાવે ઇસવજેહસે આપસ
મંથ ચશમક રેહતી હય એક દુસરે દસ્ત રાસ્ત ઓર દસ્ત ચુપ કે સરદાર સે ચોટ ચલતી
હય ઓર ઇસી તરહ જે અધ્યાર દસ્તરાસ્ત કે સરદારૂં કે હંથ વોહ દસ્તે ચુપકે બહા-
દરૂં અઈ ચારૂંસે ચશમક રખતે હંથ અગરચે સખ શાગીર્દ ઓર બેઠે ઉમરૂ કે હંથ
ઓર ચેહ સખ અધ્યાર એક લાખ ચોરાસી હજાર હંથ ઓર ઇન સખ અધ્યારૂં મંથ
ચોદા અફસર હંથ ઓર ઉન અફસરૂં કે ચાર શખસ અફસર હંથ ઓર ઇન ચાર અફ-
સરૂં કા એક અફસર ઓર ઉસ અફસર કા ઉસતાદ ઓર માલીક ઉમરૂ હંથ ઓર બાદ
ઉમરૂ કે જે સખકા અફસર હય બજાએ ખલીફા અધ્યારાને લશકર હય નામ ઉસકા
મેહેલ્તર કીરાં હય ઓર નઝર કરદહ અમીરૂલ મોમીનીન કા હય કબી ઓરત કી સુરત
બઝરત નહીં બનતા હય ઓર ન કબી ચે અધ્યારાને લશકર કીસી દુશમન કે હાથ
ગીરજતાર હોતા હય ગરબાદ કીરાં કે જે ચાર અફસર હંથ નામ ઉનકે મેહેલ્તર
ખર્કશીરંગી ઓર ચાલાક બીન ઉમરૂ ઓર મેહેલ્તર બઝુક ખતાઈ ઓર અબુલ ફેઝ
અસફહાની હંથ ઓર વોહ ચોદા અફસર જે હંથ ઉનકે નામ ગુલબાદ ચોરાકીં વ
ઉમરાન ખતાઈ વ સઈયારા બીન ઉમરૂ કા.કુલા સમર,કંદી વ મરગુલા સમર
કંદી વ મેહેલ્તર સંજર બલખી વ મેહેલ્તર કંજરૂ અસફહાની વ ઉમઇયા બીન

उमड़ व अणुल शङ्खान्तर अरु पाश व अणु सधद लंगरी व अरुगाम शेर हील
 हयं हल धनकी यशमक का भावी लुत्तसे नहीं हय कीसी जगेह भयान होगा धन-
 लाह नहु से अभीरने इरमाया के तुमहे लस सक्ष मय भेयकना मनजुर हो वहां
 भयठो और यहां काभी येही हस्तुर हय के लस जगेह सरदार भेठना पसंद करता
 हय वहां भेठता हय धनलाह के हस्ते चुपके सरदाइ से उल्लिखत हुध और भाई
 तरङ्ग पोह दंगल भीष्मवाया मालीकने कमाल ताअजीम की और मोहब्बत आहीर इर-
 माई अभीरने इरमाया के अय धनलाह साहेरी से तोभाकरो के शेवा हमारा सेडेर
 करनेका नहीं हम मय हर एक शमशीर का धनी हय उसने हस्त्रे धरशाह अभीर
 के उसने सेडेर करने मे तोभा की और लका परस्ती तर्क करके मुसलमान हुवा अभीर
 ने हुकम जशन करने का दीया और अथरत का सामान भरपा हुवा साङ्गीया पुश
 अरामे अहा पयमानाये होशब्दा लेकर हाजीर होके जमे मये अरगवानी गरदीश
 मय आया सहाये मस्ताना नोशा नोश की पुलद हुध-शेअर-हर तरङ्ग एक शेर
 हाये शेर मस्ताना रहा-पुण ही अणकी भरस ओइपे मययभान रहा-सीवाये अभीर
 के सभने शराभ नोशी की नाय सामने होने लगा हर एक मसइइ अयशो तरभ
 उस वक्त था के यकायक परदा आरगाह का उठा और एक औरत नाजनीन मेहज्जीन
 लेभास उमहा पहने आरगाह मय आध और अभीर के आकर तरलीम की धन-
 लाहने पहछाना के मेरी माशुका मलका नसररी अम्भरी सु दुष्तर सुलेमान हय
 ये गलराया के मेहदीद मय अयसी भे गयरत हो गध ने यही आध मगर जीक
 सुनीये के जभ आलाके ने मेहिल मय मलका की शकल भना हुवा था के पुवाब
 उमड़ यवे गये और लशकर मय अभीर के पोहये और सुलेमान तयल भाउ
 गशत भजवा कर हीर आया उस वक्त कीलये से सवार हुवा धस हीले से के मय
 अपने भापको देभ आठ जभ सवारी आहीर कीलये के आध आलाके मुहाई से
 नीकल कर जस्त करता हुवा अभीर के लशकर की तरङ्ग यला भवासे और ओहले
 अमल सवारी के लोग हयशन होकर मलका के पकडने दोडे मगर कण पाते हय ये
 अद्यार था कुह इंद कर नीकल गया और अभीर के पास आया वहां सुलाउमुने
 सुलेमान से नकर अरज कीया के साहभ आही तुमहारी नीकल गध सुलेमान तल-
 वार पकड कर यला के मय हमजा के लशकर मय नकर उसे कत्ल कइगा लेकीन
 भभतीयारुने दामन पकडा कहा कहां जते हो अयसे सानहे तुम पर क्या मोकुइ
 हय हमारे पुहावद लका ने भयठे हय उनपर गुजरे हय हो साहभ आहीया उनकी
 एक मलका जहां अइरोज दुसरे मलका गेती अइरोज हमजा के पीसर के साथ
 नीकल गध सुलेमान ये कलाम सुनकर ठेडेर गया और पुहावद लकाने भभती-
 यारुके से कहा के अरे हुराम अहे शयतान मेरी लठकीयु का कथुं जीक करता हय उसने
 कहा पुहावद मय दुन्याकी भरल केहता हुं कुछ पुरा नमानाये गरज वो भात हसी

મંથ પડ ગઇ ઓર કહા યા અમીર મંથ ચાલાક બીન ઉમરૂ હું ઓર સખ માજરા શુભરીશ ઇજલાલ કો અધ્યારીકા હાલ સુનાયા બૂઝી હયરત હુધ કે અલ્લાહ કયા કયા અધ્યારીયા કે મેહેલ મંથ રહે ઓર ખબર ન હોસકે ઇધર બે શખ્સ લશકરે કુદ-શર શકલ બદલી હુધ બારગાહ અમીર મંથ હાઝીર થે ઉનહુંને ખબર બાકર સુલે-માન સે કહી કે વો દુખ્તર આપકી નથી ચાલાક અધ યાર થા ઓર સારા માજરા બયાન કીયા ખખતીયારક હાલ સુનકર બોહત હંસા ઓર કહા વાહ અથ સુલેમાન મીયાં ઇજલાલ બહુ તીલસ્સમ સે આવે મગર પીરો મુરશહ યાને ઉમરૂને લડને બી નદીયા ઓર પકડ લે ગચે તુમહેં અપને ઘરકા બી કુછ હાલ ન માલુમ હુવા ભલા તુમ ઇન્તેઝમે સલતનત ઓર ફેજ કા ખંદોબસ્ત કયા કરોગે ઓર કયું કર અમીર અથસે બહાદુર ઓર હોશીયાર સેલડોગે સુલેમાનને કહા મલકજી મંથ દુસરી અરઝી ખીદમતે અફરાસીયાખ મંથ લેખતા હું ઓર મહદ તલબ કરતાહું ઓર અબકી બાર નીહાયત હોશયારી સે મુકાબલા કરંગા ચેહ કેહકર દુસરી અરઝી અફરા સીયાખ કો લીખખી ઓર સારા હાલ ઇજલાલ કા ઉસમંથ લીખખા ઓર યે બી તેહરીર કીયા કે બોહત જલદ કીસી સાહેર ઝખરદસ્ત કો લેખયે કે વોહ આકર ખુદાવંદ કી મહદ કરે ગરઝ કે ઇસ અરઝી કો બીના દસ્તુર કે બ્યસા ઉપર ખ્યાન હો ચુકા હય ઉસી પહાડ પર રખવા કર નકકારા ખજવા દીયા અફરા સીયાખ કો ખબર હુધ પંખા રવાના કીયા ઓર અરઝી કો મંગાયા ઓર પડા ઓર ગઝબનાક હોકર અપને એહલે દરબાર સે કહા કે સુના તુમને ઇજલાલ બહુ નમક હરામ હો ગયા ઓર ખુદાવંદ કા દીન તર્ક કરકે સુતીઅ દુશમનાને ખુદાવંદ હુવા લીહાઝા ચાહતા હું કે તુમ મંથસે એક સાહેર યા સાહેરા ખુદાવંદ કી ખીદમત મંથ બાચે ઓર હમઝા કે લશકર કો ગારત કરકે ઇજલાલ કુર નમક કો બાંધકર મેરે પાસ લાચે જખ અફરા સીયાખને યે કલામ તમામ કીયા દરબાર મંથ ઉસકી એક સાહેરા હસીના બહુ બે બહુગરૂં કી કુરસી પર બયદી થીહુકમે શાહ સુનકર ઉઠી ઓર અરઝ કીયા કનીઝ ઇસ જંગ કે લીચે બયગી અફરા સીયાખને ખીલઅત દીયા ઓર કહા અધ્યારૂં સે બોહત બચતે રેહના બવ ખુદાવંદ સામરી વ જમશેદ કે સીપુર રીદ કીયા મલકા હસીના બહુ દરબાર સે રૂખસત હોકર જીસ મુલકે તીલસ્સમકી હાકીમ હય વહાં આઇ ઓર ખીસ હઝાર બહુગર ઓર બહુ ગરનીયું કો હુકમ દીયા કે સામાને રવાનગી જંગો જીદાલ દુરસ્ત કરો ઓર સીમ્ત કોહો અકીક મેરે હમરા ચલો અલ ગરઝ યે સખ ત્યારી ચલને કી કરતે હંય લેકીન અફરા સીયાખને જવાબ દીયા અરઝી લીખકર પહાડ પર પંચે સે ફીકવા દીયા સુલાઝીમે સુલેમાન ઉઠા લે ગચે સુલેમાન કો બાકર દીયા ઉસને પડા લીખખા થા કે મલકા હસીના બહુ વહાં આઇ હંય કુલ લશકરે હમઝા કો બરબાદ કર દેગી એતમીનાન રખો યે મઝમુન પડકર સુલેમાન બોહત ખુશ હુવા યે સખ ચીઝે બસુસ અમીર કે અમીર કો પોંહચાતે થે ઓર કહા સુલેમાનને મહદ તીલસ્સમ સે

તલભ કી જોર જવાબ લી આ ગયા જોર ઉસે પકડર સુલેમાન બોહત ખુશ હુવા માલુમ હોતા હય કે કોઇ સાહેર મદદ કે આયા ચાહતા હય અમીરને ચે ખબર સુન કર ઇરશાદ કીયા કે જબ તક તીલસ્મ કતોહ ન હોગા ઇસી તરફ સાહેર કી આમદ રહેગી જોર બદી ઉઝમાં કી રેહાઇ ભી ન હોગી લીહાઝા અય ઉમર પહેલે મલકા નસરી કો ઝંબીલ સે નીકાલ કર મેહલાત મંચ દાખીલ કરો જોર ઇજલાલ કે સાથ નીકાહ કરો જોર હમારે ખજાને સે વઝીફા મલકા મુકરરર હો બશરતે દીનો ઇસલામ કુબુલ કરે જોર લડકા પુરસી સે બાઝ આએ ઉમરને કહા મંચ મલકા કે જબ નીકાલુગા જબ સુજે કુછ મીલેગા વરના ઝંબીલ દાખીલ કરને યા રૂપય લેને યા નીકાલનેકે નહીં હય. ઝંબીલ કે અંદર જે ચીઝ જતી હય. ઉસકા ચે હાલ હય કે હર ચીઝ કે દરકાને નમક રફત નમક ઇશુદા અમીર ખુવાબકી બાતું પર બોહત હંસે જોર કઈ લાખ રૂપય ઇનાયત કરમાએ ઉમરને રૂપય લે લીએ જોર મલકા નસરી કો ઝંબીલ સે નીકાલકર અપને ખેમે મંચ ખીઠાયા અમીરને પોશાક લેજી મલકાને પેહની જોર હયરાન થી કે ચે કયા માજરા હય જોર મંચ કહાં આઈ હુ' ઇસી હંગામે મંચ અમીર ખુદ 'ખેયમે' મંચ તશરીફ લાએ જોર ઇરશાદ ફરમાયા કે અય મલકા ઇસ તરફ અઇયાર મેરા તુમહે' યહાં લાયા હય. જોર સારા હાલ ઉમરકા બયાન કરદીયા જોર કહા આશીક તુમહારા યહાં ઇજલાલ જાદુ મોજુદ હય અબ તુમહે' અખતીયાર ચાહો યહાં રેહકર અપને આશીકસે નીકાહ કરલો જોર અગર ચે બાત મનઝુર નહોતો મંચ તુમહારે બાપકે પાસ લેજાદુ' મલકા ચે અમીરકી મરૂ-વત દેખકર અરઝ કીયા કે મંચ આપકા દીન અખતીયાર કરતી હુ' ગરઝ અમીરને બરઝામદી મલકાકા ઇજલાલ જાદુસે નીકાહ કરદીયા. જોર સુલ્કમાલ ઉન દોતુંકો બોહત કુચ દીયા બાદ ફરાગત ઇસ બાતકે હુકમ દીયા કે પીસરે ખુવાબ ખુઝુર અમહેરકો ખુલાવ હસ્થે ઇરશાદ ખુવાબ ઝાદે હાઝીર હુવે અમીરને તાઅ ઝીમકી જોર બા ઇંજઝત તમામ બીઠલાયા જોર ફરમાયા આપ મુલાહીઝા કરે' અરકા. ફેંકકરકે તીલસ્મે હેરાશૂબા કોન કતોહ કરેગા જોર અફરા સીયાબ કીસ બહાદુરકે હાથસે મારા જાયગા ખુવાબ જાદુ'ને સુવાફીક સવાલ અમીરકે અરકા. ફેંકા જોર ઝાયચા ખી'ચા જોર બદી ફીક કરકે હાલ અશકાલે રમલકી સચાદત વ નહુસતકા દરયાફત ફરમાયા જોર કહા યા સાહેબ કી'રાં ઇલ્મ જેબ સીવાએ ખુદાકે કોઇ નહીં જાનતા લેકીન હમ અઝરૂએ કવાઇ દે ઇલ્મ રમલકે અરઝ કરતે હંચ કે એહલે તીલસ્મ કે કતોહ કરનેકો નવાસા આપકા શાહઝાદા અસદ બીન કુરખે આઝી તશરીફ લે જાએ જોર ઉસકે સાથ પાંચ અઇયાર ભી હો કે એક ઉન મંચ મેહેન્તર કીરાં નઝર કર હહ મોલાના અલી ઇબને અબી તાલીબ અલય હીસ્સલામ હય. જોર દુસરા બર્ક ફીરંગી તીસરા અઇયાર શાહઝાદે અસદકા ખુદ અપને આકા કે સાથ જાયગા જોર વે ઝરગામ શેરદીલ હય ચોથા અઇયાર જીસે જાના આહીએ વોહ જા'સોઝ બીન

કરાં હય ચોર પાંચવે અધ્યારકા નામ હમ નહીં અરઝ કર સકતે મગર સર નામ પર ઉસકે હુરફે—એન હય. ઉમરૂ સમજ ગયા કે મુઝે કેહતે હંય. ખોલ ઉઠા કે યા અમીર એક હકીમ આદાબી બએ ખાલી અધ્યારૂંસે મતલબ ખરારી ન હોગી. ખુવાબ આદુ'ને કહા કે દેખીયે હમને ઇસી વખતસે નામ નહીં ખતલાયા કે આખીર હમપર ઉનહુ'ને એતેરાઝ જમાયા ખુલાસા આપ જાને યા અધ્યાર જાને હમને સીર્ફ ખતા દીયા અમીરને કહા. ખુવાબ તુમહારા નામ નીકલતા હય તુમહે જાના પડેગા. ઉમરૂને કહા મંય હરગીજ ન જાઉંગા. અમીરને ખુવાબ આદુ'કો તો રૂખસત કીયા. બકદરે હોંસલા ઇનઆમ વ ખીલઅત દીયા બાદ ઇસકે શાહઆદ અસદ બીન કુર્બી ગાઝી સે ઇરશાદ કીયા કે અય ફરઝંદ ત્યારીએ સફર કરો ચોર વાસ્તે ફતેહ કરને તીલસ્સમ કે રવાના હુવ અસદ અપને ઢંગલ પરસે ઉઠા ચોર આદાબ બજા લાકર ખારગાહ મંય આયા ચોર મસરૂફ રવાન ગીએ ઇનતેઅમ હુવા ફીર સાહેબ ફીરાંને દસ લાખ રૂપય મંગવાકર પાંચ લાખ ઉસ મંયસે વારતે આદે રાહ કે ચારૂં અધ્યારૂંકો જાનકા લેજ ના મંજુર હય ઇનાયત કીએ ચોર પાંચ જો બાકી રહે વોહ ઉમરૂસે કહા તુમ તરફ તીલસ્સમ કે લેકર જાવ. ઉમરૂને જબ રૂપીયા કસીર દેખા કે મીલતા હય. કહા યા સાહેબે ફીરાં કુછ રૂપય પયસેકી મુઝે ખવાહીશ નહીં. ચોર હરગીઝ તીલસ્સમ મંય ન જાતા મગર કયા કડૂં કે ફરઝંદ આપકા ગીરફતાર હય ઇસ સખબસે મુઝે ચાર વ નાચાર જાતા પડા. લેકીન આપ મેરે શાગીર્દુકો રૂપય દેકર ખરાબ કીયા ચાહતે હંય. ચેહ કેહ કર ઉન ચારૂં અધ્યારૂંસે કહા. એના શુદનીએ તુમ પાંચ લાખ રૂપય લેકર ખરખાદ કરોગે. લાવ મુઝે દેદો મંય રખખુ' તુમહારે વકત મંય કામ આચગા. ચોર તુમ અધ્યારી કયા બાક કરોગે. અપને પાસકા રૂપીયા સીર્ફ કરકે તીલસ્સમ મંય જાવગે ચાહીએ કે વહાંસે ચોર પચઢા કરકે લાવ નકે યહાંસે લે જાવ ચોર મંયને જો રૂપયા લીયા તો મેરા ખર્ચ બોહત હય. વો અધ્યાર સમઝે કે ઉસતાદ ચે રૂપય દેખ ચુકે હંય. છાટેજે નહીં ગરઝ ઉનહુ'ને વોહ પાંચ લાખ રૂપયા બી ઉમરૂકી નઝર કીયા ઉનહુ'ને સખ રૂપય ઝખીલ મંય દાખીલ કીયા. ચોર ખારગાહસે અપને ખેમે મંય આયા ચોર તધ્યારીએ સફર કરને લગા ચોર ઉધર વોહ ચારૂં અધ્યાર બી દુરસ્ત સામાને સફર મંય મસરૂફ હુયે. અમીરને ઉનહે ઉમરૂસે મખફી બોહત આ રૂપયા ઇનાયત કીયા.

રવાના હોના શેર ખેશા શેખાઅત વ જલાલત વ બહાદુરી શાહજાદા અસદ બીન કુર્બી ગાઝી મએ ખુવાબ ઉમરૂ ચોર મેહેત્તર ફીરાં ચોર બર્ક ફીરંગી ચોર જાસોઝ બીન ફીરાં ચોર ઝરગામ શેર દીલકે વાસ્તે ફતેહ કરને તીલસ્સમ હોશરૂખાકે ચોર હરએક દાખીલ હોના તીલસ્સમ મંય અલાયદા અલાયદા ચોર મુકાબલા હોના સાહેરૂસે—મોઅલ્લફ.

તેરે દરપે અય સાકીએ લાલાકામ—હુવે જમએ ફીર આકે મયકશ તમામ

તલબ જામે જમ મુજસે યહાં તક કીએ—કેસર બાદા ખુવારૂં કે ફીરને લગે
મીટા ગરદીશે બખ્તદરખંદા ખુ—ખીઠા દોરમંચ મુજકો રીંદુ કે તુ
પોહ સાગીર પીલા બે રવાની દીખાએ—તખીઅતકી મેરે ગીરાની દીખાએ
દીખાદુ મંચ નય રંગે આલમ મુકામ—બહત તેરે સાકીએ અય નેક નામ
બે એક જામે જમ ઘોરબી પાઉંગા—તીલસમાતકી સયર કર આઉંગા
રવા સફે પર હો કલમ ઇસતરહ—ચલે ઝુમતા બાદાકશ ઇસતરહ
દીખાઉં કલમકી વ બહુગીરી—કેહોદગં ઝેરે ઝમીં સામરી.
મુરસા ખીયાલે સુખન આફરી—સુખનરા બકુરસી નીશાંદાં ચુની

રેહ રવાને બદાએ અકલીમે મઆની વ ખુશખયાની આલમે ખીયાલમંચ ઇસ
તરહ કદમ ધરતે હંચ. કે અસદ દીલાવરને અપની જગોપર આકર આલીસ હબાર
સવાર જરારકો હુકમ દીયા કે તઇયાર હો કર વાસતે ફતેહ કરને તીલસમ કે ચલે
બહુકમચ શાહબદાએ ગરદુ વીફાર બારગાહ મંચ આએ ખેમે ઘોર બાર બરદાર
ઘોર બહાદરાને અફસર મુસલ્લેહ વ મુકમ્મીલ ચલને પર તઇયાર હુધ અસદ મેહ-
લાતમંચ આએ ઘોર પાએ અદબ કે અપની માદરે મેહરબાં દુખતરે સાહબ કીરાં
મલકા ઝુબેદાશેર કે બોસા દેકર આંખુસે લગાયા ઘોર અરઝ કીયા કે અચ વાલદા
માજહા ચેહ ગુલામ આપકા તરફ તીલસમકે વાસતે રેહાઇ મામુ સાહેબ શાહઝાદાએ
બદીઉઝમાં કે બતા હય આપ બદીલ મુજે રૂપસત ફરમાઇએ ઘોર ખતાએ બે
કુછ મુજસે સાદીર હુધ હોં માફ ફરમાઇએ મલકા. ઝુબેદાશેર એક તો લાઈ કે ગમ
મંચ મુખતીલાથી અબ ફરઝંદકે બનેસે આંસુ આંખમંચ ભરલાઇ ઘોર અસદ કે
ગલેસે લગાયા. પેશાની પર બોસા દીયા યે બખર તમામ મેહલાતમંચ હુધ-કે શાહ-
ઝાદા અસદ બદીઉઝમાંકે છુઝાને બતે હંચ ઉસવક્ત સબ ખીબચુને અસદકી
બલાએ લી ઘોર નઝરે ઇમામ ઝામીન માની અશરફીયાં બાહુ પર બાધી મલકા
કરવીયાબાનુ કે અસદકી હકીકી નાની હે મફારકતસે અસદકી બેકસાર હોકર
ખુબ રોઇ આખીર સબને દુઆએ હીર્જન્ન પઝ કર શાહઝાદે પર દમકી ઘોર દુઆ
દેકર રૂપસત કીયા. અસદને વહાંસે આકર મુસલ્લેહ ખાના ખુલવાયા ઘોર અલહ
ફીરોઝ જમસેદીકે બે ઉનહુને ફતે કીઆ હય ઘોર ઝીક ઉસકા ઇરજ નામેમંચ
હય નીકલવાયા આલીસ હઝાર ખુશતાને ફીરોઝી નીગાહ ઘોર તેગ હાય શરર બાર
લેકર અપને લશકર તકસીમ ફરમાએ ઘોર કઇ હઝાર ચુકીયા નુકરઇ ઘોર તીલાઇ
નકકાઈ કે સુતર શાર હાથીયું પર બાર કરાઇ ઘોર ઘોશએ ઝરે ચુખે ઘોર સફેહ
હમરાહ લીએ ઘોર એક રોઝ લશકર મંચ ઠેહેર કર સબ સરદારસે રૂપસત હુવા
ઘોર અરપે અમીરૂલ ઉમરાએ સાહબકર્દા ખેમે મંચ અસદકે આએ ઘોર સીનેસે
ઘોર ગલેસે લગાયા. રૂપસત કીયા એક દીન ઘોર એક રાત ચેહી હંગામા રહા. જબ
હુસરે મુસાફીરે મગરબ હોંલત સરાએ મશરીકસે બઅઝમ તય મનાઝીલ બર ઘોર

આસમાનપર બરઆમદ હુવા. શાહઝાદાએ અસદકે લશકરમંચ કેસે સફર બળ જોર શાહઝાદા બાદ આદાએ ફરીએ નમાએ સેહેર હુવા જોર ડંકે પર ચોખ પડી. નોખતો નકકારેકી સદા બદલ હુધ અમીર મસજીદ મંચ મચે સરદાર કે નમાઝ પડ રહે થે બાદ ફરાગે. નમાઝ પુછા કે થે નકકારે કયસે બજતે હંચ. લોગુને અરઝ કીયા કે શાહઝાદાએ અસદ બાતે હંચ સહબકરાં ને ફરમાયા ચલો હમ સવારીકા સામાન દેખે જોર એક બાર વક્ત રખસત ફીર અપને ફરઝંદ કે દીદારસે મસજીદ હાં થે ફરમાકર મસજીદસે બર આમદ હુવે જોર એક સુકાળ બલેદ પર સરેરાહ બકર ઠયરે સબ સરદાર સાથ થે. ચકાયક હાથી સામનેસે નમુદાર હુવે મસ્નકુ પર ઉનકે આધને નીસ્ક થે ઝુલે અરબફતી પડી થી આલમે દારૂલ ઉલુમુકે બલવે દેતે થે ફરેઝ પર તારીફે ખુદાએ લા અવાલ. તેહરીર પરઝમ પુરરેરે એક સુરએ ઈન્ના ફતાહનાકી તફસીર ઉનકે બાદ શુતર જોર નકકારે નુકરધ જોર તીલાઈ હાથીયુ પર જોર શુતર પર નકકારચી બાદલા પોશ પઘડીયા ગુલનાર બાંધે અચકને કીમ ખવાબકી પેહને નકકાર પર ચોખ લગાતે દમામી રઅદ આસા ગડગડાતે તજમસુલ વ શાન દીખાતે નીકલે જોર જવાનાને સુરસ્સા પોશ તરેહદાર ઉંદુ કે ગોરખંધ સુકેશે હરએક ગંગા જમની ગલે મંચ પડે અપની સજ ધજ દીખાતે આગે બડે હે બરાબર ઉનકે હબર હબર હાં આદમી. ખ્યાદા જંગ પર આમાદા બાહમ થલ બાધે ગીરદા કીએ તાઅદાદ બચ પોચ હઝાર લાખુ કે ગોલખા અબોલ કીએ શક્તા લવી પઘડીયાં સરપર અંગરખે ચુસ્ત ડાટે જુતે બરતુ કે પાઉમંચ પેહને જોર શકકા ખાર વે કી લુગીયાં બાધે વરદીયાં અરબફતકી પેહને ગુલાબ કેવડા બેદ મુશકકા છીડકાવ કરતે ગીરદા ગુબાર બીડા તે સાથ સાથ ઉનકે બેલદાર કંકર ચુનતે ચલે ગચે ફીર સીફલાને માહ તીલઅત મુનકલે સોને ચાંદીકી લીએ ઉદબરીકા બુકટા ડાલતે જંગલકે રશકે તાતાર બનાતે અપની સજ ધજ દીખાતે બે ખાસે રંગી પેહને જવાહીરકે કડે હાથુમંચ પડે હરએક શોઅલા રખસાર મેહ ઝખી તરહદાર ગુર ગચે બાદ ઉનકે મીરથે અસાએ નુકરધ વ તીલાઈ લીએ અદબ વ તફવત પુકારતે કે અખયાત નકીબે બુલુદાર—જોર ચોખદાર—થે આપસમંચ કેહતે થે હરદમ પુકાર—લલા નવ જવાનો બડે બધયો—દો બનીબજે બાગે લીએ બધયો—બડે બવ આગે હય ચલના કદમ—બડે ઉર્મ હોલત કદમ આ કદમ—ઇલમે શેર પચકતકી પ્રુરેશ ખુલા. ઉસકે સાએ મંચ ઘોડા શાહઝાદાએ સફ શીકન મરદ મયદાને દીલાવર નખીરાએ હમઝા હીબજી અસદ બીન કુર્બ ગાઝી કા શાહઝાદા અસલહ તીલસ્મે જમશેદી લગાએ ફીરાઝા નીઆર પેહને આઅ રાખીએ ઝરે સુરખો સુદેહ કે લદે શાહઝાદેકે સર પર નીસાર કરતે નકકારી કીએ હઝાર એક સાથ હબશી પસેપુશત આલીસ હઝાર સવાર ઘોડેસે ઘોડા મીલાએ બાગે ઉઠાએ બરછી કનોતયુ પર મરકબકે રખે લાતીયાં કમરસે લગાએ ગુરઝ ગીરાં બારકે રાજે—સાથ બડે હશમો ખીદમસે ગાહીર હવે જોર અમીર

કે અસદને ખડે દેખ કર મુજરા કીયા થોડે સે ઉતર કર ખીદમત મંચ હાઝીર હુવા સાહબ કરાને ગલે સે લગાયા ઝોર દુઆ એ ફતહોઝફર દી જીભર આયા અસદને અરઝ કીયા કે નાના જાન આપકો હીફએ હીમાયત ખુદાએ પાક મંચ મંચને દીયા અમીરને કુખુલ ફરમાયા સબ સરદાર ગલેસે લેપટ ગયો ઝોર હર એક સે બગલગીર કીયા-ફીર અસદને કહા-યા અમીર મોલાઈ-બ સફર રક તનમચે ફરમાઈ-સાહેબ કરાને ફરમાયા-સફર રફતનત મુબારક ખાદ-બસલા રૂએ બાઝ આઈ-અચ ફરઝદ-પર-વર દીગારે આલમ જલદ તર તુમહારી સુરત ફીર હમે દીખાએ ઝોર તીલસ્મ મંચ હુશમન પર મુઝફરો મનસુર ફરમાએ લો સીધારો-કાદીર તવાનાં એ દો જહાં કે સીપુર રીઠ કીયા અસદ કદમ કો અપને નાના કે બોસા દેકર ફીર અલદર મરકબ પર સવાર હુવા સવારી ખડે અઝીમુશાનસે મીસ્લે બાદે બહારી આગે બડી અમીર ઉધર ફીરે સરદાર રોને લગે મેહલાત સે ગીરયા વ ઝારી કી સદા બલદથી અમીર કે ફીરતે વકત શાહઝાદે કે બહીર બ નીગાહ કે લોગ ખેમે ઠેરે બારગાહે ગરદુ પર લદી જુમલા સામાન કુચો સુકામ શીકાર કા અસબાબ બઝમ કા જલસાએ અરબાએ નીશાત ચગ વ રબાબ લીએ જાતે થે અમીર બારગાહ તક ન પાંહચે થે ચકાયક આવાઝ ઝંચુ લુકી આઈ નીગાહ ઉઠા કર જો દેખા સામને સે શાહ અધ્યારાન ઉમરૂ ખીન ઉમઈયા નામ-દાર આતે હંચ ચાર્ અધ્યાર હમરાહ હંચ લેખાસે અધ્યારી વ કુલાહે સરદારી પેહને બાને અધ્યારી કે જીસ્મ પર લગાએ કમંદ હર એક કે સરસે બાંધે ગોશન બાઝુપર લીપટી પથરૂ કા તોખડા ગલે મંચ ડાલે કનતુરા ઝરબફતી ઝોર પીતાવે સકર લાતી હીલા હાએ નાહક બાદે જીસ્મ મંચ ફીરતી ચુસ્તો ચાલાક બને હુવે કસુત અધ્યારી વ મકકારી જેબ કદ કીએ હુવે અમીર કે કદમસે આકર લીપટ ગયો અમીરને હર એક કો ગલે સે લગાયા ઝોર અમીર કી જુદાઈ યાદ કરકે હર એકને બે અખતીયારરો દીયા ઉમરૂને અરઝ કીયા કે અચ આકા એ નામદાર વાએ મવલાએ કદર શનાસ ઇસ સાથ કે ખેલે કો ફરામોશ ખાતીર નફરબાઈએ ગા ઝોર હુકુક દેરીના ખીદમત ગુઝારી કી એવઝ દુઆએ ખેર કીજીએગા ઇસ સફર મંચ દેખીએ કયા હોગા મુકાબલા શેહનશાહે સાહેરાને અફરા સીયાબ સે હંચ તીલસ્મ મંચ જાતા હું દેખો કયા પેશ આતા હંચ યા અમીર અપની જગેહ પર અપને ફરઝદ કો સરદારે અધ્યારાં કીએ જાતા હું ઉંસકો મેરી જગેહ પર ખીડાઈએગા ઝોર જો મુજસે ખીદમત લેતે થે આપ ઉસ્સે ઉસ કામ કો ફરમાઈએગા ઉમીદ હંચ કે વોહ યે મનસબ અદા કરે ઝોર વો ચાલાક ખીન ઉમરૂ હંચ અમીરને મનસુર ફરમાયા ચાલાક ઝોર સબ અધ્યાર પાંહચાને સાથ આએ થે ઉનકે યે હુકમ ખુવાજને સુનાયા સબુને કખુલ કીયા ઝોર ચાલાક કો અપના અમીર બનાયા અલ હાસીલ ઉમરૂ બી રૂખસત હોકર આગે ખડે ઝોર થોડી દુર જાકર ઉન ચાર્ અધ્યાર સે કહા અચ ખીરાદરાં મીસલ મશહુર હંચ કે અપની ડફ્ટી અપના રામ અલગ અલગ સેહરાએ તીલસ્મ મંચ તથ કર કે તીલસ્મ

મંચ દાખીલ હોં ઘોર અલાયદા ચલને મંચ યે ફાયદા લી તસબ્બર હય કે અગર કીસી જગેહ પર કીસી કે ઝરર હોગા ઘોર કોઇ ગીરફતાર હોગા તો એક દુસરે કા વક્ત પર ચાવર હોગા ઘોર જો સખ સાથ ચલેગે એક એક ખારગી ગીરફતાર હો બંધગે ઉમર કે કેહને સે અધ્યાર અલાયદા હુવે મેહેત્તાર કીરાં કીસી સીમત ખર્ક ફીરંગી એક જાનીખ ઝરગામ કીસી તરફ જાસોઝ કીસી રાહ સખ અલગ અલગ ચલે ઘોર ઉમર જસ્તોખીઝ કરતા ઉસરાહ કે છોડ કે જીધર સવારી શાહુઝા દે અસદ કી જાતીથી એક તરફ કે ચલા મગર અખ અબ્બલ હાલ શેહઝાદાએ કામગાર અસદ શેહસવાર કા ઝીક ફીયા જાતા હય કે ચેહ બા ચશમો ખદમ કીલએ કોહે અકીક કી સરહદ સે યુઝર કે વોરાહ તથ કરકે ઉસ મુકામ પર કે જહાં નકકારા ઘોર ચોખ પહાડ પર રખખી રેહતી હય ઘોર મુલેમાન ઉસકે ઝરીએ સે નામા વ ખ્યામ અફરા સીયાખ સે કરતા હય પોહચે ઉસ કોહ બલદ કો દેખા કે એક કોહ મંઝીલુ તક હય કમદે ફીક કી રસાઇ મહાલ તાએરે વેહેમ પોહચે કયા મજલ-શાહ આઢાએ વાલા ગોહર વહાં પોહચ કર એક લેહમા ઠયરા ઘોર ઉસ કોહકો ઉસ હક ચઝહાં ને મુલાહીઝા ફીયા કીલા કોહસે પાઇ કોહ તક કોડીયાલા રથકે લાલ વ નરગીસ્તાને કવા કખ ખુલા બહાર મીરલે શુલ ફસ્તે કે બનાથા ધાટીયુ સે આખ શાર હો રહા થા ખુલ ખુલે શોરીદા કે ચેહચહે થે સરે કોહ પર નક્કારા રખખા થા ઘોર એક પીર સદ સાલા ઉમર જસકી હોગી બયઠા થા જખ અસદ ગાઝી કોહ મંચ દાખીલ હુવા વો ઝઈક -પુકારા કે હાં હાં નવ જવાન કયા ગઝખ કરતા હય દાનીસ્તા મુંહ મંચ અઝધર કે કદમ ધરતા હય ઈસ પહાડ કે ઉધર તીલસ્માત હય બઝાકી જગેહ હય વહાં કા ગયા હુવા વાપીસ ફીરા નહીં મુલકે અદમ કે સીવા રારતા મીલા નહીં અપની જવાની પર રેહેમ કર ફીરજા વરના તુ કહાં ઘોર ઝીદગી કહાં અસદ યે કલામ સુનકર લલકારા કે ઘોપીર ના બાલીઝ હમ કહીં મરને સે ડરતે હંચ કદમે હીમ્મત બડા કર પીછે કખ ફીરતે હંચ મનમ દરહમ કુનંદ એ તીલસ્માત સધરા એ અબ્બયખાત નખીર એ હમઝા હીજઝી શાહઝાદાએ અસદ બીન કુર્બે ગાઝી તેરે રોકે સે કખ રૂક્તા હય જાન બેચકર તીલસ્માત મંચ ચલા હું ઉસ પીરને જખ નામ નામી શાહઝાદાએ ગીરામી સુના પુકાર કર કહાં કે અગર યે ઇરાદા હય ફતેહ તીલસ્માત કાનો ખીસમીદાહ કોન રોક સક્તા હય તશરીફ લે બંધએ જો કરદ હો પુરા કીજીએ શાહઝાદેને ઘોડા આગે બઢાયા ઘોર મએ લશકર દાખી લે કોહ હુવા પહાડ પર ચહાં તાએરાને તીલસ્મી ઉઠે ઘોર નકકારા બજને લગાતાએઝ ને બકર અફરાસીયાખકો ખબર દી કે બા ઇરાદા ફતેહ નખીરા એ હમઝા અસદ નામ ઇસકદર ફોજસે દાખીલે સરહદે તીલસ્માત હુવા અફરાસીયાખ ને યે ખબર સુનકર ફીલ ફોર સરહદે અમીર કો નામે લીખએ કે અસદ નામી શાહઝાદા હમઝા કા નજાસા દાખીલે તીલસ્માત હુવા હય, જહાં પાના ફીલફોર ગીરફતાર કરના હર આઢેર તીલસ્માતે આહીર આમદ શાહઝાદાએ વાલાતખારસે આગાહ હુવા. ઘોર

ફીક ગીરફતારી કરને લગા લેકીન શાહઝાદેને રહે કોહ તથ કરકે સર બદર હુવા એક સેહસ એ સખા ઝાર નીવાહે દીલ કુશા મંચ ગુજર હુવા. કોસુ પર સખા લેહ લહાતા થા. ગુલે ખુબઝ દીલે ખુશખુ સે જંગલ ખસા થા. અગર કહી ખાર થા. વો બી ગુલકે ગલેકા હાર થા. ઝડીયાં ગુલકે માશુક, કો શરમાતીથી ફરયાઉ લેહરે રફતારે બનાં ચાહ દીલાકર દીલે બેતાબકો લેહરાતીથી ઝોર ખુલાસા ચે કે જંગલ હરા બસા થા, શાહઝાદાએ આલીસેફત હમરાહ રફીકાને નેક ઝાત સયરે ગુલઝાર કરતા. દશતકો નીઝહત આખાહ કરતા, એક તરફ રવાના થા કે સામને એક બાગ નઝર આયા. સખને અરઝ કીયા કે હુઝુર ઇસ બાગ પુર બહારમંચ તશરીફ લે ચલે નઝારા કરે દીલ બેહ લાએ અસદ ઉસી તરફ ચલા ઝોર કરીબ બાગ, પોંહયા. દેખા ફરવાઝ બાગ, કા ફારીગઝને પથ્થરકા મચે ચોકી બાઝુ બનાયા હય. સગે મુસા કો તરાય કર મીસ્લે આઇના. સાફે શફફ કીયા હય. દરે બાગ મીરલે આગેશ. તમન્નાકી તરહ વા હય ન કોઈ પારખાં હય ન ચોકીઘર હય. સીર્ફ સુનતઝીમ વહાં કી બહાર હય. શાહઝાદા અંદર બાગ કે આયા. ઝોર એહલે લશ્કરકો બી લાયા. હર તરહકે ગુલ શગુફતા ચે નેહરે બારી થી ફવવારે છુટતે હંચ. સુતસીલ નેહર કે અંગુર કે શબ્દ કરીબ ઉસકે હરી હરી લાસ. ઝમઝદકો શરમાતીથી પાની શફફ ઝોર ઉસપર નસીમે સેહેર લેહેરે લે રહીથી લેકીન વો બાગ મંચ સનનાટેકા આલમ સુનસાન પાયા કોઈ ઇનસાન ન હેવાન પાયા બીચ અમનક્તાં મંચ એક ચબુતરા સો ગઝ પે મુરખાં સવા ગઝકા મુસ્ફકા બના થા. ગીર્ફ ઉસકે ચાર ચમનકે હરએક મંચ લાલા પુલાયા. ચબુતરે પર બે બંગલા બના થા ઉસ મંચ શાહઝાદા આકર ઠયરા. ઝોર લશ્કરકો ગીર્ફ ચબુતરે કે ઉતારા કે ચકાયક સહા ફેહ કહેકી આઇ ઝોર લાલાકા તખ્તા બે લગા થા પુલ ઉસકે ખીલ ગએ ઝોર કુલુકે અંદર અઝધુ કે મુંહ હઝારહા પયદા હુવે કીલા હાએ. આતીચ છાહ કે હમ બે અઝધુને ખીચે. સારા લશ્કર શાહઝાદેકા મચે ખયમા વ ખરમાહ વ ખારગાહ ઉનકે મુંહ મંચ ચલા ગયા. ઝોર અસદ તનહા રેહ ગયા. ચબુતરેસે ઉતર કર અખને રફીકુ કી તરફ હોડા. એક આવાઝ તડાકે. કી આઇ પીછે ફીરકે બે દેખા તો છુસ ધોડે પર સવાર થા ઉસકે પર નીકલ આએ હંચ. ઉડકર એક તરફ ચલા બતા હય. શાહઝાદા ઉસ હંગામંચ મંચ હચરાન થા કે લેહમા ભર મંચ ફીર ઇસી તરહ બાગ નઝર આને લગા ઝોર વચસાહી લાલેકા તખ્તા હો ગયા. શાહઝાદા ચાહ મંચ અખને રફીકુ કી બોહત રોયા ઝોર પુકારા કે અય ગરફને ના હીબર વાય ફલક કબરફતાત તુએ ઇતની સોહબત પસંદ ન આઇ મુઝે તનહા બીયા ખાંકી ખાક છનવાઇ ઝોર બે તાબીમંચ ચેહ-શેઅર-પહ-તુ હમરહાને કાફલે સે કહીથો અય સખા-અયસે હી ગર તુમહારે કહમ હંચ તો હમરહે-કબી તલવાર પકડકર ઉઠતા થા. લેકીન કીસીકા ન પાતા થા કે ઉસ પર વાર કરે ઝોર દીલકી ભાસ નીકલે વો બાગ નઝરમંચ ખાર હુવા ઝોર વો આસેબ પોંહયા. કે વોબી નઝર આઈ ન. કીસીકી મુસ્ત કીખાઇ સી.

નાચાર હોકર ઉસ ચબુનરે પર બયઠા. ખીયાલમંચ આયા કે અચ અસદ યે સુકામ તીલસમ હય. અબી અચસે અચસે મારકે બોહત પેશ આઝેગે સાહેરાને તીલસમ કયા કયા ન દીખાઝેગે ઇસ પેહલીહી મંઝીલમંચ યુ' બલબલાના ન ચાહીએ કદમ હીમત આગે બકાચ ઓર ચકો તનહા. રાહે મંઝીલે મકસદ તલાશ કરો યે સોચ કર-ઉસ બાગમંચ સબ તરફ ફીરા એક તરફકો ઓર દુસરા ફરવાઝા દીખાઇ દીયા ઉસી ફરવાઝેસે નીકલ કર રાસ્તા લીઆ. સફરે ખ્યાદા પાઈ નસીબ હુવા. હર ગામ પર છાલે લખ પર આહો નાલે તીલસમ કા સેહરા જહાંકા કુલ કબી ઉનકે હકમંચ કાંટે બોતા શાહઝાદા યેહ શેઅર વીઈં ઝખાત પડતા ચલા બતાયા-શેઅર-અચ ખીદરે ખીયા બાને બલા-નહીં કટતા હય યે મયદાને બલા-ગરઝ ઇસી તરફ તીન શખાના રોઝ રાહ ત્ય કી ઓર કહીં બઝે સુકુનત વ આશાયશ નઝર ન આઇ. તીસરે દીન-એક સવાહે શેહેર દીખાઇ દીયા. શાહઝાદા અફતા વખેઝાં વહાં પેંહચા દેખા કોટ શેહરકા બીલ્લોર કા હય સરાસર તુરકા હય. દીવારમંચ નકશો નીગાર તસવીરે' શાહ શેહરચારકી બનાઈ હંચ. શીકાર ગાહેં સેહરા કોહે દરયાકી અસલ કરદીખાઇ ફરે શેહેર વાઝે ફાટક ફીલ મસ્તાનાકી તરફ ઝુમ રહા હય. હઝારહા સાહેર એક મુહીબ સુરત બનાઝે માધુ' પર તીલક દીએ ગોલે ફેલાદી હાથમંચ લીએ કીસીકા સર ઇનસાનકા ધડ હેવાનકા કીસી સેહરા ઇનસાનકા ભરમ હેવાનકા કોઇ ફીલ સર કોઇ અઝધા સુરત કોઇ બીર સુરત હરકીસમકી ચકલે' બનાઝે શેહેર સે ખડે હંચ. સામને ઉનકે આગકે લક્કડ સુલગાતે' હંચ હવમ હો રહે' હંચ. ફરવાઝે કે કરીબ કીલા હય હઝારહા પુરજ ઉસમંચ બના હય. સાહેર રૂઇતન ફીલ બદન પુરજે મંચ બયઠા હય. ઘન્ટે ઓર નાકુસ બજતે હંચ બજન સામરી વ જમસેદકી તારીફમંચ ગા રહે હંચ. શાહઝાદા યે માજરા દેખતા ભાલતા શેહેરમંચ દાખીલ હુવા. કીસીને મને નકીયા જબ અનદર શેહેરકે આયા ઉસ મુલકકો નીહાયત આબાદ પાયા. ગલી કુચે સાફ દીલે આશીકકી તરફ દુકાને સુથરી ઓર શફફાફ હર તરફ અકાબરે શેહેર અશરાફ સર ગર્મ કારો બાર લેન દેન ઓર બેવપાર બરી હર. મકાન, દુકાન કી બડી ત્યારી એક તરફ સરાફ કી દુકાન દુસરી તરફ કપડે કી દુકાન ચાર તરફ સરાફ ચાદરે બીછાએ કોડી પથસે કા ઢેર લગાએ દુસરી તરફ-અતલસ વ-ગુલ બદન કે થાન ખોલે બયઠે હંચ-ખરીદાર ફીરતે હંચ કીસી સીમત હલવાઈ ચાલ સોને ચાદી કે લગાએ છન મંચ મીઠાઇ હર તરફ કી લઝીઝ ઉમદા યુની હુઇ બેચ રહે હંચ કહીં નાન બાઇ હંચ કીસી તરફ કુજડે ઓર કસાઇ હંચ કહીં બેસાત ખાનેકી સબબટ હય કહીં ગુલ ફેરોશુદી બહાર રંડીયાં તરહદાર ચકલા એક મંચ આબાદ તમાશાઇ દીલશાહ ઓરતે' જવાન લે'બે' ઝર અફત કે ધોતી કે અંદાઝ પર કરે સાડીયાં આધી ઓટે ઓર આંધી આંધે બાઝ કે દો પટ્ટે મંચ કચ્ચા ફીરન ઉસકે આતી સુરજસે ઝીયાદ જગ મખાતી એખફ કી અઝીયા ખીંચી વખેદાર કચુન કા ઉભાર જવાહીરની ગાર-કડે હાથુ' મંચ

સન કરતી સોને ચાંદી કી તરાજુ મંચ તોલતી આશકુ' કે નામ ખુસ્તાં વ સેમે
 ઝનખદાં કી બહાર દીખાતી' કે—શેઅર—સદા અપને આશીક કસેયુ' ના આરાઝન—કે લે
 માર પીસ્તાં વ સેમે ઝકન—શાહઝાદા ઉસ સેહેર કી સયર દેખતા ફીરતા અઝ બસકે
 ભુકા થા એક હલવાઈ કી દુકાન પર આયા મુથતે ઝર જેબસે નીકાલ કર ઉસકે હવાલે
 કીયા કે થાલ મીઠાઈ કા મેરે વારતે લગા કર લેજે ચોર આપ ધરાદા કીયા કે અલગ
 બકર ઠયરે હલવાઈને તર ઝર જો અસદને દીયા ઉસે ફેંકદીયા ચોર કહાકે અચ શ
 ખસ યે ઝર અપના લે લે હમે' યે રૂપયા નહીં આહીયે અસદને વો રૂપયા લે લીયા
 ચોર ફરમાયા લાઈ ઇમ મંચ કયા ખુરાઈ હય ઉસને કહા અચસે રૂપચ મેરે યહાં
 અખાર લગે હંચ બલકે લડકે બબએ કંકર પથ્થર કે ઉનહે અશરફીયુ' રૂપચ સે
 ખેલતે હંચ યેહ કેહકર અપને એક મુલાઝીમ કે હુકમ દીયા કે બકર ચોડા સા જવા-
 હીરે ઝદે ગોવહર દામન મંચ ભર લાએ ચોર ઉસ મદે અજતખી કે દીખાએ વો
 ગયા ચોર ઝોલી ભરકે જવાહીર લાયા અસદ કે દીખાયા શાહઝાદે ને કહા ફીર
 યહાં ખરીદો ફરોખત કી કયા સુરત હય કહા સીંછએ રાએજ અલ વકત હમે' હો
 ચોર જો ચીઝ છ આહે મોલ લો શેહઝાદે ને કહા યહાં કીસકા સીંછા ચલતા હય
 કહા અફરાસીયાબ કા અસદને કહા ઇસ શેહેસ્કા નામ કયા હય કહા નાપુરસાં ઇસે
 કેહતે હંચ ચોર કાગઝ કે રૂપચ ચલતે હંચ યેહ કેહ કર ઉસને અપને ગડ્ડે સે
 એક રૂપયા નીકાલ કર દીખાયા કે યેહ સીંછા યહાં ચલતા હય શાહઝાદે ને દેખા કે
 કાગઝ કે પરચે પર તસવીર એક બાદશાહ કી હય દુસરી તરફ કાગઝ કે કુછ નકશો
 નીગાર હય હલવાઈ ને કહા કે અચસાહી રૂપયા હો તો સોદા લે લો વરના અપના
 રાસ્તા લો અસદને જબ યે કલામ સુના વહાંસે દુસરી દુકાન પર આયા ચોર આહા
 કે ઉસે કુછ સોદા લે' વહાં ભી યેહી જવાબ પાયા અસદ ભુકા અઝહદ થા ગુસ્સે
 મંચ આયા ચોર કહા આખીર તો ઇસ શેહેર કે નાપુરસાં કેહતે હંચ કોઇ પુછને
 વાલા નહીં તુમ ભી ખાઝર છુટલો તમામ શેહેર મંચ ગદર કર હો યેહ સોચકર એક
 હલવાઈ કી દુકાન સે થાલ ઉઠાયા ઉસને ચોર ચોર કેહ કર ગુલ મચાયા લોગ દોડે
 અસદને જો કરીબ આયા એછા દુસરેસે સર લડાયા ચોર હો એક કે જહન્નમ મંચ
 લેબ એક ગલગલા શેહર મંચ બપા હુવા કોતલાલ હોડા અસદને તલવાર ખીંચી ચોર
 હો એક કે ઝખમી કીયા ચોર દુકાન પર હલવાઈકી ચડ ગયા ચોર ઉસકે ખેઠને કી
 ઝાંકી ઉઠા લાયા ખીચ સડક પર ખીજાઈ થાલ મીઠાઈ કા આગે રખ લીયા ચોર ખાના
 શુરૂ કીયા ચોર જો પાસ આયા ઉસે મારા દુકાનદાર લાગ કે હાકીમ કે પાસ ગએ યે
 શેહેર રાત્રી લીખતા હય કે અફરાસીયાબને અપની ખીવી મલકા હયરત બહુ કે
 લીએ આબાદ કીયા હય—ચોર હાકીમ હયરત હય ચોર ઉસ જોહ એક શુ'બહ બના
 હય કે નામ ઉસ શુ'બહ કા શુ'બહે નુર હય ચોર ઉસ મંચ તીન દરજે હંચ એક
 દરજે મંચ ખાસ હઝાર સાહેર રેહતે હંચ ચોર દુસરે મંચ કઈ હઝાર ઘટે ટંગે હંચ

નાકુસ રખે હંચ કે અગર વો બજે' તમામ સાકીનાને તીલસ્સમ બે હોશ હોબએ' ઓર તીસરે દરજે લંચ બેઠકર હયરત જાદુ સયરે તીલસ્સમ કરતી હંચ યહાં સે તીલસ્સમ કી સખ કચકીયત હીખાઇ દેતી હય ઓર ઉસકે એક તરફ તીલસ્સમે ગુલશન હય મલકા હયરત કા ખાસ મસકન હય અબળ દીલ શાદ જગહ હય તીલસ્સમે જાહીર મય યેહ મકાન નયા હય ઓર યે શેહેર ઇસી લીએ આખાદ હુવા હય તાકે મલકા જબ ગુબદ કી સયર કો આએ કીસી ચીઝકી તકલીફ ન હો-સખ ચીઝે' યહાં પાએ ફીલ જુમલ મલકા હયરત ઉસી ગુબદ મંચ જલવગર હય તીલસ્સમ કી સયર દેખના મદે નઝર હય નાય સામને હો રહા હય સત્તરા સો કનીઝ ઝેવર સે આરારતા દરતા બસ્તા સામને ખડી' હંચ ચકાયક ફરયાદ હય ફરયાદ હય કા ગુલ સુના ઝમરફદ જાદુ' અપની વઝીર ઝાદીસે હુકમ દીયા કે દેખો યે કોન ફરયાદ કરતા હય કીસને જુદમ કીયા હય કયા માજરા હય ઝમરફદ જાદુ ને બકર હાલ ફરયાદત કીયા ઓર ફરયાદ યુ'કો સામને ગુબદ કે લાઇ મલકા ને માજરા પુછા રેઆયા ને અસદ કે જુદમ કી કચકીયત સુનાઇ મલકાને એક ખવાસ ગુલશન જાદુ નામ સે હુકમ દીયા કે બકર ઉસ છુટેરે કો પકડ લાએ તાકે સજા દીબએ ગુલશન જાદુ હુકમ સુનતે હી હમરાહ ફરયાદ યુ' કે ચલી ઓર કરીબ શાહઝાદે કે આઇ દેખા કે એક નવ જવાન રએનાં રશકે મહે પીર,કીનઆં તખત પર બાઝર મંચ બચકા હય-તલવાર હાથ મંચ હય મીઠાઇ ખારહા હય લેકીન ઉસકે હુસ્ને પરતવ સે બઝાર તમામ સુનવર ઓર રોશન હય ગલી કુચા રશકે વાહીએ અયમન હય અયસા હુસ્ન કલો ન દેખા થા કે શેઅર-સુના યુસુફકો હસીનાને જહાં ભી દેખે-અયસા બે મીસ્લ તરેહદાર ન દેખા નસુના-ગુલશન જાદુ અસદકો દેખતે હી ફરેફતા હુઇ ઓર પુકારી કે કચુ' સાહબ તુમ કોન હો કે હમારી મલકાકી રઇયત પર ઇસ તરહકા જુદમ કરતે હો ઓર ચી-ઝે છીન કર ખાતે હો અસદને ઉસકી સદા સુનકર સર ઉડાયા દેખા એક સાહેરા માથે પર ટીકા સીંદુરકા લગાએ સાડી બાંધે ઝોલી ગલે મંચ ડાલે ચલી આતી હય દીલ મંચ ખીયાલ કીયા કે સુફરરર યે તુજ પર સેહેર કરેગી ઓર પકડ લે બચગી ફીર સારી શેખી કીર કીરી હો બચગી કુછ મકર કીજીએ ઓર ઇસ હરામ ઝાદી કો સજા દીજીએ યે સોચ કર પુકારા કે ઝરા હમારે પાસ આવ તો અપના હાલ સુનાએ ઓર તુમ હારે સાથ તુમહારી મલકા કે પાસ ચલે' ગુલશન કરીબ અસદ કે આઇ અસદને આંખ સે ઇશારા કીયા ગુલશન સમઝી કે યે મર હુવા તુજપર રીઝા ફૈરન આકર અસદ કે હાથમંચ હાથ ડાલ દીયા. ઓર ઠહા ચલો મલકા કે પાસ લે ચલુ' ઓર દીલમંચ યેહ હય. મલકાસે માંગકર મઝે ઉડાઉ' અપને ઘર લે જઈ. અસદને જબ હાથ ઉસકા પાયા એક ઝટકા દીયા કે યેહ ગીરી ઉસકી ગરદન પકડ કે કપડા અપના પચરહન ફાડકે મુંહ મંચ ઠોંસા કે સેહેર ન કરે ઓર ઉસી કે હુપટ્ટેસે મુંઝકે' બાંધકર એક દુકાનકે થ'લેસે બાંધ દીયા. ઓર પાંચ ચાર કોડે મારે

કે બલખલા ગઈ અસદને ફીર બેઠ કર મીઠાઈ ખાના શુરૂ કી. દુકાનદાર એ હાલ જેખ કર ગુલમચાતે હ'ય. ઝોર દુરસે અસદકો ધમકાતે હ'ય. મગર કોઈ પાસ નહીં આતા હ'ય. અસદ મીઠાઈ ખાએ જાતા હ'ય. આખીર ફીર બંકર સખને મલકા હયરતસે કહા. હયરતને એ માજરા સુનકર હ'સ દીયા. ઝોર અપની વમીરઝાદી ઝમરરૂદ બહુ સે કહા. બંકર ઉસ સુએ કો પકડ લા ઝોર ગુલશનકો છુડા ઝોર ઉસે લાકર ચહાં પોંહચાદે વઝીરઝાદી સેહેર કરકે ઉડી ઝોર આકર અસદપર સેહેર કીયા કે હાથ પાઉંકી તાકત જાતી રહી ગુલશનકો ખોલ દીયા ઝોર અસદકી કમરમ'ય પંખ ડાલ કર લે ઉડી. ગુલશન બી સાથ હુઈ અસદકો લાકર સામને મલકા હયરતકે ડાલ દીયા, અસદને દેખા કે એક ઝને હસીના લેખાસ પુરઝર પેહને મસનદ પર બયઠી હ'ય. સત્તરાંસો ઝોરતે' સામને હાથ બાંધે ખડી હ'ય. અસદને મુંહ ઉસકી બનીબસે ફેર લીયા. લેકીન હયરત સુરત અસદકી દેખકર હયરતમ'ય આ ગઈ ઝોર પુછા કે અથ ગીરફતારે રંએ અલમ તુ પુલ કીસકે ગુલીસ્તાં કા હ'ય. ચહાં કયું કર આયા હ'ય શાહઝાદેને ફરમાયા કે નવાસા હમઝા સાહબકરાં કાહું વાસ્તે ફતેહ કરને તીલસ્સ-મકે આયાહું' મલકા હયરતને જખ નામ સાહબકરાંકા સુના ફતેં હયરતસે સરધુના ઝોર ગલરાકર ખવાલુસે કહા. મેરા સદુ'કયા ઉઠા લાવ વોહ ગઈ સદુ'કયા લાઈ મલકા ને સદુ'કયા ખોલ કર એક તસવીર નીકાલી ઝોર શાહઝાદાએ અસદ કી સુરતસે મીલાઈ બઘના સુતાખીક પાઈ ફીર અસદ સે પુછા કયા નામ તેરા અસદ હ'ય. ફરમાયા હાં અસદ એહી અબદુલ ઝલીલ ખુદાએ સમદ હ'ય. હયરત ને ખવાલુસે કહા એહ બેશક તીલસ્સમ કુશા હ'ય. તસવીર સુતાખીક હ'ય. નામસે નીશા ઝોર પતા મીલતા હ'ય. ઇસે સેહરાએ તીલસ્સમમ'ય ફે'ક દો અગર તીલસ્સમ કુશા હ'ય તો અઝ ખુદ ઉસ તીલસ્સમેસે નીકલ બયગા. ઝોર કોઈ દુસરા હ'ય. તો સેહરા મ'ય સરગરહાં હોકર બન દેગા. એહ હુકમ સુનકર બહુકરનીયુંને કુછ સેહેર પડા. શાહઝાદાએ અસદ બેહોશ હો ગયા. વોહ ઉઠાકર-સેહરાએ તીલસ્સમ મ'ય લાઈ ઝોર છોડકર ચલી ગઈ. બાદ લેહમે કે શાહઝાદેકી આંખ ખુલી. સેહરાએ સખઝા ઝાર મ'ય અપનેકો પાયા ઉઠકર એક તરફ રવાના હુવા દેખા કે એહ સેહરા નઝહત અંગીન હ'ય. નસુના બેહસ્તે બરીં હ'ય-શેઅર-હ'ય નખલકી શાખ જયસે તુખા-સખઝેસે થા દશતે સર્ખ ખુફરા-સર્વ શમશાદ પર કુમરી ફાખતાકી ફરયાદ થી. ખુલખુલકી ઝખાન પર ગુલકી શીકાયત હહ સે જાયાદા થી કુવે જખજખ પુખ્તાખને જીનકી ચાહમ'ય ખાવલી દીવાની હોશીયાર ડાંવાંડાલ શીરે પરયાં જગતકી. અયસે તોહફે અંશુર તાકે બે ઉનમ'ય ઝાંક લે તો ફર-માએ હર તરફ નેહરે' ઝોર ચશમે બારી. લખે ગીઈ તુમા પર ઉનકે ગુલકારી દરખત ગુલદાર બેલા મોતીયાં-નસરી' નસતરન બુઈ શખખુ ચંબેલી નરગીસ-ચાસમન કીચી જગેહ લાલે કે ખ્યાલે ચાકુત રંગ કીસી તરફ ગુલ કીરંગ કહીં નીખુ નારંગી તુરશાહીકી મીઠી મીઠી બીની લીની ખુશખુ કહીં સુમખુલ બા ઝુદફે પરેશાન કહીં સોસન સોઝખાન

સે બાગબાને કુદરતકી હર તખ્તે મંચ બાદે બહારી મસ્તાના વાર કુલું કે પુલસે લઝ-
ખહતી, ઇતરાતી, હર ખીયાંબાંમંચ ઉઠતીથી નસીમ પચે કાંધેચે અપને બારે શમીમ
અખયાત-નેહરેથી લતીફ મીસ્લે કોવસર-લેહરેથી તમામ સીલકે ઝવહર-પાનીયા
આઝમીને આખે હયવાં-નઝરથા છસકા માયાએ જાં-સીલે લેહરાતી રફતાર
માથું કું કીઅઢા હીખાતી ઘાંસ કોસું તક હરી હરી ઉગી હુધ તાઝગી ઝોર સખઝા
સુને હરી હરન પહાડી ચીતલ ફીરને દરયાઈ જાનવર કુલે કુલે કરને ઝોર નેહરું કે
કનારે કાઝો બદ વ સુરગા બી-પાનીમંચ મીનકારે ડાલ કર પડું કો અપને બીગોતી
ઝોર સાફ કરતી પુરેરીયાં લેતી પડુંકો છુરછુરાતી અસદ યે કયકીયતો બહાર દેખતા
એક સુકામ પર આયા કે વહાં ચમનસ્તાન બહોત આદમીયું કો ગુલચીની કરતે પાયા
પુછા કે અચ બીશદરાન યે કોન સુકામ હય ઝોર તુમહારા કયા નામ હય. ઇસ ગુલ-
ચીની કરનેસે કયા કામ હય ઉનહું ને કહા કે હાલ હમારા એક બડી દાસ્તાન હય.
મગર સુખતીસર સાચે બયાન હય. કે હમ સખ અપને સુલકકે શાહઝાદે હંચ-ઝેહર
શિકાર નીકલેથે ઇસ સેહરામંચ આકર પોંહચે ફીરકે જા નસકે કીસ લીએ કે જખ જાતે
હંચ રાસ્તા નહીં પાતે હંચ. આખીર લાચારી ઉસી જગેહ બુઢો બાશ અખતીયારકી હય.
યહાં એક શાહઝાદી રેહતી હય. હરરોઝ ગેહના પુલકા પેહેનતી હય. ઉસકે લીએ હમ
પુલ સુનકર ગેહના બનાતે હંચ. ખવાસ ઉનકી સરેશામ આકર ગેહના લે જાતી હય હમે
ઉસકે એવજમંચ ખાના દેખતી હય. નઝર બ ફઝલે બુઢા રખતે હંચ. ઝોર વોહી
ખાના ખાકર ઉર્મ અઝીઝ બસર કરતે હંચ અખ તુમ બી ઇસ સેહરા સે નીકલ ન
સકોગે હમારે સાથ રહો ઝોર પુલ સુન કર ગેહના બનાવ. ઇસી તરહ ગુઝર ઝીંદગી
હોગી ઝોર રોટી મીલેગી અસદને કહા. અસ તગ પ્રીફલાહ સુઝે માલી પન નહીં
આતા ચેહ તુમહીકો સુબારક રહે ઉનહુંને કહા અબી તાઝા વારીદ હો પેટ ભરા હય.
મોટે તાઝે બને હો જખ કુછ દીન રહોગે ચરખી ખીલેગી. ફાકા કરોગે આપહી બનાવગે
અસદ યે ખાતે સુનકર ઉનસે હમ કલામ ન હુવા ઝોર અલગ જા બચઠા. કરદ કીયા
દરખતુંસે કુછ મેવા તોડકર ખાએ ચશમેસે પાની પીકર ખાસ છુઝાએ ચેહ સોચ કર
શાખે દરખત પર હાથ ડાલા. વો હાથ મંચ ન આઈ ઉચીં હો ગઈ ઝોર જહાં મેવાકે
ગીર પડા થા વો બી નઝરસે ગાયબ હો ગયા. જખ દરખત પર ચડનેકા કરદ
કીયા ચઢા ન ગયા. ઝોર પાની ચશમું કા બી હાથ ન આયા. જખ પાની મંચ
હાથ ડાલા દેખા પાની નહીં હય નાચાર હોકર બેઠ રહા યહાં તક કે વોહ દીન
તમામ હુવા ઝોરકરીખ શામ ચંદ કનીઝાને માંહે તમામ મઝહુરનીયુ કે સરપર સુ-
વાન રખા કે આંધ ઝોર પુકારી કે અચ સુકઈ દાને તીલસ્તમ ખાના લો ઝોર ગેહના
હો સખ આદમી ઢોઢે ગેહના લે કર હવાલે કીયા ઝોર ખાના લે લીયા કનીઝે ચલીં
ગઈ ઝોર વોહ સખ ખાના ખાને લગે અસદ ખીચારે દુરસે બચઢે દેખા કીએ યહાં
તક કે ઉન હું ને અખ ખાના ખા લીયા ઝોર એક નીવાલા બી નહીયા અસદ ઉસ

તાલ કો ભુકા ખ્યાનાસો રહા જીસદમ મુર્ગી ઝર રીન બાલ ફલક આશયાના એ મશ-
રીક ને અરાગા એ ફલક મંચ આયા એર વો સખ કયદી ભી ફલ યુનને મંચ મસ-
રફ હુવે એર શાહઝાદા ઉઠ કર ફરીજએ નમાઝ સેહેર અદા કીયા ફીર કય દીયું ને
આકર સમઝાયા કે અચ ગુલ તુર રશતએ હદી કાએ જવાની વાય ઝેપો મીનત બાગે
કામ રાની કયું અપની બહારે ઝીંદગી પર ખીજા લાતા હય ચે ફલસા એકરા ગુલ
કી તરફ કુમ લાયા જતા હય આજ હમારે સાથ ચલ કર ગેહના બના શામ કો આ
આશાયશ તમામ ખાના બા વરના મેહરાએ તીલસ્સમ મંચ ભુકા ખ્યાસા મર જયગા
પાની મોલંગા ન દાના પાએગા શાહઝાદે ને કહા તુમ અપને કામ મંચ મશગુલ હો
મેરે સમ જાને ને ખાજ આવ વો સખ જાકર ફલ યુનને લગે એર અસદ બયકા રહા
આખીર વો દીન ભી તમામ હુવા શામકો ખવાસે ખાના લે કર આઈ શાહઝાદાને
અપની જગેહ સે ઉઠકર એરતુકો ડાંટાં કે સખ ખાના રખદો એર તુમ ચલી જાવ
ઉન એર તુને જખ ઉસે બર સરે પુરખાશ દેખા કય દીયું કો પુકારા કે જલ્લ આવ
ચે મુવા મીનકા તુમ હારા ખાના છાને લેતા હય વોહ સખ દોડે અસદને દો એક
કેસર કબજએ શમશીર મારકર ફાટે ખવાસું કો તમાચે લગાએ મઝદુર નીયું કો
લાતે મારી સખ ખાના છીન લીયા એર કપડે ઉતરવા લીએ આપ બયકા કર ઉન
કયદીયું કો દીખા દીખા કર ખાના ખાના શુર કીયા ખવાસે રોતી પીટની બરેહના
પાસ અપને માલીક કે આઈ મલકા મેહજબીન ઈલિમાશ પોશા બાનજ અફરા-
સીયાખ બહુકી હય એર માલીક તીલસ્સમ કી હય અફરા સીયાખને ઉસકો અપની
બેટી કીયા હય એર તીલસ્સમ કી સલતનત કા માલીક બનાયા હય રોઝ નોરોઝ તખ્ત
પર મલકા કો ખીલાતા હય એર જશન કરતા હય ઉસ જશન મંચ અઠઠારા હઝાર
શાહઝાદીયા એર બાદશાહ માલેકાને નમાલીક તીલસ્સમ ઝાહીરા બાતીન વ ઝુલમાત
સખ મલકા મેહજબીન કો નઝર દે તે હય એર સલામ કરતે હય યુનાચે મલકા
કો તીલસ્સમ મંચ ચેહ સેહરા પસંદ આયા હય ઇસ જગેહ અફરા સીયાખને એક
મકાન ઉસકે રેહને કો બનાયા હય મલકા ચહીં રેહતી હય એર સંદલ બહુ બેહેન
અફરાસીયાખ કી ઉસકે હમ રાહ રેહ કર હીફાજત ઉસકી કરતી હય ઇત્તે ફાક સે
ઉસ વકત સંદલ બહુ દરબારે અફરાસીયાખ ગઇ થી કે ખવાસે રોતી હુઇ આઈ
મલકાને કહા ખેર તો હય કહા હુઝુર એક મુવા કયદી નયા આયા હય કે વોહ ન
પુલ યુનતા હય ન ગેહના બનાતા હય ઝબર દસ્તી દીખાતા હય યુનાચે ઇસ વકત
ઉસને સખ કયદીયું કો એર હમે મારા એર ખાના છીન લીયા મલકાને કહા અબકી
બાર તુમ ન જાવ મેહેલદાર એર કહારીયાં કયદીયું કો ખાના પોંહયા એ મુજબ
દરશાહ મલકા મેહેલદાર એર અસા ગંગા જમની લીએ કહારીયું કે સરપર ખુવાન
ખાને કે રખવા કર ચલી જખ કરીખ અસદ કે પોંહયા કહા એ મુવે કયદી-કયું
તેરી શામ તે આઈ હય કહા સરપર ખેલતી હય કે સરકારી આદમીયું કો માર કે

ખાના છીન લીયા ઓર દેખો તો મુઠા કીસ ઢટાઈ સે ખચઠા જેહર માર કર રહા હય
-જયસા ઇસીને પકાયા થા અસદકો ચેહ બાતે સુનકર ગુસ્સા આયા ઓર દીલસે
કહા કે તુમ બી બોહત દીક હુવે હો ઇનહે બી મારો ઉઠકર મેહેલ દ્વારકો મારના શુર
કીયા ઓર દુ પટ્ટા ઓર અસા ઓર હાથુ કે કડે સખ છીન લીએ કહારીયાં ખુવાન
છાહકર લાગી ઓર કયદી સખ બળબા છુપ રહે અસદકે કહારીયુ કે પીછે દોડા
હં ગામા અઝીમ ખરપા હુવા મલકાં સુનકર બાહરે મકાન કે નીકલ આઈ દેખા કે
એક નવ જવાન હસીન કમ સીન આફતાબરૂ ખાલે હીન્દુ ચશમે યુસુફે સાની ઉઠતી
જવાની હય નશ એ શરાબ મંચ ચુર અખયાત-દો ચમ મથ દોઆહુએ મરદુમ શી-
કાર-દો અખરૂ દરે સશકીતનએ રોઝગાર-બહેર ખંદા કઝ લખ ખરગે ખતી-નમકખર
દીલે ખસ્તગા રેખતી-કહારીયુ કે પીછે ચલાઆના હય રફતાર મસતાના સે ખુફતેગાં
કો જગાતા હય દેખના થા કે મલકા અસદ પર શેક્તા વ ફરેક્તા હુધ ઓર પુકરા
હાંહાં અચ નવ જવાન ચેહ કયા કરતા હય શાહઝાદે ને નીગાહ ઉઠા કર બે દેખા
એક માથુક પરી પચકર સામને નઝર આયા જુસને અપને તીરે નીગાહ સે દીલકો
સચદ બનાયા અજબ મેહરે દરખશાં સીપેહે ખુબી ગોવહરે બે બહા દુરજે મેહ ખુબી
કો જલ વગર દેખા કે જુસકી ગુફે શમશુ ગુલમાન પર તાઆના ઝન ઓર માં-
ગસે ઉસકી બઢાએ કેહ કથાને ફત્તક કો રાસ્તી કા ચનન જર્ખી હેર આગી માર્નીદે
હોસ્તા વાલા હીમ્મતુ કે બલદ પસ્ત જુમકે રૂબરૂ ખુદ પસંદ અખરૂ કમાન નાર
પીસ્તાને સે બે ઝનખાં નાઝ નીન ન જુક બઢની કબકે તારી તુતી શુફતારી શામશાદ
કહી મહા રૂબ સાહી શમશ સીપેદરે રખનાઈ વ ઝેખાઈ અમદ દેખતે હી વો સરા-
પા નુરકો નકદ દીલ ખો ખચઠા ઝીંઘી સે હાથ ધો ખચઠા વો નાઝનીન બી મુસકુ
રાઈ અસદ કે પાસ આઈ કહા અચ શખ્મ લુટેરા પન કરના અગ્રજા નહીં અરના
મતલબ દીલી હમસે બયાન કર ઇસ લુટ મારસે કયા ફાયદા હય શાહઝાદા ઉસકી
ગોહર રેઝી કલામ સે માલા માત્ર હો કર ગોયા હુવા કે અચ ચાર દીલ નવાઝ વાય
આયાએ નાઝનીન અપની બનસે તંગ થા જબ બાઈસ ઇસ નંગ કા હુવા કઈ ફાકે
શુરે ચે કે મંચને ખાના છીના મલકાને કહા ફાકા મસ્તી તુમ હારી ઝહીર હય
ઇસે મંચ કયા કફ કહી અપના ઠેકાના કરો કોઈ ઓર ધર દેખો શાહઝાદે ને કહા
અચ મલકા હમ તીશ નએ દીદાર તુમ હારે હંચ ઝકાતે હુસ્ન તુમ સે માગતે હંચ
મલકાને કહા બે ગેરતીકા ખુદા ભલા કરે સવાલ દાગર મંચ કુછ કેહતી હું
તુમ કુછ સુનતે હો ચલો અપના ચલતા ધંધા કરો અસદને-કહા-શે એર-ખાક હી
અપની ઉઠે તો ઇસ મકાંસે ઉઠ સકે-હમ જહાં જુ નકચેપા બચકે ન વાંસે ઉઠ સકે-
અચ મલકા હમ કહાં બએગે તુમકારા સંગે આસ્તાં હય હમારા સર હય મોહખત
સે અજબુર હર બશર હય ચે બાતે સેકરા મંચ હો રફીથી કે ખવાસુને અરઝ કીયા
અચશાહ ઝાદી ચેહ રાસ્તે કા મુકદ્દમાં હય ચહાં ન ઠયરીએ ઇનકો બી ઘર લે ચલીએ

अथसा न हो कोछ आनओ हुअर के दुशमनु' को रंज पोहयाओ धलआम दे जहनाम
करे मलकाने ये सुनकर शाहआदे ने कड़ा अगर अथमे ही आप लुके ह'य मेरे गरीब
जाने म'य तशरीफ ले खीओ जानानाश इरमाधओ दीव भेह लाधओ शाहआदा ह'स
कर मलका के साथ हुवा मलका उनडें दीओ हुथे फरीज उस भकान के आध असहने
धंस भकान रश के युव सीतां को देभा के आर दीवारी पर उसकी मशकला क्रीया हुवा
ह'य जवाहीर की पीयकारी की ह'य मअकुष मत्ता सु लायला ह'य हरो दीवार के सड़ा
के इअर आधनओ सीकहर अगे गवरत हासीव ह'य ओर हवेदीओ रंगीन के मुकाशील
इगपुरे खीनका आतीओ हसरत दीव जीर्वा जीर्वा तामीर शेहनशीन सरापा परी की तस-
वीर अल'दीओ कमर ताज ओओ इलक भीताइ' की उसपर यमक के मलका भेह जभीन
शाहआदे को दरवाजे पर छोडकर ओक कमरे पर यउ गध कनीजु' को हुकम ओह तीनाम
करने का दीया मसनद पुरकर भीछवाध वेकीन यडां असहने भेतापी करके खाहा के कमरे
के जीने पर यउ नड' नयमे ही होतीन सीप्रीपर कदम रजभा कीसीने ठाकर नीचे ह्रेक
दीया झीर कदम क्रीया झीर अथसाही हुवा हो तीन गार धसी तरह असहने पट'जनी
आध लेकीन कमरे पर नोन सका धस अरसे म'य मलका उतर कर आध कयक्रीयन
शाहआदे की देभकर भील भीलाकर ह'सी ओर कडा पराओ भकान म'य आपने खले
आना भेल समज दीया ह'य ये केहकर अपनी वजीर आदी मलका दीलाराम नहु
से कडा के पुरी साडेभा याने स'दल नहु धस जगेह दीसारे सेडेर आध गध ह'य
के कोछ जेर आहमी भकान म'य न न सके धसी वकन कोछ अथमा सेडेर कर के रास्ता
छोअओ ओर म'य असह को अ'दर भकान के ले नड' दीलारामने अइसुं प.उ
कर हस्तक दी राह लुव गध मलका भेहजणी शाहआदेको लेकर कोठे पर आध
ओर मसनद पर लाकर भीठाया अवासु को हुकम दीया. हस्तर खुवान चुनो भासा
हाजीर करो य हुकमे मलका झीव हैर लनीइ गुनागुं ओर तआम हाओ लजीअ
मुकलमु उनहुने हाजीर क्रीया मलकाने असह से कडा भीसभीलाह नोश इरमा-
धओ ओर भाद इराग तशरीफ ले नधओ असहने कडा अथ नने न' तेरे सेषे अकन
को देभकर मेरी लुक प्यास गध अथ जाने को ह'मे लजते दीव ओर पीनेको पुने
एगर ह'य तुमहारा दीदार मदेह नजर ह'य अगर ह'मे जाना भीलाना मनजुर हो युव-
शने धसलाम की सयर करो आरस्ताने इलाकत से नीकल कर सेडेर करने से ताधण हो
मलका ये सवाल शाहआदे का सुनकर हम अयुध हुध ओर कुछ सोयकर जवाब दीया के
सेडेर करना सुओ नही आता मजर दीने सामरी ओर पुहाव'दे ल'का के त'ज करने
म'य कलाम ह'य फीस दीओ के धन पुहाव'द का अडा नाम ह'य असहने कडा अथ
मलका अगर ल'क, सख्या होता तो मेरे नाना लभजा साधण करां से भागता न
हीरता मलकाने जण नाम अमीर का सुना समल के येह शजस आली नखणवाहा
हसण ह'य भोडत पुश हुध ओर असह के समजने से ल'क, परस्ती को तर्क क्रीय

શાહઝાદા જ્યાર મલકા દોનું ખાના ખાને મંચ મસરૂફ હુવે ખાતે ખાહમ મોહબ્બત કી કરતે બાતે થે કે યકાયક આંધી તીરા વ તાર ઉઠી જ્યાર ખર્ક શોઅલા ખાર ચમકને લગી શાહઝાદા ગલરાયા દુરસે પનાહ માગને લગા દેખા કે એક સાહેરા અગ્રધહે પર સવાર ડરાવની સુરત બનાએ પીર ઝાલા નીલા અસાખા બાંધે કાઢી કુરયા જોડે ખાહુ' કી જટાએ લટકાએ મીટટી થોપે હડડીયું ખોપરીયું કે હાર ગત્તે મંચ ડાલે આ પોહચી મલકા જ્યાર અસદ કો ખેઠે દેખકર પુકારી જો શોખ દીદા નંગે ખાનદાન યે કોન હય જીસે તુલીએ બચી હય મલકા ચેહ સુનકર ખડી હો ગઈ જ્યાર કહા અય કુદીયે કયદે તીલરસમ લુકા પ્યાસા યહાં આ નીકલા થા મંચને રેહમ ખાકર ખુલા લીયા જ્યાર ખાના ખીલાયા અબ યે ચલા બચગા વોહ સાહેરા કે નામ ઉસકા સંદલ બહુ હય એ ખાતે સુનકર ઉસવકત તો ખામોશ હો ગઈ મગર દીલ મંચ સોચી કે યે કયદી યુનેકગારે અફેરા સીયાખ હય આપડી કતલ હો બચગા લેકીન મલકા કો યહાંસે લે ચલ અબ યહાં રખના અછછા નહીં અમી ખયર હય વરના ચેહ ખરાખ હો બચગી ચેહ સોચકર પાસ મલકા કો યહાં સે લે ચલ જીસકો જવાની કી ઉમંગ મંચ લાખ તરહકી તરંગ હય બસ દેખને હી શયદા હુઈ જ્યાર ખીયાલ કીયા કે તુ ખુડકોયા હય તીલરસમ મંચ કોઇ તુજે પુછતા નહીં યે કયદી અપના બાન બચાતા ગનીમત બનેગા ઇસે તુ અફેરા સીયાખ સે માંગવેના જ્યાર મજે ઉડાના ફીલ હાલ ઉરસે વરલ કર અયસી ફીક કર કે મલકા સે કહા કે મંચ સામને જો કમરા હય ઉસમંચ કંઠેરતી હુ' તુ ઉસ જવાંન કો મેરી સોહબત કે લીએ રાઝી કર કે વહાં લેજદે મંચ ખતા તેરી મઆફ કરંગી નહીં' તો તુજે ઉસકે પાસ ખેડને કી સઠા દુંગી યે કેહકર આપ કમરે મંચ ચલી ગઈ જ્યાર સેહેર કે જોરસે અપની સુરત પંદરા ખરસૂ કી હસીના વ જમીલા જયસી કોઈ જ્યારત હો વયસી બનાઈ કે અબ જો કોઈ ઉસે દેખે ઉસકે જનાલ પર ફેરેફતા હોવે જ્યાર યહાં મલકાને અસદસે કહા લો સાહબ મુખારક હો પુદીખાન તુમ પર આશીક હુઈ અબ હમે' આપ કયું પુછેગે' આપકો ખુદાને અયસી માશુક તરહદાર કે જીસકા સીન સાતસો ખરસ કા હોગા ઇનાયત ફરમાઇ બઈએ ઉસકે સાથ મજે ઉડાઈએ અસદને ઇન ખાતું' કા ખીયાલ ન કીયા જ્યાર ઉઠ કે સંદલ બહુ કે પાસ ચલા મેહ જર્મીને આબ દીદા હોકર દામન પકડ લીયા જ્યાર કહા કયું સાહબ ઇનનીહી દેર મંચ આપને હમારી મોહબ્બત દીલસે ભુલાદી જયસે ઇન તીલું' મંચ નેઝ હીનથા અસદને મલકા કો ગલે લગાયા આંસુ પુછે તસકીન દી કે બની મંચ તેરા શુલામ હુ' દેખના કે મંચ ઇસ કેહખા કે પાસ બકર કયા કામ કરતા હું' અલ ગરજ મલકા તો શેતીહી રહી જ્યાર અસદ દામન છુડાકર કમરે મંચ સંદલ બહુ કે ગયા દેખા કે વોહ એક જ્યારત ખુબ સુરત બની હુઈ બસદ અંદાઝે નાઝ મસનદે નાઝ ખર બચી હય સામને કશતી શરાખકી લગી હય પલગડી જવાહીર કે પાયું' કી ખીહી હય અસદ બકર ખરાખર ખેડ ગયા ઉસને પેહલે તો ઇંગ માઝ જતાયા ફીર

ਜਮ ਸ਼ਰਾਮ ਸੇ ਕਰ ਕਰੀਯਾ ਅਸਦਨੇ ਜਮ ਲੇ ਕਰ ਕਛਾ ਅਧ ਜਾਨੇ ਮਨ ਅਪਨ
 ਭੁਠੀ ਸ਼ਰਾਮ ਮੁਝੇ ਫੇ ਕੇ ਪੀਯੁ ਘੋਰ ਫੀਝੇ ਮੁਝਤਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਤਸਕੀਨ ਫੁੰ ਘੋਰ ਮਧ ਤੇ
 ਤੇਰਾ ਤੀਸ਼ਨਘੇ ਆਘੇ ਭੁਲਾਏ ਵੀਸਾਲ ਫੁੰ ਖੇਡ ਕੇਡ ਕਰ ਗੋਫ ਮਧ ਫੋਲਾ ਵੀਯਾ ਸੰਫਲ
 ਆਫੁ ਮਝੇ ਕੀ ਪਯੋਡ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਯਾ ਕੀ ਲੇਕੀਨ ਅਸਦਨੇ ਪਲਗਪੀਪਰ ਲੇਟਾਯਾ ਘੋਰ ਘੇ
 ਛਾਥ ਗਰਫਨ ਪਰ ਰਘੁਆ ਫੋਨੁ ਟਾਂਗੁ ਕੋ ਰਾਤੁੰ ਸੇ ਗਾਂਡਾ ਸੰਫਲ ਆਫੁ ਸਮਝੀ ਕੇ ਥੇ ਪਯਾ
 ਕਰਤਾ ਫਧ ਅਧ ਮਤਲਭ ਤੇਰਾ ਹਾਸੀਲ ਫੁਵਾ ਘਾਫਤਾ ਫਧ ਮਗਰ ਅਸਦਨੇ ਖੰਸ ਤਰਫ ਗਏ
 ਕੋ ਫਯਾਯਾ ਨਫਸ ਜਸਦ ਮਧ ਪਧਮੀਡਾ ਫੁਵਾ ਗਲਾ ਅਸਦ ਫਯਾਘੇ ਥਾ ਸੇਫੇਰ ਲੀ
 ਫੋਲਾਕਾ ਲਾਭ ਤਤਪੀ ਮਗਰ ਪਯੋ ਮਧ ਸ਼ੇਰ ਕੇ ਆ ਯੁਕੀ ਥੀ ਕਥ ਖੁਟ ਸਕਤੀਥੀ ਆਘੀ
 ਕੋ ਟਾਘੇਰੇ ਝੁਡ ਨੇ ਕਫਸ ਤ-ਸੇ ਪਰਵਾਭ ਕੀ ਫਸ ਵਕਤ ਘੋਡ ਸਫਾਘੇ ਮੁਛੀਭ ਆਧ
 ਮਾਲੁਭ ਫੁਵਾ ਆਮਮਾਨ ਫੁਟ ਪਤਾ ਅਸਦ ਫੁਟ ਕਰ ਅਵਗ ਆਪਤਾ ਫੁਵਾ ਘੋਰ ਮੋਡਯਯੀਨ
 ਰੋਜ਼ਨੇ ਫਰਸੇ ਖੰਘਤੀਵਾਲ ਧਾਨੇ ਛਾਤ ਅਸਦਕਾ ਫੇਭ ਫੇਭਕਰ ਜਲ ਰਹੀਥੀ ਘੋਰ ਫੀਲਰੇ
 ਫੇਡਤੀ ਥੀ ਕੇ ਫਮਸੇ ਤੁ ਕਥਾ ਕੇਡਕੇ ਆਥਾ ਥਾ ਧਧਾਂ ਥੇ ਮਰਫੁਵਾ ਖੰਸ ਯੁਡਫੀਯਾ ਪਾ
 ਰੀਭ ਕਰ ਕਥਾ ਕਥਾ ਫਾਰੋ ਮਫਾਰ ਕਰ ਰਫਾ ਫਧ ਖੰਸ ਅਰਸੇ ਮਧ ਸਫਾ ਆਵਾਫਗੀਰ ਕ
 ਘਵੰਫ ਫੁਧ ਤਾਰੀਕੀ ਆਲਮ ਮਧ ਛਾਗੁ ਆਧੀਯਾਂ ਫਠਨੇ ਲਗੀ ਪਥਰ ਪਠਨੇ ਲਗੇ ਆ
 ਅਰਸਨੇ ਲਗੀ ਆਫ ਲੇਡਮੇ ਕੇ ਸਫਾ ਆਧ ਕ ਮਾਰਾ ਮੁਝੇ ਫਗਾ ਸੇ ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਸੰਫਲ ਆ
 ਥਾ ਅਫਸੋਲ ਫਧ ਕੇ ਸਾਨਸੋ ਅਰਸ ਕੀ ਫਮਰ ਮਧ ਕੇ ਖੰ ਫੁਲ ਆਯੇ ਜਵਾਨੀ ਸੇ ਮਧਨੇ
 ਨ ਧੁਨਾ ਥਾ ਕੇ ਸਰਸਰੇ ਅਯਲਨੇ ਮੁਝੇ ਫਧਾਨ ਕੋ ਪਤ ਮੁਰਫਾ ਕੀਯਾ ਮਲਕਾ ਥੇ ਸੁਨਤੇ ਫੁੰ
 ਗਲਰਾਧ ਘੋਰ ਫੀਫ਼ਾਰਾਮ ਆਫੁਸੇ ਕਛਾ ਘਤਾ ਗਯ ਫੁਵਾ ਫੁਫੀ ਆਨ ਕੋ ਫਨਫੁੰ ਨੇ ਮਾ
 ਡਾਲਾ ਫੀਫ਼ਾਰਾਮਨੇ ਕਛਾ ਵਰੀ ਆਪਕੀ ਮੋਫਯਮਨ ਮਧ ਸ਼ਾਫਤਾਫੇਨੇ ਅਪਨੀ ਆਨਕਾ ਫੁਟ
 ਪੀਯਾਲ ਨ ਕੀਯਾ ਘੋਰ ਫਸੇ ਫੀਫ਼ਾਕ ਕੀਯਾ ਯਰਾ ਫਨਫੇ ਆਕਰ ਫੇਯੇਂ ਤੋ ਕੀਸ ਫਾਲ ਮਧ
 ਫਧ ਘੋਰ ਕਥਾ ਮੁਝਰੀ ਫਧ ਮਲਕਾ ਮਝੇ ਫੀਫ਼ਾਰਾਮ ਕੇ ਅਫਰ ਕਮਰੇ ਕੇ ਆਧ ਫਸ ਵਕਤ
 ਘੋਡ ਤਾਰੀਕੀ ਲੀ ਫੁਰ ਫੋ ਯੁਕੀ ਥੀ ਲਾਸ ਸੰਫਲ ਆਫੁ ਕੀ ਪੀਰੇਫਨਾ ਪਧੀ ਥੀ ਘੋ
 ਅਸਦ ਘੇਕ ਆਨੀਭ ਘਤਾ ਫਸ ਰਫਾ ਥਾ ਕੇ ਮਲਕਾ ਰੋਤੀ ਫੁਧ ਆਧ ਘੋਰ ਕਛਾ ਵਾਫਵ
 ਸਾਫੇਭ ਤੁਮਨੇ ਮੇਰੀ ਫੁਫੀ ਕੋ ਮਾਰ ਡਾਲਾ ਅਸਦਨੇ ਕਛਾ ਕਥੁੰ ਮਲਕਾ ਮਧਨੇ ਖੰਸੇ ਜਵ.
 ਜਫਤਮ ਮਧ ਵਾਸੀਲ ਕੀਯਾ ਮੋਡਯਯੀਨਨੇ ਕਛਾ ਸੁਯਫਾ ਨਫਲਾਫ ਕਥਾ ਕੇਡਨਾ ਫਰਥੇ ਆ
 ਪਕੇ ਫੀਫੇਸੇ ਕੇ ਅਧਲੀ ਘਾਫਨੇ ਵਾਫੀ ਪਰ ਫੁਛ ਲੀ ਰੇਫਮ ਨ ਕੀਯਾ ਫੁਸਰੇ ਥੇ ਕੇ ਮੇਰੀ ਫੁੰ
 ਫੁਫੀ ਕੋ ਮਾਰ ਡਾਲਾ ਘੋਰ ਮੁਝੀ ਸੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਾਯਾ ਘਾਫਤੇ ਫੋ ਅਸਦਨੇ ਗਫੇ ਮਧ ਮਲ
 ਕਾਫੇ ਛਾਥ ਡਾਲਫੀਘੇ ਪਧਾਰ ਕੀਯਾ ਮਲਕਾਨੇ ਛਾਥ ਯਟਕ ਕਰ ਕਛਾ ਕਥਾ ਮੇਰਾ ਲੀ ਗਲਾ ਖੁਟ ਫੋਫੇ
 ਅਸਦਨੇ ਕਛਾ ਮੇਰੀ ਮਨ ਤੁਯਪਰ ਫੁਰਯਾਂ ਅਗਰ ਮਧ ਤੇਰਾ ਗਲਾ ਖੁਟ ਫੁੰ ਤੋ ਫੀਰ ਮਧ
 ਲਾਲਾ ਕਥ ਭੀਫਾ ਘਧੁੰ ਥੇ ਆਤੇ ਫੋ ਰਹੀਥੀ ਕੇ ਧਧਾ ਧਧ ਸੰਫਲ ਆਫੁ ਕੀ ਯੋਪਧੀ ਫੁਟ
 ਘੋਰ ਆਨਵਰ ਮੁਧ ਰੰਭ ਫਸ ਮਧ ਸੇ ਨੀਕਲਾ ਘੋਰ ਅਫਸੋਲ ਅਫਸੋਲ ਫੇਡਤਾ ਫੁਵ
 ਫੋਲਾ ਫੀਫ਼ਾਰਾਮ ਆਫੁਨੇ ਕਛਾ ਅਧਮਲਕਾ ਥੇ ਆਨਵਰ ਨਹੀਂ ਫਧ ਘੇਡ ਸੇਫੇਰ ਆ ਸੰਫਲ
 ਆਫੁ ਕੇ ਲੁਸਮ ਨਾ ਪਾਕ ਮਧ ਤਮਾਮ ਫਰਮਕਾ ਸਮਾਥਾ ਥਾ ਘੋਡ ਨੀਕਲਾ ਫਧ ਅਫ਼ਸੋਲੀ

આખ પાસ બંકર ઉસકે મરનેકા હાલ કહેગા આપ કે ભી દુશમન મીસ્તે મલકા તસવીર બાદુ ઓર શાહઝાદાએ બદીઉઝમા કે ગીરફતાર હો બાએગે મેહજબીનને ગભરા કર કહા ફીર મંચ કયા કરૂં દીલારામ બાદુને કહા અસદકો લેકર ભાગીએ ઓર હોસકે તો તીલસ્સમ સે બાહર હો બાઇએ અસદને કહા મંચ ફતેહ કરને વાસ્તે તીલસ્સમ કે આયા હું બગેર કતલ કીએ અફરાસીયાખ કે તીલસ્સમ સે ન બાઉગા મેહજબીનને મીન્નત કરકે કહા અય દીલારામ બાદુ મુએ સેહેર નહી આતાં અગર તુજ સે હો સકે તો હમ હોનું કે ભગા લે ચલ દીલારામ બાદુને કહા અય મલકા મંચ અયસી સાહેરા નહીં હું કે કીસી મુલા ઝીમે અફરાસીયાખ ? મુકાબ લા કર સકું ચે તીલસ્સમ કે બહાર આપકો લે બાઉ મગર આપકે કેહને સે મંચ કમરે નીચે ઉતર કર એક પહાડકી સુરત બઝેર સેહેર બનતી હું આપ શાહઝાદેકો લે કર આઇએ ઓર ઉસ પહાડકી કીસી ધાટી મંચ મએ અસદ કે છુપ બાઇએ મંચ આપકો લે કર ઇસ શકલ સે ભાગું મલકાને કહા અછછા દીલારામ બાદુ નીચે કમરે કે બા કર ઝમીન પર ગલત માર કર એક પહાડ બન ગઈ ઓર મેહજબીન અસદ કે લે કર કમરે કે નીચે ઉતરી ઓર ઉસ પહાડ પર બા કર એક જગેહ પાશીદા હો ગએ ઉસ વકત વોહ પહાડ અપની જગેહ સે ઉખડ કર ચલા ઓર જીતની કનીએ અનીસે જલીસે મલકા કી થી વોહ માજરા દેખ કર રોને લગી મગર દીલારામ બાદુને કુછ ખીયાલ નકીયા ઓર ઉનહેં રોતા છોડ કર મલકા ઓર શાહઝાદે કે લે કર રવાના હુઇ મગર વો બાનવર બે સંદલ બાદુ કે સરસે નીકલાયા પાસ અફરાસીયાખ કે બાગે સયબ મંચ પોહયા અફરાસીયાખ તખ્તે સલતનત પર બયકા થા અરકાને દોલત વોઝરા ઉમરા હાઝીરથે નાચ હોરહાયા કે ચે બાનવર સામને તખ્ત કે પોહચ કર ગીરા ઓર પુકારા કે અય શેહેનશાહે સાહેરાં સંદલ બાદુ કે અસદને કતલ કીયા ચે કેહકર ઉસ બાનવર કે મુંહ સે એક શોઅલએ આતીશ નીકલા ઓર સારે પડ મંચ આગ લગી જલ કર ખાક હો ગયા અફરાસીયાખ ચે ખબર સુનકર રોને લગા ઓર સખ એહલે દરબાર કે સીયા પોશ હોનેકા હુકમ દીયા ઓર મલકા હયરત બાદુ કે શેહેર ના પુરસાં સે બુલ વાયા ઉસ્સે સખ હાલ કહા વોહ ભી રોને લગી અફરાસીયાખ મએ તમામ એહલે સલતનતે અકાબરાં તીલસમ જહાં સંદલ બાદુ કી લાશ પડી થી આય કનીએ મેહજબીન કી હાઝીરથી આકર કદમ પર ગીરી કે હમ બે કુસુર હંચ અફરાસીયાખ ને પુછા કે મેહજબી કહાં ગા કનીઝને સખ માજરા ખ્યાન કીયા અસદ ઓર મલકા કા અરઝ કીયા અફરાસીયાખ ને કહા બાહેર તીલસ્સમ કે કયા મબલ બે બા સકે અબ પેહલે મંચ લાશ સંદલ બાદુ કી ઉઘાડું બાદ ઉસકે ઉસકે ઉસ ગેસુ બરીદા કે સઝાડું ચેહ કેહ કર હુકમ દીયા કે તમ મુલ વુ બુલુસ હાઝીર હો બા હુકમ લાઁ ઓર નાકુસ બબને વાલે નામ સામરી વ જમશેદ કા નામ લેને વાલે હાઝીર હુવે સવારાને તીલસમી કે ફાલાદ કે પુતલે હંચ

માલકે તીલસ્મેને બતાવે હંચ બુલુસ તીલસ્મે મ લેકર આવે તમામ અકાબરને તીલસ્મે જમે હુંને ચોર લાથ સદલ બદુ કી બડી ધુમસે દીને જમશેદી વાલુને ઉઠાઈ આવ ગરજ જળ અફરા સીયાબને ઇસકામ સે પુરસત પાઈ વહાંસે મલુલ બાગ સંચ આયા જહાં ઇસકે ખેચાને કા તખત થા ચોર તખત પર ખેચઠ કર ઉમરાએ તીલસ્મે કો ઇસ મઝમુન કે ખત લીખફર રવાના કીએ કે દીલારામ બદુ વ મેહજબીન વ અસદ નખીર એ હમઝા કો લેકર ભાગી' હંચ ઉનહે' જહાં પાના હુઝર મંચ ગીરફતાર કરકે લાના ચોર સખ ફરમાં રવાઈ કો એક એક હુકમ નામા બનામ મલકા મેહરૂખ બદુ કો લીખખા મેહરૂખ બદુ મેહ જબીન ઇલમાસ પોશ કી નાની હંચ ચોર બદુગર મે બદલ હંચ સામરી ચોર મુનજમી મંચ લાસાની હંચ અફરા સીયાબ કી રીશતેદાર હંચ ચોર બડી હોશીયાર હંચ પેહલે તીલસ્મે ખાતીન મંચ રહેતી થી લેકીન જળસે બેટા ઉસકા શકીલ બદુ મલકા ખુબસુરત બદુ હબતરે હંચરત બદુ પર આશીક હુવા મેહરૂખ સેહેર ચશમ બખોફ અફરા સીયાબ તીલસ્મે ઝાહીર મંચ ચકી આઈ ચોર પીરાતએ રંગી હીસાર એક તીલસ્મે હંચ તીલસ્મે ઝાહેર મંચ વહાં રેહના અખનીયાર કીયા અફરા સીયાબ જળ હાલે ઇશક ખુબસુરત સે આગાહ હુવા ઉસે ગીરફતાર કરકે સેહેર કે હંચોલે પર ખીઝ દીયા દરયા એ ખુનેરવાં કે ઉસ તરફ એક સખઝા ઝર હંચ કે વહાં ખુબસુરત હીઝોલે પર ઝુલા કરતી હંચ ઉતર સકતી નહીં' ચોર શકીલ બદુ કો અફરા સીયાબને પાસે ખાતીર મેહરૂખ સેહેર ચશમ છોડ દીયા હંચ ઉસે કીસી તરફ કી તફલીફ નહી ઇસ લીએ કે મેહરૂખ એક બડી ભારી બદુગરની હંચ ચોર રાંઝે તીલસ્મે બતતી હંચ બારા હઝાર સાહેર ઉસકે તાખેદાર હંચ પીરાતએ રંગી હીસાર મંચ આગાહ હંચ યે ઉનકી હાકીમ હંચ અફરા સીયાબ ખોફ નાક રહેતા હંચ ચોર ઝાહીર મંચ ખાતીરદારી કરતા હંચ ચોર ખાતીન મંચ અદાવત રખતા હંચ કીલ હાલ ઉસને યે ખીયાલ કીયા કે મંચ અગર ઉસકો મીસલે તસવીર બદુ કે ગીરફતાર કરંગા મેહરૂખ, કે ઉસકી નાની હંચ ઘુરા માનેગી અયસા ન હો ફીતુર કરે ચોર તીલસ્મે કુશા સે મીલ બાએ બહી' લેહાઝ પેહલે નામા ઉસીકો તેહરીર કીયા કે અય મલકા મેહરૂખ નવાસી તુમહારી અમદ કે સાથ ભાગી હંચ બા વુખુદ ઇસકે મંચ ઉસકો બાદશાહે તીલસ્મે બનાયા મરત બા બકાયા લેકીન ઉસને કુછ મેરા ખીયાલ ન કીયા નગો નામોસ સે હાથ ધેના ચાહીએ કે બ હુકમ દેખને નામે કે મેહ જબીન કો તલાથ કરકે હાઝીર કરો તાકે તુમહારી તરફ મલકા કો ચશમે નુમાઈ કરકે છોડડું' ચોરતી લસ્મે કુશા કો કતલ કરૂં' અગર તુમહે' ઇસ હુકમ કી તામીલ મંચ કુછ ઉર્ઝ હોગા મુલકો માલ ઝખત હોકર કતલ કી બવગી સરકાર કી બાગી કેહલાવગી યેહ મઝમુને એ તાબ મશહુન ઝખતે તેહરીર મંચ લાકર ઝુન્નાર બદુ અપને મુઝાઝીમ વાલા એહતે શમ કો દીયા કે મેહરૂખ કે પાસ લે બાએ ચોર જવાબ બા સવાબ લાએ ઝુન્નાર

બહુ નામા લેકર બાદ કીત્થે મુસાફર રાહ શેહેર હીમાર રંગીન મંચ પોંહ્યા
ખબર ઉસકે આનેકીમેહરૂખ સેહેર ચશમ કો હુધ ઉસને ઇસતક બાલ કરાયા ઓર
અલ ઇમારત મંચ લાઇ સામાને દાવત મોહઇયા કીયા નાચો રંગ કા જલસા હુવા બાદ
ફીરા ગતે ઉમરાત મેહમાનદારી બાઇ સે તશરીફ આવરી પુછા કે કીસ સખખસે આપને
ઇસ કલબ એ એહઝાં કો ઇસ આજુઝા કે સરફરાઝ ફરમાયા ઝુન્નાર બાદને નામા
અફરા સીયાબ કા દીયા મેહરૂખને જબ મઝમુન નામે પર એતીલા પાઇ ચુકે
અફલીયા ઓર ફહીમાથી આહીસ્તાયે લખપર લાઇ કે અય ઝુન્નાર બહુ આપ ઠયરે
રહે મંચ જવાબ નામા સમજ કર દેતી હું અપને મુશીફ સે સલાહ લેતી હું ઝુન્નાર
બહુ મુકીમ હુવા ઓર મેહરૂખ વહાં સે ઉઠકર અલગ મકાન મંચ આઇ અઝબસ કે
ઇન્દમે તુજુમ મંચ પુરા દખલ રખતી હય ઝાયયા ખીયા ઓર અસદ ઓર અફરા
સીયાબ કા હાલ હરયાફત કીયા માતુમ હુવા કે અસદ શેહસવારે આત્રી જનાબ કાતીલે
અફરા સીયાબ હય તીલસ્મ કો ફતેહ કરેગા જે ઉસકે શરીફ હોગા ઇઝત પાએગા
જન અયગી આખરૂ મીલેગી જે ઉસે મુખાલીફત કરેગા મારા બયગા ઘર ખરબાદ
હોગા કહીં ઠેકાના ન પાએગા ગરઝ જબ યે ઉસે ઇન્દમેતુજુમ સે આહીર હુવા દીલસે
કહા મેહ જખીન તેરી તુરે નઝર હય ઉસકી શરાફત કર અફરા સીયાબ નમક
હરામ હય ઉસે કનારા કરના બેહતર હય કીસ લીએ કે લારીન બહુ જે પેહલે
બાદશાહ ઇસ તીલસ્મ કા થા ઉસકો ઉસને કયદ કીયા હય ઓર તેરે ફરઝદ શકીલ
બહુ સે બસબબ ઇશક ખુમસુરન બહુ અદાવતી રખતા હય ઓર ઉસકી માશુકા કો
તરફ તરફ કી તકલીફ દેતા હય અજબ નહીં જે ફરઝદ તેરા ઇસ મંચ મરબએ
દુન્યા સે ઝુઝર જાએ આહીએ કે બેટે ઓર નવાસી કી જન બયાઉ અફરા સીયાબ
સે લઠકર દીલકી લગી ખુઝાઉ ઇસ વકત સે બેહતર ફીર કોઇ ઝમાના ન મીલેગા ફાલ
બી નેક હય તીલસ્મ કુશા બી આયા હય ફીલ જુમલા યે સોચકર નામે કે જવાબ
મંચ અરઝી અફરા સીયાબ કો લીખી જલસી ઇમારત યેહ થી કે અય શાહેબહુ
વાએ શેહેનશાહે સાહેરાં એક તોકી મુનાઝને બ નામ ઇસ નહીફ પર ઝરૂર દુર ફર-
માયા સર એહ કહે ખાંકસાર કો ઓળે આરમાં પોંહ્યાયા જે કુછ કે નીરખત નવાસી
મેરી કે ઇતાબ આહીર હુવા હય બની સારૂં કો બકા ઇસને જબ હોતા હય ચુતો
કમતરીન હમેશા સે માતુમે દરગાહ હય. કોઇ ન કોઇ ઇવઝામ ઝરૂર મીલા હય નઝરે
રેહેમ ઓર ચશમે મુકરરમ મેરી તરફ મુહતસે નહીં હય દુર ઉફત ફખી સાતે ખાના
નશીં હય મગર ઇસ અમર ખાસ મંચ સરાસર બે કુસર હય મોહખત સે બશર મજબુર
હય કોઇ બશર અપને તુરે નઝર કો ઝરે તેગ નહીં રખેગા લેકીન ઉસકા મરના બવારા
ન કરેગા પુલાસા ઇસ હકીરા સે યેહ મુમકીન નહીં કે મેહ જખીન કો હુંઠકર
ગીરફતાર કરે ઓર ઉસકી ગરદન ઝરે તેગ બેઢેગ ઘરે હુઝુર માલીક હય પુલાહ
મુઝે સફરાઝ કરેં ચા ઉસકે એવઝ સઝાં દેં જે કુછ હો સકે મેરે હક મંચ કોતાહી ન

કરે' સુઝે ન આપસે કુછ સરોકાર હય ન મેહજબીન કી મીલલત ઠરકાર હય ઝીયાલ હલલે અદમ અરઝી તઈયાર હુધ ઝુન્તાર બાદુ કે હવાલે કી વો લેકર તરફે અફરા સીયાળ કે રવાના હુવા ઝોર ઇધર મેહઝૂખને અપને બારા હઝાર સાહેરે' કો હુકમ તઈયાર હોને કા દીયા વો સખ તઈયાર હોકર હાઝીર હુવે ખેમે' ડેરે લગે મેહઝૂખ ને અપની મા મલકા માહબબુ કો બી સાથ લીયા ઝોર એક નામા અપને બેટે શકીલ બાદુ કો બી લીખ્યા બેટા ઉસકા કોહસ્તાન મંચ ખસખખ ઇશિક મલકા ખુખ-સુરત કે રહતા હય સેહરા પસંદ હય ધરખુરા માલુમ હોતા હય બારા હઝાર સાહેરે ઉસકે સાથ બેહરે હીફાઝત મેહઝૂખને કરદીએ હંચ વો બી સેહરા મંચ રેહતે હંચ ગરઝ ઉસકો એતેલા દી કે અચ ફરઝંદ હમસે ઝોર અફરાસીયાળ સે બીગડ ગઈ હય લાઝીમ હય કે હમતક આવ ઝોર ફેજ કો બી અપને સાથ લાવ જખ નામા શકીલ કે પાસ પોંહ્યા બોહત ખુશ હવા કે અખ યા અફરાસીયાળ કે હાથ સે મારે બએગે' યા અપની માથુંકા મલકા ખુખસુરત કો પાએગે-શેઅર-યા તો સર દેતે હંચ યા લે તે હંચ દીલબર અપના-આજ ઝગડા હી ચુકા લે તે હંચ ચલ કર અપના-ઉસી વકત બારા હઝાર કા લશકર લે કર પાસ અપની માં કે આયા મેહઝૂખ ચોખીસ હઝાર કી હમીયન સે વાસ્તે હુંટને મેહજબીન કે રવાના હુધ લેકીન ઝુન્તાર બાદુને બાકર નામા અફરાસીયાળ કો દીયા વો નારી પડકર આતી શે ગઝબ સે જલા જખ અરઝી પડ ચુકા ફૈરન ચંદ સાહેરે કો હુકમ દીયા કે મેહજબીન કો ગીરફતાર કર લાવ ઝોર જો ઉસકી હીમાયત કરે ઉસે બી સજા દો ઝોર મંચ લશકર કશી એક ઝોરત પર કયા કરૂં તુમ મંચ સાહેરે મેહઝૂખ કી ફેજ કે લીએ કાફી હો હુકમ સુનતે હી બેહરે ગીરફ તારી મેહજબીન વે અસદ રવાના હુવે નામ ઉનકે વકત પર બચાન હોગે મગર અખ હાલ ઉન હોનું શયદાએ યક દીગર યાને અસદ ઝોર મેહજબીન કાસુનીએ કે દીલારામ બાદુ ઉસી તરહ પહાડ બની હુધ પાંચ સો કોસ નીકલ ગઈ મગર સરહદે તીલસ્ત્રમ સે બાહર ન બસકી કહીં કોહ ચીની નઝર આયા કી ખુત નઝર આએ કહીં ખારીસ્તાન નઝર આયા કહીં શુલઝાર દીખાર્દ દીએ ઇસ તરહ કોહસ્તાન ઝોર દરયાએ ઝખખાર સખ ચુકામ ત્ય કીએ જખ બોહત દુર અપની દાનીસ્ત મંચ નીકલ આઈ ઉસ વકત એક જગેહ ઈયરી અસદ ઝોર મેહજબી' સે કહા પહાડ પરસે ઉતર આવો વો ઉતરે આપ ખ સુરત અરલી બની ઝોર પોશીદા ફીર ઇન હોનું' કો લેકર ચલી ચોડી દુર પર એક સેહરાએ સખઝ ઝાર મીલા કે જહા હર સીમત કુછુંકા અંબાર થા દરખત ઝુન બન સાચાદાર લગે થે નીચે ઉનકે ચશમે પાની કે બેહતે થે નઝમ-બેડી આબુ હર તરફ કો બહે-કરે' સર્વ પર કુમ-રીયા ચેહચહે-ખડે શાખ દર શાખ બાહમ નીહાલ-રહે' હાથ ખુ' મસ્ત ગરબન મંચ હાલ-કુચ દીલ આશમ પાતા હય ભુકે 'આસે બી હંચ દીલ બચકા જાતા હય ઝરા એક હલમા ઠેહેર કચલે શહ સે આંસુદા હો કુછ સુમ કીન હોતા બાઉ દીલારામ કો

હાલપર શાહઝાદી કે રોના આયા કે અફસોસ યે વોહ શાહઝાદી આલી બહ હય કે જસકે હવાદાર કા પા પકડ કર સત્તરા હજાર બાદશાહ ઝાહીયા ચલતીથી' બન્ને હુકમ સે ખીલાફ કદમ ન રખતીથી નીઝ વોહી બ સરોપા સેહરા મંચ રવાના બ હીવાના હય ન છત્તર શાહી હય ન ડંકા ન તખ્ત રવાના હય સચ હય ઓર શેહનશાહે ઇશક કી બારગાહે રફીઅ મંચ મરતબજો' શાહો ગદા ચકસાં હય ઓર અસીરબી દેખે જો બન બચે. કીસી બ અમાં મીલે ઝમીનો આસમાન દુશમન હય હજાર તરહકા દરપેશ રજો મોહન હય અફરાસીયાબ બેયાં હોગા હજાર હા સાહેર' કે લેબ હોગા કોઇ દમ મંચ આફત આયા ચાહતી હય. આઇનજો ખીયાલ મંચ જલવ-જો ઉરસે મરગ હીખાતી હય મગર ખેર યે શાહઝાદી થક ગઇ હય કહી ઠેહર બજો દેખો કયા હોતા હય ઓર મુકદ્દર કયા હીખાતા હય યેહ સોચ કર દીલારામ ઉસ ખેશ ફરહત નાક મંચ કરીબ એક પહાડકે ઠયરી, લેકીન મલકા અપને હાલ પર ફરયાદ આસા સર પીટકર રોને લગી. અસદને ઉસ શીરી અદા કી હીલદારી કી મલકા-ને કહા અય ખેવફા હમને તેરે લીજો કયા કયા ન રંજ મોલ લીયા. કીત્તઅ—

અગરચે પથ્થર મંચ તુખમે ઉલફતકા અય સીતમગર હમ અપના બોતે—

તો થા ચકીનન કે ઉસકે નીચે કભી તો રેહતે કભી તો સોતે—

ન અયસે ગલીયુ મંચ તેરી ખાતીર કીજો હંચ નાલે ફીરે હંચ રોતે—

ખરાબો ખસ્તા ઝલીલો રૂસ્વા ન તુમસે મીલતે ન અયસે હોતે—

ખેર ઇસકા કયા ગીલા હય યેહબી કીસ્મતકા લીખખા હય મગર ઇસ વક્ત કોઇ ગીલા મુમકીન હોતો કહીસે બહમ પોંહચાવ તાકે શીફત ખ્યાસ ભુક કી દફે હો. અસદને કહા કે અય મલકા તુમ યહાં ઠયરો મંચ કોઇ હરન શીકાર કર લાઉ ઉસકે કબાબ લગા કર ખીલાઉ, યેહ કેહકર તીરો કમાન લેકર અસદ રવાના હુવા ઓર દીલારામકો મલકા પાસ છોડા પહાડસે દુર બંકર હરન મીલા અઝ બસકે પયદલ પાઉસકે પીછે દુર નીકલ ગયા ઓર યહાં જબ શાહઝાદે કો અરસા હુવા દીલારામ ને કહા મંચ બંકર શાહઝાદેકો બુલાલુ' અયસા નહો કોઇ સાહેર મીલ બજો ઓર ઉનકે દુશમનુકો ગીરફતાર કરે યે કેહકર રવાના હુઇ. મેહજમીન અકેલે ઉસ તનહાઇ મંચ રોતીથી ઓર કેહતીથી કે અય ફલક કબતક મુઝે દરબદર ફીરાબેગા યે રોઝબદ દીખાબેગા યે સોચ મંચ થી કે જો સાહેર અફરા સીયાબને રવાના કીજો યે ઉન મંચ બુદમાત બહુ નામ એક સાહેર ઇધર આ નીકલા. મેહજમીન કો બયઠે દેખ-કર હીલસે ખીયાલ કીયા કે યેહ અયસી હસીના વો જમીલા ઝરો ઝેવરસે આરાસ્તા હય ઓર શાહને હુકમ ઇસકે કલ કરનેકા દીયા હય ઉસકો પોકેસે અપને ઘર લે બંકર સવાલે વસ્લ કર અગર મંજુર કરે તો ઓરત બી શકીલા હયા. ઓર ખોલો-ઝર બી રખતી હય. બડી આશાયસસે બસર હોગી, ઇસ હંગામે મંચ કોઇ યે શુમાન

ન કરેગા કે મેહજબીન મેરે યહાં હય. બલકે યેહ સમઝેગે' કે અસદ લગા લે
 ગયા. ગરબ યે બાત સોચકર ફરીબ મલકાકે આયા ઝોર સલામ કીયા. મલકા ઇસ
 બેહયા કો દેખકર હરી કે યેહ મુઝે ગીરફતાર કર લેખાયગા લેકીન ઉસને કહા અય
 મલકા મંચ આપકા દોસ્ત હું' શાહઝાદા અસદ ઝોર દીલારામ બહુ કયું આપસે
 બુઢા હુવે. મલકાને કહા વાસ્તે તલાશ અગોહાને કે ગયે હંચ. **ઝુલમાત** ને સીફ
 હાલ દરયાફત કરને કો પુછા જબ દીલારામ વ અસદ કી કયફીયત માલુમ કર
 ચુકા. ઉસી વકત મલકારીને કહા અય મલકા શાહઝાદાએ અસદ મેરે બાગ મંચ ત-
 શરીફ લેગએ ઝોર મુઝે અપના મુનીબ કીયા અબ ઉસી જગેહ બયઠે હંચ ઝોર
 મુઝે આપ કે ખુલાને કો લેખ હય. મલકાને કહા દીલારામ આએ તો મંચ ચલુ. ઉસને
 કહા મંચ આપકા પોદ્યાકે ઉસે લીં ફાંડ લાઉંગા. મલકા ઉસકે કેહને સે ઉઠકર હમ-
 રાહ હુઇ યેહ મલકા કો લેકર અપને બાગ મંચ આયા. મલકાને ઉસ બાગ કો નીહા-
 ચત સખજ પાયા. દરખત શલદાર લગેથે ચગને નસીમ ઇતર આગી' સે બસેથે ખુલાસા
 કલામ મલકા આકર બાગ દરી મંચ બાગકી એક કુરસી જવાહીર નીગાર પર બયઠી.
 કહા અસદ ફીમ મુકામ પર હંચ ઉનહં ખુલાહો **ઝુલમાત**ને કહા **મેહજબી** અબ
 નામ ઉસકા ન લો મંચ તુમપર ફરેફતા હું'. પોકા દેકર યહાં લાયા હું' તુમ મેરા
 વસ્લ મંજૂર કરો તુમહારી બાન બચેગી યહાં બે હીફાજત તમામ બયઠી રહોગી જબ
 અસદ કતલ હો બાયગા ઝોર શેફનશાહ કા ગુરસા કમ હોગા. ઉસી વકત અપને ઘર
 ચલી. બાના મલકા છસ વકત ઇસ મઝમુન સે આગાહ હુઇ ગમરા ગઇ ઝોર કહા અય
ઝુલમાત ઇતના સમજ લેના કે અગર મેરી આબરૂ મંચ કુછ ફર્ક આયા મંચ ફૈરન
 અપને તઇ હીલાકે કફંગી ઝોર અગુશ તરી અલમાસ ચળા લુંગી. **ઝુલમાત** મીનનત
 કરને લગા કદમ પર મર પરને લગા મલકાને ન માના ઉસી વકત યેહ ઘમકાને લગા. ઝબર-
 દસ્તી હીખાને લગા, મલકાને દરગાહો ખુદા મંચ હુઆ કી કે અય ખુદાએ જહાં વારીસે
 બરીબાં મુજ મઝલુમ કી આબરૂ' ઇમ્મ આલીમકે હાથસે બચા ઉસવકત કુદરત ખુદાએ
 એક ઝોર સાહેર દ.ખ.ખાન બહુ નામ મલકા કી તલાશ મંચ ઉધર આનીકલા ઝોર
 આવાઝ મલકાકી સુનકર અંદર બાગ કે આયા. **ઝુલમાત**કો મલેકા કે સાથ દસ્ત
 અંદાઝી કરતે દેખા ઉસે ડાંટા કે બો બેહયા કયા કરતા હય. **ઝુલમાત** ઉસે દેખકર
 સમજા કે રાજ તેરા ફાશ હો ગયા. યેહ બકર અફરુ સીયાબ સે કહેગા વોહ તુઝે
 ઇસ હરકત ના શાયસ્તાકી સજા દેગા. લાઝીમ હય કે ઇસે મારકાલો ઝોર મલકાકે
 સાથ ઝબરદસ્તી કરો યે સોચ કર દ.ખ.ખાન પર એક ગોલા ફેલાલી સેહેર પડકે
 મારા કે વોહ ફટા ઝોર ઉસ મંચ સે ધુવા નીકલા. સારે બાગ મંચ તારીકી હો ગઇ
 દ.ખ.ખાનને યેહ સેહેર ઉસકા દેખ કર ફૈરન એક મુશકીઆ અપને ઝુલે સે સેહેર
 કે નીકલા ઝોર ઉસ મંચસે પાની લેકર ઉસ પાની પર પડકર ઉસ તારીકી કી તરફ
 ઉછાલ દીયા. વોહ સીયાહી ધુવાં એક તરફ સીમીટ કે હો ગઇ ઉસને ફીર ફસલ છીંટા

પાનીકા મારા કે વોહ હુલમાત પર પડા ચોર કતરે પાની કે ચીંગારીયાં બનકે ઉસકે જીસ્મ કે જલને લગે આખીર સારે જીસ્મ સે હુલમાતકે શોલે નીકલને લગે ચોર જલકર ખાક હો ગયા. સદાએ મોહીય પચદા હુઈ બાદ કુછ અરસે કે વો આફત મીટી ચોર સદા આઈ કે કશતી મેરા નામ હુલમાત બાદુ-દ.ખ.ખાન બાદુ-ઉસે કતલ કરકે પાસ મલકા કે ગયા. ઉસ શોલાર કે જમાલ સે વોહ જગેડ મુનવર પાઈ ઉસકેલી હીલ મંચ ખુરાઈ આઈ. મલકા પર હાઝર બાનસે શેફતા હુવા ચોર દસ્તા બસ્તા મલકા સે અરઝ કીયા કે અય શહે ખુ'ખાં અગર તુ મેરે વહાં રેહના. ગવારા કરે તો મંચ તમામ ઉર્મ તેરી ખીદમત શુઆરી કરૂં ચોર શેહનશાહ સે અરઝ કરકે તેરી ખતા માફ કરાદું ચોર મુકરબાને શેહનશાહ મંચ હું' કોઈ અયસા વયસા નહીં હું' મલકાને જખ યે કલામ ઉસ ના ફરબમ સે સુના કહા અય દ.ખ.ખાન બાદુ તેરી તો વો મસલ હુઈ કે-શેચોર-કે અઝ યુગાંલ ગર શુમ દર દયુદી-યુદીદમ આ-કેબત, ખુદ શુર્ગ ખુદી-ઇસ ખીયાલ ખામકો અપને હીલસે દુર કર જો મેરી અસમત મય ફર્ક લાએગા તો મુઝે ઝીંદા ન પાએગા દ.ખ.ખાન બાદુ સમઝા કે ચેક આશીક તીલસ્ત્ર કુશાકી હાં તુજસે રાઝી ન હોગી ચેહ તસુવર કરકે ઉસને સેંદર પડકે મલકા પર પુ'કા કે વોહ મલકા ખુદ ઉસ પર ફરેફતા હુઈ ચોર કહા મુઝે તેરે કેહને સે ઇનકાર નહીં હય. દ.ખ.ખાનને ખીયાલ કીયા ચેહ મકાન પરાયા હય ચોર માલીકે મકાનકો તુ કતલખી કર ચુકા હય. અયસા ન હો કે કોઈ બારીસ ઉસકા આબએ થા કોઈ ફરસ્તાહાએ અફેરા સીયાબ ઇધર આ નીકલે તો ફીર કબાહત હોગી બાનબી બાયગી ચોર મલકાબી છીન બાયગી ચેહ સોચ કર વહાંસે ઉઠકર ચક્કા મલકા સેંદર કે ઝોરસે ઉસ પર શયદા હય ચેહબી ઉઠકર પીછે ચલી ચોર દોનું' ઉસ બાગસે નીકલ કર સેહરા મંચ રવાના હુવે ચોર દ.ખ.ખાન અપને ઘર મલકાકો લે ચલા. ઇત્ને ફાકત અસદ હરન કો શીકાર કરકે વહાં ગયા કે જહાં મલકા કો ખીઠા આયા થા જખ ઉસ જગેહ મલકા ન મીલી. હું'ડતા હુવા ઇધર આ નીકલા કે દ.ખ.ખાન મલકા કો લીએ બતા થા. અસદને દુરસે દેખા કે એક રાહરકે પીછે મલકા દોડી ચલી બતી હય સમઝા કે માલુમ હોતા હય મલકા સેંદર મંચ મુબનીલા હય બસ એક તીર જો તાક કર મારા દ.ખ.ખાન ગાફીલ થા કે તીર સીને પર પડા પુશત કો તોડ ગયા. કલાખાખી ખાકર ગીરા ચોર મર ગયા શુલ વ શોર ઉસકે મરનેકા લી પચદા હુવા. અસદ પાસ મલકા કે આયા મલકા ઉસકે મરને સે હોશ મંચ આ ચુકી થી. અસદ કે લેપટ ગઈ ચોર રોકર સખ માજરા કહા. અસદ મલકા કો લેકર એક દરરએ કોહ મંચ આયા ચોર કમરસે દોશાલા ખોલ કર ખીછાયા ચોર લકડીયાં જંગલ કી જમે કરકે અપની તલવારસે ફાડકે પથ્થરસે રગડી શારા પચદા હુવા ઉસ્સે આગ નીકાલી. હરન જો શીકાર કરકે લાયા થા ઉસકે કબાબ લગાએ આપ લી ખાએ ચોર મલકાકો લી ખીલાએ. પાની ચશમેસે લાકર પીલાયા ચોર શુક

પુઢાકા કીયા અબી આસુઢા ન હુવે ચે ચકા ચક ખીજલી ચમકી ઝોર બાઢલ બઢે ઝોર શોર સે ગીરબ. એક સાહેર સીયાહ રૂ ફરસતાઢાએ અફરાસીયામ મંચ સે આકર પોંહચા. અસદ ઝોર મેહજબીન કો બયઢે દેખકર લલકારા કે અબ કહાં બવગે મનમ શોઅલા બહુ યેહ નાઅરા અસદ સુનકર તલવાર પકડ કે ઢોડા ઇસ સાહીર ને સેહેર પકડકર દસ્તક દી કે ઝમીન મંચ અસદ કા આધા જીસમ ગરક હો ગયા ઉસ વક્ત હસપુલ ઇન્તેકાક દીલારામ ને અસદ કો હુંડને નીકલીથી યહાં આકર પોંહચી ઝોર ઉસ સાહેર કો દેખ એક નારચલ પડતી વાર સેહેરકા મારા. શોઅલા બહુને ફીર કુછ અફસુ પડા કે સેહેર દીલારામ બહુ કારઢ હો ગયા ઝોર ફીર આપ અચસા સેહેર કીયા કે શોઅલા બનકર અસદ ઝોર મેહજબીન ઝોર દીલારામ કે લેપટ ગયા ઝોર ઉઠાકર લે ચલા. રાહ મંચ ઇસે ખીયાલ આયા કે કોઈ મહઢગાર ઇનકા મીલ બઢે ઝોર તુઝસે છીન લે ઇસસે બેહતર હય કે ઇનકે સર કાટ કે પાસ અફરાસીયામ કે લે ચલું ઝોર ઇનઆમ મંચ મુલકો માલ લું ચે સોચકર એક જગેહ ઈયરા ઝોર ઇરાઢા ઉનકે કતલ કરને કા કીયા ઉસ વક્ત મેહજબીનને રોઝકર કહા ઝો આલીમ પેહલે મેરા સર તનસે બુઢા કર તા અપને મનલુબ કો બેબાન ન દેખું ચે નાખકાર મલકા કા સર કાટને ચલા ઉસ વક્ત મસદને પુકાર કર કહા કે અચ નામદ અઝલી વ અબદી પેશતર મુઝે હીલાક કર કબ બચઝ હય કે મદ્દ ઝીંઢા રહે ઝોર ઝોરત ઉસકે સામને કતલ કી બચ યેહ સાહેર મલકાકી તરફસે શાહઝાદેકી તરફ કીરા ઉસ વક્ત દીલારામને લલકારા કે અચ બાની એ જફા કહાં ઝેબા હય કે કનીઝ ઝીંઢા રહે ઝોર માલીક ઉસકે હીલાક હોં પેહલે ઉનકે કતલ કરને કે મેરા કામ તમામ કર શોઅલા ઉનકે કલામ સે એક હયરત મંચ થા કે કીસે પેહલે કતલ કરૂં લેકીન હાલ મંચ રૂબુઅ કલ્બ સે દરગાહે પુઢા મંચ બલબલા કર હુઆ કી કે અચ પરવર દીગારે હો આલમ હમકો શરસે ઇસ આલીમકે બચા. અબયાત.

આજીઝ નવાઝ હુસરા તુજસા કોઈ નહીં-રંજુરકા અનીસ હય હમદમ ખલીલકા, બાગો બહાર આતીશે નમરૂઢકો કીયા-મુશકીલકે વક્ત હામી હુવા તુબલીલકા. મુસાકો તેરે હુકમસે દરયાએ નીલદી-ફીરઉકો તુને ગર્ક કીયા રહ્તે નીલકા, તુકાં મંચ નાપુઢાઇ યે કથતી હય તુહકી-હક્કા. જવાબહી નહીં તુજસે જલીલકા; આવાઝ તેરે અઢલકા હય બસકે ગોશઝહ-પીશતેસે ઝોર ચલ નહીં સકતા હય ફીલકા. અચ પુઢાવંઢા અચસા સબબ આહીર કરકે યેહ કાફીર વાસીલે જહન્નમ હો શાહઝાદા હુઆ કરના થા કે દરયાએ રેહમતે ઇલાહી બેશ મંચ આયા ઝોર પુઢાને એક દેવકો ઇસ આલીમપર મુસલ્લત ફરમાયા, ચાને મલકા આસમાનપરી બેઝએ સાહબકરોં વાલીએ મુલકે કોહકારૂં કબી કબી બચરચત અપને શાહરકી મં-ગાતી હય. ઉસ વક્ત એક દેવ બચરચતનામા લેકર તરફ લશકરે હમઝાકે કારૂંસે ઉઠા

જાતા થા, સોર આહોઝરી સુનકર ઇનકી તરફ બડા ઝોર અસદકો ગીરફતાર હેખા ઝોર એક સાહેરકો દરપએ કતલ પાયા, કયું કે અસદકો યે દેવ પેહછાનના થા, ફોરન ઉસને ગરદન શોઅલા બહુકી પકડ સખ આઝ ઉસકે તોડ મરોડ લુકમા ખનાકર મુંડ મંચ ડાલ લીયા ઝોર નીગલ ગયા. પેટ મંચ બકર શોઅલાકા દમ નીકલા. કાયદા હય કે સાહેરકે મરનેસે ગુલ હોતા હય. દેવ કે પેટમંચ શોરો ગુલ ખરપા હુવા. દેવ પેટ પકડકે ચાર તરફ દોડને લગા કે કમખખત યેહ લુકમા કયસા થા, જીસને પેટ મંચ બકર યેહ આફત ખરપા કી ? આખીર ખુદા ખુદા કરકે વોહ શોર મોકુફ હુવા, અસદને રેહાઈ પાઈ, દેવને આકર સલામ કીયા ઝોર હાલત ખુદી. અસદને કહા, તુ કોન હય ? દેવને કહા, આપકી નાની આસમાનપરીકા લેખ હુવા પાસ અમીરકે જાતા હું. અસદને કહા, મેરીલી તસલીમ નાના જાનસે કેહ દેના, ઝોર સખ સરદારકો લી સલામ કેહના, ઝોર જો હાલ કે અખ તક ગુજરા થા વોહ સખ ખ્યાન કરકે કહા અમીરસે અરજ કર દેના, ઝોર તુને ખોહત ખુરા કીયા, જો ઇસ સાહેરકો મારડાલા. હમ લોગ અગર આહેં તો સારે આલમ કો દેવું સે ખીલવા દેં ઝોર હીલાક કરા દેં, લેકીન હીંમતે મરદાને રોઝગારસે બઘિદ હય કે જો ઇનસાનકો દેવું સે લડાએ, કીસ લીએ કે જો ફેલ જીન કરતે હંચ ઉસે ઇનસાન ખરી હય, શીર જીનું સે મદદ હંગામે જંગ લેના નામરદી હય, અગર મેરી હયાત ખુદાકો રખના હોતી કોઈ ઝોર સુરત ઇસ સાહેરકે મરનેકી નીકલતી. બસ યે કયા કમ હય કે સાહેર સેહેર કરતે હંચ ઝોર હમ ઉનકો અઈયારસે હીલાક કરાતે હંચ, સેહરકા મખાવેજા મક્કારી કર લેતે હંચ. દુસરે જંગ યાની જંગમંચ યોકા દેના ખુદા ઝોર રસુલને નહીં મનેઅ ફરમાયા. અખ તુજ લેકીન દો બારા અયસા ન કરના. દેવ સલામ કરકે ઉડકશ ચલા ઝોર અસદ મલકાકો લેકર એક સેહરામંચ આયા. તીનું કોહમંચ છુપકર બયઠે અફરાસીયાખ ઉનકી તલાશમંચ હય ઝોર મેહરૂખ સેહેર ચશમ હુંડને નીકલી હય. સાહેર હર તરફ ફીકમંચ ઇન તીનુંકે શીરતે હંચ, ગરજ ઉનકો તો ઇસ હાલમંચ રખીએ, અખ ઝીક ખુવાબ ઉમરૂ ઝોર ચાફ અઈયાફકા સુનીએ.

દાખીલ હોના ખીઝરે દશને તરારારા. રેહરૂએ બાદયામક્કારી સાક્કીક મસાલીક બદાએ અઈયારી ખવાબ ઉમરૂ ખીન ઉમઈયા ઝમોરીકા તીલ-સસમમંચ મએ ચાફ અઈયારાને નામદારકે ખરાહે સુખતલીફ ઝોર કતલ કરના સાહેરકો, ઝોર પોંહચના પાસ અસદ ઝોર મેહજખીનકે ઝોર સુલાકાત હોના મેહરૂખ સેહેર ચશમસે.

મોઅલલકે.

વોહ ઢાફ પીલા સાક્કીએ મએ પરસ્ત-કે જો એકહી જામ મંચ કરદે મસ્ત, બહાના ન કર બાદા ખુવાફસે તુ-હવાલે કર અખ સાગરે સુશકયુ.
તેરે ક્યઝસે હું મંચ બહુ કલામ-કુસું સાજ મશહુર હો મેરા નામ;

સીખા મુજકો સાકી વોહ અધ્યારીયાં-કરૂં જાકે વાઈઝસે મક્કારીયાં.

ઝરા બહુ પ્રીર મયકદે કો ચલો—કે ગહિં તીલસ્ત્રમાત દરયાઈત હો

બ બઝમે સુખન તુતીએ ખુશ નવા—ખદી' ઝમઝમાં શુદ તરાનુમ સરા

સુખન સાઝે મયાની વ દીલકરેખ બહુ બયાની નસખીર તીલસ્ત્રમે ઝમીર નયરઝે તલખીર મોલજનુમા ઇંસ તરહ ફરમાતે હ'ય કે, જળ અધ્યારે બેનઝીર વાલા તલખીર હુનર પરવર ખવાબ ઉમરૂં ચોર ચારૂં અધ્યાર નામવર કે છનકે નામ પેહલે બ્યાન હુવે અલગ. અલગ તીલસ્ત્રમકી જાનીબ ચલે જાતે ચે બરાહિં સુખતલીફ સેહરાહિં કોહકો તય કરકે સરહદે તીલસ્ત્રમમ'ય આચે લેકીન એક દુસરેકા હાલ બેયાં રહા. સાહેરૂંકી મુરત બનાકે ચાર તરફ તીલસ્ત્રમમ'ય ફીરતા શુરૂ કીયા, કહી સેહરાએ સર સખઝ દેખા કીસીં તરફ દરયાએ ઝખખાર માજઝન પાયા. પહાડકી ડાંગપર તીલસ્ત્રમકે નચે નચે સવાંગ હર તરફ અંગદે સાહેરૂંકે બને. ચોકીયાં બહુગરૂંકી હુકમે અફરા સીયાબસે બચદી' સાહેર સહેર કરતે આગ ચોર પશ્ચર બરસ્તે અલગરઝ અધ્યાર અલાયદા અલાયદા સખ કયફીયત દેખતે જાતે જાતે હ'ય કે એક મુકામપર જો ઉમરૂં અહર પાહચા. સેહરાએ અલખ વહાં દેખા કે બદલે ઘાસકે કોસુ તક મુક. કેશ ઉગા હય. જંગલ સારા ચાંદીકા હય. ઉમરૂંને અપને દીલસે કહા ચેહુ સારા જંગલ મુમકીન હોતા તો મ'ય ઝ'ખીલ મ'ય રખ તોતા. હાય કયા કરૂં કુછ બસ નહીં કયું કર ઇંસે ઉઠાઈ ઇંસી ફીકમ'ય નસબર કીસકે જહાં તક હો સકે ઘાસ ચહાંકી કાટ લું, બસ એક હંસીયા ઝ'ખીલસે નીકાલ કર ઘાસ કાટને લગા મગર હરતરફ ફીર ફીરકે દેખતા જાતા થા કે અચસા ન હો કોઈ આ જાએ, ચોર જલદી જલદી કાટે જાતા થા. કુછ થોડી ઘાસ કાટીથી કે ચકાયક સદા આઈ ખાશ અચ ચોર મકકાર મ'ય તેરી તલાશમ'ય થા. અબ કહાં જાયગા ? ઉમરૂંને ચેહુ આવાઝ સુનકર ગરદન ઉઠાઈ, ચોર કહા અફસોસ કયા તકદીર ખુરી હય. નાચાર ઉઠકર જો નીગાહ કી તો સામનેસે એક સાહેરકો આતે દેખા કે સારા બદન ઉસકા ચાંદીકા હય. બાલ સરકે મુકેશકે હ'ય, અસબાબ સેહેર કરનેકા લીએ કાલે સાંપસે સર લપેટે લલકારતા હય. ઉમરૂં ઉસે દેખકર લાગા, ઉસને સેહેર પડકર દસ્તક દી. પાઉં ઉમરૂંકે ઝમીન પર ચીમટ ગએ, આગે ન જા સકા. વોહ સાહેર તલવાર ખીંચકર કરીબ આયા ચોર કહા, તેરાહી નામ ઉમરૂં હય ? અફરા સીયાબકો ફીક તેરી બોહત હય. મ'યને તેરી ગીરફતારીકો બઝોર સેહેર ચેહુ જંગલ ચાંદીકા બનાયા હય. આખીર તુઝે પાયા, અબ શેહનશાહકે પાસ સર તેરા કાટ કર લે જાઉંગા, ઇનઆમ પાઉંગા. ઉમરૂંને કહા મ'ય ઉમરૂં નહીંહું, ઘસીયારાહ હું, મુસીબતકા મારા હું. ઉસને કહા તુ મુજસે મકકારી કરતા હય. અફરા સીયાબ પેહલેહી બખર તેરી મુઝે દે મુકા હય. ચે ખાતે હોતી થી કે ચોર જો અધ્યાર અલગ હ'ય ઉનમ'યસે મેહેત્તર કીરાં ને એક ખુલ'દીપરસે ચે માજરા સાફ દેખા ચોર એક અધ્યારી સોચકર રવાના હુવા. ચહાં ચેહુ સાહેરકે

ઇસકા નામ મકરંસ જાદુ હય. ઉમરૂકો કતલ કીયા ચાહતા થા કે એક સીમ્તસે સદા આઇ, ભાઈ ઝરા ઠેહેરના. મકરંસને જો દેખા એક સાહેર જીસકે ગલેમંચ સાપ લીપટે હંચ તુરસુલ બી હંચ મુઠેરે કાંનમંચ પેહને હંચ પુકારતા ચલા આતા હય. મકરંસ ઠેહેર ગયા. વો સાહેર કરીખ આયા ઝોર કહા ઇસ ચોરસે જખ તક માલ મેરા ન કુખલ કરા લીજીએ ઉસ વક્ત તક કતલ ન ફરમાઇએ, યેહ મેરે ઘરસે સારા અસખાખ ઉઠા લાયા હય, ખચર ઝોર અસખાખ તો દર કીનાર દેખીએ. યે મોતી અકેલા રેહ ગયા, ઇસકે એકેકા યેહ ચુરા લાયા હય યે કેહકર એક મોતી ખરાખર ખચજીએ મુર્ગકે નીકાલ કર મકરંસકો દીયા, વોહ દેખતેહી ફરેફના હુવા ઝોર કહા, ભાઈ યેહ તુમને નાયાખ ચીજ પાઇ હય, ઝરા મુઝે દો તો અછછી તરહ દેખુ. યેહ તુમ કહાંસે લાએ ? ઉસ સાહેરને કહા મંચ કેહો મરવારીદપર રેહતાહુ ઝોર વહાં ગોહરે કુદરતસે સામરીકી ઝમીનમંચ પચદા હોતે હંચ, યેહ ઉનાહી મોતીયુંમંચસે મંચ દો છાંટકર રખે થે, એક યે ચોરા લાયા ઝોર દુસરા મેરે પાસ હય. લો દેખો યે કેહકર મકરંસકો મોતી દે દીયા, ઉસને લેકર સખ તરહસે દેખા ઝોર ખડી તારીફ કી. ઉસ સાહેરને કહા ઝરા ઇસકો મુંહકી ભાપ દે લો ફીર ઉસ્કી ચમક ઝોર આખોતાખ દેખો. મકરંસને ઉસ મોતીકો દહનકે કરીખ લાકર મુંહકી હવા દેના શુરૂ કી. વોહ મોતી શક હોગયા ઝોર જયસે કુલઝડી છુટતી હય ઇસ તરહસે ધુવા ઉસમંચસે નીકલા. મકરંસકે દીમાગમંચ મુંહ ઝોર નાકકી રાહસે જાકર પચચીદા હુવા ઝોર વોહ ચક્કર ખાકર ઝમીનપર ગીરા, ઝોર ખેહોશ હો ગયા. ઉસ સાહેરને કે જો મોતી લેકર આયા થા એક નાઅરા કીયા મનમ મેહેતર કીરાં શેર મીયાનમ યેહ નાઅરા કરકે એક ખગદા મારા કે મકરંસ જાદુકા સર ફટ ગયા. એક હંગાગાએ અઝીમ ખરપા હુવા, વો જંગલ ચાંદીકા સખ મીટકર એક ખયાખાને હોલ દીખાઇ દેને લગા. ઉમરૂને રેહાઇ પાઇ કીરાંકો ગલેસે લગાયા. અધ્યારીકી તારીફ કી. કીરાંને કહા યેહ સખ હુજુરહીકી તરખીયતકા અસર હય. અખ ફરમાઇયે' કયા ઇરાદા હય ? ચલનેકા કરદ કીધર હંચ ? ઉમરૂને કહા ખેટા અલગ અલગ ચલના સલાહ હય. તુમ અપની રાહ લો ઝોર ખુદા હાફીજ જાવ કીરાં સલામ કરકે રવાના હુવા, ઝોર ઉમરૂ એક તરફ ચલા. લેકીન ખખરે મરગ મકરંસ જાદુ સેહેર કે તાએરૂને અફેરા સીઆખકે પોંદચાઇ, ઉસને ફીલફોર દસ્તક દી, એક પુતલા ફેલાદાકા પચદા હુવા. ઉસને કહા યેહ નામા મેરા મેહતાખ જાદુકે પાસ ખીયાખાને રખશાંમંચ લે જા. પુતલા નામા લેકર ચલા ઝોર ખીયાખાને રખશાંમંચ પાસ મેહતાખ જાદુકે આયા, નામા દીયા. ઉસને પડા લીખખા થા કે અય મેહતાખ જાદુ ઉમરૂ ઝોર ચાર અધ્યાર મકરંસકો મારકે તુમહારે જંગલકી સરહદમંચ આએ હંચ ઉનકો ખીરફતાર કરના ખખરદાર ગાફીલ ન હોના. પુતલા તો નામા દેકર ચલા ગયા, લેકીન અફેરા સીઆખને મકરંસકે ચંદ અઝીજ સાહેરૂકો હુકમ દીયા કે જાકર લાશ મકરંસકી ઉઠાવ ઝોર કાતીલકી ઉસકે તલાશ કરે,

વે લોક ભી રવાના હુવે ઓર બાદ લાશ ઉઠાનેકે ફીક ગીરફતારે અધ્યારાં કરને લગે મેહતાબ બહુકો જો પુતલા નામા દે ગયા હય ઉસને ખીના બર એહ-તીયાત એક મકાન વસ્ત સેહરામંથ બઝોર સેહેર બનાયા ઓર ઉસે ઝત પરદે ચીલમનુ'સે આરાસ્તા કીયા, ફર્શ ખુશનુમા ખીછવાયા. પલંગ મુરસે ફર્શ પર લગાયા. કોઈ સામાને રાહત અથસા ન થા જો વહાં મોબુદ ન કીયા. ચંદ સાહેર દરવાઝે પર પેહરા દેને બયઠે ઓર એક ચાંદ કાગઝ કાટકર દરવાઝે પર ઉસ મકાનકે લગા દીયા ઓર કુછ અથસા સેહેર પડા કે ચાંદ માહે ફલકકી તરહ રોશન હુવા. મેહતાબ કમરેમંથ મકાનકે બયઠ કર શરાબ નોશી કરને લગા. ફીર ઉસકે ખીયાલ મંથ આયા કે અધ્યાર શકલ બદલ બદલ કર આતે હંથ, પેહછાને નહીં જાતે હંથ, ઇસસે મેહતર હય કે વોહ તદખીર કડ્ડે કે જીસ તરહકી સુરત બનકર અધ્યાર આયે પેહછાન લીએ જાએ. ચેહ મઝમુન સોચકર કુછ કાગઝકી ચીડયાં કતરી' ઓર અથસા સેહેર પડા કે વોહ સબ ઝીંદા હોકર ઉડી' ઓર કમરેકી કાંસ પર જા બયઠી. ખાસી-ચત ઉન મંથ ચેહ રખખી કે જખ ઉમરૂ આયે એક ચીડીયા કાંસસે ઉઠકર ઝ-મીન પર ગીરે ઓર પુકાર કર કહે ઉમરૂ આયા ઓર ચીડયાં જલ જાએ ફીર જખ ઓર કોઈ ગેર આયે દુસરી ચીડયાં ગીરે ઓર ઉસકા નામ બતાએ ઓર જલ જાએ ઇસી તરહ અબ જો ગેર શખસ આયગા ચીડયાં ઉસકા નામ બતા દેગી યે સેહેર બ-નાકર મેહતાબ બહુ બા ઇતમીનાન તમામ બેયઠકર તમાશા દેખને લગા કે ઉમરૂ ઓર ફીરાં વગથરા અધ્યાર મકરેંસ બહુકા તથ કરકે ઉસકે સેહરા મંથ આયે કે ઉમરૂને દુરસે દેખા કે બીચ જંગલકે એક મકાન બના હય ઓર ચાંદ એક બડાસા નીકલા હુવા હય ચેહ માલુમ હોતા હંથ કે આસમાનકા ચાંદ હય બલકે વોહ ભી મુકાબીલ ઉસકે માંદ હય દરવાઝે પર મકાન કે સાહેર બયઠે હંથ, પકવાન પકતા હય, સાહેર ડકલીયાં બજાતે હંથ બજન સામરીકી તોસીફ મંથ ગાતે હંથ ઉમરૂને ચેહ માજરા દેખકર તસંવર કીયા ચેહ હરામઝાદે બડેસે બયઠે હંથ ઉનકો ચલકર હીલાક કર ઇસ મેહરાકે ઉનકે નાપાક જીસ્મસે પાકકર યે સોચકર એક સાહેરકી સુરત અપની બનાઈ ઓર રવાના હુવા જખ કરીખ ઉસ મકાન કે પોંહયા સાહેરૂં કે ગાનેકી તારીફ કી. ઉનહુને પુછા તુમ કહાં રહેતે હો ? કયા નામ રખતે હો ? ઉમરૂને કહા સુઝે નયનવાઝ બહુ કેહતે હંથ ઓર કોહ કમલાક કારેહને વાલાહુ' સાહેરૂને કહા અમ્મ બયઠો ઓર કુછ ગાના સુનાવ. ઉમરૂ બયઠ ગયા ઓર ઇસ તરહ લીલ કશ એક તાન લગાઈ કે મેહતાબ અંદર કમરેકે બેકરાર હો ગયા ઓર કમરેકે દરવાઝેસે સર નીકાલ કર દેખા. સાહેરૂસે કહા ઇસ ગાને વાલેકો ચહાં લે આવ સાહેર ઉમરૂકો મકાનકે અંદર લાએ, જખ ઉમરૂને કદમ અંદર કમરેકે રખખા એ ચીડીયા કાંસસે ગીરી ઓર પુકારી ઉમરૂ આયા. ઉમરૂને જો સુનાકે ચીડીયાંને નામ તેરા બતા દીયા બસ ફારન ગઢીમ ઓઠકર નઝરસે ગાયબ હો ગયા. મેહતાબને દેખા કે અબ વોહ ગવ-

ધ્યા નહીં હય. સાહેજે કહા વોહ ગવધયા ન થા. ઉમરૂ થા ચીડયાંકો બોલતે સુનકર છુપ ગયા. તુમ સખ બંકર બોહત હોશીયારીસે બાહર બચકો. સાહેર ચેહ કચરીયત દેખકર હયરાન હુવે ઓર બાહર આકર બાહમ મશવરા કીયા કે અખ કોઇ શખસ આએ ઉસે ગીરફતાર કર લે'ગે, ખુલાસા કલામ-ચેહ સખ હોશીયારી તમામ બચકે ઓર ઉમરૂ ચહાંકી સખ હકીકત ફરયાફત કરકે ઉસ જગેહસે દુર જંગલમંચ નીકલ ગયા. ઓર અપ્રીલ અધયારી બબલ અધયાર બે બબબ સુનતઅર થે ઉનમંચસે બર્ક ફીર'ગી ને અપ્રીલકી સદા સુનકર આપનેકો પાસ ઉમરૂકે પોંહયાયા ઓર કહા-ઉસ્તાદ બચરી-યત તો હય ? ઉસને કહા અચ ફરજંદ, મંચ સુનાસીખ બનતાહું કે તુમ અપની સુરત મેરી શીકલકી તરહ, બનાવ ઓર ચેહ સામને મકાન બના હય, સાહેજંકા મજમા હય ઉસ તરફ બાવ, વોહ લોગ તુમહેં ઉમરૂ સમજ કર ગીરફતાર કરે'ગે. કીસ લીએ કે વહાં સેહેરકી ચીડીયાં બોલતી હય, ઓર અપને બનેકા સખ હાલ કહા, ઓર જખ તુમ પકડ લીએ બવગે સાહેજંકો એતમીનાન હો બચગા કે ઉમરૂકો હમને ગીરફતાર કર લીયા હય, ફીર મંચ બંકર અધયારી કજંગા ઓર તુમહેં છુડા હુંગા. બર્કને કહા બોહત ખુબ. ઉસી વકત અપની સુરતકો ઉમરૂકી તરહ બનાયા ઓર સાહેજં કી તરફ રવાના હુવા. જખ ઉનકે કરીખ પોંહયા વોહ તો મશવરા કરહી ચુકે થે કે અખ બે આચગા ઉસે ગીરફતાર કરે'ગે. બર્કકો ઉમરૂ સમજ કર કચદ કરલીયા ઓર શોરો શલ બે ઉસકે કચદ કરનેસે હુવા મેહતાબને કમરે પરસે પુછા, કીસે ગીરફતાર કીયા ? સાહેજંને કહા આપ પેહછાનીએ કોન હય ? હમ તો બનતે હંચ કે ઉમરૂ. હય મેહતાબને કહા ચહાં લાવ મંચ પેહછાનુ. બર્કકો સામને ઉસકેલે. ગએ જયસેહી બર્કને કદમ અંદર કમરેકે રખખા ચીડયાંગીરકે પુકારી કે બર્ક આયા. ઓર જલ ગઈ, મેહતાબને કહા કયું અધયાર તેરા નામ બર્ક હય ? ઉસને કહા નહીં, મેરા નામ ઉમરૂ. હય સાહેરને જવાબ દીયા મેરી ચીડયાં બુઢી નહીં હંચ બર્કને કહા મેરા નામ બર્ક હોતા ઓર મંચ અપને તઈ ઉમરૂ બતલા કે કયું ગીરફતારે બલા કરતા કયા મંચ નહીં બનતા કે ઉમરૂકે સખ તીલસ્સમ મંચ દુશમન હંચ. અચ્છા આપ સુએ ઉમરૂ નહીં બનતે ન સહી મેહતાબ દીલ મંચ સોચા ચેહ બી સચ કેહતા હય. કોઇ ઇતને બડે સુજરીમ કે નામ સે બરી હોતા હોગા તો વોહ અપને તઈ બચાએગા નકે સુનેહગાર બતાએગાયે ખીયાલ કરકે કહા અચ્છા અચ ઉમરૂ તુને અપને તઈ છુપાયા કયું નહીં કેહ દીયા હોતા કે મંચ બર્ક હું, ઉસને કહા મેરે કેહને સે કયા હોતા. આપ સેહેર સે ફરયાફત કર લેતે આપ કો સખ તરહ કી કુદરત હાસીલ હય. મેહતાબને કહા તકરીર તેરી સચ્ચી હય મગર મેરે સેહેરને નામ તેરા ખીલાફ બતાયા શાયદ તેરા નામ અલાવા ઉમરૂ કે બર્ક બી હો. બર્કને કહા નામ મેરા અસ્લી બર્ક હય ઓર મશહુર ઉમરૂ હય. મેહતાબને કહા. કયું મંચ ન કેહતા થા કે સેહેર મેરા ગલત નહીં અખ અહીર હુવા કે તુબી સચ્ચા હય ઓર સેહેર બી ફીક હય, મગર એક ઇમતેહાન

ઘોર કરલું કે તસવીર ઉમરૂ કી મેરે પાસ શેહેનશાહને બેઠુ હય ઉસસે તેરી તસવીર મીલાલું' યે કેહકર સંદુકચે સે તસવીર નીકાલ કર મુતાખીક કી સરેમુ ઉમરૂ કી સુરત મંચ ઘોર ઇસ કચદી કી શીકલ મંચ ફર્ક ન પાયા. યકીન કામીલ હુદ્દા કે યેહ ઉમરૂ હય બોહત ખુશ હોકર એક તરફ બંધવા દીયા લેકીન અબ હાલ ઉમરૂ કા સુનીએ કે જબ બંક ગીરફતાર હો ચુકા ઘોર ઉનહુને દુરસે દેખા બસ અપની સુરત એક હસીના જમીલા કી બનાઇ. અન્કે જમાલ જહાંગારા કે હેખકર ફરતે હીબખ ઘોર નીહામત સે બહરે કામીલ બી ઘટકર હીલાલ હો બય સરાસર શોઅલએ તુરે કુહરતે ખુદા કા બુહુર દુરોપરી કેહના ખીતાબ અયસા કીસી દુરોપરીને દેખા ન સુના શોખી વ કરીશમા નાએઅદા હર એક અપને અપને મોકે પર ખુશનુમા પેશાની તેરવી રાત કા ચાંદથી બલકે ચાંદકી બી રોશની ઉસકે આગે માંદથી લખે બાલે દુરએ યાકુત રૂખસાર અઇનએ સીકંદરી વનહા સીલકે ગોહર. શેઅર-તેરે દનદાને લખને કર દીયા બેકદ્ર આલમ મંચ-ગુહર કે લાલ કે યાકુત કે હીરે કે સુરખાં કે-અલ ગરઝ અપની સુરતકે હુરનો જમાલ સે આરાસ્તા વ પયરાસ્તા કીયા ઘોર લેખાસ સુખ શાદીકા અપને કદે એખા પર મુઝઇન ઘોર આરાસ્તા કીયા કંગના કલાઇ પર બાધા ઘોર પયરાહન કે ચાક કીયા. બુલકે મુશકે ફામ કે રૂખ પર બખેર કર ધુખી બનાયા, યે માલુમ હોતા થા કે માહે તાબાં અખરે સીયાહ મંચ આ ગયા હય ઇસ સુરત સે ઝર ઝર અખરે નવ બહાર કે રોતા હુવા ઉમરૂ રવાના હુવા ઘોર જહાં મેહતાબ બહુ કમરે મંચ બેચકા જંગલ કી કચકીયત દેખ રહા થા ઉસકે સામને અડીયું મંચ બેઠ કર રોના શુરૂ કીયા ઘોર શોર ફરયાહ બુલંદ કરકે શીકવા ફલકે બે પીર ઘોર મઝમ મતે દુન્યાએ ફાની કરને લગા. નઝમ.

હાં દીલાકર નઝર બદીદએ ગોર-દેખો દુન્યાએ બે સખાતકા તોર

બુલ મત દેખ દેખ આરાયશ-નહી દુન્યા સુકામ આશાયશ.

કોઇ બઝમે તરખ કા બાની હય-કહીં માતમ હય નોહ બુવાની હય.

કહીં ચોથી હય ઘોર માલા હય-કહીં અફઝાલે હક તાઆલા હય.

હય કહીં શાદી વ અના બંદાં-ઘોર કહીં શોર મરગે ફર અંદા.

હય યેહ દુન્યાએ દુકા સર રીશતા-નોશ ઉસકા હય નેશ આગથતા.

કયું અય ચર્ખ કજ મહાર વાએ ગરદુ ના હીંબર કયા મંચને તેરી ખતા કી થી કે અસકે પાદાશ મંચ તુને યેહ સઝાદી અફસોસ સદ હઝાર અફસોસ. શેઅર-બે ગુલ ન ખીલને પાએ થે કુલ ઉનકે હો ગએ-મસનદસે દુલા ઉઠને સે તકયે મંચ સોગએ-ઇસ તરફ પર તડપકર ઘોર બલબલાકર ઉમરૂ રોયા કે દીલેસંગ આબ હો અયા ઘોર શોર મુસીબતા કાનમંચ મેહતાબ બહુ કે પોહચા. ઉસને અડી કી તરફ બ ઘોર દેખા એક દુલહન શબ અવલકે કે માહ તાબીંદા કુલકે હુસ્ન હય. ખોદા રંબે મોહન મંચ મુબતીલા પાયા લેખાસ સારે અસ્મકા તાર તાર હય, ગમ સે સીનાદીઘાર હય,

સરકે બાલ પરેશાન હ'ય, તનહાઈએ આલમ મં'ય, અપને હાલે બહીર ગીરયાં વ નાલાં હય. મેહતાબ ઉસે દેખ દરપએ હકીકત હુવા ઓર સાહેરૂં' કો હુકમ દીયા ઈસ ઓરત કો બ દીલદારી તમામ ખુલાવાવ સાહેર હુકમ સુનકર ચલે. જબ કરીબ પોહચે વોહ નાઝુક અંદામ સાહેરૂં' કો દેખકર ગીરતી પડતી ઓર તરફ ચઢી હરચંદ ઉનંદુને ખુશામદ સે કહા કે હમારે માલીક તુમહેં ખુલાતે હં'ય મગર ઉસને કુછ જવાબ ન દીયા સાહેરૂં' ઈને આકર મેહતાબ સે ઉસકી હકીકત કહીં ચેહ ઉસ રશકે ખુરશીદ ખાવરી કો દેખકર બેકાર હુવા થા ખુદ ઉઠકર ચલા ઓર ઝાડી કે પાસ જબ આયા ફીર વોહ ગુલામ હયરાંપરેશાં ભાગી ઈસને બડકર હાથ પકડ લીયા ઓર ઉસકે રૂએ ઝેખા સરાપાએ ખુશ અદા કો બ નઝરે ગેર દેખા શોઆએ તનવીરે હુસ્ન કી ચમકસે નઝર ખીરા હુઈ દેખતેહી દસ્તો પાકી કુવત બતી રહી અન કરીબ થા કે ગશ આબએ લેકીન અપને તઇ' સંભાલા ઓર કહા અય ગયરતે ખુતાને આઝરી વાસ્તા ખુદાવંદે સામરી વ જમશેદ કા અપને હાલ પુરમલાલ સે મુઝે આગાહ કર કે તુ કીસ કુલઝમે હુસ્ન કી ગોહર ઈસ તરહ કયુ ઝારો નીઝાર હય કયા તુઝે આઝાર હય ? ઉસ ઝોહરા જખીને ચે કલામ સુનકર એક આહ સદ્ દીલે પુર દરદ સે ભરી ઓર ઈસ તરહ પુટકર રોઈ કે મેહતાબ બહુ કા દીલ ભર આયા ઓર મીનનતેં કરને લગા. ઉસ વક્ત ઉસ આ-કીલાને કહા કે મં'ય કયા અપના હાલે ઝાર બતાઉં ઓર કીસ કીસ રંજકા ઇંહદાર કરૂં' જુસકે હમ તાલેબે દીદાર હં'ય ઉનકી સુરતે ઝેખા મુલકે અદમ મં'ય બાકર દેખેગે' હાએ વોહ મુઝે છોડકર પચવંદે ખાક હુવે. બડે હસરતો અરમાન ભરે હીલાક હુવે મં'ય ઉનહેં'ય અછબ્છી તરહ જી ભરકે દેખ ભી ન પાઈ કે વોહ દુન્યા સે ચલખસે-ખયત-ઉનકો રોતી હું' જોથે અપને હં'સાને વાલે-ગોર મં'ય સોતે હં'ય પેહલુ કે સુલાને વાલે-ચકીન હય કે હમારી કપ્ર પર પસે મુરદન નરગીસ ઉગેગી, પતા કુશતએ ઇનતે-ઝારકા બતાએગી.

ગઝલ.

પદુ ગઝલ વો માની ખેઝ જુસકે સુનનેસે-રહે ન એક ગરીબાન મં'ય કીસીકે તાર હમારી કપ્ર પે કેહતીથી કલ ચે ખુલખુલેઝાર-ઉઠો ઉઠો કે ફીર આઈ'ચમનમં'ય ફસલે બહાર બકોલે શાએરે શીર્સી કલામ સુન એક નકલ-હુવા જો શેહરે ખમોશા કી સીગત મેરા ગુઝાર ઠેહર ઠેહર કે હર એક આશનાકી તુરબત પર-જો દેખતાહું' તો એક સીગત કો હયનરગીસે ઝાર સવાલ ઉસે કીયા મં'યને અયગુલે નરગીસ-તુ સરનશું' હય લલા કીસ લીએ ખતા કેમઝાર તબ ઉસને હો મુતબસ્સમ જવાબ મુજકો દીયા-અઝીઝ મુજકો તુ નરગીઅ નબનીઓ ઝીનહાર કે કામ હય ગુલે નરગીસકાનર્ગ સીસ્તાં મં'ય-સો ઉસકા ગોરે ગરીબાં મં'ય કીસ લીયે હો ગુઝાર મં'ય ઉસકી આપે હું' જુસ શખસકા ચે મરકદ હય-કે ઝેરે ખાક ભી અખતક હય હસં'રતે દીદાર અય અઝીઝ મં'ય એક સાહેર જલીલુલ કદ્રકી દુખતર હું' કે નામ ઉસકા અજીબ બહુ થા. હમેશા સે પેશા તીબરતકા કરતા, થા. મં'ય અપને ચચાકે લડકેપર આશીક હુઈ કે નામ ઉસકા માહેસીમા બહુ થા. અભી સખઝા ભી રૂખસાર પરન આગાઝ હુવા

થા એન શબ્દો જવાનીકે દીન થે, વોહ મરનેવાલે બોહત કમસીન થે, જખ મેરે આપને માજરાએ મોહખત મેરી નીસબત ઉસકે સુતા મુઝે ઉસકે સાથ મનસુખ કર કે શાદીકી ફીક કી. ખુલાસા કલામ; જુસદીન મેરી બરાત થી ઉસ દોઝ એક જંગી કે મુજબર કે એક મુઠ્ઠતસે ફરેફતા થા ઓર મંચ ઉસકે કબજેમંચ ન આતીથી મેરી શાદીકી ખબર સુનકર રાતકો મએ દસ બીસ આદમીયુ'કે આકુદા મેરે શોહરકો કે હીનોઝ ઉસને શરબતે વસ્લ ન પીયા થા કે ઝાયકા તલખીએ મોતકા ચખા દીયા ઓર મેરે વાલીદને ઓર ચચા સબકો કતલ કીયા. મંચ ઉસી હંગામાએ અફત ઝદાસે ભાગકર સેહરામંચ આઇ. યે કહાની મેરી અખ કુછ અરસેમંચ ઇસ જહાને ફાનીસે તંગ આકર અપની જાન મેહમાનકો અજલકે હવાલે કરંગી. મેહતાબ બદુ યે કીસ્સા સુનકર રોને લગા ઓર અપની ઝખાનકો બેહરે તસકીન ઉસ સુન ચા દહાં કે ખોલા કે અચ માશુકે સરાપાનાઝ બે મર ગએ ઉનકા ગમ કીયા શેઅર—કીસી કી મર્ગ પર અચ દીલ ન કીજે. ચચમ તર હરગીઝ—બોહતસા દોઝએ ઉનપર બે ઇસ જીને પે મરતે હંચ—અખ તુઝે લાઝીમ હય કે મેરે કલબએ એક ઝાંકો અપને કદમ મસરરત લુઝુમસે ચલકર આબાદ કરો ઓર ઉમેં અઝીઝ મુજ અચસે અશીક જાંબાઝ કે શાદ કરો—ખયત—વગર નાતુ રૂક રૂક કે મર બચગી—ઇસી તરહ જુકે ગુઝર બચગી—મંચ બી મુસાહેબે અફરા સીયાબ હું ઓર માલીકે તીલસ્સ હું. ઓર તમામ ઉમ્મ તેરી શુલામી કરંગા ઓર અચ્છી તરહ રખુંગા.—શેઅર—યેહ હુરનો જવાની ઓર ઉસપર યેહ ગમ—સીતમ હય સીતમ હય સીતમ હય સીતમ—ઉસ નાઝુક બદનને યેહ બાતે સુનકર કહા, મંચ શોરીફા ખખત કીસ્કે ચહાં રેહનેકે કાબીલ હું? મેહતાબ બદુને બોહત કસમેં દી પાઉ પર સર રખા મીન્નતે કીતો ઉસ સરાપા નાઝને કહા લલા સાહેબ તુમહારા નામ કયા હય? કયા પેશા કરતે હો? ઉસને કહા મેહતાબ બદુ મુઝે કેહતે હંચ. ચહાંમે સરહદે કોહ લાન્નેદ તક કે સાહેર મેરી એતાઅત કરતે હંચ ઉસ કમર પચકરને જખ નામ ઉસકા સુતા કાતુપર હાથ રખે કહા મંચ સાહેરકે નામસે ડરતી હું. કારખાના સેહેરકા દેખકર મેરે દમ પર બનતી હય. સાહેર હઝાર હઝાર બરસકી ઉમ્મ રખતે હંચ, જખ ચાહતે હંચ ફેરન ઓરત બન જાતે હંચ, જખ જુ ચાહતા હય મર્દ બન જાતે હંચ. મેહતાબને યેહ કલામ સુનકર દીલસે કહા તુને નાહક અપને તઇ સાહેર ઇઝહાર કીયા. અખ મતલબ સારા ફેત હુવા. કહા અચ દીલદાર મંચ તેરે નીસાર કબી તેરે રૂખરૂ સેહેર ન કરંગા ઓર મંચ અબી કમસીન હું; તીનસો પચીસ બરસકા સીન રખતા હું. ઉસ ગારતગરે ઇમાનને કહા કસમ ખાવ કે કબી મંચ સેહેર ન કરંગા. મેહતાબને કસમ જમશેદ કી ખાઇ કે કબી ઇસ અહલસે ન ફીરંગા ઉસ વક્ત યેહ મેહબુબા મેહતાબકે સાથ હુઇ ઓર વો ઇસકો લીએ હુવે ઉસી મક્કનમંચ આયા જયસેહી ઉસ શુલકામને અંદર કમરે કે કદમ રખા કાનસસે એક ચીડયાં ઉડી ઓર ઝખીનપર ગીરી મોર પુકારી ઉમરૂ

આયા, ચોર જલ ગઈ-મેહતાબને અપને દીલમંચ ખીયાલ કીયા મંચ ઉમરૂકો એક બાર ક્યદ કર ચુકા હું, તસવીર મીલાઈ વોહ બી સુતાબીક પાઈ શીર અબ યે ચીડયાં ભૂઠી હય. ઉધર તો ઉસને યેહ ખીયાલ કીયા ઉધર ઉસ માથુકાને કહા ઇસી ખાતુસે મંચ ન આતીથી, લો અબ બતીહું. સેહેરકે સખબ મેરી જાન બચગી. મેહતાબ તો ફરેફતા હો રહાયા કહા અચ જાને મન ચહાં અધ્યાર આતે હંચ. મંચને અપની હીફાજત કે યે ચીડયાં તધ્યાર કી હંચ કે મુઝે ખબર દેતી હંચ ઉસને કહા મંચ ખાઝ આઈ યે ચીડયા મુઝી કે અધ્યાર બનાતી હંચ. અબ તુમ મુઝસે પરંડઝ કરો મંચ અધ્યાર હું, અચસા નહો તુમહું મારડાલું. યેહ કેહકર ઉઠ કે ચલી. મેહતાબ ઉઠકર લેપટ ગયાં ચોર ખુશામદ કરકે ફીર અંદર કમરેકે લાયા એક ચીડયાં ગીરી ચોર પુકારી કે ઉમરૂ આયા, ચોર જલ ગઈ. ઇસ નાઝનીને કહા અચ મેહતાબ અબ કોન શખ્સ ગેર આયા જો ઇસ ચીડયાને તુઝે આગાહ કીયા મેહતાબ ને કહા માલુમ હોતા હય સેહેરમંચ કુછ ફર્ક પડ ગયા-ચોર દુસરે યેહ કે તુમ ડરતી લી હો. મંચ ઇસ સેહેરકો મીટાએ દેતાહું કેહકર કુછ અફસું પડકર દસ્તક દી કે સખ ચીડયાં ઝમીનપર ગીરકર જલ ગઈ. કહા લો અબ બેખોફ હોકર બચકો ઉમરૂ મસનદે ઝરપર બચકા. સામને ખર્ક શીરંગી બંધા હય કે આંખસે આંખ મીલી ખર્કને પેહછાના કે યેહ ચોરત નહીં હય ઉસ્તાદ હય. લેકીન ચહાં મેહતાબને ઉમરૂ કે લીએ ખાના મંગાયા ચોર કહા અચ નાઝુક બદન તુમ ભુખી હો ખાના ખા લો બાદ ઉસકે ફીર હમ તુમ દાદે અચશ દે ચોર આરામ કરે, ઉસ ચુંચા દહનને કહા મંચને કઈ દીનસે શરાબ નહીં પી, હવાસ મેરે દુરસ્ત નહીં હંચ, અબ ન મુઝે ભુક હય, ન પીયાસ હય, શરાબકી તલાશ હય. અપના યે તકલ્લુફ દાવત મોકુફ રખો ચોર એક જામશરાબ મુઝે દો.-કીત્તબ-ન મુઝે તખ્ત છતર અફસર દે-ન મુઝે દોલતે સીકંદર દે-જામે જમ રખ દે તાકે કસરા પર-મેરા ચુલ્લુ શરાબસે ભરદે-મેહતાબને ઉસી વક્ત કશતી શરાબકી સામને લાકર રખી. કે લો જસકંદર જ ચાહે પીયો. ઉસ ગુલ અંદામને જામે મચે અરગવાની લંબરેઝ કરકે ઉસે દીયા. મેહતાબને કહા તુમને બડે અરસેસે નહીં પી, પેહલે તુમ પીયો. ઉસને કહા મંચલી પીતીહું, તુમ લોતો સહી. યે ખાતે હુધથી કે વહાં અફરા સીયાબકો ખીયાલ હુવા મેહતાબ કે મંચને લીખખાયા ઉસકા કુછ જવાબ ન આયા કયા સખબ હય ? લાવ કીતાબે સામરી વ જમશૈદ દેખકર દરયાફત કરૂં, પસ કીતાબ ઉસને દેખી ઉસસે ઝાહીર હુવા કે ઉમરૂ ચોરત બના હુવા પાસ મેહતાબકે બચકા હય ઉસે કતલ કીયા ચાહતા હય ચેહ દેખ ઉસને કુછ સેહેર પડા, એક પુતલા ઝમીનસે નીકલા. ઉસને કહા જલદ બાકર મેહતાબસે કેહ દે કે યેહ ચોરત જો તેરે પાસ બચકી હય ઉમરૂ હય ચોર જો બંધા હય ખર્ક અધ્યાર હય. દોતુકો પકડકે મેરે પાસ લાએ પુતલા યેહ હુકમ સુન કર ચલા ચહાં ઉમરૂ મેહતાબકી આંખ બચાકર થોડાસા સુપુફ બેહોશી મુંઢ મંચ

રખ લીયાથા, ઓર જામે શરાબમેંય બી બેહોશી મીલાઈ ઓર ઉસે દીયા. અલી મેહ-
તાબને જામ ન પીયા થા કે ઝમીન થરથરાઈ. ઉમરૂ સમજ ગયા કે કુછ ન કુછ
આફત આઈ ઇસ અરસેમંય પુતલા ઝમીનસે ફરસ્તાદાએ અફરાસીયાબ નીકલા.
ઉમરૂ ઉસ દેખકર મેહતાબસે ઉઈ કેહકર લેપટ ગયા. ઉસને કહા ડરો નહીં મગર
ઉમરૂ ને રૂબસાર પર રૂબસાર રખકર મુંહસે મુપુદે બેહોશી જો કુંકા ઉસકી નાકમંય
વોહ ગયા ઓર છીંક આઈ. મેહતાબ બેહોશ હુવા. ઇધર પુતલેને પુકારકર કહા અય
મેહતાબ ચેહ ઉમરૂ હય, હુકમે શેહનશાહ હય કે ઇસે ગીરફતાર કરવે. હરચંદ
પુતલા પુકારા કીયા મગર મેહતાબ બેહોશ હો ચુકા થા. સુનતા કોન, નાચાર પુતલા
બડહાકે મંય મેહતાબકે કરીબ જાકર હુકમે શેહનશાહ અદા કરે, ઉમરૂને પુતલે
કો આતે દેખકર જાલ ઇલયાસી ઉસપર મારા કે પુતલા જાલમંય ફંસા. ઉમરૂને જાલસે
એક જગેહ પુતલેકો બાંધ દીયા ઓર બડકો ખોલ દીયા ઓર મેહતાબકો માર કાલા. આવાજ
વારેદે ગીર આને લગી, ગુલ હંગામા ઓર શોર ખુલંદ હુવા, તારીકી હો ગઈ. મુલાઝમ
મેહતાબકે જો ચંદ સાહર બાહર બયઠેથે વોહ દોઢે ઓર ઇસ અધેરેમંય જામને કદમ
કમરે મંય-રખા. ઉમરૂ ઓર બર્કને નીમચે મારે કે ગરદન કટ ગઈ ઓર ઝીયાદા
શોઅલે ઉઠને લગે, બોહત સાહર મારે ગએ. જો દો એક બચે વોહ મારે ડરકે બાહર
હી બાહર લાગ ગએ કે નહીં માલુમ અંદર કયા આફત હય. અલગરજ બાદ કુછ
દેરકે વોહ આફત રહે હુઈ, ઉમરૂને પુતલેકો જાલસે નીકાલ કર છાડ દીયા. ઓર
કહા જાકર ઉસ મસખરે અફરા સીયાબસે કેહ દેના કે માખદો લત અંકરીબ
કીયા ચાહતે હંય? પુતલા ચેહ સુનકર જાલસે છુટતેહી લાગા, ઓર ઉમરૂને જો કુછ
મેહતાબકા માલો અસખાબ થા છુટકર ઝંબીલમંય રખ લીયા. બર્કકો લેકર
સેહરા મંય આયા, બર્કને કહા ઉગતાદ ફરમાઈ એ કયા કરદ હય? કહા બેટા અપની
અપની રાહ લો, અલગ અલગ ચલો, વકત પુરાના હય. બર્ક સલામ કરકે એક સીમ્ત
રવાના હુવા. ઓર ઉમરૂ એક તરફકો ચલા, લેકીન પુતલેને જાકર ખબરે મૂર્ગ મેહ-
તાબ જાલ અફરાસીયાબસે જાકર કહી ઓર અપના હાલ ગીરફતાર હોના જો કુછ
ગુઝરા થા, ખ્યાન કીયા. અફરાસીયાબ ચેહ હાલ સુનકર ગયઝો ગઝબમંય તારી હુવા
ઓર ખુદ કરદ કીયા કે જાકર ઉમરૂકો પકડ લાઉ. એહલે દરબારને અરજ કીયા કે
અય સાહેરાને શાતીર હમઝાકો ગીરફતાર કરને જાના હુઝુરકો મુનાસીબ નહીં હય.
બોહત બંદગાને હુઝુર અયસે હંય કે હમઝાતકી ગીરફતારીકો કાફી હંય તો
એક અધ્યાર ઉસકી કયા હકીકત હય? આપ તીલસ્મમંય કીસી મુલાઝીમકો
અપના એક સેહર અયસા તાલીમ ફરમાકર-ગીરફતારી ઉમરૂ રવાના ફરમાઇએ
કે અધ્યાર જાસ રંગમંય હોં પેહછાન લીએ જાએ ઓર ગીરફતાર કરકે હાઝીરે
હુઝુર કરે. અફરાસીયાબ અરજ ઉતરી સુનકર સમજા સચ કેહતે હંય ઓર નીગાહે
બગેર એક બાગકી તરફ દેખાવો બાગ. ઉસકી આતીશે નીગાહ સે જલને લગા ઓર

પુઠળી શોઅલા બનકર ઉસ આગકે અંદર ગાયબ હુવા. બાહ લેહમે કે બે નીકલા તો દેખા એક તખ્તી જવાહીરકી હાથમંચ થી ઓર ઉસ તખ્તીપર એક તસવીર અને હસીના કી ખીંચીથી. અફરાસીયાબને હસ્તક દી, ઝમીન શક હુધ, ઓર એક સાહેર નીકલા નીહાયત હયબત નાક થા ઉસને વોહ તખ્તી ઉસ સાહેરકો દેકર હુકમ દીયા કે અય આઝર બહુ જલદ રવાના હો. ઉમરૂ અધ્યાર મેહતાબકો કતલ કરકે અલી ઇસી જંગલમંચ હય, ઉસે તલાશ કરકે ગીરફતાર કરલા ઓર ઉસકે પેહછાનનેકો યે તસવીર દી બતી હય. બે શખ્સ તુઝે રાહમંચ મીલે પેહલે ઇસ તસવીરકો દેખલેના, યેહ તસવીર ગોકે ઓરતકી હય મગર બે અધ્યાર શીકલ બદલકર આયગા ઓર ઉસકી બે સુરત અસલી હોગી દીખાઈ દેગી. ઓર અગર વોહ અધ્યાર ન હોગા તો યે તસવીર દીખાઈદેગી ઓર અગર વોહ અધ્યાર ન હોગા તો યે તસવીર હય જેસીકી જેસી રહેગી. આઝર બહુ વોહ તખ્તી તસવીરકી લેકર રવાના હુવા ઓર મેહતાબકે જંગલમંચ પોહચકર ચાર તરફ ઉમરૂકો ટુંડને લગા, લેકીન ઉમરૂબી ઉસ જંગલ મંચ એક મુકામપર બચઠા દીલસે કેહ રહા થા કે અય ઉમરૂ દેખીયે અંબમ કાર ચહાં આનેકા કયા હોના હય ? લાખુ સાહેર મોબુદ હય, કહાંતક કતલ હો સકેગે ? મુકદ્દમા તીલસ્સમ હય—નહીં માલુમ લોહે તીલસ્સમ કહાં હય ખુદા બને અસદ પર કયા ગુઝરી ? કીધર ગયા હય ? ઝીંદા હય થા મર ગયા. ઇસ સોચમંચ ઉમરૂ બચઠાથા કે એક સાહેર હર તરફ દેખતા, જયસે કીસીકો ટુંદ રહા હય. ઉમરૂને દીલસે ખીયાલ કીયા. ઇસ હરામઝાદેકાબી મારના ચાહીએ, બે માહેર કમ હુવા વોહી સહી, યે સોચકર એક સાહેરકી સુરત બનાકર ચલા ઓર આઝર બહુકો પુકારા કે લાઈ ઝરા ઠહેરના, આઝર બહુને દેખા કે એક બહુગર મોહીબ શકલકે જીસકે કાન આંખ નાકસે શોઅલે આગકે નીકલતે હય ચલા આતા હય. આઝર બહુ ખુદ કરીબ ઉસકે ગયા, ઓર પુછા તુમ કોન હો ? ઉમરૂને કહા અપના નામ બતાઈએ. આઝરને નામ અપના બતા દીયા. ઓર કહા, ઉમરૂકો ટુંડને આયા હું. ઉમરૂને કહા મંચબી ઇસી શીકમંચ હું, મેહતાબ બહુકા અઝીઝ હું, જખસે ખબર ઉસકે મરનેકી સુની હય તલાશ ઉમરૂકી કરતા હું. આઝર બહુને કહા ચલો હમ તુમ ચલકર ટુંડે ઉમરૂ ઉસકે સાથ હુવા. ઓર ઇસ શીકમંચ થા કે કાખુ પાઉં તો કતલ કરૂં, લેકીન આઝર બહુ કો યેહ ખેચાલ આયા કે બે રાહમંચ મીલે પેહલે તસવીર દેખ લેના. યેહ સોચકર ઉસને તસવીરકો દેખા, તસવીરને સુરત અસલી ઉમરૂકી પચદાકી થી કે તુમડી, સાસર, મેરસી આંખે, ખુબાનીસે કાન, કલચેકી તરફ ગાલ તાગાસી, ગરદન, રસસીકી તરફ હાથ પાઉં નમેકા, જીસ્કા જીસ્મ છ ગઝકા ઉપરકા તીન ગઝકા યેહ હુલીયા સુમારક દેખકર આઝર બહુ ગભરાયા ઓર સમઝા કોઈ અધ્યાર હય કે મકકારી ? સુરત ઉસને બહુગર કી બનાઈ, વરના અસલ સુરત ઉસકી અચસી હય જયસી ઇસ તસવીરને સુરત બદલી હય. બસ યેહ દેખકર ઉસને કુહ સેહેર પડા કે ઉમરૂકી હસ્તો પાકી કુબ્બત બતી રહી.

ઔર ઉસને એક જંઝીર ઝોલી અપનીસે નીકાલકર ઉમરૂકે હાથ બાંધે ઔર લેકર ચલા. ઉમરૂને હરથંદ કહા કે અથ ખીરાદર મુઝે કયું ખેસખખ આઝાર દેતે હો ? આઝર બાદુને કહા ઔ મકકાર તુ મુજસે અધ્યારી કરતા હય, તેરાહી નામ ઉમરૂ હય, મુઝે તેરે હાલકી ખબર હય. ઉમરૂકે ગુસ્સા આયા, કહા બચ્ચા અખ બચતે નહીં માલુમ હોતે, કોઇ લેહમેમંય જહન્નમ રસીદ હુવા ચાહતે હો; એક લાખ ચોરાસી હઝાર અધ્યાર દાખીલે તીલસ્સમ હુવા હય, કોઇ ન કોઇ આકર કતલ કરેગા. આઝરને કહા મંય સબકો સજા હુંગા, તેરે ધમકાનેસે ન ડરુંગા, અલગરજ ઉમરૂકે લેકર ચલા. દુરસે ઝરગામ શેરદીઝને દેખા કે ઉસ્તાદકો કોઇ સાહેર પકડે લીએ જાતા હય. યે છુડા નેકી પ્રીકમંય કોસબર આગે નીકલ ગયા. એક જગેહ એક ચરવાહા ગાય બેંસ ચરા રહાથા ઉસકે સામને સુરત બદલકે આયા ઔર કહા દેખો વોહ ઝાઝીમંય લેડીયા બચકા ગાયકો તાક રહા હય, વોહ ચરવાહા ગભરાકર દોડા. ઝરગામને પુશતકી તરફસે કમંદ મારી કે હલકા ગરદનમંય ઉસકે પડા, ઔર મુંહસે બી ન બોલા ગયા. ઝરગામ ને ઝમીનપર ગીરા કર બેહોશી મુંહપર મલ દી ચરવાહા બેહોથ હો ગયા— કપડે ઉસકે ઉતારકર આપ પેહુને ઔર ઘોતી બાંધી ખીરઝાઈ પેહનકર ઉસકી શકલ દેખકર વચસી હી અપની સુરત બનાઈ ઔર લકડી લે ગાય બેંસ ચરાને લગા, ચરવાહે કો ઝાઝીમંય છુપાહીયા ઇસ અરસેમંય આઝર બાદુ મએ ઉમરૂ ચહાં આકર પોં-હચા ચુકે ધુપ ભી થી ઔર દુરસે ચલા હુવા આતા થા ચરવાહેકો કહા અગર તેરે પાસ લોડીયા દોડી હો તો પાની લાકર મુઝે પીલાદે ચરવાહેને કહા ધસ્સીયા તુમ ધામ ચલે આતે હો, કહો તો દુધ દોકર લાઉ વો પીઓ જલ ન પીયો. આઝરને કહા અચ્છા લેઆ ચરવાહેને એક ગાયકો ચમકારકે પાસ ખુલાયા ઔર દુધ દોયા ઔર પીતલકી લોડીયા મંયબર કર બેહોશી મીલાકર આઝરકો દીયા ઉસને ચાહા કે પીઉ મગર ખેચાલમંય આયા કે મેહતાબકો દો અધ્યારૂને મીલકર મારા હય, અચસા ન હો કે ચેહ ભી અધ્યાર હો તસવીરકો દેખલો, ચેહ સોચકર તસવીરકો દેખા. ઉસકી સુરત બ સુરત ઝરગામ હો ગઈ થી. ઉસને ફેરન ઝરગામકો સેહેર પડકર ક્યદકર લીયા. હરથંદ ઝરગામને કહા મંય ચરવાહા હું, મુજપર કયું જુલમ કરતા હય નેકી કા એવજ ચેહી હય ઉસને કહાઓ નાલાયક તુ બડા મકકાર હય મંય ખુબ પેહછાનતા હું ચેહ કેહકર જીસ જંઝીર મંય ઉમરૂ બંધા થા ઉસમંય ઉસે ભી બાંધકર આગે ચલા ઉમરૂને કહા મંય કેહતા ન થા કે હઝારૂં અધ્યાર તીલસ્સમ મંય આએ હંય અખ હમ દોકો ગીરફતાર કીયા તો કયા કીયા કોઇ દમ મંય તુ હીલાક હુવા ચાહતા હય કે હમારી ઇતા અતકર આઝર બાદુ હીલ મંય ડરા કે યે સચ કેહતા હય અધ્યાર સખ તરફ ક્યલે હંય દેખે કયું કર તીલસ્સમ આતન મંય પાસ શેહન-શાહ કે પોહચતા હું લાઝીમ હય કે અખ બે રાહ મંય મીલે બગેર તસવીર દેખે ઉસે આત ન કરું ચેહ ખીયાલ કરકે આગે રવાના હુવા લેકીન અધ્યાર બે સખ

જુઠા જુઠા હંચ દમબદમ બલંદ મુકામ પર બાકર એક દુસરે કો દરયાફત કર લેતા હય. ઉસમંચ બકને એક જગેહ દુરસે દેખા કે એક સાહેર અઈયાફ કો ગીરફતાર કીએ લીએ બતા હય દેખકર પહાડ કે દરે મંચ બચકર લે'હગા બાંધા ફીર સખ સામાન અધ-ચારી કસુતસે નીકાલ કર સુરત અપની ઝને મેહ જમાલકી બનાઈ હાથ પાઉં રંગે પોર પોર છલે પેહને સીંદુર ચોર માંગ ભર પટીયાં પાડ કે કાજલ આખું મંચ લગાયા ચોર માથે પર ટીકા કીયા ઝુમકે ચોર બાલીયાં કાનું મંચ પેહ નીયાં પાઉં મંચ કટે હાથ મંચ શરાબ કી ખોતલ લે કર દાડએ બેહોશી મીલાઈ ચોર અપની અચસી સુરત બનાઈ જયસે કલવારન હોતી હય મગર વોહ હુસ્ને જમાલ રંગો રોગન અધચારી સે દુરસ્ત કીયા અલ ગરઝ વોહ દીલ ફરેખ ઘુંઘટ નીકાલે ખોતલ શરાબકી હાથ મંચ લીએ અઠખે લીયાં કરતી તરફ આઝરે બદુ કે ચલી જખ આઝર બદુકે સામને હોકર નીકલી ઉસને દેખા કે એક મેહપારા કે જીસ મંચ શોખી નાઝો અઠા ભરી હય વ રશકે હુરો પરી હય મસ્તાના ચાલ ચલતી દીલે આશીક કો પાઉંસે મલતી ઇસ તરફ આતી હય દેખતે હી દેખતે આઝરે બદુ માચલ હુવા ચોર કહા બીકલવારન ઝરા ઇધર થોડી શરાબ દેતી બવ ઉસ નાઝનીનને ઝરાસા ઘુંઘટ હટાકર મુસકરા કરે ઉસકી તરફ દેખા ચોર કહા ચેહ શરાબ બેકાઉ નહીં હય આઝરે બદુને જખ ઉસકે રૂખે ઝંખાકો દેખા અકલો હોશ ખોયા ચોર આઝરે બદુ કરીખ ગયા ચોર કહા કહાં બતે હો ઉસ યુનચે લખને હંસકર કહા જહાં મેરા જ ચાહતા હય તુમ પુછનેવાલે કોન હો કોઇ કોતવાલ હો આઝરે બદુને દેખા કે ચેહ હંસ હંસ કર ખાતે કરતી હય માલમ હોતા હય કે ચેહ રાઝી હય ચેહ સમજકર હાથ પકડ લીયા ઉસને હાંહાં કરકે કહા દેખો કોઇ આ બચગા મય બદનામ હુંગી તુમ-હારા કુછ ન બચગા આઝરે બદુને કહા ઝરા સામને ચલકે દરખત સાચાદાર નીચે હમ તુમ દોનુ બચઠે શરાબ પીએ દો દો ખાતે કરે ફીર ચલી બના જલદી કંચા હય હમારે તુમહારે મુલાકાત હો બચગી હમેશા ચોતાઅત કરંગા બે કુછ કમાઈગા હુંગા વો નાઝની ખીલ ખીલાકર હંસી ચોર કહા મુલાકાત અપને ઘરવાલુસે કરો કયા મેરે ખાવીંદ નહીં હય મંચ અચસે રાહગીઝંસે ખાત નહીં કરતી આઝરે મીનનેતે કરને લગા પાઉંપર સર ધરને લગા કહા મંચ ઇસ તીલસ્મ મંચ રેહતા હું મુસાફીર નહીં હું મુસાહીબે અફરા સીયાખ હું ઉસ માહવશને કહા તુમ કોઈ હો મંચ અચસી શોખ દીદા નહીં હું ચકાયક મરદુ કે દમમંચ ચડ બઉં આઝરે સમગ્ર ચેહ નાઝ માશુકાના કરતી હય જીસ ઝંજીરમંચ ઉમરૂ ચોર ઝરગામ બંધેથે ઉસે કમરસે બાંધા ચોર કલવારનકો ગોદમંચ ઉઠાકર ચલા. વોહ નહીં નહીં કીયા કી ઉસને દરખત કે નીચે આકર ઉતારી ચોર કમરસે ચાદર અપની ખોલકર ખીઝાઈ ઉમરૂ ચોર ઝર-ગામ કો દરખતસે બાંધા ઉસ માશુકા કો ખીઠાયા ચોર કહા મેરી બન તુજ પર બતી હય ઝરા તુ મેરે પેહલું મંચ બચકર દીલે ગમગી કો શાદ કર ઉસ માહ

પચકરને ઠંડી સાંસ ભરી આઝર બહુને ગલે લગાયા ઝોર બોસા લેને કો મુંહ બડાયા ઉસને હાથસે ઉસકે મુંહકો હટાદીયા કહા બસ બસ મુજસે અચસી ખાતે ન કરો ચે મુંહ દેખેકી મોહબબત હય મરહુ' કી ખત બે મરૂવત હય ખેર અગર મુજસેદારો મદાર મંજુર હય કસમ સામરી કી ખાવ કે કીસી ઝોરત સે સીવા તેરે ખાત ન કરંગા આઝર બહુને કસમ ખાઈ કલવારનને બામ શરાબ સે ભરકર દીયા ઉસને જબ બામ હાથ મંચ લીયા ખીયાલ આયા કે તુને તસવીર કો નહીં દેખી કે લાઝીમ હય તસવીર દેખલો ફીર ઉસ મેહબુબા ને દાદે અચશ ખુરમી દે ચે સાચ કર તસવીર દેખી ઉસને સુરત અસલી બર્કકી પચદા કીથી આઝર બહુને કુછ સેહેર પડ કર કલવારન પર કુંકા કે રંગો રોગન અધ્યારી ઉડ ગયા ઝોર બર્કકી સુરત અસલ હો ગઈ ઉસને ઉસકો ભી જંભુર સે બાંધ લીયા ઝોર કહા અધ્યાઈ'ને તાર બાંધા હય કે કદમ કદમ પર ધોકા દેતે હંચ ઉમરૂને કહા ઝો હરામ જાદે અબ કયા તુ બચ લી બચગા કોઈ આન મંચ કતલ હુવા ચાહતા હય આઝર ઠરા મગર ઇન તીનું અધ્યાઈ' કો લેકર ચલા દુરસે જા'સોઝ ને દેખા પીછે પીછે ચલા ઇતેદાફન કીસી જંગલ મંચ કીસી સાહેર કા બાગ બના થા નીહાયત સર સખઝ ઝોર આરાસ્તા થા પુલું' સે ભરા થા અબખાત

અજબ બાગ થા રશકે મીનુ સવાહ-અગર દેખે રીહવાં તો હો શાદ શાદ

કરે યાદ જમત કી કમ એકબાર-કે દેખી નહીં ખુલ્લ મંચ ચેહ બહાર

આઝર બહુ અજ બસ કે થકા માંદા થા ઉસ બાગ કે અંદર આયા ઝોર એક ચમન મંચ ડયરા જા'સોઝને ઉસે બાગ મંચ જાને દેખકર અપની સુરત માલી કી બનાઈ ખેલા હાથ મંચ લીયા કમર મંચ ધરી પુલ જોલી મંચ ભરે ઝોર બાગ મંચ આયા જંગલ સે એક દરખત ખેદતા લાયા થા ઉસે ચમન મંચ બોયા આઝર બહુ સમઝા ચે બાગ કા માલી હય દરખત લેને ગયા થા અબ આયા હય પાસ આકર કહા અચ માલી ચેહ બાગ કીસકા હય જા'સોઝને નામ બતા કર કેહ દીયા કે મલકા બનફશા બહુ કા હય અઝર બહુ સમઝા તીલસ્ત્રી મંચ હઝાર હા બહુગર રેહતા હય કોઈ બનફશા ભી હોગા ચેહ સોચકર ખામોશ હો રહા લેકીન માલીને દો એક ગુલ-દસ્તે ઝોર ગોટે બનાકર ટોકરી મંચ લગાએ બીચ મંચ ઉસકે મેવા રખખા ઝોર સામને આઝર કે ડાલી લગાઈ ઉસને કુછ રૂપીયા ઇનઆમ દીયા ડાલી સે મેવા લેકર ચાહા ખાઉ શીરચાદ આયા કે તસવીર દેખલું તસવીર બે દેખી તો અસલી જા'સોઝ કે બનગઈ ઉસને કહા ઝો નાખકાર બાગમાં તુ મુઝે ફરેખ દેતા હય માલુમ હુવા તુ અધ્યાર હય જા'સોઝને ચાહા કે ભાગ બહુ લેકીન ઉસને સેહેર કરકે ગીરફતાર કર લીયા ઝોર ઉસી જંભુર સે બાંધકર મારે ખેઈ કે ઉસ બાગ મંચ ન ડયરા શીર ઇન સખઝો લેકર ચલા જબ કુછ રાહ ત્ય કી ખીયાલ કીયા કે કહીં મંચ મખલી હોકર બચકું ઝોર અરઝી શેહેનશાહ કો લીખખું કે મુઝે અધ્યાઈ'ને ઘેરા હય ચાર કો તો મેને ગીરફતાર કીયા હય લેકીન અબી માલુમ હોતા હય કે ચહાં ખોહત હંચ હુઝુર સાહેઈ

કો મેરી મદદ કે લીએ લેજે' ઓર ઇન ક્યદીયુ' કો મંગવાવે' મંચ ઇન કે સમખસે ઉડકે નહી ચલ સકતા અગર અકેલા હું' તો બજોર સેહેર આપકી ખીદમત મંચ આઉં બસ યેહ તસબવર કર કે ચલાકે કોઇ જગેહ આપ્રીયત કી મીલે તો ઠયરૂં લેકીન અબકી બાર નજર કરદા શાહે મરદાં મેહતતર કરાંને દુરસે દેખા એક સાહેર ઉસ્તાદ કો મચે તીન અઇયારૂં કે ગીરફતાર કીએ લીએ જાતા હય બેહરે અઇયારી મંચ ગોતા જન હુવા ઓર ગોહરે મકસદ હાસીલ કીયા કે અય કીરાં ચાર યેહ અઇયાર પય દર પય વાસ્તે કતલ ઇસ નાબકાર કે ગચે કયા સમખ હુવા જો ગીરફતાર હુવે માલુમ હોતા હય કે કુછ ઇસકે પાસ અયસા સેહેર હય કે જો ઇસકે સામને જાતા હય યેહ પેહ-છાન લેતા હય અયસી કોઇ શીક કરો કે ન મુંહસે ગોલો ન ઉસકે બારા જાવ ઓર મારગલો યેહ સોચ કર ગુલશને મકકારી કી સયર કરને લગા આખર ગુલે મુરાદ સે દામન ભરા ઉસકે આગે રાહ તઝીઝ કરકે કે ઇધર હી આયગા જાકર ઠયરા ઓર જંગલ સે લકડીયાં જલદી જલદી કાટકર ચારૂં તરફ સીતુન બનાએ ઓર છત પર પત્તીયાં બીછાદી ઓર સારી છત પર બેલેદાર દરખત કી બેલ છાદી યેહ માલુમ હોતા થા યેહ મંદી કીસી ફકીર ડી હય ગરબ ઉસ મંદી કે દરવાજે પર આપ સેલી તાઝી ઠનકે મનકે સે દુરસ્ત હોકર તેહમત બાંધ કર અલફ આઝાદી કશકા કી તરફ માથે સે નાક તક ખીચકર તીલક પંશાની પર દેકર બયઠા એક હીગ આગે રખલી ગીદ અપને લકડીયાં બડી બડી સીલ ગાદી ઓર દવા દફે બેહોશી રૂઈ મંચ ભરકર નથનું' મંચ રખખી કે ધુવાં અપને તઈ તાસીર ન કરે સેરૂં બેહોશી લકડીયુ' પર ડાલી કે ધુવાં ચારૂં તરફ ફયલા બીચ મંચ લકડીયુ' કે આપ બયઠા કે બાદ થોડે અરસે કે આઝર જાદુ ચારૂં અઇયારૂં કો લીએ આકર પોહયા દેખા એક ફકીર બયઠા અપને મોજ મંચ ઝુમ રહા હય હીગ રખી હય ધુની રમાએ હય ઓર દસપના હીગ મંચ ધુસા હય મંદી કી એક તરફ તુલસી કા પેડ લગા હય આસની બીછી હય સામને ચીલમ ગાબ પીનેકી રખખી હય તપશી માલુમ હોતા હય આઝર જાદુને યેહ દેખકર આગે બડ કે હાથ બાંધ કર બડા હુવા કહા બાબાજી કુછ અનીસ દીજીએ અઇયાર મેરે ફીરાક મંચ ફીરતે હંચ મંચ ખેમ કુશલસે અફરા સીયાબ કે પાસ પોહય જાઉં ઉસ ફકીરને યેહ બાતે' સુન-કર ઉસકી તરફ બ નીગાહે કેહેર ધુરા આઝરને દેખા કે આંખે' લાલ લાલ હંચ મારે ખોફ કે બયઠ ગયા યહાં તકકે ખુબ ધુવાં નાક મંચ પોહયા ઉસ વકત ફકીરને કહા જોના લાયક મંચ લી અઇયાર હું' તુજે કતલ કરને યહાં બયઠા હું' આઝર યેહ કલામ સુનકર ગભરાયા ઓર ચાહા કે ઉડકર પકડલું' બેહોશી દે માગ મંચ પોહય ચુકીથી ઉઠતે હી ગીરા કીરાંને ઉઠકે ખુગદા મારા કે સરકે હઝાર દુકડે હુવે બર્ફ બારી ઓર સંગ બારી હોને લગી કોહ ખેઝ સદાએ' આને લગી બાદ લેહમંચ કે આવાઝ આઇ કે કસતી મરા નામ આઝર જાદુ ખુદ સરસે ઉસકે એક તાએર ખુશરંગ નીકલા અફસોસ અફસોસ કહેતા તરફ અફરા સીયાબ કે ચલા ઓર ઉમરૂ ઓરતીનું' અઇયાર

રેહા હુવે ફીરોને તસલીમ કી ઉમરને શાબાશ કહી ઓર સખ અધ્યાઈ' કે રૂખસ્ત કીયા હર એક અલગ અલગ રવાના હુવા ઓર સેહરા મંચ બંકર એક દુસરે કી નજર સે છુપ ગયા ઓર ઉમર બી બતોર મખફી ચલા પસ ઇસ અરસે મય રાત હો ગઈ કે ખુસાફીર ચળે સરાએ મગરબ મંચ બંકર ફરોકશ હુવા બાનવરાં ને સેહરાઈ આરામ પઝીર હુએ તાએરાને દશત બસેરા દરખતું મંચ લેને લગા અધ્યાયર સખ દર હાએ કોહ મંચ ઇસતે કામત પઝીર હુવે ઓર કસુત હાએ અધ્યાયરી સે રોટી નીકાલ કર ખાઈ ચમમુંસે પાની પીયા શુકરે રઝાકે આલમ કીયા સોરહે લેકીન ઉમર યુંહી ફાકે સે દરે કોહ મંચ ઈયરા દીલસે કહા કે ઝંખીલ સે રોટી ન નીકાલુંગા હમઝા કી નોકરી મંચ બી નુકસાન અઝીમ હય કે અપને પાસ સે ખાને પડતા હય રાત કા વકત હય કહી' બા બી નહી' સકતા હું દીનબર કમખખત આઝરને કયદ રખા ખેચર અખ સખ કડં ઓર ભુકા સો રહું ગરબ એક જગેહ પઘ્થર પર લેટા જબ બોહત ભુકને ગતખા કીયા ઉઠકર દરખતું કે ફુલ તોડે ઓર ખાએ ઓર ઝંખીલ સે બોહત અફસોસ કર કે સુખે તુકડે રોટી કે નીકાલે ભુક કો દફં કીયા ઓરલેટ રહા મગર વોહ તાએર બે સરસે આઝર કે નીકલા થા બાગે સયખ પાસ અફરા સીયાખ કે આયા ઓર ખા આવાઝ બુઝદ પુકાર કરકહા કે અય બાદશાહ તીલસ્તમ આઝર બહુ મારા ગયા અફરા સીયાખ યેહ સુનકર થરરાને લગા. મારે ગુસ્સેકે હોંટ ચખાને લગા. ઓર એક સાહેર અરમાક બહુ નામસે કહા કે તુમ બંકર ફુલાને સેહરામંચ લાશ આઝરફી પડી હય ઉઠા કર દફન કર દેના ઓર બે તસવીરકે મંચને ઉંસે દી થી વાસ્તે ગીરફતાર કરનેકે અધ્યાઈ'કે વોહ ઉંસકે પાસ હોગી ઉંસે લાકર મુઝે દેના સુબેહકોમંચ એક અયસે સાહેરકો લેખું-ગા વોહ સખ અધ્યાઈ'કે ગીરફતાર કર લાએગા ઇસ વકત રાત હો ગઈ હય તુમ બી જંગલમંચ ન ઠેહેરના તસવીર લેકર લાશ દફન કરકે ચલે આના યેહ કેહકર અફરાસીયાખ મશગુલ અયશી આરામ હુવા ઓર અરમાકે વહાંસે જહાં આઝર મારા ગયા થા વહાં આયા લાશ ઉંસકી દફનકી ઓર તસવીર લેકર ફીર ગયા બંકર અફરાસીયાખ કો દી ઇસ અરસેમંચ રાત તમામ હુઈ ઓર સાહેર મશરીક ઝોલી ઝરતાર શોઆ કી લીએ થરખે સોખદા બાઝ આયા દમે સુબેહ અધ્યાયરાને નામવરને ઇતાઅત ખુદા મંચ ગરદન ઝુકાઈ જબ ફીરીગ હુવે કમરે હીમ્મત ચુસ્ત બાંધકર અપની અપની જગેહસે આગે રાહ લી અફરાસીયાખ બી ખુવાબસે બેદાર હુવા ઓર બાગે સયખ મંચ બંકર તખ્ત શાહી પર બયઠા અરકાને સલતનત હાઝીર હુવે નાય સામને હોને લગા દોરે બામે શરાખ ચલને લગા જબ દેમાગ અફરાસીયાખ કા બાદાએ નાખસે ગરમ હુવા ચંદ સાહેઈ'કો હુકમ કીયા કે ઉમર ઓર ચાર અધ્યાયર તીલસ્તમમંચ આએ હંચ ઓર સાહેઈ'કો કલ કરતે હુવે કરીખ દરયાએ ખુરવાં કે પોહચ ચુકે હંચ ઓર મેહઝૂખ સેહરાએ નરગીસ ઝાર તક અસદ ઓર મેરજખી'કે હુંઠતી હુઈ બાતી હય ઓર અસદ વગચરા બી દરે કોહ મંચ છુપે બયઠે હંચ.

લીલાં તુમ લોગ આપ અઇયારૂંકે ફીરાકમંય ન જાવ ખલકે જહા અસદ ખયઠા હય ઉસ તરફ જાવ કે વહીં મેહરૂખ બી આતી હય ઝોર અઇયાર બી આતે હંય ઉસી જાસખકે ગીરફતાર કરના ચેહ કેહકર થોડી ખાક ઉન સાહેરૂંકે દી કે ચેહ મીટી કખરે સાસરી વ જમશેદી કી હય જીસ સાહેર પર થોડી ખાક ડાલ દોગે ગોકે કયસાહી ઝખરહસ્ત હોગા મગર ખેહોથ હો જાયગા વો સાહેરૂંકે નામ ઉનકે ખર-વકત મુકાબલા મેહરૂખ ખ્યાન હોંગે ખાક લેકર રવાના હુવે લેકીન હાલ અઇયારાને નામદારકાં સુનીએ કે કોહ દશત તીલસ્ત્રમ ત્ય કરતે ચુસ્ત ચાલાક અપને અપને સાઝેરમ કરતે ચલે જાતે હંય ઝોર સખ અલગ અલગ હંય ઉમરૂ રાત ભરકા ભુકા ખ્યાસા ચેહ સોચતા ચલા જાતા હય કે કોઈ ગાઉં યા શેહેર મીલે તો અઇયારી કરકે મુખેહકા વકત હય બોહની કરૂં ઝોર રોટી ખાઉં ઇસી સોચમંય કુછ દુર ચલા થા કે સામને એક સવાદ સેહેર દીખાઈ દીયા ચેહ જલદ રાહ ત્ય કરકે કરીખ હીસારે શેહેર આયા દેખા ચાર દીવારી ઇસીકી સગે મર મરકે ખની હય મુન કશો રંગી હય દરવાઝા ફાલાદી લગા હય મીસ્લે ચશમે ઇનતેઝાર આશીક ખુલા હય કોઈ દરખાન નહીં હય ખલકે ચહાં કોઈ ઇનસાન નહીં હય ઉમરૂ અંદર શેહેર કે ગયા ચહા દુકાને આરાસતાં થીં જા બજા અશયાએ નફીસ ઝોર અજનબી લતીફકા ઢેર લગાથા લેકીન કીસી દુકાન દારકા પતા નથા કીસી સીમ્તકી બેહરીકી દુકાન થી જવાહીરકી દુકાનથી કહી ખઝાઝા થા કીસી તરફ સરરાફકી દુકાન થી મગર કોઈ નજર ન આતાથા ઇમારતે ખુલંદ ઝોર દીલ પસંદ મકાનાત શેહેરકે ખાલી ન કોઈ ઉનકા વારીસ ન કોઈ વાલી ઉમરૂ સચર કરતા હર તરફ શેહેરમંય ફીરા એક સીમ્ત મયદાન વસીઅ દેખા વહાં કીલા મુસતહ કમ ઝોર નીહાયત ઉસ્તવાર ખનાથા ઝોર સીપહેરે ખુલંદ થા નઝમ.

ચકે કીલ્લએ દીદગઝ મોહ કમી—કઝો ખયરા ગુથાતા સરે આદમી

ઝખા મશ સરે ચર્ખ કોતાર દસ્ત—સેપેહરે ખુલંદ અઝ ખુલંદશ ખુરાત

સરે ખર જહાં ખરકશીદા બબહ—દરાને કીલા હમચુ સીતારનખ માહ

ફલક નકશ અઝતાકે ઇમાન ઝો—મહો મેહર બહકામ દરખાન ઝો

દરવાઝા ઉસ કીલેકા બી ખુલા થા કોઈ રોકને વાલા નથા ઉમરૂ અંદર ગયા દેખા અચવાન શાહી બના હય તખ્ત જવાહીરકા ખીછા હય ગીરદ ગીરદ તખ્ત કે કુર સીયાં ઝોર ફંગલ આરાસતાં હંય ઝોર ચાર કુરસીયાં કરીખ તખ્ત ખીછી હંય ઉનપર પુતલીયાં કાગઝકી ખચઠી હંય ઉમરૂ જખ ઝોર ખઝા ઉન પુતલીયુને કહા કયું મુએ તું ચહાં બી આયા ઉમરૂ પુતલીયુકે બોલતે દેખકર હયરાન હુવા ફીર ખીયાલ કીયા કે મુકામ તીલસ્ત્રમ હય કુછ અચસી ખાતંકા તસબ્બર ન કરો ઝોર ચહાંસે નીકલ ચલો ચેહ સોચકર કીલેસે ખાહીર નીકલા શેહેરમંય આકર દુકાને ખાલી માલીકસે પાકર કુછ ચીઝે ઉઠાકર ચાહા ઝંખીલ મંચ રખખુ કે ચકાયક ગમીન શકહુઈ ઇનહીંચાર પુતલીયુમંચસે જો કીલેમંચ થીં એક પુતલીને ઝમીનસે નીકલકર ઉમરૂ કા હાથ પકડ

લીયા ચોર કહા મુંડી કાટે ચોટટે ખચરીયત ઇસીમંચ હય કે જો ચીઝ હય રખદે ઉમરૂને જલદી જો ઉઠાયા થા રખદીયા પુતલીને હાથ છાડ દીયા ચોર ઝમીન મંચ સમા ગઇ ઉમરૂ આગે ચલા ફીર લાલચ આયા કે અફસોસ યે સખ ચીઝે' મુકત બતી હેંચ ફીર એક જગેસે કુછ અસખાખ ઉઠાયા ફવરન ઝમી શક હુઇ ઉમરૂ સમજા કે પુતલી આઈ વોહ ચીઝે લેકર ભાગા ચોર બહોત દુર બાકર એક ગલીમે' ઠયરા જયસેહી પાઉ લગાએ થમે કે ઝમી સે પુતલીને નીકલકર હાથ પકડ લીયા ચોર ખીંચી હુઇ વહી લાઇ જહાંસે ઉમરૂને વોહ ચીઝ ઉઠાઇથી ઉમરૂકા કુછ બસ ના ચલા ના ચલા નાચાર જો કુછ લીયા થા વોહ સખ રખ દીયા પુતલી ગાયખ હો ગઇ ચોર ઉમરૂને મજબુરી વહાંમે આગેકી રાહ લી દીલમે' કેહેતા થા કે કલસે આજ તક દો કેડીયાં ભી નસીખ ના હુઈ કીયા બદકીશમતી હય આખર લાચાર ઉસ શહેરસે બાહીર નીકલા ચોર જંગલકા રાસતા લીયા ચહાં તક કે બઆદ ક, ત,એ મુનાઝીલ દરયાએ ખુનેરવાપર પહોંચા દેખા કે બજ,ખ,ખાર હય મવવાજે કહાર હય નંગાને ખુને આશામ હમ બદમ સર પાનીસ નીકાલતે હેંચ ગોતા મારતે હેંચ કે બલકે-અશઆર-આખ થા યાકે બહેર થા અખખાર-છસકા હર કતરા માંજથા તાહાર-મોજકા હર કીનાર તુશં પર-મારે ચકામક હુખાખ અમાં પર-ગુઝર આખ જખ નતખ દેખા-સાહીલ ઉસકા ના ખુશકે લખ દેખા-ખીચ દરયા પર પુલ બના હે લેકીન ધુવેકા હેંચ તીન દરજે પુલકે હેં ઉપરકે દરજેમે' હઝારહા ખુરજ બને હય પરયાં ચોર ખુખુકે ચોર સેના મુંહસે લગાએ ખળી હેં અગર એક બુક બજે સારે તીલસ્સમકે સાકીન બેહોસ હો બાએ, પરિ આદે ખુસ્જે કે અંદર મોતી ઝોલીયુ'મે ભરે ઉછાલતી હેં એક દરજેમે' જંગી લડ રહે હેં સર કટ કર ગીર રહે હેં ખુન અખમોકા ઉનકે બહે કર દરયામે' બાતા હે બબાએ પાનીકે ખુન બેહ રહા હે હર ચંદ ઉમરૂને કેશીશ કી કે દરરીયા કે ઉસપાર બાઉ કીસી તરાહ મુમકીન ના હુવા કીસ લીએ કે હદ તીલ-સ્સમ આહેર ચોર આતીન કે દર મીયાન મંચ ચેહ દરયા વાકે, હુવા હે ચોર ઉસતરફ તીલસ્સમ આતીન હે બગેર હુકમે અફરાસીયાખ કોઇ વહાં નહિ બ સકતા હે સાહેરાન નામી કે રહેનેકી જગાહે નાચાર જખ ના બ સકા રોગનો રંગ અધિયારી લેકર એક ગોશેમે બચકર સુરત અપની પંદરા સોલા બરસકે નવ જવાનકી બનાઈ ડાળી મુંછ કપરેસે ખાંધકર રંગ ઉસપર એસા લગાયા કે ચેહરા દુલા ભોલા ભોલા બચ્ચુકી તરોહકા મચ્છાલુમ હોને લગા આંખુમે સુરમા દુમખાલા દીયા હાથુ' કો હીના આલુકા કીયા અંગરખા અસનતી રંગા હુવા પહેના શુલ બદનકા પાયબમા ઝેબતન કરકે કંગના કલાઇમે' ખાંધા ભારી અવગી મુકકેશકે કુંદને લગે હુવે ઉસમે' ટીકે પાઉમે' પહેન કર કાંટા ચોર દોર નીકાલ કર દરયામે' સુસતે ફેંકી ચોર કીનારે દોર પકડ કર આપ ઠયરા ઇતનેફકન ખુમારબાદુ બહેન મ,ખમુર સુરખ ચથમોકી કે ચેહ દોલુ' માશુક અફરાસીયાખકી હેં ચોર બડી જખરદસ્ત સાહેરા હય તીલસ્સમ આતીનમે'

રહેતી હે' ઉસવકત .પુમારજાદુ કીસી કામકો ગઇથી ફીરી હુઇ અપને ઘર જાતીથી જળ કરીબ દરયાકે પહોંચી દેખાકે એક નવજવાનકે હનોઝ સખઝા બી ઉસકે રૂબસાર તાબાં પર આગાઝ નહિ હુવા હે સરવે કામન સહી બાલા હે બેહરે હુસનો જમાલકા ગોહરે ચકતા હે અખરૂ હીલાલ ફલક હે બદરે સીમાં હે—કતઆ—સુનતે હે' કે થા હુસનોકા બાની યુસુફ—રખતાથા કહાં ચેહે નવજવાની યુસુફ—સખ કહેનેકી હે બાત કે યુ' થા વુ' થા—હરગીઝ બી ન હોગા ઇસકા સાની યુસુફ—શીસ્તે હાથમે લીયે ખડા હે પુમારજાદુકો ખડા તઆબુબ હુવા કે ચેહ શખસ એસા નાદાન હે બે ઇતના નહિ' બનતા કે દરયાએ સહેર—ઇસમે મછલીયાં કહાં ચહાં બી શીકાર ખેલતા હે લાવ ઇસે સમઝાઉં ઓર મશક્કત બે ફાયદાસે બચાઉં ચેહ સોચ કર અપને અઝ-દહેપરસે ઉતરી ઓર કરીબ ઉમરૂકે આઇ કહા મીયાં સાહબઝાદે ચેહ કીયા સોદા હે કે દરયાએ સહેરસે મછલીયાં શીકાર કરના ચાહતે હો ઉમરૂને ઉસકે પુકારનેસે નીગાહ ઉઠાકર દેખા કે સાહેરા ગેરતે માહ મેહરે સુનીર કમ સીન લીબાસ ઓર ઝેવરસે આરા-સ્તા માલે મદવારીફકે ગલેમે પડે બાલ બાલ મોતી પીરોએ—

અશઆર.

લટે મું પે છુટી હુઇ સરખસર—કે બદલી હોબુ' મેહકે ઇધર ઓર ઉધર
વોહ બીન પુછી હોટુ'કા મીસસી ગઝબ—કે મું પરથી ગોચા કયામતકી શખ
ફકત કાનમે એક બાલા પડા—કહેતો કે થા માહકે હાલા પડા
વોહ પીસવાઝ કુરતી વોહ નરગીસકે હાર—વોહ કમખવાબકી બંદ રૂમી ઇઝાર
બંધા સરપે બુડા પળી ઝરવે સાલ—કમરકી લચક ઓર મટકકી વોહ ચાલ
વો શખનમકી અંગીચા બની તગગે ચુસ્ત—કીનારૂ'પે મીના નખતકી દુસ્ત
વોહ ઉઠની હુઇ ચેન પીશવાઝકી—વોહ મસકી હુઇ ચોલી અંદાઝકી
વોહ મસ્તીકા આલમ વોહ તોલે છડે—વોહ પાઉ સોનેકે દો દો કડે

દેખતેહી ઉમરૂકે મુંમે પાની ભર આયા કે ફાકે.મે તુજહે દો રોઝ ગુઝરે .પુદાને શીકાર પુખ ફરએ લેબા ઇસ સાહેરાકો કતલ કરકે ઝેવર લીબાસ ઉતાર લો .ખચર કુચ કરઝ અદા હો જાએગા ચેહ .ખીચાલ કરકે ઉસકી જાનીબ મુસકીરા કર દેખા ઓર પુ'છા કે તુમ કીયા કહેતી હો મેને સુના નહિ .પુમારજાદુને કહા મે સમઝાતી હુ' કે ચેહ દરયા અસલી નહિ હે બલકે સહેરસે બના હે ઇસમે શીકાર કરના સરાસર હીમાકત હે ઇસ રંજતાબસે બાઝ આવ ઓર અપને ઘરજાવ ઉમરૂને કહા વાહ હમ કહીં મછલીયાં શીકાર કર ચુકે હંચ ઓર કબાબ બી લગા લીએ અખ દો એક ઓર શીકાર કર લે' તો બં'ચ ઓર અપની ખીખી કો કબાબ ખીલાકર રાઝી કરે .પુમાર જાદુને જખ સુના કે મછલીયાં શીકાર કર ચુકા બહેરે હસરત મે' ગરક હુઇ ઓર કહા અચ અઝીઝ તું' કહાં રહેતા હંચ ઓર ખીખીકા ઝીકર કયા કરતા હંચ ઉમરૂને કહા હમારી શાદી કલ

હુધથી જળ હમ બીબીસે ઇખનેલાત કરને લગે ઉસને કહા હમ દરયાએ ખુરવાંકી મછલીયું' કે કળાખ ખાઈગે તો તુમને સોખત કરીગે વરના મુંસે ના બોલીગે યેહ સુનકર હમ મછલીયાં પકડ કર લીએ જાતે હે' .ખુમાર જાદુ ઉસકી લોલી લોલી ખાતે' સુનકર મારે હંસી કે લોટ ગઈ ઓર કહા વોહ મુરખ નાદાન બેરે તેરી ફાયશા હય તુમહે ઉસને 'ખરાખ કીયા હય કે દરયાએ સેહેર પર જા કર કુચ બે અહથી ફરે તાકે મારા જાએ ઓર મે મજે ઉડાઉ' ખખરદાર એસી હરકત ન કરના મેરે સાથ ચલ તુએ ચાંદ કે સુરત કી બેરે દીલા ફઉ' અચસી કહેબા ઓરત સે હાથ ઉડા ઉમરને યેહ ખાત સુનકર કહા 'ખરાખ ઓર ફાયશા તું આપ હોગી ચલ અપના કામ કર મેરી જાન અપની બીબીપર કુરબાન હય .ખુમાર જાદુને 'ખયાલ કીયા કે યેહ અબી બીલકુલ બે સમજ માલુમ હોતા હય ઓર ખચચા કમસીન હય કીસીમે ફંસા નહિ ઇસ વહેસે અપની બીબીપર ફરેફતા હય અગર હો સકે તો અચસે કમસીન હો અપને પાસ રખખો ઓર ઇસકી રાનાઈ વોહ જોબાઈ કી બહાર લુટો અબ ઉસસે ગુફ તયુ' સખત ન કરો કુછ લગાવટ કી ખાતે કરો યેહ દીલસે મનસુબા કરકે કરીબ ઉમર કે આઈ ઓર કહા અચ રશકે કમર કીસ મનઝીલમે તુમ રહેતે હો ઉમરને કહા તુમહારે દીલમે .ખુમાર જાદુને હંસકર હાથ પકડ લીયા ઓર કહા લાવ હમે લી ઉસ મછલી કે કળાખ જો તુમને શીકાર કીયા હય 'બીલાવ ઉમરને કહા 'ખુખ અગર હમ તુમહે' કળાખ બીલાવે તો અપની બીબી કે લીએ કીયા લે જાવે 'ખુમાર જાદુને ઉસે ગલે સે લગાયા ઓર કહા હમ તુમહારી બીબી બનીગે ઉમરને કહા સચ કહો તુમ હમારી બીબી બનોગી ઉસને કહા હાં ઉમરને ઉસકો લીપટ કે 'ખુખ પીયાર કીયા ઓર કહા હમે બેરેસે મતલબ હય 'ખુવા તુમ હો' યા કોઈ હો ચલો અલગ ચલકર બેઠે' ઓર કળાખ ખાએ' .ખુમાર જાદુ કીનારે દરયા કે એક દરખત કે નીચે આકર ઠયરી ઉમરને ચાહર કમર સે ખોલકર બીછાઈ ઓર ઉસે બીઠાયા ઓર જેખ સે કળાખ માહી નીકાલ કર સામને રખખે ઓર 'ખુમાર જાદુને કહા અગર શરાખ લી હોતી તો લુતફ થા ઉમરને કહા મેરા ઘર ચહાંસે કરીબ હય અબી લાયા ઓર સહેર કર કે બહોત જલદી આઉંગા ઘર તુમેહ નહિ લે જા સકતા કીસ લીએ કે બીબી મેરી શુલ મચાયગી યેહ કેહ કર ઉઠા ઓર ગલીમે અઈયારી ઓડ કર ગાયબ હો ગયા 'ખુમાર જાદુ સમઝી કે બડા સાહેર હય જખતો નઝરસે પોશીદા હો ગયા અલહાંસીલ ઉમરને બાદ લેહમેકે ઝમખીલસે શુલાબી શરાખ કી નીકાલ કર આગીશ તો બદાવી બેહોશી કી ઓર ગલીમ ઉતારકર ગાહેર હુવા ઓર સામને 'ખુમાર જાદુ કે શરાખ હાઝીર કી ઉસને જામ લરા ઓર ઉમર કે દીયા ઉમરને ગલેમે' હાથ ડાલકર કહા જાને જહાં પહેલે તુમ પીઓ ઓર તયુ' સે જામ લગાદીયા 'ખુમાર જાદુ કે ઇસકા ઉઠના બહોત પસંદ આયા ઓર મું અપના ખોલ દીયા ઉમરને સારા જામ હલકો મે ઉટેલ દીયા હલક કે નીચે શરાખ કા ઉતરના થા એક છીક આઈ ઓર ચકકર ખાકર 'ખુમાર ગીરી બે હોશ હો ગઈ

ઉમરને એવર જોર લીખાસ ઉતાર લીધા જોર ઉસકે બાહુ'મે મોતી પીશિય હુવે થે ઉમરને ઉસતરા નીકાલ કર સારા સર મુંઠ લીધા કે અબ કોન એક એક મોતી નીકાલે જોર ખંજર લેકર ચઢાયા કે ઉસે કત લકરે' કે ચકાચક ફરયામંચ તલાતુમ હુવા જોર નીગેહબાન ફરયાએ ખુરવાં કે હોડે ઉમરને ગલીમ ખોડલી જોર ગાએબ હો ગયા લેકીન પાસ બાને ફરયા ખુમાર કો ઉઠાકર પાસ અફરા સીયાબ કે લે ગયે ઉસને માથુક કા ચેહ હાલ દેખકર અફસોસ કીયા જોર લીખાસ પહેનાયા હુશયાર કીયા હાલ પુછા ખુમારબાદુને કહા એક શખસ ફરયા એ ખુરવાં પર મછલીયાં પકડ રહાયા મેને મના કીયા ઉસને કહા મે' શીકાર કરકે કબાબ બી લગા ચુકા હું લો તુમ બી કબાબ ખાવ મેને તઆજબુબ કર કે એક કબાબ ખાયા બે હોશ હો ગઈ ચેહ સખ કહા મગર ફરેક્તા હોના ન કહા અફરા સીયાબને કહા વોહ અધયાર હોગા અચ મલકા તીલસસમમે અધયાર આયે હેંચ અબ તુમ જહાં કહી' બના કીસી કે ફરેબ મેચ ના આના વરના અધયાર કતલે કર ઠાલીંગે બડે દમ બાઝ જોર બલ સાઝ હે' મેને સાહેર' કો લેબ હુચ ચોઆ લે'તો મલકા હેંચરત બદુ કો મએ લશકર સાહેરાન બહેરે જંગ મેહરૂબ રવાના કર' જોર અસદ કો કતલ કરાઉ' ચેહ કેહ કર ફસતક હી કે ચંદ તાએર ખુશરંગ ફરખતાને બાગસે ઉઠકર પાસ આય ઉસને હુકમ કીયા કે બકર જહાં અસદ જોર મેહરૂબ, બેચડે હોં વહાં કે ફરખતુ' પર બેઠો જોર બે કુચ વો મથવરા કરે' વોહ સખ હાલ સુનો જોર મુઝે આકર ખબર દો તાએર ચેહ હુકમ સુન કર ઉડે જોર અસદકી તરફ ચલે મગર ઉમર ફરયાકે કીનારે કીનારે ફીર રવાના હુવા જોર ઉસ પાર ના બા સકા આખીર કુછ અરસેકે બાદ એક પહાડકે કરીબ પ-હોંચા દેખા કે ચેહ કોહ પુર શીકોહ એવરસે શુલુ'કે મીસ્લે ઉરસે શખ અબલકે આરાસ્તા હુચ દામને કોહ માની'દપેક લબે પાક દામનુ'કે મુસફફા હુચ કોસું તક અફ-રાનકે ખેતલગે હંચ શુલ હાય ઝરદોસે સપેદા બસનતી હંચ-શેએર-ઝરદી શુલુ'પે છાઈ તો ઝાહેર હુવા બસનત—દેખો અગર તો રંગ ચેહ ફસલે ખીઝાંપે હુચ—બલકે-અચત-પસંદ દીલકો મેરે છાઉ હુચ ઇન બખુલુ'કી—અજબ બહાર હુચ ઇન રોઝુ' ઝર્દ પુલુ'કી—પહાડસે આબ સાર હો રહા હુચ ઉપર પહાડકે ગાના નાય હોતાથા સદા ઉસકી સુનકર ઉમર ઘાટીયુ'કો તેચ કર કે સરે કોહ પર આયા ચહાં અજબ જલસા નઝર આયા ફસખીસ નાઝનીન માહે પચકર લીખાસ ઝાફરાની જોર અરગવાની એબ કીયે બચદી હંચે ફરશે મલુકાના ખીછા હુચ નાય હો રહા હુચ ફર ખતમે' ઝુલા પડા હુચ કુછ જોરતે ઝુલતી હંચ ઘોડી ખડી પીંગ દેકર ઝુલા રહી હંચ જબ પીંગ બડતા હુચ ચેહ મઆહુમ હોતા હુચ કે ઇન કાફરુ'કા ધરાદા આસમાન છુ' લયને કા હુચ હર એક મીચકે તાઉસ મરતે ઝુમતી હંચ ઝુલે પર વો ઝુરે હુસને હુચ કેહ હવાસે બાતે' કરતી હુચ ઉમરને ઉનેહ દેખકે આહા કે કીસી ફરખત કી આડ મે' બેઠકર શીકલ અપની તબલીલ કર' જોર વહાં મેહજબીદુમે' બકર મીહુ' લયકીન ઉલુકને

જયસેહી ઉમરૂને પહાડ પર કદમ અપના રખા વયસેહી ગુલ મચાયા કેહ આયા ઉમરૂ કે કુછ બન ન આયા ઓર ગલીમ ઓરકર ગાયબ હો ગયા ઓર ખ્યાલ કીયા કે યેહ મરહલે તીલસસમ કે હંચ બગેર તીલસસમ કુશા કે ફતલે નહોંગે ઇન ઓર તું પાસ બના બેકાર હય મચાલુમ હોતા હય કે યેહ પુતલીયાં બાનીયા તીલસસમને ઇલમે નયરંજે સે બનાઈ હંચ ઇન સખકા હાલ લોહ તીલસસમ બતાયગી યે સોચકર પહાડકે નીચે ઉતરા ઓર આગેકા રાસ્તા લીયા યહાં તક કેહ બઆદ કતેઅ સુનાઝીલ ઉસ તરફ આ નીકલા કે જહાં ઢરે કોહોમે' અસદ વગેરાહ ઓર મેહજબી' અલમાસ પોશ બયઠે થે ઉમરૂને દેખા કે સામને ઢરરાએ કોહોમે' એક સાહેરા ખડી હય ઓર અસદ બયઠા હય એક નાઝનીન હુર મીશલ પહેલુમે' જલવાગર હય યે મચાલુમ હોતા હય કેહ ઢરરાહ કોહ નહિ હય બલકે ખુરજે હમલમે' કીરાન શમસો કમર હય ઉમરૂને પુકાર કર કહા કીયું' અય છોકરે ખુબ વાસ્તે ફતલે કરને તીલસસમ કે તુ આયાથા કે રંડી બાઝીમે' પડ ગયા અસદને આવાઝ ઉમરૂ કી પેછાની નીગાહ ઉઠાકર દેખા ઓર ઉમરૂ કે પેછાનકર ઉઠ ખડા હુવા કહા દાદાબન આઇયે વાઝેહ હો કે ઉમરૂને અસદકે બાપ યાને કુરબ કો બેટા કીયા હય ઇસ વજેહસે અસદ ઇનેહ દાદા કહેતા હય ગરઝ કે અસદને તસલીમ કી ઉમરૂને ગલે સે લગાયા દોઆએ બંદરાઝીદી ઓર આકર ઢરરાહમે' બેઠા ઓર ચહાંતક હોકર મલકા મહેજબીકો દેખા ઓર કહા અય અસદ યે કીસ બદ કીતઆ બીલ્લી ઓરતકો તુને હમ પહેલુ કીયા હય લા હોલ વલા કુવતા કીયા તેરી બી કયા નીયન હય મલકા યે કલામ સુનકર ખીચી ઓર શરમીદા હુઇ અસદને કાનમે' કહા અય મલકા યેહ લાલચી બહોત હંચ અગર ઇનહે કુછ દો તો અબી તુમહારી તઆરીફ કરને લગે ઇનકે ખુરા કહેનેકા કુચ, ખીયાલ ન કરો મલકાને કહે જવાહેરકે હાથસે ઉતારકર ઉમરૂકો દીયે ઉમરૂને કહા અય મલકા તેરે લાયક યે નવાસ! હમઝાહ અરબકા કબ હય તુ વોહ શાહેઆદી આલી-વીકાર હય કે તેરે હમ ફતખે બઠે બઠે શાહાં રૂએ ઝમીન નહિ અસદ ઓર દીલારામ ઓર મલકાં સખ ઉમરૂકી બાતું પરહંસને લગે ઉમરૂને કહા ખુદા તુમહે' હંરતા હી રખે ઉમરૂને કહા અય મલકા તીલસસમ ફતલે હો બાએગા દાદાબન આ ગએ કીયા ગમ હય ઇનશા અલ્લા પહેલવાનુંકો મે' માઝંગા ઓર સાહેરૂકો યેહ કીન-નાર કરીગે મલકા યેહ બાતે' સુનકર ખુશ હુઇ લયકીન હાલ સુનયે કે મેહરૂખ, ચો-ખીસ હઝાર સાહેરૂકાં લશકર લેકર ચલીથી અસદકો હુંડતી હુઇ લશકરસે આગે અકેલી બડ આઇ ઓર શકીલ બહુસે કહા કે તુમ લશકર લેકર અકબમે આવ બરઝકે મેહરૂખ, બી આકર કરીબ ઇસી ઢરરાહ કોહકે પહોંચી જહાં અસદ વગેરા થે દીલારામ બે પહેરે પર ખડીથી ઉસને મહેજબીનકો ખબર દી કે નાની બન આપકી આતી હંચ યેહ સુનતેહી મલકા સમઝી કે હમ સખકો ગીરફતાર કરનેકો આતી હય કહા અબ બડા ગઝબ હુવા અસદને કહા મે' બંકર કતલ કરતા હું ઓર તલ-

વાર લેકર ઉઠા ચોર ઉમરૂ ગલીમ ચોર કર પોશીદા હો ગયા કેહ સુખાદા ગીરફતાર ન હો જાઉં તો કુછ ન હો સકેગા લયકીન જખ અસદ તલવાર લીયે સામને મેહ-રૂખકે આયા ઉસને કહા કે અય શાહેઝાદે આલી તખાર ચેહ કીસ લીયે શમશીર બરહેના તશરીફ લાએ હંય મંય આપકી દોસ્ત હું ચોર તાઅત કરને આઈ હું મેહજખીનકી નાની હું મેરી બચ્ચી કહાં હય ચેહ ખાતે સુનકર મેહજખીન ઉઠકર દોડી ચોર મેહરૂખકે કદમ પર ગીર પડી ઉસને સર ઇસકા સીનેસે લગાયા ચોર કહા અય ફરજંદ દેખયે અનજામ હમારા ચોર તુમહારા કીયાહો અફરા સીયાખ બડા ઝબરદસ્ત હય મે બીગડ કે ચલી આઈ હું લયકીન મુકાબેલા શહેનશાહ નહિ કર સકતી વોહ ચાહેગા તો એક આનમંય હમ સખકો બરબાદ કરદેગા અસદને કહા વોહ કીયા ગીદી હય જો બરબાદ કરદેગા ખુદા હમારા હાફીઝ નીગેલખાન હય તુમ ખા ઇતમી નાન તમામ ચહાં બેઠો હમ જાખાઝી ચોર સર ફરોશીકો હાઝીર હંય અગર તુમ હમારી શરીફ હુઈ હો તો ખુદાકી રહેમત પર તકયા ભરોસા કરો મેહ-રૂખને કહા ચેહ સખ જો તુમને કહા સચ હય મગર ઝાફીર ભી તો કુછ દેખા જતા હય અસદ બોલા કે જાહુગરાને મુનકરાં ચહાં તશરીફ લાતે હંય એક દીન અફરાસીયાખકો ભી મીથલ સજો નહેસકે મારઝાલીંગે મેહરૂખને કહા સખકો દેખા હય અફરાસીયાખ અયસા ઝબરદસ્ત હય કે કોઈ મુકાબીલા નહિ કર સકતા લયકીન મેં જો આઈ હું તો કીયા અખ ફીર થોડી જાઉંગી ચાહે જાન રહે યા ના રહે મુકાબીલા કરૂંગી ઇસ વકતે દીલારામને કુછ ફરશે બીછાયા સખ બયઠે લયકીન ઉમરૂ ઝાફીર ના હુવા કેહ શાયદ ચેહ ખાતે ઉસકી અઝ રાહે મકકારી હોં ચોર ચહાતી હો કે જખ સખ જમએ હો લએ ઉસવકત ગીરફતાર કરૂં ગરજ કે જખ સખ બયઠે ફીર મેહરૂખને કહા અય શાહેઝાદે મેને નજુમમેં દેખા હય કે તું કાતીલ બાદશાહ તીલસમ હય ઇસ વકત સીફત ચોર શોકત અફરા સીયાખ બીયાન કરકે તેરી શબઅતકા ઇમતેહાન કરતીથી ખારે અલહમદો લીલલાહ કે તુ કવીલીલ ચોર મરદે મરદાના વોહ શેર બેશા જુલાહત હય અલ હાસીલ ચેહ આપસમેં સખ બયઠે ગરમ સુખન થે કેહ ફરસ્તેગાને અફરા સીયાખમે સે રાહેદાર જાહુ આકર પહોંચા ચોર મેહરૂખકો બયઠે દેખકર લલકારા કે પાસ આવ નમક હરામ મીસલ મશહુરૂ હય કે ફરયામેં રહેના ચોર મગરસે બયેર શહેનશાહસે બીગડ કર કહાં જાઉંગી મેહરૂખને ઇસ સાહેરકો ખાતે દેખકર અપને જુલેસે સહેર કા ગોલા ફવલાલી નીકાલા ચોર સહેર પહાંકર મારા કે વોહ ગોલા કરીખ રાહેદાર કે બંકર ફટા ચોર ઉસમેસે હઝાર હા કાલે આંતીશ કે મીથલે તીર શહાબકે નીકલે ચોર રાહેદાર પર ચલે ઇસકે પાસ ખાક કબર જમશીદ હય એક ખક ઉસને ઉઠાઈ વોહ પર કાલે આંતીશ કે દફને હુએ ચોર પેશ કદમી કરકે દુસરી ચુટકી ખાકકી મેહરૂખ ચોર દીલારામ પર ડાલી કે ચેહ દોતુ બેહોશ હો ગઈ ઉસી વકત અસદને ઉઠકર

તલવાર મારી રાહદારને સહેર પડ કરને પુ'કા અસદ બેહસો હરકત હો ગયા ઉસને મએ મેહજર્ખી સખકી મુશકે ખાંધલીં ઓર લેકર ચલા ઉમરૂને ને ચેહ માંજરા દેખા ગલીમ ઉતારકર ઝાહેર હુવા વોહ કુલા ફલાખનમે' પથથર સાટે પાંચ સેયર કા ખીલલોરે હશતે ફલ તરાસા હુવા રખકર પુકારા કેહ અચ રાહદાર બદુ ઝરા ઠેયરના રાહદાર આવાઝ સુનકર ઠેયરા ઇતને અરસેમે' નીસાના ઉમરૂ કા ખ'ધ ગયા અચસા તાકકર પથથર મારાકે કાસાએસર તરશકર દુર બકર ગીરા સદા હાય મોહીબ પચદા હુઈં ઓર મેહરૂખ હુશયાર હુઈં દેખા આંધીયાં ઉઠ રહી હંચ શોર બગીર બગીર કા બુલંદ હય ચેહ દેખકર ઉસને સહેર કીયા કેહ વોહ આફત મોકુફ હુઈં ઓર લાશ રાહદાર બદુકી પડી દેખી ઓર એક અજબુલ ખલકત ઇનસાન યાની ઉમરૂ કો ખડા દેખા અઝબસ કે ઉમરૂકો પેછાનતી નથી ચાહા કેહ સહેર કરકે ગીરફતાર કરલું ચેહ બી કોઈ સાહેર હય ઉમરૂ ઉસકે ઇરાદે પર મતલા હુવા ફવરન હુબાબ બેહોશી મારા કે મુંપર પડા ફટા ઓર બેહોશી આમીઝ પાની નાકમે' મેહરૂખ કે ગયા કેહ ચેહ બેહોશ હો ગઈં ઓર ઉમરૂ ગલીમ ઓડકર શીર છુપ ગયા લયકીન દીવારામ ઓર અસદ વગેરા કે સખ રૈહા હો ચુકેચે ઉનહુને મેહરૂખ કો શીર હુશયાર કીયા ઉસને પુછા કહે ચેહ કીયા માંજરા હય અસદને કહા દાદા બનને રાહદાર કો મારકર હમ આપ કેા છુડાયા ઓર આપને ઇનેહ ગીરફતાર કરના ચાહા ઉનહુને આપકો શીર બેહોશ કર દીયા ઓર ચહાંસે ચલે ગએ મેહરૂખને કહાં શીર ઉનકો બુલાવ અસદને કહા આપ હી બુલાઈએ ઉસને બા આવાઝ બુલંદ કહા અચ શહેનશાહે અચારાંમંચ આપકી અહોત મુશતાક હું સુરતે મુબારીક અપની દીખાઈયે કીયામે' કાખીલ મુલાકાત નહિં હું ને મુઝે આપ દેખકર છુપ બતે હંચ ઉમરૂને કહા રુતમાઈ ચાહીયે અગર કુછ મુંહ દીખાઈ દો તો સુરત દીખાએ' અસદ ઓર સખ હંસને લગે ઓર મેહરૂખને ઝેવર અપના ઉતાર કર રખા ઓર કહા લીજીએ રુતમાઈ હાજર હય ઉમરૂ રૂપયે દેખકર ઝાહીર હુવા ઓર વોહ ઝેવર લેકર દાખીલે ઝંબીલ કીયા મેહરૂખને ને સુરત ઉમરૂ કી દેખી જયસી સાબીકમે ઝીકરકી ગઈં નીહાયત હકીર પાઈ સમઝી કે ચેહ કીયા કીસીસે મુકાબીલા કરેગા બુવાબને ઉસકી નીગાહ પેછાની કે તુઝે બનઝર હીકારત દેખતી હય કહા તુમ બનતી હો કે ચેહ દુબલા પતલા આદમી કીયા કરસકેગા કીસીસે કીયું કર લડેગા મેહરૂખને કહા તું બડા હકીમ હય કે ને મેરે દીલમે આયા વોહ પહે-છાન ગયા ઉમરૂને કહા મે' પેશાની પર ને શીકન પડતી હય ઇસકી સતર બનાકર પડતા હું ને કીસી આદમી કે દીલમે આએ વોહ બતલા દેતા હું ચેહ બાતે હો રહીથી કેહીં દુસરા સાહેર ફરસ્તાદાએ અફરા સીયાબ શેલાહ બદુ નામ આકર પહોંચા ઓર ઉસ સખકો બેઠે દેખકર ફરહીસે ડાંટા કેહ ખબરદાર અચ બાગચાંમે' આપોંહચા અબ કહાં બચકર બવગે ઉમરૂને ઉસે દેખકર કહા અચ મેહરૂખ તુમ બડી સાહેરાહો દેખીએ ઇસકે કીયું કર લડતી હો ઉસને કહા અચ ઉમરૂ પહેલી બારતો મે'

બેહોશ હો ગઇથી મ'યને નહિં' દેખાકેહ તુમને કીયુ કર રાહેદાર જાદુકો મારા ઇસવકત દેખુ' કે ઇસે કીયુ' કર કતલે કરતે હો ઉમરૂને કહા મીશલ સગે નજસકે ઇસે મારે ડાલતાહું' ચેહ કેહકર બ સુરત અસલ જુસતરહ પે બચકા થા ઇસી તરહે ઉકકર સામને ફેવલાદ જાદુકે આયા ઝોર લલકારા કે વોહ બે હયા કીયા બકતા હય ઝોર ઝખ મારતા હય ઇધર આકે તું મેરા શીકાર હય ફેવલાદ જાદુને એક નારયલ ઝોલીસે નીકાલ કર સેહર પઠના શુરૂ કીયા ઉમરૂને બી એક તરંજ નીકાલા ઝોર કુછ ખુદ ખુદાને લગા ફેવલાદ સમઝા કે ચેહ બી સાહર ઝખર હસ્ત માલુમ હોતા હય ગરઝ કે ઉમરૂને કહા અય નાલાયક તું પરાએ ભરોસે પર લડને આયા હય પસ પુશત સે તેરે ઝોર એક જાદુગર આતા હય ફેવલાદને ચેહ સુનકર પીછે શીરકર. દેખા ઉમરૂને ઇંતની દેરમે જુસ્ત કરકે ઉસકે કરીબ અપને તઇ' પોચાયા ઝોર જખ ઉસને ઉધર દેખા કેહ કોઇ બી નહિં' ઉમરૂ જુ'ટા હય ઘોઝા દેતા હય બસ ઉમરૂકી તરફ શીરા ઉમરૂને હુખાખ બેહોશી કો મુંહપર મારા કે છીંક આઇ ઝોર ચકકર ખાકર ગીરને લગા ઉમરૂ ગીરતે ગીરતે ઉસકે ખંજર મારા કે સર કટકર દુરગીરા શોરે નશુર કીયામત આસા ખુદાંદ હુવા અધેરા હો ગયા મેહરૂખાને સહેર પઠકર હસતકદી કે વોહ સીયાહી મોકુફ હુઇ ઉમરૂકો દેખા કેહ તસબી લીએ અલગ ખડે યા હશીઝ યા હાશીઝ પઠ રહે હ'ય કેયા 'ખુદાવંદા બયાના સુઝકો મેહરૂખા, પાસ આઇ ઝોર કહા અય શહેનશાહે ઇયારાં સુખહાનલલાહ કીયા કહેના કીતના જલદી ઇસકો આપને ઝહનનમ વાસીલ કીયા મે' આપકી કનીઝહું' આઇયે બેડીયે ચેહ કલામ હો રહેયે કે સામનેસે ગીરો ઝોર નકાઝ' કે બજનેકી સદા આઇ દેખાતો આગે આગે નકકારચી ઝરી ઝરી પોશ બાદલેકી પોશાક પેહને દમામી વ શુતરી ફીલ બજાતે જંગી સદાસે કોહ હયાત થરરાતે પચઢા હુવે ઝોર સાહેરૂંકી સવારીયાં ઝાહીર હુઇ અઝઘહું'પર કાઠરે ખી'એ મુંહસે ઉનકે શોઅવે આગકે નીકલતે સાહેર શકલે' સુડીબ બનાએ અસબાબ સેહેર કરનેકા લીએ નસુદાર હુવે ઝોર ચકાયક ઉસ હયાતમ'ય આગ ઝોર પથથર બરસને લગે ઝોર એક હંસ પર કે જુસકા જુસમ મીસ્લે આગ રોશન ઝોર' ચમકતાથા શકીલ જાદુ બેટા મેહરૂખાકા ઉસ પર સવાર ઝોર ચાલીસ હઝાર સવાર સાહેર પરા બાધે' ઝોર આતીશકે તાએરૂ' પર તાઉસ ઝોર આશશી ફીલ વગેરા પર બચઠે ચલે આતે હ'ય ઝોર માહજાદુ માદરે મેહરૂખા, તખતપર સવાર અઝઘાહ તખત ઉઠાએ લેકર આએ લશકર ચોખીસ હઝાર કાખડે કર રોકરસે આયા ખેમે ઝોર બારગાહે' જુમલા સામાન હર્ખે ઝર્ખે શકીલ અપને હમસર લાયા ઉસકી સવારીકા ઇસવકત જુબુસથા કે શાહઝાદાએ અસદ દેખ કર ફરમાને લગા કે ચેહ માલુમ હોતા હય લશકરે અમી-રકા કોઇ સરદાર આતા હય મેહરૂખાને કહા અય શાહઝાદાએ અસદ આપકા શુલામ શકીલજાદુ મેરા ફરઝંદ આતા હય હુઝુર હસ્તે મરહમત ઉસકે સરપર રખજે' ઝોર તસકીન દે' ઇસ અરસેમ'ય શકીલ શાહઝાદેકો ઝોર અપની માકો ખડા દેખકર હંસસે

ઉતરકર હાઝીરે ખીલમત હુવા અસદ યોર ઉમરૂકો તસલીમ કી અસદને બગલગીર કીયા ઉમરૂને તસકીન દી મેહરૂખ,ને હુકમ દીયા કે લશકર અપની જમેહ ઉતરે હુકમ સુનતેહી ઉસી વકત બેલહાર નીકલે યોર ઝાઠ ઝડીયા કાટકર મયદાન સાફ કીયા સેહરાકો શકૂદાફ સુરતે આઈના કર દીયા ખેમે નસખ હુવે મોરચે બનને લગે કહીં સુરગકા દંગ કીયા કહીં કુશાહા બનાયા કહીં તંગ કીયા ગંગકે ઝંકે ગડ ગએ ચોપડકા બાઝાર સજને લગા હુકાતુકે નીશાન ડાલે ગએ ખેમે શાહીકે રૂબરૂ ઉરદુએ મોઅશ્વાહ કાતોર મુકરરર હુવા રાવડીયા અસ્તાહા હુધ લશકર ઉતરા અયશ મેહેલ યોર બારગાહ અસ્તાહા હુધ દરે દોલત મુકરરર કરકે સરહારૂ યોર શાહકે બુલુસકે લીએ લશકરકી બારગાહ ઈયરાઈ યોર તખા તાઉસી મુકામ સદરમંચ આરાસ્તા હુવા ચાર તરફ દંગડ વ કુરસીયાં ખીજ ગઈ સામાને રાહત બુમત્તા દુરસ્ત હુવા કીસી તરફ આવરચીખાના બનાયા કહીં આબહારખાના મુકરરર કીયા એક તરફ મયખાના સજ ગયા લશકરમંચ બાઝારે ખુલ ગઈ કટોરા બનને લગા મેહરૂખ, બારગાહમંચ દાખલ હુધ યોર અસદસે અરઝ કીયા બોસમીન્દાહ તખત સલતનત હાઝીર હય બુલુસ કીજીએ શાહઝાદાને કહા મુઝે દાઅવા સલતનતકા નહીં મંચ નવાસા શીપેસાલાર બાદશાહે લશકરે ઇસલામ કાહુ દાઅવા સીપાહગીરીકા રખતા હું ચેહ બાદશાહત શેહેનશાહ લશકરે ઈસલામ કી હય ઇસકી હુકુમત મલકાં મેહજૂખીં કરેગી યોર ચંદ હક્તા ઝરરીન તોહફા અનવા વ અકસામ કે ખીલમતે શાહે ઇસલામમંચ બતોર ખેરાજ હર સાલ લેબ કરેગી ચેહ કેહકર ઉમરૂસે કહા આપ સુતનજમ હંચ સાઅત સઈદ અતલાઈએ કે મલકાકા બુલુસ—મયમીનને માનુસ યોરગે શાહીપર હો ઉમરૂ યોર મેહરૂખ, દોનુ બે બદલ ઇલમે સમાવી બનતે હય ઝખાને અથરત અફઝા યોર દીન સઆદતમંચ મલકા મેહજૂખીનકા હાથ પકડકર તખત સલતનતે તીલસ્મિ પર જલવગર કીયાતાજ શાહી સરપર રખખા અસદ યોર મેહરૂખ, વગયરા તમામ ઉમરા રૂઉસાને નઝરે હીં સદાએ મુબારકબાદ ખુલંદ હુધ રકકાસાને બેહરા જખીન મેહરે તમકીં હાઝીર હુધ થાપ તબલે પર પઠી નાય હોને લગા સાકીયાને હુરે પયકર બમ સુરાહી બાદાએ એહમર આએ એહલે અંજમન સાગરે અથરત દેને લગે સદાએ નોશાનોથ ખુલંદ હુધ યોર હર તરફ મેકશુકી ઝખાન પર બરી થા કે અય શાકી ખુશ અદા તેરા દોર રહે અયશો નીશાતકા ચેહી તોર રહે એહદુકે ખીલઅત બનને લગે મલકા મેહરૂખ,કો વીઝારતકા ખીલઅત મીલા દીવારામકો મુસાહેબ ખાસ બાદશાહ કીયા અસદને લશકરકી સીપે સાલારી અખતીયારકી ઉમરૂકો મુશીરાને સલતનતમંચ દાખલ કીયા યોર ચેહ રૂતખા દીયા કે બે ખુવાબ મથવરાં દે ઉસકો બાદશાહે લશકર ઝુરર મંઝુર કરે યોર ખુવાબ ઉમરૂકે હુકમસે ગરદન તાખી ન કરે યોર અગર ખુવાબ બાદશાહસે નારાજ હો તો ઉસે સલતનતસે ઉતાર દે ગરઝકે કચેરી મુકરરર હુધ મેહરૂખ, આકર અયહી ઇનતેઆમ હોને લગા ચેહલે બે ખખાના અપની ફોજકે હમરાહ લાઈથી ઉસે

લાકર મીર અખશીકે હવાલે કીયા ઓર કહા કે ઠંઠોરા ને અપને કરીખ કરીખ ને ગાઉ કબજે વાકે હુવે હંચ વહાં બકર મુનાદી નીદા કરે કે જીસ કીસીકો નોકરી કરના હો વોહ આએ ઓર મુલા ઝીમત કરે ઓર ફૈજ સાહરાં ગેર સાહરા યાની સીપાહી વ પેહેલવાન વગયરા ભરતી કીએ બાએ' યેહ ઇરશાદ સુનકર નોકર બેહરે મુલામીમત હુકમ રવાના હુવે ઠંઠોરા સુરૂ હુવા લોગ આને લગે વઝીર આઝમકો નઝરે' દેકર આહદે પાને લગે કીસીકો કમીદાનીકા ખીલઅત મીલા કોઇ રીસાલાદાર હોને લગા ઉસ વકત અધ્યાર ને અલગ અલગ ઉમરૂસે ચલે આતેથે ઉનમંચસે ઝરગામ શેરદીલ ઓર મેહન્ટર કરાં ઓર જાંસોઝ કરીખ ઉસ સેહરાકે પોંહચે ઓર આવાઝ ઠંઠોરેકી સુનકર સાહેરૂકી સુરત બનાકર લશકરમંચ આએ હાવ દરયાફત કીયા માલુમ હુવા કે ઉમરૂ ઓર અસદકા લશકર હચ ઓર ઉનકી બનીખસે ફૈજ ભરતી હોતી હચ યે અધ્યાર ભી નઝર લેકર આરગાહમંચ આએ વઝીરે આઝમ મેહરૂખકો નઝર દી ઉસને પુછા તુમ કોન હો ઉનહુને કહા શેહેર અખયખકે રેહનેવાલે હંચ બહુ બનતે હંચ નોકરી કરને આએ હંચ વઝીરને પુછા કયા તનખવા લોગે કહા હઝાર હઝાર રૂપય માહવારી વઝીરને કહા અચ્છા તુમહારા સેહેર દેખે' કે કયસે સાહેર હો અધ્યાર બોલે બોહત ખુબ ઓર કીરાંને એક નારયલ—ઝોલીસે નીકાલકર સબકે દીખા-નેકો કુછ અફસું પડા ઓર મેહરૂખકે મુંહ પર મારા હરચંદ ઉસને ફસ્તક દી ઓર રદ સેહેર કીયા મગર વોહ નારયલ મુંહ પડકે ફટા ઓર ધુ'વા ઉસ મંચસે નીકલા કે મેહરૂખ બેહોશ હો ગઈ હાઝતને દરબાર જીતને સાહેર થે ઉનહુને ચાહા કે સેહેર કરકે હોશમંચ લાએ' વોહ તો બેહોશીસે બેહોશથી કીસી તરફસે હોશીયાર ન હુઈ સબને કહા યેહ બટે ઝબરદસ્ત સાહેર હંચ કે ઇનકા સેહેર કીસીસે રદ નહી' હો સકતા ઓર અધ્યારૂંસે કહા બસ ઇમતેહાન હો ચુકા આપ સેહેર અપના ઉતાર લીજીએ કીરાંને થોડા પાની મંગાકર કુછ રદ સેહેર પડા ઓર મેહરૂખ કે મુંહપર છીંટા દીયા વોહ ફોરન હોશીયાર હો ગઈ અધ્યારૂંને કહા આપને હમારા સેહેર દેખા ઉસને કહા કે હાં બડા ઝબરદસ્ત મેહેર હચ અચ્છા હઝાર હઝારકી તન ખુવા હમને હર અકેકી મુકરરરકી અધ્યારૂંને કહા એક શર્ત યેહ ભી હચ કે હમ એક મહીનેકી તનખવા પેશગી લેંગે' ઓર ઉમરૂ અધ્યારકે બરાબર બારગાહ મંચ બચઠેંગે' મેહરૂખને એક મહીનેકી તનખવા પેશગી મંગવાદી ઓર કહા ખુવાબ કે બરાબર બચઠને કે લીએ ચલો મંચ ઉનસે ઇબ્જત દીલાહુ' વોહ ઉનહે' લેકર અંદર બારગાહ કે તાઉસ ઝમરૂદીન બાલ જવાહીર કે બટે હંચ ઓર દુમે' ઉનકી ખુલંદ' ઓર કુશાદા હોકર બાદશાહ પર છત્ર હો ગઈ' હંચ મેહજર્ખીન અલમાસ પોશ બટે કરૌફરસે જલવબર હચ તાજ લાએલો ચાકુત કા સરપર હચ કબા કલમેકાર ચોખ જવાહીર પેહને હચ ચાર નકીબ શેહેનશાહી દરપર હંચ પટકા બેશ બહા કમરસે બંધા હચ હાર નવ લખખા ગલે મંચ પડા હચ દીલારામ સર પર મોરછલ બોલે હુમાકા લીએ

મગસરાની કર રહી હય સામને દરેતે અદ્ભુત બાધે હજારહા સાહેર ખડે હંચ શાહગઢા અસદ દંગલપર કરીય તખતકે બચે હંચ પુવાબ ઉમરૂ કુરસી જવાહીર નીગાર પર જલવા ફરમા હંચ અધ્યાઈને વોહ તીનું તોડે બે તનખવા મંચ લીએથે પુવાબ કો નઝર દીએ ઉમરૂને આંખે ચાર હોતેહી પેહછાના કે મેરે સાથ કે અધ્યાર હંચ ઉઠકર હર એક કો ગલે લગાયા મેહરૂખને હયરાન હોકર પુછા કે પુવાબ આપ ઇનહે કયા બનતે હંચ ઉમરૂને કહા અય મલકા ચેહ અધ્યારાને લશકરે ઇસલામ હંચ ઓર બાસોઝ ઓર ઝરગામ ઓર કીરો ઇનકે નામ હંચ કીરો મેરા શાગીર્દ રશીદ નઝર કરદા શાહે મરદાં અસદુલ્લા હુલ ગાલીબ હય હર જગેહ કયદ દુશમનસે આકર મુઝે છુકાતા હય ઓર કબી ગીરફતાર નહીં હોતા હય ઓર એક શાગીર્દ મેરા ઓર બર્ક શીરંગી તીલસ્સમ મંચ આયા હય નહીં માલુમ કહાં હય ચકીં હય કે અન કરીય મીલે અલ ગરઝ મેહરૂખ અધ્યાઈસે મીલી ઓર બોહત ખુશ હુઇ ઓર કરીય બાર ગાહે શાહી ચાર ખેમેં બુલંદ અસ્તાદા કરાએ પલંગ ઓર ફરશ મેઝ કુરસી દંગલ ઓર જુમલા ફરમાન રાહતો આરામ કે મોબુદ કરદીએ ઓર અધ્યાઈસે કહા ખેમું મંચ ચલકર આરામ ફરમાઇએ કીરોને કહા મંચ કબી ખેમેં મંચ નહીં રેહતા પહાડું કે દરે ઓર ગાર મેરે ખેમેં હંચ મંચ નઝર કરદા શેરે ખુદા હું હમેશા સેહરા મંચ રેહતા હું ચેહ કેહકર બગદા ટેક કર જસ્તકી કે સરાયચા બારગાહ ફાંદ ગયા ઓર જંગલ કા રાસ્તા લીયા. વોહ દો અધ્યાર બે બાકી રહે ઉનસે ઉમરૂને કહા તુમ ખયમું મંચ ફરોકશ હો ઓર લશકર કી હેફાઝત કરો અંદર ખેમું કે ઇસ તરહ રેહના કે કોઇ તુમે દુંડા કરે તો ન પાના અધ્યાઈને કહા બોહત ખુબ ઓર ખેમું મંચ આકર પોહચે હાથ મુંહ ધોકર આમુદા હુવે ખાનેકી કીસમસે જુમલા નાઅમતે મોબુદ થીં નોશ કરકે દરબાર મંચ આકર નાચ દેખને લગે લેકીન હાલ બર્ક શીરંગી કા સુનીએ કે ચેલી સેહરા ન વીદ તીલસ્સમ હુવા થા ઓર સયર કરતા હુવા સખ અધ્યાઈ કી ખબર લેતા હુવા ચલા આતાથા કે એક મુકામ બલંદ પરસે બે દેખા તો સેહરા મંચ લશકર કસીર ઉતરા નઝર આયા બર્ક સાહેર બનકર લશકર કે અંદર આયા હાલ પુછા એક આદમીને કહા ચેહ લશકર અસદ ઓર ઉમરૂકા હય ઓર સારા હાલ બયાન કીયા બર્કને હીલસે તજવીઝ કીયા કે અબ ઉસ્તાદ ઓર સાથી તો બા આશાયશ એક જગેહ મુકીમ હંચ તુ ચલકર કોઇ કારે નુમાયાં કર ઉસકે બાદ લશકર મંચ ચલા આના ચેહ તસબ્બર કરકે સેહરા મંચ ચલા ગયા ઓર હર તરફ શીકાર હુંને લગા ચહાં તકકે એક જગેહ જંગલ મંચ કુવાં પુખ્તા બના હુવા દેખા ઓર ઝુઝરગાહે ખલક ઉસ મુકામ કોપાયા લીલમંચ કહા અય બર્ક ચેહ કુવા અયમી જગેહ હુવા અયસી જગેહ હુવા હય કે ઝુઝર સાકીનાને તીલસ્સમ મુસાફર ઇંધરસે ઝુઝરતે હોંગે ઓર પાની પીતે હોંગે બસ અયસા સોચકર આપ બરહોમનકી સુરત બના ગલે મંચ ઝુઝાર ડાલા માથે પર કથકા કીયા ધોતી બાંધકર દેહા ઓર રસ્તી

લેકર ચબુતરે કે મુકામ પર બચકા બાદ થોડે અરસે કે પચાસ સાહેર એક મુલક સે મમાલીકે તીલસ્મિસે ખીરાજ કે લીએ પાસ અફરા સીયાબ કે બંતે થે કુવે પાસ ઠયરે ઓર બરહમનસે કહા હમે પાની ભરકર પીલાદે બરહમનને પાની પીલાયા ઓર કહા મેરે પાસ સત્તુ લી હંય બોહત રાસ્તેદામ કે હંય તુમહારાજી આહે તો લો સાહેરને કહા કીતને સેર હંય બરહમનને કહા સાર પયસે ઉન સળને લાલચ મંય આકર મોલ લીયા ઓર થાલીયાં અપની નીકાલ કર નમક ધોલકર ખાતેહી બેહોશ હો ગએ બર્કને સળકે સર કાટ ડાલે એક હશર બરપા હુવા બાદ થોડી દેર કે વોહ આફત દુર હુધ બર્કને હો લાખ રૂપય એક દરખત કે નીચે ગડકા બોદકર દફન કરદીએ ઓર વહાંસે પાસ ઉમરૂ કે ચલા ઓર લશકર મંય સાહેર કી સુરત બનકર દાખીલ હુવા ઓર બારગાહ પર આકર મુલાઝમુ સે કહા હમારી ખબર શેહેનશાહસે કરદો ઓર અધયારૂ સે કે બાનીસારબાહ હાઝીર હય ખાદીમુને બકર ઉમરૂસે અરઝ કીયા કે ઉમરૂ હયરાન હુવા કે ચેહ કોન આયા હુકમ દીયા કે બારગાહ મંય આને હો મુલાઝીમ બર્ક કો સામને લાએ બર્કને લી સામાને દરખાર દેખા બોહત ખુશ હુવા અસદ મેહબબીન ઓર ઉમરૂ કો સલામ કીયા ઓર એક રૂકકા હાથ પર રખકર ઉમરૂ કો નઝર દીયા ઇસ રૂકકેકો ઉમરૂને લેકર પડા લીખખાથા કે મંય હો લાખ રૂપય અપકી નઝરકે કુલાને મેહરામંય દરખતકે નીચે દફન કર આયા હુ ચલકર વસુલ કીજીએ ઉમરૂને પડકર બનીગાહ ઓર બર્કકો દેખા ઓર પેહેછાનકર ગલે લગાયા ઓર કહા અય મલકા મેહરૂખ, મંય ઇસી અધ્યારકા ઝીક કરતાથા ચેહી બર્ક ફીરંગી હય અલ ગરઝ ઇનકે લીએ લી ખેમાં ઓર રાહતકા સામાન મુકરરર કીયા ચેહ આયા ઓર ગુસલ કરકે રંજ રાહસે આસુદા હુવા ખાના ખાકર સો રહા લેકીન ઉમરૂ બારગાહસે નીકલ-કર અમુજબ નીશાન બતલાને બર્કકે ઉસ કુવેકે પાસ પોંહયા ઓર દરખતકે નીચેસે લાખ રૂપય બોદકર દાખીલે ઝંબીલ કીયા ઓર લીલસે કહાકે એક ઇસ ખીચારે શાગી-દને તુમહારી પરેશાનીકા ખીયાલકીયા વરના ઓર સળતો બીલકુલ નાલાયક હંય ચેહ ખાતે દીલસે કરતા હુવા ફીર લશકરમંય આયા ઓર આરામસે મસકન ગુઝી હુવા લેકીન ઇસ અરસેમંય લો તાએર ખુશરંગ બે અફરાસીયાબને વાસ્તે ખબર ગીરી કે મુકરરર કીએથે વોહ પાસ જંગલકે દરખતુ પર બચકે ચેહ સળ માજરા યાની આના મેહરૂખકા ઓરમારે બના રાહદાર ઓર ફાલાદકા ફીર જમીએ લશકર હોના આપસકા ઓર ફાજ ભરતી કરનેકે લીએ મુનાઢીકા નીદા કરના ચેહ દેખકર પાસ અફરાસીયાબકે આએ ઓર જુમલા કયફીયત બયાનકી અફરાસીયાબકો ગુસ્સા આયા ઓર ઉસી વક્ત એક નામા મલકા હયરત અપની ખીવી કો લીખખા કે દેખતે નામે કે અય મલકા શહેર નાપુરસાંસે તુમ મેરે પાસ આવ મુઝે કુછ મશવરા કરના હય ચેહ નામા એક પુતલેકો દીયા ઉસને હયરતકે પાસ પોંહયાયા વોહ તખ્તપર સવાર હેકર મએ કનીઝકે અફરાસીયાબકે પાસ આઈ ઉસને કહા અય મલકા હયરત

તુમને ઇસ નમક હરામ મેહરૂખાકો દેખા કે મુજપર જીતકી હય ઓર ફેજ નોકર રખતી હય તીલસ્મ કુશાકી શરીક હુઇ હય અય બે ઇમાન અગર હરયાએ ખુરવાંકી એક પરીકો હુકમ હું ઓર એક (બુક) યાને ખાબ આકર બબદે તો સારી ખલકત બેહોશ હો બય મુઝે હંસી આતી હય મેહરૂખા ઓર મુજસે મકાબલા હયરતને કહા અય શેહેનશાહ મંચ મેહરૂખાકો ખુલાકર સમજાતી હું ઉસકી કયા મબલ હય બે આપસે કુછ કર સકે અફરાસીયાબને કહા અરજા ખુલવાવ ઓર સમજાવ તુમ-હારી અઝીઝ બી હય ઓર બાનીએ તીલસ્મ લીખ ગયે હંચ કે બાદશાહ તીલ-સ્મમસે એક ઝમાના અયસા હોગા કે રધયત ઓર મુલાઝીમ ઉસકે મન હરીફ હોકર આમાદાએ જાંબો જહાલ હોગે ઉસ વક્ત શાહે તીલસ્મ ઉનસે લુત્ફ મહારાત કરે ઓર જાંજ નકરે ઓર હાલત રઝમે પયકાર વોહ બાદશાહે તીલસ્મ હય અય હયરત કસમ હય સામરોકી અગર ચેહ આતે મુઝે ન ચેકતી તો માનીંદ હરફે ગાલતકી તરહ ઉંન ખાગી-ચુકી હસ્તી મીટા દેતા હયરતને અરઝ કીયા ઇસમે કયા શક હય અલ હાસીલ ઉસને એક નામા મેહરૂખાકો લીખા કે અય મલકા તુમહે સુનાસીબ હય કે જીસકાં નમક તમામ ઉમર ખાયા ઓર જીસકે સાયાએ આફીયત મંચ તમામ ઉમર પસી હો ઓર ઉસકે સાથ આમાદા રઝમે પયકાર હો લીહાઝા અઝરાહે પરવરીશ માલકાના વ પરવરીશ ખુસરૂ-વાના તુમહે એતીલા દી જતી હય ચે નામા દેખતેહી ખીદમત ગુઝારી હાથ બાંધ કર બતોર કનીઝે હલકા બગોશકે મેરે પાસ આવ મંચ ખતા તુમહારી શાહ તીલસ્મ-મસે માફ કરાહું સુરતે ઇનહેરાફ ઝરી બાદશાહે તીલસ્મમકા તો બડા મરતબા હય મંચ એક કનીઝ નાચીઝ ઉસકી ઇંચ તરહ તુમકે હીલાક કરૂગી કે જીસ તરહ મોર ઝંઘક કોહ માર હાલતે હંચ અગર અપના ભલા ચાહતી હય તો થોડે લીખનેકો બોહત બનકર તામીલ હુકમ કરના નામા તમામ હુવા એક તાએરકો દીયા બાકર મેહરૂખાકો પોંહયાદે ઓર જવાબ લાવે વો તાએરનામા ચોંચમંચ લીએ પ્રારગાહે મેહરૂખામંચ આયા ઓર આગોશમંચ ઉસકે બેઠ ગયા મેહરૂખાને નામા ચોંચસે લેકર પુછા અય તાએર તુઝે કીસને લેખ હય તાએરને કહા મલકા હયરતબાદુને મેહરૂખાને નામા પડા બરવકત આગાહહોને ખતકે રંગત ચેહરેકી બહલ ગઈ ઓર મારે ખોફસે કાંપને લગી ઉમરૂને બે ચેહ માજરા દેખા નામા ઉસકે હાથસે લેકર પડા ઓર નામેકો મારે ગુસ્સેકે ચાક કરડાલા ઓર જવાબ ઉસકા એક તોહફા કાગઝ પર ઇસ તરહ લીખ્યા હમદો નાઅત ઓ ઇબતીદાકી ઝાહીર હોકર ચેહ કીસ્સા પેહલે જનાબે રસુલકે ગુઝરા હય મગર હર પયગમબરકે ખબર જનાબે પયગમબરકો દી ઉમરૂ વગથરા એતે કાદ રખતે હંચ લેહાઝા લીખ્યા પસ અઝ બઢાં વ આગાહ બશેદી અય મલકા હય-રત વ અફરાસીયાબ મનમ રીશ તરાશીંદાં સાહેરાં વ સર બરીંદ એ બાદુગરાં મેરે હી ખંજરે જાં સીતાંને દમામા બાદુ બે પોતી સામરીકી થી ઉસકી ગરહન કાટી ઓર મંચનેહી સાહેરે મશ મશ બે હરયામંચ મસકન ગુઝીયા ઓર સાહેરાને ચેઝ-

ગારકા ઉસ્તાદ કહેલાતા થા જન લી મંચ વોહુકે ખુદાવંદમ ખખીસાકો જહન્નમ વાસીલ કીયા કશમીરકા દાવનજીખાલકે સાવાં નામીકો મારા ગલતલી આબાદમંચ માલીક ખીન ઝરદશતકા સર ઉતારા ગરઝ કીસ કીસ કાનામલુ કે જીસે મંચને મારા હય બલકે શાહાને રૂએ ઝમીનકો કે જીસકા કલમા ગોશે બકરદાં પોહયા થા તખ્તસે ઉતારકર તખ્તએ તાબુતપર સુલાયા ખેર લાયક યે હય કે મલકા તસવીરખદુ ઓર શાહઝાદાએ બેટીઉઝમાંકો અપને હમરાહ લેકર આસ્તાને આલીખહ મલકા મેહજ ખીન અલમાસ પોશ તમ દોણ હાઝીર હો કે ફીલહાલ મલકા મોસુફ બાદશાહે તીલસ્ત્રમે હય ખતા તુમહારી સાહબકરાંસે માફ કરાદેગી સુરતે ઇનકાર ઇસ તેહ-રીરકે અગર નાક તુમહારી કટવાકે ગધે પર મુંહ સીયાહ કરકે ન બીડલાયા તો નામ અપના ઉમરૂ ન પાયા હોગા યેહ મઝમુન લીખકર તાએર કે હવાલે કીયા ઓર ઝખાની લી કેહ દીયા કે ઉસ ગયખાની મડડો યાની હયરતસે કહદેના કે માલઝાદી અબ અંકરીખ તેરા સર મુડ દુ'ગા તુ હય કીસ ભરોસે પર બે તુઝસે હો સકે કુછકરને મંચ કોતાહી ન કરના ખુદા માલીક હય યેહ કેહકર તાએરે કો રૂખસત કીયા વોહ ઉડતા હુવા પાસ હયરત કે આયા નામા દીયા ઓર ઝખાની ખ્યામ હરફ બ હરફ કહા કે મેહરૂખ તો અય મલકા નામા પડકે કાંપને લગી થી મગર એક દુખલા સુખા આદમી બયડા થા ઉસને નામે કો આપકે ચાક કરડાલા ઓર જવાબ નામા લીખખા ઓર બોહત કુછ પુરા આપકો કહા હયરત ખદુ નામા લીએ અફરા સીયાખ કે પાસ આઈ ઓર કહા અય શેહેનશાહ આપ સચ ફરમાતે થે કે યેહ લોગ બગેર સઝાદીએ ન માનેગે' દેખીયે યેહ મેરે નામેકા જવાબ દીયા હય ઓર ઉસ અઈ-યાફને બોહત ના સઝા મુજકો ઓર આપકો કહા હય અફરા સીયાખને નામા લેકર પડા ઓર અયસા ગુસ્સે મંચ આયા કે હોંટ ચખાને લગા લાલ હો ગયા ઓર કહા જખ ચયુ'દી કે પર નીકલ તે હંચ જખહી ઉસકી કઝા આતી હય અબ મેહરૂખ હરામઝાદી કી શામત આઈ હય રાવી કેહતા હય ઇધર તો અફરા સીયાખ લશકર કી પ્રીક મંચ હય ઓર ઉધર મેહરૂખને ઉમરૂ સે બાદ ચલે જાને તાએર કે કહા કે ખવાબ તુમને બડા ગઝબ કીયા કે હયરત કો ગાલીયાંતી' અબ કોઇ લેહમે મંચ આફત આયા ચાહતી હય હમ તુમ સખ મારે જાયગે' ઉમરૂને કહા અય મલકા તુમ બડી બોદી હો સરીહન પેહલે નજુમ કે ઇદમસે દરયાફત કર ચુકી હો કે શાહઝાદે કી ફતેહ હય ઓર પ્રીર ગભરાઈ જતી હો મંચને દેખા કે તુમ નામા પડકર બાદ હવાસ હો ગઈથી' અફસારને ફાજ બે હાઝીરે બારગાહ થે ઉનકી દીલ શીકનીકા ડર થા જખ માલીક હાર દેગા તો ફાજ કયા લટે ગી ઇસલીએ ચંચને યેહ કલમાત કહે કે સખ સુને કે કુછ તો યેહ લી કુબત રખતે હંચ જખતો અયસે કલામ ઇતને બડે ઉલુલ્લ અઝમ કે કરતે હંચ અબ તુમહે' ચાહીએ કે દીલ કો મઝખુત કરો ઓર ઝરાખાત મંચ ગભરા ન જાયા કરો દેખોનો વો કાદીર મુતલક કયા કરતા હય વોહી મદદગારે બે કસાં

હય મેહરૂખ કા ફરમાના ઉમરને બદીલ કુબુલ કીયા લેહાઝા યેહ લોગ તો હાલતે ઉમીદો બીમ મંચ હંચ અફરા સીયાબ કાઝીક સુનો.

દાસ્તાન લશકરે કરી કરના અફરા સીયાબ બદુ કી ઉમરૂ ઓર મેહરૂખ પર ઓર લેજના તીન સરદારકો મએ સાતહઝાર શેખે સાહેરાં સે ઓર અઘયારીયા કરના અઘયારૂં કા ઓર મુકાબલા હો લશકરૂસે ઓર બાદ જંગ અઝીમ કે શીકશત ખાના શેખ અફરા સીયાબ કા ઓર મારે જાના સાહેરૂં કા.

મોઅલફ.

કીધર હયતુ અયસાકીએ હોશ મંદ—વોહ મયદે કે જો નીશા કરદે હો અંદ ગઝબ મંચ હય રીંદુ કી જાને હઝી—સુણુ હય કહીં ઓર ખુમહય કહીં ઉધર આમદે મોહત સીબ કી ખબર—હય પીરેમુગાં કે બી ગુસ્સે કા ડર ઇધર રીંદ બીગડે હંચ અબ બે હીસાબ—ઉધર અઝમ હય મયકદાહો ખરાબ ખરાબી પૈ અંબમકી હય નઝર—દીલે મય કશાં કો હય ખોદ્દા ખતર દીલે બાદા ખુવારાં ન તોડે કોઇ—નશીશે કી ગરદન મરોડે કોઇ પીલા રીંદકો પો શુબ અતકા જામ—કે અહીંદ કી હો કલયા તમામ રહી કે શુબ અતકા યેહ નીશાહો—જો એકબાર મંચ મોહત સીબ હોલે હો શીકમ મોહતસીબકા હય મીસ્લે સુણુ—એવઝ મય કે બેહ જાય ઉસકાલુહુ સુસલ્લેહ મુકમ્મીલ ઝરા જાહ હો—રવાં તેગ અફસાના ગોઇ કરો

દીલાવરાને રઝમગાંને મઅાની વોહ સુબખાને અરસ એ સુખનદાની પર છમકશા-યાને દેવાએ નસરત ઇનતેહાએ અસકર મઝામીન રૈવાયત અફઝા અશુ હબે તેઝ ગામ ઝખાન કો મયદાને તકરીર મંચ ઇસ તરહ જોદાનગરફરમાતે હંચ ઓર તેજે તેઝ ખ્યાનકે જોહર મારકએ તેહરીર મંચ યુંહ દીખાતે હંચ કે જબ અફરા સીયાબ વ હયરત આઈનએ ઝમીર મેહરે સુનીર મેહરૂખ નેક તકરીર ખાલી અઝ સફા વ મુક-દર આઝ શુબાર રંજે ઇનાદ અહીર હુવા સીવાએ લાઝીમ પયકાર કે ઓર કોઇ સુરત ન દેખી ઓર ખુદ હયરત બેહરે મુકાબલા આઝમ હુઇ અફરા સીયાબને મને કીયા કે એક કનીઝસે બી જો નાચીઝ હો ઉસકે મુકાબલે કો શાહઅદી તીલસ્સમ ઓર જોઝા બાદશાહે તીલસ્સમ કા જાના સુનાસીબ નહીં કીયા ઓર કોઇ સુલાઝીમ બાકી અબ નહીં યેહ કેહકર હસ્તક દી કે અબર ચાર તરફસે ધીર આયા ઓર હઝારૂં બીજલીયાં સુને-હરી રૂપેહરી રંગ કી ચમકને લગીં અબ્રસે આતીશ બાઝ હોને લગી અબ્ર શક હો ગયા ઓર તીન તખ્ત અહીર હુવે કે સાહેર ઉનપર સવાર થે બાદ શીકલ વ નાખકાર થે ઉનહુને અફરા સીયાબકો આકર સલામ કીયા ઓર પાયાએ તખ્ત કો બોસા દેકર અરઝ કીયા કે શેહેનશાહને કીસ લીએ શુલાસુ કો ખુલવાયા હય અફરા સીયાબને હાલ મેહરૂખસે ફસાદ હોનેકા ઓર અસદ વ ગયરા કા ખ્યાન કરકે કહા તુમ તીનું સાહેર

સાત હઝાર ફોજ લેકર જાવ ઓર ઉન બાગીચું કો બાંધકર હાઝીરે હુઝુર કરો વો તીનું સાહેર કે નામ જામોશ જાહુ શેહબાઝ જાહુ કોહાનકોહ પયકર જાહુ રખતે હંચ ચેહ હુકમ પાકર રવાના હુવે ઓર અપને મુકામ પર આકર સાઠ હઝાર લશકર કો ખુલાકર ઓર સરદાર કો હુકમ અફરો સીયાબ સુનાયા તખલ સફર કા બજા ખેમે ડેરે અઝધુ પર લઢગએ ઓર સાહેર સેહેર કે જાનવડ પર સવાર હોકર સેહેરકી નયરગીયાં દીખાતે રવાના હુવે ઓર દરયાએ ખુરવાં સે ગુઝર કર કરીબ લશકરે મેહરૂખ પોહચે યહાં મેહજબીન ઓર અસદ વગયરા બયઠે થે કે ચકાચક હવાએ સરદ ચલને લગી અથ્ર સુરખો સુફેદ નારંજી આહીર હુવે કે ઉનમંચ સે સદાએ હોલ નાક આતીથી મેહરૂખને કહા ખુવાબ ફોજ આતી હંચ અધંચાર ચેહ કલમા સુનતેહી બારગાહ સે નીકલ કર જસ્ત ખીઝ કરતે જંગલ કી તરફ ચલે ગએ ઓર સવારીયાં સાહેર કી નમુદાર હુઈ મેહરૂખને સેહેર પડના શુર કીયા ઓર જીતને સાહેર યહાં પે પે સખ રહે સેહેર પડને લગે ઇસ લીએ કે વોહ ફોજ જો આતી હંચ આગ પથર બરસાતી હંચ અચસા ન હો કે હમે કુછ તુકસાન પોહચે અલ હાસીલ બઠે કર રોક્ષસે સાહેરાને ગઢદારકા દાખીલ હોના ઓર મયદાન કારઝાર છોડકે લશકરે મેહરૂખકે મુકાબીલ ઉતરાખેમે નસબ હુવે બારગાહે અસ્તાદા હુઈ બાઝાર ખુલ ગએ જામોશજાહુ વગયરા અપની બારગાહમંચ આકર બયઠે તાએર બઝોર સેહેરે બનાકર બખરકે વાસ્તે ભેજે હર તરફ એક હંગામાએ કીયામત બરપા હુવા સાહેર હોમ કરને લગે જામોશને હુકમ દીયા કે તખલજંગ બજે સુલાઝીમને હુકમ કી તામીલ કી ઓર નફીરે સેહેરકો હમ દીયા નક્કારા સેહેરકા બજને લગા ગોશે ફલક તક ઉસકી સદાસે સુન હુવે તાએરાને સેહેર બખર લેકર બારગાહમંચ મેહરૂખકે આએ બઝબાને ઇજા હુઆવ શના મલકા મેહજબીન બાદશાહ લશકર બેઠ લાએ

કીતઅ

બાદશાહે બારગાહત ચુફલક પરનુરબાદ—દાદ અદલત દર સરાએ આખેરત માસુર બાદ અચ ફરીદુ હીમમતો ફસ્તમ દીલે જમશેદફર—તેગ નોબર ફર્ક હુશમન નાસીરો મનસુર બાદ

બાદ હુઆકે અરઝ કીયા કે લશકરે હરીફમંચ તખલ જંગ બંજ રહા હંચ હર એક અમાદાએ હર્ખ હુવા હંચ ચેહ કેહ કર તાએર ઉડગએ લેકીન મલકા મેહજબીન ને અસદકી તરફ દેખા. અસદને મેહરૂખકો હુકમ દીયા કે હમારે લશકરમંચ બી મહદે ખુદાએ કહ હારકે તખલજંગ બજે ઓર નફીરે સેહેરકો હમ મીલે બ સુજબ ઇરશાદ સુલાઝમ દોડે ઓર નક્કારા એ હરબી પર ચોખ લગાઇ મેહરૂખ ઓર શકીલને નફીર સેહેર બબઈ ખુબદે ગરદુ તક સદા ઉસકી ગઈ ઝમીન હીલને લગી હર એક આગાહ હુવા કે કલ મુકાબલા હોગા ગરઝ બાઝારે કઝા હોગા ઉસ હંગામ મંચ વો દીન તમામ હુવા ઓર વકતે શામ દોનું લશકરકે તીલયાદાર નીકલે હીફા-જત કરને લગે બહાદુર આલાત હર્ખ ઝળંકી દુરસ્તીમંચ મશશુલ હુવે ઓર ઇનતે

આર સેહર જહાલો કત્તાલ કરતેથે તુરફેનકે સાહેર તથયારી સહેરકી કરતેથે જામેશ-
 બાદુને પુત બુકસે ખમીનકો લીપા ઝોર ખજરી ખબને લગા કુચ ગોલે ફાલાદકે પતલે
 માશકે આટેકે તથયાર કીચે સીદુરકે તીરખનાય અફસું પડ કર દમ કીયા ખીર જીતને
 કાખુમેથે સખકો ભેટ દેકર જગાયા યુગલ સુલગાયા ઝોર ઇસ તરાફ મેહરખને લી
 જોત ખડીકી અખયા કીયા શરાખકી ખોતલુકા લુંધાયા ઝોર એક પુતલી મોમકી ખનાઇ
 જીસકી શીકલ એક બુખસુરત આરતકીથી ઉમકો ઝેવર પહેનાયા ઝોર અગયામે
 ડાલ દીયા સહેર પડ કર દરગદી કે ઇલ વકત અચ અને સહેર વકત
 પર આના વોહ પુતલી આગમંચ પીગલગઇ ઝોર આપને આરામ ગાહમે
 બા કર આરામ લીયા મગર અધયાર જો જંગલમે લશકરે હરીફકો જો દેખ કર
 ચલે ગએથે ઉનમેસે ખર્ક ફીરંગી ઝોર ઝર ગામ શેરદીલ વાસ્તે અધયારીકે
 ચલે બર્કને અપનેતઈ એક બુરયા બીયાખાની સરકે બાલ ઝોરપલકે ઝોર ભવે સખ
 સુફેદ સર હીલતા હુવા લકડી હાથમંચ લીએ બરકે પાય ચુકા પાય બામા પેહને
 આદર ઝોડે પટારી બગલમંચ દબા કે કોહાન કે ખયમેકી તરફ ચલા ઝોર ઝરગામ
 ખીદમતગાર બનકર ચાને પગડી બાંધ કર આદર કમરસે કરાકર બાની પાક કમરસે
 લગા કોહની પર શાલી રમાલ ત્ય કીયા હુવા ડાકકર હર તરફ લશકરકે ફીરને લગા
 ઇતલેફકન કોહાનકા સુલાઝમ એક સાકી ખયમેસે નીકલકર કીસી કામકા આયાથા
 ઝરગામને ઉસકે પાસ ખયકકર સલામ કીયા ઉસને કહા ભાઈ મીબજ અચ્છા હય
 કહાજી ખયરયત આપસે કુછ કેહના હય અગર ન સુનએગા આપકે લીએ કબાહત
 હય સાકી ગભરાયા કે ચેહ ખીદમતગાર કીસી રઇસકા હય શાયદ ઇસને કોઈ ખબરે
 બદ તેરી નીરખત સુની હય ચે સોચકર કહા કહો અચ ખીરાદર કયા હય ઉસને કહા
 અલગ તનહાઇમે ચલો ઝોર હાથ પકડકર એક ગોશેમંચ લાયા ઝોર કહા દેખો તુમ-
 હારે પીછે કોન આતા હય સાકીને પીછે ફીરકે દેખા ઝરગામને કમંદ મારી ગલેમંચ
 પોહચી મુંહસે કુછ બોલા ન ગયા ઉસે બેહોશી મુંધાકર બેહોશ કરકે કપડે ઉસકે
 ઉતારકર ખુદ પેહને ઝોર ઉસકી સુરત બનકર ખેમેમંચ જહાં કોહાન વગયરાકા ખેમા
 થા પોહયા ઝોર સુનતઝર હુવા જીસ કામ કામુજકો હુકમ હોગા મંચ સમજ જાઉંગા
 જીસકી સુરત મંચ બના હું વોહ ઇસી કામપર માસુર થા ઇસી ફીકમંચ થા કે મીયાં
 સાકી મયખાના દુરસ્ત કરો શાયદ હુજુર શરાખ માગે ઝરગામ સમજા કે તુસાકી
 કીશકલ બના હય પસ ફીરન રકાખીયાં શરાખ દુરસ્ત કરને લગા ખર્ક લી કોહાનકે
 ખેમેકે પાસ આકર રોને લગા ફરયાદો શુલ મચાયા કોહાન ખયમેસે નીકલકર ખુડહીયાસે
 પુછા કે કોન હય ઉસને કહા બેટા અપના હાલ કયા બીયાન કરું ચહાં કરીખ એક
 ગાળી હય વહાં રેહતી હું જખસે લશકરે મેહરખ આયા હય સારા ઘર લુટ ગયા મંચ
 ફરયાદ લેકર આઈ હું કોહાનને કહા તું ચલકે મેરે ખયમેમંચ ખંચક સુબેહકો મંચ
 સખ નમકહશમુંકો કતલ કરંગા જીતના માલ તેરા ગયા ઉસકા દુના મીલ જાયગા ખુદ-

હીયા હુઆએ દેતી હુધ ઉસકે સાથ ખયમેમ'ય આઈ ઉસને દેખા કે એક પટારી બુઝ-
હીયાકે પાસ હય કહા બડી બીધસિ પટારીમ'ય કયા હય બુઝહીયાને કહા બેટા તુમસે
તો કુછ પરદા નહીં અલ બત્તા ઓર લોગ ને યહાં હ'ય ઉનકો હટા દો તો ઇસ
પટારીકો દેખો કોહાનને સબ અપને મુલાઝીમુંકો ખયમે'સે બાહર નીકાલ દીયા બુઝ-
હીયાને પટારી દી કહા લીજીએ દેખીએ આપકો ખુદાહી માલુમ હો જાયગા ને કે
ઇસમ'ય હો ઉસને પટારી લેકર ઢકના ઉઠાયા ગુબારે બેહોશીકા ગુબાર અચસા ઉઠા કે
કોહાન છીક મારકર બેહોશ હુવા ખર્ક ખંજર બી'ચકર ઉસકી છાતી પર
ચડા કે ઝુબેહ કરે લેકીન કોહાન ને મીટી કી એક પુત્લી હીક્ષાત કે વાસ્તે
ખયમેમ'ય એક ગોશેમ'ય ખડી કરદી થી ઓર સેહેર કીયા થા કે ને
કોઇ આક્ત મુજ પર આએ તો ચેહ પુત્લી બચાવે બસ જયસેહી ખર્ક
સીને પર સવાર હુવા પુત્લી દોડી ઓર લેપટ ગઇ ઓર ઝમીન પર ગીરા કર
મુશકે આધી' કોહાન પર પાની છી'ડક કર હુશીયાર કીયા ઓર કહા ચેહ બુઝહીયા
નહીં હય અધ્યાર હય તુમહે' કલ કરતા થા કે મુઝે મારહી ડાલા થા મુબેહકો તેરે
હીમાયતીયુ' કો ભી ગીરફતાર કરલું તો તુઝે કલ કર્' ચેહ કેહ કર સીતુન સે ઉસે
બાંધ દીયા ખીદમતગાર કો પુકારા ઓર કહા સાકીસે કહો કે મયખાના હાઝીર કરે દો
એક બામે શરાબ પીકર સોરહું' કે મુબેહ કો મુકાબ્લા કરતા હય ખીદમતગારને સાકી
કો પુકારા કે સુરાહી'યા શરાબ કી હાઝીર કરો ઝરગામ સુરાહી વ બામ લેકર હાઝીર
હુવા ઓર શરાબ મ'ય બેહોશી મીલાઈ ચેહ પીતેહી બેહોશ હુવા ઉસને ભી ચાહા કે
ઇચકો હીલાક કર્' વોહી પુત્લી દોડી ઓર ઝરગામસે લેપટ ગઇ ઇસે ભી ગીરફતાર
કીયા ઓર પાની છી'ડક કર હુશીયાર કીયા ઓર કહા ચેહ ભી અધ્યાર હય તુઝે કલ
કરતા થા ઉસને ઉસે ભી બાંધ દીયા યહાં તક કે આસારે સેહેર ઝાહીર હુવા ઓર
આમદ શદર કી બારગાહ ઝંગારી ચર્ખ મ'ય મુશતહર હુધ મુબેહ હોતેહી કોહાન કોહ
પયકર સાહેરૂ' કા લશકર લેકર સવાર હુવા એક તરફસે જામોશ ઓર શેહબાઝ
કા લશકર આમાદા કારઝાર હુવા ચેહ તીનું બેઠે કરો ફરસે મયદાને કારઝાર મ'ય
આએ ઇધર મેહરૂખ, ઓર શકીલ મદદ ખુદાએ જલીલ ફૈઝ લેકર ચલે તીસ ચાલીસ
હઝાર સાહેર ઓર ને લોગ નએ મુલાઝીમ હુવે હ'ય સબ સાથ થે શાહઝાદાએ અસદ
બેદાર હુવા વઝુ કરકે તાઅતે રખબુલ ઇજઝત બબયા ઓર મુરદ્દેહ ઓર મુકમ્મીલ
હોકર દરે દોલત પર આયા મલકા મેહજબીન કા તખ્ત લેકર કહારીયાં અવશ મેંદલ
સે નીકલી હર એક સરદારને સલામ કીયા નાબત વ નકકારે દીલ હીલાને વાલે ચોબઢાર
દુરબાશ પુકારતે થે કલબે લશકર મ'ય તખ્તશાહી કાયમ હુવા દીવારામ તાઉસે સેહેર
પર સવાર બરાબર તખ્તકે ખીદમત ગારી મલકાકી કરતી હુધ સાથ સાથ ચશમે ખદ-
દામ મયદાન મ'ય દાંખીલ હુધ મયદાન જંગી સાહેરૂ'ને દુરસ્ત કીયા કીસીને સેહેર કર
કે બીજલીયાં ગીરાઈ કે ને ફરખતો ઝાહીયાં મયદાન મ'ય થી' વો જલ ગઇ કીસી સેહેર

સે અગ્ર ધીર આયા ઓર ખારીશ હુઇ ગીર્દો ગુખાર દફે હુવા પરા જમને લગા નારંજ તરંજ ઉછલને લગા બેરંજ થાલીયાં ચમકને લગીં શામરી ઓર જમશેદકી જય બોલને કી સદા બુલંદ હુઇ સેહેર કે ખીરૂં કાં શોર મચાના સુનાઇ દીયા કારઝાર આરાસ્તા હુવે દોનું લશકરૂં કે નકીબ નીકલે ઓર પુકારે કહાં હંચ સામરી વ જમશેદી ઝરદશાત સબ અપની નયરંગીયાં દીખાકર ઇસ દુન્યાસે રૂપોશ ખુમખાનાએ કે અદમ કે નોશ હુવે સાહેરાને નામી આજહીન મારકે કા હંચ નામ કરલો ખુબ જ બોલકર લડબીડ લો અબયાત.

નકીબુ'નેદી ચક બચક ચેહ સદા—કે દુન્યા જગેહ ખોફ ઇબરત કી હંચ હુવે ઝરકી ખાતીર તો મુતઇમ ખરાબ—બડી પ્રીક ઇનહેં માલો દોલત કી હંચ ઇમારતે આલી બનાતે હંચ કયુ—ચેહ દુન્યાં સરા રંજે આફત કી હંચ લેહલ કોઇ અપની બનાતા નહીં—જગેહ જો કે ઉકખા મંચ રાહત કી હંચ સીકંદર ન બાકી રહા દેહર મંચ—યે આઇના હંચ બલ હયરત કી હંચ બડા કર કદમ ફીર ન પીછે હટે—સમજ લો કે ચેહ ખાત ઇબરત કી હંચ

જબ નકીબ મયદાને જંગસે કનારે હુવે બહાદુર જીતને થે વોહ ફરતે શુબઅત ઓર ગયરતસે ઝુમને લગે ઓર શેહબાઝ બહુ કો મચાને અઝધરને મયદાન જંગ મંચ પોહચાયા નયરંગીયાં સેહેર કી દીખાઇ કે અચ નમકહરામ મેહરૂખ, આ મેરે મુકાબલે કો મેહરૂખને નારાએ હરીફ સુનકર અપને તખ્તે સેહેર કો આગે બડાયા હર એક એહલે લશકર દુઆ ઓર ફતહો ઝફર માંગને લગા ચેહ સામને શેહતાઝ કે પોહચી ઉસને એક તીર સેહેર કા મારા મેહરૂખને અફસુ પડકર હસ્તક દી કે તીર ઉલટા ફીર ગયા શેહબાઝને ફેલાહ કા ગોલા સેહેર પડકર મારા મેહરૂખ બુલનદી સે તલવાર બતકર જો ગીરી શેહબાઝ ઓર અઝધર કો દો તુકડે હુવા પથ્થર ઓર આગ બરસને લગે સદાએ હોલ નાક આઇ સાહેર ફરમા બરદારે શેહબાઝ દોડે રાઇ સરસુ' કે દાને આતીશ પર જલાને લગે હાર મીરચુ' કે સાહેરૂંને તોડકર ગલેસે મારે ઓર અઝધર બતકર મેહરૂખ પર ચલે ઇધર શકીલને સાહેરૂં કો હુકમ દીયા ઉનહુ'ને સેહેર પડકર હસ્તક દી કે ઝમીન મંચ ઝલઝલા આયા ઓર અગ્ર ધીર આયા બકે ચમકને લગી પાની બરસને લગા લશકરે હરીફમંચ જીસકે સર પર બુદ ઉસ પાનીકી પડી બેહોશ હો ગયા ચેહ મામલા દેખકર જામોશ મયદાન નબર્દમંચ નીકલા ઓર એક આફતાબ કાગઝકા કતરકર હાથપર રખકર સેહેર પડા કે વોહ સુરજ ઉડકર બુલંદ હુવા ઓર ધુપ હરતરફ ફેલ ગઇ અબ સેહેર જો છુપાયા બુલ ગયા ઓર લશકરે મેહરૂખમંચ જીસપર ધુપ પડી ઓર વોહ પથ્થર હો ગયા, કોહાન ઓર જામોશ લશકરમંચ તરસુલ પડકર આગીરે હઝારહા સાહેર મારે ગએ નારંજ ઓરતરંજ નારચલ સેહેરકે ચલને લગે ઇસ વકત અસદ જગ મગલુબ દેખકર બેચેન હુવા મલકાસે કહા મંચ બી તલવાર ખીંચતાહુ' મેહજબી'ને બઝાહીર કહા બીસમીલલાહ

અસહને ઘોડા ઉઠાયા ઝોર ચલા કે મેહજબીને દીલારામસે કહા શાહઝાદા સેહેર નહીં જાનતા હય ઇસ જગેહ લડના ઇસકા સુતાસીબ નહીં ગીરફતાર હો બનયા દીલારામને યે કલામ સુનકર હસ્તક દી કે ઘોડા શાહઝાદેકા અભી સફે દુશમન તક ન પોહયા થા કે પર પચઠા કરકે ઉડ ગયા હરચંદ ઉસ શેહ સવારને રોડા તાઝીયાને લગાએ મગર ઘોડા મુલતક હરમીયાન હવાકે બાકે ઠયરા અસહ નાચાર ઉપર સામાન લડાઇકા દેખતાથા ઝોર પુશત દશત કાટતાથા દીલારામ હમબદમ શાહઝાદેકો દેખતીથી કે ઉસપર કોઈ આફત ન આએ ઝોર કોઈ સાહેર ગીરફતાર ન કર લે બચ અલ હાસીલ લશકરમંચ એક તલાતુમ બરપાથા જામોશ લડતા હુવા કરીબ મેહરૂખકે આયા ઝોર સેહેર પડકર ગુછછા સુધયુકા મારા મેહરૂખ તખ્તસે ગીરકર ઝમીનમંચ ગરક હુઇ ઝોર વહાસે તખકે ઝમીન તોડકર પુશતપર જામોશકે નીકલી ઝોર લલકારકર એક તીર જો મારા પીઠકે પાર નીકલ ગયા ચેહ મરકર ગીરા હઝારૂં આવાઝે હોલખેઝ આઈ ઝોર આફતાબ જો ઉસને બનાયા થા વો કાગઝ હોકર ગીર પડા ધુપ દત્ત ગઈ સાહેર જો પથ્થરકે હો ગએથે અસ્લી હોગએ ઝોર લડને લગે કોહાનને જબ યે માજરા દેખા ફોરન અપની રાનકો ચાક કીયા ઝોર ખુન ઉસકા લેકર ચંદ સંગરેખુપર છીડકર સેહેર હમ કરકે ચાર તરફ ફેક દીએ એક આંધી તારીક આઈ ઝોર સખરી આંખે બંદ હો ગઈ બાદ લેહમેકે જો આખે ખુલી કે દેખા બડે બડે પહાડ ઝમીનસે ઉખડે હુવે લશકરે મેહરૂખ પર ગીરા ચાહતે હંચ ચેહ દેખકર ફોજ શકીલકી બાગી ઉસવકત મેહરૂખને કુછ અફસુ પડકર હસ્તક દી કે અચ અને સેહેર આવ વાએઝ હોકે પેહલે ઝીક કીયા ગયા મેહરૂખને એક પુલી મોમકી બનાકર શખે જંગ આગમંચ ડાલ દીથી ઝોર કહાથા કે ઇસવકત અચ અને સેહેર જ વકતપર આના સેહાબા ઇસ વક્ત ઉસકો તલબ કીયા હસ્તકકા દેનાથા કે એક બર્ક ચમકી ઝોરસહા છમ છમકી આઈ ઝોર એક ઝોરત તખ્તપર સવાર ગેહના પેહના પોશાક નફીસ એબ જુસ્મ કીયે ઝાહીર હુઇ ચેહ માલુમ હોતાથા કે વોહ નાઝનીન સરાપા હુર કેહના ઉસે અકલકા કુસુર હય.

મસનવી.

વોહ મુખડેકા આલમ વો કંગીકા રંગ—શમે માહ હો દેખકે જુસકો દંગ
વો મીસ્તી ઝોર ઉસકે લખે લાલે ફામ—સવારે ફીયારે બદખશાંકી શામ
શીતમ ઉસકે સુરમેકી તેહ રીરસે—ખીચે હાય કાફીરકા શમશીરસે
ઝોર વોહ જોખનકા આલમ વોઉભરી હુઇ ગાત વો છાતીયાંકે

નઝમ

લટી હુઇ વોહ તરકીબ ઝોર ગોહ બદન—વોહ પોશાક ઝેવરકી સુસમૂ બન
વોહ ઝબ તખ્તી ઉસકી નીઝાકત નઝાહ—ચમનઝાર કુદરતકી નખલે સુરાહ
લગાયા હય વોહ નાઝનીતાબાકર્ક—સરાપા જવાહીરકે હરયામંચ ગર્ક

મયદાનમંચ આકર ઠંયરી કોહાન જળ લડતા હુવા ઉસકી તરફ આયા ઇસ માહવશને પુકાર કર કહા કે અય કોહાન હમ તુમહારે વાસ્તે યહાં આએ ઝોર તુમ હમસે સુખાતીબ બી નહીં હોતે હો હમ જાતે હંય યેહ સદા કોહાનને જળ સુની ઝોર ઉસકે રૂએ ઝેબાકો દેખા ખંજરે નાઝકા ઉસકે ઝખમી હુવા ઝોર કરીબ ઉસકે આયા ઝોર ઉસ પરીઝાદને કહા કહો કયા હય ઉસને કહા તેરા આશકો શયદા હું જાનો દીલસે તુજપર ફરેશતાં વો શેફતા હું પરીવશને કહા મેરા હાથ આના બોહત દુશવાર હય યેહ કેહ કર પંઝા ઉસ નાઝનીનકે હાથમંચ જવાહીરકા થા કોહાનકો ગલા હવા ઉસકે લગી કોહાન શેઅર આશકાના પડને લગા મગર વોહ ઝને હસીના તખ્ત ઉઠા કર ચઢી કોહાનને પુકાર કર કહા ઝોર મીનત કરકે બુલાયા સર પાઉ પર રખ દીયા ઝોર અયસા બે ખુદ હુવા કે લઠના બુલ ગયા ઇસ દુરને કહા મંચ કનીઝ મલકા મેહરૂખકી હું ઝોર તું મેરી મલકાસે લડતા હય કયસા તુ મેરા આશીક હય ફાજકો મનેકર સેહેર અપના દફેકર કોહાનને વોહ સેહેર પડા કે જો પકાડ ધીરથે કંકર હોકર ગીરે ઝોર ફાજકો મને કીયા કે લડનેસે રૂકી ઝોર જળ જંગસે લશકરને પુરસત પાઇ સખ મેહવે દીઘાર ઉસ પરીહુર તીલઅતકે હુવે ઝોર હરએકને અકવો હોશ બોએ ઇધર કોહાનને મીનત કરના શુરૂ કીયા પરીને કહા મંચને સુના હય કે તુને અઇયારૂકો ગીરફતાર કીયા હય. ઉનકો બુલાદે ઉસને અઇયારૂકો ઉસી વકત હાઝીર કીયા બલકે ખીલઅત વો ઝરદીયા ઝરગામ ઝોર બંક છુટ કર અપને લશકરમંચ ગએ હરએકસે મીલકર ફીર હરતરફ જંગલકે રવાના હુવે બાદ રેહાઇ ઉસ અઇયારૂકે ઉસને કહા અય કોહાન અગર તુમેરા આશીક સાદીક હય તો અપને હાથસે ગરદન અપની કલમ કર કોહાન યેહ હુકમ પાકર સુસતઅદ હુવા હુવા ઝોદ ખંજર ખીંચકર અપની ગરદનપર રખખા ઝોર પુકારા-બયત-યેહ નસીખ અદલાહોઅકબર લુટનેકી જાય હય—સર બ વકતે ઝુખડ ઉસ કાતીલકે ઝેરે પાએ હય આહતા હય કે ગરદન અપની બુદા કરે ઉસ ગયરતે જાનને હાથ ઉશકા પકડ લીયા ઝોર કહા અગર તું મર જાયગા તો હમારે હુસનકી બહાર કોન દેખેગા-બયત-નહો આશીકતો પુછે કોન માશુકકો દુન્યામંચ—જહાં મંચ કદર હય શલકી ફક્ત ઇશકે અનાદીલસે-ઝોર હમ બી તેરા સાથ દેગે મગર એક શર્તસે કેતુ હયરત જાદુકા સર લાકર મલકા મેહરૂખકો નઝરદે તોઝાયકા શરબતે વસ્લ કામેરે અખે ઇધર તો ઉસને કોહાનસે યેહ શર્ત કી ઝોર ઇધર સારા લશકર કોહાનકા જો ઉસપર આશીક હો રહાથા પુકાર કર કહા અય આશકાને સાખીત કદમ જાવ ઝોર ઉસ હયરત હરામ-ઝાદીકે ઝોટ પકડકે ખીંચતે હુવે લાવ ઝોર યા સર ઉસકા હાઝીર કરો કોહાન ઝોર કુલ લશકર યેહ સદા સુનકર ગરેબાન ફાડકર લેના લેના કેહતે ખેમે ખરગાહ સખ સામાન છોડકર તરફ તીલસ્સમે ખાતનકે ચલે ઝોર દરયાએ ખુરવાસે ઝુઝરકર કરીબ બાગે સયબ પોહચે યહાં હઝારૂં સાહેર સુલાઝીમે અફરાસીયાબ થે ઉનહુંને રોઝા

ઉનહુંને કત્તો ગારત શુરૂ કી લાશ પર લાશ ગીરાદી શોર અઝીમ બુલંદ હુવા હયરત
 ઓર અફરાસીયાબ આવાઝ સુનકર બાહર બાગકે આએ દેખા કોહાન લડતા હુવા
 આતા હય અફરાસીયાબને કીતાબ સામરી દેખી માલુમ કીયા કે પુતલી ખાક
 જમશેદીસે મેહરૂખને બનાઇ હય ઓર ઉસપર ચેહ સાહેર ફરેફતા હોકર આએ
 હય અબ ચેહ હોશીયાર ન હોંગે ચેહ દેખકર ઉસને ગોલા સેહેરકા પકકર કોહાનકે
 સીને પર મારા કે પુશતસે ગુઝર ગયા ઓર હઝાર હઝાર બર્ક સેહેર કરકે ગીરાઇ
 ફોજ હમરાહીએ કોહાન કીસબ જલ ગઈ ઓર વોહ સબ સાહેર મરકર ગીરે ચહાં
 પુતલી સેહેરકી વોહી ઓરત છસપર ચેહ સબ ફરેફતા હુવે થે મેયહાને રઝમગાહ મંચ
 ખડે ખડે જલ ગઈ મેહરૂખને કહા માલુમ હોતા હય અફરાસીયાબને કોહાન
 ઓર ઉસકે સાથીયુ'કો માર હાલા કે પુતલી સેહેરકી ઇનહીકે લીએ બનીથી વો મરે
 ચેહ ભી જલ ગઈ ગરઝ નક્કારે ફતેહકે બજે ઓર ખયમે' ડરે દુશમનકે છુટ લીએ
 ઓર જહાં બારગાહ કોહાન કીથી વહાં લશકર અપના ઉતારા દાખીલે બારગાહ કીયા
 સબ સરહાર જેમ કુરસી વ દંગલ હુવે નાચ હોને લગા જમ શરાબ ગરદીશ
 મંચ આયા અસદને પુછા કે અય મલકા મેહરૂખ સુઝે શેઠા કયું ઉડા લે ગયાયા.
 ઉસને કહા અય શાહઝાદાએ આલી વકાર આપ સેહેર નહીં જાતે હય બરીલેહાઝકે
 સાહેરૂંસે કુછ દુશમનને હુઝુર કે નુકશાન ન પોહચે દીવારામને સેહેર કરકે
 વહાં ભેજ દીયા થા. અસદને કહા આપ લોગુને સુજકો કયા મુરરર કીયા હય
 ઇમાને ખુદા અગર બારેદીગર કોઇ સાહેર અયસી હરકત કરેગા તો મંચ ઉસકો
 કતલ કરૂંગા અય મલકા જહાં કહીં હમલોગ હોતે હય પેહલે આપ સીના સીપર
 કરતે હય હમારે લીએ બડા નંગ હય જાન અપની બચાએ મેહરૂખને કહા કે
 બ્રાહ્મત ખુબ અયસાહી હોગા ચેહ ખાતે' કરકે મસરૂફે અયશ હુવે લેકીન અધ્યાર
 ભે બવકતે જંગ જંગલ મંચ ચલે ગએથે. ઉનમંચ સે ચાર અધ્યાર લશકર મંચ આએ.
 ફીરાં ન આયા, ચેસબતો બ અશરત ઠયરે હય લેકીન અફરાસીયાબને હયરતસે
 કહા કયા ખુરા વકત હય કે અપને નોકરૂં'કો અપને હાથસે કતલ કરના પડા. ઓર
 સાઠ હઝાર લશકર એક આનમંચ તીન સરદારૂં'કે સાથ મારા ગયા. બાનીયાને તીલ-
 રસમ લીખ ગએ હય કે એક ઝમાના અયસા આયગા કે અહના તીલરસમે શાહ સે
 લડેગે' ઓર બાદશાહ અગર તરહ ન દેગા તો નીશાની ઉસકી ઇન્બાર કી હોગી ફીલ
 બુમલા ચેહ વોહી આ સાર હય ઓર વોહી ઝમાના હય લેકીન અય મલકા મેરે
 લીએ ચાહે કુછ તીમરસમ રહે યા ન રહે જાન બચે યા ન બચે. ગોશ માલીસે ઉસ
 ફીરકએ શરીર નમકહરામ કી-મંચ બાઝ ન આઉંગા કયા પાઉંકી બુતી સર ચકાઉંગા
 અલગરઝ ઇસી તરહસે કલામ અફરાસીયાબ કર રહાથાકે' ચકાચક આગ ઓર
 પાની એક સાથ બરસને લગે અફરાસીયાબને કહા કોઇ મોઅઝમીઝ સાહેર આતા
 હય એહલે દરબાર મંચ સાહેરાને નામી ગીરામી કે હુકમ દીયા કે ઇસતક બાલકો

બાએ સાહેર લેને ચલે બાદ કુછ અરસેકે નોખતો નકકારે અરસો સમા બજતે હુવે સુનાઈ દીએ ચોર એક સાહેર શેર સવાર તસ્વીરે સામરી વ-જમશેદીકી ગલે મંથ ડાલે સુરત ચોર મુઢીબ બનાએ બારા હઝાર સાહેર જરાર લીએ દરેબાગે ક્ષયબ આકે ઉતરા ફોજકો બાહર હયરાયા ચોર આપ અંદર બાગકે આયા. અફરાસીયાબ ચોર હસરતકો તસલીમ કી. હયરતને પેહછાનાકે ચેહ મેરા ભાનબ હય બખરાં શેર-સવાર બહુ પસ પેહછાન કર ઉસકો ગલે લગાયા. બલાએ લીં ચોર અપને પાસ બેઠાયા. પુછા કે અય ફરજંદ તુમ કીસ લીએ આએ હો ઉસને કહા. મંથને સુના હય કે ચંદ મુલાઝીમ બાબુબાનસે સુનહરીફ હો ગએ હંય ચોર આમાદા ફસાદ હંય. લેહાઝા ઉસકી સરકુખી કો હાઝીર હુવા હું મુઝે રૂબઅત ફરમાઇએ કે બકર માકુલ સઝાહું હયરતને કહા. બેટા ઉસકી સરકુખી કો ચોર મુલાઝીમ બોહત હંય ઉન બાગીચુંકી હકીકત કયા હય તુમહારા બના સુનાસીબ નહીં હય. કુછ આઇયાર હમઝા દાખીલે તીલસ્ત્રમે હુવે હંય વોહ ફરેબ દેકર સાહેરકો કતલ કર ડાલતે હંય ઇસ વજેહસે અબતક વોહ મુફસીદ બએ હંય વરના મુદ્દત હુઈ હોતીકે હીલાક હો ગએ હોતે બખરાંને ઇસ તાર કીયા કે મંથ ઝર બઉગા ચોર અઇયારાન ચોર હરીફ લશકરકો કામ તમામ કરૂંગા. ખુલાસા ચેહ કે બદીકકત તમામ ઉસને ઇબઝત જંગ પાઇ ચોર અફરાસીયાબને ફોજ પયકરાં અપની ઉસકે સાથકી એક ગલબા તીલસ્ત્રમે બાતન મંથ પડ ગયા કે ભાનબ હસરતકો લડને બના હય બડે બડે સાહેર નામી ગીરામી વાસ્તે રૂબસત કે આએ ચોર બખરાંસે મીલે હયરતને અફરાસીયાબસે કહા. અય શેહેનશાહ હુઝુરબી ચલકર ગુંબદેનુર પર કે વહાંસે હાલ તીલસ્ત્રમે માલુમ હોતા હય બેઠીએ ચોર તમાશા જંગકો દેખીએ ચોર બખરાંસે કહા. અય ફરજંદ તુમ દરયાએ ખુરવાંકે ઉતરના કે વહાંસે મંઝીલ ભર પર લશકરે મેહઝૂબ હય ચોર પીશતએ રંગી હીસાર કરીબ હય ગરઝ બખરાંને ચેહ સબ મંઝુર કીયા ચોર ફોજકો હુકમ કમરબન્દી કાફરમા દીયા ગરઝ લશકરે કસીર લેકર દરયાએ ખુરવાંસે બખરાં ગુઝરકર કરીબ પુશતેએ રંગી હીસાર આકર પોંહયા ચોર ફોજકો ઉતરનેકો હુકમ દીયા. બારગાહ અસ્તાદા હુઈ સારા લશકર સુકીમ હુવા તા એરાને સેહેર મલકા મેહઝૂબને તબલ ચોર નકકારે કીઆવાઝ સુનકર રવાના કીએ જેઓ ચેહ દેહેલ દમામે કયસે બજતે હંય તાએર ઉઠે ચોર આકર લશકર પર મુત્તીલા હુવે થહાં મેહબૂબીન ચોર અશદ ચોર ઉમરૂ વયગરા બારગાહ મંથ મસ-રૂફે અયશથે કે તાએરાને સેહેરને અરઝ કીયા. લશકરે હરીફ ખુદસર કરીબ દરયા આકર ઉતરા હય બેહરે હસ્તીસે કનારા આહતા હય. બાકી બયરયત હય ચેહ બખર અઇયાર સુનકર પ્રીર બારગાહસે નીકલ ગએ ચોર જંગલ મંથ બા છુપે મેહઝૂબને કહા લશકર હમારા બી કુછ આગે બડકર ઉતરે હુકમ પાતેહી ફોજને કુછ કીયા સામાને જંગ સાથ લીયા સાહેર તખત મેહબૂબીનકો ઘેરે બડી ચમક દમકસે ચલે

પ્રીત જીવતા હોતું લશકર મયદાન બેહરે જંગ મુકાબલા મંચ આગે બખરાને ઉસ રોઝ લડનેસે તઅમુલ કીયા ઝોર બારાસો સાહેરૂંકા તીલાયા ગીર્દ લશકર કે મુકરરર ફરમાયા ઝોર અપની બારગાહ કે ગીર્દ એક સો સાહેરૂંકો ખીંકાયા હુકમ દીયા કે કોઈ ઝોરત યા મર્દ અપનાયા પરાયા લશકરકા અંદર બારગાહ કે નઆને પાએ કે અધ્યાર બસુરત તબદીલ આકર કતલ કર ડાલતે હંચ ઝોર સખ બારગાહ હોશીયાર રહેં કીસીકો આને નહેં સખને કહા અયસાહી હોગા ઝોર અગર દરવાઝે પર બાર ગાહ કે બચે પેહરા દેને લગે ઇસ અસના મંચ વો બાકી દીન તમામ હુવા ઝોર સીતારૂંકી ફોજકા મયદાને ફલક મંચ ઉતારા હોને લગા તરકે ખંજર હાર ગરદુ બેહરે તીલાયા ગીર્દ ચર્ખકે મુકરરર હુવા સરે શામ બસદ અંજામ લશકરી મસરૂંકે ઇસીરાહત વ-આરામ હુવે લેબ્રીન અધ્યાર બે સેહરા મંચ ગએ થે ઉનમેસે બર્કને ધરાદા અધ્યારી કરને કા કીયા ઝોર દરે મંચ પહાડ કે ઠયર કર દુરવેશ તારે કુદ હુન્યા કી શકલ બનાઇ તેહમદ બદન પર કમરસે ઝાતું તક બાંપ્રી જુસ્મ સારા ખાક આલુદ કીયા સર પર બટે બટે લગા કર ઝાતું તક લટકાએ નાખુન બરાબર એક બાલીશતકે ઉગ લીયું પર લગાએ એક હાથ સીધા કરકે ઇસ તરહ ગીરફત કીયા કે માલુમ હો ખુશક હો ગયા હય ઝોર દુસરે હાથસે ઘડા શરાબસે ભરા બેહોશી આમેઝ કર કમર પર રખા વહાંસે સામને બાર ગાહે બખરાં કે આયાસો આદમી બે પેહરે પરથે ઉનકી તરફસે રાહ કરા કર નીકલા ઉન સખને ઉસકો તપશી બાન કર સલામ કીયા મગર બર્ક ને કીસીકો જવાબ ન દીયા ઝોર ઉનકે રૂબરૂ સે લાગા ઉનહુને અપસ મંચ કહા ચેહ ફકીર સાહેબે કમાલ માલુમ હોતા હય ઇસકે પીછે ચલો ઝોર હો સકે તો ઇસે ઠયરા કર કુછ અપને હક મંચ પુછા ચે ખીયાલ કરકે ઉઠકે ઝોર ફકીર કે પીછે ચલે દુરવેશ ઉનહેં આતે દેખકર એક જગેહ બચઠ ગયા ઝોર અમીન મંચ લકીરે કરને લગા જબ ચેહ ફકીર પોહંચે પ્રીર ઉઠકર ચલા ઝોર અબકી બાર દુર બકર બચઠા મુશત ખાક ઉઠા કર આસમાનકી તરફ ફેંકી મુંહસે બડ બડાને લગા સખ ચેહ લોગ પ્રીર પાસ આગે ફકીર દુસરી તરફ બકર ચક્કર ખાને લગા ખુબ ખુમા સાહર સખ બટે તમાશા દેખતે રહે બાદ લેહમે કે ફકીર ફીર લાગા અબકી ફેંકે લોગ બી પીછે દોડે ફકીર ઇન સખકો દુર લે ગયા ઝોર ઘડા શરાબકા રખકે આપ બામ કે પહાડ મંચ છુપ રહા સાહેરૂંકે બાહર કહા ચે ફકીર ખુદા રસીદ થા હુન્યા-દાઝં સે મીલતા નહીં જબ હમને ઉસે બોહત ઘેરા તો વોહ હમારે લીએ ઘડા છાંડ કર ભાગ ગયા. દેખે ઇસમંચ કયા હય બસ આગે બાકે ઉસકો દેખા એક આબ ખોરા ઉસપર ઢકાથા ઉસકો બે ઉઠાયા શરાબસે ભરા પાયા આપસ મંચ કહા ઇસ શરાબસે કે પીને સે અચસે તપશી કી દી હુઈ હય દીન હુન્યાકા ફાયદા હોગા કીસીને કહા ચકીન હય કે કોઈ ખીમારી તમામ ઉર્મ ન હોગી કીસીને કહા. ખીમારી કયસી ઉમર બહી હો બચગી ગરઝ ઉસી જગેહ બચઠ ગએ ઝોર એક આબ ખોરા શરાબકા પીયા

ચોર ઉઠ કર બખરાં કી ખારગાહ કી તરફ ચલે ફકીર કે ગયખ હો બનેકા કાતઅ-
 રસુદ કરને થે થોડી હી દુર ગએ હાંગે કે હવા સદં સે હવાકી બે લગી. બેહોશીને
 તાસીર કી સર નીચે ટાંગે ઉપર ઉંધે મુંહ ઝમીન પરગીરે તન બદન કી ખબર
 ન પડી બે હોશ હો ગએ બર્ક ઝાડી મંચ છુપા બચકા થા ખંજર લીએ નીકલા ચોર
 આ કર કતલ કરના શુરૂ કીયા જલ્દ જલ્દ પચાસ સાહેર કાટ ડાલે એક હંગામા અઝીમ
 બરપા હુવા બર્ક ખારી હોને લગી ચોર બર્ક શોઅલા ખાર ચમકને લગી પથ્થર કી
 સીલે બરસને લગી ખીરૂને ચલ મચાયા ચોર છનકી ગરહને કાટ ડાલીથી ઉનકી લારો
 ઉઠ કર બખરાં કી ખારગાહ મંચ ગઈ બખરાં બા ઇતમીનાન મશગુલ મય નોશી થા
 લાશે દેખકર ખાહર નીકલ આયા સાહેર દોડે સખને દેખા કે આધીયાં ઉઠ રહી હંચ
 એક હશર બરપા હંચ સાહેર બેહોશ પડે હંચ એક શખસ ખંજર લીએ ગરહને કાટતા
 ફીરતા હંચ બખરાંને સેહેર પકકર દસ્તક દી કે બર્ક કે પાઉંઝમીનને પકક લીએ ખાહ
 લેહમે કે જબ વોહ શોરો ચલ વ તારી કી દુર હુઈ કે બખરાં બર્ક કે ગીરફતાર કરકે
 અંદર ખાર ગાહ કે લાયા ચોર કહા ચો ના લાયક સચ બતા કે તુ કોન હંચ બર્કને
 કહા મંચ મલે કલ મોત બને સાહેરાં હું તુએ કતલ કરને આયા હું મુએ માલુમ ન
 થા કે ઇન સાહેરૂં કી ગરહન કાટને સે ચેહ આફત આયગી લારો અંદર ખાર ગાહ કે
 બથગી વરના ગઢા ખાહ કે વહી ગાઝ હેતા સખકો ઝીંદા દરગોર કરતા ચોર કયા ગયા
 હંચ અંકરીબ તુએ વાસીલે જહન્નમ કરંગા ઘડી મંચ કુછ હંચ લેહમે મંચ કુછ અબી
 હમ રેહા થે કયદ હુએ અબ ફીર રેહાઈ હોગી તુએ કતલ કર કે લશકરે મેહરૂખ મંચ
 સહીહ સલામત બચએ બખરાં કા બર્ક કી ખાતે સુનકર છ છુટ ગયા દીલમંચ ફેહને
 લગા વાહરે તેરી હીમ્મત ચોર હોંસ્લા સચ કહા થા હંચરતને કે અધ્યાર આફતકા
 પર કાલા હંચ ગરઝ દીલ કવી કરકે કહા અચ બર્ક લાખ તુ મુએ ધમકાએ મગર મંચ
 તુએ સુબેહ કતલ કરંગા અબી ઇસલીએ રેહા નહીં કરતા કે શાયદ કોઈ ચોર અધ્યાર
 રેહા કરને કો તેરે આએ ચોર ઉસે બી ગીરફતાર કરૂં બર્કને કહા ખચરચત હંચ
 અબકી ખાર બે આચગા તુમાહારા ફેસ્લા કર દેગા અલ હાસીલ બખરાંને હીસારે
 સેહેર કર દીયા કે અંદર ખાર ગાહ કે કોઈ આને નપાએ યા આએ તો ફીર નીકલ
 ન બ સકે ચેહ સેહેર કરકે પલંગ પર લેટ રહા બર્ક પાઉં ઝમીન પકકે હંચ ચહાં
 તો ચે હાલ હંચ લેકીન જબ બર્કને સાહેરૂં કે કતલ કીયા થા ચોર ચલ હુવા થા તો
 દુરસે કીરને દેખાથા ફીર ઇસે ગીરફતાર હોતે દેખા સાહેર કી સુરત બનકર લશકરે
 બખરાં મંચ આયા ચાહા અંદર ખારગાહ કે બઉ ફીર ખીયાલ આયા કે અગર હી-
 સાર સેહેર કા હોગા તો નીકલના દુશવાર હોગા ચેહ ખીયાલ કરકે રાત ભર ગરદીશ
 લશકર કે ગીર્દ કી મગર કુછ ન હો સક્કા આખીર ગીરખાને સેહેર બર્કકે ગમ મંચ
 ચાક હુવા ચોર જલ્લાદે ફલક તેગ તેઝસે સીપેહેરે કતલગાહ મંચ દાખીલ હુવા સુબેહ
 કો બખરાંને બે દાર હોકર અંદ બમ મએ ચલ ફામ કે પીએ ચોર ખાહીર ખાર-

ગાહકે આયા બર્કડો ઇસી તરફ કયદ રખા બાહર આકર સાહેરૂં' સે હુકમ દીયા કે સવારી હામીર કરો મંચ હવા ખાકે જબ આઉગાં તો ઉસ બે અદબ અઘ્યાર કે કતલ કરૂંગા સાહેરૂંને શેર લા કર હાઝીર કીયા બખરાં સવાર હો કર સેહરા કો ચલા કીરાંને ઉસે આતે દેખ કર સેહરાકા રાસ્તા લીયા ઝોર જંગલ મંચ બાકર શેરફ તલાશકી એક જગેહ શેર બચા થા કયુ' કે યે નઝર કરદા અસદ હલા ગાલીબક હય સામને શેરકે બાકર બે ધડક લલકારા શેર થપ્પર ઉઠા કર ચલા કીરાંને થપ્પર ખાલી દે કર હોનુ' કલાઈયાં પકડ કર ધુસાં મારા કે શેર ઝમીન પર ગીરા કીરાંને કસુત સે વયસાહી ઝીન સાઝ જયસા બખરાં કે શેર કા દેખા થા નીકાલ શેર કો આરાસ્તા કરકે બખરાં કી સુરત બનકર સવા' હુવા ઝોર લશકરકી તરફ ચલા જબ કરીબ બારગાહ પોંહયા સાહેર ખીદમતમંચ અપના માલીક બનકર હાઝીર હુવે કીરાંને ઉનસે કહા કે અંદર બારગાહકે બાકર મેર સેહેર ઉતારકે ઇસ અઘ્યારકો લે આવ કે સામને લશકરે મેહરૂં ખકે લે બાકર કતલ કરૂં' ઝોર ફારીગ હોકર એકલી બાર સવારીસે ઉતરૂં' સાહેર હસ્તુલ હુકમ સેહેર હં કરકે બર્કડો લાએ કીરાં ઇસે લેકર લશકરકે કનારે આયા ઝોર અપના નામ બતલ કર બર્કડે કહા બવ સમજ બુઝકર અઘ્યારી કરના બર્ક શેર પર સવાર દેખકર હયરત મંચ આ ગયા ઝોર કહા અય ખલીફા ચેહ શરફ ખુદાને આપહીકો અતા કીયા હર કે જુતા શેર જંગલસે પકડ લાએ અઝ હાસીલ હોનુ જંગલમંચ આએ કીરાંને શે પરસે ઝીન વગયરા ઉતારકર છોડ દીયા કે બવ અબ તુમ્હારા કામ નહીં શેર ભાગ્યા ઝોર બર્ક ફીર સુરત બદલકર પએ કતલ બખરાં આયા ઝોર હર તરફ ફીર લગા લેકીન બખરાં બે હવા ખાકે આયા સાહેરૂંને દેખા સમજે કે અઘ્યારકો કતલ કર આયા સબ હાઝીર ખીદમત હુવે ચેહ ઉતર કર બારગાહમંચ જબ આયા દેખ અઘ્યાર કયદી નહીં હય સાહેરૂંસે કહા વોહ અઘ્યાર કહાં ગયા સખને કહા આપહ અબી આકર ઉસે હમરાહ લે ગએથે બખરાંને કહા કુછ તુમ સોદાઈ હો મંચ જખા ગયા અબ આયા હું મંચ કબ ઉસે લે ગયા વોહ સબ કસમંચ ખાને લગે ઝોર સા હાલ ખીયાન કીયા બખરાંકી અકલ દંગ હો ગઈ કે કયા ઝખરદસ્ત અઘ્યાર હં કે મેરી સુરત બનકર કયા જલદ અપના કામ કર ગએ ઝોર સખતો સબ ચે કમખા શેર કહાંસે લાએ ફીલસે કહા કે અબ બાન બચના મુશકીલ હય સાહેરૂંકો ખુલાક હુકમ દીયા કે અગર હયરત ઝોર અફરાસીયાબ લી આએ તો બગેર મેરી ઇબાઝ બારગાહ મંચ નઆને દેના ઝોર ગીરફતાર કર લેના. ચેહ હુકમ દેકર મશગુલ મ નોશી હુવા ઝોર કરદ કીયા કે આજ શામકો તખલ જંગ બજવા કર કલ મેહરૂં. ઝોર ઉસકે લશકરસે મુકાબલા કરૂં' ઝોર સબ કો કતલ કરકે ખાઝ ગશત કર બ ચેહ તો ઇસ ફીક મંચયર હય મગર વહાં હયરત ઝોર અફરાસીયાબ શેહે નાપુરસાં મંચ આકર યુબદે તુર મંચ બચકે હય બાહમ ઇખતેલાત કર રહે હં

કે હયરતને કહા અય શેહનશાહ મેરા ભાનભ દોરોઝસે લડને ગયા હય નહીં માલુમ
 કયા કયપ્રીયત શુઝરી આપ કીતાબ સામરી દેખકર ખયરયત ઉસકી બતલાઇએ મેરા
 જ લગા હય અફરાસીયાબને કીતાબ દેખકર હાલ ખર્ક ઓર કીરાંકી અધ્યારીકા
 ખ્યાન કીયા હયરત બદલવાસ હોગઈ ઓર કહા અયસા નહો અધ્યાર ઇસે કતલ કર
 ડાલેં સુવે હરામ ઝાદે હય કે જતા શેર જંગલસે પકડ લાએ ખસ ઉસને અપની
 વઝીરઝાદી ઝમરૂદ બાદુસે કહા કે તુમ મેરા નામા પાસ બખરાકે લે બાવ ઓર
 કેહેના તુમ હેં બુલાયા હય ઓર નામા લીખ્યા હય કે અય બખરાં તુમ મેરે પાસ
 આવ સુઝે તુમસે એક કામ ઝુરકા હય અકેસે આના લશકરકે સાથ ન લાના
 હયરતને કસદ કીયા હય કે બખરાંકો બુલાહું ઓર કીસી અફસર કો ફેજ
 મંય લેજહું ગરઝ કે નામા લેકર ઝમરૂદ બાદુ બઝોર સેહેર ઉડી ઓર
 લશકરકી તરફ રવાના હુધ યેહ સાહેરા બોહત બુખસુરત હય ચેહરા માનીંદ
 માહે તાબાં હય ઝુરફ અંબર ફામ ફરાઝ મીસ્ત્રે શમે હીજર આશકાં સીના
 ઉભરા વોલી માત બુશમુમા સારા બદન નુરકે સાચે મંય ઢલા લખે લાલી મીની
 આલુહ શામ બદખશાંકી કયપ્રીયત દીખાતે થે દન્દાં શીલકે ગોહરકી આબઝ મીતાંતે
 ચાહે ઝનખદાંમંય હઝાઈં દીલ ડુખ બાતે થે—નઝમ—જઅદ વો જઅદકે કથનેમંય હો
 જસકે હર લેહેર—ધર ડુખાને દેનેકો ઉશ શાકે દરયાયે અટક—ચેહરેમંય અયસી
 ગરમીકે શમે રોઝ જસે—યાદ કરતી રહે દામને મીરઝાંકી ઝપક—ઝુદકે ખીબરી હુધ
 યુએ હરે પર ઓર માંગેથી દીલ—જસ્તરહ એક ખીલોનેપે હટે વો બાલક—વોહ
 મેહપારા નામા હયરતકા લીએ હુવે લશકરે બખરાં મંય પોંહચી જબ અંદર બારગાહ
 કે બને લગી સાહેઝને આકર ઘેરા ઓર મુહાસરા કરકે કયદ કર લીયા બખરાંસે
 બા કર કહા કે ઝમરૂદ બાદુ આઇ હય લેકીન હમને આને નહીં દીયા કયદ કર
 લીયા હય બખરાંને કહા મંય હોંશીયાર હું તુમ અંદર લેજહો શાયદ અધ્યાર ન
 હો સાહેઝને આ કર ઉસે ઇબ્તજાત દી ઝમરૂદ બાદુ અંદર બારગાહકે આઇ બખરાં
 ને અંશુહી આપને હાથસે ઉતારકર સેહેર કરકે ફેંક દી ઓર કહા અય ઝમરૂદ બાદુ
 યેહ અંશુશતરી ઉઠાતી લાવ ઓર આકર બયઝો અગર તુમ અસલ મંય ઝમરૂદ
 બાદુ હોગી તો ઇસે ઉઠા લોગી વરના હાથ જલેગા ઓર અંશુહી ન ઉઠેગી ઝમરૂદ
 બાદુને કહા અબલ નો મંય લશકરમંય આઇ બે ઇઝત હુધ કે સાહેઝને ગીરફતાર કીયા
 અબ તુમ યેહ ઢકોસલા બતલાતે હો યેહ કેહકર ઉસને યેહ સેહેર પડકર અંશુહીઉઠાલી ઓર
 આકર મસનદ પર બયઝી બખરાંને જામે શરાબ દીયા મગર ઉસને કહા ચલો હટો
 મંય અયસે બોદેસે ખાત નહી કરતી અયસાહી અગર અધ્યારકા ડરથા તો લડનેકો
 કયું આએથે બખરાંને તનહાઈ મંય જો અયસી હસીના ઓરતકો નાઝકરતે પાયા
 ફરેક્તા હોકર ચાહકે સવાલે વસ્ત કઝું ગાલપર હાથ રખકર કહા અય મલકા ઇસ
 કદર ખફા નહો અઝા હમ બોદે સહી લોશરાબ પીયો ઝમરૂદ બાદુ ઉસકા ઇરાદા

સમજ ગઈ ઓર ગરદન નીચી કરકે શરમાં કર કહા. તુમ મુજશે અચસી ખાતે નકરો નહીં તો મંચ તુમ હારી ખાત્રાસે કેહદુંગી બખરાં ખામોશ હો રહા ઉસે નામા દીયા પડા કહા મંચ શામકો આઉંગા તીસરે પેહરકો ચહાંસે ચઢુંગા ઝમરરૂદ ખ્યામ લેકર ચલી મગર બખરાં ઉસકે ઇશક મંચ મુખ તીત્રા હુવા ખીસ્તરે ગમ પર તડપ ને લગા ઓર ઝમરરૂદ બહુ બી ફીર ફીર કે દેખની બતીથી ગરઝ નામા લીએ કનારે લશકર કે પોહચી બર્ક ગીરહ લશકર કે અધિયારી કરને કી ફીક મંચ થા ઉસને ઝમરરૂદ બહુ કે બતે દેખા ઉસકે સાથ હુવા મગર જખ ઝમર રૂદ લશકર કે કનારે પોહચી બઝોર સેહેર ઉઝકર રવાના ઉઈ બર્ક હચરાન રેહ ગયા આખીર કુછ અધિયારી સોચ કર દરે પહાડ મંચ બચઠ કર ધાની ભેડા કે નીહાયત ભેહરે દીલ સીતાની થા જેમ તન કરકે સુરત ઝમરરૂદ બહુ કી બનાઈ ઓર જેવર સે સારે જુસ્મ કે આરાસ્તા કીયા ઓર આખુ મંચ સુરમા લગાયા કાતુ મંચ મુદ્રે ગોયા રશકે ખુરશીદ બની-બચત-મહે કામીલ ને ઉસે લડબાએ-સાફ મુંક પર તમાચા પડ બાએ-હઠન તંગ શુંચ એ ઇન્તેખામ કા સામને ઉસકે દીલખુશ લખે નાઝુક મસીહાઈ પર આમાદા ગત્રા નાઝુક સુરાહીએ બાદા.

નઝમ.

વો ગલાયારકા સુરાહીદાર-પત્લી પત્લી રગુંકા ઇસ્સે ઉભાર.
વોહ સીના હસીતું કે મંદનઝર-કે ઉભરે હુવે દો થે ઉસપર સમર.
હાથ આએ કઢીં બે આશીકકે-તો લગાએ વો અપને સીને સે;
વસફ મોએ કમર હચ હઠસે પુઝું-દરદસર હો બે મુંક શી ગાફી કફ.
હઠને રોશન ને કુછ લગા કે પતા-તારે ખતે શુઆઅ મેહર કીયા;
તખએ નાઝુકને લેદ ચેહ પાયા-આઈને મંચ શીકમ કે બાલ આચા,
શખ પાએ તો તુરકા થા ઝહુર-પા તરાશી હુઈ તો શાખ ગીઝોર.
પાય બમે મંચથી યું અકસ ફીગન-શમએ ફાનુમ મંચ હોખું રોશન,
લાલ મેહ દીસે દોતું થે કફે પા-હાથ મલતાથા જુરપે હુઝદે હીના.
કઠફી તારીફ મંચ હચ હચરાની-કીલકે કુદરત કહું કે સર્વ સહી;
સરપે આંચલ પડા દો પટ્ટેકા-ખ્યારી ખ્યારી વો બાંકી બાંકી અદા.

સુરાહી શરાબ બેહોશી કરકે હાથ મંચ બામ લેકર સુકામ ખુશનુમા દેખકર બર્ક શોકલે દીલરૂખાઈ ઓર ખુશ અદાઈ બચઠ કર શેઅર આશકના પડને લગા. ઓર દીલસે કેહતા થા કે બે કોઈ સાહેર ઇસ તરફ આએ વોહ તેરે હીસ્સેકા હચ કતલ કર યલના ઇસ અરસે મંચ દીન ઠઠા ઓર બખરાં આજકે દીનસી જંગ મોકુફ કરકે સાહેફ કે લશકરકી હેફાઝત કરકે તાકીદ કરકે હચરત કે પાસ ચલા ઓર ઉડતા હુવા ઉચી શલઝર પુર બહાર મંચ પહોચા કે જહાં બર્ક બસુરતે ઝમરરૂદ અચકા થા ઉસને ઇસે દેખકર પુકારકર કહા-બચત-ફતેહા કબ્રપે પડ બચઠકે બનેવાલે-કબી

હમબીથે તેરે નાઝ ઉઠાને વાલે-બખરાને સદા સુનકર તરફ પસ્તી કે નીગાહકી ઝંમ-રફ બહુકો દેખાકે સેહરા મંચ બચડી હય વહીં એ પુકાર કર પુઝાકે અય મલકા ઝંમરફદ બચર તો હય કયું ચહાં બચડી હો કયા અબી ખાલા પાસ નહીં ગઈ ઝંમરફદને ચેહ સુનકર ઠંડી સાંસ ભરી ચોર કહા તુમહે કયા આવારમાને દશતે મોહખતકા પુછના કયા જહાં જીતગા વહીં બચઠકર શામકી બખરાં સમઝાકે બારગાહ મંચ તુને ઇસે છિડાયા ચેહ વજેહ ઉસકે કે સાસ લયકર વહાં મોજુદ થા. રાઝી નહુષ મગર તુને જો વાઅદા શામકે કરીબ બનેકા કીયાથા. ઇસકીએ ઇસને રાહ મંચ ઠયર કર તેરા ઇનતેઆર કીયા હય ચેહ બી તુજ પર ફરેફતા હય ચેહ સોચકર ઝમીન પર ઉતરા ચોર કરીબ ઝંમરફદકે આયા ઝંમરફદને ઉસે આતે દેખકર ખુશી મનાઇ બખરાંને હાથ પકડ લીયા ચોર ચેહ ચઅર પડા-મોઆદલફ-ઇસ કદર તાસીર દી હકને હમારી આહકો-આપસે યેચેન દેખા ઉસ ખુતે ગુમરાહકો-ચેહ કેહ કર પાસ ઉસનાઝ બાન કે બચડા ચોર આહા બોસા ઉસકે લએ શીરી કાલે ઝંમરફદને કહા બસ બસ અલગ રહો અયસે યે મરૂવત દુન્યા મંચ દેખે ન સુને દીન ભર હુવા હય કે ફરહાદ આસા બાને શીરી બરખાદ કર રહે હંચ ચોર કોહ દશન મંચ સર ટકરાતે હંચ આપ અબ મોહખત જતાતે આએ હંચ અય બખરાં જસરોજસે ફર-બાર મંચ તુએ હમને દેખા હય ઉસી દીનસે ઇસ કમખત દીલકા ખુરા હોકે સુખતી લા હુવા હય શેઅર ફસવા હુવા ખરાબ હુવા સુખતીલા હુવા-કયા બનીએ કે દેખતેહી તુજકો કયા-હુવા-બખરાંને કહા અય બનેજહાં મેરીબી બાન તુઝપર બાતી હય કીતઅ.

ઇઝએ ઉઠાએ હુવે દુખયાએ હુવે હંચ-હમસે બનંગ આએ હંચ ઉકતાએ હુવે હંચ.

અબ તકે તો ઝખત કરતા હય અપના દીલે બેતાબ-રોકે હુવે ડાંટે હુવે ધમકાએ હુવે હંચ.

બાને મન તુમહી બતાવ કે મંચ કયા કરતા મજખુરો નાચારથા કે-બચત-નહો દીલ બરકી બાની બસે શીશ-આશીકે ખીચારા ફીર કયા કર સકે તમહારે રો-અએ હુસ્નસે અય શેહનશાહે ખુબાં લએ સવાલ ખામોશથે હમખુદ બેકાર વ-મદ હોશથે. બારે અલહમદો લીલ્લાહ કે તકદીરસે હમ તુમ મીલે અબ દાદે અયશ જે ચોર ગમે અઇયામ દુર કરે ઝંમરફદને કહા અય બખરાં હમારા ચેહ હાલ હય શેઅર-તુમસે દો બોલ કેહ કે હારે હંચ-તુમ હમારે હો હમ તુમહારે હંચ-ચેહ કેહ કર ફખસાર પર ફખસાર રખકર દબાયા બાહે ગલે મંચ હાલી બખરાં ચેહ દેખ કર યકીનથા કે શાદીએ મર્ગ હો બાએ જોયે તમન્ના વ-હસરતને દીલેના સખુરસે હાથ પાઉ નીકાલે તાબે ઝખત નરહી ગલેસે લગાયા ખુવાહાને વસ્ત હુવા ઝંમરફદને કહા ઠયરો શરાબ પીલે તો મઝા ઉઠાએ ચેહ કેહકર સુરાહીસે શરાબે બામે પુરતુગાલી નીકાલી ચોર કહા લો ચેહ બાદાએ મોહખત હય નોશ કરો ઉસને આહા કે બામ પીએ મગર હાલ સુનીએ હયરત પાસ ઝંમરફદ અસ્લી બા કર પોંહચી ચોર કહા બખરાંને

શામકે કરીબ આને કો કહા હય જબ દીન કમ રહા હયરતને અફરાસીયાબસે કહા અય શહેનશાહ કીતાબ દેખીએ કે મેરા લાનબ અબ તક નહીં આયા અફરાસીયાબને કીતાબ દેખકર સર પીટલીયા કહા અય હયરત ઉસે બર્ક અધ્યાર ઝમરરૂદદી શીકલ બનકર કલ કીયા ચાહતા હય ચોર પુલાને સેહરા મંચ કરીબ પહાડ કે બચઠા હય હયરતને કહા અય ઝમરરૂદ બહુ બા ચોર બબરાંકો આગાહ કરહે મંચ બલકે સેહેર તેરે સાથ કીએ દેતી હું ચોર ખાક જમશેદી દેતી હું કે બબરાંકો બેહોશ કરકે ઉઠાલા ઝમરરૂદ ખાક જમશેદી લે કર ચલી ચોર કરીબ સેહરાકે પોંહય કર પુકારી કે અય બબરાં કયા ગઝબ કરતા હય અપની કઝા અપને હાથસે બુલાતા હય ચેહ બે તેરે પાસ બચઠા હય જલદ ઇસે ગીરફતાર કર લે કે ચેહ બર્ક અધ્યાર હય ચેહ સહા સુનકર ગભરાયા ચોર ઝમરરૂદકો આતે દેખકર કહા અય બબરાં ફલક કો મંઝુર નહીં કે હમ તુમ એક જગેહ બચઠે દેખો કોઇ અધ્યાર મેરી શીકલ બનકર તુમ હે ઘોડા દેને આતા હય બબરાં અયસે મઝે મંચ થાકે ઉસકો આના ઝમરરૂદકા નાગવાર હુવા ચોર ચકીન હો ગયા કે બેશક ચેહ અધ્યાર હય બે પુકારતા આતા હય ઝમરરૂદ બે હમ પહેલુથી ઉસે કહા તુમ છુપબચ મંચ ઇસે ઝમરરૂદ કો બે આતી હય પકડે લેતા હું બર્ક ઉઠકર એક ઝાડી મંચ છુપ ગયા. ચોર બબરાં બઝા હો ગયા. ઇસ અરસે મંચ ઝમરરૂદ કરીબ પોંહચી ચોર કહા બચ બબરાં વોહ અધ્યાર બે તુમહારે પાસથા કહાં ગયા ઉસને કહા અય મલકા તુમહે દેખકર ભાગ ગયા. ચેહ કેહ કર કરીબ ઝમરરૂદ કે આકર હાથ પકડ લીયા ચોર કહા અય અધ્યાર તુ મુઝે બેહકાને આયા હય ઉસ હંગામ મંચ બર્ક બી. ઝાડીસે નીકલા ચોર કહા અય બબરાં નછોડના ઇસ અધ્યાર કો બબરાંને એક થપ્પડ અસલી ઝમરરૂદકો સેહેર પડકર મારી ઝમરરૂદ વઝીરઝાદી હયરતકી હય બઝી ભારી સાહેરા હય ઉસને બઝોર શેહેર રૂબસાર અપના માનીંદ પધ્ધરકે કર લીયા પરના સર ઉસકા તનપરસે ઉઠ બતા ચોર ગુસ્સેમંચ આકર ખાક જમશેદી બબરાં પર છીડકદી કે ચેહ બેહોશ હોકર ગીરા બર્ક ચેહ માજરા દેખકર ગભરાયા મગર ઝમરરૂદ બહુને સેહેર પડકર દસ્તક દી ઝમીનને પાઉં બર્કકે પકડ લીએ ઝમરરૂદને હો પંજે કાગઝકે કાટકર સેહેર પડા કે વોહ પંજે મીસ્લે ઇનસાનકે પંજે હોગએ ઉસને હુકમ દીયા અય પંજ એ સેહેર દોનુકો ઉઠાકર શુંબદેનુર લે ચલો નીએ ચમકકર મીસ્લ બીજલીકે ગીરે ચોર દોનુકો ઉઠાકર લેચલે ઝમરરૂદ બી ઉડતી હુઇ પીછે પીછે પંજુકે ચલી ચોર શુંબદે નુર પર આઇ ચોર હયરતસે કહા વાહ વાહ બીબી ભાનબે આપકે અપને પરાએકો નહીં પેહુછાનતે અયસી મસતીમંચ આ ગએ દીદુમંચ ચરબી છા ગધથી કે મુઝે થપ્પડસે મારા અગર મેરે મુકામપર કોઇ ચોર સાહેરા હોતી તો ચકીન થા કે મર બતી લીજીએ ચેહ વોહ હંચ ભાનબે આપકે ચોર ચેહ અધ્યાર હય જીસે બગલમંચ લીએ લયઠેથે મગર મંચ આપકી

નોકરી નહીં કરતી માર પીટકી મુઝે આઠત નહીં હયરતને ઝમરરૂદકી દીલદારી કી ઓર સમઝાયા બખરાંકો હોશીયાર કીયા જબ ઉસકી આંગ પુટી હયરત ઓર અફરાસીયાબકો બયઠે દેખા ઉઠકર સલામ કીયા હયરતને કહા કયા અધ્યારકો બગલમંચ લીએ બયઠેથે ઓર ઝમરરૂદકો તુમને થપ્પડ મારા કુઝ મેરા બી પાસ ન કીયા ઇતના ન હુવા કે હોસ્ત હુશમનકો પેહછાનને બખરાંને કહા મુજસે કુચુર હુવા ઓર મંચ બોહત નાદીમ હું હયરતને બર્કકી તરફ દેખકર કહા કે કયા મુએને સુરત બનાઇ હય કયું બી ઝમરરૂદ ધોકા કયુંકર બખરાં ન ખાતા લલા કુછ બી તુજમંચ ઓર ઇસ મુઝી કાટે જવાના મર્ગકી સુરતમંચ ફર્ક હય બીબી બીગડનેકી જગેહ નહીં રંડીકા હાથ મઠકે હાથમંચ હાતા હય તબીઅત આપમંચ બડે બડેકી નહીં રેહતી ચેહ કેહકર સેહેર પડા કે બર્કકી સુરત અસ્તી ઝાહેર હુઇ ઓર રગો રોગત અધ્યા-રીકા છુટ ગયા કહા અય બર્ક મય તુઝે છાડ દેતી હું નંકર મેહરૂખસે કેહ દેના કે કયું કયા આઈ હય મેહજબીનકો લેકર ચલી આએ મંચ ખતા મઆફ કરા હુંગી બર્કને કહા અપની જગેહપર બયઠકર કાહબા ખાને કયસી યનાતી હય યે બખર નહીં કે કુછ દીન બે ઝીંદગી હય ગનીમત હય વરના લાશ ચીત ઓરકબે ખાએગે મેહ-રૂખ, ઉનકે બાપકી નોકર હય બે દોડી ચલી આયગી દખરતને ચેહ ખાને મુનકર એક સાહેરકો હુકમ દીયા કે સર ઇસ બે અદબકા કાટ ડાલે બર્કને જબ ચેહ સામાન દેખા દીલસે દરજાહે પુદામંચ દુઆ માંગી દુઆ કુબુલ હુઇ બખરાંને કહા ખાલાબત ઇસ અધ્યારકે હાથસે મુઝે ઝીંદગત હુઇ હય ઇસે મેરે હવાલે કીજીએ કે લશકરે મેહરૂખકે સામને લે નંકર કતલ કરૂં તાકે સબકો ઇબરત હો હયરતને કહા અય ફરજંદ મંચ અબ તુજકો ન બંને હુંગી બખરાંને કહા મુઝે સબકે સામને ઝીંદગત હુઇ હય અપના ગલા કાટ ડાલુંગા બે મુઝે ન બંને દીજીએગા તો ચેહ કેહકર ખંજર ખીંચકર અપને ગલે પર રખ્યા હયરતને હાથ ઉસકા પકડ લીયા ઓર બોહત પુ-શાંમદ કી ઓર ઉસને ન માના હયરતને મજબુર ઇબજત બંનેકી દી ઓર કહા જલદ બંકર ઇસ અધ્યારકો કતલ કરકે લશકર હરીફકા બી ખાતમા કરના મંચ સાહેર નામી તુમહારી મદદકો લેનુંગી બખરાંને એક શેર કાગઝકા કતર કર સેહેર કીયા કે વોહ ઝીંદા હુવા ઉસપર બર્કકો બીકર પીછે આપલી સવાર હુવા ઓર વહાસે અપને લશ-કરકી તરફ ચલા લેકીન ચહાં કીરાંને જબ બર્કકો રેહા કીયાથા ઉસ વકતસે તલાશ-મંચ બર્કકી થા હર જગેહ હુડતા ફીરતા થા વો ચોડસા દીન તલાશમંચ શુઝરા ઓર અબ વોહ વકત હય કે સીતાડને ચમકના સુરૂ કીયા આંદ નીકલા રાત હો ગઈબયત બીખરી ઉરૂસે લયલીકી ઝુલ્ફે સીયાહથી-રોશન ફલકપે હર જગેહ કુંદીલે માહથી કીરાં ફીરતા હુવા ઉસ જંગલમંચ પોંહયા કે જહાં બર્કકો આગે બીકાએ આતા હય સમઝાકે ગીરફતાર હો ગયા હય પસ એક ફાગઝ ખત કી તરફ લપેટકે ઉસ પર લેફાફા કીયા ઓર અંદર લેફાફેકે શુખારે બેહોશી બરા કાગઝ ઇસતરફ લેફાફેકે અંદર

રખ્યા કે અગર ઉસકો કોઈ નીકલે તો જળ તક ઝોરસે ન ખીચે કાગલ ન નીકલે
ઝોર મોહર લેકેઈ પર-મલકા હયરતકી કરકે સુરતુ અપની સાહેરકી બનાકર બખરાં
કો પુકારતા હુવા ચલા બખરાં દુર નીકલ ગયાથા કીરાંકી આવાહ સુનકર ઠયરા કીરાં
ઠરીખ પોહયા ઉસને પુછા કે તું કોન હય કીરાંને કહા ફરસ્તાદાએ હયરત ઉસને
કહા અલી મંચ ઉનકે પાસસે આતા હું તુજે મંચને વહાં નહીં દેખા ઝોર દુસરે
અલી મંચ વહાંસે આયા અલી આદમી લેખ કીરાંકો ચે હાલ માલુમ નથા જવાબ
કયા દેતા મગર તીવરી ચડા કર કહા ચેક મંચ કુછ નહીં જાનતા ચેક ખત દીયા
હય ઇસે પડો જો લીજખા હો ઉસકા જવાબ દો ઝોર કહા અય બખરાં નોકર હર
વકત હયરતકી છાતીપર ચડે રેહતે હય જો તુમ કેહતે હો કે મંચને તુજે વહાં નહીં
દેખા મંચ અપની જગેક પરથા મુજે ખુલાકર નામા દીયા બખરાંકો દે આવ મંચ લેકર
આયા તુમ મેરે સાથ હીન્દી ચીંદી કરતે હો બખરાંને ચેક ખાતે સુનકર નામા લીયા
ઝોર કહા રાતકા વકત હય લશકર મંચ ચલો તો પડકર જવાબ હું કીરાંને કહા
તો કીસીકે હાથ જવાબ લેખ દેના મંચ જાતા હું ઝોર નહીં તો તુમ સાહેર હો
સોહેરકી મશઅલ રોશન કરકે ખત પડકે જવાબ દો અગર ખુરા ન માનો તો મંચ
રોશની કરહું બખરાંકો ગયરત આઈ ફારન એક તીનકા ઝમીનસે ઉઠાકર
સોહેર કીયા કે વો મશઅલ સા જલને લગા ઉસે કીરાંકે હાથમંચ દીયા
કે લીએ રહો મંચ ખત પડું કીરાંને મશઅલ હાથમંચ લી ઝોર વોહ ખત
ખોલને લગા કીરાંને શુખારે ખેહોશી મશઅલ પર કાલ કર મુંક મંચ લગા દી
બખરાંને મુંક અપના હાયા મગર ધુવાં સખ નાકકે રારતે દીમાગમંચ પોહયા
ઝોર મુંક ભી જલ ગયા ચક્કર ખાકર ઝમીન પર ગીરા કીરાંને બગદા મારા કે સર
ફટ ગયા તડપ કર હીલાક હુવા આફત બરપા હુધ સદાએ મોહીબ આને લગી ખર્ક
છુટ કર ભાગા કીરાં જંગલમંચ ચલા ગયા મગર ખર્કને લશકરમંચ જાકર શકોલ
ઝોર મેહરૂખસે કહા કે જલહ લશકર તઈયાર કરો બખરાં મારા ગયા શખ ખુન
ઉસકે લશકરપર ગીરા શકીલને નફીર સોહેર બખાઈ ફેજમંચ કમર બદી હુધ સાહેર
અઝહો ઝોર તાઉસપર ગોલે ફેલાદી હાર મીરચીયુકે સુધયાં સોહેરકી આલીસ હઝાર
સાહેર નામી આકર ફેજપર ગીરે મેહરૂખ ઝોર શકીલ લી સાથ ચે ફેજ બખરાં
કી ગાપીલ ઉતરી હુધચી એકદમ મંચ હઝાર સાહેર મારે ગએ આંધીયાં ખુલદ હુધ
ખીજલીયાં ચમકકર ગીરને લગી નારજ ઝોર તરજ ઝોર નારયલ ચલને લગા ફર-
યાએ ખુ હરતરફ ભરી હુવા ઉમરૂ જંગલમંચ થા સાદા શોર સુનકર દોડા દેખા
લશકર બખરાંકા કલ હો રહા હય ઉમરૂને લી ખંજર ખીયા ઝોર ગલીમ અઘ-
ચારી કાધેપર રખકે કે અગર સાહેરમંચ ધીર બઠંગા તો ગલીમ ઝોડ લુંગા અલ
હાસીલ છુટના સુરૂ કીયા જખ ગુલાટ મારી છ છ આદમીયુકે પાઈ કાટે જખ જસ્તકી
શાને પર સાહેરકે પાઈ રખકે આહા કે પકડ લું ખુવાબને ખંજર મારા કે સર કલમ

હુવા વહાંસે દુસરેકે શાંનેપર પોંહયા જો સાહેર મર કર ગીરતા હય ઉસકી હમયાની કાટ લેતો હંય ઇસ તરહ પાસ જયમેકે પોંહયે જાલ ઇલ આસી મારકર મએ ફરશ ખેમા વગયરા નઝરે ઝંખીલ કીયા ઉધર અસદ ગુલ સુનકર સવાર હુવા મેહજબીનકા તખ્ત દીવારામને હાઝીર કીયા નક્કારે બજને લગે તખ્ત શાહી રવાના હુવા અસદકી હાંફાગતકે લીએ પચાસ સાહેર મલકાને મુકરરર કીએ કે સાહેરૂંકા સેહેર શાહઝાદેપર આને ન હે વો સાહેર મખશી અસદસે રહે સેહેર પડને લગે ઓર અસદ તલવાર ખીચકર લશકરે સાહેરાં પર ગીરા કુશતુંકે પુથાને લાશુંકે અખાર લગા દીએ ઓર ચેહ નાઅરા ખુવંદ કીયા નઝમ અસદ શેહ સવારમકે દરેઝે જંગ—ખદરમ દીલે શેરો ચરમો પીલંગ—શેહેનશાહ નામ આવરો કામરાં—અસદ શેર દીલ ઇબને સાહબ કીરાં એક તરફસે તખ્ત મેહજબીનકે હમરાહ દીવારામ સેહેર કરકે આગ ઓર પાની ખરસાતી ચક્કી આતી હય આખીર વોહ શમશીર ઝની હુઇ કે લશકરે હરીફમંચ ભગદર પડ ગઇ લેકીન જો બહાદુર થે સીના સીપરકી એ જંગપર તુલે હંય ઝરા હીરાસ નહીં મર કર ગીર રહે હંય અસદને મારે તલવારૂંકે થલકા ડાઝ દીયા હય હઝારહાકો મારા હય આખીર કાર સાહેરાંને ગદશર નાલાં વ ગીરયાં દરયાએ ખુરવાંસે ઉતર કર ભાગે હુવે ગુંબહેનુર પર આએ અફરાસીયાબ ઓર હયરતકો ખબર હુઇ કે ફેજ ખબરાંકી ભાગ આઇ હયરતને ગભરાકર કહા અય લોગો ચેરે ખચ્ચકી તો ખચર હય લોશુંને કહા વોહ તો ખીદમતે સામરીમંચ ગએ પેહલેહી અઇયારૂંને મારડાલા ચેહ સુનકર હયરતને સર પીટ લીયા કે હાય મેરા ફરઝંદ હય હય મેરા નવજવાન આખીર મુંડી કાટે અઇયારૂંને ન છોડા ખુલાસા ચેહ કે એક માતમ ગુંબહેનુરમંચ ખરપા હુવા અફરાસીયાબને કુછ સેહેર પડકર ફત્તક દી કે બગેલે ઉડે આંધી પચઢા હુઇ ઓર લાશ બબરાં ઉઠાકર ગુંબહેનુરપર લે ગએ સાહેરાંને નામી સીયાહ પોશ હુવે ઓર લાશ ઉઠાનેકા ઇનતેઆમ કરને લગે લેકીન મેહરૂખને અસ-બાબ વગયરા હરીફકા લુટ લીયા નોખત વનક્કારે ફતેહકે બજે જહાં લશકરે બબરાં થા ચહાં લશકરકો અપને ઉતારા ચહાંસે દરયાએ ખુરવાં સામને નઝર આતા હય ઓર કીલએ પુરાતએ રંગી હીમાર કરીબ હય જબ લશકર ઉતરા વહાં અઇયાર બી લશકરમંચ આએ બારગાહ મેહજબીનકો નઝરે ફતેહ દી ખીલઅત મીલે અર-બાબે નીશાત હાઝીર હુવે નાચ હોને લગા ઇસ અસનાએમંચ સુમેહ હુઇ સબ અયશો આરામમંચ મથગુલ હુવે લેકીન વહાં સુમેહ હોતેહી લાશ બડે ધુમસે બબરાંકી અફરાસીયાબને ઉઠાઇ જબ ફરાગત પાઇ હયરતને કહા અય શેહેનશાહ મુઝે રખ-સત ફરમાઇએ કે બકર ઇન નમકહરામુંકે કતલ કરૂં બઅફરાસીયાબને કહા અબકી અયસે શખ્સકો લેજતા હું કે પેહલે અઇયારૂંકો કતલ કરે ન ઉસે બેહોશી તાસીર કરે ન કીસી હરબેસે મરે ચેહ કેહકર પુકારા કે અય રોલાહ બેહોશી ખુવાર જલહ હાઝીર હો પુકારના થા કે એક સાહેર ગેઠે પર આગકે સવાર તવીલ કામત અથત

અંગાલ હવાસે ઉતરા ઝોર અફરાસીયાબકો તસલીમ કી ઉસને કહા કે તુમ જલદ બારા હઝાર સાહેર લેકર રવાના હો અધ્યાર તીલસ્મમમંય આએ હંય અધેરા હો રહા હય બખરાં મારા ગયા હય અબ તક મંયને તરહ દી કે ચેહ બાગી રાહ પર આએ ઝોર છસ તરહ ફરમા બરદાર થે વયસેહિ રહેં અબ ઉનકી કઝા આઈ હય મંય બારા પુત્લે ફેલાદી તુમહારે સાથકી એ દેતાહું વો ન બેહોશ હોંગે ન ઉન્હેં કોઈ કતલ કર સકેગા સબકો બાંધકર વોહ તુમહારે હવાલે કર દેગેં ચેહ કેહકર દસ્તક દી કે બારા પુત્લે ફેલાદી હાથમંય તલવારે લીએ ઝમીનસે નીકલે ઉનકો હુકમ દીયા કે તુમ ફેલાદકે હમરાહ બવ ઝોર ઉનકા હુકમ બબ લાવ ફેલાદને કાગઝ કીયા કે અય સેહેનશાહ પુત્લુકી કયા ઝુરત હય મંય અકેલા કાશી હું બેહોશી સેફ શરાબ મંય ઠાલકે પીતા હું મુઝે નીશા નહીં હોતા હરબા કોઈ મુઝપર અસર નહીં કરતા ન મેરા કુછ અધ્યાર કર સકતે હંય ન સાહેર ઝોર પેહેલવાન મુઝસે લઠ સકતે હંય અફરાસીયાબને કહા બસએ એહતીયાત કયા હરબ હય લેતે બવ ઝોર હુકમે સરકાર બબ લાવ ફેલાદ સલામ કરકે બારા હઝાર સાહેર લેકર મએ ખયમા વ બારગાહ રવાના હુવા બારા પુત્લે હમરાહે રકાબ ચલે લશકરે તફાવત વ દુર બાથકી સદા દેને લગે બડે આઝીમું શાન સે ચલે

નઝમ.

રવાના હુવે લશકરે કીનાબુ—થે આરાસ્તા સાહેરે ઝશત ખુ

લીએ સેહર કરનેકા અસબાબ થે—પએ જંગ દીલ ઉનકે બેતાબ થે.

બાદ કીએ મનાઝીલ વ—તય મરાહીલ દરયાસે ઝુઝર કર કરીબ લશરે મેહરૂખ, આકર ઉતરે નહોશી સદા ગોશે દીલાવરાં હુધ મેહરૂખને તાઅરાને સેહેર બખર કે લીએ રવાના કીએ ઉડે ઝોર વો હરીકુકી બખર લાકર હાઝીરે ખીદમત હુવે ઝોર ઝખાન વસફ ખ્યાનસે તારીફ બાદશાહી કરને લગે

નઝમ.

અય બહેરકારે રશીકત કલ હોવત્લા હુઅહદ—વે નીગેદારે તને જનો તો અથ્વાહુસ સમદ

લમયલદ યારબ વલમયુ લદહમે જ દસ્તગીર—દાદએ ગમ લમયકુન મુનીસ લહુ કોશોવન અહદ.

શેહેર યારકી ઉમર ફરાઝ રહે દુશમન કમબખત કા મીઝાઝ નાસાઝ રહે શેલાદ બેહોશી ખુવાર નામ એક સાહેર નાકામ ફેજ લેકર આતા હય. ઝોર મુલાઝ માને હુઝુર પુરપુર સે ગરબન તાબી સરકશી રખતા હય તાઝેર ચેહ બખર દે કર ચલે ગએ ઝોર ફીર બખર લશકરે હરીફ હુવે ચહાં મેહરૂખને નામ શેલાદકા સુનકર ઉમરૂ સે કહા ખુબાબ ઇન્જાલીલ્લાહે વધન્ના ઇલય હે રાજે ઉન ચે હરામઝાદા નમારે મરતા હય ન કાટે કટતા હય સેફ બેહોશી પી જતા હય. સેહેર ઉસપર અસર નહીં કરતા કોઈ હરબા છસ્મ પર ઉસકે કાર ગર નહીં હોતા ઉમરૂને કહા અય મલકા ખુદાવહે આલમ કી મદદ આલીએ બડે બડે સરકશ છુતુસે ચેહ બદોબસ્ત કીયાથા કે જબ

હમ અપની મોત આપ તલબ કરે' ઉસ વક્ત મરે ઓર કઝા હમારી નદીન કો આએ ન રાત કો ઓર ઇસ વક્ત મોત આએ નહમ ખડે' હો ન બચડે ન લેટે યેહ સબ બાતે રખબુલ આલમીનને અપની શાને કહ હારી દીખાને કો મનઝુર ફરમાએ ઓર ઇસના કરમાનકો ઇતમી નાન હો ગયા કે મંચ ન મરંગા ફીર આખીરઝીક શહાદ સુનાહો ગાકે કીસ તરહ પર હસરતો અરમાન હીતક હુવા કે બેહીશત મંચબી હા-ખીલ ન હુવા થા ઘાટેકી રકાબમે પાઉ' નીકલ કર જમીન તકબી ન પોંહયા થા. ના રાતથી હંગામા મુબેદ સાદીકથા કે વોહ કાઝીબ દર બેહીશત વાસીલે જહન્નમ હુવા યેહ શ્રૌલાદ મસ ખરા કયા લીયાકત વહીકીકત રખતા હય ઓર વો માલીક ઉસકા અફરાસીયાબ કયા હય બલકે વોહ હસમઝાદા લકો' કયા બેહુદા હય અય મલકા જસને પરવર દીગાર હકીકીસે ઇનહિરાફ કરકે અપને તંઈ ખુદા બનાયા બુશરફીન વલ આટેખત હુવા કહી' ઠેકાના ન પાયા દેખો લકો' હાથમે હમઝા કે કયમા દર-બદર ખાક સીયાહ ભાગતા ફીરતા અય મલકા તુમ નઝર ફઝલે કરીમ કારસાઝ રખો અગર કેઈ આફત મંચ ફસલી જાવ તો અપને એ તેકાદ મંચ ફર્ક ન લાવ મંચ જાતા હુ' ઓર ઉસ શ્રૌલાદ બેદ્યા કો કલ કરતાં હુ' યેહ કેહ કર ઉમરૂ બાર ગાહ સે નીકલ કર રવાના હુવા લશકરકી બખર સુનકર અઇયાર રવાના હુવે ઓર જખસે ફાજ હરીફકી આઇથી યેહ કમી હોશીયારી ફીક અઇયારી કર રકા થા. મગર અબ અબવલ લશકરે શ્રૌલાદ મંચ આએ' અબ ઉમરૂ ઓર ઝરગામ ઓર જાસોઝખ ખ્યાન સુનીએ યેહ તીનુ' અઇયાર સુરત સાહેફકી બનાકર લશકરે શ્રૌલાદ મંચ આએ ઓર ઉમરૂને બાર ગાહ મંચ આકર ચોખદારસે કહા હમારી બખર જાકર અરઝ કરો કે કે મોત જાદુ નામ આપકી સુલાકાત કો આએ હંચ ચોખદારને જાકર કહા શ્રૌલાદ ને કહા આનેકા હુકમ દીયા ઉમરૂ બાર ગાહ મય ગયા દેખા શ્રૌલાદ હંગલ પર બચઠા હય હઝાર હા શોઅલા આગકા હંગલસે નીકલતા હય સર પર તાજ રખે હય કે જો આગકી તરહ અમકતા હય કમરસે ઝંજીર આતશી' બાંધે હય સહહા સાહેર ગીરદો પેશ બશીકલે મોહીબ કુરસીયુ' પર બચડે હંચ બારા પુલે ફાલાદી હાથ મંચ તલવારે' લીએ ટહેલ રહે' હંચ જંબ કલામ કરતે હંચ ચીંગારીયા આગકી મુંહસે ગીરતી હંચ નકીબ ઓર ચોખદાર મુજરાગાહ પર હાજીર હંચ ઉમરૂને બી આકર તસલીમ કી નકીબ પુકારા શ્રૌલાદને નઝર ઉઠા કર ઇશારેસે રલામ લીયા ઓર દેખા કે સાહેર ઝખર દરત માલુમ હોતા હય કાલે સાંપ સરસે લપેટે હંચ હરબાર ઝખાને નીકાલતે હંચ મોતીકે માલે ગલે મંચ ડાલે હંચ ઝંજીર સોનેકી કમરસે બંધી હય ઓલી સેહેર કે અસબાબ રખનેકી બાદલેકી હય શ્રૌલાદને મોઅઝ મીઝ જાન કર કરીબ અપને તલબ કીયા ઓર હંગલ બેચડનેકો દીયા ઉમરૂ બચઠા શ્રૌલાદને હાલ પુખ કે આપ કોન બાઇસે તથરીફ આવરી કયા હય ઉમરૂને કહા મય કીલે રંગી હીસારકા રેહને વાલાહુ' મેરા ઘર બાર સબ મેહરૂખને છીન લીયા હય મુહલતસે ઉસકી બરબાદીકી

હુઆ કરતા થા તાથે મકબ મત ઉસ્સે ન રખતાથા હુઝુરકે તશરીફ લાનેસે કમાલ ખુશી હાસીલ હુઈ મંયલી હાઝીર હુવા શ્રેલાદને કહા આપને બોહત ખુબ કીયા એ આપ ચલે આએ આપકા ઘર હય મંય ઇન નમક હરામુંકો કતલ કરકે શેહનશાહસે આપકા માલો અસ્થાબ દીલા હુંગા ચેહ કેહ કર ખીલ અત મંગવા કર ઉમરૂકો દીયા ઉસને નઝરદી મુકરરખે ખાસ બના ઇધર ઝરગામ ઓર જાંસોઝ લી લશકર મંય ફીર રહે થે ઓર ચાહતે થેકે શ્રેલાદ તક પોહચે કે ઉનહુને દેખાકે દો ખીદમત ગાર બારગાહ સે નીકલ કર એક તરફ કો જાતે હંય અઘ્યારૂને તઅક કબ કીયા ઓર જહાં તન હાઇ દેખી પુકારે કે ભાઇ ઠેહેરના દોનું ઠયરે અઘ્યાર કરીખ પોહચે ઓર કહા હમ થોડાસાઇતર લેકર આએ હંય કે ચહાં ફરોખત કરેગે મગર રસાઇ નહીં હોતી તુમ આપની મારફત ખીકવાદો ખીદમતગારૂને કહા હમ દેખે કયસા ઇતર હય અઘ્યારૂને દો શીશે કમરસે નીકાલ કર દીએ ખીદમત ગાર ઇતર સુંબ કર બેહોશ હુવે ઉનહુને કપડે ઉતાર કર દોનુંકો ગડહે મંય ડાલ દીયા ઓર રોગન અઘ્યારી નીકાલ કર ઉનહીં દોનુંકી સુરત બનકર બારગાહ મંય આએ ઓર પસે પુશન શ્રેલાદકે આકર ખડે હુવે ઇસ અરસે મંય ઉમરૂને જો મોત જાદુ બનાથા જામ શરાબસે ભરકર શ્રેલાદકો દીયા ઓર કઈ મીસકાત બેહોશી શરાબ મંય મીલાદી શ્રેલાદ જામ લેકર બે અંદેશા ખી ગયા કુછ બેહોશીને તાસીર નકી ઓર શ્રેલાદ મઝેસે શરાબ કે પેહગાન ગયા કે ઇસ શરાબ મંય બેહોશીથી માલુમ દોગયા કે મોત જાદુ અઈ ચાર, હય બસ ચેહ સોચ કર કુછ અફસુ પડકર આહીસ્તા મોત જાદુકી તરફ કુંગા કે ઉમરૂ દંગલસે ચીમટ ગયા શ્રેલાદને કહા અથ અઘ્યાર જાના મંય ને કેતુ મેરે કતલ કે આથાથા લા જીતની ચાહે બેહોશી મુજે પીલાદે થે કલામ સુનકર ઝરગામ વ જાંસોઝ જો પીછે ખડે થે આપસ મંય કેહને લગે કે અગર થે બેહોશ નહોતો ઇસે ખંજર સેહી-લાક કરે ચેહિના કે પકડ લીએ જાએગે બસ દોનું ને દાઇ બાઈ જાનીબસે ખંજર મારે કે શ્રેલાદ કે જીરમ પર પડે જન જનાડા હુવા ઓર ખંજર હુટ ગએ અઘ્યાર ભાગે શ્રેલાદને સેહેર પડકર હસ્તકદી કે દોનું મુંહકે બલ ગીર પડે ઉસને હુકમ દીયા કે દોનું અઘ્યારૂ ઓર ઉમરૂકો ગીરફતાર કરકે હાઝીરકી યા શ્રેલાદને સેહેરકી કયદ મંય ખીડા કર ઉસને હુકમ દીયા કે મેરી બારગાહસે મીલાકર એક જેમાં આ-સ્તાદા કરો ઓર ઉનકો વહાં રખો હુકમસે જેમાં અસ્તાદા કરકે અઘ્યારૂ કો લે જા કર કયદ કીયા શ્રેલાદને એક અફસુ પડા કે ગીરદ જેમાં હીસાર આતીશકા હો ગયા. ઓર કહા કયા ઇકબાલે શેહનશાહ હય કે ઇનાયતસે સામરીકી પેહલે અઘ્યારહી ગીરફતાર હુવે બસ અબ તબલ જંગ બજે તાકે મેહરૂખ કાલી ખાતમાં કડે ઉસકે કહેને કે મુજબ નફીરે સેહેર દમ દીયા ફરમાને જંગી બજા સારા લશકર બખરદાર હુવા કે કલ મુકાબલા લશકરે હરીફસે હોગા તાએરાને સેહેર મેહરૂખકે દરબાર મંય આએ બાદ હુઆ વ-સના ગીરફતારી હાલ અઘ્યારાન ઓર બજના નક્કારેકા બયાન

કરકે ફીર બેહરે ખબર નવાના હુવે યહાં મેહરૂખ કોહીરાસ હુવા ઓર કહા અય મલકા મેહજબીન આપને સુના કે અધ્યાર ગીરફતાર હોગએ હમ મંયસે કોઇ મુકાબલા ફોલાદકા નહીં કર સકતા અગર તુમ હારી રાએ મંય આએ તો ભાગ કર કહીં છુપ રહેં વરના સખ મારે બેએગેં મુઝે રાહે તીલસ્મ ખાહર બનેકી માલુમ હય તુમ સખકો પાસ સાહબ કરાંકે લે ચલુ વોહ ખુદ તશરીફ લાએગેં તો અલખતા મુકાબલા શાહે તીલસ્મસે હો સકેગા અસદને ચેહ કલામ સુનકર કહા અય મલકા ઉમરૂ અધ્યાર હઝાર બાર ફેયદ હુવે હંય ઓર છુટે હંય કુછ ઉસકી ફીક ન કરો ઓર તુમ તખલ જંગ બજનેકા હુકમ દો ભાગના શુલામાને સાહબ કરાંકે લીએ બકા નંગ હય અગર ભાગ કર હમ લોગ લશકરે અમીર મંય બએગેં ઓર વોહ કહેગેં બન નદી ગઈ ભાગ કયુ આએ તુમહારા મેરે પાસ કુછ કામ નહીં અય મલકા તુમહારા છુ આહે બવ તુમહેં ઓરત બનકર પનાહ દેગેં લેકીન મંય હર ગીઝ ન બઉગા મેહરૂખને કહા હમ આપકે સાથ હંય અગર ચેહ મરઝી હય તો ખીસમીદશાહ હુકમ તખલ જંગ બજનેકા દીજીએ અસદને સાહેરાને લશકર સીપેસા લારે ફોજસે હુકમ દીયા કે હમારે લશકર મંય બી તખલ જંગ બજલ લે એ ઝંદી બજે મુલા ઝીમ હુકમ શાહઝાદાએ વાલાશીયમ બબ લાએ ઠંકે પર ચોટ પડી ફોજ બન દેને પર અડી બકાદરને અસખાએ જંગ સાફ કરના શુરૂ ફીયા હર એક આમા-દાએ મરગો મોહીયાએ કાઢા હુવા મેહરૂખ વ શકીલને ચારસો સાહેર ઝબરદસ્ત ખુલા કર હોમ ફીયા ગીઈ અગીયાર કે દેહરૂ બજને લગા મોમ કે અઝધે બના કર અગીયારી મંય ડાલે ઉનસે વાઘદા ફીયા કે તુમહેં જખ ખુલાએં હાઝીર હોના ખીરૂં કો ભેંટ દીયા કે લશકર કે સાહેર સેહેર અપના અપના જગાતે થે ભુઝંગે ઓર ચીઝેં ગડાનેથે મીરથેં જલતીથીં શુગલ સુલગતા થા હર જગેડ ઝંકેથે અસદને અપની ફોજકો હુકમ આરાતગી દીયા બે લોગ સેહેર નહીં બનને હંય ઉનહુને તલવાર વ-ખંજરકો સચકલ ફીયા ગરઝકે ચાર પેહેર રાત દોનું લશકર મંય તધ્યારી રહી તીલાયા શીરા ફીયા બાબ જંગી બબ ફીયા યહાં તકકે સુબેહ સાદીક નસુહાર હુધ સુબેહકો અસદ દીલાવર ફરાગતે નમાઝ સેહેર સુસ્તદલક વ મુકરમીલ હોકર દરે દોલત પર મેહજબીનકે હાઝીર હુવા ઓર શકીલને અફસરાને ફોજકો ખુશી ખુશી દશતે સુસાફ તરફ રવાના ફીયા ઓર ખુદ બુલુખાના સેહેનશાહી મંય આયા મેહજબીન બટે તજમુલ વોહ શાનો શોકત સે નીકલી હર એકને સલામ ફીયા તખત મલકા દીલારામને રખડ સે ઉડાયા ઓર તખતકે સાથ કુલ બહાદુરાને લશકર ઓર અસદ નામવરઝી તરફસે હાદગાહસે નકીબ ઓર અદલો તફાઉત પુકારતેથે સહા ખુલદ થી નક્કરે બજતેથે યે સખદશત કતાલ મંય દાખીલ હુવે ઉધર ફોલાદ રાત ભર સેહેર કરને મંય મસરૂફથા ગેંટે પર સવાર હુવા બારા હઝાર સાહેરૂં કો સાથ લીયા બારા પુતલે ખુલી તલવારેં લીએ સાથ ચલે ઘંટે ઓર નાકુસ બજને લગે ગેડા ઉસકા



તારારે ભરતા ચલા બટે શોર ઝોરસે લશકરે હરીફી મયદાને કાર ઝાર મંચ આયા સાહેરૂને અબ્બ ખરસાકે ખીજલીયા સેહેરકી ગીરાકે મયદાન જંગી કે સાફ કીયા નકીબ નીકલકે નકાબત કરને લગે કે અચ નામવર ખયત નામ ફત્તમ કામીટા હો આજ હય યેહ મારકા-કુલ મુંઘો ઢાલકા ઝોર ખાવ ફલ તલવારકા-જખ સદા દેકર નકીબ કનારે હુવે ફોલાદને ગેઝા ઉઝાયા ઝોર મયદાન મંચ આકર લલકારા અચ શીરકચે નીમકહ-રામ આઝીમે દશતો કતાલ હો આમાદાએ જંગો જઠાલ હો ઇસે લાફ ઝની કરતે દેખ કર શકીલ બદુ મરકબસે ઉતર કર દસ્તખસ્તા સામને મેહજબીનકે આકર ઇબ્બતે હર્મ લી ઝોર સામને ફોલાદ કે આયા ઉસને કહાલા ઝરખો હરખા કયા ચાહતા હય શકીલને સેહેર પડકર દસ્તક દી કે ગીર્દ ફોલાદકે તારીકી હોગઈ ઝોર ઇસ અંધેરે મંચ કુછ નીમચે પયદા હુવે ઝોર વોહ તીરો શમશીર ફોલાદ પર લગાને લગે ફોલાદને ગેઝા બઝા કર મુશતે ખાક ઉઝાકર સેહેર કરકે તરફ ફલકકે ઉઝાદી વોહ તારીકી ફકે હુછ ઝોર પંખુકી હસ્તી મીટાદી ઝોર એક ગોલા અફસું પડકર મારા કે શકીલકે ગીર્દ છુપા હો ગયા. ઝોર ઉસકી બુ સે શકીલ બેહોશ હો ગયા ઝોર ઝમીન પર ગીરા ફોલાદને પુતલેસે કઢા બકર ઉઝા લા પુતલા ગયા ઝોર મુશકે આંધકર લે આયા યેહ હાલ દેખકર સાહેર ખુશી ખુશી મેહજબીન સે ઇબ્બત લેકર મુકાબલેકો નીકલે મગર નો આયા ફોલાદને નારચલ મારકર બેહોશ બના દીયા પુતલા આયા ઝોર ઉઝા લે ગયા યહાં તકકે મલકા મેહઝૂખ મુકાબલેકો નીકલી ઝોર અચસા સેહેર કીયા કે આફે તરફસે આંધી આઈ ઝોર નો ધુવાં કે ફોલાદને બઝોર સેહેર પયદા કીયાથા ઉસે ઉસ આંધીને તીરખીર કરદીયા ઝોર મેહઝૂખને નારંજ ઝમીનપર મારાકે વોહ ફટા ઝોર એક અઝઢહા પયદા હુવા ઝોર વોહ આગ ભડકાતા હુવા ફોલાદકો અપની તરફ ખીંચને લગા ઝોર ફોલાદને પુકારા કે અચ પુતલો બચાના કે મુઝે ઇસ મેહઝૂખને ગઝમકા સેહેર કીયા હય પુતલે અઝધલેસે લેપટ ગચે ઝોર ઇસે ચીર ફાડ ડાલા ફીર ઉધરસે ફીરકે પુતલે મેહઝૂખસે લેપટ ગચે મેહઝૂખને બોહતસે સેહેર કીએ ઝોર નીમચે સેહેરકે મારે મગર પુતલુપર કુઝ અસર ન હુવા ઉશ વકત મેહજબીનને ફાજકો હુકમ દીયા કે બકે મેહઝૂખકો બચાવ ફાજ હર તરફસે લેના લેના કેહકર ચલી સાહેર સેહેર કરને લગે ખીજલીયાં ચમકને લગીં સદાએ મોહીબ પયદા હુઈ યેહ માજરા દેખકર ફોલાદને ચાર નારચલ આફે કોનુ પર મારે કે વોહ નારચલ ઝમીનમંચ ગઈ હોગચે ઝોર ઝમીનસે શોઅલે આગકે નીકલકર અચ ખુલંદ હુવે કે ચાર તરફ દીવાર આગકી હો ગઈ ઝોર લશકરે મેહજબીનકો ઘેર લીયા ઝોર ધુવાં આગસે નીકલકર લશકરકે સરપર ઠેકર ગયા ઝોર અંધેરા સા હો ગયા અબ્બ હરતરફ દીવારે હય ઝોર ઉસપર ધુવાં હય નો સાહેર નીકલનેકા કરતા હય ઉસે આગ બડકર જલા દેતી હય ઝોર નો ઉઝકર બતા હય ધુવાં બેહોશ કરતા હય ફાજતો ઇસ આફતમંચ ફસી મગર મલકા મેહઝૂખકો નો પુતલે

લપટ ગએ હંચ હરચંદ મલકાને ચાહાડે ઉનકે હાથસે મંચ બચુ' મગર રેહાઈ ન
 હુઈ ઓર પુતલે બાંધકર સામને ફેલાવકે લાએ ફેલાવને કયદે સેહેરકી હથકડીયાં
 બડીયાં આગકી શકીલ ઓર મેહરૂખકો પેહનાકર અસામે પર બેઠાયા ઓર અપને
 લશકરેકો કુચ કરનેકો હુકમ દીયા ઉસી વક્ત કોસે સફર બબ ઓર ખેમે' ડેરે ઉઠા
 કર લશકરને કુચ કીયા ઉમરૂ ઝરગામ ઓર જાંસોઝ જનકો પેહલે ગીરફતાર કીયા
 થા ઉનકો ભી કેચદમંચ ખીઠાકર હમરાહ લીયા ઓર સેહેર પડા હસ્તક દી કે વો
 હીસાર મે ગીર્દ લશકરે મેહજબીનપર થા અઝ ખુદ રવાના હુવા અસદ ઓર દીલા-
 રામને ઓર સારી ફેજને ઇસ હીસારકો અપને કરીબ આતે દેખકર ખુદભી ચલના
 અબતીયાર કીયા કે અગર હેચરે દીવારે' આતશી જલાદે' લશકર નાલાં વ ગીરચાં
 પુકારતે ચલે ઓર ફેલાવ ઉનકે હાલપર હસ્તા અપની ફેજકે સરહાડકો અપના
 તોર લીખાતા રવાના હુવા ઇસ હચરત ખાતકો દુરસે કીરાં ઓર બર્કને દેખા કયુ'
 કે ચેહી ગીરફતાર હોનેમી બાકી હંચ ઓર સબ ફેજકે અઇયાર વ સરદાર હતા કે
 સગાને લશકર તક અંદર હીસાર કયદ હંચ બર્ક ચેહ કચકીચત મુસીબતકી દેખકર
 રોને લગા ઓર કીરાંસે કડા કે બલીફા મંચ બતા હુ' ઓર હરામખાદે ફેલાવકો
 મારે ખંજરેકે હુકડે કીએ ડાલતા હુ' યા આપની જાન દેતા હુ' કીરાંને કડા અચ
 ખીરાહર બતા તુમહારે જાનેસે કયા મતલબ નીકલેગા ઇસ સાહેરકો ન કોઇ હરબા
 કારગર હોતા હંચ ન બેહોશી તાસીર કરતી હંચ શીર અઇયારી ઇસપર કયા હો સકે
 ખુદકો યાદ કરો ઓર ઇસકે સાથ ચલો જહાં કહી મંજીલપર ચે ઇચરે વહાં કુછ
 ફીક કરો અલગરજ કીરાં ઓર બર્ક ભી ઇસકે લશકરેકે સાથ અલગ અલગ બોર
 છુપે હુવે ચલે લેકીન ગુખદે નુર પર અફરાસીયાબને કીતાબ સામરી દેખી કે
 ફેલાવપર દેખુ' કયા મુઝરી કીતાબમંચ માલુમ હુવા કે સબકો ગીરફતાર હીસાર
 આતીશમંચ કીએ ફેલાવ લાતા હંચ ચેહ દેખતેહી ઉસને તાજકો ગુરૂમંચ આકર
 તેડા કીયા ઓર કહા અચ હચરત દેખા તુમને સુમરા બગાવત કરકે ઇસ તરહ હાલ
 ઝારસે સબ કયદ હુવે હચરતને કહા અચ શેહેનશાહ સબ નમકહરામુંકો હાર પર
 ખીચીએ અફરાસીયાબને ચદ સાહેરકો હુકમ દીયા કે ખીલઅત ભારી વાસ્તે ફેલાવ
 ને લે જાવ ઓર એક નામા લીખ્યા મઝમુન ચેહ થા કે અચ સીપેસાહાર વાહ કયા
 કેહના મરહુબા સદ મરહુબા કયા જલદી તુમને ઇસ જંગકા ખાતમા કીયા હમને ચેહ
 ખીલઅત તુગહે' રવાના કીયા હંચ ઓર અલાવા ઇસકે ભી ઇલતાફે ઉમમેદવાર રહો
 હમબદમ ઇનાયતે શાહ તુમહારે હાલ પર ઝીયાદા હોગી ઇન કચહીયુંકો લેકર બાગે
 અશરતમંચ જો કરીબ શેહેર નાફરમાનીયા હંચ ઉસપાર દરયાએ ખુરવાંકે તીલરસમ
 મંચ હંચ આવ હમ ભી વહી' આતે હંચ સબકો સઝા દેગે કયા ઝરૂર હંચ કે ઇસ
 તરફ દરયાકે સબ કચહીયુંકો લાવ ઓર તકલીફ બે ફાયદા ઉઠાવ ચે નામા સાહેરૂ
 કો દેકર મએ ખીલઅત ફાખરાકે રવાના કીયા સાહેર પાસ ફેલાવકે આએ નામા

દીયા ખીલઅત પેહનાયા ફેલાદ બોહત ખુશ હુવા ઓર સાહેરૂંકો રૂખસત કરકે રાહ ગુખદેનુરકી છોડ કર તરફ બાગે અશરતકે ચલા ઓર અફરાસીયાખ મલકા હય-રતકો ઓર સાહેર નામીકો લેકર બાદ લેખને નામેકે ખુદ લી બાગે અશરતમંચ દાખીલ હુવા ઓર બાગકે સામને જે મયદાન ઓર સેહરા થા ઉસમંચ ખેમાં આસ્તાદા કરાએ ઓર સાહેરૂંકો તલખ કીયા કઈ હઝાર જલ્લાહ તેગ બાંધે હાર ઇનસાનકી નાકકાન કુત્તેકા પેહને લુગ બાંધે સાશી તાયફા ભાગીકે ખુન પુછનેકી કાંચેપર ડાલે ઓર પુકારે કીસકા પયમાનાએ ઉર્મ લખરેઝ હુવા હય ઓર ઓર શેહેનશાહકો કેાનસે ગુનેહગારૂંકા કતલ કરાના મંજુર હય અફરાસીયાખકા હુકમ હુવા કે તુમ સખ તઈયાર રહો ગુનેહગાર આતે હંચ કલ યા પરસું મેરા સીપેહ સાલાર લેકર હાઝીર હાગા જલ્લાહને ઝેરદાર ખીસ્તર લગાએ ઓર હુકમે શાહસે ઇન આમ પાને કે ઉમ્મે-દવાર હુવે હુઅફરાસીયાખ અંદર બાગકે જલવા ફરમાં હુવા નાચ હોને લગા સાઝ બજને લગે દરખત બાગ કે બાદલેસે મંદે ગએ નેહરે છલકાઈ ગઈ ઓર ફાવારે છુટને લગે ચહાં તો પેહ સમાન અશરતકા મોહધ્યા હય મગર ફેલાદ કયદીયું કે લીએ કર્દાં ન ઠયરા ચહા તક કે શેહેર નાફરમાનીયાંકે કરીખ પોંહ્યા દેખાકે હીસાર સેહેર સાનેકા હય દર શેહેર પનાહ પર કીલ્યા બના હય હઝારૂં સાહેર નઈ નઈ સુરને બનાએ બયઠે હંચ લક્ષ્ઠ સીતગ રહે હંચ હોમ કર રહે હંચ સામને દીલે કે કોસુતક તખ્તા લાલો નાફરમાન કે હય પુત્ર ઉનકે ખીલે હંચ માલીક ઇસ કીલેકી મલકા નાફરમાન બહુ અફરાસીયાખકી તરફસે હય સાહેરા બડી ભારી હય હુસનો જમાલસી રખતી હય સુતકો માલ લી રખતી હય ઉસે તાએરાને બહુને ખબર દી કે ફેલાદ બહુ સીપે સાલાર શાહ તીલસ્ત્રમ હય ઓર ગુને ગારાને શાહકો લીએ બાગે અશરત કી તરફ જાતા હય ના ફરમ ન પેહ ખબર સુનકર તખ્તસે ઉઠી ઓર તાઉસ સેહેર પર સવાર હોકર મએ તોહફા લીએ વાસ્તે સુતકાત કે ચત્રી ઓર કીલે સે જખ બાહીર આઈ હીસાર આતીશ કોસુતક દેખા ઓર અંદરૂં હીસાર કયદીયું કે રોને કી આવાઝ સુની ફેલાદકો બારા પુતળું સમેત ઓર ફેજ સાહેરૂં કે એક તરફ જાતે પાયા તાઉસ આગે બડા કર પુકારી કે અય બડાહુર ઝખરરસ્ત કયા કેહના વાહ વાહ ઝરા ઠયરીએ ફેલાદ ઉસે દેખકર ઠયરા ફેજભી રૂકી સેહેર કીયા કે હીસાર ભી ઠયરા નાફરમાન કરીખ પોંહ્યી ઓર કહા મેરે કીલએ મંચ તશરીફ લાઇએ આરામ ફરમાઈએ ફીર જાના ફેલાદ ભી સોચા કે મંચ હુરસે ચલા આતાહું આજ જગેહ આશાયશ ઓર હીફાઝત કી હય ઠેરૂં પેહ ખીયાલ કરકે કહા સુઝે જાના ઝરૂર હય ગુનેહગાર સાથ હંચ મગર આપકે ફરમાને સે મજબુર હું તશરીફ લે ચત્રીએ મંચ હાઝીર હોતા હું નાફરમાન વાઅદા પુરા લેકર ફીરી ઓર શેહેર મંચ આકર આરાયશ કા હુકમ દીયા તમામ શેહેર અઃરાસ્તા હુવા હુકાનદાર પોશાકે નફીસ ઓર પુર ઝર પેહને કર બયઠે નાફરમાન બાગે પુર બહાર મેહેલ ખાલી કરવા યા ફરી

શાહના ખીજ વાયા શામાને દાવન મોહધયા કીયા જખ દુરસ્તી હો ચુકી અરકાને દોલત કે સાથ લેકર ફેલાઈકે ઇસ્તક બાલકો બાહીર કીલ્એકે નીકલી ફેલાઈ ખીચ શહેર કે ખીર્દ હીસાર કચદીયુ'કો ઉતારકર ખારા પુત્રુ'કો ઓર સરદાર'કો હમરાહ લેકર શહેરકી તરફ ચલાયા કે રાહ મંચ મલકા નાફરમાન મીઝી ઉસકે સાથ અંદર સેહેર કે દાખીલ હુવા દેખા કે મુલક નીહાયત આબાદ હય રઈયત દીલશાદ હય.

અખયાત.

સખ રઈયત થા ચારદહ સાલા-હરખવાં ગયરતે ગુલ લાલા.
કયા ઇમારા તે શેહેરકા હોખ્યાં-ચશમ બદ દુર નુર કેથે મકાં.
જો મકાં થા બલદ અયસાથા-સાફ આતીથી કુદસીયુ' કી સદા.
કસરે પ્રીરદોસ ચોક કે કમરે-ઝમગટે ઉન મંચ લાલાર'યુ' કે.
દોતુ' બનીખ વે નુરકા બાગર-ખીચ મંચ ઉસકે એક સઠક હમવાર.
થે દુકાં દાર ખુબર' સારે-ફલુકે હુસનકે કેથે વે તારે.
ખેચતે થે વોહ છનસે હુસને અદા-માહ હોતા થા મુશતરી ઉનકા.

ફેલાઈ તમાથા શેહેરકા દેખના હુવા હમરાહ નાફરમાન વહાં પોહચા કે જો બાગ ઇસકે લીએ ખાલી કીયા ગયાથા મુખહાનદલાહ જો શેહેર અયસા આરાસ્તા હો ઉસકે બાગ કા કયા કેહના દરવાઝે હાથી દાંત કે ખુબચુરત સોનેકા કલસ ઉસ પર ચાકુત કી મીનાકારી કા કામ ઓર ચાર હાંવારી સોનેકી બનાઈ હુઇ ગરઝ ફેલાઈ અંદર બાગ કે આયા નીહાયત સર સખજ પાયા મો'કે મો'કે રોશની નેહરે લતીફ ચાકુત એહમર કે કઈ દરખત પાની નેહેર કા હર કયારી મંચ જારી ઓર દરખતુ' પર બાનવરાંને ખુશ ઇલહાં આવાઝકી ધુમ ખુલ ખુલ કા શોર કુમરી નાઅ-રાઝન જોશ પર બહાર.

નઝમ.

સખજ સખજેસે હર રવીશ પીરી-લાલો ચાકુતકી કઈ સુરખી.
રવેશુ પર સીતારે ઝીડકે થે-ઝરફ'કી તરહ ચમકતેથે.
જો શજરથા ફલ થા પુલાથા-રશકે જન્મત જો કહીએ તો હય બબ
થે જવાહીર કે જીસ જગેહ અશજર-લાયકે દીદથી વહાંકી બહાર
સેહને ગુલશનથા આસ્માંકા જવાબ-પુલ સખ ગયરતે ગુલે મેહતાબ
થેહચહે ખુલ ખુલુ'કે થે હરસ્તુ-કુમરીયુ'કી થી સર્વ પર કુકુ
કહી' કોચલ હાજર પેકુકતીથી-કેહ રેહાથા પીયા પીયા પીથી

એક બારા દરી સરાસર ચોખી ચોખીસે ભરી ખીચ મંચ ચમનસ્તાં આરાસ્તા અસ-બાબે અથશો રાહત મોહધયાથા ફેલાઈ વહાં આકર મસનહ પર બચકા બારા પુત્રે ઓર સરદાર બાઅબ ખચઠ ગચે મલકા નાફરમાનને હુકમ દીયા નાચ હોને લગા સાકીએ તીલઅત પચમાના જોહર આગી શરાબે અરગવાની દેને લગી હર એક બાદ પરસ્ત મસ્ત હોકર સાકીસે ખીતાબ કરતાથા.

નઝમ.

મંય કસમે થા તેરા ઇશતે ચાકી સાકી—મુદત મંય હુવા હય તુ મુલાકી સાકી
બલે ન ચેહ દોર જદદ ભરદે—શીશે—મંય બે કુછ રહીહો બાકી સાકી

નાફરમાન હર તરફ ધનતે ઝામ કરતી ફીરતી થી અશયાએ ઝુરૂરી એહલે અં-
જમન કો પોહ્યાતીથી ચાંદની રાતકા આલમ નસીમકા ફરફર ચલના ખલકતકા અઝદ-
હામ હય હર જગેહ ધુમધામ હય અબ કીરાં વ ખર્ક કા હાલ સુનીએકે લશકરે
ફાલાદ કે હમરા રેહાઈ મેહરૂખી ફીક કરતે ચલે બતેથે જબ ઉનહુને દેખાકે લશ-
કર ફાલાદકા ઇચરા અપની સુરતે સાહેરૂંકી તરહ બનાએ લશકર મંય દાખીલ હુવે
ઐર નાફરમાનકા આના ઐર દાવતકા કરના સબ હાલ દરયાફત કરકે ચેહલી સાથ
સાથ ફાલાદકે શેહેર નાફરમાનીયાં તક આએ ફાલાદ તો બકર બાગ મય મશરૂફે એયશ
હુવા લેકીન દોનુ અઈયાર શેહેર પનાહકે દરવાઝે પર ઇચરે ઐર ખર્ક સે
કીરાંને કહા તુમ મઝદુર કી સુરત બનાવ ઉસને ફીરન ધોતી બાંધ નંગે સર
નંગે પાઉં મઝદુર કી શકત બના ઐર કીરાંને અપની શીકલ બાવરચી કી
બનાઈ મેલે કુચેલે કપડે પેહને જસમંય હલદી ઐર ઘી કે ધખે થે કમરસે છુરી
તરકારી છીલનેકી રખી ઐર સાશી ઘી ઐર મસાલા છાટનેકી કાંધે પર રખખી
લશકરે ફાલાદ મંય આયા ઐર કઈમન તરકારી આલુ વ અરવી ખરીદકર ટોકરા
ખર્કે સરપર રખવા કર તરફ શેહેર ચલા ઐર દરવાઝાએ શેહેરપર પોહ્યા ચાહા
દાખીલે શેહેર હોઉ દરબાનુને કહા હમ બને ન દેગે કીરાંને કહા હમ સરકારી બાવ-
રચી હંય લશકરે ફાલાદસે હસબુલ હુકમ મલકા નાફરમાનકે તરકારી લીએ બતે
હંય દરબાનુને કહા ઝરા ઇચરો હમ ઈજત તુમહારે લીએ મંગાલે કીરાંને કહા
અગર દાવતમંય ખાના દેરકો તઈયાર હુવા જવાબ તુમેદે લેના અચ્છા હમ શીરે બતે
હંય ઐર ચેહ તરકારી સરકારને મંગયાઈથી તુમહી પોહ્યા દેના ચેહ કેહકર ટોક-
રેકી તરકારી ઉડેલ દીયા ઐર આગેકા રાસ્તા લીયા ચેહ હાલ ચોખદારને દેખકર
આપસમંય કહા અચસા ન હો કે ખાના પકનેમંય દેર હો બાએ ખાસેકા વક્ત ટલ
બાએ ફાલાદ ભુકા રહે બાવરચીસે પુરશીશ હો વો કહે દરબાંને ઝુએ આને ન દીયા
તો અચસી આફત આયગી કે નોકરી બના કયસા બન લી બચગી ઇસ બાવરચી
કો બને હો ચેહ શોચકર પુકારે કે મીયાં સાહબ અજ બાવરચી સાહબ બાઈએ તુમકો
કોઈ રોકતા નહીં કીરાંને કહા અબ કુઝ ઝુરૂર નહીં હમ નહીં બતે ચેહ કેહકર
આગે ચલા સીપાહી દોડે ઐર આકર હાય પકડ લીયા કહા ખફા ન હોજાએ બાઈએ
કીરાંને કહા મંય આબ બકે કયા બનાઉ તુમહારી ઝંઝટમંય ઇતની દેર હુઈ અબ
તુમ શુકતગુ કરલેના મંય ન બાઉંગા સીપાંહી લગે મીનતે કરને કીરાંને ઇનકાર
કસ્ના શુરૂ કીયા ચહાં તકકે જીતને સીપાહીથે સબને અપને પાસસે કુછ રૂપયા જમે
કરકે લીએ કે બાવરચી સાહબ ઇસકો મીકાઈ ખાઈએગા ઐર ખફા ન હોજાએ હમ

ભી હુકમકે તાબેદાર હંય આપ શોકસે બાઈએ હમને પેહચાના નથા કીરાંને વો રૂપય લીએ ઓર ટોફરેમંય તરકારી ભરકર બંકકે સરપર રખ્યા ઓર અંદર શેફરકે આપા દેખા બાઝાર હર કીસમકા આસરના હય શરીફા અમીર ખરીદ ફરોખતમંય મસરૂફે હંય કીરાં તરકારી વાલુકી દુકાનપર આકર કડા લો ચેહ તરકારી બાવરચી ખાનેસે હમકો મીલી હય મીસ લીએ કે બે બચ રેહતી હય વો હમ લોગુકા હક હય ગરઝ હમ ઇસે બેચને હંય તુમ અપના નફા રખકર ઇસે લેવો ઉનહુને કહા હમ ઇસકે તુમહેં દો રૂપય દેને હંય કીરાંને કીમત લેલી ઓર દોનુ આગે ચલકર ખીદમત-ગારકી સુરત બને ઓર ઉસ બાગમંય પોહચે જહાં ફાલાદકી દાવત હય બાગ ઓર ઇમારતકો બોહત દીલ વરપ પાયા ફાલાદકો મસનદપર બયઠે દેખા નાચ હો રહ્યા ફાલાદ તમાશા દેખનેમંય મશગુલ હય કીરાંને બંકકે કહા કીસી તરહ ઇસકો હીલાક કરો ચેહ રાત ગુઝરને ન દો અગર સુબેહ હો ગઈ તો લશકરે મેહરૂખ હીલાક હોગા ઇસકી ભી સુબેહ હો બાઈગી કયું કે ફાલાદ ચહાંસે ચલેગા અફરોસીયાબકે પાસ પોહચેગા ફીર વહાં કુછ ન હો સકેગા બંકકે કહા અચ ખતીશ મેરી અકલ કુછ કામ નહીં કરતી કયા કડું અગર અધ્યારી કરકે ઉસકે પાસ પોહચું તો કયા કડુંગા ન ચેહ બેહોશ હોગા ન ચેહ મારા બચેગા કીરાંને કહા દેખો ચેહ બે ફાલાદકે પેહલુમંય સાહેર બચકા હય ઇસકી સુરત ખુબ ગોર કરવો ઓર ઇસકી સુરત બનકર મલકા નાફરમાનકો પકડ લો ઓર ઉસકી શકલ બનો તો મંય એક તદબીર કડું બંકકે કહા બોહત ખુબ ઓર એક તરફ બાગમંય બચકર મુસાહીબે ફાલાદકી શકલ બનાકે નામ ઉસકા મીરરીખ બહુ થા બના ઓર કીરાંને એક ફાનોશ રોશન કરલી અબ આગે આગે કીરાં રોશની દીખાતા હુવા ઓર પીછે પીછે બંક બાગસે બાહર નીકલે ઓર ઇમારને શાહીકે પાસ આકર દરયાફત કીયા કે મલકા નાફરમાન કહાં હંય મુલાઝીમુંને કહા દોલતસરામંય મસરૂફે ઇનતેઆમ હંય ઉનહુને કહા કે બાકર અરઝ કરદો કે એક સાહબ ફાલાદકે પાસસે આએ હંય મુલાઝીમુંને બાકર ઉનકે આનેકી ખબર દી નાફરમાન ઉસી વકત બાહર નીકલ આઈ દેખા મીરરીખ બહુ હય કહા કયું આપ બાગસે તશરીફ લાએ મુઝે ખુલાલીઆ હોતા મારરીખને કહા આપ ઝરા તકલીફ ફરમાકર મેરે સાથ તનહા ચલીએ ફાલાદને જીસ કામકો કહા હય ઉસે મંય ઓર આપ અંબમ હું નાફરમાનને કહા અછા ચલીએ ગરઝ સબ મુલાઝીમુંકો છોડકર આપ તનહા મીરરીખકે સાથ હુઇ ચહા તકકે બંક ઉસકો અચસી જગેહ લાયા કે જહાં રાસ્તા નથા ઓર કોઈ ઉધર આતા નથા ગોશએ તનહાઇયા ઓર બરાબર ચલા આતાથા એક હુબાબ બેહોશી મારા કે નાફરમાનકે મુંહપર વો પડા બેહોશી ઉસમંયસે ઉડી ચેહ બેહોશ હોગઈ ઉસકો બંકકે ઓર ઝીયાદા બેહોશ કરકે ઝખાન ઉસકી સુઇસે છેદ દી તાકે શાયદ હુશયાર હો બચ તો સેફેર નકર સકે ઓર કપડે ઉસકે ઉતાર લીએ કીરાંને ઉઠાકર એક સુકામ પર દરખત તબીબ કરકે નાફરમાનકો ઉપર દરખતકે ચડ કર

ખાંધાં ઓર પત્તું મંચ છુપા દીયા ઓર બર્ક મલકા નાફરમાનકી સુરત બના ઓર કીરાંને કહા અચ બર્ક તુમ જાકર દરે બાગ પર ઠયરો મંચ લી આતાહું ગરજ બર્ક યહાં સે રવાના હુવા ઓર નાફરમાનકી સુરત બના હુવા દરેબાગ પર આયા જીતને મુલાઝીમ ઓર અરકાને સલતનત થે અપના માલીક સમજકર હાઝીર હુવે ઓર હસ્તા બસ્તા સામને ખડેથે કે ઇન્સ અસનામંચ એક શખ્સ મેલે કપડે પેહને કુછ પુલ ઝડીયાં ઓર મેહતાબેં હાથમંચ લીએ હાઝીર હુવા ઓર નાફરમાનકો સલામ કીયા ઉસને પેહલાના કે કીરાં હય ઓર સુરત આતીશબાઝકી બનાઈ હય બર્ક સમજાકે ઇન્સે આતીશ બાઝકી નીસબત કુછ પુછું તો માલુમ હો કે કયા અધ્યારી ખલીફાને સોચી હય થે સોછકર કહા અચ આતીશબાઝ કીતના વઝન તેરે પાસ તઈયાર હય. ઓર કીતને ઇસવકત તઈયાર કરમકના હય. કીરાંને અરઝ કીયા હુઝુર આતીશ બાઝી ઇસીવકત તઈયાર કરસકનાહું. કુછ મોજુદ નહીં હય. નાફરમાન યાને બર્કને કહા અછછા કયા લેગા ઉસને કહા લાખ રૂપયા બર્કને કહા ઇતના રૂપયા બોહત હય આતીશ બાઝને કહા આપ રૂપયા ન દીજીએ બાફ દીલવા દીજીએ જીતની ખરચ હોગી આપકે સામને હોગી મંચ ઘર ન લેજાઉંગા મઝહુરી મેરીદીલ વાદીજીએગા. બર્કને પુછા કીતની બાફ આહીએ આતીશ બાઝને કહા પચ્ચીસ કુપે બર્કને કપતાન કો તલબ કરકે હુકમ દીયા કે પચ્ચીસ કુપે બાફ કે હાઝીર કરો ઉસીવકત બાફ કે છકડે લવે હુવે આએ આતીશબાઝને કહા બાગકે પીછે થેહ બાફ રખવા દીજીએ ઓર એક કીતનાત લગવા દીજીએ કે મંચ અકેલા આતીશ બાઝી બનાઉંગા. અચના નુમખા લી કીસીકો ચાદ ન હોગા કે અકેલા ઇતની બાફ હમલર મંચ સીફ કરે ઓર આતીશ બાઝી બનાએ થે કલામ આતીશબાઝકા સુનકર નાફરમાન યાને બર્ક સમજ ગયા કે ખલીફા ચકીન હય શેલાહ કો જલાવીંગે બસ બમુજબ ઉનકી દરખાસ્ત કેકીતનાત બાગકી પુશત પર દુરતક ધીરવાદી ઓર બાફ રખવાદી સબ કો મના કર દીયા કે કોઈ ઉધર ન જાએ આતીશબાઝ યાને કીરાંને વહાં આકર જોડી ખંજરકી લે કર નીચે બાગકે જહાં તક બારા દરીથી ઓર શેલાહ મએ અપને સરદાર કે ઓર પુતલું કે બેઠા નાચ દેખ રહાંથા સુરંગ બોદી ઓર જવાન ઝખરદસ્ત કેમકા હબશી હય ઓર નઝર કરદા હય એક પેહર કે અરસે મંચ મશરીફ કી સીમતસે મગરીબકી જાનીબ તક ઓર જુનુબસે શીમાલકી હદ બાગ તક નકબ લગા કર અપને ચાહરેકે બાંટ કર દો ફતીલે બનાકે બાફ સબ નકબ મંચ બીછાઈ પચ્ચીસું કુપે ડાલ દીએ ફતીલે એક તરફ લગાકે કીનાત કે બહાર નીકલા બર્ક દરે બાગ પર કુરસી બીછાએ ઇનતેઝાર મંચ બચઠા થા કે દેખું ખલીફા કયા કરતે હય ઉસ વકત આતીશબાઝને આકર કહા હુઝુર આતીશ બાઝી તઈયાર હય ઝરા મેરે સાથ આએ તો મંચ અપની ઉસ્તાદી આપકો લે ચલકર દીખાઉં મગર કીસીકો સાથ ન લાઈએ બર્કને મુલાઝીમ અરકાને સલતનત વગથરાસે કહા તુમ ઠયરો હમ જુલા

લેગે' એર આતીશ બાઝકે હમરાહ બાગકી પુશત પર આયા કીરાંને કહાં અય બર્ક મંચને નકબ લગાઈ હય તુમ જવ એર દરખત પરસે મલકા નાફરમાન ને બંધી હય ઉસે ખોલકર હુશીયાર કરો મંચ આગ નકબ મંચ હેતા હું' ચેહ બાગ ઉઠ કર તરફ ફલકકે બચગા ઝરા નાફરમાન બી હાલ, ખરાબ શેલાદકા દેખે એર અશક હસરત બહાએ કયું' કે ઝબાન ઉસકી સુધસે છેઠી હય કુછ કર ન સકેગી મજબુરી સે સબ કુછ દેખેગી બર્ક અમુજબ ધરશાદ કીરાં ચલા એર દરખત પર જાકર ચડા નાફરમાનકે ખોલકર હુશીયાર કીયા ઉસકી ને આંખ ખુલી અપને તઈ એક અઝાબ અલીમ બાલાએ શજર ગીરફતાર પાયા ઇસ અરસે મંચ કીરાંને નકબ કે ફતીલું' મંચ આગ લગાઈ એર બાગ કર દુર નીકલ ગયા. ફતીલે સીલગતે હવે જબ સુરંગ મંચ પાંહચે કે મઆઝલ્લા વેા સદાએ મોહીબ પયદા હુઈ કે માલુમ હુવા ફલક ફટ પડી એર બારા દરી જીસ મંચ શેલાદ એર ઉસકે સરદાર એર પુતલે બચકે થે ઉઠકર તરફ આસમાનકે ગચે તમામ આલમ મંચ તારીફી છા ગઈ બારૂદ એર પથ્થર એર દરવાઝે બારાદરીકે તમામ કીલ્લે મંચ બરસને લગે સદમએ અવાઝસે શેહેર કે મકાનાત કી કુંજયાં ખુલ ગઈ રેઆયા ભાગી હામેલા એર તું' કે હમલ ગીર ગચે એક શોર અઝીમ બરપા હુવા જીતને સુલાઝીમ નાફરમાનકે થે સબ બાગ કી તરફ દોડે કે ચેહ કયા આફત આઈ ખલકત ભાગી ચકાયક સદાએ પયદા હુઈ ખીરૂને સાહેરૂ' કે મરનેકા ગુલ મચાયા કે કશાની મરા નામ શેલાદ ખેહોશી ખુવાર જાહુ ખુદ આગ એર પથ્થર બરસને લગે કીરાંને શેહેરકે મકાતું' મંચ આગ લગાદી એર સબ રેઆયા સેહેરસે બાહર નીકલ આઈ એર રહે વેા સબ જલ ગચે એર હર તરફ જમશેદ યા સામરી કા ગુલ હુવા શોઅલે આતીશ કે ખુલંદ હુવે બયાન સુનીએ શેલાદકે મરનેસે હીસાર આતીશે સેહેર લશકરે મેહજબીન એર અસદ પરસે દુર હુવા એર મેહઝૂબ એર શકીલ એર ઉમરૂ મચે દો અધ્યાઝ' કે ને કયદ જંજીરે સેહેર લશકરે શેલાદ મંચ થે છુટ ગચે એર ઉમરૂને સદાએ મોહીબ સુરંગ કે ઉઠનેકી સુનકર કહા અય મલકા મેહઝૂબ વોહ મારા મેહઝૂબને કહા ખુવાબ કયા કેહતે હો ઉમરૂને કહા હમ સચ કેહતે હંચ ચેહ સદા ને આતીથી શેલાદકે મરનેકી થી માલુમ હોતા હય કીરાં યા બર્કને ઉસે જહન્નમ રસીદ કીયા ઝીંદાસે બાહર નીકલ કર દેખો લશકર બી હમારા રેહા હોગા શેલાદકે બારા હઝાર સાહેરૂ' કો કતલ કરના ચાહીએ મેહઝૂબ એર શકીલ ઉમરૂકે કેહને સે બાહર નીકલે એર નારા ખુલંદ કીયા સેહેર કરકે દસ્તક દીઆંધી સીયાહ ઉઠી તીર આસમાનકી તરફસે બરસને લગે સાહેર સુહાફીઝે ઝીંદાં ભાગે એર દીલારામને મેહજબીનસે કહા વારી જાઉં આપકી નાની મલકા મેહઝૂબ નારા કરતી હંચ લશ કર આપકા કમર બાંધે લડને આયાથા ઉસી કદર ગીરફતાર હુવા થા અબ વેા હીસાર નહીં હય આપ બી લશકરે શેલાદ પર જાગીર એ મેહજબીનસે તખ્ત આગે

બડાયા પચાસ સાઠ હજાર લશકરસે આકર લશકરે શ્રેલાદ પર ગીરી નારજ વ-તરજ સેહેર ગોલે ફેલાદી ઓર મીર ચુકે હાર સેહેર પડ પડકે દોનુ બનીબ કે સાહેર લગાને લગે ખીજલીયાં ચમકકર ગીરને લગી એક તરફસે નારા અસદકા ખુલંદ હુવા ઓર ઘોડા ઉઠા કર ફેળે સાહેરાં મંચ ઘુસ આયા એક બનીબ સે ઉમરૂ મલકા મેહરૂખકે સાથ લડતા હુવા ચલા ઓર નારા ખુલંદ ક્રીયા ખંજર મારતા પુકારતા હર તરફ બતાયા જહાં ઉમરૂ ખંજર મારતા થા દસ દસ કે પાઉં ઉડાતા થા જબ જસ્ત કરતા દસ દસકે સર ઉડેથો જો મરકે ગીરતાથા હીમયાની ઉસકી કાટ લેતાથા ખુલાસા કલામ અસદ વચગરાને જમકર વોહ તલવાર ચલાઇકે ખારા હજાર સાહેરૂ મંચસે શ્રેલાદકે એક ભી ન બચા સખકો ઘેર કર બહાદરૂને તહે તેગ ક્રીયા ઓર ચહાંસે ઇસી તરફ લડને હુવે તરફ કીલએ નાફરમાનીયાં ચલે ઇસ અરસે મંચ વોહ રાત તમામ હુઇ યુખેહકો હાલ માલુમ હુવા કે કીલેનાફરમાનીયાં ઓર ફોજ વગયરા ભાગ કર બાહીર નીકલ આઈ હય મેહરૂખ ઇસ ભાગી હુઇ ફોજ પર આગીરી વો લશકર રાત ભરકા થકાથા માલીક ઉનકા મોબુદ નથા. વોહ કયા લડતા કોઈ લેહના ભર બહુકી લડાઈ ઓર શમશીરકી હુઇ થી કે ફોજ ભાગી ઓર રેચાયાને અમાન માંગી મેહરૂખને નક્કરા અમાન કા બજવાયા ઓર સખ રેચાયા કો લેકર કીલે કે અંદર દાખીલ હુઇ ઇસ અરસે મંચ ખર્ક કે પાસ ફીરાં આયા ઓર કહા કીલા ફતેહ હોગયા મેહરૂખ કે પાસ નાફરમાન કો લે ચલો ગરઝ પેહ દોનુ નાફરમાનકો બેહોશ કરકે પુથતારા બાંધ કર રવાના હુવે મેહરૂખ ઇમારતે શાહી મંચ આકર તખ્ત પર મલકા મેહજબીનકો ખીડા ચુકીથી શેહેર મંચ ફુહાઈ ફીર રહીથી કે જો હાકીમે વકતકી ઇતા અત ન કરેગા સજા પાએગા દારૂલ ઇમારત મંચ નાચ હો રહાથા નઝરે સરદારને શેહેરકી મેહજબીનકો ચુઝરતી થી કે ફીરાંવ-ખર્ક આકર પોહએ પુથતારા નાફરમાનકા સામને રખ દીયા મેહરૂખ ઉઠ કર દોનુસે લેપટ ગઈ ઓર કુરસી ઝરરીન પર બેઠાયા. હાલ પુછાફીરાંને કચકીચત નકબ દેકે ઉડા દેનેકી ખ્યાનકી સારા દરબાર હંસને લગા મેહજબીનને બોહત ભારી ખીલઅત મંગા કર દોનુ અ-ધ્યાઈ કો ઇનાયત ક્રીયા દોનુને વોહ ખીલઅત નંઝરે ઉમરૂકો દીયા ઉમરૂને ખીલઅત લેકર ઝખીલ મંચ રખ્યા ઓર એક રૂમાલ ગાઢકા નીકાલ કર બતોર ખીલઅત ફી-રકે કાંધેપે ડાલા ફીરાંને અરઝ કીયા કે જહિ ફૂખ મેરા કીસીને અચસા ખીલઅત ઉસતાહ સે કબ પાયા થા. ખર્કને કહા મંચ ભી ઇસ કામ મંચ ખલીફાકે સાથ થા. સુએલી ખીલઅત દીજીએ ઉમરૂને કહા તુ અબી ઇસ કાખીલ નહીં ઓર ફીરાં મેરા જાં ખખશ હય. તુ ઉનકી બરાબરી કયા કરેગા પેહ ઉનહીંકા મરતબા હય કે અચસા ખીલઅત મંચને દીયા. ખર્કને કહા દેખીએ આજ ઘુમકી અધ્યારી કરંગા કે આપસે ખીલઅત હુંગા અલહાસીલ નાફરમાનકો સુતુનસે બાંધા ઓર ફતીલએ દારૂએ બેહોશી દેકર હુશીયાર કીયા એકબાર પેહલે જો નાફરમાન હુશીયાર હુઇથી તો નકબ ઉડતે

ઝોર શેહેર જલતે દેખાયા. અબ બે આંખ ખુલી અજબ સામાન નઝર આયા કે તખ્ત પર મેહજબીન જલવા ફરમા હય દરબાર આરામતા હય. અસદ દંગલ શોકત પર ખયલા હય. યેહ દેખકર નાફરમાનને આંખે ખંધ કરલી કે શાયદ મંય ખવાખ પરેશાન દેખ રહી હું મગર ઉમરૂને પુકારકર કહા કે અય મલકા નાફરમાન યેહ ખુવાખ નહીં બેદારી હય. જનકી દાવત તુમને કીધી. વોહ સુરંગ દેકર ઉઠા દીએ ગએ મુલક તુમહારા મુલઝમાન કે કબજે મંય આયા ઝોર સુરતે ઇતાઅત તુમહારી બાં ખજશી હોગી. ઝોર સુઆદીયત કરને પેહલે કી બધગી. નાફરમાન સાહેરા ઝખરહસ્ત નીહા-યત અકીલા સમઝી કે ઇસ તીલસ્સમપર ગરદીશ આઈ હય. અસદ બેશક તીલસ્સમ કુશા હય. યેહ ખેયાલ કરકે કહા મંય ઇતાઅત કરતી હું મુઝે છોડ દીજીએ અસદને ઉકકર સોઝન ઉસકી ઝખાનસે નીકાલ ઝોર સુતુન સે ખોલ દીયા. નાફરમાનને આકર તખ્ત શાહીકો મલકા મેહજબીન કે બોસા દીયા મલકા ખીલઅત મંગા કર દીયા. સરફરાઝ કીયા ઝોર કહા જબ હમ તીલસ્સમ ફતેહ કરેગે અઢાવા ઇસ મુલકકે ઝોર ખી મુલક તુમહે દેગે યે કેહકર હુકમ દીયા કે મનાદી નીદા કરે જીએ સાથ અપની મલકા નાફરમાનકા મંઝુર હો અફસરે ફૈજ અગર હાઝીર હો હસમુલ હુકમ મલકા ફૈજ ભાગી હુઇ દશત કોહ સે આકર હાઝીર હુઇ સખસે સવાલ એતાઅતકી હરએકને કુ-ખુલ કરકે અપના અપના ઝોહદા બદસ્તુર લીયા. પચ્ચીસ હજાર સાહેર જમે હુવે સખને ઇનઆમ બેખહા પાયા. બાદ ઇસ કબજે કે ઉમરૂને કહા અય મલકા ઇસ કીલે મંય ઠેહરના ન આહીએ અફરાસીયાબકી ફૈજ આકર ઘેર લેગી. કુછ ન બન આ યગી યહાંસે અપની કદીમ જગેહ પર ચલકર ઈયરો ઇસમંય યેહ ફાયદા હય અગર કોઇ ઝખરહસ્ત આકર ખીરફતાર કરેગા રાહમંય કહી ઈયરેગા અઇયાર મારેગે ઝોર યહાંસે પકડ લે બાયગા બોહત જલદ અફરાસીયાબકે પામ પોંહચેગા કુછ તદખીર ન બન પડેગી મેહઝબીને ઉસી વક્ત મુજબ મશવરએ ઉમરૂકે નક્કારા કુછકા બજ-વાયા નાફરમાનને કહા મંય સાથ ચલતી હું વરના અફરાસીયાબ ઝીંદા ન છોડેગા ગરઝકે લશકરમંય કમરખંદી હુઇ અઇયાઝ વ સરદાર વ નાફરમાનકે સખ તાએ-રાંને સેહેર ઝોર સવારયુ પર સેહેરકી સવાર હોકર રવાના હુઇ ઝોર જહાં શેલાદસે મુકાબલા હુવા થા ઉસી જગેહ કરીબ પુશનએ રંગી હીસાર લશકર આકર ઉતરા બારગાહે ફલક પાયગાહ નસખ હુઇ મેહજબીન આકર તખ્તપર ખયલી નાય હોને લગા મયખુવારી શુરૂ હુઇ કીરાં જંગલમંય ચલા ગયા યહાં સખ બાઇતમી નાન ઈયરે હંય મગર અફરાસીયાબ બાગે અશરતમંય મસફરૂ અયશેા નીશાત થા ઝોર ઇનતેઝાર શેલાદકે આનેકા કરતાં થા દારે અસ્તાદા થીં જલ્લાહ હાઝીર થે કે દુસરે રોઝ કુછ લોગ શેહેર નાફરમાનીયાસે ભાગે હુએ કરીબ બાગે અશરત પોંહચે ઝોર દાહ બેદાહ કરને લગે અફરાસીયાબને હુકમ દીયા કે ઇન ફરયાદીયુકો હાઝીર કરો ફરયાદી રૂબરૂ લાએ ગએ અફરાસીયાબને કયપ્રીયત પુછી ઉનહુંને અરઝ

કીયા કે અથ શેહેનશાહ કીલા નાફરમાનીયા બરખાદ હુવા ઓર ફેલાદકે હીલાક હોને હકીકત કહી જો કુછ ગુઝરીથી ખ્યાનકી સુનતેહી અફરાસીયાખને આનું પર હાથ મારા હયરત રોને લગી અફરાસીયાખને હીલદહીકી ઓર કહા અથ હયરત અગર મંથ ચાહું તો હુજરએ હફત બલાકી એક બલાકો હુકમ હું વો સારે લશકરે મેહરૂખકો ખાલે મગર મંથ તરહ દેતા હું કે થેહ લોગ મેરે સુલાહીમ ઓર પર-વરીશ યાફતા હંથ કયા ઉનહેં યકાયક કતલ કરું ચાહતા હું કે અથસી ગોશમાલી હું કે સરકશી છાડ દેં ઓર અસદ વગયરાકો ગીરફતાર કરકે લાએ હયરતને કહા અથ શેહેનશાહ અપના કામ અપનેહીસે કુછ ખુબ હોતા હય મુઝે ઇબજત હીજએ ફોજે તીલસ્મ મેરે સાથ કીજએ મંથ બકર લશકર હરીફકા સુકાબલા કરું ઓર સખકો ગીરફતાર કરકે હુજરમંથ લાઉં અફરાસીયાખને કહા અથ હયરત તુમને દેખા કે અધ્યાફને ફેલાદકો ઇસ તરહ સુરંગ લગાકર ઉઠા હીયા ફીર તુમહેં કથું અથસે સરકશુંકે સુકાબલેમંથ બેજહું અથ મંથ પરદએ જુલમાતમંથ રહુંગા તીલ-સ્મ જાહીરમેં ન આઉંગા હયરત અરઝ કરને લગી અથ બાદશાહ મંથ હુકમ એક કામ કીસસે દરયાફત કરુંગી અફરાસીયાખને જવાબ હીયા કે તુમ પરદએ જુલમાત-મંથ આના ઓર મંથ તુમહારે પાસ આઉંગા તો આઈ નએ સેહેરકે અંદર રહુંગા ઓર તુમ દેખાગી કે મંથ બયહા ખાતેં કર રહાહું મગર મંથ ન હુંગા મેરી સુર-તકા પુતલા હોગા ઓર અથ જો સાહેર સુકાબલા મેહરૂખકો બઘે જહાં અપના બયમા નસખ કરે ઉસકો ખજોર પથ્થર કરદે કે કોઈ અધ્યાર સુરંગ ન લગા સકે ઓર બોહત હોશીયારીસે લડે થેહ ખાતેં બોફનાક અફરાસીયાખને જો કહીં ઉસકા એક થેલા હય નામ ઉસકા અરઝંગ બહુ હંથ ફને સેહેરમંથ બોહત હુશીયાર ઓર પુરા હય સરપર રૂમાલ ઝલ રહાથા સામને આયા ઓર ઢસ્તા બસ્તા અરઝ કરનેલગા અથ શેહેનશાહ શુલામકો આપને કીસ હીનકે લીએ પરવરીશ કીયા હય આપ મુઝે હુકમ હીજએ કે ઇન નમકહરામુંકા ખાતમા કરદું ઓર સખકો દમભર મંથ ગીરફતાર કર લાઉં મુજકો ન કોઈ સુરંગસે ઉઠા સકેગા ન કોઈ અધ્યાર મેરે સામને આ સકેગા અફરાસીયાખને કહા ફેનસા સેહેર તુજેયાદ હય ઉસને કહા જો શખ્સ મેરે પાસ આવેગા મંથ અફસું પડકે કુકુંગા અગર વોહ અધ્યાર હોગા તો સુરત ઉસકી બદલ બઘગી મંથ ગીરફતાર કર હુંગા ઓર મેરે ગીર્વ તેહ ઝમીન સે કોઈ ન આ સકેગા અફરાસીયાખ ને કહા અછછા બવ ઓર અલી મેહરૂખ સેહેર નાફરમા-નીયાકી હવા લગી મંથ હોગી ગીરફતાર કર લાવ ઓર અધ્યાફસે બોહત હોશી-યાર રેહના અરઝંગ ઉસી વકત બાગસે બાહર આયા નપીર સેહેરકો બબલા સાહે-રાને નામી હાઝીર હુવે ઉસને કહા ઇસ હઝાર સાહેર તુમ મંથ સે સાથ ચલો ઓર કામ લશકરે હરીફકા તમામ કરો સાહેર થેહ હુકમ સુનકર તધ્યાર હુવે ઓર શેર અરઝંગ વ-પીલંગ પર સવાર હોકર અસબાબ સાહેરી લેકર હમરાહ ચલે.

અખયાત.

સદાએ ખુકથી એક શોર મેહશર-હવાથા ઇસસે ગોચે ચર્ખ લી કર.
 હુવે મંચ દાની જાનીળ વોહ સુખુખેઝ-કીયા અઝધરકે હર સાહેરને મેહમેઝ.
 કદો કામતથે ઉનકી મીત્લે કોહ સાર-સીયાકારી મંચ માની'દે શબેતારે.
 સદાથી કરના કીયા શોરે મેહશર-પરાગંદા હો દીલ જીરસે સરાસર.

અલગરજ બશોકત તમામ અરઝંગ બાર મનાઝીલ વ તય મરાહીલ કરીળ મુલક
 નાફરમાનીયા આકર પોહયા સારે સેહેરકે બરાબ-વ બરબાદ દેખા કે ઇમારત
 સેહેરકી જલી હુઈ ફેજ ફારી રેઆયા પરેશાન હર શખસ બે સામાન ઉસબ કીયામ
 કીયા ઓર એક નામા લીખા કે જીસકા મઝમુન ચેહથા પસ અઝ તારીફ ખુદાવંદ
 જમશેદ વ-સામરી ઝમરફદશાહ બાખતરી હય ગીરાહ બાગી આગાહ હોકે મંચ
 અરઝંગ બાદુ સેહેરકી મેરે પનાહ નહી' કોઈ તીલસ્સમ મંચ મેરે મુંહ આજ તક
 ગઝા નહી' ઓર કોઈ ઝબર દસ્ત લઠ કર મુંજસે ગઝા નહી' તુમહારે નકશ હસ્તી કો
 હમ ભર મંચ મીટા હુંગા ઓર મંચ સબકો સુલા હુંગા.

નંઝમ.

ન અપને ઝોર-શોકતપર હો મગર-સુલેમાં કે હય આગે દેવલી મોર.
 નહીં હય કામ અઝદર બાએ આરામ-કેશીશેકા હય આખીર બદ અંબસ.
 નહીં કુછ ફાયદા ઇસ શોરે શરમંચ-મુનાસીબ આશની હય હમદીગર મંચ.
 આદાવત હય બોહત શાહુ' સેમમતુ-દરે તોખા હય વા-ઓર ઉઝરે મસમું.
 રાશબેતુંદ લશકરસે નખા બેશ-ખુમાર ઉશકા પશેમાની હય બેહોશ.
 ઉઠાદે અપની ખાતીરસે જોતુ ઉઝર-વહાં ચાહે સફે ના લેન યા સદર.

અય મેહરૂખ ઇસ દેખતેહી નામે કો ચહાં આકર હાઝીર ન હુઈ તોરોઝ બદ
 દેખેગી નામા તમામ વસ્લામ ચે કેહ કર એક તસવીર ઝોલીસે પથ્થરકી નીકાલી ઓર
 કહા અય તસવીરે સેહેર ચેનામા મેહરૂખ પાસ લેબ ઉસ તસવીરને નામા ઉઠા લીયા
 ઓર ઝમીન મંચ સમા ગઈ મેહરૂખ બાર ગાહ મંચ અપની બયદીથી નાચ હો
 રહા થા સામાને અશરત મોહમયા થા કે પુતલી ઝમીનસે નીકલી ઓર ગોહ મંચ
 મેહરૂખકે ગીરી નામા દીયા જવાબ તલબ કીયા મેહરૂખને નામા જબ પઝા બદ
 હવાસ હો ગઈ ઉમરૂને ઉસે બદહવાસ દેખા પુછા અય મલકા ખેર તો હય મેહરૂખ
 ને કહા ખુવાબ અરઝંગ ચેલા અફરાસીયાબકા જીસે શેહેનશાહને ખુદ તાલીમ
 કીયા હય ઓર બબજે અપને ફરઝંદકે પાલા હય વો લડને આયા હય અબ
 સીવાએ મરનેકે ચારા નહી' ઉરસે મુકાબલા કરનેકા ચારા નહી' ઉમરૂને કહા
 અય મલકા ખુદા કો ચાહ કરકે જવાબ નામા જંગ ન હો અબ તક જો આયા
 પ્રીરઉન બાસામાન આયા મગર હર ફીરબીન રા મુસા દેખા તુમને કે અધ્યા-
 રાને નામદારને કીસ તરહ મારડાલા કે હસરત ઓર આરજુ ઉસ પર ગીરયાંથી

ચીલ ચોર કહીને લાશ ખાઈથી ગોર કો લી નખાઈથી ગરબ ઉમરૂં કેહને જવાબ નામાયું લીખા.

નઝમ.

લીખા નામે ખુદા આજે મકતુબ-કે બીસમીલ્લાહ હંય હર કામ મંચ ખુબ.
 શીર ઉસકે બાદ તોસીફે રીસાલત-કે ચેહ તુકતા હંય સરતાજે ઇબાદત.
 કીયા ફીર ચેહ જવાબે નામા તેહરીર-મંચ તેરી મુદ્દા હું મીસલે શમશીર
 અસદ ખુશ બખત હંય ચોર મર્દ જરાર-જે ઇસ ફાજે દીલાવરકા હંય સરદાર
 ન દેખા તુને કુછ નયરંગે ગરદીશ-કે સબ બાએગી ચેહ બે સુદ કોશીશ
 કે નામી સાહેરૂં કે એકદમ મંચ-ઉમરૂંને દીજગેહ મુલકે અદમ મંચ
 કરેગા તુજકો લી ગરદુ પશોમાં-કર ઇસતગ ફાર તુ ઓ તરકે તુગયાં
 હમે લી તેરી બાં બખસી હંચ મંજૂર-વગરના મુલકે કરના દીલસે રખ દુર.

ચેહ જવાબ બા સવાબ રકમ ફરમાં કર તસવીર કે હવાલે કીયા વોહ લેકર ઝમીન મંચ સમા ગઈ ચોર પાસ અરઝંગે પોહચી ચોર વોહ તેહરીરદી ઉસને પકર કરદ કીયા કે કુછ કરૂં ચોર ઉધર મેહરૂંખને હુકંગે દીયાકે તદ્યારી ફાજ કરે ચોર લડને ચલે ઉમ વકત મલકા નાફરમાનને કહા અય મલકા મુજે ઇબાદત દીજાએ કે મંચ ચહાંસે બાઉ ચોર અરઝંગેસે કહું કે મેહરૂંખ કે લશકરને મેરે મુલક પર કબજા કર લીયા હંય અઈયારૂંને મુજે પકડ લીયાથા ઇસ સબબસે મંચને ઇતાઅત કરલીથી ઝીલ હાલ અય અરઝંગ આપ તશરીફ લાએ હંચ મેરે ચહાં અગર આકર દાવત નોશ ફમાએ મંચલી આપકે હમરાહ હોકર કીના લશકરે મેહરૂંખને નીકાલું ચોર સબ દુશમનું કો કતલ કરકે અપના બદલા લું પસ વોહ મેરે ચહાં આયગા કનીઝ ઉસે કતલ કર ડાલેગી યા ગીરફતાર કર લેગી મેહરૂંખને કહા અયસા નહો વોહ તુમહે ગીરફતાર કરલે કયું કર તનહા તુમહે બનેહું ચોર મુસીબત મંચ ડાલુ ઇસના મંચ બકને કહા અય મલકા આપ નાફરમાનકો ફાજ કસીરસે રવાના ફરમાઈએ ઇનકે નામા વ-ખ્યામ મંચ વોહ રૂકેગા મંચ બકે કતલ કરડાલુંગા આપ અલી લશકર કશી નકરે તકલીફ-બે ફાયદા ન ઉઠાએ આખીર મેહરૂંખને નાફરમાનકો રવાના કીયા ચોર બતોર છુપી ફાજ શકીલકો પંદરા હઝાર સાહેરૂંકી ફાજકે સાથ રવાના કીયા કરીબ લશકરે અરઝંગ વકતકે મુંતઝર હયરો ચેહ લી રવાના હુવા સાથ લશકરકે બર્ક વ ઝરગામ ચોર બાંસોઝ લી ચલે ચોર બાદ કીતએ મુસાફત રાહ કરીબ લશકરે દુશમન પોહચકર છુપકર બચકે અબ હાલ નાફરમાનકા સુનીએ કે અબ કીલેમંચ આકર એક નામા મીન્નતકે સાથ અરઝંગ બાદુકો લીખા કે અય ફરજ શેહેનશાહે અફરાસીયામ ચેહ કનીઝ અબજ મુસીબતમંચ ધીરી ઇતાઅત મેહરૂંખ મજબુરીથી કોઈ હામીવ મદદગાર ઇસ વકત બદમંચ નથા અગર ઇતાઅત ઉસકી ન કરતી તો કયા કરતી ઝહે ખુશનશીબી મેરી કે હુઝુર ચહાં તશરીફ લાએ ગરીબ ખાને પર તશરીફ લાઈએ મુજે સરફરાઝ ફરમાઈએ મંચ બદલા

ઉસ કોમે શરીરસે લુગી ઓર હમરાહ આપકે હોકર લડુગી ચેહ તેહરીર એક મોઅઝ-
 ઝીઝ સાહેર લેકર અરઝંગકે પાસ આયા ઓર નામા હીયા ઉસને પડા ઓર બરાએ
 ઇમતેહાન કુછ સેહેર પડા ઓર હસ્તક હી એક પુત્લા ઝમીનસે પચઢા હુવા ઓર ઉસને
 એક કાગઝ હીયા વોભી પડાં લીખ્યાથા કે કે ચેહ રૂક્ષા અઝરાહે ફરેખ નાફરમાનને
 લીખ્યા હય ઓર સદક હીલસે શરીક ઉમરૂકી હય ઓર તુએ કીલેમંય ખુલાકર કતલ
 કીયા આહતી હય ખબરદાર ઉસકે મકરમંય ન આના ઉસને વોહ કાગઝ તો પઢકર
 પુત્લેકો હીયા કે વોહ લેકર ઝમીનમંય ગરક હુવા ઓર નાફરમાનકે નામેકા જવાબ
 લીખ્યા કે અય નમકહરામ મંય તેરી આલકા જાનતા હું અયસે ફીકરેમંય કબ આતા
 હું તુને મુઝે બી કોન અયસા વયસા સાહેર મુકરર કીયા હય મંય અરઝંગ જાહ
 કોઇ હમમંય તુએ ઓર તેરે મહદગારકો ગીરફતાર કરકે અઝાબે અલીમસે કતલ કરૂંગા
 તુ અપની ખેર મના પેહલેમંય મેહરૂખકો જાકર ગીરફતાર કર લાઉ ફીર તુએ ગીર-
 ફતાર કરૂં તું તીલસ્મસે કહાં જાયગી કોઇ હમમંય અપની સઝાકા તમાશા દેખેગી
 ચેહ જવાબ લીખકર નામાદારકો હીયા મગર અધ્યાર તાકમંય લશકર ઠયરાકર શીકલે
 બહલકર ઉસકે ખેમેકે ગીર્દ ફીર રહે હંય કે ઝરગામ એક ખીદમતગાર સુરત બન-
 કર અંદર ઉસકે ખયમેકે ગયા ઓર જાંસોઝ સાહેર બનકર દરેખેમેં પર ખડા હુવા
 ઇસ અરસેમંય અરઝંગને જો નીગાહ કી દેખા કે એક ખીદમતગાર ખડા હય ઉસે
 શુખા હુવા ઉસી વક્ત સેહેર કીયા ઝરગામકા રંગ રોગન છુટ ગયા ઓર સુરત
 અસલી હોગઈ ઉસને કહા અય ખીદમતગાર લે ચે રૂક્ષા નાફરમાનકો દે આ ઓર
 એક કાગઝ ઉઠાકર દીખાયા ઝરગામ કાગઝ હાથસે આકર લેને લગા ઇસને હાથ પકડ
 લીયા ઓર કહા ઓ ના અધ્યાર તુ મેરે સાથ ભી અધ્યારી કરને આયા હય ઝરગામને
 આહાકે ખંજર માઝૂં મગર અરઝંગને અયસા સેહેર કીયા કે દસ તો પાકી હરકત
 જાતી રહી ઓર પુકારા કે કોઇ હાઝીર હય જાંસોઝ સાહેર બના દરવાઝેપર ખડાથા
 હાઝીર હાઝીર કેહતા હુવા અંદર આયા અરઝંગને કહા અધ્યાર આના શુરૂહુવે
 એકકો મંયને ગીરફતાર કીયા હય ઇસે લેજાકર કયદ કર જાંસોઝને કહા આપ અપ-
 ના સેહેર ઇસપરસે દફે કર દીજીએ મંય અપને સેહેરમંય ઇસે સુબતીલા કરકે ઇસે
 કયદ કરૂં ઉસને અપના સેહેર દફે કર દીયા જાંસોઝ બાજુ પકડકર ઝરગામકો
 લે ચલા મગર અરઝંગકો કુછ શક હુવા અલી ખયમે તક દોનું ન પોહચેથે કે ઉસ
 ને સેહેર કીયા કે દોનું ઝમીનમંય કમરતક ગરક હો ગએ ઇસ અરસેમંય વોહ હીન
 શુઝરા ઓર શામ હો ગઈ સરેશામ ખર્ક સોચકર પાસ નાફરમાનકે ગયા ઓર કહા
 અય મલકા પાસ જો અધ્યાર અરઝંગકે જાતા હય વો પેહજાનકર ઉસે ગીરફતાર
 કર લેતા હય મંય ઉસકે પાસ ન જાઉંગા આપ મુઝે એક ખયમા ઓર પલંગડી
 જવાહીર નીગારકી વ ફર્શ શાહાના ઇનાયત કીજીએ નાફરમાનને કહા હાઝીર હય લે
 જાઇએ ખર્કને છકકે પર સબ અસબાબ લાધા ઓર કીલેકે ખાહર આકર એક સેહ-

રાએ સખઝા ઝાર પુરખહાર કરીખ ખયમે અરઝંગ લગાયા કે જહાં ગુલહાએ રંગા રંગ લગેથે ગુલ ખીલેથે ચશમે બેહ રહેથે અજબ દીલચરપ જગેકથી ખર્કને છકડા તો કીલેમંચ લેજ દીયા ઝોર ખયમા ઉસ મુકામ ફરકત અફઝમંચ અસ્તાદા કીયા ઝોર કુલુકે હારસે સારા ખયમા છુપા દીયા ઝોર સખ પુલ ઇતર બેહોશીમંચ બસાએથે ઘેરે ઇસ તરફ ડાલેથે કે ખયમા ગુલ હસ્તા માલુમ હોતાયા ઝોર ઇતર બેહોશી સારે ખયમેમંચ ઝોર બાહર છીડકાથા અપને દીમાગકો બંધ કરવીયાથા નાકગંચ રૂંધ રખ લીથી ગરઝ અંદર ખયમેકે પલંગરી આરાસ્તાકી ઝોર ગુલ તકચે લગાએ ઇતર બેહોશી ઉન મંચ ભી મલ દીયા થા આદર પલંગપર ઇતર મંચ ડુબી હુઈ ખીછાઈ મસનદ પલંગ પર લગાઈ પરદે ઉઠા દીએ રૂબરૂ ખયમે કે વોડ જગલ સર સખઝ હય કે જસકે દેખેસે રૂંધ તાઝી હોતી થી માફ તાખને ફરશ ચાંદની ખીછાયા થા હર તરફ ચશમે વનેડરે જરીથી ખર્કને અપની સુરત એક જોગીકી બનાઈ કાનું મંચ કુંડલ ઝોર મુંદરે પેહને બાલુકી જટાએ બડાઈ હાથુ મંચ સુવેમાની દાનુદી સુમરન બાંધ કર ગલે મંચ સેવીયાં પેહની માલે ડાલે મુંકપર મોતીયું કી ખાક કરકે ભભુત મીલા ઝરીકા હલકા સર પર રખા ઝોર મીર્ગ છાઝા દરે ખયમે પર ખીછાયા ઝોર બયઝા તંબુરા લેકર બખને લગા ઝોર ભજન સામરી કે ગાને લગા યહાં અરઝંગ દોનું અઈયારૂંકે કયદ કર કે અપને બયમે મંચ બયઝા ઝોર સેહેર કર દીયા કે અંદર કોઈ ના આસકે ખીદમત ગારૂં તક કો બાહર નીકાલ દીયા ઝોર ઝમીન પથ્થર સેભી ઝીયાદા સખત કર દીયા કે કોઈ અઈયાર સુરંગ ન લગા રાકે ખુલાસા કલામ બાઈ નોઝામ તમામ બયઝાથા કે યકાયક સદાએ દીલકશ ભજન ગાનેકી કાન મંચ આઈ ઉઠકર ખયમેકે દરવાઝે પર આયા માલુમ હુવા કે ખીછે ખયમે કે જો જગલ હય ઉધરસ આવાઝ આતી હય ઉસી તરફ રવાના હુવા ઝોર કરીખ ખયમાએ ખર્ક પોંહયા ચાંદની છટકીથી ખર્કને ઉસે આને દેખા આપ ઉઠ કર ભાગા ઝોર એક છાડી મંચ નદીકે કનારે આકર છુપ રહા લેકીન અરઝંગને જો આકર દેખા કે મીર્ગ છાલા ખીછા હય ખયમા આરાસ્તા હય મસનદ પર ઝર લગી હય પલંગ જવાહરકા ખીછા હય મગર કોઈ નહીં હય એક સનતઠા હય ચેડ હયરાન હોકર અંદર ખયમે કે આયા અયસી જગેકથી ઝોર લપટ ખુશખુ કી આતીથી કે દીમાગ ઉસકા મોઅત્તર હો ગયા ઝોર પલંગરી પર બયઝા ખીયાલ કીયા કે અયસા નહો કીસી અઈયારને ચેહ ખયમા અપને રેહનેકો દુરસ્ત કીયા હો ચેહ સોંચ કર અફસું પડા કે ઝમીનસે એક પથ્થરકી તસવીર કાગઝ લીએ નીકલી ઉસસે કાગઝ લેકર જો પડા લીખ્યા થા કે ચેહ ખયમા ખર્ક ફીરંગી અઈયારકા હય ઝોર તુઝે વો કતલ કર ચુકા અબ તુ સુરદા હય ચેહ પડહી રહા થા કે ઇતર બેહોશી કી ખુશખુ કામ તો કર ચુકી થી સારે દેમાગ મંચ બસ ચુકી થી યકાયક છીંક આઈ ઝોર બેહોશ હો ગયા ખર્ક ઉસકો ખેમે કે અંદર જાતે દેખ કર આહીસ્તા ઝાડી સે નીકલા

થા ઓર કરીખ ખચમા છુપ કર હાલ ઉસકા દેખ રહા થા જખ અરઝંગ બેહોશ હુવા બર્ક ખચમેમંચ આયા ઓર ખજરસે સર ઉસકા કાટ ડાલા એક શોરે અઝીમ ધરપા હુવા ઓર પથ્થર બરસને લગે કીયામતકી તરહ હંગામા હુવા સદા આઈ મારા મુઝે કે નામ મેરા અરઝંગ બદુ થા બર્ક ભાગકર લશકરે શકીલ જો તાકમંચ થાં વહાં ગયા ઓર જલદ ચલો ઓર ધધર સાહેર સદાએ વારહગીર સુનકર દોડે દોતું અધ્યાર જો ખચમેમંચ અરઝંગકે કચદ થે વોહ છુટ ગએ ઓર ભાગકર ફીલે નાફરમાનીયામંચ પોહચ નાફરમાનસે કહા અરઝંગ મારા ગયા જલદ લશકર તધ્યાર કરકે શખ ખુન કરો નાફરમાન ફાજકો તરતીખ દે કર બોહત જલદી કીલેસે બાહર નીકલી ઓર એક તરફકો શકીલ આકર પોહચા દો તરફસે અરઝંગકે લશકરકો ઘેરકર મારના શુરૂ કીયા સેહરકી લડાઈ શુરૂ હુઇ ઓર શમશીર ચલને લગી અલગરઝ સારી રાત લડાઈ રહી ઓર તેયુકી સફાઈ રહી મુબેહ હોતેહી લશકરે અરઝંગ શીકશત ખાકર તરફ બાગે અશરતકે ભાગા નાફરમાનને ખચમા વ અસખાખ નકદ જુસ છુટ લીયા બર્કને બોહત કુછ છુટા કે ચલકર ઉમરૂ કો નઝર કઢંગા ઓર નાફરમાનસે કહા અખ યહાં ન ઠયરો ઇસી તરહ લશકરે મેહ-રૂખકી તરફ ચલો ફાજતો સખ તધ્યાર થી નકકારે બજને લગે ખુશી મનાને રવાને હુવે ઓર બાકર મેહરૂખસે મીલે મેહરૂખને સખકો ગલે લગાયા ઓર સદાએ મુખા-રક બાદ ખુલદ હુઇ કે-ખચત-ઇદકી તરહ સખ ગલે ગલે મીલ મીલ—ખુન્ચે તરહ હંસતેથે ખીલ ખીલ-બર્કકો મેહજખાનને બોહત ભારી ખીલઅત દીયા ઓર સખ અધ્યારૂકો સરફરાઝ કીયા લેફીન ફાજ અરઝંગકી શીકશત ખાકર ભાગી હુઇ બાગે અશરતકે કરીખ પોહચી અફરાસીયાખ અચશો આરામમંચ મશગુલ થા શરાખકા દોર ચલ રહાથા કે ચકાચક સદા નાલા વ શેવન કી આઈ ખબર દરયાફત કરાઈ માલુમ હુવા કે અરઝંગ મારા ગયા ફાજ જો ઉમકે સાથ ગઈ થી વો ભાગકર આઈ હચ ચંદ અફસરૂકો ઉનમંચસે અપને રૂખરૂ ખુલાયા ઓર હાલ પુરા અરઝંગકે કતલ હોનેકા પુછા કચફીયત સુનકર ઉંગલીએ દાતુસે કાટને લગા હચરતને કહા અચ શેહનશાહ અખ મુઝે તાખ બાકી નહીં હચ મંચ બાતી હું ઓર ઉન નમકહરામુંકો સઝા દેતી હું અફરાસીયાખને કહા તુમહારા બના મુનાસખ નહીં તુમ બાગે સચખમંચ બાકર સખ અરકાને સલતનત ઠયરો મંચ પરદએ ખુલમાતમંચ બાતા હું વહાંસે જખ આઉંગા જચસા મુનાસીખ હોંગા કીયા બચગા ચેહ કેહકર સવાર હુવા ચોસઠ હબાર નક્કારે હવા પર બજને લગે ઓર તખત તાઉસી જુસપર અફરાસીયાખ સવાર હચ સામને ઇસ તખતકે પરીઝાદે તીલસ્મી હાથુમંચ સાઝ લીએ તખત રવાં મંચ સેહેર કીયાકે સામને આકર નાચને લગી ઓર બોહતસી પરયાં પીચકારીયા લીએ સોને રૂપેકે ઘડે કમરપર ધરે રંગકે બદલે ગુલાબ કેવડા ઓર બચદે મુશક ઉનમંચ ભરી આપસ મંચ રંગ ખેલતી હુઇ રંગ ઉઘાલતી ચલી ચાડૂં વઝીર તખતકે ગોચું પર ખડે ચલ-

રીયા બાલે હુમા કાલીએ મગસરાની મંચ મસરૂકે હુએ એક અગ્ર સુખ આકર સાચા કરને લગા ઓર મોતી ઉસ અગ્રસે બરસને લગે ઓર ત.ખત .ખુદખ.ખુદ સવારીકી તરહ સન સન રવાના હુવા જીધરસે સવારી નીકલી ઉધરસે જાનવર દરખત ઇનસાન યા અફરાસીયાખ યા અફરાસીયાખકી સદા દેને લગે ઇસી તરહ તરફ જીલમાતકે ચલા ગયા કીસીકો ન માલુમ હુવા કે કીધરસે પરહએ જીલમાતમંચ દાખીલ હુવા હાલ પરહએ જીલમાતકા ઉમરૂકે દાખીલ હોનેપર ખ્યાન હોગા લેકીન હયરત બાદ જાને અફરાસીયાખકે તાઉસ સેહેર પર સવાર હુઇ ઓર સખ અરકાને દોલત ખડે હથમસે આકર બાગે સયખમંચ પાંહચી ઓર ત.ખતપર બયઠી તમામ સરહાર બહુગર જેમ કુરસી વ દંગલ હુવે નાચ શુરૂ હુવા સાકીયાને તીલઅત બાદએ એહમર દેને લગે ઉસ વકત હવા સર્દ સર્દ ચલને લગી ઓર ઘટા ચાર તરફ છા ગઈ સારે પુલ બાગ સયખકે ખીલ ગએ દરખત નીશએ જેસે બહારસે જીમને લગે જાનવરાને સેહેર સામને હયરતકે આકર બોલને લગે કે અય મલકાએ આલમ મલકા બહારબહુ તશરીફ લાતી હંચ હયરતને કહા જખડી ચેહ આલમ બહારકા ચકાયક હુવા થા અચછા કુછ લોગ ઇસતક બાલકો બઝે ઓર બાઇઝત તમામ લાએ સાહેરાને મોઅઝઝીઝ રવાના હુવે ઓર મલકા બહારકા ઇસ તક બાલ કીયા બહાર દાખીલે બાગ હુઇ સખ ઉઠકર ખડે હુઇ હયરતને ગલેસે લગાયા બલાએ લીં પાસ અપને ખીઠાયા કીસ લીએ કે બહારબહુ છોટી બેહન હયરત બહુકી હય ઓર અચસી ખુબસુરત હય કે બાગબાને કુદરતને ચમને હુસનકો ઉસકે અપની આબયારી રેહમતસે સર સખઝ ફરમાયા હય ઓર ગુલશને રોઝગારમંચ સર્વ કામતકો ગુન્યાએ ખુખીકે ખુટાસા બદક કીયા હય અબયાત—ખુદાને હુસ્ન દીયા હય નીસાલા ઉસ ગુલકો—કે જસકા સાની નહીં કૈઇલી તીલસ્સમમંચ—અફરાસીયાખ હજાર જાનસે ઉસપર શેફતા વ ફરેફતા હય ઓર સદહા મરતબા સવાલે વસ્લ કર ચુકા હય મગર બહારને હયરત અપની બેહનકે બાઇસસે ઇનકાર કીયા હય દરબારમંચ કમ આતી હય કોહઆરામ તીલસ્સમમંચ એક મુકામ હય વહાં રેહતી હય તીલસ્સમમંચ ગદર સુનકર સાહેરૂકે મારે જાનેકી બખર સુનકર પાસ અપની બેહનકે આઇ હય હરએક સાહેર ઝખરદસ્ત ઉસપર માઇલ હય મગર ખોફસે ઉસકે કે અફરાસીયાખ ઉસે ખ્યાર કરતા હય કોઇ ખુવાસ્તગાર નીકાહકા નહી હોતા બહાર અમી બગેર ખીયાહી હુઇ હય ઓર હયરત ઇશકકે સખખસે અફરાસીયાખકો ચાહતી હય કે બહાર તીલસ્સમમંચ ન રહે મગર અહીરમંચ ખાતીર કરતી હય ખુલાસા કલામ જખ બહાર બયઠી હયરતને ઇશ્વારા કીયા સાકી જામ સામને બહારકે લાયા મેકશી શુરૂ હુઇ જખ દેમાગ બાદએ નાખસે ગર્મ હુવા બહારને કહા બાજુ ચેહ કયા શોર તીલસ્સમમંચ હય હયરત કેહને લગી કે અય બેહન ઉસ મેહરૂખ હરામઝાદીકી કઝા આઇ હય શામત ઝાલી ને મુલાઝમાને શેહેનશાહ કે સાથ દુશમની અખતીયાર કી હય—જાન

ની સાઈ' કે હુઝુર કે કતલ કરતી હય અબ મંચ બાકર ગીરફતાર કરકે અયસે ખુરે હાલસે જીતીયાં લગાકર કતલ કઢંગી કે ઇસ તીલસ્સમ મંચતો ઇસ તરહ કોઈ બે ઇઝ ઝત ન હુવા હોગા બહારને યેહ બાતે' સુ' કર ખુરા માના કીસલીએ કે મેહરૂખ ઉસકી અઝીઝ હય ઓર કહા બેહુન ચેતો નાહક કેહતી હો મલકા મેહરૂખસે ઓર મેહરૂખીનસે આખીર અઝીઝ હારી કયસી બઢકે ખુન શરીક હય કહી' લાઠી મારને સે પાની જુહા હોતા હય યેહ કીસ તરહ તુમહારે મુંહસે નીકલા કે જીતીયાં લગાકર કતલ કઢંગી કુછ વોહ હમ લોગુસે કમ નહી' હાં અલ બત્તા શેહેનશાહ ઓર સાહે-રાન સાહેબ મરહલે તીલસ્સમ યા બલાએ હકત હુજરા યા રેહને વાલે દરયાએ હકત રંગકે વ-દરયાએ નીલ વગયરા ઉસકે ઉપર ગાલીબ આસકતે હંચ યા હમ ઓર તુમ મુકાબલા કર સકતે હંચ યા ચાઈ' વઝીર શેહેનશાહ મુકાબલે મંચ સુના હય ફોલાદ બેહોશી ખુવારકો સેહર કરકે અઝઘલે સે નીગલત્રા લીયા હોતા અગર પુતલે તીલ-સ્સમી નહોતે તો બચ કર આના ફોલાદકા મયદાને જંગસે દુશવાર થા પ્રીર અયસે મુઅઝઝીઝ ખુઝુર્ગ આલી ખાનદાનકો તુમ કયસે જીતીયાં લગાવગી હયરત યેહ કલામ સુનકર ગુસ્સેસે આગ હોગઈ ઓર કહા ઓ છોકરી તુ સરે દરબાર મેહરૂખકી ગોઝત બયાન કરતી હય મેરે સરહાઈ' કે ખોઈ દીલાતી હય નમકહરામી દરપરદા ઇસીકો કેહતે હંચ તુબી ઉનહી' દુશમનુ' મંચ મીલ ગઈ હય જબ તુ તરફહારી કરતી હય યેહ કેહ કર લોગુસે કહા કયા દુન્યા મંચ ખુન સુફેદ હો ગયા હય કે જબ અયસે શખસ નમકહરામી કરે' તો ફીર ઓર કીસીસે કયા ઉનમીદ હોગી લો સાહબ હમારે સામને ઓર મેહરૂખકી તારીફ વોહ હરામઝાદી અબ હમારી અઝીઝ હય યા દુશમન હય મંચ ઉસે જીતીયાં ન લગાઉગી તો કયા સર ચઢાઉંગી બહારને સુનકર કહા બસબસ ઝખાન સંભાલો નમકહરામ બે હોગા વો હોગા મુઝે કયા કામ કીસીસે મેરી પયઝાર યે ઝગડે બને ઝરા મેરે મુંહ ન લગના મેરી પયઝાર યેહ બાતે' બને મંચ લી અપને નામકી એક હું' સારા શાહઝાદી પન તુમહારા માલુમ કર દુંગી મુઝે અપના શાહકી શાહઝાદી હોના ન જતાના યેહ બાતે' હુઇથી કે યકાયક સવારી ઝુલમાત કી તરફસે અફરાસીયાબકી આઈ અફરાસીયાબ ખુશી કરતા હુવા તખ્તસે ઉતરા એહલે દરબાર બેહરે તાઝીમ ઉઠે મુજરા વ-સલામ હરએક કા હુવા ઓર તખ્ત પર બચકા દેખા કે બહારે બહુકે અશક પયહુમ બરી હંચ યેહ માલુમ હોતા હય કે મોતીચુકા બારીશ બરસ બરસ રહા હય રંગ ચેહરે ફર્ત નીઝાક્તસે સુખ હો ગયા હય અફરાસીયાબ યેહ હાલ દેખતેહી બે કરાર હો ગયા ઓર કહાકે અય ગયરતે ગુલશન કોનસા અલમ પોંહયા હય બહારને અરઝ કીયા કે અય શેહેનશાહ અબ મંચ નમકહરામ હું' લેકીન ઇરાદા રખતીહું' કે બહાર લશકરે મેહરૂખ પે બાકર વો ખી'આ લાઉ' કે અંદલીબ કી તરહ નાલાવ સેવન કરે' ઓર મુઝે રેહેમ ન આએ ઓર કીસી દુશમનકો ઝીંઠા નરખુ' લેકીન બાગે તીલસ્સમસે હમબી માની'દે ખુએ

શુલ પરેશાન હુવે ઓર આપકે કદમસે જુઠા હુવે ચેક કલામ અફસીયાખને જો સુના ઓર દેખા કે ચશમસે આંસુ જારી હય વાહ કયા નીઝાકત પાઈ હય.

અખયાત.

તખીઅતકો પયદા હુવા હય મલાલ—ઠેહેરના ઉસે યાં હુવા હય મુહાલ.

લખુ' પર હંસી ચીત વતુ' મંચ હીજબ—મોહબબત ખઝાહિર ખ ખાતીન એ તાખ.

ખીસયાની હોકર ખાતે' કર રહિ હય અફરાસીયાખને હયરતકો ધુડકા કે અગર ચેહી લોગ નમકહરામ હોંગે' તો નમકહલાલ તુમ કહાસે હુઈ હયરતને કહા ચેહ ખાતે' સખ મુજ પર આધના હય ચલો મુજસે અચસી ખાતે' ખનાવે કી ન કરો મંચ આદમીકી નીગાહ પેછાનતી હુ' તુમ ઉનકી પુશની લલા કયુ' ન લોગે ચેહ તનજ ખહારકો ખુન લગા ઓર અફરામીયાખ પતેકી ખાત સુનકર ચુપ હો રહા ખહારને અપને દીલસે ચેહ મશવરા કીયા કે ચલકે મેહરખ લશકર ખરખાહ કરજો, ઓર વહાસે કીસી તરફ નીકલ જા ચેહ તજવીઝ કરકે શુલશને કલામ હુઈ કે અચ શેહેનશાહ આખીર હુઝર કીસી જાનીસાર ખેલરે મુકાબલા હુશમન લેજયેગા મુઝી કો રવાના ફરમાઈગે અફરામીયાખ સોચા કે અગર મંચ રોકનાહુ' તો હયરત કહેગી માગુક ડો લડને જાને ન દીયા ઇસ સખસે ખહારકો ઇજાઝત દી કે અછછા જાવ લેકીન તુમ અલગ રેહના કીસી અપને નોકર કો હુકમ દેના કે વાહ મેહરખ કે લશકરકા ફેસ્લા કરદે ઓર મંચ ભી તુમહારી મદદ લેજુ'ગા ખહારને કહા આજ તક તો મંચને કીસીસે મદદ નહીં ચાહી અગર આપ ભી ખેહરે ઇમદાહ તશરીફ લાએ' તો મંચ અપના ગલા કાટ ડાલું કહી' અચસા ગઝબ ન કીજીએ ગાં જો કીસી કો લેજીએ અફરાસીયાખને કહા સચ હય અચ મલકા તુમ અચસીહી હો ઓર ખીલ-અત મંગા કર દીયા ખહાર તીવરીયાં ચડાએ મુંહ ફુલાએ સવાર હોકર કોહ આરામ મંચ આઈ ઓર એક દીન અપને મુકામ પર રેહ કર અપને સીપે સાસાર મે.ખુ-વાર કર ગરદન પેશાની કો હુકમ દીયા તરતીખ લશકરે ખાર ગાહ ઝર ખફતી વ ખસતી રંગકી અઝધરે સેહેર પર ખાર હુઈ ઓર સાઠ હજાર જાહુ ગરનીયાં ઓર જાહુગર અસખાખે સેહેર લીએ સફર કો કુચ હુવે જખ હુસરે દીન શુખહેદમ નક્કીરે સેહેર ખજી ઓર લશકરને કુચ કીયા મલકા ખહાર તખત પર સવાર હુઈ સામને મલકાકે તખતપર શુલ દસ્તે શુલઝારકો જો હંસતે રખખેથે ઘટા તખતપર છાઈથી ઓર મહીન મહીન ખુદીયાં પડતીથી જીધરસે સવારી નીકલતીથી પુલકે તખતે અઝખુહ ઝાહીર હોતે થે ઓર પુલ તેથે પીચકારીયાં લીએ રંગ ખેલતી' હોલીએ ગાતી' ઓર જાહુગરનીયા ચાંદી સોનેકે મલકાકે ઉપરસે નીસાર કરતી' સેહેરકી નચ રંગીયા ફીખા-તીઆગે આગે સીપે સાલાર અઝદહે પર સવાર પુશતપર સાહેર સાઠ હઝાર ગરઝકે ખડે જાહો હશમસે પાંચ પાંચ કોસ કો કુચ વ-મુકામ ખહાર કરતી રવાના હુઈ જખ એક મંઝીલ લશકર કોહ આરામસે નીકલ આયા એક જગેહ ખહાર ઈયરી થી

કે મય.ખુવાર કરગરહત પેશાનીને અરઝ કીયા કે અય મલકા અગર ઇબજત દીજીએ તો બારા હઝાર સાહેરૂંસે ચેહ ગુલામ આપકા આગે બાકર લશરે મોહરૂ.ખ કે બીરફતાર કર લે કીસ લીએ બર વકત તશરીફ આવરી હુઝુરકે એકમત બંદગાને આલી કે નહો સીફ સર કટવા કે પાસ શેહેનશાહ કે લેજના બાકી રહે બહારને કહા અચ્છા બા ઓર મેરા સીખાયા હુવા સેહેર બાતેડી કરના મય.ખુવાર હસબુલ ઇરશાદ સાંઠ હઝાર સાહેરમંચસે બારા હઝાર બે ઉસકી અરહલીકે ખાસ થે યુનકર અપને સાથ લીએ ઓર રવાના હુતા ઓર બોહત જલદી તમામ રાહ તય કરકે કરીખ લશકર મેહરૂ.ખકે પોહચા ઓર ખયમા અસતાહા કરાયા નહારે દા-બીલ હોનેકે બજે લશકર ઉતરને લગા મગર મયખુવારને અપને ખયમેકે બરાબર એક ખયમા ઓર અસતાહા કરાયા ઓર અસબાબ સેહેરકા લેકર ઉસમંચ સેહેર કરને બયઠા ખુને ખીનજીર યા સંદલકી ચોકીપર ખડે હોકર સેહેર પડને લગા ખીનજીરકે લહુસે આપબી નહાયા ઓર ઉસકી આગપર રાઇ ધતુરે કે ફલ ખીનોલે જલાય લેકીન તાએરે સેહેર બે મલકા મેહરૂ.ખકે ઉતરતે ઉસકે લશકરકો દેખા બારગાહે મેહજખીન મંચ હાઝીર હુવે ઓર ઝખાન ફસીહસે ઇસ તરફ ગોયા હુવે કે અય શેહેનશાહે તા-જહાર મયખુવારે સીપે સાલારે બહાર આયા હય ઓર ઇરાદાએ ફસાદ રખતા હય મેહરૂ.ખને ઉમરૂસે કહા ખુદા ખેર કરે બહારકા આના બડા કે.હેર હુવા ઇસસે હમ કોઇ મુકાબલા નહીં કર સકતે મગર ઉલકે સીપે સાલારકે બી હમ સર નહીં હો સકતે મલકા ઓર ખુવાબ મંચ તો ખાતે હોને લગી ઓર અઈયાર ખબર સુનકર લશકરસે જંગલમંચ નીકલગએ ઉમરૂને કહા મલકા ખુદા માલીક હય ગમરાના ન ચાહીએ લેકીન ઉમરૂ હરચંદ તસકીન હેતા હય મગર સારે લશકરમંચ ખલ બઝી પડ ગઇ ઓર યુઝદીલ બે થે વોહ ભાગને લગે બે સાહેર મુનીઅ ઓર બહાદુર હંચ ઉનહે ચકીન મર્ગકા હોગયા હય ઉમરૂને બાદ દીલાસા દેનેકે ચાહા મંચ લી લશ-કરસે નીકલ બઉ ઉસ વકત યકાયક આસમાનસે અથ્ર આયા ઓર અથ્રસે હઝારૂં સીતારા ટુટકર ગીરને લગા નાફરમાનને કહા અય મલકા માલુમ હોતા હય કે મલકા સુખંખુએ કાકુલ કુશા હાકીમ કીલે સરેમુયાં આતી હય મેહરૂ.ખને સાહે-રાને મોઅઝઝીઝકો બેહરે ઇસ્તકબાલ લેખ ઉમરૂ ચાતો જાતાથા યા ઠેહેર ગયા કે દેખુ કોન આતા હય લેકીન જખ શકીલ વગયરા બરાએ તાઝીમ સુખંખુકે પાસ પોહચે સુખંખુ મલકા નાફરમાનકે ગલેસે લેપટ ગઈ કીસ લીએકે ઇન દોનુમંચ બેહ-નાપા હય ઓર ચેહ નાફરમાનકો સમઝાને આઇ હય કે કશુ શરીક ઉમરૂકી હુઇ અલી મેરે સાથ ચલે ગરઝકે બારગાહ મંચ આઇ બદુગરની બડી ઝખરહસ્ત હય ઓર સાહેબે મુલકો માલબી હય તીસ હઝાર સાહેર ઇસકે મુતીઅ હંચ અફરાસી-યાબ લી ખાતીર કરતા હય હસીના જમીલા લી હય મેહરૂ.ખને ઉકર તાઅઝીમકી ઓર જંગલે ઝરરીન પર બીઠાઇ ઉસને દેખા કે મેહજખીન તખ્તપર જલ વગર હય

દરબાર લગા હય એક કુરસી જવાહીર પર ઉમરૂ બયઠા હય ઉમરૂકી કયુ' કે તસવીર સારે તીલસ્સમમંય પેહેલે હી બરી કી થી ઇસ સબખસે મુર્ખમુને ભી પેહછાન લીયા ઓર ઉમરૂકી સુરત અજબ દેખકર હંસી ઓર કહા અય નાફરમાન બેહેન ચેહ તુમને કયા કીયા શેહેનશાહસે ખીગાડ કીયા અફસોસ મુક્ત અપની જાન ખોઈ નાફર માનને કહા બેહેન સીતારાએ ઇકબાલ શેહેનશાહે ઉમરૂ ઓજ પર હય અફરાસીયાખ મારા જાયગા તીલસ્સમ ફતેહ હોગા બે ઉમરૂકા શરીક હોગા વોહ બચેગા બાકી સબ મારે જાયગે' તુમલી બેહેન મીત્રજવ સુર્ખમુ ચેહ તકરીર સુનકર ખોહત હંસી ઓર કહા ચે ખુશ કહાં અફરાશીયાખ ઓર કહાં ઉમરૂ વાહરી આપકી અકલ કહાં ઝમીન ઓર કહાં આસમાન તુમ મુઝે સમઝતી હો અગર હઝાફે' સાહેરૂકો અઈયાર કતલ કરેગે તોભી કયા હોગા અફરાસીયાખકી ફાજ ઇસકદર હય કે એક કીલા હય ઉસમંય કઇ કુવે હંય ઉસ હરએક કુવેમંય બેશુમાર મછછર ભરે હંય મગર વો મછછર નહી' હંય બલકે સાહેરાને તીલસ્સમ ઓર લથકર હય અગર ઉસમંયસે એક કુવા ખોલદે તો સારે તીલસ્સમપર ફાજે સાહેરાં હો જાય ભલા સેહેનશાહસે કોન મુકાબલા કર સકતા હય ઓર ફર્ઝ કીયા ઉમરૂ સબ તરફ ગાલીબ આયગા મગર લોહ તીલસ્સમ કહાંસે પાએગા કયુ' કે બગચર લોહ તીલસ્સમ ફતેહ નહી' હોતા ઓર લોહ ઇસ તીલસ્સમકી અફરાસીયાખ ખુદ ભી નહી' જાનતા કહાં હય પસ ઉમરૂ કહાંસે લાયગા નાફરમાનને કહા અય સુર્ખમુ વોહ મુસજબખુદ અસબાખ કોઈ સબ-ખતો પચદા કરેગા લોહ મીત્રેગી ઓર તીલસ્સમ ફતેહ હોગા તુમને સુના નહી' મીસ-રાઅ-દુશમન અગર કવી તો નીજેહબાં કવી તર અસ્ત-સુખમુને કહા અય બેહેન અબ તુમહારે હમારે જુઠાઇ હુઇ માલુમ હુવા હમ કીસ તરફ ઉમરૂ જયસે ઝલીલ શખ્સકી ઇતાઅત ન કરેગે ઇસ તરફકી ખાતે' ખાહમ ખારગાહમંય હો રહીથી કે વહાં મયખુવાર ઇતને અરસેમંય સેહર પડ ચુકા ભેટ દે ચુકા ઓર ઇસી તરફ ખુન સુવર મંય નહાયા હુવા ખેમમે'પર આકર ખડા હુવા લથકરે મેહરૂખકી તરફ સેહેર પડકર કુ'કા કે એક અખ લથકરપર છા ગયા ઓર હવાકે સર્ફ સર્ફ ઝોકે ચલને લગે સુર્ખમુને કહા દેખો કોઇ આફત આઈ ચેહ કેહકર ઉઠકર કર ચલી અખ સારે લથ-કર પર ઘેરા હુવાયા હવાએ સર્ફકા ઝોકા લગા બેહોશ હોકર ગીરી ખાહ કુછ અરસેકે પ્રીર હોશમંય આઈ ઓર કહા અય નાફરમાન તેરી મોહખતમંય મંય ભી ગીરફ-તાર હુઈ નાફરમાન ઓર મેહરૂખ શકીલ વગચરા સબ ગાફીલ થે ઓર જાનતેથે કે મયખુવાર જબ તબલજંગ બજવાયગા ઉસ વકત મુકાબલા હોગા ગરઝ ઇસ જ-લદીમંય સબ સેહેર પડને લગે મગર કુછ તાસીર ન હુઈ ઓર હવાએ સર્ફકે ઝોકે બે જુસ્મપર લગે ઓર સબ નીશેખાઝુકી તરફ ઝુમને લગે સુરાહી વ જામ લેકર મય-ખુવારી કરતેથે કોઈ કીસીકે ઘોલ લગાતા કોઈ કીસીની મુઝ ઉખાડતાથા કીસીકો આલમે મસ્તીમંય દરયામોજ ઝન માલુમ હોતાથા નાક પકડકર ઝમીનપર ગીરતાથા અપની

સમજસે મંથ ગોતા લગાતા હું કોઈ ફેડતાથા—અથન—દુન્યામંથ ઝરા દેખ હોલ નાક તમાશા—ફીર આકમંથ તું દેખેગા કયા આક તમાશા—અખનો ચેડ આલમ હય કે તમામ લશકર એક જગેહ જમે હોકર ઢોલક પખાવઝ લેકર હોલીયાં ગાને લર્ગા.

બયન.

મયકશો અબકીતો રંગ અયસા ઝમાના ચાહીએ—વાઈઝ આએ ફખનીયુ'પર હોલીયા ગાતે હુવે નારાએ મસ્તાન ઓર કુલકુલે મીનાસે હરાઈ હંગામા થા એક મયખુવાર ફેહ રહા થા.—બયન—મારા બા કશનીએ બાદા દર અદગન અપ સાકી—કે શુક્તા અદ ન કોઈ કે દોરે અબ અદાઝ—અવડાસીવ ચેડ તો સખ ઇસી તરહ અબ્ર સેહેરકે નીચે કયદ હંચ કે નો શખસ લશકરસે બાહર બનેકા ઇરાદા કરતા હય ઉસકો હવાએ સર્દ કા ઝેંકા અબ્રસે નીકલ કે બેડેશ કર હેતા હય ઓર નો અબ્ર કે નીચે હય વોહ મસ્ત હો રહા હય ઓર કીસાકો અપની ખબર નડી લેકીન સીવાએ ઉમરૂકે ઓર મખ અઇયાર લશકરસે પેડલેડી નીકલ ગયે થે ઉનહુ'ને દુરસે ચેહ કયશીયત અપને લશકરકી દેખી ઝશીવ અઇયારી બખઈ કીરાં ઝશીવ સુનકર અઇયાઝ' કે પાસ આયા ઉનહુ'ને પેડ હાલ કડા કીરાં ફીક કરતા અઇયારી ફી કરતા એક તરહ ચક્કા ઓર વોહ તાનુ' અઝયાર એક તરહ રાના હુવે ઉધર મયખુવાર બાદ ફરાગને મેહેર કયુ' કે ખુને પીત્તર મય નહાયથા ઇતલીએ દુકન દીયા કે પાની શકે હાઝીર કરે' ગુમત કડંગા સકકે મશક લીમે દરયા નો લશકર કે કરીબ થા વહ આએ ઇતેફાકસે કીરાં અઇયારી સોગા વડાં આ નીકલ ગકકુ કો પાની ભરતે પાયા ઉનસે પુઝ કેવેહ પાની કડાં બયગા ઉનહુ'ને કડા મયખુવાર નહાયગા કીરાંને એક સકકેસે કડા કે ભાઈ મુકે તુમસે એક બાત ફેડતાપી બવડે એક અમાનત તુમહારી મેરે પાસ હય તુમહારે એક દોસ્તાન મુકે હી હય સક્કા ચેહ કલામ સુનકર લાલચ મંથ આયા ઓર સોચા કે મંથ દરયાંદ પલ સખસકો પેહલાનતા નહી' કયા હરજ હય શાયદ કીસીને કુખ લેખ હો તો અલગ બકર લેલુ' ચેહ સોચ કર અલાયદા હમરાહ કીરાં કે આયા કીરાંને ઉસે અલગ લે બકર હુબામે બેહોશી મુંહ પર મારા કે વોહ બેહોશ હુવા ઉસે દરખતસે બાંધ કર કીરાં ઉસકી સુરત બનો મશક કાંધે પર ઠાલી ખારવેકી લુંગી પેહની તસમા કમરસે લગાયા કાંટા સીનેકે બરાબર લટકાયા ઓર વહાંસે જલદી તમામ આકર દરયાસે મશક ભરી ઓર કમર મંથ બગદાં અપના છુપા કર મશક ઉઠા કર લશકરે મયખુવાર મંથ આયા દેખા અદર ખયમે કે સખ સકકે બતે હંચ કીરાં ભી ખયમે મંથ આયા દેખા મયખુવાર ચોકી પર બયઠા હય ઓર સકકેમશક લાકર ઉસકે જીસમ પર ઠાલતે હંચ ઓર ફીર પાની ભરને બતે હંચ કીરાંને પુશત પર આકે એક હાથસે મુંહ મશકકા ખોલા ઓર દુસરે હાથગે બગદા કમરસે નીકાલા મશક કાંધે પરસે ઉતાર કર મયખુવાર કે સરપર ઉઠાઈ વોહ હયરાન હોકર ફીરાથા કીરાંને ચમક કર બગદા મારા કે સર ઉસકા ફટ ગયા

તીવરી ખાકર ગીરાથા કે કીરાંને સર ડાટ ડાલા ચોરો ગુલ પચદા હુવા તમામ આલમ મંચ તારીકી છા ગઈ સાહેર દોડે કીરાં જસ્ત કરકે, ખચમે કો ફાડ કર ભાગા જખ સાહેર અંદર, ખચમે કે આએ સદાસુની કે મારા મુઝે નામ મેરા મય, ખુવાર કર ગરદન પેશાની થા સાહેરૂંને લાશ ઉઠાઈ રોને પીટને લગે લેકીન લશકરે મેહરૂખ પર વોહ અપ્ર ઘેરે હુવે થા ફટ કર દુર હો ગયા. ચોર સખકો હોશ આ ગયા વોહ હાલતે મસતાના હરે હુધ સુખમુને કહા ખેલેન નાફરમાન મંચ જાતી હું ચેહ કયા થા ચોર કયા હો ગયા નાફરમાનને કહા મયખુવારકે સેહેર મંચ હમ સખ ગીર-ફતાર થે ઉસકો કીસી અધયારને કતલ કીયા હમ લોક રેહા હો ગએ સુખમુ કે હોશ ઉઠ ગએ કે કયસા જલહ મયખુવારકો અધયારૂંને કતલ કીયા ખેલેન મંચ માન ગઈ વાહ વાહ કયા કેહના નાફરમાનને કહા ખેલેન કહાં જાવગી કયરો દેખો અખ કયા હોતા. હય સુખમુ ઠેઠેર ગઈ કીરાં ભાગ કર સેહરા મંચ પોંહચા ચોર ઝફીલ અધયારી ખખઈ ખર્ક સદા સુનકર દોડા આયા ચોર કહા અચ ખલીફા ચેહ લશકરે મયખુવાર પર શોઅલે કયસે ખુલંદથે શોરો ગુલ હો રહાથા કીરાંને કહા મયખુ-વારકો મંચને જહનમ વાસીલ કીયા જલહ બંકર લશકરે મેહરૂખકો લાવ ચોર જલહ બંકર ફાજકો હરીફકી કતલ કરો ખર્ક ખોહત જલદી પાસ મેહરૂખકે આયા ચોર કહા જલદી ચલીએ લશકરે મયખુવારકો કતલ કીજીએ મેહરૂખને નશીરે સેહેર ખખઈ જલહ ફાજ મંચ કમર ખંદી હુધ સાઠ હઝાર સાહેર આકર લશકરે મયખુ-વાર પર ગીરે કે વોહ ખારા હઝાર સાહેરથે સેહેર ચલને લગા સીલેં બરફકી બરસને લગી કીસી સાહેરને સેહેરકે ઝોરસે દગ્યા જારી કીયા કીચીને આગ બરસાઈ કીસીને પથ્થર બરસાએ કીસી તરફ તીર બરમતે થે એક દગામા કીયા મત બરપાથા મેહ-જખીનને તખ્ત આગે ખડાયા દીલ રાનને સેહેરકી ખીજલીયાં ગીરાઈ ઉમરૂ અપને દસ્તુરકે મવાશીક લુટ માર કરતા જસ્ત કરતા ને ગઝની કરતા સરપાઈ કલમ કરતા અસદકા નારા એક તરફ ખુલદથા.

નારા.

અસદ નામવર ઝયગમે રોઝગાર —નઝર કરદએ શેર પરદીગાર

ઝ તેગમ અમયદાને જંગ આવરાં—શવહ ચારસુ અદમાં અલ્લમાં

અપ્ર સીયાહ ચાર તરફસે ખીર આયાથા ખર્ક સીયાહ ચમકતી થી શમશીર ચ-લતીથી સર મીરલે ખારાં બરસતેથે શાફીલ વ શાહઝાદાએ અસદકી હીફાઝત કરતા હુવા સાથ સાથ લડતા જાતાથા ચોર લશકરે દુશમનકો પરાગંદા કરતાથા ખુલાસા હમ બર મંચ ખારા હઝાર સાહેર લશકરે દુશમનકે મારે ગએ ખાઝારી લોગ ભાગ ભાગ કર તરફ ખહારે જહુ રવાના હુવે મેહરૂખને ખચમા માલો ખખાના સાએ સામાન સખ લુટ લીયા ગરઝકે લુટ મારકે અપને અપને પડાવ પર આએ સરદાર દાખીલે બારગાહ હુવે સોહબતે અચશ બરપા હુધ નઝરે ફતેહ નસરતકી ગુઝારી

મેહરખીનને સખકો રાજી ક્રીયા સુખમુને બી ઉઠ કર નઝરદી ઓર કહા અય મલકા અય અગર મંચ અપને મુલકો બઢંગી કયુ' કે મંચ આપકે યહાં જંગ મંચ શરીકથી અફરાસીયાખ ઝીંદા ન છોડેગા લે હાઝા મંચ આપકી કનીઝ હું ખુવા બન બએ યા રહે મેહરખીને ગલેસ લગાયા ઓર ખીલઅત સુખમુકો દીયા ઉસને એક નામા અપને સીપે સાલાર શમશાદ ફીલ પયકરકો લીખા કે મએ ફેબે લશકર માલો ખાને કે આકર લશકરે મેહરખી મંચ પોંહચો કે હમને ઇતાઅત ઉમરૂકી અખતીયારકી પેહ નામા એક સાહેરકો દીયા કે વો ખઝોર સેહેર ઉઠ કર મુલક સુખમુયાં મંચ રવાના હુવા લેકીન અય હાલ સુનીએ મલકા બહાર મંજીલ ખમંજીલ ચલી આતી હય ઓર સુનતઝર હય કે નામા મય ખુવારકા ગીરફતારી લશકરે હરીફકા આય તો મય જલદી બકર સર સખકે કાહું ઓર અફરાસીયાખકો લેખું યહાં તક કે એક દીન જંગલ સખઝા ઝાર મંચ ઉતરીથી કે કઇ લોગ રોતે પીટતે ભાગે હુવે આકર પોંહચે બહારને ફરયાદ સુનકર રૂખરૂ ખુલવાયા ઓર હાલ પુછા ઉનહુને હાલ બરદાદી લશકર ઓર મય ખુવારકા મારા બના ખ્યાન ક્રીયા બહાર પેહ કયફીયત સુન કર ઝદ હો ગઇ ઓર ગુસ્સેસે હાથ કાટને લગી ઉસી વક્ત તાઉસ પર સવાર હુઇ પોહ તાઉસ હમરહે સીમુર્ગ થા સવારી વગયરા સખ છોડ દી ઓર તાઉસ પર બયઠ કર રવાના હુઇ ફેજકે સરદારને બે બહાર કો બતે કે ખા ઉસી વક્ત નક્કારા કુચકા બઢતયા ઓર સાહેર જલ્દ જલ્દ સવાર હુવે મગર બહારને અફસરૂસે કહા મંચ આગે બતી હું તુમ પાંગ કોઅ જખ લશકરે મેહરખી બાફી રહે વહાં ઠેપેરના મંચ બકર ઉનકા ખાતમા ક્રીયે દેતી હું લશકર લેબનેમંચ કબાહત હય કે અઇયાર લશકરમંચ પેહછાને નહીં બતે હંચ ઓર વોહ લશકર યુ' મંદ મીલકર આફત બરપા કરતે હય મંચ ખડે ખડે સખકો ગીરફતાર કરકે ચલી આઉંગી પેહ કેહકર દો ચાર કનીઝું જલ્દીસું અનીસુંકો લેકર રવાના હુઇ યહાં બારગાહ મેહરખીમંચ સામાને અશરત મોહઇયા હય હરએક અયશે તરખ બયઠા હય મગર મેહરખી અદેશેમંચ શી કે મયખુવાર સીપે સાલાર બહારકા મારા ગયા હય વોહ ઝુર આયગી બમેશ મયાયગી ઉમરૂખી સુન ચુકાથા કે મયખુવાર પેહલે બહારસે આયાથા વોહ કતલ હુવા હય અખ કોઇ દમમંચ આયા ચાહતી હય યહાંસે નીકલ બના ચાહીએ ગરઝકે ઉમરૂને કહા મેહરખીસે લો ખુદા હાશીઝ હય મંચ બતા હું તુમ હરએક બલાસે સખ ઇસ તકલાલસે દામન ન છોડના ઓર ગબરા ન બના બહારકે આનેકી ખબર હય મેરા ઠેહેરના મુનાસીખ નહીં પેહ કેહકર બારગાહસે નીકલ ગયા ઉમરૂકે બનેસે ઓર લી અઇયાર જંગલકી તરફ રવાના હુવે ઓર મેહરખી દે સેહેર બહારમંચ મસરૂક હુઇ ઇસ અરસેમંચ ચકાયક સર્દલવા ચલી ઓર ખુદ બખુદ તમામ મેહરખીસે લશકરમંચ ગુલ પડ ગયા બહાર આઇ બહાર આઇ મેહરખી ઓર તમામ અફસર બારગાહસે નીકલ આએ દેખા રૂખરૂ લશકરકે તાઉસ નસ-

રીને બાલ ફલકપર થરરા રહા હય ઓર મલકા બહાર ઉસપર સવાર હય જખ સખ બારગાહસે ઓર લશકરી બયમે' અપને અપનેસે બાહીર નીકલ આંખે ઓર એક જગેહ જમે હોકર સુરતે ઝેખા ઓર તીલસમેને જહાંઆરા બહારકી દેખને લગે ઉસવકત બહારને કુછ સેહેર પડકર દસ્તક દી કે બહારકી જાનીબસે ઘંધોર ઘટા ઉઠી મેહ-રૂખ ઓર તમામ લશકર સેહેર પડ પડકે દસ્તક દેને લગે મગર તુરફ તુલસમેનમંથ ગુબાર ઝદ રંગકા ઝમીનસે ઉઠા કુલ લશકરકી આંખે બંદ હુધ ઓર ઘટા હર સીમત છા ગધ ફીર જો મેહરૂખ વગયારકી આંખ ખુલી તો દેખા કે હર તરફ બાગ, ખડે લાસાની લગે હંથ બાદે સખા ઝુમતી હુધ ચલતી હય ઓર એક ગઝ ભરકા હીસાર ખીલ્લોરકા કોસુતક સામને નઝર આતા હય કીસ લીએ જુસવકત આંખે સખ લશકરકી બંદ હુધથી તો મલકા બહારને એક તખ્તા કાગઝકા અપની સેહેરકી ઓલીસે નીકાલકર ઓર કલમ દાવાત લેકર ઇસ તખ્તએ કાગઝપર એક તીલસ્સમ લીખા કે વો તખ્તએ કાગઝ એક બાગ, બનકર તધ્યાર હો રહા હય ચેહ ઇસ લીએ તીલસ્સમ ખનાયા હય કે જો અંદર ઇસ બાગકે આયગા વોહ હયરાન હો જાયગા ઓર તખ્તએ કાગઝપર બાગ ચેહ બનાય! હય ઇસમંથ કોઈ સુરંગ નહીં લગા સકેગા અલગરઝ બહારે બદુ અપને તાઉસકો ઉઠાકર અંદર ઉસ બાગકે ચલી ગધ ચેહ દેખતેહી તમામ લશકરી ઓર મેહરૂખ ઉસી બાગકી તરફ યાને અંદર ચલે અંદર બાગકે ચખુતરા ખીલ્લોરકા રાસર તુરકા બના હય ઓર નીચે ઉસકે ફર્શ કીમખુવાબકા ખીજા હય નાઝનીનાને કમર પચકર જાગો ગુબુ લેકર હાઝીર થી મલકા બહાર કુરસી જવાહીર નીગારપર બયલી હય ઓર છડી જવાહીરકી હીરે જડે હુવે હાથમંથ હય ગુલ દસ્તે વ લખલખે રખે થે બહારકી સુરત ઉસ વકત ગુલરૂખાં ગુલશને રોઝગાર હઝાર જનસે તસદ્દુક ઓર નીસાર થે ઝલીખાને ચેહ સુરત ખુવાબમંથ ન દેખીથી ઇસ બાગકી બહાર ઓર શકલે બહાર દેખકર મેહરૂખ ઓર શકીલ ઓર અસદ ઓર મેહજબીન ઓર નાફરમાન ઓર સુર્ખસુ ઓર માહબદુ ઓર દીલારામ ઓર સરદાર સખ પુકારે.

અબયાત.

કહાં ગુલ ઓર કહાં મરતબા ખાકકા-કાં મંથ કહાં સામના નારકા

મૈરેખત બરગશતાસે હય બઈદ-કે દેખુ' મંથ આંખુ'સે ચેહ રોઝે ઇદ

અથ મલકા બહારે હમ લોગ આપકે પરવાનાવાર શમએ રૂખ,સારપર આશીક ઓર નીસાર હંથ હમારે હાલે ઝારપર રેહમ ફરમાઈએ.

નઝમ.

દરબદરખાક બસર હોગએ રૂસવા હોકર-કયસે બરખાદ હુવે આપકે શયદા હોકર આઇએ આપએ હમ ખાકનશી'નુ'કી તરફ-ફર્શ બન જાએ' અલી કામને સેહરા હોકર સમ્રા હોસો ખીરહ તાબો તવાં લોગએ આપ-દીલ તડપતાહય ચહાં સીનેમંથ તનહા હોકર

ચોદવાં સાલ ખુદા ખેરસે કાલે તુમપર-ઘટને લગતા હય મહેચાર ફહ પુરા હોકર
 અય મલકા હમે અપની ગુલામી ચોર કનીઝીમંય સરફરાઝ ફરમાઈએ મલકા
 બહારને કુછ ઉનકે હાલ પર એતેબાર ન કીયા ચોર એક ગુલદસ્તા ઉઠાકર ઉનકી તરફ
 ખીંચ મારા પ્રીર સબકી આંખે બંધ હોગઈ ઉસ ગુલ દસ્તેકી એક એક પંખડી અલગ
 હોગઈ ચોર પુલુકા ગજરા બન બનકર લશકરે મેહરૂબકે હાથુમંય પડ ગયા જબ
 ગજરે સબકે હાથુમંય બંધ ગયે ઉસ વકત સબ મીન્નતે કરતે ચોર કેહતેથે કે અય
 મલકા બહાર હમકો ઉમરૂ અઈયાર ચોર મકકારને બેહકાયા થા અબ હમારી ખતા
 આપ મચાઈ કરે ચોર હમ સબકો પાસ શેહેનશાહે અફરાસીયાબકે લે ચલે બહાર
 રને કહા અછછા તુમ મેરે પીછે પીછે ચલે આવ મંય તુમહે પાસ શેહેનશાહકે લે ચલુ
 ચેહ કેહકર તાઉસ પરસવાર હુધ ચોર બાહીર બાગકે નીકલકર ચલી સારી ખલકત
 ઉસકે પીછે દીવાનાવાર બેફારા શેએર આશકાના પડતી હુધ રવાના હુધ વે બાગે,
 સેહેર ઉસકે બનેસે ગાયબ હુવા લેકીન અઈયારાને લશકરને દુરસે સારે લશકરકે
 મસ્તાના રેવશપર બતે દેખા ઝંઝીલે અઈયારી બબઈ સબ એક જગેહ જમે હુવે બર્ક
 ને કહા ઉસ્તાદ મંય અઈયારીકો બતા હું ઉમરૂને કહા સાહેરા ઝબરદસ્ત હય તુમ
 ઉસપર ગાલીબાન પાસકોગે ચોર અગર તુમને ઉસે બેહોશ લી કીયા તો તુમ
 કતલ કરોગે ચોર લશકરકો છુડાવોગે ચોર મંય ચાહતા હું કે બહારકો ગીરફતાર
 કરકે અપના તાબેદાર કરૂ લેહાઝા અગર તુમ કતલ ન કરો તો બં કર
 અઈયારી કરો બર્ક ચોર સબ અઈયારૂને કહા ચે હમને ન હોગા ઉમરૂને
 કહા તુમ સબ ઠયરો ચોર આપ ઝંખીલ પર હાથ રખકર મોમીઝા તલબ
 કીયા કે યા જનાબે આદમ સપ્રીઉલ્લા અલી નખીખના અલેયહીસ્સલ વાતો વસ્સલામ
 મેરી સુરત દુન્યા મંય એક તીફલ ચાહદહ સાલાકી યાને સૌદા બરસકી હો બય
 ચેહ દુઆ માંગકર બમે હઝરતે ઇસહાક પયગમબર અલય હીસ્સલામકા નીકાલા
 છુસ મંય આખે જન્મત હમેશા ભરા રેહતા હય ઇસ આબ પાકસે સારે છુસમ કો
 તર કીયા પાની છીઠક તેહી સુરત બદલ ગઈ ચાને ઉમરૂકી શકલ એબા એક તીફલે
 ખુબ સુરત કે જયસી હો ગઈ ચેહ માલુમ હોતા થાકે અંગરખા ગુલનારકા પેહને
 હય તીન કમર મંય પટ્ટીયાં લગી હંય ટોપી ગોટા પટ્ટા લગા સર પર હય જવા-
 હીર ચોર ગોહર ઉસ મંય ટકે હંય બચન તેરે જવાહીરો તરફે કુલા કો કયા જેબે-
 હમચોજ તાલએ લાલો ગોહર કો દેખતે હંય-ગલે મંય તોક તીન્નતકે તેરા પડે હંય
 ઝાહીર હોતા હય કે તેરા બરસ ઉમર કે ગુઝરે હંય અબી ચોદવાં સાલ પુરા નહીં
 હુવા હય બે તોક મીન્નતકા પેહનાયા બતા હય મગર ચીત વનસે ઇસ તીફલે માહ
 તીલઅત કે ગોયા આશીક મીબઝી પચદા હય.

ખયત.

અસીરી ઇશક કો મંજુર થી મેરી લડકપન મંય-પીનહાયા તોક મીન્નતકે બહાને મેરી ગરબન મંય

પાયબામા અતલસકા પાઉં મંચ જુતા ભારી પેહને કે હમે રફતાર હરએક દેખ
કર કહે કે સોલી ભાલી સુરત રૂબસાર નાજુક કુલસે હુરનો અઘા મંચ ચગાના
ઝમાનાં બસુ જીબ ઇસ.

ખમસા.

દેખે બુલેખા ગરતો ઝેહો જાય બે ખુદ દેખ કર-ચુસકો કેહને હંચ હસીં લેકીન ન હોગા ઇસ કદર
ઇનસાનતો કયા સીઝ હય પરચું કે ચહાં જલ જાય પર-હરગીઝ નયાયદ દર નઝર સુરત ઝરોયતે ખુબતર.

શમશેની હાનમ યા કમર યા ઝોહર એ યા મુશતરી.

ઇસ શીકલ મર ગુબ પર દીખાને કે લાયક હુવા ઉસ વક્ત બહારકી સવારીસે દો
કોસ આગે નીકલ ગયા ઝોર એક જંગલ પાકીઝ રોઝએ રીઠવાં દેખકર એક દરખત
કે નીચે ખડા હુવા આંખે બંધ કરલીં ઝોર બંદ અંગરખે કે ખોલહીએ ટોપી ઉતાર
હાલી ઝોર હાથ કાનપર રખકર તાને મારના શુફંકી ઝોર અશઆર આશકાના ઝોર
ગઝલ પુર મઝસુન તારીફે મેહબુબ ગાને લગા ઝોર રોતા જાતાથા કે.

ગઝલ.

કુશતા એક આલમ હય ચશમે લોઅખતે ખુદકામકા
ઉસ્ત ખુવાનું મંચ મઝ પાતે હંચ સગ બાહામકા
અચ તપે ગમગોર મંચ લે ચલ જવાની મંચ મુઝે
દો પેહર હય મોસમે ગરમા મંચ વક્ત આરામકા
તખતએ મઈયત ફીરાકે ચાર મંચ મેઅરાંજ હય
વહી આના જાનતા હું મોત કે પયગામકા
બાદશાહી હય ગદાઈ કુચએ મેહબુબ કી
ઝેરપાહર એક કદમ હય યાં મેહલ આરામકા
ગેસુઉને કર દીયા દો ચંદ હુસને રૂએ ચાર
નુર હોતા હય ઝીયાદાતર ચરાગે શામકા
અરસ એ રૂએ ઝમીં હો જાય દશતે કરબલા
ચારકો મેરે ઇરાદા હો જો કરલે આમકા
સેકડું હી દીલ હંચ મીસ્લે માહીએ બેઆ બો સચર
ચારકા ચાહે ઝનખરાં બી હય ચશમા હામકા
હય સીયા મસ્તી મંચ અપને આલમે દીવાનગી
હલકએ ચશમે પરીખત હય હમારે જામકા
ચાહ જો આયા તવાફે કાઅબે મંચ આતીશ દો ચાહ
હાલ બહતરથા કતાં સે જામાએ એહરામકા

બહાર કચદીશું કે લીએ ચલી આતીથી જબ કોઈ આધા કોસ દો મુકામ રહા
કે જહાં ઉમર ખડા ગા રહાથા ઉસને સદાએ દીલકશ સુની કલેબ થામ લીયા ઝોર

એ કરાર હોકર અપને તાઉસકો ઉઠાયા ઝોર ઉસી સદાકી તરફ ચઢી કીસ લીએ કે જયસે ચેહ સયર આગો બહાર કા કરતી હય વયસેહી ચેહ રંગીન મીઝાઝ ઝોર ઇલમ સુશીકી મંચ દબલ રખતી હય ગરબ કરીબ ઉમરૂકે પોંહચી અબળ કચકીચત દેખી કે એક લડકા હસીન ઉઠતી જવાની મેહબુબ લાસાની શાળે દરજત પકડે આંખે બંદ કીએ ગા રહા હય ઝોર ઇસ તરહ તરાતુમ સરાહય કે ઉસ જગેહ કે કુલ જનવર શશદર ખડે હંચ કોઇ તાઝોર ઉસકે બાઝુ પર બયશ હય કીસીને સરપર આશીયાના કીયા હય કોઇ દાથ પર મસકન ગુમી હય મગર ઇસ લડકે કો અપની ધુન મંચ કુછ ખબર નહીં હય કાતુ મંચ બાલે પડે હંચ બાઝુ બંદ જવાહીરકે બંધે હંચ ગલે મંચ હંચકલ યુશતુમા પડી હય હાપુ મંચ મેહંદી લગી હય ચેહરા ચાંદવી રાતકા ચાંદ હય ખસકે પોહ બી રૂબરૂ ઉસકે માદ હય લેબાસ પુર તકલ્લુફસે આરાસ્તા હય ચેહ માલુમ હોતા હય કીસીકા લાડલા બેટા હય બહાર કરીબ ઉસ ગુલે રૂબસારકે ગઇ ઝોર પુકારકે પુછા કે સર્વકા મત તુ નવ નીહાલ કીસ ગુલશને શાદાબકા હય કે ઇસ તરહ ઇસ દશ ને પુર ખગર મંચ ખડા હય તેરે ગા બાપકા કયા પશ્ચરકા કલેબ હય.

અબયાત.

ઇસ વક્ત કહાં ઇસ દશન મંચ આ હુવે જલ વગર અય યુને હુરે લીકા
મેરી જન હય જતી ઘરાએ ખુદા કુછ કેહતો ઝરાતુ હાલતો દીલ
ન ફક્ત તેરી બુદ્ધ હયદામે ખલા ન ફક્ત તેરીખાલ હય હોશે રૂખા
હંચ અશવએ ગમઝ એ નાઝોઅલા સખી બાધે કમર પએ ગારતે દીલ

ઉમરૂને ચેહ સદા સુનકર આંખે ખોલી ઝોર સેહંમ કર બહારકી સુરત દેખી ઝોર હાથ બાંધ કર સલામ કીયા ઝોર કહા મંચ જાતા હું સુએ માલુમ નથા કે ચેહ જગેહ આપકી હય બહારને દેખા કે તુએ દેખકર ઉસકા રંગે ઝર્દ હો ગયા હય ઝોર બ સખબ બચપને કે ડર ગયા હય ચેહ સમજ કર અપને તાઉસ પરસે કુદ પડી ઝોર કરીબ આને લગી ઉમરૂ હાથ જોડતા હુવા રોતા હુવા પીછા હટને લગા ઝોર કેહતા થા કે સુજસે કુસુર હુવા અબ કમી ચહાં ન આઉંગા બહારને દીલસે કહાકે હય હય ચેહ ખીલકુલ ના સમજ હય નહીં માલુમ કયું કર ચહાં આયા હય ખસ ઉસને ચુમકાર કર કહા કે મીયાં ડરો નહાં હમ તુમહે પ્યાર કરેગે તુમ કીસ કે સાહબ ઝાદે હો ઉમરૂ ચુમકારનેસે બહાર કે ઠયરા ઝોર ઇંદઝાકર બોલા તુમ હમે બાજુ અમ્માને મારા હમ ચહાં ભાગ આય હંચ જબહી મંચ હયરાનથી કે ચેહ બચ્ચા જંગલ મંચ કયું ખડા માલુમ દીયા કે ચેહ મારે ડરકે લાગા હય ખસ ઉસને કહા નહીં નહીં તુમ ખોફ ન ખાવ હમ તુમકો ન મારેગે ઉમરૂને કહા સામરીકી કસમ નહીં મારેગે બહારને કહા સામરી કસમ કુછ ન કહેગે ઉમરૂ આગે ચંદ કદમ ખડા ઝોર ફીર સેહંમ કર પીછે હટા ઉસ વક્ત બહાર સોચી કબખત ઉસકે

ઉસકે માં આપને અચસા મારા હય કે લડકા સેહ મા જતા હય ચેહ તસવર કર કે એક શલહસ્તા બોહત ખુશ રંગ ઓર પુર બહાર ઓલીસે નીકલા ઓર કહા ચેહ લોગે ઉમરને કહા કે ચેહ સાહેરા હય સેહેર કર દેગી તો કુઝ ન બનેગા શલ હસ્તા દેખતેહી હંસ કર બોલા કે હાં લેંગે બહારને શલહસ્તા છુપા લીયા ઓર કહા આવ હમારે ગલે મીલ જાવ તો હે ઉમર હોડકર ગલેસે લેપટ ગયા ઓર કહા વોહી કુલ દો બાજી લાવ વોહી દો બહારને દોનું ગાલું પર બોહત ખ્યાર કીયા ઓર કહા ચલ મંચ તુઝે અપના બેટા કરંગી ઉસને કહા બાજી અમમા કયા તુમહી હો બહાર બોલી કે હાં ઉમર ગોયા હુવા કે પ્રીર હમે પુલ દો બહારને પુછા બતાવ તુમહારા ઘર કહાં હય ઉમરને કહા હમારા ઘર બોહત દુર હય દેખો વોહ સામને જો દરખત હય અસ ઉધરહી મારા મકાન હય વોહ દીખાઈ દેતા હય બહારને કહા ચલ જુઝે લો ઇનકા ઘર ઇતના કરીબ હય કે સામને દીખાઈ દેતા હય ચેહ ખાતે હો રહીથી કે ખુવાસે ઓર અનીસે બહારકી આકર પોંહથી ઉનર ઉનહેં દેખકર બહારકી ગોહસે તડપકર નીકલા ઓર બોલા કે હમ જાને હંચ બહારને અપની ખવામુંસે કહા તુમ જાવ અચ્ચા ડરતા હય મંચ આતી હું ખવાસે આગે બડ ગઇ ઓર બહારને કહા મીયાં બાજીકો અકેલે છોડ જાવગે ઉમર બોલા પ્રીર કયા તુમહારે ઘર ચલે બહારને કહા હાં ઉમરને કહા હમે હરન પકડ દોગા બહારને પુછા કે હરન કયા કરોગે ઉમરને કહા અથ બાજી હમારી બાજી અમમા એક દીન કેહનીથી કે હમ જો અપને લઇયા કીશાદી કરોગે તો હરનકા ગોશત પકાએંગે હમને ગુન રખખાયા અજ જો જગલમંચ લાગકે આએ હંચ તો હરન લેતે જાએ અમમા ખુશ હોગી હમારા ખીયાહ કર દેગી બહાર ખુબ હંસી ઓર કહા તુઝે જોડકે મીલનેકી બડી ખુશી હય અગર તું મેરા બેટા બનેગા તો શે-આદી કોઇ ખીયાહ લાઉંગી તું અપને બાપકા નામ બતા મંચ ઉસે ખુલવાકર માંગલું ઉમરને કહા હમારે અખખાકા નામ અમીરજાહુ ઓર હમારા નામ મુલરંગજાહુ બાજી હમારે ઘર ચલો બહારને કહા તુમહેં ઘર અચ્છી તરહ ચાહ નહીં હય તુમ હમારે ઘર ચલો મંચ ઘર તુમહારા લોગુંસે હુંડવાકર તુમહારે બાપકો ખુલવા ભેજુંગી ઉમરને કહા અચ્છા હમે ગોહમંચ લેલો ઓર ચલો બહારને ઉસે ગોહસંચ લેકર તાઉસપર બેઠા લીયા ઓર લેકર રવાના હુઇ બહાર કે હુકમકે સુજીબ લશકર ઉસકા પાંચ કોસ કે ફાસલે પર આકર ઉતરા થા બહાર કઇ કોસતો આહી ચુકીથી થોડેહી અરસેમંચ દાખીલે લશકર હુઇ સરદારને ફેજાકો ખુલાકર હુકમ દીયા કે લશકરે મેહરખ મેરે સેહેરમંચ ગીરફતાર હોકર આયા હય જાજ તક ગજરે ઉનકે હાથમંચ અંધે રહેંગે હોશ ન આચગા લેફીન ખર એહતીયાત તુમ લોક પેહરા કરલો કોઇ ઉફતાહ તાકે ન પડે ઓર કનીજીકો હુકમ દીયા કે અંદર બારગાહકે સખ સામાને અશરત મોહઇયા કરકે તુમ સખ બાહેર બારગાહકે આજકી રાત રહો ખબરદાર કોઇ અંદર બારકે ન આએ કે અઇચાર તુમ મંચ મીલકર ચલે આઇએંગે દીન થોડા રહા હય ઇસ વકત

લશકરે મેહરૂખકે સર ન કટેગે કલ સુમેક સખકો કલ કડંગી ઓર આજ થકી હુઇ બી હુ' ગીર્દ મેરે બારગાહકે બી કોઈ ન રહે મંચ અપની હીક્ષાત આપ કરલુ'ગી કનીએ ચેહ હુકમપાકર મસરૂફે કારોબાર હુઇ ઓર ફોજને બાકર લશકરે મેહરૂખકો ઘેર લીયા પેહરા મુકરર હો ગયા ઉંચર ખવાયુંને મસનદપર ઝર બીઝાઇ પલંગ ડી જવાહીરકી આરાસ્તાકી કુલુ'કી ડાલીયાં ખુશરગ નીરાલીયાં લગા હી કીશની શરામે નાખકી કામે' ગઝક કબાખકો રખલી ખાસે કે ખવાન ચુનરીએ ઇતરદાન પાનદાન રખકે આપ સખ બાહેર બારગાહકે ચક્કી ગઇ ઓર મત્રકા બહાર ઓર ઉમરૂ હાખીલે બારગાહ હુએ પરદે બારગાહકે ફરરાશુંકે ઉઠવાં દીએ ઓર કહા શામ કરીખ હય તુમમી અખ રોશની કરકે બાહર ચલે બન ફરરાશુંકે નીનડીસે રોશની કરદી ઓર ચલે ગએ સીર્ફ બહાર ઓર ઉમરૂ તનહા રહે ઉસ અમનાએમંચ વેહ દીન તમામ હુવા.

નઝમ.

દીખાયા માહ ને જખ રૂએ પુરનુર-ધુવેકી તરહ ઝુલ મત હોગઈ દુર હુયા ગરદુ'કા તખત આપે તુની-ફરોગે માસે નુરે તજદલી વોહ સખ થી રોઝ રોશનમે બી મેહતર-ખસાને મેહર થા હરએક અખતર ઉમરૂકા બહારને મેવા ઓર મીઠઇ ખીજાઇ ખાનેકે લીએ ખાસા વ તઆમ લગીઝ સામને રખ્યા ઉમરૂને કહા મંચ ખાના ન ખાઉંગા ગરઝકે મેવા ખાયા ઓર બહાર ખાના લોશ ફ માકર મસનદપર ખચહી ઓર કહા મીયાં સાહબઝાદે કુછ ગાવ ઉમરૂને કમરસે ખંજરી નીકાલી ઓર ખજાને લગા ઓર કલી અશઆર મઝાઝીન ઇશક અંગેઝ ઓર કબી મહાજરત આમેઝ ગાતાથા.

ગઝલ.

હેખો અચ્છા નહી' નઝરૂંસે ગીરા ના દીલકા-દોનુ આલમમંચ રહેગાં ન હીકાના દીલકા બાલે હંસકર બે કહા રોકે ફસાના દીલકા-દીલલગો સમઝેથે કયા આપ લગાના દીલકા કબી તડપાકે કબી દેકે તસ્લી ઉનકો-રોઝ આકર નએ પેહલુસે સતાના દીલકા કુચએ ઇશકમંચ ઊસ દીનસે કદમ રખ્યા હય-કહી ખોના હમે' દીલકા કહી' પાના દીલકા એહલે દીલકે લીએ રાહત નહી ઇસે બકકર-ઊસકો સથઝા હય વોહ બેદરદ દુખાના દીલકા ઉઠ ચલા જખ કોઇ પેહલુસે વહી' દેખલીયા-ચલને શીરતે કીસી બનીખ નઝર આના દીલકા કામ કુછ ઓર નહીં ઉસકે શીવા આશીકકો-આપ છુટનાકે મોહખનમંચ મીલાના દીલકા આપ ઓર આકે કરે' ગર્મ મેરે પેહલુ'કો-અયસે પેહલુ'સે હય મંજુર જલાના દીલકા ઇશકમંચ હમ ચેહ નસીહત કીએ રખતે હંચ જલાલ-રાઝઢાંકોહી ન તુમ લેહ બતાના દીલકા

ઉસ વકત ગીર્દ બારગાહ બહારકે બનવરાને સેહરાઈ મેહવે હોકર ચલે આએ ઓર હવા ચલનેસે થમ ગઇ સમા ખંધ ગયા બહાર ઝર ઝર અખ્ર નવ બહાર રોને લગી ઓર તાલ મુરપર બેકાર હોકર હસરતસે મું તકતીથી બાહ પેહેર બરકે ઉમરૂ ખામોશ હો અયા બહાર ખેતાબ હો ગઇ ઓર કેહને લગી મીયાં સાહબઝાદે કયું

મુઝે ઘાયલ કરકે તડપતા છોડતે હો અજી કુછ ઓર શગલ કરો કે ચેહ બને હઝી તસકીન પાએ ઉમરૂને કહા મેરે સર મંચ દરદ હોતા હય બહારને ખીયાલ કીયા કે અગર એક જામ મઝે ગુલશુ ઇસકો પીલાહુ તો ઉસકે નીચે મંચ ખુબ કય કીયત દીખાયગા બસ ઉસને સાગર શરાબ સે ભરકર કહા હો મીયાં શરબત પીતો ઉમરૂને કહા ખુબ કીયા હમ નહીં જાનતે હંચ ચેહ શરાબ હય હમારે ઘર મંચ બી સબ પીતે હંચ લાવ હમ બી પીએ બહારને કથતી હાઝીર કી ઉમરૂને અપને કાયદે કે સુજબ મયખાના આરાસ્તા કીયા ઓર ગુલાબ શુકા ગુલદસ્તા બનાયા સુખ શીશીકે બરાબર સબજ કંટર લગાયા બહાર બોહત ખુશ હુઈ ઓર દીલસે કહા ચેહ લડકા કીસી ઉબુલ અઝમ કા માલુમ હોતા હય લેકીન ઇસ ઉલટ ફેર કરને મંચ ઢાઝએ બે હોશી ઝેંકદી ઓર કહા અય મલકા તુમ પેહલે પીયો મીરમજલીસ હો ફીર હમ પીએગે બહાર ઉસકી શાયશ તબી પર આફરીન કરને લગી ઓર ઉમરૂને જામ સામને કીયા બહાર સાગર લેકર પી ગઈ ફીર દુસરા જામ ઉમરૂને પેશ કીયા કે તનહા જામ નહીં પીતે હંચ ઓર ઇનકાર મયકશી સે ઝેખા નહીં બાહ હો ચાર સાગર પીલાનેકે ઉમરૂને હો જામ નીગાહ બચાકે અપને ગીરેબાન મંચ ઉઠેલ લીએ કે બહાર કો માલુમ હોકે ખુદ બી પીતા હય ઓર ફીરબાંસરી લેકર બજાને લગા ઓર ઉસવકત બહાર અયસી મસ્તશી કે બારબાર ગુલાબીકા મુંઢચુમ તીથી ઓર મસ્તી મંચ આકર ખુદ બી ગાતી થી દીનો દુન્યા ફરા મોશ થા. હરદમ નોશા નોશ થા ઓર ઉમરૂગા રહા થા.

ખમસા.

શરાબો મીના વ જામ સાકી—બહાર બાગઅથ્ર બર્કે બારાં
સબ એકહી હંચ અબ આજ બાહમ—હુવા હય તકદીરસે ચેહ સામાં
ફલક જુઢાઈ કી ઘાત મંચ હય —મેહલ દુઆ કર રહે હંચ ચારાં
હુઈ હય મુદત મંચ વસ્લકી શબ—નહશી તક હો સેહેરુ નુમાયાં
કરૂં મંચ અપને ઝુકા કે સરકો ખુદાસે તુ અય સનમ દુઆકર

ચેહી સોહબત નોશાનોશ કી શબ ભર રહી ઓર બહાર કો અપને તનો જાનકી ખખર નથી યહાં તક કે માશુકએ સીપેહને મશારીક મેહરાએ પુરનુરસે ખીલવ તે શબકા દીવાંચા ઓર મેહફીલે અંજુમને કોકબ કો બરખાસ્ત ફરમાયા.

નઝમ.

શબહુઈ આખીર નુમાયાં હોચલે આસારે સુખ્હ-આતીશે ખુરસીદ નેકી ગરમીએ બાઝરે સુખ્હ રૂએ શેશન સે ઉઠાયા મેહર ગરદુને નકાબ-મરદમાહેં દેહરમંચ મસરૂફે કુરો બારે સુખ્હ

ઉમરૂને દેખાકે બહારબહુ મસનંદપર બેહોશ પડી હય પાય જામા રાતુ તક ચડા હય દોપટડા કહીં પડા હય સીના ખુલા હય ઉમરૂને ઝખાન નીકાલ કર સોઝનસે છેદી ઓર ઉઠાકર સુતુનકે ખયમે સે બાંધા ઓર ફલીતા ઢાઝએ બેહોશી દફે કરને કા

સુલગા કર સુગાયા બહાર કે ઈક આઈ ચોર હોશીયાર હુઈ ઉમરૂને સલામ કીયા
ચોર કહા બાલુ તુમને હમે હરન નમંગા લીયા. બહારે કે અબ તક વોહી ખયાલ
વ શુબા યા ચાહા કે જવાબ દે લેકીન ઝખાન મુંહસે નીકલી હુઈ ચોર છીલીથી બોલા
ન ગયા ચોર સારા નીશા હરન હુવા ગભરાકર ઇશારે સે પુછા કે ચેહ કયા માજરા
હય ઉમરૂને કોડા ઝખીલી સે નીકાલા ચોર મારના શુરૂ કીયા ચોર કહા મનમ શા-
હાન અઈયારાને આલમ તરાશ'દએ મુનકરાં વ સર પરી'દએ સાહેરાં

કહા ઉસ્તાદે અઈયારાને આલમ-સારાપા ઢાનીશ અકલો ફેહેમ.

બેહરે કીશવર બલાએ બા'કુદદાર-ઉમરૂ આશાહ અઈયારાને અઈયાર

અય બહાર દેખા તુને કુદરતે પરવરદીગર કીસ તરહ મંચને તુએ અસીર કીયા
ચોર સુરતે ઇતાઅત બાન બચેગી વરના કોઈ દમ મંચ રવાના સુલકે અદમ હોગી
બહાર અઝ બસકે હયરત સે ર'લુદા હોકર આઈ થી ચોર તીલસ્સમ સે બાહર બાનેકી
આઝમથી ઇસ સખબ ઇશારે સે કેહને લગી મુએ રેહા કરદો મંચ ફરમાં બરહાર હુઈ
હુ' ઉમરૂને ફોરન સુઈ ઝખાનસે નીકાલ કર બોલ લીયા બહાર છુટી ચોર સોચને
લગી કે ઇસ અઈયારાને મેરે સાથ ઇસ તરહ ફરેબકી યા ઉસી તરહ મંચ બી કળા કરૂં
ચોર દુસરે ઇસે લીયાકત કયા હય બે તુઝ અચસી સાહેરા ઇસકી એ તાઅત કરે ફીર
હય તો મલકા હયરત અપની બેહન હય ઇસે ઇનહોરાફ અચ્છા નહીં ચેહ સોચકર
ઉસને ઉમરૂ કી બનીબ નીગાહે કેહેર સે દેખા ઉમરૂને કહા મંચને તેરે ઇશારા કરનેસે
એતેબાર પર રેહા કીયા લેકીન ચેહ ખીયાલ ન કરના કે અબ મંચ રેહા હો ચુકી હુ'
મેરા ઉમરૂ કુછ નહીં કર સકતા ઇમાનસે ઇસ તરહ માર ડાલુંગા જયસે કોઈ મછછર
યા ચી'વટી કો માર ડાલતા હય બે કુછ તુજસે ઇસ વકત હો સકે કુસુર નકર બલકે
અપને સાહેરૂં ચોર મદદગારૂં કો ખુલાલે ઉમરૂ ચેહ કેહકે બાહર બારગાહ કે નીકલ
આયા ચોર ઉસને નારા કીયા કે લેના લેના ઇસ ચોર કો સાહેર હોડે ઉમરૂને મંદી
હઝરત ઢાનીયાલ કી જુસકા ઝીક પેશુતર લીખ ચુકા હુ' નીકાલી ચોર છતરી કી તરહ
ચોડકર બચઠ રહા બહાર ચોર સખ સાહેરૂંને આકર ઘેરા ચોર કહા અય મકકાર
અબતું કહાં બચગા ચેહ કેહકર બહારને એક ચલહસ્તા ઉમરૂ પર મારા ચાર તરફ
તખ્તે લાલા વ નાફરમાન કે લગગએ ચોર આલમે બહાર પચદા હુવા મગર ઉમરૂ
મંદી મંચ બચઠા રહા કુછ સેહેરને તાસીર નકી કયું કે મંદી કી ચેહી ખાસચત
હય ચોર ઉમરૂ જહાં ઇસ તરહ મજબુર હો બતા હય વહાં તખ્ત રૂકાત સે કામ
લેતા હય સાહબ'કરાને કસમ લેલી હય કે કીસી કો ગલીમ ચોડકર યા મંદી ખડી
કરકે કતલ ન કરના કીસ લીએ કે બશર હીસે બશરકા કામ લીયા ચાહીએ મરદાને
હાકીમ કો એખા નહીં કે કીસીકો મજબુર કરકે કતલ કરે ખુલાસા કલામ જબ ઉમરૂ
પર સેહેરને તાસીર નકી ઉસવકત બહારને કહા તુમ ઇસે ઘેરે રહો મંચ બાકે પકડે
લાતી હુ' ચેહ કેહકર અંદર મંદી કે કદમ રખખા ઉસવકત સર નીએ ચોર ખાઈ ઉપર

મંદી કે દરવાજે પર લટક ગઇ ઉમરૂને છ કોડે મારે કે ચેહ નાચુક અંદામ તડપ ગઇ ઉમરૂને ઝંખીલ સે ચાર પરીયાં નીકાલીં ઘોર એક પલંગડી જવાહીર કે પાયુકી નીકાલ મંદીસે બરાએ મોજગા કહા કે મીસ્લ ખયમે'કે બડબા બ હુકમે ઇશાદ મંદીને હયખત ખયમે' કી પચઠા કી કે કલસ ઉસપર ચાકુત કે જડે થે ઘોર પરડે જવાહીર કે થે ઘોર ઉમરૂને પલંગડી બીછાઇ પરચુ'ને ફર્શ. આરાસ્તા કીયા ઉમરૂ પલંગડી પર લેટા પરયાં હાથ પાઉં દબાને લગીં ઉમરૂને હુકમ કરદીયા કે માં બ દબ-લતને રાત ભર આરામ નહીં લીયા ખબરદાર બેદાર નકરના ચેહ કેહકર આંખે બંદ કરલીં ઉધર સાહેરૂને ભે બહાર કો લટકતે દેખા સેહેર કરકે છુકાને આંખે ભે આયા ઉલટા લટક ગયા ઘોર સેહેર ભુલ ગયા પરીને ઉમરૂ કો બેદાર કરકે અરઝ કીયા કે કોઈ આયા હય ઉમરૂ પરીપર ખફા હુવા કે કેહદીયા થા મુઝે ન જગાના ઘોર મુઝે જગાદીયા ઘોર ઉકર કોડા સાહેરૂ પર મારના શુરૂ કીયા ઉનહુ'ને ફરયાદ કરના હુહાઇ દેના શુરૂ કીયા ઘોર સાહેરૂ ભે બાહર ખડેથે વોહ સેહેર કરને લગે કીસીને સેહેર કીયા કે ફરયાએ આતીશ પચઠા હુવા ઘોર મંદી ઉસ મંચ ગરક હો ગઈ ઇસ કદર આતીશને મીસલે આગકે તુ ગયાની કી લેકીન મંદી કો કુછ તુકસાન ન હુવા જખ આગ કો સાહેરૂને ઇસ ઇરાદે સે કે ઉમરૂ જલ ગયા કે નહીં છુકાયા દેખા કે ઉમરૂ ઇસી તરહ સાહેરૂ' કો મારપીટકર રહાહય ચેહ દેખકર સેહેર કરને લગે કબી પથ્થર બરસા કર મંદી કો છુપા દીયા કબી પાની મચ સેહેર કરકે ગરક કર કીયા ઘોર તલવારૂ' સે મંદી કો કાટને કાકરહ કીયા લેકીન કુછ ન હુવા ઘોર ભે અંદર ગયા ઉલટા હોકર લટક ગયા ઉસ વકત ઉમરૂને બહારસે કહા કે અય મલકા અગર મંચ આહતા તો તુમહે' પેહલેહીં અધ્યારી કરકે ગીરફતાર કર લેતા લેકીન મેરે આકાકા હુકમ નહીં હય કે ઇસ તરહ કીસીકો હિલાક કરૂં હાં તુમ લોગ સાહેરી કરતેહો ઇસવાસ્તે હમલોગ અધ્યારી વ મક્કારી કરતે હંચ અગર તુમ લોગ મરદાનગી મીસ્લે પેહેલવાનુ'કે મુકાબલા કરો તો શાહઝાદા અસદ તુમસે લડે ઘોર ફીર હમ અધ્યારી ન કરે' અબલી લાઝીમ હય કે ઇતાઅત કરો વરના અય બહાર કસમ હય પરવર દીગારકી કલ કરકે સાફ મંચ ચલા બઉંગા કોઇ મેરા કુછ ન કરસકેગા બહારને કહા ખુવાબ મુઝે છોડ દીજાએ મંચ તાબેદાર હુ' ઉમરૂને મંદીસે હુકમ દીયા કે બહારકો છોડ દે હસ્મે ઇશાદ બહાર રેહા હોગઇ ઘોર મંદીમંચ હેરેર સોચને લગી કે બનદેના અપની બવારા કરૂં થા ઉમરૂકી ઇતાઅત કરૂં ઉમરૂને કીયાફેસે પેહલજાના કે બહારકો અબી તાબેદાર હોનેમંચ દેર હય ઉસ વકત કહા અય બહાર તુઝ જયસી મેહબુબા હસીના દાનીસમંહ હોકર ઝમરૂદશાહકો સીઝદા કરે ઘોર કુછ અપને અંબમકારપર ગોર ન કરે ચેહ બાત બોંહત દુર હય ઝમરૂદશાહ અગર કીસી તરહકી લીયાકત રખતા હોતા તો મુ' ફરખદર હાથસે હમઝા સાહબકરકે ભાગતા ન શીરતા બસ આગાહ હોકે ખુશબંદ ખાલીકે દો જહાં હય.

અબયાત

શહેલા શખીહે શરીકે લહુ-અલા અલ સમદ વહહહુ વહ હહુ
સમીઉન ખસીરૂન અલીમુન ખખીર-મુહીતુન અલા કુદરે શયઈનકદીર
કરીમો વહીદો ગકુરર રહીમ-હસીદો મજીદો અઝીઝુલ હકીમ
સફા ખખશ અફલાક શમશો કમર-મીયા ખખશતુરે ઝખીને સેહેર
ખુદાવંદ ઉલ્લામાદાનાએ અયબ-ખસર અઝ તુકસ મઈસરાએ ગયબ.

ફીર અયસે ખુદાવંદ ખાલીકે હકીકીકી ખંદગી છીડકર ઉશકે ખંદે યા ને લકા
કી પુરશીશ કરના એખા નહી ઇસ ખારસ્તાન કમકો કુમુરસે નીકલકર યુવશને હીદા-
યતકી શયર કરો લકા. એર અફરાસીયાખ ચંદરોઝમંચ જહન્નમમંચ ડાલે બયગે
ચેહ ખીયાલ બેખ હય કે લકા. બગા લેગા અત્રગરઝ ઉમરૂને અયસા કુછ વેહકાની
યતે પરવરદીગાર બ્યાન કીયા એર અપની શોકતે અઈયારી દીખાઈ એર અઝમત
અપની મંદી આસ્તાદા કરનેકી ખતાઈ કે બહારકે આઈ નખે દીલમે ઝંગો કુર્ફ દુર
હુવા કદબકો સુરૂર હુવા એર ગાનેપર બી ઉમરૂકે કરેફતા થી દોડકર કદમપર ઉમરૂકે
સર રખદીયા એર અરઝ કીયા કે મંચ એક કનીઝ નાચીઝ આપકી હુ' ઉમરૂને સર
ઉસકા સીનેસે લગાયા એર કહા અય મલકા મંચ અઝરહે અઈયારી તુમકો ખાલ
કેહતાથા અબ બી તુમ મેરી બેઉન હો ઇનશા અદલાહ દેખતા ઇસ તીલસ્મમંચ
કયા તુમહારા રૂતખા હોતા હય બહારને અરઝ કીયા મંચ બી કોઈ કુસુર બખાઝી
એર સરફરોશી મંચ ન કઝંગી અલઝરઝ ચેહ અહહ બાહમ કરકે મલકા બહાર મંદી
કે બહાર નીકલી એર અફસરાને ફેજસે કહા મયને ઇતાઅત ઉમરૂકીકી તુમ લેગ
અગર ચેહી નોકરી કરો બેહતર એર અગર તુમહે ઇતાઅત ઉમરૂકી મંજુર નહો તો
જીધર જ ચાહે ચલે બવ ગરઝકે કુછ ફેજ ને ઇકરાએ ઇતાઅત કીયા એર બહારને
કુછ સેહેર પડકર દસ્તક દી કે લશકરે મેહઝૂખ બે દીવાના હો રહાથા એર શેએર
આશકાના હર શખસ પડતાથા વો મોકુફ હુવા એર સખ હોશમંચ આએ એર ગજરે
પુલુકે ખંધેથે વોહ હાથુ'સે ખુલગએ અબ સાઠ હઝારકા લશકરબહારકા થા ઉનમંચસે
બે પેહલે કતલ હુવા એર મારા ગયા બાકી પંચાસ હઝાર સાહેરકે મુતીએ ઇસલામ
હુવા બહારબહુ નઝર લેકર ચલી ઉમરૂને મંદા ઉખાડી એર રવાના હુવા બહાર
પાસ મેહઝૂખકે આઈ એર મેહજબીનકો નઝર દી શાહઝાદાએ અસદને એર
મેહઝૂખને બહારકો ગલેસે લગાયા એર કહા તુમહારે આનેસે હમારે લશકરકો તક-
વીયત હુઈ મેહજબીન સબકો લેકર ખારગાહે બેયમા શાહીજહાં નસબ થે વહાં
આઈ કયુ' કે વોહ પાંચ કોસ લશકરે બેહારસે દુર થા અબ બહારકે શરીક હોનેસે
લશકરે નાફરમાન એર લશકરે મેહઝૂખ એક હો ગયા વોહ ફાસલા ખતાતા રહા કે
લાખ ડેહલાખ ફેજ સાહેરાને સુલાઝીમ મેહજબીન હુઈ ગરઝકે જખ સખ અફસર
વગયરા અપને અપને સુકામ પર આએ અયશો અશરતમંચ મસફૂફ હુવે બહાર ફર-

સીએ જવાહીરપર દરબારમંચ મેડજખીનકે બરાબર બચઠી અરખામે નીશાત હાઝીર હોને લગે બામ મએ અરગવાનીકા ચલને લગા અધ્યાર લી લશકરમંચ આએ ઓર શરીકે બઝમ હુવે ઉસ વકત ખબર તાએરાને સેહેરને આકર દી કે સીપે સાલાર મલકા સુર્ખસુ મએ લશકર હાખલ હુવા મેડરૂખને લોગ બેહરે ઇસતક બાલ લેજે લશકરકો ઉતરનેકા હુકમ દીયા ઓર શમશાદ ફીલ પચકર પાસ મલકા સુર્ખસુકે હાઝીર હુવા કુલ અસખાખ માલો ખઝાના પેશકીયા અલગરઝ પેહ સખ બદીલ જમઇ અચશો આરામમંચ મશગુલ હુવે લેકીન અફરાસીયાખકો મલકા બહારકા ચલે બના બોહત શાકે ગુઝરાથા જખ મલકા ઇબઝતે જંગ લેકર હયરનસે લડકર રવાના હુઇ ઓર એક દીનકા અરસા હુવા અફરાસીયાખ ઉસપર આશીક હય પેહ લી ગુરસે હોકર તરફ કોહચીનીકે ચલા ગયા જુસદમ કોહચીનીપર પોહયા પેહ પહાડ મીસ્તે ગુ'ય'કે રંગારંગ હય ઓર હઝાર દો હઝાર રંગકે દરખત ગુલદાર લગે હંચ બનવર સદાએ દીલકશ સુનતે હંચ અફરાસીયાખ દીલ બેહલાને લગા દીલ ગુ'યે દેખકર ઓર ઉ-દાસ હોગયા યાદ મલકા બહારબહુકી આઇ ચંદ શેઅર પડે ઓર ગમે દીલકો દુર કીયા મગર દીલકો તરલ્લી ન હુઇ એક નામા ગુર ઇશતે યાક આજઝીકે સાથ હાલ નારાઝગી હયરત ગુ' તેહરીર કીયા જહાંદાર કીશવરે ખુબરૂઘ અકલીમે સુલતાનીયા સુલકો હુસ્નો જમાલ વ ખુસરૂએ માહ તીલઅતે શીરી'મકાલ ઝીયા અફરોઝ ચેહરાએ હુરોપરી નુર અફઝાએ રૂખસાર દીલપરી ગુલઉઝાર મલકા બહાર સલામ ગુલે મુરાદસે દીનરાત રગીન રહો ગુ'ચએ રાહતો આર.મ ઇસ ખાગે હસ્તીમંચ ખંદાં રહો ઓર શામે કુલફત સરવરે ગરેખાં અચ બને બા'તુમહારે નારાઝ હોકર રવાના હોનેસે અપના દરદે બુદાઇસે હાલ બોહત અબતર હય હયરતકે કેહનેકા ખુરા ન માન્ના મુઝે અપના આશીક સાદીક બનના ઇસ મેહેમ અઝીમસે વાપીસ આવ આશીકકો શરબતે દીદાર પીલાવ કીસી ઓર સુલાઝીમકો લેબ બચગા કામ દુશમનુ'કા વોહ તમામ કરેગા તુમહે' મશનદે નાઝ ઝેખા હય સીનએ આશીક પર સોના અછછા હય ખસ દીલ સાફ હો ઇતના કલમ ખંદ કરકે કુછ સેહેર પડાઝમીનશક હુઇ પુત્લા પચહા હુવા ઇસે હુકમ દીયા જહાં બહાર બચઠી હો વહી' પેહ નામાં પોંહયાંના પુત્લા નામા લેકર ચલા બહાર ફરમાં બરદાર હોકર ખારગાહમંચ જલ્લા ફરમાં હય કે પુત્લા આકર પોંહયા ઓર નામા દીયા બહારને પડકર દીયા લીખખા કે ફલકે ખારગાહ અ'નુમ સીપાહે સુશતરી ખસાઇલે ઝોહરા શમાઇલ બેહ-તરસે બેહતર સાહેરાન જહાંકે અફસર આલી જનાબે શેહેનશાહે અફરાસીયાખ સ-લામત અરઝે ઇશકસે ફારીશુલ બાલી નસીખ રહે ઓર સુરતે ઝેખામંચ ઝેશ રહે નામા મોહખબત શેમામા સરાસર ગુલહસ્તએ ગુલીસ્તાને મોહખબત ઓર નવ બાદાએ બોસ્તાં મોહતથા પોંહયા-અચશ કહાં આશકીકા નામ જહાંસે ઉઠ ગયા કીસ લીએ કે બચત-ચાહતકો મેરી આપકી દમ દેકે પુછીએ-અપનેહી દીલસે આપ કસમ દેકે પુ-છીએ-દીલહાલ અપને માફીઉ ઝમીરસે આગાહ કરતે હંચ.

કીલચ

બદનામી હમ સહેજે' તુમહારી ખાતીર-ફસવાઈ સહેજે' હમ તુમહારી ખાતીર
તુમ બી જો કરો ખાત હમારી મંજુર-તો કયું ન કરો હમ તુમહારી ખાતીર

આઈ નચે રૂખસાર હયરતકે હયરાન રહો હમસે હાથ ઉઠાવ અખર ઠાવાએ
ઇશક હમારા હય તો તોહફચે તીલસ્ત્રમ લેકર મચે કયદ શાંહઝાદાએ બદીઉઝમા
ઓર મલકા તસવીરબાદુકે યહાં આવ ઓર ઇતાઅત ઉમરૂકી અખતીયાર કરો કે
હમને અખ બદીલ તાબેહારી ઉમરૂકી કી હય ઓર અપની બાન ઉતકે કદમુંપર ની-
સાર કી હય નામા તમામ વસ્લામ જવાબ પુતલેકો હવાલે કીયા વોહ લેકર કોહ-
ચીનીપર આયા અફરાસીયાબને નામા પડા ઓર એક શોઅલા આહકા સીનેસે ની-
કલા કે જીસને અકલો હોશકો જલા હીયા બેકરાર વ બેતાબ હોકર ઉસી વક્ત હસ્તક
હી કે થતા બરૂચે હવા આઈ ઓર અખ આકર પહાડપર ઉતરા ઉસપર તીન સાહેર
સવાર થે ઉનહુ'ને અફરાસીયાબકો મુજરા કીયા દેખા કે અફરાસીયાબ મલાલ વ
ગમગીન ઓર આજુરહ હય વોહ સાહેર હસ્તા બસ્તા સામને ખડે રહે અફરાસી-
યાબને હુકમ હીયા કે અય શદીદબાદુ અય કેહેરબાદુ અય અઝાબબાદુ તુમહે' આ-
હીએ કે બાદેજ યહાંસે રવાના હોવ ઓર મલકા બહાર મુજસે ખફા હોકર લશકરે
મેહરૂબસે મીલ ગઈ હય ઉસે જીસ તરહ હોસકે સમબકર મેરે પાસ લાવ ઓર
સમજાનેસે ન આવ્યે તો અખરહસ્તી મુકાબલા કરકે ગીરફતાર કરના ઓર મંચ તુમહારે
લીએ કખ જમશેદપર બકર તોહફચે તીલસ્ત્રમ લાતા હું બહાર અખરહસ્ત બોહત
હય યુ' ગીરફતાર ન હોગી મંચ ચાદરે જમશેદી ભેજુગા ઓર ઇસી લીએ કખ
જમશેદપર બતા હું લેહઝા તુમ રવાના હોબવ ચાદર પોંહચનેકા ઇનતેઝાર કરના
વોહ તીનું સાહેર જો કોહચીનીકે કરીબ જો મુલક હંચ વહી'કે હાકીમ હંચ બ મુ-
જબ હુકમ અફરાસીયાબ અપની બચે હુકુમતપર આવ્યે ઓર સીત્તેર સીત્તેર
હઝારકા લશકર તઈવાર કરકે રવાના હુવે અલ કીરસા બાદ કુચો મુકામ શામે પગાહ
કરીબ લશકરે મેહરૂબ પોંહચે ખચમે લશકર નસબ હુવે ઉરદુએ મોઅલ્લાકા નકશા
હરસ્ત હુવા શદીદ દાખીલે ખેમા હુવા આમદે ફોજકી ખખર તાએર સેહેરને બકર
મેહરૂબકો ઓર મેહજબીનસે અરઝ કી મેહરૂબને અફસરાને ફોજકો યુલ્લાકર હીફા-
અતકી તાર્કીહ કી લશકરી હોશીયાર હુવે સરદારને લશકર સેહેરજાને લગે કે શદીદ
એકદમ પોંહચા કે ઓર ફોજપર ચડ આવ્યે બાબે ફલતનું ઓર રીસાલું મંચ બજને
લગે હથીયાર સચકલ હોતેથે મગર અફરાસીયાબ કોહચીનીસે બાબે સચખમંચ
આથા સખને તાઅઝીમ કી લેકીન અફરાસીયાબકે તીવરપર બલ પડા હુવા કમાલ
આજુરહા ચાકર તખતપર બચકા હયરતને કહા અય શેહેનશાહ મીબજે હુમાયુ કચચા
હય અફરાસીયાબને બચુસેકે જવાબ હીયા કે અય હયરત તુમહારી બદ કીસમ-
તીને ચેહ નોબત પોંહચાઈકે મલકા બહાર બકર ચરીફ ઉમરૂકે હુઈ હમરતને અખર

કીયા અથ શેહેનશાહ ઉસ ઓકરીકો બડા ગુરૂ હોગયાથા અપના સાની હુસારેકો ન જાન્તીથી તીવર ઉસકે પેહલેહી સે બદલેથે મેરે સામને મેહરૂખકી તારીફ કરતીથી શેહેનશાહકો ઇસકા મલાલ ન ચાહીએ બોહત જાનીસાર અથસે હંથ આન વાહીદમંથ ઉસે ગીરફતાર કરકે હાઝીરે હુઝુર કરેગે અફરાસીયાબને કહા ચેહ ફકત કેહનેકી ખાતે હંથ લાખુ રૂપય સીફ કરકે મેહરૂખ ઝોર નાફરમાન ઝોર બહાર વગયરાકો પરવરીશ કીયા સેહેર સીખલાયા અબ યકાકર કથુકર ઇન સબકો કતલે કરડાલુ ઝોર મંથ અબતક ચેહી ચાહતા હુ કે ઇન સબકો ચહે રાસ્તપર લાઉ લેહાઝા મંથ જાતા હુ કબ જમશેદપર વહાસે આહર લાઉઆ અબ તુમ ગુબદેનુર પર જાવ મુઝે તુમહાશા રેહના ચહાં મંઝુર નહી ઝોર ઇનસાન તાલીફ કુબુલ કરકે અપની ફાજકો ફીલ બડાતા હય થા ખુરા બલા કેહકર દુશમન બનાતા હય ચેહ કેહકર તરફ કબ જમશેદકે રવાના હુવા હયરત રંજુદા હોકર તરફ ગુબદેનુરકે આઈ મગર ચહાં શદીદ ઝોર કેહેર વગયરાને પય ફરપય નામે બહારબહુકો ભેજે ઇસમંથ મઝમુન પંદો નસીહત ઝોર ફયમાયશકે થે કે અથ મલકા અબ ભી કુછ નહી ગયા હય માલીકસે સરકશી કરના અઝા નહી ચલી આવ નમકહરામુંકા સાથ ન દો ફીન જમશેદ વ સામરી ન બરબાદ કરો બહારને હરબાર જવાબ સખત ફીયા ફીનબર સવાલો જવાબ તકરીર બેબરહી ચહાં તકકે વોહ ફીન ગુઝરા ઝોર સાહેરે શખને હોમ કરકે અંજુમકે બદલે રાઇ સરમુંકે ગુલમતકી ઓલીસે નીકાલા ઝોર ફીદી ઓહલ ફલકપર આસન મારકર બયડા ઝોર સેહેર અપના જગાને લગા સુલનાને ફલક ચહારમસે મુકાબલા કેહેર ગયા શદીદ ઝોર કેહેર વગયરાને મથવરા કીયા કે શેહેનશાહકે અગર આહરે જમશેદ લાનેકા રાસ્તા દેખેગે તો સારે તીલસ્સમંથ નામરહ કેહલાંએગે ઉસ બહારકી હકીકત કયા હય તબલજંગ બજવાકર ઉસે ગીરફતાર કરલો જબ તક આહર આએ અપના કામ કર રખો કે બાઇસે નામવરી હય ચેહ સલાહ ઈયરાકર હુકમ તબલજંગકે બજનેકા ફીયા સાહેરૂને નઝારા જંગકા બબયા મેહરૂખકો તાએરૂને બબર સુનાઇ ઉધર ભી ફહલજની હુઇ ઝોર નશીરે સેહેર બજ ફાજકે અફસર સામાને હરબ કરને લગે આર પેહેર રાત તઇયારી રહી. બંગાલી બાજે બબલીએ ઝોર બીરૂકો લેટ ફેકર કાબુમંથ કીયા ચોંકીયા બલાએ મોહન લોગ હરએકકો લગાયા લોગ દેકે વાઝહા લીઆ એક દુસરેને હરીકુકે નામપર મનતરકી બબકી જોતકા પટીયાં ઉડાયા માલકી મીલી મીટીધર નાચયલ નારીકે સાગમંથ લપેટકર ફીયા જલાયા કાલ બુજંગ બઝોર ફીલ ચુક ઝોર નીલકંઠકે ખુનસે જોત ઉડાયા ગયા મસાનકી મીટટી તેલીકે મુરહેકી રાખ મરઘટકે ફીકરે મુરદુકી હડપ્રીયા જમે કરકે હસ્તક ફી પડ પડહન્ટકી બના રખખી ઝોર તરજ ઝોર નારજકી લાય મુકરશરકી જય સામરી વ જમશેદ ફી અગ્રીયા બહાઇ રાત બરકી ઘુની રમાકર સોરહે ઇધર બહાદરૂને ખજર આબહાર ફો તેજ કીયા સાન ફેકર પચ્ચર ચટાએ તલવાઈ કી ધાર ફો તેજકર ફીસીને એહરહાર

ખનાઈ કીસીને અચસેહી અપના કામ નીકાલા રાત ભર જવાં મરહી કી ખાતે રહી
 યહાં તક કે શોઅબદે ફલક મશરીકસે નીકલ કર તમાશાગાહે અર્પ મંચ ગરદીશ
 કરને લગા શાહ આદાએ અસદને સુખેહ કી નમાઝ અદાકી હર એક સાહર કે સુતીએ
 ઇસલામ હય દીલસે યાદે ખુદા કરને લગા બઝાહીર ઉસી તરહ અપની હાલત સાહેરી
 પર રહી ચકાયક વરદી પલટન કી બી બજી લશકર મંચ કમર બંદી હુધ અફસર સવાર
 હુવે સવાર ઓર પયદલ મરને પર તઈયાર હુવે એક તરફ તખ્ત મેહજબીન કા
 દીવારામ ઉઠાતી હુધ ઓર સેહેર કરતી હુધ આહીર હુધ મેહઝૂખ ઓર નાફરમાન
 ઓર સુર્ખસુ ઓર શકીલ ઓર બહાર તખ્ત તાઉસ પર બઝે કર રોફરસે હાઝીરે
 ખીદમત મેહજબીન હુએ ઓર સખને સુજરા કીયા કલબમંચ તખ્તે શાહીકો રખ
 ત્રીયા બેક બેક સાહેરાને નામી અઝધર પર સવાર મયદાને જંગ મંચ આએ એક
 તરફસે શાહઆદાએ અસદ ફેજ ગેર સાહેરાં કી લીએ મરકબ કો તીફલે પર સવાર
 ઘોડા તરારે ભરતા આહીર હુવા ઓર લશકરે મેહઝૂખ કે આગે સીપે સાલારી આકર
 અસદ ઈયરા થાકે સામને સે ખીજલીયાં ચમકને લગી તરહ તરહ કી આવાઝ પયદા
 હુધ કાલે કાલે બાદલ જલએ ઉઠે ફેજ શદીદ ઓર અઝાખ ઓર કેહેરે લીએ
 હુવે મીસલ ફરયાએ મોજકે બઝે બેશો ખરોશ સે આકર પોહચે સાહેરૂને ખીજલીયા
 ગીરાઈ ફરખત ઓર આહીયાં જલગઈ સામને મીટ ટીકા ફરેશ એ સેહેર ઉઠાયા ખીરદો
 ગુબાર ખીઠાયા સફઆરાઉને સફઆરાઇ કી બૌદા સીફે મીસ્લે સીફરકે આરાસ્તા હુધ
 નકીબશાહને માઝીકા હાલ પડકર તરગીએ જંગ બહાદરૂં કો દીલાને લગે નકી બુકી
 સદાને બહાદરૂં કો મરને કી આરઝુ જતાઈ લડને કી હવસ બઝાઈ કેહેરને અઝધર
 બઝાયા ઓર મયદાન મંચ આયા પથ્થર બરસા કર અપની ઉલુલ અઝમી દીખાને લગા
 ઓર કહા અય ફીરકએ નમકહરામ મેરે સુકાબ લે કો આવ કે ગોશ માલી તુમહે
 વાજખી દીબય નાફરમાનને અપના તાઉસ ઉઠાયા ઓર તખ્ત મેહજબીન કે સામને
 આઈ ઇબઝતે હરખ ચાહી મેહજબીનને ખીલઅત દીયા સીપુર રહે ખુદા કીયા નાફર-
 માન સામને ઉસના ફરમાન કે આઈ સેહેર ચલને લગા કેહેરને એક નારચલ મારા
 કે ગોલે કી તરહ આકર રાત પર નાફરમાન કે પડા તોડકર પાર નીકલ ગયા યેહ
 ઝખમી હુધ ઉસ વકત સુર્ખસુને તખ્ત બઝાયા ઇબઝત લેકર સામના ઉસકા કીયા તો
 ઉસને ઉસે બી નારચલ મારા ઉસે સુર્ખસુને ખાલી દીયા ઓર અપની કાકુલ કો પરેશાન
 કીયા ઓર એક ડખ્યા યાકુત એહ મરકી નીકાલી ઓર ફલક કી બાનીબ બકર મોતી
 હો ગએ ઓર વહાં બકર વોહ તીરેબકી તરહગીરે કેહેર કો તોડકર ઝમીન મંચ
 ચલે ગએ શોરે કીયામતકી તરહ આવાજે આને લગી મેહઝૂખ કે સાહેરૂને સેહેર
 કર કે ખીર કેહેરકે અપને કાળુ મંચ કીએ રાત આક કરકે ખુન કે છીટે અપને
 લોટ મંચ કીએ વોહ આફત મીટી અઝાખ બહુને ફીર સુકાબલા કીયા ઇસ તરફસે
 શકીલને અપના અઝધર નીકાલા અઝાખ બહુને કઈ તરસુલ કે હમલે કીએ શકીલને

સખ ચોટે ખાલી હીં ઝોર સેહેર પહર તલવાર કા વાર કીયા કે વોહ તેગા સેહેર બર્ક બનકર ભે ગીરા ઉસે એકદમ મંચ જલાદીયા ઉસ વકત શદીદ બહુ એકદમ ગુસ્સેસે આયા ઝોર એક સાંપ ઝેલીસે નીકાલકર મંચદાન મંચ ફેંકા કે ઉસ સાંપને શકીલ કો કાટા હરચંદ ઉસે રહે સેહેર કીયા કુછ ન હુવા બેહોશ હોકર ગીરા મેહ-રૂખને ઉડવા મંગાયા ઝોર સાહેર ઝાડને મુકરરર હુવે કે મર ન બબ્બે સુખંમુ પ્રીર મુકાબલે કો નીકલી સાંપને ઉસે બી ઘેરા ઉસને એક તાઉસ કાગઝ કા કતર કર આસમાન પર ઉડાયા કે વોહ તાઉસ ઉડતા હુવા આયા ઝોર સાંપ કો ચોંચમંચ દાખ કર લેં ગયા દોનું લશકરૂં સે વાહ વાહ હુધ કે શદીદ કો ગુસ્સા આયા કે કમાન મંચ તીર રખર સેહેર પકઠ કર મારા સુખંમુને હસ્તક હી કે આલીસ સીપરેં આપસે આપ આડ હો ગઈ મગર તીર શદીદકા પેહલુ કો તોડકે સુખંમુ કે શાને પર લગા કે યે બી ઝખમી હોગઈ ઝોર મયદાનસેહી ગઈ ઉસવકત શદીદને લલકારા કે અચ બહાર મંચ તેરે ગીરફતાર કરનેકો આયા હું તું આકર મુકાબીલ હો કહાં તક છુ-પેગી બહાર તખતપર બાઝેબો ઝીનત જલવગર થી ઝોર કઈસો ખવાસ દુર દુર ગોશ સામને ફુલુંકી ડાલીયાં લીએ ખડીથી ગુલહસ્તે સામને ચુનેથે કે શદીદકા પુકાર સુના ફારન તખત આગે બડાયા ઝોર એક ગુલહસ્તા જંગલકી તરફ મારા કે પહાડુંકી બનીબશે એક અઘેરા ગુમાર પયદા હુવા ઝોર કુલ ફેજપર છા ગયા ઉસવકત બહાર-રને અપના ચેહરા ખોલકર અપની પેશાનીપર અફસાં ઝોર ચાંદરીકી લગાઈ ઉસવકત એક ચાંદ ઝોર સીતારે છટકને લગે અખ ચેહ માલુમ હોતાથા કે ચાંદની રાત હચ દીન ન અહીર હોતાથા શદીદ હસ્તકે સેહેર પડ પડકે દેને લગા કે બહારને દુસરા ગુલ-હસ્તા મારા હઝારહા ઝોરત નાઝનીન મેહજબીન હાથુમંચ સાઝ બાજે લીએ પયદાં હુધ ઝોર બહાર પુકારી કે અચ બહાર આવ ઝોકે હવાએ સર્દકે આને લગે ઝોર લશકરે શદીદમંચ તાલીયાં બબ્બે લગેબહારને પ્રીસરા ગુલહસ્તા મારા તો વો ઝોરતેં તુરકન ઝોર કોઈ ફીરંગન ઝોર કોઈ હીન્દુ ઝોર કોઈ માડવાડન સખ મુલકકી ઝોર હરએક કોમકી હોગઈ ઝોર સખ એકસે એક ઝીયાદા હસીન થી પસ ઉનહુને અપને બાજે નીહાયત ખુશ ઇલહાનીસે બબ્બે કે લશકરે દુશમન ઉસ નાઝનીતુપર આશીક હુવા બહારને ચોથા ગુલહસ્તા મારા કે આંખે દુશમનકે લશકરકી બંધ હોગઈ ઝોર મોસમ બહારકા અહીર હુવા અજબ લુત્ફ થા કે શમે માહમંચ ભીની ભીની ખુશખુ આતીથી બાગ દુર તક દીખાઈ દેતેથે નસીમે ખુશક દરખતુંસે સરન કરાતી ઝનચે ચી-ટકકર જમાઈએ લેતેથે બકોલ શાએર.

નઝમ.

બસાને ખાકસે ખુશકયું નહો મીઝાઝ હુવા-કે રૂકશે પુરતુતી હચ સીતેહ ગીબરા તગીબ હો રહી હચ સદકે હર ખીયાબાં પર-ગુલુસે ભરતી હચ દામનકો અપને બાદે સખા શયુન તું નઝર આતે હંચ બાગમંચ હરબ-હરેક શાખપે ગોયા કે હચ ચદે બચઝા

કીસીકી નીરગીસે મખમુરસે છકે હંચ ચેહ-જો સર ગુલાએ હંચ ગુલ બદોશ બાદે સખા
સખાપે અબકી બરસ ઇસકદર હંચ રંગે નીશાત-કેહમ હોતે હંચ જો છુલે બરગે હીના
હરેક ગુલપે કહેતાની સાર ગોહરેઅશક-ઉસી ઉમીદસે કોહસારસે ઉઠી હંચ ઘટા
ચમન મંચ દેખકે ગુલ નખલે બાર વર હરસુ-ચેહ કેહ રહી હંચ ઉઠાકર ચનાર દસ્તે દુઆ
મંચ બસમરહું મુઝેબી સમરઅતા કીજો-ઇલાહી દુરમતે ફઝલે બહારકા સદકા

બહાર તખતસે ઉતર કર દરમીયાન ચમનસ્તા કે ચલી ગઈ ઝોર વોહ ઝોરતે
જો જંગલસે આઇથી વોહ બી દાખીલે બાગ હુઇ શદીદ ઝોર સળ એહલે લશકર
ગુલશન કે અંદર જળ જાને લગે દેખા કે સામને સે બહાર દાખીલ હુઇ ઝોર ઉસ
વક્ત ઉસકે હુસનો જમાલકી ચેહ કયરીયત થી કે અગર દુરબી દેખતી તાઉસકી
લોડી હો જાતી.

નઝમ.

માહસે કબ જખી' સુકાખીલ હંચ-નકસે દાગ ઉસ મંચ હંચ ચેહ કામીલ હંચ
રશકે પુરશીદથી વોહ પેસાની-ચાંદથી દો ચંદ તુરાની

વસફે અબક મંચ કયા કફં તેહરીર-થી દુઆસે હીલાલકી તફસીર

કયા હો તારીફ અશમ હોં હંચરાં-સ્વાદ કેહતેથે કારીઓ કુરઆં

રોશનીએ કુલુબ થી આંખે-અશમ બદ દુર ખુબથી આંખે

ગુતયએ બીની વ ગુલેઝબસાર-અમનસ્તાન અયશ કે થે બહાર

બહારકો દેખતેહી શદીદ શેફતા હુવા લેકીન બહારને એક ખુવાસકો ઇશારા
કીયા વોહ નશતર ઝોર તશત લેકર આઇ ઝોર પુકારી કે અચ ફરેફતાને જમાલ અ-
દીમુલ મીસાલ મલકા બહાર મેહરે તમસાલકો થોડાસા ખુન અપને જસમ કા નઝર
કરો ચેહ નશતર ઝોર તશત હાઝીર હંચ ઉસકી રસીદ દો ચેહ સદા સુનકર સેહરાને
લશકરે શદીદ દોઢે ઝોર એક દુસરે પર ગીરને લગા જો પાસ ઉસ કનીઝ કે આયા
ઉસને હાથકી ફરફ જોલી તશત હાથ કે નીચે રખ દીધા કે ખુન ઉસ મંચ ગીરને
લગા ઝોર વોહ બેહોશ હો ગયા પ્રીર દુસરા આયા ઉસને બી રગેબ પર નસ્તર
ખાયા ઝોર બેહોશ હુવા અબ તુરફા હંગામા બેદાદગીરી ગર્મ થા ઝોર લાશ પર
લાશ ગીર રહીથી એક દુસરે પર પેશકદમી નશતર ખાને મંચ કરતાથા ઇસ આસ-
નાએ મંચ બહારને દુસરી કનીઝ કો ઇશારા કીયા કે શદીદકો તલબ કરે કનીઝને
બાઆવાઝ ખુલંદ કહા કે અચ શદીદ મલકા બહાર તુમહોં તલબ ફરમાતી હંચ
જલદઆવ શદીદ તરફ બહાર કે કનીઝકી અવાઝ સુનકર ચલા ઝોર બહાર ઉસે
આતે દેખકર વડાં સેપ્રીરી ઝોર ઉસ ગુલશને સેહરે મંચ દુર બાકર કયરી શદીદ
પીછે પીછે મીનત કરતા કરીબ આયા દેખા કે બહાર હાથ મંચ છડી લીએ ગુલ-
ગંથત કર રહી હંચ જુડા તીરછા બધા હંચ આંચલ પલ્લુકા દો પટ્ટી સીને સેહલકા
હુવા હંચ પાઇચે કલાઇ પર પડે હંચ જેહના ફુલકા પેહને સયર મંચ અમનસ્તા કે

મસરૂં હય શદીદ દસ્તા ખસ્તા સામને ખડા હુવા બહારને એક છડી મારી કે ઇસ મુંહ પર દાવા ઇશકકા રખ્તા હય કે હયરતને સરે દરબાર મુઝે ગાલીયાંદી' બુરા ભલા કહા ઓર તુને કુછ ઉસકા મઆવઝા નહીયા કહા અય રાહતે બા' મુઝે કબ યેહ કય-ફીયત માલુમથી બહારને દોતીન છડીયાં ઓર લગાઈ ઓર કહા હરામઝાદે અબ બે તુને યેહ માજરા સુના તો કયા કીયા કુછ ભી તુઝે મેરા પાસ હુવા ઉસને અરઝ કીયા કે આપ હુકમ દે' વો હયરતકો બુતીયાં લગા કર આપકે સામને લાઉ' બહારને છડીસે ઉસે ખુબ પીટા કેમસખરે હમ હુકમ દે' જબ તુ બદલાવે તુઝે આપ સે હમારી મોહબ્બત નહી' શદીદને છડીયાં સેહેર કી બે ખાઈ ખેહોશ હો ગયા ઓર બાકી હવાસ ભી બતે રહે ઓર કહા અય મલકા મંય અભી ઉસ ગયબાની હયરતકો પકડ કે ધસીટતા લાતાહુ' બહારને કહા તેરી ખાતકા એતેબાર નહી' બુલા અપને અફસરને લશકરકો ઉસને અફસરકો તલબ કીયા ઉસવક્ત બહારને ઉસ કનીઝ કો બે ફરદ ખોલતીથી મને કીયા ઓર સબ સરદાર પાસ આવે ઉસને કહા તુમ સબકો એતેલા દેતીહુ' ઓર રીશતએ ઇકરાર તુમહારે હાથ મંય બાંધતી હુ' કે હયરતને મુઝે ગાલીયાં દી' હંય બે ઉસે બા કર કતલ કરે વોહ મુજસે શાદી કરે યેહ કેહ કર એક એક ગજરા કનીઝમે સબકે હાથ મંય બાંધ વા દીયા ઓર શદીદ કે હાથ મંય ખુદ ગજરા બાંધા બસ શદીદ ઓર કુલ લશકર બેતાબ શેએર આશકાન પડતા રવાના હુવા ઓર હઝરૂં નશતર બાકર મરગએ ગરઝ કુલ ફૈજ માલ ખયમા અસબાબ છોડ કર તરફ મુ'બદલે નુરકે ચલે જબ યેહ બા ચુકે બહારને પેશાની સે અફશાં છુડાઈ ઓર પડકર દસ્તક દી કે વોહ આલમે બહાર ઓર શખે માહકી કયફીયત સબખર તરફ હુઇ આફતાબ નીકલ આયા લશકરે મેહરૂબ મંય નહારે ફતેહ કે બજે ઓર માલો અસબાબ લશકરે મેહરૂબને અપને કબજે મંય કીયા બહાર બહુ કે સર પર ઝરનીસાર કરતી હુઇ ઓર મેહરૂબી ન શીર બાર ગાહકી તરફ રવાના હુઇ ઓર ખીલખતે ગીરાં બાર ઇનાયત કીયા લશકરને કમર ખોલી સામને જશન કીયાથા થાપ તબલે પર પડી નાચ હોને લગા બયત હુઇ ગનેવાલુકી એક ધુમ ધામ-તમાશાઇ ચુકા હુવા અઝઘહામ-ચહાં તો યેહ સામાન અશરત બરપા હય લેકીન શદીદ દીવાના વાર વ હાલ તે ઇઝતેરાબ મંય દરયાએ મુ'રવાકે પાર ઉતર કર કરીબ મુ'બદલે નુર પોહચા ઓર વહી' સે ગાલીયાં હયરતકો દેને લગા કે પકડ લાવ ઉસ કેહબા ફહેશા મુરદાર હરામઝાદી હયરતના બકાર કો ઉસને મેરી માશુકા કો ગાલીયાં દી' હંય ઓર શેહેર ના પુરસાં મંય આકર લુટ શુર કરદી બે સાહેર મીલા ઉસે હીલાક કીયા ઓર વાવેલા કાશીર તમામ બરપા હુવા હયરત મુ'બદલુર પરથી જબ ઉસને યેહ હંગામા સુના સાહેરસે કહા દેખો યેહ કયા માજરા હય સાહેર ગએ ઓર ખબર લાએ હયરતને બારા હઝાર નાકુસ નવાઝ બે ઉસ મુ'બદલે કે દરજે મંય રેહતેયે ઓર પેહલે ઝીક ઉસકા હો ચુકા હય ઉનસે હુકમ દીયા કે ઇન સબકો રોકો સાહેર ચલે

ઘોર શદીદ કી દોજ સે લડને લગે સેહેર દોનુ તરફસે હોને લગા નાકુશ નવાઝ ઝ-
બરહસ્ત હંચ ઉતહુને હઝારૂં કો કતલ કીયા શદીદ લડતા હુવા કરીખ ગુબદેનુરકે
પોંહ્યા ઘોર ઉપર ચડને લગા મગેર વોહ ગુબદ તીલસ્સીએ સેહેર બંધ હંચ શદીદ
સે ચડા ન ગયા ગીર પડા ફીર ઉઠ કર ચાહા ચડબઉ ફીર ગીરાઉસકી તો ચેહ
કચપ્રીયત હંચ ઘોર લડાઈ નીચે ગુબદ કે હો રહી હંચ મગર હાલ અફરાસીયાખકા
સુનીએ કે ઝુલમાત મંચ ગયા વહાંસે ખીયા ખાને હસ્તી મંચ પોંહ્યા ઘોર ઉસ જગેહ સે
ઠરયાએ આતશી તીલસ્સ કો તય કીયા કબ્ર જમશેદકે કરીખ પોંહ્યા હાલ ઇન મકાન કા
આગે ખીયાન હોગા ફીલ જુમલા ઇસ જગેહ લાખુ સાહેર હંચબત નાક કયામ પઝીરથે ઘોર
એક ઇમારત અધર તામીરથી ઘોર ઉસ બાગ ઘોર મેહેલમંચ ઝુલે પડેથે સાત કનીએ જમ-
શેદકે ઉપર ઝુલ રહીથી અફરાસીયાખ કરીખ ઉસ ઇમારતકે પોંહ્યા દેખા સારા
મકાન જવાહીરકા બના હંચ હઝારહા ઘંટા ટંગા હંચ ગુબદ બને હંચ વહાં બે સા-
હેર રેહતે હંચ બલાએ બેઠરમા ઘોર આફતકે ટુકડે હંચ અફરાસીયાખકે બનેસે
ઘંટે બજને લગે ઘોર ગુલગુલા હુવા કેનીઆને જમશેદ ઝુલેસે ઉતરકર આઈ અફરા-
સીયાખને એક પાઉસે ખડે હોકર જમશેદકી પુખ કી ઘોર પાકેકી બોટી કાટકર
ગુબદપર ચડાઈ જખ અંદર મકાનમંચ બનેકી ઇબ્બત મીલી અંદર જખ આયા સાતું
લોહીયુને સલામ કીયા ઘોર કહા અય શેહેનશાહે સાહેરાન આજ કીધર આએ અફ-
રાસીયાખને કહા કબ્રે ખુદાવંદે જમશેદપર બતા હું કનીઝુને કહા અબી કબ્રે
ખુદાવંદ બોહત દુર હંચ ખીયા ખાને સરવીસ્તાં જખ તય કરે ઘોરતપુતુ શુઆઅકી
રોશનીપર ચલે ઉસવકત હુજરએ હફત બલાતક પોંહ્યે ફીર ઉસકે આગે જખ ચલે
તો કબ્રે ખુદાવંદ તક પોંહ્યે લેકીન ઇસી જગેહસે કબ્રકી હફ હંચ ઘોર કુછ તોહફએ
તીલસ્સમ વહાં બી હંચ તુ કીસ લીએ કબ્રે ખુદાવંદપર ચલા હંચ અફરાસીયાખને
કહા ચાહરે જમશેદી મુઝે દો કે મુખાલીકુને ઘેરા હંચ જીસકી ખુરાઈ ખુદાવંદ સામરી
વ જમશેદ કીતાબ સામરી નામેમંચ લીખ ગએ હંચ યાને ઉમરૂકે વોહ તીલસ્સમ
મંચ આયા હંચ હઝારૂં સાહેર બંદગાને શમશેદ કતલ હો ચુકે હંચ તીલસ્સમમંચ
ગંદર હો રહા હંચ કનીઆને જમશેદને કહા ચાહરે જમશેદ મોબુદ હંચ લેબતુ
બાદશાહે તીલસ્સમ હંચ તુઝે અખતીયાર હંચ બે જ ચાહે વોહ કર હાં અંમુતરે
જમશેદી ઘોર માલા વગથરા ઉનમંચ હંચ ઘોર કુછ ચીઝે ખુદાવંદકી તીલસ્સમે નુર-
અફઝાંમંચ હંચ કે વહાંકા બાદશાહ તેરા પટેત કોકબ દોશનઝમીર હંચ કે ઠર-
યાએ હફતરંગકે ઉપર તુજસે ઘોર ઉસે ઝગડા રેહતા હંચ અફસોસ તુને સારા
મુલક અપના બરબાદ કીયા ઘોર અખ તોહફ બત તીલસ્સમપર નીચત લગાઇ હંચ
ખુદાવંદ જમશેદ ફરમાગએ હંચ કે અખીર બાદશાહ ઇસ તીલસ્સમકા બોહત નાલાયક
હોગા કે ઉસે બ'દોખસ્ત કુછ તીલસ્સમકા ન હોગા સારે તોહફે ઘોર અબાચબાત
ગારત હોંગે ઘોર હમારી બી કબ્ર અખ કરીખ હંચ તું એકદીન હમકો બી લેબકર

લડવાએગા તુ વેાંદી આખીરુ ખાદશાહ હય કે જસકી ખખર ખુદાવંદ દેગએ હંય બકર વોહ સંદુક બે સામને રખખા હય ઉસમંય ચાદરે જમશેદી હય લે લે યેહ કેહકર કુંચી એક કનીઝને સામને ફેંક દી મગર અફરાસીયાખ કનીઝુંકી યેહ ખાતે સુનકર રોને લગા ઓર કહા અખ આપ ફરમાએ તો મંય ચાદર ન લે બાઉં ઓર મંયને હરચંદ આહા કે મેહરૂખ વગયરાસે સુકાખલા ન કરૂં ઓર અખતક યેહી અંબમ સોચકર તરહ દેતા હું કે વોહ લોગ કુછ રાહે રાસ્તપર આએ ઇસી લીએ ચાદર લેને આયા હું કે સખકો ગીરફતાર કરકે સજા દેકર શીર સખ બ દસ્તુર સર ફરાઝ કરૂં કનીઝને કહા યેહ સખ કુછ ઇનતેઝામ કરતા હય લેકીન સરસર શમ-શીરઝન અધ્યાર ખચ્ચીકો વાસ્તે સુકાખલે અધ્યારૂંકે કચું ન લેબ કે બે સાહેર તેરી તરફસે લડને બતા ઉસકી હીફાજત કરતી ઓર યેહ મકકારી અધ્યાર ઉમરૂ વગયરા કી પેશ ન બતી અફરાસીયાખને કહા સચ કેહતી હો અખ યહાંસે બકર અધ્યાર ખચ્ચીકુંકો લેખુંગા યેહ કેહકર કુંજ લેકર સંદુકકે પાસ આયાઓર ઉસે ખોલા એક શોઅલા આતીશ ઉસમંયસે નીકલા કે જસમપર અફરાસીયાખકે જલન ઉસકી પેં-હચી અફરાસીયાખને ફરદ અપની ખોલી ખુન અપના લેંટમંય દીયા વોહ શોઅલા આતીશ મીટ ગયા ઉસમંયસે એક ચાદર રેશમી જવાહીર ખાક કપ્પ જમશેદી લગી હુધ તાસીર ઉસકી યેહ હય કે અગર અફરાસીયાખ લી સેહેર કરે કે તો કીસીપર હો અસર ન કરે ઓર અગર લશકરે દુશમનપર ઉસ ચાદરકો હીલાએ હવા ઉસકી જસપર લગે ખેહોશ હો બચ અફરાસીયાખ ઉસ ચાદરકો લેકર શીરા ખઝોર સેહેર ઉડતા હુવા તીલસમે ખાનનમંય પોંહચકર ખાગે સચખમંય પોંહચા ઓર સેહેર કી દસ્તક દી એક સાહેરનામી ગીરાંમી કે જસકા સારા બદન આતીશકે દમકતાથા ઝમી-નકે અંદરમે નીકલકર અફરાસીયાખકે સામને આયા ઓર સલામ કીયા અફરાસી-યાખને ઉસે દેખકર હુકમ દીયા કે અચ રૂનાશ બદુ યેહ ચાદરે જમશેદ લેબ ઓર મલકા બહાર ઓર મેહરૂખકો ગીરફતાર કરલાવ સીવાએ તુમહારે કોન લાયક ઇસ ચાદરકે દેનેકા થા તુમ લાયક ઇસ તીલસમમંય હો રૂનાશને અરઝ કીયા યેહ શેહે-નશાહકી ઇનાયત હય બે મુઝે અચસાં બનતે હંય વરનામંય લી એક બંદા સામરી હું ઓર હુઝુરકી રધયત ઓર નોકર ગરઝ રૂનાશને ફખસે ચાદરકો પાસ રખખા ઓર કહા અકેલા બાઉં ઓર કુઝ ફાજબી હમગાહ હું અફરાસીયાખને કહા પેહલે મંય ફાજ શાહીદ ઓર કેહેરકે સાથ રવાના કર ચુકા હું તુમ લી રાહકે લીએ ખારા હઝાર ફાજ લેલો ઓર શીલફાર રવાના હો બવ મંય ગુંબહેનુરપર બતા હું વહી ગીરફ-તાર કરકે સખકો લાના કે વોહ સુકામ ફીલ જુમલા ઓર મુકામુસે નઝદીક લી હચ ઓર અચસા ખુદાંદ હય કે મચ લી વહાંસે તમાશા દેખુંગા યેહ કેહકર ખુદ સવાર હોકર ગુંબહેનુરકી તરફ ચલા ગયા ઓર રૂનાશને અપની જગેહ આકર ખારા હ-ઝાર સાહેર હમસા લીએ ઓર ખચમા ખરગાહ ખાર કરાયા નક્કારા કુચંકા બબ ખુદ

હંસપર સવાર હુવા ઓર ચલા લેકીન અફરાસીયાળ જે ગુંબદેતુરકી તરફ આયા દેખા તમામ નાપુરસાં કલ હો રહા હંચ એક શોર હોરહા હંચ શદીદ ગુંબદપર બનેકા કરદ કરતા હંચ યેહ માજરા દેખકર કહા કે સેહેરમંચ બહારકે ગીરફતાર હંચ પસ ગુરસા નાક હોકર કહા એક અચસા સેહેર કર્ કે જે હાલ શદીદકા હંચ વોહી બહારકા હો બંચ ઓર શદીદ હોશીયાર હો શદીદ ઉલટા પલટ બંચ શીર ખીયાલ કીયા કે બહાર ઇસ સેહેરકે ફેરને મર બંચગી ઓર અગર જીતી ભી રહી તો ખફા ઓર અજુરદહ હો બંચગી મુરાહ દીલી નેરી બર ન આયગી માશુકાકો નારાઝ કરના ઓર ઝરર પોહયાના અચ્છા નહી કે બચત ગોકે સાકીમંચ નહી આજ મુરવત બાકી-બચર મીદા હંચ રહે ચાર વો સોહબત-બાકી-યેહ સોચકર એક તરંજ ઉઠાકર તખ્તસે શદીદકે મારા કે સીનેકે પાર હો ગયા ગલગલા ઉસકે મરનેકા બરપા હુવા ફીર અફરાસીયાળ અપને હાથું કો હીલાયા બર્ક ઉગઝીયું સે ચમકકે ગીરી હમરા હીયાને શદીદકે જલ બલકે ખાક હોગએ દેર તક ગુલશોર રહા જબ વોહ હંગામા બર તરફ હો ગયા અફરાસીયાળ ગુંબદપર આયા હંચરતને તાઝીમ કી અફરાસીયાળને કહા અચ હંચરત યેહ તુમહારી બેહના બી બહારકા સેહેર થા કે શદીદ આપ મંચ નથા યેહ તુમરી ઝાતસે ઇતના બડા મેરા લશકર હીલાક હુવા હંચરતને અરઝ કીયા અચ સેહેનશાહ સુઝે રૂબસત ફરમાઈએ કે બકર ઉસ છોકરીકો સઝા હું અફરાસીયાળ બોલા કે મેહરૂખને મુજસે દુશમનીકી ઉસકી ગીરફતારી કી તહબીર મંચ ખુદ કર્ગા લેકીન તુમહેં અપની બેહન કે મુકદમેંચ મંચ તુમહેં અબ-તીયાર હંચ વોહ ઓર તુમ બરાબર હો જબ લેકીન ચાદરે જમશેદી દે કર મંચને રૂતાશકો ભેજ હંચ વોહ ગીરફતાર કર લાયગા અગર ઉસે ગીરફતાર ન હો સકે તો તુમ બના અફરાસીયાળ યેહ કેહ કર ગુંબદ કે એક કમરે કો ખુલ વા કર કે જીધર દરયાએ ખુરવાં હંચ ઓર તીલસ્સમ ઝાહીરો ખાતન દીખાઈ દેતા હંચ તખ્ત ખીલવા કર બચઠા ચાડ્ વઝીર એરકાને દોલત હાઝીર થે નાચ હોને લગા હંચરત બમ શરાબસે ભરકર દેને લગી ઉસવખત અફરાસીયાળને એક સાહેર કો હુકમ દીયા કે હમારી પાંચુ અધ્યાર બચ્ચીયું કો હાઝીર કરો વોહ સાહેર સેહેર નીગારસ્તાન મંચ આ સરસર શમશીઃ ઝનકા બગીર હંચ યેહ મુલ્ક બાદશાહે તીલસ્સમને દીયા હંચ ઓર વઝીરઝાદી ઉસકી ફેરસખા હંચ ઓર બાકા અધ્યાર બચ્ચીયાં યાને શમીમ નકબઝન ઓર સને બર કમર અંદાઝ ઓર તેઝ તંગાડ ખંજરઝન મુસાહીમે ખાસ સરસર હંચ ઓર પાંચુ યેહ કમસીન હંચ ઓર સાથ ખેલ કર બપ્રી હુઇ હંચ ઓર સેહેર સાહેરી સે ઉનહેં નફરત હંચ યેહ સખ સેહેર નહીં બનરી હંચ લેકીન અધ્યાશ બે બદલ અલહાસીલ સાહેરને આકર સેહેનશાહકા હુકમ સુનાયા ઉસી વખત બાને અધ્યારીકે આરાસ્તા કરકે સખ હાઝીરે ખીદમત મંચ અફરાસીયાળ રહી ઓર તસલીમ કરકે રૂબરૂ ખડી રહી શાહને હુકમ દીયા કે અચ સરસર કુછ અધ-

ચાર મઝે ઉમરૂંકે તીલસ્મ મંચ આઝે હય ઓર સેંકડું સાહેરૂં કો કલ કર ચુકે
હય મંચ સમઝાયા સેહેરૂંકે આગે અંચરી ન ચલેગી મીલલ મશહુર હય કે ઓર કે
આગે ઝુલમ નહીં ચલતા મગર અધ્યારૂંને આકૃત બરપા કરદી હય ફીલ જુમલા
મઝારસે મઝા રહીં છત સક્તા હય તુમહેં ચાહીએ બકર ઉસસે મુકાબલા કરો ઓર
ગીરફતાર કરકે હાઝીરે હુઝુર કરો હરચદ કે તુમ સેહેર નહીં બનતીં હો મગર સારે
તીલસ્મ મંચ જહાં છ ચાહે ઝાહીરો બાતન ઝુલમાત વગયરા મંચ ફીરના
તુમહેં મને ન કરેગા સરસર ચેહ ચાડું અધ્યાર બચીયુકે શાહ કો મુજરા કરકે
રવાના હુધ બનેકે લીએ ખીલઅત દે કર ખુશ કીયા ઓર જસ્ત ખેઝ કરતી હુધ
બોહત જલદીં પોહચીં લથકરે રૂતાશ કે બે ઇસ સેહરા મંચ બે કરી બે લથકર હય
પાસ મેહરૂં ખે પોહચી ઓર ફીક અધ્યારીકી કરને લગીં ચેહ જંગલ તો અધ્યારૂંકા
રેહના હય ઉમરૂં ઓર ફીરાં વગયરા પ્રીરા કરતે હય ઇતેફાકન તીન અધ્યારૂં કે
બારાદરી સે નીકલ કર વાત્તે બાલવદી કે જંગલ મંચ આયાથા કે એક તરફસે સહા
ઝફીલે અધ્યારીકી સુનાઈ દી સખ અધ્યાર ઉસ સહા પર ચલે ઓર આગે બડ કર કે
પાંચ ઓરતે કમસીન હસીના વ જમીલા બાને અધ્યારી કે છસ્મ પર આરાસ્તા કીએ
બેઠે તીર છે બાંધે ગાનીયાં દોપટ્ટેકી મારે પાચું મંચ ગીરે લગાએ પાઉં મંચ કન-
તોરે પેહને બાઝુબંદ બાઝુ પર બાંધે કમદે સરસે લપેટે પથ્થરકા તોબડા લગાએ
ઓર કચુ તે અધ્યારી લગાએ નીમચે ઓર ખંજરે ખુરરાં હાથ મંચ લીએ તીરો
તરકશ ઓર સીપરસે દુરસ્ત ઝરો ઝેવરસે આરાસ્તા માંગ હર એક નીકાલે અપને
સામને મંચસે ફરકતી ઓછલ કુદ ઓર જસ્ત ખેઝ કરતી આતી હય કે,

અખયાત.

વોહ ઝેડ ઝાડ બહમ ઇસ તરહ કી ગરમા ગરમ
કે છનકી સોનીયું સે દીલકો સુર નીપટ
કલી વો ઉગલીયું કી રૂંદક ઉનકી દેખે વોહ
બહાર બીર લોટી કી તરહ બાએ સીમટ
મીટા દે ઠોકરૂં સે સર ઝમીં ઇરાન કી
અઢાવો નાઝસે વો રૂમ શામ દેવે ઉલટ
હઝારૂં કોસ દીલહોઝ હય ખીસક બાએ
કલી બે ઉનકે બે પાઉંકી સુને આહટ

આકે સબકે તાજે દીલબરી રખે સર પર સરસર શમશીરઝન અકડતી
ઓર બલ કરતી કે સીને પર દો નકાબદાર સરકસ અપની અકડ ઓર મરોડ મંચ થે
દમે રફતાર દીલકો આશીકકે પાઉંસે મલતીથી આકૃત કે ફીલ સેનમકે રેહવાર પેહલુ
મંચ ઉસ શાહે ખુબાં કે થે ગમઝે વ અઢા હામને નાઝકો સંબાલે થે ઓર બાહ ઉનકે
વઝીરઝાદી ઉસકી બસદ હુસ્નો નાઝ સખઝ રંગ ચની ભવે આકૃતકા પર કાલાથી

ઉસકે બરાબર બરાબર ઓર તીનું અધ્યાર બચ્ચીયાં શોખો શંગ ગારત ગરે બાન નામો નંગથી કે સર્વ કો વકતે ખેરામ ચુટકીયું મંચ ઉઠાતી હંચ શુલકે રંગે હીલબરી સીખાતી હચ.

નઅમ.

થીં હસીં અચસી વોહ શુલે ખંઠા-ઉનપે મરતેથે મેહવશાને જહાં
ઉન મંચ એક એક વોહ ખુબચુરત થી-આગે ઉનકે પરીકો ખીજલતથી
સોખ હીદા કોઇ કોઇ ચંચલ-ચાલ મંચ ઉનકે સેંકડું છલ બલ
ચાલ મસ્તાના કોઇ ચલતીથી-કોઇ પાઉસે હીલકો મલતીથી
ખીખડે જોડું કો આનખાન નઇ-વો નયા જોખન ઓરશાન નઇ
નાક મંચ કીલ કોઇ પેહનેથી-નથ કીસી કીથી એક મોતી કી
સખકો બાલા બનાતેથે બાલે-તાએરે હીલકે ચાલથે ચાલે
નીલે દોરે કીસી કે બીનતે ગોશ-ઇમતીયાં જુમંચ રેહજને દીલ જોશ
ખીજલીયાં પેહને કોઇ માહજખી-જસ્તકી બાલીયાં કીસી કીથી
એક શુલકી નાક મંચ તીનકા-તીનકે સુનવાએ હુસ્નો કમશીન કા
તોક મીનકા પેહને એક પરી-થીકીસી શુલકે પાઉ મંચ બેડી
નવ રતન કે બાજુ પર-પેહને હચકલ કોઇ પરી પચકર
થી છુવાં ઘાર એક કી મીસ્સી-કેહર હાતીથી પાઉ કી સુરકી
પીસ્તે થે દીલ કીસીકે મેંહદીપર-ફંદકે પાયા સદ કે થે શુલ પર

ઉમરને ઉસે દેખકર ઝડીલે અધ્યારી બબઇ કીરાં ઝડીવકી સદા સુનકર જહાં
થા દોઢ કે અધ્યાઝ કે પાસ આયા ઓર અધ્યાર બચ્ચીયુંને ઝડીલ કે બજતે
હોશીયાર હોકર ખંજર મીયાન સે ખીથે ઓર નારે કીએ ઓર અપના અપના
નામ લેકર હમલા કીયા અધ્યાઝને લી નારા કીયા ઓર અપના અપના નામ લીયા
તાકે આસપાસ મંચ એક કો એક પેહછાન લે ઓર બર વકત અધ્યારી કરનેકે ધોકા
ન ખાએ ગરબ ઉમરને બકકર સરસર કો રોકા ઓર સખારફતારને આકર
ટેકા શમીમાને બકસે ચશમક કી ઓર સનોબરને જાંસોઝકો કજ અદાઇ દીખાઇ
તેઝીગાહસે ઓર ઝરગામસે નઝરખાઝી હોને લગી ઓર સખ અધ્યાઝને ઉનકે
દેખતેહી તીરે ઇશક ખાયા ઓર એક દુસરેકે તીરે મીઝગા ઓર ખંજરે અબઝકા
ઘાયલ હુવા ઓર શેએર આશકા ઝખાનપર લાએ ઓર આપસમંચ ઇશારેખાઝીસે
હોને લગી એક એકને એક એકકે સવાલકા જવાબ લીયા કીસીને ખંજરસે મારા કીસીને
ઉસકો રોકા કીસીને નીમચેકા વાર કીયા ઉસકો રદ કીયા ઇસી તરહ ખુબ અપસમંચ
ચલને લગી અલ કીસ્સા ઇસ રમઝોનાથેસે એક એક આશીક માશુકકી ખાતે હો ગઇ
અધ્યાર બચ્ચીયુંને હલકે કમંદકે અધ્યાઝપર મારે કે ગરબનખોર કમરમંચ આકર
લીપટે અધ્યાઝને ઇતના જલદી સુખુક હોકર જુસ્તકીકે જયસે અચનકસે નીગાહ ની-

કલતી હય કે સખ લલછીકી તરહ પાઉંકી તરહ હોકર નીગલ ગએ ઓર અધ્યાસને ઉતરતે ઉતરતે નીમચે મારે કે અધ્યાસ બચ્ચીયાં જરત કરકે હસ હસ કંઠમપર બા ગીરીં પાંચ અધ્યાસ ઓર પાંચ અધ્યાસ બચ્ચીયુને કુહ ફાંદકર હો કોસકા મયદાન બાંધા કબી સીમટકર ગઝ બાર ઝમીનમંચ ગુથ બતેથે કબી બેઝએ બેહોશી ચલતેથે ઓર કબી બુલાવે બાહમ દેતેથે નીમચુંકી ઝુકાઈએ દીં બતીથી ખંજરે રનકી ઝનકાર બુલંદ થી અધ્યાસ બાંકકે બીચ બાંધકર અધ્યાસ બચ્ચીયુંકી ગોદમંચ બેચઠ બતેથે ઓર બોસે લેતેથે અધ્યાસ બચ્ચીયાં કરીબ આકર કાટ ખાતીથીં હો ઘટે કામીલ આપસમંચ જંગ રહી ઇસવકત અધ્યાસ બચ્ચીયાં નારે મારકર કેહતી હુઇકે દેખો અય ખાંતુમા બરબાદ હમ તુમહેં કીસ તરહ હીલાક કરતે હંચ એક તરફ ચઢી ગઈ ઓર અધ્યાસ લી એક દરે કોહ મંચ ઠયરે ઉમડૂને કહા કે લાઇયો મંચ તુમહેં ચાડુંકો એતેલા દેતાહું કે સરસર મેરી માથુકા દીલ નવાઝ હય અગર તુમ મંચ સે કોઇ ઉસે માર હાલે ગા તો મંચ બોહત બુરી તરહ પેથ આઉંગા કીરાંને કહા કે સખારફતારે પર બંદા અલાહામીલ કયાસ ફરેફતા હય ઉસકી લી હિફાઝત અબ અધ્યાસ યાડુંકો રવા હય બર્કને શમીમાકા ઇશક બયાનકીયા ઓર બાંસોઝને સનોંબરકા હાલે ઉલફત કહા ઓર ઝરગામને તેઝનીગાહકી સખસે સીફારથકી લેહાઝા હર એકકો એક એક ચાને અપની અપની માથુકા કી સનાખત હો ગઇ ઓર સખને બાહમ ઇકરાર કીયા કે કીસીકો કોઇ કતલ નકરે ઉમડૂને કહા ઉસ વકતકે જબ તીલ-રસમ ફતેહ હોગા ઓર અધ્યાસ બચ્ચીયા ગીરફતાર હોંગી ઓર મુતીએ ઇસલામ નહોંગી તો સાહબકરાનકો ઉનકે કતલ કરનેકા અખતીયાર હય શીઝ હાલ મુનાસીબ નહીં કે તુમ હમ ઇનહેં હીલાક કરેં ચેહ બાહમ મથવરા ઓર પયમાન કરકે હીફાઝતે લશકર મંચ મસફૂ હુવે ઓર ઉસી તરહ અધ્યાસ બચ્ચીયા લી જંગલ મંચ એક જગેહ ઠયરીં ઓર સખારફતારને સરસર સે કહા કે તેરા રંગ આજ મુઝે ઓર હી નઝર આતા હય હોંઠ ચાટતી હય ચેહરેકા રંગ ઝરહ હય પાઉં કહીં હાલતી હય પડતા હય કહીં કાકુલ પરેશાન હય જયસે કોઇ દીવાના હોતા હય ચેહ કયા માજરા હય સખારફતારને કહા વારી મુઝકો આપ કયા કહેતી હંચ બસખબ અહબ હુઝુર કુહ કેહ નહીં સકતી અબ બે હુઝુરને કહા હય તો કમુ તે અધ્યાસીસે આઇના નીજીલ અપને ચેહરેકો મુલાહીઝા કીજીએ કે સાફ આસારે ઇશક પયદાહંચ આંખું મંચ તારી હવાસ મંચ અખતરી હય આપકી તો વોહ મસલ હય અપની હાની ઓર પર ગંવાઇ સરસરને કહા અયસા ખુદા ન કરે ચેહ તેરી હી હાલત હય કે જહાં મરહવે કો દેખા ઓર શીસલ પડી તુ દીવાની હય કે મુજ પર ચેહ શુમાન કરતી હય ઓર ખેર અગર મંચ અયસાબી ફડું તો મેરા ચાર આજ અધ્યાસને આલમકા શેહેનશાહ હય હમઝા સાહેબકરાનકા વઝીરે આઝુમ કુંજ અકલકી હય તુ કયા સમજ કે રીઝી હય ઓર મેરી બરાબરી કરતી હય સખારફતારને હંસ કર કહા કે બક્ષાન

હોજીએ તો અરજ કરે' મુજ પર અગર નીગાહ ડાલી હય તો નઝર કરદએ મવલાના વો પેશવા હઝરત કાબીમે કુલ કાલીબ અલીઈબને અબી તાલીબ અલય હીસ્સલામને જે બા'બશ ઉમર હય ઓર અપને મુલક ઝંગારકા બાદશાહ હય લેકીન ઇન તીતુ' છોકરીયુ'ને કયા સમજ કે અપના હાલ ખરાબ કીયા હય શમીમાને કહા કયા ખુબ અબ જે શાહઝાદીસે બસ ન ચલા તો અપની ખીફત હમ પર મીટાઈ તુમહારી ખીબલત મેરી આંખુ' પર માશા અલલાહ કયા જેકનકી તેઝી હય માનતી હું આપકો અછછા સાહબ ચુંદી સહી ફીર આશીક મંચ મેરે તુમને ખુરાઈ કયા તસવ્વર કી હય મુલકે ફીરંગ કે મુલકુ મંચ એક મુલક કા બાદશાહ શાગીર્દ રસીદ ઉમર હય હાં જે કુછ કહોતો ઇન હોતુ' કો કહો સનોંખરને કહા બી શમીમા તુમ મંચ કયા ખુરી આદત હમ કે અપની ખાત ઓરપર ડાલતી હો મુઝે શરમાતી હો મેરા તો આશીક તુમ સબસે અચ્છા હય મગર મંચ ઝરાબી હકીકત નહી જાનતી બી સખારફતાર કી કહાવત કે કીરાં નછર કરદા ઓર બાદશાહ જંગખારકા હય ઉસકે ફરઝદને મુજ સે મોહખતકી લેકીન વોહ પદા જાન દીયા કરે મંચ કબ ચાહતી હું અપસે ચોદા હઝાર મરતે હંચ હાં બી તેઝનીગાહ કો જે કુછ કહો વોહ બજા હય ચેહ કલામ તેઝનીગાહને સુનકર કહા ઉલટી મુજપર કહી બી હોશ મંચ આવ અપને હહી કો બી કોઈ બટટા કેહતા હય ગો મુઝે તો ઝરગામ સે કુછ વાસ્તા નહી લેકીન જે વોહ મુઝ પર જાન દે તો જીનકી તુમ સબને તારીફ કી હય ઉન સબસે અફઝલ હય અબલ તો નઝર કરદા મીસ્લે કીરાં કે ઓર દુસરે વઝીર તીલસ્ત્રી કુશા કા જે હાકીમ તીલસ્ત્રીમકા હોનેકો આયા હય સચ પુછી તો જે હાકીમ હય તો વોહ ઉસકી રધયત હય સરસર ચે ખાતે' સુનકર ઝોરસે હંસી ઓર કહા મુખારક હો આજ સે હમ તુમકો સલામ કરેગે' તુમહારી રધયત હમ બસતે હંચ ખુદા હુઝુર કો સલામત રખે કયું નહો વોહી મસલ હય કે ચોર ડંડે કોતવાલકો અબ ઠર કાહેકા તેઝનીગાહકો સબને આડે હાથુ' લીયા ઓર ચેહ શરમાઈ પસીને પસીને હો ગઈ ઓર કેહને લગી વાહં વાહ તુમ સબને મુઝે દીવાની મુકરરર કીયા હય અચ લોગો આપ આપને લોહું કી તારીફ કરો તો કુછ નહો મંચ નગોડી જે બોલ ઉઠી તો સબને હંસી દીલ લગી મંચ ઉડાના શુર કીયા અચ બીબી એક તો મુજ કમખત કો સાત પાંચ નહિ આતા ચેહ તુમહી લોગ ચરખાંગ હોકર અપને અપને મતલબકી કેહ જાવ ઓર દુસરે કો બચઠ કે હંસો સખારફતારને કહા ખુવા તુ ઝાડ કાંટા કયું હો ગઈ ઇસમંચ એપનેકા કયા મોકાથા હમારી શાહઝાદીને થેહી કહાના કે અબ હમ તુમહારી રધયત હુવે ફીર મેરી જાન ઇસ મંચ એપના કયા તુમને આપ અચસી ખાત કહી ન આસમાન પર થુકો ન જમીન પર આએ અઝ કીરસા ઇસી તરફકી ખાતે' પાંચુ' નઝીક બાહમ દેરતક કરતી રહી' ઓર મકસુદ ઇન ખાતુ'સે ઇનકા ચેહ થા કે એક દુસરી કે આશીકકો પેહલાન લે ઓર હર પરદા આશીકુમંચ રીઆયત કરનેકી ઠયરાઈ ઓર આહીરમંચ દુશમની કરના ઓર

બાતીનમંથ દોશતી રખના લાઝીમ હય ગરઝ સબ એક સ્ત્રીમ્ત ચર્વી ઇસ અરસેમંથ
 રૂતાશબદુ કરીબ લશકરે મેહરૂખ પોંહયા ઝોર કીયામ પઝીર હુવા ખબર મેહરૂખ
 કે પોંહચી ચેહ લી હોશીયારી ઝોર બેઢારીમંથ મથરૂફ હુધ ઇધર સેહરાસે અઈયા.
 રૂને આમદે લશકર દેખી ઝોર અઈયાર બચ્ચીયાં લી આગાહ હુધ ઝોર દોનું કીક
 અઈયારી કરને લગે મગર રૂતાશ એક રોઝ થકનસે આસુદા હુવા ઝોર દુસરે રોઝ
 તબલજંગ ઝોર નફીરે સેહેર લશકરે રૂતાશમંથ બખ શોરો ગુલગુલા બુલંદ હુવા
 તાઝેરાને સેહેર ઉડતે હુવે હરખારમંથ હાઝીર હુવે ઝોર સામને મેહજબીનકે બા
 અહમ તમામ ઠેહેરકર ઇસ તરહ અરઝ કરને લગે દુશમનુને જંગકે ઇરાદેસે તબલજંગ
 બજવાયા હય મેહરૂખને હુકમ દીયા કે હમારે લશકરમંથ લી તબલજંગ બજે
 ખુદા હમારા નીગેહ બાન હય ઉસી વકત અફસરને નક્કારે તુરકી વ જંગી બખઝે
 હરએક બહાદુર ખબરદાર હુવા ઝોર તઈયારી જંગમંથ સર ગર્મ થા ચાર પેહેર રાત
 શોર સાહેરૂકે સેહેરકા ઝોર બહાદરૂકી બહાદરીકા થા થહાં તકકે વોહ વકત આયા
 મુશશતાએ ઠેહેરને આઈ નએ ખુરશીદ દીખાયા ઝોર સારે આલમમંથ જલ્લા અફ-
 રોઝ હુવા મુમેહ કમ ફેજ મેહરૂખ ઝોર બહાર ઝોર નાફરમાન વગયરા લેકર
 રવાનાએ દશન હુવે મેહજબીન મએ અસદ દીલાવરકે બા એહતેશામ રઝમગાહ
 મંથ આઈ ઉસ વકત ફેજે દુશમન લી બઝે દબદબેસે ઢાખીલ ઢસ્તે જંગ હુધ સાહે-
 રૂને પરે જમાએ દીલાવરને સફકશીકી મયદાને રઝમ તઈયાર હુવા નકીબુને સદાએ
 દીલકશ દી કે અય મુસાફરાને સરાએફાની મુકામ ઇબરત હય ચેહ મયદાન જંગો
 કતાલ બએ ગયરત નામ કરચે લડ લીડ લો ફીર કોન રહા હય ઝોર કીસકી રહેગી
 બયત-ફત્તમ રહા ઝમીપે ન બેહરામ રેહ ગયા—મરદુકા આરમાંકે તલે નામ રેહગયા
 ચેહ કેહકર જબ નકીબ ખામોશ હુવે રૂતાશ ખુદ મયદાનમંથ નીકલા ઝોર સેહેરકી
 નયરંગીયાં દીખાને લગા આપ પથર બરસાને લગા બાદ ઇસ ઉલુલ અઝમી દીખાનેકે
 લલકારા કે અય નમકહરામે તુમમંથસે કોઈ અયસા હય જો મેરે મુકાબીલ હો ઝોર
 મેરે સેહેરકા જવાબ દે સાહેરાને મેહરૂખને મીકલકર મુકાબલા કીયા રૂતાશને સેહેર
 પડકે ફસતક દી કે સેહેરાકી તરફસે હઝારૂં હઝાર બાનવર પયદા હુવે ઝોર લશકરે
 મેહરૂખકે સરપર બયઠે છસકે સરપર બાનવર બયઠા વોહ ફોરન હરખત હો ગયા
 ઝોર નીહાલ કામતમંથ ઉસકે પત્તે હરે હરે નીકલ આવે કુપલે પુટી ઝોર ટેહેનીયા
 ઝુમને લગી બાનવર ઉનપર બ આરામ બયઠે મેહરૂખ ઝોર શકીલ સાહેરાને નામી
 ફત્તકે સેહેરકી હેતેથે ઝોર અપને તઈ બચાતેથે ઉસ વકત મલકા બહાર જો તખ્તે
 તાઉસપર બઝીનતો ઝેબ સવાર થી કે ચેહ સેહેર નહી કરતા હય ગોયા રૂતાશ તુજ
 પર તાને કરતા હય કે સબકો હરખત બનાતા હય ચેહ સોચકર તખ્તસે કુદકર દુપ-
 ટટેકો સરસે સંબાલતી સામને રૂતાશકે આઈ ઝોર અપને બાહુકો બોલકર એક
 હથીયાં નીકાલી ઝો હથીયાકો અલગ કીયા ઝોર ઉસમંથસે એક પુતલી બોહત ખુબસુરત

હાથીઠાંતરી રખખીથી અપની ઉંગરી કાટકર ઉસ પુત્તીપર ખુન ટપકાયા ઝોર કહા અય સામરીકી પુત્તી મંથને ઇસદીનકે લીએ તુએ સરપર ચકાકર રખખાયા કે તાએરાને સેહેર આકર મેરે લશકરપર આશીયાના કરે ઝોર ઇનસાનકો દરખત બનાએ ચેહ કલામ બહારકા સુનકર પુત્તી કેહ કહા મારકર હંસી ઝોર હળીયાસે નીકલકર ગાયબ હોગઇ બાહ લેહમાંકે સખને દેખા એક જલ હવાપર ફયલા હય કે ઇસ કહર લખાન હય કે કોસુંતક દીખાઇ દેતા હય ઝોર સખ જાનવર સેહેર રૂતાશકે ઇસ જાલમંથ ગીરફતાર હંય વોહી પુત્તી બહારકી હાથમંથ છુરી લીએ જાનવરકે જાતસે નીકાલ નીકાલકર ગુમેહ કર રહી હય ઝોર ખુન ઉસકા લશકરે મેહરૂખપર છીડકતી હય કે જો જો ઇનસાન દરખત હોગએ હંય વોહ સખ આદમી ખમતે હંય ચેહ હાલ રૂતાશને જખ દેખા કે પુત્તીને સખકો આદમી બનાયા ઝોર બહાર તેરે મુકાબીલ ખડી હય અખકી ચકીન હય કે તુજપર વાર કરેગી ઇસકા સેહેર ઉતારના મુશકીલ પડેગા બકા સખત મુકાબલા હોગા ચેહ દીલમંથ સોચકર ઉસને ચાહરે જમશેદકો નીકાલા ઝોર ઉઠકર હવાપર બકર લશકરે મેહરૂખપર ઉસ ચાહરકો ફેલાઇ ઝોર ઉસમંથસે ખાક જમ-શેદી ખરસી ઝોર બહાર ઝોર મેહરૂખ ઝોર નાફરમાન વગયરા બેહોશ હોગએ જખ સરહાર તમામ ઝોર મલકા મેહજખીન ઝોર સુખંસુ ઝોર શકીલ ઝોર દીલારામકે બેહોશ હુવે ઝોર લશકરમંથ લાગને લગે ઝોર રૂતાશને હાઝકે ઝીંઘા ગીરફતાર કીયા ઝોર સખકો હાથકડીયાં બેડીયાં અપને સેહેરકી પેહનાકર ચાહરે જમ-શેદીકો હીલાયા ઝોર કહા અય ચાહરે ખુદાવંદ વારતા ખુદાવંદ જમશેદકા ચેહ સખ હુશીયાર હોકર અપની ગીરફતારીકા હાલ ખરાબ દેખે ઉસી વકત બહાર ઝોર મેહરૂખ વગયરા સખ સરહાર હુશીયાર હુવે ઝોર દેખા કે હમ સખ ગીરફતાર હંય નાચાર ખામોશ હોરહે ઝોર રૂતાશને હુકમ દીયા કે આજ સખ કીયામ પઝીર હોંકે મંથ લઠનેસે થક ગયા હું કલ સખકો લેકર ખીદમતે શેહેનશાહમંથ જાઉંગા હસખુલ હુકમ લશકરને ઉસકે કમર ખોલી સખ કચલીયુંકો કચલ કીયા ઝોર પેહરા મુકરરર હો ગયા રૂતાશ અપની ખારગાહમંથ મસનદે હજરતપર બયઠા ઝોર ખાદીમ ખીદમત-ગારસે કહા તુમ સખ બાહીર ખારગાહકે બકર ઠયરો સીર્ફ અપની રંડીકો અંદર ખારગાહકે રખલીયા ઝોર સેહેર પડકર દસ્તક દી સીવાએ ઉસ રંડીકે જો કોઇ ઇસ ખારગાહમંથ આએ બેહોશ હોજાએ કમું કે ઉસકો ખોફ અઇંચાફકા હુવા કે અયસા નહો અઇંચાર થહાં આએ અલ હાસીલ ચેહ તો આરામસે બયઠા મગર અઇંચાફને લશકર ગીરફતારી દુરસે દેખકર મથવરા કીયા ઝોર સખખ સુરત બહલકર લશકર મંથ આએ ઝોર ઝરગામને એક ખીદમતગારકો અલગ ખુલાયા ઝોર કહા સુએ તુમસે કુછ કેહના હય વો અલાયહા આયા ઝરગામને બેઝા બેહોશી માર કર ઉસે બેહોશ કરકે પેહરન ઉસકા ઉતાર લીયા ઝોર ઉસકી સુરત બનકર ખારગાહ કે કરીબ આયા ઝોર ચાહા અંદર જાઉં નોકફં ને કહા અંદર ન જાવ મને

ક્રીયા હય ઝરગામને કહા તુમ કયાં જાનો કે મંચ ક્રીસ લીએ જાતા હું' એક કેહકર અંદર ખારગાહકે કદમ રખા જયસેહી અંદર આયા બેહોશ હોકર ગીરા રૂતાશને ઉઠ કર ઉસે ઉઠાયા ઝોર સેહેર પડકર જો પુઠ્ઠા રોગનો રંગ અધ્યારી ઉડગયા સુરત અસલી રેહ ગઈ રૂતાશને સેહેરસે અંદર ખારગાહકે કયદ ક્રીયા ઝોર બયઠકર રંડીસે ખાતે' કરને લગા ઉસ વકત જાંસોઝ સાકી મેહેરે તીલઅત ઝેખા સુરત બનકર કરીબ ખારગાહ આયા ઝોર ખીદમતગારેસે કહા મંચ નોકરીકી ખુવાહીશ રખતા હું' ઇસ વખત મીયાં અકેલે બયઠે હંચ અગર કહો તો બકર અરઝ હાલ કરૂં' ઉનહું'ને કહા અંદર જાનેકા હુકમ નહીં' હય અગર તુમહારા જી આહે તો જાવ લેકીન જો ગુસ્સા હો તો હમ નહીં જાનતે જાંસોઝને કહા મંચ અપની કયક્રીયત અરઝ કરકે અબી આતા હું' એક કેહકર અંદર ખારગાહકે કદમ રખા ઝોર ઘોડી દુર ગયા થા કે બેહોશ હોકર ગીરા રૂતાશને ઉસકોં બી ગીરફતાર કરકે બઝોર સેહેર રોગન અધ્યારી ઉસકા બી દફે ક્રીયા ઝોર કહા અધ્યારૂ'ને સુરત બદલકર આના શુરૂ ક્રીયા અલગરઝ એક અપની મેહબુબાસે કલામ કરને લગા ઝોર ઇધર ખર્કને દુરસે દેખા કે હો અધ્યાર અંદર ખારગાહકે દાખીલ હુવે મગર કુછ મતલબ ન હુઈ બસ એક ગીરફ ખારગાહકે ફીરને લગા ઇતતે ફાકન રૂતાશકે પાસ રંડી હય ઇસકા બયમા એક તરફ ઇસ્તાદા થા ઝોર ઉસ રંડીકા નોકર એક છાકરા ગડગડી ભરરહાયા ખર્ક ઉસકે પાસ આયા ઝોર કહા અમે સુન તુ ઇધરતો આ કલ તુને મેરે કુત્તેકો કયુ' મારાથા વોહ છાકરા હયરાન હુવા કે કયંસા કુત્તા કેહને લગા અજી પેહજાનતે બી હો ખર્ક કાન પકડકે ખીચતાં હુવા લે ચલા કે ખચ્યા આજ સુકરતે હો ચલો તો જીસકે સામને મારા હય દેખોતો ઉસ્સે પુછકર કયસે ઠીક બનાતા હું' એક કેહતા હુવા ઉસે તનહાઈકે સુકામપર લાયા ઝોર બેહોશ કરકે ઉસકી સુરત આપ બનકર આયા ઝોર ગડગડી ભરને લગા કે ઇસમંચ એક ખીદમતગાર આયા ઝોર કહા તું' અખતક ચીલમહી ભરરહા હય બાઈજી હુક્કા માંગતી હંચ ખર્કને કહા આગતો સુલગાતા હું' ગરચે ત'બાકુમંચ બેહોશી મીલાકર ચીલમ ભરી ઝોર ખીદમતગારકો હુક્કા તધ્યાર કરકે દીયા કે લે જાવ ઉસને કહા તો આપ લે જાવ હમે' હુકમ અંદર જાનેકા નહીં' હય ખર્ક હુક્કા લેકર અંદર ખારગાહકે ગયા એક બી ઝોરૂ'કી તરહસે બેહોશ હોગયા રૂતાશને ઇસે બી ગીરફતાર ક્રીયા ઝોર સેહેર પડકર જો દમ ક્રીયા ઉસકી બી સુરત અસલી હોગઈ ઉસવકત ઉસને કહા કયા ઇનાયત સામરી વ જમશેદકી હય કે અધ્યાર બગેર ઝેહમતકે ગીરફતાર હુવે કુછ ફીક બી ન કરની પડી એક કેહતા હુવા ફીર અપનો મેહબુબકે પાસ બયઠા તીતું' અધ્યારૂ'પર સેહેર કર દીયા કે દસ્તો પા શશહર હોગએ લેકીન અબકી ખારઉમરૂ સુરત સખારફતાર અધ્યાર બચ્ચીકી બનકર આયા ઝોર અફેરામીયાબકી મોહર બનાકર ફરમાન લીખકર ઇસ તરહ લપેટા કે હરએક ત્ય મંચ કાગઝકી બોહત ખારીક બેહોશી ભર દીયા લીફાફેપર મોહરકી ઝોર ફરે ખારગાહપર આયા ઝોર નોકરૂ'સે કહા મેરી

ખબર કરકો કે સખારફતાર શેહેનશાહ પાસે આઈ હય મુલાઝીમુંને કહા હમે અં-
 હર જાનેકા હુકમ નહીં હય આપ ખુદ જાઈએ ઉમરૂ સમઝાકે અંદર જાનેમંય કુછ
 મુશ્કીલ હય જખતો. ચેહ નહી જાતે ચેહ સોંચકર દરવાઝેડીસે પુકારા કે અય રૂતાશ
 જાહ સખારફતાર નામાએ શાહ લેકર આઈ હય ચેહ સહા જે રૂતાશને સુની કહા
 અંદર આવ ઉમરૂને કહા નામાએ શેહેનશાહકી ચેહી તાઝીમ હય કે હરે ખારગાહ તક
 નહીં આયા જાતા હા સાહબ મુકરરમ ઝીયાદા જે હોતે હય વોહ ચેહી કરતે હય
 ચેહ કલામ જે રૂતાશને સુના શરમીંદા હોકર પ્રાહીર આયા ઝોર સખારફતારને સ-
 લામ કીયા ઝોર નામા નીકાલા કે લીજીએ ઇસકા જવાબ લીખ લા લીજીએ રૂતાશને
 કહા આપ અંદર તશરીફ લે ચલે ઝોર એક જામ શરાબ પીએ મંય જવાબ લીખું
 ઉમરૂને કહા તુમ જીસે પાતે હો અંદર ખારગાહકે બુઝાતે હો અઘ્યારૂકા તુમહે કુછ
 હર નહી હય રૂતાશને કહા નહીં ખારગાહ સેહેર બદ હય જે કોઈ ચહાં આયગા
 બેહોશ હો જાયા સખારફતાર નકઝાને કહા મય સેહેર નહીં જાનતી હું ઝોર અઘ-
 ચાર બચી હું ઇસ લોએ તુમ બુઝાતે થે કે મંય બેહોશ હોઅઉ ઝોર મંય પેહ-
 લેહી સમજીથી કે અઘ્યારૂકી ગીરફતારીકે લોએ કોઈ તદખીર ખુરૂકી હોગી ફીર ચેહ
 અઘ્યારીસે બઘદ થા જે ચલી આતી અગર આતી તો ગીરતી હાય મું દુટ જાના
 રૂતાશને ઉસકી અકલપર આફરીન કી ઝોર ખારગાહસે સેહેરકો ઉતારા કે અખ જે
 આએ બેહોશ ન હો ઝોર સખારફતાર નકઝીકા હાય પકડકે અંદર ખારગાહકે
 લાયા ઉમરૂને દેખા કે તીન અઘચાર બેકસો હરકત પડે હય ઝોર એક જાને હસીના
 ઝરો ઝેવરસે આરાસ્તા મસનદ પર બયઠી હય ઉમરૂ લો એક જાનીખ બયઠા ઝોર
 નામા રૂતાશકો ફીયા વોહ લીફાફેસે નામા નીકાલને લગા ગુબારે બેહોશી ઉઠા ઝોર
 ખુશબુ આને લગી ઉસછે નામેકો સુંધા કે ચેહ ખુશબુ કયસી હય ખસ સુંધતેડી બે-
 હોશ હુવા ઇધર ઉમરૂને એક બેઝાએ બેહોશી મુંકપર ઉસ રંડી કે મારા કે વો લી
 બેહોશ હુઈ ઉસવકત રૂતાશકા ખંજરસે સર કાટ કાલા ખીર ઉસકે ગુલશોર કરને લગે
 આગ પથ્થર ખરસને લગે ઉમરૂને રંડીકા ઝેવર ઉતારા લેકીન ઉસકે મરનેસે અઘ્યા
 તીનુ રેહા હુવે ઝોર લુટને લગે બંકને જલહી ચાહરે જમશેદ ઉસકી ઝેલીસે નીકાલકર
 જસ્તકી ઝોર ખારગાહકો કુદ ફાંદ કર લાગા ઝોર ગુલજે હુવા સાહેર દોઢે ઉમરૂ
 ઝોર દોનુ અઘચાર લી કુકર લાગે ઇધર કયહોયુપરસે સેહેર રૂતાશકા હફે હુવા ઝોર
 સખ છુટ ગએ બહાર ઝોર મેહરૂખ વગયરાને ખઝોર સેહેર પરવાઝકી ઝોર બરૂએ
 હવા જાકર હાર મીરચીયુંકે ઝોર ગોલે કચ્ચે બોલાહકે લશકરે રૂતાશપર મારે અખ
 સેહેરકે ઉઠે ખીજલીએ કડકને લગી ઝોર કહી આગ ખરસને લગી બહારને ગુલહસ્તા
 મારા કે આલમ બહાર પયઠા હુવા ઝોર હઝારહા સાહેર ફીવાનાવાર સેહરકો ચલ
 મેહરૂખ સોર શકીલને હઝારૂકો કતલ કીયા નાફરમાન ઝોર સુર્ખમુંને ચીતારે
 બીશાએ તીર બરસાએ કે—

નઝમ.

બરસને લગે આગ પથ્થર વહાં-બુલંદ આતીશે સેહેર કા થા હુવા
કબી શોઅલે ઉઠેતેથે હર સીમતસે-મંચાતેથે ગુલ બીર હર એકકે
હઝારૂં ને દી બાન અફસોસસે-બહોત ભાગ કર વાંસે ઝીંદા બચે

અલ હાસીલ લશકરે રૂતાશ તબાહ ચોર બરબાહ હુવા ચોર ફતેહ ફીરોઝી માલ
વ અસબાબ હુટ કર મેહરૂબ ચોર મેહબીબન અપની બારગાહ મંચ દાખીલ
હુધં મનાદીને નીદાકી કે ફેજ ભાગી હુધં કોહસ્તાનસે આઇ લશકર દોબારા બહસ્તુર
આરાસ્તા હુવા જશન હોને લગા ઉમરૂ ને ભાગા ઉસે ખીયાલ આયા કે ચાહરે
જમશેદી ને અધ્યાર લે ગયા હય ઉસે ચલકર લે લે ચેહ સોચ કર જંગલ મંચ
આયા ચોર અફીલ અધ્યારી બખર્ડ ઝરગામ ચોર બંસોઝ હાઝીરે ખીદમત હુવે
લેકીન બર્ક ન આયા કે ઉસતાહ ચાહરે જમશેદ છીન લેગે' યહાં ઉમરૂને પુછા દોનુ
અધ્યારૂં' સે કે તુમ મંચ ચાહરે જમશેદી કોન લાયા હય ઉનહુને કહા હમે' કસમ
નમક સાહબકરાન કી હય કે હમ નહી લાએ ઉમરૂને કહા અફીલ કી સદા પર
બર્ક નહી' આયા માલુમ હોતા હય કે વોહી લે ગયા બસ કોડા પકડ કર વાસ્તે
હુંડને બર્ક કે રવાના હુવા લેકીન બર્ક ને ચલાથા ઉસકે ઝડીન મંચ આયા કે અગર
તીલસમે ઝાહીરે મંચ રહુ ગા તો ઉસ્તાહ ચાહરે જમશેદી છીન લેગે' ચોર ઉસતાહ
અપને પાસ ઝખીલ વ ગનીમ વગયરા રખને હંચ ચોર મેરે પાસ કોઈ અચસી
ચીઝ નહી' હય કે છુસે સેહેર તાસીર નકરે ઝીકાઝા ચાહરે જમશેદી અપને પાસ
રખખુ' ઇસે ઉસતાહકો નહુ' ચેહ ખીયાલ કરકે તરફ તીલસમે બાતીન કે ગયા મગર
અબ કચકીયત સુનીએ કે અધ્યાર બચીએ' જંગલ મંચથી' ચોર સાથ સાથ લશકરે
રૂતાશ કે આઇથી' અફેરા ખીયાબને હુકમ લીયાથા કે' અધ્યારૂં' કો પકડ લાવ ચેહ
ફીક ગીરફતાર અધ્યાર કરતીથી' લશકરે રૂતાશ સે ઉનહુને કોઈ મતલબ ન રખખા
થા અબ રૂતાશ ને કતલ હુવા ચોર ઉસકે મરનેસે શોર બુલંદ હુવા સરસરને
કહા અચ આરફતારે બડા ગઝબ હુવા ઉમરૂને રૂતાશકો મારા થકેનશાહ કહેગે
કે તુમ લશકર મંચ મોબુદથી' ચોર હીફાઝત નકર સર્કી જલદ ચલો ચોર ઉમરૂ કો
ગીરફતાર કરો પસ સબ અલગ હોકર સબ ગીરફતારીએ અધ્યાર કો ચલી' સખાફ-
તાર ગુંબહેનુર કી તરફ આઈ ચોર સરસર લશકરે મેહરૂબ કી તરફ ગઇ ચોર
ઇસને દુરસે દેખા કે ઉમરૂ કોડા પકડે એક મુકામ બુલંદ પર બડા હર તરફ દેખ
રહા હય ચોર ખીયાલ કો હર તરફ દોડાતા હય સરસરને એક ગોસે મંચ ઠેકેર કર
સુરત અપની બર્કકી બનાઇ ચોર જસ્ત ખેઝ કરતી હુધં ઉમરૂકી તરફસે હોકર
નીકલી ઉમરૂ બર્કકી તલાશમંચ બડાથા ઉસે દેખકર અપટા ચોર કહા અચ બર્ક
સચ બતાકે તુ ચાહરે જમશેદ લાયા હય યા નહી' અગર લાયા હય તો મુઝે દે સરસર
ને હાથ બાંધ કર પાઉં પર ઉમરૂકે ગીરી ચોર કહા ઉસ્તાહ વોહ ચાહર મુઝીકો ધના-

ચત કીલુએ ઉમરૂને કોડા ઉઠાયા કે કુછ શામત આઇ હય લા મુઝે દે સરસરને પાઉં પકડ કર ઉમરૂકો ખીચ લીયા ઓર ગીરતેહી ઉસકે એક હુબામે બેહોશી મારા કે બેહોશ કર દીયાં ઓર ચાહરે અઇયારી બીછા કર દો હલકુંસે કમંદસે દોનું હાથ પાઉં ગરહન વગયરા બાંધ કર એક હલકા ઇસ તરહ બાંધાં કે ઉમરૂ એક ગઠી હો ગયા સરસરને ચાહરે અઇયારી મંચ પુશતારા બાંધ કર પુશત પર લગાયા ઓર ડેડ ગીરે અઇયારી કે અપને સીનેપર લગાઈ ઓર જરત ખેઝ કરતી તરફ ગુંબદે તુરકે ચલી લેકીન ખર્ક જો ગુંબદે તુરકી તરફ ચલા ઉસને દુરસે દેખા કે સખારફતાર દુરસે કુદતી ચલી આતી હય ખર્ક બોહત જલદ સરસરકી સુરત બના ઓર સખારફતારકી તરફસે હોકર નીકલા ઉસને પુકારા કે અય શાહઝાદી કહાં ચલી સરસરને કહા અલગ આવ ચહાં ન હયરો સખારફતાર કરીખ આઈ ખર્કને હાથ પકડ લીયા ઓર કહા ચેહ મુઝે અઇયાર બદ બલા હય અબી ઓર મુજસે ઓર ઉમરૂકે સામના હુવાથા વેહ સામને ઝાડી મંચ ચલા ગયા હય અબ એક તરફસે અય સખારફતાર તુમ બવ ઓર એક તરફસે મંચ ચેહ કેહ કર ઉનકે સાથ ખાતે કરતા હુવા દોડા ઓર કહા દેખો પીછે કોન આતા હય સખારફતાર પીછે ફીરકર દેખા ખર્કને બેઝએ બેહોશી મારકર બેહોશ કર દીયા આપ ઉસકી સુરત બના ઓર ઉસે ઉમરૂકી સુરત બનાકર પુશતારા બાંધ કર તરફ ગુંબદેતુર કે રવાના હુવા બ સબખ ચાહરે જમશેદ કે દરયાએ પુરવાંસે ઉતર કર શેહેર નાપુરમાં મંચ આયા કીસીને મને ન કીયા બલકે દો એકને પુછા બીબી સખારફતાર કીસે લાઈ હો ઉસને કહા ઉમરૂકો ઇસી તરહ ગુંબદેતુર પર ચડ આયા ચહાં હઝારહા સાહેર મુલાઝીમ વ રફીકે અફરાસીયાબ બયઠાથા નાચ હો રહાથા શેહેનશાહ તખ્ત પર જલ વગરથા કે સખારફતાર નકલીને આકર સલામ કીયા ઓર પુશતારા સામને ડાલ દીયા અફરાસીયાબને પુછા કીસે બાંધા હય ઉસને કહા ઉમરૂકો ઓર પુશતારા ખેલકર નકલી ઉમરૂકો સેતુનસે બાંધ કીયા ઇસ અરસેમંચ સરસરને જો ઉમરૂકો ગીરફતાર કીયાથા આકર પોંહચી હર તરફ ગુલ હુવા કે સરસર ઓર એક ઉમરૂકો લાતી હય ખર્કને ઇરશાહ કીયા કે અય શેહેનશાહ જો મંચ ઉમરૂકો લાઈ હું ઉસકે પીછે કોઈ અઇયાર બશીકલે સરસર આયા હોગા મંચ પોશીદા હુઈ બતી હું આપ સરસરકો ગીરફતાર કર લીલુએ ચેહ કેહકર સખારફતાર નકલી તખ્તશાહી કે પીછે છુપ રહી ઇસ અશનાએ મંચ સરસર પુશતારા લીએ હઝીર હુઈ ઓર સામને તખ્તકે રખ દીયા અફરાસીયાબને એક સાહેર કો ઇશારા કીયા ઉસને સરસરકો ગીરફતાર કર લીયા ઓર પુશતારા જો લાઈથી ઉસે ભી ખોલા ઉસવકત ખર્ક જો તખ્ત કે નીચે છુપા ઝાહીર હુવા ઓર ઉમરૂકો બધા દેખકર રોને લગા ઓર કહા અય શેહેનશાહ સરસરકો ચેહ અઇયાર ઉમરૂકી શકલ બના કર લાયા હય ઓર આપ ઉસકી સુરત બનાકર આયા હય અફરાસીયાબને ઉમરૂકો છોડ દીયા ઓર સરસર અસલીકો

ખંધવા દીયા સખારફતાર નકલી યાને બર્કને સરસરકે ગીરફતાર હોનેકે બાદ ચાહાકે સખકે ગીરફતાર શરાબ પીલા કર બેહોશ કરૂં લેકીન સરસરને કહા અચ શહેનશાહ આપ ગઝબ કરતે હંચ મંચ સરસર હું હરચંદ ઉસને કહા મગર કીસીને ન સુના ઓર બર્ક ને સરસર પાસ આકર ચુપ કેસે કહા કે ઉશતાદની મંચ બર્ક હું તુમ ઉશતાદકે પકડકે લાઈ ઓર સખ કે સામને નંગી ખુલી શીરતી હો કહો તો ઇસવક્ત નાક કી નોક કટવાલું ચેહ ખાતે સુનકર સરસર લગી દુહાઈ દેને ઓર બર્કને હુકમ દીયા કે ઇસ પર માર પડે ઉસ વક્ત સરસર પર માર પડને લગી ઓર સરસરને અરઝ કીયા કે અચ શહેનશાહ આપ કીતાબ સામરી દેખીએ કે ઉસ મંચ ઉમરૂ કોન હચ અફરાસીયાબને ચેહ ખાત પસંદકી ઓર કીતાબ સામરી મંગાઈ ઉસ વક્ત બર્કને કહા હુઝુર એક ખાત લોંપ્રીકી સુન લીજીએ મંચ કાન મંચ કહુગી ચેહ કેહ કર કરીબ અફરાસીયાબ કે આયા ઉસને ખાત સુન્ને કો કાન લગાચા બર્કને એક હાથસે તાજ લીયા ઓર દુસરે સે એક ધોલ મારી ઓર નારા કીયા કે મેરા નામ બર્ક શીરંગી ઓર જસ્ત કરકે ભાગા અફરાસીયાબને હુકમ દીયા કે લેના બને પાએ સાહેર હુકમ સુનતેહી દોઢે ઓર સેહેર કરને લગે હંગામા બે હુવા ઉમરૂતો રેહા હો ચુકા થા ઉસને લુટના શુરૂ કીયા ઓર બલ ઇલયાસી નીકાલકર મારા કે હચરતકા પાન દાન વ મુકાબા તીલાઈ ઓર કુરસી જવાહીર નીગારકી સખ લુટકર દાખીલે ઝંબીલ કી અફરાસાયાબ ગભરાકર તખ્તપર ખડા હો ગયા ઓર સેહેર પકા કે હઝારહા પુતલા તીલસમી દોઢા ઉમરૂને ગલીમ ઓઢલી ઓર ગુંબદકે નીચે ઉતર ગયા ઉપરસે બર્ક બી ભાગકર નીચે આયા સાહેરૂને સેહેર કીયા લેકીન ખસખસ ચાદરે જમશેદી કે તાસીર ન હુધ ઓર બે સાહેર ગીરફતાર કરને કરીબ ગયા ચાદરકી તાસીરસે શો અલે જુસ્મસે ઉઠને લગે ઓર બદનમંચ આગ લગ ગઈ સખ શીર આએ ઓર અફરાસીયાબને સરસર ઓર સખારફતાર બે બંધી થી ખુલવા દીયા ઓર દીલાસા દીયા મગર બર્ક ઓર ઉમરૂને શેહેર નાપુરસાંમંચ લુટ કીઉમરૂ બલ જુસ મકાન પર મારતા ફરૂ તક ઉસ મકાનકા ઓર કુલ અસખાબકે લુટ લીયા ઓર હુવા હુકાને જલ્દ જલ્દ બંદ હોને લગી કીસી રાહગીરને પુઝા અરે ભઈ ચેહ કયા હંગામા હચ એક દુકાનદારને કહા ઉમરૂ શેહેરમંચ આયા હચ લુટતા શીરતા હચ રાહગીર સમઝા કે અકેલા કહાંતક લુટેગા માલુમ હોતા હચ કે ફોજ લેકર આયા હચ ચેહ સમજકર આગે ચલા રાહમંચ બે મીલા કેહલીયા અરે મીયાં ભાગો ફોજ આગઈ લોગ કતલ હો રહે હંચ વો શખસ ચેહ સુનકર ભાગા ઉસે ભાગતે દેખકર ઓર લોગ બી ભાગે જીધર ગએ ભગદર પઠ ગઈ સખકી ઝખાનપર બરી હુવા કે ફોજ આગઈ અખ કોઈ અપને લડકેકા હાથ પકડે ભાગા બતા હચ કોઈ અપની ઓરતુકે લીએ બદલવાસ એકસે એક પુછતા હચ અરે ભાઈ કોઈ નાકા બી ખુલા હચ કીધર બંચે કોઈ રો રહા હચ કે અફસોસ ધીર ગએ લેકીન બહાદુરને રોઝગાર હથીયાર લગાએ અપને

આપને ઠરવાજુ'પર મુંઢે વ કુરસીયાં બીછાએ જાનહેને પર આમાદા બયઠે હંચ લોગ આ આકર ઈનકે સામને બખરે' કેહ રહે હંચ કે હઝરત આપ બયઠે કયા કરતે હંચ મુક્ત જાન દીજીએગા અલી અલી મેરે સામને જોહરી ખાઝર કતલ હોચુકા હય ઓર ચોક લુટ રહા હય હમતો જાતે હંચ આપ ભી લાગીએ બહાદુરને જવાબ દીયા કે જનાબ હમ તો જો કોઇ આએગા અબલ તો ગદર કરેજો જો ન માના દેખીએ સાખેકી લડાઇ હોગી ઓર અચસી તલવાર ચલેગી કે દુશ્મનકે દાંત ખટ્ટે કર દેને ગરબકે એક થેલેલકા અઝીમ ખરપા હય ઉમરૂ ઓર બર્ક લુટને પ્રીરતે હંચ સરરાખુ'કી થેલી-યાં ગાયબ હોતી હંચ ઓર જોહરચુ'કે ડખે ગુમ હોતે હંચ ખીસાતખાના ખરબાદ હો રહા હય બઝઝાજુ'કી કપડુ'કી ગઠરીયાં નહીં મીલતી હંચ અસબાબ ફે'કકર કોઇ ભાગા હય કોઇ જાન ખેચકર નહીં ભાગા હય તો એકલે મોહલકાકે ખાલી ધરૂ'મંચ કુદકર અસબાબ ઉઠા રહા હય કોઇ હથીયાડ' ઓર અસબાબકો કુવેમંચ ફે'ક રહા હંચ કોઇ તેહખાનેમંચ છુપ કર બચઠા હય કોઇ કેહતા હય મેરા ભાઇ લશકરે ઉમરૂમંચ નોકર હય મુજે ઉસને સનદલા દી હય મંચ સખકો બચા લુંગા મેરે યહાં ચલે આવ અલહા-સીલ ચેહ ગોગા જબ અફરાસીયાખને સુના કે શેહેરકે લોગ ભાગે જાતે હંચ ફોજ અસદકી આ ગઈ ઉસને ઉસ વકત હુકમ દીયા સાહેર બાકર જો કોઇ હો ગારત કરે સાહેર ગુંબદપરસે ઉતરકર ચલે ઓર અફરાસીયાખ ખુદ ઉતર આયા હંચરતને એક સેહેર કીયા લાખુ' અઝધર પચદા હુવા ઓર શેહેરકી તરફ ચલા ઉમરૂને મંઠી અસ્તાદકી ઓર બર્કને ચાહરે જમશેદી ઓડલી ઓર એક તરફ ઠયર રહા અઝધહુને ખોહત લોખુ'કો નીગલ લીયા સખકો યકીન ખીલકુલ હો ગયા કે ફોજ આ ગ્રુહ ઓર ઝીયાદા ભગદર પડ ગઈ ઓર અઝધર કુછ આદમીયુ'કો નીગલકર પ્રીર આવે હંચરતને કહા અચ શેહેનશાહ મંચને સખકો અઝધહુ'સે નીગલવા લીયા ચેહ કેહ રહીથી કે એક સાહેર સામનેસે પુશતારા બાંધે પચદા હુવા ઓર અફરાસીયાખકો સલામ કીયા ઉસને પુછ કે પુશતારેમંચ કયા હય સાહેરને કહા ઉમરૂકો લાયા હું' ચેહ કેહ કર પુશતારા ખોલને લગા સખ ઝુકકર દેખને લગે ઉસને યકાયક જસ્ત કરકે એક થોલ અફરાસીયાખકે લગાઈ ઓર નારા કીયા મનમ બર્ક ઓર હુસરા તાજ લેકર ભાગા સીનઅત સેહેરસાઝ જો વઝીર થા ઉસને સેહેર પકકર ઠસ્તક દી કે સીવાએ અફરાસીયાખ ઓર હંચરતકે સખ બેહોશ હુવે મજર બર્ક ઓર ઉમરૂપર કુછ તાસીર ન હુઈ ઓર સીનઅતને રદ સેહેર કીયા સખ હોશીયાર હુવે ઉસ વકત દેખા કે શામીમા આઈ ઓર સલામ કરકે અલગ ઠયરી શાહને કહા બાકર ઉમરૂકો પકડલા ઉસને અરઝ કીયાકે હુઝુરસે જો તદખીરમંચ અરઝ કરૂં ઉસ તરફ ઉમરૂ ગીરફતાર હોગા અફરાસીયાખને કહા બતલા શમીમાને કહા અલગ ચાહતી હું' અફરાસીયાખ પાસ શમીમાકે આયા શમીમાને જસ્ત કરકે ફીર એક ધપ લગાઈ ઓર નારા કીયા મનમ બર્ક ઓર તીસરા તાજ ગોહરખાર અફરાસીયાખને મંગાકર પેહના હય લેકર

રાહી હુવા અબકી બાર સરમાયા બરફ અંદાઝ વઝીર હોયમને સેહેર કીયા કે સીલે' બરફકી ગીરને લગી' ઓર વોહ સરદી હુઇ કે હાંત હર એકકે બજને લગે ઓર સદ-હા સાહેર શેહેરકે મર ગએ સરમાયાને સેહેર અપના રહ કીયા ઓર કહા બર્ક ઓર ઉમરૂ મર ગએ હોંગે ઉસ વકત એક સાહેર ભાગા ઓર આયા કહા હુહાઇ શેહેન-શાહકી છુટે લેતા હય અફરાસીયાબને હસ્તક હી કે હેખો તદખીર ઉમરૂકી હુઇ બતી હય ઉસ સાહેરને કહા હેખીએ આપકે પીછે બર્ક ખડા હય તાજ લીઆ ચાહતા હય અફરાસીયાબને પીછે ફીરકે હેખા સાહેરને જસ્ત કી ઓર ઘોલ મારકર નારા કીયા કે મનમ બર્ક ઓર ચોથા તાજ લેકર ભાગા ઉસ વકત વઝીર સોયમ બાગબાને કુદરતને એક હાર અપને ગસેસે તોડકર ફેંકા કે હઝાફ તખતે ગુલાબકે અહીર હુએ ઓર ગુલુસે ગુલાબકે લાલ ખુશરંગ હોકર ઉડે ઓર ચાર તરફ ઉમરૂકો ડુંડને લગે ઉમરૂ અંદર મંદીકે થા ઓર બર્કકો બ સબબ ચાદરકે કોઇ ન પાતાથા આખીર કાર જબ ચેહ હોતુ' ન મીચે વોહ લાલ મર્દમાને શેહેરપર બયડે શેહેરવાલે દીવાને હુવે ઓર નારે મસ્તાને કરને લગે ઓર શેએર પડતે જંગલકો ચલે ઉસ વકત અજબ આલમ શેહેરકે લોગુ'કા થા કોઇ કીસીકે ઢોલ ગલેમંચ ડાલે ખ્યાર કરતાથા.

નઝમ.

કોનસી બ હય જહાં તેરે નહીં અધ્યાર મસ્ત
હેખીએ જુસ કુચેમંચ બડ મારતે હંચ ચાર મસ્ત
મેયકદે મંચ નીશેકી અચનક હીખાતી હય મુઝે
આસ્માં મસ્તો અમી' મસ્તો દરો હીવાર મસ્ત

ચેહ હાલત હેખકર બાગબાને સેહેર અપના રહ કીયા મગર ઉમરૂ ઓર બર્કકો પના ન લગા ફીર ચકાયક બર્ક બ સુરત અસત્રી અહીર હુયા અફરાસીયાબને ઉસે હેખકર કુછ સેહેર પડા સબને હેખા કે એક આઇના બસબર આદમીકે ખડા હય ઓર અફરાસીયાબબ મીસ્લે તસવીર કે આઇને મંચ જલ વગર હય બર્કને દુરસે પથ્થર ઉસ આઇને પર મારા વોહ પથ્થર ઉલટા ફીરા ઓર અબરીક કોહશીગાફ ચોથે વઝીરને કુછ કંકરીયાં સેહેર પડ કર મારી' વોહ બડે બડે પહાડ અમીનસે ઉખડ કર તરફ બર્ક કે ચલે બર્કકો બસબબ વોહ ગાદરે જમસેદી કે વોહ પહાડ કંકરીયા માલુમ હુઇ લેકીન એહલે શેહેર પર જોગીરે તો હઝાફ દબ ગએ એક થેહેલકા અઝીમ પડ ગયા ઉસવકત ઉમરૂ હો બારા મંદીસે નીકલા ઓર છુટને લગા મગર ગઢીમ ઓઠે થા સાહેરાને અબર હસ્ત તો સેહેરકર કે પકાડુ' કે નીચે સે નીકલે ઓર અયસે વચસે મર ગએ અબરીકને જોગા સુનકર સેહેર કો ફફે કીયા ઉમરૂને અબકી બાર જહાં અફરાસીયાબ થા વહાં આકર મંદી ખપ્રીકી સબને હેખા કે ઉમરૂ ફફીફ કે જયસી મંદી હોતી હય ઉસકે અંદર પલગી જવાહીર નીગાર ખીજા કે બાઆરામત મામ લેટા હય ઓર હો પરચાંપાઉ' દબાતી' હંચ અફરાસીયાબને કહા ઉમરૂ બી

ખડા ઝખરદસ્ત સાહેર હય તુમ મંચ કોઈ હય અયસા કે જો ઈસકા મુકાબલા કરે
 ઝોર ગીરફતાર કરવે યેહ કલામ સુનકર એક સાહેર તમતેરા,ક બહુ આજે ખડા
 ઝોર સેહેર પડતા હુવા અંદર મંદીકે ગયા સરનીચે ઝોર પાઉં ઉપર હો ગયા ઉલટા
 લટક ગયા ઉમરૂને ઉઠ કર થોડેસે કોયલે સીલગાએ એક યોટી ઉસકે જુસ્મકી કાટી
 વોહ ચીખને લગા ઊમરૂને કહા હરામઝાદે મંચ તેરે કબાખ લગા કર ખાઉંગા કયું
 કે સાહેરૂકા ગોચત મુઝે લગીઝ માલુમ હેતા હય યેહ કલામ સુનકર સાહેર બોહત
 શરમીદા હુવે ઝોર ભાઇ એક તમતેરા,ક બહુકા કે નામ ઉસકા વ.કવા,ક બહુ થા
 દોડા આયા ઝોર કહા અય ઉમરૂ મેરે ભાઇ કો ન ખા છોડદે મંચ તુઝકો હઝાર
 અશરશી હેતાહું ઉમરૂને કહા પાંચ હઝાર અશરશી લુગા ઉસને કહા અમ્છા પાંચ
 હઝાર અસરશી લે મગર છોડ દે ઝોર અશરશીયાં મંગા કર સામને મંદીકે ઢેરકર દી
 ઊમરૂને ઉમવક્ત તમતેરા,ક કો મંદીસે છુડાયા ઝોર બેહોશ કરકે ઝખાન થોડીસી
 કાટલી ઝોર મંદીસે હાથ નીકાલ કર બલ મારકર અશરશીયાં ખીચલી ઝોર તમ-
 તેરા,કકો બાહીર ડાલ દીયા બાહ વ.કવા,ક બહુને ભાઇકો અપને ઉડાયા દેખા તો
 ઉસે બોલા નહીં જતા હય ઝખાન કટી હય બસ ગઝબ નાક હોકર હઝારૂં તરહ કે
 મંદી પર સેહેર કીએ કલી પથ્થર સે મંદીકો છુપા દીયા ઝોર કલી આગસે પોશીદા
 કર દીયા મગર કુછ ન હોસકા ઉસવક્ત ઊમરૂને મંદીકે ચારૂં કોને પકડે ઝોર
 ઉખેડ કર છતરીકી તરહ સરપર લગાઇ ઝોર એક તરફ રવાના હુવા ઉસવક્ત મંદી
 એક મીસ્લે ગુખદકે હોકર રવાના હુઇ ઝોર ઊમરૂ ઉસકે અંદર ચલા ઝોર ખર્ક લી
 રવાના હુવા અફરાસીયાબને કીતાબ સામરી મંચ દેખા મગર કુછ ન માલુમ હુવા
 ઝોર કહા હમબી જાતે હંચ યેહ કેહકર એક તરફ રવાના હુવા ઉસ વક્ત દેખા કે
 આંધી તીશ-વ-તાર આઇ ઝોર હઝારૂં ઘટે ઝોર નાકુસ હવા પર બજતે સુનાઇ દીએ
 ઝોર સવારી બડે ઇજઝેશાન સે એક ઝોર અફરાસીયાબકી આઇ સખને તાઝીમકી
 અફરાસીયાબને ઉસ અફરાસીયાબ જો આઇને મંચ જલગર થા કહા અય હમ
 શબીહ જાવ તુમહે બડી તકલીફ હુઇ ઝોર અઇયાઝને સખત બે અઢળીકી યેહ કેહ
 તાથા કે અફરાસીયાબ જો આઇને મંચ થા ગાયબ હો ગયા ઝોર અફરાસીયાબ
 અસલીને કીતાબ સામરી દેખી માલુમ હુવા કે ખર્ક કે પાસ ચાહરે જમશેદી હય
 ઇસ સખ્ખસે સેહેર તાસીર ન કરતા થા ઝોર તુઝે કયા ઝુફરત અયસીથી કે તોહફએ
 તીલસ્સમ ઝોર લેખાસ પુઠાવંદ કો બાકર લાયા ઉસીકી શુમોથી જો હમ શબીહને
 તેરી ધોલે ખાઇ અગર તુ અપને હમશબીહકો છોડ કર ચલા ન જાતા તો યેહી હાલ
 તેરા હોતા રાવી કેહતા હય કે અઇયાઝને સરસર વચચરાકા ધોકા આકર દીયા થા
 તો અફરાસીયાબ ને અપને બાએ હાથ કો દેખાયા ઉસ મંચ માલુમ હુવા કે દો
 પેહેર ઇસ વક્તકે તુઝપર સખત હંચ ઝીલ્લત હાસીલ હોગી અગર ચહાં ઇચરેખા
 આહીએ કે ઇસ જગેહસે ચલાબ બસ અફરાસીયાબને માલુમ કરકે એક દસ્તક દીથી

ઝોર આહીસ્તાસે કહાથા કે અય હમ શબીહ ઝોર ઉસીવક્ત હમ સુરત ઉસકા આયા ઝોર યેહ ખુદ ગાયબ હો ગયા સાહેરાન દરબારી હંગામા પરદાઝી મંચ અધ્યાયકી મસરૂફ થે કીસી પર આહીર ન હુવા કે શેહેનશાહ તીલસ્સમ હય થા કોઇ ઝોર હય બનના સાહીએ કે અફરાસીયાબને દાહને હાથ મંચ હાલ ફાયદેકા માલુમ હોતા હય ઝોર બાએ હાથ મંચ ઉસકી માનકા હાલ બદી શર ફસાહ ઝીલ્લત ઝોર ગરદીશ આહીર હોતા હય ઝોર સાત શખ્સ નીહાયત ઝબરદસ્ત ઝોર ઇસ તીલસ્સમ મંચ હંચ ઉનકે હમઝાદ દરયાએ નીલ મંચ રેહ તે હંચ ઝોર જબ તક વોહ હમઝાદ ન મારે જાયગે વોહ સાતું સખ્સ લી નહીં કતલ હોંગે ચાહે ઉનહે હઝાર મરતબા અધ્યાર બોહશ કરે બુમલા ઉન આદમીયું મંચસે અફરાસીયાબ ઝોર હયરત લી હંચ કેસદહા મરતબા અધ્યાર ઉનહે બેહોશ કરેગે મગર કતલ નકર સકેગે ઝોર બાકી હાલ હમ ઝાદુકા બરવક્ત રોઝ નામચા મીરબેહેર કે તીલસ્સમ-કુશા ઝોર ઊમરૂકો બયાન હોગા સુનીએ અફરાસીયાબ અધ્યાયકી બદમાશી દેખકર બોહત ગુસ્સે હુવા ઝોર અધ્યાર બચ્ચીયું સે કહા નાલાયકો મંચને તુમકો ઇસી વાસ્તે લે જા થા કે સારા શહેર અધ્યાર આકર બરબાદ કરે સરસરને અરઝ કીયા કે અય બાદશાહે આલીબાહ કનીઝ હસબુલ ઇરશાદ ઊમરૂકો પકડ લાઇથી ઝોર ઊમરૂ શેહે-નશાહ અધ્યારાં હય આસાન નહીં કે કોઇ ઉસે ગીરફતાર કરે લેકીન હુઝુરને ઉસ વક્ત મેરા અરઝ કરના ઝુઠ ફરમાયા ઝોર ઉસે છીડ દીયા અબ જયસા ઇરશાદે આઝી હો બબ લાઉ અફરાસીયાબને કહા બર્ક દરયાએ ખુરવાં કે પાર ઉતર જાય ગા ઝોર ઊમરૂ ન જા સકેગા કીસલીએ કે ઉસકે પાસ તોહફએ તીલસ્સમ નહીં હય ઝોર અગર ઉસ દરવાઝે સે ઊમરૂ નીકલકે જાયગા કે જીવરસે અસદ દાખીલ થા અલબત્તા દરયા ન પડેગા મગર જહાં અબ લશકરે ઊમરૂ હય ઉસ મુકામસે ફાસ્લા ઇતિનાહી હો જા યગા કે જયસા અસદને રાસ્તા તય કરકે અપને તર્ફ યહાં પોંહયાયા હય અલ હાસીલ જીસ તરફસે ઊમરૂ જાય ઉસે ગીરફતાર કરલે ઝોર ગીરફતાર કરના તો એક અપની અધ્યાર બચ્ચીસે કેલતા લેજના ઝોર તુ ઊમરૂ કો લેકર દરયાકે પાર જાકર ઠેહેરના કે મંચ આકર મેફરૂ બકે સામને ઊમરૂકો કતલ કરૂંગા સરસર યેહ હુકમ પાકર રવાના હુઇ ઝોર અફરાસીયાબ ફીર એહલે દબારકી તરફ મુખા-તીબ હુવા કહા કયા વક્ત મુશકીલ હય જીસે વાસ્તે ગીરફતારી બહાર લેજતાહું વોહ મારા જાતા હય અયસા કોઇ નહીં જો બહારકો પકડ લાએ ઉત્તવક્ત એક સાહેર નમરૂદ જાહુ નામ અપને મુકામસે ઉઠા ઝોર અરઝ કીયા કે બહાર કીલી યેહ લીયાકત હુઇ હય કે વોહ મુલાખમાને શેહેનશાહસે ગીરફતાર ન હો સકે મંચ જાતા હું ઝોર ઉસે અબી હાઝીર કરતા હું અફરાસીયાબને કહા અચ્છા જવ ફેજ લશકર હમરાહ લો નમરૂદને કહા બહાર ઇસ કાળીલ નહીં હય જીસપર મંચ ફેજ લેકર જાઉં ઝોર દુસરે લશકરકી કસરતસે અધ્યાર માલુમ નહીં પડતે ઝોર હુઝુર કેહતે હંચ મંચ ખીદમતગાર લી સાથ

ન લુંગા ઓર બારગાહ મેહડખમંય ધુસકર બહારકો ગીરફતાર કડંગા દેખું મેરા કોઈ કયા કરતા હય યેહ કેહકર બઝોર સેહર ઉડકર રનાના હુવા લેકીન હાલ બર્કકા સુનીએ કે યેહ બે શેહરસે નીકલકર ચલા દરવાઝે પાર બ સખબકે આદરકે ચલા આયા સત્રી કેહતા હય કે શેહર ના પુરસાંકે ચાલીસ દરવાઝે હંય ઓર હર તરફકી રાહ હરએક દરવાઝેસે હય બાઝ દરવાઝે અયસે હંય કે તીલસ્ત્રીમ ઝાહીરમંય બગેર દરયા ઉતરે આદમી આતા હય ઓર બાઝ દરવાઝે અયસે હંય કે બહાર તીલસ્ત્રીમકે બના આહે તો ઉધરસે ચલા બંધ ઓર બાઝ દરવાઝે અયસે હંય કે બગેર દરયા ઉતરે તીલસ્ત્રીમ ઝાહીરમંય નહીં આ સકતા હય લીલાઝા સરસર બે ચત્રી ખીયાલ મંય આયા કે શાયદ ઉમરૂ ઇસી તરફસે ગયા હોકે તીલસ્ત્રીમ ઝાહીરમંય પોહચ ગયા હો તો ચાહીએ મેય ભી ઉસી તરફસે ચલું ઓર હુંડતી હુમ્મ દરવાઝો ઉતરું ઇસ રાહમંય જહાં કઢીં ઉમરૂ મીલે ઓર ઉસમંય યેહ ફાયદા હય કે ઉમરૂ ઉસ તરફસે આતા હોગા ઓર તુ તીલસ્ત્રીમ ઝાહીરમંય આધ લેકીન ચહાંકા હાલ સુનીએ કે બર્ક બે પેહલે આયા હય ઉસકો શમીમા સનોબર ઓર તેઝનીગાહ મીત્રી ઓર સખબે બર્કકો ઘેરા નીમચા ચલને લગા બર્ક અકેલા થા મગર સખકો જવાબ દેતાથા ઉસ વકત બસોઝ ભી આગયા ઓર હોનું લડ લીડકર નીકલકર ચલે ઓર બર્ક એક તરફ હોગયા ઓર બસોઝ એક તરફ ગયા બર્કકો યેહ ખીયાલ હય કે આદર મેરે પાસસે કોઈ ન લેલે ઇસ લોએ અલગ રેહતા હય લેકીન બસોઝકો અધ્યાર બચ્ચીયુંને ફીર અકેલા પાકર હર તરફ ઘેરા લકાઈ હોને લગી સનોબરને કમંદ પુશતપરસે લગાઈ બસોઝ જરન કરકે નીકલાયા કે શમીમાને દુસરી તરફસે કમંદ મારી બસોઝ ઉલઝકર ગીરા તેઝનીગાહને બેઠા બેહોશી મારકે બેહોશ કર-
લીયા ઓર પુશતારા બાંધકર સનોબરસે કહા તુમ ઇસે દરબાર શેસેનશાહમંય લેબાવ હમ હોનું ઓર અધ્યાહકી ફીકમંય બાએગે સનોબર પુશતારા લેકર રનાના હુમ્મ ઓર પોહ હોનું ઓર તરફ ચલીં લેકીન સનોબરકો પુશતારા બદોથ ઝરગામને બાતે દેખા કોસલર આગે બકર એક ઝાહીમંય છુપકર બચકા ઓર કમંદ હો કોસ ખીલાકર ઓર શાસ કુસ ઉસપર રખકર સરા કમંદકા અપને હાથમંય રખખા કે સનોબર જખ કરીબ કમંદકે પોહચી દીલ ઉસકા ધડકને લગા એકદમ પુકારી કે અય અધ્યાર મંયને તુએ પેહલાના ઝરગામ સમઝા કે યેહ તુએ પેહલાન ગઈ ચાહા કે ઝાહીસે નીકલકર ઇસકે મુકાબીલ હું ફીર ખીયાલ કીયા કે શાયદ યેહ મકકારી કરતી હો અલી ઝરા ઈયરેં ઇસી ફીકમંય થા કે ફીર સનોબરને દુસરા પથર મારા કે ઝરગામકે બરાબર આકે ગીશ યેહ સમઝા કે બેથક. યેહ તુએ પેહલાન ગઈ ચાહતાથા કે ઝાહીકે બાહર નીકલે ઉસ વકત સનોબરને દુસરા પથર દુસરી બનીબ મારા ઝરગામકો ચકીન હુવા કે યેહ બનનેકે લીએ ઇસ તરફ પથર ફેંકતી હેય ચુપકા બચકા રહા સનોબરને જખ ઇમતે હાન કર લીયા સમઝી કે જંગલ સનસાન હય ઇસ સખબસે દીલ તેસા ખોફ ખાતા

હય બસ જસ્ત કરકે ખીય કમ'દકે બજર ઉતરી ઓર ચાહા કે દુસરી જસ્ત કરકે ઇસ રાહ ખતર નાકસે ગુજર બઝિ' ઝરગામને એક ધડાકા શેરકી સદાકા બનાકર મારા કે સનોંબર ડરી ઝરગામને કમ'દ ખીચલી હલકેમ'ય દબ ગઈ ઓર સનોંબર ગીરી ઝરગામ અપટકર આયા ઓર ચાહા કે સનોંબરકો બાંધે ઉસ વકત સરસર બે હું'ડતી ઉમરૂકો આતીથી ઇસ તરફ આ નીકલી ઓર સનોંબરકો ગીરફતાર હોતે દેખ કર નીમચા ખીચકર દોડી ઓર કહા ના અધધારાં કહાં બવગે મેરે હાથસે ઝરગામ ઓર ભાંસોઝ લી ખંજર પકડકર મુકાખીલ હુવે ઓર કહા ઉસ્તાની સાહેબા જીસ દીન તુમહે' ઉસ્તાદ પકડ લે બાએ'ગે દાના દીલવાએ'ગે ચક્કી પીસવાઇગે' હમારે ઉસ્તાદ રોટી કપડા કીસી બેવઝાકો નહીં દેતે હ'ય ઓર રાતબર પાઉં' દબવાતે હ'ય સરસરને કહા તુમહારે ઉસ્તાદકો ગેહરી ગોરમ'ય થોપું' મુવે ઝન જાન મરે ઉસ્તાની તુમહારી કોન અચસી તયસી હય ઓર ગઝબ કે સાથ પેહ કેહ કર લડને લગી ઓર નીમચે મીસ્લે ખર્ક કે ચલને લગે સરસર બઝતી યુધ કરીખં' સનોંબરકે આઇ ઓર બચઝા દફે બેહોશી મુંહ પર મારા કે સનોંબરકો છીંક આઇ ઓર હુશીયાર હુઇ ફીરતો બરાબર મુકાબલા શુરૂ હુવા લેકીન સરસર ગીરફતારીકે ઉમરૂ આઇથી ઇસ લીએ ફેર હોતી જસ્ત કરકે એક તરફ ચલી ઇમે બતે દેખકર સનોંબર ભી એક તરફ રવાના હુઇ મગર સરસર તલાશ મ'ય ઉમરૂકે દરયાએ ખુરવાંસે તલાશ કીયા જબ પાર ઉતરી એક મુકામ પર દેખા કે ઉમરૂ દરયાસે ચાહતા હયકે પાર ઉતરું' લેકીન રાહ નહીં' મીલતી ભટકતા ફીરતા હય સરસરને સરે રાહ એક રૂમાલ ફેંક દીયા જબ ઉમરૂ ઇસ તરફ આયા દેખા કે રમાલ મેહમુદીકા પડા હય ઓર ઉસકે કોનું' મ'ય કુછ બંધા હય ઉમરૂને ઉસે ઉઠાકર દેખા ઉસકે કોને મ'ય પચાસ અશર પીયાંથી' ઓર એક કોને મ'ય કુછ રૂપય પચસે ઓર ઉસકે કોને મ'ય ચીકની ડલોયા ઓર એલચોયાં બંધીથી' રૂમાલ સારા ઇતર મ'ય બસાથા ઉમરૂ સમઝા પેહ તીલસ્સમ ખાતીન હય સાહેરાં અચ્છે અચ્છે ઇસ તરફસે બતે હ'ય કીસી શોકીનકા પેહ રૂમાલ ગીર પડા હય ઉસને અશરફીયા રૂપય વગચરા ખોલ કર ચાહા દાખીલે ઝંખીલ કડું' કે રૂમાલ બે ઇતર મ'ય બસાથા ઉસકી ખુશખુસે દીમાગ બસ ગયા ઓર ઉમરૂ ચક્રકર ખાકર ગીર પડા સરસર બે પોશીદાથી નારા કરકે કરીખ આઇ ઓર ખુશતારા ઉમરૂકા બાંધકર દરયાસે હુકમ મુજબે અફરાસીયાબ કે પાર ઉતરી ઓર ચાહા કે કીસી અધધાર બચ્ચીકો ઝપીલ બબકર ખુલાઉં' ઓર શેહેનશાહ કો ઇતેલા હું' ઉસી ફીક મ'યથી કે ઉસે ખર્કને દુરસે દેખા બસ ફેરન અપની સુરત તેઝનીગાહ કી બનાઇ ઝુલફે દોનું' રૂખસાર પે આરાસ્તા કર કે ઘાની દુપટટા ઓડ કર લખું' કો મીસ્તી લગાઇ ઓર લાખા પાનકા જમાયા ઓર કસુતે અધધારીસે ખુન એક ખોતલ મ'ય બે અધધારીકે લીએ બર રખા થા નીકાલકર ઓર મોમ કે હાથ પાઉં' ઓર એક

સર હાથ ગરદન કે બનાકર અપને સરપર ગરદન મારે કી લગાઇ ઓર રંશુ મંચ
 ખુન તાઝા બરદીયા ઓર સર ઓર ચેહરા અપના અંદર ઉસ ગરદનકે છુપા લીયા
 ઓર સર મોમકા ગરદન પર લગા કર સીંઈ તસમાં એક લગા રેહને દીયા ઓર ઉસી
 તરફ મોમકે હાથ પાઉં પોસ્ત તાઝાસે જડે ઓર હાથ પાઉં વોડી લગા કર અસલ
 અપના બદન છુપા કર સખકો જુદા કરકે ખુનસે તર મકતુત ઓર જખમી રાહ
 સરસર તલાશ કરકે પડા હય સરસર ને ઉમરૂકો લીએ અપને સાથ વાલી અઇ-
 ચાર બચ્ચીકો ખુલાનેકી શીક મંચ ઇધર આઈ દેખા એક લાશ પડી હય જીસકે હાથ
 ઓર પાઉં કટે હંચ ઓર ખુન તાઝા રંશુસે બીરી હય સર જુદા હય ગલા કટા હય
 સીંઈ તસમાં ગરદન મંચ લગા હય ચેહ દેખકર જખ કરીખ આઇ ગોરસે દેખા તો
 તેઝનીગાહ અપની અઇચાર બચ્ચીકો પાયા પસ ચેહ સખ બેહને આપસ મંચ એક
 હસરે કો કેહતી હંચ ઓર મોહખખત હર એકકો બહમ કમાલ હય ખસ દેખતે હી
 દીલ સરસરકા ભર આયા ઓર કહા અફસોસ સુવે અઇચાઈ ને મેરી બેહનકો મારા
 ઓર બેતાબ રોતી હુઇ હાથ મેરી બેહન તેઝનીગાહ તુ મુજસે જુદા હો ગઇ ચેહ
 કેહ કર પુશતારા ઉમરૂકા પટક કે લાશસે લેપટ ગઇ ઓર લગી રોને ઓર ચેહ
 લીપટી હુઇ રો રહી થી કે ચકાયક કટી હુઇ ગરદનસે એક ધાર ખુનકી નીકલી ઓર
 સરસરકે મુંહ પર પડી કે તરસાકે સે છીંક આઇ ઓર બેહોશ હોગઇ બર્ક નારા
 કરકે ઉઠા ઓર ચાદરે અઇચારી બીછા કર સરસરકો ઇસપર લેટાયા ઓર ઉમરૂકો
 પાંઇતી બીઠાયા પાઉં સરસરકે આ ગોશ ઉમરૂ મંચ રખ દીએ ઓર ફતીલા ફે
 બેહોશી સરસર કો ઓર હસરે હાથસે ઉમરૂકો સુધાયા કે દોતું હુશીયાર હુવે ઓર
 બર્કને સામને સરસર કે આકર કહા ઉશતાની જી મંચ આઢાખ અરઝ કરતાહું વાહ
 વાહ દીન ફહાડે ઓર ઉશતાદકો મેરે લીએ જંગલ મંચ પડી હંચ કોઇ મકાન ઓર
 બાગ મયસર નહીં થા તો ખયમે મંચ ચલી આઇ હોતી ચેહ બદ તમીઝ હુઝુરકો
 ન ચાહીએ ઇધર તો ઉસને ચેહ કહા ઓર ઉમરૂકી ને આંખ ખુલી સરસરકો
 અપના હમ પેહલુ દેખા અચબને જહાં વ આરામો દીલ કેહકર લીપટા કે સરસરને
 ને ચેહ હાલ અપના દેખા કહા સુવે હરામીયો તુમ બડે ગઝબકે હો ઓર એક દો
 લત્તી સીને પર ઉમરૂ કે લગાકર દુર જી ગીરી ઉમરૂ પુકારા બયત-લાતે ચલેગી
 સીનેપે અપને શબો વીશાલ-કયા કયા ન ગુલ મયાય ખલખાલે પાએ દોસ્ત-સરસર
 શરમાકર એક તરફ જસ્ત કરકે ચલી ગઇ ઉમરૂને બર્કકા હાથ પકડા કહા બેટા
 તુજસે ચાદરે જમશેદી ન હુંગા ખુલા કર બારગાહ મંચ લાયા બર્કને ચાઈ તાજ
 અફરાસીયાબકે મેહજબીન ઓર અસદકો નઝર દીએ અસદને વોહ તાજ ઉમરૂકો
 દીએ ઓર મેહજબીનને લાખ અશરફીયાં ઇનઆમ બર્કકો દી ઓર ખાદારને ધયાસ
 હઝાર અશરફી ઇનાયત કી સરદારાને લશકરે નાઝીને મોહત તારીફ કો હર તરફસે
 આફરી આફરીકી સદા ખુલદથી સાકીયાં મેહવશ પયમાન એ શરાખ લેકર મજલીસ

અફરોડ ઇસ મેહરીલે પુલ્લ વ અયર્થી નામએ નીલકથા સુતીતે થે ઉત્તર વક્ત ઉમરને
 બર્કસે કહા અયર્ ફરઝંક મંચ ઇસે થીજી તુમસે આદરે જમશેદ મીગસા હુ કે હુકમ
 સાહબકરાં ચેહ હુકમ કે અયર્થી સીયસે જીઅર તબરરકાત એથીયી અયર્થકે મુસસા
 લામ સે બગર જરૂરત શીદ કે ઈઇ કામ ન લેના ઓર તુમ આદર પાતેહી શેહર
 ના પુરસા મંચ ચલે ગયે ઓર અફરસીયાબસે મુકાબીલે હુવે અગર અયસા મંચ
 ચાહતા તો ગલીમ ઓડ કરે મંચતક સખકે સપ કાટ ડાલેતો ઓર તીલસમ ફતેહ
 કર લેતા પસ તુમકે ચાહિએ કે સીદે અધધારી કરકે મદદ ગર ઓર ચાવર તીલસમ
 કુશા કે રહો ઓર આદરે જમશેદી મુકે દો બર્કને કહા મુકે આદર કથા કરના હય
 ઇનશા અલલા હઝાર સાહેર કે બગર આદર કે કતલે કફીલા ચેહ કેહ કર
 પોહ આદર જમશેદ ઉમરકે હુકમકી ચહાં તો સાહબત બર્ત અલિ હોરડીથી કે
 યકાયકે સદાએ મોહીબ આઇ ઓર એક પંખ ચમક કરે ગીર નારા મુકાદ હુવા કે
 મનગ નમરૂદ બહુ ઓર બહાર બહુ કો પકડ કે લે ચકા બેહુરબર મેહર ખ
 વગયરા ખડે હો ગયે ઓર હઝાર હાં નારયલ તરજ ઉસ પંખ પર મારે લેકીવ વોક
 પંખ સેહેરકા અબરહસ્ત થી કુછ લંસીર ન હુઇ ઓર બહારકે વોક પંખ લેકર એક
 પહાડ પર આયા ઉમર ઓર લખ અધયાર સી દોડે ગયે ઉસ વક્ત નમરૂદને પહાડ
 પરસે બઝોર સેહેર એક નીલા થી અયક સીરકયે નીમકંહરામ ચેહ ન કહેતા કે નમરૂદ
 છુપ કર બહારકો પકડ લે ગયા મંચ ચહાં ઠયરા હુ તુમ મંચમે જમે હોરસા હો
 વોક આકર છીનલે ચેહ નારા કે એક પુતલા સેહેરકા કીલે કાંહ પર મુકરર કર દીયા
 કે જો કોઇ આવે અય પુતલે મુકે બગર કર દેના ઓર અય પહાડ પર બઝોર
 સેહેર ફરી બીજા કર બયડા બહાર ઉચકે સેહેર સે બેહોશ હો ગઇ થી ઉમરકે એક
 તરફ લેતા દીયા ઇસ અરસે મંચ ઉમર એક સાહેરકી સુરત બન કર કાસાએ જવા
 હીરકા જસ મંચ દાને અબરકે નીહાયત પુશ રજ બરબર એકએ સુર્ગ કેથે હાય
 મંચ લેકર પહાડ પર ચક્રાચક્ર મુલેને મને કીયા કે ચહાં ના આવો ઉમર ન માના
 ઉસ વક્ત પુતલા પુકાસ કે અય નમરૂદ હોશીયાર હો બાંકે ઉમર આયા ચેહ સદા
 સુનકર નમરૂદ કેહલે સજા અબરકે પુતલા બામોશ હો રહ્યા ઓર ઉમર નમરૂદ કે
 પાસ આયા સલામ કીયા ઓર કેહને હયા અય નમરૂદ હુતલા તુમહારા જુકા હય
 મંચ અફરસીયાબકા નોકર હુ ચેહ દાને અનારકે આ મેહમમસે આવે થે ઇનને
 તુમ હે લેજો હય ચેહ કલાક સુનકર નમરૂદ બોહત હસ્યા ઓર કહા અય ઉમર
 બકા મજાર હય મંચ તેરે ફીકરે અય ન આગા જિયુ સીસ તારહ કે દાને હય પેહ
 કેહ કર કાસા હાય મંચ લીલા દાને અનારકે દેખેકે અયસે કમી ન દેખે થે હાય મંચ
 ઉઠાકર બગર દેખને લજા ઉસ મંચસે લાપ નીકલને લીગી ઓર આરીક ધુવાં નીકલ કર
 દેમાગ મંચ ગયા કે છીક આઇ ઓર બેહોશ હુવા ઉમરને ફરન સર કાટ ડાલાં ગુલ
 વ શોર હુવા ઓર અધરા છા ગયા બાહ થોડી દેર કે સદા આઇ કે કશતી મરા નામ

નમરૂઢ જાડુ ખુદ જોર એક તાજેર ખુશ રંગ ઉસકે સરસે નીકલ કર તરફ અફરા-સીયાબ કે ગયા જોર ખહાર હોશીમાર હુધ જોર ઉમરૂકો લેકર લશકર મંચ આધ સખને ખુશી કે જલસે શુર કીએ મગર તાજેરને જાકર અફરાસીયાબ સે જાકર હાલે નમરૂઢ ખયાન કીયા જોર જલ ગયા ઉસ વક્ત હયરતને ઇસરા કીયા કે મંચ દુશ-મતુ કે સુકાબેલકો ઝુર જાઉંગી સાહેરાને નામીકો સાથ હુગી અફરાસીયાબને ઇબ્ન જતલી હયરત કારસાઝી લશકર મંચ મસરૂફ હુધ મગર હાલ લ.કા કા સુનીએ કે પેહલે ઝીક હુવા થા કે સુલેમાન અંબરીસુ કોહીને નામા લેખ થા કે કીસ્મી કે બેહરે મદદ ખુદાવંદ લેખે તો અફરાસીયાબને હસીના જાડુ કે હુકમ દીયાથા કે તુમ જાવ મગર હસીના અપને સુકામ પર આકર ખીમાર હો ગધ લ.કા માસ ન પોંહચી અરસા બે હુવા સુલેમાનને દુસરા નામા ઇસી મઝસુન કાલીબ કર પહાડ પર રખવા કર નક્કારા ખજવાયા પંખ પાસ અફરાસીયાબકે ઉસ વક્ત નામા લાયા કે હયરત કારખાર લશકર મંચ મશગુલથી અફરાસીયાબને નામા પડ કર એક સરહારે લશકરસે અપને હુકમ દીયા કે અય સરમસ્ત જાડુ તુમ જાવ જોર ખુદાવંદ કી મદદ કરો સરમસ્ત હુકમ પાકર અપની જગેહ પર આયા જોર ફેજ લેકર કરીબ ખાશ હઝાર સાહેર સીમેત કોહ અઝીક ખડે કરો ફરસે રવાના હુવા.

દાસ્તાન રવાના હોના સરમસ્ત જાડુકા વાસ્તે મદદ લીકા કે જોર સુકામલા કરના અમીરસે જોર અધ્યારી ચાલાક બીન ઉમરૂકી જોર લશ-કર કશી કરના હયરતકા ખશ્રેજ કહહાર લશકરે મેહરૂખ પર જોર સુદદત દરાઝતક સુકામલા કરના સેહેરકી લડાઈયાં બાહમ હોના જોર અધ્યારીયા કરના અધ્યારૂં કા જોર અધ્યાર ખચ્ચીયુંકાં.

મોઅલલીફ.

કીધર હય તુ અય સાકીએ લાલાફમ-થરાબે શુબઅતકા કે એક જામ તેરે જામ ને સાકીએ મેહલીકા-તીલસ્માતકા રંગ દીખલા દીયા મેરે સાકીયા આજ તેરા હય હોર-પીલા કે મએ સુખકા જામજોર શુબઅતકે સાગીર મંચકે મએ નીસાર-દેખા બેહરે તેગકી ફીર ખહાર ચમકને લગી બર્ક શમશીર આજ-રહે સીલ્લએ નકહબાંકા રીવાજ ઘટા કાલી કાલી સીપર કી ઉઠી-ચલી આતી હય ફેજ ઉમડી હુધ ગરજ તેહંચ બેહરે રઅહસા નકીબ-શો જાઉંકો જામે શહાદત નસીબ ખરસને લએ ખુનકા દુંગડા-રહે ખેનરાં કા હરએક લયલહા ખીલેં નખલ કામત પે શુલ ઝખમકે-ખહે ખુનકીં નેહેર હર સીમતસે કુસું સાઝીયા હીલાપરવા ઝીયાં-હરએક સીમત ફીર હોં વેં અધ્યારીયાં નકર મચકે દેને મંચ કુછ દેર આજ-તેરે રીંદ કે ફીલકા હય મેહ ઇલાજ હીખાદું મંચ ફીર મારકા જંગકા-મીલે જામ ગર ખુન કે રંગકા

બીયા બીયાતું અથ હમ હમે દારતાં—કે બાઝ આમહમ બર સરે દારતાં

બેહરએ પરદાઝાં ઉડ્ડે શોઆઅત વ આશયશ વ હીંદગાને શાહીદે રેઅના સવાહે
 બુલદ લયલાએ ખ્યાનકી મીનત શાના તકરીરસે ઇસ તરહ ફરમાતે હંય ઓર ફાલ
 સીયાહ નુકાતે તેહરીર કે આઇ નએ તમ સાલ મેહબુખ એ કીરતાસ પરયું બનાતે
 હંય કે હયરત બેહરે મુકાબલા મેહરૂખ ચલનેકો તઇયાર હુઇ સાહેરાને તીલસ્ત્રમ
 મીસ્લ મુલનાર બહુ ઓર તુલ્લાન ખીન શહાબ બહુ શહાબ અઝધરગીર બહુ
 કતીલ બહુ વ શમુફા બહુ વ કીમાસ બહુ વ મેહબુર બહુ વગયરા સત્તેર
 લાખ સાહેર હમરાહ રકાખ કમર બાંધ કર ચલને પર તઇયાર હુવે અફસસીયાબને
 દો વઝીફ અબરીક કોહશીગાફ ઓર સરમાયા બરફ અંદાઝકે સાથ કર દીયા
 ઝમરૂદ બહુ વ યાકુત બહુ વમીરઅઢીયાં ચંવરીયાં બાલે હુમાકા સરપર ઝલને લગી
 ઓર મલકા હયરત સવાર હુઇ તખ્ત ઉસકા એક અખ્ર કે અંદર ગાયખ હો ગયા
 ઓર હઝાફ ન.છારે તીલસ્ત્રમી બજને લગે ઓર મીસ્લ બંગલે કે માલુમ હેતા થા
 ઓર વોહ બંગલા મીના નીગાર થા હઝાર હા કુરસીયાં યાકુત નીગાર ઉસ પર બીઝી
 થી બીય મય તખ્ત જવાહીરકા આરાસ્તા થા ઓર મીસ્લ શોલા જંવાલા કે જુસમ
 હયરતકા ઉસ તખ્ત પર હીખાઇ હેતાથા આગે બંગલે કે નાકુસ ઓર ઘટે ખુદ
 બખુદ બજતેથે સદા સામરી કી જય બોલનેકી અઝખુદ બુલંદથી ઓર જબ હયરત
 ઇશારા કરતીથી ગેસુ ખીનશહાબ એક તરંજ ફલકકી તરફ ઉછાલતા થા વોહ તરંજ
 ફટ બતા થા ઓર હઝાફ તોપે છુટનેકી સદા આતીથી ઓર લાખુ સીતારે ફટ કર
 ગીરતેથે ઓર સરપર હયરતકે નીસાર હોતેથે ઓર બહાદુરાને લશકર કે જીતકે હથી-
 યાર કીસદાસે શોર અલઅમાં ઝમીને આસમાન પર બુલદ એક એક સાહેર ઝીરુખા
 ઓર ખુદ પસંદ સાહેરે નામી ગીરામી ખુલાસા કલામ બડે બેથ ખરોશસે મીસ્લદર-
 થાએ ઝખખાર લશકરે કહહાર રવાના હુવા ઓર બાદ કીત્તએ મનાઝીલ કરીખ પુશ-
 તએ રંગી હીસાર પોંહયા ઓર મેહબુખીન દરબાર મંય જલવ ગરથી કે ઘંટું કે
 બજનેકી સદા આઇ ઓર ન.છારેકી આવાઝને ઝમીન હીલાઇ સખ સરદાર બાહીર
 નીકલ આએ ફાજ સાહેરાંકી આતીથી દેખી ઓર સવારી હયરતકી નઝર આઇ સખ
 અલહઢીઝ વ અલઅમાં પુકરે ઓર મેહરૂખ વગયરા બહલવાસ હોગઇ લેકીન
 હયરતકે બારગાહ મયદાને રઝમકા ફાસ્લા દરમીયાન લશકરે હરીફ હેકર અસ્તાદા હુઇ
 કઇસો કલસ યાકુત નીગાહ ચમકને લગે ઓર મંઝીલું તક ખયમે'ય સાહેર કે આ-
 સ્તાદા હુવે બાઝરે ખુલ ગઈ બખબ ખરીદ ફરોખત હોને લગી હયરત ઉતર કર
 બારગાહ મંય આઇ ઓર તખ્ત હુકુમત પર બયઢી ગીઈ સાહેરાને નામી ઝેમ કુરસી
 વ ઈંગલ હુવે અઇયાર બચ્ચીયાં બી સેહરા સે આકર હાઝીર હુઇ ઓર ઇનતે
 આમ કરને લગી થેહ તો ઇસ જગેહ જંગો જુલાલ મંય મસરૂફ હંય મગર સરમસ્ત
 બહુકા અબલ હાલ બીયાન કીયા બતા હય કે બારા હઝાર સાહેર લેકર બ એહતેશામ

મહા લીકા સીમત કોહિઅકીક રવાના હુવા બાદ તયરાહે તીલસ્ત્રમસે બાહર નીકલા ઓર કોહિઅકીક મંચ પોહ્યા ઇસ જગેહ સેહરાએ હવાએ ખુશુમાં ધાંકર કોહમંચ ખર્ચમા અસ્તાફા કીયા ફાજો ઈયરાકર આપ શીકાર ખેલને લગા ઓર બાદ શીકાર પરીકુંકે કીએ લેકીન ખમુશકીલ એક હરન તીરખાકર સામનેસે બાજા ઉસને ઉસકે પીછે ઘોડા ઉઠાયા ઇતેકાકસે દારાખે કીશવ રકુશા ફરજંદ અમીર પેહલે ઇસ ફરજતમંચ શીકાર ખેલ રહેથે ઉસને જો ઇસ હરનકો દેખા તીર બેકકર કમાનમંચ લગાયા કે આહુ યાને હરન ગીરા શાહજાદેને ઉસે ઝુખડ કીયા ઇસ અરસેમંચ વહી સરમસ્ત આકર પોહ્યા ઓર અપને શીકારકો સામને દારાખકે ધડા દેખકર લલકારા અરે તુ કોન હય કે મેરે શીકારકો તુને ઝુખડ કીયા દારાખને કહા અય બહાદુર મંચ ન જાનતાથા કે યેહ શીકાર ઊંખી તેરા હય વરના ફરત અંદાગી ત કરતા અખ યેહ હરન બલકે ઓર જો મંચને શીકાર કીએ હંચ હાઝીર હંચ તુ લે જા ઓર ઝુએ મઆફ કર સરમસ્ત નીચેએ યુરમંચ ચુર થા ઉર્ગર શાહજાદેકા નસુના ઓર ડાંટેને લગા કે અય નાંખુલ ઝુએ તુને ગોસ્તકા ભુકા તસ- વર કીયા હય જો લોલચં દેતા હય મેરા નામ સરમસ્ત બહુ બહલે અપને શીકારકે તુએ શીકાર કરગા દારાખને કહા તુમ લોગ સાહેર અપને સેહેરપર બોહત નાજા હો અગર તલવારકે રૂખ આવ તો માહુમ હો સરમસ્તને કસમ ખાઈ કે મંચ તુજપર સેહેર ન કરગા દેખુ કે તુ મેરા કયા કર લેતા હય લી હર્ખ મરદાને આલમ શાહ- જાદેને ફરમાયા કે પેહલે તુ અપના વાર કર સરમસ્તને તિગા ખીચકર સારે અસ્મકા ઓર ખાઝુઅમંચ શરકિ કરકે રકાખુ પૂર ખડે હોકર બં કુબત તમામ દારાખ પર લગાયા દારાખને ઇસ કંઈર ઘોડા અપના હુશમનેકે ઘોડેકે કરીખ કીયા ઓર માનીંદ શુઆ સીમતકર નીચે સીપરકે સારા અસમ અપના ચુપાં લીયા કે વાર ઉસકા સીપર પર રોક લીયા સારા હાથ ખાલી ગયા સરમસ્ત તલવાર લંગાકે ઓકસે સંલલને ન પાયા થા કે દારાખ શમશીર ખીચકર પુકારા ખખરદાર ખખરદાર ન કોઇ કહે કે ગફલતમંચ મારા ગરજકે તલવાર લંગાઈ સરમસ્તને ખાઝુપર કુબત ઓર તેજ ખાડદાર સરપર આતે દેખકર અપને તઇ મરકખપર પોહ્યા ઓર સીપરકો સામને કીયા શમશીર ખીસાસલ શાહજાદાએ ખુલંદ ઇકબાલ સીપરસે ઇસે તરહ શુઝરી કે અખ સીયાહસે મકે આહીર હાતી હય ઓર હો હો ઝરટોપ ચીન વંગયરાકો કાટકર સરતક હુશમનકે પોહ્યા સરમસ્તને જલદી તમામ શમશીરમંચ મારે કે વો ઝંઝનાકર સરસે નીકલી મખર ચાહર યુનકો મુહપર પડ ગઈ ઓર સદમંચે અખમસે બેહોશ હોકર ગીરા દારાખને ચાહા કે સર કાટ લૂ ફીર ખીયાલ કીયા ખીસમીલ ઓર બેખસકો કલે કરના મરદોકે ખીલાફ હમ્મ ચેહ સોચકર ઈયરાથા ફા નાહા આંખી આઇ ઓર સામ નેસે એક સાહેર હરમન સુરત કે ઉસકા નીગનબહુ નામ હય ઉસને સર મસ્તકો હમ્મ પીસાકર પુરવરીશ કીયા આકર પોહ્યા ઓર અપને ફરજંદકા ચેહ કાલ દેખકર

ગુસ્સેમંથ આકર સેહેર કીયા કે દારાબકે ગીર્દ એક કીલા આતીશકા ખન ગયા. રાહ નીકલનેકી ન રહી શીર ઉસને સરમસ્તકે ઉઠાયા ઇસ અરસેમંથ ઝડપ બહુ સુલા-
ઝીમે સરમસ્ત સાર ફાજકે બે પીછે રેહ ગયાથા આકર પોંહયા એર શાહઝાદેકે
સુલાઝીમ બી હાજીર હુવે બાહમ દોનું ફાજમંથ જંગ શુર હુઈ લેકીન ફાજ સાહે-
રાંને બંજોર સેહેર એક લેહમેમંથ શીકશત હી ફાજ દારાબ શીકશત આકર સીમત
ફેહરતાન ગઈ મગર સરમસ્ત ઉઝી બે ઉતરા ઉસ વકત ફેતાહ કીશવરી બે
હમરાહ ફાજ આંચાથા સુરત અપની, બદલકે થાની મબહુત એક લકડીયુંકા ગઠઠા લેકર
સરપર રખા બુતીયા હાઠીસે બાંધકર લશકરે સરમસ્તમંથ આયા ઉધર કુછ લોગ
ભાગકર લશકરે અમીરમંથ આયે એર સખ કચલીયત ફીફરતાર શાહઝાદેકી સાહ-
બકરાંસે કહી એર લશકરકી ફીફરમંથ કતલ સરમસ્તકે પાના હુવે એર અમીર
બી ચલનેકી તંબયારી કરને લગે લેકીન વહાં નાગવરે મરહમે સેહેરકે ઝખમપર
લગાયા કે સરમસ્ત અચ્છા હો ગયા ઉસ વકત ઉસને છોડત ઉચ નીચ જંગો
બદલ કરનેકે સરમસ્તકે સમસાય એર કહા અથ ચહાં ઠેહેર ખુદાવંદકે પાસ બ
ચેહ કેહકર આપ રખસા હુઈ એર સરમસ્ત બી ઉઝી વકત સાથ લશકરે સાહેરાં
એર કચદ દારાબકી લેકર લશકરે લકડીમંથ પોંહયા અથ ઉસકે ફેતાહ અંબયાર બી
આયા ચહાં લકડી તખતપર બસાયા કે ચકાચક આંખી ફીફી એર આગ પચ્ચર ખર-
સને લગે તારીકી અચ્છી કચલી કે અંધેરા હોગયા હીફા મારે ખોડકે તખતસે ઉતર
નીચે તખતકે ડુપ ગયા બહુ લેહમેકે સરમસ્ત આયા એર તખત ખાલી દેખકર
કેહને લગા કે ખુદાવંદ કહાં હુઈ બખતીયારકે તખતીમ હી એર કુરસીપર બેઠાયા
અરઝ કીયા કે આપ લશરીફ રખાં ખુદાવંદ બી આપેમંથ એર તખતકે સામને પરદા
ઠાલકર લકડીકો ઉસકે નીચેસે ફીફાલા એર કહાં થા ખુદાવંદ અગર આપ ઇસી તરહ
તખતકે નીચે ડરકર છુપ રહેગે તો લોગ બદ એર સુરત એતે કાદ હો બથગે અલ
હાસીલ ફરસ્ત હોઠર લીકા તખતપર બથકા સર અરઝને સીજદા કીયા એર આના
અપની ખ્યાન કીઆ કે શાહેર સીલરસમને બેહરે મદદ હુજુરકે સુઝે લેબ હય લકડીને
ખીલઅતે ફાજરા હીસ સુલમાન એર બખતીયારકે લશકરે સાહેરાં સુકામ પાકી
આ એર બુથનુમામંથ ઉતરવાયા હર તરફ હર બજાને લગા એર નાકુસ કુકે ગએ
સાહેરા આરામ સુઈ હુઈ બારગાહમંથ શરાબો કચાખ ચંગો રખાબકા જલસા શુર
હુવા નાચ હોને લગા લેકીન જમયાં વ તુમીયાં અમયરી હરકારે સુરત બદલકર
દરબારમંથ લકડીકે મોબહુતે ઉનહુને બારગાહે સુલમાનીમંથ બાદશાહે લશકર બકા
સુજ રાહગાહપર ઠમરકર ખસક નીચાઝ દસ્તો હુઆ બુલંદ કરકે યુ અરઝ કએ
લગે યાને મદદકે લકડીકી સુમરાહ સરમસ્તબહુ નામ એક સાહેરે ના કમર
ખાજી અથય ફસાયા હુજુર ફાજકે બજાએ સુકામલા લશકરે સુલમાન હુલક
દુશમને શીકાર આયા હય દારાબકો શીકારગાહકે કચદ કરકે હમરાહ લાયા હુજુર

સાહેબકરં ચેહ અખર સુનકર વાસ્તે રેહાઈ દારાખકે જાતેથે તવકકુદ કીયા કે અળ ચહીં વોહ આ ગયા હય સમજા બાપગા ઉધર સરમસ્તકી દાવતકા સામાન હુવા ઝોર ઉસકે નાયબ ઝંઝૂમે લીએ લકડાને અપના ખાસ ઇનઆમ લેબ યોબદાર ખુવાન લેકર બાહીર ખારગાહકે આયા ઝોર મઝદુરકી તલાશ કી ફેત્તાહ અઇયાર બે લકડીવાલા બનકર લશકરકે હમરાહ આયાથા મઝદુર બનકર આયા ઝોર ખુવાન સરપર લખકર ચલા જળ કુછ દુર ગયા એક જગેહ પાઉં ફીસલાકર ગીરપડા ઝોર ખુવાનકો ખીરા દીયા યોબદાર ઉસકો ખુરા લલા કેહકર બરતન ઝોર ખાના બે ખીર ગયાથા ઉસકો ઉઠાકર દુરસ્ત કરને લગા ફેત્તાહ બી ઉસકે સાથ ઉઠાતા જાતાથા ઝોર નીગાહ બચાકે ખાનેમંચ બેહોશી મીલાતા જાતાથા જળ ખાના દુરસ્ત કરકે વહાંસે લેકર ઝંઝૂમે પાસ યોબદાર આયા અરઝ કીયા કે ચેહ ખાસા ખુદાવંદને અપના ખાસ લેબ હય ઝંઝૂમ બોહત ખુશ હુવા યોબદાર તો ચલા ગયા મગર ફેત્તાહ પીછે ખયચેકે છીપકર ઠેઠર રહા ચહાં તકકે ઝંઝૂમ ખાના ખાકર મચે અપને રફીકુકે બેહોશ હુવા ફેત્તાહ ખેમા ફાકકર અંદર આયા ઝોર ઝંઝૂમ સાથ ઉસકે રફીકુકે સર બુદા કીયા ગુલ બરપા હુવા લોગ દોડે લેના લેના હંગામા હુવા ફેત્તાહ ખયમાં કાટકર નારા કરકે ભાગા ઝોર આપ બી લેના લેના કેહતા હુવા નીકલ ગયા ઇસ હંગામેકી અખર સરમસ્તકો હુઈ ઉસને બખ્તીયારકેસે કહા મંચ થકન સફરસે આસુદા ન હુંગા તબલજંગ બજવાવ કે મંચ ઇન સળકો ગારત કડું બખ્તીયારકે કહા સુના-સીબ હય ગરઝ ઇતના દીન બે બાકી થા ઉસમંચ લારોં ઝંઝૂમ વગયરાકી ઉઠવાઈ વોહ દીન તમામ હુવા ઝોર વોહ હંગામા આયા કે ખુરશીદે આલમ અસીફકા હસ્ત-ગીર ઝોર ખુદયું લશકરે ખેરસ્તાને ફલક આઈ ઝોર અશક હસરત બહાને લગી સર-મસ્તને તબલજંગ બજનેકા હુકમ દીયા ઝોર નક્કારાએ જંગ નવાખતમંચ આયા હરકાફને દોખારા શાહ ઇસલામમંચ બકર બાદ હુઆ સના કે અખર તબલજંગ બજનેકો દી બાદશાહને બી હુકમ દીયા હમારે લશકરમંચ બી નક્કારા જંગી બજે હસબુલ ઇરશાદચાલાકે બીન ઉમરૂને નક્કારખાને સુલેમાનીમંચ બકર તબલે સીક-દર ઝોર તબલે હુશામીકો બજયા ઝમીનમંચ ઝલઝલા આશકાર હુવા નાલે તુરકી વ સંજે કયુમીરસી ઝોર નફીરે અસયાળીકો દમ મીલા આર પેહેર રાત તઇયારી આલાતે હરબ ઝરબ રહી ઝોર હોતું લશકરમંચ નકીબ બહાદુરકો હોશીયાર ઝોર અબરદાર કરતેથે દીલાવર બન દેનેપર તઇયાર થે આખીર શબ ગુઝરકર વોહ વકત આયા તી-લાયા બરખાસ્ત હુવા ઝોર શેહેનશાહે ફલક ચહારમકી આમદકા ગલગલા શખીસ્તાને મશરીકસે આરૂં તરફ આલમમંચ ફયલા સુબેહ હોતેહી હોતું તરફસે ખુશી ખુશી લશકર આને લગા ઝોર અમીર મસજીદ કીરપાસ મંચ આકર વીરહ વઝાયશ્મંચ મસજીદ થે કે આલાકને આકર અરઝ કી કે ફોજ મયદાને જંગમંચ બસુકી ઉમ્મી-દવાર સાહેબકરંને રોઝખાર કી હય અમીર અસ્લહસે તઇયાર હોકર મસજીદસે નીકલે

સરદારને ખુલ્લું હોસ્તા હાઝીર હુવે અમીર મરકબે અશકર દેવઝાદપર સવાર હોકર સાથ તમામ સહદાકે હરે લોલત બાદશાહ આલમ પનાહકે પોહચે બાદશાહ તખ્ત સુલેમાનીપર સવાર હોકર મેહેલસે નીકલે નકીબુને સદા બીસમીલ્લાહકી હી સબ સરદારને અદબસે સલામ કીયા નોખત નક્કારે બજે મીરધે અદબ ઝોર તમામસે પુકારને લગે સવારી હુઝુર આલમકી તરફ દાદગાહ મસાફકે ચલી ઝોર સરદારને બીવીકાર બીચમંચ વોહ શેહેરચાર બડે બહો હશમસે હશત કીતાબમંચ પોંહચે દેખા કે એક તરફસે લડકા બી સરમસ્તકો લેકર દાખીલ હુવા ઝોર મુબારકહતને સફ-શીકી ઉંચી નીચી ઝમીનકો હમવાર કી ભીચતી લોચુને પાની છીડકકર ગીરદો ગુબાર બેઠાએ નકીબ આવાઝ કરને લગે સરમસ્ત ઇબ્બત લડકાસે લેકર મયદામંચ અઝધરે સેહેરપર ઉઠા મયદાનમંચ નીકલા ઝોર લશકરે અમીરકો લલકારા કે અચ હશમને દરગાહે ખુદાવંદી તુમમંચ કોન અચસા હય જો મુજસે આકર ઝોર અઝમાહો લશકરે ઇસલામસે મંદવીલ અસફહાની ઇબ્બત શાહસે મયદાનમંચ આકર મુકાબીલ હુવા સરમસ્તને સેહેર કીયા કે સેહરાકી જાનીબસે ગીરદ ઉઠી ઝોર એક સવાર કુલ હથી-ચાર સબએ પચદા હુવા મંદવીલસે કહા લા હરબા ગરઝ બાહમ નેઝા ચલા ઉસ સવારને નેઝા રદદો ગદલકે કઇતાઅતકે શાયસે નીકાલ દીયા મંદવીલને તલવાર ખીચી ઉસ સવારને હાથ પકડકે તલવાર છીનલી ઝોર કમરબંદમંચ હાથ ડાલ કર મંદવીલકો ઝીનસે ઉઠાકર ઝમીનપર દે પટકા ઝોર કચલ કરકે સીપુરીહ લશકરે સર-મસ્ત કીયા ઝોર આવાઝ દી કે ઝોર તુમમંચ છસે તમન્યા મરનેકી હો વોહ આકર તુકાબીલ હો સરદારને ફૈજ ઇસલામ આને લગે ઝોર ઉસ સવારકે હાથસે ગીરફતાર હુવે ઇસી તરફ કઇસો સરદાર ગીરફતાર હુવે આખીર વોહ દીન આખીર હુવા ઝોર સરશામ તલબબાઝ ગશત બબકર સરમસ્ત પ્રીર ગયા હોનું લશકરકે સીપાહને કમર ખોલી ઝોર આમુદા હુઇ લેકીન ચાલાક વાસ્તે તલાશ કરને ઉસ સવારકે ચલા કે દેખું ચેહ કહાંસે આયા હય યહાં બખ્તીયારકને સરમસ્તસે કહા કે હમઝાકો ઇસ્મે આઝુમ યાદ હય જબ વોહ મુકાબલેમંચ આયગા કોઇ સેહેર ઉસપર તાસીર ન કરેગા ઝોર સબ બહુ બાતીલ હો બાયગા ચેહ કલામ સુનકર સેહેર પકા કે ના-ગન બહુ આઇ ઉસ્સે કહા કે હમઝાકે ગીરફતાર કરનેકી કોઇ તદખીર કરના ચાહીએ કે હમઝા સેહેરકો બાતીલ કરતા હય નાગનને કહા કે મંચ જાતી હું ઝોર અધ્યા-ફસે પોશીદા હોકર ઇસ્મે આઝુમ અમીરકા બંદ કઝંગી કે ફીર ઉસે યાદન આય બખ્તીયારકને કહા સરદાર જો કચલ હુવે હંચ ઉનકો અધ્યાર ઝુંડા લે બંધએ આ-પકા રેહના યહાં સુનાસીબ હય નાગનને એક તાવીઝ બખ્તીયારકકો દીયા કે જબ મુઝે ખુલાના મંજુર હો ઝોર મેરી ઝુફરત હો તો ઇસ તાવીઝકો આગ પર સેકનામંચ ઉસી વકત આઉંગી ચેહ કેહફર નાગન ઉઠકર કીસી તરફ ચલી ગઈ મગર ચાલાકે તલાશમંચ ઉસ સવારકી હર તરફ ફીરતા રહા આખીર એક ખીદમતગારકી સુરત

બન કર બખતીયારકું કે બયમેમય આંયા ઉંસને ચાલાકકો પેહછાની કુંથુ
કે બખતીયારકું કે બખતીયારકું હરીયા ઉંસને પંકા કર બખતીયારકું
ખીલાયા હય તો ઉંસ રોજસે બખતીયારકું અંધારું મંચ મંદી કણલ દેતા હય બનતી
હય કે પેહ મંચ મંદી એર આહીરમંચ બહાલ આજીસે પેશ આંખી હક
અલહાલીલ ચાલાકકો ખી તાઝીમ કી જોઈ મુકામ બુલદખરા બેઠાયા એર બંસ
કીયા કે મુરશદ કાઠે આજ આમ કેડા તંશરીફ લાલ પેહલે પેહ ફરમાઇએ મેરી મંચ
ખયર હય ચા મંચ ચાલાકકને કહા અજલ તુંમકસી ફરીખ પોહચી હય અંદા સસી
ધરા દે સે હમે આજે હય કે મુકે જી તુંમરી કુંથુ હોજ મુકે અગર નં બતલવો તો
તુમકો અજમે અંધારીસે મુકાદે બખતીયારકું કુંથુદે અજર આડકર સાગને ચાલાક
કે લેટા ઈસ તૈરહું કે અમસે મુરદા હોતા હય ચાલાકકને કહા મુકજી આજે તુંમ
બચોગે નહી કહો એડ હો બુરમે મેરે હાથમે ખાસી બખતીયારકને આજીસે
અરઝ કીયા કે બંદી મુકે પુછ ના હો વો પુછે એર અગર બકત કરા હો તો અર
હાઝીર હય બેહિય મુજે કરનેકી કયા ઝંદરત હય ચાલાકકને બંજર દીખાયા કે અય
કુરમશાક પેહ મુકસે લી ચી મીચોઇયા કરતા હય બંસદ બન બુરસુકો જા બખતી
કારકને કહા બેહિય મુખ બાતાહું એર માંચર પેહ બુરમે ખાએ એર બેહિય
હુવા ચાલાકક ઉંસકા પુછનારા બાધ કર બંચમે કો કાંદ કર બંસતોએક કરવા હુવા
જંગલ મંચ મંદી હય કેર પ્રહાડ પર ચડ ગયા કે અમસા નહો કોઇ બાબએ એર
વહા બખતીયારકાએ હોશીયાર કરેડે પુછા કે સખા બતલા પેહ સવાર કહામે આજ
હય બખતીયારકને કહા અગર બનલા કું ને મુકે કિડ દીજીએગી ફીર તો નાકર
કીજીએગા ચાલાકકને ધત્તાયા કે બલ્દ બત્તા પેહ બકરાર કયું લેતા હય જી આહો
ગા માફ કરેજે જી સાહેગા કૃત કરેજે બખતીયારકને કહા એર મંચ કુંથુ નહી
બનતા હું મગજ જાતનુ માહુમ હય કે નંચન ઇશમે આજુમ બંદ કરમે બંસ હય
એર મુકે એક તાલીફ દે ગઇ હય કે બખતીયારક તાલીફકો આગપર રખો લો નાગન
ઉસી વખત આજી કહીએ તો ઉંસે બુલાકે એહ કસીરીએ બખતીયારકને કહા કે
સાહેરા બે આહીર મંચ કુદ બહાલ એર ચાલાકકો ગીરફતાર કરાઉંચા લેકીન
ચાલાકકે અંધારી તજવીઝ કરેડે કહા અમસા નાગનકો બુલા બખતીયારકને આગપર
તાલીફ અખાએક અસાદા હુવા કે સાહેરા અખાએર ઉંસને પુછા કે મુકજી હુમને
કયું મુકે બુલાયા હય ઉંસને મુંદસે તો કુંથુ નં કહા મગર ઇશારસે ચાલાકકે ખત
લાયા ચાને પેહ હુશ મન હય ઇસે ગીરફતાર કર નાગન ઇશારા નં સમકી અગર
તરફ દેખને લગી ચાલાક ઉંસકે આનેસે પોશીદા હો ગયા થા જળ ઉંસકો ચાર તરફ
દેખતે હયરાન દેખા કે બચાલાકી તમામ એક પથ્થર ગોફન મંચ રખકર મારા કે
નાગનકા સર ટુકડે હોકર દુર ગયા એર પેહ ઝમીન પર ગીરકર વાસીલે જહનનમ
હુઇ શેર ગેગા ઉંસકે મરનેકા હુવા બખતીયારક આજે બંધ કરકે બંધ ગયા

ચાલાકને ઉસે દરખતસે બાંધ દીયા ઓર આપ નાગનકી સુરત બનકર સરમસ્ત કે ખયમે મંચ આયા ઉસને અપની દાયાકો દેખકર બાઅદખ સલામ કીયા ઓર પુછા કે ઇસમે આગુમ બંદ કર આઈ નાગનને હાથ પકડ લીયા ઓર કહા તુજ પર તીન રોઝ બોહત સંખત હંચ અઈયાઝ્સે જાન બચના મુશકીલ હય મેરે સાથ ચલકે તદખીર એક તુએ બતલાઈ' યેહ કેહ કર સરમસ્તકો જંગલ મંચ લાકર એક સયખ અપને પાસસે નીકાલ કર દીયા કે ઇસે ખાલે ખાગે સામરીકા હય ઇસકે ખાનેસે ઉમર બડ બયગી કોઈ કતલ ન કર સકેગા' સરમસ્તને સયખ લેકર ખાયા ઓર બેહોશ હુવા ચાલાકને સર ઉસકા બી કાટ ડાલા એક હંગામા અઝીમ બરપા હુવા આગ પથ્થર બરસને લગે ઓર દારાખ ઓર સરદાર વગયરા જો કયદ થે સખ છુટ ગએ ઓર સખને મશવરા કીયા કે ઇસ લોક, હરામઝદેકો કતલ કરો ખસ તલવાર લેકર લશકર પર ઉસકે આગીરે ફેજે સાહેરાં ગાશીલ ઉતરીથી લકાઈ શુઝ હુઈ સમઝે કે એહલે ઇસલામ બી માલુમ હોતા હય કે બડે જબરદસ્ત સાહેરાં હંચ કે જીનને હમારે અઝસઝ્કો મારા ખસ યેહ સોચ કર ભાગ બડે હુવે ઓર બહાદૂરને લશકરે હરીફ પર શમશીરઝનીકી આખીર જીસ વક્ત ચશમે' ગુમાર લયલાએ લયલસે અશક ખુની ગીરે ઓર દામને સેહેર શઝ્ક લાલાયું' સે રંગી હુવા ઓર ફતેહ ફીરોશી હાસીલ હુઈ સરદારને ઇસલામ દાખીલે લશકર હુવે ઓર લોક, રંજદા શીકશત ખાકર ફીલે અઝી,ક મંચ ચલા આયા સાહેર ભાગકર તીલસ્સમ મંચ ગએ સુલેમાનને અરઝી ફીર અફરાસીયાખકો લીખખી અફરાસીયાખ શુંબદેનુર મંચ તખત પર બયઠા હય ઓર હયરત મુકાબીલ મેહઝૂખ મંચ આકર ઉતરી હય કે સાહેર ભાગે હુવે ખીદમતે અફરાસીયાખ મંચ પોંહયે ઓર પંખ અરઝી સુલેમાનકી બી લાયા અરઝી પકકર અફરાસીયાખકો ગયઝો ગઝખ તારી હુવા ખીયાલ મંચ ગુઝરા કે અઈયાર કીયામત હાતે હંચ ઓર સર ગીરોહ ઉન અઈયાઝ્કા સાથ ચંદ અઈયાઝ્કો લેકર તીલસ્સમ મંચ આયા હય જખકે વોહ તુમસે કતલ નહી' હો સક્તા તો ખુદાવંદ કે ચહાં તો લાખું' અઈયાર હંચ વોહતો હકીકત મંચ બોહત પરેશાન હોંગે યેહ મઝમુન તજવીઝ કર હો નામે ઉસી વક્ત લીખખે એક નામા મલકા હયરતકો લેખ મઝમુન ઉસકા યેહ થા કે અય મલકા અબી તખલ જંગખબ કર મુકાબલા ન કરના અગર મુકાબલા કરકે લશકર દરહમ બરહમ કરોગી તો અઈયાર ઉસ મંચ ખલલ અંદાઝ હોંગે ઓર પુતુર બરપા કરેગે' ચાહીએ કે અબલ સરસર વગયરા કો લેજ કર અઈયાઝ્કો ગીરફતાર કરલો ખાદ ઉસકે મેહઝૂખ વગયરાકો ગીરફતાર કરના તુમહારે નઝદીક કયા ખાત હય યેહ નામા એક સેહેર કે પુલેકો દીયા કે બારગાહ હયરત મંચ લે બય પુલ્લા નામા લેકર રવાના હુવા ઉસી વક્ત હુસરા ખત મલકા હસીના બદુ કો લેખ ઉસ મંચ લીખખાયા કે અય મલકા તુમ વાઅદા કર ગઈથી કે મંચ ખુદાવંદ કી મહઠકો બઈગી મગર સુના હય કે ખીબઝ તુમહારા નાસાઝ હો

ગયા ફીલ જીમલા અમર મીઝા તુમહારા ઠીક નહોતો ખબર દો કે મદદ કે ખુલાવંદ કે કીસી ઓરકો લેબ જાય ઓર અગર તંદુરસ્ત હો તો ખુલાવંદ કે પાસ જાય ચેહ નામા બી એક પુલેકો દીયા કે વોહ પાસ હસીનાકે લાયા ઉસને નામા પડ કર અરજી લીખી કે અબ ઇનાયતે જમશેદસે મંચ અચ્છીહું ઓર ખુલાવંદ કે પાસ જાતી હું આપ એતમીનાન રખીયે ચેહ જવાબ જબ અફરાસીયાબકે પાસ પુલ્લા લાયા ચેહ પડ કર ખામોશ હો રહા હયરત કે પાસ નામા પોંહ્યા ઉસને લીખને કે સુજબ સરસરસે કહા કે બકર ઉમરૂકો પકડ લાકે શેહનશાહ'કા હુકમ આયા હય સરસરને અરજ કીયા કે બોહત અચ્છા ઓર અસ્ખાબે અધ્યારીસે આરાસ્તા હોકર રવાના હુધ મગર હાલ અધ્યાયકા સુનીએ કે બારગાહે મેહરૂખ મંચ મથશુલ અચ્છો નીશાત થે જીસ વક્ત હયરત ફોજ લેકર આધ ઉસવક્ત અધ્યાર સબ જંગલકો નીકલ ગએ એક ફીક અધ્યારી કરને લગે કે બારગાહે હયરત ચલકર છુટે' ઇસી અરસે મંચ ઉમરૂ એક ગાઉ' કે કરીબ પાસ ગુ'બદેનુરકે થા આયા વહાં દેખાતો એક નમ ગારા અસતાદા હય ઓર બોહતસે સાહેરકા મજમા હય નાચ હો રહા હય દુલા ખીલઅત પુર ઝર પેહને મસનદ પર બચઠા હય થરાબકા દોર ચલ રહા હય ઉમરૂ ચેહ માજરા દેખકર પુશ હુવા કે અચ્છી જગેહ આએ કુછ મીલ રહે ઇરા બરાતકો લુટો તો સુફલીસબી હો કહી' તો કુછ મીલે ચેહ સોચકર અલાયદા બકર અપની સુરત કલાંવતકી. બનાઇ દાડી સીને તક બડાઇ ઓર રંગત સુર્ખ સુફેદ રોગન લગાકર દુરસ્તકી ગાલ કુમલાએ હુવે માલુમ દેતેથે કમરસે ટેલા અપની શીકલ એક ઝંખ પીર મરદકી બનાકર કુરતા પેહના ઓર પઘડી સરપર બાંધકર બેડી નેચકી કમરસે લગાઇ દાએશ હાથ મંચ લીઆ, ઓર સામને એહલે મેહપ્રીલ કેઆકર ઇસ તરહ સુબારકબાદી ગાઇ કે સબ બેહોશ હોગએ તાસીર બહુ દુ'લેકા આપકે કે ઇસ કલનવતકો બોહત હોશીયારી ગાનેમંચ પાકર બોહત ઇજાતસે ખુલાકર ખીંઠાયા ઓર કહા કુછ શગલ કીજીએ ચેહ આપકા ઘર હય બે મેરા મકદુર હય વોહ આપકી ખીંદમતલી કઝંગા. ઉમરૂ દુવા દેકર તરકકીએ ઇકબાલ હુવા સરકારકા બોલ બાલા રહે પ્રીર બચકર ખાંસરી બબને લગા.

ગઝલ.

સાકી હદીસ સરવે ગુલે લાલા મીરવહ-દી' બેહસ ખાસલાસા બગરસાલા મીરવહ મય દોહનો ઉરસે ચમન હદદેહુરનેયાફત-કારઇ રમાં ઝસીઅનઅતે દલ્લાલા મીરવહ બાદે બહારે મય વઝદઅઝબેકતાનેશાહ-વઝઝાલા બાદાદર કહહે લાલા મીરવહ આં ચશમ બદદાનાએ આબીદ ફરેખી-કથથરવાને સેહર બદ્દુબાલા મીરવહ ચું સામરી સુખાઝકે અઝદાદો અઝખરી-સુસા બેહશત દાઝપે ગોસલા મીરવહ ઇસ શગલ મંચ ઉમરૂ મસફૂથા કે સરસર બે તલાથ કરને ઉમરૂકે રવાના હુધ થી જબ જંગલમંચ પોંહચી સદા ગાનેકી દુરસે સુનકર ઉસી તરફ આધ શાલીમંચ

એક ઝંખક કલ્પાનવતકો ગાતે દેખા બનીગાહ અવલ પેહજાના કે ચેહ ઉમરૂ હય પેહલે તો ગાના સુના કીયા ઝોર દીલસે કેહતી થી કે સુખહાનવલાહ તેરા આશીકભી હરફનમંય તાક ઝોર શોહરઝે આફક હય લેકીનખા મુજબ હુકમ અપને માલીકકે વાસ્તે ગીરફતાર કરને ઉમરૂકે આઇથી ઉસને મેહફીલમંય આકર તાસીર બહુસે આહીસ્તા કહા કે ચેહ કલ્પાનવત ઉમરૂ હય ઇસે ગીરફતાર કરલો ઉધર ઉમરૂને સરસરકે લખ હીલતેહીં સમજ ગયા કે ચેહ ગીરફતારીકે લીએ કેહતી હય તુજે પેહજાન ગઈ હય ચેહ તજવીઝ કરકે ઉઠા ઝોર પાસ તાસીરકે આયા ઝોર કહા હુઝુર દેખીયે વોહ કોન આતાહય તાસીરને મુંઝ કીરાયા ઝોર ઉમરૂને ધોલ લગાઇ ઝોર કુલાહ મરવા-રીઢ ઉસકી લેકર ભાગા સાહેર પીછે દોડે થે કે સરસરને કહા ઝરા આપ ઠયરે' મંય ગીરફતાર કીએ લાતી હુ' ઝોર નીમયા ખીંચકર ઝપટી સેકરામંય ઉમરૂ આકર ઠયરા થાકે સરસરને આકર ડાંઠા કે ખાશ અય નાઅઇયાર કહાં જાયગા, મેરે હાથસે ઉમરૂ નેલી ખંજર ખીંચા ઝોર લડને લગા ઉસ વજા ખર્ક શીરંગીભી એક તરફસે પયદા હુવા ઝોર કહા ઉસ્તાની સાહેબાકો આઢાખ અરઝ હય સરસરને કહા અય ખર્ક ઉસ્તાનતેરા કયસા શેહેનાશાહાને અઇયારાં હય કે અકેલા મુજસે નહીં લડ સકતા ઇસી મુંઝપર દાઅવા અઇયારીકા હય અગર દાવા હય તો ચકાંસે તુ ચત્તાખ મંય ઝોર ચેહ સમજલેંગે' ખર્કને કહા ગેરા કામહી કયાહય જહાં આશીક માશુક ચકાખ હોં વહાં ઠેહરના ન આહીએ આપ દરપરદા મુજે ટાલકર તનહાઇ ચાહતે હંય ચેહ કેહકર એક તરફ ચલા ગયા, ઇન્તેફાકન ઉધરસે સખારફતાર આતીયી ખર્ક સમજા જો ચેહ સર-સર પાસ જાયગી ઉરતાહકો લડનેમંય દીક્કન હોગી, પસ ઉસને લલકારા કે કહાં જાતી હય સખારફતાર શમશીર ખીંચકર આપકી ખર્કસે ચોટ ચલને લગી લેકીન સરસર ઝોર ઉમરૂ જો લડ રહેથે ઇતેફાકસે સઘયાહ બહુ નામ એક સાહેર તાસીર બહુ' કે ચહાં શાદી મંય જાતાથા ઇસ તરફસે નીકલા ઉસને દેખા એક ઝોરત ઝોર મરદ લડ રહે હંય ચેહ દેખકર ખજોર સેહેર દોનુ'કો ગીરફતાર કીયા સરસરને કહા મંય મુલાઝીમે અફરાસીયાખ હુ' તુને મુ'જે કયું' ગીરફતાર કીયા હય ઉમરૂને કહા હુઝુર ચેહ જુઠી હય મંય કલ્પાનવત હુ' ઝોર ચેહ મેરી ઝોરત હય કયું' કે મંય ખુદા હુ' ઝોર ચેહ ચાફ' કે પીછે ખરાખ હય જખ મંય ઇસે કીસીસે ગીરફતાર દેખતાહુ' તો ઇસકે કત્લકા ઇરાદા કરતા હુ' ચેહ મુજસે લડતી હય લેકીન આપ છોડ દીજીએ આજ ઇસ હરામઝાદીકી મંય નાક કાઢુ'ગા સઘયાહને કહા મંયને બી સુના હય કે અફરાસીયાખને સરસર શમશીર ઝનકો બેહરે મુકાબલા અઇયારાન લેખ હય લેકીન મંય પેહજાનતા નહી કયું' કે હમ આઢમી દરખાર મંય કયું' કર જા સકતે હંય જો હરએકકો પેહજાને ઇસ સખખસે શુખાહ હય કે નહીં માલુમ તુમ મંય કોન સચ્ચા હય ઉમરૂને કહા આપ હમારા હાલ ઉસ શાદી મંય ચલ કર દરયાફત કર દીજીએ સઘયાહને કહા મંય વહાં તો જાતાહી હુ' ચેહ કેહ કર દોનુ'કો પંખએ

સેહેરસે ઉઠવાકર શાદી મંચ લાયા ઝોર તાસીર બહુસે સુલાકત કરકે સારા હાલ
 બયાન કીયા તાસીરને કહા ધતના મંચ બનતાહું કે પેહલે ચેહ કલ્હાનવત આયા
 થા ઇસકે બાદ ચેહ ઝોરત આઇ કલ્હાનવત મેરી ટોપી લેકર લાગા ચેહ અલામત
 ઉસકે અધ્યાર હોનેકી હય ઝોર સરસરકો મંચ બી નહીં પેહછાન તા વરના મંચને
 કીસી અધ્યાર કો હેખા લેકીન ચેહ ઝરીઆ રસાઇ ઢરખાર શાદી ખુબ નીકલા હય
 આપ ઇન હોનું કો પાસ હયરતકે લે બધએ કે વેહ તીલસ્સમ ઝાહીર મંચ તશ-
 રીફ લાઇ હંચ સઘયાહને કહા અગર ચોકા વગયરા આહું તો સેહેર સે ઢરયાકત
 કરલું કે ઊમરૂ ઇન મંચ કોન હય ઝોર સરસર કોન હય મગર ચેહ વસીલા ઢર-
 ખારકી રસાઇ કાખુબ હય આપકી શાદી મંચ ઠેકેર લુંતો બઉ ચેહ કેહ કર ઊમરૂ
 ઝોર સરસર હોનુંકો બાંધ લીયા ઝોર આપ બચકર નાચ દેખને લગા ઇસ અરસે
 મંચ બર્ક બે સખારફતારસે લઠ રહાથા હંગામા જસ્ત કરકે એક ગાર મંચ બ
 કર ગીરા સખારફતાર નીમચા ખીચે ગાર મંચ કુદી કે અબ તુ કહાં બચગા બર્કને
 વહાં હલકે કમંહ કે લગાએ ચે જબ સખારફતાર કુદી બર્કને ઝટકા મારા કે ઉલઝ
 કર બર્કકી ગોઢ મંચ આગીરી બર્કને બેહોશીકા ગુબાર મુંહ પર મલદીયા કે બેહોશ
 હો ગઇ ઉસકો ઊમરૂકી સુરત બનાયા ઝોર આપ ઉસકી શીકલ બન કર પુશતારા
 બાંધ કર તાસીર બહુકી શાદી મંચ આયા સબને કહા કે એક ઝોરત કીસી કો લાતી
 હય ઉસવક્ત સખારફતાર યાને બર્ક કરીબ પોંહયા દેખા કે સરસર ઝોર ઊમરૂ
 બધે હંચ ઉસને સઘયાહ બહુકી બલાએ લીં ઝોર કહા હુઝુરને મેરી બેહનકો કયું
 બાંધા હય સઘયાહને કહા મુઝે સનાખત નથી. ઇનહેં હયરતકે પાસ લે બઉગા
 બર્કને કહા કહીં ઝોરત મરહકા ફર્ક બી છુપતા હય વઝીરઝાદી સરસરકી હું ઝોર
 ચે સરસર હય ઝોર ચેહ ઊમરૂકે સાથકા અધ્યાર હય ઊમરૂ નહીં હય ઊમરૂકો
 મંચ ગીરફતાર કર લાઇ હું સઘયાહકો બર્કકે કલામકી તસવીફ હુઇ ઉસવક્ત એક
 ઝોર સાહેર શાદી મંચ મેહમાન આયા થા ઉસને કહા કે મેરે પાસ તસવીરે અધ્યાર
 ઝોર અધ્યાર બરચીયુંકી હંચ આપ ઉસકો મીલા લીજાએ ચેહ કેહ કર ઉસને સંદુક
 ચા મંગા કર તસવીરે નીકાલ કર મીલાઇ ઉસ વક્ત સરસરકો છોઝ લીયા ઝોર
 બર્ક બે સખારફતારકો ઊમરૂ બના કર લાયા થા ઉસે બધવા લીયા સરસર બે
 છુટી ઉસને બર્કકો પેહછાના મગર ખીયાલ કીયા કે ચેહ મસખરે જીતને ઇસ શાદી
 મંચ હંચ સબ મીઠે હંચ અપની સઝાકો પોંહચે જે તુઝે ઉનહુંને બે ઇઝઝત કીયા
 હય ઝરા ઠીક બન્ને દે ચેહ ખીયાલ કરકે ચઢી ગઇ લેકીન યહાં બર્કને સઘયાહસે
 કહા હુઝુર મંચને મીન્નત માનીથી કે જીસ રોઝ ઊમરૂકો ગીરફતાર કરૂંગી ઉસ વક્ત
 એક જલસએ એશ કરકે સાહેરાને રોઝગારકો અપને હાથસે શરાબ પીલાઉંગી દેખીચે
 કયા કુદરતે સામરી હય કે અચસે વક્ત મંચ ઊમરૂકો પાયા કે જલસા સાહેરાં જમે
 હય ઝોર મજમા લી માકુલ હય યહીં સબકી શરાબસે ઢાઅવત કરૂં અચ તાસીર

જાદુ મયખાનેકી નીસબત ને કુછ ખર્ચ હો વોહ મુજસે લો ઓર મયખાના મેરે સીપુરરહ કરો તાસીરને કહા યેહ તો ઘર હય હુસ કહર હુ ચાહે શરાખ લીજીએ ઓર સખકો પીલાઈએ દામકી કયા ઝરૂરત હય સખારફતાર યાને ખર્ક યેહ કલામ સુનકર હંસા ઓર મયખાના અપને કબજે મંચ કરકે જામો સાગીર કે ઉલટ ફેર કરને મંચ બેહોશી મીલાદી ઓર એહલે મેહફીલકો પીલાઈ જળ સખ શરાખ પીકર બેહોશ હુવે ખર્કને ઊમરૂ ને કલાનવત બના હુવાથા ખોલ દીયા ઓર સખ સાહેરૂં કે સર-કાટને લગા ઓર ઊમરૂ ને રેહા હુવા સખકો છુટને લગા દો ચાર સાહેર કતલ હુવે થેકે કે ઇધર અફરાસીયાબને કીતાબ દેખી કીસ લીએ કે જખસે હયરત મુકાબલે કો આઇ હય તો ઉસે ખીયાલ હય કે કહી અયસા નહો કે અઇયાર મેરી ખીવી કો લી બેઇઝઝત કરે તો હમ બહમ કીતાબ દેખતા હય અલ હાસીલ કીતાબ મંચ મા-હુમ હુવા કે ગુ'બદેનુર કે કરીબ એક ગાઉં હય વહાં ઊમરૂ ઓર ખર્કને આફત ખરપાકી હય અફરાસીયાબને હીલસે અપને કહા કે કહાંતક ગમ કરૂં આજ આજ ઊમરૂકો ગીરફતાર કરકે કતલ કર હાલુ ખસ ઉસને મલકા ખુમાર જાદુ કે હુસકા સર પેહલે ઊમરૂ મુંઝ ચુકા હય ઓર ઝીંકુ ઇસકા ઇસ કીતાબ મંચ પેહલે હોચુકા હય ઉસે હુકમ દીયા કે એક જગેડ શાદી મંચ ઊમરૂ ઓર ખર્ક કતલો ખારત કર રહે હંચ તુમ બકર પકડ લાવ ઓર સખારફતાર ખાંધી હય ઉસે ખોલ દેના ખુમાર યેહ હુકમ પર કયુ કે ઊમરૂસે જલી હુઇ હય ખઝોર શહેર ઉડી ઓર શાદી કે મુકામ પર પોહચ કર પુકારી કે ખાશ અય નાઅઇયારાં ખર્ક તો યેહ સદા સુનકર બોહત જલદ જસન કરકે એક જગેડ ભાગકર છુપ ગયાં ઓર ખુમાર ઊમરૂકો તલાશ મંચથી ખર્ક બનકર ને ગીરી ઊમરૂકો પાંજે મંચ દાખકર લે ઉડી ઓર ચલતે વક્ત એક અયસા સેહેર કીયા કે સખારફતાર ને ખાંધી થી ખુલ ગઇ ઓર એક તરફકો ભાગકર ચલી પ્રાર ખુમારને કુછ ઉંઘલીસે ઇશારા કીયા કે ફલકસે એક અથ્ર ઉઠા ઓર ખરસને લગા કે ને શાદી કે લોગ બેહોશ પડે થે હોશીયાર હુવે ઓર હાલત મેહફીલકી ખરાબ દેખ કર ઓર લાથે સાહેરૂંકી દેખ કર આપસ મંચ કેહને લગે કે અઇયાફને મજ્જારીયાં કરકે યેહ નોખત પોંહચાઇ ગરઝ યેહતો સખ અપને કારોખાર મંચ મસરૂફ હુવે ઓર ખુમાર ગુ'બદેનુર પર ઊમરૂ કોઢીએ પાસ અફરાસીયાબકે આઇ ઓર સલામ કરકે ઊમરૂકો સામને પેશ કીયા ઊમરૂ બેહોશ હો ગયા થા જળ ઉસંકી આંખ ખુલી દરબારે અફરાસીયાબ દેખા શાહ કો સલામ કીયા ઓર અફરાસીયાબને કહા કયુ અય ઊમરૂ યેહ દીન લી તુએ ચાદથા ઊમરૂને કહા કયુ ચાદ કયુ નથા અય હમ ઇસ દરબારકો છુટ કર બઇએગે તુમહારી ડાહી મુંઝકર બએગે આજ ઇસીલીએ આએ હંચ અફરાસીયાબકો ગુરસા આયા ઉસને એક નામા હયરતકો લીખા કે અય મલકા આલમ હમને ઊમરૂકો ગીરફતાર કીયા હય તુમહે ચાહીએ લશકર અફસરૂં કો સીપુરરહ કરકે તનહા આવ કે તુમહારે સામને

ઊમરૂકો કતલ કરે' કયુ કે તુમ બોહત ઉસકે કતલસે ખુશ હોગી વોહ નામા પંજબે સેહેરકો દીયા વોહ લેકર ચલા ઓર ઊમરૂકો એક લોહિકે પીંજરે મંચ બંધ કર દીયા કે હયરત આએ તો કતલ કરૂં લેકીન પંજબે સેહેરને નામા જા કર હયરતકો દીયા હયરત નામેકો પડતેહી ખીલ ખીલાકર હંસી ઓર અયસી ખુશી હુધ કે કલ્હી ખુશી અયસી ન હુધ થી અફસરાને ફોજકો ખુલાયા ઓર સારા માજરા બયાન કીયા લશકર કી હીક્મત કરને કી તાકીદકી ઓર હુકમ દીયા કે તબલ શાહમાની કે બજે' કે ઊમરૂ કતલ હોતા હય નોખત ખુશીકી લશકર મંચ બજને લગી ઓર હયરત સુખ જોડા પેહેનકર સરાપા ચાકુતકા ઝેવર ઝેમ બદન કરકે તાઉસ મોઅઝીઝ પરસવાર હુધ ઓર તરફ ગુ'બહેનુરકે ચલી લેકીન યેહ બખર તાએ રાને સેહેરને બકર મલકા મેહજ-ખીન ઓર મેહરૂખ વગયરાકો પોંહચાઈ કે ઊમરૂ કયદ હોગએ હંચ ઓર લશકરે હયરત મંચ નકર,ારે શાહમાનીકે બજતે હંચ હયરત ખુદ વાસ્તે કતલ કરને ઊમરૂ કે ગઇ હય બહાર વ મેહજખીન વ નાફરમાન વગયરાને હુકમ દીયા કે લયકર તઇયાર હો હમ લોગ બી બન દેંગે' યા ખુવાજકો છુડા લેંગે' મેહરૂખને કહા ગુ'બહેનુર પર પોહચના બોહત મોહાલ હય અસદને ફરમાયા ઊમરૂકો કોઈ કતલ કર સકે યેહ કીસકી મબલ હય વોહ નઝર કરદહ હક્ત પયગમબરકા હય ઓર સર તોડનેવાલા બહુગરૂકા હય જબ અપને મુંહસે તીન બાર મોત માંગે તો જબ ઉનકી કઝા આએ અફરાસીયાબકી કયા તાકાત હય જો ઉનહે' કીસી તરફકા નુકશાન પોહચાએ લાઝીમ હય કે ઉનકે લીએ હમ દુઆ કરનેકો હાથ ઉઠાએ' ઓર ઇલતેબ હાફીએ હકીકી કી ફરગાહ મંચ કરે' યેહ કેહ કર સખ મસરૂફે દુઆ હુવે ઓર પુકારે કે અય ખાલીકે અકરમ કરી મોરહીમ હમ સબને સબખ બ ઊમરૂકે દીનેા ઇસલામ અખતીયાર કીયા હય તુઝે વેહદહુ' લાશરીક બના હય તુહી ખુવાજકી બનકા હાફીએ નીગેહબાન હય.

નઝમ.

અય ખાલીકે સર વરે વ આલમ-સત્તાર ઉયુબ વ રખમેઅકરમ
સુલતાને કરીમ નામ તેરા-રેહમાનો રહીમ નામ તેરા
ખાલીક હય તુહી સમીઅ વ નાઝીર-સખ રાઝ નીહાં હંચ તુઝપે ઝાહીર
બંદા અજીઝ હય ઓર મજબુર-તુજ મંચ કુદરત હય ઓર મકદુર
ચાહે છસે અરશવર ખીકા દે-ચાહે છસે ખાક મંચ ખીલા દે
કાદીર હય મોહીત હય તુ સખ પર-અબ મેરી દુઆ યેહી હય લખપર
ચારખ તુ પનહાદે ઊમરૂકો-સેહહતકી સુનાદે ફીર બખરકો.

યેહ લોગ તો મસરૂફે દુઆ હંચ ગીરયા વ આહોખુકા હંચ. લેકીન હયરત ખુશી ખુશી ગુ'બહે તુર મંચ પોંહચી. ઓર ફરખાતુને તાઝીમ દી પહેલુએ અફરાસીયાબ મંચ બચકી. ખવાસુને ઇતરફાન સામને રખવીએ પાનહાન તીલાઈ ખોલકર કે ગીલોરી

હચરતને બનાઈ ચોર અપને હાથસે અફરાસીયાળ કો ખીલાઈ ગલે મંચ હાથ ડાલ કર કહા અળ દેર ન ફરમાઈએ ઉસ મુઝીકો રાહેઅમ દીખાઈએ અફરાસીયા- બને હુકમ દીયા કે આજ રાતકો તમામ સાકીનાને શેહેર નાપુરસાં સામને ઇસ મે- હેલકે મયદાન મંચ જમેહોં ચોર ઉસકે હાલે ઝારકો દેખે ઇસ વકત દીન થોડા હય સુખહ હોતેહી ઉમરૂકે લીએ નીદા મત હોગી બડી હસરત સે બાન ઉસકી બચગી લેહાઝા મનાદી ને નીદા તમામ શેહેર મંચદી કે કલ સુખહ કો ઉમરૂ કલ હોગા ચોર અપને કીએકી સઝા પાયગા એહલે શેહેર આકર જમે હોને લગે ચોર બાહમ યુ' કેહતેથે કે દેખીએ આખીર સરકશીકા ચેહ નતી બ હય કે અંબમ કો ઇનસાન ઝીંદગીસે હાથ થોતા હય બાઝ અકલ મંદ ઇબરત કરતેથે કે અચ બહાદરો ચેહ વોહી ઉમરૂ હય કે બે વઝીરે આઝમ હમઝા સાહબ કરાં હય અનુને કે લકા. અચસેકો કે દાવા ખુદાઈ રખતા હય આજઝ કર રખ્યા હય ઇસી તરફ ચેહ ફલક કજ મદાર ચોર ગરદુને ગદદાર સાહેબાન બહોઇકબાલકા દુશમન હય ઇસને બડે બડે નામ વરૂ'કા સર કાટા હય ચેહી બાતે હો રહી'થી' કે શામ હો ગઈ સળ રાત ઉમરૂકી કહાનીયે' હોતી રહી' ચોર શામે ગમ ને સીયા પોશ હોકર યુ'હ દીખાયા.

નઝમ.

બાહુ'કા પરેગાન કીયા લયલી એ શબને—ચોર શબનમે ગમદીદા લગી અશક બહાને સખચારે હરએક દીદગે હચરતયે ફલકપર—ચોર તીરગીસી છાઇથી અંબુમકી ફલકપર

અફરાસીયાળ પી'જરે કો કુદલ દેકર સેહેર ખુવાં હુવા કે સીવાએ મેરે કોઇ પી'જરેકો ઉમરૂકે કોઇ ખોલ નસકં યા મંચ મારા બડ' તો ખુલે ઇસ પુરી તોરસે ખુવાબ કો કયદ કરકે સેહેર ઉમરૂ કે અમમ પરસે દર્દે' કર દીયા જળ રાત ઝીયાદા ગઈ સળ અચશો અશરત મંચ સર ગર્મ હુવે ઉમરૂકી બનીબસે એ તે બાર થા કે પી'જરે સે નીકલ નસકેગા ઇસ વાસ્તે કોઇ ઉસકી તરફ દેખતા ન થા ઉમરૂને એક પુતલા મોમકા ઝ'ખીંસે નીકાલા ચોર રોગન ઉસ પર લગાકર અપની સુરતકા બનાયા ચોર ઉસે પી'જરે મંચ બીઠાકર આપ એક કોને મંચ પી'જરે કે ગઢીમ ઝોડકર સળકી નઝરસે છુપ ગયા યહાં રાત ભર બલકત જમે હુવા કી ચોર થાપ તબલે પર પડાકી હરએક સાહેર મુસતઅદ રહા કે ઉસને હમ સળકો લુટા હય કલ એક એક ઝરબ ઉસપર લગાએગે' કોઇ કેહતાથા મંચ તરસુલ ચોર સાંગસે કલેબ ઉસકા છિદ હુ'ગા કોઇ કેહતાથા કે ઝખાન સુહસે ખીંચુ'ગા ઇસી હુ'ગામે મંચ આ સારે સેહેર અહીર હુવે સુરગને ખાંગ દી સુખહ હોગઈ સુખહકો અફરાસીયાબને સેહેર પડકર કુદલ પી'જરા કા ખોલા ચોર સાહેરૂ'સે હુકમ દીયાકે ઉમરૂકો નીકાલો સાહેરૂ'ને હાથ ડાલકર પુતલેકી ગરદન પકડ કર બાહીર ખીંચા ઉમરૂ બે ગઢીમ ઝોડ કર પુતલેકે સાથ બાહર નીકલ ગયા ઇસ તરફ તો સાહેર પુતલેકો માર પીટ કરને લગે ચોર ઉ-

મરૂને કનીઝને મેહ જમાલ બહુગર નીચાં હસીના બે મીસાલ બે હાઝીરે દરબારથી' બલ મારકર લુટના સુર કીયા પાન દાન સંદુકયા ઇતરદાન વગયરા બે કુછ સામ્રાને રાહત વહાંયા નઝરે ઝ'બીલ કીયા ઝોર એક ખવાસસે કહા હમ બાતે હંચ ઉસને દુસરી અપને સાથવાલીસે કહા કોઈ કેહતા હય હમ બાતે હંચ કે ઉમરૂને ફીર કહા અબે ઝો મસખરે અફરાસીયાબ હમ બાતે હંચ ઇસ સદાકો સુનકર સખ સાહેર ગભરાએ ઇસ અસનાએ મંચ કુર સી વ દંગલ મેસ ફર્શી ચીલમન છત પરદે સખ ગાયબ હુવે ઉસ વકત દેખા તો વો પુત્લા જીસે ઉમરૂ સમજ કર પીટ રહે થે દુકડે દુકડે હોગયા ઝોર સાહેરને દેખાકે મોમકા પુત્લા હય જીસે હમ સખ મારપીટ કરતે હંચ નીહાયત શરમાએ અફરાસીયાબને 'ખુમાર બહુસે કહા કયું અય સુર-દાર તુ અપની શેખી જતાને કો પુત્લા ઉમરૂકા બના લાઇથી ચેહ કયા માજરા હય જલદ કચરીયત સહી અરઝ કર 'ખુમાર બહુને કહા અય શેહેનશાહ જમ મંચ પુ શતારા લાઇથી તો આપને ઉમરૂસે બાને' કાંચી' ભત્તા પુત્લા કયુંકર બોલતા અગર ચેહ ફરમાઇએકે પુત્લા મેરે સેહેર કાથા તો હુઝુર કીતાબ સામરી દેખે' શારરત મેરી ઝાહીર હો બયગી અફરાસીયાબને કીતાબ દેખી માલુમ હુવા 'ખુમાર સચ કેહની હય ચેહ બેશક ઉમરૂકો લાઇથી મગર વોહ ફરેબ દેકર નીકલ ગયા ચેહ માલુમ કરકે અફરાસીયાબને અપને વઝીર બાગબાને કુદરતસે હુકમ દીયાકે જલદ ઉમરૂકો ગીરફતાર કર બાગબાને સેહેર પકકર દસ્તક દી કે ધુવંકી એક લાટ ઝમીનસે આસ-માન તક બંધ ગઇ ઇસ ધુવે સે હુકમ કીયા કે જહાં ઉમરૂ હો વહાંસે લા ખખર-દાર સાથ ઉસકા ન છોડના ધુવા ફેરકર તક્લાફ કરને ઉમરૂકે ચલા લેકીન ઉમરૂ બા-હીર ગુખદકે નીકલા જીતને તમાશાઇ એહલે શેહેર જમેથે ઉનકી પથરીયા ઓસ્ટો-પીયા શીમલે કમર કે પટકે બે ચીઝ આઇ બલ મારકર લુટી એક હંગામા બરપા હુવા સખ ભાગે કે કોઈ નઝર નહી' આતા ઝોર હમ લુટ રહે હંચ અયસા નહોકે અબ્વલકી તરહ આફત મંચ મુખતીલા હોં એક લેહમે મંચ સત્રાટા હો ગયા દરવાઝે ધરૂં કે બંધ હોને લગે દુકાને બંધ હોગઇ ઉમરૂબી જહાંતક મીલસકા લુટતા હુવા એક દરવાઝેસે શેહેરકે અપને લશકર કી બનીબ ચલા ગલીમ ઉતારકર નઝરે ઝ'બીલ કી ઝોર ઝોર આગેકી રાહલી કે ફરૂ અતન ચાર તરફસે ધુવેને ઘેર લીયા ઝોર બ-ગેલેકી તરહ ઉમરૂકો ચક્કર દેતા હુવા લે ચલા ચહાંતક કે આમને બાગબાં કે લા-કર હાઝીર કીયા. ઉસને હાથ પકડકે ઇખરૂ અફરાસીયાબકે પેશ કીયા કે ચેહ હં-ગામા હાઝીર હય અફરાસીયાબને ઉમરૂસે કહા કે કીસ તરહસે તુઝે હીલાક કરૂં ઉમરૂને કહા મંચ તો ઝેરે ફલક કીસીકો નહી' દેખતા બે ખુરી નઝરસે સુઝે દેખે અફરાસીયાબને કહા તું ઇસ વકત મેરે કાળુ મંચ હય બે ચાહું તુઝે સઝાહું ઉ-મરૂને કહા હાં યા મંચ તેરે કાળુ મંચ હું યા તુ મેરે કાળુ મંચ હય મંચતો બ-નતા હું કે સેકડું જીતે સર સુબારકપે' આપકે પડ બબેજે ઝોર ઇસ સુરતસે દુસરી

સુરત બદલ બચગી અફરાસીયાબકો બોહત ગુસ્સા આયા લેકીન એહલે દરબારસે કહા ઇસકી વોહ મસલ રાસ્ત હય, ઝોર ઉમરૂસે કહા ઇસકી વજેહ બયાનકર કે તુએ કયુ'કર ચકી'ન હય કે સુએ કોઇ કતલ નહી' કર સકતા ઊમરૂને અરઝકી કે અય શેહેનશાહ અબલ એક બાત સુએ ચેહ બતલાઈ એ કે આપ લક.કો કયા સમજતે હ'ય અફરાસીયાબને કહા કે હમ અપના ખુદા જાનતે હ'ય ઉમરૂને જવાબ દીયા કે પ્રીર ખુદાકે હાથ મ'ય જુના મરના હય યા નહી' સબ સાહેરૂને કહા બેશક ખુદાવંદ કે સબ અખતીયાર હય ચાહે જલાએ' ચાહે હીલાક કરે' ઉમરૂને કહા જો મ'ય સાહેરૂ' કેા કતલ કરતા હું તો હુકમે ખુદાવંદસે વરના સુજ અયસે અદનાકી કયા હકીકત હય જો સુલાઝમાને શહેનશાહે સાહેરાને જહાંકો કલો ગારત કરૂં હીંદી મસલ હય.

હોહરા.

બકો રાખે સાએબા માર ન સાકે કોએ

બાલ ન બેકા કર સકે જો દો જગ બેરી હોએ

સુએ ખુદાવંદને ઉસ તીલસ્મ મ'ય ઇસ લીએ લેખ હય કે બંદે સુએ યાદ નહી' કરતે હ'ય તુ બકે હીલાક કર મ'ય મલેકલ મોત ખુદાવંદ હું જસ જસકો ખુદાવંદને બતલા દીયા હય ઉસ બંદેગાને સરકશ વ નાફરમાન કેા ગારત કરૂંગા મ'ય ખુદાવંદકો બંદએ ખાસ હું અફરાસીયાબ ઝોર સબ સાહેરૂને અફરાસીયાબ ઝોર સબ સાહેરૂને કહા કે અમન્ના ઝોર સદદકના બગેર હુકમ ખુદાવંદ પતા નહી' મીલ શકતા હય ઉમરૂ બેશક સચ કેહતા હય ઉસ વક્ત સબ તોબા પુકારને લગે કે હકીકત મ'ય હમસે નાફરમાનીયાં ખુદાવંદકી બોહત સરઝહ હોતી હ'ય બાએ કેહ તેથે.

હોહા.

રાની થટે ન તીલ બટે બે સાહબકી ચાહ-લાત તહરરકો ઇલ્લા બે ઇઝનીલ્લાહ

અફરાસીયાબને ઉઠ કર ઉમરૂકે હાથુ' કેા બોસા દીયા ઝોર સેહેર દફે કરકે અદબસે અરઝ કરને લગા કે મલેકલ મોત ખુદાવંદ તશરીફ શરીફ રખીએ ઝોર ચેહ બતલાઈએ કે કીસ કીસકી કઝા આઈ હય ઉમરૂ કુરશી જવાહીર નીગાર પર બચકા ઝોર કહા અય શેહેનશાહ મ'ય ચેહ રાઝ ખુદાવંદી નહી' બતલા સકતા મગર અચાવા બરી' જો જો કમાલાત સુએ ખુદાવંદને લીએ હ'ય વોહ કે સુએ બોહત સુરતે' બદલને કા અખતીયાર દીયા ખુશ શુક્ર કીયા હય અગર હુકમ હોતો વોહ હુનર દીખલાઈ વરના રાએ ખુદાવંદસે મ'ય આગાહ નહી' હું આપકો કયા બતલાઈ અફરાસીયાબને કહા અમ્મ અપને હુનર ઝોર કમાલ હમ પર આહીર કીજીએ સચ હય કે રાએ ખુદાવંદ પર કોન ફતેહ પાંસકતા હય ઉમરૂ ચેહ કલામ સુનકર બચઠે બચઠે ગાયબ હો ગયા સબને કહા ચેહ બેશક મલેકલ મોત ખુદાવંદ હય લેકીન ખુવાબ ને એક જોશે મ'ય બકર ગલ્લીમ ઉતારી ઝોર સુરત અપની ઝને હસીનાકી બનાઈ લેખાસ પુર તકલુક ચેહના જવાહીરસે જુસ્મકો આરાસ્તા કીયા અફરાસીયાબકે સામને બ દીલે

રી ઉમરૂને આકર સલામ કીયા વોહ ઇસ સુરતે ઝેખાકો દેકકર હયરાન થા આખીર ઉસને ઠકા કે અય ગુ'યએ ખુબી તુ કોન હય ઓર ચહાં કયું કર આઈ હય ઉસ રંગીન અઢાને જવાબ દીયા કે અય શેહેનશાહ આપકે ગુલ્દે સુલીલ સીલ મંચ ગીર-ફતાર હય દીલ બેકાર અફરાસીયાબને હાથ પકડ કર કરીબ અપને ખીકા દીયા હયરતકો નીહાયત નાગવાર ગુઝરા આતીશે હસદ સીને મંચ રોશન હુઈ ઉસ વકત જે વોહ હુર ગોયા હુઈ કે અય મલકા હયરત મંચ ઓરત નહીં હું ખલે શેર બયશા અઘયારી ઉમરૂ ખીન ઉમરૂયા ઝમીરી હું અફરાસીયાબકો સકતા હુવા ઓર દીલસે કેહતા થા કે ચેહ બેશક બંદ જે મકબુલે ખુદાવંદે લકા હય ઇસ સુરત બદલને પર ખીલઅતે ગીરાં બકા ઇનાયત કીયા ઓર બ ઇંજત તમામ કીયા.

ખયત.

તુ હય મોહરીમ લકા કે રાઝ તકદીરાતકા ઉસકી

અયાં હંચ તેરે ઉપર ઉસકે સારેરાઝ પીનહાની

અબ આહીએ કે એહલે મજલીસ કો તરાનુમ સરાઈ કરકે મેહપુઝ ફરમાઈએ ઓર નગમા સંજ ગુલશને સોહબત હોજીએ ઉમરૂને ચેહ હુકમ પાકર મુજરા કરના શુરૂ કીયા ઓર પેહલે ગન નાયને કે બાંસરી શુરૂ કી ઓર ઇસ તરફસે ગાયા કે એહલે મજલીસ બેહોશ હો હોકર ખુમને લગે પ્રીતો ચેહ હાલથા કે હરએક મસ્ત શર સાર થા ઓર ઉમરૂને મયખાને પર કબજા કરકે શરાબ મંચ દાઝીએ બેહોશી મીલા કર જામ લખરેઠ કરકે સામને અફરાસીયાબકે આયા ઓર જામકો તરફ પરતાબ કે સરપર રોકકે પેશ કીયા અફરાસીયાબ માલા માલ મોહબબત થા જામ લેકર ગયા ફીર તો તમામ સાહેરાને અંજમન નરહીં હાથસે સાકી જફા વ સીતમ શો-આર ઉમરૂ નામદાર કે મસ્તો સરશાર હુવે સખકો હો બારા બાંધ કર શરાબ બેહોશી આમેઝ પીલાઈ જીસ વકત કે હવાએ સદ્કા ઝોંકા મુંક પર અફરાસીયાબકે લગા પુકારા કે અય ઉમરૂ પોને હોસો ખુદાવંદ તેરા ગાના સુન્ને આએ હંચ ઓર સા-મરી ઓર જમસેદ તારીફ કર રહેં હંચ ઉમરૂને અરઝ કીયા કે સખકી ડાંગ લીજીએ હર એકકો ખુલાકર ખીકાઈએ અફરાસીયાબ આલમે મસ્તી મંચ હયરતકા હાથ પકડકે નાયતા હુવા ઉઠા બેહોશ હોકર મુંહ કે બલગીરા ઉધર સાહેરાને ફરબાર આપસ મંચ જુતી પયગાર લડ કર બેહોશ હુવે મંચ ખુવારૂને બાહમ કીસી કી મુંછ ઉખાડી એકને દુસરેકે ધોલ મારી બરરાને લગા કોઈ અપને કુંનબેકા હાલ કેહતા થા ગરઝ કે જબ સખ બેહોશ હુવે ઉમરૂને બંજર લેકર દશ ખીસ સાહેરૂંકે સર જુદા કીએ ઓર બલ ધલિયાસી મારકર અસબાબ લુટને લગા ઉસ વકત મરનેસે સાહેરૂં કે ગલગલા વારદ ગીર બરપા હુવા અથ્ર જુમ કર હર તરફસે ઉઠે ખીજલીયાં ચમકને લગીં-ખીર ખુલ મચાને લગે લેકીન ઉમરૂ અફરાસીયાબ વ હયરતકો કલ્લ કરને ચલા જયસે તખ્ત કે કરીબ આયા ચકાચક ઝમીન શક હુઈ ઓર ચંદ પરયાં દુર દુર ગોશ

સુરસા પોશ હાથું મંચ પીચકારીયા હાથું પર લગાઈ પુકારીં કે અચ શેહેનશાહ હુશીયાર હોજીએ અફરાસીયાખ હોશીયાર હુવા પરયાં ઝમીન મંચ સમા ગઈ લેકીન ઉમરૂ જહાં લાશેં પડી થીં વહાં છુપ રહા ઝોર લેટ કર ગોશત ખુન આલુદા ઝંખીલસે નીકાલ કર અપને ગલે પર રખખા ઝોર સારેં મુંહ કો ખુન આલુદા ગોશત રખકર મજરૂહ બનાયા અખ ઉમરૂ બી મકતુલ માલુમ હોને લગા મગર જો હોશી-યાર હુવા અફરાસીયાખને સખકો બેહોશ ઝોર લેટા હુવા પાયા ઝોર બોહત આઠ-મીચુકો કતલ કીયા હુવા થા દેખા ઉસી વકત કુછ ઇસારા કીયા તરફ ફલકકે અખ સેહેર ધીર આયા ઝોર બરસને લગા સખ હોશીયાર હુવે હયરતને કહા અચ શેહે-નશાહ ઉમરૂને કચસી મકકારી કી અફરાસીયાખને કહા મુજસે બચકર કહાં બચગા અબી ગીરફતાર કરતા હુંં ચેહ કેહ કર હુકમ દીયા કે જો કુછ અસખાખ હુટ ગયા હય ઉસે હાઝીર કરો હુકમ સુનકર એક આન મંચ કુરસી વ હંગલ બમો સાગર ગુલ હસ્તે વ ફર્શ વગયરા સખ મે બુદ હો ગયા ઝોર સોહખત આ-રાસ્તા હુઇ સાહેર લાશેં ઉઠાનેકી તદખીર મંચ મસરૂફ હુવે અફરાસીયાખ તહ પર જલ્લગર હુવા ઝોર કીતાખ સામરી દેખી માલુમ હુવા કે ઉમરૂ લાથું કે દરમીયાન અપને આપકો મજરૂહ કી સુરત બનાએ લેટા હય ઉસે કીસીસે ગીરફતાર કરા મગર તુજ પર ચંદ ધરીયાં બોહત સખતી હંચ ખબરદાર ચહાં ન ઠેહેરના તરફ તીલસ્મે બાતન મંચ ચલાબ ચેહ માલુમ કરકે ઉસને સાહેરૂસે કહા. કે અબી લાશ કીસીકી ન ઉઠે ઉત મંચ ઉમરૂ હય ચેહ કેહ રહાથા કે સરસર અધયાર બચી હાઝીર હુઇ ઉસને બી ખબર ગીરફતારી ઉમરૂકી સુની થી અફરાસીયાખને ઉસે દેખકર કહા અચ સરસર ઇન લાથું મંચ ઉમરૂકો પેહલખન કર ગીરફતાર કર સરસર બકર લાથું કો હુંંડને લાગી. ઝોર સખ સાહેર સરસરકી તરફ દેખને લગે અફરા-સીયાખ ઉસ વકત સખકો દુસરી તરફ દેખકર અપની સુરકા પુતલા અપની જગેહ બીઠાકર આપ ગાયબ હોગયા કીસી કો ન માલુમ હુવા કે કખ ગયા બલકે સખપં ઝાહેર હય કે શાહ બચકા હય અલ હાસીલ સરસર હર તરફ લાથું મંચ ફીરી ઝોર ઉમરૂકો પેહલખન કર જસ્ત કરકે સીનેપે ચડી ચાહા કે મુશકે બાંધ હુંં ઉમરૂને દોતું પાઉં સરસર કે ગલે મંચ ડાલકર મીસલ કુશતી ગીરૂં કે કુશલ મારા કે સરસર નીચે ઝોર આપ ઉપર હો ગયા ઝોર જલ્લ મુંહપર સુકુદે બેહોશી સરસરકે કુંકા કે વોહ બેહોશ હુઇ ઉમરૂ ઉસે ગોઠ મંચ લેકર ભાગા સાહેર હયરાનથે કે ચેહ કયા હો રહા હય મગર હયરતને નારા મારા કે કયા બચકે મુંહ દેખતે હો જલ્લ ઉસે ગીરફતાર કરા વરના વોહ સરસરકો લે બચગા સાહેર દોડે મગર ઉમરૂ ગુંબદે તુરસે નીકલ કર મીસલે બર્ક બાદકે ભાગા ઝોર શહેર નાપુરસાં મંચ આયા ઝોર ખીયાલ કીયા કે શેહેર મંચ સખ સાહેર હંચ મુજકો ગીરફતાર કર લેંગેં ચેહ સોચકર સેહરા જો પીછે ગુંબદકી તરફ હય ઝોર સચર કરનેકે લીએ હયરતકે વોહ જગેહ મુકરર હય

ઉપર ભાગા ઇત્તે ફાકેન ઉસ તરફસે સખારફતાર જોર શમીમા અધ્યાર બચ્ચીયાં
 હોનું આતીયાં ઉનહેં દેખકર સરસરકો એક ગાર મંચ ડાલ દીયા જોર આપ ની-
 મચા લેકર ઉન હોનુંસે લડને લગા કયુ કે યેહ શેહેર નાપુરસાં હય જોર સાહેર કે
 આને જાનેકી બચ હય એક સાહેર નોકર અફરાસીયાબકા હોશીયાર બહુ નામ
 તાએરે સેહેર પર સવાર સાથ ખાલીનું કે દરબારે અફરાસીયાબ મંચ જાતાયા ઉસ
 તરફસે હોકર નીકલા અધ્યાર બચ્ચીયું કે કીસી ગેયર શખસસે લડતે દેખકર સમજા
 કે યેહ ઉમરૂ હય ચાહા કે સેહેર કરકે ગીરફતાર કર અધ્યાર બચ્ચીયુંને કહા અચ
 હોશીયાર બહુ આપ ઇસ કામ મંચ દખલ ન દીજીએ અધ્યારી કે ફન મંચ
 જોખા નહીં કે કીસી સાહેરસે હુથમનકો ગીરફતાર કર આજો હોશીયારને કહા દીવા-
 નીયાં હો હુથમનકો કતલહી કરના ચાહીએ યેહ કેહ કર સેહેર પડને લગા ઉમરૂ ગ-
 લીમ ઓડ કર ગાયબ હો ગયા ઉસ વકત સાહેર પીછે ઉમરૂકે દોડે આતેથે યહાં
 આકર પોંહયે જોર અધ્યાર બચ્ચીયુંને કહા કે ઉમરૂને સરસરકો હમારે સામને
 ગાર મંચ ડાલ દીયા હય સાહેર ચલેકે સરસરકો નીકાલે ઉમરૂ ગલીમ ઓડે મો-
 જુદ થા ગાર મંચ કુદ ગયા જોર એક અઝહામોમકા ઝંખીલસે નીકાલ કર ગારસે
 ખાહેર ઉસકા મુંહ નીકાલા સાહેર જો કરીબ ગારકે આજો અઝહાલે કો બચઠા દેખકર
 ભાગે જોર દુર જાકર ખડે હુવે દેખ કે અઝહાલે કે મુંહસે આગ નીકલતી હય અબ
 કોઈ આગે નહીં ખડતા દુરસે મંતર સાંપ પકડનેકા પડકર દસ્તકે દેતે હંચ કુંડાલા
 ગીર્દ અપને ખીંચ લીયા હય લેકીન ઉસ અઝહાલે પર કુછ તાસીર નહીં હોતી આપસ
 મંચ કેહતે હંચ કે ચારો યેહ બકા ઝખરદસ્ત અઝહાલ હય કીસીસે દફે ન હોગા
 અફસોસ સરસરકી સુદત બાન ગઈ ઉસ વકત એકરફીક હોશીયારકા કે નામ હમ-
 નશી બહુ નીહાયત ખુદાયા જોર સાહેર લા જવાબ થા ઉસકો બોહત કુછ ઝર જ-
 વાહીર દેનેકો કહા કે જાકર કીસી તરહ સરસરકો નીકાલ લાએ વોહ સેહેર પડતા
 હુવા ચલા ઉમરૂને ઉસે આતે દેખકર અઝહાલેકો અંદર ગારકે કર લીયા વોહ સમજા
 કે મેરે સેહેરને અઝહાલે કો દફે કીયા પસ દીલેરાના અંદર ગારકે કુદ પડા ઉમરૂને
 વહાં હલકે કમંદ કે લગાએથે ઉસ મંચ ફંસ કર ગીરા ઉમરૂને હુબાબ બેહોશી મુંહ
 પર મારા યેહ બેહોશ હો ગયા ઉમરૂને શીર અઝહાલે કો ખાહર ગારકે નીકાલા સબ
 સાહેર જો દુર ખડેથે સમજે કે હમનશીકો લી અઝહાલે ને માર લીયા યેહ શીર ઉ-
 સકે દફે કરનેકી તદખીર મંચ મસરૂફ હુવે જોર ઉમરૂને ઇસ અરસે મંચ હમનશીકે
 કપડે ઉતાર કર ઉસકી સુરત આપ બનકર વોહી લેખાસ પેહના જોર ઉસકો ઝંખીલ
 મંચ ડાલ લીયા જોર જસ્ત કરકે અઝહાલે કો કનારે ગારકે ખીઠાકર આપ ખાહર
 નીકલા જોર ખુદાસ અચ મીયાં યહાં ન સરસર હય ન કોઈ હય સાહેરને જો ઉસે
 આતે દેખા જોર ખીયાલ કીયા તો અઝહાલે કોખી પાયા પુકારે કે અરે ભાગ ભાગ
 અઝહાલ અચસા નહો કે ઝરર પોંહયાએ ઉમરૂ યેહ સુનકર બેતહાશા ભાગા જોર

સામને હોશિયારકે આકર ગીરપડકર બેહોશ હો ગયા. ઘાંત બેયઠ ગએ સાહેરને આકર ઉઠાયા દેખા. જીસમ ઉસકા નીલા હો ગયા હય હોશિયારને અધયાર બચ્ચીયુસે કહા સરસર હમસે નહીં નીકલ સકતી અધયાર બચ્ચીયાં ખુદ ફીક નીકલનેકી કરને લગી ઓર હોશિયારને અપને રફીક યાને ઉમરકો ઉઠવાકર અફરાસીયાબકે દરબાર મંચ આયા દેખા કે શાહ તખ્ત પર બયઠા હય ઉસને તખ્તપરસે મુજરા કીયા ઓર કરીબ તખ્તેશાહ કે આકર સારા હાલ અપને રફીક ઓર અઝહકો બ્યાન કીયા અફરાસીયાબ અરલી તો ચલા ગયાથા ચેહ હમ શખીહ ઉસકાથા ઉસને હુકમ દીયા કે કોઈ હકીમ આએ ઓર ઇલાજ કરે શેહેર નાપુરસાંસે હકીમ મંગવાયા ઉસને દફે ઝેહેરકી દવા ઉમરકો દી એક સેહેન મંચ પલંગ ખીલાકર ઉમરકો લેટા દીયા ઇલાજ હોને લગા ઇસ અરએ મંચ સરસરકો અંદર ગારકે હોશ આયા જસ્ત કરકે બાહર ગાર કે નીકલી ઓર દેખા કે એક સાંપ બયઠા હય પેહલે તો ઓર મંચ નીકલી ફીર અચસી ઠરી કે પીછે ફીર કે બી ન દેખા ઓર દરબાર અફરાસીયાબ કી તરફ ચલી રાહ મંચ શમીમા ઓર સખારફતારસે મુલાકાત હુઈ ઉનસે પુછા ઉમરકો કોઈ હાલ માલુમ હય કે કહાં હય ઉનહુને કહા વારી ઊમર આપકો ગાર મંચ ફેંક કર આપ ગલીમ ઓડ કર ગાયબ હો ગયાથા હમ બનતે હંચ કે નીકલ ગયા હોગા સરસરને કહા ફીર દરબાર મંચ બના બેકાર હય મુફત મંચ શરમીંદગી હોગી સખ કહેંગે કે ઊમરકો ગીરફતાર ન કર સકીં ચલો જંગલ મંચ ઊમરકો તલાશ કરેં ચેહ બાહમ ઇરાદા કરકે તીનું અધયાર બચ્ચીયાં રવાના હુઈ લેકીન ચહાં જબ ઉમરકો ઇલાજ હુવા ઉસકો હોશ આયા ઇસ અરના મંચ સવારી અફરાસીયાબકી બટે બાહો જલાલસે આઈ ઓર તખ્ત પર આકર જદવગર હુવા સખને તાઝીમ કી શાહને કહાં અચ હમ શખીહ બવ વોહ પુતલા બે ઉસકી સુરત કાથા ગાયબ હો ગયા સખ સાહેર સમજે કે પેહલે બે હમ સખ કે ઊમરકોને ઝીલ્લત દી ઓર બેહોશ કીયાથા તો શેહેનશાહ હમારે સાથ નથા બલકે ઉસકા હમશખીહ થા બાજે કેહને લગે ભલા હઝરત શેહેનશાહ સાહેરાં ઓર બાદશાહે તીલસ્ત્રીમ કયું કર બેહોશ હોતા એકને કહા કે હમ આજતક ચેહી નહીં બનતે કે સેહેનશાહ અરલી કોન હય હમને અસલ સુરત અફરાસીયાબકી નહીં દેખી યાને તમામ ઉમર દરબાર મંચ ઉસકે રહે અફરાસીયાબ તક કોન પોંહચ સકતા હય નહીં માલુમ ચહાં રેહતા હંચ ઓર કયા ઉસકા મરતબા હય. અલ હાસીલ જબ અફરાસીયાબ આયા હંગામાએ અચશે અશરત ગમ્ હુવા ઉસવકત હોશિયાર બહુ ને સખ હાલ અપને રફીકકા શેહેનશાહસે દુબારા અરજ કીયા શેહેનશાહને કહા બધી બચર હુઈ વરના રફીક તુમહારા હીલાક હો બતા અબ કહો કયસા હય ઉસને કહા મેહેરબાની સામરીસે અબ અબજ હય ઉસ વકત ઊમર બી સામને અફરાસીયાબકે મપની જગેહ પરસે ઉઠકર હાઝીર હુવા ઓર તસલીમ કી અફરાસીયાબને મીબાજ

પુછા ઉસને અરજ કીયા ઇનાયત સા મારી ઓર ઇકબાલે શાહીસે અણ અચ્છા હું
 ઇસે ઇબજત બચકનેકી હુઈ કુરસી પર બચકા નાચ દેખને લગા લેકીન જો પરયાં ગા
 રહી થી' ઉસપર નામ ધરને લગા ચેહ દેખીયે કહા બેસુર હોગઈ ચહાં ઉસકી આવા-
 ઝને પત્ની લી ઇસ જગેહ ગલા ઇસકા ઘેરા ગયા ઇલ મુકામ પર આવાઝ લયકા
 ગઈ દેખીયે સાઝ સે અલગ તાલ હી સમ જાતા રહા હલક ઓર તાહું ખીગઝ ગયા
 ચેહ ખાતે અફરાસીયાબ સુનકર કેહને લગા અય હમ નશી' બહું તુમહે' ગાને મંચ
 ખુબ દખલ હય ઉસને કહા આપકે ઇકબાલ સે બડે બડે જલસે દેખે હંચ ઓર
 ગાને મંચ કયા સબ ઇલમ મંચ દખલ રખતાહું કીસલીએ કે આપ અયસે શેહેનશાહકા
 બરખાર દેખતા ચલા આતાહું અફરાસીયાબને કહા તુમ કુછ ગાવ જિમરૂ સલામ
 કરકે સામને બચકર ગાને લગા ઓર ઇસ તરફ તરા તુમ થા.

મોઆદલક.

શીરાકે ચાર ખુશખુ મંચ ચહાં શેવનપે શેવન હય
 અબચબ જોશ ગીરયા હય કે તર દામનપે દામ ન હય
 તહે ઝુલ્ફે મો અબર રખપે તેરે ખાલે હી'હું હય
 મતાએ જાતવો ઇમાંકે લીએ રેહઝનપે રેહઝન હય
 અજબ શો,કે શહાહત હય તેરે ઉશાકે કાતીલકો
 કરેગા કતલ કીસ કીસકો ઝુકી ગરદનપે ગરદન હય
 તેરી તલવાર મંચ જોહર ચમન ઝખમુ' કે ચાં તનપર
 હમારે કતલસે કાતીલ અયાં ગુલશનપે ગુલશન હય
 જમાતે હંચ ધરી ગેસુ બનાકર મે'હદી મઝતે હંચ
 ફટા પડતા હય આલમ આજકલ જોખનપે જોખન હય
 પીયા પે બોસે લેનેસે પડે હંચ નીલ આરીઝ પર
 ચમને મંચ હુસ્ન પે અયગુલ તેરે સોસનપે સોસન હય
 રકી ખુ'ને ભરે હંચ કાન વોહ કેહતે હંચ મેશીલ મંચ
 નઆએ જાહ અય દરખાન ચેહી કઢગનપે કઢગન હય.

અફરાસીયાબ ઉસકા ગાના સુનકર બોહત ખુશ હુવા ઓર ખીલઅત ફાખરા
 દીયા ઉમરને કહા હુઝુરે મંચ એક શમએ અયસી રોશન કરતા હું કે ઉસકી રોશની
 મંચ પરયાં નાચતી હુઈ નઝર આતી હંચ ઓર રાજા ઇંદર કે અખાડેકી સચર દીખાઈ
 દેતી હંચ મંચને ચેહ સેહેર અપને ઢાઢાકી કીતાબ મંચ લીખખા હુવા દેખાયા ઉસે
 મંચસે ચાહ કીયા હય વોહ સુનતાહું કે બંગાલેસે સીખ આએ થે અફરાસીયાબને
 મુશતાક હોકર હુકમ દીયા કે અય હમ નશી' વોહ શમએ જલ્દ રોશ નહો હમ દેખે
 કયસા સેહેર હય જિમરૂને કહા પાંસસેર ચરખી ઓર ઉસી કદર રાલ ઓર ઘી વગચરા
 મંગાઇએ હરખુલ્લ હુકમ ઉસવકત તલબ કરનેસે વોહ ચીઝે હાઝીર હુઈ જિમરૂને પરહા

ઠાલકર અલગ સખસે બચઠ કર બોહત બડી મશઅલ બનાઈ ઓર બેહોશી સેઝં ઉસ મંચ બીલાઈ ઓર બીચ મેહફીલ મંચ ઉસકો રોશન કીયા ઘુવાં ઉસકા સખ બરબાર મંચ ફયલા ઊમરૂને કહા બાદ હો ઘડી કે પરચુકા નાચ દીખાઈ દેગા સખ શમચે કી તરફ દેખ રહે હંચ ઓર આપ અલગ બચઠકર લખ હીલાને લગા ઇસલીએ કે માલુમ હો સેહેર પઠ રહા હય સખ એહલે દરબાર મચે હયરત વ અફરાસીયાબકે મશઅલકી તરફ દેખ રહે હંચ ઓર દેખને વાલે ઇસ કદર હંચ કે એકપર એક ઝુકા જાતા હય કે દેખે અબ કયા હોતા હય જખ હો ઘડી ગુઝરી ઘુવાં બેહોશીકા સખકે દે માગ મંચ ઘુસ ગયા ઓર ઉસકે નીચે મંચ કેહને લગે ફીલ હકીકત પરયાં નાચ રહી હંચ બાજે કેહ તે થે કે દેખો વો રાજા ઈંદર બચઠા હય બાજે કેહતેથે કે સચ હય ઓર ખુદ ઉઠ કર નાચને લગતે હંચ યહાં તક કે અફરાસીયાબ ઓર હયરત સાથ દરબારકે સખ બેહોશ હોકર ગીરે ઊમરૂને ફીર દસ બીસકે સર કાટે ઓર બલ ઇલયાસી મારકે ફીર મકાન સામાન બે દુબારા સબયા ગયાથા લુટ લીયા ઓર હંગામા શોરે કીયામત બુલંદ હુવા સાહેરૂકા નામ લેકર બીરે સેહેરકે શોર કરતે થે આંધીયાં ઉઠતી થી બગોલે પેચતાબ ખાતે થે ઊમરૂ ફીર ખંજર પકડકે અફરાસીયા બકી તરફ ચલાકે સર ઉસકા બુદા કરે એકદમ ઝમીન ફટ ગઈ ઓર પરયાં નીકલી ઊમરૂ ગલીમ ઓઠ કર બોહત જલ્દ ગુબદકે બાહર નીકલ ગયા ઓર પરચુને પીચકારી ગુલાબ વ કેવડેકી લગા કર અફરાસીયાબકો હોશીયાર કર દીયા આપ ઝમીન મંચ સગા ગઈ અફરાસીયાબને મેહિલ વ કતલ સાહેરૂ કે દેખકર અધ્ર સેહેર બરસા કર સખકો હોશીયાર કીયા ઓર મશઅલ બેહોશીકો બુઝવાયા ફીર નચે સરસે અસબાબ મંગવા કર નચે સરસે દરબારકો સઝાયા સખ જેખ કુરસી વ દંગલ પર બચકે હરએક ઊમરૂકી હોશીયારી પર હયરાન થા ઓર અફરાસીયાબને બનાવટસે કહા ઊમરૂ ખાસ બંદએ ખુદાવંદે લકા હય ઓર કીસી તરફ હીલાક ન હોગા વોહ સચ કેહતા થા કે જસ જસકો ખુદાવંદને બતલા દીયા હય મંચ ઉનકો કતલ કરંગા સુએચી યકીન હય કે વેહ અચસાહી કરેગા લેકીન ચુકે હુકમે ખુદાવંદ સુજકો ચુહી હય કે ઉમરૂકો કતલ કર ઇસ લીલાઝસે અચ હયરત તુમ જાવ ઓર લશકરે મેહરૂખસે સુકાબલા કરો મંચ ઓર કુછ તદબીર કરતાહું યહાં બુલાના ઉમરૂકા અઝબ નહીં હયરત પેહ સુનકર તાઉસ પર સવાર હોકર તરફ લશકરકે રવાના હુઈ ઓર કનીઝા મેહજમાલ સાથથી મગર ઉમરૂ બે ગુબદે તુરસે ચલા બીચાલ મંચ ઉસકે આયા કે એક બાર પેહલે બે મંચ યહાંસે ચલાથા તો દરયાએ સેહેરકે કનારે ભટકતા ફીરતાથા અબ કી ભી ઇસ તરફસે ન જા સકુગા ઇસ સોચ મંચ તલાશે રાહ સુરત અપની બદલ કર ચેહેર નાપુરસાં મંચ ફીરને લગા કે એક જએહ ચંદ સાહેરૂકો ખાતે કરતે સુનાકે ઉમરૂ બલાએ બે દરમાં હય દુબારા શેહનશાહકો ઝક દેકર નીકલ ગયા એકને કહા કે યહાંસે જાનસકેગા ફસરેને કહાં

હુસરે દરવાજેસે જાવગા તીલસમે ઝાહીર મંચ પોંહયેગા ઇસ મુલકે આલીસ દરવાજે હંચ તીસરેને કહા જો ઇતના બડા અઇયાર હોગા વોહ રાહ ન જાનતા હોગા ઉમરૂ ઉનકી ખાતે' સુનકર મશરફી દરવાજે ચલા જળ કનારે દરવાજે પોંહચકર એક દરવાજા આલીશાન દેખા જીસપર હઝાર હા સાહેરકો દરવાજેકી નીગોહખાની કરતે પાયા સાહે-રકી સુરતતો બનાહી થા યે અખતીયાર હોડા દરખાતુને કહાં કહાં જાવગે ઉમરૂને કહા લશકરે હયરત મંચ ગુલાઝીમ હુ' ઉમરૂકે પીછે જાતાહુ' સુજસે ખાતે' ન કરે અગર દેર હોગી શેહેનશાહ ખફા હોગે ચેહ કેહતા હુવા બાહર દરવાજેકે નીકલકર રવાના હુવા થોડી દુર ચલાથા કે એક જાનીબ દરવાજે ખુરવાં દેખા ઓર દુસરી જાનીબ લશકરે હયરત નઝર આયા નીહાયત ખુશહોકર કદમ આગે બડાયા થોડી દુર રાહ ચલાથા કે લશકરે મેહરૂખ દેખા ઉમરૂ દાખીલે લશકર હુવા જીસને ખુવાજકો દેખા દોડ કર લેપટ ગયા ઓર ગુલ હુવા કે ખુવાબ આજે જીતને સરદારકે મસરૂફે દુઆથે ખુશ ખુશ બાહર ખાર ગાહકે નીકલ આજે બહાર ઓર મેહરૂખ, ઓર મે-હજબીન નાફરમાન સખ આકર ગલે મીલે ઝર નીસાર કરકે દાખીલે ખાર ગાહ હુવે નોખતે' ખુશીકી બજને લગી ઉમરૂ કુરસી પર આકર બયડા ઓર રાખ માજશ અફ-રાસીયાબકા ખીયાન કીયા સારે દરખાર મંચ ઓર ઓરસે હંસને લગે ઇસ અસ્તામંચ હયરત દાખીલે લશકર હુઇ તબલ દાંગલ કે બજે અફસરાને ફ્રેજને પેશવાઇકી તખ્ત પર આકર બયડી ઓર ફીક જંગ મંચ મસરૂફે હુઇ લેકીન અખ હસીના બહુકા હાલ સુનીએ કે તરફ લકડા કે રવાના હુઇથી લેહાઝા લશકરે સાહેરાં લેકર તખ્ત સેહેરપર સવાર હોકર બેઠે કર રોશરસે કુચ વ મુકામ કરતી દાખીલ કોહ અકીક હુઇ લકડા બાર ગાહ મંચ બયડા દરખાર જમાથા નાચ હો રહાથા કે સેહેરકી અલામત ઝાહીર હુઇ ઓર સુર્ખ રંગ કે અથ્ર ફલકકી તરફસે ઉઠે ફીરતો બખ્શીયારક ઓર મુલેમાન સમજે કે કોઇ સાહેર આતા હય તાઝીમકે લીએ ઉઠે ઓર લશકર સાહેરૂકા ઝમીન પર ઉતરા હસીના લી ઉતરી સખને ઉસકે હુસ્નો જમાલકો દેખા કે બઝોર સેહેર ઉસને અપની સુરત બોહત ખુબસુરત બનાઇ હય બર વકત મુકાબલા લશકરે ઇસલામ કચફીયત ઉસકે હુસ્નો જમાલકી કી જાવગી ગરજ સરદારાને લકડા પેશવાઈ કરકે લે ગએ ઓર બખ્તીયારકને લશકરે સાહેરાં મુકાબીલ લશકરે અમીરકે ઉતરવાયા બયમે ખારગાહ મંચ અસ્તાદા હો ગએ બાઝારે ખુલ ગઈ લેકીન હસીનાને આકર લકડાકો સીજદા કીયા લકડાને હુકમ દીયા હસીના ઉઠકર દંગલ પર બયડી લકડાને ખીલજત દીઆ ઓર હસીનાને અરજ કીયા કે યા ખુદાવંદ ચેહ કોન બંદે ગાને રાંઘાએ દરગાહ આપકે હંચ જો આપસે હમ સરી કરતે હંચ લકડાને કહા ચેહ કીસ્સા તવીલ હય ઇસ હાલકો મેરા શયતાન યાને બખ્શીયારક ખુબ જાનતા હય હસીના ઉસકી જાનીબ હોકર પુછને લગી બખ્તીયારકને કુલ હેવાલ અમીરકા અબ્વલસે આખીર તક ઝમાના નવશેરવાંસે પેહલેકે સાતું દક્તરૂકા ખ્યાન કીયા ઓર કહા અય

મલકા હમઝાકી ઝબરદસ્તીકા નમુના તુમહારે તીલસ્સમ મંચ અસદ્દ ઓર ઉમરૂ અ. ઇયાર મોબુદ હંચ કે આજ તક શેહેનશાહસે ગીરફતાર નહોસકા હસીનાને કહા મેરે નામ પર તખલ્લ જંગ બજે મંચ સબકો દમભર મંચ ગારત કરંગી બખતીયારકને હંસકર જવાબ દીયા અલી આપ તશરીફ લાઈ હંચ ઝરા દુન્યાકી હવા ખાઈએ ફીરતો આખીર ફના આખીર ફના હસીના બહુને કહા સુલ્કજી તુમહેં કારે મંચ ભાલે નઝર આતે હંચ બખતીયારકને કહા અય મલકા મંચ ઇસ લેહાઝસે કેહતાહું કે તીલસ્સમ મંચ એક ઉમરૂ ગયા હંચ ઓર યહાં એક લાખ અસ્સી હઝાર સાનીએ ઊમરૂ હંચ તીલસ્સમ મંચ એક અસદ્દ ગયા હંચ યહાં અસદ્દકે બાપ ઓર દાદા મોબુદ હંચ ચેહ વોહ બંદે ખુદાવંદને સરકશ પયદા કીએ હંચ કે ન મારે મરતે હંચ હંચ ન કાટે કટ તે હંચ હસીના બોલીકે ખુદાવંદકા ફઝલ શરીફે હાલ ચાહીએ તુમ દેખના કે મંચ ઉનકા કયા હાલ કરતી હું ગરઝ દો ચાર દીનતો હસીના થકન રાહસે આસુદા હુઈ ઓર ઉસકી દાઅવન સુલેમાનકે યહાં રહી નાય ઓર જલસએ નીશાત મોહઈયા રહા એક દીન દરબારે લકા મંચ ઉસને અરઝ કીયા કે આજ રાતકો મેરે નામ પર તખલ્લ જંગ બજે કે કલ ઇન ખુદા પરસ્તુકા કામ તમામ કરૂં હસ્તુલ્લ હુકમ ઇસકે સબ શેહેનશાહ ગરદુને બારગાહ સીપેહરે ઝંગારી મરાજ અન ફરમાકર રવાકે મગરીબ મંચ ઇસ્તેરાહત પઝીર હુવા યાને તખલ્લ જંગ લશકરે લકા મંચ બજ ચેહ બખર હરકારે લશકરે ઇસલામ કે દરયાફત કરકે ખીદમતે શાહ મંચ હાઝીર હુવે ઓર કુલ હાલ હસીનાકી આમદકા કહા ઓર હસીના બહુ નામ સાહેરા તીલસ્સમસે આકર ઇરાદા રઝમો પયકારકા કીયા હંચ લશકરે કુફશર મંચ તખલ્લ જંગ બજ હંચ બાદશાહે લશકરે ઇસલામને બી ઇરશાદ ફરમાયા કે હમારી ફૈજ મંચ બી ન.ક.કારે રઝમી બજે સુલુખ ઇરશાદ ચાલાક બીન ઊમરૂને નકકારખાનાએ સીકંદરી મય તખલ્લે સીકંદર પર ચોખ લગાઈ ઓર સદા શર વ ફસાદકી ઝાહીર હુઈ હર એક બહાદુર હોશીયાર હોકર સામાને જંગ જમે કરને મંચ મસરૂફ હુવા તરફ શોર ગુલ ખુલદંથા તમામ શબ તઈયારી જદાવો કીતાલ રહી સુબહ, હોતેહી લકા બડે ભારી એહ તે શામસે સવાર હુવા સાહેરાને ગદદારકો સાથ લીયા હસીના બહુ તખત સેહેર પર સવાર મયદાને કારઝાર મંચ આઈ ઓર લશકરકી સફ આંધી ઉત વકત અમીર બી નમાઝ સુખ્કસે ફરીંગ હોકર તમામ અમીર લશકરકે જદવા ખાને મંચ હાઝીર હુવે બાદ લેહમેકે સવારી બાદશાહીકી અયશ મેહેલસે નીકલી સબ સરદારૂને સલામ કીયા ઓર તખતે શાહીકો બોસા દીયા દશત મંચ સફઆરા ફૈજકો પરે જમાને લગે બેલદાર ઉંચી ઝમીનકો બરાબર કર તેથે બીશતી પાની છીકકર ગીરદો ગુબાર બીકતે થે નક્કીબ દુન્યાકી બુરાઈ ભલાઈ બહાદરૂકો સુનાતે થે હાં અય નવ જવાનો ચેહ ગો હંચ ચેહ મંચ દાન હંચ બન દેનેકા સામાન હંચ—અયત—કોઈ લેતા બી અબ નહીં ચેહ નામ—કોનસી ગોર મંચ ગયા બેહરામ—આજ નામ કરકે સરે મય-

દાન સુખે રહો નામ કરોયે સદા દેકર નકીબ કનારે હુવે ઓર એક પેહેલવાન બખ-
રાને બખર જંગ રૂબસત લોકાસે લેકર મયદાન મંચ આયા ઓર નારા મારા લશ-
કરે ઇસલામ કે સરદારાંકો લલકારા કે હય કોઇ અયસા કે મેરા સામના કરે જો આએ
ચકીન હય વોહ ગીર્દ બાદ હો અમીરકી બનીબસે ખાકાને ઇબતુલ ખાકાન બેહ-
રામ ગુર્દ બીન ખાકાને ચીન ફેરજ બાશી હમઝાસે ઇબજત લેકર ઘોડા ઉઠા કર
બખરાંકા આકર સામના કીયા ઓર બાહમ નેઝા બાઝી શુર હુઇ બેહરામને નેઝા
હાથસે બખરાંકે હવાઇ કીયા ઉસવક્ત હસીનાને સેહેર કીયા કે બેહરામકે ભસ્મકી
તાકત બતી રહી બખરાંને કમર બંદ ફેલાવી મંચ હાથ દે કર બેહરામ કો ફાશ-
ઝીનસે ઉઠા લીયા ઓર ઝમીન પર દે પટકા સીને પર ચડકે મુથકે બાધલી ઓર
ઇશારા કીયા કે તરતાર તેઝ રફતાર સુલેમાન અમીરસુને આ કર હુબાબ
બેહોશી બેહરામકે મુંહ પર મારા કે વોહ બેહોશ હુવા લેબકર લશકર મંચ કયદ
કીયા ઉધર બખરાંને ફીર અવાઝી કે ઓર ભસકો ખુવાહીશે મર્ગ હો વોહ આ કર
મુકાબલા કરે મંદવીલ અસફહાનીને આકર મુકાબલા કીયા હસીનાકે સેહેરસે ઉસકા
બી વોહ હાલ હુવા ઉસકો બી ગીરફતાર કીયા મેહવીલ જંગ ઇશકી નીકલા ચેહ
બી કયદ હુવા ઇસી તરહ આઝા ગુર્દ માલા ઝલઝલ વગયરા સત્તરા સરદાર
નામી લશકરે અમીરકે ગીરફતાર હુવે ઉસ વક્ત લશકરે ઇસલામ મંચ સફે મય-
સ્સરાકે અલમ જલ્લ ગરી પર આએ ઓર શીલી વ શુતરી દમામે બજને લગે ઓર
સફર વસફ શીકન શાહઝાદાએ હાશમ તેગઝનને ઘોડા બડાયા ઓર બાદશાહે
ઇસલામસે ઇબજત માંગી બાદશાહને ખીલઅત દી ઓર કહા સીપુરરીદ કીયા ખુદાએ
કહહાર કે ઉસ વક્ત હાશમને અમીરસે ખતાફી માશી ચાહી અમીર હમઝાને
અપને ફરઝંદકો સીનેસે લગાયા ઓર હીઝ હયકલ દાફએ સેહેર પેહનાદી દુઆએ
સહીફા ઇબરાહીમી પડ કર દમકી ઓર રૂબસત ફરમાયા હાશમ ઘોડા બડાકર સીમતે
મયદાન ચલા કે—બચત—બ મયદાન ખરામીદ હાશમ જવાં-સમંદે પરી ઝાદ દર ઝેરાં
તીન ઠેકે મંચ મયદાન કા ફસ્લા તય કર કે દુશમનસે હમ નીગાહ હુવા બખરાં કે
ગીર્દ બંદ કર દીયા બખરાંને તેગા આબદાર ખીચકર સરપર શાહઝાદાએ બાલી
વીકાર લગાયા શાહઝાદેને ફને સીપાહ ગીરી રદ કરને શમશીર નયામ ઇનતેબમ સે
લેકર બખરદાર કેહ કર કમરકો બતલા કર સરપર મારા હરચંદ હસીનાને સેહેર
કીયા લેકીન બ સબબ હીઝ હયકલકે તાસીર ન હુઇ ઓર તલવારને બખરા કે દો
પર કાલે કીએ યાને વાસી લે જહન્નમ હુવા તબલ વ બાજે લશકરે ઇસલામ મંચ
બજે ઓર શાહઝાદે દીલાવરને શીર આવાઝ દી હસીના બહુ ખુદ નીકલી ઓર એક
પુત્લી અપની સુરત બઝોર સેહેર સામને હાશમકે છેડ કર આપ ગાયબ હો ગઇ
સબ દેખ રહે હંચ કે હસીના શાહઝાદેકે મુકાબીલા હય ગરઝ કે ઉસ સેહેર કી
પુત્લીને જો હમ શીકલ હસીના હય શાહઝાદે પર તલવાર મારી શાહઝાદેને બાલી

હે કર જો હાથ મારા ઉસ પુત્લી કે દો દુકડે હુવે ચોર દોનું દુકડે ઉસકે જીસમ કે ઉસ કર તરફ ફલક કે ગએ ચોર વહાંસે બાદ લેહમે કે અવાઝ ખલખાલ ચોર પાઝેખ કે બજનેકી છમ છમ આઈ ચોર શાહઝાદેને દેખા કે હસી ના બાઝુદ્દ દીલ આવેઝ કામતે રેઅના કે જીનકે લખ હઝાર હા સુરદું કો ઝીંઘા કરતે ગરઝ હાશમ તેગ-ઝનને જખ સુરત દીલફરેખ ગારત ગરે દીં દેખી આશક વ શયદા હોકર પુકારા કે અય રાહતે જાં દીલકે કરાર ઉસ વક્ત હસીનાને કહા અય શાહઝાદે ઝીવીકાર અય આશીકે જાંનીસાર માશુક સે લડને આએ હો ચોર દમ મોહખતકા ભરતે હો લાવ અપને હથીયાર મુઝે દો હાશમને તેગા વ સીપર ખજર કુલ ચીંઝે હવા લેકી ઉસ વક્ત નાઝનીને કહા કે હંચકલ ગલે મંચ માશુક કે ઝેખા હય તુમને કથું ઇસે પેહના હય મેરે ગલે મંચ પેહનાદો હાશમને કહા અય ચાર દીલ નવાઝ વાય સરાપાએ નાઝ.

નઝમ.

અય ચાર અગર જાં તલખી જાંખો બખશમ
અઝાં યે અમી ઝસ્ત બગો આં છુતો બખશમ

ચોર હીઝ હયકલ ઉતાર કર ઉસકે ગલે મંચ પેહનાદી ઉસ વક્ત વોહ મેહજ ખીન લશકરે લકડી જાનીખ ચલી ચોર હાશમ શેચેર આશકના પડને દીવાના વાર ઉસકે સાથ હો લીયા જખ હાશમ લશકરે લકડા મંચ પોંહચે તરરાર અઇયારને માર કર બેહોશીકો બેહોશ કીયા ઉનહેં બી લે જાકર કયદ કીયા ઉપર તખલ ખુશીકા લકડાને બજવાયા ચોર લશકર કરીખ શાહ ફીર કર આસુદા હવા.

નઝમ.

રહી તાશામ ખુરેઝી નીહાયત-ભરા દોખઝ હુધ મામુર જનાત
રહી ફીર સુખહ પર મોકુફ વોહ જંગ-કે અરસા ઝીંઘીકા હય બોહત તંગ.

અમીર બી દાખીલે બાર ગાહ હુવે ચોર હમમામ ફરમા કર દરબાર મંચ આએ ચહાં બ સખખ ગીરફતારીએ સરદારાં સનનાટા થા નાય બી બાદશાહને મોકુફ કરા દીયા થા કે અમીરને આકર સલામ કીયા ચોર દંગલ પર ખયઠે લેકીન લકડા તખલ શાહમાની બખતા ફીરા ચોર દાખીલે બારગાહ હોકર નાય રંગ કી બઝમ ગરમ હુધ જામ ગરદીશ મંચ આયા લશકરચુને કમર ખોલી ઇસી તરહ એક દીનકા ફારલા દેકર દુસરે રોઝ લકડાને તખલ જંગ બજવાયા શાહ ઇસલામસે હરકાડને જાકર બાદ દુઆ કે ખખરહી ચહાં બી નકકારા એ સીકંદરી પર ચોખ લગી જાનેખીનસે રાત ભર તઇયારી રહી જખ શામ હો ગઇ રાત ગુઝર ગઇ ચોર દીન આયા. દીલાવડને રોઝી-નાકે તરહ મયદાન મંચ સફેં જમાઇ અમીર ઇમરાહ બાદશાહે ઇસલામ ચોર લકડા સાથ હસીના નાફરજામ કે મયદાન મંચ આકર ઈયરે તમામ સાહેર બાજે બખતે

ભજન ગાતે તરસુલ વ પનસુલ લીએ અસળામે સેહેર હમરાહ જંગ મંચ ખડે હુવે
બાદ સફે કીતાલ વ જદાલ કે હમરાહ કારઝાર ગર્મ હુવા હસીના તાઉસે સેહેર પર
સવાર હોકર પરસે નીકલી ઓર લશકરે ઇસલામ કે સરદારકો લલકારા બે ઇરાદા
હર્થ રખે હોં અચ બહેગાને સરકશ તુમહે સજા દેને આઈહુ ઓર શમશીરકે લુકમે
બનો ચેહ આવાઝ સુનકર.

નઝમ.

ઓલાદે અરશદ હમઝા આલી નસબ-કીસત અલમશાહ રસ્તમ લકબ.

મીનતે બારગાહ સુલેમાન રસ્તમ પીલતન વ પીલ કુનંદ કુશંદ કનીલ હાં હી
કુશંદ એ કેશાં ફીરંગી ઇબને હમઝા સાહબકરં યાને અલમશાહ નવ જવાન
બાદશાહસે રૂબસત લેકર મયદાન મંચ ચલે ઓર આકર હસીના કે સુકાળીલ હુવે
હસીનાને સેહેર પહકર ગુરત અપની અચસી બનાઇ કે નીહાયત હસીન ઓર ઓહરા
જળી હો ગઇ કે લખે લાલી રંગ બદખશાં કા મીટાતા થા ઓર દંદાને ગોહર
ગીલતાનકી આબરૂ પર પાની ફીરાતા થા અદા વ નાઝે ગમઝા વ અંદાઝ બે
ધુરી હલાલ કરતા.

નઝમ.

ઉસકા ઉસ વકત કા અજબકા નીબાર-બારબાલે ચમન મંચ ઉસપે બહાર
ગરમી ચેહરે મંચથી નઇ ઢબકી-સુશ તરીથી વો બોસએ લબકી
દે રહા થા ફરેબ સયમે ઝકન-બો રહા થા શકેબ સયમે ઝકન
નાર પીસ્તાં પે શેફતા થે હઝાર-થાઅનાર એક ઓર સો બીમાર
પસતીએ લખપે લોગ પીસ્તે થે-શાખ બીના પે નાક ગીસ્તે થે
થે ઉન આંખુ કે ઇશક મંચ બદનામ-દોડે ડાલે ન કીસ તરહ બાદામ
દેખે ગર ઉસકી છાતીયું કી બહાર-શક હો હયરત સે મીસ્તે ગુઆઅનાર
ચુસ્ત મેહરૂમ ફંસી ફંસી કુરતી-થી ગઝબકી બંધી હુઈ ગાતી
લાલ અતલસ કા જામા બુટેદાર-ગુલે લાલા કી દે રહાથા બહાર
ધુવે લબકે ઉડાતીથી મીસ્સી-ખુન કરતી થી પાનકી સુરખી.

અલમશાહ દેખતેહી ઉસ પર શયદા હો ગયા હરચંદ કે ફરજંદાને અમીર
સાહેરા ગોકે કચસી હસીના વ જમીલા હો મગર ઉસકી તરફ તવજજહ નહીં કરતે
લેકીન બ સબબ સેહેર હસીના પર શેફતા હુવે ઓર અચસે આશીક હો ગએ કે
અપને સરપાઉં કા હોશ ન રહા સીવાએ ચેહરએ ઝેબાએ હીલદાર ઓર કુછ નઝર ન
આતા થા અમીરકા ખીચાલ ન બાદશાહકા પાસ સરાસર બદહવાસ રોએર આશકના
લખપે અશક ખુની બરી ચશમ તર લખે નાલાસે હમરાઝ ઝબાન પર ચેહ રાઝ ઓર
શયદાએ ચકલીગર મંચ બાહમ અફસાના હુરને ઇશક બઝા કીયા હસીનાકી તરફ ચલે
શાહઝાદા હમરાહ હુવા ઉસ વકત બખતીયારકેને તબલ બાઝ મશત બજવાયા

અમીર ભી રંજાઈ ઓર હીલ પગીદા મય દાનસે ફીરે ઓર યહાં બખતીયારકને સરદાર વાસ્તે ઇકબાલ અલમશાહકે લેજે કે વોહ પેશવાઈ કરકે અલમશાહકે લાએ લકડા બારગાહ મંચ બયઠા થા કે અલમશાહ બારગાહ મંચ દાખીલ હુવે સળને ઉઠ કર તાઝીમકી ઓર ચેહ આકર કરીબ હસીના બહુ કે બયઠે ઓર શેઝેર આશકાના પડને લગે બખતીયારકને શાહઝાદાસે અરઝ કીયા કે બાઈ સે તશરીફ આવરી કયા હય અલમશાહને કહા મુલ્કલ મંચ આપકા બંદ એ બે દામ હું તુમ મેરે વસ્લ પર મલકાકો રઝામંદ કરો બખતીયારકને જવાબ દીયા કે આપકે કામ મંચ કોશીશ અઈ કડંગા ફીર આપકી તકદીર દેખીએ મંચ અલી મલકાકો સમ-આતાહું ચેહ કેહ કર પાસ હસીનાકે બયઠા ઓર અલમશાહસે કહા આપ ઉઠ બંધએ ચેહ ઉઠ કર કુરસી અલાયદા પુર ઝર પર બયઠે બખતીયારકને હસીના સે કહા અય મલકા ચેહ ફરઝંદે અમીર એક બાર મલકા ઝુલ્ફરેન બહુ દુખતર ખાને આઝુમ સલસાલ બીન દાલ બીન દેવ બીન શમામા બહુ પર આશક હુવા થા ઝમાના નવશેરવાં મંચ ઓર ઝુલ્ફરેન બહુને ચેહ શર્ત કીથી કે સર અપને આપ હમઝાકા અગર મેરે મેહેર મંચ હો તો તુમહારે સાથ મંચ નીકાહ કડં ઉસ શાહ-ઝાદે મુકાબલા અમીરસે ઉસ વકત કીયાથા લેહાઝા મંચ ચાહતાહું કે તુમભી અય હસીના ચંદ શરતે ઇસ્સે કરો એક તો ચેહ કે સર અપને આપકા લાદે ઓર દુસરે કેહ કે બારગાહે મુલ્કમાની બાદશાહે લશકરે ઇસલામ સે લાએ કે ઉસ મંચ કહો મંચ નીગાહ કડંગી ઓર તીસરી શર્ત ચેહ કે ખુદાવંદ લકડાકો સીજદા કરે ઓર અય હસીના તુમ ખીચી ઓર રૂકી રહો ચેહ નહીં કે જવાબ ઓર ખુબસુરત દેખકર વસ્લ પરરાઝી હો બાવ ઇસ લડાઈ મંચ હો ફાયદે હંચ એક તો ચેહ કે અમીર અગર કતલ હુવે અશમ મારોશન હીલે માશાહ અગર અલમશાહ મર ગયા તો અમીર ઉસકે ગમ મંચ રોતે રોતે મર બાયગે ઓર લશકરે ઇસલામ મંચ સે કોઈ શખ્સ અલમશાહકો કતલ ન કરેગા ઓર ચેહ તુમહારે ઇશક મંચ હઝાઈ કો કતલ કૌરેગા હસીનાને ચેહ તકરીર મુનકર અરઝ કીયા કે મુલ્કલ તુમને તબવીઝ બોહત અચ્છી સોચી હય ઇન મુસલમાનું કો આપસ મંચ લડવા કર કતલ કરવાબ ઓર મુજસે જો રૂકે રેહનેકો કેહતે હો તો મંચ અચસી મસ્તાની નહીં હું કે જો થકાયક ફંસ બઉંગી ગાકે મેરા સીન ચારસો સાલકા હય ઓર હમેશાં અયસેહી નવ જવાનકી તલાશ મંચ રેહતીહું મગર અયસા થોડી હયજો મતલબકી બાત હો ઉસે અપને મઝે કે લીએ બરબાહ કડં તુમ બાવ ઓર જોબન પડે અમલ મંચ લાવ લેકીન ઇતના કરના કો શત કો ઇસ નવ જવાનકો મેરે પાસ લેજ દેના કે સીવાએ વસ્લકે ઇખતે લાત ઝહીરીસે હીલ કો બેહલાયા કડંગી ઓર નઝઝરાએ જમાલસે ઉઝકે આંખું કો રેશની હુંબી બખતીયારક ઉસકો પકકા કરકે પાસ અલમશાહ કે આયા ઓર કેહને લગાકે અય અય શાહઝાદાએ આલી વીકાર મંચને બોહત કુછ આપકે કામ

મંચ કોશીશક્રી પેહલે તો મલકા રાઝી ન હુઈ મગર બધી સુથકીવસે રાઝી હુઈ હંચ ઓર કેહતી હંચ કે મેરે ખુદાવંદ કો સીજદા કરે' ઓર સર અપને બાપ કા લાકર મેરી મેહર મંચ દે' ઓર બારગાહે સુલેમાની લાએ' તો અલબત્તા મેરે વસ્લસે કામચાખ હોં અલમશાહને પેહ બાતે' સુનકર જવાબ દીયા કે મુલકલ મંચ અબી ખુદાવંદ કો સીજદા કરતાહું' પેહ કેહકર ઉઠકર લોકો કો સીજદા કીયા કે લોકો નીહાયત ખુશ હુવા ઓર ખીલઅત મંગાકર શાહઝાદે કોદીયા ઓર પુકારાકે મંચને તકલીરકી હસીના બહુ બંદી મેરી ઇસ બંદીએ કુદરતકે સાથ નીકાહ કરે ઉસ વકત અલમશાહને કહા બખતીયારકે આપ મેરે નામપર તબલ જંગ બજવાએ કે મંચ મલકાસે બાકર કેહતાહું' કે તુમકારે આશીકને સખ શરતે' કુમુલકી ઓર સર હમઝાકા ઓર બારગાર લાનેકો તથયાર હય ઓર સીજદા ખુદાવંદકો કીયા બખતીયારકેને કહા અયશાહઝાદે જયસા મલકા કહેગી મંચ આપકો કહુંગા મંચ ખુદ તબલજંગ બજનેકા ઇબ્બત નહીં દે સકતા કીસલીએ કે અગર મલકા કહે કે તુમને મેરે બગેર પુછે કયું' મેરે આશીક કો લડવાયા તો મંચ કયા જવાબ દુંગા પેહ કેહકર પાસ હસીના કે આયા ઓર કેહને લગાકે અય મલકા જો તદબીર મંચને કીથી વોહરાસ્ત ઓ દુરસ્ત આઇ અલમશાહ બાપસે અપને લડનેકો તથયાર હય લેકીન અબ મુઝે એક શીક નઈ પયદાહુઈ હય કે હમઝા માલીક ખાતી લુસેહેર હય ઇસમે આઝુમ બાનતા હય જીસ વકત અમલશાહ ઉસકે સામને બાયગા વોહ સેહેર તુમકારા રદ કરેગા ઓર પેહ દીવાનગી દૈદો બાયગી હોશ શાહ ઝાદેકો આ બાયગા સખ મેરી મેહનત બરબાદ હો બાયગી હસીનાને કહા મુલકલ મંચ બી ઇસી તદબીર મંચ હું' કે કીસી તરહ ઇસમે આઝુમ લોહ સીનએ હમઝા પર બઝોર સેહેર મીટાહું' ઓર અયસા સેહેર કરું' કે હમઝા ઇસમે આઝુમ બુલ બાય મગર પેહ સેહેર ચકાચક નહીં હો સકતા હો ચાર રોઝ મંચ ઇસકી તદબીર હોગી બખતીયારકેને કહા અય મલકા અબતુમ અલમશાહ કો લેકર એક બાગ પુર બહાર મંચ ઉસ જગેહ બાકર રહો ઓર લઝઝતે બોસો કનાર ઉઠાવ શરાબ પીયો કબાબ ખાવ વસ્લસે પર હેઝ રખના બાકી સખ લઝઝત ઉઠાના મંચ ઓર તદબીર કરતાહું' પેહ કેહ કર કરીબ અલમશાહ કે આયા ઓર કહા અયશાહ ઝાદે મંચને મલકાસે સખ આપકી કય શીયત બયાનકી વોહ ફરમાતી હંચ કે મંચ ચંદ રોઝ અપને સયદાકો લેકર તનહા રહુંગી ઓર હોનું બનીબ સે હસરતે' દીલ કી નીકાલેગે ફીર ઉસકે બાદ મુકાબલા કરેમે' અબી તબલ જંગ નખજે લેહાઝા અય શાહઝાદે મલકા કો સીઈ આપકી મોહ ખબતકા ઇમતેહાન કરના મંજુર થા વરના વોહ ખુદ લડને કો કયા કમ હંચ અબ આપ ચૈનસે મઝે ઉઠાઇએ અલમશાહને કહા મુલકલ મંચ સખ તરહ હાઝીરહું' જો મલકા ફરમાએ' વોહ બબલાઈ' બખતીયારકેને સુલેમાન અબીરીસુ સે કહા કોહે અકીક મંચ એક બાગ પુર બહાર સરાસર શુલબાર વાસ્તે

હસીના ઓર શાહઝાદે આલી તબાર કે ખાલી કરાના અસખાખ અયશ બામ સુખ સાકી મેહ જમાલ ફર્શ શાહાના કનીઝ ખુશ ખીસાલ કુલ તઈયાર કર દીયા હસીના હાથ પકડ અલમશાહ કા બાગ મંચ ફાખીલ હુધ દેખાકે બાગ મંચ અજબ બહાર હંચ નેહરે હંચ. દરખત સાયાદાર ખોશે લટકતે હંચ હર શજર શુલ્લું સે લલા હંચ પુલા ફલાહય ન ખીઝાંકા ખોફ હંચ ન સઈયાદ કા ખટકા હંચ ખીચ બાગકે બારા દરી હંચ ફર્શ લગા હંચ પલંગરી જવાહીર નીગાર ખીછી હંચ કનીઝાને ખુશ શુલ્લું ગાતી હંચ ગરઝ ચેહ દોનું શયદાએ ચકદીગર મસનદ પર બયઠે ઓર ખ્યાર મોહખતકી ખાતે હોને લગી બામ ચલને લગા બેસો કનાર હોને લગે લેકીન જબ અલમશાહ ખુવાહાને વસ્લ હોતે હંચ હસીના ટાલ દેતી હંચ ગુસ્સેકી આંખે દીખાકર તીવરી ચડાતી હંચ જબ શાહઝાદા ખીગડતા હંચ તો હંસકર લુભાતી હંચ ગલે મંચ હાથ ડાલ કર મનાતી હંચ ઓર કહેતી હંચ કે અય શાહઝાદે નાચારહું હુકમે ખુદાવંદ સે વરના ચેહ કનીઝ હઝાર બાનસે નીસાર હંચ અગર ચાહા ખુદાવંદ લેકીને તો અંન ફરીખ તુઝે અપને શરખતે વરલકા ઝાયકા ચખાતી હું દોદીન ઈયર શાહઝાદા જબ બેતાબ હોતા હંચ તો ઉસ વકત હસીના મજબુર હોકર અલમશાહ કો પલંગ પર લાતી હંચ ઓર ઉસવકત અયસા સેહેર કરદેતી હંચ કે શાહઝાદા સો બાતા હંચ ઓર હસીના બી બેતાબ હોકર રેહ જાતી હંચ ઓર દીલસે કેહતી હંચ કે અગર મંચ ઇચ સે વસ્લ કરૂ ઓર ખુદાવંદકા કામ નહોતો ચહાંસે તીલસ્સમ તક તેરા નામ બદનામ હોગા અફરામીયાબ સુનકર તીલસ્સમ સે નીકાલ દેગા ઇસ્સે સુનાસીખ હંચ કે દો એક દીન બખતીયારક કે કેહને સે ખામેશ હો રહું ઓર જબ હમઝા કતલ હોતો ઇસચાર દીલનવાઝ કો તીલસ્સમ મંચ લે જાકર મઝે ઉઠાઉં ઓર ખુદાવંદ કી ખુશી સે શાહઝાદે કો અગર હમઝા સે લડાઉં બી તો કતલ કીસી તરહ નહોને હું બખતીયારક ભડવા મેરે માશુક કો કતલ કરાયા ચાહ તાહય બે કેહતા હંચ કે મેરા દોનું તરહ સે ફાયદા હંચ યાને અમીર કો ચેહ કતલ કરે યા અમીર ઇસકો ગરઝ ઇસ તરહ કે મનસુબે દીલસે કરતી હંચ ઓર કબી ખીયાલ કરતી હંચ કે ઇસ્સે વસ્લ હાસીલ કર નહી માલુમ કયા ફલક સામાન દીખાએ અયસા નહો કોઇ આફત આએ લેકીન ફીર ખોફ કરતી હંચ અયસા નહો ખુદાવંદ નારાઝ હો કે ફરતે ગઝબ સે મુઝે ઓર ઇસે દોનું કો ગારત કરદે ચેહ દોનું ઇસી તરહ બાહમ દાદે અયશ દેતે હંચ ઓર અગર કીસી વકત હસીના દરબાર મંચ આતી હંચ તો અલમશાહ હમરાહ આતે હંચ મગર ઇન સબ બાતુકી બગર હરકારે ઓર બસુસુને અમીરસે બાકર અરઝકી કે તમામ સરદારૂં કો અયસે બહાદુર કો ઇસલામ સે સુનહરીફ હોબનેકા બડા રંજ હુવા લેકીન બાદશાહે ઇસલામને ફરમાયા કે અધયો હજાસ શાહઝાદાએ અલમશાહ અપને હોશ મંચ નહીં હંચ મજબુર હંચ અગર હમસે લઠને કો આએ તો કોઇ ઉસકે ઝખમ નલગાએ ન હીલાએ ન હીલાક કરે અબ સબ કો શીક હુધ કે ફીર

ਮੁਕੰਮਲਾ ਸਭਤ ਮੁਸ਼ਕੀਲ ਹੁਯ ਮੀਸਲ ਮਥਹੁਰ ਹੁਯ ਜੇ ਨ ਯੋਵੇ ਤੋ ਹਮ ਤਮਾਮ ਆਵਮ
 ਕੋ ਮਾਰਗਵੇ ਅਲ ਛਾਸੀਲ ਵਧਕਰੇ ਖਸਲਾਮ ਮੰਧ ਅਧੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁਯ ਆਰ ਅਮੀਰ
 ਜਮੇ ਕੁਰੱਛ ਸੇ ਅਵਮ ਕਰਤੇ ਹੁਯ ਧੇਛ ਆਵਾਕ ਭੀਨ ਉਮੜ ਫੇਭਕਰ ਚਲਾ ਕੇ ਮੰਧ
 ਆਕਰ ਛਸੀਨਾ ਕੋ ਕਲ ਕੜਾਂ ਆਰ ਉਧਰ ਅਭਪਤੀਧਾਰਕਨੇ ਤਰਰਾਰ ਤੇਝਰਫ਼ੇਤਾਰ ਅਧ-
 ਧਾਰਸੇ ਹੁਕਮ ਫੀਥਾ ਕੇ ਅਲ ਤਰਛ ਛੋਸਕੇ ਹਮਝਾ ਕੋ ਗੀਰਫ਼ਤਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੰਧ ਸਾਰੇ
 ਵਧਕਰੇ ਖਸਲਾਮ ਕੋ ਅਲਮਸ਼ਾਹ ਕੇ ਹਾਥ ਸੇ ਕਲ ਕੜਾਓਂ ਤਰਰਾਰ ਆਨਾ ਅਧਧਾਰੀਕੇ
 ਦੁਰਸਤ ਕਰਕੇ ਰਵਾਨਾ ਹੁਵਾ ਆਰ ਜਮ ਕਰੀਮ ਵਧਕਰੇ ਖਸਲਾਮ ਪੋਂਡਯਾ ਅਪਨੀ ਸੁਰਤ ਐਕ
 ਭੀਫ਼ਮਤ ਗਾਰ ਕੀ ਤਰਛ ਪਰ ਭਨਾਓ ਆਰ ਆਰਗਾਹ ਮੰਧ ਹਮਰਾਹ ਮੁਲਾਜੀਮੁ' ਕੇ ਛਾਭੀਲ
 ਹੁਵਾ ਆਰ ਕੋਨੇ ਮੰਧ ਠਧਰਾ ਰਛਾ ਜਮ ਆਖੀ ਰਾਤਕੋ ਵਰਭਾਰ ਸ਼ਾਹਨੇ ਅਰਫ਼ਾਤ ਕੁਰਮਾਧਾ
 ਸਭ ਐਕਫ਼ਮ ਜੇ ਉਠੇ ਉਸਵਕਤ ਤਰਰਾਰ ਵੰਗਤ ਕੇ ਨੀਥੇ ਖ਼ੁਪ ਗਯਾ ਸਭ ਸਰਦਾਰ ਅਪਨੇ
 ਅਪਨੇ ਅਧਮੇ ਵ ਆਰਗਾਹ ਮੰਧ ਆਯੇ ਲੇਕੀਨ ਅਮਾਰ ਆਰਗਾਹੇ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਮੰਧ ਰਛੇ
 ਆਵਸ਼ਾਹ ਅਧਥ ਮੇਛੇਵ ਮੰਧ ਛਾਭੀਲ ਹੁਵੇ ਵਧਕਰ ਮੰਧ ਤੀਲਾਧਾ ਫ਼ੀਰਨੇ ਲਗਾ ਨਰਸੀਂਗਾ
 ਧੁੱਕਤਾ ਥਾ ਮੁਕੰਮਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨੀਗੇਡਭਾਨੀ ਆਰਗਾਹ ਤੀਰੋ ਕਮਾਲ ਲੇਕਰ ਅਧਥਾ
 ਤਰਰਾਰ ਨੀਥੇ ਵੰਗਤ ਕੇ ਖ਼ੁਪਾ ਅਧਧਾਰਕਾ ਜਮ ਨਦੀਰੇ ਯੁਵਾਭ ਸਾਡਯਕਰਾਂ ਕੀ ਯੁਵੱਛ
 ਹੁਛ ਉਸ ਅਧਧਾਰਨੇ ਪਰਵਾਨੇ ਯੋਛਾਸ਼ੀ ਕੇ ਭਨੇ ਹੁਵੇ ਵੰਗਤ ਕੇ ਨੀਥੇ ਸੇ ਕੁਧਕੇ ਕੇ ਧੋਹ
 ਧਰਾਧੁ' ਪਰ ਆਕਰ ਗੀਰੇ ਆਰ ਧੁੱਵਾ ਯੋਛਾਸ਼ੀ ਕਾ ਸਭ ਆਰਗਾਹ ਮੰਧ ਕੁਧਵਾ ਭੀਫ਼ਮਤ
 ਗਾਰ ਜੇ ਪਾਓਂ ਅਮੀਰ ਕੇ ਹਭਾ ਰਛੇ ਥੇ ਧੋਹ ਯੋਛਾਸ਼ੀ ਹੁਵੇ ਆਰ ਤਰਰਾਰ ਵੰਗਤ ਕੇ ਨੀਥੇ
 ਸੇ ਕਰੀਮ ਪਵੰਗ ਅਮੀਰ ਕੇ ਆਧਾ ਆਰ ਕਾਟੇ ਸੇ ਦੁਪਟਾ ਸਮੇ ਧਮਾਨੀ ਅਮੀਰ ਕੇ
 ਮੁੱਛ ਪਰ ਸੇ ਛਟਾ ਕਰ ਕੜਥੇ ਮੰਧ ਯੋਛਾਸ਼ੀ ਰਭਕਰ ਅਮੀਰ ਕੀ ਨਾਕ ਕੇ ਨਥਧੁ' ਮੰਧ
 ਰਭਭਾ ਜਮ ਅਮੀਰਨੇ ਸਾਂਸ ਉਪਰਕੋਵੀ ਤਰਰਾਰਨੇ ਫ਼ੁੱਕਾ ਕੇ ਯੋਛਾਸ਼ੀ ਫੀਮਾਗੇ ਅਮੀਰ
 ਮੰਧ ਗਧ ਛੀਕਮਾਰ ਕਰ ਯੋਛਾਸ਼ੀ ਹੁਵੇ ਤਰਰਾਰ ਕਰੀਮ ਆਰਗਾਹ ਕੇ ਆਧਾ ਆਰ ਆਵਾਜ਼
 ਅਮੀਰ ਕੀ ਤਰਛ ਭਨਾਕਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੋ ਪੁਕਾਰਾ ਮੁਕੰਮਲਨੇ ਕਛਾ ਛਾਝੀਰ ਮੁਕੰਮਲਨੇ
 ਅਧਸੇਛੀ ਅਵਰ ਆਰਗਾਹ ਕੇ ਕਫ਼ਮ ਰਭਭਾ ਤਰਰਾਰਨੇ ਧੇਛਭੁ ਪਰ ਸੇ ਹੁਭਾਭ ਯੋ ਛਾਸ਼ੀ
 ਮਾਰਾ ਕੇ ਧੇਛ ਭੀ ਯੋ ਛਾਸ਼ੀ ਛੋਕਰ ਗੀਰਾ ਤਰਰਾਰਨੇ ਭੀਫ਼ਮਤ ਗਾੜ' ਕੀ ਟਾਗੇ' ਭੀਧ ਕਰ
 ਪਵੰਗ ਕੇ ਨੀਥੇ ਗੀਰਾਫ਼ੀਧਾ ਆਰ ਆਵਰੇ ਅਧਧਾਰੀ ਭੀਛਾਕਰ ਕਮੱਛ ਸੇ ਅਮੀਰ ਕੋ ਆਂਧਕਰ
 ਆਵਰ ਮੰਧ ਲਪੇਟਕੇ ਪੁਸ਼ਤਾਰਾ ਉਠਾਕਰ ਚਲਾ ਆਰ ਗਾਹਸੇ ਨੀਕਲ ਕਰ ਕੀਨ੍ਤਾਧੁ' ਕੀ ਆਡ
 ਮੰਧ ਖ਼ੁਪਤਾ ਹੁਵਾ ਉਠਤਾ ਯੋਧਤਾ ਵਰ ਐਕ ਕੀ ਨਝਰ ਸੇ ਖ਼ੁਪਤਾ ਚਲਾ ਜਮ ਫੇਭਤਾ ਹੁਧ
 ਰੋਨ ਆਪੀ ਹੁਧ ਅਮੀਨ ਪਰ ਲੇਟ ਆਤਾ ਹੁਧ ਜਮ ਰੋਨਵਾਲਾ ਨੀਕਲ ਆਤਾ ਹੁਧ ਤੋ ਧੇਛ
 ਆਯੇ ਚਲਤਾ ਹੁਧ ਖਸੀਤਰ ਕੁਟੇ ਭੀਛਵੀ ਕੀ ਆਲ ਚਲਤਾ ਹੁਵਾ ਕਨਾਰੇ ਵਧਕਰ ਕੇ ਪੋਂਡਧਕਰ
 ਸੀਧਾ ਹੁਵਾ ਆਰ ਵਡਾਂਸੇ ਅਰਤ ਯੋਝ ਕਰਤਾ ਅਲਫ਼ੀ ਰਵਾਨਾ ਹੁਵਾ ਰਾਹ ਮੰਧ ਭੀਧਾਲ
 ਆਧਾ ਕੇ ਵਧਕਰ ਮੰਧ ਛੋਕਰ ਅਮਾਰ ਕੋ ਲੇ ਅਧਧਾ ਤੋ ਅਧਧਾਰ ਆਕਰ ਖ਼ੁਡਾਲੇ ਅਧਧੇ'
 ਧੇਛ ਸੋਧ ਕਰ ਐਕ ਪਛਾਡ ਗਾਰ ਮੰਧ ਆਧਾ ਆਰ ਆਵਾ ਕੇ ਸਰਕਾਟਕਰ ਲੇ ਆਓਂ ਫ਼ੀਰ
 ਸੋਧਾ ਕੇ ਅਭੀ ਉਮੜ ਅਧਸਾ ਅਧਧਾਰ ਭੀਛਾ ਹੁਧ ਧੋਹ ਧੁਯੋ ਭੀਛਾ ਨ ਛੋਡੇਗਾ ਆਰ ਕੁਰ

જંદાને અમીર કીયામત પરપા કર દેજો' દુસરે અલમશાહ લશકરે ખુદાવંદ મંચ આયા હય ઉસકો અગર મોહબ્બત પીઢરીઆએ ઓર વો કહે મેરે બાપકો કયું મારા તો તેરીબન સુક્ત બયગી ચેહ ખીયાલ કરકે ઉસી જગેહ એક ગાર તગો તારીક તલાશ કરકે અમીર કો ઉસ ગાર મંચ ડાલકર પથ્થર ઉસકે સુહપર રખદીએ ઓર વહાંસે આકર બખતીયારક કો સારા હાલ બયાન કીયા અમીર કો અયસી જગેહ બંદ કર આયાહું કે બે દાના વ આબ હીલાક હો બયગા બખતીયારકને કહા તુને ખુબ કીયા બે, યહાં નલાયા વરના અધ્યાર છુડાવે બને ઓર ઇધર લશકરે ઇસલામ મંચ અમીર કે ચોરી બનેકા શોર હુવા શાહ ઇસલામને વારતે તલાશ કરને કે અ ઇયાજ કો રવાના ફરમાયા અબુલફતેહ વ સમક વગયરા રવાના હુવે લેકીન બખતીયારકને બાગ મંચ આકર હસીના સે કહા કે અબ તુમહારા મતલબ બર આય ગા સારે લશકરકો હમઝા કે કતલ કરો ઓર અલમશાહ કો લડવાવ મંચને હમઝા કો ચુરા મંગવાયા હય હસીનાને કહા મુલકજી તબલજંગ બજવાવ અલમશાહસે કહા મેરા વરલ મંજુર હોતો વાઅદા વફા કરો યાને સર આપને બાપકા લાવ ઉનહું ને કહા નકકાસ જંગ કાબજે મંચ હમઝા કે દુકડે દુકડે કરંગા બખતીયારક બાગ સે ઉનકો રાઝી કરકે બારગાહ મંચ આયા ઓર ચેહ હાવ લકાસે કેહકર હુકમ દીયા કે તબલ જંગબજે અલમશાહ ને ખુદ આકર તબલ જંગ બજનેકા હુકમ દીયા અબ યહાં તો ચેહ હાલ હય ઓર બાપ બેટે મંચ તધ્યારી જંગકાહો રહી હય અબ ઝીક ઉમરૂ કા તીલસ્ત્રમ મંચ સુનો કે હયરત તધ્યારી લડને કો મેહરૂખ સે કરતીથી બગર અફરાસીયાબને હોશીયાર બહુ કે જીસકે રશીકી સુરત બનકર ઉમરૂને છુટાયા ઉસ્સે કહા તુમબી બવ ઓર લશકરે મેહરૂખ કો ગીરફતાર કરકે હવાલે હયરત કે કરો ઓર દો શીશે પરીઝાદ આબે સેહેર હોશીયાર કે સીપુર રહ કીએ કે ઇનશીશુ કાપાની ઓર બોહતસે પાની મંચ મીલાકર લશકર કેવીસાર યાને કુંડલા કરદેના બે અધ્યાર, અધ્યારી કો આયગા બેહોશ હો બયગા ઓર તબલ જંગ બજવાકર જબ મુકાબલા દુશમન કે બના તો બે મુકાબીલ આયા હો પાનીકા છીંટા ઉસપર મારના વોહ બેહોશ હો બયગા ઇસી તરફ કુલ લશકરે દુશમનકો પ કડલેના ઓર અધ્યાર અધ્યારી કરને ઝુરૂર આએજો ઉનહેં બી કયદ કરલેના હોશીયાર હુકમ પાકર શીશા આ બે સેહેર કા લેકર અપને ઘર આયા ઓર બે સાહેર ઉસકે મુલાબીમ હંચ ઉનકો હુકમે શેહેનશાહ સુનકર ચલનેકા હુકમ દીયા ઉસ વકત ઇસકી માંયાને સુગીલા બહુ ને સુના કે બેટા મેરા લડને બતાહય સુગીલા સાહેરા અબરહસ્ત હય ઉસને બી તધ્યારી કીકે મંચ બી અપને ફરજંદ કી હીફાજત કો બજગી ગરબ હોશીયાર સબ ઘર કા ઇનતે ઝામ કર અફરાસીયાબ કે પાસ આયા ઉસને ખીલઅત રૂબસત ઇનાયત ફરમાયા ઓર બારાહઝાર સાહેર હમરાહ કીએ ઓર રૂબસત કીયા હોશીયાર અઝધર પર સવાર હુવા ઓર સવાર બી અપને અ-

પને અઝધર પર સવાર હોકર ઘટે ઓર નાકુસ બળતે સેહેરકી નય રંગીયા દીખાતે રવાના હુવે લેકીન મુગીલા બહુ વાસ્તે હીક્ષાત અપને બેટે કે ઉઠકર છુપકર ચલી ચહાં તકકે હોશીયાર કરીબ લશકરે હયરત પોંહ્યા હયરત ને રશીક સમજકર ઇસ તકમાલ કરાયા સરહાર હોશીયાર કે લેકર દાખીલ બારગાહ હયરત હુવે લશકર ઉસકા લશકરે હયરત કે પાસ ઉતરા ખયમે અસ્તાહા હુવે હોશીયાર ને કુલ કય-ફીયત અપને આનેકી બીયાનકી ઓર કહા તખલ જંગ બજ વાઇએ મંચ કલ લશકરે હુશમનકા ખાતમા કરદુ હયરતને હુકમ દીયાકે તખલ જંગ બજે ઉસ વકત સર-દાફને ઉસકે નકકારાએ રઝમી બળ્યા તાએરાને સેહેર ખીદમતે મલકા મેહજબી મંચ હાઝીર હુવે ઓર બાહ હુઆકે કેહને લગે કે હોશીયાર બહુ નામ એક સાહેર કાસીદે અફરાસીયાબ આયા હય હયરતને તખલજંગ બજવાયા હય ઇરાદા લડનેકા હય આગે સરકારકે અખીયાર હય ચેહ કેહ કર તાએરે સેહેર ઉઝગએ ઓર મેહજબીને મેહફૂખસે કહા કે આપ ભી નકકારાએ જંગ કે બજનેકા હુકમ દીલએ આજ શા-મસે તઇયારીએ જંગકીલએ મેહફૂખને અરઝકીયા બોહત અઝા અફસફકે બુલાકર લડાઇકી ખબર દી સારે લશકર મંચ ખબર હો ગઇ ચહાં તકકે કરીબ શામ હો ગઇ ઉસ વકત હસબુલ હુકમ મેહફૂખ શોર કરના બુલંદ હુવા ઓર દેહલ રંઝમી બળ સહા જંગો કતાલકી આસમાન મંચ શુજને લગી સાહેરાને ઝીંટતખા જમશેદ વકતે સામરી મરતખા સેહેરકે જગાને લગે બહાદુરાન હથીયાર જંગકે દુરસ્ત કરતે ચે મેહજબીન દરબાર ખરખાસ્ત કરકે દાખીલે અયશ મેહેલ હુઇ અઇયાર સખ મચે ઉમરૂ સેહરાકી તરફ રવાના હુવે પહાડુ કે ગયુ મંચ બાકર ખયઠે અસદ કારસાઝી લશકર કરને લગા.

અખયાત.

હર એક સુથા એકશોરે મેહશર અયાં—કે ચકકર મંચ થા ખોફસે આસમાં દીલાવર બે આમાદાએ જંગથે—શુબઅત સે રૂખ સખકે શુલ રંગથે બલા કીસ તરહઆએ હરદીલ કે તાખ—દીલે સંગ દેહશત સે હોતા થાઆબ દીખાને લગા કોઈ નયરંગી યાં—કીસીને કીયા સેહેર તઇયારીયાં કોઇ સંમ પુજે હે બચકા બબએ—કોઇ ખીરકે ઓર પુકે બુલાએ કોઇ અપની ધુની રમાને લગા—કોઇ સેહેર અપના જગાને લગા ઉધર ફેજ મંચ શોર થા હર જગેહ—નકી બુકી આતી થી પચહમ સહા જવાનો જવાં બખત હોશીયાર હો—સલાહુ સે અપને ખબરદાર હો.

મેહફૂખ ઓર સુખસુ વ નાફરમાન શકીલ વ બહાર હર એકને ચેહ સમજ કરકે કલ મલકા હયરત બીવી અફરાસીયાબસે મુકાબલા હોખા હર એકને નએનએ ઓર અનોખે સેહેર જગાએ પુતલીયાં બનાઇ તાઉસ ઝરરી માલ દુરસ્ત કરકે સામરીકે વકતકે મંતર જગાએ ખીરૂસે હુશમનકી લેટ ફેનેકા ઇકરા કીયા વકતે જંબ

હરખુલ તલભ આનેકા વાઝઢા લીયા રાત ભર તઘયારી રહી સુખક હુઇ આફતાબ
જલ્લ અફરોઝ હુવા દીલાવરાને બહાદરૂંકા મયદાન મંચ આના શુર હુવા સાહેર તખ્ત
ઝોર ઘોડું પર સવાર હો કર જંગ કે મયદાન મંચ આએ અસદ મુકાબલા મલકા
હયરત કે વાસ્તે લે બાસ નાયાબ ઝોર અનોખા ઝેબ બદન કીયા ઈસ કર રોફર સે
મેહજબીન કા તખ્ત ખીચ લશકર મંચ આયા જલોખાને બારગાહ સે મયદાને જંગ-
તક આરાસ્તાથે હર તરફ ફીલ જંગી ઝોર ઉંટુંકી કીતાર હોઢાજર કે આરાસ્તા કઈ
હઝાર એરાખી સુર્ખ સુફેદ કે ઝર નીસાર હોતા નકકારખાના ઉંટ ઝોર ફીલ પર લધા
નકકારચી ઝરી બાહલેકી પોશાકે પેહને તાને ઉઠાતે તરગીબ બહાદરૂંકો દીલાતે ઝા-
હીર હુવે એક તરફસે સવારી મલકા હયરત કીપયદા હુઇ સખને દેખા કે હઝાર હા
બંગલે પરદે મીના કારીકે હવાપર ઉઠતે ચલે આતે હંચ ઝોર ચોસઠ હઝાર નકકારે
તીલસ્મી બજતે હંચ આસ પાસ બહુગર નીયા લે બાસ પુરઝર પેહને હાથું મંચ
માલા મુરબનો ગોહર કી બાધે કાનું મંચ કુડલ સારીયા જવાહીર નીગાર કી લાખું
રૂપયકા ઉસપર કામ જવાહીર કા કીયા હુવા તાઉસાને ઝરરી બાલપર સવાર દશત
મંચ વારીફ હુઇ ઉસ વકત મલકા હયરત કે મરતમે કે રૂબરૂ મેહજબીન કે સા-
માનકી કુછ હકીકત નથી જહાં મલકા હયરત બયઠીથી ઉન બંગલું મંચ ફશ ઝર
બક્તકા બીછા થા નાચ હો રહા થા પુશત પર લાખું સાહેરૂંકા મજમા થા ઢેરો નમ
કુસ બજતા થા ગરઝ હોશીયાર બહુને હુકમ દીયા સાહેરૂંને બીજલીયાં ગીરાકર મ-
યદાન કે દરખત વગયરા જલાલીએ ઝોર અબ્ર સેહેર બરસાયા કે ગીર્દ ગુબાર બચઠ
ગયા ન કીખુંને નીકલ કર નકા બતકી દુન્યાકી ઉંચ નીચ હર એકકો સુનાઈ કે કહાં
હંચ વોહ કે દારા ઝોર મનુ ચેહેર સખ પયવંદે બાક હુવે નામ શુબઅત બાકી રેહ
ગયા વોહ હીલાક હુવે જબ નકીબ કનારે હુવે સફે આરાસ્તાં હુઇ ઉસ વકત હોશી-
યાર બહુ ઇબજત હયરત સે લેકર મયદાન મંચ નીકલા ઝોર રોહેર કરકે દુશમનુંકો
તલભ કીયા ઉસ વકત ઉસ તરફ સે મલકા સુર્ખસુ કાકુલ કુશા ને ઇબ જત લેકર
અઝધર કો ઉઠાયા ઝોર હોશીયાર કા આકર મુકાબલા કીયા ઉસને એક તીર મારા
સુર્ખસુ ને સેહેર કીયા એક પબ્લ છુરી લીએ ખુદ બ.ખુદ અહીર હુવા ઝોર તીર કો
કાટ દીયા સુર્ખસુને કાકુલ કો અપની પરેશાન કીયા કે સરપર દુશમનકે લાકર બલા
નાઝીલ કરે ઉસ મંચ સે હઝાર હાસીતારા નીકલ કર તરફ ફલક કે ચલા ઝોર વોહ
મીસ્લ તીફ કે ફેજપર હોશીયાર કે ગીરે હઝાર સાહેર મર ગયા હોશીયાર ને
શુસ્સે યંચ આકર શીશી આબે શેહેર ઝોલીસે નીકાલા ઝોર એક પખાલ પાની મંગા
કર જતને સે દુશમન બેહોશ હો મીલા દીયા રાવી લીખતા હય કે ઈલકો દો શીશે
અફરાસીયાબને દીએ હંચ એકકા પાની બેહોશ કરતા હય ઝોર એકકા પાની હો-
શીયાર કરતા હય અલ હાસીલ વોહ પાની એક રૂઇએ ગઠે પર ડાલા ઝોર સેહેર કીયા
કે વોહ રૂઇ માનીફ અબ્ર કે ફલક પર ઉડી ઝોર લશકરે મેહજબી પર ઘેરા ઢાલા

જાસે બારીશ બરસા ઓર વો પાનીકી બુદ જાસકે સરખર પડી બેહોશ હો ગયા પેહલે સખસે જો સુખિયુ મયદાન મંચ બડીથી બેહોશ હો ગઈ ઓર અખ પાની બડે શોર ઓરસે બરસને લગા બહાર ઓર મહરૂખ વયશને સેહેર કે બંગલે અપને સડ પર જાએ લેકીન વોહ બુદને ઉન બંગલુ કે તોડ કર સખકો બેહોશ બનાવીયા લશકર મંચ ભગદ હડ પડ ગઈ સારી ફાજ મેહરૂખ કી લાગ ગઈ અસદને બબને વાહીદ થોડા ઉઠાયા કે મંચ લડ કર અલી બાનહુ લેકીન પાની કી જો બુદ પડી બેહોશ હોકર ગીરા લશકરી પહાડ મંચ છુપને લગે જો બહાદુરથે વો ન ભાગે સખ બેહોશ હો ગએ હોશીયાર ને જો સરદારકે બેહોશ હુવે થે ઉનકી સુથકે બંધવાલી ઓર તખલ બાઝ ગશત બબવાકર ફીરા હયરત ઝર નીસાર કરતી હુધ શીર બારગાહ મંચ અપની દાખીલ હુધ જશન કીયા તમામ લશકરને કમર ખોલી ઇસ હાલ કી અરઝી અફરા સીયાબ હો લીખી ઓર કયદીયુ કે સામને તલખ કીયા વોહ સખ બેહોશ થે ઉનપર કયદ હોશીયારને અપને સેહેરકી પીનહાઈ ઝખાન મંચ હર એક કે સોઝન દીયા ઓર હુસરે શીશે સે પાની લેકર સખ પર છીડકા કે હરએક હો શા આયા અપને તઈ કયદે સખત મંચ સુખતીલા પાયા સર ઝુકાકર સખ ખામોશ હો રહે લેકીન હયરતને કહા કયુ બી મેહરૂખ ચેહ દીન બી તુમહે યાદ થા મેહરૂખને ઇશારા તરફ ફલક કે કીયા કે હમારા ખુદા માલીક હય ઇશારે સે કલામ ઇસલીએ કીએ કે ઝખાન છેદી હય જો બાત હયરત કેહતી હય ચેહ લોગ ઇશારે સે સખત જવાબ દેતે હંચ હયરતકો ગુસ્સા આયા ઓર હુકમ દીયા કે ફાંસી આસ્તાદા હો સુમેહ હો મલેકલ મોત કી ગર્મ બાઝરી હોગી એક કીલી બાન ન બચેગી હુકમ પાતેલી આરાકશ તરમાકશ જલ્લાદ હાઝીર હુવે ફાંસી બડી હુધ ગુલ ગુલા ચાડ તરફ બુલંદ હુવા ઓર હોશીયારસે હુકમ દીયા કે ગુનેહગાર કે લેખ કર કયદ કરો ઓર રાત ભર તમામ લશકર કી હીફાજત રહે કે કોઈ અધ્યાર ન આએ હોશીયાર સખ કયદીયુ કે લે કર અપની બારગાહ મંચ આયા ઓર હર એક હો બાંધ દીયા ઓર અપને નોકડ કે હુકમ દીયા કે સીફ એક નોકર ચહાં રહે ઓદ બાકી કોઈ ન રહે ઓર તુમ બ કર લશકર કે બીશતીયુ કે હુકમ દો કે એક એક બીશતી મશક પાની કી લેકર આએ કે મંચ આએ સેહેર મશક કે પાની મંચ મીલાઉ વોહ લે કર ગીર્દ લશકરકે હર તરફ છીડકે ઓર હીસાર કરે બ સુખખ હુકમ સખ સુલાઝીમ બાહેર બારગાહ કે આએ ઓર એક ખીદમતગાર હો બુલા કર હુકમ દીયા કે બાકર અંદર ઇયરો ઓર બીશતીયુ સે બી હુકમ હોશીયાર બહુ કા સુનાયા વોહબી મશકે લેકર ચલે ઓર પાની ભરકર સખ તો બાહેર ઇયરે એક અંદર બારગાહકે ગયા હોશીયારને પેહલે ઉસ શીશે કાં પાની જાસે ઇનસાન હોસીયાર હોતા હય બીશતી હો દીયા કે ઇસકો અપને જીરમ પર મલેવે ઓર બાદ ઉસકે વોહ શીયાદીયાકે જાસકા પાની બેહોશ કરતા હય કે ઇસ મંચ સે ચંદ કરે અપની મશક મંચ ડાલે બીશતીને પેહલે પાની

જીરમ પર મલા ઝોર હીર મથક કે અંદર દુસરે શીશીકા પાની ડાલ કર બાહર આયા ઝોર બાકર હીસાર કરને લગા ઇસી તરફ હર એક ભીશતી બને લગા ઝોર પાની લા કર હીસાર કરને લગા મગર અબ હાલ અધ્યાયકા સુનીએ લશકર કી બરબાદી ઝોર સરદારકી ગીરફતારી દેખકર અપની જગેહસે ચલે પેહલે સખસે કીરાં એક ખીદમત ગારકી સુરત બનકે કરીબ લશકરે હોશીયાર આયા ભીશતીયુ' કે દુરસે પાની છીડક તે દેખકર વોહ રાહ કતરા કે ચલા કે ઇસ પાની સે પનાહ પાના મુશકીલ હય કુછ ન કુછ ફસાહ હય વરના ગીર્દ લશકર સે રાત કે છીડકાવ સે કયા મતલબ હય ગર-જકે દુસરી રાહ સે લશકર મંચ આયા એક ભીશતી ઉધર સે આતાથા ઇસ ને કહા પાની છીડક આએ ઉસને જવાબ દીયા કે અબી ઇતના બડા લશકરે હયરત કે કઈ મીલ મંચ ઉતરા હય ચેહ એક રોઝકા કામ નહીં હય કઈ દીન મંચ હીસાર હોગા કીરાં ચેહ સમજાકે તેરી રાએ સલીમ થી ચેહ હીસાર આએ સેહેર કા હોતા હય બે આ-યગા કયદ હોગા ઇસી ફીક મંચ કરીબ બારગાહે હોશીયાર કે આકર ઈયરા વોહ ખીદમત ગાર બે અંદર થા હો ઘટે કે બાદ બાહર નીકલા ઝોર પુકારા કે અબ કોઇ ઝોર આકર અંદર બારગાહ કે ઈયરે મંચ અપની નોકરી કર ચુકા કીરાંને કહા ભાઈ ઇસી લીએ કમર બાંધે ખડે હંચ કે નોકરી બદલાના હોગી લેકીન મજબુર થે કે અંદર એકદી આદમીકે રેહનેકા હુકમ હય વરના અંદર ચલે આતે અચ્છા તુમ બાવ મંચ હાઝીર હું વોહ ખીદમતગાર ચેહ કલામ સુનકર ચલા ગયા ઝોર કીરાં અંદર બારગાહ કે ગયા ઝોર સરપર હોશીયાર કે રૂમાલ છલને લગા લેકીન ઝરગામ ઝોર બાંસોઝ ભી સુરત બદલ કર લશકર મંચ આને લગે ઉનહુંને કુછ ખીયાલ ભીશતીયુ' કે પાની છીડકનેકા ન કીયા જયસે હી કદમ અંદર ઝમીન હીસાર કે રખખા દોતુ' બેહોશ હોકે ગીરે હોશીયારને ચંદ સાહેર તાક મંચ ખીડા દીએ હંચ કે બે શખ્સ બેહોશ હોકે ગીરે ઉસકો મેરે પાસ લાના વોહ સાહેર દોતુ'કો ઉઠા કર સામને હોશીયાર કે લાએ ઉસને સેહેર કીયા કે રંગ રોગન અધ્યાયારી ઉનકા ઉડ ગયા સુરતે' બે બદલી' વોહ સમજા ચેહ અધ્યાયાર હંચ પુકારા કે શુક હય સામરીકા કે હો અધ-યાર તો ફસે ઇનહે' ભી બાંધે કર મય ખુવારી મંચ મથક ફુવા ઝોર બે ભીશતીકે આતા હય પાની ઉસકી મથક મંચ મીઝા દેતા હય કે અબકી બાર ઉમરૂ ભી પ્રી-રતા હુવા કરીબ ઉસ લશકર કે આયા ઝોર ભીશતીયુ' કે પાની છીડકતે દેખ કર ઝોર તરફ રાહ કતરા કર ચલા એક મુકામ પર બયમાં છોટાથા વહાં એક ભીશતી બયડા રોટી બા રહાથા ઉમરૂને કનારે ઠેહેર કર અપની સુરત ભી ભીશતી કી બનાઈ ઝોર આકર બે રોટી બા રહા થા ઉસે સલામ કીયા ઉસને કહા આવ ઉમરૂ કરીબ ગયા ઉસને કહા કહો કહાં નોકર હો ઉસને કહા ભાઈ અબતો ખીરાદરીકા કુછ ખીયાલ કરો હમ' ભી અપની સરકાર મંચ નોકર રખવા હો આજકાલ બેકાર હંચ ભીશતી ને જવાબ દીયા કે આજકાલ ઝરત હય હીસાર કીયા બાતા હય મંચ નોકર રખા હુંગા

ઊમરૂને પુછા કે રોટી બે વકત કયું ખાતે હો. ઉસને કહા ભાઈ પુરસત નહીં હય
 હીસાર કરને ઓર પાની છીડકને સે ઊમરૂને કહા અમીર કો ભી દીવાન ગી રેહતી
 હય ભલા કહીએ પાની છીડકને સે કયા ફાયદા હય બીશતી ને સારા હાલ આબે
 સેહેરકા ઓર બેહોશ હો જાને ઇનસાન કે અંદર આનેસે બીયાન કીયા ઓર તાસીર
 આબે સેહેરસે એતેલાદી ઊમરૂને સારા હાલ સુનકર ઇધર ઉધરકી ખાત કેહ કર કુછ
 મીઠાઈ કમરસે નીકાલી ઓર કહા ઇસકે સાથ રોટી ખાવ બીશતીને મીઠાઈ ખાઇ ઉસ
 મંચ બેહોશી થી વોહ ખાતે હી બેહોશ હો ગયા ઊમરૂને ઉસે ખયમે મંચ કીસી
 બ પોશીદા કર દીયા ઓર સબ લેખાસ ઉસકા લેકર ઉસકી સુરત આપ બતાકર ખ-
 યમે મંચ હોશીયારકે આયા ઉસને કહા હુંજુર પાની હો ગયા મીઠા દીજીએ ઉસને
 શીશા પાનીકા બે બેહોશ કરતા હય ઊમરૂકો દીયા કે ઇસ મંચ સે ચંદ કતરે મીઠા
 લે ઊમરૂને કહા પેહલે મુઝે વોહ પાની તો દીજીએ કે જીરસે મંચ બેહોશ ન હો
 બઈ હોશીયારને પુછા તુ કયા અભી પાની છીડકને આયા હય ઊમરૂને કહા
 નહીં મંચ અપને ભાઈકી તરફસે આયાહું વોહ માંદા હો ગયા હય હોશીયારને
 પેહલે વોહ પાની બે બેહોશ કો હોશીયાર કરતા હય મલને કો દીયા ઓર શીર વોહ
 શીશા બેહોશી દીયા ઊમરૂ પાની શીશા બેહોશી કા ચુલ્લુ મંચ ઉઢેલા હોશીયાર
 ને કહા અરે બેવકુફ મશક મંચ પાની ડાલ ચેક કયા કરતા હય ઊમરૂને કહા બેવ-
 કુફ તુ ઓર તેરા આપ દેખ ચેક કરતાહું ઊમરૂ બે ચુલ્લુ લીએથા ઉસકા છીંટા
 હોશીયારકે મુંઢ પર મારા કે ઉસને શીર સદા ભી નદી બેહોશ હોકર ગીરા ઊમરૂને
 ફીલ ફેર સર ઉસકા ખંજર સે કાટ ડાલા ગુલ ગુલા વ શોર ખુલંદ હુંવા ઉસ વકત
 ઊમરૂને ઝરગામ વ બાંસોઝકો ખોલ દીયા જમ ચેક છુટે તો સોઝન ઝખાન બહાર
 વ મેહરૂખ વગયરા સે ખીંચને લગે ઓર બે છુટા ઉસને દુસરે કો રેહા કીયા
 લેકીન ઊમરૂ બલ મારકર સારી બારગાહ કો છુટને લગા ઉસ વકત કે હો એક સા-
 હેરકો ઉસને રેહા કીયા હોગા ગુલો શોર હોશીયારકે મરનેકા સુનકર સાહેર ઉસકે
 લશકર કે બારગાહ કી તરફ દોડે ઓર માદર હોશીયાર ફી સુગીલા બહુ જીસકા
 ઝીક કીયા ગયાથા કે અપને બેટેકી હીફાઝતકો સાથ આઈ હય હંગામા સુનકર બજેર
 સેહેર ઉડતી હુંઈ બારગાહ મંચ આઈ ઓર સેહેર પડકર એક હો હથ્થક ઝમીન પર
 ઉસને મારા ઊમરૂ બે છુટતા શીરતાથા આઘા ઝમીન મંચ ગરક હુંવા ઓર સુગીલા
 ચઢી કે ઊમરૂકો પકડ કરલે બઈ કીરોં બે ખીલમત ગાર પેહલે સે બના ખડા થા
 ઝપટ કરીબ આયા ઓર પુટારા અથ મલકા ઝરા સુનએ ગા સુગીલા ઠયરી થીં કે
 કીરોંને ચમક કર બખલા મારા કે સર ફટ કર લેબ દુર ગીરા ઓર સરકે હઝાર
 હુકડે હુવે તડપકર મર ગઈ ફીર શોર બરપા હુંવા ઓર ઊમરૂ છુટ ગયા ફીર છુટને
 લગા ઇસ આસના મંચ સબ સાહેર બે કયદ હુવે થે છુટે ઓર બે મુલાઝીમ
 હોશીયારકે દોડેબે ઉનસે લડને લગે બહારને સેહેર કીયા કે આલમે બહાર પયદા

હુવા ચમનસ્તા પર ગુલ ઓર ફરયા ઝાહીર હુવે હરએક સાહેર પર આલમે વજહ તારી હુવા કે પુકારને લગે.

મોઅલ્લફ.

મુબારક અય દીલે ગમગી' ચમન મંચ પ્રીર બહાર આઈ
નસીમે વસ્લ જા'ના કુછ નીહાયત બે.કૂરાર આઈ
તસંવરને મેરે મુજકો મુબારક બાદ મતલબ હી
કે આંખ ઉઠતેહી મેરે સામને તસવીરે ચાર આઈ
ઘડી ભર બી ન ગુઝરી થી કે ગુઝરી મુનફેઅલ હો કર
નીહાયત આજ છોટી હો લે સામે ઇનતેઝાર આઈ
નહી' માલુમ મજદા હય ચેહ કીસ ગુલરૂકી આમદકા
હવા રાહત પ્રીઝા કુછ આજ સુએ લાલા ઝારઆઈ
પુશા કીસ્મત કે મુદત મંચ ચેહ ગરદીશકી ઝમાનેને
કંઠર શામે તમન્ના સાથ લેતી અપને બારઆઇ
કહા મુરદુ'ને ઝંદિ હો કે કીસકા જશન હય ચારખ
કે રૂહે રફત બાદ અઝ ઉર્મ સુએ અસ્મ ઝાર આઈ
નવયદે રૂહે અફઝાકી હુઇ હંચ ઇસ કદર હુમે
કેશા મે હીર્જ મુયતાકો કરીમે ઇનતે શાર આઈ
તખીઅન લોટી બાતી હય ગઝબકા હુસ્ન હય ઇસમે
નીહાયત કાકુલે શખ આજ હો કર આબહાર આઈ
સદા પયદા હય ગુલશન મંચ ચેહ ગુ'ચુ' કે તબસ્સુમ સે
મુબારક હો બહાર આઈ મુબારક હો બહાર આઈ
મુબારક આજ હોવે જાક તુમ કો વસ્લ જા'નાકા
ચમન મંચ ચેહ તરના આજ ગાને કો હઝાર આઈ

ઉસ વકત બહારને કુલ લશકર કો હોશીયારકે હુકમ દીયા કે જાકે લશકરે હયરતકો કતલ કરો વોહ સબ લશકર હયરત પર આગીરે ઓર મેહરૂખ વ બહાર વ નાફરમાન વ મુખમુ વગયરા મએ અસદ વ મેહજબીનકે સબ આકર ફાજ હયરત પર ગીરે હાર મીર ચુ'કે ઓર કુછ સુધયુ' કે ઓર તીર સેહેરકે ચલને લગે' ઓર ગોલે ફાલાહી પડને લગે હયરત જશન બરપા કરકે નીહાયત પુશ વ પુરમ બયટી થી સબ સાહેર ગાફીલથે કે ચકાયક સેહેરકી માર પડને લગી અન્વલ હી હમલે મંચ હઝરૂ' સાહેર મારે ગએ ઓર શોર બુલંદ હુવા બીજવીયાં ગીરને લગી' સીલે' બરફકી પડતી થી' અથ્ર ઘુ'ઘુકાર ઉઠતે થે તારીકી આલમ મંચ છાઇ હાથ'કો હાથ ન સુછાઇ હેતા થા હયરત ગભરાકર સવાર હુઇ ઓર હુકમ દીયા કે જલદ મશઅલે સેહેર ચેશન હો સાહેરૂ'ને મશઅલે' સેહેર કરકે જઝાઈ ઉસ વકત મેહરૂખને સેહેર

કીયા કે સખ મશખલે' ગુલ હો ગઈ ઓર વોહ પુરેઝી' હુધ કે ચકીન હય કે નામકો એક ઝાડ ઉસ ઝમીન મંચ ન ઉગે ગા એક કીયામત બરપાથી હુશીયાર કી ફેજ કે ખાસ અફરાસીયાબને છાંટ કર લડને લેજી થી' ઇસને હઝાર્ સાહેર હયરતકા હીલાક કીયા ઓર ઉધર અસદ હીલાવરને સદહાકો ઝેર તેગ રખ લીયા ઉસ વકત મલકા હયરત તખ્ત પર સે કુદ કર ઝમીન મંચ ગરક હુધ ઓર ઝમીન કો જયસે કીસીને હિલાઇ ઇસ તરહકા ઝલઝલા' પડ ગયા બડે બડે પહાડ ટકરાએ સુખ'સુખ ઓર બહારને આપસ મંચ મશવરા કીયા કે હયરત કે સે હેર સે ખુદાકી પનાહ અબી સખ ગીરફતાર હો જાએગે' ઇસ્સે મુનાસખ હય કે ચેહ ફતેહ ખુદા હાદ હાથ આઇ હય અબ ફીર ચલો બસ ચેહ મશવરા કરકે ન ફીર સેહેર બખઈ કે સખ સરહાર બુદા હુવે ઓર ફતેહ અપને લશકર મંચ આએ ઓર અઇયાર બી કત્તો ગારત કરકે નીકલેથે વોહ સખ બી હાઝીર હુવે મેહજબીન કે હુકમસે મનાહી હુધ કે જો લોગ ભાગ કર જંગલ વ પહાડ મંચ હંચ આકર શરીક હોં ખાઝાર લશકર મંચ ખુલે ખયમે આબાદ હુવે મેહજબીન તખ્ત પર બયડી નાચ હોને લગા અબ ઇધર હયરત ઝમીન સે નીકલી લશકર કે સરહાર બરાએ જા'બાઝી હાઝીર થે ફેજ પરેશાન હો કર ભાગ ગઈ થી' હર એકકો જમા કીયા ઓર બારગાહ શાહી' ખયમે દુરરત હોને લગે જબ સખ તર તીખ હો ચુકી ગુસ્સે મંચ બારગાહ મંચ આઇ ઓર ઓર અપની જગેહ પર સરહાર્ કે ખીડલા કર તાઉસે સેહેર પર સવાર હોકર પાસ અફરાસી યાબકે રવાના હુધ અફરાસીયાબ ઉસ રોઝ બાગે સેયબ મંચ ગુ'બદેનુરસે આયા થા કે સવારી રહયરતકા પોંહચી સખ એહલે બરબારને તાઝીમદી પાસ શાહે તીલસ્મિ કે બયડ કર મારે બના તમામ સાહેરકા ઓર કતલ હોના હોશીયારકા તમામ ખ્યાન કીયા અફરાસીયાબને કીતાબ સામરી દેખી માલુમ હુવા કે તેરે સેહેરને કામ સુગીલા ઓર હોશીયારકા તમામ કીયા ઉમરને શીથે આબે સેહેર સે ઉનકો મારા ચેહ માજરા દરયાફત કરકે ગઝબ અફરાસીયાબ પર તારી હુવા ઓર કહા અચ હયરત તુમ લશકર કો જાવ અબકી બાર મંચ નમકહરામું પર વોહ બલાએ બેદરમાં લેજાતાહુ' કે બ હાલે બરાખ સખ બાગી હીલાક હોગે' હયરત બ મુજબ ઇરશાદ શેહેનશાહ સવાર હોકર બાદ ત્ય મુસાફત લશકર મંચ પોંહચી મુલાઝીમુને તઝીમદી ઓર તખ્ત પર જલ્લગરહુધ લેકીન ઇધર અફરાસીયાબને હુકમ હાઝીર કરને સાત બકકુકે રાત્રી કેહતા હય કે ઇસ તીલસ્મિ મંચ સાત બીજલીયાં હંચ કે વોહ માનીહ બીજલીકે ફુદાકરતી હંચ ઓર જંગ કે રોઝ ચમકકર લશકર દુશમન પર ગીરતી હંચ કે સારે લશકરકો જતા દેતી હંચ લે હાઝહ સખુલ હુકમ સાહેર વાસ્તે સેહેર કે ખુલાએ ગએ એક લેહમા નગુઝરા થાકે અબ સુખ રંગ ઝાહીર હુવા ઓર ઉન મંચ બીજલીયાં ચમકતી હુધ કરીબ દરબારશાહ પોંહચકર ઝમીનપર ઉતરી ઓર બીજલીયા ઝમીન મંચ લોટને લગીયહાં તક કે શકલે ઇનસાં કી તરહ બન ગઈ સખને દેખા કે સાત બહુગર નીયા જવાન કે જુસ્મ ઉનકે સુનેહરી હંચ

લે ખાસ જોર જોર સે આરાસ્તા હય ગરજ કે ઇન સાતુને કે નામ ઇનકે બર્કમેહશર
જોર બર્કલાખમે જોર બર્કખાતીફ જોર બર્ક શોઆલાખાર જોર બર્ક ચશમકઝન
જોર બર્ક સાઅતે જોર બર્ક સાએકા ખીર હય શેહેનશાહ કે સલામ કરકે અરઝ
કરને લગી કે હુજુરને કનીયુ'કે કીસ લીએ યાદ ફરમાયા હય અફરાસીયાખને કહા તુમ
મ'ય એક બર્ક વાસ્તે મદદ મલકા હયરતકે જાવ જોર કામ ફાજ હુશમનકા તમામ કરો
જોર બાકી છ બરકે મેરે હુકમકી સુનતઝીર અપને સુકામપર રહે' જુસ વક્ત નામાહમારા
પોહચે હમારે હુકમકી તામીલ કરે' એહ સુખન શાહકા સુનકર બર્ક ખાતીફને અરઝ કીયા
કે કનીઝ જાકર સખ ખતાવાફ'કે સજા દેગી અફરાસીયાખને ઉસકો ખીલઅત રૂખસત
દીયા જોર કારસાઝી લશકર કરકે એક લાખ સાહેર હમરાહ લીએ ખયમા બરબારગાહ
લખવાકર અબ્ર સુર્ખ મ'ય ચમકતી હુઈ બડે જોર શોર જોર ચમક દમકસે તરફ લશકર
હયરત રવાના હુઈ કે સાહેરાન હમરાહિ ઉસકે સુરને' હયખત નાક બનાએ અબ્રપર
સવાર આઝકે હથીયાર લીએ સાથ થે લશકર તમામ રવાના હુવા જાતા થા ખીજલીકા
કઠાકા બર્કકા ચમકના ખોફસે ઝોહરા પાની હોતા થા બાદ રવાનગી બર્કખાતીફ પાસ
અફરાસીયાખકે સરસર શમશીરઝન જોર સખારફતાર હાઝીર હુઈ ઉનહોં દેખ-
કર સેહેનશાહને મુંહ ફેર લીયા અધયાર બચીયુ'ને અરઝ કીયા હુજુર હમારા કુસુર
કયા હય શાહને કહા ઉમરૂ જોર ઉસકે સાથી જબસે તીલસ્મ મ'ય દાખીલ હુવે
હ'ય કયસે કયસે નામી સાહેફ'કા કતલ કર રહે હ'ય જોર તુમ બાવજુદકે સરકારકા
નમક મુદતસે ખાતી હો જોર ઘર બયઠે તનખુવાહ પાતી હો લેકીન આજ તક કોઈ
સરદાર લશકરે હુશમનકા ગીરફતાર કરકે ન લાએ' વરતા કીસીકો ઉનમ'યસે કતલ ન કર
સર્કી' એહ કલામ ગુસ્સેકા બાદશાહસે સુનકર સરસર ખીજલ હુઈ જોર નીદામતસે સર
નીચા કરકે કેહને લગી કે અમ જુસ તરહ હો મ'ય જાકર અસદકેકે દાઅવા તીલસ્મ
કુશાઈકા રખતા હય જોર મેહજબીનકે બાદશાહ લશકરે હુશમન હય ઇન દોનુકો
ગીરફતાર કરકે લાતી હુ' કે ઇનસે બડકર કોઈ જ ઉમરૂકી નહી' હય ઇનકે કયદ હોને
સે કમર હુશમનકી ટુટ જાયગી શેહેનશાહ કુસુર ઇસ લોપ્રીકા માફ કરે' મેરી જાનીબસે
લીલકો સાફ કરે' અફરાસીયાખ ઇસ કલામસે બોહત ખુશ હુવા જોર ખીલઅન અધ-
યાર બચીયુ'કો દેકર સર ફરાઝ કરમાકર વાસ્તે ગીરફતારી અસદ વ મેહજબીન
રવાના કીયા જોર આપમસફે અચશ હુવા.

ગીરફતાર હોના શેર બેયશએ શુજાઅત શાહઝાદાએ અસદ જોર મેહ-
જબીનકા હાથસે અધયાર બચીયુ'કે જોર કયદ કરના અફરાસીયાખકા
ઇન દોનુકા જોર બાદ ર'એ અલમકે જોર બાદશાહ હોના ઉમરૂકી સલાહસે
મેહરૂખકા જોર સુકાબજા બર્ક ખાતીફસે બરખાદી લશકર જોર અધ-
યારીયાં કરના બાહમ અધયાફ'કા બરકુ' પર જોર રેહાઈ લશકરકી
મોઅદ્દફે.

આજ સાકીસેન મતલબ હય ન કુછ જામસે કામ
 બાદાએ રંજસે બેહોશ હય મંથ ખુવાર તમામ
 ખુદ ફરામોશ હુવે સાકીયા મય કશ અયસે
 મયકદા ભુલકે મસજીદકી તરફ જાને લગે
 બાદાએ રાહે અદમ જુલફ બની સાકીકી
 સરસે બડકર જો ચલી જાકે કમર તક પોહચી
 જોશપર મોસમે ગુલ આયા તો અફસોસ અફસોસ
 બંદ મય ખાને કાદર હો ગયા અફસો અફસોસ
 મોહતસીબનૈ કીયા પા બંદ શરીઅત હમકો
 પારસાગી લગાઇ ગઇ તોહમત હમકો
 કયદ પેહુ શરહકી કબ તુમસે ઉઠેગી અય જાહ
 અજીલાહોલ વલાકુબતાઇલ્લાહ બીલલાહ

સુકઇયદાને તીલસીતએ સુખન વ પા બંદાએ કલામે મીનતઅફઝાએ અજમન ઇસ
 દાસ્તાન રંજે અલમકો તેહરીર મંથ ઇસ તરફ લાતે હય ઓર અંજીર મઝામીન ફસા-
 ના એ અજીબકો યુ કયદ ફરમાતે હય કે જબ સરસર વ સખારફતાર બેહેરે
 ગીરફતારીએ અસદ નામદાર રવાના હુઇ દરયાસે ગુઝરકર કરીબ જસ્ત ખેઝ કરતી
 લશકરે મેહઝૂબકે પોહચી ઓર સરસરને અપને સુરત મીરચેકી બનાઇ અમા તીલાઇ
 હાથ મંથ લીયા સરપર જોડ પધરી બાંધી તુમગા ઉસપર લગાયા તુરરા લટકાયા ચેકન
 પેહની સખ તરહસે દુસ્ત હોકર લશકર મંથ ફીરને લગી ઓર સખારફતાર એક
 ઝમીદાર કીસુરત બની ધોતી ઝાનુંતક બાંધી મીરઝાઇ કમર તકકી પેહની કપડા સરસે
 લપેટા ઓર લઝકર મંથ ટેહેલના શુર કીયા ઇસ જગેક હર તુકામ પર ઇનતેઝામ થા
 કોતવાલ લશકર સર ગર્મ બજાર આ રાસ્તા ખરીદાર કી હર તરફ ગરમ બાઝારી હો
 રહી થી રે આયા ખુશ ખારગાહકે સામને બાઝાર લગા થા સરદાર ઓર સાહેરકી આમ
 દરફત થી અધ્યાત્મ બચ્ચીયાં દીનલાર ફીરા કી ચહાં તકકે શામ હો ગઇ ઉસ વક્ત
 મેહજબીનને શબકા દરખાર થોડી દેર બચઠકર બરખાસ્ત ફરમાયા ઓર હરએક સરદાર
 અપની અપની ખારગાહ મંથ આયા અસદ ઓર મેહજબીનકે મુકામકે અચશ મેહેલ
 મુકરર હય વહાં આકર અચશ મસનહ પર બયઠે અધ્યાર બચ્ચીયાં બી અચશ મેહે
 લકી ડેવડી મંથ આકર ઠયરી ચહાં નોકર વાકર સરદાર કનીઝે આતે જાતે હય અંદર
 અંદર બાહર વાસ્તે કારબારકે ફીરતે હય ઇત્તેફાકસે એક હબશન કીસી કામકો બા-
 હીર નીકલી સખારફતાર ઉસકે સાથ હુઇ કરીબ ઉસકે આકર સલામ કીયા ઓર
 કહા મંથ ઝમીદાર હું મલકાને મેરે ગાઉપર ખર્ચ ઝીયાદે કર લીયા હય. ઓર સખ
 અખતકર લીયા હય મેરા મુકદ્દમા કચેરી મંથ મલકા મેહઝૂબકે સામને પેશ હય આપ
 અકેલે મંથ મલકાસે મેરી શીફરસ કર દીજીએ ઓર ચેહ કેહકર એક ડાલી જીસ મંથ

ઉમદા ઉમદા ફલથે ઓર કંઈ સો અશરફીયાં થીં ઉસ હબશનકો દીં ચોક નીકાયત
પુશ હુધ ઓર અમીદારકો તસકીન દેકર વાઅદા મુકદ્દમેકે સર સખઝ કરા દેનેકા કહા
અશરફીયાં લેકર કમર મંચ રખખીં સોર ફલખાના શુર કીએ દોએક ફલ ખાએથે કે
ખેહોશ હુધ સખારફતાર ઉસકો ઉઠાકર કોને મંચ લાઇ ઓર ઉસકે કપડે ઉતાર કર
ઉસકી જ્યસી સુરતથી વચસીહી અપની સુરત બનાકર ઉસકો ઉસીજ છુપાકર આપ
દાખીલે શખીસ્તાને મલકા હુધ ઇધર સરસરને દેખા કે એક કનીઝ મેહેલવે નીકલકર
બતી હય ચેહ ઉસકે કરીબ આઈ ઓર કહા કલ તુને સખ ચોખદારકો ગાલીયાં કયું
દીથીં કનીઝને કહા ભડવે કુછ પેહછાનતા ભી હય નહીં મુજસે અચસી ખાને ન કરના
વરનાઅસા છીનકર મલકાસે કેહ કર ખુબ હીક કડંગી સરસરને એક તમાચા ઉસકો
મારા હાય મંચ ખેહોશી ભરલીથી કનીઝ તમાચા પડતેડી ખેહોશ હો ગઈ સરસર
ઉસકો અલગ ઉઠાકર લાઇ ઓર પચરહન ઉસકા ઉતાર કર ઉસકે જ્યસી સુરત અપની
બનાઇ ઓર ઉસકો છુપાકર આપ દાખીલે શખીસ્તાને મલકા હુધ દેખા ચકાં અસદ
ઓર મેહજબીન બહમ મસનદે આરાસ્તાપર બયડે બાતે અચશો આરામકી કર રહે હંચ
કીશતી શરાબકી રખખી હય દોર બામે શરાબકા ચલ રહા હય કનીઝે ઝોહરા જબીન પુશ
ચુકું ગા રહીં હંચ પલંગડી જવાહીર નીગાર આ રાસ્તા હય સામાન નીશાત રખખા હય.
સરસર કનીઝું મંચ મીલ કર કારો બાર કરને લગી કીશતીયાં શરાબ કી મયખાને કે
સામને રખતીથીં એસ કામકો હુકમ હોતાથા ઉસકો આપ બજા લાતી થી ઓર ઇસી
તરહ સખારફતાર હબશન બની હુધ હર તરફ ફીરતી થી ઓર સખ ખાને પીનેકી
ચીઝ મંચ ખેહોશી મીલા તી થી ઉધર સરસરને શરાબો કબાબ મંચ ખેહોશી
મીલાઇ કે ચલકા ઓર શાહઝાદા નીશે મંચ ચકચુર હુવે ઓર લડ ખડા તે હુવે ઉઠ
કર પલંગ પર દોનું ગએ ઓર ખેહોશ હો ગએ ઓર સારે નોકર મુલાઝમ ભી
ખા પીકર ખેહોશ હુવે ઇધર સખકો સખારફતારને ખેહોશી ખીલાકર ખેહોશ કીયા
ઓર અસદ કો આદરે અઇયારી મંચ પુશતારા બાધાં ઓર સખારફતારને મેહ-
જબીનકા પુશતારા બાધા સખકો ઇસી તરહ ખેહોશ ઝોડ કર બારગાહસે બાહર
નીકલીં ઓર ફને અઇયારીસે અપનેકો હરએક નગરસે છુપાતી હુધ લશકર કે કનારે
પોહચ કર જસ્ત ખચઝ કરતીં હુધ ફરયાએ ખુરવાંસે ચુઝર કર આગે શાયખ મંચ
પોહચીં બે રાતકે બાકીથી ઉસકો વહીં બસર કીયા એસ વકત સુમેહ હુધ રોઝ
શાયખ હુવા સુમેહ કો અફરોસીયાબ તખત પર જલવા અફરોઝ હુવા એહલે ફર-
બાર હાઝીર હુવે નક્કારે તીલસ્મી બજે ઉસ વકત અઇયાર બચ્ચીયુંને દોનું પુશતારે
લાકર સામને સેહેનશાહકે રખ દીએ ઓર અરઝ કીયા કે ચેહ દોનું ચુનહેગાર અસદ
વ મેહજબીન હાઝીર હંચ અફરોસીયાબ બોહત પુશ હુવા ઓર હુકમ દીયા કે
ઇન પર સેહેર અચસા કર દો કે ઝમીનસે ઉઠ ન સકેં ફીર ઇનકો હોશીયાર કચે
સાહેબને હુકમકી તામીલ કી ચાને સેહેર પડ કર દોનું કો હોશીયાર કીયા જબ આંખ

અસદકી ખુદી અપને તઈ અફરાસીયાળ કે હરખાર મંચ પાયા કે શેહેનશાહ તખત પર હય હરએ એક અમીર વઝીર કુરસી જવાહીર પર બયઠા હય સાહેરાને નામીકા મજમા હય ઉસ વકત અસદને પુકાર કર આવાઝસે કે સલામ મેરા ઉસ મજલીસ મંચ ઉસ શખસ પર હય બે .ખુદા કો વેહદહુ લાશરીક બનતા હો ઓર ઉસકે પય-ગમખર કો ખંદા ઉસકા ઓર રસુલ ઉસકા સમજતા હો .યેહ આવાઝ સાહેરને જબ સુની કાતુ' મંચ અપને ઉંગલીયાં દેલી' કે યેહ ખુદાએ નાલીલા કી તારીફ કરતા હય ઓર અફરાસીયાળ કો ગુસ્સા આયા ઉસને જલ્લાહ કો ખુલાયા કે કતલ કરો ઓર મેહજબીન કો બોહત કુછ સમજાયાકે ઇશક સે શાહઝાદે કે હાથ ઉઠાએ મેહજબીન ને નમાના ઓર કહા લાખ બનસે મંચ પીઠાએ નામે અસદ હુ કે

નઝમ.

ખુલ ખુલ ઉસી રશકે ખુલકી હું મંચ-તુમ કયા હો હઝાર મંચ કહું મંચ
ખુલ ખુલ હું મંચ એક દીલ હઝીં કી-હું ફાખતા સર્વ નાઝની કી
કયા ગયર સે મુજકો આશનાઈ-શાહઝાદે કે અકદ મંચ હું આઈ
ઉસ ખીન હો અગર ફરીશતા વ હુર-સાએ સે મેરે રખે ખુદા દુર

અફરાસીયાળને ઉસકો બી ઝેરે તેગ ખીકાયા ઉસ વકત આશીકો માશુક ચ શમે હયરત સે દેખ રહે થે ઓર આંખું મંચ આંસુ ભરે જેસુ પરેશાન થે ઓર એક દુસરે સે ખતાએ' માફ કરાના થા ફીર મલકાને દોતું હાથ ઉઠા કર દીલ રખે અકબર કી તરફ લગા કર ફરયાદ કી ઓર પનાહ ચાહી કે ખુદાવંદ હમકો ઇસ આફતસે બચા

નઝમ.

અઝબસ કે હય દીલકો યાસ મેરે-ઓર જી કો મેરે હય હીરાસ ઘેરે
ફોજ કુફદાર ચારસુ હય-વારીસ કા મેરે હર એક અદુ હય
શર સે આઘાએ દીન કે ઇસકો-તુ હીફઝો અમાં મંચ અપને રખીયો
વારીસ કો મેરે ન કોઈ હો ગમ-રખ રાજ સુહાગ મેરા કાયમ
આશીક કા ન અપને કતલ દેખુ-મંચ તેરી મદદ કી મુતત ઝીર હું
આંખે મેરી રોઝ બદ ન દેખે-દુશમન મેરે રાંઠ હો કે બયઠે
ખર્ક આગીરે કાશ ઓર મંચ જલ બઢ-લેકીન બે વારસી ન કેહલાઉં
દે આજ રેહાઈ મુજકો ચારબ-ઓર હોએ' યેહ ફસીયાહ અદુસખ.

લખે દુઆ પુરી હોને ન પાઇથી' કે કે એક હંગામે કે સાથ અમીર વઝીર હસ્તા બસ્તા અફરાસીયાળ કે સામને આએ ઉસને પુછા કે તુમ લોગ કયા આહતે હો સંખને અરઝ કીયા કે હમારી બાં બખશી હોતો અરઝ કરે' અફરાસીયાળને કહા બન તુમહારી બખશી બે કલમાતે ખેર આફીયત કે હોં ઉનહે' અરઝ કરો કે ઇલતાફે

શાહ તુમ પર ઝીયાદા હો યેહ ઇનાયતે શાહ દેખ કર અરકાને સલતનત કેહને લગે
કે તીલસ્સમ બનાને વાહુ' ને તીલસ્સમ ફતેહ કરને વાલેકો ફેરન કતલ કરના નહીં
લીજખા હય હુઝુર કીતાબે સામરી દેખે જયસા હુકમ હો ઉસે બબ લાએ અફરા-
સીયાબને ઉનકી રાએ કો પસંદ ફરમા કે આફરી' કહીં ઓર કીતાબે સામરી દેખી
ઉસ મંચ લીજખા થાકે અસદકા હીલાક કરના અચ્છા નહીં હય કીસ લીએ કે ઉમરૂ
મલીમ ઓહ કર સબકે સર કાટ ડાલે ગા કુછ કીસી કે બનાએ ન બનેગી લાઝીમ
હય કે તીલસ્સમ કુશાકો કયદ કરો ઓર ઉમરૂ ઓર દુસરે અઇયાર કો બી
ગીરફતાર કરો ઉસ વકત સબકો કતલ કરના અફરાસીયાબ યેહ લીજખા દેખ કર
પુકારા કે તુમ લોગ સચ કેહતે થે કીતાબ અસદકો કતલ કરનેકા હુકમ નહીં દેતી
લેહાઝા ઇન દોનુ' કો લે બકર ગુ'બદેનુર મંચ કયદ કરો ઓર દરવાઝે શેહેર ના-
પુરસાં કે બે તીલસ્સમે ઝાહીર કી તરફ હંચ ઉનકો મંચ સેહેર કરકે હરએક કી
નઝર સે પીનહાં કીએ દેતાહુ' ન કોઇ મેરા સેહેર બાતીલ કર સકેગા નવો દરવાઝે
ઝાહીર હોંગે ફીર કીસ તરફ કોઇ અઇયાર ઓર ઇનકા મદદગાર આયગા બે ઉનહેં
બુઢાયગા યેહ હુકમ સુનતંહી કઇ લાખ સાહેર ગઢદાર બેવફા બેશરમ શરીરને કયદ
સેહેરદી અસદ ઓર મેહબૂબીન કે જુસ્મ પર પીનહાઇ ઓર સાંપ સુર્ખ વ સીયા
હાય પાઉ' મંચ લપેટે ઓર લેકર રવાના હુવે ઓર શેહેર નાપુરસાં મંચ જખ આએ
તમામ મરદો જન રે આયા ઉસ શેહેર કે કયદીયુ' કી તમાશાઇ હુઇ ઓર કેહતી થી
યે વોહી સરકશ હય જુસને તીલસ્સમ મંચ આફત બરપા કર રખી હય અલ
હાસીલ ગુ'બદેનુર તીલસ્સમે બાતીન કી બનીબ એક હુજરે તંગો તારીક ઇન
દોનુ' શમએ અંજમને ખુબી કો કયદ કીયા ઓર કઇ લાખ સાહેરકા પેહરા સુકરર
હો ગયા ઓર અફરાસીયાબને સેહેર કર દીયા કે દરવાઝે તીલસ્સમે ઝાહીરકી તરફ
કે સબ છુપ ગએ ઓર દરવાઝે ખુરવાં હર તરફ બેહને લગા ચહાં તોં યેહ કુછ
બંદોબસ્ત હો ગયા લેકીન લશકરે મેહરૂખ મંચ સુબેહ કો સબ સરદાર વાસ્તે લેને
મલકાકે અયશ મેહેલકી તરફ ચલે ઇસ અરસે મંચ વોહ હબશન ઓર કનીઝ જુનકો
અઇયાર બચ્ચીયાં બેહોશ કર ગઇ થી હોશીયાર હોકર તરફ મેહેલ કે ચલી' કે ઉસ
તરફ સે મુલાઝીમ રોતે પીટતે આએ બહાર વ નાફરમાનને પુછા કયા હુવા સબને
કહા મલકા આલમકો ઓર શાહઝાદે દીલાવર કો બીસ્તરે ખુવાબ સે કોઇ ઉઠા લે
ગયા યેહ માજરા સુનકર તમામ સરદાર રોને લગે ઓર સારે લશકર મંચ કોહરામ
પડ ગયા ઉમરૂ ગોગા સુનકર જંગલસે આયા માજરા હયરત હકેઝા સુનકર અયશ
મેહેલ મંચ આયા દેખા લાલા સરસર ઓર સખારફતાર કે પાઉંકા નીશાન પાયા
કહા અય મલકા મેહરૂખ શાહઝાદે કો સરસર લે ગઇ હય મેહરૂખને પછાડી
ખાઇ કે અફરાસીયાબ ઉનહેં ઝીંદા ન છોડેગા ફીરતો એક તરફકા એક તલાતુમ
લશકર મંચ બરપા હુવા ઓર મેહરૂખ કેહતી થી કે

નઝમ.

અચ અસજ આ દેહેર તુ કહાં હય-નઝરું સે મેરી કીધર નીહાં હય
 કીસ તરફ ગયા કહાં હય મશગુલ-કયું યાદ મેરી તુજે ગઈ ભુલ
 કીસ દરદ મંચ મુખતીલા હય અફસોસ-હય હય તેરા હાલ કયા હય અફસોસ
 અચ વાએ ગયા હય તુ કીધર કો-લેખુ મંચ કીસે તેરી ખખર કો
 હય દેવ વોહ યા કોઈ બલા હય-જો તુઝ કો ઉઠા કે લે ગયા હય
 હુંડું કહા તુઝકો અચ દીલાવર-દેખું પ્રીર અબ તુજે મંચ કયું કર
 વોહ હુસ્નો શખાખ તેરી સુરત-વોહ તેરી શુબઅત ઓર કુબત
 કયું કર મેરે દીલસે ભુલે વાએ-કીસ તરફ ન હુંડતી ફીરું હાએ
 દુરી સે તેરી મંચ જાં બલબ હું-હાલત નઝેઅ મંચ અજલ તલબહું
 આલમ વોહી વોહી રોએ શમ હય-એક તુહી નહીં યે કયા ગઝબ હય
 ખુદીમન હય ગંજ ગંજ મેહરૂખ-તુજ ખીન હય અસીરે રંજ મેહરૂખ
 મોત આતી નહીં કે કાશ મર જાઉં-બક આગીરે કાશ મુજપે જલ જાઉં
 યા હોતેહી જાન દે ગુઝરતી-જોયું ન સસક સસક કે મરતી

ઉસ વકત મલકા નાફરમાનને દુપટ્ટા મુંહ પર સે મેહરૂખ કે હટાયા ઓર કહા
 અચ મલકા ઇસ ફલક બે મેહેર કા ચેહી નકશા હય ઇસ કે હાથું સે કેન ખુશનુદ
 રહા હય અચસે અચસે કરીશ મંચ ઉસકે બાએ હાથકા કર તબ હય શીકવ એ ફલક
 તાકુબ આહીએ કે દામન સખરો દસ્ત ઇસ તક લાલસે ન છુટે સીત્ર સીતા શકે બાઇ
 ન દુટે-મહારને રોકર ગીરે ખાનકો તાર તાર કીયા માનીંદ અખ નવ બહાર કે
 રોકર ફેહતી થી અચ ચર્ખ જફા પેશા ચેહ કયા તુને મેરા હાલ કીયા મુજ ખાનુમાં
 આરા કો અબ કીસકા સહારા હય કહાં બઉંગી કીસકી હો રહુંગી ઉસ વકત ઉમરૂ
 ને હર એક કે અથક હસરત પુછે ઓર મેહરૂખ સે કહા તુમને ખુદ નઝુમ મંચ
 દેખા હય કે અસદ તીલસ્થમ કુશાઇ કરેગા અફરાસીયાબ કો મારેગા પ્રીર ઇસ
 કદર શોર મચાના ઓર રોના અરજા નહીં મલકા મેહજબીન કે રેહાઇ પાને તક
 તુમ તખતે સલ તનત પર બચકો ઓર લથકરકો સંભાલો ઇનશા અલ્લાહ અન કરીબ
 અસદ રેહાઇ પાએગા વોહ બમેઉલ મુત ફર રકીન હમકો ઉસે મીઝાયયા ચેહ
 આલાદે સાહબકરં હંચ અચસે અચસે હાઠસે ગોહત ઉન પર હોતે હંચ કુછ ઇસકા
 ખમ ન કરો અફરાસીયાબ અગર શાહઝાદે કો કતલ કરે તો કસમ ઇમાનકી મંચ
 ગલીમ ઓડ કર સખકે સર કાટ ડાલું અબ તુમ તવકકલતો અલલ લાહ પર કદમ
 બઠાવ કુછ વીસવાસ દીલ મંચ ન લાવ ગરઝકે બાદ રંજો ગમકે ઉમરૂને મલકા મેહ-
 રૂખકો તખ સલતનત પર ખીઠાયા કે જબ તક મેહજબીન કયદ સે રેહાહો આપ
 હુકુમત કરે મેહરૂખને નાચાર કુબુલ કીયા ફીર વચસાહી સામાન પરપા હુવા સરહા-
 રંને નઝરે હીં આપ તબલે પર પડને લગી લેકીન ઉમરૂ વાસ્તે તદખીર અમચારી કે

રવાના હુવા ઇસ તરફ બેઠું ખાતીફ એક લાખ ફોજ સે અબ મંચ ચમકતી હુઇ બે રોઅબ હાથ સે દાખીલે લશકરે હયરત હુઇ ઓર નામા ગીરફતારી અસદ વ મેહબૂબીન ઓર લેખના બેઠું ખાતીફ કા સાથ લડને મેહરૂખ કે મલકા હયરતકે પોહચાયા હયરતને ઇસ તકમાલ બેઠું ખાતીફ કા કરાયા લશકર કે ઉતરવાયા બારગાહ અસ્તાદા કરાઇ સામાને રાહત મેહબૂબીયા કર દીયા બેઠું ખાતીફ બારગાહ મંચ આકર મીસ્લે બેઠું કે તખત પર ચમકને લગી ખોડસે અધ્યાઈ કે બહીર સુરત સે ન હુઇ બે બારગાહ મંચ આતા હય માલુમ હોતા હય એક તખત પર બીજલી ચમક રહી હય ઇસ હાલકી બખર તાએરાને સેહેરને મલકા મેહરૂખ કે પોહચાઇ ચેહ તદબીરે હીફાજત લશકર મંચ મશરૂફ હુઇ લેકીન બેઠું ખાતીફને એક નામા મેહરૂખ કે ઇસ મઝમુનકા લીખખા કે અગર મેરે પાસ આવે તો ખતા તેરી મંચ શેહેનશાહ સે માફ કરાવું મુલકો માલ દીવા હું સર કશી સે બાઝઆ ઇતાઅન મેં ગરદન બુકા એક સેહેર કે પુત્રે કે નામા દીયા ઉસને લાકર મેહરૂખ કે દીયા ઉસને નામા પડ કર જવાબ લીખખા કે અય બેઠું ખાતીફ આગાહ હોકે ઉમરૂ સર તોડને વાતા બદુગરૂંકા હય અધ્યાઈસે હરએક સાહેર પનાહ માંગતા હય આહીએ કે ફરમા બરદારી શેહેનશાહ ઉમરૂ કી અખતીયાર કર વરના અપની સઝા અપને પેહલુ મંચ દેખેગી પુત્રેને નામેકા જવાબ લાકર બેઠુંખાતીફકે દીયા ચેહ પડતેહી ઉસી વક્ત તાસે ઉંડ કર શોઅલેકી તરફ લશકરે મેહરૂખકી તરફ ચલી ઇસકે લશકરને બે ઉસે જાતે દેખા ફોરન નરીરે સેહેર બખાઇ ઓર બોહત જલદી તાએરાને સેહેરપર સવાર હોકર સાથ હુવે ઉસકે આનેકી બખર મેહરૂખને સુનકર જલદ અપને લશકરકે તરતીબ દી ઓર સખ ફોજકે સરદાર તદબીર હુવે ઓર મુકાબીલ બેઠુંખાતીફને ચમક કર ગીરના શુરૂ કીયા નામી સાહેરૂંને સેહેર કરકે આલીસ ઢાલેં સરપર સાચા કીં સખ દેખતે હંચ ધટા છાઇ હય બીજલી ચમક રહી હય ઓર લશકરે મેહરૂખપર ચમક ચમકકે ગીરતી હય કે ઉનકે જલકર ખાક કરતી હય અજબ શોર દોનું લશકરૂં મંચ બરપા થા સેહેર ચલ રહાયા લાશ પર લાશ ગીરતી થી શામ તક હઝાઈ સાહેર કત્તો ગારત હુવે કરીબ શામ બેઠુંખાતીફ પુકારી કે ચેહ નમુના મંચને તુમે અપને ગઝબકા દીખાયા હય ઇસ વક્ત તો ફીરી જાતી હું કલ તુમ સખકે જલકર ખાક કર દુગીં કેહ કર તખલ બાઝ ગથત બખકર ફીર ગઇ મેહરૂખ બી રંજુદા ખાતીર બારગાહ મંચ દાખીલ હુઇ લશકર ફીરા હર એકકે દીલ મંચ ખોડ ઝીયાદા પયદા હુવા બુઝદીલે લાગ ગયે બહાહુર દુઆ કરતે ચે.

નઝમ.

ખુદા વંદા બ ગીરદાની બલારા-ઝનુગરદાં ઝખર ફસ્તાને મારા
બ હકકે આં દો ગેમુએ મોહમ્મદ-અલી આફત નીગેરેદા રેશ મારા

લેકીન ઉમરૂ એ વાસ્તે અધ્યારીકે ચલા લશકરે બર્ક ખાતીફકે કરીબ પોંહયા દેખા લશકરે હયરત એ કુછ ફાસ્લે પર કરીબ દરયા મંચ ઉતરા ઓર ગોતે લગાને લગા ઇત્તેફાકન એક ખીદમતગાર બર્ક ખાતીફકા વહાં આ નીકલા ઉસને ઉમરૂ સે પુછા મીયા ગમ્મ ફરયા મંચસે કયા નીકાલતે હો ઉમરૂને કહા બે તકલીરકા હોતા હય કોઠી પયસા રૂપયા વોહ મીલ જાતા હય ઉસને કહા હમ પયસે ફેકે તુમ નીકાલોગે ઉમરૂને કહા હાં ખીદમતગારને પયસે ફેકે ઉમરૂ ગોતે લગાકર નીકાલને લગા જબ પયસે હો ગએ ખીદમતગારને કહા કંલ આના આજ હમ જાતે હંચ હમારી નોકરીકા વક્ત હય બર્ક ખાતીફ પેચવાન ઇસ વક્ત પીએગી મેરી તલાથ હોગી ચેહ કેહકર વોહ ચલા ઉમરૂબી દરયાસે નીકલકર ઉસકે સાથ હુવા ઓર કહા આજ ચેહ તમાકુ પેચવાન મંચ જરના નાયાબે ઝમાના હય અગર પસંદ આ જાએ તો મંચ તુમહેં દુગા ઉસને તમાકુ લેલી ઉમરૂ ને કહા સુધા કયા પુશબુ હય ઉસને સુધી છીંક આઇ બે-હોશ હુવા ઉમરૂ ઉસકે કપડે પેહેનકર ઉસીકી સુરત બનકર બારગાહ મંચ બર્ક ખાતીફકી આયા દેખા તખ્ત પર એક બીજલી ચમક રહી હય ઉમરૂને પુછાર કર કહા હુઝા હાઝીર હય આવાઝ સુનકર વોહ બીજલી ઠયરી એકઠા હોકર ઓરત એક સુને-હરે બદનકી હો ગઇ જુસમ ઉસકા ઇસ તરહ ચમકતા થા કે જયસે સુરજકી જોત હોતી હય ઉમરૂને પેચવાન લાકર સામને લગાયા ઉમરૂકો બગોર દેખને લગી ઉસ વક્ત ઉમરૂને વોહ શીશા કમરસે નીકાલા બે હોશીયારકો કતલ કરકે પાયા થા ઓર ઉસ મંચસે પાની ચુલ્લુ મંચ લેકર એક ઝીંટા બર્ક ખાતીફકો મારા કે ચેહ બેહોશ હોકર ગીરી લેકીન જુસ તખ્ત પર ચેહ બચઠી થી વોહ ઇસકે બેહોશ હોતેહી ઉઠ કર તરફ ફલકકે ચલા ગયા. ઉમરૂ હયરાન હોકર ભાગા ઓર મેહરૂબસે આકર કહા બર્ક ખાતીફ સાથ તખ્તકે ઉઠ ગઇ ચેહ સુનતેહી મેહરૂબને નફીરે સેહેર બનાઇ સબ ફેજ તઇયાર હુઇ સબકો લેકર લશકરે બર્ક ખાતીફ પર આ ગીરી વોહ લોગ ગાફીલ ઉતરે હુવે થે પહેલેહી હમલે મંચ હઝાર મારે ગએ બાકી હોશીયાર હોકર લડને લગે સેહેર ચલને લગા હર તરફસે ફેજ ધીર આઇ શોર ખુલંદ હુવા અઝધર આતીશ પ્રીશાં એક એક સાહેરકો આકર નીગલને લગા સહહા તીર મીરસે બારીશકે ફલક પરસે ગીરતા થા ઇસ હંગામેકી ખબર મલકા હયરત સુનકર સવાર હુઇ ઓર આકર લશ-કરે મેહરૂબકો રોકને લગી બર્ક ખાતીફકા લશકર બોહલ કામ આ ચુકા થા ઓર ગફ-લત મંચ બે ઉનપર સેહેરકી માર પડને લગી. બસ તાબ ન લાએ ઓર ભાગે હરચંદ કે હયરતને લકાઇ કી ઓર રોકી લેકીન બે બર્ક ખાતીફકી ફેજ બી ભાગી ઉસકે સાથ લશકરે હયરત બી પસેપા હુવા ઉસ વક્ત હયરતને તબલે અમાન અજવાયા ઓર મેહરૂબકો બી હયરતકા બોહ થા ચેહ બી ફીરી લશકરૂને કમર બોલી સબને ઉમરૂકી બોહલ તારીફ કી હંગામા બઝમે નીશાત ગર્મ હુવા લેકીન તખ્ત બર્ક ખાતીફ કા ઉઠતા હુવા બાગે સયમ મંચ પાસ અફરાસીયાબકે પોંહયા અફરાસીયાબને

સેહેર રહ કરકે ઉસકો હોશીયાર કીયા ઓર કીતાબ સામરી દેખી હાલ માલુમ હુવા કે તેરેહી સેહેરને ઇસે ઝલીલ કરાયા યાને શીયા આખે સેહેરસે ઉમરૂને ઇસકો માર હાલા લેકીન સાહેરા ઝખરહસ્ત થી ઇસકે ખીર ઇસકો ઉઠાલાએ ઉધર ઈર્કખાતીફ હોશીયાર તો હુધ મગર આખ ચશમએ સામરીકા ઇસને છી'ટા ખાયા થા ઇસ વગેહસે ખીમાર હો ગધ ઓર રૂખસત હોકર અપને ઘરકી તરફ ગધ અફરાસીયાખને ઉસ વક્ત પુત્લા સેહેરકા લેજકર દુસરી ઈર્કકો તલખ કીયા કે નામ ઉસકા ઈર્કમેહશર હય જખ ખખર પુત્લેને ઉસે કી વો ખડે કરરોફરસે અપને ફરઝ'દ અરઝ મ'દ રઅદબદુકો લેકર ખીદમતે શાહ મંય હાઝીર હુધ અફરાસીયાખને કહા અય ઈર્કમેહશર તુમ બકર શીરાકતે મલકા હયરતકી કરો ઓર ફોજે દુશમનસે લડો ચેહ હુકમ પાકર ઈર્કમેહશર એક લાખ સાહેર લેકર રવાના હુધ ઓર તખ ઇસકા અખ મંય ગાયખ હુવા ખયમા ડેરા લદ ગયા ખડી ઉલ્લ અઝમીસે ચમકતી હુધ શોઅલા ખારી કરતી હુધ ચલી.

નઝમ.

વોહ લશકર ઓર સરદારાને લશકર—ચલે મેહકે અકખ માની'દે અખતર તકો તાએ સવારાંકા ચેહ ઇસલુખ—કે વોહ મયદાન થા પે'ચીદા ઇસલુખ વોહ રધયત મુખ તલીફ થે જીનકે અલવાં—ફર'ગસ્તાં હુવા ઉનસે ખીયાંખાં, કીયામત શોર શરહર ચારસુ થા—કે તુફાંસે તલા તુમ વોહ ફુઝુ' થા હુવા થા ઝોહર એ ગાવો ઝમી' ખુ—ઝમી' કયસી સરા સીમાં ગરદુ' જીતુહ ઉસકા કરાંસેતા કરાં થા—નીગેહ લશકરકે વોહ રેગે રવાંથા

ગરઝકે બાદ કીતે મનાઝીલ લશકર ઇસકા કરીખ લશકરે મેહરૂખકે કે વહાંસે દો મંઝીલ કા ફાસ્લા લશકરે મેહરૂખસે હોગા આકર પોંહયા ઓર સેહરાએ સખઝા-ઝાર મંય એક બાગ નીહાયત પુર તકલલુફ તાઅમીર થા વહાં ઉતરા કીસ લીએ કે તીલસ્સમ મંય અફરાસીયાખને અપની સયરગાહ ઓર બાગ વગયરા બનાએ હંય ઈર્કમેહશર આકર બાગ મંય ઉતરી કે વહાંસે કરીખ એક પહાડે હય કે વહાંકી માલીક એક સાહેરા હય ખારાન બદુ નામકે હુસ્નો જમાલ મંય અપના નઝીર નહી' રખતી હય બોહતસે સાહેર ઉસપર શેક્તા વ ફરેક્તા હંય મંજીમલા ઉસકે રઅદ બદુ બેટા ઈર્કમેહશરકા લી ઉસપર આશીક હય જખ લશકર ઉસ જગેહ પર ઈર્કમેહશર કા ઉતરા રઅદ બદુ વાસ્તે દેખને અપની માથુક પરી પયકરકે રવાના હુવા ઓર ઉસકે મહાનપર જખ પોંહયા એક બદુબરની ઉસકી નોકરનીકો ખુલવા કર બોહત કુછ ઝર જવાહીર દેકર ઇસ ખાત પર ઉસે આમાદા કીયા કે વોહ ખારાન બદુકો ખાલાએ ખામ લેકર આએ તાકે

ખયત

આસમા ઓર ઝમી'કા હય તફાવત હરય'દ—અય સનમ ફરહીસે ચાંદસા મુખકા દેખા

નઝઝારાએ જમાલ આશીકે હાલ કર લે' વોહ સાહેરા ગઈ ઝોર બહાનેસે ખારાન બહુકો કોઠેપર લેકર આઈ રઅદ ઉસકી સુરતે હેખા દેખને મંચ ચેહરે હુવા ઉસ વકત ખારાન કે ઝોર ચંદ આશીક આગંબે ઝોર રઅદ કો માથુક કે મકાન કે નીચે દેખ કર આતીશે રશક મંચ ચલે ઝોર અયસા સેહેર કીયા કે રઅદ ગફલત વ ગુંગ હો ગયા ઉનહુને ગીરફતાર કર લીયા મુશકે બાંધ કર લે ચલે કે ઇસ કો કીસી જંગલ મંચ માર ડાલે' કીસ લીએ કે યહાં સે કરીબ ઇસકીમાં બર્ક મેહશર ઉતરી હુઇ હય યહાં કતલ કરના ઇસકા અચ્છા નહી' ચેહ સોંચ કર રઅદ કો લેકર ચલે ચેહ સાહેર તો ઉસે લીએ બતે હંચ લેકીન ઉમરૂ ખારગાહસે નીકલ કર જંગલ મય આયા ઝોર હીલસે કેહતા થા કે બર્ક, ખાતીશ ભાગ ગઈ હય ચકીન હયકે અફરાસીયામ કોઇ ઝોર બલા લે જેગા ઇસી પ્રીક મંચ થા કે હો તીન સાહેર કો દેખા કે એક નવ જવાનકો ગીરફતાર કીએ લીએ બતે હંચ ઉમરૂને ખીયાલ કીયા કે ઇસ મુજરીમ કો શાયદ રેહા કરો શાયદ એહસાન મંચ હોકર તુમહારા શરિક હો આસારે અઝમત ઉસકે ચેહરે સે અહીર હંચ ચકીન હય કે કોઇ સાહેર નામી હય ચેહ ખીયાલ કરકે એક ગાર મંચ પહાડકી ઠયર કર દોબામા કે સાત રંગ હમબદમ બદલતા હય નીકાલ કર પેહના ઝોર લકરી કે દસ સર અપની સુરત છુપા કર લગાએ ઝોર કઇ હાથ બનાકર લટકાએ સરૂ' મંચ કઈ કઈ મુંહ થે કે હર મુંહસે અબાને' મીસ્લે સાંપ કે બાહર નીકલતી હંચ ઝોર ચેહ માલુમ હોતા થા કે હર બાલ બાલસે આગ બરસ્તી હય જખ ઇસ સુરતસે તઇયાર હો ચુકા સુદેહ મોહરા લેકર બખયા ઉસ મોહરે કી સદા સે દેવ નાચને લગતા હય સાહેર બે રઅદ બહુ કો લીએ બતે થે વોહ મોહરે કી સદા સુનકર પાગલ હો ગએ ઝોર ખોફનાક હોકર દેખને લગે કે સામને સે ઉમરૂ અહીર હુવા ઉનહુને દેખા કે એક શખ્સ ડરાવની સુરત દસ સરવાલા કે ઊસકે ઊસ્મ સે આગ નીકલતી હય વોહ બમા કલી સુખે કલી નીલા કલી કાલા કલી શખઝ ઝોર કલી ઝર્દ વગયરા હોતા હય હમારી તરફ આતા હય ચેહ સબ સાહેર મારે ખોફ કે સીજદે મંચ ગીર પડે ઝોર ઉમરૂ પુકારા કે મનમ ઇઝરાઇલ યાને મલેકલ મોત ખુદાવંદે લેકો વોહ સાહેર સદા સુનકર થર થર કાંપને લગે ઝોર પુછા કે આપ કયુ' તશરીફ લાએ હંચ ઉમરૂને કહા તુમ ઇસ ગુનેહગાર કો કતલ કરને લીએ બતે હો મંચ ઇસકી રૂહ ખીચને આયા હુ' ઝોર તુમહારી બી ઉર્મ તમામ હો ચુકી હય અકરીબ તુમ સબકી લી રૂહ કખઝ કફંગા ઇન સાહેરને ખોહત મીજત સે અરઝ કીયા કે અય મલે કલ મોત ખુદાવંદે કોઇ તદબીર અયસી બતલાઇ એકે હમ અલી ન મરે' ઝોર કુછ ઝમાને તક તો ઝીંદા રહે' ઉમરૂને કહા કુછ બયરાત કરો શાયદ ખુદાવંદકો કુછ રહેમ આએ ઉનહુને બે કુછ માલો જવાહીર અપને પાસ રખતે થે વોહ સબ ઉમરૂ કે હવાલે કીયા ઉમરૂ ને એક સયખ નીકાલ કર ઉનહે' દીયાં કે ઇસકી એક એક

કાશ ખાવ ઉમર બડહ જાયગી ઉન સખને સચખ લેકર ખાયા એક લેહ મે' મંચ બેહોશીને તાસીર કી કહા અય મલેકલ મોત હમારા જી સન સન સનાતા હય ઉમરૂ ને કહા ઉમર બડતી હય રથે' ખી'ચતી' હોંગી' ગરઝ કે દમ ભર મંચ વોહ સખ બેહોશ હુવે ઉમરૂને ખંજર લેકર સખકે સર બુઢા કીએ ગલ ગલા ચોર શોર બરખા હુવા રઅદ બહુ જો ગુંગા હો ગયા થા ઉનકે મરને સે બોલને લગા ચોર જખ શોઅલે આતીશ ચોર શોર ખીરૂંકા હૈ હુવા રઅદને ઉમરૂકો ધુરના શુરૂ કીયા ઉમરૂ ને કહા મંચને તેરી જાન બચાઈ હય રઅદને કહા આપકા નામ કયા હય કહા ફરીશ તએ કુદરત રઅદને કહા અય મલકે કુદરત મુએ ધન સાહેરૂને ગફલત મંચ ગીરફતાર કર લીયા વરના મંચ ફરઝંદ બર્ક મેહશાર કા હુ' બજોર સેહેર મંચ ગરક હોકર હુશમનકે બરાબર નીકલતા હુ' ચોર મીસ્ત્રે રઅદકે અયસી ચીખ મારતા હુ' કે સાહેરકા સર ફટ જાતા હય ચોર જો બડા ઝબરદસ્ત સાહેર હોતા હય અગર ઉસકા સર નહીં ફટતા તો બેહોશ હો જાતા હય માં મેરી ઉપરસે ખીજલીકી તરહ ગીરતી હય ઉસકો દો દુકડે કરતી હય લેહાઝા હમ દોતુંકો અફરાસીયાબ ને બેકરે મુકાબલા મેહરૂખા લે જા હય જાકર સખકા હમ ખાતેમા કર દેગે' જખ ઉમરૂને ચેહ માજરા સુના દીલસે ખીયાલ કીયા ખુબ હુવા જો તુમ ઇસકો મીલ ગચે વરના બડી મુસીબત બડતી અબ ઇસે લી હીલાક કરો ઉમરૂ કો ચેહ શીક હુઇ થી કે ચકાયક અથ પચઢા હુવા ચોર બર્ક મેહશાર અપને ફરઝંદ કો હુડતી હુઇ બડે જોશો ખરોશસે કરીબ આકર પોંહચી કીસ લીએ કે જખ ઇસને રઅદ કો અપને મુકામ પર ન પાયા ખીયાલ કીયા કે લથકરે હરીફ કરીબ હય અયસાનહો કે કોઇ અઇચાર ઉસે માર ડાલે અલ હાસીલ જખ ઉમરૂને બર્ક મેહશાર કી આમદ દેખી ગલીમ ચોડ કર ગાયબ હો ગયા રઅદકો ચકીન પુરા હો ગયા કે ચેહ મલકે કુદરત ખુઢાવંદ થા ચોર ઉધર બર્ક મેહશાર અપને બેટે કો પેહજાન કર ઝમીન પર ઉતરી ચોર ચોરત બનકર ફરઝંદ કો ગલેસે લગાયા સાહેરૂંકી લાથે' પડી હુઇ દેખ કર હાલ પુછા કે ઇનહો' કીસને હીલાક કીયા રઅદને સખ કયશીયત અપની ગીરફતારી કી ચોર આના મલકે કુદરત કા બચાન કીયા ચોર કહા અબી અબી વોહ ચહાં બડે થે આપ આતે દેખ કર ચલે ગચે બર્ક મેહશારને કહા વોહ બડા કમનસીબ થા જો ચલા ગયા અગર મેરે સામને આતા તો દામને મકસદ ગોઢરે ઉમ્મેદ સે ભર દેતી રઅદને કહા વોહ ફરીશત એ કુદરત હય ચોર ચકાયક બડે બડે ગાયબ હો ગચે શાયદ અબી ચહાં તશરીફ રખતે હોં મંચ પુકારતા હુ' ચેહ કેહ કર પુકારા કે અગર આપ ચહાં હોં તો હમ પર કરમ ફરમાઈએ ઉમરૂને ચેહ સઢા સુનકર ગલીમ ઉતારી ચોર ઝાહીર હુવા કે બર્ક મેહશાર ને તમામ આજગી સે ઝુકકર તસલીમ કી ચોર અરઝ કીયા કે આપ હમારે મોહ સીન હય હમારે લડકે કો આપકી વજેહ સે ખુઢાવંદ સામરીને ઝીંઢા ફરમાયા આહીએ કે મેરે ગરીબ ખાને પર હુઝુર કદમ રંજ

ફરમાએ જહાં મેરા સુકામ હય વહાં ચલે' નો કુછ સુજસે હો સકેગા આપકી ખીદ મત કડંગી ઉમરૂને કહા કયા સુઝાયકા હય બર્ક મેહશરને કુછ પકા કે તખ્ત આ-સમાન સે ઉડતા હુવા આયા ઉસ પર ઉમરૂ ઓર રઅદ કો સવાર કીયા ઓર બર્ક મેહશર ઉસી તરફ ચમકતી હુધ સાથ ચલી ઓર ચહાં કે અપને ખારગાહ તક લાઈ ઉમરૂ બાગે પુર બહાર મંચ ઉતરા દેખા ઇસ જગેહ હરસીમત હરખત મેવાહાર લગે હંચ શબ્દ પુલકલે હંચ.

અખયત.

અમીકા કડંગ કયા મંચ વાંકી બયાં-કે સંદલકા એક પાર ચાયા અંચાં

બની સજે મરમર સે નો પડ કી નેહેર-ગઇ ચાર સીમત ઉસને પાની કી લેહેર કરી નેસે ગીરહ ઉસકે સેવ સહી-કુછ એક દુર થે ઉસે સયબોબેહી

ચમન સે બરા બાગ ગુલસે ચમન-કહી' નર ગીસો ગુલ કંહી' ચા સમન.

બાગ મંચ કસરે આલીશાન બના હય ઉસ મંચ હરએક ચીઝ નાચાબે ઝમાના હય ઉમરૂકો બર્કમેહશરને મસનદપર ખીઠાયા કીશતીયાં જવાહીરકો હાઝીર કી' ઓર અરઝ કરને લગી કે હુઝુરકે લાયક નહીં' હંચ લેકીન બરાએ કરમ ઇનહેં કુબુલ ફર-માઈએ ઓર સચ બતલાઇએ કે આપકા નામ કયા હય ઉમરૂને કહા બતલા ચુકા હું કે મેરા નામ ફરીશતએ કુદરત હય શીર પુછના બેકાર હય ચેહ સુનકર બર્કમેહ-શરને સંદુકયા અપના મંગાઝર વરકે જમશેદી નીકલે ઓર ઉન મંચ દેખા કે ચેહ શખ્સ ફરીશતએ કુદરત હય ચા કેઇ ઓર હય ઉસ વરક મંચ નીકલા કે ચેહ ઉમરૂ અઇયાર હય મેહરૂખકા તરફ દાર હય ઇસને તેરે બેટેકી બાન બચાનેકો ચેહ સુરત બનાઇ હય કુછ દેકર ઇસે રૂબસત કરદે વરનાકુછ કુતુર કરેગા ઓર અગર બન પડે તો મારગલકે ચેહ મકકાર હય ચેહ હાલ દેખકર બર્કમેહશરને ગઝબકી નીગાહસે ઘુરા ઉમરૂને કહા અબ તેરી બી શામત આઇ હય નો તુ ધુરતી હય મંચને તેરે સાથ કયા ખુરાઇ કી હય મીસલ મશહુર હય કે નેકી બરખાહ ગુનાહ લાઝીમ બર્કમેહશરને જવાબ દીયા કે મીસરઅ—જીસકો સમજે થે મસીહા વોહીલાકુ નીકલા-તેરા નામ ઉમરૂ હય ખુબ ઇસ વકત યાદ આયા કે-સાફ ધોકા દે રહે' હંચ સુજકો બાઝી ગર ખુલા-ખુજે ફરેબ મંચ તુને લીયા હય હુથમને શેહેનશાહ અબ કેહ કે તેરા કયા હાલ કડંગ ઉમરૂને કહા દીવાની હય ચેહ કેહકે બચ ગઈ અબ ઇસ વકત નો તુજસે હો સકે કુસુર કરને મંચ કેતાહી નકર બર્કમેહશરને કહા તુને સુજ પર એહસાન કીયા હય કયા તેરે સાથ બલી કડંગ સુજસે ચેહ ઝરો જવાહીર નો તેરે સામને હંચ લેલે ઓર ચલાબા ઉમરૂને કહા ચલે બંચગે' તો કયા તેરે ચહાં રેહને આએ હંચ ચહાં તો ઉમરૂસે બાતે' હો રહીંથી' લેકીન ઉધર અફચુસીયાબને કીતાબે સામરી દેખી કે બર્કમેહશર પર કયા ગુઝરી કીતાબ મંચ નીકલા કે બર્કમેહશરને અપને તખ્તપર ઉમરૂકો ખીઠલાયા હય ઓર ઝર જવાહીર પેશ કીયા હય બાતે' કર રહી હય ચેહ મા-

હુમ કરતેહી આગ હો ગયા ઝોર મ.ખમુર સુખ ચશમ ઉસકી માથુકા બેહેન ખુમારકી નાજો અઢાસે પાસ બયઠી થી વાઝેઅ હોકે ખુમાર ઝોર મ.ખમુર મી-સલે બહારકે માથુકાએ અફરાસીયાબ હંચ લેકીન ઇન દોતુને લી ખોફ મલકા હયરતસે વસ્લ મંજુર નહીં કીયા હય ઝોર સાહેરા બે બઢલ હંચ ગરઝકે મ.ખમુરસે અફરાસીયાબને ગુસ્સે મંચ હુકમ કીયા કે મલકા બર્કમેહશર કરીબ લશકરે મેહ-રૂખ એક બાગ મંચ ઉમરૂકો લીએ ખાતે કર રહી હય તુમ બાકર ઉમરૂકો ગીરફતાર કર લાવ ઝોર અગર બર્કમેહશર કુછ બોલે તો ઉસે લી સજા દેના મ.ખમુર ચેહ હુકમ પાકર સેહેર કરકે ઉડી ઝોર બોહત જલદી બર્કમેહશરકે પાસ પોંહચી ઉસને બધી તા-ઝીમ વ તવાઝે કરકે ઉસે બીઠાયા લેકીન મ.ખમુરને ડાંટા કે અચ બર્કમેહશર દુશ-મનકો તુમને લાકર મુકામે ઇજઝત પર બીઠાયા હય શેહેનશાહકો ગુસ્સા આયા હય બયરચત ઇસ મંચ હંચ કે ઉમરૂકો ગીરફતાર કરકે લે જાને દો વરના આફત આચગી જાન-પર બન બચગી બર્કમેહશરને કહા અચ બેહન ઉમરૂકે મેરે લડકેકી જાન બચાઈ હય ચેહ મેરે દીનો ઇમાંસે દુર હય કે ઇસે ઇસ્કી વકત કીસી આફત મંચ મુખતીલા કરૂં મ.ખમુરને કહા બી બયઠી રહો અફરાસીયાબકો દેખો કે ઇસ વકત ધર્મ દીન સબ તાક મંચ રખો કયું નાહક અપને તઇ બરબાદ કરોગી તુમ અગર ઇસકી નીસબત જાન લી ખોવગી મગર મંચ હુકમ અદુલી શેહેનશાહકી ન કરૂંગી ઇસ સુવેકો ગીરફતાર કરકે લે જાઉંગી ઉસ વકત કે બર્કમેહશર ઝોર મ.ખમુરસે તકરાર હોતી થી, ઉમરૂકે કાબુ પાકર ઉસી શીશેસે જો કે હોશીયારસે પાયા થા પાની લેકર એક છીંટા મ.ખમુર કે મુંહ પર મારા કે બેહોશ હોકર ગીરી ઝોર ઉમરૂ ખંજર ખીંચકર દોડા મગર ફીલફેર પંખ પંચદા હુવા ઝોર મ.ખમુરકો ઉઠા લે ગયા બર્કમેહશરને કહા અચ ઉમરૂ અબ તુમ ચહાંસે જલ્દ ચલે જાવ ઝોર મંચ લી તીલસ્સમ મંચ કહી બાકર છુપુગી અફરાસીયાબ અબ દુશમન હો ગયા જહાં પાએગા સુઝે માર કાલેગા તુમને ગઝબ ફીયા જો મ.ખમુર પર દસ્ત અંદાઝી કી ઉમરૂકે કહા અચ બર્કમેહશર-દુશમન અગર કવી તો નીગેહ બાંકની તરઅસ્ત-ઝોર કહી બાકર પોશીદાહોઝે મેરે સાથ લશકરે મેહરૂખ મંચ ચલો ઝોર ખાઆરામ તમામ બસર કરો તુમને આજ તક દેખા કે જો હમારે સાથ રહે ઝીદા ઝોર સાલીમ આબરૂકે સાથ મોબુદ હંચ ઝોર ઇનશાઅલ્લાહ ચંદરોઝ મંચ તીલસ્સમ ફતેહ હોગા હમારે શરીક જો હંચ ફીર ઉનકે મરતબે પેશ સાહબકરાં દેખના ઝોર ફીર અગર તુમહારે દેખતે અફરાસીયાબ હાથસે હમ મગલુબ બી હોએગે જબ લી ચેહ ખીયાલ કર લો જો તુમહારા હાલ હોગા વોહી હમારા હાલ હોગા આજે તુમ જાનો જો મેરે નઝદીક અચ્છા થા વોહ બતલા દીયા બર્કમેહશરને કહા ખુવાજા સચ કેહતે હો ચલો હમ તુમહારે શરીક હુવે ભાગને ઝોર છુપનેસે ચેહી બેહતર હય કે લડ બીડ કર અપની જાન દેઈ ઝોર હોસલા દીલકા નીકાલ લે ખચર બીસમીલ્લાહ ચેહ કેહકર ઉઠ બડી હુઇ લશકરકો હુકમ દીયા કે ન.ક.કારા

કુચકે બળે બ મુજબ હુકમ તબલ સફરકા બળ ખયમા ડેરા લદા બર્કમેહશર તખત પર સવાર હુધ ઉમરૂકો બરાબર બીઠા લીધા ચોર રઅઢકો હમરાહ લેકર તરફ લશ-કરે મેહરૂખ બડે કરશે ફરસે ચલી લેકીન યહાં મ.ખસુર જબ હોશીયાર હુધ ચોર ચરખ કીયા કે મંચ બર્કમેહશરસે ઇતાબો ખીતાબ કર રહી થી' કે ઉમરૂને છી'ટા પા-નીકા મારા બેહોશ ચોકદમ મંચ હો ગઇ અફરાસીયાબને ચેહ હાલ સુનકર કીતાબ સામસી કેખી માલુમ હુવા શીશા આબે સેહેરશે ઇસે બી ઉમરૂને બેહોશ કીયા થા ચોર અબ બર્કમેહશર થરીક ઉસ્કી હોકર તરફ લશકરે મેહરૂખ કે ગઇ ચેહ માલુમ કરકે ફરતકલી ચોક પુલ્લા પચદા હુવા ઉસકો હુકમ દીયા કે બર્કલામેઅકો બુલા લા પુલ્લેને બાકર ઉસકો ખબર દી બર્કલામેઅ હાઝીર હુધ અફરાસીયાબને કહા તુમ બબ બર્કમેહશર બાતી હય ઉસે ગીરફતાર કરો કે વો લશકરે મેહરૂખકી તરફ બની હય ચોર લશકરે મેહરૂખકો બરબાદ કરદો બર્કલામેઅ બડે થાનો શોકતસે એક લાખ સાહેર અપને હમરાહ લેકર ચમકતી હુધ રવાના હુધ ચોર અરનાએ રાહ મંચ ઉસને ખીચાલ કીયા કે બર્કમેહશર લશકરે મેહરૂખ તો બાતી હય શીર અસનાએ રાહ મંચ રોકના બેકાર હય ઇસકો વહી' મએ ઉનકે રફીકુ'કે ગીરફતાર કરો ઉસ મંચ દોહરી મેહનત બી ન પડેગી ચોર નામવરી બી ઝીયાદા હય ચેહ સોચ કર ઉસી સીચત ચલી ચોર બોહત જલદી રાહત્ય કરકે કરીબ લશકરે હયરત પોંહચી હયરતને ઇસત-કબાલ' કરાયા બારગાહ અસ્તાદા હુધ લશકર ઉતરા બર્કલામેઅ બારગાહ મંચ દીન/લાર બોફસે અઈયાડ' કે ખીજલી બની રહી જબ થોઠા દીન બાકી રહા ચોર મશાએલે' બઝમ બરફ' મંચ ચુલ હોને લગી જબ બર્ક લામેઅ બારગાહ મંચ ઝાહીર હુધ ચોર હુકમ દીયા કે તબલ જંગ બળે હુકમ મીલતે હી નકકારા એ જંગી પર ચોપ પડી થહલકા લશકર મંચ પડ ગયા તાએરાને સેહેરને બકર મેહરૂખ સે ચરખ હાલ કીયા યહાં બી નફીરે સેહેર બજા અબ તઇયારી અસબાએ જંગ દોલુ' તરફ શુરૂ' હુધ કે.

નઝમ.

બેથે ઉસ બપે શાયાને અયાલત-લગે કરને વોહ તદખીરે શુબઅત

કીએ તઇયાર વોહ હર એકને નારંગ-કે પોહચે ઉસે દુશમનકો બોહત રંગ

હર એકથે અપને ફન મંચ અયસે કામીલ-કે સેહરે સામસી કરતે થે બાતીલ

મઆ ઝલ્લાહ બ વો હોએ' ગઝબ નાક-નઝર આએ ફલક બી એક કર્ફાક.

ચાર પેહેર રાત ચેહી હંગામા બરપા રહા આફતાબ છુપ ગયા દીન નીકલ આયા ચોર બર્ક લામેઅ અજ સેહેર મંચ ચમકતી હુધ એક લાખ સાહેર હમરાહ લીએ ચોર હયરત બંગલે મીના નીગારેન મંચ સવાર બજમીઅતે બેશુમાર વારીદ ફશતે જંગ મંચ હુધ ઇસ તરફ મેહરૂખ ચોર બહાર વગથરા ફેજ લેકર આઇ હર તરફ બાજેકી સહા થી સાહેર કે ગોલ મયદાન મંચ ચલે આતેથે એક હંગામા શોર

શરથા અગ્ર સેહેર ખર સાકર ખીજલીયાં ગીરા કર સેહસકો પાકો સાફ કીયા ફીર નહી-
ખુને નીકલ કર બહાદર કા હોસલા બડાયા.

નઝમ.

શુભઓ ચલો લડને વાલો બડહો—ઝમાને મંથ કુછ નામ પચઢા કરો
નહારા હય બાકી ન કાઉસ હય—ન શુદ ઝર ન બયઝન ન થાં તુસ હય
ન શકલ ન બરઝુ ન શકાવા હય—ફરીદુ કહા હય કહાં કાવા હય
જહાં મંથ શુભઅત સે હય નામ નેક—વોહી મીંઢા હય છુરસે હો કામ નેક.

હાં અથ નામહારો અથ મયદાન સે સુર્ખરૂ હોકર ફીરના બાપ દાદા કે નામકી
શર્મ રખના જળ નકીબ કનારે હુવે બર્ક લામેઅ મયદાન મંથ આકર તડપને લગી
ઘોર બે સાહેર મેહરૂખ કી તરફસે નીકલા બર્ક લામેઅ ચમક કર ગીરી ઘોર ઉસકે
દો દુકડે હુવે ઘોર પ્રીર વોહ હવા પર ખીજલી કી તરફ ચમકને લગી સમકી નઝર
ખીરા થી કુછ ચમકકે સીવા દીખાઇ ન હેતા થા આખીર પરા બંદ બધા અબ કોઈ
સુકાખીલ હોને કોન ગયા ઉસ વકત બર્ક લામેઅ સફે લશકર પર આ ગીરી હઝાર
હા કે જલાયા ઘોર હીલાક કીયા સાહેરાને નામી રહે સેહેર પડને લગે ઘોર સારી
ફાજ મંથ ભગદડ પડ ગઇ ઉસ વકત મેહરૂખને તાજ ઉતાર કર બદરગાહે કીબરીયા
મંથ મોહતાજ હોકર દુઆ કીયા.

નઝમ.

થા ફાતેમા ખીનતે મુસ્તુફા મહદે—પે મઝહરે ઝાતે કીબ રીયા મહદે

ખર કર્દ બલા કમ અસ્ત ઇં ગુરબ એ ફાજ—અથ ઝવજએ ઝયગમે ખુદા મહદે
તીરે દુઆ હદદે ઇન્જાત પર પોંડ્યા ઘેર અગ્ર સેહસાએ નસુદાર હુવા ઉસ અગ્ર
મંથ નીશાન પર છમકા અગ્ર ઉડતા હુવા નઝર આયા હઝાર હા સાહેર અઝઢ હુ પર
સવાર તખ્ત પર બર્ક મેહશાર મએ ઉમરૂ કે બડી રોનકસે આઈ ખુલાસા કલામ
બર્ક મેહશારને એક તરફ પરા જમાયા ઘોર બર્ક મેહશાર નારા કરકે ખીજલી બન
કર લશકર પર બર્ક લામેઅ કે બ ગીરી હઝાર કો ઉસને બે બાન કીયા મેહ મા-
જરા દેખ કર બર્ક લામેઅ દુશમન પર ગીરના મોકુફ કીયા પ્રીરી ઘોર બર્ક મેહશાર
સે બાકર લેપટ ગઇ અબતો દો ખીજ લીયા હવા પર પેંચતાબ ખાતી નઝર આતી
થી ઘોર સીવાએ ખીજલીકી તડપકે કોઈ મયદાન મંથ દીખાઇ ન હેતાથા હર બાર
સદા યા સામરી યા જમશેદ કી સાહેર સુનાતે થે ડકે પર ચોખ પહતી થી ગલ ગલા
બરપા થા કે શોર મેહશાર બી અથસાહી હો ગા રઅદ બદુ તખ્ત પરસે કુદ કર
બઝોર સેહેર ઝમીન મંથ ગરક હુવા ઘોર બર્ક મેહશાર શુધી હુઇ બર્ક લામેઅ સે
ઝમીન પર ગીરી અબ દોનુ ખીજલીયાં ઝમીન પર લોટને લગી ઉસ વકત ઝમીન ફટ
ગઇ ઘોર રઅદ બદુને સર નીકલા જહાં બર્ક લાઅમા લોટ રહી થી વહી રઅદ
નીકલા ઘોર ઇંસ તરફ કી ચીખ મારી કે જયસે હઝાર હઝાર ખીજલીયાં એક બાર

ગીરી' બર્ક લામેચ સાહેરા ઝબરેદસ્ત થી વરના સરફ્ટ જતા લેકીન બેહોશ હો ગઈ જોર બર્ક મેહશર ચમક કર ઉઘી વહાંસે ગડ ગડા કર ચાહતી થી કે બર્ક લામેચ પર ગીરે લેકીન ઉસકો બી એક પંખા ઉઠા લે ગયા ઉસકે લશકર મંચ રચાદ ને નીકલ કર શીર ચી.ખ મારી કે બોહત સાહેર કે સર ફટ ગયો જોર બોહત સે બેહોશ હુવે ઉસ વકત બર્ક મેહશર ચમકકર ગીરને લગી છુસ પર ગીરી હો હુકડે હુવા ફાજ બર્ક લામેચ પસેપા હુધ ચેહ માજરા દેખ કર હચરતને અપને સરદાર કે હુકમ દીયા કે રોકો ઉસકો ઉધર મેહરૂખ આગે ખઝડી લશકરે હચરત જોર મેહરૂખ આપસ મંચ મીલ ગયો સેહેર ચલને લગા લેકીન રચાદ દમખદમ ઝમીન સે નીકલ કર ચીખતા થા જોર બર્ક મેહશર ગીર રહીથી એક થેહેલકા અઝીમ બરપા હુવા થા નારજ જોર તરજ ચલતા થા કીસી તરફસે બહારને આલમે બહાર ઝાહીર કરકે સાહેર કે દીવાના બનાયા થા કીસી તરફ સુખમુને કાકુલ ખોલ કર સીતારા ગીરાયા થા કહી નાફરમાનને આફત બરપા કીથી કીસી જા શકીલને લાશ પર લાશ ગીરાઈથી હચરતને ચેહ આફત દેખ કર તખલ અમાન બજવાયા જોર આપ આસમાન કી તરફ ઉઠ ગઈ વહાંસે સેહેર કીયા કે દરયાએ આતીશ બેશ મારકર આયા અસમાનકી તરફસે આઝ બરસને લગી મેહરૂખને બી તખલ આશાયશ બજવાયા હચરતને દરયાકો ઠંડા કીયા જોર લશકર લેકર ફીરી મેહરૂખબી દાખીલે બારગાહ હુધ બર્કમેહશર જોર રચાદ બહુને આંકર નઝર દી સબસે મીલે મેહરૂખને ખીલ અતે ફાખરા ધનાયત કીયા જોર રચાદકો અપને ગલેસે નવ લાખ રૂપય કી કીમતકા હાર ઉતાર કર પીનહાયા જોહાંએ અફસરી દીયા જશન કર નેકી તઈયારી હુધ દોતુકી દાવતકી નાય હોને લગા શરાબકા ખ્યાલા ગરદીશ મંચ આયા અબ ચહાં તો ચેહ હંગામા અચશો નીશાત હય કે.

અચત.

સમ દે કલમકી મંચ ફેરંધનાં—હસીનાકી આગે લીખું દાસ્તાં લશકરે લક.૧ મંચ અલમશાહ મેહસુર હોકર આગે હંચ હસીના બહુકે આશીક હંચ જોર અખતીયારકકે મસવરેસે હસીનાને તખલ બખનેકા હુકમ દીયા થા ગર-બકે એક શાઝ નઈચરે આઝુમ રોનકઅફરોઝ કાશાનાએ મગરીબ હુવા.

નઝમ.

શામ તીરા હુધ બે મુશક ફીશાં—તુર ઝુલમત મંચ હો ગયા પીનહાં રાન જંગલ મંચ ખોલતી સનસન—ખડે હોતે થે છુસ્સે મુએ બદન હોશ રસ્તમ કે બી કરે પરવાઝ—હરતરફ સાંધ સાજેંકી આવાઝ લશકર મંચ લક.૧કે બનામે અલમશાહ તખલ રઝમ પર મોખ પડી હરકાફને ચેહ ખબર સમએ હુમાયુને શાહ નીરફ નીશાં બાદશાહે લશકરે ઇસલામ મંચ પોંહ-આઈ શેહેનશાહ સ્થાપા પીન ફેઝબાદને નકકરાએ રઝમી બજવાયા દીલાવર જોર બ-

હાહુર સામાને જંગ કરને લગે અસલાહ ખાને ખુલ ગએ હથીયાર પસંદ કરકે નીકલે હરએકને એમ તન ફરમાએ મરકબકે મીન ઓર લખમ કે હુસ્ત કીયા ચાર પેહર રાત બી યહી મશગલા રહા જીસ વકતકે સુબેહ હુધ શાહે ઇસલામ બોહત સવેરે અયશ મેહેલસે નીકલે સરહારકા મુજરા વ સલામ હુવા હઝરત જમખાહ થોડે સીયા કેતાસ પર સવાર હોકર તખ્તપર તાજકો રખકે સાથ તમામ લશકરકો લેકર મયદાન કતાલમંચ આએ ઇસ તરફકો લોકો સાથ અલમશાહ ઓર હસીનાકે મીસ્લે બલાકે નાઝીલ હુવે તખ્ત લોકોકે બરાબર મરકબ પરી પચકર પર અલમશાહ સવાર થે ઉનકે પસે પુશત કુલ સાલારે સરહાર થે હસીના બડી આફતાબકા ટુકડા બનકર આઇથી સેહેરસે સુરત અપની એબા બનાઇથી અલહાસીલ મયદાનકો હુસ્ત કીયા પસ્તકો હમવાર બનાયા બલંદકો ખોદ ડાલા કીર સહે જમાઇ બાદ સહે આરાઇ કે અલમશાહને ઇબજતે હર્થ લેકર થોડા ઉડાયા ઓર મયદાન નખર્દમંચ પોંડયકર બહાદરાને ઇસલામકો લશ્કારા કે તુમ મંચસે જીસે હોસ્તા મેરે સાથ જંગ કા હો. થોહ આકર મુકાબલા કરે લશકરે ઇસલામ સખ ઇસ આવાઝકો સુનકર રોને લગે ઓર કહા હમ અપને શાહઝાદેકો કતલ કરને ન જાએંગે ઉસ વકત દારાએ દોલત આરાએ સવાહે આઝુમ મુલક હીંદુસ્તાન દર રૂકને રકીન લશકરે ઇસલામ દીલોબન સાહબકરોં જાનશીને અમીર યાની લંધોર ખીન સાઅદાનને હાથી અપના આગે બડાયા ઓર બાદશાહે ઇસલામને ઇબજત લી કે મંચ બાકર શાહઝાદેકો સમજાતા હું ઓર શામને આયા અલમશાહને કહા અય હીંદી ફખી ખોર કમ કહેરે તું મુજસે મુકાબલા કરને આયા હય અચ્છા કયા હુનરે રંગ રખતા હય લા હરખા લંધોરને અરઝ કીયા અય શાહઝાદે ઝીવીકાર મેરી કયા મખલ હય જો આપસે મુકાબલા કરૂં આપ આકાઝાદેહં હમ મુલાઝીમ લેકીન હુજુરને એક ઓરત શક્તલ કેહખા બાઝરી સાહેરા ઓર ફાહેશા કે લીએ લશકરસે અપને આપસે લડના અખતીયાર કીયા હય અફસોસ હય કુછ આપકો પાસ ન આયા શાહસે બી ઇનહેરાફ કીયા અલમશાહને યેહ બારે સુનકર ગઝબનાકે હોકર લલકારા કે અય હીંદી તુને આપની માલેકા ઓર અફસરા યાને મેરી નોમોસ ખીવીકો ગાલીયાં દીં રેહતો સહી મંચ તેરા કયા હાલ કરતા હું યેહ કેહકર એક તેગા સરપર લંધોરકે મારા ઉસને બ નાચારી હાયકી થાપી દી કે તેગા ટુટ ગયા ઉસ વકત બંદ હસ્તપર હાથ ડાલ દીયા અલમશાહને ગરેબાંમંચ હાથ ડાલા કશમકશકે ઝોર જો હુવે થોડે ઘુટનુંકે બલ ઝમીનપર બયઠ ગએ દોનું કુદ પડે ઓર બાહમ ગરઘાં આસ્તીને ચડાકર બાહમ લીપટે કુશતી શુરૂ હુધ યેહ માહુમ હોતાથા કે દો હાથી યા હરમ બે મસ્ત સર ટકરા રહે હંચ યેહ માજરા દેખકર હસીનાબદુને સેહેર કીયા કે તાકત લંસોરકી જાતી રહી જયસે માહુમ હુવા હાથ પાઉંકા હમ નીકલ ગયા ઉસ વકત અલમશાહને ચારૂં શાને ચીત કર દીયા ઓર મુશકે બાંધકર લશકરે લોકોકે સીપુરરીફ કીયા લશકરે ઇસલામકે જહાં સરહાર

કચ્છ હંચ વહી લાંબોરકો લી કચ્છ કીયા ઓર અમીરકો અધ્યાર પેહલેહી ગીરક તાર કરકે ગાર મંચ બંધ કર આયા હય અલમશાહકો ચેકતા કોન ચેહ તેગા પક-હકે લશકરે અમીરમંચ આગીરે જો સરદારકે કચ્છસે બચે હંચ નાચાર વો લડને લગે ઓર બાદશાહે ઇસલામને લી ચોડા ઉઠાયા ઓર લોકો લશકર લી ચલા શાહ ઇસલામને નાચારા કીયા કે—

નાચારા.

મનમ શાહ શાહા ફરીદને હથમ—બહારે શુલીસ્તાને કાઉસો જમ

યમત મીર સદ બાઝહે બેહમની—કે અસફ હીયારમ બઝ્યે તની

હો દરયાએ લશકર આપસમંચ મીલકર શમશીર ઝની કરને લગે અસલહેકી ચકા ચાક, ઓર શોર હાએ બુલંદ હુવા ઓર અલમશાહકી રેઆયત લશકરે ઇસલામ કરતે હંચ ચાને ઉનપર ઝખમ નહીં લગાતે હંચ ઓર ઉનહુંને હર એકકો ઝખમી કીયા હય બાદશાહે ઇસલામ લી ઉનકે હાથસે ઝખમી હુવે આખીર લશકરને શીકશત ખાઇ ઓર લોગ બાદશાહ હવાદાર પર ડાલકર ભાગે અધ્યારાને લશકરને બાંબાઝી કરકે નામોસે સાહબકરકો સવાર કર લીયા ઓર એક પહાડપર ચડ ગયે ઓર સબ સરદાર બાદશાહકો લેકર હામને કોહમંચ વારીદ હુવે બચમે ડેરે બારગાહ વગથરા સબ છુટ ગયે અલમશાહને આકર બારગાહે સુલેમાની પર આકર કબ્જા કીયા ઓર જબ કીસીકો જંગ મંચ ન પાયા બારગાહ ઉખડવાકર તબલ બાશ બજવાકર પ્રીરે ઓર કહા કત મંચ કોહપર જહાં લશકરે ઇસલામ છુપા હય બકર હમલા કઢંગા ઓર એકકો લી ઝીંદા ન છોડુંચા અલ ગરઝ લોકો ઝર નીસાર કરતા હુવા સરપર અલમશાહકે દાખીલે બારગાહ હુવા કમર ખોલી જથન હોને લગા. અલમશાહને કહા મંચ બારગાહે સુલેમાની લે આયા હું મેરા નીકાહ હસીનાસે હોબએ અન-કરીબ સર હમઝાકા લી લાઉંગા ઓર ઉધર હસીના લી બગેર શાહઝાદેકે બેકસાર થી ઉસને લી બખતીયારકેસે કહા કે અબ તઅમુલ ન કરો નીકાહ મેરા કરહો બખતીયારકેસે કહા અચ હસીના તુમને જલદી કરકે કામ ખીગાડા ખચર આજ તઇયારી કરો તાકે નીકાહ હો બએ ઓર ઉનકે વસ્લસે તુમ મસફર હો હસીના બાગમંચ આઇ હુકમ આરાયશ વ ઝેબાયશકા અપને સુલાઝીસુકો હુકમ દીયા ઉનહુંને પાની નેહરૂંકા ઝલકાયા દરખતુંકી સર તરાશીકી બારાદરીકો આરાસ્તા કીયા સામાને નીશાત મોહમંચા કર દીયા ઓર બારગાહે સુલેમાનીમંચ વાસ્તે અલમશાહકે બઝમે નીશાતકી તરતીબ દીયા. તાએફે હાઝીર હુવે.

નઝમ.

બારગાહ થી વહાં જો આલીશાં—કીયા બઝમે નીશાતકા સામાં
તખત નવશાહકો કીયા બરપા—ચેનરખ છુસ મંચ લાલ બેશ બહા
બચકે ઉન કુરસીસુપે ગયરતે બદ્—શાહ વ શેરઝાદ ગાને આલી કદ્ર

થે સુગન્ની લીએ સખ અપના સાઝ-એક તરફ સુતરીખાને ખુશ આવાઝ
નગમએ દીલ ફરેખ હોતેથે-મરદો ઝન નાશકેખ હોતેથે

અલમશાહ લેખાસ ફાખરા પેહેન કર સેહરા બાંધકર દુલા બને હુવે તખ્તપર
જલવગર થે બામ મએ અરગવાનીકા હોર ચલતા થા હંગામાએ નીશાત ગર્મ થા ઉનકો
ઇસ મએ મંચ છીડીએ લેકીન લશકરે અમીરકા હાલ સુનીએ કે બાદશાહ હાલતે ઝ-
ખમસે બેહોશ પડે' હંચ જોર ગીર્દ ઉમરાએ સલતનત સખકે સખ ઝખમી હંચ જખ
બાદશાહકો હોશ આતા હય ફરમાતે હંચ મુઝે થોડેકી પીઠપર બાંધકર લશકરે દુશમન
મંચ બને હો કે ઇસ બે ગયરતીસે લડકર મર બાના બેહતર હય ઇસ કઝામસે શાહકે
રોનેસે નામોસ લશકરે-અમાર મંચ બુલંદ હોતા હય લેકીન જખ આંખ
બાદશાહકી ગશસે હો બારા ખુત્રી ફરમાયા કે એક ઉમરકે નહોનેસે ચેહ લશકરે ઇસ-
લામ પર આફત હય બરાએ નામ સબી અઇયાર જમે હંચ લેકીન કીસીસે કુછ નહીં
હો થકતા ચેહ કલમા તાઅના મેહેતર ખીન મેહેતર ચાલાક ખીન ઉમરકો ખુરા
માલમ હુવા જોર દીલસે મશવરા કીયા કે યાતો ચલકર અપની બન દેદે થા ઉસ
કેહબા હસીનાકો માર હાલ ચેહ સોચકર બાનાએ અઇયારી લેકર આરાસ્તા હોકર રવાના
હુવા જોર જખ લશકરે લડે. મંચ પોંહયા ધુમ અલમશાહકી શાદીકી દેખી ખીદ-
મતગારકી સુરત બનકર એક શખસે પુછા કે કીસકી શાદી હય ઉસને સખ માજરા
હસીનાકે નીકાહકા બયાન કીયા જોર કહા હસીના બાગસે બીચાહ કર આયગી ચા-
લાકે બાગકા પતા પુછકર ચલા જોર કરીખ બાગ પોંહય કર સુરત અપની એક
સાહેરકી બનાઇ ટીકે ચંદનકે તમામ છસ્મ પર લગાએ બાલ બાંટકર જટાએ લટકાઈ
ખાક લગાકર સામરી વ જમશેદકી તસવીરે' કોહની તક બાંધી પતમજરી ધોતી બાંધ-
કર એક તખ્તી માથેપર ઇસ તરહસે જડી કે માલુમ હોતા થા ગોયા માથા હીરકા
હય જોર ઉસ તખ્તીપર બોઢાકે સુસાસીએ ખાસ અફરાસીયાખ બહુ હાથ મંચ તર-
સુલ જોર મનકલ આતશી હાથ મંચ લેકર અંદર બાગકે આયા. ઉસને કહા કે આપ
કોન હંચ ઇસને કહા અફરાસીયાખ પાસસે આયા હું લોશુને બકર હસીનાકો
ખબર દી ચેહ જમીલા જલસએ દુલહનસે બાહીર નીકલ આઇ જોર ઇસતકબાલ કીયા
જોર અંદર બારગાહકે લાઇ કહા તશરીફ રખીએ ચાલાકને કહા હમે' બચઠનેકા હુકમ
નહીં ચેહ નામા તુમહે' શેહેનશાહને દીયા હય ઇસકા જવાબ લીખ હો ચેહ કેહકર એક
નામા નીકાલ કર દીયા હસીનાને પડા લીખખા થા કે મરહબા કયા કેહના અય હસીના
બહુ તુમને બડા કામ કીયા કે લશકરે હમઝાકો બરબાદ કીયા હમ બાગે સામરીકી
સચરકો ગએ થે વહાંસે થોડા મેવા લાએ થે હમને સખ મુલાઝીમુંકો તકસીમ કીયા તુમહે
થોડાસા મકકારે બહુકે હાથ લેબ હય ઇસ મેવેકે ખાનેસે ઉર્મ બઝતી હય. કયુ' કે ઇસ
બાગે સામરીકી બડી કરામત હય-તુમહે ચાહીએ ઇસ મેવેકો હમારે સરકો કસમ છસ વકત
મીલે ઉમી વકત ખાના જોર ઉન લોશુકો કે બે તુમહારે સુસાહીએ ખાસ હોં મેવા

ખાતે વક્ત રખ લેના બાકી સખકો હટા દેના યોર અયસા ન હોકે કોઇ નાપાક હો યોર ઉસકા પરજાયા વહાં પર પડ બાએ યોર બે અઢથી હો અખ તુમ લડાઇ યોહત જલ્દ ફતેહ કરકે યહાં આવ તો તુમકો મુલકો માલ યોર ઝીયાદા અતા કીયા બાએ નામા તમામ વસલ્લામ ચેહ મઝમું હસીના પડકર શાહ હુધ યોર સખ કનીઝું સેકહા તુમ બાગકે બાહર બકર હયરો યોર ચંદ કનીઝુંકે અપને પાસ રખ લીયા લેકીન ઉનસે લી કેહ લીયા કે અગર નેહસ હોતો યહાં ન હયરો બાદ ઇસ ઇનતેઝામકે કહા અય મકકાર બહુ લાઇએ મેવા લીજાએ આલાકને કમરસે મેવા યોહત ખુશરંગ યોર યોહતસા તરો તાઝા નીકાલા યોર પલેટે મંગાકર ઉસ મંચ છુતા પેહલે સલામ કીયા ફીર હસીના કો દીયા ઉસને લી સરપર રખ્યા યોર કહા કયા પરવરીશ શેહેનશાહકી હય કે હર હાલ મંચ અપની કનીઝુંકા ખીયાલ રખતે હંચ યોર કયુંકે અપને સરકી કસમ શેહેનશાહને ખાઇ હય કે અમી મેવા ખાના લેહાઝાઅય મકકાર મંચ તુમહારે સામને ખાતી હું તુમ શેહેનશાહસે અરઝ કર દેના ચેહ કેહકર વોહ મેવા કે બેહોશીસે મીલા થા આપ લી ખાયા યોર કનીઝુંકો લી ખીલાયા ખાતેહી બેહોશ સખ હુંધ યોર આલાકને સખકે સર કાટ ડાલે હસીનાકો બી ઝુખક કીયા ઉનકે મરતેહી શોરો ગુલ બરપા હુવા તારીકી છાગઇ સાહીર નીયાં યોર સાહેર બાગકે અંદર દોઢે લેકીન ઉસી તારીકી મંચ આલાકને હીઝુંહયકલ ગલેસે હસીનાકે ઉતાર લી યોર દીવારે બાગ કુકર રવાના હો ગયા યોર સાહેર લી ગભરાકર લાગે હંગામા બપા હુવા અખ કય-ફીયત સુનીએ કે બારગાહે સુલેમાની મંચ અલમશાહ હુલા બને બયઠે થે હસીના કે મરનેસે સેહેર ઉનપરસે ઉતર ગયા યોર લેહમા ભર બેહોશ હો ગયે ફીર બે આંખ ખુલી દેખા મંચ દરબારે લડકા મંચ બયઠા હું યોર વઝેઅ મેરી લડકા પરરતુકે મા-નીંદ હય ચેહ દેખકર ઉનહુંને એહલે દરબારસે પુછા કે મંચ કીસ હાલ મંચ હું ઉન-હુંને કહા આપકી શાદી હય યોર આપને ખુલાવંદકો સીજદા કીયા હય સારા હાલ ઇશક યોર લડના અબ્વલસે આખીરતક સખ ખ્યાનકીયા અલમશાહ ગઝબ નાક હોકર ઉઠા કે અફસોસ કે ઇસ કાફીરને મુજ અયસે મુઝહીદ ગાઝીસે લશકરે ઇસલામકો કતલ કરાયા યોર અપને તર્ધ પુરશીશ કરાયા પસ શમશીર ખીચકર નાઅરા કીયા.

નઝમ.

અલમશાહ રૂમે શહે શીવ યોર—કે બરતખ્ત મઝહુક, અફગંદ શોર
મન આનમકે નાનમ ઝેહર અજમન—નખુશનંદ જુઝ ફસ્તમે પીલતન
બારગાહે લડકામંચ શમશીર ઝની શુર હુધ ગલ ગલા બે હુવા સરદારને ઇસ-
લામ બે કયદ થે ઉન પરસે લી સેહેર બાદ મરને હસીનાકે ઉતર ગયાથા નાઅસાએ
અલમશાહ સુનકર લખોર યોર હાશમ તેગઝન વગયરા કયદ આહન તોડકર
હાથુમંચ હથકડી પકડકે નીકલે યોર દરબાનુંકો મારકર અસલહ લેકર બારગાહકી
તરફ દોઢે અલમશાહ લી લડતે હુવે બાહર આએથે લશકરે લડકા બે બાહેર ઉતરા

હુવાથા ઉસપર ગીરે ફોજ જલદી કમરબંદી કરને લગે લેકીન ઉનહુને હાઝરો કો દમ-ભરમંચ કરલે કીયા એક થલેલકા પડ ગયા ઇસ ઝેરસેમંચ ચાલાકને પહાડપર બકર લશકરે ઇસલામકો ઇસ હાલકી ખબર દી જો સરહારકે ખોહત અખમી નથે વોહ ફોજ તૈયાર કરકે આ ગીરે રાવી કેહતા હય કે અમીર હમઝાકો જો અધ્યાર ગારમંચ ખંદ કર આયાથા બાદ એક રોઝકે વોહ હોશીયાર હુવે ઝોર પથર હટાકર બાહર નીકલે રાહ ભુલકર કોહસ્તાનમંચ ફીરા કીએ હો રોઝકે બાદ એક શખસકો કુછ ફેકર સાથ લીયા ઝોર ઉસ વકત લશકરમંચ પોંહયે કે અલમશાહ ફોજસે લાકડાકી લડ રહેયે કે વેહ જી આકર હમલા આવર હુવે ઝોર ઇસ્મે આઝમ પડા કે સારા સેહેર હસ્તીનાકા કુછ અસર ન કર સકે ઝોર લીડકર તલવાર ચલને લગી સર મીસ્લ કાસા એ ગદાઇકે ઠોકરે' ખાને લગે આખીર લાકડા શીકશત ખાકર કીલ્ચે કોહ અફીકમંચ ચલા ગયા ઝોર સાહેર તરફ તીલસ્મકે ભાગે ઝોર ખોહતસે મારે ગયે અમીરને તમામ દુશમનકા સામાન છુટ લીયા ઝોર બારગાહે સુલેમાની લેકર જહાં પેહલેથી વહાં બરપા કરાઇ લશકર ઉતરા ખાઝરે' ખુલી પહાડ પરસે નામોસ ઝોર સળ લશ-કર દાખીલ હુવે હરએકકી અખમ દોઝી હુઇ ચાલાકને હીઝ હયકલ અમીરકો દી ઉસે ખીલઅત અમીરને દીયા ઇસ તરફ બખતીયારકને સુલેમાનસે ફીર અરઝી લીખવાઇ કે અય અફરાસીયાખ અખ ઝોર કીસીકો બહાર ઇમદાદ અપને ખુદાવંદકો રવાના કરો કીસ લીએ કે હસ્તીનાને ખુદાવંદકી ચેહ ખતાકી કે વોહ પીસરે હમઝાપર આશીક હુઇ લેહાઝા ખુદાવંદને ઉસે ગારત કર દીયા અખ ખુદાવંદ સુન-તઝીર હંચ જલ્દ તામીઝ હુકમ બજા લાના ચેહ લીખકર પહાડપર રખવાકર નક્કરા બજવા દીયા પંજ પયદા હુવા અરઝી ઉઠા લે ગયા અખ હાલ તીલસ્મકા સુનીએ કે પંજ ઉઠાકર બર્કલાઅમેકો પાસ અફરાસીયાખકે ખાગે, સયખમંચ લાયા ઉસને રહે સેહેર કરકે ઉસે હોશીયાર કીયા ઝોર હકીકત હાલ અખાની સુનકર ફર્ત નીદામતસે સર ધુના બર્કલાઅમેકો ઉસકે મુલકકી તરફ રખસત કીયા ઝોર ચાહા કે બર્ક અશ-મકઝનકો ખુલાકર બેહેર સુકાખલા મેહરૂખ રવાના કરૂં ઉસ વકત એક સાહેર અખર-દસ્ત આફતઅહુ નામ મુકરરબે બારગાહ આલી સરહાર ઝી એહતેરામ હાલ પર શાહકે હસ પડા અફરાસીયાખ રંજદા બયડા થા ઉસકો બેજ ખંદઝન હોતે દેખકર બ ગઝબ તમામ ફરમાયા કે અય બે અદબ બજાએ અફસોસ કે હંસતા હય આફ-તઅહુને કહા અય બાદશા મંચ ઉમરૂ ઝોર મેહરૂખકે અકબાલકો દેખકર હંસતા હું કે કયસે કયસે સુલાઝીમ ઝોર જાનીસાર સામરી વ જમસેદકે ચાદગાર ઉન લોથુકે હાથસે ઝીલ્લત ઉઠાતે હંચ ઝોર ભાગ ભાગ આતે હંચ હકીકત તો ચેહ હય કે ઉમરૂપર ફતેહ ચાખ હોના સુશકીલ હય અફરાસીયાખ ચેહ કલમે સુનકર અખ હો ગયા ઝોર કહા અય બદશીયર નાપાક દુર હો આજસે દરબારમંચ ન આના તું શોકત દુશમનકી બયાન કરકે મેરે એહલે દરબારકી દીલ શેકની કરતા હય બહાએ

ખીલાફ કદમ ધરતા હય આફત સાહેર બકા ઝખરદસ્ત હય ઇસકો સુખન શાહકી તાબ ન આઈ ઐર કેહને લગા અય અફરાસીયાબ ઇસી ગુરૂર ઐર નખવનસે સામરીને તુજપર ચેહ બલા નાઝીલ કી હય બયત—ગુરૂર જીસને કીયા મોરદે ઇતાબ હુવા—મોઅલ્લમુલ મલકુત આજતક ખરાબ રહા ઇન ઝીલ્લતુંકો બી ઉકાકર તું બાઝ નહીં આતા મંય સચ કેહતા હું કે ઉમરૂકો તું કતલ ન કર સકેગા બલકે દીન બી ઉસકા મુઝે સચ્ચા માલુમ હોતા હય અફરાસીયાબને કહા માલુમ હુવા કે તું બી ઉમરૂકા શરીફ હય જબી ઉસકી તરફ દારી કરતા હય ખયર ઇસ બદ ઝખાનીકા મઝા અબી તુઝકો ચખાતા હું દેખુંકે ઉમરૂ તુઝે કયુંકર બચાતા હય ચેહ કેહકર અપને મુશ્કીમુંકે હઝાર સાહેર ઉસ વકત હાઝીર થે હુકમ દીયા કે ઇસ આલીમ કે ગીરફતાર કરે સાહેર આફતકો કયદ કરને ઉઠે ઉસને બી આહા કે સહેર કર લેકીન ચેહ તનહાથા વોહ બોહત થે કુછ બક્ષ ન ચકા ઐર સાહેરને ફોરન કયદ કર લીયા અફરાસીયાબને હુકમ દીયા કે દરયાએ ખુરવાંકે પાર ઇસે લે જાવ ઐર મુ'બદેનુરકે સામને તીલસ્મે ઝાહીરમંય જો મયદાન બકા હય વહાં લકઝયુંકા ઢેર કરકે ઇસે સામને લશકરે મેહરૂખકે જલાહો કે વોબી ઇસકા હાલ ખરાબ દેખે ઐર વહાં તક અધ્યાર વગયરા સખ આ સકતે હંય દેખું કે ઇસકો કયુંકર છુકા લે જાતે હંય આજ શખ ભર ચેહ તીરા રોઝગાર કયદ રહે કલ મુબહકો—માંખ દોલત બી મુ'બદેનુરપર જીધર મેહરૂખકા લશકર દીખાઈ દેતા હય ઉસ તરફકે કમરેમંય આકર બયકેગે ઐર જલનેકે ઉસકી સયર ઐર હસરત ઉનકે મદદગારૂકી દેખેગે ચેહ હુકમ સુનકર કઈ હઝાર સાહેર આફતકો કયદ કરકે હીક્ષાઝતસે લે ચલે તમામ તીલસ્સમ ખાતીનમંય ગલગલા પડ ગયા ઐર આફતકે ઘરમંય બી ચેહ ખખર પોંહચી બીવી ઉસકી મલકા હીલાલ સેહેર અફગન બદુ સાથ કઇસો કનીઝાં ખુશ જમાલકે રૈતી પીટતી ચલી કે દીદાર આખરી અપને શોહરકા દેખ હું ઐર જીતને દોસ્ત ઐર મુલાઝીમ આફતકે હંય વોહ સખ રોતે હુવે પરેશાન હાલ રવાના હુવા લેકીન ખોફ શાહસે કોઈ પાસ નહીં જા સકતા બલકે સખ દુર દુર ચલે આતે હંય જીસ વકત વોહ કયદ હોકર દરયાસે પાર ઉતરા તીલસ્સમે ઝાહીર મંય બી ગલગલા પડ ગયા ઐર સેહેરકે બનવરૂને બાકર હયરતકો ખખર પોંહચાઈ ચેહ બી સવાર હુઈ કે મંય બી ચલકર તમાશા દેખું સખ અફસરને ફોજ સાથ હુવે નકકારે તીલસ્સમી બજે મનાદીને નીદા કી જો શખસ શેહેનશાહે તીલસ્સમસે સરકશી કરેગા ચેહી હાલ ઉસકા બી હોગા જલદી જલદી ચેહ ખખર લશકરે મેહરૂખ મંય બી પોંહચી મેહરૂખને કહા આફત બદુ હમારી મોહબબત મંય જલાયા જાતા હય ઉમરૂને બી મુના સખ કે સખ બેકારા હો ગયે ઐર મેહરૂખને નદીરે સેહેર બબાઈ કુલ લશકર તધ્યાર હુવા આહા કે બાકર આફતકો છીન લાઉં મગર ઉમરૂને કહા અય મલકા ફોજ બાહશાહે લીલસ્સમસે અગર તુમ મુકાબલા કર સકતી તો હમ

પ્રીર શાહ તીલસ્મકો કત્થ ન કર ડાલતે યેહ મુસીબતકો કયુ' ઉઠાતે બલા તુમ કહ્યું કર આફતકો છીન લાવગી ઇસ્સે બેહતર કુછ સાહેર બઝોર સેહેર ઝમી' મંચ ગરક હો બઝો' ઘોર કુછ આસમાનપર ઉડે' ઘોર છુપકર ખરસરે મોકા ઠયરે જબ મેરે નાઝ-રેકી આવાઝ સુને ઘોર લશકરે અફરાસીયાખકો બેહોશ દેખે' ઉસ વક્ત કત્લો ગારત શુર કર દે' ઘોર થોડા લશકર ચહાં રહે ઘોર થોડા સરહાડે' સાથ લે બઝો' ઘોર તાક મંચ બચે' ઘોર યેહ સબ ઇનતેઝામ પરદેએ શબ મંચ તુમ કરના ઇતના દીન જો આકી હય ઇસે ગુઝરને દો વરના હાલ ખુલ બચગા લેકીન મંચ અભીસે બાતા હું' ઘોર ફીક અઇયારીકી કરના હું' યેહ કેહકર રવાના હુવા ઘોર સેહરા મંચ પોંહય કર ઝફીલે અઇયારી બબાઇ સબ અઇયાર એક જગેહ જમે હુવે ઉનસે સારા હાલ કહા સખને ઉમરૂસે ખ્યાન કીયા કે હમ યેહ યેહ અઇયારી કરેગે' જો જો અઇયારીયાં અઇયાડને બયાન કી' વોહ ઉમરૂને પસંદ કી' કે હાલ આઈદા મઝકુર હોગા ઘોર અઇયાર ચલે ઉમરૂ ભી એક તરફ રવાના હુવા ઘોર ઇસ તરફ સાહેરાને ગદાર આફતકો લીએ હુવે ઇસી મયદાન મંચ પોંહયે હયરત ભી આઇ ઘોર એક તરફ ઠયરી ઘોર અઝ બસકે હુકમ અફરાસીયાખ થા કે શબ ભર કયદ રખ કર અંબાર લકડીયુ'કા લગાના ઇસ સખબમે સખ માતમ કદએ દેહેર મંચ ઉરૂસે રોઝગારને લેબાસ સીયાહ પેહના ઘોર શામે ગમને બસદ અલમ મુંહ દીખાયા કે આફતકે વાસ્તે ચોકી પેહરા સુકરરર હુવા એક તરફ હયરતકા ખયમા અસ્તાદા હુવા યેહ ભી ફરોકથ હુઇ' એક સાહેર તદખીર બહુ નામ જંગલ કટવાકર હર તરફસે મંગવાકર લકડીયુ'કા અંબાર કરને લગા લશકરકા તીલાયા હર તરફ પ્રીરતા થા ઘોર ઇસ તરફ મેહરૂખને હરખ નસીબત ખુવાબ નીરફ ફેઝકો હમરાહ લીયા ઘોર બરાહે મખફી રવાના હુઇ' ઘોર કરીબ ઉસ ખીયા બાનકે પોંહય કર સાહેર તરફ ઝમીન ઘોર આસમાનકી બકે છુપી ફેઝ તાક મંચ ઠયરી લેકીન અઇયાર જો મશવરા કરકે ચલે થે ઉસ મંચસે ખર્કપ્રીરગી કરીબ ઉસ મયદાન કે આયા ઉસને તદખીર બહુકો લકડીયુ'કી બદખીર કરતે દેખા સુરત અપની એક લકડકડ હારેકી બનાઇ ઘોર તખર કાંધે પર રખ કર તદખીરકે સામને આયા કહા મંચ એક દરખત કાટ રહાથા ઉસ મંચસે શોઅલાનીકલા ઘોર વોહ શોઅલા પરી બનકર નાચને લગા મંચ ભાગા આપ ભી ચલકર દેખે' તદખીરકો એક તઅજ બુખ હુવા ઘોર ખર્કકે હમરા ચલા ખર્ક ઉસકો તનહાઇ મંચ લાયા ઘોર હુબાબ બેહોશી ઉસકે મુંહપર લગાકર ઉસે બેહોશ કર દીયા ઘોર કપડે ઉતાર કર ગાર મંચ બંદ કરકે ઉસકી સુરત આપ બનકર ઘોર હર તરફ લકડયાં જમે કરાને લગા અબ લકડયુ'કા ઇસ તરફ અંબાર કરાયા કે ખીચ અંબાર મંચ ઉસકે સુરાખ રખ્યા અયસા કે અગર આહે તો દોતીન આદમી ઉસ મંચ ઉતર કર જુધર આહે' ચલે બઝો' યેહ તો ઇસ કામ મંચ મસરૂફ હય કે ફીરાં ભી ચહાં આયા ઘોર કહા લકડયુ'કે પાસ બનકર નીકલું' ઉસ વક્ત ઝરગામ ઘોર બાસોઝ ભી આએ ઘોર સુરત સાહેરૂ' બનાકર લકડયુ'કે ઢરપર

બેહોશી રોગને મંચ આમંત્ર કરકે ઠાલને લગે થેહ સખ તો અપને અપને કામ મંચ મસરૂક હંચ લેકીન ઝીક ઉમરૂકા સુનીએ થેહ જો મશવરા કરકે ચલા કનારે કનારે દરયાએ ખુરવા કેરવાના હુવા ચહાં તકકે કરીખ એક બાગકે પોંહયા દેખા શુલશને નકશો નીખારી હંચ રશકે બેહોશને ખરી હંચ દરખત નીહાલે બહારે ફયઝ લેકીન હર તરફ હિદાસી છાઈ હંચ હર એક શુલકા ગરેખાં ચક હંચ નવોહ રેઆ નાઈ હંચ ન એખાઈ હંચ.

નઝમ.

શી હમા લાજ વરદ જો હીવાર—ઉસમંચ રખને પડે હઝાર હઝાર
શી જો સફકીન મનકે શોરંગી—હંચ અખાખીત આશવાના શુર્જી
ગેરવા કાખતાકા પયરાહન—હંચ સરે કંગરા નકો કુઝન
શાખપર ખુલખુલે હઝીં ચકયુ—કર રહીં હંચ સદાએ ફાર તરયુ

ઉમરૂ જખ અંદર બાગકે પોંહયા એક ગોશે મંચ ઠેકેર કર નઝમરા કુના કરને લગા અજખ મામલા નઝર આયા યાની મલકા હીલાલ સેદેર અફગન ખીલી આફત બહુકી જો ગમે શોહર મંચ ઘરસે ચઢી થી તીરતમ ઝાડીર મંચ થેહ બાગ ઉસકી સયર ગાહ હંચ ચહાં ઠયરી હંચ કે શખ ભર રંજો માતમ નોહા વ શેવન કરકે ઝોર સુખકો અપને શોહરકે પાસ બાકર અપની બી જન દે લેહાઝા ઉમરૂને દેખા કે કઈ સો ઝોરતે સીયાહ પોશ મલકાકો ઘેરે મશયુલ ગીરયા વ ખુકા હંચ ઝોર ખીલ મંચ વોહ માહતાખાં રંજો અલમ મંચ મુખતીલા અપને શોહરે હઝીંકો યાદ કરકે બલ બલાતી હંચ ઝોર રોતી હંચ.

નઝમ.

બેહ મજતુકા એક દરખત વહાં—ઉસકે સાએ મંચ આશકુકો અમાં
શાખ થાં બે વોહ નાઝની કમસીન—હુસ્ન મંચ બેન ઝીર હુસ્નેકે દીન
નતો હુન્યાકી કુછ ખબર ઇસકો—ચાતો પરવા હંચ યાદે સર ઉસકો
થી વોહ બેઝાર અપને જીનેસે—કામ થા ખુને દીલકે પીનેસે
ગાહ જાનાંકા નામ લેતીથી—ગાહ દીલ થામ થામ લેતી થી
ગાહ પેહરૂં ખમોથ રેહતી થી—ગાહ બાદે સખાને કેહતી થી
અથ સખા હો શુઝર અગરવાં તક—ચાને ઝીંદા મંચ મેરે જાના તક
કહીયો એક નામુરાહ મરતી હંચ—નઝમ મંચ તુઝકો યાદ કરતી હંચ
દેખકર ઈસ તરફ ઉસે માયુસ—ખર્જ મલતે થે વાં કફે અફસોસ

ઉમરૂને શોર કરતે જખ ઉસકો દેખા સમઝા કે થેહ ખીલી આફત બહુકી હંચ ફારન ગોશએ બાગ મંચ છુપ કર સુરત અપની એક ઝખ્શા ઝોરતકી બનાઈ કે સર સુદેહ કુઝએ પુશત લકડી હાથ મંચ રોતી હુઈ હાએ અથ ફરજદ કેહતી હુઈ સામને ઉસ નાઝનીનકે પાસ પોહચી ઝોર સરસે પાતક બલાએ લીં ગઢે લગાકર ખુમ રોઈ ઝોર કહા મંચ આફતકી ખીલાઈ હું ગરજ બાદ રોને પીટનેકે કહા અથ મલકા દરે

ખા.ગ તક તુમ તનહા મેરે સાથ ચલો મંચ એક તદખીરકો બેહરે રેહાઈ તુમહારે શોહરકે જાતી હું તુમ ભી વોહ કયશીયત સુનવો હીલાલ સખકો છોડકર અકેલી ખુડ. હીયાકે સાથ ચલી. ઉમરૂને ઉસકો તનહાઈ મંચ લાકર હુબાખ બેહોશી મુંહપર મારા કે બેહોશ હો ગઈ પસ પેરહન ઉસકા લેકર અપની સુરત મીસલ ઉસીકે ખનાઈ ઓર ઉસકો જખીલ મંચ રખ લીયા. વહાં ફીર કર ઉસી જગેહ આયા કે વોહ કનીઝે જહાં ખડી થીં ચકાયક પુકાર કર સત સત ઉસી વકત કનીઝે અનીસેં જલીસેં કદમ પર ગીરકર સમઝાને લગીં કે અથ નાજુક બદન યેહ તેરા સીનો સાલ જલનેકે લાયક નહીં વાસ્તા સામરી વ જમશેદકા ઇસ ખીરેહકી આગકો દીલસે ખુબ હીલાલને જવાબ લીયા. શેએર—ભસે ઇશક કાતીર કારી લગે—ઉસે ઝીંઘગી જગ મંચ ભારી લગે—સારી ઉમર આતીશે ફીરાક મંચ જલનેસે યેહ બેહતર હય કે અપને દીલદારકે સાથ જલકર મહા-જરતકે સાથ ઠંડી રહું કે—શેએર—ઝાઝીમ હય સોઝે ઇશકકા શોઅલા અયાં નહો-જલ ખુઝીએ ઇસ તરહસે કે સુતલક ધુવાં નહો—યેહ કેહકર આરઆર રોઈ ઓર પુકારી કે દોહરા—આહ કડું તો જગ જલે ઓર જંગલ ભી જલ ભાએ—યેહ પાપી અપરાધ જલે કે ભમા હાએ સમાએ—ઓર કનીઝુંસે હુકમ કીયા કે લાવ અસખામે દુલહન કે ઇસ-સતકો સામાને આખરી વોહ વીસાલે જાવે દાનીં કરવેં ઓર મુઝાકાત ફહાનીકે લીએ આરાસ્તા હોલેં કનીઝેં રકાખીયાં લેખાસ વ ઝેવરકી સામને લાઈ હીલાલને અપની ઝુલપુકો સવાર કર ખાલુકો ખખેર કર પુશત પર ડાલા હર ખાલ મંચ મોતી પીરોયા કે યેહ માલુમ હોતા થા. ખકોલે કખીર હીંદી

કબત.

ચીકને છ આર માનો મોરખખદાર કુલનકી વાર દો સોતન ખીચારે હંચ મંચ મનહાર કહહું નાગનકી નારી કહહું નાર કમતોલકી સોંહિં સંવારે હંચ ગાજર સું કારે અંધચારે સું અંધચારે, પ્રેમ પીત ઉપર ડારે સદાહું સીધારે હંચ આમે લેહકારે ગોરી પીઠ ઉપર ડારે સોરેકી દીવાર ઉપર ચોટીકે પનારે હંચ

ઓર મીસ્ત્રીકી ધડી ઓર પાન કાલાખા જમાયા કે દીલ સખકા ધડી ધડી કરકે લુટ લીયા બલકે લાખેને જાને ઉશશાક પર કરોરા કીયા ઓર સરસે પા તક સુખ લેખાસ પેહના ઓર શોઅલા આતીશે ઇશક કે દુના ભડકાયા ગાતકો ઉખાર કર દુના આલમ દીખાકર દીલે આશીકકો ખેતાખ ખનાયા અલ સુખતસીર જખ ઇસ તરહ આ-સારતા હો ચુકી. કનીઝુંને ઉસ સતીકી પુખ કી ઓર હાર કુલુકે દોને મીઠાઇયુકે આસ પાસ ઉસકે ઢેર કરદીએ ઓર તખતપર મલકા સવાર હુઇ ઓર કહાડુંને તખતકો ઉઠા લીયા. હીલાલ ખુબ હંસી ઓર એક નારયલ દમ બદમ ઉછાલતી રવાના હુઇ અધ-રસે વોહ તખત નીકલા તમામ સાહેરાને તીલસ્મિ રઆયા બરાયા સખકા જમધત સાથ હુવા હરએક મુસાફ ઓર મીનત માંગને લગા પુખ હોને લગી સતીકે હાથસે પ્રસાદ કે તલખઆર હુવે અહતે થે કે આસીસ દે ઓર સતી જખ ખલકકા મજમા ઝીયાદા

દેખતી થી ત.ખત ઠયરા કર દુન્યાકી ખુરાઈ હરએકકો સુનાતી હરસેધીયાન લગાતી તાકીદ કરતી કે બબ બેહરસે પ્રીત કરે ઓર ઘટ જીસકે વોહ બસે હરદે' મં'ય સમાએ મં'ય તન મન ઉસીકે નામપર સો'પે' ઉસકો પરાન છોડના આસાન હો જબ ચોલા છુટે તબ સુખ આએ સંસાર મં'ય પીત કી હરકી ઇચ્છા સંપુરન હય જીસે હરદમ હરસે' લે'ટ રહે એક હો બબે કે.

નઝમ.

અલેક્ અક બો રંગી સાઈ—હર ઘટ મં'ય વાકી પર છાઈ

જહાં દેખો તહાં રૂપ હય ન્યારા—અયસા હય બોરંગી ખ્યારા

લછઝન કહી તો કયા કહે કુછ કેહનેકી નહી ખાત-સમંદર છુપાયો ખુદ મં'ય અ-ચરજ પહોઠો ખાત-ડક્રવી ઓર બાંસરી સામને ત.ખતકે બજતી થી સતી કીસીકો કુલ તોડ કર દેતી કીસીકો .ખાક પુબા પરકી અગીયાકે હવાલે કરતી કલામ નસીહતાના કરતી ત.ખતે ફલક પર સવાર હુઈ ઓર જીગર સોઝી આલમકો દીખાને લગી. સુખેહ હોતે હોતે સતી ઉસી મયદાન મં'ય અપના શોહર હય પોંહચી ઓર અફરાસીયાબ બી અપની ખુવાબ ગાહસે ઉઠકર ગુ'બદે નુરપર આકર જલવગર હુવા. ઓર ઇસ તરફ આફ્રેતબદુ આફ્રેત મં'ય સુખતીલા દરગાહ .ખુદાવંદ મં'ય દુઆ કર રહા થા કે .ખુદાવંદ મં'ય બી મીસલે મેહફૂખકે સુતીએ ઇસલામ હુવા હું સુખ પરસે ઇસ આ-ફ્રેતકો દુર કરદે ઓર વાસ્તા ખાસાને .ખુદાકા દીલાયા.

કબત.

સગરો સંસાર પુકારત હય જીબરીલકો અંતર તો હં'ય સીખાયો

તીનસો બરસ નખીજીસે આગે નાહરસે સલમા કો છુડાયો

બીડ પડી જબ ખીરકી તબ અંતર મારકે સેન ચલાયો

મં'ય મીનતી કફં સંગ ઇલાહકે મેરેહી બારકો બેર લગાયો

ચેહ દુઆ કર રહા થા કે યકાયક હંગામા હુવા ઓર ત.ખત સતીકા વહાં આબા સારી ખલફત ઉસી તરફ ચલી ઓર ત.ખતકો પેર પુજના શુરૂ કીયા કે હમારે ચહાં બોલાહ કબ હોગી કીસીને કહા મં'ય મોહતાજ હું સુઝે ધન હોલત કબ મીલેગી ઇસી તરફ સખ સવાલ કરતે થે ઓર જવાબ સતીસે પાતે થે કે ઇસ ગલગલેકો દેખ સાહેરૂંસે અફ્રે-રાસીયાબને પુછા કે ચેહ કયા હાલ હય એકને અરઝ કી ખીવી આફ્રેતકી અપને શોહરકે સાથ જલને આઈ હય ચેહ સુનકર ઉસને બી સતીકો અપને રૂબરૂં તલખ કીયા ઓર ઉસકે જમાલ દીલ ફરેબકો દેખકર ગશ કર ગયા મોહત સમઝાયા કે અય ના-ઝની સુલકો માલ લે મગર જલનેસે બાઝ આ ઇસ માહવશને જવાબ દીયા અય શાહ જબ ઇસ ખીરેહકી આગ ઠંડી હો તબ ચુલા સુખી રહે ઇન ધન હોલત લક્ષ્મી સખ .ખાક હય. દોહરા—લકડી જલ કોએલા ભઈ ઓર કોએલા જલકર રાખ-મં'ય પાપન અયસી જલ્દી ન કોએલા ભઈ ન રાખ-ચેહ કેહકર ત.ખતસે કુદ કર આફ્રેતકે પાસ

આઈ ઉસકો બહુકમે શેહેનશાહ લકઝીયુ' મંચ ખીઠા ચુકે થે કે સતીને વહાં પોંહચકર ઉસકો ગોદ મંચ લીયા ઉસ વકત સાહેરૂ'ને આકર સતીકે હાથુ'પર કાજલ પાડ કર ઇમતેહાન લીયા કે ચેહ જલ બચગી યા ઇશક ઇસકા બુઝ હય દેખે' ઇશકકી આગ ઇસકે તન મનકો ચલા ચુકી હય યા નહીં' ગરઝકે જળ કાજલ હથેલી પર પારા સતી બચઠી હંસાકી ઉસ વકત ઉસ મંચ દાન મંચ એક ખલકતકા હુબુમ થા હયરત સાથ તમામ સાહેરાને નામી કે ગીરહ અંબારકે ખડી થી કે ચકાયક ઝરગામ વ બાંસોઝ બે ઇનતે આમ કરતે શીરતે થે કુપે ઘી ઓર તેલકે સળ મંચ બેહોશી મીઠી હુધ થી લકઝીયુ' પર લાકર ઉઠેલે ઓર બર્કને પુલા જલાકર આગ લગાવી ચકાયક શોઅલ્લા ગુલંદ હુવા ઓર ચાડ' તરફસે આગ ભડકી ઉસ વકત ઉમરૂ બે આફતકો લીએ બચઠા થા ઉસે બલ મંચ લપેટ કર ઝખીલ મંચ રખકર ઉસ બેફ મંચ કુદા બે બર્કને બનાયા થા જળ નીચે ઝમીનકે પોંહયા વહાં સુરંગ લગાએ ફીરાં બચઠા થા ઇસને કમંદ મારકે ઉમરૂકો ધસીટ લીયા ઓર જહાંસે સુરંગ લગાઇ થી વહાં નીકલા. ઇસ અરસે મંચ સારે અંબાર મંચ આગ લગી ઓર બેહોશીકા રોગન ઓર મનુ' બેહોશી ઉમ મંચ પડી થી ઉસકા ધુવાં કઇ સો કોસ તક ફયલા જીતને સાહેર જમે થે ઓર સાથ હયરતકે ફેજ છી'કે' માર કર ગીરે ઉસ વકત ઉમરૂ વ ફીરાં ખંજર ખીંચકર ઢોઢે ઓર નારા ગુલંદ કરકે બેહોશ સાહેરૂ' પર ગીરે ઓર સર કાટને લગે ઉનકે સળકે નાક મંચ ફુલ દેઈ બેહોશીકે ચઢે થે ખુદ બેહોશ ન હો બાએ' શીર તો બર્કશીરંગી ઝરગામ બાંસોઝ સળ સાહેરૂ'કે સર કાટતે થે ઓર ઉનકે નારાએ સદા સુંતકર મેહરૂખ ઓર બહાર ઓર નાફરમાન ઓર સુખંસુ વગયરા કોઇ ઝમીનસે કોઇ આસમાનકી તરફસે પયદા હોકર આફત બરપા કરને લગે નારંજ ઓર તરંજ ગોલે ફેલાવી લગાતે થે કે સાહેરૂ'કે સીને ફટતે થે ઓર ઉનકે મરનેસે શોઅલે ઓર ઝીયાદા ગુલંદ થે આંધીયાં ગુલંદ ઓર ધુ'વા બેહોશીકા અયસા ગુલંદ હુવા કે અફરાસીયાબકે કમરે મંચ ભકર ધુટા ઓર અફરાસીયાબ નીચે ઝુંકા હુવા હંગામા દેખતા થા કે ચકાયક બેહોશ હોકર ગુલાટે' ખાને લગા કે ચકાયક ઝમીનસે પુલે પયદા હુવે ઉનહુ'ને શેહેનશાહકો રોકા ઇસ અરસે મંચ અંદરકે સળ એહલે દરબાર ભી બેહોશ હુવે લેકીન મેહરૂખકી ફેજ બોતાક મંચ થી નીકલી ઉનકે સરહાડ'ને હઝાડ'કો બલકે લાખુ'કો તહે તેગ કીયા એક હશર બરપા કર દીયા.

નઝમ.

ખીંચી મેહરૂખને સેહેરકી તલવાર—શોઅલે ઉઠને લગે હઝાર હઝાર
સાએકા બીજલીયાં ગીરી' હરથુ—હોગએ ઢેર કુશત હાએ અદુ
શોરથા હરતરફકો અયસા ગુલંદ—હુવા પીરે ફલકકો ખીમ ગુઝંદ
બર્કમેહશર જહાં ગીરી એકબાર—લશકરે સાહેરાં હુવા ફીન્નાર
સરે દુશમનપે મીરલે બર્ક આઇ—બલકે મીરલે અબલ બર્ક, આઇ

તીલસ્ત્રે—હોશરૂખા.

જખકે વોહ બક જખમગાને લગી—પુશ્યે ગાવે ઝમીં ચુરાને લગી
વોહ ચમકના બે માદ આતા હય—મેહેર ગરદુ'પે થરથરાતા હય
પરતવે તેગસે વહાં નાગાહ—જલ ગઈ હરતરફ ઝમીંપે ગીયાહ
સર બરસ્તેથે હરતરફ ચુ'મેગ.—તેઝથા હરતરફે શોલચે તેગ.

દરયાંચે ખુન બારી હુવા ઉમરૂ અસમાખ લશકરે હુશમનકા લુટતા ફીરતાથા બે
મરતાથા ઉસકા પયરહન વગયરા ઉતાર લેતાથા ઇસ હંગામ'યમ'ય પુલે આકર હયરતકો
ઉઠા લે ગએ ઓર અફરાસીયાખકો બી હોશીયાર કરદીયા ઉસને આંખ ખોલકર
હંગામાચે હશર બરપા દેખા સારી ફાજકો ફલકેખુ'મ'ય ગીલતા દેખા હયરતકો હો-
શીયાર કરકે મારે નીઠામતકે પર પયદા કરકે ઝુલ્મમાતકી તરફ ચલા ગયા ઓર હય-
રત બે હુશીયાર હુઈ ઇસને સખકો અખરે સેહેર બરસાકરં હોશીયાર કીયા ઓર
આમાદાચે જંગ હુઈ ઉસ વકત મેહરૂખ ઓર બહાર વગયરાં સમઝીં કે હમ ગુ'બ
દેનુરપર બા ન સકેગે' ઓરહયરત અગર દરયાચે ખુરવાંકો ઇશારા કરેગી તો દર-
યા સેહેરકા હય હમ સખકે ગીઈ હોંખયગા ફીર કોઈ નીકલ ન સકેગા ફીલ ફેર
યેહ સોચકર તખલ્લાખ ગશત બજવાકર ફીરી અઝયાર બી ભાગ ગએ યહાં તકે
સખ ખ ખચરયત તમામ કલો ગારતકરકે અપને લશકર ઝફર એહને શામપર પોંહચે
ઓર દાખીલે બારગાહ હુવે જશન આલી તરતીખ દીયા ઉસ વકત સખ અઝયાર બી
આચે ઉમરૂને આફત ઓર હીલાલ સેહેર અફગનકો ઝંખીલસે નીઠાલા ઉનહુ'ને
ઉસ આફતસે અપને તઈ બારગાહમ'ય પાયા હરતરફ હયરાન હોકર દેખને લગે ઉસ
વકત ઉમરૂને કહા અય આફતમ'ય તુજકો સતી બનકર અયસે મોહલીકસે બફઝલે
તઆલા રેહાકર લાયા ઓર સારા હાલ કેહ સુનાયા ફીરતો આફતને ઉઠકર ખુવાબકે
કદમપર સર રખા ઉમરૂને સર ઉસકા સીનેસે લગાયા મેહરૂખકો નઝર દીલાઈ
ખીલઅતે' મીલી' બારગાહે' ઉનકી આરાસ્તા હુઈ અયશો આરામસે રેહને લગે લેકીન
અફરાસીયાખ રંજદા ઝુલ્મમાતસે ફીરકર બાગે. સયખમ'ય આયા ઉધર હયરતને
લાશે' સાહેરૂંકી ઉઠવાઈ ઓર ગીરયાં વ નાલાં બાકી લશકરકો લેકર દાખીલે બારગાહ
હુઈ ઓર ચાહા કે લશકરે મેહરૂખસે બદલા લે' લેકીન મુનતઝર હુકમે અફરાસી-
યાખ હુઈ દેખુ' ઇસ બાતમ'ય શેહેનશાહકી કયા રાએ હય ઓર ઉધર અફરાસી-
યાખ જખ બાગમ'ય આયા ગઝબ તમામ બાગખાને કુદરત અપને વઝીરસે હુકમ
દીયા કે બકર બારગાહે મેહરૂખસે ઉમરૂકો ગીરફતાર કરલા ઓર બે કોઈ બોલે
ઉસે સઝા દેના બાગખાં ઉસી વકત તનહા બઝોર સેહેર ઝમીનમ'ય ગરક હુવા કે
અંદર ઝમીનકે તો કોઈ અઇયારન નીકલેગા ઓર યહાં ઉમરૂ બારગાહમ'ય બચકાયા
કેયકાયક ઝેહનમ'ય આયા કે અય ઉમરૂ ઇતની બડી ઝીલ્લત તેરી આતસે
તીલસ્ત્રેમકો હુઈ હય યકીન હય કોઈ ન કોઈ તેરી તલાશમ'ય આતા હોખા તુઝે
ધુપ બના ચાહીએ યેહ સોચકર પેહેલવાન એક મુલક કશમીરકા નીઠાલા બાઝેખ હોકે

ઉમરૂને અકસર સાહેરૂંકો ઝંખીલમંય કયદ કીયા હય ખોહતસે પેહેલવાન જે મુસ-લમાન નહીં હુવે પોહ ઝંખીલમંય કયદ હંય ઉનકો ઝંખીલકે મુહાશીઝ જીન ખાના દેતે હંય ઝોર કયદે ઝંખીલ જાનતે હંય કે હમ એક શેહેરમંય હંય કયું કે ઝંખીલમંય સાત શેહેર આખાહ હંય ઝોર ઝંખીલ આદમ સરીઉલ્લાહને ઉમરૂકો દી હય મીસલ એક ખટવેકે હય ઝીક ઇસકા પેહલે લી લીખ્યા ગયા હય અલ જુમલા ઇસ પેહેલવાનકો ખેહોશ કરકે અપની સુરત ઉસ્કી ખનાઇ ઝોર ખારગાહ મંય એક પલંગડીપર ઉસે લેટા દીયા ઝોર આપ ગઝીમ ઝોઠ કર ગાયખ હોગયા ઇસ અરસેમંય બાગબાં ઝમીન ખારગાહ મેહરૂખકે પોહય ઝોર ઝમીન તોઝકર ખાહર નીકલા પુકારા મનમ બાગબાંને કુદરત સાહેરાને નામીને જોલે ઝોર નારંજ વગયરા મારે લેકીન કુહ ઉસને અયસા સેહેર પડા કે હવાએ સર્દ ચલને લગી ઝોર સખ ખારગાહ ખેહોશ હુવે બાગબાંને દેખા ઉમરૂ ખારગાહમંય નહીં હય ખીયાલ કીયા કે સખ ખારગાહ દેખલું તો ઝોર તરફ સેહરા વગયરામંય હુંડને ચલું બસ સખ તરફ દેખને લગા એક જગેહ પલંગડીપર ઉમરૂકો સોતે દેખા પંખ કમરમંય દેકર ઉઠા ઝોર ચલતે વકત સેહેર અપના ઉતાર લીયા કે મેહરૂખ વગયરાકો હોશ આયા ઝોર બાગબાંને ખુલંડીસે પુકારકર કહા કે અય નમકહરામો મુઝે હુકમ શેહેન-શાહ ઉમરૂકી ગીરફતારીકા થા વરના તુમ સખકે સર કાટ ડાલતા ખયર અખ ઉમરૂ કો લીએ જાતા હું હય કોઇ તુમમંય અયસા કે છીનલે ઉસકો ઉસ વકત ફીર સાહે-રૂંને નારયલ વગયરા મારે સંબાલકર કર્દ મુકાબલા કીયા લેકીન ઉમરૂને ગલીમ ઝાટે મોજુદ થા ઉસને કાનમંય મેહરૂખકે કહાં ગલીમ ઝાટે ખડા હું તુમ સરહાડં કો રોકો કીસીકો લડને ન દો મેહરૂખને સરહાડંકો રોકા કે બાગબાંસે મુકાબલા ન કરો ખુવાબકા ખુદા માલીક હય લેખનેદો સખ રૂકે ઝોર બાગબાં ઉઠા હુવા થોડી દેરમંય બ ખીદમતે શેહેનશાહ પોહયા ઝોર ઉમરૂકે હમશીકલકો સામને ડાલ દીયા અફરાસીયાબને હુકમ દીયા કે જલ્લાહકો ખુલાવ જલ્લાહ હાઝીર હુવા કહા ઇસકો હોશીયાર કરકે કતલ કર સાહેરૂંને નકલી ઉમરૂકો પાની છીડકર હોશીહાર કીયા જખ ઉસ પેહેલવાનકી આંખ ખુલી અપનેકો એક જલીલુલ કદ્ર ખાદશાહકે દરખાસ્તમંય પાયા ગભરાકર ખાદશાહકો સલામ કીયા અફરાસીયાબને કહા કયું એ નાઅઇયાર દેખા તુને મંયનેકીતને જલ્લી તુજકો ગીરફતાર કીયા અખ ખટે અઝાબસે તુઝે હીલાક કરંગા ઇસ પેહેલવાનને અરઝ કીયા કે અય ખાદશાહ મંય અઇયાર નહીં હું બલકે હમ મઝહબ ખુદાવંદ લોકીકા પુજનેવાલા હું અફરાસીયાબને કહા અખ મંય તેરે ફરેખ મંય ન આઉંબા ઝોર જલ્લાહસે કહા ઇસે કતલ કર ઇસ પેહેલવાનને કહા અય ખાદ-શાહ આપ અદલ ફરમાઇએ તેહકીક, ખુબ કર લીજીએ મંય કશમીરકા રેહનેવાલા હું ખુદા પરસ્તુંને મુઝે ઝેર કરકે આહા કે મુસલમાન કરે લેકીન મંયને નામંજુર કીયા ઉસ વકત ઉમરૂને મુઝે ઝંખીલમંય કયદ કીયા આજ મંય હયરાન હું નહીં

માલુમ હુંજર તક ખુદા જાને કોન મુઝે લાયા ઐર કયુંકર ઝંખીલિસે છુટા અફરા-સીયાખકો ઇસકે કલામપર મુબાહ હુવા ઐર કીતાબ સામરી દેખી માલુમ હુવા કે યેહ સચ કેહતા હય ઉમરૂને ઇસકો અપની શકલ બના કે લેટા દીયાથા કે બાગબાં પકડ લાયા હય યેહ માલુમ કરકે પેહેલવાનકા મુંહ ધુલવાયા રંગો રોગન અધ્યારી છુટા અસલ સુરત અહીર હુઈ ઉસકો રેહા કરકે ખીલઅત દીયા ઐર મુલાઝીમ કર લીયા બાહ ઇસકે બાગબાંસે કહા તું કયસા ઉમરૂકો ગીરફતાર કર લાયા ઉસને કહા મંચને ઉમરૂકી સુરતકા ઇનસાન દેખકર કયદ કીયા મુઝે ફને અધ્યારીમંચ દખલ નહીં મંચ સમઝા કે યેહી ઉમરૂ હય મેરા ઉસમે કુસુર કયા હય અફરાસી-યાખને ઉઝર ઉસકા પઝીરા ફરમાયા ઐર એક પંજેકો હુકમ દીયા કે સરસર અધ્યારીકો લશકરે હયરતસે ઉઠા લાએ પંખ બાકર સરસરકો લાયાસરસરને શેહેનશાહકો તસલીમ કી શેહેનશાહને ફરમાયા કે તું અધ્યારા હય ઉમરૂકો પેહલાનકર ગીરફતાર કરલા ઐર અગર ન લાઇગી તો ખુદ તુઝે કતલ કરૂંગા કીસ લીએ કે તું કીસ દીનકે લીએ હય દેખ અધ્યારાને લશકરે ઇસલામ કયસી બાંખાઝી કર રહે હંચ સરસર લરઝાં વ તરસાં ઇતાએ શાહ દેખકર બાનાહાએ અધ્યારીસે દુરસ્ત હોકર રવાના હુઈ ઐર જબ દરયાકે કનારે પોંહચી તો અધ્યાર બચ્ચીયાં મીલી' ઉનસે સારા હાલ ખ્યાન કીયા વોહ બી બેહરે અધ્યારી રવાના હુઈ ઐર સરસર અપની શીકલ બદલકર કરીબ લશકરે મેહરૂખ પોંહચી હર તરફ શીરને લગી ઇતેફાકન એક કનીઝ મલકા મેહરૂખકી કીસી કામકો બતીથી સરસર ઉસકે પાસ આઈ ઐર કહા મલકાકે પાસ મુઝે બી મુલાઝીમ કરા દીજાએ'કનીઝને કહા કચેરીમંચ બાકર જો કુછ અરઝ કરના હો વોહ કરો મેરે યેહ કામ તઅલુક નહીં સરસર કનીઝકે સાથ ખાતે' કરતી હુઈ અચસે મુકામ તક આઈ કે જહાં તનહાઇથી રાસ્તા ન ચલતાથા ઐર ઉસ જગેહ પુરસત પાકર એક બેઝએ બેહોશી મુંહપર કનીઝકે મારા કે વોહ બેહોશ હુઈ પેથરહન ઉસકા ઉતાર કર ઉસકે જયસી અપની શકલ બનાઇ ઐર આકર હાખીલ બારગાહે મેહરૂખ હુઈ જબ સામને મેહરૂખકે આઈ મલકાને કહા આફતાબા ચોકી પર રખ આએ' રફે' એહતીયાજકો બાઉગી સરસર લોટા પાનીકા લરકર ચોકી પર રખને આઈ ઇસ અરસેમંચ મેહરૂખ બી આઈ સરસરને અકેલી પાકર એક હુબાબ બેહોશી મુંહપર મારા કે મેહરૂખ બેહોશ હોગઇ સરસરને ઉસી જગેહ બચકર સુરત અપની મેહરૂખકે જયસી બનાઇ ઐર લેખાસ ઉસીકા પેહેનકર ઉસકે હાથ પાઉં સમેટકર ઇસતરહ બાંધા કે એક ગઠડીસા હોગઇ ઇસ ગઠડીકો હાથમંચ લટકાએ વહાં આઈ કે જહાં તોશાખાના થા ઐર જો લોગ વહાં થે ઉસે કહા કે તુમ ચહાસેહટ બાવ મંચ એક ચીઝ મખપ્રી રખુંગી વોહ સબ ચલે ગએ સરસરને એક સંહુકએમંચ મેહરૂખકો બંદ કર દીયા ઐર જબ ઉસ જગેહસે બહાર આઈ મુલાઝીમુકો ખુલાકર વોહ સંહુક દીખાયા કહા બખરહાર ઇસે ન ખોલના વરના કતલ

કર ડાહુંગી ગરબકે ઉસ સંદુકપર મોહર સરકારી હોગઈ સરસર વહાંસે આકર મેહ રૂખકી જગેહ તખતપર બયદી ઓર હુકમ દીયા કે દસતર ખુવાંન સામનેવાલી સેહેનમંચ બીછાવ મંચ કુછ ખાઉંગી હુકમસે ઉસકે દસતર ખુવાન ચુના ગયા મેહ-રૂખ નકલી વહાં આઈ ઇસ અસનામંચ ઉમરૂ જો ગલીમ ઓઝકર ગાયબ હોગયા થા ઝાહીર હોકર બાહર બારગાહકે પેહલે તો ગયા બાદ ઉસકે ફીર આયા દેખા મેહ-રૂખ તખતપર નહીં હય લોગુ'સે પુછા મલકા કહાં ગઈ એકને કહા ખાના નોશ ફરમાને સામને વાલી સેહેનચીમંચ ગઈ હંચ ઉમરૂ પેહ સુનકર પાસ મેહરૂખકે આયા મલકાને કહા ખુવાબ ખાના ખાઈએ ઉમરૂને કહા ખીસમીદલાહ આપ નોશ ફરમાઈએ મલકાને ઇસારાર કીયા કે કુછ થોડાસા તનાવલ ફરમાઈએ ઉમરૂ મલકાકે સીર હોનેસે ખાને લગા જબ ખા ચુકે કનીગુ'ને હાથ ધુલાએ ઓર મેહરૂખને દસ્ત પાક અપના ઉમરૂકો દીયા દોર ખાસદાં આગે બડાયા ઓર કનીગુ'સે કહા મુઝે ખુવાબસે કુછ મશ્વરા કરના હય તુમ ચહાંસે બારગાહમંચ બઝકર ઠયરો સખ વહાંસે ચલી ગઈ ઓર ઉમરૂ રૂમાલસે જોમેહરૂખને દીયાથા મુંહ પુછા રૂમાલમંચ રોગને બેહોશી મીલા હુવાથા મુંહ પુછતેહી છીંક આઈ ઓર ઉમરૂ બેહોશ હુવા સરસરને ઉમરૂકા પુશતારા બાંધા ઓર કીનાત ચાક કરકે બાહીર નીકલી જસ્તો ખેઝ કરતી હુઈ ચલી બાહર લોગુ'ને દેખા કે મેહરૂખ એક ગડડી લીએ જતી હય લેકીન મેહરૂખ કયુ' કે બાદશાહે લશકર હય કોઈકુછ સખખે રોખ શામોકર કેહ ન સકા ઓર સરસર મીસલે સરસરકે ઉડી હુઈ કનારે લશકરકે પોંહચી ઇતેદાકન સેહરાકી તરફસે બર્કશીરંગી આતા થા ઉસને જો ઇસે દેખા સમઝાકે અધચાર બચ્ચી હય ફારન નીમચા ખીચકર આપડા સરસરને નીમચા ખીચા ઓર લડના શુરૂ કીયા એન જંગ મંચ સરસરને કરીખ પોંહચ કર હલકે કમંદકે મારેબર્ક જસ્ત કરકે કમંદસે બાહીર નીકલા ઓર કરીખ આકર એક ખેઝએ બેહોશી મુંહ પરમારા સરસર છીંક મારકર ગીરી બર્કને ચાહા પુશતારા લેલુ' ઉસવકત સેહરાકી તરફસે સખારફતાર લલકારતી હુઈ આઈ ઓર ખજર પકડકે હમલા આવર હુઈ બર્કને ઉસે લડના શુરૂ કીયા લેકીન સખારફતાર લડતે લડતે કરીખ સરસરકે પોંહચી ઓર એક હુબાખ દફે બેહોશી મુંહ પર સરસરકે મારા કે વોહ હોશીયાર હુઈ ઓર ઈન ઢોલુ'કો લડતે દેખકર કાબુ જો પાયા ઉમરૂકા પુશતારા લેકર ભાગી. બર્ક પીછે ઢોડા સખારફતાર સદ્દેરાહ હુઈ બર્કને ઝશીલ બબઈ કે જંગલસે કોઈ ઓર અધચાર આબએ લેકીન સરસર જો ભાગી ઝશીલ સુનકર સમઝી કે તુ ધીર જાચગી અધચાર આ બબએગે' પેહ સોચ પુલ પર જો ધુ'વે' કાબના હય ઉસકે બીચકે દરજેસે ચલી ઓર પુકારી અચ પુલ જગેહદે-ઉસને જગેહ દીવો ચલી ગઈ બર્ક મુંહ દેખકર રેહગયા ઓર સખારફતાર બી જસ્ત કરકે નીકલ ગઈ બર્ક લશકર મંચ પ્રીર કર આયા દેખા ચહાં ગલ ગલા થા કે મેહરૂખ ઓર ઉમરૂ ખાના ખાતે ખાતે ગાયબ હો ગએ પેહ માજરા સુનકર બર્કને કહા માલુમ હોતા હય કે મેહરૂખ કીશીકલ

બનકર સરસર ખુવાબ કે પકઠ લે ગઈ હય યકીન યહ કે મેહરૂખ કહીં બેહોશ પડી હોંગી ઉસવક્ત દારોગએ તોશા ખાનેને કહા મલકા કુઝ સંદુક ચા મંચ કુછ બંદ કર ગઈ હય ઉસે દેખા કે કયા હય બર્કને સંદુક બાકર ખોલા ઉસ મંચ મેહરૂખ કે બંદ પાયા હોશીયાર કર લાકર તખ્તપર ખીઠાયા મેહરૂખ કે હાલ ગીરફતારી ઉમરૂ સુનકર બહા રંજ હુવા સખ લશકર મંચ અંદોહ અલમકી ખાતે હોને લગી ઇસ અરસે મંચ કનીઝ જીસકો સરસરને બેહોશ કીયા થા હોશીયાર હોકર આઈ લેકીન અબ હાલ સરસર કાસુનીએ ઉમરૂ કે લીએ જબ ધુવેસે ગુઝરી તરફ તીલસમાત કે ચલી ઇસ લીએ કે અયસી રાહસે ચલું કે કોઈ ઉમરૂ કે છીન નલે ઝોર ઇસ. હંગામંચ મંચ ઉમરૂકી બેહોશી ઉતર ગઈ આંખને ખુલી દેખા મંચ પુશતારે મંચ બંધા હું ઝોર સરસર લીએ જાતી હય મગર વોહ સુકામ તંગો તારીક હય કે જહાં ખોફસે ઝોહરા આબ હોતા હય ઉમરૂ ચેહ દેખકર ચુપ હો રહા ઝોર સરસર ચેહ તારીકી કોત્ય કરકે કરીબ પોંહચી ઝોર પુકારી અય ખીયાબાને આતીશ વારતે અફરાસીયાબ કે મુઝે રાહ દે ચેહ કેહકર આગસે લી ગુઝરી ઝોર જબ ઝોર આગે બડી યહાં અયસા અંધેરા થા કે ઝમીન ઝોર આસમાન કુછ હીખાઈ ન હેતા થા. ઝોરરાસ્તા ખીલકુલ નઝર ન આતા થા સરસર વહાં ઠગરી એક સાહેર ઉસ જગેહ ઝાહીર હુવા તમામ જીસ્મ ઉસકા આગકી તરફ રોશન થા ઉસને સરસર કી કમર મંચ પંજુ દેકે ચર્ખ દેકે એક તરફ ફેંકા ઉમરૂને મારે ખોફ કે આંખે બંદ કરલી ખાદ લેહ મંચ કે જો આંખ ખુલી દેખા એક પુતલા આગકા સરસર કે લીએ જાતા હય યહાં તક લીએ હુવે કરીબ વોહ પુતલા એક આગ કે દરયા કે પોંહચા, ઝોર ઉસ મંચ કુછ ઝોર અંદર સીયાહીથી વોહ પુતલા ગોતા લગાએ હુવે ઉમરૂકી મારે ખોફ કે જાન નીકલી હુઈ હય હીલસે યા વહુદકી થાદ કરતા ચુપકા સરસર કી પીઠપર પડા હય લેકીન વોહ સાહેર ઉસ દરયા કે કનારે પોંહચા ઉસ વક્ત એક સવાર સામનેસે આયા ઝોર સરસરકે કમર મંચ હાથ ઢાલ લે ઉડા બોહત દુર બાકર એક પહાડ નઝર આયા ઉતરા ઝોર સરસરકો પહાડ કે નીચે ફેંક દીયા સરનીચે પાઉં ઉપર ગલતા વ પયચાં સરસર ચલી ઉમરૂકી આંખે દેહશત સે બંદ હો ગઈ ખાદ આંખ ખુલી દેખા કે સરસર મુઝે લીએ હુઈ એક બાગ મંચ આઈ કે બાગે સયબ ચેહી હય સારા બાગ તીલસ્મકે માનીંદ બના હય દરખ્ત ગુલદારપર બહારો ખીઝાં આસોપ સરસરે હવાએ દોરાંસે બરી હર તરફ કે તરાવટ ઝોર સર સખઝી તાએરાને પુથ ઇલહાં સેહેર કરકે જાનવર બઝબાન ફસીહ ખ્યાં દુશવારે ઝખાની જબ નગમા સરાઈ કરતે હંચ યા અફરાસીયાબ યા અફરાસીયાબકી સદા હેતે હંચ બારાદરી જવાહીર નીખારકે.

મસનવી.

રીયાહે વ ગુલ ઇસ મંચ અંવાઅ કે—તીલસ્માત કુલ ઇસ મંચ અવાઅ કે,
તીલસ્માત કે સારે દીવારો દર—નયાં કેસે કોઠે નયાં કેસે દર;

ન આતીશકા ખતરા ન ખારીશકા કર—નસરદી ન ગરમી ન ઉસ મંથ ખતર;
કીસી કોહો જુસ ચીઝકા ઇશતે યાક—નઝરઆએ વોહ ચીઝ ખાલાએ તાક,
જવાહીરકે અંદાઝ વેહસો તુથુર—ખરામાં ફીરે સેહેન મંથ દુર દુર;
કીરે હીનકો સારે વોહ હયવાન હો—કરે રાતકો કામ ઇનસાન હો.
લગે હર તરફ ગોહરે શબ ચરાગ—વોહી હીનકો હોં ગોહરે શબ ચરાગ,
ખનાએ હુવે ખાખ ઓર સખ નીહાલ—શુલો શુ'યા સખ વાંકે દોરાખ ખીયાલ;
સદા આપસે આપ ધડીયા લકી—કહી નાચકી ઓર કહી તાલકી.
રહે વાંકે હુજરકા બે દર ખુલા—તો દુન્યાકે ખાનુ'કીઆએ સદા
અગર બંદ કરદીજીએ એક ખાર—કે બુ અરગવાં રાગ નીકલે હઝાર
મકાનુ'મંથ મખમલકા ફરશો ફુરશ—ખતખતો સુલેમાની ઉનપર તુકુશ
તીલસ્માતકે પરદે ઓર ચીલમને—ઇરાદેપે હીલકે ખુલે ઓર બંધે

ખીચ ખારાદરીમંથ તખતશાહી આરાસ્તાયા અફરાસીયાખ ઉસપર જલવગર થા
હઝરહા સાહેર દસ્તા બસ્તા હાઝીર થા કે સરસરને પોહચકર સલામ કીયા ઓર
પુશતારા ઉમરૂકા સામને રખદીયા અરઝ કીયા ચેહ શુનેહગારે સરકાર હાઝીર હય
કનીઝ હુકમે આલી બજા લાઈ ઓર બંખાઝી કરકે ઉમરૂકા લાઈ અફરાસીયાખને
સરસરકો ખીલઅત દીયા ઓર હુકમ દીયા ઉમરૂકા ખોલો અલી ઉમરૂકા પુશતારે
સે ન નીકાલાથાકે પંખ અરઝી સુલેમાન અંબરીમુકી જુસ્મે કતલ હસીનાબહુકા
થા લેકર આયા અફરાસીયાખને અરઝી પડી ઓર જવાબ અરઝીકા લકુ'કો લીખા
યા ખુદાવંદ કમતરીનને ફીલ હાલ ઉમરૂ અયસે દુશમનકો ગીરફતાર કીયા હય લેહા-
જા મલક ખખતીયાફક શયતાનકો અપની દરગાહકે-યહાં લેજ દીજીએ કે વોહ આકર
ઉમરૂકો કતલ કરે ઓર ઉનહીકે હમરાહમંથ ફેજ સાહેરાં કરદુ'ગા કે વોહ ફેજ
હમઝાકે લશકરકો ગારત કરેગી ચે અરઝી લીખકર મલકા ખુમારબહુકો હી કે
ઇસી વકત પાસ ખુદાવંદકે લેખએ ઓર શયતાન ખુદાવંદકો લે આએ ખુમાર
બહુ અરઝી લે કર બઝોર સેહેર ઉડી ઓર બોહત જલદી તમામ રાહત્ય કર કે
કોહે અફીક, મંથ પોંહચી ઓર બરાહે અદબ દરવાઝે દાફલ ઇમારતકે પોંહચકર
ઠયરી ઓર ચાહા કે અપને આનેકી એતેલા કરઆએ કઝારા યહાં ચાલાકે ખીન
ઉમરૂ વાસ્તે બસુચી ઓર દરયાફતે હાલ ખારગાહે લકામંથ આયાથા. દરવાઝેપર
દાફલ ઇમારતકે મીરઘા યાને ચોખદાર બના ખડાથા ખુમારને ઉસ્સે કહા મીયાં ચોખ-
દાર સાહબ બકર અરઝ કરો કે તીલસ્સમે હોશરૂખાસે ખુમારબહુ ફરસ્તાદાએ
અફરાસીયાખ આઈ હય અરઝી શાહ તીલસ્સમકી લાઈ હય ચાલાકને કહા આપ
ઠયરયે મંથ અરઝ કરતાહું ઓર અંદર ખારગાહકે ગયા ઓર બગેર કુછ કહે સુને
ખાહીર આકર ઉસને કહા અય મલકા ખુમાર બહુ બે હુકમ તુમારી નીરખત હુવા
હય ઉસે આકર સુનલો ખુમાર ઉસકે સાથ હુઈ ચાલાકે ઇસે તનહાઇમંથ લાયા

ઐર કહા .બુદાવંદને ચેહ ફલ દીયા હય કે ઇમે ખાકર હમારી ખારગાહમંચ આના
 જુસ્મ નુરાની હો બયગા .બુમારને સીજદા કીયા ઐર કહા કયા સરફરાઝી .બુદાવંદકી
 અપને એક એક નાચીઝ બંદુકે હાલપર હય મુઝે હાઝીર હોતેહી સરફરાઝ ફરમાયા
 બાદ શુકકે વોહ ફલ ખાયા ખાતેહી ચેહ સમર મીલા કે સર નીચે ઐર પાઉં ઉપર
 હો ગએ બેહોશ હો ગઇ ચાલાકકી બન પડી ઉસ્તરા નીકાલકર સર ઉસકા મુંડા
 ઐર નામાએ અફરાસીયાબ .બુદ ઉસકે પાસસે લેકર .બુદ નામા લીખકર ઉસકી ઊલી
 મંચ રખકર અપના રાસ્તા લીયા બાદ ચાર ઘડીકે .બુમારકો હોશ આયા સંભલકર
 ઉઠી દીલસે ખીયાલ કીયા વોહ ફલ જે બુદાવંદને લેખથા ઉસકી ચેહી તાસીર હોગી
 કે ઇનસાન ખાકર હોશમંચ ન રેહતા હોગા કયું કે અન્વલ ખીગાઝ વગયરા સબ દફે
 હોગા ઐર કાલીબ પલટેગા ઝુફર હય કે ઇનસાન બેહોશ હો બયગા અબ યકીન
 હય કે મંચ આજ અયસી પાકીઝા હો ગઇ કે જયસે માંસે બચ્ચા પચદા હોતા હય ચેહ
 મનસુબે કરતી હુઇ ઐર અપને જુસ્મકો નુરાની હોબના સમજકર ખાર ખાર હાથ
 પાઉંકો દેખતી હુઇ ચલી કુછ સરકે મુંડનેકા ખીયાલ ન કીયા ચહાં તકકે દાખીલે
 ખારગાહે લકડા હુઇ ઐર બુદાવંદકો અપને તખ્તપર જલવગર દેખકર સીજદા કીયા
 એહલે દરખારને દેખા કે એક સાહેરા હસીના વ જમીલા આઇ હય લેકીન સર મુંડા
 હય સબ હંસને લગે ઐર લકડાને કહા અય બંદી કુદરતકી સર હીજદેસે ઉઠા કે
 હમને રેહમત તુજપર નાઝીલકી .બુમારને સર અપના ઉઠાયા લકડાને અપને પાસ
 કુરસી ઇનાયતકી ચેહ આકર બયઠી ઉચ વકત એહલે દરખાર ઐર બખતીયારકને
 મુખાતીબ હોકર એક એક શેએર પડા-સેએર-હુસ્તકી તરહસે આયા ના મેરે ઇરક
 મંચ શીર્ક—બુદે વાં મુંડ ગઇ યાં હાલ પરેશાં ન ગયા—લેકીન ઇસકો .બુમાર ન
 સમઝી ઐર નામાએ અફરાસીયાબ નીકાલકર પેશ કીયા લકડાને અપને મુનશીકી
 તરફ ઇરશાહ કીયા મુનશીને નામા લેકર લેકાફા ચાક કરકે ચાહા કે પડું ઉસમંચ
 કલમાત ના મુલાયમ ઐર સેકહું ગાલીયાં લીખખીથી કયું કે નામા ચાલાકને બદલ
 લીયાથા લેકીન મુનશીને બરાહે અદબ બુદાવંદ અરઝ કીયા કે ચેહ નામા બખત તીલ-
 સ્સમ મંચ લીખખા હય મુજસે પડા નહીં જતા ચેહ સુનકર બખતીયારકને કહા લાવ
 મંચ પડહું મુનશીને નામા હવાલે કીયા બખતીયારકને જે ઉસે દેખા ખોહત હંસા
 ઐર કહા .બુદાવંદ સુનીએ ઇસ નામેમંચ લીખખા હય કે અબે આ બે ઇઝઝત હરામ
 ઝાદે મસખરે ગધે નાલાયક કુરમ સાક બદ તમીઝ ખરસ બાદ ન સલાલત મેચુ ન
 ખસલત ખીનજીર તીનત ખીસ સુરત બદ અસલ બેહુદા શકલ સીયાહફ તીરાહફ
 ગુમરાહ અગના ઝમફદશાહ મરદુદે દરગાહ અલયહ લાઅ ન તુલ્લાહ અયમન બાદ
 હઝાર હઝાર લાઅનતકે અય મલઉન બુદા તુઝે કુદએ જહન્નમ કરે કે તુને હઝાર
 બંદગાને બુદાકો બર ગશતા કર રખખા હય લાઝીમ હય કે ખીદમતે બા સમ્માદત
 હમઝાએ સાહબકરં આલી તેબારમંચ હાઝીર હોકર દીન મુખીને ઇસ્લામ ઇખ-

તીયાર કર ઓર દાવાએ .પુઢાઈસે બાઝઆ વરના લશકર કશી કરકે ફોજ સાહેરાન
 ભેજકર પસ ઇસ તરહ તુજકો દાઢલ બવાર કરૂંગા કે હસરત તેરે હાલ બદ અમાલપર
 રોઈગી ઓર તેરા કોઈ નામ લેનેવાલા બી બાકી ન રહેગા થોડા લીખા બોહત બાન્ના
 નામા તમામ બરતુ હઝાર હઝાર ગાલીયાં યેહ મઝમુન સુનતેહી લકા. ફરતે ગઝબસે
 ગહગહકર પુકારા કે અય અફરાસીયાબ હરામઝદેકી અબ શામત આઈ હય તક-
 દીર ફેરકર ઉસે મંચ ગારત કીએ દેતા હું ઓર દોઝબમંચ ભેજતાહું .પુમાર યેહ
 ગઝબ દેખકર થર થર કાંપને લગી ઓર અરઝ કરને લગી યા .પુઢાવંદ યેહ નામા
 શેહેનશાહે સાહેરાને હરગીઝ નહીં લીખ્યા માલુમ હોતા હય રાહમંચ કીસીને નામા
 બદલ લીયા કીસ લીએ કે મેરે રૂબરૂ જબ ઉમરૂકો શેહેનશાહને ગીરફતાર કરાયા
 તો મુનશીસે યેહ લીખવાયાથા કે .પુઢાવંદ અપને શયતાને હરગાહ મલક બખતી-
 યારકુકો યહાં ભેજે કે વોહ આકર ઉમરૂકો કતલ કરે ઓર ફોજ સાહેરાને તીલસ્સ-
 મકો સાથ લે જાએ લેહાઝા ઇસ તેહરીરકે ખીલાફ યેહ ગાલીયાં લીખખી' નઝર
 આતી હંચ મુઝે બડા તઅજબુબ હય કે યેહ માજરા કયા હય આપ .પુઢાવંદ હંચ
 આપ પર સબ રોશન હોગા બખતીયારકને યેહ બાત સુનકર કહા જબહી યેહ
 નામા બદલા હુવા હય ઉમરૂકો ગીરફતાર હોના ગયર સુમકીન હય મંચ બાનતા હું
 કે ઉસને કીસીકો અપની સુરતકા બનાકર કયદ કરાયા હોગા ઓર અબ તુમહારે હમ-
 રાહ ચલકર કીસી મુકામપર કાબુ પાકર નામા બદલા હોગા ઓર અય મલકા કયા
 તુમહારે તીલસ્સમમંચ યેહ રીસ્મ હય કે ઓરતે બી સર મુંઢાતી હય .પુમાર સમ-
 ઝી કે યેહ દીલલગી કરતે હંચ કહા અય શયતાને .પુઢાવંદ આપકા તો યેહ કામ
 હય કે હરએકકી મસખરી કીલએ લેકીન સુજ હકીરા નાચીઝ કે .પુઢાવંદકી પુબને
 વાલી હું મસખરાપન ન ફરમાઈએ તીલસ્સમમંચ તો વોહ ઝનાના પરી પચકર હંચ
 કે ઉનકી મારે કાકુલકે ઉસે હુવે પાની નહીં માગતે હંચ સર મુંઢાનેકી આપને .પુબ
 કહી તો બખતીયારકને જવાબ દીયાકે ફીર તુમને કયા મીનત માનીથી કે જબ
 .પુઢાવંદકી ઝીયારતકો બઉંગી ઓર ઉસ વકત મુંઢવાઉંગી સરપર હાથ રખકર દેખો
 કે કોઈ બાલ બી બાકી હય યા મેરા કેહના કુછ ગલત હય .પુમારને ગલરાકર
 સરપર હાથ રખ્યા બખતીયારકકે કેહનેમંચ કુછ બી ફર્ક ન પાયા બાલ કયસે
 ખુટી બી કોઈ નથી. સાફ ચીકના સાયા સર પાયા યેહ દેખતેહી રોને લગી ઓર કહા
 મલકલ આપ સહીહ ફરમાતે હંચ કે ઉમરૂ મેરે સાથ સાથ ચલા આયા બલકે રાહ-
 મંચ મેરે કાંધે પર બોઝ થા ચકીન હય કે વોહી સવાર હોગા ઓર એક જગેહ ફલ
 ખીલાકર ચોબદારને બેહોશ બી કીયાથા ઓર એક બાર તીલસ્સમ મંચ ઉમરૂને
 મેરા સર ઓર બી મુંઢા થા યેહ કલામ જબ બખતીયારકને સુને પુકારા સલવા
 ત બર સુહમદ વો નાઅતે બર લકા. કયું ખી .પુમાર તુમને દેખા ઉમરૂ કયસા
 મકબુલે ખાસ બંદએ .પુઢાવંદ હય અબ તુમ મુંહુર ઇતકા દેખોગી બાઝેઅ

હોકે-ખશતીયારકને ચાહકે ઇમતેહાન કરું કે ઉમરૂં યહાં આયાહય યા નહીં ઓર બનતા હય-જહાં ઉમરૂં હોતા હય અગર ઉસકી તારીફ કરતે હંય ઉસી વક્ત અહીર હોતા હય-ઇસ-સેફાઝસે કેહને લગાકે યા મુરશદ બરહક અગર-આપ તશરીફ લાએ હંય-તો અપના ઝુહુર દીખાઇએ ઇસકે ઇસ કલામસે ચાલાક ને .ખુમાર કાસર મુંઠકર ચલા આયા. તો ખીદમતગારકી સુરત બનકર બારગાહ મંચ ખડા થા-ચેહ સખ હકીકત દેખ-ઓર સુન રહાયા. દીલસે ખીયાલ કીયા કે મંચ સુરત ઉમરૂંકી બનકર ઇસે દીખાહું તાકે ખુમાર ને ઉમરૂંકો યહાં દેખકર બચગી-તો અફરાસીયાખ સે બંકર કહેગી કે ઉમરૂં કોહો અકીકમંચ હય ચેહ મુનકર અફરાસીયાખકો શુખાહ હોગા કે ચેહ-ઉમરૂં ને મંચને કયદ કીયા હય ઉમરૂં નહીં હય-પસ વોહ ઉમરૂંકો ઓઠદેગા ઓર તેરા નામ હોગા કે હઝરૂં કેસસે ઉમરૂંકો છુડાદીયા ચેહ તજવીઝ કરકે બાહીર બારગાહકે બંકર કે સુરત અપની ઉમરૂંકી. બનાઈ ઓર યહાં ખખતીયારક તારીફ ઉમરૂંકી કરરહાયા. કે સરાયચા ફાંદ કર ચાલાક બીચ. બારગાહકે ઉતરા-ઇસલીએ ખખતીયારકકો કીસી તરહકા શક ન રહે બાઈ આંખકા તીલ મી રલ-ઉમરૂંકે ઉસકો દીખાયા-ઓર-પુકારા-કે અચ ખુમાર મેરે હાથસે તુ બચ ગઇ વરના મંચ-માર ડાલતા-ખુમારને જખ-ઉમરૂંકો દેખા-બે અખતીયાર ઉંકર દોડી કે ઓ મુવે-મુંડી કાટે ગઝબ કીયા તુને કે મેરા સર દોબારા મુંડા ઓર મુઝે સારે તીલસમ મંચ-ઓર. દરબારે .ખુદાવંદ મંચ-ઝલીલ કરાચા ચેહ કેહતીહુઇ જખ કરીખ-પોંહચી-ચાલાકને એક બચઝા બેહોશી નાકપર તાકકે મારા કે ઉસકે પડતેહી ચેહ બેહોશ હોકર ગીરી ઓર જસ્ત કરકે ભાગા મુઝાઝીમે-લકા તો અધયાડસે ખુખ વાકીફથે વોહ બચઠે રહે કીસીને ઉસકા પીછા ન કીયા ઓર ખખતીયારકને ઉસે હોશીયાર કીયા-વોહ હોશીયારહુઇ ખખતીયારકને કહા અચ મલકા અબતુમ જવાબ નામેકા લેકર બવ-ઓર ચેહબી લેતે બવ અફરાસીયાખકો દીખાના ઓર સખ-કચ-ફીચત બચાન કરના ચેહ કેહકર મુનશીકો હુકમ દીયા-કે નામા લીખબો-ઉસ મંચ-ચેહ મઝમુન લીખા ખાસુલ ખાસ ખુદાવંદ શેહેનશાહે સાહેરાં અફરાસીયાખ બહુકો બાદ મુઝલે રેહમત .ખુદાવંદી માલુમ હોકે તુમ અચસે ગાફીલ-બાદશાહ હોકે તુમહારે મુલાઝમ તુમહેં ધોકે દેતે હંય-કે અઇયાર-બચ્ચી તુમહારી ઉમરૂંકા ધોકા દેકર ઓર ઉસકી સુરત બનાકર કીસી કો લે આઈ હય ઓર તુમહેં કુછ માલુમ ન હુવા. ઓર ઉમરૂં તુમહારે નામાદાર કે સાથ યહાં ચલા આયા-અજખ-કયાં હય ને ઇસ અફલતકા તુમહારી ચેહ નતીબ હો છે વોહ તુમકો કીસીદીન કરલ કર હાલે લે-કીન મેરે શયતાનકા આના-અચસે ફરામોશ ગફલત શોઆરકે પાસ જેબા નહીં જખ તુમ તેહફીક અસલી ઉમરૂંકો ગીરફતાર કરકે ખખર દોગે ઉસવક્ત શયતાનકા આના હોગા અખ તુમકો ચાહીએ કે બેહેરે મદદ .ખુદાવંદ ફોજે સાહેરાં રવાના કરો નહીં તો .ખુદાવંદ ગઝબ અપના તુમહારે તીલસમપર લેજેગે ઓર નાસઝ હોકર કીસી તરફ

ચલે બચ્ચે'ગે' ચેહ કલમ બંદ કરકે સુનશીને લાકડી મોહર ઉસપર કરકે .પુમારકે હવાલે કીયા ઉસને નામા લેકર .પુઠાવંદ કો સીજદા કરકે કહા મેરે ખાલ-સરપર પચઠા કર દીજીએ લાકડાને કહા-અથ-બંદી મેરી તુ બરોઝ નોરોઝ આના મંચ તુજે અચસા હુસ્નો જમાલ-અવાકરૂંગા કે ખેલેતર મેરી-હુરાને જીનાસે હોબચગી ઝોર ફીર કબી ઝબક નહોગી ગરઝ કે તસકીન ઝોર તશફફી ઢેકર-ઉસકો રૂખસત કીયા-ઝોર-ચેહ નામા લેકર ઉડી ચહાં તકકે થોડે અરસે મંચ અફરાસીયાખકે પાસ પહોંચી વોહ સુન તઝર ઇસકા બચઠાથા કે ઇસને જવાબનામા લાકર દીયા ઝોર વોહ નામાલી બે ચાલાકકા લીખા હુવાથા પેશકીયા ઝોર અપના સર મુઝા હુવા દીખલાયા અફરા-સીયાખ મારે ખોફકે કે અફસોસ મેરે ખાઇસ .પુઠાવંદકો ગાલીયાં મીલી કાંપને લગા ઝોર .પુમારકા સર મુઝા દેખકર બઝા રંજીત હુવા ઝોર ચકીન હો ગયા બેશક સર-સર અપની નામહારીકો કીસીકો ઊમરૂકી સુરત બના લાઇ ઉસવક્ત હુકમ દીયા કે ઊમરૂ બે બંધા હુવા હય ખોલકર હમારે સામને લાવ સાહેર ઊમરૂકો રૂખરૂ લાએ ઊમરૂ તો પેહલે હીસે હોશીયાર થા .પુમારકા ખ્યાન સુન રહાથા સમજ ગયા કે વહાં કીસી મેરે ફરઝદને યા શાગીર્દને સર ઇસ કાઠખાકા મુંડ કર ઝોર મેરી શકલ બનકર દીખાયા હોગા ઝોર ધોકા દેનેસે તુજે છુડાના ચાહા હય પસ જબ સામને અફરાસીયાખકે આયા ઝોર ઉસને પુછા કે તુ કોન હય કહા હુઝુર સરસરને મુજે કહાથા કે મંચ તુજે ઊમરૂકી સુરત બનાકર સામને શેહેનશાહકે લીએ ચલતી હુ' વોહ તુજે કયદ કરે'ગે મંચ રાત કો આકર છુડા દુગી ઝોર તુજે પાંચ હઝાર રૂપયા દુગી તો કેહ દીયા કે મંચ ઊમરૂ હુ' વરના મંચ એક તવાઇફ રેહને વાલી તીલ-સ્મે ઝાહીરકી હુ' અફરાસીયાખને ચેહ સુંનકર સાહેરૂસે કહા સેહેર ઇસપરસે ઉતારલો ઝોર ઊમરૂસે કહા બા જી ચાહે વહાં ચલાબ ઝોર પાંચ હઝાર રૂપય ઉસકે સચ કેહદેને પર ઇનાયત ફરમાએ ઊમરૂ સલામ કરકે રૂપયા લેકર બાગસે ઝાહીર નીકલા ઝોર કહા શાયદ કોઈ આફત આએ તુમ પેહછાને બાવ ઇસ સખ્ખસે ગલીમ ઝોડકર ચલા ઝોર ઇધર અફરાસીયાખને કહા ખુલાવતો ઉસ નાઅઇયાર ગયબાની સરસરકો સરસર ઉસી બાગ મંચ કે ખોહત દુરતક હય કે એક જગેહ આરામ કર રહીથી કે ચકાયક સાહેરૂને આકર હુકમે શેહેનશાહ સુનાયા ચેહ લરઝતી હુઇ સામને આઈ અફરાસીયાખને કહા બાંધા ઇસકો સાહેરૂને સીતુને બારાહરીસે સર-સરકો બાંધા ઝોર માર પડને લગી સરસર પુકારી કે મેરા કયા કુસુર હય અફરા-સીયાખને કહા હશમઝાદી મુજે પેશે .પુઠાવંદ લાકડા ઝલીલ કરાયા દેખો ચેહ નામા આયા હય તુ એક તવાઇફકો લાલચ ઢેકર ઊમરૂ બનાકર લાઇ હય બચરતે તેરી નાક કટવાડું સરસરને કહા કબી અચસા નહીં મંચ ઊમરૂકો પેહછાનકર પકડ લા-ઇથી ઉસ વક્ત .પુમારને કહા દેખ મેરા સર ઊમરૂને મુઝા ભલા મુજે કયા પઠથી બે અપના સર આપ મુંડકર તુજે ઝુઠા બનાતી સરસરને કહાં આપ કીતાબ સામરી

દેખે' મેરે ઓર કીસી કે કેહને પર ન જાઇએ અગર મેરા કેહના જલત હોતો મુઝે કતલકી જીએ વરના કોઇ અપના સર મુઝવાતા શીરે ઓર મુઝી તોહમત બેડે પરાએ શયુનકો અપની નાક કટવાએ મુઝે કીયા ગરજ .પુમારને ચીઠાકર કહા ઓ કે હબા મેરે મુઝ ન લગના એક તો ચોરી દુસરે સર ઓરી સરસર બોલી કેહયા બે મુઝે કહેગી વોહ આપ હોગી મંચ શેહેનશાહકે સીવા ઓર કીસીકી ખાત ન ઉઠાઉંગી ઉસ વક્ત અફરાસીયાબ હોનુ'પર ખડા હુવા કે મેરે રૂબરૂ ચેહ ગુસતાખીયાં બેબા નહીં' ઓર કીતાબે સામરી દેખી સબ હાલ પેહલે હો ચુકયા નગર આયા કે સરસર સન્ધી હવ તુને ઊમરૂકો નાહક છોડ દીયા ઓર .પુમારકા સર ચાલાક ને મુઝ હવ ચેહ માલુમ કરકે સરસરકો રેહા કરકે ખીલઅત દીયા ઓર હુકમ દીયા કે ઊમરૂ હરયા કે પાર ન જા સકેગા જલદ બાકર ગીરફતાર કરવા. સરસર પીછે ઊમરૂકે રવાના હુધ ઓર અફરાસીયાબનેબી હરબાર બરખાસ્ત ફરમાયા હર સરદાર અપને અપને ધર આયા લેકીન .પુમારકો કીના સરસરસે ઓર સરસરકો .પુમારસે પચઢા હુવા કે ઝીંક ઉસકા આગે લીખા બાયગા મગર અબ હાલ સુનીએકે ઊમરૂ બાગ'સે નીકલકર ગલીમ ઓડકર બે ચલા જબ દુર નીકલ ગયા. ગલીમ ઉતાર લી ઓર અપની સુરત એક હગોરી ખબીસ કી બનાઇ કે લંગોટી બાધે છલંગા ઓઢે શરાબકી બો-તલ હાથ મંચ બગલ મંચ મુરદેકી ખોપડી વાએ બેહુદા બજતા ચલા કે રાહ મંચ અગર કોઇ સાહેર મીલે તો ઉસેકલ કરકે ઉસકી સુરત બનકર હરયાસે પાર ઉતર બઉ ઇસી ફીક મંચ જાતાથા કે સરસર દુઝતી હુધ આકર પોહચી ઓર ઊમરૂ હધોરી કીશકલ બના હુવા દેખકર ઉસને પેહછાના ઓર લલકારકર નીમચા પકડકર મુકાખીલ હુધ ઊમરૂ બી નાચાર લડને લગા કુછ દેર તક જંગ અધ્યારી હોતીથી કે એક સા-મનેસે સાહેર પચ ઢાહુવા ચેહ સાહેર રેહને વાલા ઉસી જંગલકાથા જહાં ઉમરૂ લડ રહાથા ગરજકે ઊમરૂ જબ ઉસે આતે દેખા કે અચ સરસર દેખ તેરે પીછે કોઇ આતા હવ ઉસને પીછે શીરકર દેખા ઉમરૂને કરીબ બકર બેઝએ બેહોશી મારા કે સરસરકે મુઝપર પડા વોહ ચક્કર ખાકર ગીરને લગી ઊમરૂને ગોદમંચ ઉઠાકર ઝ'. ખીલ મંચ ડાલલીયા ઓર ચાહા મંચ ભાગ બઉ લેકીન વોહ સાહેર કરીબ પોંહચ ગયાથા ઉસને સેહેર કીયા કે ઊમરૂ વહી' ખડા રેહ ગયા ઓર પાસ આયા ઓર કહા અચ હધોરી તુકીસ લીએ લડ રહાથા ઓર મંચને ઇસ લીએ તુઝે રોક કે તુ જીસ ઓરતસે લડ રહાથા ઉસે તુને કયા કીયા કહાં ચકાયક ગાયબ કર દીયા ઊમરૂને કહા વોહ મેરી ખીવીથી જીસે મંચ લડતાથા ઓર મંચ ભુકાથા ઉસકો ખા ગયા. ચેહ સુનકર ઉસ સાહેર કો એક હચરત હુધ ઓર કહા આજતક મંચ હરબારશાહી મંચ નહીં પોંહચાથા આજ ચેહ વસીલા અછછા હવ તુઝે ખીલમતે શાહ મંચ લે ચલુ' કે અચસા સાહેર ઉનકે યહાં કોઇ ન હોગા કે જીતે આદમીકો ખડેખડે નીગલ ગયા લે ચેહ કેહકર સેહેર કરકે ઊમરૂકો લેકર ઉડા ઇન્તેફકન અફરાસીયાબ બે

દરબાર બરખાસ્ત કરચુકાથા તો વઝીર ઉસકા બાગબાને કુદરત અપને બાગમંચ આકર સાથ અપની બીવી ગુલચી બહુકે બચઠા મય ખુવારી કર રહાથા કે યેહ સાહેર ઉસી તરફસે ઉમરૂકો લીએ હુવે ઉડતા હુવા નીકલા ગુલચીને દેખા કે એક સાહેર પંજે મંચ આદમી કે લીએ ઉઠા જાતા હય ઇસને અપને શોહરસે કહા ઇસકો ખુલાવ દેખો યેહ કોન હય બાગબાને સેહેર પડા યેહ સાહેર રમયત મંચસે હય મીસલ દુસરે સાહેર કે સેહેર નહીં જાનતા હય બાગબાને સેહેર કરનેસે આગે ન જ સકા નાચાર ઉતર આયા બાગબાં કો દેખકર સલામ કીયા ઉસને પુછા યેહ કોન હય જીસે તુ ગીરફતાર કીએ લીએ જાતા હય સાહેરને કહા યેહ શખસ અપની બીવીસે લડ રહાથા ફીર ચકાયક ઉસે ખા ગયા મુઝે તઅજબુખ હુવા મંચ ઇસકો પાસ શેહેનશાહકે લીએ જાતા થા બાગબાં કોબી યેહ હાલ સુનકર એક તઅજબુખ હુવા ઓર નીગાહે સેહેરસે ઉમરૂ કો ધુરા કચુ કે યેહ સાહેર ઝબરદસ્ત હય ઇસકે ધુરને ઓર નઝરે ગર્મસે ઉમરૂકે જીસમે રોગને અધ્યારી ઉડ ગયા. ઓર ચીગારીયા જીસમસે ઉડને લગીં ઉસ વક્ત બાગબાને નીગાહે સેહેરસે દેખના મોકુફ કીયા ઓર ઉસ સાહેરસે કહા યેહ કપોરી નહીં હય ઉમરૂ હય ઓર ઉમરૂસે દરયાફત કીયા કે તુ કીસે ખા ગયા ઉમરૂ ને કહા અપની બીવીકો મંચ કીસી કે સામને નહીં નીકાલત હું ઓર ન ઉસકો તનહા કીસી મકાન મંચ રખતા હું બલકે અપને સાથ ઝંબીલ કે અંદર રખતા હું ઓર બીવી મેરી અધ્યાર બે બદલ હય સેહરા મંચ ઉસકો જખ ઝંબીલસે નીકાલતા હું વેહ સુજસે લડતી હય લેહાઝા ઇસ વક્ત મંચ ઓર વેહ હોતું લડ રહેથે કે યેહ સાહેર આયા મયને ઉસકો ઇસ સાહેર કો દેખકર ઝંબીલ મંચ રખ લીયા નીગલ તો મંચ કીસી કો નહીં ગયા યેહ હકીકત ઉમરૂસે સુનકર ગુલચીને કહા અપની બેરૂ કો નીકાલ હમલી દેખે કે વેહ કયસી હય ઉમરૂને કહા મંચ ગેચર મરદ કે સામને કાહે કો નીકાલું મમ કો હટા દીજીએ ઓર મુઝે કુછ રૂપયા દીજીએ તો નીકાલું ગુલચીને સમકો વહાંસે હટા લીયા લેકીન બાગબાં બચઠા રહા ઓર ઉસને કહા અય ઉમરૂ તુ અપની બીવી કો મેરે રૂખરૂ નીકાલ મંચ તુઝે બોહત કુછ દુગા ઉમરૂને કહા પેહલે રૂપય મંગાદો બાગબાં ઓર ઉસકી બેરૂને બોહતસા ઝર મંગાકર ઉસે દીયા. ઉમરૂ ઉસવક્ત બાગકે કોને મંચ ગયા ઓર સરસરકા મુંહ ઝંબીલસે નીકાલકર સુરત ઉસકી બદલ દી ઓર વહાંસે સામને બાગબાંકે આયા ઓર કમરકે બરાબરસે સરસરકો ખીંચકર આગે ડાલ દીયા ગુલચીને એક ના-ઝની ઓરતકો ખા હુસ્નો જમાલ દેખા કહા ઉમરૂકી બીબી બોહત ખુબસુરત હય અચ્છા ઇસે હોશીયાર કર ઉમરૂને કહા યેહ ભાગ બચગી ગુલચીને કહા કયા મજલ બે મેરે સામનેસે ભાગે ઉમરૂને કહા ભાગ ન સકેગી તો ફીકરે દેગી કહેગી મંચ સરસર હું ઓર આપ ઉસ વક્ત મેરે દુશમનહો જાએગે ગુલચી ઓર બાગબાં હોતુ ને કસમ ખાઈ કે હમ ઉસકા કેહના ન માનેગે ઉસ વક્ત ઉમરૂને સરસરકો એક દર-

ખતસે બાંધકર ફતીલા દઈ બેહોશી સુંધાયા કે ઉસે હોશ આયા ઓર બાગબાં ઓર ગુલચીંકો બયકે દેખા ફરયાદ કો કે અય વઝીરે આગ્રુમ શેહેનશાહ સુઝે આપને કયું બાંધા હય ઇસ સારખાન આદે ઉમરૂકે કેહને પર ન આઇએગા મંય ઇસકો પાસ શેહેનશાહકે લાઇએ લેબલ ઉં કે ઉનકો ઇસકી તલાશ હય ઉમરૂને કહા હરામ આદી અપને ચાર શેહેનશાહ પાસ તુઝે લેબલકર કયા કરેગી આજ તેરી નાક કાઢુંગા અમ સરસર જો બલા ખુરા કેહતી હય તો સખ બનતે હંય કે ચેહ મીયાં બીબી એક હંય ગુલચીંકો કહા અય ઉમરૂ જોરૂ તેરી બોહત ઝખાંદરાઝ હય સરસરકો ઉમરૂ તમાંચે લગાને લગા કે કયું અય ગેસુ બરીદા ફીર ઝખાંદરાઝી કરેગી ઓર બાગબાં ઓર ગુલચીંકો હંસને લગે ઇસ વકત સરસરને કહા ચેહ દીલલગી હય લોગો અચ્છી નહીં મંય શેહેનશાહસે કહુંગી કે આપકા વઝીર બી ઉમરૂસે મીલ ગયા બાગબાં ને કહા લો શેહેનશાહ પાસ કયુંકર પોંહચી સરસરને કહા મંય અધ્યારા સરસર હું હરવકત દરબારમંય હાઝીર રેહતી હું ઉમરૂ ચેહ સુનકર બોલા દેખીએ મંય ન કેહતાથા કે ચેહ અપને તઈ સરસર ખતલાએગી બધી મક્કારા હય ફીર તો એક તમાચા મારા ઉસ વકત સરસરને હાલ જો દરબારમંય ગુઝરાથા ઓર અફરાસીયાબને ગીરફતારી ઉમરૂ જો મશવરા કીયાથા વોહ સખ ખ્યાન કીયા ઓર કહા અગર મંય સરસર ન હોતી તો કયુંકર ઇસ કયફીયતકો બનતી ઇસ કેહનેસે સરસરકે બાગબાંકો શુબાહ હુવા ઉસને એક નારયલ ઝમીનપર મારા વોહ ફટા ઓર ઉસમંયસે એક તાચેર ખુશરંગને નીકલકર ખુશ ઇલહાની આવાઝસે આવાઝ દી કે ચેહ ઓરત જો ખાંદ હય સરસર હય ચેહ સદા દેકર વોહ તાચેર ચલા ગયા ઓર બાગબાંને સરસરકો મઆશી ચાહકર રેહા કર દીયા ઇસ હંગામંય મંય સખતો સરસરકી તરફ દેખતેથે ઊમરૂને ગલીમ ઓઠલી ઓર ગાયબ હોગયા મગર જખ સરસર છુટી પુઝારી કે ઓ નાઅધ્યારી કહાં ગયા ઊમરૂને જવાબ દીયા કે મોબુદ હું બાગબાં શરમાયા કે સદા આતી હય ઓર ઉમરૂ દીખલાઈ નહીં દેતા હય ઇસમંય સરસરને કહા મંય ચલતી હું ઊમરૂને કહા હમ બી સાથ ચલતે હંય ગરઝકે સરસર બાગસે નીકલકર રવાના હુઇ ઓર ઊમરૂ વહીં ઠયરા રહા કે બન પડે તો ઇસ જગેહકા સખ માલ છુટલું ઓર સાહેરૂકો કતલ કરે અલ હાસીલ બાદ ચલે બને સરસરકે ગુલચીંકો કહા સરસરકે ઝગડે હંય ઊમરૂકો બી હાથસે ખોયા મંયને ઉસકે ઓસાફ બોહત સુનેથે અગર યહાં હોતા તો કમાલ ઉસકે દેખતી ઊમરૂને જવાબ દીયા કે હમ યહીં હંય લેકીન ઇસ લીએ પોશીદા હંય કે તુમ લોગ સાહેર હો હમે ગીરફતાર કરકે પાસ અફરાસીયાબકે લે બવ ગુલચીંકો ચેહ સુનકર કહા કસમ હય સામરીફી યહાં તુજસે કોઇ દગા ન કરેગા ઊમરૂને કહા અચ્છા કુછ રૂપયા મંગાકર રખો તો હમ આએ ગુલચીંકો રૂપયા જમે કરાયા ઉમરૂ ગલીમ ઉતાર કર આહીર હુવા ગુલચીંકો ખાતીર કરકે ખીઠાયા ઓર કહા અય ઊમરૂ હમ આપકે ગાનેકે બોહત મુશતાક હંય કુછ હમે સુનાવ ઊમરૂને નય નીકાલી

ધુ'ગરૂં પાઉંમંય આંધે નાચના શુરૂ કીયા ઓર એહલે અંજનકો બેખુદ કર દીયા બાગકે તાઓર અપની નગમા સરાઈ બુલકર હમેતન મસરૂં સમા હુવે ઓર શલ ઉસ શલશનકે કાન ધરકે સુન્ને લગે બર્ગ હવા તાલીયાં બબતેથે દરખત ઝૂમ બતેથે દેહેન ગુ'આ ખમોશ થે શુલખુલે શોરીદાકે સરમંય બેશથે.

નઝમ.

લગા ગાને પટટા ઓર ઇસ આનસે—નીકલને લગી જન હર તાનસે
અજબ તાન પડતીથી અંદાઝસે—કે બેકલથી હરતાન આવાઝસે
વોહ થી ગટકડી ચાલડી તુરકી—મુસલસીલ એક પુલ ઝડી તુરકી
અજબ રાગકો લી દીયા હય અસર—કે હોબએ પથરકા પાની છગર
બંધા ઇસ તરહકા બે ઉસબ સમા—હુવા સખકે દીલકા અજબ હાલ વાં

કઈ લાખ રૂપયકા જવાહીર ઉમરૂને ઇનઆમ પાયાથા. ખુબ અપના રંગ જમાયા થા કે વહાં અફરાસીયાળ ફીર વહાં દરબાર મંય આકર બયઠા ઓર કીતાબે સામરી દેખી યાને માલુમ હુવા. સરસર ગીરફતારી. ઉમરૂકો ગઈહય ઉસપર કયા શુઝરી કીતાબ મંય નઝર આયા. કે બાગબાંને કુદરત અપને બાગમંય બયઠા ઉમરૂકા ગાના સુન રહા હય. ઓર સરસરકા બે હાલ ઉપર મઝકુર હુવા સખ દરયાફત હુવા. ચેહ દેખકર શુસ્સા નાક હુવા. કે હમારે દુશમનસે વઝીર હમારા ઇસ લુતફે મદારાતસે પેશ આએ અફસોસ હય કે ઇતના બડા મોઅઝઝીઝ કારકુન કાર પરદાઝ સલતનને દુશ-મનસે યું મીલ જાય. કીતાબ ઉસી શુસ્સે મંય બંધકરકે દસ્તક લી. કે પુતલા ઝમીનસે પયદા હુવા ઇસ્સે હુકમ કીયા કે બાગબાં કે ચહાં ઉમરૂ બયઠા. ગા રહા હય. ઉસકો ઓર બાગબાંકો બંકર પકડ લા પુતલા ચેહ હુકમ સુનકર રવાના હુવા. ચહાં ઉમરૂ ગાતે ગાતે ઝરા ઠયરાથા કે સનનાટેકી આવાઝ આઈ ઉપર બે દેખા તો એક પુતલેકો આતે પાયા. ઉમરૂને જલદીસે ગલ્લીમ ઓડલી. ઓર પુતલા બે અમકકર ગીરા. ઉમરૂકો તો ન પાયા બાગબાંકી કમરમંય હાથ દેકર લે ઉડા. ઓર પુકારા મનમ ફરસ્તાદાએ અફરાસીયાળ ઓર બાગબાંકો લીએ સાફચલા ગયા. ગુલશીં બલરાઈકે અબ મુક-રર આફત ન આએ ઓરચહાં પુતલે ને સામને અફરાસીયાળકે બાગબાંકો પોહથાયા. અફરાસીયાળ ઉસે દેખકર કોડા લેકર ઉઠા ઓર ચંદ કોટે મારે કે કયું અય નમક-હરામ મેરે દુશમનકો લેકર ઇસ તરહ અપને ધરમંય બયઠાથા. બાગબાંને સારા હાલ સાહેરકે ગીરફતાર કરલાનેકા ઓર સરસરકી કયશીયત સાફ સાફ અરઝકી. ઓર કહા અબ કબી નમકહરામી ન કરૂંગા ઓર શેહેનશાહ મુઝે રેહા કરે કે ઉસ બલસાઝકો પકડકે હાઝીરે હુઝુર કરૂં અફરાસીયાળ ને બાગબાંકો રેહા કર દીયા. બાગબાં બ ગઝબ. તમામ લેને ઉમરૂકે રવાના હુવા. લેકીન ચહાં ઉમરૂકા ઝીક સુનીએ કે જબ પુતલા બાગબાંકો ઉઠા લે ગયા ઉમરૂને ખાલી મુકામ પાકર ગલ્લીમ ઉતારી. ઓર કહા મલકા ગુલશીં મંયને એક તદખીર, ગઝબે અફરાસીયાળ સોચી હય, અગર બારાહરી

મંચ અલગ ચલેા તો બધાન કડું ગુલચી' ઉઠકર બારાઢરીકી તરફ ગઈ ઉમરૂને ઉસકો બયજા બેહોશી મારકર બેહોશ કીયા. બોર ઢરીમંચ લપેટકર બારાઢરીમંચ કીસી બહુ પા દીયા. બોર આપ રંગો રોગન અધચારી મલકર મલકા જયસી સુરત બનાઈ બોર લેબાસ ઉસકા લેકર જેમે જુસ્મ કીયા. વહાંસે આકર મસનઢે નાઝ પર બયઝા કનીડુને અરઝ કીયા. હુગુર ઉમરૂ કહાં ગયા ઉમરૂને જવાબ દીયા ઉસકો તો કુદરત ગાયબ હો બનેકી હય નહીં માલુમ કહાં ગયા. ચેહ સબ ખામોશ હો રહી કે અયસાહી હોગા ઇસ અરસે મંચ બાગખાં આકર પોંહયા ખીવીસે ઉસને આકર પુછા ઉમરૂને કહા કે વોહ તો જબહી ગાયબ હોગયાથા. બાગખાંને કહા ઉસકે વાસતે શેહેનશાહને સુઝે સખત ઝલીલ સરે દરબાર કીયા. મંચ ઉસકે ઢુંઢનેકો બતા હું દરયાસે પાર તો બ ન સકેગા ગીરફતાર કરકે પાસ શેહેનશાહકે લે બલિંગા ચેહ કેહકર ઉઝા બોર ચલા બયા. બોર ચહાં બે ઉમરૂ ગુલચી' બના હુવા હય. બાહ ઉસકે બનેકે ઉસને સોચા કે બાગખાં જબ તલાશ મંચ. મુજકો ન પાચેગા ચકીન હય કે સેહેરસે દરયાફત કરે કે ઉમરૂ કહાં હય. સેહેર બતલા દેગા કે ગુલચી' બના હુવા બયઝા હય વોહ આકર તુઝે ગીરફતાર કરેગા ચેહ સોચકર બાગખાંકી દો બેટીયાં હંચ. નીહાલ બહુ બોર સમર બહુ નામ હંચ. ઉનકો ઉમરૂને ખુલાયા. વો હાઝીર હુંઈ ઉનકી બલાએલી બોર મોહખબત માદરાના જતાર્થ ખુબ ખ્યાર કીયા બોર કહા અય ફરઝંદ બાપ તુંમ-હારા ઉમરૂકી તલાશમંચ ગયા હય બોર વોહ અધચાર બદબલા હય અયસા ન હોકે તુમહારે બાપકો કીસી તરફ તુકસાન પોહયાએ યા ઢુંઢે બોર વો ન મીલે તો શેહેનશાહ નારાઝ હોબાએ ઇસ વારતે હમ તુંમ બી ચલે' બોર ઉમરૂકો તલાશ કરે નીહાલ બહુને કહા બેહતર હય અય વાલીદા ચલીએ ગુલચી'ને યાને ઉમરૂને કહા એક તખત બઝોર સેહેર મંગવાવ નીહાલને એક નારજ ઝમીનગર મારા કે વોહ ફટ ગયા બોર ધુવાં ઉસમંચસે નીકલકર તરફ આસમાનકે ચલા બાહ થોડી દેરકે એક તખત ઉઠતા હુવા આયા બોર ઝમીનપર ઉતરા ગુલચી' બોર નીહાલ દોતું સવાર હુવે સમર બહુકો મકાનકી ઢીકાઝત કરનેકો ઝોઠ કર રવાના હુવે બોર ગુલચી'ને નીહાલસે કહા અય છોકરી દેખું કીતના જલદી તું ઇસ તખતકો લે ચલતી હય કુછ સેહેર ભી સીખા હય યા દીનબાર ખેલા કરતી હય નીહાલને અયસા સેહેર કીયા કે તખત ઉઠા બોર કરીબ દરયાએ ખુરવાંકે પોંહયા ઉસ વકત ગુલચી'ને કહા મેશ સેહેર ખબર દેતા હય કે ઉમરૂ દરયાકે પાર ઉતર ગયા હય મગર અબી જંગલમંચ ફીરતા હય જલ્લ સેહેર કરકે ચલેા ગીરફતાર કરે નીહાલને સેહેર કરકે તખતકો ઉઠાયા બોર દરયાકે પાર પોંહચી લેકીન ઉસ તરફ બાગખાં હરતરફ ઉમરૂકો ઢુંઢતા શીરા જબ કહી પતા ન મીલા ઉસને એક ખુત અપની કલાઇસે ખોલકર કુછ અફસું પઠ કર કહા અય સામરીકી તસવીર તુઝે વારતા સામરીકા અચ બતલા કે ઉમરૂ કહાં હય વોહ બોલા કે તેરી ખીવી કી શીકલ બનકર તેરી બેટી નીહાલબહુકે

સાથ દરયાકે પાર ઉતરા હય જોર તેરી લડકીકો કતલ કરકે બના ચાહતા હય આ-
ગામાં ચેહ હાલ દેખકર બોહત જલલી ચલા જોર ઉસ યુતકો કલાઈમંચ બાંધ લીયા
યહાં ઉમરૂ પાર ઉતરકર બેહોશ કીયા ચાહતા થા કે બાગમાં આ પોહયા જોર
લલકારા કે ઠંચર અચ નાઅઈયાર કહાં બચગા નીહાલ ચેહ સુનકર હમરાન હરતકર
દેખને લગી કે મેરા બાપ કીસે લલકારતા હય જોર ઉમરૂને એક ધોલ નીહાલકો
લઆકર ફારન ગઝીમ અઈયારી જોહલી જોર તખત પરસે કુહકર નારા કીયા કે
બાશ જો હરામઝાદે મનમ મેહરે સીપેહરે અઈયારી બચ ગયા તું મેરે હાથસે
વરના જહન્નમ રસીદ કરતા ચેહ કેહકર ઉમરૂ તો ચલા ગયા જોર બાગમાં ની-
હાલકે પાસ આયા જોર કેહને લગા કે બડા ગઝબ કીયા બે ઉમરૂકો દરયાકે પાર
ઉતાર લીયા નીહાલને માપી ચાહી બાગમાં ઉસે લેકર અપને મકાનપર આયા જોર
ગુલચીકો હુંડ કર બારાદરીસે ફરીમંચસે નીકાલકર હોશીયાર કીયા જોર સારા માજરા
ખ્યાન કીયા જોર કહા મંચ ચાહતા હું ઉમરૂ અપની બારગાહમંચ આહીર હોગા
વહાંસે પકડ લાઉંગા ગુલચીને કદમપર સર રખકર કહા અચ બાગમાં વાસ્તે સામરી
વ જમશેદકે ધન અઈયારૂકે કામમંચ દખલ નહે જબ શેહેનશાહ ઉનસે આજઝ
આકર કતલ કરડાલે અબી દેખા કે ઉમરૂ કહાં આયાથા જોર કહાંસે કહાં પોહચ
ગયા જોર શેહેનશાહકે કુછ બનાએ ન બના બાગમાં ઉસકે સમઝાનેસે શરમાયા
જોર અફરાસીયાબકે પાસ ગયા સારા માજરા ખ્યાન કીયા કે ઉમરૂ ઇસ તરહસે
નીકલ ગયા અફરાસીયાબ ખામોશ હો રહા કે અગર કુછ ઇસકો ઝીયાદા કહુંગા
તો અચસા ન હોકે ચેહ લી મેહરૂખસે મીલ જાએ ચેહ સખ તો દરબારમંચ હય જોર
ઉમરૂ લી અપની બારગાહમંચ દાખીલ હુવા સખ સરદાર ખુશ હુવે બ અશરત
તમામ બચકે લેકીન સરસરકા હાલ સુનીએ કે ચેહ બે મુકામ બાગમાં પરસે ચલી
ખીયાલમંચ ઇસકે આયા કે ઉમરૂ દરયાકે પાર ઉતર ન સકેગા લશકરે મેહરૂખ
ખાલી હય કીરાં જંગલમંચ રેહતા હય જોર અઈયાર કીક અઈયારીમંચ ગએ
હોગે તું ચલકર મેહરૂખ યા બહાર કીસી જોર સરદારકો ગીરફતાર કરલા જોર
જયસા કે ઉમરૂને તુએ ઝલીલ કીયા હય વયસાહી ઉનકો જલા ગરઝ દરયાસે ઉતર
કર શીકલ બદલકર દાખીલે લશકરે મેહરૂખ હુધ જોર શીક અઈયારી દરને લગી
દીનબર ઉસને કયામ કીયા જબ શામ હુધ મેહરૂખને દરબાર બરખાસ્ત ફરમાયા
હરએક સરદાર અપની અપની ખુવાબગાહમંચ આયા બેટા મેહરૂખકા શકીલ બે કે
દખતરે હચરત મલકા ખુબસુરતપર આશીક હય જોર ખુબસુરત સખબ ઇશક
શકીલકે કચદ હય લેહાઝા જબ શકીલ અપને ખચમંચ આતા હય અપની માથુ-
કકે યાદમંચ બહોંત રોતા હય જોર હાલ અપના પરેશાન કરતા હય જોર શેએર
આશકાના પડતા હય શેએર ઉલજનકો દીલકી દામે મોલખઅત બના ગયા-ધયાન
ઉનકે મેસુઉકા બડા બલસાઝ થા-ઇસ રાતકો લી અપને ખચમેમંચ સો ઇંજતરાબ

બેબેની અકેલા તનહા અપને ખયમેમ'ય રોયા હામન ફાડ હાલા હરચંદકે રાતકો ચાંદની થી મગર ઉસકી આંખુ'મ'ય અપેરા થા કેહતાથા કે ઝમાના મેરા દુશમન હુવા હય ચેહ ચાંદ નહીં' ઇશકકા ગોલા હય અપને હીદુ'સે મુઝે ધુરતા હય મીસ્લે માહ રોશન કરકે મુઝે જલાતા હય ઇશક ભડકને લગા હોશ હવાસ ગએ ઓર કેહને લગા.

ગઝલ.

અશમકા કામ અશક બારી હય—અશમએ ક્યઝ હય કે બારી હય હમ કહીં' ઓર તુમ કહીં' સાહબ—ખાક ચેહ ઝીંદગી હમારી હય કીસકો સોના કીસે હય આતી નીંદ—શમે હીજરાં હય ઓર બારી હય ચેહ સુબુક તુને કરદીયા ઝાલીમ—મેરા મુરદાબી સબકો ભારી હય કર ન બરખાદ ઇસકે કુચેસે—અય સબા ખાક ચેહ હમારી હય ને નહીં થા કીસી શુમારમ'ય આજ—ઉસી આશીકકી હમ શુમારી હય શેએર આશકાના પડતે પડતે હાથ કેહને લગે ગરેબાન દેખે' પાઈ' ચલ નીકલે કે ખ્યાબાન દેખે' બયઠે બયઠે તરંગ આઈ દીલમ'ય ચેહ સમાઈ કે ચલકર બયાબાન મ'ય ગમે દીલકો ખાલી કરે. તાકે ઉસ લયલીએ શબકે ગમમ'ય રાત બસર હો સુમે હકો લશકરમ'ય ચલે આના કોઈ ઇસ રાઝસે આહીર ન હોગાં દીલે મુઝતર બેહેલ બયગા આસેમે અલમ ટલ બયગા ચેહ ખીયાલ કરકે રોતા હુવા જંગલકી તરફ રવાના હુવા હર કંદમપર અશક હસરત બહાતા ઓર રોતા હુવા ચલા બતાથા કે સર-સર ને ફીક અધ્યારીમ'ય પ્રીર રહીથી ઇસકો તનહા બતે દેખકર સાથ હુધ જબ શ-કીલ જંગલ ખ્યાબાનમ'ય પોંહયા એક પહાડકે પાસ પથ્થરપર બયઠ ગયા ગમ દીલ દુર કરતાથા ઓર સચરે શુલઝાર સેદીલ બેહલાતાથા સરસર તો રેહને વાલી ઇસી તીલરસમકી હય. ઓર ઉસકે માજરાએ ઇશકકો બનતી હય. ઉસ વક્ત ઉસે બેકસાર દેખકર અપની સુરત એક કનીઝકી બનાઈ જયસી કનીઝેકે મલકા ખુબસુરત બહુકી હ'ય. ઓર સામને આકર સદ્દામ કીયા. ઓર કહા વારી આપને મુજકો પેહ-છાના. શકીલને જવાબ દીયા મ'ય કયા બનુ' ગ'ય અપને તઈ ખુદ નહીં' બનતા હું' કે મ'ય કોન હું' સરસરને કહા મ'ય કનીઝ મલકા ખુબસુરત બહુ તુમહારી માશુકા કી હું' જબસે મલકા ક'યદ હે'ય. મ'ય સેહરામ'ય રેહતી હું' શકીલને ને ચેહ સુના કે કનીઝે માશુકા હય. ઉસવક્ત કહા—ખયત—ક'યસ જંગલમ'ય અકેલા હય મુઝે બને દો—ખુબ ગુઝરેગી ને મીલ બયઠેગે દીવાને દો—દોનું' બાહમ રોને લગે કનીઝને કહા. અયશયહાએ જમાલે ચાર તેરી બુહાઈ મ'ય મલકાકા બી અજબ ઝાર હાલથા. હરકમ દીલ બેકસાર થા. શકીલ ચેહ માજરાએ હસરત સુનકર કનીઝકે ગલે લેપટકર બાર ઝાર રોયા. ઓર કેહને લગા અય ફલક ગઢઠાર

ફખાઇસાત.

ઇસ તરહસે મેરા વીસાલ હુવા—નમયરસર મુઝે વીસાલ હુવા

યુઢી' હીજરાં મંચ બન બાએગી—રૂહલી વાં ન ચેન પાએગી
બસકે હય હસરતે વીસાલે સનમ—નીકલેગા કયા અટક અટક કર હમ
દીલ બે તડપેખા બાર બાર મેરા—હોગા ઝેરો ઝબર મઝર મેરા

વસ્તુ બનાંસે મંચ ન શાદ ગયા—હાય હુન્યાસે નામુરાદ ગયા.

યેહ બેકારી દેખકર કનીઝયાને સરસરને એક ખાસદાન કમરસે નીકાલા ઓર સામને ઉસ રંજીદા હાલકે રખકર અરઝ કીયા કે અસ રેહરૂએ ઉલફત વાય પરેશાને કુચે મોહબબત—મલકાને કયદ હોનેસે પેશનર કુછ ચીકની ડલીયા ઇલાચીયાં અપને લબે નાઝુકસે છુકે ઇસ મંચ રખખીથી ઓર મુજકો હુકમ દીયાધા જહાં કહીં મેરા શયદા મીલે ઉસકો દેના. ઓર હમારા હાલ પુરમલાલ ઉસે કેહ દેના. શકીલને ખાસ દાનસે ઇલાચીએ નીકાલ કર ખાઈ ઓર બેહોશ હોગયા સરસર ઉસકો પુશતારે મંચ બાંધ રવાના હુઇ ઇસ અરસે મંચ શામ હુઇ સરસર પુશતારા લેકર દાખીલે બાર-ગાહ હુઇ ઓર મલકા કે તસલીમ કરકે પુશતારા સામને રખ દીયા. હયરતને પુછા કીસકો લાઇ હય. ઉસને અરઝ કીયા ફરઝદ મેહરૂખ, યાને શકીલકે શયદાએ ખુખ-સુરત હય. હયરતને કયદે સેહેર પેહનાકર હોશીયાર કીયા. જબ આંખ શકીલકી ખુશી અપને તઈ ગીરફતાર દરબારે હયરત મંચ પાયા ઇસ તરફ ઝખાનપર લાયા કે અય મલકા આપગમે દીલદારસે ઝીંદાને અલમ મય ગીરફતાર હું અસીરે તુરતએ ગેમુએ તાબદાર હું મુઝે ગીરફતાર કરના કયા. બકેલ સખસે આજ ન મુવા કલ મર બઢેગા યેહ કેહકર બોહત રોયા. હયરતને ઉસકે હાલપર રેહેમ કીયા કે અય શકીલ તુમબી કોઇ ગેર નહીં મેહરૂખકા ફરઝદ ઓર મેહરૂખીન દુખતરે શેહેનશાહકા મામુ હય. અગર મેરી ઇતાઅત કરે ઓર અપની માંકા સાથ ન દે તો ખુખસુરતકી શાદી તેરે સાથ કરદું. શકીલને કહા મુઝે માકા સાથ મનઝુર હય. ન આપકા બલકે હુન્યાસે કારા હું ગુલામ મલકા ખુખસુરત બદુ મંચ. બીચારા હું બે મલકા ફરમાએ પોહ બબલાઈ કહે તો આપકે લીએ મેહરૂખસે બાકર લડું હયરતને કયદ ઉસકી દુર કરકે ખીલઅત દીયા. ઓર ઉસકી ખાતીર એક તાઉસ બદુ નામ. બહુચરનીકો હુકમ દીયા કે મલકા ખુખસુરતકો કયદસે રંદાકરકે બાગે, અશસ્ત મંચ લાકર હુરમામ કરાંકર મસનદ પર જલવગર કરો તાઉસને હુકમ સુનકર હીંઠોલે પરસે સેહેરકે ખુખ-સુરતકો ઉતારા ઓર બાગ મય પોહચાદીયા ઇસ ગુલઉઆરકે આનેસે ઇસ બાગકો દુની બહાર હુઇ ઓર ઇસ ગુંચા દહનનેબી અપની આરાયશ વઝેબાયશકી ઓર અપને આશીકકે મીલનેકી ખબર સુનકર ખુશ હુઇ ઓર ઇધર જબ સુબેહ હુઇ ખબર ગીર-ફતારીએ શકીલ મલકા મેહરૂખને સુની. ઓર બાદ લેહમે કે ખબર પોહચી કે શકીલ શીર ઉસી તરફ સામરી પરત હોગયા ઓર હયરતકા શરીફ હુવા. મેહરૂખકો યેહ ખબર સુનકર બકા રંજ હુવા. લેકીન ઉમરૂ દરબાર મંચ મોબુદથા. કેહને લગા અય મલકા જબ તીલસ્મૃતિ ફતેહ હોગા હાઝડ ખેટી ખેટીયાં મીલ બાએગે અગર

અરલી ન હોંગે તો બોહતસે આકર બન બએગે' અસલ તો ચેહ હય કે ફરજંદ તુમહારા ગમ મંચ દીલદારકે મરજતા વહાં ઝીંદા રહેગા ચેહ ઉસકી બન બચનેકા ખુબ સહારા હય મતલબ અસલીપર તુમ નઝર રખો અચસી વચસી ખાતુંકા ધયાન કરના અચ્છા નહીં' મુઝે દેખોકે શાહઝાદાએ અસદ કચક હોગયા. ઓર કુછ રંજ ન કીયા ઓર તીવર પર મેલ ન લાયા અલ હાસીલ મેહફૂમ. ગમે ફરજંદકો લુલાકર સપ્ત ઇસતેકામત પઝીર હુધ મગર વહાં શકીલ ને હયરતસે બ. આજઝી અરઝ કીયા. અગર મુઝે ઇબ્જત હો તો એક નઝર મલકા ખુબસુરતકો દેખ આઉં' હયરતને ઇબ્જત દી ઓર બાગે અશરત મંચ રેહકર અપની મેહખુબાકા નઝઝારાએ જમાલ કરો ઓર તાઉસસે હુકમ દીયા કે બતોર મખપ્રી ઇન હોનું' શયદા કે નીગેહમાં રહો કે કીસી તરહકી ખાતે' અકેલેપન મંચ ન કરે' ગરઝકે તાઉસ પોશીદા રવાના હુધ ઓર શકીલનેલી તઈ-યારી ચલનેકી ફરમાઈ નહા. ધોકર પોશાક નખીસસે અપને તઈ આરાસ્તા કીયા. ઓર ચેહ ખબર ખુબસુરતને સુનકર અપને તઈ આરાસ્તા કીયા બાગકી ઝેખાયશ ફરમાઈ જલસા બરપા હુવા.

નઝમ.

સાકીયા મય પીલા શીતાબ શીતાબ—મુતરખા તુ મુના દે ચંગો રખાબ
આજ આશીકકો વસલ બનાં હય—ખઝમે અશરતકાં રોઝ સામાં હય
યાને ઉક્રી વો ગયરતે બોસ્તાં—કીયા આરાસ્તા તમામ મકાં
થાજે ચોદા બરસકા સીન વસાલ—હય મહે આરદહ ઉઝે કમાલ
ઇતને મંચ વાં શકીલે ખુરર મોશાદ—બાગકે દરપે પોંહયા હુસ્ને નીઝાદ
ફીર ફરે બાગ,સે ચેહ દી આવાઝ—દરપે હાઝીર હય આશીકે બંબાઝ
સુનકે આવાઝ આશીકે રંબુર—દોડી દરવાઝ પર વોહ રશકે હુર
સાથ લે અપના આશીકે નાકામ—રોનકે બઝમ હુધ વો મોહે તમામ

હોનું' શાહકામ ખુબ ગલે મીલકર રોએ. ઓર કહા ખુદાને ચેહ દીન દીખાયા. શકીલને કહા ચલો. લશકરે ઇસલામ મંચ બકર શાદી કરેગે' જીસ મંચ ઇમાનકી મઝ-ખુતી હય. રાખી લીખતા હય કે તાઉસ બહુ જો ઇન હોનુંકી પોશીદા નીગેહખાંથી. ઓર હયરતને ઇસે કેહ દીયા થા. કે ચેહ બાહમ હોનું' ખાતે' કરે' તો મને કરના લેહાઝા. જબ ઉસને દેખા ગભરાકર દોડી ઓર ચેહ હોનું' બાગ,સે નીકલકર એક પહાડકે કરીબ પોંહચે થે કે ઉસને આકર રોકા. શકીલસે સેહર ચલને લગા. તખતસે ઉતરકર મુકાબલા કીયા નારંજ ઓર તરંજકી માર હોને લગી તાઉસને એક નારચલ સેહર પડકર મારા કે શકીલ નીરૂઝ ઝમીનમંચ ગરક હો ગયા ઉસને આહા કે ગીરફતાર કરકે લે બાવે ઉસ વકત ઇત્તેફાક,સે ઝરગામ ઇસ તરફ આ નીકલા ઓર ચેહ માજરા દુરસે દેખકર એક ગલોલા બેહોશી ગલોલમંચ રખકર શુદ્ધા ઉસકી નાકપર મારા કે તાઉસ બેહોશ હોકર ગીરી ઝરગામને આકર ઝખાનમંચ સોઝન

દેકર ઉસકો એક દરખતસે ખાંધકર હોશીયાર કીયા ઓર કહા અગર ઇતાઅત મેહરૂખ અખતીયાર ન કરેગી તો ખજરે બુલમસે હીલાક હોગી ઓર હમદો સનાએ ખલ્લાકે, હોજહાં ઝખાને ફસીહ ઉસકે આગે ખ્યાન કી કે ઝંગે કુદર તાઉસકે દીલપરસે હર હુવા ઓર ઇશારેસે કહા મય તાબેદાર હું ઝરગામને ઉસે રેહા કીયા ઉસને શકીલકો ઝમીનસે નીકાલો ઓર ખુબસુરતકો લેકર રવાના હુઇં યહાં તકકે દાખીલે લશકરે મેહરૂખ હુઇં ઝરગામને ચેહ ખખર મેહરૂખકો દી વોહ સખ સરદારકો સાથ લેકર ખુશી ખુશી ખેટે ઓર બહુકો લેકર ખારગાહમંય આઇ હર એક ગલેસે મીલા તાઉસકો ખીલઅત સરદારી દીયા જશન સોહબતે અયશો તરખ પરખા હુવા ચેહ કચકીયત બાહ દોએક રોઝકે હયરતને સુની શોઅલએ રશકસે બદનમય આગ લગ ગઇ ઓર ચાહા લશકર તઇયાર કરકે ઇસી વકત ચહ બઉં ઓર સખકો હીલાક કરૂં મગર સરસર ઓર સખરફતાર અઇયાર નીયા હાઝીર થી ઉનહુને અરઝ કીયા આપ ઠેયરે હમ બકર સરદારે લશકર યાને મેહરૂખકો ગીરફતાર કર લાતે હંય શકીલકે બદલે ઉસે કતલ ફરમાઇએગા ચેહ કેહકર દોનું રવાના હુઇં ઓર સરસર એક ખીદમતગારકી સુરત બનકર દાખીલ ખારગાહે મેહરૂખ હુઇં ઓર સખારફતાર બાહીર ઠયરી યહાં ખારગાહમંય નાય હો રહાયા ઉમરૂ ભી બયસા હુવા થા ઉસને દેખા કે એક ખીદમતગાર ગોશેમંય બગ હય ઓર ચાર તરફ દેખતા હય ઉમરૂ પેહઝાન ગયા કે અઇયારા હય અપને મુકામપરસે ઉઠા ઓર ચાહા કે ભુલાવા દેકર પકડલું સરસર ભી ઉમરૂકો પેહઝાન ગઇથી ઝટ ખયમેંકા સરાયચા ફાડકર કુદકર બાહીર ચઢી ઓર પુકારી મનખ સરસર શમશીઝન ઓર ચલી ગઇ ઓર સખારફતાર બે બાહીર ખડીથી જંગલસે કીરાં આતાથા ઉસને પેહઝાના ઓર ધોકા દેકર પીછે આકર ગોહમંય ઉઠાલી સખારફતાર હરચંદ તડપી મગર ન છુટ સકી ઇસ માજરેકો દુરસે સરસર દેખ રહીથી ફેરન ઉમરૂકી સુરત બનકર આઇ ઓર કહા અય કીરાં ચેહ તેરી માથુકા હય લા મુઝે ઇસકો દે કે સઝા હું તુઝે ઇમકે સાથ એતા બો ખોનાખ કરયા અરજા નહીં કીરાંને ચેહ કલામ સુનકર ઉમરૂ સમજકર સખારફતારકો દે દીયા સરસર ઇસકો લેકર ચલી ઓર પુકારી કે મનખ સરસર ઉસ વકત ઉમરૂ ભી ખારગાહસે બાહીર નીકલ આયા ઓર દોનું પીછે અઇયાર બચ્ચીયુકે દોડે મગર વોહ મીસલ બીજલી જસ્ત ખેઝ કરતી નીકલ ગઇ અઇયાર ફીર આએ ઓર સરસર ફીર શીકલ બદલકર લશકરમંય આઇ ઇતેફાકસે એક તરફ ખયમા માહબદુ પાદરે મેહરૂખકા થાં ઓર માહબદુ બસખમ ઝઇફીકે ખયમેંમંય રેહતી હય ફરખારમંય કમ બતી હંય સરસર શકલ ઉમરૂકી બનકર ખયમેંમંય ગઇ માહબદુને તાઝીમ કરકે મસનહપર બીઠાયા કીશતીયાં શરાબકી સામને રખખી સરસરને બમ શરાબસે ભરકર માહબદુકો દીયા માકુને અરઝ કીયા ખવાબ સલામત નોથ ફરમાઇએ સરસરને કહા અય મલકા સોહબતે રીહામંય તકલ્લુફ કયા હય લીજુએ

મંદ બી પીના હું' એહ જામ તો આપ પી લીજીએ સરસરને ઉસકે સુલાઝમુંકો હટા દીયા માહ બહુ શરાબ પીકર બેહોશ ઝૂંધં સરસર ઉસકો છુપાકર આપ ઉસકી સુરત બની ઉસવકત રાત હો ગઈ આસમાનપર ચાંદની નીકલ આઈ સરસર બ શીકરે માહ બહુ પાસ મલકા મેહરૂખકે આઈ મેહરૂખ દરબાર બરબારત કરકે આરામમંચ થી કે અપની માદરકો દેખકર ઉડી ઓર બડી તોફીરસે મગનદપર ખીડાયા માહબહુને કહા અય ફરઝંદ અઈયાર બચ્ચીયાં આઈ હુઈ હંચ આજ મંચ તેરે પાસ પલંગ ખીછકર સોઉંગી ઓર તુજપર હાંચ રખે રહુંગી ઇસ લીએ કે કોઈ તુજપર ઝેહમત ન પાંહચાએ મેહરૂખ ને પલંગડી જવાહીર નીગાર અપને પલંગકે બરાબર ઉસકી ખીછવા હી સામાને રાહત મોહમયા કર દીયા માહ નકલી આરામસે સો રહી યહાં તકકે જખ સખ મોગએ ઉસને બેહોશી મુંદપર મેહરૂખકે મતી કે મેહરૂખ બેહોશ હુઈ પુશતારા બાંધકર સરાયચા ચાક કરકે લેચવી લેકીન લશકરમંચ તીલાયા ફીર રહાયા પેહરેવાહુને ઉસે જાને દેખા ઓર ટોકા સરસર ખંજર ખીચકર દો એકકો અખમી કીયા ઓર ચાહા લડ બીડકર નીકલ જઈ શોર ખુલંદ હુવા ઉમરૂ શોર સુન કર ખયમેસે નીકલ આયા હોશ ઇસ આસેમંચ સરસર લડબીડ કર પુશતારા લેકર ચલી અઈ મગર ઉમરૂને પીછા ઉસકા ન છોડા સરસર જખ જંગલમંચ પોહચી વહાં કીરાં મીલ ગયા ઇસકે ખંજર ચલને લગા કે ઉમરૂ બી આકર પોહચા ઓર સરસરકો ઘેરા મગર જંગલકી હવા ઠંડી જો લગી મેહરૂખકો હોશ આગયા દેખા મંચ ચાદર-મંચ લીપટી હું' ઉસી વકત સેહેર પડા કે ચાદરે અઈયારી ચાક હોગઈ ઓર દસ્તો પા ખુલગએ મેહરૂખ પુશતારેસે બાહીર નીકલી ઓર સેહેર પડકર સરસરકો પકડ લીયા સરસરને કહા સેહેરસે જખ ચાહો અઈયારકો પકડલો મુએ તો દાવા અઈયારૂસે મુકાંબલેકા હય કીરાં ને એહ કલામ સુનકર કહા અય મેહરૂખ ઇસકો છોડ દો એહ સચ કેહતી હમ ઇસકો ઇનશાઅલ્લાહ ફને અઈયારીસે ઝેર કરેગે મેહરૂખને સર-સરકો છોડ દીયા સરસર ઓર કીરાં ખંજર બની કર ને લગા ઓર જખ અઈયારી શુરૂ હુઈ કબી. ખયજા હાએ બેહોચી. દોતુ તરફસે ચલતે થે કબી કમંદકે હલકે પકતે થે ઉમરૂ ઓર મેહરૂખ, ખડે દેખ રહે થે મગર ઉસ જંગલમંચ એક સાહેર રેહતા હય. સુલાઝીમે અફેરાસીયાબકે નામ ઉસકા જાનીસાર બહુ હય. વોહ હંગામા સુન કર અપની જગેહસે યહાં આયા. કીરાં ઓર ઉમરૂ સાહેરકો આતે દેખકર ફાર હો ગએ ઓર સરસરબી એક તરફ ચલી ગઈ કે મંચ બકર ઓર 'કુછ કર' ઓર જાની-સાર બહુ પાસ મેહરૂખ કે આયા. ઓર ઉસકો પેહજાનકર સાથ અદબકે સલામ કીયા. ઓર હાલ પુછા કે હુઝુર યહાં કયું કર તથરીફ લાએ મેહરૂખ ને સરસર કે ગીરફતાર કરકે લાનેકા ખ્યાન કીયા. જાનીસારને ખ્યાન કીયા મંચ ચાહતા હું' હુઝુરકી એતાઅત કર આપકા થરીફ હું' લેહાજા. આપ મેરી દાવત કુખલ ફરમાએ. તો મંચ સખ એહલો અયાલને આપકે રકાબ ચલું' એહ અરઝ મેહરૂખને કુખલ ફર-

માઈ જોર ઉસકે સાથ ચલી. જાનીસાર અપને સુકામ પર લાયા. મેહરૂખને દેખા કે ઉપર પહાડ કે એક મકાન ઝુરસા બના હય. આઈના વગયરા મોકે, મોકે, પર લગા હય. મકાન આસરતા હય. જાનીસારને મસનદ પર બીઠાયા. કશતીયાં શરાબકી હાજીર કીં ઇતાઅતકા ઇંઝહાર કીયા મેહરૂખને ચંદ જામ શરાબકે પીએ ઉસ મંચ જાનીસારને બેહોશી મીલાઈથી. બેહોશ હો ગઇ નીસારને સંદુક મંચ ઉઠાકર બંદ કર દીયા કે સુબહેકો પાસ અફરાસીયાબ જોર હયરતકે લે જાઉંઆ લેકીન ઉધર ઉમરૂ જોર કીરાં લશકરમંચ ફીર કર આએ દેખા. મેહરૂખ નહીં આઈ ખીયાલ કીયા કે સરસર તો યહાં મોબુહથી ખીયાલ કીયા બાદ હમારે ચલે જાનેકે વોહ શીર મલકા. કો પકડ લે ગઈ ચેહ ખીયાલ કરકે દોબારા તલાશમંચ રવાના હુવે જોર ઊમરૂ એક સાહેરકી શીકલ બનકર લશકરે હયરત મંચ આયા યહાં સરસરબી જંગલસે શીરકર આતીથી જોર બાર ગાહે હયરત પર ખડીથી કે ઊમરૂ આકર પહોંચા જોર કહા ખીખી સરસર આજતો તુમને બડા કામ કીયા કે મેહરૂખકો ગીરફતાર કર લાઈ સરસરને નીગાહ ગેરસે દેખકર ઊમરૂકો પેહંછાના જોર કહા મંચ કીસી કો નહીં લાઈ ઉમરૂને કહા સુજસે જોર મકકારી સરસરને કસમ ખાઈ કે મંચ નહીં જાનતી ઉમરૂ વહાંસે તલાશમય ચલા જોર શહમંચ બર્કશીરંગીસે સુલાકાત હુઈ ઉસે બી કયશીયત સારી કહી વોહબી ડુંડને ચલા યહાં તકકે રાતભર હર જગેહ ડુંડતે શીરે જબ સુબેહ હુઈ ઊમરૂ જોર બર્ક તરફ જાનીસાર જહાં રહેતા હય પહોંચે જોર પહાડ પર મકાન ઉમઢા બના હુવા હય દેખકર સમજે શાયદ મેહરૂખ યહાં હય દોનું એકંલે ઈયરે લેકીન બર્ક સાહેર બનકર દરપર મકાનકે આયા યહાં એક જોરત નોકરે જાનીસાર ખડીથી ઉસે હંસ કર કહા આજ બોહત દીનકે બાદ તુમહે દેખા કહો મીબજતો અછછા હય વોહ જોરત સમજી ચેહ શાયદ સુએ પેહંછાનતા હય કેહને લગી જહાં દુઆ કરતી હું કહીએ આપ તો અચ્છી તરફ હંચ બર્કને કહા સામરીકા શુકર હય આજ અકેલી કયું ખડી હો ઉસને કહા હમારે મીયાંને મેહરૂખકો કયદ કીયા. હય યહાં પેહંશ દેતે હંચ બર્ક ચેહ બાતે કરતે કરતે કરીબ ગયા જોર કહા નહીં માલુમ ઇસ પહાડ પર કયસી ઘાંસ લગી હય કે જુસ મંચ બદળુ આતી હય ચેહ કેહકર અપના હાથ ઉસે સુંધાયા વોહ બેહોશ હોકર ગીરી બર્ક ઉસકો ઉઠાકર અલગ લાયા જોર કપડે ઉતાર ઉસકે જબસી સુરત અપની બનાઈ જોર અંદર મકાન કે ગયા યહાં જોર સુલાહમ નીસાર કે થે ઉન હું ને કહા અચ નુરતન શીર તુમ છોઠકર યહાં ચલી આઈ બર્કને જવાબ દીયા કે રાતભર મંચને પેહરા દીયા કીસીને મેરી ખબર નહીં અબ જોર કીસી કો લેએ કયા મંચહી પેહરા દેનેવાલી હું સુલાહમ ખામેશ હો રહે જોર બર્કને દેખા કે નીસાર ખુવાબસે બેઠાર હોકર મસનદ પર બચઢા હય મય ખુવારી કર રહા હય બર્ક જાકર સરપર ઉસકે રૂમાલ હીલાને લગા લેકીન અબ હાલ સુનીએ ઉમરૂ બી પહાડસે ઉતર કર એકે ગવિયા બના જોર નય લેકર જાબને લગા.

આવાઝ બાંસરી કાનમંચ નીસાર કે ગઈ આપને નોકરૂંકો હુકમ દીયા ઉસ નય નવલ
કો ખુલા લાવ નોકર ગએ ઓર ઉમરૂંકો સામને ખુલાકર લાએ નીસારને દેખા કે
એક મુઠ્ઠીસ ગવઇયા પરેશાને રોઝગાર હય છ મંચ કહા કયા કુદરત સામરીકી હય
કે સુરત ઓર ઢંગઉસકે અયસે હંચ લેકીન કમાલ અછછા બનતા હય અલહાસીલ હુકમ
દીયા કે અપના હુનર હમેલી દીખાવ ઉમરૂં સલામ કરકે નય ખમને લગા નીસાર
ખોહત ખુશ હુવા ઓર ઇન આમ ખોહતસા ઉમરૂંકો દીયા કહા આજ અય ગવઇએ તેરા
ગાના સુનુગા ઓર કલ મેહરૂંખ કોલેકર પાસ અફરાસીયાખ કે બઉંગા ઉમરૂંને
કહા મેહરૂંખ કો કહાં કયદ કીયા હય નીસારને પેહલે તો કેહ દીયા સામને વાલે
સંદુક મંચ—માલુમ હોતા હય ચેહ અઇયાર હય ચેહ સોચકર હંસા ઓર પુકારા અય
અઇયાર પેહછાના મંચને તુજકો ઓર સેહેર પડકર ઉમરૂં કો ગીરફતાર કીયા ઉસવક્ત
ખર્કે બે સરપર રૂમાલ છલ રહાથા ઉસ વક્ત ઉસને ખંબર પુશત સે મારા કે સર
નીસારકા કટકર દુર ગીરા ઓર શોર ઉસકે મરનેકા ખુલંદ હુવા મુલાઝીમ ઉસકે દોડે
મગર ખર્કે તો સુન ચુકાથા કે મેહરૂંખ સંદુક મંચ ખંદ હય ઉસને ઉસ અધેરે મંચ
જલદી સે સંદુક કો ખોલ દીયા મેહરૂંખ મરનેસે નીસાર કે હોશીયાર હો ચુકીથી.
ખાહીર નીકલી ઓર છતને મુલાઝીમથે ઉનકો કતલ કીયા ઉધર ઉમરૂંને બલ મારકર
સારા ઘર લુટ લીયા અલ હાસીલ કતલોગારત કરકે વહાંસે અપને ઘરકી તરફ ચલે રાહ
મંચ એક સાહેર મુલાઝમે હયરત મીલા. ઉસને ઇન સખકો પેહછાન કર કહા આજ ઓર
તુમ અયથ કરલો કલ તુમ સખ હીલાક હોગે મેહરૂંખને કહા હમકો ખુલાકે સીવાએ
હીલાક કોન કર સકતા હય. ઉસ સાહેરને કહા અય ઉમરૂં મંચ હયરતકે દરબાર મંચ
થા કે અફરાસીયાખકા નામા ઇસ મઝમુનકા આયા કે અય મલકા હમ શારારાજંગ
બુએ તુંદખુ બહુકો કલ લેજેગેં વોહ આકર કામ સખ બાગીયુકા તમામ કરેગી
લેહાઝા ઇસ વજેહસે મંચ કેહતા હું કે અખ તુમ સખ કતલ હોગે ચેહ કેહકર વોહ
સાહેર તો ચલા ગયા ઓર મેહરૂંખ, શારારાજંગબુકા સુનકર ગભરાઇ ઓર રંગ ઉસકા
દેશશતસે સુફંદ હો ગયા ઉમરૂંને ફીર તસકીન દી કે અય મલકા ગભરાવ નહીં મુઠા-
કાહીર હય. લશકર મંચલી શારારાકો ન આને હુંગા રાસ્તે મંચ દેખ લાલ લુંગા ચેહ
કેહકર ચલા ઉસવક્ત ખર્કે, બી એક તરફ ચલા ગયા મેહરૂંખ, વહાંસે અપને લશકર
મંચ આઇ ઓર સખસે મુલાકાત કરકે તખ્તપર બયઠી મગર હાલ સુનીએ કે ખર્કે,
બે અઇયારીકો ચલા તીલસ્સમ ખાહીર તય કરકે કનારે દરયાએ ખુર્વાં કે આકર
ઠયરા શારારા ઇસ તરફસે આચગી મંચ અઇયારી કજંગા લેકીન ઉસ સુકામ પર ખુલા
પડાથા ઓર તીન ઓરતો નીહાયત હસીન ખુલ રહીથી ખર્કેને અપને દીલ મંચ ખી-
યાલ કીયા ચેહ બહુગરનીયાં હંચ. અયસા નહો તુએ ગીરફતાર કરલેં ચહાંસે કીસી
ઓર તરફ ચલકે ઠયરના ચાહીએ ચેહ સોચકર ચાહકાટ કર એક તરફ ચલા ઉસ ઓર
તુંને પુકાર કર કહા અય ખર્કે, ઇધર આ એક ખુલા હેતાબ ખર્કેને કુછ જવાબ ન દીયા

ઐયર ભાગ કર દો કોસ દુર નીકલ ગયા વહાંભી વોહી ઐયરતે' વોહી દરખત પર ઝુલતે દેખી' ખર્ક, વહાંસે ભી ભાગ કર દુસરી તરફ કંઈ કોસ નીકલ ગયા ઉસ જગેહ ભી ઉનહે' પાયા યાને વોહ ઐયર તું કે' ઝુલતે પાયા અખકી ખાર ચોથી તરફ ભાગા ઐયર જખ કંઈ કોસ ગયા વોહી ઐયરતે' ઝુલતે દેખી' ઐયર ઉનહું'ને કહા અય બે વકુફ ઇધર કહાં ભાગા ભાગા શીરતા હય ખર્ક, નાચાર ઉનકે પાસ ગયા ઐયર કહા હમ અ-ઇખાર હ'ય હમારા સતાના અમ્મણ નહીં વરના તુમ જનો હરચંદ ખર્ક'ને ધમકાયા ઉનહું'ને નમાના ઐયર ગીરફતાર કરકે તરફ અફ્રાસીયાખ કેચલીં અખ ઉમરૂકા હાલ સુનીએ કે ચેહ વાસ્તે શારારા જંગળુ કે રવાના હુવા એક અયસે સુકામ પર પોંહયા કે ચાર તરફ કેહસ્તાન ઐયર ઉસકે ખીય મંચ જંગલ હરા બરા-ગુલે દરયાસે મામુર દેખા હર તરફ સર્દ હવા ચલતીથી દરખતું પર જાનવર નગમા-સરા થે ઉમરૂને ખીયાલ કીયા ઇસ જંગલકો આરાસ્તા કરો ઐયર ચહીં ઈયરો જંગલ ખુશનુમા ઐયર પાક હય કયા અજખ હય બે શારારા જંગળુ ચહાં આકર ઈયરે ચેહ સમજકર ઝંખીલસે ગુલાખ કેવડા નીકાલકર સખમંચ દાઝુએ બેહોશી મીલાકર છીડકા ઐયર દરખતુંપર હાર ફુલકે બેહોશી મીલાકર ડાલે સારા જંગલ ઇતરે બેહો-શીસે ખસા દીયા ઐયર આપ એક ખુડહીયા કમર દલી હુઇ લકરી હાથમંચ ટેકતા હુવા પહાડસે નીકલકર છુપકર ખચકા કે દુરસે દેખા તીન ઐયરતે' ખર્કકે' ગીરફતાર કીએ હુવે લીએ જાતી હ'ય ચેહ દેખતેહી ઐયરતુંકે પાસ ગયા ઐયર લગા દુહાઇ દેને ઐયર રોને ઐયર કહા ખીખીયો ઇસ સુએ ચોટટેને જુસકો તુમને ગીરફતાર કીયા હય ઇસ્સે મેરા પાનદાન દીલાદો મંચ તમાકુ બગેર હીલાક હોબલગી ચેહ મુંડી કાટા મેરા પાનદાન ચુરા લે ગયા હય મંચ હયરતકી તરફસે ઇસ જંગલમંચ રેહતી હું' ઐયર પેહરા દેતી હું' ઐયર ઐયરતુંને ખર્કસે કહા ખતા પાનદાન તુને ઇસ ખુડહીયાકા કયા કીયા ખર્ક ચેહ ખાતે' ખુડહીયાકી સુનકર સમજ ગયા કે ખુડહીયા નહીં ઉસ્તાદ હ'ય તુએ છુડાના ચાહતે હ'ય ચેહ સમજકર કેહને લગા અગર પાનદાન દેહું' તો તુમ સુએ છોડ દોંગી ચેહ કલામ સુનકર વોહ ઐયરતે' ઉસે મારને લગી ખર્કને કહા ખફા નહો ચલો મંચ ખતલાહું' જહાં બડીખી રેહતી હ'ય વહાં એક ગદમંચ ઇનકે પાનદાન રખે હ'ય ઉન ઐયરતુંને ખુડહીયાસે પુછ તુમ કહાં રેહતી હો ઉસને કહા બે સા-મને પહાડકે દરવાઝેસે આગે ખડકર મેરા મકાન હય ચેહ તીનું' ઐયરતે' ઉસી તરફ ચલી ચહાં તકકે ઉસ પહાડસે નીકલ ઉસ જંગલમંચ પોંહચી' જુસે ઉમરૂને દુરસ્ત કીયા હય ખુશખુસે ફુલકે બેહોશ હોકર ગીરી' ઉમરૂ ઐયર ખર્કને સર ઉનકે ફીલફેર કાટ ડાલે વોહ ગુલો શોર બરપા હુવા કે કબી અયસી આફત ન આઇથી આગ પચ્થર બરસને લગે વોહ જંગલ તમામ બરખાહ હોગયા ઐયર સુહાફીઝ દરયાએ ખુરવાં કે દોડે ઉમરૂ ઐયર ખર્ક ઉન ઐયરતુંકા ઝેવર લેખાસ ઉતારકર ભાગ ગએ ઐયર સુહાફીઝ દરયાકે લારો' ઉનકી ઉઠાકર ખાગે, સમખમંચ અફ્રાસીયાખકે પાસ લે ગએ ઐયર

સખ માજરા કહા કે અધ્યાયને સેહરાએ તીલસ્સમકે સુહાસીજીકે માસ શાહને લાશે' ઉન બહુગરનીશુકી ઉઠવાઈ ઝોર ઉસી વકત ગુસ્સેમંચ કહા અય શારારા જંગળુ જલ્લ હાઝીર હો ચેહ કેહનાથા કે હવા પર શોઅલે આતીશકે પચદા હુવે ઝોર મીસલ આગકે સામને આએ ઉસ આગસે એક ઝને માહ પચકર સુર્ખ લેખાસ પેહને ચાકુત અહમરકે ઝેવર પેહને અફરાસીયાખકે ઝુકકર સલામ દીયા ઉસને હુકમ દીયા અલી અલી તુમ એક લાખ ફૈજ ને અપને પાસ રખતી હો લેકર પાસ હયરતકે જાવ ઝોર કામ લશકરે હરીફા તસાચ કરો ખબરદાર એકકો ઝીંદા ન છાડના ઝોર દમ બદમ મરહમત ખુસરુખનાકા હમારી ઈનતેઝાર કરના બઝા તુમહારા રૂખા કરેએ બાહ ફતેહ સુલ્કો માલ દેંગે શારારા હુકમ શાહ સુનકર અપની જગેહપર આઈ એક લાખ ફૈજની તરતીખ ઝોર દુરસ્તી કરકે આતીશમંચ મ.ખરી હોકર બઝે ઇંઝોશ'નસે રવાના હુઇ ઝોર ફરયાસે ઉતરકર કરીખ લશકરે હયરતકે પોંદચી કહી' રાહમંચ ન ઠયરી હસરતને ખબર સુનકર ઇસ તકબાલ કરાયા શારારા દાખીલે બારગાહ હુઇ મલકાકો નઝર દી ખીલઅત પાયા લશકર ઉતરા બારગાહ આસ્તાહ હુઇ સામને ઉસકે નાચ હોને લગા શસખકા ખ્યાલ ગરદીશમંચ આયા જખ દેમાગ, ઉસકા બાદાએ ના-ખસે ગરમ હુવા એક નામા બનામ મલકા મેહરૂખકો લીખા મઝસુન ચેહ થા મનમ શારારા સેહેર મેરા સખપર ઝાહીર હય કોઈ અચસા નહી' ને મેરા સુકાબદા કર સકે તુએ લાઝીમ હય અય મેહરૂખ મેરે પાસ ચલી આ મંચ તેરી, ખતા માફ કરાદુ'ગી ઝોર અગર ન માના તો સઝા દુ'ગી ઇસ નામેકો એક પુલ્લેકે હાય મેહરૂખકે પાસ લેખા પુલ્લા નામા લેકર બારગાહે મેહરૂખમંચ પોંદચા મેહરૂખને નામા પડકર જ-વાખ લીખા કે મંચ કનીજ શેહેનશાહે ઊમરૂકી હું હરામઝાદે અફરાસીયાખ ઝોર કાહખા હયરતકે નહી' જાનતી અય શારારા ને તુઝસે હો સકે કરનેમંચ દો તાહી ન કરના ખુદાએ માં ખુજુર્ગ ચેહ લીખકર પુલ્લેકે દીયા ઉસને લાકર શારારાકો દીયા ચેહ પડકર ગઝબનાક હુઇ વેહ દીન જીસ કહર બા.કી થા ઠયરી જીસ વકત આફતાખ છુપા ઝોર રાતકી તારીકી હોગઇ શારારાને તબલજંગકા હુકમ દીયા ઉસકી ખબર તાએફને દી અધ્યાય સુનકર જંગલકો રનાના હુવે ઝોર મેહરૂખને બી નફીર બજાઈ દીલાવરૂં ઝોર બહાદરૂંને જંગકી તઇયારી શુરૂ કી સાહેર સેહેર તઇયાર કરને લગે મેહરૂખને હુકમ દીયા હાં અય બહાદરો જલ્લ તઇયાર હો વ હરએક લઠને મરનેકો તઇયાર હુવા ઝોર ઇસીમંચ સુબેહ હોગઇ શારારા પલીહ ખીસ્તરે ખુવાખ પરસે ઉઠી ઝોર સખ ફૈજ સીપાહ તઇયાર રહે અપને ખયમેસે સખ સામાન મંગવાકર અપને બદનપર સજાયા સેહેરકી ઝોલી લી હર્ષ ઝર્ખસે આરાસ્તા હોકર અઝબહેપર સવાર હો કર ચલી સખને ઘોડુ'પર સવાર હોકર ઉસકા સાથ દીયા ઉસ તરફ મેહરૂખ બી તઇયાર હોકર સામને લશકરે દુશમનકે ચલી મયદાન સાફ હુવા નફીયુ'ને નકાબત કી ઝોર અલગ હુવે ઉસવકત શારારા મયદાનમંચ આઈ ઉસકે આનેસે સખ સરહાર.

જગચરા મેહરૂખકે અપને હવાસ ભુલગએ જોર ઠરસે સેહેએ જાતેએ ઇધર શકીલકો
 ચેહ ખીયાલ હુવા કે મંચ શારારાકે સામને જંગકો જાઉં મગર અચસા ન હો કે
 તેરી માથુક ખુબસુરતકો કોઈ તનહા પાકર અસીર કરે વોહ સેહેર નહીં જાનતી હય
 ઉસ વકત એક બહારકી કનીઝકો યુવાકર કહા તુ ખુબસુરતકો લેબ ઉસ કનીઝકો
 નામ મેહરૂખ થા તાઉસપર સવાર કરકે લે ઉડી જોર એક પહાડમંચ મસજન ગુર્જી
 હુઈ ફીર શકીલ અપની માકે પાસ આયા જોર ઇબજત ચાહી મગર મેહરૂખ
 ને મને કીયા મગર રઅદબદુને પાઉં 'ઝમીનપર માર ઝમીનમંચ ગરક હુવા જોર
 પાસ શારારાકે નીકલા જોર એક આવાઝ મારી છરસે શસરા બેહોશ હોકર ગીરના
 ચાહતીથી મગર ફીર સંભલ ગઈ જોર રઅદબદુકો ગીરફતાર કર લીયા જોર ચાહા કે
 રઅદકો કતલ કરે' ઈર્ક મેહશર મા રઅદબદુકી આકર શારારાકે પાઉંપર ગીર પડી
 જોર કહા મંચ તેરી કનીઝ હું મેરે ફરજકો છોડદે ઉસને રેહમ ખાકર છોડ લીયા
 જોર આપપર પયદા કરકે ઉઠકર હવાપર જાકર ઠગરી જોર નાચલ લશકરે મેહરૂખ
 પર મારા કે વોહ કરીબ લશકરકે આકર ફટા જોર હઝારહા ઉસમંચસે સાંપ પયદા
 હુવે કે ઉનકે મુંહસે ચીંગારીયાં આગકી નીકલતીથી જોર વોહ સાંપ લશકરખરમંચ
 ફયલ ગએ જોર ચીંગારીયાં ઉડાને લગે જોર ઉસે લશકરયુકો જલાને લગે જોર
 સરદારકો વોહ શસરે લીપટતેએ જોર સરદારાને મેહરૂખ રહે સેહેર કરકે અપને તર્ફ
 બચાતેએ બારીશ સેહેરકા બુઝાનેકો બરસાતેએ કે શારારાને દુસરા નારંજ જોર મારા
 જોર પુકારકર કહા અચ અફસરાને લશકર લેના ઇન નમકહરામુંકો ફાજ ઉસકી તર-
 સુલ પનસુલ શમશીરે બુરરાં બદુકા સામાન લેકર લશકર મેહરૂખકે આપડે એક તર-
 ફસે હયરત બે શારારાકે સાથ આઈથી સાથ અપની ફાજકે લશકરે હસીકપર ગીરી
 મેહરૂખ બી આગઈ સેહેર ચલને લગા નારંજ તરંજ ઉઝલને લગે હો લશકર આપ-
 સમંચ મીલગએ શમશીર સેહેર મીસ્લે ઈર્ક ગીરને લગી ખુબ ધમસાનકી લડાઈ હુઈ
 બહાર જોર મેહરૂખ નાફરમાન વગચરાને હઝારહાકો તહે તેગ કીયા સઢહાકો દી-
 વાના બજોર સેહેર બના લીયા લેકીન શારારાને ઉપરસે તીસરા નારંજ મારા કે ઉસકે
 ફટનેસે ચાહરે' આગકી લશકરે મેહરૂખપર પડને લગી જોર દેખા કે વોહ સખ જમે
 હોકર અબ્બકી તરહ ચાહરે આતીશ હોગઈ જોર સરે લશકરપર ગુકી જોર પોથીદા
 કરને લગી ઉસ વકત મેહરૂખ જોર બહાર જોર શકીલ સરદાર નામી લાગે જોર
 લશકરને શીકસત ફાસ ખાઈ ઇસ સેહેરકા તોડ ન હો સકા શારારા જોર હયરત
 કલ્હો ગારત કરતી હુઈ પીછે લશકરકે કઈ કોસ આઈ જોર સરદારાને મેહરૂખ સાથ
 કુછ ફાજકે શીકસત ખાકર કરીબ કોહ લાજવરદકે પાસ પોંહચકર ઠયરી જોર બોહત
 લશકરી ખાકો ખુ'મંચ મીલકર શહે અદમ હુવે શારારા કરીબ શામ હીલાકત જોર ગારત
 કરકે ફીરી જોર બસુસ વારતે બખરકે લેજે કે બખર લાએ' કે વોહ કીસ તરફ લાએ
 જોર કહા છુપે અજગરજ જબ બચમે મંચ અપને આકર મસમદપર બચડી સેહેર પડા કે

આસપાસ ઉસકે આગ હોગઈ વોહ ઉસમંથ પોશીદા હોગઈ ઓર કહા કે જશન હો
 ખઝમે નીશાત મોહઈયા હુઇ યેહ કયફીયત અઈયારાને લશકરે ઇસલામને ભી દેખી
 ઓર અઈયારીકો ચલે યહાં તકકે ફીરાં શકલ બદલકર કરીબ શારારાકે ખયમેકે પો-
 હઆ ઓર આહા કે અંદર બઉં યકાયક આવાઝ આઈ કે હોશીયાર હોબવ ફીરાં
 આતા હય ફીરાં યેહ આવાઝ સુનકર જસ્ત કરકે ભાગા ઓર નીકલ ગયા ઉધર
 શારારાસે સળને પુછા આવાઝ કોન હેતા હય ઉસને કહા મંથને પુત્લા સેહેરકા બીઠ-
 લાયા હય કે જો આયગા પુત્લા આને વાલેકાં નામ બતલાએગા ઓર અઈયાર ભી
 કરીબ ખયમે આએ પુત્લેને ઉસકા નામ બતાયા સળ ભાગે ઓર મેહઝૂખ જહાં છુપી
 થી વહાં પોંહયે ઓર કહા અય મલકા હમ જાતે હંય તો જા નહીં સકતે અબ યકોન
 હય કે કઝા આઈ હય સારે લશકરમંથ શોર રોનેકા બુલંદ હુવા ઉમઝ ભી ઉસવકત
 આયા ઓર હાલપર દરદમંદુકે અથક હસરત બહાને લગા ઓર હરએકકો તસકીને
 હીલાસા હેતાયા લેઈન અઈયાર ફીર અઈયારીકો રવાના હુવે ઓર ઉધર શારારા નાચ
 હેખ રહીતી કે અફરાસીયાબકા નામા ઉસકે પાસ આયા ઉસમંથ લીખા થા કે
 મેહઝૂખકા હાલ હમને કીતાબે સામરીમંથ દેખાયા માલુમ હુવા કે કોહ લાજવર્દ
 મંથ સળ નમકહરામ જાકર છુપે હંય લેહાઝા ફાજ લેકર ચડ જાવ ઓર સળકો
 ગીરફતાર કરલો યેહ નામા પડકર શારારાને નફીરે સેહેર બબઈ ઓર ઉસ વકત કમર
 બંદી ફાજકી કરકે સવાર હુઇ ઓર કરીબ લાજવર્દકે પોહચકર લશકરકા મુહાસશ
 કીયા ગફલતમંથ કોઈ ભાગ ભી ન સકા ઉસવકત ઉમઝને મેહઝૂખસે કહા મસલેહત
 યેહ હય કે તુમ સળ જાકર ઉસ મલઉનાકે કદમપર ગીર પડો ઓર કહો હમારી
 ખતા શેહેનશાહે અફરાસીયાબસે માફ કરા હીજીએ વોહ તુમ સળકો અમાન દેગી
 ફીર મંથ સમજ લુગા યેહ રાએ ખવાબકી પસંદ કરકે મેહઝૂખ કીશતીયાં ઝરો જવા-
 હીર વાસ્તે નઝર લેકર સાથ તમામ સરદારકે રવાના હુઇ શારારા કરીબ કોહ કે ઠર
 પર બયહીથી ઓર ફાજ સળ પહાડકો ઘેરેથી કે ખબર આમદે મેહઝૂખ સુની બાહીર
 ખયમંથકે નીકલ આઈ દેખા કે મેહઝૂખ વ બહાર હાથુકો રૂમાલસે બાંધ ચલી આતી
 હંથ યેહ મામલા દેખકર ઉસને ફાજકો મોરતરીઝ હોનેસે મને કીયા ઓર આગે બડી
 ઉસ વકત મેહઝૂખ દોડકર ઉસકે કદમપર ગીર પડી ઓર જો કુછ ઉમઝને સીખાયાથા
 સળ કહા શારારાને હરએકકો ગલેસે લગાયા નીહાયત ખુશ હુઇ કે મેરે સળબસે યેહ
 હંગામા અઝીમ મીટા ઓર સળકો લેકર દાખીલે ખયમાં હુઇ મુકામ પાકીઝામંથ હર
 એકકો બીઠાયા ઉસ વકત ઉમઝ ભી ઉસકે ખયમેમંથ આયા ઓર અરઝ કી કે મંથ
 ભી મુલાઝીમત શાહે તીલસ્સમ કઝંગા શારારાને ઉમઝકી ભી તાઝીમ કી ઓર કુરસી
 પર બીઠાયા મગર આપ બઝોર સેહેર અપને આતીશ કદેમંથ પોશીદા હોગઈ ઓર
 હુકમસે નાચ હોને લગા ઉમઝને કહા અય મલકા આપ ભી આકર શરીકે ખઝમ
 હોજીએ શારારાને જવાબ કીયા અય ઉમઝ મંથ તેરે ખોફસે આગમંથ છુપી રેહતી

હું ઉમરૂને કહા અગર સુજસે દગદગા બાકી હય તો ફીર મેરા ઠેહરના બેકાર હય શારારા કેહને લગી નહીં ખફા નહો મંય ઝાહીર હોતી હું ઓર થેહ કેહકર ખીસલે શોઆલાકે મસનદપર આકર બયડી ઓર સુરત અપની અસલી બનાઇ સબને દેખા કે એક ખુબસુરત ઓરત તખ્તપર બયડી હય ઉમરૂને અરજ કીયા અગર હુકમ હો તો સાકીગીરી કરકે અપના હુનર દીખાઉ શારારા હંસકર બોલી મુઝે બેહોશી દીયા આહતે હો તો વયસા કહો ઉમરૂને કહા તોંબા તોંબા અબ કભી સકીગીરીકા નામ ન લુગા થેહ બાતેં હો રહી હંય ઉધર અફરાસીયાબ ને કીતાબે સામરી દોખારા દેખી માલુમ હુવા ઊમરૂ બરાબે મકકારી પાસ શારારા કે આયા હય ઓર ચકીન હય કે કાબુ પા કર કતલ કરે ઇસ કયફીયતકો માલુમ કરકે. નામા લીખા ઓર પુતલે કો બંકે દીયા પુતલા નામા લેકર રવાનાં હુવા ઓર શારારા પાસ પોંહય કર નામા દીયા ઉસને પડા લીખા થાકે ઉમરૂ અઇયારી કરને આયા હય ઉસકે ફીકરે પર ન આના સબ દુશમન ઇસ વક્ત તુમારે કબજે મંય હંય ઉનકો ગીરફતાર કરકે તરફ હયરત કે ફીર બાવ કે હમ આકર હર એક કો વહાં દારપર ખીચેગે' નામા પડ તેહી શારારાને એક અયસા સે હેર કીયા કે સબ પર એક આતીશકા હીસાર હો ગયા. મેહરૂખ, ઓર ઉમરૂ ઓર સબ સરદાર ખીર ગબે ઓર શારારે હાથ પાઉં મંય લેપટ ગબે સબને કહા અય મલકા હમારા કયા કુસુર હય ઉસને જવાબ દીયા તુમ સબ દગાબાઝ હો દેખો તુમહારે મકરકી શેહેનશાહને મુઝે ખબર દી હય થેહ નામા લેબ હય થેહ કેહકર સબકો ગીરફતાર કરકે 'અયમે' વગ-યરા છગડું મંય લાઢ કર તરફ લથકરે હયરતકે ચલી ઇસ મામલેકો દેખકર વોહ લોગ બે પહાડ પર ઠયરેથે શેને લગે ઓર ચકીન પુરા મરનેકા હો ગયા ઓર ઇસ બાત પર ઠયરે કે લથકરે શારારા પર સબ ગીરે' ઓર અપની બને દે' ઇસપર તુઝે થે કે કીરાં આયા ઓર ઇન સબકો અયસે ઇરાદે સે મને કીયા કહા તુમ સબ ઢરતે દુઆ પરવર દીગાર મંય દુઆ કરો કે મંય બકર ઉસ કેહબા શારારાકા કામ તમામ કરતાહું લેકીન એક સાહેર તુમ મંયસે મેરે સાથ ચલે ચલે હાસીલ એક સાહેરકો લ-થકરસે સાથ લેકર કીરાં રવાના હુવા ઓર વહાં થેહસબ દુઆ કરતેથે.

નઝમ

વક્ત ઉલ કીબરીયાએ વલ જબરૂત-વક્ત ઉલ ઇકતેદાર વલ મલકુત
વક્ત ઉલ મલક કાએ નામાકાં-વક્ત ઉલ ઇમતે નાને વલ એહસાં
વાસ્તા ઉસ ખુદા શનાશું કા-સર જુનુ'ને હય તેરી રેહ મંય દીયા
તુડી કાઠીર હયાતપર હય કરીમ-તુડી અયહાએ કુન ઇઝામ રહીમ
શરસે દુશમનકે દે પનાહ હમેં-ઉસકે કાબુસે રખ નીગાહ હમેં

થેહ તો મસરૂફે દુઆ થે લેકીન કીરાં સાહેરકો લીએ એકફરે કોહમંય આયા
ઓર સાહેરસે કહા તાઉસ સેહેર કરકે બનાદે ઉસને એક તાઉસ બઝોર સેહેર મોમકા

બનાયા કીરને ઉસપર ઝીન સીલકે ગોહરકા સળમા યોર મુંહમંય તાઉસ કે માલા એતીક દીયા યોર ગલેમંય જવાહીર બોહતસે લટકાકર આરાસ્તા કરકે અપની સુરત અફરેસ્તીયાબની બનાઇ યોર તાઉસ પર સવાર હોકર ઉસ સાહેરસે કહા કે તુ ચહી સે સેહેર પડતા હુવા મેરે સાથ ચલ કે તાઉસ ઉડતા હુવા પાસ શરારાકે પોંહચે યોર ચહમંય લી કુછ આગ બરસે આંધી આવે પથ્થર ગીરે તાકે અલામત કીસી અમરદસ્ત સાહેરકી માલુમ હો હસબુલ ધરસાદ મીસ્લે મુલાઝીમુંકે શીકલ અપની દુસ્ત કરકે રકાબ પકડલી યોર સેહેર પડા કે આંધીયાં ઉઠને લગી આગ પથ્થર બરસને લગે યોર તાઉસ રવાના હુવા કે શરારા બનેકે લીચે તધયાર થી કે ચકા-ચક આમહે સાહેર દેખકર ઠયરી યોર જીધરસે આગ બરતી આતીથી ઉસ તરફ દેખને લગી કે સામનેસે અફરેસ્તીયાબ સરપર તાજ સુરસા રખે લેખાસ ફાખરા પેહને તાઉસ સેહેરપર સવાર બહીર હુવા શરારા શેહનશાહકો આતે દેખકર આતી-થસે બાહીર નીકલી યોર તાઝીમકે લીચે ચલી કરીમ આકર તસલીમ કી અફરે-સ્તીયાબને તાઉસ ઠયરાયા યોર કહા અય મલકા કયા કેહના માથા અલ્લાહ કીતના જહાદ તુમને ઇસ જગકો ફતેહ કીયા ચેહ કેહકર તાઉસપરસે કુદા યોર વોહ સાહેર બે આગ પથ્થર બરસાતાથા ઉસને સેહેર મોકુફ કીયા તાકે વોહ આંધી વગયરા મોકુફ હો શરારાને કીશતીયાં જવાહીરકી પેચકશ કી યોર પાનદાન ઝર બફતી ડાલ કર લેકર ચલી હુકમ દીયા કે બયમા ઇસ જગેહ આસ્તાદા હો મુલાઝમ ઉસકેમ સફે ઇનતેઝામ હુવે યોર અફરેસ્તીયાબને કહા અય શરારા મંય ગુંબે સામરી પર ગયાથા વહાંસે એક સેહેર ચાહ કીયા હચ કે બારા બરસ પેહલેકા હાલ માલુમ હોતા હચ અગર તુમ આંખે બંદ કરકે અચકો યોર તીન બાર યા સામરી યા સામરી કહો તો ઉસકી તરતીબ તુમહેં બતલાઉં શરારા ચેહ ઇલતાફ ખુસરવાના દેખકર મસરૂર હુઇ યોર એક જગેહ સાફ પાકીઝા દેખકર આંખે બંદ કરકે યા સામરી યા સામરી કેહને લગી કીરં સરપર તો બડાહી થા કે બગદા મારા કે સરપર બાઇતમીનાન ત-મામ લખા સર ફટકર જોબ દુર બકર ગીરા યોર કીરાંને નારા કીયા યોર જસ્ત કર કે બાગા યોર એઢીયાં રગડ રગડકર શરારા જહન્નમ વાસીત હુઇ બીર શુલ કરને લગે મુલાઝીમ ઉસકે દોડે મગર મેહરૂખ યોર બહાર યોર નાફરમાન વગથરાકે આસપાસ આતીશા બે થી વોહ રહે હુઇ યોર સદા સુનાઇ દી કે મારા નામ કશની મન શરારા જંગળ તુદખુબહુ શુદ ચેહ સદા સુનકર ઉમરૂ પુકારા કે અય મલકા મેહરૂખ વોહ માસ ઉસ હરામઝદીકો ઉસકી ફેજ ઝીંદા બચકર ન બને પાખે મેહ-રૂખ યોર સબ સરકાર નારયલ યોર તરજ લેકર ઉડે યોર લથકરે શરારાપર બે મરનેસે માલીકકે બહુવાસ થા જાગીરે હઝારહાકો એકહી વાર મંચ હીલાક કીયા કે રહે ખુબો બાક કીયા સુખમુ કાકુલ કુથાને કાકુલકો પરેશાન કીયા હઝારહા સીતારા ફકર ગીત યોર લીરે શહાબકી તરફ હરએકકો તોડ ગયા બહારને સુલજસ્ત્રા મારા

આલમે બહાર પથદા હુવા સરદ હવા ચલને લગી. ગુંચે ચીટકકર શુલ હુવે ચમન હાએ
દરયાએ તુલાની પર શુલ પુલને ફલને લગે સાહેર દીવાને હુવે તલવાર સેહેરકી
ચલને લગી.

નઝમ.

સરદુશમનપે અયસે તીર મારે—ખીયાબાને ચમન રીસ્તેથે સારે
શુલે તાઝાથા હરફે બરીદા—વોહ સેહરા બન ગયા બાગ રસીદા.
હુવે થે ઇસકદર ઝખમુ'સે શરશાર—કે હર સાહેર બનાથા રશકે શુલઝાર
લહુમ'ય તરબતર કુશતેથે બીલકુ'લ—નઝર આતેથે હરસુ ખીરમને શુલ
નયા કુલાથા શુલ ઝુલ્મો સીતમકા—રીયાએ ઝીંદગી ઉજડા પકાથા.
પ્રીરે હ'ય હમ બોહત બાગે જહાં મ'ય—બહાર અયસી નહીં દેખી ખીઝાંમ'ય.

લશકરે શારારાસે બે કુછ ભાગકર બચે વોહ નાલાં વ ગીરયાં તરફ અફરાસી-
યાબકે ચલે ઝોર ખબર ગીરફતારી. મેહરૂબ, ઝોર ઉમરૂ વગયરા સુનકર હયરત
બી પાસ શારારાકે ચલીથી. લેકીન રાહ મ'ય યાકુત બહુ વઝીરઝાદીને ઉસકે
અરઝકી કે મ'યને સુના હયકે શારારા જહન્નમ વાસીલ હુઈ મેહરૂબ બફતહે પ્રીરાઝી
આતી હય. હયરત ઇસ સાનહેકો સુનકર ફીરી ઝોર અપને લશકર મ'ય આઈ
ઉધર મેહરૂબ, બી સબકો કત્લો ગારત કરકે અપની ફેજ બે ભાગ ગઈથી
જમે કરને લગી વોહ લશકરી બે પહાડપર મસફૂરે દુઆ થેફ તેહકી ખબર સુનકર
હાઝીર હુવે નક્કારે ફતહો ઝફર ગરજને લગે એક રોઝ વહાં ઈયરકર નએ સરસે કાર
સાઝી લશકર ફરમાકર દુસરે રોઝ નકકારા કુછકા બબયા ઝોર વહાં પોંહય સામને
હયરતકે ખારગાહ આસ્તાદા કરાઈ ઝોર કદીમ જગેહપર લશકરકો ઉતવાયા સરદા-
રાને આલી મુકામ સબ અપની જગેહપર કયામ પઝીર હુવે મમેરૂબ તખતપર
બયઈ બહારસે કહા તુમહારી કનીઝ મલકા ખુબસુરતકો મયદાન જંગસે તરફ
કોહસ્તાન લે ગઈથી અબ ઇસકો તલબ કરલો કીસ લીએ કે લાખ દુશમનો દોસ્ત
યહાં હ'ય અયસા ન હો કે કુછ પેંચ પડ બઝે બહાર બરાએ તાઝીમકે કામ ચેહ
બાદશાહે લશકરકા હય ખુદ વાસ્તે લેને ખુબસુરત રવાના હુઈ લેકીન વહાંકી કયફીયત
સુનીએ કે મેહરાન કોહસ્તાનમ'ય એક દરયાકે કનારે ખુબસુરતકો લીએ સયર કરા
રહીથી ઝોર વહાં એક સાહેર રહેતા હય રઈયત શાહે તીલસ્મમકે નામ ઉસકા નાગ
બહુ હય ઉસને ખુબસુરતકો પેહછાના ઝોર કરીબ આકર કેહને લગા કે અય મેહ
રાં તું લોંબી બહારકી હય તુએ કયા કત્લ કરે તેરી કુછ હકીકત મેરે નઝદીક નહીં
હય લેકીન મલકા ખુબસુરત દુખતર મલકા હયરત બીવી બાદશાહે તીલસ્મમ હય
ઇસે ઝુફર લે બહાથા ચેહ કેહકર અફસુ પડકર ઈમ કીયા કે એક નાગ કાલા ઝમી-
નસે નીકલકર મેહરાંસે લેપટ ગયા વોહ અયસા ઝેહેર આલુદા સાંપ થા કે મેહરાં
ઉસકે લેપટનેસે બેહોશ હોગઈ નાગબહુને આકર ખુબસુરતકો ઉકા લીયા ઝોર લેકર

રવાના હુવા ઈત્તેફાકન એક તરફસે સરસર આતીથી ઉસને ચેહ મામલા દેખા કે દુખતરે મલકા હસરત ગીરફતાર હુઈ હય ઉસને દીલમંચ તસવ્વર કીયા નાગબદુ અગર શાહઝાદીકો લે જાયગા નહીં માલુમ કયા કરે અયસા નહો કે બેહુરમતી હો લાઝીમ હય કે ઇસે છીનલુ' ચેહ ખીયાલ કરકે ઉસકે પાસ આઈ ઓર બયઝાએ બેહોશી ઉસકે નાક પર મારા કે વોહ બેહોશ હુવા ઉસને સર કાટ ડાલા ગુલો શોર હુવા સદા આઈ કે મારા સુઝકો મેરા નામ નાગબદુ થા ઉસકે મરનેસે મેહરકો હોશ આ ગયા ઓર હું'ને ખુબસુરતકો ચલી લેકીન સરસર મલકકો બેહોશ કરકે પુશતારા બાંધકર બયમેમંચ લાઇ ઓર સખારફતાર ઓર શમીમાસે કહા 'તુમ મહાશીજ રેહના કે કોઈ પુશતારા ન લે જાય ઓર આપ બારગાહે હયરતમંચ આકર અરઝ કીયા કે મંચ મલકા ખુબસુરતકો ગીરફતાર કરકે હુઝુરકે સામને લાઉ મગર આપ ઉસકો કતલ ન કરે' તો હયરતને કહા વોહ મેરી બેટી હય ઉસકો કુછ ન કહુંગી તું જલ્ડ ગીરફતાર કરલા સરસર ચેહ ઇકરાર લેકર અપને બયમેમંચ આઈ ઓર પુશતારા લેકર ચલી ઉસ વકત કીરાં લશકરે હયરતમંચ શીકલ બદલકર ફીર રહાથા સરસરકો પુશતારા બદોશ દેખા કે ચેહ કીસી હમારે લશકરકે સરહારકો લાઇ હય પુકારા ઉસતાનીજ મારહી ડાલુંગા જો આગે કદમ બડાયા સરસર નીમચા ખીચકર આપડી લશકરમંચ ગુલગુલા હુવા ઉસ વકત બહાર જો વાસ્તે ખુલાને ખુબ સુરતકે ચલીપી જખ કોહસ્તાનમંચ પોંહચી નાગકી લાશ દેખી કીસીકો ન પાયા 'સમઝી કુછ ફુતુર હુવા હું'તી હુઈ લશકરે હયરતમંચ આઈ સરસરકો પુશતારા લીએ લડતે દેખકર સેહેર કીયા કે પાઉં સરસરકે ઝમીનને પકડ લીએ ઓર આપ પુશતારા લેકર ઉડ ગઇ ઓર એક નીમચા સેહેરકા લેખ કે વોહ સરસરકો લી લેકર ચલા કીરાં લશકરસે નીકલ ગયા કે પરાએ મુકામપર ઠેહેરતા અચ્છા નહીં' ગરઝકે બહાર પુશતારા લેકર લશકરકે સેહરાકી તરફ આઈ કઝાએ કાર એક મુસાહીમે ખાસ ખ્યામ બફરાસીયાબકા લીએ હયરતકે પાસ જતાથા ઉસને બહારકો જાતે દેખકર લલકારા બહાર મુકાબીલ ઉસ સાહેરકે' કે નામ ઉસકા અદલમા બદુ હય મુકાબીલ હુઈ ઉસને દેખા મંચ બહારસે લડ ન સકુંગા ખસ ખાક જમસેહ ઉસકે પાસથી ઉસકો બહારપર ડાલા કે ચેહ બેહોશ હો ગઇ અદલમા સબકો લેકર ચલા ઇસ કય-ફીયતકો દુરસે બર્ક શીરંગી દેખ રહાથા કયું' કે અઈયાર સેહરામંચ શીરાં કરતે હંચ ચેહ ચહાં મોબુદ થા બેતહાશા દોડા ઓર લશકરે મેહરૂખમંચ જાકર મેહરૂખ ઓર શકીલસે સારા હાલ કહા. વોહ ગીરફતારી ખુબસુરત મુનકર દીવાના વાર દોડા ઓર શકીલકો જાતે દેખકર માંસે ન રહા ગયા મેહરૂખ લી રવાના હુઈ થોડી દુર ગઈથી કે ઉધર અઈયાર બચ્ચીયાં તલાથમંચ સરસરકે ચલીથી ઉનમંચ સખારફતારને મેહરૂખકો જાતે દેખકર ફીલફોર સુરત અપની ઝરગામ અઈયારકી બનાઈ ઓર પાસ મેહરૂખકે આકર હુબાખ બેહોશી મારકર પુશતારા બાંધકર લે ચલી કુછ દુર ગઈથી

કે કીરાં લશકરે હયરતસે ફીર આતાથા ઉસકો દેખકર બગદા તાન કર દેડા સખાર-
ફેતાર પુશતારા ફેકકર લાગી કીરાંને મેહરૂખકો હોશીયાર કીયા દોલુ' અલે મગર
શકીલને ઉલ્લામાકો બાકર ઘેરા લડાઇ બહુકી હોને લગી મંતર ચોર જંતર પડે
બને લગે કલી યેહ ગર્ક ઝમીન હુવા કલી વોહ આસમાન પડે ઉડા ધુ'વા આતીશે
સેહેરકા ખુલ'દ હુવા ચોર દરયાએ સેહેર મોજ મારને લગા ઉસ વકત સરસર તો
યહાં મોજુદથી હી ઇસને શકીલકો એક બેઝએ બેહોશી મારકર બેહોશ કર દીયા
ચોર ઉલ્લામા ઉસકો બી ગીરફતાર કરકે લેચલા સરસર પેહલે આકર લશકરમંચ
પોંહથી હયરતકો ખબર મીલી ઉલ્લામા આપકી બેટી ચોર ઉસકે આશીક ચોર
બહારકો લાતા હય હયરત પુશ હોકર સવાર હુઇ લેકીન ઉલ્લામાકે ખીયાલમંચ
આયા કે ઇન સબ સુજરીમુકે સર કાટકર લે ચલુ' અયસા ન હો રાહમંચ કુછ પેંચ
પડે ચોર યેહ રેહા હોબએ ઇસ તરફકા ખીયાલ કરકે એક પહાડપર ઠયરા ઉધરસે
ઉમરૂ લી શકીલકો બતે દેખકર ચલાથા ઉસી પહાડપર પોંહયા ચોર સુરત સાહેરકો
બનાકર ઉલ્લામાકે સામને આકર ઉસકો ડાંટાં કે ચો બેહયા તુ' કોન હય બે પરાઇ
બેરૂ બેટીકો પકડ લાયા હય બડા દગલબાઝ માલુમ હોતા હય યેહ કલામ સુનકર
ઉલ્લામાને પુછ આપ કોન હંચ ઉમરૂને કહા યેહ ઝમીન શેહેનશાહકે હુકમસે
મેરે કબજેમંચ હય મંચ યહાં તક માલીક હું ઉલ્લામા કેહને લગા લાઇ ખફા ન
હો મંચ શકીલ ચોર મેહરૂખ બહાર યુનેહગારે શેહેનશાહકો લાયા હું ઉમરૂને
હંસકર કહા લાઇ મંચને પેહછાના નથા તુમહારી બીવી તો ભાવજ હય આવ મેરે
ઘર ચલો ખાના ખાકર ચલે આના ઉલ્લામાને કહા અય બીરાદર પેહલે હમ ઇન
યુનેહગારૂકો કતલ કરલે' તો ચલે' ઉમરૂ બોલા કે ઝરા મંચ ઇસ શકીલકો દેખુ' કે
કયસા ખુબસુરત હય બે દુખતરે હયરત ઉસકે સાથ ખરાબ હય ઉલ્લામાને અપને સેહેરમંચ
સુખતીલા કરકે શકીલકો હોશીયાર કરકે ઉમરૂકો લીખલાયા કયુ' કે ઇસે મારે ખોફ
સે નઝરસે પોશીદા કર દીયાથા ઉમરૂને દેખકર કહા અય અઝીઝ લાવ મંચ ઇસકા
સર કાટ લાઉ' ચોર શકીલકા હાથ પકડકર અલગ લાયા ચોર કેહને લગા હમ ચારકે
આપ હંચ હમ પંદરાસે પચઢા હુવે હંચ હમે કુછ દો તો તુમહે' ઓડહે' શકીલ ઇસ ચુક્તચ
સે હયરાન હુવા કે કોઇ એક માસે પચઢા હોતા હય. યેહ પંદરાસે પચઢા હુવે' હંચ.
શાયદ ઉમરૂ હય યેહ સમજકર કહા કે પાંચ હગાર રૂપય દુંગા મુજે ઓડહો ઉમરૂ
યેહ ઇકરાર લેકર ઉલ્લામા પાસ આયા ચોર કહા લાઇ વોહ તો ખુદ મર રહાહય.
સુજકો રેહેમ આતા હય કયા ઉસકો કતલ કરોગે ઉલ્લામા બોલા વોહ મુતીએ શેહે-
નશાહબી તો નહીં હોતા. ઉમરૂને કહા મંચ ઉસકો સમજાતા હું ચોર શકીલકે
પાસ આકર કેહને લગા કે તુમ રૂપીયા બાહ રેહાઇ ન દો તો મંચ કયા કરૂ' ઇસે
બેહતર હય કે ખુબસુરત બહુકા ઝેવર સુજે દેહો શકીલકો ચકીન હો ગયા કે ઝુરૂર
અબ હમ રેહા હુવે યેહ શખસ બેશક ઉમરૂ હય પુશ હોકર કેહને લગા ઝેવર કયસા

મંચ આપકા ગુલામ હું' ઓર મેહબુબા મેરી કનીઝ આપકી હય. બમ્બે સારા ઝેવર લે લીજીએ ઉમરૂ સમજ ગયા કે અબ ચેહ તુજકો પેહચાન ગયા. ગરઝ વહાંસે ફીર ઉલ્લામા પાસ આયા ઓર કહા બાઇ તુમ સય કેહતે હો. ચેહ લોગ ખટે સર-કશ હંચ સુતીઅ નહીં હોતે. અબ ઇનકો યું કલ કરો કે પહાડકે નીચેસે પથ્થર ઉઠા લાવ. ઓર ઇનકો બીઠાકર લગાવ કે સર ઉનકે ફટે' ઓર તડપ તડપ કર બાન કે' ઉમરૂસે કહા આપ ઇનકે મુહાશીઝ રહીએ મંચ પથ્થર લાતા હું' ચેહ કેહકર પહાડ કે નીચે ઉતરા પથ્થર લેકર આતાથા કે ઉમરૂ ને ઝંખીલસે પથ્થર નીકાલકર ખલંદીસે ઇસ તરફ ઉસકે સરપર ઢલકાયા કે સરકે હુકટે હુકટે હોગએ ગુલગલા ઉસકે હી લાક હોનેકા ખુલંક હુવા આગ પથ્થર ખરસને લગે સખ કયદી છુટે ઓર શકીલ અપની માથુકાકો લેકર ચલા મગર ઉસ પહાડ પર એક સાહેર ઝાઝીમ બહુ કોહી રેહતા થા વોહ ગુલ સુનકર દોડા ઓર સેહેર કરકે ઉમરૂકો ઉસને ગીરફનાર કીયા ઉસવકત બહારને એક ગોલા ફાલાદી મારા કે ઉસકે સીનેપર પડા ઓર પુશતકો તોડ ગયા. શોર ઉસકે મરનેસેલી ખુલંક હુવા. ઓર લાશે ઉનદોનુકી હવાપર ઉડકર પાસ અફ-રાસીયાખકે ચલી' ઓર બહાર સખકો લીએ ચલીથી કે હયરત સાથ થોડે સાહેર કે પોંહચી ઓર બીચ રાહ હુઇ. ઇસકે ઓર બહારકે રદો બદલ સેહેર શરૂ હુવાથા કે મેહરૂખ. ઓર કીરાં લી આકર પોંહચે ઓર લકાઇ બાહમ શરૂ હુઇ બહારને હાર અપને ગલેસે તોડકર મારા ઠંડી હવા ચલી ઓર સામને એક ચમનપર પુલ ગુલાબ ચંબેલી નઝર આયા. હરએક સાહેર પુલુંકી ખુશબુસે મસ્ત હુવા ઓર કયફીયત બહાર બઢને લગી. હયરત લી મસ્ત હોકર ઝુમને લગી ઓર તારીફ ગુલુંકી કરતી હુઇ અંદર ચમન કે ગઇ એક પુલ ગુલાબકા તોડકર ચાહતી હય કે સુધે ઉસવકત એક કુમરી ઉડતી હુઇ આઇ ઉસને વોહ પુલ હયરતકે હાથસે અપને પંજે મંચ લે લીયા ઓર કેહને લગી અચ મલકા આલમ આપ બીવીશાહે તીલસ્મકી હોકર સેહેર મંચ બહાર બહુકે આગઇ હોતી ખચર ઇસ ચમનકે હરએક ફુલકો ખાર સમજીએગા વરના વોહ આઝેબ સરસરે રોઝગારસે પોંહચેગા કે કલી નઝર ન આયાથા. શાખે ફરખત નઇ સુસીખત ડાલેગી ઝખાને કુમરીસે ચેહ સુનકર હયરત હોશીયાર હો ગઇ ઓર ખીયાલ કીયા અગરતુ ફુલ સુધ લેતી કીયામત હો બતી ગરઝ કે ઇસ ચમનસે બાહીર બઝેર સેહેર નીકલ ગઇ ઓર બહારકે મુકાબીલ હુઇ દોએકરદો બદલ સેહેર હુવેથે કે અપને મુકામ અફરાસીયાખકો હયરતસે મશવરેકી ઝરૂરત હુઇ ઉસને એક પંજે સેહેર લેબકે બકર હયરતકો ઉઠા લાએ પંજા આકર હંગામેસે ઉલકો ઉઠા લે ગયા. ઓર સામને અફરાસીયાખકે લાયા હયરતને શેહેનશાહકો તસલીમ કી. ઓર સારા માજરા ખ્યાન કીયા ઓર ઉસ તરફ મેહરૂખ વગથરાને હમરાહીયાને હયરતકો નારંજ ઓર તરંજ માર કર બઝેર શીકશતદી. સખકો હીલાક કીયા. જબ કોઇ રોકનેવાલા ન રહા ઉસવકત સખકો લેકર મંચે અધ્યાશ' કે ઓર મલકા

પુખ્તચરત ઓર શકીલકે ઠાળીલ અપને લશકર મંચ હુધ ખારગાહ મંચ તખ્ત-
શાહીકો આરાસ્તા કીયા હંગામાએ અશરત ગર્મ હુવા પીયાલા શરાબકા દોર ચલને
લગા લેકીન ચહાં અફરાસીયાખને હયરતસે કહા મંચને તુમકો ઇસ લીએ ખુલાયા હય
કે મેરા ખીયાલ હય કે ઇસ હંગામેકો ખબર નખીર એ સામરીકો હું કીસલીએ કે
કલકો બે ઝીયાદા ફીતુર ચહાં પડે તો નખીરએ ખુદાવંદ ફરમાએ'ગે' કે હમસે કયું ન
કહા ઓર કયું ખબર ન લેજી ચકીન હય કે વોહ વહાંસે સખ બાગીચુકો ખયડે ખયડે
ગારત કરે'ગે હયરતને કહા અય શેહેનશાહ નખીરએ ખુદાવંદ દાઉદ બદુ કુછ અચસે
નહીં હંચ કે આપ સરાસરી ઉનસે કેહલા લેજીએ કે હઝારહા રૂપય નઝર ભેંટ લીએ
આપ ખુદ તશરીફ લે બાઇએ ઓર કઇ રોઝ રેહકર અરઝહાલ ઉનસે કીજીએ તો
અરએ હાલકી નોખત પોંહચે ઓર અગર કીસીકો લેજીએગા તો ઉસકો ઝીયારતખી
નસીખ નહોગી. ઇસ વજેહસે ઉનકે ભાઈ બે કનીઝસે પચઢા હંચ નામ ઉનકા સુસંવર
બદુ ઉનકો નામા લેજકર ચહાં ખુલાઇએ કે ઉનકીલી કઝા કીસીકે હાથસે નહીં હય.
વોહ સખ અઇયાડકો ગીરફતાર કરહે'ગે' ઓર વોહલી નખીરએ સામરી હંચ ઇતના
ફક હય. વોહ કનીઝસે હંચ ઓર દાઉદ બદુ બીવીસે અલકીસ્સા એક નામા આશોમે
તીલસ્સ ઓર બદલ બના મેહરૂખ વગયરાકા ઓર અઇયાડકા ફસાદ કરના. લીખ
કર પાસ સુસંવર બદુકે રવાના કીયા. ઓર ખુવાહીશ મદદ કરનેકી ઝાહીર કી. ઓર
નામેકે સાથ બોહત કુછ તોહફા હદીયાલી લેબ જબ ચેહ નામા સુસંવર પાસ
પોંહચા હાલ બાદશાહે તીલસ્સમખર અફસોસ કીયા ઓર અપની ફૈજકો હુકમ દીયા
કે તઇયાર હોં મંચ મદદ કો અફરાસીયાખકી બઉગા ચેહ હુકમ સુનકર બેટા ઉસકા
શીકલ કશ બદુ અરઝ કરને લગા કે ઇસ લઘઇપર સુખકો રવાના ફરમાઇએ કે
બકર ફતેહ કર્' ઓર સેહેર આઝમાઇ કરકે હોસલા દીલકા નીકાલું અલી હુઝુરકા
બના અચસે મુકામ પર જહાં ચંદ તરફરકે છોટે હોં અમ્મજ નહીં' સુસંવરને બાદ
હુબજતકે બનેકા હુકમ સુનાયા ફૈજ બેશુમાર સાહેરાને ગઢઢારકે રવાના કીયા. ઓર
અફરાસીયાખકો તેહરીર કીયા કે તુમહારી મદદકે વાસ્તે અપને ફરઝંદકો ઉસ
તરફ લેબ હય વોહ અબ્બલ લશકરે દુશમનકો બકર ગારત કરેગા બાદ ઉસકે હુઝુર
મંચ હાઝીર હોગા ચેહલીખકર અફરાસીયાખકો લેબ ઓર શીકલ કશસે કહા
પેહલે તુમ લશકરે હયરતકે કરીખ બકર મુકાબલા મેહરૂખસે કરકે સખકો જબ ગીર-
ફતાર કર લેના. ઉસવક્ત શેહેનશાહ તીલસ્સમસે મુલાકાત કરના. ઓર ઉંચ નીચ
જંગ કે ઓર સામાન સેહેર સાઝી કરનેકે લીએ ચેહ પંદો નસાયા ચાહ બોહત
કુછ કરકે રવાના કીયા. ચેહ લશકર ઇસ તરફસે રવાના હુવા. ઓર નામા
પેહેલે અફરાસીયાખકો પોંહચા. ઇસને હયરતકો તરફ લશકર રવાના કીયા
ઓર કેહે દીયા કે શીકલકશ કીતાઝીમ કરના ઓર ખયત ઉસકે હરીફકે મુકાબીલ
હોના હયરત અપને લશકર મંચ આકર મુંતઝર હુધ કે ફરઝંદ સુસંવર બાદ ત્ય

મંઝીલ કે કરીબ લશકરે હથરત પોંહ્યા વોહ ઇસ તકબાલ કરકે બારગાહ મંચ લાઈ લશકર કે ઉસકે સુકામ કરાયા સામાને દાઅવત મોહમંચ કીયા આમદે શી-કલકશકી ખબર તાએરાને સેહેરને મેહરૂખકો પોંહ્યાઈ ઉસને કહા અગર સુસવ્વર ખુદ આતા સુકામ અંદેશેકા થા લેકીન ઇસ છોકરેસે ડરના કયા હય ખુદા હમારા કાદીરો તવાના હય યેહ કેહકર મશગુલ કારસાઝી જંગ હુંઈ ઇધર બારગાહમંચ હથરતકી દીનલર હંગામે ખાતીર રહા જળ શામ હુંઈ દોતું લશકરૂંમંચ તબલજંગ ખબા એર દુરસ્તી અસબામે હર્મમંચ હરએક બહાદુર મસરૂંક હુવા મેહરૂખ એર બહારને સેહેરકા કલમ બનાકે તસવીરે અપની એર સરહારે લશકર અપનેકી બના કર અપને બીરૂંકે સીપુરસીદ કીં એર ઉનસે ઇન બાનકા વાઅદા લીયા કે સુબહકો શીકલકશ તસવીરે હમ લોગુંકી તસવીરે તઇયાર કરકે સેહેરકી કતરનીસે કતરેગા બસ બે અઝુ કાટેગા વોહી હમારા ભી અઝુ કાટેગા લેહાઝા તુમ મહાફીઝ રેહના કે સેહેર ઉસકા હમપર તાસીર ન કરે એર કોઈ અઝુ હમારા બેકાર ન હો યેહ તો ઇસ કામમંચ મશગુલ હંચ એર કુલ લશકરમંચ સેહેરકી તઇયાર કી એર તસવીરે દુશ-મનકે લશકરસુકી બનાઈ અગીયા કરકે પુજે એર પાટસે દ્રાગતકી એર ઉસકે ભી લશકરકી કચફીચત રાતલર યેહી રહી આખીર વો અમાના આયા મીકરાઝે ગરદીશે દેહેરને પરદએ શબકો આક કીયા એર લેબાસ તુરાની આફતાબકા પેહનાયા.

નઝમ.

બરઆમદ શેહેનશાહ મશરીફ, દીયાર—નીશાને ઝફરહ અઝુ આશકાર
ઝ ઇસલામીયાં પયરો બરના હમા—તુથયરાં નમુદંદ અઝમે ઝમાં

સદાએ નાઅરે જંગીસે શોર બરપાથા સાહેરૂંકી નયરંગ સાઝીસે શોર અયસા બરપાથા કે ગોશે ફલક સુન હોગયાથા મયદાન સાફ હોને લગા નકીબ નીકલે એર તારીફે શોબા અતે પેશીનકી શુબઅત સુનાકર દીલ બહાદરૂંકા લડાને લગે અગલે મારકે બેહરે શમશીરે ઝબાન ચમકાકર દીખાને લગે બહાદરૂંકે દીલગંચ ઉમંગ આઈ નોખત જદાલો જંગ આઈ શીકલકશ અપના અઝધર બડા કર મયદાનમંચ આયા એર બાદ શોબદા પરદાઝીકે બહુગરી દીખાનેકે લલકારા કે અય ફીરકએ નમકહરામો દેગો તો તુમહેં કીસ તરહ હીલાક કરતા હું ખુનો ખાકમંચ મીલાતા હું ઉસ વકત મેહરૂખ તખ્ત અપના બડાકર સામને આઈ એર પુકારી કે જો છોકરે કયા બકતા હય કોઈ દમમંચ પુર હસરતો અરમાન દુન્યસે બચગા શીકલકશકે શુરસા આયા એર મેહરૂખકી સુરતકા કાગઝકા પુતલા અપની ઝોલીસે નીકાલકર એર પુકારા કે અય શમામા બ હુકમે સામરી મેહરૂખકો પકડલા વો પુતલા ચલા ઇધર મેહરૂખને દસ્તક દી એર પુતલેકો હાથપર સેહેર કરકે ઉઠા લીયા એર કેહને લગી અફસોસ હય કે ઇસ પુતલેકી સારી સુરત એર હાથ પાઈ શીકલકશકે જયસે હંચ મગર સર નહીં હય તો વોહ બનાકર લગા દેતી હું ઇસ કલામસે વો પુતલા બ સુરત શીકલ-

કથા હો. ગયા તરફ ઉસીકે ઉસે ગીરફતાર કરનેકો ચલા ઉસને ફીર રહે સેહેર પકકર ઉઠાકર ઝોલીમંચ ડાલ દીયા ઇધર મેહરખ ફીર સેહેર કરને લગી ઝોર વોહ રહ કરતા બતાયા ઝોર કાગઝ નીકાલકર સેહેરકે કલમસે તસવીર મેહરખકી ખીંચતા બતાયા ચેહતો ઇસ કામમંચ ઝોર મુકાબલએ મેહરખમંચ સરગમંથા ઝોર બનતાયા કે જખ ઇસકો ગીરફતાર થા કતલ કરલુંગા ઉસ વક્ત દુસરા શખસ મેરે મુકાબલેકો આઝેગા કથું કે ના તજરબાકાર થા ઇસકો ગાફીલ દેખકર રેઆદ ઝમીનમંચ પાઉં મારકર ગરક હુવા ઝોર માં ઉસકી બર્ક મેહશર અપને બેટેકે ઇરાદેકો પાકર બઝોર સેહેર ઉઠ ગઇ શીકલકથા ગાફીલ બડા રહો બદલ સેહેરકી કર રહાયા કે રેઆદબદુ ઉસકે પેહલું મંચ ઝમીનસે સરનીકા લકર ઝોરસે ચીંખ મારી કે બેહોશ હોકર અઝધરસે ઝમીન પર ગીરા અફસરાને ફોજ ઉસકો ઉઠાને ચલેથે કે બર્ક મેહશર ચમકકર ઉસપર ગીરી ઝોર ઉસકે દો દો હુકડે કરતી હુઇ ઝમીનમંચ ઉતર ગઇ શીકલકથાકા કામ તમામ હુવા આવાઝ મોહીબ આને લગી કે મારા મુઝે નામ મેરા શીકલકથા બદુ થા ફીર તો મેહરખકી બન આઇ ગોલા ફોલાકી પકડ કર આઝે બડી ઝોર ઇસ તરફસે ફોજ શીકલકથાકી અપને માલીકકો મુરદા દેખકર રોતી પીટતી ગરેબાન આકકરતી બગઝબ તમામ બરાએ ઇનતેઆમ આકર લડને લગી દોનું તરફસે સેહેર હોને લગા કીસીને અયસા સેહેર કીયા કે હર એક ખુન થુકને લગા કીસીને અયસા સેહેર કીયા કે દુશ-મન ખુદ બ.ખુદ તડપકર હીલાક હુવા બાઝ કે સેહેરસે મારે સીયાહ નીકલે કીતનુંને બીહુ ઝેહર આલુદા પયદા કીએ અપ્ર બુદી બુદી તરહકા ધીર ધીર કર આને લગા આગ પાની સાથ બરસાતેથે કડીં સર બરસને થે જુસ્મ ખુને દરયામંચ તયરતે થે એક મારકાઝે અઝીમ બરપા થા હર તરફ લોહા બરસ્તા થા જખ સેહેર આઝમાઇસે પેટ ન બરા તરસુલ ઝોર પનસુલ લેકર બાહમ એક દુસરા લડને લગા શમશીર ઝની હોને લગી ઝમીન એક દમ મંચ સુખ હો ગઇ અલ હાસીલ ફોજને શીકલકથાકી લાશ બાહત મેહનત સે તલાશ કરકે હાસીલકી ઝોર રાહકી તકલીફ અખતીયાર કી ઝોર હયરત બે તમાશા જંગકા અપની ફોજ લીએ દેખ રહીથી ઇસને આહા બકર મુકાબલા કરે લેકીન તમામ લડાઇ બીગડ ગઇ ઇસ તરફ મેહરખ બ ફતલ ફીરોઝી દાખીલે બારગાહ હુઇ ઝોર હમામ કરકે તખત શાહી પર બુલુસ કીયાહ રબાર સરદારને આઘી તબારસે માસુર હુવા નાય હોને લગાહર એક મસદૂર હુવા ઝોર ફોજ શીકશત બાકર પાસ અફરાસીયાબકે ગઇ ઝોર લાશ શીકલકથાકી સામને ડાલ દી અફરાસીયાબ નીહાયત પરેશાન હુવા ઝોર કેહને લગા કે અફસોસ મુસાવર બદુકા એ કહી ફરજંદ થા બે કામ આયો મુજકો ઊસ્સે કમાલ શરમીંદગી હોગી આખીર લાશકે જલા દીયા ઝોર બઝોર સેહેર એક પુતલા સુરતે શીકલકથા બનાયા ઝોર ઉસકે કાલીબ મંચ એક બીર બીઠાયા જુસ્સે વોહ પુતલા ઝીંદા હો ગયા ઉસકો બાકી ફોજકે સાથ બડે બહો હુશમસે પાસ મુસાવરકે રવાના કીયા ઝોક નામા લીખા કે અય નબીરએ સામરી ફરજંદ

તુમહારી બધી શુભ અતકરકે ખીદમતે સામરી મંચ ગયા ચાને મારા ગયા મંચને ઇસકી સુરતકા પુરલા તુમહારે પાસ લેબ હય ચાલીસ રોઝ યેહ ઝીંઘા રહેગા તુમ ઇસકો અબ્ધી તરહ ખ્યાર કરલો ઓર અપને દીલકો તસકીન હેલો ગરઝકે ફાજ નામા લેકર સાથ ઉસ પુતલેકે રવાના હુઇ ઓર ઇધર અફરાસીયાબકો બી ફીક હુવા કે કાતીલ શીકલકશકો બી પાસ સુસબ્બરકે ગીરફતાર કરકે લેજ દુ' કે વોહ ઉસકો કતલ કરકે બદલા અપને ફરઝંદકા લે હાસીલ કલામ સરસર શમશીર ઝનકો તલબ કરકે હુકમ દીયા કે રેઅદ બહુકો ગીરફતાર કર લાએ સરસરને અરઝ કીયા કે અબીલાઇ યેહ કેહકર બાના હાએ અઇયારીસે દુરસ્ત હોકર રવાના હુઇ ઓર સુરત અપની બદલકર દાખીલે લશકરે મેહઝૂબ હુઇ ઓર ધાત મંચ લગીથી કે એક કનીઝ કીસી કામકો નીકલી. સરસર ઉસકે સાથ હુઇ ઓર એક સુકામ પાકર તનહાઇ મંચ બેઝએ બેહોશી મારકર ઉસકો બેહોશ કીયા અપની સુરત વચસી બનાઇ ઓર વહાંસે બારગાહ મંચ આઇ ઓર સરપર રેઅદકે મગસ રાની કરને લગી. નાગહાં ઉમરૂકી નઝર સરસર પર પડી. દેખતેહી ઇસને પેહછાના ઓર અપને સુકામ પરસે ઉઠા કે ધોકા દેકર પકડલું લેકીન સરસરબી સમજ ગઇ ઉમરૂ તુઝે પેહછાન ગયા. જસ્ત કરકે ભાગી. ઉમરૂને પુકારકર કહા. ઓ લોંચી કહાં જાતી હય સરસરને જવાબ દીયા કે ઓ શુલામ કુછ શામત આઇ હય તેરે બાપકોબી લોંચી મયસસરથી. ઉમરૂ પીછે ઉસકે દોઝા મગર વોહ નીકલ ગઇ ઇધર મેહઝૂબને પુછા કે યેહ કોન ગુસ્તાબ થા. જો ખુવાબકો ઇસ તરહ કેહ ગયા. ઉમરૂને કહા સરસર બેહરે રેઅદ બહુ ગીરફતારી આઇ હય. ગફલત દેકર લે જાઇગી હોશીયાર રેહના ચાહીએ ગરઝ અબ સબ જગેહ એહતેયાત જારી હુવા જબકે ફરબાર મેહઝૂબને બરખાસ્ત કીયા. સબ સરહાર અપને અપને ખયમે' મંચ આએ લેકીન મેહઝૂબ અપને ખયમે' મંચ. બખોફ અઇયાર બેહાર રહી ઓર બહારબી હોશીયારથી કે સરસર પુરસત પાકર શકલ અપની બર્કમેહશારકી બનાકર આઇ ઓર ખયમે' કે કરીબ રેઅદ બહુકે પોંહચકર નીગેહ બાનુ'સે કહા તુમ સબ ગાફીલ હો મંચ અપને ફરઝંદકી હીક્ઝત કહું ગી યેહ કેહકર અંદર ખયમે'કે ગઇ ઓર રેઅદકો બેહોશ કરકે બ સબબ હોશયારી એહતેયાતસે સરહાફકી પુશતાશ તો ન બાંધ સકી ચુંહી કાંધેપર લાકર લે ચલી. નીગેહબાનુ'ને જો દેખા શુલ કીયા સારે લશકર મંચ લેના લે નાકી સહા ખુલંદ હુઇ ઉમરૂબી બલગલા સુનકર દોઝા ઓર સમઝકે સેહરાકી તરફ ગઇ હોગી આએ બકર રોકું' યેહ સોચકર ઉસી તરફ ચલા લેકીન યેહ હંગામા સરસરને જો દેખા ખીયાલ કીયા સબ આગે જાતે હંચ તુ ચહી' ઠેઠેર જ બસ એક ખયમે'કી આઠ મંચ. બેઠ ગઇ જબ સબ આગે નીકલ ગએ ઉસને રેઅદકા પુશતાશ બાંધા ઓર લેકર રવાના હુઇ જબ કરીબ જંગલકે પોંહચી ઉમરૂ ઉસ તરફસે આતા થા ઉસને રોકા. સરસરને ઝફીલે અઇયારી બબઇ કે સખારફતાર સહા સુનકર દોડી. ઉસવક્ત ઉમરૂને

સખારફતારીકો બેઝએ બેહોશી મારા કે વોહ બેહોશ હો ગઇ ઇસ અરસે મંચ બર્ક
ફીરગી યહાં આગયા. ઉસનેલી આકર સરસરકો ઘેરા ઉસને બચાલાકી બેઝા માર
કર બર્કકો બેહોશ કરદીયા ઝોર ઉમરૂસે લડના શુરૂ કીયા. ઝોર લડતેલડતે દુર જ
કર ભાગી. કહીં ઉધરસે ફીરાં આતાથા. સરસરકો બતે દેખકર બગદા તાનકર દોડા
ચાહતા થા કે બગદા સરપર લગાએ કે ઉમરૂ બે પીછે આતાથા કે હાં હાં કયા કરતા
હય. ખબરદાર ચેહ મેરી માથુકા હય. અપની ઉસતાનીકો ભુલ ગયા ફીરાંને હાથ
રોકા સરસર પુશતારા ફેંકકર ભાગી કે અર્ધચાફને ઘેર લીયા. અગર રેઅદકો ન
છાડેતો યકીન હય ખુદ ગીરફતાર હો બંચે ગરજ ચેહ તો ભાગકર ઝોર તરફ ગઇ
ઝોર ફીરાં ને રેઅદકો હોશીયાર કીયા. ઇધર બર્ક ઝોર સખારફતારલી હોશીયાર
હોકર અપની જગેહ ચલે ગચે ઉમરૂ ઝોર ફીરાં લથકર મંચ રેઅદકો લાએ ઝોર
કહા અબ બોહત હોશીયાર રેહના અલ હાસીલ સબ આરામ મંચ મથાયલ હુવે થે કે
ફે સરસર ફીરશીકલ બદલકર દાખીલે લથકર હુઇ ઝોર એક કલવારનકી શીકલ
બનાકર માથેપર ટીકા લગાયા આખું મંચ સુરમાનીસી ઝોર પાનસે લબ લાલ કીએ
નાકમંચ નથ લેંહગા પેહના. દુપટ્ટા ગાતી બાંધ શરાબ કમરપર લીએ હાથમંચ બોતલ
લીએ નાઝસે ચલી કે.

નઝમ.

સુએ ખુદ ઉસકે કયું ન હોં ખમદાર—થી વોહ માથુક આતશી રખસાર
હુખતરે નેક અખતરે ખુખી—આફતાબે સીપેહરે મેહબુખી.

અરજ બાઇસે હુસનો દાદ કરીબ બારગાહ રેઅદ કે પોંહચી. પેહરેપર સીપાહી
ઝોર અફસર બે થે ઉનહુને ઉસકો દેખકર પુકારા કે બી કલવારન થોડી શરાબ હમે
દેતી જાવ. સરસરને શરાબકો સામને લાકર રખ્યા. ઝોર અપને જમાલ પરીમીસાલ
કો બી દીખાયા. હરએક ઉસપર શેફતા હુવા ઝોર કહા તુમ એકએક જામ હમ સબકો
પીલાવ કે સાકી ખુશ અદાકે હાથસે પીના કચરીયત ઝીયાદે દીખાતા હય. સરસરને
હરએક કો એક જામ પીલાયા ઉસમંચ બેહોશીથી વોહ સબ બેહોશ હુવે સરસરને
ખયમેકો ફાડકર એક સુઠી ભરદાને બેહોશીવાલે અંદર ફંચકે શમએ મોગી વ કાકુરી
પર બકર ગીરે ઝોર ધુવા ઉનકા દીખાગ મંચ ખીદમત ગારૂકે પોંહચ્યા. વોહ બેહોશ
હુવે સરસરને ઝાંક કર દેખા જબ સબકો બેહોશ પાયા આપ લોટ લગાકર અંદર
આઇ ઝોર રેઅદકે પલંગકે પાસ બચકર કફચેમંચ બેહોશી રખકર ઉસકે દીમાગ
મંચ ફુકી વોહ બેહોશ હુવા પુશતારા બાંધકર લે ચલી દરબાન વગયરા તો બેહોશ
થે ગુલ કોન કરતા સાફ લેકર નીકલ ગઇ ઝોર પાસ શેહેનશાહ અફરાસીયાખકે
લાઇ ઉસને હુકમ દીયા કે અચ સરસર ઇસકો ઇસી તરફ પાસ સુસવરકે પોંહચ્યા
હે સરસર પુશતારા રેઅદકા લેકર શેહેર અરઝંગી તરફ ચલી. મગર અબ હાલ
વહાંકા સુનીએ કે જબ શીકલકશ યાને પુતલા ઝોર નામા કાસીદે અફરાસીયાખ

પાસ સુસંવરકે પોંદ્યા ઝોર ઇસ વકતકે ઉસકો માલુમ હુવા કે મેરા ફરજંદ મારા ગયા અજબ તરહકો નાલો વ શેવન બરખા કીયા અરકાને સલતનત કલમકશ બહુ વ બોહઝાદ બહુ ઝોર આની બહુ વગયરા સખ સીયાહ પોશ હુવે ઝોર શીકલકશ કી માં સુરતનીગાર બહુ ફરજંદકે મરગકી ખબર સુનકર બેહોશ હોકર ગીરી ઝોર જબ હોશમંથ આઈ ગરેબાન ચાક કરકે પુકારી કે અથ ફરજંદ મેરી નઝરસે તુમ પીનહાં હો ગએ અફસોસ.

નઝમ.

જબ તેરા ધ્યાન સુજકો આપા હય—દીલે બેતાબ તકપા બતા હય
લે ગઇ હય અજલ કીધર તુજકો—ખાગઈ કેનસી નઝર તુજકો
નાલાએ દરદ નાક કરતીથી—ઝોર ગરે બાંકો ચાક કરતીથી
સાથ જીતને થે ઉસકે ખુવેશ તંબાર—રો રહે થે બસાને અગ્રે બહાર

બાદ ગીરયા વ યુકા ઉસ પુત્રેકો ખુબ સા પ્યાર કીયા ઝોર અપની આગોશે મોહબબત મંથ ખીઠાયા ગલેસે લગાયા. ફીર અફરાસીયાખકો તેહરીર કીયા કે ઇસ પુત્રેકો હમને પ્યાર કર લીયા ખુબ જી ભરકે ફરજંદકો દીદાર દેખા અથ ઇસકો આપહી રખીએ હમ ચહાંસે લેજતે હંથ ઝોર ફાજ લેકર દુશમનકો બરખાદ કરતે આતે હંથ ઇસ મઝસુનકે હમરાહ પુત્રેકો લી રવાના કીયા ઇમિડે બાનેકે બાદ મલકા સુરતનીગાર ખીવી સુસંવરને અપની કીજીકો દુરર ન સામાને સફરકા હુકમ દીયા બાદ દોઝેક રોઝકે ખયમા ડેરા લઢવાકર સાથ કઈ લાખ ફાજકે તરફ લશકરે હય-રતકે ચઢી ઉસકી એક દુખતર મલકા અલમાસ પરીચેડરા નાન હય જબ માકે બાનેકી ઉસે ખબર હુઇ તો વોહ ઝીદકરને લગી કે મંથ લી સાથ ચલુગી ઝોર અપને લાઇકે કાતીલકો માફૂરી માઢરને ઉસકી બોહત મમઝાયા કે અથ બેટી તુમ સેહેર નહીં બાનતી હો અબી કમ ઉમર હો ઘરમંથ ખેલો વહાં જંગ હોગા તુમ ન બવ મગર અલમાસને ન માના નાચાર ઉસકો સાથ લેકર બડી શાનસે રવાના હુઇ સુશંવરને અપની ખીવીકો બાતે દેખકર અપને કારસાઝી સફર તઇયાર કરકે ઝોર સલતનત કીસી વઝીરકો સીપુરરીદ કરકે સુરતનીગારકે બાદ ખુદને લી લશકરે હયરતકી રાહ લી મગર પેહલે ખીવી ઉસકી બે રવાના હુઇથી કરીબ લશકરે હય-રતકે પોંદ્યા કે વહાંસે અગર મંઝીલ ભર ઝોર ચલે તો લશકરમંથ પોહચે વહાં બારગાહ ખયમે ડેરે લધે ઝોર લશકર ઉતરા દેગે ચડી પકવાન પકને લગે બારગાહ મંથ નાચ હોને લગા અથશો ખીશાત હોને લગા ઉસવકત ઇત્તેફાકસે સરસર બે રેઅદબહુકો લેકર ચઢીથી ઉસ સેહરામંથ પોંદ્યાકર ઉસને લશકરકો ઉતરતે દેખા ઝોર બારગાહ આસ્તાદા પાઇ એક લશકરીસે દરયાફત કીયા કે માલીક ઇસ લશકરકા કેન હય ઉસને કહા સુરતનીગાર માઢરે શીફલકશ લઢને બાતી હય સરસર પેહ સુનકર બોહત ખુશ હુઇ કે મુઝે ઇતની દુર બાના ન પડા અથ રેઅદકો ઇસકે સીપુર

રીઠ કરકે ફીર જાઉં' એહ સોચકર અંદર ખારગાહકે કદમ રખા મુલાઝમુંને રોકા કે કહાં જાવગી હયરો ઉસને કહાં જાકર ખબર દો કે સરસર શમશીરજન આઈ હય વોહ લોગ ગએ ઓર સુરતનીગારસે ખબર દી ઉસને સરસરકો રૂબરૂ ખુલવાયા. સરસરને જાકર દેખા કે તખ્ત શાહીપર સુરતનીગાર ખયલી હય હઝારહા બહુ-ગરનીયાં વ બહુગર જેબ કુરસી વ ફંગલ હય જલસએ અયથ જમે હય સરસર અદાખ ખબ લાઈ પુશતારા સામને રખ દીયા ઓર અરઝ કીયા ગુનેહગાર રેઅદકો લાઈ હું' એહ હાજીર હય સુરતનીગાર બોહત ખુશ હુઈ ઓર સરસરકો બોહત ભારી ખીલઅત દીયા મુકામ ઈજતપર ખીઠાયા તાઝીમ કી રૂબસત કીયા ઓર હુકમ દીયા કે અલમાસ પરીચેહરાકો ચુલાવ કે આકર અપને ભાઈકે કાતીલકો કતલ કરે કીસ લીએ કે વોહ ઇસી લીએ સાથ આઈ હય લોગ હુકમ પાકર ખુલાને ગએ અલ માસ ઇસ જંગલમંચ સયર કર રહીથી સાતસો અનીસે જલીસે બહુગરનીયાં સાથ થી' કે ખબર તલબ કરને અપની માદરકી સુનકર બડી આરાયથ વ જેબાયથ કરકે માઠે પાસ આઈ સુરતનીગારને અપની બેટીકા હુસ્ન દેખકર અપની એડી દેખી ઓર ઉઠકર બલાએ લી' ઓર પાસ અપને ખીઠાયા ફીર કયદે સેહેર પેહનાકર રેઅદ કો હોશીયાર કીયા સામને ખુલવાયા એતાબો ખીતાબ કરને લગી મગર અલમાસ પરીચેહરાને દેખા કે એક નવ જવાન ખીસ બાઈસ બરસકા સીન વ સાલ હસીન જમીલ કયદે સેહેર પેહને સામને ખડા હય ચેહરા ઉસકા માનીંદ માહ તાબાંકે જડી ભવે' ઓર ભરેભરે ડંડ શીરી ફીરી બાઝુકી મછલીયાં હય મરૂબત ચેહરે પર ઝાહીર ઓર ખુલક હીમ્મતસે સબ બાહીર અલમાસ ઉસકી સુરત દેખકર હઝાર બનસે કુરબાન ફરેફતા હો ગઈ ઓર કમદે જેસુમંચ અસીર હુઈ બેકશાર હોકર હોટ ચાટને લગી હસરતસે મુંહતકને લગી જ બેતાબ હુવા તાબો તહરમુલકો યારા ન રહા વીલ વલએ ઇશકસે બેશે જુતું તારી સરગર્મ અશકબારી.

૧૨૭૫.

દર પરદા લગા વોહ ઇશકકાં તીર—તડપી સરે ખાક મીસ્લે નખચીર

કાખુ ન રહા દીલોજગર પર—ટુટા કોહ મલાલ સર પર

આંખુ'મંચ બસી ઉસીકી તસવીર—દીલ દાદા હુઈ ઉસીકી દીલગીર

જ રેહ ગયા બસ તરસ તરસકે—ખડને લગે હોસ્લે હેવસકે

દીલ પેહલુ'મંચ થા ઇસ તરહ બેતાબ—આતીથ પે હયરે ન જયસે હુબાખ

આખીર વોહ માહ મેહજબી' કુછ અંજામકાર સોચકરકે દીવાની તેરા લી કીધર ખીયાલ હય તું કહાં ઓર એહ કહાં વીસાલ હોના ઇસ્સે મુહાલ હય ઇસ ધીયાનમંચ દીલબર આયા રોને લગી ઉસકી માદરને ગલેસે લગાયા વોહ સમંજી અફસોસ ભાઈકે કાતીલકો દેખકર એહ અપને ભાઈકો પ્યાર કરકે રો રહી હય સમજાને લગી કે બેટી ભાઈ તેરા એહ રોનેસે જ ન ઉઠેગા સુફતમંચ ફરતે અલમસે દીલ તેરા ખુન હોગા

મલકાકે રોનેસે સખ ઇસી તરફ દેખને લગે કોઇ બલાઓ' લેને લગા કોઇ નીસાર હોતાથા કોઇ તસક્કીન હોતાથા એક હંગામા હો ગયા રેઅદ યુતો અપની ગીરફતા-રીસે શરમાકર નીચી નઝર કીચે સામને ખડાથા યા શુલ્લ સુનકર આંખ ઉઠાકર બે દેખા ઇસ ગારતે બા' હીનો ઇમાં યાને અલમાસ પરીચેહરાસે હો ચાર હુવા શેહ બાઝ નીગાહકા શીકાર હુવા અજબ સુરતે જહાં આરા ઉસકી દેખી ચેહ માલુમ હોતા થા કે જુદે સીયાહ ઉસકી ગયરત હલે શબેતાર હય ગોયા દુન્યાં બરકી ખુબીએ ઉસી મંચ હંચ.—

અખયાત.

મેહરૂ મેહજબીન દુરદુર ગોશ—સાહેબે હુસ્ન ચોર સુરસા પોશ
 ઉસ પરીકા વોહ આરીએ પુરનુર—આરસીમંચ નમીએ આરીએ હુર
 શુલ્લ હય ગોશા આંખ હય અગર નરગીસ—ઇસ તરફ શુલ્લ હય ઉસ તર નરગીસ
 હંસ્તેમંચ હાંત આશકાર હુવે—મોતી ઉન હાંતું પર નીસાર હુવે
 સુખહે સાદીક ખ્યાઝ ગરહન હય—અખતરે સુખહ બાલ રોશન હય
 દેખકર રેઅદ ઉસકા રૂએ નીગાર—હો ગયા મીરઘે તીર પુરહા શીકાર
 મેહવે યાદ ઉસકે થે જવાનો પીર—યા હુવા આપ સુરતે તસવીર
 હો ગયા શકલ દેખ નુરાની—મીરલ આઇના સીર્ફ હયરાની
 હાં અગર કુછ નસીબ હો અચ યાર—અચસા માશુક હય સુઝે દરકાર
 હીલમંચ ચેહ સોચ સોચ કર શુફતાર—ચુપ રહા અપને હીલમંચ વો ફીર ઝાર
 મગર સુરતનીગારને જલ્લાહકો ખુલાયા ચોર ઇસ બેકસકો કતલ કરના ચાહા ઉસ
 વકત બ કુદરતે ફીરહીગાર નામા સુસવરકા આયા કે અચ મલકા સુરતનીગાર
 હમને સુના હય કે રેઅદ ગીરફતાર હોકર આયા હય લેકીન ઇસકો યહાં કતલ ન કરના
 લશકરે હયરત કરીબ હય વહાં લેબાવ હમ લી આતે હંચ સખ દુશમનુ'કો હીખાકર
 ઇસકો દારપર ખીચે'ગે ચોર બે ઉસકી મહદકો આયગા ઉસકો લી સઝા દેગે—
 સુરતનીગાર ઇસ મઝસુનસે જબ આગાહ હુઇ જલ્લાહકો રેઅદકે કતલસે રોકા ચોર
 એક અપને સુલાઝમ શેલાહ આહીન રૂખા બદુકો હુકમ દીયા. કે રેઅદકો આજકે
 હીન કયદ રખે. ફેલાહ ઉસે લેકર પહાડકી ખો મંચ આયા. રેઅદકો અપને સેહેર-
 કી હથકડીયાં વ બેડીયાં પીનાકર વહાં ખીઠાયા આપને બાહીર આકર સેહેર પડા
 કે પહાડકે આસપાસ આગકા ફીલા હો ગયા. ચોર ખુંવા અચસા હુવા કે વોહ
 સુકામ પોશીદા હોગયા. ઉસી જગે હટકર અપના અચમા અસ્તાદા કીયા. શેલાહ
 નીગેહબાનીકે લીએ અપને નોકરૂકે સાથ વહાં બચકા મગર જબ રેઅદકો બારગાહસે
 કયદ કરને લગે અલમાસ પરીચેહરા બેતાબ હુઇ બાદ ઘોડી દેરકે રૂખસત અપની
 માંસે આહી'કે મંચલી આરામ અપની આર ગાહમંચ બકર કઢંગી. માને ઇબાઝત હી
 ઉસને સવારી તલબકી જુલુસ સવારીકા મોજુદ હોગયા. ચેહ સખાર હોકર ચલી. બસ-

બર ખસ ખાનેકે મીયાને અશરત ખુવાબ સરા ઘોડેપર ઇનતેઝમ કરતા બતાયા ચહાં તો ચેહ હાલ હય મગર લશકરે ઉમરૂ મંચ. જખ નોકર રેઅદકે હોશીયાર હુવે અપને માલીકકો નપાયા બકર મેહરૂખસે ખ્યાનુ કીયા કે કોઇ રેઅદકો પકડ લેગયા બર્ક મેહશર માઢરે રેઅદ બેકશર હોકર રોને લગી. ઉમરૂને તસકીન દી. ઓર કહા સરસર ઇસી લીએ શીરતીથી. વોહી લેગઇ હોગી. મંચ બકર છુડાએ લાતા હું તુમ કુછ ગમ ન કરો ચેહ કેહકર રવાના હુવા રાહમંચ બર્ક શીરંગી મીલા ઇસ્તેલી સારા હાલ કહા બર્ક બી ચલા ઓર હુંડતા હુવા કરીખ લશકરે સુરતનીગાર પોંહયા. લશકર મંચ સુરત બદલકર હરજગેહ શીરને લગા કે ઉસને રેઅદકો કચદ કરતે લે બતે હુવે દેખા " ઉસવક્ત અઇયારી સોચને લગા કે કીસી તરહસે ઇસકો રેહા કરના ચાહીએ ઇસી પ્રીકમંચ થા કે સવારીકા જુલુસ નઝર આયા ચેહ બી ઉસીકે સાથ હુવા ઓર એક આદમીસે હાલ ઠરયાફત કીયા સવારી કીસકી હય માલુમ હુવા મલકા અલ-માસ પરીચેહરાકી હય બર્ક ઉસી પ્રીકમંચ સાથ હો લીયા કે બન પડે તો ઇસકો પકડ લે બર્ક ઇસી અદેશે મંચ ઇસને દેખા કે મીયાને અશરત મંચસે એક ખુવાબ સરાકો ઠયરાકર નોકર ગડગડી એક જગેહબર રહા હય. બર્ક ઉસકે પાસ આયા. પુકારા કે અરે મીયાં ઝરા ઇધર દેખના ઉસને મુંહ ફીરાકર દેખા. બર્કને બેઝએ બેહોશી નાક પર મારા કે વોહ બેહોશ હોગયા ઉસકો તો કીસી જગેહ છુપા દીયા ઓર આપ ઉસકી સુરત બનકર ગડગડી ભરકર ખુવાબ સરાકે પાસ આયા ગડગડી ઉસકે હાથમંચ દેખકર કહા મીયાં ઝરા ઠયરો સખકો જાને દીજીએ મંચને આપકી નોકરીકી નીસબત ખબર બોહત ખુરી સુની હય. વોહ ખ્યાન કરૂંગા ખવાબ સરા ઠયરા રહા જખ સખ દુર નીકલ ગએ બર્કને ઉસકો હુખાખ બેહોશી મારકર બેહોશ કરકે ઉસકી સુરત આપ બનકર ઘોડે પર સવાર હોકર રવાના હુવા ઇસ અરસે મંચ મલકા જગલમંચ જહાં જો અપની ખારગાહ સખસે અલગહય વહાં પોંહચી ઓર સખ કનીજી અનીસુ-કો અલગકર પરદે ઉઠાકર એક તરફ તનહા બચડી ઓર ચાદ માથુક કી કરને લગી કબી રોતી કબી શીકાયત ફલકકી કરતી કબી દીવાનાકી તરહ બકતી કબી બાદે સખા સે મુખાતીખ હોકર ચેહ ગઝલ પડતી.

ગઝલ.

કુરકતે ચારમંચ કુરસત નહીં ગમ ખાનેસે—કામશીશે ન મતલબહમે પચ ખાનેસે નીગહતે બાહા ઉડા લાઇ હય પચખાનેસે—જુમતી બાદે સખા આતીહય મય ખાનેસે થમગએ વોહલી તમાશેકી ગરબસે હમભર—કામનીકલા દીકે નાહાંકે મયલ બાનેસે આપ લેબએ વહાં હઝરતે નાસેહ તથરીફ—શાયદ આએ વોહ વહાં આપકે સમજાનેસે દરદો રંબે ગમે અદોહ માલોલો હસરત—સખકે સખ હોમએ કાફરયે તેરે ખાનેસે ન મેરે દીલને કીયા સખ ન ઉસ શુલને વફા—કામ નીકલા ન યગાનેસે ન બે ગાનેસે ઇસ તરહ મસફૂફે ચાદે દીલદારથી કે બર્ક શીરંગી ખુવાબ સરા બના હુવા

આયા દેખા કે મલકા અકેલી બચડી હય બલકે ગમગીન માલુમ હોતી હય. બર્ક ઉસકી પુશતપર બડા હોકર બતોર મખડી ઉસકે નાલા બાંન કાહં બયાને કીરસએ ગમ બે ઇનતેહાકો સુનને લગા કે મલકાને આહ ભરકર કહા કે અય રેઅદ તુને અપની સુરત દીખાકર મેરી બાન લી. ઓર હસરત તેરી દીલમંચ લેકરમંચ દુન્યાસે ચલી. બર્ક ચેહ બયાન સુનકર સમજ ગયા કે ચેહ આશીક રેઅદ પર હુઇ હય બસ સામને ઉસકે આયા મલકા ઉસકો દેખકર ચુપ હો ગઇ ઓર આંસુ પુછકર રૂખી સુરત બનાઇ બર્કને કહા અય મલકા સુઝે તુમહારા આશીક હોના માલુમ હય નાહક છુપાતે હો મંચ ઘરકા ગુલામ હું અગર તુમ કહો તો આસમાનકે તારે તોડ લાઉં તુમ હાલ અપના બયાન કરો મુજસે કસમ લેલો બે કીસીસે કહું બલકે સઇ કરકે તુમારે આશીકસે મીલાઉં મલકાને જબ ઉસે અપને હાલપર મેહરબાં પાયા સારા માજરાએ ઇશક કેહ સુનાયા. બર્કને જબ સુના. રેઅદ પર આશીક હય. બોહત ખુશ હુવા ઓર કહા મલકા આલમ જહાં આપકા આશીક કયદ હય વહાં ચલે ઓર ઉસકે નીગેહબાંસે કહો કે મંચ અપને ભાઇકે કાતીલસે કુછ પુછુંગી જબ વોહ કયદખાનેકો બોલેગા મંચ અઇયાર હું રેઅદકો છુડાને આયા હું મંચ ઉસે છુડાઉંગા અલમાસ ચેહ સુનકર ખુશીમંચ આકર ખીલ ખીલાકર હંસી ફીર સવારીકો હુકમ દીયા કે કે હવાદાર હાઝીર કરો સવારી આઇ સવાર હુઇ બર્કકો હમરાહ લીયા. ચેહ ખુવાબ સરા બના હુવા સવારીકે સાથ ચલા ચહાં તકકે સુકામ શેલાદકે પાસ પોંહચા ઉસને મલકાકી તાઝીમ કી મલકાને વોહી ઇઝકાર કીયા થા બે બર્કને સીખાયા થા. શેલાદને આગદફે કી. મલકા પાસ રેઅદકે ગઇ ઓર દીદારે માશુકસે ખુશ હુઇ લેકીન બર્ક પાસ શેલાદકે બચકા રહા. ઉસે સુલાઝમ શાહઝાદીકા સમજકર કબાબ શરાબકી સલાહ દી. બર્કને પેહલે તો ઇનકાર કીયા ફીર ઉસકે ઇસરાસે જામ બાદાએ એહમરકે નીગાહ બચાકર સુપ્રુફે બેહોશી મીલાદી ઉસકે સામને પેશ કીયા કે પેહલે આપનોશ કરે તો મંચલી પીચું શેલાદ જામલેકર પી ગયા. બર્કને બે લોગ ઉસકી સુલાઝમત મંચ થે સળકો શરાબ પીલાકર બેહોશ કીયા ઓર કીસીકો મેવા નીકાલકર દીયા કે મલકાકે ખાનેકા હય લીજીએ અલગરજ સળ બેહોશ હુવે બર્ક ને ફીલફેર સળકે સર કાટ ડાલે ઉનકે મરતેહી અધેરા છાગયા ગુલો શોર પચકા હુવા રેઅદ રેહા હુવા અલમાસ પરીચેહરા શોર હંગામા સુનકર ઢોઝી નહીં માલુમ કે કયા આફત આચગી અગર રેઅદ ને અપને તઇ રેહા દેખકર કહા અય મલકા તુમ મુઝે દેખતીહી રહી કે કે કીસીને શેલાદકો માર ડાલા મલકાકો બડા તઅજબુબ હુવા કે કીતના જલ્દ અઇયારને ફેસલા કીયા. ઇંસી હયરત મંચથી કે બર્ક આયા ઓર કેહને લગા કે અય શયદાએ ચકદીગર જલ્દ ચલો અયસા ન હો સુરતનીગાર માદરે મલકા આગાહ હો ઓર તુમ દોનુકે ખરાબી મંચ ડાલે કીસ લીજી કે ચહાંસે કોસ ભરકે ફારલે પર હય ચેહ કલામ સુનકર મલકાને કહા અય બર્ક મેરી બારગાહકે કરીબ લશકર કે કનારે વહાં કોઇ નહીં આતા હય

એક લેહમા ચલકર હમ એક રેઅદ દોનું બયઠેં એર અસબાબ વગયરા લેલેં તે
લશકર મેહરૂ ખાકી તરફ ચલેં બર્કને કહા અસબાબ વગયરાકી કોઇ બફરત નહીં
મલકાને ઇસરા રીયા બર્ક નાચાર હો ગયા અલમાસકી ગરીચેહરા અપની બારગાહ
મંચ રેઅદકો લાઇ મસનદ પુર તકદલુક પર બેઠાંયા એર અસબાબ અયશો નીશાત
મોહઇયા કર દીયા કીશતીયાં શરાબકી એર કાબે ગઝકી હાઝીર કી દોરે બામ શુર હુવા.

• નઝમ.

લીયા દોનુંને અયશ મેહમંચ કરાર—થે જહાં દર્શ મસનદો ઝરતાર
ઇસ તરફ મીનનતેં હઝાર હઝાર—ઉસ તરફ બાત બાત પર ઇનકાર
યહાં હરવકત ના સખુરી થી—વાં કનારા થા એર દુરીથી
ઉસસે કેહતીથી વોહ પરી તમસાલ—ચલકે લશકરમંચ હય કરાર વીસાલ
લેલીયા શીશે મંચ મચે ગુલશામ—દુસરે હાથસે ઉઠાયા બામ
બાદાએ અયશમે હુવે મખમુર—લઝઝતે ઇશકસે થે દોનું ચુર
થા વહાં ઉનકો શગલ મંચ નોશી—મમે શાદીસે થી ફરા મોશી
સર્વ પાકા નહોશ બાકી થા—આપહી રીંદ આપહી સાકી
ઉસ પરીકો વોહ ખ્યાર કરનાથા—ગાહ બોસો કનાર કરતાથા
યેહ તો ઇસ તરફ થા ચહાશર સાર—ફીતનએ ખુદતા પર હુવા બેદાર
વોહ સીતમ પેશાવ જફા કારા—યાને સુરત નીગાર મકકારા
હુઇ આગાહકે રેઅદ છુટ ગયા—એર મુહાફીઝ ને થા વો કતલ હુવા
હય ને દુખતર તેરી પરીચેહરા—ઉસકે બાઇસ હુવા યેહ હંગામા
બકે ઝીંદામંચ બેખબર ઉસકો—કીયા ફીન્નાર વસ્સકર ઉસકો
સુનકે યેહ હાલ દુખતરે ઇકબાર—ગયઝસે હોગઈ સઝાપા નાર
ચલી વાંસે અજબ ગઝમમંચ ભરી—એર બરબાર ગાહ પર પોંહચી

જીતની કનીઝેં એર મુલાઝમ થે સબ મારે ખોફકે ભાગ ગચે એર સુરગની-
ગારને અન્દર બકર દેખા દોનું આશીક માશુક લીપટે પટે હંચ પુન આંખુંમંચ
ઉતરા સેહેર પડકર દસ્તક દી કે જહાં યે દોનું તાલીબો મતલુબ લીપટેથે ઇતના દુકકા
ઝમીનકા ઉપકા એર હવા પર ઉડતા હુવા ચલા સુરતનીગાર આપ બી ઉડી બર્ક
બાહીર બારગાહકે ખકા થા યેહ માજરા દેખકર રોતા હુવા ઉસી તબકેકે નીચે નીચે
ચલા એર ઉધર આંખ રેઅદ એર અલમાસકી પુલી રેઅદને ચાહા બજોર સેહેર
મલકાકો લેકર ઉડ બઈ મગર સેહેર યાદ ન આયા ઉસ વકત મલકાસે કહા કે માલુમ
હોતા હય હમ તુમ ગીરફતાર હો ગચે મલકા રોને લગી અશક હસરતસે મુંક ધોને
લગી કે અચ ફલક બે મેહેર તુઝે ઇતની બી સોહબત પસંદ ન આઈ એર એક
લેહમેમંચ જુદાઈ દીખાઈ ઇસી તરફ બાહમ ગચે મીલકર રોતીથી બેકારી હસરતો
અરમાન યેહ ઝખાનપર લાતીથી.

નઝમ.

અથ ફલક તુને કયા કીયા મુઝસે—મેરા હીલખર છુડા યગા મુઝસે

સરખસર કર હીયા મુઝે નાશાદ—કીસે બાકર કઝં તેરી ફરયાદ

તુને સખ ધરકા ધર કીયા તહે તેગ.—હાએ આશીક મેરા હરેગ, હરેગ,

વોહ નાઝનીન ચેહ ફરયાદ કર રહીથી સુરતનીગારને હોખારા સેહેર કીયા વો તખકા ઝમીનકા હો દુકડે હુવા એક પર રેઅદ યોર દુસરેપર અલમાસ અલગ અલગ હો ગએ એક દુકડા એક તરફ દુસરા દુસરી તરફ ચલા ઉસ વકત તો અજબ હાલત થી કે જુસકે લીખનેસે ખામાએ હો અખાં અશક સીયાહ ગીરાતા હય યોર સીના ઉસકા શક, હય હીલપર હઝાર તરહકા કલક, હય.

નઝમ.

જબ તલક સામના થા આશીકકા—થે બહુમ દોનું ગર્મ નઝઝારા

જબ હુવા વોહ નીગાહસે ઓછલ—લગી કેહને વોહ હાથકો મલ મલ

અથ ફલક કુછ ન રેહમ આહ કીયા—તુને આખીર મુઝે તખાહ કીયા

સખ શખકો અગર કીયા તો કયા—હોકે તનહા કોઈ જયા ન જયા

હો ગઈ ઇસ તરહસે વો ખેતાબ—જયુ તડપતી હય માહીએ બે આબ

ઇસી તરહ નાલા વગીરયાં દોનું જુદા હુવે લેકીન બર્ક ફીરંગી જે નીચે નીચે ચલા આતાયા ઉનકો જુદા હોતે દેખકર મજબુર હુવા કે અબ કીસકે સાથ જાઉં યોર કીસે તનહા છાડું આખીર અપને લશકરકી તરફ લાગાં યોર આકર સારા માજરા બર્ક મેહશરસે રેઅદ જાદુકા ખ્યાન કીયા વો અપને ફરજંદકે ગમમંચ બેકરાર થી ચેહ કયફીયત સુનકર ખેતાબના બઝોર મેહેર ઉઘી યોર પાસ અલમાસ પરી-ચેહરાકે પોંહચકર કડક કર ગીરી યોર ઉસકો પંજેમંચ દાખકર લે ચલી કે સુરત નીગારને કરીબ આકર અચસા સેહેર કીયા કે હઝારહા પુતલા ઉડતા હુવા આકર બર્ક મેહશરસે લેપટ ગયા ઉસને હરચંદ સેહેર કીયા તડપી ફઠકી મગર છુટ ન સકી સુરતનીગાર ઉસે લી ગીરફતાર કરકે એક જંગલ દેહશત નાક જંગેહથી લાઇ વહાં કુછ સેહેર પઠકર કુછ કુકા કે વોહ દુકડા રેઅદકા ઉતરતા હુવા આકર પોંહયા ઉસે લી ઉતારા યોર એક પુતલોકા કુછ લીખકે હીયા કે વોહ પુતલા ગાયબ હોગયા બાહ લેહમેકે ઝમીન ફટી યોર એક સાહેર નીકલા સલામ કરકે સામને ખડા હુવા સુરતનીગારને કહા અથ ઝાલીમ તીરાઝ જાદુ તુમહે ઇસ લીએ જુલાયા હય કે ઇન તીનુંકો અપની કયદમંચ રખો લશકરમંચ ઇનકા કયદ કરના બદનામી થા કે કયદ બેટીકી હય સખ કેહતે બેટી સુસંવાર જાદુકી બાઇસ આશકીકે કયદ હય યોર દુસરે ચેહ કે અધ્યાર લશકરમંચ પોંહચકર છુડા લે જાતે ઇસ લીએ વહાં મંચ લાઇ હું યોર તુમહારે સીપુરદ કીએ જાતી હું ચેહ કેહકર આપ ઉડતી હુઈ અપને લશકરમંચ ચલી આઈ યોર ઇસ સાહેરને એક જુઝ સેહેરકા બનાકર સખ કયલીયુંકો

ક.યદ કીયા હાલ ઉનકા બર વક્ત રેહા હોનેકે બયાં હોગા મગર જબકે સુરતનીગાર લશકરમંચ આઈ હુકમ કીયા કે ફોજ કુચ કરે ઉસી વક્ત .ખયમા ખરગાહ બાર કરા કર સાથ લશકરકે તરફ હથરતકે ચલી જબ કરીખ પોંહચી તાએરાને સેહેરને લશકર હથરતકો .ખખર હી કે ખીવી સુસંવરે બહુકી સુરતનીગાર બહુ આતી હય હથરત સુનતેહી સાથ સરદાર આલીતખારકે ઇસતકબાલકો ચલી રાહમંચ જવાહીરે ફરશ ખીછાવાહીએ બહે એહતેશામસે ફાખીલે બારગાહ હુઇ લશકરકો અપને લશકરકે બરા-બર ઉતરવાયા સામાને અયથ તઇયાર હુવા સખ આરામસે મસકન હુવે ઓર સુરતનીગારને હથરતસે કહા મંચ રેઅદ ઓર પરીચેહરાકો ક.યદ કરતી આઇ હુ' તુમારી બેટી ખુખસુરત પીસરે મેહરૂ.ખખર આશીક હય ઓર મેરી બેટી રેઅદ પર ફરેફતા હુઇ હય હમારી તુમહારી એક મસલ હય કે એક હુમામમંચ સખ નંગે લેહાઝા અય હથરત આજ શામકો તબલજંગ બજે કે મંચ સખ ધાગીયુ'કા કામ તમામ કરે ઓર અપને ફરજંદકે .ખુનકા ઇનતેકામ હુ' હથરત દીનબર ઉસકી દાઅવત ઝીયાફતમંચ રહી જબ શામ હુઇ તબલ રૂમી સુરતનીગારકે નામ બખયા ગયા .ખખર બસુસુને ખીદમતે મેહરૂ.ખમંચ બાદ દુઆ વ સનાકે અરઝ કીયા ચહાં બી નખીરે સેહેર બજો દોતુ લશકરમંચ તઇયારી સેહેર ઓર અસલહ હુઇ ઝબંકી રહી વાએઅ હો કે ઇસ દફતરમંચ હઝારહા લઝાઇયાં હય ઇસ લીએ સુખતસીરકી હય નાહક મગઝ પાશીસે કુછ ફાયદા નહી કોઇ નાખી સાહેરકા હાલ પુરા હીક લીખા બયગા અસલ મતલબ કે રાતબર ઇસી તરહકા હંગામા રહા સુખહ હોતેહી સુરતનીગાર ઓર હથરત લશકર લેકર બહે કરશે ફરસે સેહરામંચ આએ એક જાનીખ મેયરૂ.ખ વ બહાર સાથ દીલાવરાને રોઝગારકે વારીદ હુઇ મયદાન જંગકે આરાસ્તા કીયા ગી-રહો ગુબાર અબ્રસેહેર બરસાકર બેઠાયા સદે બધી' નકીબ નીકાબત કરચુકે સુરતની-ગાર અઝબરપર સવાર વાસ્તે મુકાબલેકે નીકલી ઓર પુકારને લગી ઉધરસે બહાર મુકાબલેમંચ આઇ એક નારયલ સુરતનીગારને મારા કે વોહ ફટ ગયા ઓર હઝારહા તસવીરે માનીંદ પરછાઇ કે પયદા હોકર બહારસે લેપટ ગઇ ઉસને ગલેકા હાર ઉતારકર આસમાનકી તરફ ફેંકા એક મોતીયુ'કા હાર ફલકસે ઝમીન તક દેખાઇ દેને લગા બહાર ઉસપર ચડ ગઇ ઓર વહાંસે અયસા કુછ સેહેર કીયા કે આફતાખ કે માનીંદ એક શોઅલા ગીરા કે પર છાઇયાં સખ જલ ગઇ સુરતનીગારને ચેહ કય-ફીયત દેખકર અપને હાથસે એક તસવીર ખીંચકર ઉસ હારકી તરફ ફેંકી તસવીર ઝમીનપર ગીરકર સ્ત્રીધી હુઇ ઉસકે મુંહસે આગકે શોઅલે નીકલે વોહ હાર જલ ગયા બહાર ઝમીનપર ગીરી મગર બજોર સેહેર ગીરતી સંબલ ગઇ ઓર અપને સર કે બાલ તોફકર ઉસ તસવીર પર મારે ઓર વોહ બાલ તસવીરકો લેપટ ગએ ઓર ખુશી ખુશી સામને બહારકે લાએ ઉસને ઉસકો ક.યચી લેકર કાટ ડાલા ઓર એક ચુલહસ્તા નીકાલકર સુરતનીગારપર મારા ઉસ ચુલહસ્તેસે સુનેહરે ઓર રૂપેહરે પુલ

બરસને લગે સુરતનીગાર જોર સખ સાથ વાલે ઉસકે બેહોશીમંચ આકર ખુમને લગે
 જોર તારીફ મલકા બહારકી કરને લગે ઉસવકત ઝમીન ફટી જોર ચંદ પુતલીયાં
 ઉસમંચસે નીકલી જોર માલીકી તરફ પુલ ચુનને લગી જોર પુકારી કે અથ મલકા
 સુરતનીગાર એક સુસંવર બહુકી ખીવી હોકર એક છાકરીકે સેહેરમંચ આ ગઈ
 હુશીયાર હો બાંધ્યો જોર સંભલ બાંધ્યો ચેહ કલામ સુનકર સુરતનીગાર હોશીયાર
 હુધ જોર નીમચા પકડકર બહારપર આ પડી જોર આપસમંચ બજોર સેહેર શમ-
 શીર ઝની શુરૂ કી ઉસ વકત હયરતને ફેજકે સરહાફકે લલકારા સાહેર હર તરફસે
 ચલે ઉધર મેહફૂઝ ફેજ લેકર આગે બડી દોનું લશકર આપસમંચ મીલ ગયો
 જંગ શુરૂ હુધ હર તરફસે અથ ઉઠકર બરસતેથે જોર આંધીયાં જોર શોરસે ઉઠતીથી
 આગ જોર પથ્થર બરસતેથે સડા ચા સામરી વ જમશેદકી ખુલંદ થી લાશ પર લાશ
 જોર મુરદેપર મુરદા ગીર રહાયા ગોલે ફેલાદી ચલતેથે દામને સેહરા ખુનસે રંગાયા
 એક થેહેલકા ભારી બરપાયા જખકે શેહેનશાહે ઝરરી કખાં મરાજઅત ફરમાકર
 બારગાહ મગરીબમંચ આયા યાને શામ હુધ દોનું તરફકે સીપાહ તબલબાઝ ગશત
 બબકર અપની અપની ખુવાબગાહમંચ આયો હયરતસે સુરતનીગારને કહા મંચ
 આજ લશકરે હરીફકી તસવીરે બનાતી હું કીસ લીચો કે મયદાને જંગ મંચ ઇસ
 છાકરી બહારકે હાથસે ઝલીલ હુધ હું અખ કીસીકો ઇન મંચસે ઝીંઘા ન રખખુગી
 હયરતને જવાબ દીયા બે સુનાસીબ હો અમલમંચ લાઇચો ઇસ તરફ દોનું ખાતે
 કરતીબી કે એક બારગી ઝમીન થક, હુધ જોર પુતલા નામા લેકર પયદા હુવા હય-
 રતકો દીયા અફરાસાયાબકી તરફસે ઉસમંચ લીખાયા કે અથ મલકા હયરત ઇસ
 વકત તુમ ગુંબદેનુરપર આવ મુઝે કુછ મથવરા કરના હય જોર સુરતનીગારસે કેહ
 દેના કે અબી લડાઇકો મોકુફ રખો ચેહ મઝમુન પઠકર પુતલેકો જવાબ દેકર ફખ
 સત કીયા સેહેશાનસે કેહના જયસા આપને કહા હય વયસાહી કીયા બયગા જોર
 આપ આરાસ્તા હોકર ગુંબદેનુરકી બનીબ ચલી ચલતે વકત જંગ ઠેહેરે રેહનેકે
 લીચો સુરતનીગારસે કહા જોર સરસરસે હુકમ દીયા તુ અઇયારા હય ખબરદાર
 કોઇ અઇયાર યહાં આકર મલકા સુરતનીગારકો ઝેહમત ન પોહચાચો જોર ફરેબમંચ
 ન લાચો સરસરને અરઝ કીયા મબલ કીસકી બે યહાં આસકે ગરઝ સખ ઇનતેઆમ
 કરકે હયરત ચલી જોર સરસર હીફાઝતકો હાઝીર રહી લેકીન જખ ફેજ શીરી
 અઇયાર ઇરાદા કરકે કે બન સકે તો સુરતનીગારકો કતલ કરે ચલે સખને સુરતે
 બદલકર દાખીલે લશકર હયરત હુવે જોર ઉમરૂ સુરત ફરરાશકી બનાકર બતીયુકે
 શુલકતરને લગા જોર બેહોશી હરએક શમે પર ડાલતાયા કે ધુવા ઉસકા ખુલંદ હુવા
 જોર સખ બેહોશ હુવે મગર સરસરને ઝિમરૂકો પેહછાના જોર સુરતનીગારસે
 આહીસ્તા કહા કે પોહ ઉમરૂ સુરત ફરરાશકી બનકર થમેકા શુલકતર રહા હય સુર-
 તનીગારને અથસા સેહેર પડા કે દો પુતલે ઝમીનસે નીકલકર ઉમરૂકો લેપટ ગયો

ઝોર સામને ઉસકે લાએ ઉસને પુછા તું કોન હય ઉસને જવાબ દીયા. મલેકલ મોત બને સાહેરાં મેરા નામ હય સુરતનીગારને કહા કુછ તુએ બનકા ખોદ્દ યહાં આતે ન આયા ઉમરૂ ખોલા હમે સીવાએ ખુદા કે કોઇ નહીં માર સકતા સુરતનીગારકો શુસ્સા આયા ચાહા કે હુકમ કતલકા દે ઉસ વકત સરસરને કહા મુએ દીજીએ મંય ઇસકો હયરતકે પાસ લે બહિં સુરતનીગારને કહા બેહતર હય લેબા લેકીન જબ ઉમરૂ પકડા ગયા ગલગલા હુવા કેઉમરૂ પકડા ગયા યેહ માજરા ઝોર અધયાર બે આએ હંય ઉનહુંને લી સુના ઝોર ખર્ક ફેરન સુરત સખારફતારકી બનકર તરફ ખારગાહ કે ચલા ઉસ તરફસે સરસર ઉમરૂકો લીએ આતીથી ઉસને સલામ કરકે પુછા ઇસ ના અધયારકો કહાં લે બધએગા સરસરને કહા ગુ'બહેતુરપર સખારફતાર અરઝ કરને લગી આપ યહાં મુહાફીઝ રહીએ ઇસકો મુએ દીજીએ કે મંય પોંહચા આઉ સરસરને ઉસકો અપની અધયાર ખચ્ચી સમજકર હવાલે કીયા ખર્ક કયદીકો લેકર ચલા જબ દુર નીકલ ગયા હયકડી બેડી કાટલી ઝોર કહા ઉસ્તાદ મંય હું ખર્ક ફીરંગી ઉસ વકત ઉમરૂ ખોહત ખુશ હુવા ઝોર ફીર સખારફતારકી સુરત બદલ કર ઉમરૂ ખારગાહમંય આયા ઉસે દેખકર સરસરને કહા ઇતના જલ્દ ગુ'બહેતુરપર પોંહચા આંધ ઉમરૂને જવાબ દીયા મંય લે બતીથી ઝોર એક પંબ આયા વો લે ગયા આવાઝ દી કે હમ અઝરાસીયાબકે કાસીદ હંય સરસર યેહ માજરા સુનકર ખામોશ હોગઇ ઝોર ઉમરૂને કહા સરસર મેરે સરમંય દરદ હોતા હય મંય સોને બતીહું યેહ કેહકર લેટ રહી લેકીનખર્ક બે ઉમરૂકો રેહા કરકે ચલા એક તરફ સખારફતાર અસલી મીલી ખર્કને સુરત સરસર કી બના કર અપને તઇ ઉસકે કરીબ પોંહચાકર ખાતે કરને મંય હુબાબ બેહોશી લગાકર ઉસે બેહોશ કરકે ઉસકી સુરત આપ બનકર લશકર મંય આયા ઝોર ઉધર સખારફતાર બાદ લેહમે કે બે હોશીયાર હુઇ અપની શીકલ માનીદ ઝરગામ અધયાર કે બનાકર બેહેરે ગીરફતારી ખર્ક ચલી ખર્ક કનારે લશકર કે ખડા થા કે ઇસને આકર પુકારા ખર્ક ઇસકો પેહજન ગયા. ઝોર ખંજર લેકર અપટા સખારફતારને એક તીર મારા ખર્કને જસ્ત કી કે ખાલી હું મગર તીર પાઉંકે અ-શુઠે મંય લંગા ઝખમી હુવા. ઝોર ઉસકે પીછે દોડા વો ભાગ કર ખારગાહ મંય ચલી ગઇ સુરત નીગાર ઝોર સરસરને બે ઇસ સખારફતાર કો દેખા હયરાન હુઇ કે એક સખારફતાર તો યહાં સુતી હય. ઝોર દુસરી ઝોર આઈ બસ ઉસકો પકડા સખારફતાર કે કુછ નીશાન ઝોર પતે અચસે દીએ કે ચકીન હુવા યેહ ચચ્ચી હય. મગર ઉસવકત ઉમરૂ બે લેટા હુવા થા યેહ ખાતે સુનકર ભાગા પીછે સરસર ઝોર સખારફતાર ચલી ઝોર બંકર ઘેરા ઉમરૂને કઇ હુકકે, આતીથ ખાઝી. ઢાગ ગીરાંકર દોનું પર લગાએ યેહ દોનું જસ્ત કરકે પીછે કો ઉઝ ગઈ લુ'વા બેહોશી કા ફેલ ચુકા થા દોનું કે દેમાગ, મંય ગયા થોડી દુર બંકર એકતો કીસી તાલાબ કે કનારે ઝોર એક કીસી પહાડ કે પાસ બંકર બેહોશ હો ગઇ ઉમરૂ ઉનકા પીછા છીડ કર સર-

સર કી સુરત બનકર બારગાહ મંચ આયા ઓર સુરતનીગાર સે કહા અય મલકા
 ઝરા આપ મેરે સાથ ચલીએ મંચ એક તમાશા આપકો દીખાઉં વોહ સરસર સમજ
 કર ઉસકે સાથ હુઈ ઉમરૂ કનારે લશકર કે લાયા ઓર બેઝએ બેહોશી મારકર બેહોશ
 કર પુશતારા બાંધ કર લે ચલા ઉધર સરસર ઓર સખારફતાર કો હોય આયા
 વાહાંસે જો બારગાહે સુરતનીગાર મંચ આઈ સુનાકે કોઈ મલકા કો ચુરા લે ગયા.
 યેહ દોનું તલાશમંચ ચલી ઓર ચહાં ઉમરૂને ચાહા કે સુરત નીગાર કો માર ડાહું
 ઉસવકત ઝમીન થરરાને લગી ઓર સદાએ મોહીબ આને લગી ઉમરૂ સમજ યેહ
 સાહેરા ઝખરદસ્ત હય અકેલીકત્ત ન હોગી અપને લશકર મંચ લે બકર સાહેરૂં સે
 ઇસે કતલ કરાના ચાહીએ ગરઝ તરફ લશકર ચલા મગર સરસર જો ગીરફતારી
 સુરતનીગારકી સુની ઉમરૂ કા પીછા છોડકર લશકરે મેહરૂખ મંચ આઈ ઓર
 સુરત અપની બર્ક ફીરંગી કે જયસી બનાકર મેહરૂખ સે કહા મલકા ઝરા મેરે સાથ
 ચલા ઉમરૂ દરયાકે કનારે ખડે બુલાતે હંચ મેહરૂખ અધ્યારૂં સે કબી ગરદન
 તાળી નહીં કરતી ફારન ઉસકે સાથ હુઈ જબ લશકર કે કનારે પોંહચી બેઝએ બેહોશી
 મારકર બે હોંશ કરકે કીસી જગેહ છુપા દીયા ઓર પોશાક ઉસકીપેહેન કર ઉસકી
 શીકલ બનાકર બાર ગાહ મંચ સુલાઝ મુંસે કહા મંચ સામને વાલીસેહેન મંચ આરામ
 કરતી હું ઉમરૂ અગર પુછે તો વહાં બતાના યેહ કેહ કર બકર લેટ રહી. ઇસ અરસ
 મંચ ઉમરૂ પુશતારા સુરતનીગારકા લીએ આયા. ઓર પુછા કે મેહરૂખ કહાં હય
 લોશુને કહા વોહ સામને સેહેન મંચ આરામ કરતી હંચ ઉમરૂ ને બકર જગા દીયા
 ઓર કહા અય મલકા મંચ સુરતનીગાર કો લાયા હું પુશતારા સામને રખખા મેહ-
 રૂખને કહા બવાબયે બડી મુશકીલસે મરેગી જહા મંચ સોતી હું વહાં એક ઝોલી
 અસખાબે સેહેર સામરીકી રખખી હય લે આવ કે ઉસમંચ એક ગોલા ફેલાલી હય ઉસે
 કતલ કરૂંગી ઉમરૂ બસુજબ કેહને કે ઝોલી લેને ગયા ઓર સરસરને પુશતારા ઉઠા
 કર હોશ પર રખખા સરાયયા બારગાહ ખંજરસે કાટ કર બાહીર નીકલી ઓર દુર
 બકર પુકારી મનમ સરસર અય ઉમરૂ યુ આંખું મંચ ખાક ડાલ કર લે જાતે હંચ
 ઓર અધ્યારી ઇસકો કેહતે હંચ લશકરી યેહ સુનકર દોડે ચલચલા બુલંદ હુવા ઉમરૂ
 કા ચેહરા ઝંદ હો ગયા ઓર સરસર કે પીછે દોડા ઇસકો ચકીન હો ગયા. કે મેહરૂ-
 ખકો ઇસને માર ડલા જબ તો આરામ સે સેહેન મંચ સુતીથી યેહ સોચકર ગભ-
 રાયા હુલા સરસર કે પીછે રવાના હુવા લેકીન લશકરી જો ઇસકે પીછે દોડે થે કે
 બઝોર સેહેર ઇસકો ગીરફતાર ડર લેં સરસરને યેહ હાલ દેખકર સુરતનીગાર કો હો
 શીયાર કર દીયા ઓર ઉસને હોશીયાર હોકર દેખા બેહતસે આદમી લેના લેના કેહતે
 ચલે આતે હંચ ઓર ઉમરૂ બી આતા હય. પસે પુશત ખાક ઉઠાકર કુછ સેહેર પડને
 લગી ઉમરૂને અપને લોશુ સે કહા ભાગ બાવ યેહ ઝખરદસ્ત હય કતલ હો બાવગે
 સાહેર કુઝ ઝમીન મંચ ગર્ક હોગએ ઓર કુચ આસમાન પર ઉઠ ગએ ઓર ઉમરૂ

લી ભાગા મગર કેહતા ગયા કે અય સરસર કસમ હય નમકે હમઝા કી કેતુને મેહરૂખ કો માર ડાલા હય તો તુઝે મીઠા ન છોડુંગા સરસર ને કુછ જવાબ ન દીયા લેકીન ઉમરૂ જો ભાગા સુરત ખીદમત ગારકી બનકર બારગાહે સુરતનીગાર મંચ બાખડા હુવા કે સરસર ઓર સુરત નીગાર લી આઈ ઓર સુરતનીગાર ને પુછા અય સરસર તુને મેહરૂખ કો કયા કીયા. સરસરને અરઝ કીયા કે બેહોશ કરકે રખ આઈ હું ઉસને કહા બકર લેઆ સરસર રવાના હુઈ ઉમરૂ ભી ચલા જખ સરસર નીકલ ગઈ ઉમરૂને લલકારા કે કહાં બતી હય સરસર ખોફનાક હોકર ભાગી કે ઉમરૂ કસમ ખાહી ચુકા હય મારડાલેગા મગર ઉમરૂને દોડ કર કમંદ મારી સરસર જસ્ત કરકે નીકલ ગઈ ઉસ જસ્ત કરને મંચ સર મંચ દરખતકી ડાલી લગી કે ગીર પડી ઉમરૂને બાંધ લીયા ઓર ખંજર લેકર ઝુબ્હ કરના ચાહા સરસરને નીગાહે ગોરસે ઉમરૂ કી બનીબ દેખા કહા ખવાબ હમારા કતલ કરના બચઝ હય. કયું કે ઉમરૂ ફરેફતા હય આંખું મંચ આંસું ભર લાયા કહા. અય સરસર બતલા મેહરૂખ કહા હય અલી સરસર બતલાને નપાઈથી કે સામને એક પહાડ કી ખોથી વહાંસે એક સાહેર નાકુસ બહુ નામ રેઆયા એ તીલસ્સમસે થા પયઠા હુવા ઓર ઉમરૂ કો દેખકર સેહેર પડકર ગીરફતાર કર લીયા ઓર સરસરકો પેહછાન કર છોડ દીયા. યેહ ભાગ — કર ચલી કોસ ભર મારે ખોફકે નીકલ ગઈ જયસેહી એક જગેહ ઠયરી આવાઝ આઈકે કહાં ભાગ કર બચગી સરસરને ફીર કર દેખા કીરાં કો બગદાતાને આને પાયા ગ ભરાકર શીર ભાગી કીરાં ઠેકર ગયા. ઇસ અરસે મંચ નાકુસ બહુ ઉમરૂ કોલીએ ઉધરસે નીકલા કીરાં સુરત સાહેરકી તરફ બનાકર પુકારા અરે તું કોન હય યેહ જગેહ મેરે કબજે મંચ હય યહાં કયું આયા હય નાકુસને કહા ભાઈ ખફા ન હો મંચ ગુનેહગારે શેહેનશાહ ઉમરૂ કો ગીરફતાર કીએ લીએ લીએ બતા હું કીરાં ઉસકે કરીબ ગયા કહા તુ આયા મગર યેહ તેરે પીછે કોન હય. ઉસને પીછે ફીરકે દેખા. કીરાંને બગદા મારા કે સર કે સો દુકડે હુવે મરનેસે ઉસકે શોર ખુલંદ હુવા ઉમરૂ છુટ કર એક તરફ ચલા રહ્યે મંચ દેખા કે સખારફતાર ઓર બર્ક ફીરગી સે નીમચા ચલ રહા હય ઓર પુશતારા મેહરૂખકા રખ્યા હય. કીસલીએ કે મેહરૂખ જહાં બેહોશ પડીથી સખારફતાર ઉધર આ નીકલી પુશતારા બાંધકર ચલી થી કે બર્ક આ ગયા અલ હાસીલ જખ ઉમરૂ આ પોંહયા નીગાહ સખારફતાર કી ઉમરૂ પર પડી. બર્ક ને મોકા પાકર ખેઝા મારકર ગીરાહી ઉસકો એક તરફ ડાલ દી મેહરૂખ કો હોશીયાર કીયા કહા બધએ અખ કીસી કે ફરેખ મંચ ન આગા મેહરૂખ યેહાંસે લશકર મંચ આઈ ઓર યહાં ઉમરૂને અપની સુરત સખારફતાર કી બનાઈ ઓર બર્કકો સુરત મેહરૂખ કી બનાઈ ઓર બાર ગાહ સુરત નીગાર મંચ આયા ઓર અરઝ કીયા કે યેહ મેહરૂખ હાઝીર હય ઉસને કહા ઇસે હોશીયાર કરો ઓર પુશ હોકર બોહત ઇનઆમ દીયા બર્ક કો ઉમરૂ ને હોશીયાર કર દીયા સુરતનીગાર રહે

એહતે ચાઝકો ગઈ રાહ મંચ બાએ' હાથ પર એક ઝીના બના હુવા હય વહાં સાત પુત્લીયાં હયરત કે સેહેરકી હંચ ઉસવક્ત ઝીને પરસે પુત્લીયાં ઉતરી' ઉસમંચ સે એકને કહા આજ સુરતનીગાર કુછ બોહત ખુશ હય. દુસરી બોલી સખારફતાર મેહરૂખ કો ગીરફતાર કરકે લાઈ હય. ઇસ બાઇસ સે ચેહ ખુશ હય તીસરી પુત્લી બોલી ચેહ મુકામ કુછ ખુશીકા નહીં હય—બોધી પુત્લીને કહા કહો તો ચેહ માજરા મંચ કેહ હું પાંચવી' પુત્લીને કહા મંચ બતલા દેતી હું છકી ને જવાબ દીયા. કહોગી સાતવી' પુત્લી બોલી અરે કયા બક બક લગાઈ હય. કમ બખતો જો હોના થા વોહ હુવા મેહરૂખ હય ન સખારફતાર હય ઉમરૂ બર્ક ફીરંગી કો મેહરૂખ બનાકર લાયા હય સુરતનીગાર ચેહ પુત્લીયુ' સે બાતે સુનકર જલદી પેશાબ કરકે ફીરી લેકીન અંદર બારગાહકે ઉમરૂને બી પુત્લીયુ' કી ગુફતગુ મુની ઓર જલદી અપને સુરત સર સર કી બનાઇ જબ સુરત નીગાર અંદર બારગાહ કે આઈ બર્ક કો ઈશારા કીયા વો ભાગા ઉમરૂ પુકારા કે અચ મલકા મનમ સરસર મંચ જો આઈ તો ઉમરૂ પેહલે ભાગ ગયા અબ ચેહ બર્ક ભાગા જાતા હય. લેના ઇસકો સુરતનીગાર પીછે બર્ક કે દોડી જબ દુર ગઈ ઉમરૂ બશીકલ સરસર દોડતા આતાથા ઉસને એકબેઝા બે હોશી મારકર બેહોશ કર પુશતારા બાંધ કર બોહત જલદી દરબાર મેહરૂખ મંચ લાયા ઉસને હુકમ દીયા. સખ સરદાર જમે હોકર ઇસે તીર બારાંકરે' સરદાર જમે હોને લગે લેકીન સરસર જો બારગાહે સુરતનીગાર મંચ ગઈ સુના કોઈ મલકા કો પકડ લે ગયા, શીલદોર સુરત બદલ કર બારગાહે મેહરૂખ મંચ આઈ યહાં તઈયારી કતલ કરને કી હો રહીથી સરસરને કરીબ પોંહય કર એક હુબાબ દહે બે હોશી મુંહ પર મારા કે વોહ હોશીયાર હો ગઈ ઉસને એક ગોલા સેહેર પડ કર મેહરૂખ કો મારા વોહયમકકર માનીંદ બીજલી કે ગીરી તખ્ત પરસે મેહરૂખ ઝમીન મંચ ગરક હો ગઈ ઓર શકીલ ને એકનારંજ મારા કે પાઉં સુરતનીગાર કા ઝખમી હુવા મગર સરસર કો પંજેમંચ દાખ કર ઉડ ગઈ ઓર બારગાહ મંચ આઈ ઉસવક્ત હયરત જો ગુંબદે તુરપર ગઈથી ફીરકર આઈ ઉસને કહા અચમલકા કલ જબસે તુમ ગઈ હો અઈયાડને નાકમંચ ઇમ કર દીયા. હય સરસરને બડી જા'બાઝી કી વરના મંચ હીલાક હો જાતી હયરત ને સરસર કો ખીલઅત બેશબહાદીયા ઉસને સારા અઈયાડ' કા માજરા ખ્યાન કીયા ઉસવક્ત એક પુત્લા આયા ઓર નામા લાકર હયરત કો દીયા ઉસમંચ લીખાથા શેહેનશાહ તશરીફ લાતે હંચ હયરત નામા પડકર બેહેરે ઇસતકબાલ ચલી બાહ લેહ મંચ કે સવારી અફરાસીયાબ કી બડી ધુમધામસે આઈ સબને તાઝીમકી શાહ બારગાહ મંચ આકર તખ્ત પર બયઠા સારી હકીકત અઈયાડ' ઓર મુકાબલે કી સુનકર કહેને લગા કે અચ સુરતનીગાર તુમ નાહકં બલા મંચ ગીરફતાર હોતી હો અપને ઘર બયઠો ઓર કુછ સેહેર પડકે હસ્તક દી કે એક સાહેર ઝમીનસે પયદા હુવા ઉસને આકર સલામ કીયા ઉસે હુકમદી યા અચ બારાન બાહ તુમ જાકર લશકરે મેહરૂખ કો બરબાદ કરો મગર ખુબ-

સુરત બહુ કે ગીરકુતાર કરકે દરયાએ શોરપર લે બના વહાં હીંટોલા સેહરકા ખડા હય. ઉસ પર ખેડા દેના ચેહ હુકમ દેકર થોડી દેર ઠેહરકર ચલા ગયા ઝોર દાખીલે બાગે, સયખ હુવા ઉધર ખારાનને કારસાઝી લશકરકી ફરમાઈ ખારગાહ ઉસકી અલાયદા અસતાહા હુઈ ઝોર ચેહ ખુદ ખારગાહે મેહરૂખમય આયા એક કુરસી ખાલી બીછી થી ઉસપર બયઠ ગયા ઝોર કેહને લગા કયું અય નમકહ રામો તુમશાહસે ફીર ગએ હો મંચ તુમહેં સઝા દેને આયા હું ચેહ કલામ સુનકર ઉમરૂને ઉઠકર હલકે કમંદકે મારે ખારાન બઝોર સેહેર બાદલ બનકર હલકે કમંદમંચસે નીકલા ઝોર કઠક કર બે ગીરા ખુબસુરતકો પકડ કર ઉઠ ગયા યહાં સાહેરૂને નારયલ તરંગ બોહત લગાએ લેકીન વોહ નરૂકા ઝોર ખુબસુરતકો લેકર દરયાએ શોરમંચ પોંહચકર હીંટોલેપર સેહેરકે બીઠા દીયા ઇધર ખુબસુરતકે પકડ લે બનેસે શાકીલ પર આફત આઈ વોહી બલ-બલાના શોર મચાના રોના પીટના શેએર આશકાના પડના શુરૂ કીયા ઉમરૂને તસકીન દી ઝોર પુછા કે અય મેહરૂખ ચેહ સાહેર કીયા સેહેર કરતા હય ઉસને કહા ખવાબ ચેહ ખારાન હય પાની બરસાતા હય જીસપર કતરે પાનીકે પડેગે દરખત બન બાયગા મગર હમેશ ચેહ રેઅદ ઝોર બર્ક મેહશરકા તાબેદારયા વોહ દોતું ઇસકે અફસર થે અગર વોહ દોતું કંચદ ન હો બાતે ભાગબાતા ઉમરૂને કહા મંચ ઉતકી રેહાઇ કે વાસ્તો બના હું ઝોર હો સકા તો ખુબ-સુરતકો છુડાકર મીલાતા હું ચેહ કેહકર રવાના હુવા ઝોર લશકરસે નીકલકર ઝફીલે અઇ-ચારી બબાઇ સખ અઇચાર ઝાહીર હુવે હરએક તલાશ કરને રેઅદ ઝોર બર્ક મેહશર કે લીએ તાર્કીદ કી સખ તલાશમંચ ચલે મગર ખારાન દરયાએ શોરસે વાપીસ આકર લશકરમંચ દાખીલ હુવા ઝોર હસ્તુલ હુકમ અફરાસીયાબ તઇચારી જંગમંચ મસરૂફ હુવા જખ શામ કરીખ હુઈ તબલજંગ ઝોર શોરે નફીર લશકરે ખારાનસે ખુલદ હુવા ઝોર મેહરૂખકે શમએ હુમાયુમંચ જખ સદા પોહચી ઉસને ભી નકકારાએ જંગ બજનેકા હુકમ દીયા તબલજંગ દોતું તરફ ગડગડાને લગા સાહેર મેહેર જગાને લગે હથીચાર સાફ હોતેથે ભેંટ દી બતીથી અગીયા હો રહીથી ચાર પેહેર હંગામા ગર્મ રહા. જખકે હીંદુએ ફલક પુઝા કરકે ચર્ખાસે ગયા યાને સુબેહ હુઈ સીપાઇ દોસો કીના ખુવાહ સુખકે કો બડે કરરો ફરસે મયદાને જંગ મંચ આકર સફઆરા હુવે ઝોર દોતું લશકર મંચ કોસ હરબી બજ રહેથે ગરઝ કે તરતીબ લશકર કે બાદ મયદાન મંચ એક સાહેર ખારાન કી તરફસે નીકલા ઝોર સામના કીયા. ઇસ તરફસે સુખસુ ને નીકલ કર એક ગોલા ફોલાદી મારા કે ઉસકે સીનેકે પાર નીકલ ગયા ઇસી તરફ ચંદ સાહેરૂં કો મુલાઝમાને મેહરૂખને મારા ખારાન કો ગુરસા આયા ઝોર ખુદ મય-દાન મંચ આકર સેહેર પકકર ફલકકી તરફ કુંકા ચકાચક પહાડકી તરફ કાલી ઘટા ઉઠી ઉસને આરૂં તરફસે સખકો ઘેર લીયા ખુદે બરસને લગી જીસપર ખુદ પડી વોહ દર-ખત હો ગયા કુપલે ઝોર હરે હરે પત્તે નીકલ આએ સાહેરાને મેહરૂખનેભી કુછ સેહેર પડા મગર તાસીર ન હુઈ ઉસ વક્ત મલકા બહાર બહુ શુલ હસ્તા લે કર આગે બડી

ખારાન સોઆ ચેહ સેહેર કરેગી તો હીવાના બના દેગી બસ ઉઠકર પાસ બહાર કે આયા ઝોર પાસ ખાક જમશેદીથી ઉસપર ડાલ હી બહાર બેહોશ હો ગઇ ફીર ઉસને સેહેર પડ કર હસ્તક હી પાની ઝોર ઝોરસે બરસને લગા ઝોર સખ લશકરી દરખત હો ગએ લશકર મંચ લગદર પડ ગઇ નકકારા ફટહો ઝફર કા બખતા હુવા શીરા ઝોર કહા અધ્યાર મેરે ફીરાક મંચ ઝુફરઆએગે પસ ઇસ ખીયાલ સે લશકર મંચ ન રહા તીલસમ ખાતીન મંચ બા કર બઝોર સેહેર એક તાલાબ બનાકર ઉસકે અંદર બઆરામ બયઠા લેકીન અધ્યારને દુરસે જો ચેહ હાલ લશકરકા દેખા ખીયાલ કીયા કે રેઅદ ઝોર બર્ક મેહશારકો અબ કહા હુટે ઇસે બેહતર હય ચલકર ખારાનકો મારે ચેહ ઇરાદા કરકે ચલે ઉધરસે સખારફતાર આંતીથી પેહલે બયાન હુવાથા કે ઉસકો બર્ક ઝોર ઉમરૂ ઉસકો બેહોશ કરકે ખુદ મુરતનીગારકો ગીરફતાર કરલે ગએથે જબ હોશીયાર હુઇ કીસીસે કહા હમે ઝોર બાંધ ગએ હંચ ખોલદો એક શખ્શને ઉમે ખોલા ચે વહાસે જો ચલી તો ઉસ વકત અધ્યારકો મીલી અધ્યાર ઉસ વકત ફીકમંચ ચે એક તરફ ચલે ગએ લેકીન બર્ક એક તરફ બાકર કમંદ મારી સખારફતાર ઉલઝ કર ગીરી ઝોર ગીરતે ગીરતે બેઝએ બેહોશી ઉસે મારા કે બર્ક બી બેહોશ હોકે ગીરા ઝોર એક લેહમેકે બાદ બર્ક હોશીયાર હુવા દેખા કે સખારફતારકે ગલે બંચ કમંદ કાહલકા બયઠ ગયા હય ચેહ દેખ કર કમંદ ખોલને લગા કે ખલીફાકી માશુકા હય અયસા ન હો કે મર બચ જબ કમંદ ખોલદી સખારફતારને કહા હાએ મેરા હાથ દુગા બર્કને બહારાકર ઓઢ દીયા વોહ જસ્ત કરકે નીકલ ગઇ બર્ક બી ફીક કતલ કરને ખારાનકો ચલા મગર પેહલે ઉમરૂ ઝોર ઝરગામ તાલાબ પર ખારાનકે પોંહચે ઝોર ઝરગામ ભાગાથા કે ઉસને સેહેર કરકે ગીરફતાર કર લોયા સામને ખારાનકે અંદર તાલાબકે લાયા ઉસને ચાહા કે કતલ કરૂં ઉસ વકત ઉસકે પાસ નામા અફરાસીયાબકા આયા લીખા થા કે અચ ખારાન જો લોગ તુમને ગીરફતાર કીએ હંચ સાથ મેહરૂબકે ઉસકો દરયાએ ખુરવાંકે કનારે લેકર આવ વહાં ઉમરૂ ઉનકો છુડાનેકો આયગા હમ કયદ કર લેંગે ઝોર શયતાન ખુદાવંદે લકડા ચાને બખતીયારકો તીલસમમંચ ખુલવાએગે વોહ આકર ઉમરૂકો કતલ કરે ઇસ લીએ હમ પેહલે બી શયતાનકો ખુલવા ચુકે હંચ ઝોર ઉસ દફે હમકો એક ખીબલત બી ઉનસે હુઇથી અબ હમ જાનતે હંચ કે ઉસ હીબબકો રફે કરહે ચેહ નામા જબ ખારાનને પડા આપ તાલાબસે નીકર અપને લશકરમંચ આયા ઝોર લશકરકો દુર કરનેકા હુકમ દીયા ઝોર આપ અપના લશકર લેકર રવાના હુવા જબ કનારે દરયાએ ખુરવાંકે પોંહયા બારગાહ લાએ દરયા આરાસ્તા કરાઇ ઝોર કયદીયુકો સામને મયદાનમંચ કયદ કીયા ચાને છકડુકો ઉતરવાંકર રખખા ઝોર ઝરગામ શેર દીલકો બી ઇસી તરફ બેહોશ કરકે ઉસમંચ ડાલ દીયા આપ બારગાહમંચ બઆરામ તમામ બેયઠા લેકીન અધ્યાર જો ઉસકો ફીકમંચ ચલેથે જબ

ચેહ તાલાખસે નીકલ આયા તો અધ્યાર બી દુર દુર ચઢી આકર પોંહચે ઉસ વકત બસોઝ એક બંદુગર કી શીકલ બનકર ઉસકી બાર ગાહ મંચ ગયા જયસેહી અંદર બારગાહ કે પોંહયા બારાનને પેહછાન કર ગીરફતાર કરલીયા ઓર સેહેરસે વહીં ઉસે બી કચઢ કરાયા ઓર એક અરઝી ખીદમતે અફરાસીયાખ મંચ લીખકર લેખ કે ખુદાવંદ કે હુકમ કે સુબખ શુલામ કનારે દરયાકે કચદીયુ'કો લેકર હાઝીર હુવા હય જખ ચેહ અરઝી અફરાસીયાખ કે પાસ પોંહચી ઉસને ખુમાર બંદુસે કહા અય મલકા ઇનાયતે સામરીસે સખ બાગી કચઢ હુવે હંચ લેકીન ઉમરૂ ઓર દોતીન અધ્યાર બાકી હંચ કે ઉમરૂ સર તુમહારા સુ'ંડ ચુકા હય કે ઉસે તુમ પેહછાનકર જહાંહો વહાંસે ગીરફતાર કર લાવ કે તુમ પેશે ખુદાવંદ એક બાર કે જખતુમ શય-તાન કે લેને ગઇથી' તો અલીલ બી હુધીં અખ અગર ઉમરૂ કો લાવ તો મેરી ઓર તુમ હારી ખીબલત દુર હો ખુમારને અરઝ કીયા બોહત અચ્છા મંચ તલાશ કરકે લાતી હુ' અફરાસીયાખને ઉસ વકત મખસુર સુખ ચશમ સે હુકમ દીયા કે તુમ બી અપની બેહેન કે સાથ બકર તલાશ કરો ગરઝ કે ચેહ દોતુ' રવાના હુધીં ઇનકાહાલ પેહલે ખ્યાન હો ચુકા હય કે ચેહ દોતુ' માશુકએ અફરાસીયાખ હંચ ઓર બોક્સે હયરત કે વસ્ત મંચુર નહીં કરતી ફીલ બુમલા જખ ચેહ રવાના હુધીં તો દો તરફ દોતુ' તલાશ કો ઉમરૂ કી ચઢી ઓર ખુમાર બંદુજખ દરયા પાર ઉતર કર કરીખ લશકરે બારાન કે પોંહચી જંગલ મંચ બંદુગર બના હુવા ઉમરૂ બતા થા ઇસને પેહછાના ઓર કહા મીયાં બંદુગર મીબાઝ તો અચ્છા હય ઝરા ઠેહેરના ઉમરૂને ખુમાર કો આતે દેખકર ઓર ચેહ કલમા સુનકર સમજ ગયા કે ચેહ તુજકો પેહછાન ગઇ ઉસી વકત ગલીમ બોહકર ગાયખ હો ગયા ખુમાર હર તરફ હુંડતી ફીરી જખ ખુબ તલાશ કર ચુકી થક કર બારાન કે ખયમે મંચ આઇ ઉસને ઇસ-તકબાલ કીયા ઓર બોહત તોફીર સે મસનદે ઇજઝતપર બીઠાયા હાલ પુછા ખુમારને અપને આનેકા સખખ ઓર તલાશે ઉમરૂ કા હાલ ખ્યાન કરકે કહા કે મંચ અખ સેહેર કઝંગી ઉમરૂ જહાં હોગા આપ ચલા આયગા મગર એક ચોકી સંઢલ કી મં-ગદો કે ઉસપર બચઠ કર સેહેર કઝંગુલાઝ સુસે બારાનને હુકમ દીયા એક ચોકી સંઢલ કી લાવ ઓર ખુમાર ઉઠ કર નહાને ધોને મંચ મસરૂફ હુધીં મગર ઉમરૂ બે ગલીમ બોહ કર ગાયખ હો ગયા થા આગે બકર ગલીમ ઉતારી દેખાકે એક ચો-ખહાર કીસી તરફ બતા હય ઉસકે પાસ આકર પુછા મીયાં મીરઘે સાહેબ કહાં બતે હો ઉસને કહા મેરી ચોકી બારાન બારાંકી ડેવડી પર હચ ઇસ વકત પેહરા બદલા-કર અપને ઘર બતાહું ઉમરૂને ઘર સુનકર એક ફીલ અપની કમર સે નીકાલ કર ઉસે દીયા ઓર કહા ભાઈ જંગલ મંચ અયસે ફીલ હાઝંગુ લગે હંચ ઝરા આકર દેખો અયસે મઝેકે હંચ કે કોઈ મેવા અયસા નહોગા ઉસને ચેહ તારીફ સુનકર વેહ ફીલ ખાયા ઓર બેહોશ હુવા ઉમરૂને ઉસે,ગાર મંચ ડાલ ફીયા ઓર ઉસકે કપડે લેકર ઉ-

સીકી સુરત બનાઈ જોર ખારાન કી ખારગાહ મંચ આકર ઠંધરા ઉસ વકત એક સા-
હેર અંદરસે ખારગાહ કે નીકલા ઉસે પુછા કહીએ કુછ ફરમાયા હય ઉસને કહા
મીયાં મીરથે એક સંઘલકી ચોકી હુઝુર માંગતે હંચ ખુમાર બહુ ઉસપર બચક કર
સેહેર પડેગી કે ઉમરૂં ચેહ સુનકર ખામોશ હોરહા જોર વોહ સાહેર ચોકી લેકર આયા
જબ અંદર ખારગાહ કે ચલા ઉમરૂં ગલીમ જોડ કર ઉસકે સાથ અંદર આયા ઉસવકત
ખુમાર બહુ નહાકર ધોતી ખાંધકર ઉસ ચોકીપર બચકી જોર અસખાબ સેહેરકા સામને
રખકર યાને આગ ધતુરે કે ફલ હોને મુરદે કે પીતે સુગલ કુષ ચંદન રાઈ સરસું
કે ખીનાલે જોર કીલ ચડીયા ભજગે વગયરા લેકર અગીયા કરકે શરાબ જોર સુવર
લેટ દેકર મંતર પડના શુરૂ કીયા ઉમરૂં ગલીમ જોડે ઉસ પુબથાન ચોકી પર આ
બચકા જોર મંતર તો ઇસી ખાત કાથા ઉમરૂં જહાં હો યહાં ચલાઆએ જબ કે ઉમરૂં
મોબુદયા તો કયા તાસીર કરતા કુછ હાલ ઉમરૂંકા માલુમ ન હુવા સેહેરને ચેહી ખમર
દીકે ઉમરૂં ઇસી જગેહ પર હય આખીર નાચાર હોકર કહા અય ખારાન ઉમરૂં કા
કહીં પતા નહી ચલતા ઉસને કહા લલા વોહ અયસા વચસા હય ને યહાં આ બચગા
વો ભી ખડા કામીલ શખ્સ હય ઉસકી તારીફ સામરી નામે મંચ ખુદાવંદ સામરીને
તેહરીરકી હય યહાં તો ચેહ ખાતે હોતી હંચ લેકીન વહાં ચોખદાર કેા ને ઉમરૂં
ખેહોશ કર આયા થા વોહ હોશીયાર હુવા ઉસને સોચા કે અબી મુજપર પો હાલત
તારી હુધથી જોર અયસી સન સના હટ જુસ્મ મંચ ઉઠીથી કે જયસે બન નીકલતી
હય જોર કુછ ખમર ન રહી થી અબ શાયદ મંચ મર ગયા હું જોર બાદ મર્ગ ને મુના
કરતે થે કે આદમી ઝીંદા કીયા બતા હય. વોહી કચકીયત મેરી હય મંચઅસલ મંચ
મુરદા હું ચેહ સોચ કર હાથ જોર પાઉં હીલાએ ગલરા કર ઉઠા ગારસે ખાહીર નીકલા
હર તરફ હચરાં વાર દેખતા હુવા ચલા જોર ખીચાલ કીયા, કહીં મુરદા ભી ચલતા
હય ચેહ સમજકર લેટ રહા બાદ લેહમંચ કે ઉઠા કે અખતો હોશો હવાસ દુરસ્ત
હંચ ચલો યહાં કબ તક લેટે રહોગે ગરબ ઉઠકર ચલા મગર ઉસી તરફ બરેહના થા.
કયું કે પચરાહન ઉમરૂં ઉતાર લે ગયા થા યહાં તક કે જબ કરીબ લશકરે ખારાન
પોંહયા એક દોસ્ત ઉસકા મીલા ઉસને કહા અરે ભાઈ નંગે કયું ફીરતે હો ઉસકો
વેહમ હુવા કે મંચ કપડે પેહેને થા જબસે ખેહોશ હુવા હું ખુદશી અપને તઈ બરે-
હના પાતા હું જોર ચેહ ભી મુઝે નંગા બતાતા હય લેહાઝા ખેશક મંચ મર ગયા
હું કફન ચકીન હય મુઝે નહીં દીયા ચુડીં નંગા ગઢે મંચ ડાલ દીયા હય પસ અ-
પને તઈ મુરદા સમજકર દોસ્તકી ખાતકા કુછ જવાબ ન દીયા કે મુરદા બેલતે નહીં
ઉસ દોસ્તને આગે આકર કહા મીયાં જવાબ નહીં દેતે નંગે ચલે બતે હો ઉસને
કહા તુમ મુઝે દેખતે હો મુલાકાતીને કહા ખુબ કયા અંધા બનાતા હય સરીહન તો
મેરે સામને નંગે ખડે હો ચોખદારને કહા ભાઈ મંચ મર ગયા હું તુમ દોસ્ત હો
તુમહે કયા સતાઈ વરના માર ડાલતા દોસ્ત ઉસકા ચેહ સુનતે હી ખોફનાક હોકર ભાગા

કે જાળજી તીલસ્મ મંચ રોજ હઝારૂં આદમી કતલ હોતે હંચ કયા અજબ હય ને
 ચેહ છુત હો ગયા હો ચેહ સમજકર વોહ તો ભાગા ઝોર ચોખદારકો વેહેમ ઝીયાદે
 હો ગયા ચકીન પુરા હો ગયા કે મંચ મુરદા હું હાસીલ કલામ વહાંસે હયખત ગદાઈ
 ખારાન કી ખારગાહ મંચ આયા વોહ ઇસ કયદીયત સે ચોખદારકો દેખકર ખીગડા
 બહુગરનીયા થીં વોહ ચોખદાર કો નંગા દેખકર ઉઠી ઉઠી કરકે ઉં ગઈ ખારાન ને
 ઉસે ધમકાયા કે અમે ઝો મસખરે ચેહ કયા માજરા હય ચોખદારને કહા પેહેલે ચેહ
 તો ફરમાઇએ કે મંચ જીતા હું યા મર ગયા હું ખારાન ચેહ કલામ સુનકર હંસને
 લગા ઝોર હાઝરીન દરખાર મારે હંસીકે લોટ ગએ ઝોર ઝીયાદા હંસી ઉસકી કરને
 લગે ખારાનને કહા કુવતે વેહેમ ઇસકો ખડ ગઈ હય હુકમા કા માકુલા હય કે વેહમી
 ખલક હોતા હય ઝોર કાબોસ પયદા કરતા હય રફતા રફતા ઝેફ હો જાતા હય હસારત
 ખુન કમ હોજાતી હય અલ હાસીલ ઇસકો ગમકે સખખ બે હોશી તારી હય ચેહ
 કેહકર તસકીન દી ખુલાકર હાલ પુછા તુકીસ હાલ મંચ હય કોઈ નઈ વાર દાત તો
 તુજપર નહીં ગુઝરી ચોખદારને અરઝ કીયા કે અબી રાહ મંચ એક શખસ મીલાથા
 ઉસને એક ફલ દીયાથા વોહ ખાકર મંચ મર ગયા હું ખારાનને કહા દેખો અય
 ખુમાર ઉમરૂને ઇસકો બેહોશ કીયાથા ઝોર ફકત વેહેમસે ચેહ કેહતા હય મંચ મર
 ગયા હું મગર તઅજબુખ હય કે ઇતના કરીખ ઉમરૂ થા તુમહારે ખુલાને ઝોર સેહર
 કરને સે ન આયા ચેહ કયસા તુમહારા સેહર હય ખુમાર ચેહ સુનકર શરમીદા હુઇ
 મગર ખારાનને ચોખદાર કો જખ જાના કે વેહેમ મંચ ગીરફતાર હય વાસ્તે દફ
 હોનેકે હુકમ દીયા લે જાવ ઇસકી ગરદન મારો જલ્લાહ તેજ બરેહના લેકર જખ ઉસકે
 સામને આયા ચોખદારને દીલ મંચ સોચા અગર મંચ મુરદા હોતા તો ઇસકે સા-
 મને સે મંચ ગાયખ હોજાતા ચેહ મુઝે કતલ ન કર સકતે લેહાઝા મંચ ઝીંદા હું મુકત
 જાન જાયગી ચાહીએ કે ખુશામદ કફ ચેહ ખીયાલ કરકે મીન્નત કરને લગા ખારાનને
 કહા કયુ દેખા જખ ઇસકો ખેફ દીલાયા તો કુવતે અકલ કુવલે વેહેમ પર ગાલીખ
 આઇ અચ્છા હો ગયા. સખ મુલાઝીમ ઉસકી તારીફ કરને લગે ઝોર ચોખદારકો કુછ
 ઇન આમ દેકર સમજા દીયા કે તુઝે અઈયાર બેહોશ કર ગએથે વોહ ચેહ સુન કર
 અચ્છા હો ગયા ઝોર બાહીર ખારગાહ કે આયા ઊમરૂ ને ગલીમ ઝોડે થા ચેહ
 બી નીકલ કર સેહરા મંચ બકર ઈયરા મગર ખુમાર બહુ ને નીદા મત જદા હુઇથી
 ઉસને સેહર કીયા કે ધુવાં પયદા હુવા ઉસને કહા અય સેહરકા ધુવા જહાં ઊમરૂ હો
 વહાંસે પકડ લા વોહ ધુવા ચલા ઝોર ઊમરૂને જંગલ મંચ આકર ગલીમ ઉતારીથી
 કે ઉસકો લેપટ ગયા ઝોર બગોલે કી તરહ ચક્કર દેતા હુવા લે ચલા ઝોર યહાં તકકે
 ખારગાહે ખારાન મંચ સામને ખુમાર બહુ કે લાયા ઊમરૂને કહા કયુ તુને હઝારૂં
 કે સર મુંડે ઝોર હઝારૂં કે જાનસે મારા મેરાબી સર મુંડા અબકેહ તેરા કયા હાલ
 કફ ઊમરૂને જવાબ દીયા મેરા ચેહી કામ હય ને રૂપયા દે મુઝે નોકર રખએ ઉસે

બાળા કંઈ હમઝા મેરે માલીકને મુઝે લેબા હય કે સાકીનાને તીલસ્સમ કો કલો
 ગારત કરે અલી તુમ મુઝે નોકર રખો તો તુમહારા હુકમ બલવાઈ ખુમાર ને
 કહા ચોર મઝાર મુઝે દમ દેતા હય અલી તુઝે અફરાસીયાબ કે પાસ લે ચલતી
 હું શયતાન ખુદાવંદ બખતીયારક હય વોહ આકર તુઝે કલ કરેગે ઉમર કે એ
 કલામ સુનકર હોશ ઉડ ગયે લેકીન દીલકો મઝબુત કરકે કહા ઓ ગયબાની કયા
 બકતી હય મંથ બનતા હું કે અબ અફરાસીયાબ કી કઝા મુઝે વહાં લીએ ચલતી
 હય ચોર એકબાર તેરા સર મુઝા થા અબકી દરે નાક કાદુગા ખુમાર કો ઇન બાતું
 સે ગુસ્સા આયા એક પથ્થર ઉઠા કર મારા કે ઊમર બેહોશ હો ગયા ઉસે ચાહર
 મંથ પુશતારે કી તરહ બાંધા ચોર કાંધે પર લાઢ ચોર રખસત હોકર રવાના હુઈ
 ચોર અધ્યાર બે આએ હુવે થે ઉનહુને દેખા કે સાહેરા પુશતારા લીએ બતીહય લશ-
 કર મુસે હાલ ગીરફતારી સુનકર ઉસકા પીછા લીયા ચુનાથે ઝરગામ ચોર બસોઝ
 કયદ હો મુકે હંથ સીફ બર્ક ફીરંગી ચોર ફીરાં બાકી હંથ ચેહ દોતું ચલે લેકીન
 એક એક તરફ દુસરા દુસરી તરફ રાહ મંથ બર્ક કો સરસર ચોર સખારફતાર ચોર
 તેઝનીગાહ ખંજરઝન અધ્યાર બચ્ચીયાં મીલીં ચોર સબને ઘેરા મગર તીન પર
 અકેલા સરસરને બેહોશી મારકર ઇસકો બેહોશ કરકે બાંધા ઉસવક્ત એક પંબ ચમક
 કર ચોર તીતું અધ્યાર બચ્ચીયા સાથ બર્ક કે ઉઠા લે ગયા બાહ લેહમે કે બે
 સરસર ને દેખાતો હમ બારગાહે સુરતનીગાર મંથ હંથ ઉનહુને સલામ કરકે
 કહા આપને હમે કયું બુલાયા હય સુરતનીગારને કહા સરસર તુને મેરે સાથ
 બાં ફરોશી બોહત કી હય ચોર મુઝે અધ્યાઈસે બચાયા થા ઉસદીન સે મંથને એક
 પંબ સેહેર કા તેરે સાથ કર લીયા થા કે જબ તુઝે અધ્યાર ઘેરે વોહ પંબ
 તુઝે ઉઠા લાકર દુશમન સે બચાલે સરસર ચેહ સુનકર કેહને લગી મલકા આલમ
 કી ઇનાયત હય મગર હમ લોગ અધ્યાર હંથ ખુદા બને કીસ ફીક મંથ ફીરતે
 હંથ કયા તદબીરે કરતે હંથ અગર પંબ ચુહી હમે લે આયા કરેગા તો કામ
 કહે કો હોયા આપ પંબે કો મને ફરમાએ કે કલી હમે નલાએ વરના હમ નોક-
 રીસે દરગુઝર હો બથગે સુરતનીગાર ચેહ બાતે સુનકર શરમીદા હુઈ ચોર
 પંબએ સેહેર કો ઉસકે સાથ રેહને કો મને કીયા પ્રીર બર્ક પર કુછ સેહેર પકા
 કે એક સાહેર ઉડતા હુવા આયા ઉસે કહા અય ઝાલીમ તીરા રૂએ બાહ
 ઇસ કો ભી વહાં લે બાકર કયદ કર જહાં રેખાદ ચોર બર્ક મેહશાર કયદ
 હંથ ઝાલીમ હુકમ કે સુજબ બર્ક કો લેકર ઉઠા ઇત્તેફાક સે ઉસી જંગમ કી
 તરફ હોકર ચલાં જહાં બાસન ઉતરા હુવાથા ઉસ મુકામ પર ફીરાં થા ઉસને
 સાહેરકો દેખા કે બર્કકો પકડે લીએ બાત હય ફીરાં નીચે નચે પોશીદા ઉસકે સાથ
 ચલા ગરબકે કુછ દુર ગયાથા કે પ્રીર અધ્યાર બચ્ચીયુકો આતે દેખા ખીયાલ ફીયા
 ઇસ વક્ત ઇનસે ન બોલો કયુંકે સબ કયદ હુવે હંથ એક તુમ બાકી હો અચસા ન

હોકે તુમભી ક્યદ હોજવ યેહ ખીયાલ કરકે ચલા. ઈધર સરસરને સાથ વાલીયુ'સે કહા કી.રાં કલી હમકો દેખકર નહીં ભાગા લેકીન આજ રાહ કાટકે જાતા હય લા. ઝીમ હય કે હમારીબી ખબર નહો. યેહ કેહ કર એક તરફ ચલીં. લેકીન કી.રાં ઉસ સાહેરકે સાથ એક જંગલ હોલ ખેઝ મંચ' ઉસકે સાથ પોંહયા વહાં એક ગુંબદ બ. નાથા. લેકીન બોહત બઠાથા મેહેલ આલીશાનકે ઇસસાહેરને વહાં ઉતર કર કુછ ઇસ્તક દીકે વહાં એક ખીડકી પચદા હુધ ઉસ મંચ વોહ બર્કડો લેકર ચલા ગયા ખીડકી ફીર બંદ હો ગધ કી.રાં બાહીર રેહ ગયા મગર એક અધ્યારી સોચકર સુરત અપની સીડી સોદાઇકી બનાઇકે લગોટી બાંધ કર જીસ્મ પર ખુબ મીટટી મલી ઓર હાથ મંચ મીટટી કા ઢેલા લે કર ખાતા હુવા સામને ગુંબદકે આયા ઓર ચીંખને લગા કે ઇસ ગુંબદ પર કબુતર બચઠા હય. મગર હરન નીગલ રહા હય હરનકી દુમ મંચ ઉંટ બચઠા હય ઘોઠા હાથી ખાતા હય ચીલ લીએ જાતી હય. મુજપર ગધા સવાર હય લીજીએ લોહે અય ઈધર દેખ વાહરે મરદવે ખુબ નાચતા હય એક કાન પર સારા મકાન હય સરપે ચાર પાઇ ચાહે હવાકી રૂતભરી મોતને બચે જને કઝા ગા લજન હુધ રાતને અંડા દીયા. ચાડને છીપકલીસે જોડા ખાયા યેહ આવાજ જો સાહેરને સુની ગભરા કર નીકલ કર બાહીર આયા ઓર બોલા યેહ કોન હય જો વાહી તખાહી બક રહા હય આકર જો દેખા તો એક મસ્તસા આદમી હય કરીબ આકર કહા અરે તુ કયા બકતા હય બે ફાયદા ગુલ મચા રખ્યા હય ઉસને કહા આખે હોતો તુમ દેખો તુમ અંધે હો લો યેહ ઢેલા ખાલો આંખે ખુલ જાએ' ઝાલીમ સમજાકે ફકીર મસ્ત હય ઇસકી દી હુધ ચીઝસે ઇનકાર ન ચાહીએ ઢેલા લેકર ખાયા ઝાહેર મંચ વોહ મીટ્ટીથી મગર મઝા મીઠાઇકા થા કયુ'કે કી.રાંને ફને અધ્યારીસે બનાયાથા લેહા ઝવો સમજા યેહ ફકીર સાહેબે કમાલ હય સારા ઢેલા ખા ગયા બેહોશ હોકર ગીરા કી.રાંને કલ કર ડાલા શોર છુલંદ હુવા વોહ ગુંબદકે ટુકડે ટુકડે હોગએ ઓર ગાયબ હો ગયા કી.રાંને દેખા કે રેઅદ ઓર બર્ક મેહશર બર્ક ફીરગી ઓર અલમાસ પરીએહરા બેહોશ પડે હંચ ઉનકે ગુંદ પર પાની છીડકા સખ હોશ મંચ આએ ઓર કી.રાંસે કહા આપ કયુ'કર આએ કી.રાંને કહા મંચને ઝાલીમ તીરાડકો મારા ઓર હાલ લશકરકાબી ખ્યાન કીયા કે ખારાનને આકર સખકો ગીરફતાર કીયા હય સારા લશકર તખાહ ઓર બરખાદ હો ગયા હય યેહ માજરા સુનકર બર્ક મેહશરને કહા જબ હમ ક્યદ હો ગએ તો ખારાનકો લેબ અફરાસીયાખ બી કયા મુવા સીયાના હય ઓર ખારાન લી અપને તર્ફ સાહેર જાનતા હય સામને ન આયા સુડી કાંટકો દીન લગે હંચ કઝા આઈ હય હમારે સખબસે ઓર હમારે ઝોરસે ખારાન હય લલા અબ ચલતીહુ' દેખુ' હરામઝાદા કયા કરલા હય કસમ હય અપને ઇમાનકી કે જાતેહી ઉસકો ન મારા તો બર્ક મેહશર નામ અપના નરખા યેહ કેહકર રેઅદ ઓર બર્ક મેહશર દોનુ' ચલે અલમાસ પરીએહરાકો બેહોશ કરકે કી.રાંને પુશવારા બાંધ લીયા ઓર બર્કકો સાથ લેકર

સચર દેખને વાસ્તે લશકરે ખારાન રવાના હુવે ધંધર અફરાસીખને ખારાનકો લીખ લેખ કે સખ કંચદીયુ'કે દરયાકે પાર લે આવ વહાં કતલે કરેજે' ખારાનને કીશતીયાં તપ્પયાર કીયાં સાહેજકો હુકમ દીયા કે મુજરીયુ'કો સવાર કરો અસખાખ ખાર કરો હીકાઝતસે લશકર ઉતરે ગરઝકે કનારે દરયાએ ખુ'રવાંકે ધનતેઆમ હો રહાથા અબી ઉતારા નહીં હુવા કે બર્ક મેહશાર આકર પોંહચી ઓર રેઅદ બદુ ગરબા ખારાનને દેખા કે બીજલી ચમકતી હય ઓર રેઅદ ગરબતા આતા હય મારે ખોફ કે ભાગા અગર રેઅદ ફોરન ઝમીન મંચ ગરક હોકર કરીખ ઉસકે નીકલા ઓર અચસા ચીખાંકે બેહોશ હોકર ગીરા બર્ક મેહશાર ચમક કર ગીરી ઓર દો દુકડે કરતી હુધ ઝમીન મંચ ઉતર ગઈ હંગામા શોર બુલંદ હુવા અંધરા છાગયા સરહારાને મેહરૂખ બહાર વગયરા બે દરખત હો ગચ્ચે બહાલત અસલ હોકર સખ હોશીયાર હુવે ઓર અસખાખે સે- હેરતો પાસહી થા થાને મયદાને જંગસે ગીરફતાર હો ગચ્ચે સખ લશકરે ખારાન પર ગીરે બહારને શલદસ્તા મારા કે આલમે બહાર પયદા હુવા જંગલકે દરખત હરે ભરે હુવે ચમન દરયા લાલા અરગવાની હર તરફ ઝહીરથા જનવર નગમ સરાઈ કર રહેથે હાલ મસ્તાના તાઉ મુકી રેવશ માશુકા શલહાએ રંગા રંગકી બહાર ગુચ્ચેસે ચેહ નગમા તરખ ધંધહાર

ગઝલ

ખાગ મંચ આમદે બહાર હય આજ—અશમ નરગીસ કો ધનતેઆર હય આજ
પા બઝંજુર મોજે આખસે કયુ'—ખાગ મંચ સર્વ બુધયાર હય આજ
આયગા કયા કોઇ સનોખર કદ—કુમરીયુ'કા મગર શીકાર હય આજ
નીગહતે શલ હુધ હય મુઝહલ રસાં—મરકબે બાદપર સવાર હય આજ
મંચને પુછા સખાસે ખાગ મંચ કયુ'—અબ નેશાં ગોહર નીસાર હય આજ
કહા બાદે સખાને અચ નાદાં—સીનચે દુશમના નીસાર હય આજ

સાહેર લશકરે ખારાનકે દીવાને હુવે ઓર સેહેર કરના બુલે ઉનપર નારંજ તર- જ નારચલ વગાયરા પડને લગે મેહરૂખને ગોલે ફાલાદી મારે નાફરમાનને પયકાને તીર ખરસાએ દમ ભર મંચ દરયાએખુ' કનારે ખુ'રવાંકે જારી હુવા લાશપર લાશ ઓર મુરદે પર મુરદા ગીરા શમશીર સેહેરને હઝારકો બેબન ખાકોખુ' મંચ ગીલતાન કીયા એક અઝીમ આફત ખરપા હુધ મોતને કીસીકો નજાત નહી એક તનબી ઉન મંચસે ઝીંદા ન છોડા લેકીન કનારા દરયાએ સેહેર કાથા ઉસ તરફ સાહેરાને નામી ઓર મુ- હાફીઝે દરયા રેહતે હંચ ઉનકે ખોફસે કતલો ગારત કરકે બોહત જલ્દી અપની ફરદુ- ગાહ પર રવાના હુવે સીવાએ ઉમરૂકે ઓર સખ અધયાર રેહા હોકર હમ રાહ ચલે ઉમરૂકો ખુમાર પકડ લેગઈ હય હાલ ઉનકા લીખા બચગા લેકીન ચેલે ચલે કતલો ગારત કરને મંચ શામ હો ગઈ આફતાખ રૂપોશ હો ગયા ઉસ વકત મેહરૂખ દસ ખારા ફોસ અ મુકીથી કે રાહ બુલ ગઈ ચેહ મકાન સખ તીલસ્મે ખાતીનકે માલુમ ફોતે હંચ અચસા

ન હોકે ચહાં ગીરફતાર નહો બાએ' એર તીલસ્મે બાતીન મંચ કયદ હુવે તો છુટના દુશવાર હો બચગા બહારને કહા સચ કેહતીહો જલદી ચલો ગરઝ બઝોર સેહેર રાહ છોડ કર દસ્ત રાસ્તકો ચલે એર દસ કોસ નીકલ ગએ વહાં દેખા કે એક કર્સે અઝીમુશાન નીહાયત પુર તકલ્લુફ બના હય પરદે મખમલ કાશાનીફે સખઝ એર સુખ, દોડે પડે હંચ દરવાઝે સંઘલકે લગે હંચ સાયબાન ઝર બફતી ખીચે હંચ મોતીચુકી ઝાલર લગી હય નમગીરેકી બડી તઈયારી હય સુનેહરે રૂપે હરે આફતાબે જવાહીર નીગાર હંચ નીહાયત તરહ દાર હંચ ખીલ્લોર ફાનુસ ઝાઝ વગયરા તમામ અપને અપને જગેહ પર આરાસ્તા હંચ કોસુ તક સામને મકાન કે ખીલ્લોરસે સેહેન આસસ્તા હંચ ઉન મંચ શજર પુલ લગે હંચ ગુલે લાલા નરગીસ યાસમન નાફરમાન ખીલે હંચ ખીચ મંચ મકાન હય પહાડું પર તાઉસ અઝખેલીયાં કર રહે હંચ હર તરફ ચથમા પાની કે લખા લખ ભરે હંચ વોહ બહાર કે જુસ્સે હઝાર્ દીલ ખીચતે હંચ એર પહાડુંસે પાની ગીરરહા હય.

અખયાત.

ઇમારતકી ખુબી દરૂંકી વોહ શાન—લગે જુસ મંચ ઝરફખતકે સાએ ખાંન

કોઈ દુરસે દરપે અટકા હુવા—કોઈ રેહપે ખુબીસે લટકા હુવા

વોહ મુકેશ કી દોડીયાં સરખ સર—કે મેહકા બનાજુસ મંચ તારે નઝર

વોહ મખમલકા ફર્શ ઉસ મંચ સુથરા ખીછા—બડે જુસ્સે પાએ હે વસકી ખીના રહે લખે ઉસમંચ રોશન મુદામ—મોઅન્તર શબો રોઝજુસ્સે મુદામ.

ઝમીકા તબક આસ્માંકા તબક—સુનેહરે રૂપે હરે થે જુસ મંચ વરક.

ઝમીનુર કી આસ્માં નુરકા—જુધર દેખો હય બસ સમાં નુરકા

સખ ઇસ મકાન મંચ ઠયરે એક તરફ સે આવાઝ આઈ અચ સાહેરા કહાં ફીર કહી હો ચેહ મુકામ શેહનશાહકે રેહને એર સચરકા હય લાઝીમ હય કીસી કોને મંચ રેહકર રાત બસર કરો મેહરૂખને બર્ક મેહશાર સે કહા ખુદાબને ચેહ કીસકા મકાન હય એર કીસકી આવાઝ હય હમને તમામ ઉમર ચેહ જગેહ નહી દેખી ચેહ બનતે હંચ કે આજ તીલસ્સમ મંચ ફંસ ગએ જહાં તક હોસકે રાહ ભાગનેકી અખતીયાર કરે' ચેહ કેહકર સંનાય માર કર ઉઠે એર બાઈ તરફ બારા કોસ તક ચલે ગએ લેકીન જહાં તક ગએ વચ સેહી ગુલ લાલા ઝર વગયરા નઝર આય જખ તીન મંઝીલ ગએ મગર વોહી સામાન નઝર આયા નાચાર થક કર બચક ગએ એર બહારને મેહરૂખ સે કહા બેહન આજકી રાત યહી ઉતરો દીનકો રાસ્તા દેખ લાલકર ચલેગે' અખ કોઈ હમબી એયસે હલવા નહી હંચ બે ખા બચગા બે હોગા વોહ દેખા બચગા ચેહ બાતે' કર રહે થે કે એક સાહેર સામને સે ઝાહીર હુવા એર કેહને લગા અચ મલકા મંચ તુમ સખકો પેહજાન ગયા હું' બે તુમ અફરાસીયાબ સેફીર ગઈ હો ચહાં આરામ કરો સુબેહકો ચલી બના મુઝે કુછતુમસે અદાવત નહી' હય મેહરૂખ ને પુછા ચહાં કુછબાને કોબી મીલ સકના હય ઉસને કહા હાં સખ કુછ હાઝીર હય

થેહ કેહ કર ચલા ગયા બાદ લેહ મંચ કે ખાના ચોર શરાબ લેકર આયા મેહરૂખને
 ચોર બહારને બહાર કે તખ્ત પર બથક કર ખાના આયા શરાબ પી ઉસ સાહેરસે પુછ
 થેહ કોનસા મુકામ હય ચોર આપ કોન હંચ જવાબ દીયા કે થેહ કોહચીની મુકામ
 શેહનશાહ કા હય ચોર બોહત દુરતક યાને તીલસ્મે બાતીન સે તીલસ્મે ઝાહીર તક
 ઇસી તરહ ખીલા હુવા હય ચોર ફરયાએ ખુરવાં પહાડસે નીકલ કર બેહતા હય તુમ
 જુસ જગેહ બથકે હો થેહ અલી તીલસ્મે ઝાહીર હય ચોર મંચ ઇસી જગેહ રેહ-
 તાહુ નામ મેરા ગોહરબાર બાદુ હય અલગરજ બોહત ફેર તક વોહ સાહેર બયકા
 રહા ફીરફાસત હોકર ચલા ગયા ચોર અપની માં સદફે બાદુસે સારા હાલ કહા યાને
 મેહરૂખ કે આનેકા ખ્યાન કીયા ઉસને કહાઅય ફરજંદ તુર્કન સખકો યહાં નઠેહરને ઢે
 અથસા નહોકે અફરાસીયાખ સુનેકે હમારે દુશમન કો તુમને અપને ઘર મંચ જગેહ હી ઇસ
 સખખસેવોહ હમપર ગજબ નાઝીલ કરે ઉસકે બેટેને કહા વોહ આપ સુખહ સખ ચલે બાએગે
 ઉનસે કયા કામ હય ચોર અફરાસીયાખ સે કોન કહેગા માદર ઉસકી આગોશ હોરકી-
 મગર-પોશીદા ઉસને સખ માજરા લીખકર એક પુતલેકે સાથ બેબ હયરત ઇસ મઝ સુનસે
 આગાહ હુધ ઉસને ઝમરફદ બાદુ વઝીરઝાદીસે કહા બારાન શાયદ મારા ગયા લેકીન
 શેહનશાહ સાહેબે નસીબ હય કે મેહરૂખ વગયરાં જીતને હંચ સખ કોહચીની પર
 બથકે હંચ ભલા વહાંસે કહાં બાએગે ઝમરફદ બાદુ ચોર યાકુત બાદુને કહા બુલા
 લો અફરાસીયાખને અપને બાદુકો હુકમ દીયા હોગા વોહ ઘેર કર લે ગયા હોગા ગરજ
 નામા લેકર હયરત તાઉસ પર સવાર હુધ ચોર પાસ અફરાસીયાખકે ગઈ વહાં બકર
 પેહલુએ શાહ મંચ બેયક કર નામા સદફે બાદુકા પેશ કીયા શાહને પડકર કહા મુઝેબી
 પુતલું ને ખબરદી હય કે બારાન મારા ગયા ચોર વોહ કયદી ઝુટ ગએ મગર અબ મા-
 લુમ હુવા વોહ કોહચીની પર હંચ ખયર મંચ ગીરફતાર કરાતાહુ સેહેર પડકર દસ્તકદી
 એક સાહેર સીયા કામ બદ સુરત હાઝીર હુવા ઉસને હુકમ દીયા. અય કામીલ બાદુ સખ
 દુશમન કોહચીની પર હંચ ઉસે ગીરફતાર કર લાવ વોહ સાહેર હુકમ પાતેહીરવાના હુવા
 ફીર દુસરે સાહેર સદલ બાદુકો હુકમ દીયાકે પાચુ અઘબાર બચ્ચીયુસે બકર કેહદે કે
 કોહચીની પર કામીલ બાદુ કી હીફાઝત કરે સદલને બકર અઘબાર બચ્ચીયુ
 કો હુકમ સુનાયા વોહ ભી ગઈ ઉધર હયરત સે શાહને કહા આપ હમ આહે ઝમ-
 રફદ પે બકર મેલા કરેગે ચોર સખકો ગારત કરેગે લેહાઝા તુમ ભી બાવ ચોર
 લશકર મંચ બકર હમારે હુકમકા ઇન્તેઝાર કરો હયરત ભી ફખસત હોકર લશકર
 મંચ આઈ ચોર કામીલ બકર બરાબર કોહચીની કે પોંહચા ચોર એક નારા મારા
 કે અય નમકહરામો અબ કહાં બાવગે ચોર નારયલ સેહેર પડકર મારા કે વોહ ફદા
 આલીસ પુલે ઉસ મંચસે નીકલ કર પુકારે કે અય નમક હરામો કયા તુમારી મહાં
 લાઈ બહારને સેહેર પડકર જવાબ દીયા કેતુમ નમકહરામ કીસે કેહતે હો હમ બદે
 સામરી ચોર જમશેદ કે હંચ ચોર તાબેદાર અફરાસીયાખ કે હંચ કામીલને કહા

તુમ નમકહરામ હો અગર તાણેહાર હોતે તો ચેહ ગઝબ તુમ પર ન આતા ઓર પુલ્હસે ઇશારા કીયા ઉનહુ'ને ઘેર લીયા ઓર ઉસને દુસરા નારાયણ માસા કે મેહરૂખ ઓર બહાર વગયરા કે આધે ઝમીનમંચ ધસ ગયે હરથંદ રહે સેહેર પડા મગર કુછ અસર ન હુવા પુલ્હ'ને એક ઝંજીરમંચ સબકો બાંધ લીયા ઓર લેકર ચલે રેઅદ બહુ ઓર બર્ક મેહશર સબસે અલગ રહતેથે અબી ચેહ કમલ નહી હુવેથે કે એક હમ આંખ ખુલી વહાંસે ઉઠકર જહાં સબ સુતેથે વહાં આએ દેખા કે ચહાં સબ કોઈ નહીં હય ચેહ ઉઠકર રવાના હુવે રાહમંચ દેખા કે સબ એક ઝંજીરમંચ બધે હય ઓર એક સાહેર ગીરફતાર કીએ લીએ બતા હય ચેહ દેખકર રેઅદ ઝમીનમંચ ગરક હુવા ઓર કરીબ કામીલકે નીકલા વોહ તો ગાફીલ થા ઇસને ઇસ ઓરસે ચી'બ મારી કે બેહોશ હોકર ગીરા ઉપરસે બર્ક મેહશર ને ગીરી દો દુકડે કરતી હુઈ ઝમીનમંચ ગરક હોગઈ ગલગલા ખુલંહ હુવા કે મારા મેરા નામ કામીલબહુ ખુદ વોહ ચાલીચું પુલે ઉસકે સેહેરકે ગારત હોખએ ઝંજીર ખુલ ગઈ સબ છુટ ગયે ઓર અપને લશકરકી તરફ ચલે ઇસ હંગામંચમંચ સુખ હુઈ દીન શેશન હુવા સબકો રાસ્તા નઝર આયા એકબજમે હોકર સબ ચલે મગર અઇચાર અલગ હોખએ કે ને કોઈ આદત આઇગી હમ મહદ કરેગે અલહાસીલ ચેહ સબ રવાના હુવે અફ-રાસીયાબકો પુલ્હને સેહેરકે ખબર દી કે કામીલ મારા ગયા ઉસને ઉસી વકત બર્ક ચશમકઝનકો ખુલાયા હુકમ દીયા કે બંકર એકનમકહસમકો ઝીંઘા ન રખના સબકે સર કાટ કર લાના અગર ઉસકે સર કાટકર ન લાઇગી તો સજા હુંગા બર્ક ચશમકઝ-ન ઉડી ઓર બોહત શુસ્સેમંચ રવાના હુઈ લેકીન અઇચાર બચ્ચીયાં ને ચલીથી ઉનહુ'ને મેહરૂખ વગયરાકો રાહમંચ દેખા જલદ સુરત મીસ્લે અઇચારકે બનાકર પાસ બહાર વગયરાકે આઇ ખાતે કરતી હુઈ ચલી લેકીન બેહોશીકા સુપુફ આંખ બચા-કર ઉઠાતી બતીથી ને વોહ બેહોશી સબકે દેખાગમંચ ગઈ બેહોશ હોકર ગીરે સબ અઇચાર બચ્ચીયુ'ને અપની કુબતકે સુવાફીક સબને દોહો તીન તીન આદમીકો આદરે અ-ઇચારીમંચ બાંધકર લેકર ચલી બાકીકો ખી'ચકર જંગલકી બાડીયુ'મંચ છુપા દીયા કે ફીર આકર લે બએગે ગરઝ સબ લેચલી ઉસવકત બર્ક ચશમકઝન વહાં આકર પોંહચી ને પતાકે અફરાસીયાબને ઉસે દીયાથા ઉસ જગેહ કીસીકો ન પાયા કયુ' કે બોહત શુસ્સેમંચ વહાંસે ચલીથી એક પહાડપર ને ગીરી ઉસકો જલાકર ખાક કર દીયા ઉસ પહાડકે કરીબ કહીં બર્કફીરંગી અઇચાર મોબુદ થા દેખા કે એક બહુ ગરમીકે ભસકે પાઉંકી લટ એક સુનેહરી એક રૂપેહરી હય બીજલી બનકર ઉસ પહાડ પર ગીરી હય ઉસી વકત ઉસકે સાથ હુવા કે મોકા બને તો કલ કર ડાલુ' ઉસી વકત એક સાહેરકી સુરત બનાઈ ઓર તસવીર ખુલુકી કોની તક બાંધી ઓર મોમકે સાંપ બનાકર લગાએ ગલેમંચ એલી હાલકર સામને ઉસકે બંકર પુકારા અય મલકા ખચરતો હય ચેહ કયા શુસ્સા હય બર્કચશમકઝનને ઉસકો સાહેર સમજકર સાસ

હાલ પ્યાન કીયા ઝોર કહા મંચ મજબુર હું શેહેનશાહસે કેહલું 'ગી વોહ નીકલગએ
 અગર ફરમાઇએ તો લશકરસે બાકર ઉનહે' ગીરફતાર કર લાઉં બર્કફીર'ગીને કહા
 અથ મલકા તુમ અયસીહીહો લેકીન દુરસે આઇ હો ઝરા ઠયરો દમ લેવો ઝોર મેરે
 પાસ કુછ મેવા હય હુકમ હો તો હાઝીર કરે' નોથ ફરમાઇએ બર્ક અશમકઝનને
 કુછ સોચકર કહા કયા સુઝાયકા હય લાવ હમ તુમ એક હંચ પરહેઝ કયા હય બર્ક
 ફીર'ગીને ગીરી બાદામકી ઝોર કુછ પીસ્તે ઝોર કીશમીશ વગયરા બેહોશી વાલે
 નીકલકર ઝોલીસે ઉસકે સામને રખે બર્ક અશમકઝનને વોહ મેવા ગોરસે દેખા
 સેહેરને ખબર હી કે બેહોશી મીલાઇ હય ઝેહરવાલા હય ન ખાના ચેહ માલુમ કરકે
 બર્કફીર'ગીકો શુસ્સેસે પંજોમંચ દાખ કર લે ઉઠી ઝોર સામને અફરાસીયાબકે બાગે,
 સયખમંચ લાકર પોંહચાયા કહા ઝોર તો કોઇ નહીં મીલા ચેહ અધ્યાર હાઝીર હય
 અફરાસીયાબ સમઝા કે ઇસને નીઝાકતકે સખબ. કીસીકો તલાશ નહીં કીયા વરના
 મીલના કયા દુશવાર વોહ સખ તો રાહમંચ થે કયા ઇતને અરસેમંચ ચેહ પોંહચી
 નહીં ઝોર વોહ સખ અપને લશકરમંચ પોંહચ ગએ ચેહ સોચકર શુસ્સેસે કેહને
 લગા માલઝાદી કેહબા મંચને તુઝે કબ હુકમ દીયાથા કે એક અધ્યારકો પકડ લાના
 ઝોર અપની ખાલાઉંકો તલાશ ન કરેગી ચલ દુર હો મેરે સામનેસે ઇસ અધ્યારકો
 હયરતકે પાસ પોંહચાઢે બર્ક અશમકઝન શાહકા શુસ્સા દેખકર કરી ઝોર બર્ક
 ફીર'ગીકો લેકર પાસ હયરતકે આઇ ઉસને ખાતીર કી કુરસી બેચઠનેકો હી ઝોર
 પુછા કયુંકર ઇસે લાઇ ચેહ પ્યાન કીયા ચાહતીથી કે એક સાહેરને આકર અરઝ
 કીયા કે અધ્યાર અચ્ચીયાં પુશતારે આંધે આઇ હંચ હયરતને ઝમરફદસે કહા બકે
 સરસરકે ખયમેસે ખબર તો લા કે કીસ કીસકો લાઇ હંચ ઝમરફદ ગઇ ઝોર બ
 કર ખબર લાઇ કે મેહફાખકો સાથ ઉસકે સરઘાફકે ગીરફતાર કર લાઇ હય ચેહ
 કચરીયત બર્ક અશમકઝન સુનકર હયરતસે અરઝ કરને લગી કે શેહેનશાહ સુજસે
 બ સખબ ન ગીરફતાર કરને દુશમનુ'કે ખફા હંચ ઇન કયદીયુ'કો અગર મુઝે દીજીએ
 તો મંચ ઇનકો લેકર શેહેનશાહ પાસ બાઉં ઝોર ખંતા અપની માફ કરાઉં ઝોર
 સખકો ઉનકે સામને કલ્લ કરે' હયરતને કહા કયા સુઝાયકા હય બર્ક અશમકઝન
 વહાંસે ઉઠકર સરસરકે ખયમેમંચ આઇ ઝોર કહા લાવ સુજરીમુ'કો મુઝે દોકે પાસ
 શાહે તીલસ્સમકે લે બાઉં સરસરને કહા કયા ખુબ તુમહારી તો વોહ મીસલ હુઇ
 કે બન હે' બી ફાખતા ઝોર કબે મેવે ખાંચે' તુમ કોન શુનેહગાફ'કો લે બને વાલી
 હમ આપ લે બાંચે' બકુ અશમકઝન અયસી બર્તુસે બોહત ખફા હુઇ ઝોર
 ગાલીયાં દેને લગી સરસરને સખારફતારસે ઇશારા કીયા કે લેના ઇસકો સખારફ-
 તારને એક ખયઝા બેહોશી મારા કે ચેહ ઘમસે આ ગીરી સરસર પુશતારા આંધકર
 સામને હયરતકે લાઇ ઝોર કચરીયતસે ખબર હી હયરત બોહત ખફા હુઇ કે અબ
 તેરી ચેહ મબલ હુઇ કે શેહઝાદીયુ'કો તીલસ્સમકી ઝલીલ કરતી હય બલ્લ ઇસે

હોશિયાર કર સરસરને ઉસે હોશિયાર કીયા બર્ક અશમકઝન હોશિયાર હોકર પુકારી કે ખરી બો સરસર અબી ચમકકર ગીરતી હુ' અબી હો દુકડે તેરે હોતે હંચ હયરતને કહા હાં હાં બીબી હક બબનીબ હય ચેહ અધ્યારનીયાંતો સર અપના હાથ મંચ લીએ ફીરતી હંચ બર્ક અશમકઝનને જવાબ દીયા કે તખતપર બે બચડી હો તો સીયાહ ચાહર આંખુ'કે આગે પડ ગઈ હય અપને અપને દીન સબ બુલ બતે હંચ ચેહ ફરખાર ઠેહરનેકા મુકામ નહીં હય ચેહ કેહકર ઉડ ગઈ ઓર ચલી ચલતે વકત સેહેર અપના બર્કફીર'ગી પરસે ઉતારતી ગઈ ઓર કેહ ગઈ કે અચ સરસર શાહસે તેરે હાલકી ખબર કેહકર દેખ તો કીસ તરહ પેશ આતી હુ' સરસર ચેહ કલામ સુનકર ડરી ઓર હયરતકે કદમુ'પર ગીરી ઉસને સર ઉઠાકર સીનેસે લગાયા ઓર કહા ગભરા નહીં મેરે સરકે સાથ તેરા સર હય ચેહ કેહકરબર્કફીર'ગીકી તરફ દેખા કહા કેહ અબ તેરા કયા હાલ કરે બર્કફીર'ગીને દેખા જુસ્મ તેરા હલકા હંચ ઇસ વકત તુ કયદ નહીં માલુમ હેતા હય ચેહ સમજકર ઉસને કહા અચ મલકા હમ ચહાં કયા આએ હો ચારકી મોત આઈ ચેહ સુનકર ઝંમરફદને કહા સુએ કયા બકતા હય શામત આઈ હય બર્કફીર'ગીને કહા હમ સચ કેહતે હંચ જહાં હમારે કદમ આએ હસ બીસકા સર કાટ લીયા પાંચ ચારકો છુટા ઓર ચલે ગએ હયરતકો ગુસ્સા આયા કહા તરજ ઉઠાકર મારે બર્ક જસ્ત કરકે એક ઘોલ સરસરકે લગાકર ભાગા સર સર પીછે દોડી શોર હુવા કે લેના બાને ન પાએ બર્ક બે બાહીર નીકલા કેહતા ચલા અરે ચારો ભાગો લશકરે દુશમન આગયા ચેહ હંગામા સુનકર લશકરમંચ ભગ હડ પડ ગઈ દુકાને બંધ હોને લગીં સરરાફ રૂપય પચશું પર ઉંધે પડ ગએ કે પેહલે હમે કોઈ કતલ કરે ફીર રૂપયા લે ઓરતે અપને મરદુ'સે લેપટ ગઈ કે સાહેબ પુકા કે લીએ બચમુ'સે ન નીકલના મદ કેહ રહે હંચ અજ બે ચલાં આયગા હમ લહેગે' વહાં બકર કયા કરેગે' ગરબ એક તલાતુમ હો ગયા બર્ક ભાગા હુવા જંગલમંચ બે આયા સરસરને આકર ઘેર લીયા નીમચા ચલને લગા બર્કને એક નીમચા પકડ કરકે કે હાથ ઉસ્તાનીજીકા ન કટે ઉંગલીયુ'પર ઉંધી ચોટ પડી હાથસે અંશુડીયાં ઉતર પડી બર્કને પ્રીર કમંદ મારી સરસર ઝુકકર અંશુડીયાં ઉઠાતીથી કે કમંદમંચ ફંસી મગર ઉસ વકત હયરત નીમચા બનકર ચહાં આઈ ઓર સરસરકો ગીરફતાર હોતે દેખકર ચમકકર ગીરી ગભરાહટ અચસી થી કે બર્ક બે ભાગા ઉસકા પીછા ન કીયા સીફ સરસર કો પકડ કર લે ગઈ લેકીન લશકર મંચ ન લાઈ ફરયાકે ઉસ પાર ગઈ બર્કને આકર અંશુડીયાં સરસરકી ઉઠા લીં ઓર સાહેરકી સુરત બન કર ફરયાએ ખુરવાં કે પાર ચે બી ચલા જબ પુલ પર પોંદ્યા ફરયાને બ સબબ અંશુથતરી રાહ દી લેકીન એક નીગેહબાન ફરયા કા ઉસકે પીછે દોડા કે અચ અધ્યાર વોહ અંશુથતરી દે દે બે શેહેનશાહને સરસર કો અતા ફરમાઈ હય નહીં મંચ. તુએ મારકાલુ'ગા બર્કને એક અંશુડી કે જુસપર નામ

અફેરા સીયામ કા ખુલા હુવા થા ઉતાર કર ફેંકી અખ બે ચલા ફરયાસે શોખલે
આગકે નીકલને લગે ચોર ચોર હુવા સસ્તા મંથ હોગયા બર્ક વહાંસે ફીરા કે અખ
ચલકર સરદારકો છુડાઈ સુન તો ચુકા હય. કે સરસર ગીરફતાર કરકે લાઈ હય
બસ સરસર કે બચ્ચી અપની સુરત બનાઈ ચોર ઉસકે ખયમે મંથ ગયા મહાં પુરતારે
લેકર સખારફતાર બચ્ચી થી ઉસને દેખાકે સરસર હાંપતી પસીને મંથ ગરક
નીચમે મંથ દાંતે પડ ગયે ફુલ સીપર કે ગીર પડે હંથ ઉસને ચેહ હાલત દેખકર
પુછા અથ આહગાહી કયા હાલત ગુજરી ઉસને કહા ચેહ શોર તુમને નહીં સુના બર્ક
ફીરંગીસે ખુબશમશીર ઝળી હુધ અખ લાવ ઉન સુઝરીસુકો પાસ હયરત કે લે
બર્ક ચેહ કેહકર પુશતારે ખોલકર ફતીલા રહે બેહોશીકા સખકો દે દીયા મેહરૂખ
ચોર બહારે અખ હુશયાર હુધ સખારફતાર ઉનહોં દેખકર ભાગી ચોર ઇસ પાંચ
સરદાર બે હુશીયાર હુવે સખ હાલ સુનકર નારંગ ચોર તરંગ લેકર લશકરે હયરત પર
ગીરે ઉસવકત બે અધ્યાર બચ્ચીયાં ઝાડી મંથ હાલ આધંથી વોહ હોશીયાર હુવે
ચોર ચથે ચોર ફોરન ચહાં પોંહચે ચોર મેહરૂખ વગયરા કો લકતે દેખકર તરસુલ
ખનસુલ ચોર સામાને સેહેર લેકર હમલા આપર હુવે ચેહ લોગતો પેહલે હીસરે
હુવે થે કે ચોર સુન રહેથે કે લશકરે હરીફ આતા હય ઇસ લડાઈ મંથ લાગે મગર
સાહેર નામી સીના સીપર કરકે લડને લગે શમશીર હર તરફસે બીજલી બનકર ગીરને
લગી ચોર ફરયાસે ખુન ભરી હુવા. સર હુબાબકી તરહ બેહતે થે ધડ ગોતે ખાતે થે
કહીં આગ બચ્ચતી થી કહીં ચીર ગુલ મચાતે થે રેઅદ ઝમીન મંથ ગરક હોકર
ચીંચે મારતા થા બર્ક મેહશીર ચમક ચમક કર ગીરતીથી આફત અઝીમ બરપા થી
તલ્લવાર કી આંચ મંથ ગીલા સુખા સખ જલતાથા અપના પરાયા કુછ ન દીખાઈ દેતા
થા પેશતર બે લશકર ચીકચત બાકર ભાગા થા અખ વોહ આને લગા અખીર લશ-
કરે હયરત ચીકચત બાકર પીછે હટ ગયા ચોર મેહરૂખ બે ખયમા ચોર ખર-
ગાહ બે પેહલા જંગ બાહાન મંથ ગારત હો ગયા થા. લશકરે હયરત કે કબઝે
મંથ થા વોહ હુટકર અપને સુકામપર આઈ બારગાહ ફલકે પાયગાહ નસખ હુધ
ફકાને ખુલીં તીલાયા ફીરને લગા ઇતલેઆમ હોને લયા ફરબાર ગાહ હાઝીર હુવે
મેહરૂખ તખતપર જલવા ફરયા હુધ ફરબાર ગર્મ હુવા જશનકી તઈયારી હુધ નાય
હોને લગા સાકી ગુલનાર હાથ મંથ બામે સુર લેકર મેહશુ કો મખસુર કરને લગે
સખ અધ્યાર બી ઉમર કે સીવા બારગાહ મંથ આબે મેહરૂખને ખીલચતે ફાખસ
ઇનામત ફરમાયે ઉમર કે લીએ ફુઆ કરને લગે કે વોહ બી પંબાએ ખુમાર બદુસે
જલ રેહકઈ પાએ ઉસ વકત બર્કફીરંગીને કહા મુઝે અંશુકીયાં સરસર કી મીલીંથી
ઉચમંથ ચોક અંશુકી અસલીથી કે ફરમાયે સેહેરને રાહલા દીયા થા. લેકીન મંથ
ઉસ પર ઇચ લીએ ન ગયા કે આપ લેશુ કો છુડના મંજુર થા લેહાઝા અખ વારતે
છુડાને કે બતા હું ચેહ કેહકર રવાના હુવા ચોર અધ્યાર બી વારતે તલાશકે રવાના

હુવે મગર વહાં હયરત નો સરસરકો લેકર દરયા કે પાર ગઇ થી કે એક જગેહ હય-
રી ઝોર કહા અય સરસર ઉસ વકત મંચ ગભરા ગઇથી કે એવઝ બર્ક કે તુમે ગીરફ-
તાર કર લઇ ગરઝ મંચ પાસ શેહેનશાહ કે બતી હું અયસા ન હોકે બર્ક અશમ
કઝન કુચ આગ લગાએ અબ તુમ લશકર કી તરફ જાવ સરસર તરફ લશકર કે
ચલી ઝોર હયરત પાસ અફરાસીયાબ કે આઇ ચહાં આકર દેખા કે અશમક
ઝન નહીં આઈ માલુમ હુવા કે અપને મુલક કો ગઇ ઉસને સારા માનશા અફરા-
સીયાબ સે સરસર ઝોર બર્ક અશમકઝન કી લકાઈક ખીયાન કીયા અફરાસી-
યાબને કહા મુઝે સખ કચક્રીયત પેહેલે હીસે બ ઝોર સેહેર માલુમ હય. અય હયરત
જબ ગરદીશ આતી હય પેહી કચક્રીયત હોતી હય આપસ મંચ નીકાક હોતા હય
સમજ ઉલટી હોબતી હય બલા મંચ તુમકો કેહતા હું અગર બર્ક અશમકઝન
સખકો માંગતી થી ઉસ મંચ તુમહારા કયા હરજ થા અબ અરજા હુવા કે તુમ ઇધર
આઈ બર્ક ફીરંગીને ઉધર ઉન સખકો હોશીયાર કર દીયા ઉન દુશમનુને સારા તુમહારા
લશકર છુટ લીયા ઝોર બા આરામ ઉસી તરફ જયસે પેહલે થે બયઠે હંચ દેખો
કચદી ઝુટ ગએ ઝોર બર્ક અશમકઝન અલાયાદા રંજાહ હોકર ચલી ગઇ લશકરી
તુમહારે અલાયદા કત્લો ગારત હુવે યેહ બી સરસર કી ઝરાસી નહીં મંચ ખરા-
બીયાં હુઇ ઝોર તુમ કચસી ઇનતેઆમ કરતી થી કે અધ્યાર કે કેહને સે આફત બરયા
હોનેકા ખીયાલ ન કીયા અગર હમારે મુલાઝમ નમકહલાલ હોતે તો યેહ સોચતે કે
જયસે હમ મુજરીમુ કો લેગએ વયસે કોઇ દુસરા લે જાયગા તો કયા હરજ હય
ગરઝ ઇન દુશમનુ કો કતલ કર કાલને સે હય. જુસ તરફ હો હીલાક હો બએ બસ
યેહ ખીયાલ કીસીકો નહીં અબ તુમ જાવ લશકર ભાગા હુવા તુમ જમે કરો મંચ
ઇનતેઆર મંચ હું કે ખુમાર ઝોર મ.ખમુર ઉમરૂ કો ગીરફતાર કરને ગઈ હય
વેહ આલેં ઝોર મંચ શયતાન મુદાવંદ કો ખુલાકર ઉમરૂ કો કતલ કરલું તો યોફ
કી શીક કફ કીસલીએ કે સખસે ઝીયાદે સરકથ ઉમરૂ હી હય હયરત અચસે કલમે
મુનકર યરખીંદા હુઇ ઝોર હાલ તખાહી લશકર મુનકર યોહત જલ્દ વહાંસે રવાના
હુઇ ઝોર લશકર મંચ આઇ ઝોર ભાગી હુઇ ફોજકો ફીર મનાદી કરકે જમે કીયા
ખારગાહ અસ્તાદા કરાઈ ખાઝરે ખુલી નાચ હોને લગા મગર હાલ સરસર કા મુનીએ
કે દરયાસે ઉતરકર સોચતી ચલી કે લશકરે મેહફૂખ મંચ ચલકર કીસી અધ્યાર કી
સુરત બનકર અધ્યારી કફ કયું કે બર્ક ફીરંગી નો રેહા હો ગયા હય ઉસને ઝુફર
ખીલ ઝુફર સરદારૂ કો રેહા કીયા હોગા અલ ગરઝ યેહ ખીયાલ કર કે અપની સુરત
ઉમરૂ કી બનાઇ ઝોર થોડી દુર ગઇથી કે ચંદ સાહેર એક જગેહ બયઠે ઉનહુંને
સરસર શમશીર ઝનકો ગીરફતાર કર લીયા હરચંદ ઉસને કહા કે મંચ અધ્યાર
બચી હું સરસર મેરા નામ હય મુલાઝમે શાહ તીલસ્મ હું લેકીન સાહેડને
નમાના કે સરકાટ લે મગર બર્ક ફીરંગી તલાશ ઉમરૂ મંચ નો ચલાયા ઇધર આ

નીકલા દેખા કે એક અધ્યયર કો સાહેર કતલ કીયા આહતે હંચ કરીખ આકર દેખા તો ઉમરૂ કી સુરત નઝર આઈ મગર બગેર દેખકર પેહછાના કે સરસર હય દીલસે કહા ઇસકો બી છુકા દેના આહીએ ઉસ્તાદ કી મંજુરે નઝર હય ગરઝ સુરત અપની સાહેરકી બનાકર પુકારા ભાઈ તુમને બડા કામ કીયા જો ઇસ મકકારકો ગીરફતાર કીયા જલ્દ ઇસકા સરકાટ લો સરસર હયરાન હુઈ કે ચેહ દુસરા દુશમન કોન પચઠા હુવા મગર બર્ક કરીખ આયા ઓર કહા ઇસકી બોટીયાં કાટકર ખાઉંગા ઇસને હઝારૂં સાહેર કતલ કીએ બેર ઉસકા બનાના આહીએ બડે કામ આયગા ચેહ કેહતા હુવા સરસર કે નઝદીક ગયા ચુપકે સે કહા ઉસતાની કહો તો બચાલુ મનમ બર્ક ફીરંગી ઉસ વકત સરસર ગોયા હુઈ મુએ ઉસ્તાનીએ કીસે કેહતા હય—ઓર એહસાન કયા જીતાતા હય અબી કેહ દેતી હુ કે મેરે સાથ કા અધ્યયાર હય તો અબી મારા જાતા હય બર્ક ગભરાયા કે ઓર એહસાન ફરામોશી દેખીએ ઉલટે ઓર ધમકાતી હય મગર બ સખખ માથુક હોને ઉસ્તાદકે જુઠાના ઉસકા મંજુર થા ઉસ સાહેર કે પાસ જાકર ખાતુ મંચ લગાકર બેઝએ બેહોશી મારા ઓર બેહોશ કરકે સરકાટ ડાલા ગલ ગલા ગીર વારીદ હુવા સરસર છુટકર ભાગી બર્કને પુકાર કર કહા અપને માથે પર કોઈ નીશાની દીયા નાકકી પુંગી ઉસ્તાની કટવાવ લોગ પેહછાને ઓર અધ્યયાર અધ્યયાર બચ્ચીયુ મંચ ફર્ક કીયા કરે સરસરને કહા મુંડી કાટે મુજસે બી ઠંઠા ખાઝી કરતા હય. કુછ કમબખતી આઈ હય મીસલ મશહુર હય માંછીઝ મુસાસે ઠંઠા બર્ક બોલા ઉસ્તાની બકા નહો મુજસે કુસુર હુવા લેકીન ઇતના બતલા દો કે ઉસતાદ કો કેન પકડ લે ગયા હય સરસરને કહા ખુમાર બદુ તીલસમે ખાતીન મંચ પાસ અફરાસીયાબ કે લે ગઈ હય અબ છુટના અચસી જગેહસે ઉમરૂ કા દુશવાર હય બર્કને કહા ખુઠા માલીક હય ગરઝ બર્ક એક તરફ ઓર સરસર એક બનીબ રવાના હુવે.

પોહચના શેહેનશાહે અધ્યયારાં ઉમરૂ બીન ઉમરૂયા નામદારકા તીલસમે ખાતીન મંચ પાસ અફરાસીયાબ કે ઓર આના બખતીયારક કતલ કરને તીલસમે મંચ વાસ્તે ઉમરૂકે ઓર અધ્યયારી કર કે લુટ લેના ઉમરૂ કા દરબારે અફરાસીયાબ કો ઓર આવારા ફીરના તીલસમે ખાતીન મંચ ઓર કતલ કરના સાહેરાને નામીકો વહાં કે ઓર બાદ એક સુદદત કે બ ફૂને અધ્યયારી દરયાએ સેહેરસે ઉતર કર અપને લશકર મંચ આના ઓર મદદ કરના મ.ખસુર સુ.ખ ચશમકા આશીક હોકર શાહઝાએ નુરૂદ દહેર બીન બદી ઉઝમા બીન હમઝાપર ઉમરૂ કી ઓર સયર તીલસમે ખાતીન ઉમરૂકા કરના

મોઅદલફ.

અચસાકી ખુશ જમાલ મેરે—અચ દીલબર ઝીકમાલ મેરે
અચ મેરે બનીસો યાર સાકી—અચ મેરે વફાશો આર સાકી
કબ તક રહેં રીઠ તેરે બેતાબ—એક ઓરદે જામ બાદાએ નાખ

વો મય કે નીશે' મંચ જસકે સાકી.—હો શાહી દે માનવી મુલાકી
નયરંગે કુસુ' વો સેહેર સામી—એક ગર દીશે જમકી હય ખાઝી
દીખલાઈ ખીયારે ખાગે મઝમું—હો બુલબુલે દીલ હરેક મુકેતું
વોહ કુલ ઝડે મેરી ઝખાં સે—શરમીદા ચમન હો દાસ્તાં સે
સરસખ્ત હો ખાત મેરી અય જાહ—જો દેખે કહે કે માશા અલ્લાહ

મુશરફાને તુકાત આલાએ નયરંગ તરાઝી વ મોહરરરાને દાસ્તાં અરખદા પરદાઝી
તોસને ખામા કો મયદાને ફસાહત ઓર બલાગત મંચ ઇસ તરહ જોલાન ફરમાતે
હંચ કે જખ ખુમાર જાહુ ઇસ મખમુર ખાદાએ અધ્યારી મંચ ઉમરૂ ખીન ઉમ-
ધયા ઝમીરી કો ખયગે ખારાન સે લેકર ખઝોર સેહેર રવાના હુઇ દરયાએ ખુરવાં
સે ઝુઝર કર કોહે અકીકે સુખ ઓર કોહે ઝમરૂદ ઓર કોહે લાજવદ વગયરા
કી સયર કરતી હુઇ ચલી કીસ લીએ કે ચેહ સખ કોહસ્તાન ઇસ તરહ આરાસ્તાં હંચ
કે જયસા કોહચીની કા પેહલે ઝીક કીયા થા જખ ઇન મુકામાત સે આગે ખઝી ખીય-
લાને ઝાફરાન ઝાર મંચ પોહચી ચેહ જગેહ સયરગાહ મલકા ઝાફરાન જાહ
લાનજ અફરાસીયાખકી હય ચહાંસે તા કીલે ઝાફરાનીયાં તીલસમે ખાતીનમંચ
ચેહ મલકા હાકીમ હય ઇસ જગલમંચ જો પહાડ ઓર ચશમા હાએ આખે રવાં
હંચ ઉનકો ઉસને નીહાયત દરજે આરાસ્તા કરાયા મુકામ દીલકશ ઓર ફરહત અફ-
ઝા બનાયા હય ખુમાર ઇસ જગેહ ઠયરકર મસરૂદે તમાશા હુઇ દેખા કે મંઝીલુ'
તકે ગુલદાર લગે હંચ જાલ મોતીયુકે પડે હંચ તોહફે ઝાફરાનકે ખીલે હંચ દરખત
નરગીસે શેહલા વ નરગીસે ખીમારકે ઉસમંચ ચશમખુખાંકો શરમાતે હંચ ચેહ માલુમ
હોતા હય કે કીસીકે ઇનતેઝારમંચ હંચ તાએરાને ખુશ લેહજા સેવા ઝખાનસે નઝમ
સરાઇ કર રહે હંચ ઓર દરખત યાકુત એહમર નીગારપર જસ્ત ખેઝ કરતી હય વોહ
સખઝગાહે ખુરરમ રશકે ખાગે ઇરમ થા ઝીનત હો ખહારે ગુલહાએ ગુલશને આલમ
થા એક તરફ પહાડપર મકાન તાંમીર થા રૂખરૂ ઉસકે જવાહીર ખુખી તસવીર ફરશે
મુકલ્લક પર સીલકે ગોહર ખીછેથે અસખાખો નીશાતો તરખ મોહધયા હય મલકા
ઝાફરાન જાહ લેખાસ ઝાફરાની પેહને ફરતે નાઝુકમંચ છકી અકીક, ઝર્ફકી એક ડાલ
તરશી હુવે લીએ તખતપર લગે નેહર ખસદ અંદાઝ જલ્લ ફરમાથી ઓર ચારસો
કનીઝે ચારસો જોડે ઝાફરાની પેહને ગીરદો પેશ ખયકીથી' નાય હો રહાથા હંગામાએ
ઇનખેસાત ગર્મ થા જલસએ સુરમંચ હરએક ગર્મ થા.

નઝમ.

મગર ખીછી એક મસનદ જગમગી—કેથી ચાંદની જસકે કદમું લગી
ન કુલે સમાતેથે તકયે ધરે—કે થે વોહ હુસ્નમંચ સરાસર જાહે
કનીઝાને મેહરૂંકી હરતરફ રેલ—ચખેલી કોઇ ઓર કોઇ રાએ ખેલ
કહી' ચુટકીયાં ઓર કહી' તાલીયાં—કહી' કેહ કહે ઓર કહી' ગાલીયાં

વોહ મસનદપે એક નવજવાને હંસી—વોહથી ગયરત અફઝાએ મેહરે સુખી
 વોહ રૂપસાર નાઝુકે હોજાએ લાલ—અગર ઉનપે ગુઝરે યોસેકા ખીયાલ
 વોહ ખીની કે છસકી નહીં કુછ નઝીર—થી અંગુશત કુદરતકી સીધી લકીર
 વોહ ખાતુ વોહ સાઇદ ભરે ગોલ ગોલ—બરાબર હો અલમાસકા છસકા ગોલ
 વોહ સાકે ખીલોરી વો અંદાએ પા—ફીરે હર સેહરે અશમે દીલમંચ સદા

અલ હાસીલ ખુમારબદુ સયરે કુના કરીબ ઉસ જલસએ તરબકે જબ પોંહચી
 એક કનીઝને ઉસે દેખા ઓર અપની મલકાસે કહા ખુમારબદુ પુશતારા લીએ કીસી
 તરફ જતી હંચ ઝાફરન યેહ સુનકર ઉઠી ઓર પુકારકર ઇસને કહા કે અચ મલકા
 ખુમારબદુ હમારે પહાડકે નીચેસે જાના ઓર હમસે સુલાકાત ન કરના બહી બે મઝ
 વત હો વાહ કયા કેહના જયસે કબી કી સાહબ સલામતહી નથી ખુમારને યેહ સદા
 સુનકર હાથ આંધે કે અચ શાહઝાદી સુઝે એક કામ ઝુરકા હચ ઇસ વકત મઆફ ફર-
 માઈએ ફીર કબી હાઝીર હોંગી ઝાફરનકે કહા મેરે સરકી કસમ ગીલોરી ખાતી જાવ
 ખડે ખડે એક જામ શરાબ પીલો ફીર ચલી જાના ખુમાર અરઝ કરને લગી કે ખોહત
 ખુબ હાઝીર હોતી હું ગરઝ પહાડપર આઈ ઝાફરનને ખાતીર કરકે ખીલાયા ઓર
 પુછા અચસા કયા કામ જલહીકા હચ ઓર યેહ પુશતારા કયસા હચ ઉસને
 જવાબ દીયા કે શેહનશાહ સુનતઝર મેરે હોગે સુઝે ઉમરૂ કે ગીરફનાર કરનેકો લેજા
 યા ઉસે લેકર જતી હું ઇસ પુશતારેમંચ વોહી બંધા હચ ઝાફરનને કહા
 મંચને શોહરા ઉસકા સુના હચ ઝરા મંચ ઉસકી ચુરત દેખું કે કયસા હચ સંદ-
 લબદુ વઝીરઝાદી ઉસકી વોહ ભી બઝીદ હુઇ-કે હાં અચ મલકા ઝરા પુશતારા ખોલીયે
 તો મંચ ભી દેખું કે ઇસ અઈચારકી કયા વજઅ હચ ખુમાર મીનત કરને લગી
 કે હુઝર યેહ બડા મકકાર હચ ઇંધર પુશતારા ખોલા ઓર યેહ ઇંધર ભાગા યા કોઇ ફસાદ
 બરપા કીયા મેરી મેહનત બરબાદ જાયગી શેહનશાહ સુજપર ઓર બંદા હોંગે ઇસ
 કો ન ખોલીએ ઝાફરન ઇસકે ન ખોલનેસે આઝુરદા હુઇ ઓર કેહને લગી કયા ઝુરૂર હચ
 ઇસકા ખોલના લલા હમ ઇસ લાયક કબ હંચ કે કોઈ સુલાઝીમ માસુ સાહેબકા હમારા
 કહેના માને અચ્છા ખીખી લેજાવ છસ મંચ અપની મેહતરી સમઝો વોહ કામ કરો
 ખુમારને દેખા લાનજ શેહનશાહકી નારાઝ હોતી હચ. નાચાર પુશતારા ખોલા
 ઓર સેહરે ઉસપર સે દફે કીયા લેકીન જકડે રખા કે ભાગ ન જાએ લેકીન ઉમરૂ કી
 બે આંખ ખુલી અપને તંઇ ખાગ પુર બહાર સંચ પાયા ઓર જલસએ હાસીનાં
 દેખા હચરાન હુવા મંચ કહાં થા ઓર કીસ જગેહ આયા કયું કે ડર હચ નીહાચત
 અદબ સે મલકા ઝાફરન કો સલામ કીયા ઓર લખે આજઝી કો ખોલા કે સામરી
 વ જમશેદ કી પનાહ રહે બખત ચાચર ઓર તાલેઅ મદદગાર હંચ દોલતે ઇકબાલ
 ગમ ગુસાર હંચ સીતારા ઇઝઝત ફલકે રફઅત પર તાખીદા હચ ઇસ હકીર અશાપા
 તક સીર કા આજ દામને ઉમરીદ ગોહરે આરઝુસે સાલા માલ હો જાયગા અપની

ચુરાઈ દીલી હસ્ત ખુવા પાએગા ચેહ તકરીર ઇસ ખુશ ઇલહાનીસે કહી કે મલકા બે
કરાર હો ગઈ ઓર સંદલ બહુને કહા હુંઝર મંચને સુના હય કે ચેહ ગાતા બો-
હત ખુબ હય ઇસ્સે કુછ ગવાઈએ મલકાને ખેતાબ કીયા કે અય ખુમાર હમ મુશ-
તાક હંચ અપના ગાના સુના ઉમરૂને જવાબ દીયા ખુદાવંદ મંચ ઇનહી ખાતુંમંચ
બહનામ હું લોશુને મુઝે રીશ તરાશંદએ કાફરાં સરખરંદએ બહુગરાં મશહૂર કીયા
હય હાલાકે મંચને કલી ચયુટીકો લી નહીં મારા મલકા ખુમારબહુ ફરમાતી હંચ
મેરા સર મુંકા બલા અયસી તોહમતકા કયા હીકાના આપ મુઝે ગવાઈએ કહીં અયસા
ન હો હો ચારકે સર મુંક બએ ખુમારકી નાક કટ બએ ઇસ પાંચ કતલ હોં ઇસ્સે
ખેહતર હય કે મુજકો બને દીજીએ ગાને બબનેકા ઝીક ન ફરમાઈએ ખુમાર સર
મુંકાનેકા હાલ સુનકર ખોહત શરમીંદા હુઈ ઓર ઝાફરાન ખુબ હંસી ઓર ઝીક
કરને લગી કે અય ઉમરૂ કુછ ગાના સુના ઉસને કહા અય મલકા અયસે વકતમંચ
હોસો હવાસ તો દુરસ્ત નહીં હંચ ખી ખુમાર કતલ કરાનેકો લીએ બતી હંચ હાથ
પાઉંમંચ દમ નહીં હય ખેહસો હરકત પાડા હું કયા ગાઉં ઓર કયા બમઉં ચેહ
કેહકર રોના શુરૂ કીયા ઓર ઇસ ખેકસીસે રોયા કે ઝાફરાન લી રોને લગી સંદલ
ને ખોહત અફસોસ દીયા ઓર ખુમારસે બજીહ હુઈ કે ઇસપરસે સેહેર ઉતાર લો
હરચંદ ઉસને કહા લોગો ચેહ બડા બલ સાઝ હય તુમકો ફરેબ દેકર ચલા બયગા
લેકીન કીસીને કેહના ઉસકા ન માના નાચાર સેહેર દેઈ કીયા ઉમરૂ ઉઠ બયકા ઓર
ખોહત દુઆ મલકાકો દી ઓર કહા કસમ સામરી ઓર જમસેદકી મંચ લી ખોહત
કુછ તુઝે હુંગી ઓર અફરાસીયાબસે ચલકર ખતા તેરી માફ કરા હુંગી ઓર મન
સખ ઓર બગીર દીલવા હુંગી અચ્છા હમે ગાના સુનાવ ઉમરૂને અરઝ કીયા હુંઝ-
રકી ખાતીર મંઝુર બે કુછ હુંનર મુઝે યાદ હંચ સખ દીખા હુંગા મગર એક બેકા
પીશવાઝકા ઝરઘાર જવાહીર નીગાર અલ માસકા મંગા દીજીએ કે સીંગાર કરકે ગાઉં
ગા ઓર નાચુંગા ઓર ચેહ ન સમઝએ મંચ ચોર નહીં હું બે આપકા માલ ચુરા
હુંગા ઓર ન ઉસે બદલ હુંગા જયસા હય વયસા કુરસદ પાકર નાચ બાકર આપકો
હુંગા હાં અગર આપકી લોંડી ચુપકેસે બદલ લે તો મેરા કુસુર નહીં ઝાફરાન
હંસને લગી ઓર કહા જવાબ તુમ બડે ઝરીફ હો ઓર લાયકે સોહબતે સલાતીને
રોઝગાર હો ચેહ ફરમાકર હુકમ દીયા કે કીશતીયાં શરાબે પુર તકલ્લુફકો હાઝીર કરો
સખ સામાન આરાસ્તા હુવા ઉમરૂ અલગ બકર સુરત અપની એક નવ જવાનકી
બનાઈ ઓર લેખાસો ઝેવર ઝેબે બઢન કરકે સામને આયા મલકાને બે પેહલી સુરત
દેખી તો ખોહત હંકીરથી ઓર અબ અજીબ ખલકત પાયા ઉસવકત રેઅનાઈ વ ઝે-
બાઈ દેખકર હયરાન હુઈ કે કયા કુદરત ઇસકો સામરીને હી હય કલીકે ઇનસાન
ઓર કલી પરી હય દેરતક ઉસકે હુરનો જમાલકો દેખતી રહી ગરઝ ઉમરૂ સાઝી-
હુંસે વહાં કે સંબત કરકે પેહલે ગત નાચા ઓર મીલ અરબાબે મેહફીલકા ખુબ લો-

ભાયા ફીર નય બબને લગા ચોર ખુશ ઇલહાનીસે ગઝલ ચોર અશખાર ગાને લગા હરએકકે દીવાના બનાયા.

ગઝલ.

ઉલટી હોગઈ સબ તદખીરે' કુછ ન દવાને કામ કીયા
 દેખા ઇસ ખીમારીએ દીલને આખીર કામ તમામ કીયા
 એહદે જવાની રોરો કાટી પીરીમ'ય લીની આંખે' મુ'હ
 ખારે રાત બોહતથી ભાગે સુખ્હ હુઈ આરામ કીયા
 નાહક હમ બજખુર્' પર તોહમત હય સુખતારીકી
 ચાહતે હ'ય સો આપ કરે હ'ય હમકો અબસ બદનામ કીયા
 કાશ અબ મુ'હસે પુરકા ઉઠાદે વરના કયા અબ હાસીલ હય
 આંખ મદેકો ઉસને ગો દીદારકો અપને આમ કીયા
 યાંકે સુદેહો સીયાહમ'ય હમકો દખલ જો હય તો ઇતના હય
 રાતકો રોરો સુખ્હ કીયા દીનકો જીતું શામ કીયા
 મીરકે દીનો મઝહબકો અબ પુછતે કયા હો ઇસને તો
 કશકા ખી'યા દેરમ'ય બેચડા કબકા તર્ક ઇસલામ કીયા

ઇસ ગઝલકા ગાના થા કે તમામ હાઝરીને મેહફીલ રોને લગે ચોર મસ્ત હો
 હોકર ઝુમતેથે ઇસ અરસેમ'ય શામ હોગઈ તમામ સેહરામ'ય ખુદ બ ખુદ રોશની
 હો ગઈ હાંડીયે' દરખતુ'પર ચોર મકાનુ'મ'ય ઝાડ કનોલ રોશન થે શમેદાનુ'મ'ય ગલાસ
 ચઢ ગએ ચોર વોશમએ કાપુરીસે સુનબર હુવે ઊમરૂને કાપુ પાકર પરવાને બેહોશીકી એ
 હુવે નીકાલકર કમરમ'ય રખે ચોર કુછ દોનુ' મુઠ્ઠીયુ'મ'ય લીએ નાચતા બતાતા જબ
 કરીબ શમેઅકે પોહચતા મુઠ્ઠીસે પરવાને ડાલ દેતા ચહાં તકકે ખાદ ચ'દ અરસેકે
 ધુ'વાં બેહોશીકા ખુલ'દ હુવા ચોર હરેકકે દીમાગમ'ય ઘુસ ગયા કે ખુલાસા કલામ
 ઝાફરાન ઉઠી કે બાકર નેહરમ'ય મુ'હ ઘોઉ મગર એક કહમ ચલીથી કે મુ'હ પર
 ઠ'ડી હવા લગી ચોર બેહોશ હોકર ગીરી સ'દલ ચોર ખુમાર ઉઠાનેકો ઉઠી વોહ
 લી બેહોશ હુઈ શીર તો જો ઉઠા વોહ દુન્યાસે ઉઠા ધડી બરકે અરસેમ'ય સારી સલા
 બેહોશ હોગઈ ચોરઉમરૂ રેહ ગયા કે ઇસને દેરે બેહોશીકે પુલકે અસ્સે બેહોશી તાસીર
 ન કરે અપને નયતુ'મ'ય રખ લીએ હ'ય વાઝેઆ હો કે અબ જહાં કહી' અધ્યારૂ'કે
 બેહોશી ઉઠાનેકા આએ તો નાઝરીન સમજલે' કે અધ્યાર અપના દેમાગ ઇસી તરહ
 બ'દ કર લેતે હ'ય અબ કીસી જગેહ ચેહ ખ્યાન ન કીયા બચગા અલ હાસીલ
 જબ સબ બેહોશ હુવે ઊમરૂને બલ ઇલ્યાસી નીકાલકર બઝમપર મારાં કે ઉસ
 જગેકે પરદે ચીલમને ઝેવરાત સામાન કુલ હુટકર ઝંખીલકે હવાલે કીયા ચોર
 કનીઝુ'કા ઝેવરાતકે ઉતાર લીયા જબ સબ હુ'ટ ચુકા બ'જર લેકરે ચલા કે ઝાફરાન
 ચોર ખુમારકા સર કાટહુ' ઉસ વકત અફરાસીયાબને કીતાબે સામરી દેખી કે

ખુમાર અબ તક નહીં આઈ દેખુ ઉસપર કયા ગુઝરી લેહાઝા માલુમ હુવા ઉમરૂ ખીયા
ખાને ઝાફરાન ઝારમંચ સખકો કલકીયા ચાહતા હય ઉસને સેહેર પડા કે પંખ પયદા
હુવા ઉસકો લેખ કે બાકર હરતે કાતીલસે સખકો ખચાલે ઉમરૂ સર ખુમારકા કાટા
ચાહતા હય કે એક પંખ ઝમીનલે નીકલા ઉસકો લેકર ઝમીનમંચ ગારત હો ગયા—
ઉમરૂ દોખારા ઝાફરાનકી તરફ લપકા કે ઇસે હીલાક કરૂં ઉસી વકત મ.ખમુર
સુર્ખ ચરમકે ચેહ બી ઉમરૂ કો હુંડને નીકલીથી અબલ ઝીક હો ચુકા હય ચહાં
આઈ ઝોર ઇસ માજરે કો દેખકર લલકારી ખાશ અય હુઝલ મ.ક.કાર કયા કરતા હય
ઉમરૂ ઉસકી સદા સુનકર ચાહતા થા કે ભાગે કે ચહાયક ખુમાર ઝમીનસે નીકલી
ઝોર સેહેર કરકે ઉમરૂ કો બેહોશ કરદીયા ઝોર ઝાફરાનકો હોશીયાર કીયા મ.ખ-
મુરને અગ્રે સેહેર ખર સાયા સખ કનીઝે વખચરા હોશીયાર હુઈ મગર સખ ખરેહના
થી ઉઠકર અંદર મકાન કે લેખાસ ખદલ કર આઈ ઝાફરાનને સખ હાલ બેહોશ હો-
નેકા સુના ઝોર ઝમમ કો તખાહ વ ખરખાહ પાયા ખુમારને અરઝ કીયા અયમલકા
આપને દેખા મેરા કેહના ચકીન ન આયા ખડા ફઝલ કીયા સામરીને કે સખકી બાન
ખચી વરના ચેહતો અપના કામ તમામ કરચુકયા ઝોર દેખીએ નકુછ ઇસને ખીલાયા
નખીલાયા ખાતુ ખાતુ મંચ બેહોશ કર દીયા મુઝે ઇસને બાના ચેહ શરાખ વગચરા
કીસીકોનખીને દેખી ઇસલેહાઝા સે શરાખકા નામ બી નહીં લીયા લેકીન નહીં માલુમ
કયા તીલસ માત કીયા કે સખકો બેહોશ કર દીયા ઇસ્કે વસ્ક સામરી નામે મંચ
લીખે હંચ ચેહ બોહત બલાએ ખદ હય મ.ક.કાર અઝકલ હય ઝાફરાનને કહા વાસ્તા
સામરી વ જમશેદકા જલ્લ યાં હાંસે ઇસકો લે બલ અબ મંચ બી ચહાં નઠયફંગી
અપને કીલે મંચ બલંગી અયસા નહો ઇસકે શુમી કદમ ઝોર નહુસત આત સે સારા
જંગલ બેહોશી સે ખસ ગયા હો ખુમાર ચેહ સુનકર રૂખસત હુઈ ઝોર ઉમરૂ કા
પુશતારા ખાંધ કર લે ચલી મ.ખમુરને ખુમાર સે કહા અય ખુમાર ઇસકા લેબના
હરખારે ઝાફરાસીયાખ મંચ અચ્છા નહીં એકતો ચેહકે અયસા નહો કુછ વહાં બી
ફસાહ કરે હુસરે અઈયાફૂં કો અપના દુશમન બનાના મુજકો બેહતર નહીં માલુમ
હોતા અઈદા તુમકો અખતીયાર હય બાન ખચનામુશ કીલ પડ બાઈગી. લાઝીમ હય
ઇસકો હરયા સે પાર લેકર વહાં છોડહો ઝોર શેહેનશાહ સે કેહદો કે ઉમરૂ રાહ મંચ
જુટ ગયા ખુમાર ચેહ કલમાત સુનકર ખફાહુઈ ઝોર કેહને લગી અય બેહેન તુમ
હારા તોર મુજકો બેતોર નઝર આતા હય સામરી ખચર કરે અઈયાફૂંસે બોહત ધમકાતી
હો ઝોર ઉસકી તરફદારી કરતી હો ખચર તુમહારા બો જી ચાહે કરો લેકીન મંચ નમક
હરામી ન કફંગી ચેહ કેહ કર પુશતારા લેકર રવાના હુઈ મ.ખમુર બી ઝાફરાન સે
ફખસત હોકર ચલી લેકીન ચેહ સોચતી હુઈ કે તુને આકર ઉમરૂ કો ગીરફતાર કરાયા
તો તેરી તરફસે કીના ઉમરૂ કે દીલ મંચ પયદા હુવા હોજી અયસા નહોતુ જે ઇજા
ચોંહચાએ ઝોરતુ રાઝે તીલસ્ત્રમ બાનતી હય ઉમરૂ તીલસ્ત્રમ મંચ ખપ ગઈ હય

ઉમરૂ કીસી કે હાથસે મારા ન બચગા બલકે બે સાહેર ઇસ્સે ફીરેગા વોહ મારા બચગા બસ લાયક હય કે ઇસ વકત ઉમરૂ' કો રેહા કરકે ઝોર વાઝદા કરલે કે મેરે સાથ કલી બદી નકીલએગા ચેહ સોચકર પીછે ખુમાર, કે રવાના હુધ ઝોર એક જગેહ પહાડ મંચ છુપ કર સેહેર પડા કે ખુમાર જંગલ મંચ બાતી થી ઉસ પર એક અપ્પ છા ગયા ઝોર વોહ બરસા કુછ ખુદે ખુમાર પર પડી' ચેહતો બાન તીથી કે કોઈ સુજપર સેહેર ન કરેગા ઇસ બાઈસે બે હોશ હો ગઇ મ.ખસુરને આકર પુશતારા ખોલા સેહેર રહ કરકે ઉમરૂ કો હોશીયાર કીયા ઝોર હાથ બાંધ કર અરઝ કીયા કે કનીઝ પર ઇનાયતકી નઝર રખીએ ઝોર હાલ મંચ ઇસ વકત નહી' અરઝ કરતી હું' ઝોર ન ઇસ વકત ખુમાર કો કતલ કીલએગા કયું' કે મંચ બદ નામ હુંગી ઝોર ન મંચ દરયાએ સેહેર કે પાર આપકો લે બા સકતી હું' કીસલીએ કે વકત ઠીક નહી' મંચ આપ પકડે બાએગે' ઇસ્સે બેહતર ભાગ બાઈએ ચેહ કેહ કર એક તરફ ચલી ગઇ ઉમરૂ બી ભાગ કર કહી' પોશીદા હુવા ઝોર મ.ખસુરને દુર બંકર સેહેર અપના ખુમાર પરસે ફરે કરલીયા ઝોર ઉસકો હોશ આ ગયા ઉમરૂ કોરેહા દેખકર આપ બે હોશ હોબ ના બાનકર બોહત શરમીદા હુધ ઝોર પર પચદા કરકે ઉમરૂ કો હુંડતી હુધ દરયાસે પાર ઉતરકર બારગાહ હયરત મંચ આઇ સારા હાલ બયાન કરકે કહા મંચ અફેલી શેહેનશાહ પાસ ન બાઈગી રાહ મંચ કુછ ફીતુર હય જખતો મંચ બેહોશ હો ગઇ ઝોર દુસરે શેહેનશાહ સુજપર ખફા હોગે' કે ઉમરૂ કો કયું' ન લાઇ ખુમાર અલી ચેહ ઝીક કર રહીથી કે સવારી અફરાસીયાબ કી. બડે ઇઝએ શાન સે આઇ કીસ લીએ કે જખ ખુમાર કો અરસા બોહત હુવા શાહ લશકર કી તરફ આયા કે દેખું' વહાં કયા રંગ હય. લેહાઝા મલકા હયરતને બડે સરદાર' સે ઇસિત કબાલ કીયા અફરાસીયાબને બારગાહ મંચ તખ્ત શાહીપર જુલુસ ફરમાયા ખુમારને સખ કચફીયત પેહલેસે અખીર તક અરઝકી આપકા બેહોશ હો બાના ઝોર ઉમરૂ કા છુટ બાના સખ કહા અફરાસીયાબને જવાબ દીયા કોઇ અઇયાર ઉમરૂ કો છુડાને દરયાએ સેહેર કે પાર ઉતર ગયા હોગા વોહી ફીક મંચ હોગા તુજહે બેહોશ કર કે ઉસે લે ગયા-ઝોર યા કોઇ દોસ્ત ઉમરૂ કા તીલસ્મે બાતીન મંચ હય કે ઉસને તુમસે ગફલત મંચ-લે લીયા શીલ જુમલા અગર પાર દરયાએ સેહેર કે હય તો વહાંસે સુમકીન રેહાઈ નહી' કોઇ સીવાએ મેરે ઇસપાર ઉસકો નહીં લા સકતા હાં બે કોઇ રાઝે તીલસ્મ સે વાકીફ હય-વોહ પોંહચાદે અબ મલક બખતીયારક કો ખુલાના આહીએ ઉમરૂ કો જખ આહુંગા તીલસ્મે બાતીન સે ગીરફતાર કરલીયા બચગા ચેહ કેહકર કુછ સેહેર પડકર દસ્તક દી કે જંગલકી તરફ સે એક શેર ઝોર શેરની ડકારે' મારતે હુવે બારગાહ મંચ આએ ઉનકો એક નામા લીખ કર દીયા મઝમુન ચેહ થા કે યા ખુદાવંદ શયતાને દરગાહ બખતીયારક કો તીલસ્મ મંચ રવાના ફર-માઇએ કે સચર તીલસ્મ બી કરે' ઝોર ઉમરૂ અપને દુશમનકો બી કતલ કરે' નામા

શેરકો દેકર શ્રીર સેહેર પડકર હસ્તક હી કે એક સીમુર્ગ ઉડતા હુવા આકર પોંહ્યા
 ઝોર સામને પર ખોલ કર બયઠા ઉસકી પીઠ પર એક ચોકી જવાહીર રખકર મઝબુત
 બાંધહી ચોકીપર ખીછાના અતલસ કીમખવાબકા ખીછાલીયા શેરસે કહા. સરહદે તીલ
 રસમ તક તુ અપની પીઠકર ખુદાવદે શયતાનકો સ્વાર કર લાના શ્રીર વહાંસે સીમુર્ગ
 પર સવાર કરના કે યેહ ઉડકર તીલસ્મે ખાતીન મંચ મેરે પાસ લાએગા કીસલીએ
 કે ઝાહીર કે તીલસ્સમ મંચ અધ્યાર હંચ વહાંસે ઉડકર આના બેહતર હય અયસા
 નહો ઉનહે' કુછ નુકસાન પોંહ્યે અલ હાનીલ શેર વ શેરની નામા લેકર ચલે ઝોર
 સીમુર્ગ ઉડકર કોહે અ.કી.ક રવાના હુવા ફીર અફરાસીયાખ બી બા.ગે સયખ
 મંચ બકર ઉમરૂ કો ગીરફગાર કરાએ યહાંતક કે બા.ગ મંચ પોંહ્યા બાકી રાત અયશ
 મંચ ગુઝારી જખ સુબહ હુઇ અરાસીયાખ ખુવાબ રાહતસે બેઠાર હોકર ઝોરંગ
 શાહી કુલાહ સરપર રખકર જલ્વગર હુવા હઝારહા બહુગર નામી આકર હાઝીર હુવે
 ઝોર અપને અપને રૂતમે કે મુવાશીક કુરસીયુ' પર બયઠે ઇસને હુકમ હીયા કે કુછ
 બહુગર રવાના હોં ઝોર ઉમરૂ તીલસ્મે ખાતીન મંચ આયા હુવા હય ઉસે ગીરફતાર
 કર લાએ' સાહેર હુકમ પાકર રવાના હુવે મગર અબ હાલ ઉસ રેહરૂએ અધ્યારી
 યાને ઉમરૂ કા સુનીએ કે મખમુર રેહા કરકે ચલી ગઇ ઝોર યેહ બી ભાગે કયુકે
 રાતકા વકત થા એક દરખતપર ચડકર રાત બસરંકી સુબહ હોતેહી વહાંસે ઉતર કર
 સુરત સાહેર કી બનકર આગે કા રાસ્તા લીયા જખ કઇ કોસ ચલા એક જંગલ સખ
 ઝાઝર મંચ પોંહ્યા દેખા કે મીનતે કસરે આલીશાન બના હય હઝાર દરવાઝે ઉસ
 મકાન આલીશાનમંચ લગે હંચ ઝોર દરવાઝે ઉસકે જવાહીરકે હંચ ઝોર હર દરવાઝેપર
 ચીકે' લગી હંચ ઉસમંચ રેશમી દોડે સોને ચાંદીકી પુતલીયાં બની હંચ ઝોર સામને
 ઉસકે બાગ, પુરફીઝા લગા હય જવાહીરકે દરખત જવાહીરકે બનવર ગુલશન હરા
 ભરાથા હરતરફ અશમે' શીરી' ભરી ગુલશનમંચ મસ્તાનાવાર બાદે બહારી મકાનકે
 એક દરવાઝેપર એક સાહેર અકેલા બયઠાથા ઉમરૂ ઉસકો દેખકર રાહ કાટકર ઝોર
 તરફ ચલા મગર છધર ગયા ઝોર જહાં તક ગયા વોહી મકાન મીલા ઝોર ઉસી
 સાહેરકો બયઠે દેખા નાચાર શ્રીર એક તરફ કદમઝન હુવા ઉસ વકત વોહ સાહેર
 પુકારા તુ કોન હય બે તુ યહાં આયા હય યેહ મુકામ શેહેનશાહે સાહેરાંને આલમ
 અફરાસીયાખકા હય ઉમરૂને આવાઝ સુનકર કહા ભાઈ કયા મંચ નહીં બનતા હું' કે
 યેહ જગેહ શાહે તીલસ્સમકી હય મગર મંચ કામકો બતા હું' સાહેરને કહા ઇસ
 મુકામકો હઝારદરાહ કેહતે હંચ બે ઇધર આતા હય વોહ નીશાની લેકર આતા હય
 ઉસવકત ઉસકો રાસ્તા મીલતા હય ઝોર માલુમ હોતા હય કે યેહ શખ્સ તીલસ્મે
 ખાતીનકા રેહનેવાલા બલકે વાકીફકાર માલુમ હોતા હય ગરઝકે અગર તેરે પાસ ની-
 શાની હય તો બા ઝોર નીશાની નહીં' તો અલબત્તા તુ ગયર હય તો તેરા ગીરફતાર
 કરના ઝેબા હય ઉમરૂ ઇસ શુકતશુ સુનકર હંસા ઝોર કેહને લગા તુ બઠા બેવકુફ હય
 બલા કોઇ બી બગેર નીશાની યહાં આતા હય યા મંચહી આતા નીશાની મેરે પાસ

મોજુદ હય ઉસ સાહેરને કહા મંથ દેખું ઉમરુ ગુબાર બેહોશી મુંઢીમંથ લેકર ઉસકે પાસ ગયા ઝોર કહા હો દેખો વોહ ઝુકકર દેખને લગા ગુબાર બેહોશી મુંઢપર ઉઠા દીયા ઝોર વોહ બેહોશ હોકર ગીરા ઉમરુને ઉસકે કપડે ઉતાર લીએ ઝોર ઉસે ઝી-યાદે બેહોશ કરકે એક બાગકે કેનેમંથ છુપા દીયા આપ ઉસકી સુરત બનકર મકા-નકે દરવાઝેપર બયઠા કુછ દેર ગુઝરીથી કે સામનેસે એક અઝધર આતશી પચઠા હુવા ઉસકા કાઠકા ખીચાયા એક સાહેર ઝોર એક બદુગરની ઉસપર બયઠાયા કુંઠળ કાતુ-મંથ પડેથે માથેપર સંઢલકે કથકે, દીએથે દોનું અઝધર પરસે ઉતરકર સચર કરને લગે ઉમરુને આવાઝ દી કે અરે તુમ કેન હો લાવ નીશાની સુઝે દીખાવ ફીર કદમ આગે બઠાવ ઉન દોનુંને ચેહ સુનતેહી અપની ઝોલીસે પરચા કાગઝકા નીકાલકર ઉમરુકે દીખાયા ઉસને દેખા કે ઇસપર તસવીર અફેરા પીયાબકી બની હય સમઝા કે યહાં કી ચેહી નીશાની હય ખામોશ હો રહા ઝોર વોહ સચર કરકે એક તરફકો રવાના હુવે ઉનકે બાહ પીર એક બદુગર ઝોર બદુગરની આઈ ઊમરુ યહાંકે કાયદેસે બરાબર વાકીફ નથા ઝોર દસ્તુર યહાંકા ચેહ હય કે બે સાહેર કરીબકા મોઅઝઝીઝ અઝીઝ શાહે તીલસ્સમ હય ઉસે કુછ સનહ યા નીશાનીકી ઝરૂરત નહીં હય બલકે જબ કોઈ અયસા ભારી સાહેર આતા હય તો દરવાઝે પર મકાનકે બયઠનેવાલા ઉઠકર તાઝીમ ઉસકી બજા લાતા હય ઝોર દોનું હાથુંસે સલામ કરતા હય ઉસ વકત ચેહ સાહેર ઝોર સાહેરા આઈ અઝીઝ માલીકે તીલસ્સમસે ચે ઊમરુને ઉસી તરફ નીશાની તલબ કી ઝોર ઉનકી તાઝીમ ન બજા લાયા ઉનહુંને સેહેર પડકર ફોરન ગીરફતાર કીયા ઊ-મરુને કહા ખચર તો હય સુઝે કયું ગીરફતાર કીયા મેરા કયા કુસુર હય સાહેરને કહા તુને દસ્તુરકે મુજબ મેરી તાઝીમ નહીં કી ઊમરુને જવાબ દીયા કે દસ્તુર સુઝે કયા માલુમ નહીં લેકીન મેરે દોનુ ઘુટને શીઠઠતસે દુખતે હય ઉઠા બયઠા મુશકીલસે બતા હય ઝોર બદુગરનીસે મુખાવીબ હોકર કહા કયું આપને દેખા હોગા કે મંથ ખડા હોતાથા લેકીન ગીર પડા ઉઠા નહીં ગયા બદુગરનીને ઊમરુકે આંખ મીલાનેસે ઝોર ઉસકે ગવાહ બનાનેસે કહા હાં હાં મંથને દેખા થા કે ચેહ ઉઠતાથા મગર ઉઠા નહીં ગયા સાહેરને અપની ખીબીકી બાત સચ બના ઝોર ઊમરુકો છોડ દીયા મગર પુઝા અરજા દુસરા કાનુન તુને કયું ન અઠા કીયા ઊમરુને જવાબ દીયા કે મેરે હોશી હવાસ દુરસ્ત નથે સુઝે યાદ ન રહા ઉસને કહા અબ યાદ હય ઊમરુ બોલા હાં યાદ હય વોહી તાઝીમ કરના સાહેરને કહા ઝોર દુસરી બાત ઊમરુને સોચકર કહા અય તોખા દેખીએ અબી યાદ થા કયા મીબઝમંથ ગલતી હોગઈ હય કે ઝરા સી બાત યાદ નહીં રેહતી સાહેરને કહા અબ યાદ રખના બે ભુલ બવગે તો રોઝગાર બતા રહેગા વોહ બાત ચેહ હય કે દોનું હાથસે સલામ કરના ઊમરુ બોલા વાહવા ચેહ તો મંથ પેહલેહી અરજ કર ચુકાથા કે તાઝીમ વ તવાઝે અસ સબ બાતે આગઈ આપને ખુદ સુઝે ઉસ વકત અઝરમંથ ઠાલા ગરજ વોહ દોનું બી સચર કરકે અબે

ગળે ઉનકે જાનેકે બાદ યકાયક આંધી આઈ જોર હરતરફ અધેરા હોગયા બાદ લેહ-
મકે એક સાહેર તવીલ કામત મોહીબ સુરત નામ ઝુલમાત સીયાફ કામજાદુ યહાં
આયા ઊમરૂને જાના યેહ કોઈ બડા ઝખરદસ્ત બદુગર હય તાઝીમ કરો અયસા નહો
યેહ બી કુછ પુછે યેહ સમજકર દોતુ હાય સરપર રખકર રીસમે સલામ બજા લાયા
ઝુલમાત મોહત ખુશ હુવા જોર ફસ રૂપય ધનઆમ દીએ ઊમરૂ રૂપય લેકર સોચા
બન, પટે તો ઇસકો કતલ કરો યેહ સોચકર કહા સરકાર આઈએ કોઈ લેહઝા તશરીફ
રખીએ ઝુલમાત યેહ કલમાત સુનકર ધુરને લગા જોર કહા તુને આજ ખીલાફ
ફસ્તુર બાત કયુ'કી ઝુએ બયઠનેકો કયુ' કહા ઊમરૂને કહા બેશક ખતા તો હુઈ માફ
ફરમાઈએ જોર આપ ચલે બધંએ ઝુલમાતને કહા યેહ કેહ નાલી ખેલાઈ કાતુન હય
જબ મેરા છ ચાહેગા જબ બઈગા ઊમરૂ દીલમંચ સોચા યહાં બાત કરના મુશકીલ
હય ખામોશ હો રહો પસ ચુપ હો રહા જોર સાહેર બી સચર કરકે રવાના હો ગયા
બાદ કુછ અરસેકે એક નાઝનીન જોરત પરી પયકર સાહેબ હુસ્નો જમાલ હીલાલે
ગયરતે માહતાબ રશકે ખુરશીદ ઘોડેપર સવાર પીશવાઝ પેહને ફામન પીશવાઝકા
કાંધેપર ડાલે લેખાસ જોર જેવરસે આરાસ્તા યહાં આઈ ઊમરૂસે પુછને લગી અય
સાહેરબદુ યહાંસે કોઈ સાહેર તો નહી' ગયા ઊમરૂને કહા મંચ નહી' જાનતા ઉસને
ફારન ઊમરૂકો ગીરફતાર કરકે અપને ઘોડેપર ખીઠા લીયા જોર કહા અબ તેરી બી
યેહ મજાલ હો ગઈ હય કે હમ બાત પુછે જોર તુ કહે મંચ નહી' જાનતા મંચ
તુજકો સામને શેહિનશાહકે લે બકર સગા દુ'ગી યેહ કેહકર ઘોડા બડાકર ચલી ઊમરૂ
ઉસકે પીછે તો બયઠાહી થા કમ'દકા હલકા ઉસકી ગરદનમંચ મારકર ઝટકા મારા કે
હલકા બયઠ ગયા ફારન ખંજરસે સર કાટ ડાલા અલ અમાં વોહ હંગામા હુવા કે
ઝમીન થરરાઈ કે વહાં ઝલઝલા હુવા ઊમરૂ ઘોડે પરસે કુદ કર લાગા જોર એક
પહાડપર ચઢકર ફરખત પર ચડા ઇત્તેફાકસે વહાં ફરખત સબ આમ કે થે ઉસકે પત્તે
તોડકર ઘોસ્લેકી તરફ ઘર બનાકર અંદર છુપ રહા લેકીન સર ઉસ બદુગરનીકા છુસકો
અબી કતલકીયા હય ઉડતા હુવા બાગે સયખમંચ પાસ અફરાસીયાબકે ગયા જોર પુકારા
કે ઝુજે ઊમરૂને મારા અફરાસીયાબ ગુસ્સેસે આગ હો ગયા જોર એક સાહેર ઝુકુનુન
બદુસે હુકમ દીયા કે ઊમરૂ સુકામ હઝારદરહમંચ હય જલ્લ ઉસકો ગીરફતાર કરલા
ઝુકુનુન ઉસી વકત રવાના હુવા જોર ઉસ જગેહપર બકર તલાશ કરને લગા યહાં
તક કે ઉસ પહાડપર જહાં ઊમરૂ ફરખતપર છુપા હય આકર હરતરફ દુ'ઠને લગા
ઊમરૂને ફરખત પરસે દેખા એક સાહેરહર તરફ ફીરતા હય મગર માલુમ હોતા
હય કીસીકો દુ'ઠતા હય યેહ માલુમ કરકે જબ વોહ તલાશ કરતા હુવા હર ગયા
ઊમરૂને ફરખત સે ઉતર કર અપની સુરત કા કાગઝ કા પુતલા નીકાલ એક ફરખત
કે નીચે આઢર ઉઠાકર લેટા દીયા જોર આપફીર ફરખત પર ચઢકર પત્તુ' કે ઘોસ્લે
મંચ છુપચા બાદ લેહમે કે ઝુકુનુન બે ઉધર આયા દેખા નીચે ફરખત કે કોઈ

આદર જોડે સુતા હથ ઇસને સેહેર સે ઘેર લીયા ફીર બે પુહ કર લીયા કે અય સાન હો ભાગ જાએ ફીર કરીમ આકર આદર હટા કર સુરત દેખી કચું કે ઉમર યોહત મથહુર હથ ઇસ સખખ સે સખ સાહેર તસવીર ઉસકી પાસ રખતે હંથ ઉસને બી તસવીર લેકર મીલાઈ ઉસકી સુરત કે બરાબર પાઈ યોહત પુશ હુવા જોર પંજે મંથ દાખ કર ઉડતા હુવા અફરાસીયાખ કી ખીદમત મંથ આકર અરઝ કી કે ઇસકો ખડી મુથકીલસે બલ સેહેર કા લગા કર ગીરફતાર કર લાયાહું હાઝરાને જલસા તારીફ ઉસકે સેહેર કી કરને લગે શાહ ને હુકમ લીયા કે ઇસકો હોશીયાર કરો ઉસ ને સેહેર અપના દફે કીયા મગર હર ચંદ પુતલેકો હીલાયા મગર હોશીયાર ન હુવા એક સાહેરને ઉઠ કર ગુસ્સા કરકે લાત મારી કે હરામ આદે દમ ચુરાએ પડા હથ ઉઠતા નહીં હથ લાત ઉસકી પીઠ મંથ પુતલે કે ખુસ ગઈ ફીરતો સખ હયરાન હુવે જોર અફરાસીયાખને પાની છીડકવાયા કાગઝ થા ફટ ગયા ગરઝ માલુમ હુવા ચેહ પુતલા કાગઝકા હથ અફરાસીયાખને કહા અખ એહલે દરબાર મુજસે હંસી મઝાક કરતે હંથ જોર પુતલે ઉમર કી સુરત કે બનાકર લાતે હંથ ચેહ કેહ કર ગુફનુન કો મારફટ કર જોર બે ઇજઝત કરાકે દરબાર સે નીકલ વાલીયા જોર દુસરે સાહેર દાના બહુરો હુકમ લીયા કેતુ બકર ઉમર કો લા ચેહ સાહેર અકલમંદ યોહત હથ સોચા ઉમર કા મીલના ગયર મુમકીન હથ અયસા નહોકે મંથ જાઉં જોર ગુફનુન કી તરહ ઝીલત હા સીલ હો ઇસે બેહતર હથ શાહસે કોઈ હીલા કરું ચેહ સોચ કર ઉસને અરઝ કીયા અય શેહેનશાહ ઉમર મદ અધ્યાર કો અધ્યાર પુખ પેહજાન સકતા હથ આપ સરસર કો બુલાકર હુકમ લીજાએ કે કીસી સાહેર કો હમરાહ લે જાએ જોર પેહજાન કર ઉસે ગીરફતાર કરવાઈ એ અફરાસીયાખ કો ચેહ રાએ યોહત પસંદ આઈ જોર એક પંજા રવાના કીયા કે જહાં કહીં સરસર હો ઉસકો ઉઠાલાએ વોહ પંજાએ સેહેર રવાના હુવા મગર અખ હાલ સરસર સુનીએ જખ ઝખાની ખુમાર કે હાથ ગીરફ તારી ઉમર સુના સુરત અપની મીલ ઉમર કે બનાકર દરબારે મેહરૂખ મંથ આઈ યહાં સખ સર દાડને સુના થા કે ઉમર તીલરમે ખાતીન મંથ કચદ હોકર ગયા હથ નીહાયત રંજે અલમ મંથ મુખતીલાથા જોર હાથ ઉઠા કર દુઆ કર રહે થે ઉસવકત સરસર કે આને સે યોહત પુશ હોકર ઉઠે જોર ઉમર સમજ કર બગલગીર હુવે જોર કહા ખુવાબ પુહાએ તઆલાને આપકો વહાંસે રેહાઈ હી સરસરને કહા મંથહી અયસ થા કે સાહેર કો ફરેખ દેકર વહાંસે છુટા દોબારા મેરી ઝીંઘી હુઈ અગર દુસરા હોતા તે હીલાક હો જાતા ચેહ કેહ કર કહા અધ્યાર કહાં ગએ હંથ ઉનહે બી દેખનેકો હીલ આહતા હથ મેહરૂખને જવાબ લીયા આપકે હુડને કોએ હંથ અખ આતે હોંગે મેહરૂખ ને કુછ સહકા સરસર પર સે નીસાર કીયા જોર અરબાએ નીચાત કો બુલાયા સાકી શરાખ લીએ હાઝીર હુવે નાચ હોને લગા સરસરને અપને હાથ સે સખકો શરાખ પીલાના શુર કીયા જોર નીગાહ બચાકર

હાથે બેહોશી સળ મંચ મીલાકર હર એકકો દીયા સળ બેહોશ હુવે ઇસને ચાહા ખંજર નીકાલ કર સળ કે સર કાટ ડાહુ' ઊમરૂ ભી ગીરફતાર હો ગયા હય લશકર કા ખાતમાં મંચ કરડું જયસેહી ખંજર લેકર ચલીથી પંખ અફરાસીયાખ કા લેખ હુવા આકર ઉઠા લે ગયા ઉસવકત બર્ક ફીરગી બે સેહરા સે લશકર મંચ આયા ઉસને સુના કે ઊમરૂ આએ હંચ કે ચેહ ભી ખુશ હોકર બારગાહ મંચ ગયા દેખા કે સારી મેહફીલ બેહોશ પડી હય ઓર પાઉ' કા નીશાં સરસર કા બના હય સમઝા ગઝબ હી હો ગયા થા ઉસને સળકો હોશીયાર કીયા ઓર કહા ચેહ કયા માજરા ગુઝરા સળને હાલ ખ્યાન કીયા ઉસને કહા અળ બે ચહાં આયા કરે અબવલ બઝોર સેહેર ફરયાક્ત કર લીયા કરો ફીર આનેદો ઇસ વકત ખુદાને બચાયા વરના સળકા ખાતેમા થા ફીલ જુમલા ચહાં તો સળ મસરૂફે અચશ હુવે લેકીન પંખ મરસર કે સામને શાહે તીલસ્સમ કે લાયા ઉસને શાહ કે સલામ કીયા ઓર બોહત અફસોસ કે સાથ અરઝ કીયા કે મંચ ઇસ વકત સળ નમક હરામુ' કા કામ તમામ કર ચુકી થી ઓર સળ કયફીયત કહી અફરાસીયાખને કહા અચસરસર ઇન હુશમતુ' કે જળ મંચ ચાહુ' એક આન વાહીદમંચ ગારત કરડું લેકીન ઝડૂત શહીદ અઇયાડુ' કે કતલકી હય ઓર ઉસ બલસાજ ઉમરૂ કા ગીરફતાર કરના ફર્જ હય તુબકર પેહલાન કર ગીરફતાર કરલા સરસર સલામ કરકે બસુજબ ઇરશાદ રવાના હુઇ મગર કયફી-યત ઉમરૂકી બયાન હુઇ હય કે ચેહ ફરખત પરસે ઉતર કર પહાડ કે નીચે આયા ઓર આગે ચલા રાહકા મીલના હુશવાર થા કેહ ફશત તીલસ્સમ મંચ આવારા ફી-રતા થા કભી કનારે ફરયાએ સેહેર બકર તદખીર ઉતરને કી કરતા થા મગર સુમ-કીન નહોતા નાચાર ફીરકર ઓર તરફ બતા હઝાર હા મકાન ઓર બાગ સાહેડુ' કે દેખતા ઓર સાહેડુ' કે ફરબાર મંચ ફીરતે ચલતે પાતા ઉનસે અપને તર્ધ છુપાતા હુવા રવાનાથા જહાં તક જંગલ મંચ બતા બાનવર ચરંદે પરંદે હરહતરહ કે અબચ ખાત દેખતા ન ઉસને કભી અચસે બાનવર દેખે થે ન જંગલ ન ઇસ તરહ કે પરંદે નઝર સે ગુઝરે થે ઇસી તરહ સચર કરતા હોશીયારી સે એક જગેહ પોહયા વહાં દેખા પાંચ આદમી સાહેર પધવીયાં બાંદે ચાંદ સોને કે ગલે મંચ ડાલે જવાહીર કે કડે ઉનકે હાથુ' મંચ પડે લેખાસ સે આરાસ્તા કહી બાતે હંચ ઊમરૂ ને ઉનહે દેખકર તઝબીઝ કીયા કે માલ ઓર લે બાસ ઇનકા લેના ચાહીએ ફીલ ફીર કીસી કોને મંચ ઠેહેર કર એક ઝખફા ઓરત કી સુરત બનાઇ ઓર ચહાં તક ખુડાપા કેસર હીલતા હુવા લાઠી હાથ મંચ ગીરે પાંઇચુ' મંચ હી ચાહરે મેહ મુઠી ઓડે દોના મી-ઠાઇકા હાથ મંચ લે કર આગે ચલકર પુકારા બેટા ઝરા ઇધર આવ સુજ ગરીબ કા કામ કરતે બવ વોહ પાંચુ' કુછ આગે બઠે થે ઉસકી આવાઝ સુનકર ફીરે દેખા એક ખુહીયા પુકાર રહી હય મોહ તાજ બાનકર ઉસકે પાસ આએ ઓર કહા બડી બી કયા કેહતી હો ઉસને કહા બેટા ધરસે ચહાં તક ઇસ ઝખફી આલમે નાતવાની મંચ

હુંતી હુંધ આઈ કોઈ નગર દેને વાલા નહીં મીલતા તુમ ઝરા થીં રીની પર સામરી
 ઝોર જમશેદ કી નગર દેદો સાહેબને મીઠાઈ લેકર નીહાયત અહમ કે સાથ કુછ પક-
 કર ઝોર ડંડવત કરકે કહાલો નગર હો ચુકી ઉમરને હો દો ડલીયાં પાચુંકો દીં કે
 ઇંતના તખરૂક તુમ ભી લેતે બવ ઉનહું ને વોહ લેકર વહીં ખાલીયા કે ઝરાસે કે
 વાસતે કહાં ખાંધે લીએ ફીરે જબ પાંચુ કે બેહોથ હોકર ગીરે ઊમરને ઉનકે કંડે
 ઝોર કપડે બીલ્લે વગયરા સબ જો કુછ ઉનકે પાસ થા લે લીયા ઝોર એક બીલ્લેપર
 લીખ્યાથા કે સુસાહીએ અફરાસીયાબ માલુમ હુવા ચેહ નોકર શાહે તીલસ્મકે હંથ
 ઉમરને એક રૂક્ષા લીખખકર એકકે ગલેમંથ ખાંધ લીયા મઝસુન ઉસકા ચેહ થા કે
 મનમ રીથ તરાશંદએ કાફરાં ઝોર સરખંદએ બહુગરાં ઉમરૂ બીન ઉમઘયા ઝોર
 હરામઝદે અફરાસીયાબ ખચરથત ઇસમંથ હથ કે મુઝે દરયાએ સેહેરકે પાર ભી-
 જવાદે વરના સારા તીલસ્મ ખરબાદ કરદુંગા હઝારહા સાહેરાને નામીકો માફંગા
 મકાનાત ઝોર બાગ લુદુંગા ઝોર ગારત કરુંગા એ બેવકુફ કોઈ અપને દુશમનકો
 ઘરૂંમંથ ખુલાતા હથ મેરે યહાં રેહનેમંથ સારે તીલસ્મમંથ બદ ઇનતેઝામી હો
 બાઈગી સીવાએ બદતરીકે કોઈ બેહતરીકી સુરત ન આઈગી આઈદા તુઝે અખતીયાર
 હથ અલ હાસીલ જબ રૂકકા ખાંધ ચુકા આપ કીસી જગેહ છુપકર ખચઠ રહા બાદ
 કુછ અરસેકે સાહેર હોશીયાર હુવે કે અપને તઈ બરેહના દેખકર કહા કે વોહ ખુડ
 હીયા બલા થી કે હમારા માલ લે ગઈ ચેહી ગનીમત હુવા કે જાન બચ ગઈ શુક
 સામરી કરતે હુવે ચલેકે એકને ઉસે કહા જુસકે ગલેમંથ રૂકકા ખાંધાથા કે ચેહ
 કાગઝ તુમહારે ગલેમંથ કયસા ખાંધા હથ ઉસને ચેહ સુનકર કાગઝ ખોલા ઝોર લેકર
 પાસ અફરાસીયાબકે આયા ઝોર સબ હાલ બયાન કીયા ઝોર વોહ રૂકકા લીયા
 પડકર ગઝબનાક હુવા મગર કયા ચારાથા પેચ તાબ ખાકર ખામોશ હો રહા મગર
 ઊમરૂ પ્રીરતા હુવા કનારે દરયાએ ખુરવાંકે ગયા ઝોર ચાહા જસ્ત કરકે ઉધર
 બઈ ચેહ સોચકર પેહલે એક પથ્થર ફેંકા વોહ ઉલટા ફીરા ઝોર એક પાટ દરયાકા
 બડ ગયા શેરે અઝીમ પચદા હુવા ઝોર એક એક મોજ મીસલે પહાડ કરકે ઉંને
 લગી ઊંમરૂ ભાગકર એક પહાડમંથ ચલા ગયા ઝોર સુરત અપની પંડીતકી બનાઈ
 કશકા માથેપર દેકર ધોતી ઝાનું તક ખાંધકર પોથી લેકર ખચઠા લેકીન સરસર જો
 ફીકમંથ ઊમરૂકે હુંતી ચલી રાહમંથ મખમુરસે સુલાકાત હુંધ ઉસને પુછા કે બી
 સરસર કહાં જાતી હો ઉસને જવાબ લીયા કે એક કામ ઝરૂકા હથ ઉસકે બચા
 નેકો મખમુર સમજ ગઈ કે સીવાએ ગીરફતારી ઊમરૂકે ઝોર કયા કામ હોગા મગર
 ચેહ ટાલકર તરફ દરબારકે ચલી ગઈ ઝોર સરસર ફીરતે ફીરતે વહાં પોંદચી જહાં
 ઊમરૂ પંડીત બના હુવા બચઠાથા ઉસને દેખતેહાં પેહલાના કહા મીયાં પંડીતજી મી-
 બઝ અબ્જા હથ કહીએ આપકે બીચારમંથ ઇસ વકત કયા નીકલતા હથ કયદ હો
 બાઈએ થા ખુલેખંધ ન ફીરજોગા ઊમરૂ ચેહ ખાત સુનકર સમજ ગયા કે ચેહ તુઝે

પેહછાન ગઈ સંભલકર કેહને લગા કે અય સરસર મુજ જયસે ગરીબ ઓર ખીચારે
 પર રૈહમ ખાના ચાહીએ કે બે ખાનોમાં ઓર આવાશવતન હું મોહતાજ ઓર ખી-
 ચારા હું અયસી જગેહ ફંસા હું કે શેઓર હીરફીરકે દાઓરેહીમંય રખતા હું મંય
 કદમ—આઈ કહાંસે ગરદીશે પુરકાર પાઉંમંય—સરસરને કહા તુમ જયસે ખીચારે
 મોહતાજુપર રૈહમ કયા કીયા જય તીલસ્મ કયસા સાહેરાને આલમ તખાહ વોહ
 બરખાહ હો જાએ તુમ મુસાફર હો ચા દાઅવા તીલસ્મકુશાઈ રખતે હો ઓર અ-
 ગર ગરીબ લી હો તો કયા તુમને નહીં સુના—શેઓર—કરતે કીસ મુંહસે હો ગુરખતકી
 શીકાયત ગાલીબ—તુમકો બે મેહરીએ ચારાને વતન ચાહ નહીં—અબ અફરાસીયાબ
 કે ઘરમંય આપ તશરીફ લાએ હંય વોહ લી બલાએ બે દરમાં હય મીસલ મશહુર
 હય યાસર નહીં ચા સરહી નહીં ચાતો ઉસને તુમહેં હીલાક કીયા ચાં તુમને ઉસે
 ઉમરૂને કહા ઇનશા અલ્લાહ હમીં ઉસકો કતલ કરેગે મોત ઉસકી હમેં યહાં લાઇ હય
 સરસરને કહા કહાં બખયરયત તુમ ઉસકો પાવગે કહાં વોહ તો આઇ નએ સેહેરમંય રૈહતા
 હય અપના હમ સુરત મેહફીલમંય ખીઠાકર આપ ગાયબ હોખતા હય ઉમરૂને કહા
 સદહા સાહેર આએ કે કોઇ આગમંય રૈહતાથા કોઇ પાનીમંય લેકીન જબ વકત
 આયા કયસા મંયને ઉનહેં ઝાહીર કરલીયા ઇસી તરહ ઇસ ગેદી ખરકો લી ઇસી
 તરહ કતલ કરૂંગા આઇ નએ સેહેરમંય અગર હોગા મંય પથ્થર માફૂંગા સરસરને
 કહા અચ્છા અબ સંભલયે અબ ખાતે હો ચુકીં વકત ગીરફતારી આ પોંહયા ઉમરૂ
 ને હંસ કર જવાબ દીયા કયું શામતે આઇ હંય માશુકા સમજકર તરહ હેતા હું પર
 ના અલી આગોશે કબ્રમંય સુલા હેતા સરસર નીમચા પકડકર આગે બડી ઓર
 કેહને લગી ચલ તુજકો સામને શેહેનશાહકે લે ચલુ ઓર સીફારથ કરકે છુડાડુ લેકીન
 ખાસ ઇકશાર રૈહા દેનેકા મંય નહીં કરતી હું કહુંગી બોહત કુછ આઈલા શેહેનશાહ
 કો અખતીયાર હય ઉમરૂને કહા વોહ મસખરા હય વોહ કયા ઓર ઉસકા એતેખાર
 કયા તું મુઝે દરયાએ સેહેરકે પાર પોંહયાદે જીસવકત હમઝાએ સાહબકરં તીલ-
 સ્મમંય તશરીફ લાએગે વોહ તેરા બડા રૂતબા કરેગે સરસરને હંસકર જવાબ
 દીયા કે હમઝાકા આના બખયરયત હય ખીચમંય તીલસ્મને આઈના ઓર તીલ-
 સ્મને હઝાર યુજ ઓર તીલસ્મને હયરત ખીચ રાહકે હંય જબ ઇતને તીલસ્માત
 ફતેહ હોં જબ ઉનકા આના હો ચેહ કેહકર નીમચા મારા ઓર કમંદ ઉમરૂપર લગાઈ
 ઉમરૂ સોચા તુમ ઇસ્સે મુકાબલા કરૌ ઓર કોઈ સાહેર આ જાએ તેમ સુફતમંય કયદ
 હોખએ ચાહીએ કે ભાગકર કહીં અયસી જગેહ ચલો કે કુછ મતલબ નીકલે ઇસ્સે
 લડનેમંય કુછ ફાયદા નહીં ચેહ સોચકર વાર ઉસકા ખાલી દેકર ગલીમ ઓડકર ગા-
 યબ હો ગયા સરસર નાચાર હરતરફ હુંકર પાસ અફરાસીયાબકે ગઈ ઓર અ-
 રઝ કી મેરે સાથ એક સાહેર કર દીજી તો જલ્દ ઉમરૂકો ગીરફતાર કર લાઉં વરના
 અરસા બોહત હોગા વોહ નીહાયત ઝબરદસ્ત હય યું મુશકીલસે આએગા અફરાસી-

૧૫ને એક બહુગરની શયુક્ત સેહેર સાચ બહુકો હુકમ લીધા કે તુમ ઇસકે સાથ
 ૧૬ લેકીન કુછ નીશાની બનાતી બાવ કે તુમપર અગર વહાં કુછ આફત આએ તો
 ૧૭ એ વહાં માહુમ હો બાએ શયુક્ત ચેહ હુકમ પાકર ઉઠી ઓર અપને ગલેમંચ બે
 ૧૮ લા પેહનેથી ઉસમંચસે એક ફાના લેકર સામને શાહકે ઝમીનમંચ બોચા ફીલ ફેર
 ૧૯ ખત પચઢા હુવા ઓર શયુક્ત ફલ ઉસસે પચઢા હુવે ઉસ વકત ઉસ બહુગરનીને
 ૨૦ રઝ કીયા અચ શેહેનશાહ અગર મંચ કીસી બા કતલ હો બહુગી તો ચેહ ફરખત
 ૨૧ રખાહ હો બચગા ચેહ મેરા નીહાલે હસ્તી હય ચેહ તરોતાઝા હય બનીયેગાં કનીઝ
 ૨૨ તી હય ચેહ કેહકર સરસરકે હમરાહ રવાના હુઇ લેકીન ઉમરૂ બે ગલામ
 ૨૩ ડકર ભાગા એક પહાડપર પચકે નીગાહકો દોડાઇ કે અગર કોઇ બસ્તી નઝર
 ૨૪ આએ તો વહાં ચલકર દો ચારકે ધર લુટું દસ પાંચકો કતલ કરૂં તાકે આફરાસી-
 ૨૫ બ ચાદ તો કરે કે ઉમરૂકા બુલાના અચસા હોતા હય ગરઝકે જબ હસ્તરફ
 ૨૬ ચાલ દોડાયા દુરસે એક કીલા નઝર આયા કોહસે ઉતરકર ઉસી તરફકા રાસ્તા
 ૨૭ થા જબ કરીબ પોંહચા કે કીલ્લા વગચરા ઉસકા બીલ્લોરકા થા સંગે મુસાકે બુરજે
 ૨૮ ને હય ઓર એક એક બુરજેમંચ હઝાર હઝાર દરવાઝે જવાહીર સરાસર તુરકે
 ૨૯ ને હય ઓર કીલે કે કરીબ ખંદક ચાકુત એહમરસે બનાઇથી ઓર પુલ
 ૩૦ હત મઝબુત ફેલાહી ઉસ ખંદક પર પડા હય—દરવાઝે પર હઝારહા સાહેર
 ૩૧ માસ એવર પુર બહાર સે આરાસ્તા બચઠા થા ઓર આસ પાસ—કીલે કે
 ૩૨ ગ દીવાર પર ચમનસ્તાં પુર બહાર લગા થા સખઝા લેહલહાતા થા ઉમરૂ ને
 ૩૩ ગલ મંચ બકર ધાંસ ખોદ કર ગઠઠા બાંધ સરપર રખા અરમ મંચ મીટી
 ૩૪ કર સુરત ધસખુદે કી બનાકર કીલેકા રાસ્તા લીયા ખંદક સે ગુઝર કર જયસે હી
 ૩૫ વાઝે મંચ કદમ રખા દીવાર કીલે પર એક બનવર બચઠા થા ઉસને પુકાર કર
 ૩૬ ૧ ઉમરૂ આયા સાહેર ચેહ બનવર કી સદા સુનકર દોડે મગર ઉમરૂને ગઠઠા ફેંક
 ૩૭ ૨ ઓર શેહેર મંચ ભાગા સાહેરને દરવાઝે કો સેહેર કરકે નઝર સે ઉમરૂ કી
 ૩૮ શીઢા કરદીયા ઓર તલાશ કરતે ચલે દો એક ઉન મંચ સે આફરાન બહુપાસ વાસ્તે
 ૩૯ મર દેને કે ગએ કીસ લીએ કે ચેહ કીલા ઉસીકા હય અસ વકત સે સયર ગાહ
 ૪૦ પ્રીર કર આઇ હય ઓર ઉમરૂ કે હાથ સે પેહોથ હોકર ઝક ઉઠાઇ હય કીલે
 ૪૧ આકર ઉસને તાએરાંને સેહેર કો મુકરર કીયા ઓર સાહેર કો બીઠલાયા કે
 ૪૨ રૂ વહાં અગર આએ તો મુઝે ખબર હો બાએ બુલાસા કલામ તાએરે સેહેર
 ૪૩ કર ઉસકે પાસ પોંહચે ઓર આમદ ઉમરૂ મંચ સર ગર્મ હુવે સંદલ બહુ વઝીર
 ૪૪ ને અરઝ કીયા અચ મલકા જલહીસે આપ ઝમીનો આસમાન સારા જહા સેહં
 ૪૫ ંદ ફરમાએ કે ચેહ ચોર મકકાર નીકલકે જાને નપાએ આફરાનને ફીલ ફેર સે
 ૪૬ પકર દસ્તક દી કે દીવારે કીલે કી બુલંદ હુઇ ઓર આગ બરસને લગી હ
 ૪૭ રાસ્તા નીકલ જાનેકા ખંદ હો ગયા ઓર દરવાઝા બી નાપમદ હો ગયા બંદો

ખસ્ત કરકે બોહત હોશિયારી સે તલાશ મંચ મસરૂં હુધ લેકીન ઉમરૂ ભાગ શેહેર કે બીચ મંચ મુરત અપની બહલ કે ફીરને લગા અલુખ શેહેર પાકીઝા પાયા કે ઇમા-
રાત ખુલંદ સર અપના ઉઠાએ બેહશત સે ખાતે કરતી રેઆયા વગયરા હસીન વ ખુશ
વએઅ દોતરફા દુકાને આરાસ્તા બીચ મંચ સડક હમવાર બાઝારે બે મીસ્લ ઝી હો-
સ્લા અયપારી ઝોર ખરીદાર હસીન તરહદાર દોકાતું મંચ માલ નક્સ કા અંબાર
તજબાર બેહરી બાઝાર કી ચમક હમકપર દીલ કુરબાન જવાહીરે અંબુમી કો ઉસપર
નીસાર હોનેકા અરમાન ઉમરૂને દીલસે કહા બન પડે તો સારા શેહેર લુટ લીજીએ
ઝોર દોનકે બાઝાર સાહિરાને ગઢદાર કી રાહ બરબાદ કર દીજીએ ચેહ સોચ કર
દુકાન પર એક બેહરી કી બકર નગીને અલમાસ ઝોર યાકુત દુરજ તલબ કીએ મગર
ચેહલે તો ઉસને ઉમરૂ કો મુદ્લીસ નાદાર બનકર ઇનકાર કીયા શીર સોચા કે તુએ
અપને હામસે મતલબ હય માલ દીખાને મંચ કયા હરજ હય ગરજ ચંદ દાને લાલો
ગોહર નગબએ અલમાસ યાકુત નીકાલ કર દીખાએ ઉમરૂને ઉનકો ઝંબીલ મંચ
રખલીયા ઝોર અપને પાસ સે પડે બડે નગીને નીકાલ કર દીએ ઝોર કહા લે ચેહ
જવાહીર કામકા નહીં હય બેહરી ને બે ઉન નથુ કો ખોટા દેખા ગુલ મચાયા
ઝોર ગરેબાન મંચ હાથ ડાલા કહા ઇસ દંગા બાઝને મુએ લુટા મેરી ફરયાદ કો પો-
હચો લોગ બાઝાર કે ચાર તરફસે દોઢે ઝોર હંગામા અઝીમ બરપા હુવા ઉમરૂ ને
કહા લોગો ચેહ મુજકો લીએ મરતા હય મંચ બીચારા ગરીબ આદમી નગીને જવા-
હીર કે કયા કરતા ઝોર ઇસને મુએ જવાહીર દીયા મંચ ભત્તા લેને કે કાબીલ થા
સબને કહા ચેહ સચ કેહતા હય અબ લોગ બેહરીસે પુછને લગે અચ મહારાજજી
તુમને ઇસકો જવાહીર દીયા કીસલીએ એકને કહા લાલા કીસી અમીર કો લે મરો તો
કુછ વસુલ બી હો ઇસ મુદ્લીસ નાદાર સે કયા મીલેગા એક શખસ બોલાઅરે ભઇ
ઇસ્સે કલીકી અદાવત હોગી બાઝને કહા ચેહ બડે બડે નંગ અચસા મઠ મુદ્લીસ
કહાંસે પાએગા બે બહલલેગા ગરજ કે સબને બેહરી કો કાયલ કીયા ઉસને કહા
અબી હસ દુકાનદાર કે સામને મંચ ને ઇસે બે હર દીયા થા તુમ સબ ઉલટે મુએ
શરમાતે હો સબને કહા અચ્છા ચેહ શખસ કહીં ગયા તો નહીં થા ઉસને કહા નહીં
કહા તો તલાશી લેલો ઉમરૂ ને ચેહ સુનકર જબ તલાશી હી જવાહીર તો ઝંબીલ
મંચ થા ઝોર ઝંબીલ બરવકત તલાશી લેને ઝોર કચદ હોને ઉમરૂ કે ગાયબ
હોબતી હય કયુ કે વોહ મોજએ કી હય પસ કહીં જવાહીર કા પતા નલગા ફીરતો
હઝાર ગાલીયાં હી ઝોર ઉસ બેહરી કો ઉમરૂ મારને દોડા લોગુને કહા બનેદીજી
એ ચેહ બેહરી બડા દગા બાઝ હય અલ હાસીલ બીચારા બેહરી સખ કરકે બચક
રહા ઝોર બે લોગ ફરમાયશ કરતે થે વોહ અપની રાહ ગએ ઝોર અકેલા હુવા ઉમરૂ
ને બી ઉસી બેહરી કે પાસ આકર કહા તુમહારા માલ વોહ કીતનેકા થા બે બતા
રહા ઉસને કહા બીસ હઝાર રૂપય કા ઉમરૂને કહા હસ હઝાર રૂપય મુજકો દોતો

તુમહારા જવાહીર દેહું જોહરી બ મુજબ મીરઝ કે કે જાના ધન દેખીએ તો આ ધાલીએ બાદ હસ હઝાર રૂપય દેના કબુલ કીએ ઉમરૂ ને જયસા ઉસકા જવાહીર થા વયસા મીસરી કા બનાહુવા ઝંખીલ સે નીકાલા ઝોર અશરફીયાં હસ હઝાર કી લેકર ઝંખીલ મંચ રખલીં ઝોર વોહ નંગ હવાલે કીએ ઝોર આપ વહાંસે રવાના હો ગયા જોહરી જબ દુકાન બડા કર અપને ઘર ગયા સારા માજરા અપની બીબીસે ખ્યાન કીયા કે આજ ઇસ તરહ સે એક ઠગ હસ હઝાર રૂપય મુજસે લેગયા બીબીને કહા વોહ જવાહીર જો ઉસને ફેરકર દીયા કુછ ન કુછ પુતુર હોગા લાવ મંચ તો દેખું જબ જોહરીને ચાકુત કો જો ખોલા રૂઈ મંચ લપેટ કર રખ્યા થા રૂઈકી ગરમીસે મીસરી પીગલ ગઈ જવાહીરકા પતા ન રહા ઉસ વકત હોતું લગે સરપીટને ઝોર રોતે હુવે પાસ મલકા ઝાફરાન કે હુઢાઈ દેતે ગએ ઝોર ફરે દોલતપર સર ફોડને લગે મલકાને ઉસે પાસ બુલ વાકર સખ હાલ દરયાફત ફરમાયા ઝોર કહાતુમ સચ્ચે હો ચેહ કામ ઉમરૂ અધ્યાર કા હય જબ વો ગીરફતાર હોગા તુમહારા માલ દીલા દીયા બાચગા ઝોર હુકમ દીયા કે સખ જોહરી હમારે બાગ મંચ આકર જમે હોં તાકે ઇસ સુકદમ્મે કી તેહ કીકાત કીબય ચેહ હુકમ જોહરચું કો જબ પોંહયા સખ રવાના હુવે ઉમરૂને જોહરચું કો જાતે દેખકર કયફીયત પુછી માલુમ હુવા જીસકા માલ તુમને લીયા હય ઉસને ફરયાદ કીહય ચેહ સખ ઝાફરાન કે પાસ જાતે હય ગરજ ચેહ હાલ પુછકર ખુદ લી જોહરી બના ચેકન પેહન કર ચકવે દાર પઘડી સરપર વો પટટા ગલે મંચ ડાલ કર ભારી જુતા પાઉ મંચ અંશુડીયાં જવાહીર કી હાથું મંચ પેહન કર જોહરચું કે હમરાહ બાગ મંચ આયા ઝાફરાન તખ્તપર બયઠીથી સુખહા નલ્લાહ વાહ બાગ કા કયા કેહના જીસકા શેહેર અયસા ઝર ખેઝ સાફે પાકીઝ ફીર ઉસકે શુલશન નીગારીન કા કયા પુછના ઝોર બાગ પર ફુલ જવાહીર કે લગાએ થે કે શહદાદ કી રૂહ કો શરમાતે થે ઝોર ચોખટ ખાસ સો ને કે થે ઝોર ચાર દીવારી ઉસકી બીલ્લોરકી બનીથી ગરજ સખ તરહ કા અયશો આરામ મોજુદ થા.

અખયાત.

થી વોહ હુસ કીઝએ શુલશન—થી વજહ હવા હવાએ શુલશન.
 દેખે નરગીસ કે તુરફે સામાં—અપની બુબી પે આપ હયરાં
 લાલે ને કીએ ચરાગ રોશન—જીસે કે તમામ બાગ રોશન
 રૂકકારો નસીમ હર રીવશ પર—શાખે લી ઝુમતી ખરાબર
 કરમે આફગલ શુલથે—સાયે શુલખન કે નીચે બચકે—

હંસના ચુંચુંકા જલ્લએ ગાયા—મશરીક સુખ્હ બહારકા થા
 ઉલઝી હુધ પેડુંસે નીઝાકત—બેહતી હુધ લેહરૂસે લેતાફત
 નેહરૂંમંચ અકસ પુલુંકે થે—પાનીલાલ બેહ રહેથા
 શખનમસે ભરેથે કાસાએ શુલ—જન્નતમંચ જયસે સાગરે મુલ

હીલ જીમલા જળ જવહરી જમે હુવે મલકા ઝાફરાન સાથ કનીજે' ઝરી પોથ હોથ બાગમંથ આકર ઝરતાર તખ્તપર જલવગર હુધં ઝોર એક જોહરીકો ખુલાકર ચુકદઢમે' કી તેહકીક કરને લગી યહાં તકકે નોખત ઉમરૂકી આઇ ઉસસે લી પુછા કે ઇસ જોહરીકા જવાહીર જો શખ્સ લે ગયા તેરી દુકાનપર લી આયાથા કલ્લી તુને ઉસે દેખાથા ઉમરૂકેને કહા પાંચ હઝાર રૂપયકા માલ એક રોઝ વોહ મેરા' લી લે ગયા લેકીન મંથ સખ્ર કરકે ખામોથ હો રહા નાલીશ વ ફરયાદ હંગામા કુછ ન કીયા અથ અગર આપકે યહાં આયગા તો મંથ લી ઉસે અપના માલ હંગા ઝાફરાનને કહા મંથને તુમહે' સખકો ઇસ વાસ્તે તલબ કીયા હય કે હોશીયાર ઝોર ખબરકાર કરદુ' કે કીલેમંથ અધયાર આયાહય વોહ સખ લુટતા ફીરતા હય અપના અપના માલ નીહાયત હોશીયારીસે રખના ઝોર જો કુછ તુમહારા જાતા રહા વોહ સરકારસે લેલો આઈઠકો સુનવાઈ ન હોગી યેહ ફરમાકર સંદલસે હુકમ દીયા કે પચ્ચીસ હઝાર રૂપય લાકર ઇન દોતુ' જોહરયુ'કો દેહો ઉસને ફીરન રૂપયા હાઝીર કીયા ખીસ હઝાર ઉસ જોહરીકો પાંચ હઝાર ઉમરૂકો ઇનાયત હુવા ઇસ ઇનસાફકો દેખકર સખ જોહરી દુઆ દેને લગે ઝાફરાનને કહા ઇસ વકત હુઝુરમંથ આએ હો તો જો કુછ જોહર લાએ હો વોહ હુઝુરમંથ ગુઝારાનો કે હમ લી ખરીદેગે' જોહરયુ'ને જોહર અપના અપના દીખાયા લેકીન ઉમરૂ ચુપકા ખડા હો રહા ઉસે કહા તુમી દીખલા ઉમરૂકેને જવાબ દીયા મેરે પાસ જવાહીર નાકીસ હય હુકમ હુવા દીખલાવ શાયદ પસંદ આએ ઉમરૂકેને સુસકરા કર એક યાકુત કમરસે નીકાલા ઝોર ઉસકો ખોલકર મોતી ખરાખર ખેઝએ સુર્ખકે હાથ પર રખકર દીખાયા વોહ જગેહ તમામ રોશન હોગઈ ઝોર ઝાફરાન ખેકરાર હોકર તખ્તસે ઉઠ બયકી પુછા અથ જોહરી યેહ મોતી ફર્ક હય યા ઇસકી જોડી લી હય ઉમરૂકેને કહા કયા ખુબ આપને કદ્ર કી એક તો કીસી બાદશાહને આંખસે ન દેખા હોગા જોડીકી એકહી કહી ઝાફરાનને કહા સચ હય જો ઇસકી નીસખત કહો બજા હય યેહ કેહકર ઝોર જોહરયુ'કો રૂખસત કર દીયા ઉનહે' નીહાયત તાઝીમસે ખીડાયા કહા કીમત ઇસકી વાજબી હો તો યેહ મોતી મંથ માસુ' જાનકો લેકર લેજુ' ઉમરૂકેને કહા કોઈ ઇસકી કીમત કયા દેગા યેહ હમારા કલેબ થા જો ઇસકી જોડીકા મોતી ખરલ કરકે ખા ગએ ઝાફરાનને પુછા કીસ લીએ ઉસકો ખાયાથા કુછ ફાયદા તો ખ્યાન કરો ઉમરૂકેને જવાબ દીયા મંથને સચર બોહત કી હય બોહત સુલ્ક ફીરા હુ' એક બાર સંગલ્લીપ લી જાનેકા હુવાથા હરયંદકે યેહ કીસ્સા બડા હય લેકીન ખુલાસા યેહ હય કે વહાં એક દુરવેશ કામીલ કે ઝરીએસે અમર નગર મંથ પોહયા ઝોર ખીદમતમંથ રાત્ર ઈંદરકે ગયા ઉનહુ'ને એક જોડી મોતીકી ઇનાયત ફરમાઈ તાસીર ઇસકી યેહ ખતલાઈ કે જો કોઈ એક મોતી ખાએ સાતસો ખરસકી ઉમર પાએ ઝોર કબો ખુડહા ન હો લેહાઝા એક તો મંથ ખા ગયા ઝોર દુસરા યેહ મોજુઃ હય યેહ ખ્યાન સુતતેકી ઝાફરાન લોટ ગઈ ઝોર કઈ કરોઝ રૂપય

સંદલ ઓર ઝાફરાન દોતુને મીલકર મંગાયા ઓર ખડી મીનતસે ઉમરૂકે દેકર રાજી કીયા ઉમરૂ ને કહા ઇસ રૂપય કા જવાહીર મંગા દીજીએ ઇસ કહર લે-
 જાને મંચ મુજ કો તકલીફ હોગી ઓર ખારા દરી મંચ ચલીએ મંચ તદખીર ઇસ
 મોતીકે ખાનેહી ખતલાદુ' ગરઝ ઉન રૂપયકા જવાહીર લેકર ઓર ઉન દોતુ'કો ખારા
 દરી મંચ લાકર મોતી ખરલ કરકે ખીલાયા મોતી ખાતેહી બેહોશ હોગઈ ઉમરૂને
 ખંજર નીકલ કર ચાહા કે ઇનકે અર કાટલુ' મગર ઝમીન શક હુધ ઓર એક શેર
 નીકલા ઉમરૂને શેર કો દેખકર પ્રીલ ફેર સંદલ કો ઉઠાકર ઝંખીલ મંચ રખલીયા
 ઓર ઝાફરાન પર હાથ ડાલનેકા કરફ કીયા થા કે શેરને ચીખ મારી ઝાફરાન હોશી-
 યાર હો ગઈ શેરતો ગાયબ હો ગયા લેકીન ઉસને ઉમરૂ કો પકડલીયા ઓર કહા
 ઓ મુએ મારહી ડાલા થા ગઝબ હો ગયા હોતા ઉમરૂ કો ગીરફતાર કરકે ખાહીર
 ખારા દરી કે લાઈ હર તરફ સંદલ કો તલાથ કીયા કર્હી પતા નમીલા ઉમરૂ સે
 પુછા સચખતા કે તુને સંદલ કો કયા કીયા ઉમરૂ ને કહા અય મલકા મંચ સાહેરૂ
 કા ગોશત ખાતા હુ મુએ અન્જા માલુમ હોતા હય ઉસે મંચ ખા ગયા બોહત ભુકા
 થા ઝાફરાનને કહા ગલત કેહના હય ચેહ બે સામને સંદલ કા દરખત લગા હય
 ચેહ પુચક હો બના જખતુ સંદલ કો ખાલેતા કાયદા હય કે જખ સાહેર મર બતા
 હય ઉસકે સેહેરકી બનાઈ હુધ ચીઝ શુમ હો બની હય ઉમરૂને કહા સચતો ચેહ
 હય કે ઉસ કો મંચ ને ઝંખીલ મંચ રખા હય ઓર ઝાફરાન કો ઓર મીયાદા
 ફીક હુધ લેકીન કેહને લગી અય ઉમરૂ તુ અગર સંદલ કો છોડ દે તો મંચ તુઝકો
 ફીલે સે ખાહીર કરદુ' ઉમરૂ ને કહા અગર દરયાએ ખુરવાં કે પાર બી જવાદો
 તો સંદલકો હુ' મલકાને કહા ચેહ મેરી મબલ નહીં કે દરયાકે પાર બીજવાદુ'
 ચેહ અખતીયાર શેહેનશાહકો હય ઉમરૂ અરઝ કરને લગા કે દો લાખ રૂપય દો તો
 ઓર અપને કીલેકે ખાહીર નીકલ દો તો મીલ સકતી હય ઝાફરાનને કુબુલ કીયા
 ઓર રૂપયા મંગવા દીયા ઓર કીલેકે ખાહીર લેજદેનેકી નીસખત કસમ ખાઈ ઉમરૂ
 ખારાદરીમંચ ગયા ઓર ઝંખીલસે એક ઝને સાહેરાકો કે અકસર જગેહસે ગીરફતાર
 કર રખ્યા હય ઓર સુરત સંદલકી બનાકર ઉસે કહા તુઝે ઝંખીલકી કયદસે દેહાઈ
 મીલતી હય ઓર વઝીરઝાદી ઝાફરાન શેહઝાદીકી કેહલાયગી ખબરકાર સીવાય
 સંદલબાદુ ઓર કુછ ન ખતલાના ઇસ સાહેરાકો પુશી અપની દેહાઈકી હુધ ઓર
 કેહના ઉમરૂકા દીલસે મનઝુર કીયા ઉસકો લેકર સામને ઝાફરાનકે આયા ઉસને ઉઠ
 કર વઝીરઝાદી બનકર ગલે સે લગાયા ઓર પાસ અપને ખીલાયા શક્રતસે હાથ
 પુશતપર ફેરા ચુનાચે ઝાફરાન અયગી ઝખરદસ્ત સાહેરા હય કે ઉસકે ગલે
 મીલનેસે ઓર પીઠપર હાથ ફેરનેસે ઉસકે સારે જુસ્મમંચ સોઝશ હોને લગી
 ઓર તાબ ન લાઈ ઉઠકર લાગી ઝાફરાનને કહા અય સંદલ કયુ' તુઝે સેહેર
 યાદ ન રહા કે ઉમરૂને ખાત બનાઈ કે હુઝુર ઝંખીલ મંચ બનેસે સેહેર બુલ

જાતા હય કયું કે અગર ચાહ રહે તો સાહેર વહાં રહે કયું ઝાફરાનને કહા સય
હય ઝાફરાન મયને બડી મુશકીલસે સેહેર સીખલાયા થા ખયર ફીર ખતલાયા
બયગા યેહ બાતે હો રહીયી કે ચકાયક આંખી આઇ જોર પાની હસ્તરફ ખરસને
લગા બાહ લેહમેકે એક બીજલી કુહતી હુઇ આઇ ઝમીન પર લોટ કર જોરત
ખુબસુરત બન ગઈ સુખ લેબાસ પુરજર પેહને યાકુતો એહમર ઝેખ જુસ્મ કીએ
સામને પોંચયી ઝાફરાન પેહ છાન કર મીલને કો ઉઠી યાને યેહ બર્ક શરર રેઝ
ઇસકી દોસ્ત હય અકસર ઇસકે પાસ આતી હય હાસીલ કલામદોનું બાહમ બગલ-
ગીર હોકર ગર્મ ખુશી સે બયઠ કર ગર્મ સુખન હુઇ ઝાફરાનને સારા હાલ ઉમરૂ
કા બયાન કીયા જોર સંદલ કો દીખાયા ઉસને બી ઉઠકર સલામ કીયા બર્ક શરર
રેઝને ગોરસે દેખકર કહા અય મલકા યેહ સંદલ બહુ નહીં હય ઉમરૂ બડા દગા
બાઝ હય ઇસને દમામા બહુ જોર સાહેર મથમથ બહુગરૂ કો મારા હય ખુદા-
વંદ સામરી ઇસકી સીક્ત સામરી નામે મંચ લીખગયે હય લલા વોહ સંદલ કો દે
દેગા યેહ સુન કર ઝાફરાનને ઉસ જોરત કો ધમકાના શુરૂ કીયા કે સય કેહતુકો
ન હય ઇસને કહા મંચ શેહેર કામરૂ કી રેહને વાલી હું જોર ઉમરૂ ને મુઝે ઝંખીલ
મંચ કયદકીયા થા ઇસ વકત મુઝે સંદલ બનાયા હય હાલ મેરા યેહ હય અઈદા
આપકો અખતીયાર હય ઝાફરાનને કહા અય બર્ક શરર રેઝ તુમ સયકેહતી હો
ઉસ મુઝેને દગાકી ઉમરૂ બડા યેહ બાતે સુનતા થા બોલા હરામઝાદી તુને મેરે સાથ
બી નો દગાકી વાઅદા કીયા થા કે છોડ દુગી ફીર મુજકો કહારેહા કીયા લલા હુવા
બે મંચને સંદલકો નહીં દીયા વરના હીલાક હો જાતા બર્ક યેહ સુનકર બોલી કે
અય ઉમરૂતુ આદમી નીહાયત લાયક હય મંચ તુજકો અપને સાથ લેચલુગી તુ
સંદલકો દે દે ઉમરૂને જવાબદીયા કે મુજ પરસે સેહેર ફરે કરદો બાગ કે બાહીર
જાનેકો રાસ્તા હોતો મુઝે ચકીન આયે કે તુમ છોડ દોગી અલીતો અપની મજબુતી
તુમ સબકીએ હો જોર મુજસે સંદલકો માંગતી હો ઝાફરાનને યેહ બાતે સુનકર
સેહેર અપના ફરે કીયા રાસ્તા બોલા જોર કહા લાવ સંદલકોદો ઉમરૂ કમર મંચ
હુંડને લગા જોર કેહતા જાતા થા કે દેતાહુ સબ તઅજ જુબસે દેખ રહે થે ઉમરૂ
ગલીમ ઝોડકર ગાયબ હો ગયા ઝાફરાન ગભરાઇ કહા દેખો બેહેન મુવા દગાકર
ગયા બર્કને કહા કહી ગયા નહીં હય તુમ સેહેર કરો કે ઇસ અરસે મંચ ઉમરૂને
બલ મારકર લુટના શુરૂ કીયા ફરે કુરસી તખત પાનહાન ચંગીર સુકાબા વગયરા જુ-
મલા અસબાબ ગાયબ હો ગયા જોર એક હંગામાં મયા ઉમરૂને પુકાર કર કહા
હમ જાતે હય કનીએ ગુલ કરને લગી કે કોઈ કેહતા હય હમ જાતે હય એકને
કહા મુવા ઇસ જાને જાને મંચ હમ લુટ ગયે દુસરી બોલી બેહેન ગઝબ હુવા મેરી
ગઠડી તક નગોડેને ન છોડી ખુલાસા કલામ એક લેહમે મંચ સારા ઘર સાફ નજર
આને લગા ઉમરૂને કુછ ન રખા જોર બાગસે નીકલ કર ચલા ફરવાએ પર ચલતે

વક્ત તુરકતું યોર હબશતું' સે કેહતા ગયા કે હમ બતે હંય યોર બે કુછ અસબાબ પાયા વોહલી લેકર શેહેર કે ઇતરાફ મંય બે ગાઉ' હંય ઉધર ચલા યોર ગાઉ' મંય પોહચ કર સુરત અપની સીપાઇ કી બનાકર હયરા ઉધર આફ્રેરાનને એક તાએર આપે કા. ખજોર સેહેર બનાકર ઉઠાયા કે જહાં કહીં ઉમરૂ હો વહાં બકર દેખે યોર સુ-જકો આકર ખખર દે તાએર ઉઠ ગયા યોર ઉસને એક આઇના સેહેર કા મંગા કર દેખા કે ઉમરૂ કોનસી સુરત બના હંય ઇસ હંગા મંય મંય વોહ તાએર ઉઠકર ઉસી ગાઉ' મંય પોહયા કે જહાં ઉમરૂ થા યોર ફીર કર આયા યોર પુકારા કરબે આફ્રેરાન પુર મંય ઉમરૂ હંય આફ્રેરાન સુનકર યોર આઇને મંય ઉમરૂ કી સુરત સીપાઇકી હંય દેખકર ઉઠી કે બકર પકડ લાઉ' જબ સુકામ ઉમરૂકી જગેહ પર પો-હચી તાએર સે પુછા કે કીસ તરફ હંય ઉસને પુકાર કર કહા વોહ દરખત કે નીચે બચઠા હંય ચેહ સુનકર ઉધર ચલી મગર બાન વરકા બોલના ઉમરૂને બી સુના જલદી-સે ગલીમ ઓડ કર ભાગા આફ્રેરાન વહીં' હયરી યોર તાએર કો ફીર લેબ કે ખ-ખરલા ઉમરૂ કીધર ગયા હંય તાએર ચલા લેકીન ઉમરૂને આકર એક જગેહ ગલીમ ઉતારી થી કે તાએર સરપર આકર થરચાયા યોર ફીર કર ચલા ઉમરૂ સમજ ગયા કે ચેલી તાએર માલુમ હોતા હંય કે તેરી ખખર દેતા હંય બસ ગલીમ ઓડ કર ભાગા વહાં તાએરને બકર ખખર દી આફ્રેરાન ઉઠતી હુઇ આઇ લેકીન કીસીકો ન પાયા ફીર તાએર કોરવાના કીયા જખતાએર આયા ઉમરૂ જહાં આહીર હુવા થા દેખ-કર ફીરા યોર ખખર બકર કહી આફ્રેરાન ઉધર ચલી ઇધર ઉમરૂને ગલીમ ઓડકર અપની રાહ લી ઉમરૂ આબે આબે યોર આફ્રેરાન પીછે પીછે દો પેહેર ઇસી તરફ ફીરે આખીર ઉમરૂ થક ગયા યોર એક ગાર મંય ઉતર ગયા યોર બલ ઇલિયાસી ગારપર લગા કર ગલીમ ઉતાર કર બચઠા બાનવર આયા યોર બકર ખખર દી આફ્રેરાન ઉઠકર ગાર પર લાઇ યોર ઉમરૂ કો બચઠે દેખકર પુકારી કે હરામ આદે અબ કહા બચગા ઉમરૂને બી કહા આલ અદી કેહખાતુ આતો સહી ચહાં આફ્રેરાન બ ગઝબ તમામ ખંબ બનકર ગીરી ગાર મંય પોહચ કર બલ મંય ફંસી યોર ઉમરૂને ખી-ચકર ઝંખીલ મંય ડાલ લીયા યોર ગારસે નીકલ કર રવાના હુવા આફ્રેરાન અબી ઝીંઢા હંય સેહેર ઉસકા બાકી હંય પુતલુ'ને સેહેર કરકે ઉમરૂ કો વેરા યોર હર એક કેહતા થા હમારી ખીખી કો છોડ દે ઉમરૂ ભાગતે વક્ત કેહતા બતા થા કહુ' શામત આઇ હંય અગર તુમ સુઝે સતાવગે મંય તુમારી ખીખીકો મારડાલુ'ગા પુતલુ'ને શર-માકર બર્ક શરર રેઝ કો બે સેહમાન આઇ હંય ઇસહાલ કી ખખર દી બર્ક શરર રેઝ સાહેરૂ' યોર પુતલુ' કો લેકર ઉઠી ગોગા અઝીમ ખરપા હુવા સાહેર પીછે પીછે ઉમરૂ કે શુલ મચાતે બતે હંય લેકીન ઇસ ખોફસે કે આફ્રેરાન કો ઉમરૂ હીલાક ન કર ડાલે કોઇ હાથ નહીં ડાલતા ઉમરૂ ભાગા હુવા વીરાને સે આબાદી મંય આયા યોર હર કુચા ગલી મંય ફીરને લગા લેકીન જબ યોર સાહેરૂ'કા કીસી તરફ કમ ન હુવા ઉસ

વક્ત ઉમરૂને કસ કીયા કે ઝાફરાન બહુ કે મારકાલું ઇસી ફીક મંચ હય તરફ પ્રીરતા થા કે એક મુકામ પર હલવાઈ કડાઈ મંચ ધી ગર્મ કર રહાથા ઉમરૂને ઝંખીલ કા મુંહ ખોલકર બલ મંચ ઝાફરાન કે રખકર બાહીર નીકાલા પુલુને ઝોર સાહેરૂ વગયરાને ચાહા કે લેપટ કર છીન લેં ઉમરૂને બલ કો કડાવ મંચ છોડ દીયા ઝાફરાન છુટ કર લી મંચ ગીરી ઝોર જલકર તમામ હો ગઈ એક હંગામા કીયામત ખુલંદ હુવા તમામ આલમ મંચ અંધેરા હો ગયા બે ઉમરૂ કે ઘેર થે ઉસકે મરતેહી ગા-મખ હોજએ સાહેર ઇસ આફતકો દેખ કર ભાગે બર્ક શરર રેઝ બી ડરી કે ઉમરૂ બલાએ બંદ હય અચસા નહોતુ બી ગીરફતાર હો બાએ યેહ સોચ અપને મુકામ કી તરફ ચલી ગઈ ઝોર ઉમરૂને તારીકી ઝોર શોરસુનકર દુકાનું કો છુટના શુરૂ કીયા દુકાનદાર સરપીટતે હંચ દુકાને બંદ હોતી હંચ એહલે શેહેર ભાગતે હંચ આફત બરપા હય આખીર ઇસી હાલત મંચ ચકાચક સદા આઈ કે કશતી મરા નામ મન ઝાફરાન બહુ કીલા બે સેહેર બંદ થા ઉસકા રાસ્તા સાફ હો ગયા ઉમરૂ ભાગ કર કીલે કે બાહીર નીકલ ગયા. ઝોર જંગલ કી તરફ ચલા ઇસ ખીયાલસે કે કીસી તરફ કે દરયાએ ખુરવાં કે પાર ઉતર બઉ લેકીન અબ હાલ સરસર કા સુનીએ કે હમરાહ શાગુફા સેહેર કે વાસ્તે ગીરફતાર ઉમરૂ કે ચલીથી તલાશ કરતે ઉસ જંગલ મંચ પોહચી જહાં ઉમરૂ ફીર રહા હય ખુલાસા કલામ ઉમરૂને દુર સે દેખા સરસર એક બહુગરની કે સાથ હુડતી હુઈ બતી હય યેહ દેખકર કોસબર ઉનસે ઉમરૂ આગે નીકલ ગયા ઝોર વહાં અપને તઈ ઝાહીર કીયા સરસરને ઉસ સાહેરાસે કહા અચ શાગુફા દેખો વોહ ઉમરૂ ખડા હય ઉમરૂને યેહ કલામ સુનકર ઝાડીમંચ અપને તઈ છુપાયા લેકીન સરસર નીમચા પકડકર દોડી ઉમરૂ છાડીકે અંદરહી અંદર ચલકર એક ગારમંચ ઉતર ગયા સરસર નીશાન પાઉંકા દેખતી હુઈ ઝાડીયુંકે હુડતી ચલી ઇસ અરસે મંચ શાગુફા સેહેરને કહા અચ બેહેન કીસી તરફ સાંસલેનેકી સદા આતી હય સરસર ઉસકે કેહનેસે હરતરફ દેખને લગી ઇધર ઉમરૂને અઝાધા મોમમ્મ ગારમંચસે બનાકર નીકાલા કે બબાએ આખુંકે ચાકુન સુર્ખ, નસબ થા મશઅલકી તરફ આંગે શેશનથી મુંહસે શેઅલે આગકે નીકલતેથે સરસર ઝોર શાગુફા ઉસકો દેખકર ભાગીં ઉનકે પીછે ઉમરૂ બી ગારસે નીકલકર ચલા કે ઇનહેં ગીરફતાર કફ ઇત્તેફકન એક મુકામપર શાગુફાકો એહતીયાઝ પેશાબ કર નેકી હુઈ સરસરસે અલાચદા હોકર ઝાડીમંચ ગઈ ઉમરૂને પુશતપરસે આકર હલકે, કમંકે મારે ઉસને ઘભરાકર પીછે ફીરકર દેખા ઉમરૂ બેઝએ બેહોશી મારકર ઉસકો બેહોશ કર દીયા ઝોર પચરહન ઉસકા ઉતારકર રંગરોગન અઈયારી લગાકર ઉસકી સુરત બનાઈ ઝોર સરસર પાસ આયા ઝોર ઉસકે સાથ આગે રવાના હુવા કુછ દુર ચલકર ઝાડીમંચ ઝોડકર ગાયબ હોગયા સરસર સમઝી શાગુફા સાહેર ઝબરહસ્ત હય બઝોર સેહેર ગાયબ હોગઈ હય લેકીન ઉમરૂને દુરસે એક સેહેરકો ઇસ તરફ

આતે દેખાયા ઇસ વજેહસે ગાયબ હોકર દોડા ઓર ફરીબ ઉસકે પોહોંચકર ગલીમ ઉતારકર આહીર હુવા ઓર વોહ સાહેર તીલસ્મી આતીનકા થા શાયુફા સેહેરકો પેહછાન તાથા ઉસને કહા આપ કહાં જાતી હંય ઉમરૂને કહા તલાશે ઉમરૂમંય શીરતી હુ' લેકીન તુમસે કુછ કેહના હય ચેહ કેહકર ફરીબ ઉસકે જાકર હુબાબ બેહોશી મારા વોહ બેહોશ હોકર ગીરા ઉમરૂ ઉસકો ઉઠાકર છાડીમંય લેગયા ઓર ઝીયાદા બેહોશ કરકે ઉસકો અપની અસલી સુરત બનાકર પીઠપર લાદકર ચલા ચહાં સરસર હયરાન થી કે શાયુફા ગાયબ હોગઈ કીધર ગઈ ઓર હુ'ઉતી ફીરતીથી કે એક તરફસે ઇસકો દેખા કે ઉમરૂકો લાધે હુવે આતી હય સરસર અપટકર નઝદીક આઈ ઓર કેહને લગી કે આપને શાયદ ઇસીકો કહી' દેખાયા બે ગાયબ હોગઈથી' ખારે મેહનત કીકાને લગી અચ્ચી તઠપીરસે હુજુરને ગીરફતાર કીયા વરના ઉસકા હાથ આના દુશ-વાર થા લેકીન ઉમરીદ ચેહ હય કે આપ સામને શેહેનશાહકે ચેહ ન ફરમાએગા કે મંચને ઉમરૂકો ગીરફતાર કીયા હય કયું' કે અઈયારકા ગીરફતાર કરના હમ અઈયાર બચ્ચીયુ'કા કામ હય દુસરે ચેહ કે ઇસ દગાબાઝકો મુઝે ધનાયત ફરમાઇએ તાકે પુ-શતારેમંય બાંધકર લે ચલું' શાયુફા નકલી યાની ઉમરૂને જવાબ દીયા કે ઇસકો હોશીયાર કરકે જ ચાહતા હય હાલ પુછું' સરસરને કહા કહીં અયસા લી ન કીજ એગા ચેહ હોશીયાર હુવા ઓર આફત લાયા ફોરન છુટ બચગા શીર કયદ ન હો સકેગા મુનાસબ ચેહ હય ઇસકો મેરે હવાલે કરો આપકે બાઇસ મેરી ઇઝઝત અફ-ઝાઈ હોગી આઈદા આપકો અખતીયાર હય શાયુફાને કુમુલ કીયા ઓર ઉસ સાહેરકો દીયા સરસરને ચાહેર અઈયારી બીછાકર હલકે કમંદસે બાંધકર પુશતારા મઝબુત દુરસ્ત કરકે હોશપર રખા ઓર નીહાયત દરજે શાહાં હોકર રવાને હુઈ આગે બઠકર શાયુફાસે મસલેહત કી કે ખાસ તીલસ્મીમકી રાહસે દરબારમંય ચલે અયસા ન હો કે સરેરાહ ચલનેમંય કોઈ ફીતુર આએ ગરઝ દોનું' ઉસી તરફ ચલી' ચહાં તકકે એક જંગલમંય પોંહચી કે સારા જંગલ સોનેકા થા હર તરફ આગ લગી હુઈ માલુમ હોતીથી ઘાંસ ઓર દરખત કયા બલકે ઝમીન તક સોનેકી થી દરખત અશમે' નંદરે' ફુલ મેષા ગરઝ ફુલ સોનેહી સોનેકા થા ઉમરૂ હમરાહે સરસર શાયુફા બના હુવા સચર કરતા ઓર ચેહ કયફીયત દેખતા ચલા જાતાથા ઓર દીલમંય સોનેકા જંગલ દેખકર લલચાતાથા કે કીસ તરફ પાઉં' બે ઇસ જંગલકે જંગલકો ઝંબીલમંય રખ હું' શીર સોચતાથા ચેહ તીલસ્મી કારખાના હય બ આહીર ચેહ સોનેકા દીખાઈ દેતા હય નઝરખંદીકા અયસા તરીકાં હય ઇસ મુલમમા કરના સરાસર બેજા હય ગરઝ ઇસી તરફ દીલસે ખાતે' કરતા રવાના થા કે કોહસ્તાનસે રવાના હુવા તો એક જંગલ મરવારીદકા મીલા ચહાં લાસ ઓર પત્તે ઝમરૂદકે થે ઓર ફુલ જવાહીરકે ફલ મોતી-યુ'કે લગેથે હરનેકે મીયાહપર ગોહર ચરાગકી તરફ રોશન થે જબ ઇસ મુકામસે ઓર આગે બઠે એક દીવાર ચીનીકી ઝમીનસે આસમાન તક નઝર આઈ મંઝીલું' તક

ઢરાઝી ઉસકીથી રૂબરૂ ઉસ દીવારકે હઝારહા પુતલા બીલ્લોરકા સીપર ઝોર શમશીર હાથમંચ લીએ બઝાથા ઝોર બીચમંચ દીવારકે એક પુતલી નસબ થી ઇસકે નઝદીક સરસરને બઝર કહા અચ તસવીર તીલસ્મી વાસ્તે શેહેનશાહકે મુઝકો રાસ્તા હે ઉસ પુતલીકા પેટ ફટ ગયા ઝોર એક ઢરવાઝા ઝાહીર હુવા સરસર ઝોર ઉમરૂ દોનુ' ઢાખીલ હુવે ઝોર એક તઝકા પચઢા હુવા વોહ ઢરવાઝા બંદ હો ગયા સરસર ઝોર ઉમરૂ આગે બડે અબકી એક બીચાબાનમંચ પોંહચે કે વોહ મુર્ગઝાર દીલકુશા થા સરાસર ગુલાબસે બસાથા કહીં પાની બરસ્તાથા કહીં નેહરે' બરી થીં જયસે સાવન ઝોર બાદુકા મહીના હય હવાએ સર્દ ચલતીથી ઉસ દશત તરાવટમંચ હરચંદકે બારીશ હોતીથી મગર અરમપર એક બુ'દ ન પડતીથી સરસર ઝોર ઉમરૂ સચર કરતે કરતે એક અચસે મુકામપર પોંહચે કે વહાં આઠ હીંઠોલે બડેચે વેહ દોનુ' એક હીં-ઠોલે પર બઝર બચઠે કે ચકાયક ઝમીન શક, હુધ ઝોર હો પ'બે પચઢા હુવે ઝોર વોહ દોનુ'કી કમરમંચ હાથ દેકર ઉડે એક જંગલ હરે બરે મંચ લાકર ઉતાર દીયા ઝોર ગાયબ હો ગએ ઉનહુ'ને ઇસ જંગલકો બી નીહાયત સર સખ્ખ પાયા.

નઝમ.

હરેક તરેહકે થે વહાંપર ચમન—કીસી મંચ બનકુશા કીસીમંચ સમન
કહીં લાલા ઝોર કહીં બઝરી—કહીં રાએ બેલ ઝોર તને મનબરી
કહીં ચાંદની થી કહીં મોગરા—કહીં બમદન બાન ઝોર મોતીયા
કીસી બસે આતીથી પુશબુ કીબુ—કહીં પર ખીલાથા ગુલે નારબુ
કીસી બ લગાથા ગુલે આફતાબ—કહીં થા હઝારા બસદ આબોતાબ
કહીંથી ઝો શમ નમકી ગુલપર બહાર—કે ગોહર કરે અબ્ર નયસાની સાર
ગરઝ થા વોહ ગુલઝાર રશકે જુનાં—થી હર શાખપર બુલબુલે નગમ ખવાં

વેહ દોનુ' બેશએ ફરહત રવાના થીં કે સામનેસે સઢા તરકુ'કી સુનાઈ દી ઝોર બડે બહો તજમુલસે એક સવારી સાહીરે જલીલુલ કદ્રકી આઈ આગે આગે ચોખ-હાર અસા સોનેકા જવાહીર નીગાર હાથુ'મંચ લીએ નીહાયત અદબસે સાથ સવારીકે હુરબાથકા શોર બુલ્લંદ કરતે ઝોર એક તખ્તપર તુફાનબહુ નામ સાહેર ઝીવીકાર એહતે રામ સવાર પુશતપર સરહારાને નામઢારકી કતાર કરીબ આકર પોંહયા સર-સરને આગે બઝકર સલામ કીયા ઉસને સલામ લેકર પુછા બી સરસર કહાં ચલી ઉસને જવાબ દીયા કે ઉમરૂકો ઢરગારે શેહેનશાહમંચ લીએ બતી હુ' તુફાનબહુને કહા મંચ બી વહીં ચલતા હુ' મેરે સાથ ચલો સવારી મોબુદ હય સવાર હો લો સરસર બોલી હુઝુર હમ અઇયાર બચ્ચીયાં હંચ હર જગેહ ફીરા કરતી હંચ સવારી અગર હુ'દે તો કામ કયુ' કર ચલે આપ તશરીફ લે ચલે' કનીઝ પીછે પીછે આતી હય વેહ મુનકર વોહ સાહેર આગે બઝા ઝોર સરસર ઝોર શગુફા બી ચલીં જબ ઇસ જંગલસે ગુઝરકર આગે બડી તો એક તરપોલીયા મીલા ઉસકે આગે એક દીવાર

ખીલ્લોરકી થી સરસરને કહા સુઝે વાસ્તે શાહ તીલસ્ત્રમકે રાસ્તા દે વેહ હીવાર શક હુધ' પેહ દોતુ' દાખીલ હુવે ઝોર આગે બડી તો એક લશકર સાહેરૂંકા ઉતરા હુવા દેખા કે બધસે ખરગાહ અસ્તાદા હંચ કીનાતે' તની હંચ કહાવ ચડે હંચ છડ પેહેલ હો રહી હય ખીસ્તરે સાહેરૂંકે લગે હંચ બ બબ ચોકે દીયે હંચ આસની હર બજેહ બીછી હય પુઝા પાટમંચ મસરૂંક હંચ અશનાન ગીયા ખીયાનમંચ હંચ કનોલ પુખ્તા બને હંચ ધોતી છાંટે રહે હંચ હોમ હો રહા હય સામને અગીવાકે સાપ કરતા હય કોઈ રસોઇ કરતા હય કોઈ આરામમંચ હય દાઝેરા કહી' બજ રહા કહી' બેલકકા સમા હય કહી' બાંગ પટા કહી' નાચ હો રહા હય હાસીલ કલામ સરસર જબ ઉસ લશકરમંચ દાખીલ હુધ પેહરેવાલેને રોકા કહા કયા સબખ હય કે તુમ કહુ' ખાસ તીલસ્ત્રમકી તરફસે આઇ છધર સેહેનશાહકે સીવાએ કોઇ નહી જાતા ઇસ મંચ કુછ બેદ હય સરસરને લાના ઉમરૂંકા ખ્યાન કીયા ઇસ ખીયાલસેકે ગુઝર-ગાહ બલાયક હય ઇસ લીએ ખોદ્ થા કે ઉમરૂંકી રેહાઇકા મીર પેહરેવાલેને કહા એક લેહમા ઠમરો મંચ સેહેનશાહકે તુમહારી નીસબત ઇઝાજત મંગાલુ' તો બને હું સરસર ઠયર ગઇ ઝોર ઉસને એક સાહેરૂંકો પાસ અફરાસીયાબ બદુકે બેલ વેહ સાહેર ગયા ઝોર પેશે શાહ અરઝી સરસર ઝોર શગુફાકે આમદકી કહી વહાંસે હુકમ હુવા કે આને દો કોઇ ન રોકે સાહેરને આકર મીર પેહરેવાલેકો હુકમે શાહ સુનાયા ઉસને ઇન દોતુ'કો ઇજાજત દી થહાંસે બે પેહ આગે બડી તો પુશત બાગે, સયબ નઝર આઇ ઇસ તરફકો બી દરવાઝા આલીશાન જવાહીરકા બના હુવા લગા હય હઝારહા સાહેર નીગેહબાને દરવાઝા ખડાથા સરસર આકર સાથ ઉમરૂંકે યાને શગુફાકે દાખીલે બાગ હુધ હરચંદકે પેહલે બી ઉમરૂંકે ઇસ બાગ, મંચ આ ચુકા હય મગર હુસરે દરસે આયાથા અબકી બાર તીલસ્ત્રમી દરવાઝેસે પીછે બાગસે આયા હય કચશીયત આરાયશ વ ઝેબાયશ ઉસ તરફસે ઇસ તરફકો દો ચંદ પાયા ઝોર અલાવા ઇસકે પેહ બાગ, મસકન હય અફરાસીયાબકે રેહનેકી બાય હય રોઝ બરોઝ આરા-સ્તા હુવા કરતા હય હરરોઝ એક કયા હઝારૂં તરો તાઝા બહારે' પયદા હોતી હંચ ખુલાસા કલામ અબ બે ઉમરૂંકે ઇસ બોસ્તાંકો દેખા વે બેખુદ હો ગયા ઝોર દીલ મંચ અપને દુરૂંક પડને લગા ખીલાશુબા જન્નત કાનકશા નઝર આયા કે હરએક દરખત નીલમ ઝોર પુખરાજ અલમાસ ઝોર ઝમરરૂંકા લગા હય ઝોર ઝમીનપર સોનેકા કામ કીયા હય લાલ બદખશા અકીક, કે નગીને જડે હંચ કુલૂંકી શોખી' શુલે સુખ આસમાનીકો શરમાતી હય નેહરૂંક મંચ બબએ પાનીકે ગુલાબ ઝોર કેવડા ભરાથા હર એક દરખતપર ઝમરરૂંકી કાલીયા ઉસપર સુરગાળીયાં મોહરકી ઉસ નેહરૂંક મંચ તેરતી થી ઝોર કુલેલે' કરતીથી'.

નઝમ.

ઇસ કંદર બાગ મંચ હય કસરતે શખુ વ સમન
હે' જમાઇ બી તો પુલતે નહી' શુ'ચુકે રહેન

ઇનતેહા હય કે જગેહ નાલા વ ખુલખુલકી નહીં

અસ તરહસે કે ગુલસ્તાં મંચ નહીં જાએ સુખન

સુખહા નસ્લાહ વોહ સુહાના બાગકે ચશમો ચરાગુ ગુલઝારે દેહેર ઉસકો કેહના
જેખા હય યા દાગે રીયાઝે રીઝવાં હય ખુલાસ કલામ ચેહ કે સરસર ઝોર શશુફા
યાને ઉમરૂ ચમનસ્તાં કો તય કર કે એક અચવાન અઝીમુશયાન મંચ પોંહચે કે
જહાં અફરાસીયાખ સરીરે જહાં બાની પર જલવા ફરમા થા ઝોર ફુરસીયુ પર
હઝાર હા સાહેર ઝખરહસ્ત બચઠા થા સરસરને પુશતારા ઉસ સાહેરકા અસકો ઉમરૂ
ને અપની સુરતકા બનાયા હય બાહ આઢાબો તસલીમ કે સામને શેહેનશાહ કે રખ-
દીયા ઝોર હયરાન રેહના અપના તલાશે ઉમરૂ મંચ ખ્યાન કીયા ઉસકો ઇન આમ
દીયા ઝોર ખીલ અતે ફાખરા અતાહુવા શીર શશુફાને સલામ કીયા ઉસે બી ઇલ-
તાફે ખુસરૂવાના ફરમા કર બચઠનેકા હુકમ કીયા ઝોર ખીરાજ ઉસકે સુલક કા માફ
કરદીયા શીર મ.ખમુર સુખ ચશમ સે સુખાતીબ હોકર હુકમ દીયા કે શેર ઝોર
શેરની કો પાસ શયતાને દરગાહ મલક બ.ખતીયાક કે લેને કો લે જા હય મગર
નહીં ગાલુમ કયા સબબ હય જો વોહ અબતક તથરીફ નહીંલાએ અબ અશતુમ તક-
લીફ કરકે તુમ કોહે અફીક તક જાવ ઝોર શયતાને ખુદાવંદ કો લે આવ મેરી તરફ
સે અરઝ કરના કે ઝો ના અપ્યાર ઉમરૂ ગીરફતાર હુવા હય હુઝુર જવ્દ તથરીફ
લાકર ઉસે કતલ કરે' દેર ન ફરમાએ મ.ખમુરને ચેહ હુકમ પાકર આવલોતો ઇનકાર
કીયા કે હુઝુર મેરી બેહેન ખુમાર વહાં બાકર ઝક ઉઠા ચુકી હંચ મંચ ન બાઉગી
આખીર જબ અફરાસીયાખને દોતીન બાર કહા નાચાર ઉઠકર અપને સુકામપર આઈ
ઝોર દો હઝાર કનીઝાને ઝરરી પોશકો હમરાહ લેકર ખુદલી ઝરો ઝેવર સે આસસ્તા
હોકર તખતે સેહેરપર બચઠ કર રવાના હુઇ કીલે કોહે અફીક મંચ શેર ઝોર શેરની
બાકર પોંહચે થે લાક. ઝોર ઝેહલે દરબાર ડરે થે કે ચકાયક અખ સુનેહ રી કીલે
પર છાયા ઝોર યાકુત કી બારીશ હોને લગી વહાં કે સાહેર વાકીફકાર કેહને લગે કે
અલામત આમદે મ.ખમુર સુખ ચશમ માલુમ હોતી હય ચેહ કેહ હી રહે થે કે
તખત આકર ઉતરા ઝોર મલકા મ.ખમુર બહારનાએ અંદાઝ સરસે પાઉંતક જવાહીર
કા ઝેવર પેહને લે બાસ શાહાના જેખ કામત કીએ દોહઝાર કનીઝે સાથ લીએ સાથ
તખત કે ઉતર કર સામને આઈ ઝોર ખુદાવંદ કો સિજદા કીયા નઝર દી
ફુરસી ઇનાયત હુઇ બા અઢબ તમામ બચઠી લાકાને કહા અચ બંદીએ કુદરત હા
ઝીર હોનેકા કયા આઈસ હય મ.ખમુરને ગીરફતાર હોના ઉમરૂકા ઝોર ખુલાના અફરા-
સીયાખકા મલક બ.ખતીયારકકો વાસ્તે કતલ કરને ઉમરૂકે ઝોર શેર ઝોર શેરની લેજ
કર ખુલાના સાથ સીમુર્ગકે ખ્યાન કીયા બ.ખતીયારકને ચેહ બાતે સુનકર એક કે.હક.હા
મારા ઉમરૂકા ગીરફતાર હોના બોહત સુશકીલ બાત હય મંચ તીલસ્સમમંચ બાકર અપ
ની બાન ન ફૂગા ખીચે સુરશકી કીસીકે હાથસે મોત વહીં અગર વોહ કયદ બી હોકર આ

તે હંચ તો દો ચારકે સરકાટ છુટમારકર ચલે જાતે હંચ બીલ ફર્જ અગર શાહને ઉનહેં ગીર-
ફતાર કરાયા હોગા છુતની દેરમંચ વોહ શાહકા સરકાટકર ચલે જાએગે' મખમુરને કહા
મલકજી શેહેનશાહે તીલસ્સમ બગેર ફતેહ તીલસ્સમ હીલાક નહીં હો સકતા હંચ આપ
તથારીક લે ચલે' ગરજખાઝ મુકામ ભારી કે અખતીયારક સીમુર્ગપર સવાર હુવા ઝોર
શેર ઝોર શેરની સાથ ચલે આગે બઠકર યેહ સવાર કરેગે' મગર મખમુર સુખે ચશમ
એ ખુલાવંદસે ફખસત હુધ તો ખીયાલ કીયા આખીર તો ઇતની દુર આઈ હું લાઝીમ
હંચ કે લશકરે હમઝા સાહેબકરાંકો બી દેખતી ચલુ' યેહ ખીયાલકર બાહર કીલેકે જખ પો-
હચી તો લશકરે અમીરકી તરફ ચલી ઝોર તખ્ત અપના બઝોર સેહેર એક મુકામ બ
લંદપર ઉતારકર કચકીયતે લશકર દેખને લગી દેખા કે બાઝાર હર લશકરકી બારગાહ
કે આગે આરાસ્તા હંચ ઝોર એક તરફ સોનેકા બાઝાર હંચ દુસરી તરફ જવાહીરકા
અંબાર હંચ કહીં ચીની બાઝાર કહીં ફીરાંગસ્તાન કા બાઝાર ખુલાસા એક તરફ બાર
ગાહે સુલેમાની કો દેખા કે હઝાર હા કલસ સોનેકે ઉસ પર ચડે હંચ ઝોર હર કલ-
સપર તાઉસ ચોંચ મંચ મરવારીક કે માલે લીએ ખડે હંચ દોતુ' જાનીબ સડકે' કનારે
ઉસકે બાઝાર ચાર હક બીલકેસ આરાસ્તા હંચ સઠક પર જવાહી કટા હંચ બીશતી
બાહલેકી લુંગીયા પેહને કટોરે સોને ચાંદી કે કમર મંચ રખે છીડ કાવ કર રહે હંચ સરદારે
તખ્તાર અપની અપની બારગાહ સુલેમાની મંચ જાતે હંચ ઝોર લશકરે અમીર જહાં
તક નઝર જાતી હંચ ઉતરાહુવા નઝર આતા હંચ બલકે યેહ નઝર આતા હંચ કે મ-
શરીક સે મઝરીબ ઝોર બુલબસે શીમાલ તક ફાજ અફર મોજ સાહેબકરાન મોજ
જન હંચ લશકર મંચ દુમ્મે ઝુજ્હ હો રહે હંચ પતીલીયાં ચડી હંચ કોર મંચ ભુન
રહે હંચ બહાદુર હાથ તલવાર કે નીકાલ તે હંચ મટી કે ઢેર બનાએ હંચ તીર
અંદાઝી હો રહી હંચ કીસીફર્શ બીછે હંચ લોગ સહીફએ ઇમરાહીમી કુતુબ અબાની
મંચ મસફૂફ હંચ મખમુર જાહો જલાલ લશકર કી દેખકર હંગહો ગઇ ઝોર દીલ
સે કેહતી થી કે કુલાહે ગોશ સાહેબકરાન આજ તા બચોજે આસમાન પોહયા
હંચ કબ કોઇ ઇસકે મુકાબીલ હોસકતા હંચ અહેબુબી મખમુર સુખે ચશમ હંચ
રાન ખડીથી કે ચક ચક એક તરફ સે સામાને તજમસુલ સવારી ઝાહીર હુધ હટો
બચોકા શોર સુનાઈ દીયા દેખા કે આગે બીશતી શુલાબ છીડકતે નીકલે બાહ ઉનકે
તીફલાને મૈહર સુરત ઉહ અંબર સીલ ગાતે શુઝરે ફીર ચોખદાફ કે પરે ઝાહીર હુવે
જખ યેહ સખ આગે ખડે ઉસ વકત સ્વારી ઝરી પોશ ઇનતે આમ કરતે પચઢા હુવે
ઉનકે પીછે શુલહસ્તે ઝોર ફરખત જવાહીર કે છુન મંચ શુછી મોતીયુ' કે લટકતે થે
ઝોર સામને સે મરકબ પરી પચકર શાહઝાદાએ વાલાતખાર બરહમે ઝીઢા ઝમરફઢ
મે ઇમાન શુલે શુલઝાર સાહેબકરાન તુર દીઢએ મોમીનાન વ મુસલમાનાને સાહેબ-
કરાન આઝુમ નુરુદ્દ દેહેર બીન બદીઉઝ્ઝમાં આલીહમ્મ બર આમહ હુવે ગીઈ ઉનકે
સરદાર ન છવકે સાહજાદેને ઝેર કીયા હંચ મરકબુ' પર સવાર હંચ એક એક ઉન

મંથ ઝી વીકાર હંથ મીસ્લ તેહ માસ ખીન અંક.વીલ દેવ પરવર વ ફૂલ ખીન
ગીયા, ખુર.ખુન આશામ વગયરા કંઈ સરહાર હમરાહ હંથ ઝીક ઉનકે ઝેર હોને
ઝોર ઇતાઅત મંથ આનેકા ફક્તર ચહારમ ઇરેજ નામે મંથ મજકુર હથ હાસીલ ક-
લામ મ.ખસુરને સુરતે જાંપરવર શાહઝાદાએ આલી ગોહર કો બે દેખા શશદર હો
ગઈ કીસ લીએ કે ઉસ જવાન હસીન વ સાહેબે તમકીન કો પાયા કે ઇસકા રૂએ
ઝેખા આફતાબ કો શર માતા થા ઝોર શોજાઅત મંથ અફસાનાએ ફત્તમકો કીસ્સે
બેહુદા બતા થા મ.ખસુર સુર્ગ અમશ દેખ તેહી બેકાર હો ગઈ ઝોર હઝાર
જાનસે શાહઝાદે પર નીસાર હો ગઈ ગશ આગયા કનીઝને શુલાબ છીટકા ઝોર હો-
શીયાર કીયા ઇસ અરસે મંથ સવારી શાહઝાદે કી નીકલ ગઈ ચેહ નાચાર કહે અફ-
સોસ મલકર રેહ ગઈ કુછ બસ નચલા આખીર મજબુર ગમે ઇશકકો સીનએ હસરત
મંથ પીનહાં કરકે રોતી હુઇ તરફ તીલસ્સમ કે ચલી દીલસે કેહતી થી કે બગેર
શીરાકતે ઉમરૂ ઇસકા મીલના મોહાલ હથ દુસરે તુ તીલસ્સમ મંથ રહે ઝોર ઉમરૂ
મુલાઝમે અમીર કી રેફાકત ન કરે જખ માશુક. સે સામના હોગા ઝોર વોહ ઉસકી
શીકાયત કરેગે' તો બડી નીલામત હોગી ચહાંસે ચલકે ઉમરૂ કો પાર ફરયાએ સેહેરકે
લેચલ ઝોર મેહરૂખ કી ઇતાઅત કુખુલ કર ઇસી ફીક મંથ આખુ' સે ખુને અશક
બહાતી રવાના હુઇ ઝોર ઇસી તરફ રોતી હુઇ દાખીલે તીલસ્સમ હુઇ ઝોર ઉસ તરફ
સુર્ગ સેહેરને ખખતીયારકે કો તીલસ્સમ મંથ લાકર ઉતારા શેરની ઝોર શેરને
સવાર કીયા સયર તીલસ્સમ કરાતે ચુકા માત અબય ખાત વ ગરાય ખાત દીખાતે લે
ચલે તાએરાને તીલસ્સમને ઉસકે આનેકી ખબર અફરાસીયાખ કોદી વોહ ઇસતકબાલ
કો સાહેરાને નામી સે આયા ચહાંતક કે બડે ઇંઝતે શાનસે આ વલ લશકરે હયરત
દીખાનેકો તીલસ્મે ઝાહીર મંથ લાયા હયરત સુરતનીગાર વ સરહારે નામીકો લેકર
ઇસ તકબાલકો આઈ ન.ક.કારે તીલસ્મી બજને લગે મેહરૂખ કા લશકર દીખાયા
ઝોર સખ હાલ ખ્યાન કીયા ખાર ગાહ મંથ લાકર અરખાએ નીશાત કો ખુલાયા નાચ
હોને લગા અફરાસીયાખને હુકમ દીયા કે જખતક મલકલ લશકરમંથ તશરીફ
ફરમા હંથ બાગે. સાયખમંથ કુછ સરહાર બકર દાવતકી તઇયારી કરે' બાગ.કે મકાન
ઝોર ઇમારતે' આરાસ્તા હોં ફર્શ બદલા જાએ શીશા આલાત રખા જાએ મ.ય-
ખાના દુરસ્ત હો તઆમ લઝીઝ તઇયાર હો ઇસ હુકમકો સુનકર શાયુફા નકલી
યાને ઉમરૂ બે ઇસ તકબાલકે લીએ સાથ શેહેનશાહકે આયાથા ઝોર ઇસ તહખીરસે
ફરયાકે પાર ઉતરાયા કે શાયુફા અસલી જાસકો બેહોશ કર ચુકા હથ ઉસકી કનીઝે
ઝોર નોકર ઉસકે ઇસકે યાને ઉમરૂકે ફરમાં બરહાર હંથ ઝોર અપના માલીક જાનતે
હંથ ઉનસે હુકમ દીયા કે સવારી સેહેરસે તઇયાર કરો. મંથ શેહેનશાહકે હમરાહ
ચહુ' ઝોર મંથ ઉમરૂકે ગીરફતાર કરલાનેમંથ થકી હુ' વરના ખુદ સેહેર કરતી કની-
ઝે સુનકર હુકમ બજ લાઈ ઝોર તખત સેહેરકા બનાકર દીયા ઉમરૂ સ્વાર હોકર

અફરાસીયાબની સવારીકે પીછે હો લીધા ઉધર તો કનીઝને સેહેર ચડકે તખ્તકો રવાના કીયા ઇધર અફરાસીયાબને કનારે દરયાકે પોંહચકર હુકમ દીયા કે અચ દરયા સુઝે ઓર મેરે હમરાહીયુકો રાહ દે ગરઝ કે ઇસ તદખીરસે ઉમરૂ ઉતરતો આયા ઓર કન્દ રખતાયા કે અપને લશકરમંચ બાઉ મગર ઉસ વકત હુકમ તપ્પીવારી બાગ, સુનકર બેકરાર હુવા ઓર દીલસે કહા અગર બનપડે તો ઇસ હાઅવતકો ચલકર છુટો ઓર બાબતીયારકે હરામખાદા તુમહોં કતલ કરને આયા હય ઇસકો બુતીયાં લગાકર ખુબ ઝલીલ કરો ચેહ સોચકર અપની જગેહસે ઉઠકર ઉસને અરઝ કીયા કે અચ શેહેનશાહ કનીઝ બાકર ઇનતેઝમે હાવત કરતી હય સફરાસીયાબ બ સખબ ગીરફતાર કર લાને ઉમરૂકે ઇસે ખુશ હય જવાબ દીયા બેહતર હય હમને સખ કારોબાર તુમહારે સીપુરીદ કીયા દેખે કીસ શાયશ તગીસે ઇસ કામકો અંબામ દેતી હો હુસ્નો ખીદમત સુઝકો માલ હમસે લેતી હો શયુફા નકલી આદાબ બબ લાકર રૂખસત હુઈ ચલતે વકત અફરાસીયાબને સેહેર પડકર ફસ્તક દી કે નીગેહબાન દરયાએ ખુરવાંકો ઇસ બનેકી ખબર હોગઈ શયુફા નકલી દરયાસે તખ્ત રવાં કરકે પાર ઉતર ગઈ ઓર બાગે, સયબમંચ પોંહચકર બોહદા દારૂં યાને દારોગા મયખાના ઓર મકાનદાર ઓર ફરરાશ માલીક વગયરાકો બુલાકર હુકમ સુનાયા ઓર ઇનઆમ પાનેકો ઉમ્મેદવાર કીયા સખ દુરસ્તી જલ્દ જલ્દ હોને લગી આઇને કલ્દે આદમ નસબ હુવે છતે લગાઈ ગઈ દીવાર ગીરયાં સાફ શફફાફ દુરસ્ત હુઈ શીશે હાં-ડીયાં કનોલ વગયરા ઝેખ કીએ ચંગેઝ ચોખડે સેલદસ્તે સુને ગયે મકાનકે કાતુપર ઘડયાલે જડ હી તસવીર આઈબુકે અંદર દુરસ્તકી બાગકે દરખ્ત શબનમ વ બાદલે ઓર ઝરબફતસે મંડવાએ નેહરૂંમંચ ગુલાબ ઓર કેવડા ઓર બેદે સુશક ભરવા દીયા હઝારે ફવારે હર જગેહ ચડવાયા નાઝનીને મેહરે જમાલ વ માહ તીમસાલ બેહરે ખીદમત સુકરરર કી કે વોહ બાગમંચ હરતરફકો કારોબાર કરતી શીરતીથી કોઇ સા-માન ઓર કોઇ ચીઝ અચસી નથી બે વહાં મોબુદ ન હો

નઝમ.

બાગ, કાહેકો થા પરસ્તાં થા—તોહફા હર તરહકા મોહઈયા થા
હર તરફ બેચદે સુશકા છીડકાવ—ખુબરૂયાકા હર જગેહપે જમાવ
ફીરતેથે ઇસ તરહ હવા ખાતે—હોશ પરચુકે થે ઉડે બાતે

- સીમા ઝરકી બનીથી હર દીવાર—ઓર જવાહીરકે ઉસપે નકશો નીગાહ
ફસલ શુલને કીયાથા મતવાલા—ખુમતીથી ચમનમંચ બાદે સખા

ખુલાસા કલામ સારે મકાનમંચ આરાસ્તી હો સુકી ઉસી વકત મયખાના ઉમરૂ ને ખુદ બાકર સબયા ઓર ખુમે શરાબમંચ બેહોશી ખુબ મીલાઈ સેફકયા બલકે મનુ બેહોશી સીફકી દારોગા મયખાનેસે કહા શરાબકે તેઝ ઓર ઉમદા તપ્પીવાર કરને કા તુસબા તપ્પીવાર કીયા હય ઇસ સુકુરકો સખમંચ મીલાદો વોહ ઇસકા તાબેદાર આ

બલકે ફરમાં બરદાર થા બે કહા વોહ બબ લાયા બાદ ઇસકે બાવરચી ખાનેમંચ બા
કર હરએક દેગકા મુંહ ખેલકર બેહોશી મીલાઇ અગર કીસીને કહા બી તો કહા મંચ
ને લાખુ' રૂપય ખર્ચ કરકે ચેહ ગરમ મસાલા તઇયાર કીયા હય આબ ખાના ખાકર
શેહેનશાહ બોહત ખુશ હોગે' સબ બાવરચીયુ'કો ઇનઆમ મીલેગા ગરઝ સબ અપની
તદબીર કરચુકા સુનતબર અફરાસીયાબકા હુવા વહાં શાહ તીલરસમ દીનબર બખ-
તીયારકેકો લશકરકી સચર કરાતા રહા જીસ દમ શામ હુઇ અફરાસીયાબ ખુશી
ખુશી બખતીયારકેકો લેકર દાખીલે બાગે, સચબ હુવા ઓર આરાયશ બાગ, ઓર
મકાનુ'કી દેખકર ખુશ હોકર શયુક્ષા યાને ઉમરૂકો ખીલઅત દીયા મુકામ સદ્રપર
મેહમાનકો ખીલાયા તમામ બાગ,મંચ રોશની હુઇ ઓર નાચને વાલીયાં હાઝીર હુઇ
ઉસ વકત મખસુર સુખચશમ બી આકર હાઝીર હુઇ શરીક જલસએ દાઅવત
હુઇ ઇસ તરફ હયરત બી લશકરે સરદારાને ઝી રૂખાકો સાથ લેકર દાવતમંચ આઇ
જબ સબ જમે હો ચુકે ઉસ વકત વોહ સાહેર જીસકો ઉમરૂને અપની સુરતકા
બના દીયા હય ઓર પુશતારૈમંચ બંધા પડા હય ઉસકો સામને તલબ કીયા ઓર
પુશતારા ખુલવાકર બખતીયારકેકે હાથમંચ ખંજર દીયા કે ઇસકા સર કલમ કરો
ઉસને બાઈ આંખ ઉમરૂકી દેખા ઉસમંચ તીલ શનાખત કરનેકા હય ઉસ સાહેર બેહોશ
યાને ઉમરૂકી બે સુરત હય ઉસકી આંખમંચ તીલ ન પાયા બખતીયારકે મસનદ
પરસે ઉઠકર નાચને લગા ઓર પુકારા કે સલવાત બર ઇબરાહીમ પયગમબર ખુદાવંદ
નાઅતે લેકા. અંચ અફરાસીયાબ મુજકો જલ્દ વહાંસે રૂખસત કર કે અબ ઇસ
જગેહ કોઇ લેહમેમંચ આફત આયા આહતી હય મંચ પેહલેહી કેહતા થા કે પીરો
સુરશદ બર હકકો કોન ગીરફતાર કર સકતા હય ઇસ અસનામંચ મખસુરને કહા
મલકજી આપકો શુબાહ હય જલ્દ ઇસકા સર જુઠા કીજીએ ચેહ ઉમરૂ હય શેહેન-
શાહને બડી જુસ્ત જુસે ઇસે કયદ કીયા હય તીલકા કયા દેખના કહીં બેહ ગયા હોગા
બખતીયારકેકે કહા મંચ મુસલમાન હુ' અશાહદો અન લાયલાહા ઇબરાહીમ
ખલીલુલ્લાહ મુજસે સર ન કટોગા ઓર કયુ' કીસી બીચારે અપને અઝીઝ યા બીરા-
દરકા સર કટવાના આહતે હો શેહેનશાહ ઉમરૂકે દુશમન કયદ હોં ચેહ કીસી આપ
મંચકા સાહેર હય ઓર અન્નાવા અબ તો ઇસ શખસકે સીરમંચ એક બાલ બી નહીં
બે જુતીયાં હઝરતકી ખાચે ચેહ કેહકર ઉસકા સર ખીરહના કરકે બતાયા શીલ હકી.
કત ખોપરી સાફ ઓર ચીકનીથી અફરાસીયાબ ઓર સબ એહલે દરબાર હંસને
લગે કે દર અસલ ચેહ શખસ શયતાનહી હય ઓર મખસુર સુખચશમસે ઇશારા
કીયા કે ઇસેબકને દે ઓર તું સર ઉમરૂકા કાટ લે બખતીયારકેકે કહા અસી
તુમ હંસતે હો કોઇ ઘડીમંચ રોવગે મુખતસર ચેહ કે ઇસકા કેહના ન સુના મખ-
સુરને હુકમે શાહશે સર ઉમરૂ નકલીકા જુઠા કીયા બખતીયારકે આંખે બંદ કરકે
બચક ગયા ઓર ઇસ સાહેરકે મરનેસે શોર ઓર ગોગા ખુલંદ હુવા કે કશતી મરા

નામ ફરયાદ બહુ બુદ્ધ આગ પથ્થર બરસને લગે બખતીયારકે ખુબ ઉછલા ઓર કુદા ઓર પુકારા કે વોહ મારા મંચ ન કેહતાથા કે જનાબ મોઅલ્લ અલકાબ ગરદું રકાબ શાહું કે શાહ હમ ગરીબું કે પનાહ સરગીરા હે રોઝગાર ઉમરૂ નામદારકો કોન થા સકતા હય અફરાસીયાબ બોહત ઝલીલ હુવા ઓર ઉઠકર વોહ દરખત બે શયુક્ષને અપને હયાતકી નીશાની લગાયાથા વોહ ઉસને દેખા કયું કે શયુક્ષ અબી જંગલમંચ બેહોશ પડી હય ઇસ સખબસે દરખતકો સર સખબ શાદાબ પાયા સમઝા કે શયુક્ષ સેહેર બે યહાં મોબુદ્દ હય ચેહ તો અસલી હય લેકીન ઉમરૂકે ગીરફતાર કરતે વકત માલુમ હોતા હય ઇસને ઘોઠા ખાયા ઉમરૂ અસલીકો પાયા નહીં નામ-વરીકે નામસે કીસીકો ઉમરૂ બના લાઇ યા ઉમરૂ કીસીકો અપની સુરતકા બનાકર આપ ઉસકે પંજેસે નીકલ ગયા બેહરે હાલ અયસાહી કુછ ફીતુર હુવા ચેહ મઝમુન સોચકર શાહ ખામોશ હો રહા લેકીન સખબ દરખત તાઝા હોનેકે ચેહ ગુમાન ન હુવા કે ઉમરૂ શયુક્ષ સેહેર બના હય ઓર યહાં મોબુદ્દ ઇનતેઝામ કર રહા હય ગરઝ મસનદ પર આકર બચઠા ઓર કેહને લગા કે મલકલુ આપ સચ ફરમાતે થે ઉમરૂ ગીરફતાર નહીં હુવા મગર આપ હાઅવત નોશ ફરમાએ' મંચ ઉમરૂકો દીલસે ગીરફતાર કરતા હું બખતીયારકને કહા મંચ હાઅવતસે બાઝ આયા આપ સુઝે ખુદાવંદ પાસ લેજ દીલએ અફરાસીયાબને બમીનત તમામ રોકા ઓર હુકમ દીયા કે સામાને અથરત મોહઇયા કરો બહુકમ ઇરશાદ શયુક્ષ નકલી ઇનતેઝામે કારો બાર મંચ હય ઉસને મંચ ખાનેસે કથતીયાં શરાબકી મીલાકર ઢાઝએ બેહોશી હાઝીર કી ઓર સાકીયાને માહે લક઼ા બમ બરકર સામને લાએ પેહલે બખતીયારકને પીયા શીર એહલે અંજમન નોશ કરને લગે ઝોહરા જબી' ખુશ ગુલુ ગાને લગે અજબ સમાં બંધા ફલકે પીર ભી અપની ગીરદીશ ભુલા ઇસ આસનામંચ અફરાસીયાબ કે શરાબ બેહોશી દુબાલા હુઇ ઇસને અપને દોનું હાથુંકો દેખા ઉસને ઠાહને હાથ મંચ ચેહ સીક્ત હય કે હાલ અચ્છી બાતકા ઓર સાઅત નેક ઝાહીર હોતી હય ઓર બાએ' હાથમંચ હાલ ખુરી બાતુંકા ઓર સાઅત બદ માલુમ હોતી હય ફીલ હકીકત ઉસ બાએ' હાથસે સાળીત હુવા કે ચંદ ઘડીયાં ઇસ દમ તેરે લીએ ખુરાઇ કી હય થોડી દેરકે લીએ મેહફીલસે ચલા બ વરના ખરાબી હોગી ચેહ દરવાક્ત કરકે હાલત નીશેમંચ ઓર કુછ ઝીયાદા શીક ન કર સકા ઉસી તરહ અંજમનકો છોડકર અપને હમશખીહકો અપની જગેહ ખીઠકર આપ ગાયબ હોગયા ઓર બસબખ શીરનેકે બેહો-શીને તાસીર કી અપને સુકામપર બેહોશ હોગયા ઇધર એહલે મેહફીલ બે મસરૂક નાનો નોશ થે બાદ લેહમકે બેહોશ હોને મગે શયુક્ષ નકલી એક ખુમ શરાબ કી ખાદમ ખીદમત ગાર વગથરા કો દી કે શયતાન ખુદાવંત કી હાઅવત મય હુકમ શાહે તીલ રસમ હય કે કોઇ મેહરૂમ નરહે લેહાઝ તુમબી શસબ ઓર નાય દેખો સખ અદના અલા ખુશ-નુદ હોકર મશયુલ મય ખુવારી હુવે બાઝ એહલેઅમલા સાહેરૂકો હુકમ દીયા છુસકો

ખુવાહીશ ખાના ખાનેકી હો ખુશીસે ખાના આએ ખુલાસા કલામ એક આન મય અદના વગથરાકો બેહોશી તારી હુધ ઓર બાહમ શુદ્ધતય મસ્તુકી તરહ ગીરકે જુતી પયઝર આપસ મંચ હોને લગી લડ કર સુરદેકી તરહ બેહસો હરકત હુવે મગર હમેશા અફ-રાસીયાબ આધનેકે અંદર બયકા રહા ઓર બેહોશ ન હુવા ઉમરૂ ઉસે દેખકર મલરાયા ઓર સામને ઉસકે ભી બામે શરાબ ભરકર રખા ઉસને કુછ ખીયાલ ભી ન કીયા શીર ઉમરૂને સલામ કીયા ઓર ઉસને હાથ માથે પર રખ લીયા મગર મુંહસે ન બોલા મગર ઉમરૂને ઘીલસે કહા મતલબ હી ફોત હોતા હય અબ હરચે બાહા બાહ બે કુછ કતલ ગારત હો વેહ કરો વકતકો હાથસે નહો ચેહ ખીયાલ કરકે અબ્બલ બખતીયારકકો હોશીયાર કીયા ઉસકી બે આંખ ખુલી ઉમરૂ ખંજર લીએ ખડા હય ઓર સબ મેહફીલકો મદહોશ પાયા જલદીસે સલામ કીયા ઓર ઉઝર ખુવા હુવા કે જનાબે આલી ચેહ શખસ તો આપકે ગુલામકા ગુલામ બલકે તલામકા તલામ એહ તે લામ હય બે હુકમ હો બબ લાઉ ઉમરૂને કહા મલકજી અલી ખાતે ન બનાવ વહાંસે હમારે કતલ કરનેકો આએથે આજ તુમ બચોગે નહીં અમજા લો ચેહ ખંજર હાઝીર હય જલદી સર ચેહ સાહેરાને ના બકારકે જુદા કરો બખતીયારકને અરજ કીયા બોહત ખુબ ચેહ હરામઝાદે સબ ઇસી કાખીલ હંચ ઓર વાજી ખુલ કતલ હંચ ઉમરૂને ઉસ વકત જુતી ઉતાર કર બખતીયારક કેસરપર લગાઇકે નાલાયક ખાતે બનાતા હય જીસ કામકો કહા હય ઉસે નહીં કરતા બખતીયારક પર જુતી પડી સરસે ખુન ભરી હુવા મગર સરકો સેહલાતા ભતા થા ઓર કેહતાથા ઉસ ફરઝંદ ખુશ નસીબ કે જીસકો અચસા બાપ શકીક ઓર મેહેરબાન માર કર નસીહત ફરમાએ કસમ હય અપને ઘીનો ઇમાનકી કે કોહિ અકીક મંચ સુઝે ચેહ લગઝત હાસીલ નથી સરકો ઇન જુતીયુકા ખડા શોકથા આખીર બખત રસાને મદદ કરકે સરકો ઇસ જુતી તક પોંહ્યાયા ઉમરૂ ઉસકી બાતુંસે હંસા ઓર સમજા કે ચેહ અચસી ફીતરતે કરકે વકતકો ઝાએ કરેગા તુમ અપના કામ કરો બસ દરવાઝા બાગકા બંકર બંદ કીયા ઓર ઝંખીલસે દસપાંચ કચદી જીનકો અકસર ઓકાત પકડકર ઝંખીલ મંચ ડાલ લીયા હય નીકાલ કર હુકમ દીયા જદદ યહાંકે મેઝ કુરસી દંગલ ફરશ તખત વગથરા સમેટ કર એકબ જમે કરો અરસા હોગા તો તુમહે માર ડાકુંગા વેહ સબ અસખાબ એકબ કરને લગે ઓર ઉમરૂ જહાં માલકા દેર હોતા ભતાથા. ઉસકો બલ ઇલયાસી માર કર ઝંખીલ મંચ રખતાથા ઓર આપ ભી હરજગેહ લુટતા ફીરતાથા. ઓર બખતીયારક સાહેજકા લેખાસ ઓર સાહેરનીયુકા ઝેવર બરાએ બેહ બોહત જલદી ઉતારકર એક જગેહ દેર કરતાથા યહાં તક હો ઘડી મંચ સારા બાગ, વીરાન કરકે ઉમરૂને સાહેરનીયુકે સરમુંદ નાશુરૂ કીયે ઓર કચદીયુસે અપને રોગન દેકર કહા ઇન સબકા મુંહ કાલા કરો લેકીન જમ મખસુરકે સર મુંડનેકી નોખત આઇ ઉમરૂકો એહસાન ઉસકા છુડા દેના ખુમારકે હાથસે યાદ આગયા ઉસકા સર મુંડને ઓર પો-

શાક લેનેસે બાઝ રહ્યા બાકી, હર એક કા સર મુંડ કર ચોર હાર જીતીયુંકા ગલે મંથ લટકા કર મુંડ કાલા કીયા ચોર સાહેરૂકો દરખતું મંથ બાંધ કર દુસરા સર તાંતસે બાંધ દીયા ચોર બાઝકો ચોરતકી સુરત બનાકર બાઝકે પેહલુ મંથ લેટા દીયા. ચોર કીસીકો રીંછ વાલા ચોર બંદર વાલા બનાકર દુગ દુગી હાથ મંથ દેલી જબ ઇન કામું ચોર લુટનેસે પુરસત પાઇ બખતીયારકકો મારના શુરૂ કીયા કે જલ્દ સર ઇનકે કાટ વે નાચાર સાહેરૂકી છાતી પર ચડ કર ઝુખડ કરને ચોર મારને લગા. ચોર બરપા હુવા ઉમરૂને ઉસ વકત ખાલ કુતેકી નીકાલીકે જીસ પર બટે બટે બા-લથે ચોર ઘુંડીયા પેટકી જગેહ ઉસ મંથ લગીથી ઉસકો પેહનકર ઝમીનપર ગીરકર મીસ્લે કુતેકે જસ્ત કરકે એક બાગકે કેને મંથ બા બડા હુવા ચોર ચલતે વકત એકરૂકા લીખકર સુકામે અફરાસીયાબ પર ડાલ દીયા ઉસ મંથ લીખાથા કે ઉમરૂ નામ દાર ગરજ ખુદ એક બાગ, કેને મંથ બાકર ઠયરા બાદ લેહ મંથકે જબ અફ-રાસીયાબ અપને સુકામ પર હોશીયાર હુવા બાગકી બનીબ ચલા ચોર લુટકી બાત સુનીએ ચાની વોહ શાયફા સેહેર જીસકો ઉમરૂ સેહરા મંથ બેહોશ કરકે છાડ આચાથા હોશીયાર હુઇ ચોર હર તરફ સરસરકો હુંદને લગી ચોર ઉમરૂકો બી હુંડતી ફીરી જબ કહીં પતા ન લગા તો સમઝી કે શાયદ સરસર ઉમરૂકો પકડ લે ગઇ હોગી ચેહ સોચ કર બાગ, સખબકી તરફ રવાના હુઇ ચોર ઉસ વકત આકર પોંહચીકે ઉમરૂ બ ચુકાથા ચોર બખતીયારક બોદે ઉમરૂસે સાહેરૂકે સર કાટતા ફીરતાથા શાયફાને મજલીસ કાહાલ ચોર ઉસકા સર કાટતે ફીરના દેખકર ખીયાલ કીયા કે ઉમરૂ બે કયદ હોકર આચા હય ઉસને કાળુ પાકર સખકો બેહોશ કીયા હય વોહી સખકે સર કાટ રહ્યા હય બસ દેખતેહી વહીસે સેહેર કીયા બખતીયારકકે હાથ પાઉં અટક ગયે ચોર શાયફાને આકર બયત બહુકીસે મારના શુરૂ કીયા ચોર બખતીયારકને ઉમરૂકો અચસી સુરતકા બના હુવાથા સમઝાકે ખુવાબ હંથ મીનત કરને લગા કે હુજુર મંથ તામીલે હુકમ કર રહાહું બોહતુંકે સર કાટે હંથ મુઝે ન-મારીએ શાયફાને ઇસ કલમે પર ચોર ઝીયાદ મારા ઉસ વકત તો ચેહ લગાહુહાઇ દેનેકે હુહાઇ અફરાસીયાબકી મુઝે ધર મંથ ખુલાકર ખુબ દાખલતકીકે ખાનેકે બઢલે ખુબ માર બાઇ અરે વાસ્તા સામરીચ જમશેદકા કયુ મુઝે મારે ડાલતે હો હરચંદ ચેહ ચીખતા હય ચોર શુલ મચાતા હય મગર શાયફા હાથ નહીં રોકતી ચોર ઉસકો પીટે જાતી હય એક હંગામા ખુલદ હુવા ઉધરસે અફરાસીયાબ આકર પોહચા ચોર ઉસને દેખા કે સારી મેહફીલ બેહોશ પડી હય ચોર શાયફા તાઝીયાના લીએ બખ-તીયારકકો માર રહી હય ચેહ દેખકર ઉસકે ખીયાલ મંથ આચા શાયફા બનકર ઉમરૂ ચહાં મોખુદથા ઉસને સખકો બેહોશ કીયા ચોર અબ શયતાન ખુલાવકો માર રહ્યા હય ઇસ ચકીનકે હોતેહી ગુસ્સે મંથ સેહેર પકર હાથસે ઇશારા કીયા એક બર્ક ચમક કર શાયફા સેહેર પર ગીરીકે હો દુકડે કરકે ઝમીન મંથ ઉતર ગઇ ચોર ઉસકે મર-

નેકા શોર ઉઠા ઓર સદા આઈકે અફસોસ મરદમકે જાને વાદીયમ કશતી મરા નામ મન શયુફા સેહેર જાહુ પુહ ચેહ સદા સુનકર અફરાસીયાખ ગભરાયા કે ચેહ તો શયુફા અસલીથી ઓર નીહાયત પરેશાન હોકર બાગ મંચ આકર જો ઉસકે દરખત કો દેખા શયુફાકે મરતેહી વોહ જલ ગયાથા ઉસ વકત અફસોસ કરકે ખીયાલ કીયા કે સખ બેહોશ હંચ મગર શયતાને પુઠાવંદ હોશીયાર હય યકીન હય કે ચેહ ઉમર હો અયસા સમજ કર ઉસકી તરફ નીગાહે ગઝબસે દેખા બખતીયારકેને કહા અલી તો ચેહ કાહબા મુઝે પીટ રહીથી જો વાસીલે જહનનમ હુઈ અબ તુ ધુરતા હય કયુ' ધર પર ખુલા કર દાઅવત પર અદાવતકી કમર આંધી હય કબકી મુજસે દુશમની નીકાલી હય અય અફરાસીયાખ દેખા તુને ઉસ્તાદ બરહકકી અઈયારીકો અબ મુનાસખ હય મુઝે પાસ પુઠાવંદકે લેજદે અફરાસીયાખ ઇન આતુંકો સુનકર ખીયાલ માર દેનેકા હુવા મગર રૂક ગયા કે અલી એક ઘોડા બા ચુકાહું અયસા નહો શીર અફસોસ કરના પડે ઓર પથે માનીહો લેકીન ઉસકે ગીર્દ હીસારે સેહેર કરકે બખતીયારકે કબજે મંચ કર અથ્રે સેહેર બરસાયાકે એહલે મેહશીલ હોશીયાર હુએ મગર કીસીને પેહલુ મંચ અપને ઓરતકો લેટે પાયા જાન જાન કેહકર ઉસ્સે લપટા ઓર કીસીને બે ઘડક ઉઠનેકા કર્દ કીયા તો તાંતે બંદીથી ઝટકા જો લગા હાય કરકે શીર ગીરા કીસીને મુંહ પર જો હાય ફેરા જુતી હાય મંચ પેહનાદીથી તરાકસે મુંહપર લગી કીસીને હાથકો હરકત દી તો ટુગડુગી બજા પુલાસા ચેહ કે ઇસ મઝાકસે અફરાસીયાખ પુહ હંસ પડા ઓર સખકો ડાંટાકે ઝરા હોશીયાર હોકર ઉઠો તુમહારી હાલત ઇસ વકત દુસરી હય જો સખને અપની અપની ચેહા કય ફીકત દેખી નાદીમ હોકર સંલત્ત કર ઉઠે ઓર સેહેર કરકે તાંત સખકી ખોલી ઓર ગોશે મંચ ગએ ઓરતે' ઉઈ ઉઈ કેહ કર બદન ચુરાતી હુઈ ઉઠકર ભાગી' ઉસ વકત મખસુર બી ઉઠી ઓર સાહેરનીયુ'કે સર મુંડે દેખકર અપને સર પરબી હાય ફેરા દેખા કે મેરા સર નહી' મુંડા હય અલાયદા ઉઠકર જાકર આઈના દેખા તો મુંહ કાલા ન થા શીર લેખાસ ઓર ઝેવરકોબી બરાબર પાયા સમજા કે ઉમરૂકો જો તુને એક બાર રેહા કીયાથા ચેહ ઉસકા નતીજા હય ગરઝકે અફરાસીયાખને પેહલે કીતાબે સામરી દેખી કે બખતીયારકે અસલી હય યા અઈયાર હય માલુમ હુવા કે અસ્લી હય ઉસ વકત માફી માંગકર ઉસકો કુરસીપર બીઠાયા ઓર હુકમ દીયા કે નએ સરસે સામાને અથરત મુકરર કરો કયુ'કે ચેહ બાદશાહે તીલસ્સમ હય ઉસી વકત હાઝર હા સાહેર દોડે ઓરફશ મસનહ વગયરા દુરસ્ત હુવા મેઝ કુરસી ફંગલ બીછ ગએ મય ખાના પેહલેકા બેહોશીવાલા ફીકવા દીયા ઓર નએ સરસે શરાબકી ખોતલે' સખઈ ગઈ ખાના વગયરા બી બદલા ગયા ઇસ કારે બારકે કરનેમંચ લોગ અંદર બાહીર ફીરને લગે ઉમરૂ ઉસી તરફ કુત્તા બના હુવા બાહેર બાગ કે નીકલકર જંગલકો ચલા જબ સખ દુરસ્તી હો ચુકી અફરાસીયાખને કહા કુછ સાહેર નએ ઓર ઉમરૂકો હુંડ લાએ' ચેહ સુન્નાથા

કે બાબતીયારક ઉઠ કર કદમ પર ગીર પડા ઓર પુકારા સુએ તાબ માર ખાનેકી નહી હય વાસ્તા અપને દીના ઇમાંકા સુએ પુઢાવંદકે પાસ લેજદો ઓર સારા બદન અપના દીબાયા કે દેખો કીતના માર ખાયા હય અબ તુમ ફીર ઉમરૂકે ગીરફતાર કરનેકા હોસ્લા કરતે હો અફરાસીયાબને હરથંદ રોકા લેકીન ઉસને નમાના આખીર વોહ હોચાર ઘડી રાતકે બાકી રહી ઇસ અરસે મંચ કુછ તોહફા બત તીલસ્મી બદમ પોહયા કર સુબહ હુઇ બાબતીયારકકો સુર્ગ પર સવાર કર તરફ કોહો અકીકકે લેબા ઉસ જલદી મંચ લશકર જે બેહરે સુકાબલા હમઝા હરકારથા વોહબી સાથ ન કર સકા બાદ રવાનગી ઉસકે હયરતકો બી રવાના કીયા ઓર એહલે હરબારસે કહા અબ સુજકો લાઝીમ હય કે ઉમરૂકો કયદ કરકે પાસ પુઢાવંદ લેકીકે લેજદુ તાકે જે કુછ બાબતીયારક શયતાને પુઢાવંદને યહાં ઝક ઉઠાઈ હય ઉસ કા એવઝ ઉસે દે' ઓર મેરી બી નીદામત દુર હો લેકીન અવલ સુજકો સઝા દેના ઉસ હશમઝાદી સરસરસકો ઝુરૂર હય કે યેહ કયસા ઉમરૂ ગીરફતાર કરકે લાઇથી યેહ કેહકર એક નીમચેકો હુકમ દીયા વોહ ગયા ઓર જંગલસે સરસરકો ઉઠા લાયા કીસ લીએકે સરસર ઉસ મકાને દાઅવત મંચ સાથ શાહકે આઇથી યહાં સખ ચીઝ પેહ-લેહી બેહોશી મંચ મીલ ચુકીથી' હરથંદકે યેહ અઇયારાથી ઓર ઉસને એક કાર પર દાઝકો મીઝાન મંચ તોલાયા મગર કીસીકો જએર ન પાયા ઓર શશુફા યાને ઉમરૂ અલગ અલગ રેહતાયા બલકે હાથસે અપને મજલીસ મંચ શરાબ બી દેને ન આયા થા તો સરસર પેહછાન ન સકી ઓર શરીફ હોકર બેહોશ હો ગઇ જબ હોશીયાર હુઇ ઉમરૂકી ફીતરત સમજકર ભાગી કે ઇતાબે શેહેનશાહ ઝૂર આએગા કે ઉમરૂકો ગીરફતાર કયસા કર લાઇથી ફીલ જુમલા ઉસકો જીસ વકત વોહ નીમચા ઉઠા લાયા અફરાસીયાબ કોઝા પકડકે ઉઠા ઓર કહા માલઝાદી અથસાહી ઉમરૂકો કયદ કરકે લાતે હંચ સરસરને કહા હુઝુર શશુફાને ગીરફતાર કીયાથા ઓર યેહ કેહકર કદમપર ગીરકર નીહાયત મઝાફી ચાહકર વાઅદા કીયા કે અબ ઝૂર ઝૂર અસ્લી ઉમરૂકો લાઉંગી ગરઝ બાદ માફીકે શેહેનશાહને ખતા ઉસકી માફ કી ઓર યેહ હો બારા વાસ્તે ગીરફતાર કરને ઉમરૂકે ચલી જબ બાગસે આજે બડી દુરસે ઉમરૂકે ઉસે બતે દેખા ખીયાલ કીયા કે ઇસે બોલના કુછ ઝૂર નહીં બનેદો ઓર ઉમરૂકા વોહ ખે.ફ સાહેબ પર તારી હય કે એક જગેહ હયાતબદુ નામ એક સાહે-રને ઉમરૂકો બતે દેખા કેહસતસે કાંપા ઓર રાહ કાટકર ચલા ગયા કે યેહ બોહ-તહી બલા હય ઇસે સામના કરના અચ્છ નહીં હય અબ ખુબાબ તો જંગલકી સયરમંચ હંચ લેકીન ઇનતેઆમ શાહે તીલસ્મીકા સુનીએ કે બાદ લેજને સરસર કે બખરાં ઝમગમ સુરત શેર સવાર બાદુ એક અપને રફીક ખાસસે કહા તુ બ કર જબતક મંચ ઉમરૂકો ગીરફતાર કરાઉં સર મેહરૂબ ઓર કુલ નમકહરાયુંકા કાટ લા હમરાહ કયદ ઉમરૂકે પાસ પુઢાવંદકે લેજુ બખરાંન આદાબ બબ લાકર

રખ, સત હુવા ઉસ વકત અફરાસીયાખને એક નામા સુસવરે બહુકો કે ન ખીરએ સામરી હય લીખા મઝમુન ઉસકા ચેહ થા.

નઝમ.

કે અય સરવરે બાવે ફાંને જહાં—તેરે હુકમમંચ હય હઝાફી બાં
તુ હય કદહએ દોહએ સામરી—જગાધ તેરે નામને સાહેરી
બલા કોન તેરે સુકાખીલમંચ હય—તેરા ગલગલા ચાહ બાબલમંચ હય
કમીના તેરા બંદા ઝરદશત નામ—મુકરરર હય શેહપાલ તેરા શુલામ

આપ પેહલે અપને મુલકસે ઇસ તરફ આને વાલેથે બાઇસ તવકકુફ સીવાએ ખ-
ચરત મીબજે હુમાયુ'કે કોઇ ઓર ખાત નહો ફીલ હાલ ચેહ અફીદત શુઝી ઉમરૂ
અધ્યાર તીલસ્સમે ખાતીન મંચ આનેસે પરશાન હાલ હય કયુ'કે હુઝર પુરપુર ઇ-
જલાલ ફરમાએ' તોકે વાસ્તે ઇનતેઝામ તીલસ્સમે ખાતીનકે આતે ગીરામી કાફી હો
ઓર મંચ તીલસ્સમે ઝાહીરકા બંદોબસ્ત કરૂં' યા જનાએ વાલાં તીલસ્સમે ઝાહીર મંચ
તુઝલ ફરમાએ' એહકર તીલસ્સમે ખાતીન મંચ રહે દીગર હાલાત ખર વકત મશ-
વરા હુઝર શુઝારીશે ખીદમત હોંગે' જીયાદા નીયાઝ ઇસ નામેકો તાએરે સેહેર કે
હવાલે કીયા વોહ લેકર રવાના હુવા સુસવરકા ઝીક પેહલે આ ગયા હય કે બખર
કતલ શીકલકશ મુન કર ચલાયા કે એક મુકામપર બે આકર પોંહયા ઉસકો ચાહ
આયા ઇસ ઝમાને મંચ મેરે સેહેર પડને ઓર સામરીકે નામ પર ચીલ્લા બયઠનેકા
વકત હય ચેહ ખીયાલ કરકે ઉસી બ ઠયરા કે બાદ ચીલ્લા પુરા હોનેકે બઉગા ઉસ
વકત તાએરને બકર નામા અફરાસીયાખકા દીયા પડ કર સદમાં હુવા ઓર જવાબ
ઉસકા ઇસ તરહ લીખા.

અબયાત.

અય શહેનશાહે આસમાં રફઅત—અય શહેનેકયુ વ બાસૌલત

બાદશાહે જહાં વ ગરદુ' કશ—હાકીમે સાહેરાને આલી મનશી

નામા મોહબબત શીમામાકે મઝમુનસે આગાહ હુવા વાસ્તે કતલ દુશમને તીલસ્સમે
ઝાહીરકો હમને કુબુલ કીયાં બમકદ સામરી ફેસલા જ'બ કરકે તુમસે મુલાકાત કરેગે'
ઇતમીનાન રખો ઇસ નામેકો તાએર લેકર તરફ શાહે તીલસ્સમકે ગયા ઓર સુસવરને
વહાંસે કુચ કીયા બાદ તથ મરાહલકે તીલસ્સમે ઝાહીરમંચ પોંહયા લેકીન જબ તાએરે
સેહેરને જવાબ નામેકા લાકર અફરાસીયાખકો દીયા હોહ ઉસે પડકર બોહત ખુશ હુવા ઓર
ઉસી વકત હયરતકો લીખ લેબ કે નખીરએ સામરી ઉસ તરફ આને હંચ ઉનકી
તાઝીમમંચ કોઇ ખાત ન ઉઠા રખના હયરત ઇસ તેહરીરકો પાકર સાથ સરદાફ'કે
ઝસ તકબાલકો ચલી ઇધરસે બખરાન અપની ફાજ લેકર ફરયાએ ખુરવાકે પાર
ઉતરા હયરતને ઉસકે ઇસ તકબાલકે લીએ યાકુત અપની વઝીરઝાદીકો લેબ ઉસને
બકર પેશવાઇ કી ઇધર હયરત પાસ સુસવરકે પોંહચી ઉસકે બહો જલાલકો દેખા

અખયાત.

પીલસા એક અઝધરે ખુખુવાર—ઉસકે ઉપરથા વેા ખળીસ સવાર
અપને ફનમંચ થા વોહ લઈ કાખીલ—સેહેર બહુ મંચ મુસ્તઅદ કાખીલ
ગરઝ ઇસ તરફસે ખાખરાન ઓર એક બનીબસે મુસવ્વર સાથ અપની ફાંજે
ખુખુવારકે કાખીલે લશકરે હયરત હુવે એક હંગામા ખરપાથા ઉનકે આનેકી અખર
મેહરૂખકો હુધ દરે ખારગાહ અપની ખડે હોકર સાથ સરદારકે આમદે લશકર
દેખને લગી.

અખયાત.

તીતુ'મંચ ચમક થી બીજલીયુકી—જલતી'થી જાને નારયુકી

ઉમડી હુધ કુદરકી ઘટા થી—ઘોટુ'મંચ રચદકી સદાથી

મુખતસર ચેહ કે ખારગાહે ખરપા હુધ લશકર ઉતરે મુસવ્વર ઓર મુરત
નીગાર બાહમ મીલે ખાખરાન બી શરીકે અંજમન હુવા મુસવ્વરને ઉસે કહા
હમારા ઇરાદા હય કે હમ તુમ મીલકર દુશમનસે લડે ઉસને જવાબ દીયા કે મુઝે
સામરીકી મદદકે સીવા કીસીકી સદદ નહીં દરકાર હય ચેહ જવાબ મુસવ્વર ઓર
મુરતનીગારકો ખુરા માલુમ હુવા મગર ખામોશ હો રહે હયરતને દાઅવત દોતુ'કી
ફરમાઈ શગલ મય નોશી શુરૂ હુધ ઇસી તરફ શામ હુધ ખખરાનને તબલજાંજ વ
નકકારાએ જંગી ગડ ગડાયા તાએશને સેહેર ઓર અધ્યાઈને બકર મેહરૂખકો
અખર દી ઇધર બી નદીરે સેહેર બજને લગી સાહેઈને સેહેર જગાયા બહાદૂરને
તલવાઈકે સાનપર ચડાયા આખીર વોહ વકત આયા યાને દોતુ' લશકર ખડે
શાનો આઝમસે મયદાને જંગમંચ આએ હંગામા વારહગીર ખરપા હુવા હુકમે
સદે આરાઈ હુવા સખ દુસ્ત હુવા સરદાર જોશીલે આગે ખડે ઓર અપના જોશ
દીખાને લગે નામર્દ મુંહ છુપાને લગે નકીબ લલકારે બહાદૂરકો પુકારે ખુરાઈ
દુન્યાએ ફાનીકી કરને લગે વોહ પ્રીકે સુનાએ કે દુલહને મોતકા હરએક મુશતાક
હુવા કે અય નામદારો આજ મયદાને જંગકો ખતમે દુલહન બનાદો ખુનમંચ
સુર્ખરૂ હોકર અહુ યાને દુશમનકો નેલાહ દો શમએ નામવરીકો રોશન કરો તલવાઈ
કી વાઝકો સાઝકા બજના સમએ ઇસ સદાકો સુનકર બહાદુર ખુશી હુએ નામર્દ
રંજીદા હુવે ખાખરાન અઝધર ઉઠકર મયદાનમંચ આયા ઓર હરીકુ'કો લલકારા ઇસ
તરફસે સુર્ખસુને નીકલકર સામના કીયા નારયલ મેહેરકા મારા ખખરાનને સેહેર રદ
કરકે દાને માશકે ઝુલેસે નીકલકર દોશર ઉસકે બનાએ ઓર સેહેર કીયા કે વોહ ઝીંદા
હુવે ઉનહેં મયદાનમંચ ઊઠકર આપ અલગ ખડા હો ગયા ઉન ચેઈકે રખરૂ જો
આયા વોહ ઉનકા શીકાર બના સાહેઈકો ઉનહુને નીગલના શુરૂ કીયા ચેહ હાલત
દેખ મેહરૂખકો તાબ ખાકી ન રહી જંગ હોનેકા હુકમ દીયા શમશીર સેહેર પકડ
કર બ પડી દોતુ' ફાંજે આપસમંચ ગટ પટ હોગઈ સેહેર ચલને લગા બહાદુર ઓર

નામદં ઇસ હંગામેમંય મરને લગે બીજલીયાં ચમકી રઅદ ગરબ પથ્થર ભરસે કોઈ
 દકીકા. ઉઠ ન રહા આપીર નોખત શમશીર ઝનીકી આઈ તલવાર ખીચી હંગામા
 બરપા હુવા લેકીન કસરતે ફેજ બખરાન ઓર હયરત બોહતથી લશકરે ઇસલામકે
 પાઉ ઉઠ ગએ ઓર સરદારાને નામી લુકમએ શેર હુવે બખરાન શામકે કરીબ બફરે
 કરીબ અપને બયમેમંય આકર મશગુલે અયશ હુવા લશકરને ઉસકે કમર ખોલી
 લેકીન અઇયારાને ઉમરૂ ઉરકે કતલકી ફીકમંય ચલે બર્કશીરંગી શીકલ બદલકર લશ-
 કરે હરીફમંય આયા એક બયમેમંય કુછ સાકી બોતલે' દુરરસ્ત કર રહાથા ઉનકે
 પાસ બકર પુકારા કે મીયાં ઓલાદ બહુ યહાં હય એક સાકીને કહા કોન ઓલાદ
 બહુ ઇસને કહા હમારે ભાઇ હંય સુલાઝમે બખરાનને કહા હમ નહીં જાનતે આગે
 બકર ફરયાફત કરો બર્કને કહા ભાઇયો ઝરા સુજકો સુરતનીગારકે સાકીકો બતલા
 હો વહી' મેરે ભાઇ બી હંય સાકીયુને ઉસકો પતા બતાયા બર્કને કહા ભાઇયો લશ-
 કર ઇતના બડા હય કે ઇસ મંય મીલના ઉનકા ગયર સુમકીન હય અગર તુમમંયસે
 એક શખસ બરાએ મેહેરબાની ઝરા તકલીફ ઉઠાકર મેરે સાથ ચલે તો બોહત સુના-
 સખ હો ચેહ સુનકર ઉસકી મીજતપર રેહમ ખાકર એક શખસ સાથ હુવા રાહમંય
 બર્કને એક શરાબકી બોતલ નીકાલી ઓર કહા ચેહ દેખો મંયને તાઝી શરાબ મંગાઈ
 હય અપને ભાઇકો દુગા સાથ વાલેને રંગ બુકી તારીફ કી બર્કને કહા તુમ ઇસે પી
 કર દેખો ઉસને ઝરાસી શરાબ પી ઓર બેહોશ હુવા બર્કને પયરાહન ઉતારકર અપને
 પેહના ઓર માનીદ ઉસકે અપની સુરત બનાઈ ઓર ઉસકો કનારે લેબકર ડાલ દીયા
 આપ વહાંસે એકદમ બારગાહે બખરાનમંય આયા ઓર વોહ મસનદે પુર તકલુફપર
 બયઠાથા જબ બર્કને સલામ કીયા ઉસસે પુછા કે તુ કોન હય ઉસને અરઝ કીયા કે
 સર કારકા સાકી હું ઉસને કહા લા શરાબ સુઝે પીલા ઉસને જામ શરાબ પેહલે ઉસે
 પીલાયા ઓર દુસરી બાર બેહોશી મીલાકર સાગર દીયા અલી વોહ પીને ન પાયાથા
 કે સખારફતાર અધ્યાર અચ્ચી યહાં આઈ ઉસને બર્કકો પેહછાનકર પુકારા કે બ-
 ખરાનસે કહા કે ચેહ સાકી અધ્યાર હય ખબરદાર ઇસકે હાથસે શરાબ ન પીના
 બર્ક ચેહ સદા સુનકર ભાગા મગર બખરાનને સેહેર પડકર ગીરફતાર કર લીયા
 સખારફતારને કહા મંય બકર મલકા હયરતસે ઇસકા ગીરફતાર હોના અરઝ કફ
 ચેહ કેહકર અલી ગઈ લેકીન બર્ક કી ગીરફતારીકી ખબર લશકરમંય ફયલી ઝરગામ
 બી પ્રીક અધ્યારી મંય આયા થા ચેહ હાલ સુન કર અપની સુરત સખારફતાર કી
 બના કર બારગાહે બખરાન મંય આયા ઓર કહા મલકા હયરત ને કહા
 હય કે જીસ અધ્યારકો તુમને ગીરફતાર કીયા હય ઉસે હમારે પાસ લેજદો બખ-
 રાનને કહા અચ્છા લે જાવ સખારફતારને અરઝ કીયા કે આપ વાકીફ હંય હમ
 અધ્યાર અચ્ચીયાં સેહેર નહીં જાનતી' હંય ચેહ સુખતીલાએ સેહેર હય મંય લેબ ન
 સકુંગી આપ સેહેર ઇસ પરસે દફે કરદે બખરાનને સેહેર અપના ઉતારા બર્કકો

ઝરગામ ગીરફતાર કીએ બાહીર લાયા ઓર રેહા કર દીયા અધ્યાર નાઅરે મારકે ભાગે' યેહ બખર બખરાનકો હુઈ કે અધ્યાર કો અધ્યાર આકર રેહા કર લે ગયા યેહ સુનકર ઉસને રાત ભર હોશીયારી ઓર બેઠારી રખી એસ વકત સીતારાએ સેહેરી ફલક પર ચમકા ઓર આફતાબને મુંહ દીખાયા બખરાન લશકર લેકર વારીદે વશતે મુસાફ હુવા ઓર ઉસ તરફ મેહરૂખ, બી આકર સફેઆરા હુઈ બખરાનને સેહેરસે શેર બનાકર મયદાન મંચ છોડે કે વોહ લશકરયુકો નીગલને લગે ઉસ વકત કીરાંને મેહરૂખકો એક તદબીર બતલાઇ મેહરૂખને હસ્થે ફરમાયશ કીરાં પુકાર કર કહા અય બખરાન અગર તુમ હમારે પાસ આકર અલગ મંચ એક ખાત સુનો ઓર શર્ત હમારી મનઝૂર કરો તો હમ એતાઅતે શેહેનશાહે તીલસ્મ કરે' ઓર રાહે દુશમનીસે કદમ હટાએ' યેહ સુનકર મેહરૂખ, કીતરફ ચલા મેહરૂખ, બી સફે લશકરસે આગે બડી ઓર કહા હમ તુમ આલગ જંગલ મંચ ચલે' ન તુમે' કોઈ અંદેશા નહમે' કોઈ ખેડ ફેજ ન મેરે સાથ ન તુમારે સાથ બખરાનકો યેહ ખાત બોહત પસંદ આઇ ઓર હમરાહે મેહરૂખ, જંગલકી તરફ ચલા રાહ મંચ કીરાંને સુરંગ ખોદ કર ઉસ પર ઘાસ ફુંસ બીછાઇથી બખરાન ઉલજ કર સુરંગ મંચ ગીરા ઉપરસે મેહરૂખને નારજ સેહેર પડકે મારા ઓર કીરાંને સુરંગસે નીકલકર બગદા લગાવાકે બખરાનકા સરફ્ટ ગયા ઓર તહપકર હીલાક હુવા સાદા હાએ મોહીબ પયદા હુઈ અંધીયાં ઉઠી લશકરી એસકો શેર ખાગએથે વોહ શીર ઝાહીર હુવે ઓર વોહ શેર ગાયબ હોગએ યેહ મારકા બે લશકરે બખરાનને દેખા ઓર હાલ મરને અપને માલીકકા સુનકર મેહરૂખ, પર હમલા કીયા ઇધર મેહરૂખ, બી આકર પોંહચી ઓર ફેજ લેકરબ પડી દોતું લશકર બાહમ એક હો ગએ ઓર નારજ ઓર તુરજ સેહેરકે ચલને લગે બીડ કર તલવાર ચલી કે ખુનકી નહી બહી આખીર લશકરે બખરાનને શીકશત ખાઇ હંગામા એ વારદગીરકી સદા સુનકર હયરત બી સવાર હુઇ લેકીન બખર સુનીકે લડાઇ બીગડ ગઈ બખરાન મારા ગયા નાચાર બારગાહ મંચ વાપીસ આઇ મુસ્તવર બ-
 દુકો બખરાનકે ઇસ કલામકા કે મંચ કીસીકી મદદ નહી ચાહતા રંજથા ઇસ સખબસે ચુપ ભયકા રહા કીસ્સાકો તાહ મેહરૂખ, ફતહે કીરોજી દાખીલે બારગાહ હુઈ ઓર હયરતને કુલ કયફીયત જંગકી અફરાસીયાબકો લીખી ઉસને જબ યેહ લીખા પાયા પડ કર આતીશે ગઝબ ભડક ઉઠી દુસરે સરદાર સાહેબ ઝખરહસ્ત તુફાને બલા અમફગન બદુકો નામ લેકર પુકારા ઝમીનકો ઝલ ઝલા હુવા ઝમીન ફટ ગઈ તુફાનને નીકલ કર સલામ કીયા હુકમ દીયા સાથ ફેજકે ઇસી વકત તીલસ્મે ઝાહીર મંચ બકર સર નમક હરામુકે કાટલા બ હુકમ વોહ બડે કર રૌફરસે એક લાખ બદુગર્કો સાથ લે રવાના હુવા ઓર બાદ કીતે મુસાફત રાહ પાર ફરયાએ સેહેરકે ઉતરા હયરતને બખર સુનકર ઇસ તકબાલ કરાયા ઓર તુફાનને કેહલા લેખ મંચ જબ મુકામ કફંગા ઓર આરામ કફંગા કે મેહરૂખકો ઓર ઉસકે સાથ વાહુકો કતલ કફંગા વોહ યેહ

પયામ લેકર લશકરે મેહરૂખ, પર ચડ આયા સર સવારી નકકારાએ રઝમી બળયા ફોજો સફેઆરા કીયા મેહરૂખ, બી નીકલ ખડી હુધ તબલ વ બાજે બજને લગે અધ્યાર સખ ભાગ ગએ નકીબ નકાબત કરકે હટે ઉસ વકત તુફાન આગે બડા ઓર મુઠઠી ખાક સેહેર પડકે લશકરે મેહરૂખ, પે ફેંકી ફોરન આંધી પયદા હુધ ઓર બગોલા અથસા પયદા હુવા કે સારા લશકરે મેહરૂખ, ઉસ મંચ છુપ ગયા એકકી આંખ મંચ ભરી ઓર કુલ લશકર મંચ અધે હોગએ ઓર મેહરૂખ, બી સાથ લશકરકે અંધી હોગઇ હરચંદ સાહેરાને સરદારને સેહેર પડ કર દસ્તક દી રહે સેહેર કીયા લેકીન કુછ ન હુવા સદાએ પનાહ બલંદ હુધ ખલ બલી પડ ગઇ ઉસ વકત મેહરૂખ, ને કહા અથ તુફાન હમ સખ તાબેદાર અફરાસીયાબકે હોતે હંચ તુમ હમારી ખતા શેહે-નશાહસે માફ કરા હો તુફાન બલા અફગન બહુને જવાબ દીયા કે અથ મેહરૂખ, તુને ફરેબસે બખરાનકો મારા મંચ તેરે મકર ન સુનુંગા અચ્છા મંચ તેરે લશકર પરસે અપના સેહેર દફેકીએ દેતાહુ મગર તુજકો પાસ શેહેનશાહકે ઇસી તરહ અંધા બનાએ હુવે લે બઉંગા ચેહ કેહકર કુછ અફસુ પડકર ફલકકી તરફ પુકા ચકાચક હવા સર્વ ચલી ઓર અથ ધીર આયા પાની બરસને લગા જુસસે સરદાર નામી બહાર વગયા કે મીરલે મેહરૂખ, વોહતો અધે રહે ઓર બાકી સખ લશકર સાબ હો ગયા સારે લશકર પર વોહ પાની સેહેરકા પડા મગર સરદાર પર એક ખુદ ન પડી અધ્યાર બે લશકરસે નીકલ ગએથે પાની બરસતા દેખકર લશકર મંચ શીકલે બદલકર આએ ઓર તદખીર કરને લગે કે ચેહ પાની કીસી બરતન મંચ ભરલે તાકે મેહરૂખ, કે કામ આ-ચગા ઓર સરદારકી આખે રોશન કરેગા ગરજ કે હરચંદ શીકકી મગર વોહ પાની મયસ્સર ન હુવા ઓર તુફાનને આકર સખ સરદારકો કંચદ કર લીયા વહાંસે તબલ ઝફર બજાકર ફીરા કચદીયુકો એક ખંચમે મંચ હથ કડીયાં સેહેરકી આગ વાલી પેહ-નાકર કંચદ કર દીયા સાહેર હીફાજતકો મુકરરર હુવે આપ ઉતર કર બારગાહ મંચ આરામ કરને લગા, લશકરને બી કમર ખોલી બારગાહ મંચ નાચ હોને લગા સાકી મેહ જખીન જામે મએ ગુલશુ દેને લગે ઉસ વકત બર્ક ફીરંગી સાકી બનકર બારગાહ મંચ ગયા ઓર અરજ કરને લગા મુઝે હયરતને શરાબે તોહફા દેકર બેબ હય તુફાનને કહા લા દેખુ વોહ કચસી શરાબ હય ઓર કચસા ઉસકા મઝા હય ઉસ વકત બર્કને જામ ભરકર પેશ કીયા ઉસને શરાબકો ગેહરી નઝરસે ધુરા શરાબ શોઅલા બનકર ઉડ ગઇ ઉસ વકત ઉસને એક બચઝા ઝમીન મંચ મારા ઓર કહા અથ અધ્યાર ઇસ બચઝેકો ઉઠાલા મુઝે માલુમ હુવા તુ બર્ક અધ્યાર હય મગર મંચ તેરી ખતા માફ કરાહુંગ વોહ બચઝા લેનેકો ઉઠા ઉછલ કર અથસા આંખુ મંચ ઉઠા કે ચેહબી અંધા હો ગયા તુફાનને કંચદ કર લીયા ઓર ફીર આપ મસફે બાહાનોશી હુવા હો બારા ઝરગામ સાહેર બનકર અંદર આયા ઓર સલામ કરકે અરજ કરને લગા મુઝે સુસુલવરને લેબ હય મુઝે નામા દાયા હય તુફાનને ફીર એક બચઝા-

કો ઝમીન પર ફેંકા જોર કહા ઇસકો ઉઠાકર મેરે પાસ આ જોર નામાદે ઝરગામ જળ ખચજા ઉઠાને લગા છુ'વા આ'ખુ' મંચ ઉઠા અંધા હો ગયા ઇસકો ભી ઇસને ગી-રફતાર કર લીયા જોર શીર મચ નોશી કરને લગા ઉસ વકત ઝમીન શક હુઇ જોર એક પુતલા પચદા હુવા ઉસને નામા દીયા ઉસને લેકર પડા અફરાસીયાબકી તરફસે લીખાયા મરહુમા મરહુમા અચ તુફાન તુમને બડા કામ કીયા હમને નઝઝારા બહુકો સાથ ખચમા વ ખરગાહકે તુમારારે પાસ લેખ હચ તુમ સખ કચદીયુકો લેકર દરયાકે કનારે આવ જોર ઇસી બાર ગાહ બે હમને લેખ હચ ફરો કશ હો કે ઇસ બારગાહ મંચ બોહત તુમકો આશાયશ મીલેગી જોર અધયાફકી અધિયારી વહાં ન ચલેગી હમ ઉમરૂકો ગીરફતાર કરકે વહીં આતે હંચ સખકે સર કાટ કર પાસ ખુદા-વંદ લકડાકે લેજેગે' ઇસ નામેકો પડ કર પુતલેકો ઉસને રવાના કીયા જોર આપ ઉસી વકત કુચ કરકે જોર ઠોલીયુ' મંચ કચદીયુ'કો બીઠલા કર તરફ દરયાએ .ખુ'રવાકે ચલા ઉસકે લશકરકો કુછ કરતે કીરારને દેખા એક સાહેરકી સુરત બનકર લશકરયુ'કે પાસ આયા જોર કહા લાઇ મંચ સુલગીમે હચરત હું' મુઝે નહીં માલુમ તુમ લોગ ઇસ વકત કહાં જાતે હો ઉનહુ'ને જવાબ દીયા કે પુરી તોરસે હમે'ભી નહીં માલુમ કે તુફાનકા કયા ઇરાદા હચ મગર ઇતના સુના હચ દરયાએ .ખુરવાકે કનારે કોઇ સાહેર ખચમા લાતા હચ કીરારં ચેહ સુનકર વહાંસે બોહત જલદી ચલા જોર કનારે દરયાએ સેહેરકે પોંહચા ચહાં નઝઝારા બહુ બારગાહ લીએ મુનતઝર તુફાન કાયા કીરારં સાહેર બનકર ઉસકે પાસ ગયા જોર કેહને લગા જળ તુમ શાહે તીલસ્મ સેફળસત હોકર ચલે આએ તો શેહેનશાહકો શીર કુછ યાદ આયા ઉનહુ'ને મુઝે લેખ હચ ઝરા અલગ ચલો તો વોહ બાત તુમસે ખયાન કરૂં નઝઝારા ઉઠકર ઉસકે સાથ જંગલ મંચ ચલા કીરારને હુબાખ બેહોશી મારકર બેહોશ કીયા જોર વહીં ગડહા બોદ કર ઉસકો ફફનકર દીયા ઇસ લીએ કે ઇસકો અગર કતલ કરૂંગા શુલ હોગા હમરાહી ઇસકે આ-ગાહ હોંગે ઇસ્સે બેહતર હચ કે ચેહ આપસે આપ અંદર ઝમીનકે હીલાક હો જાએ ફીલ જુમલા ઉસે ફફન કરકે જોર લે ખાસ. ઉસકા લેકર ઉસીકી સુરત બનકર ઉસકે હમરાયુ'કે પાસ આયા જોર હુકમ દીયા બારગાહ વાસ્તે તુફાન બહુકે અસ્તાદા કરો સુલાઝ મુને હુકમ પાકર બારગાહ અસ્તાદાકી કીરારને બારગાહ મંચ પલંગડી જવાહીર નીગાર બીછવાઇ મસનદ પુરઝર આરાસ્તા કરાઇ જોર શુલ તકયુ' મંચ પલંગડી આદર મંચ ઇતરે બેહોશી મલદીયા જોર સામને મસનદકે શુલ ફસ્તે રખે ઉનમંચ ભી ઇતરે બેહોશી મલા સખ દુરસ્તી કરકે આપ અલગ ખચમે મંચ જાકર ઠયરા બાદ દો પેહરકે તુફાન આકર પોંહચા કચદીયુ'કો અલગ ઠયરાયા હીસારે સેહેર કર દીયા ઉસ વકત નઝઝારા બહુને આકર સલામ કીયા જોર કહા બારગાહ આપકે લીએ શેહેન-નશાહેને બે લેખ હચ ચલકર આરામ ફરમાઇએ તુફાન ચેહ સુનકર દાખીલે બારગાહ હુવા જોર મસનદ પર આકર ખચઠા ચંદ સાહેર રફીક જોર મુસાહેબ ઉસકે આસપાસ

અયેઠે ઝોર સારા લશકર બારગાહસે અલાયદા ઉતરા નઝઝારા નકલી ખાલીમ ખીદ-
મત ગાઝસે કહા તુમ અંદર બારગાહકે ન જાવ કે અધ્યાર તુમ મંચ મીલકર ચલે
બઝોગે' વોહ લોગ બી હસ ખુલ હુકમ બાહીર ઠયરે લેકીન ઇતને અરસે મંચ વહાં
તુફાન ખુશખુએ ઇત્તર બેહોશીએ સાથ રફીકુ'કે બેહોશ હો ગયા કીરાં ખીદમત ગાઝ
કો રૂખસત કરકે બે અંદર આયા સબકો બેહોશ પાયા બગદેસે હર એકકો સર બુદ્દા
કીયા શોર હંગામો બરપા હુવા અધેરા તમામ આલમ મંચ છાગયા આંધીયાં પયદા
હુઇ સાહેર દોડે કીરાં નાઅરા કરકે ભાગ ગયા મગર કઇ હઝાર સરદાર લશકરે મેહરૂખ, કે
બે ગીરફતાર ઝોર અધે હોકર ચહાં આએથે વોહ ઉસકે મરતેહી છુટ ગએ ઝોર નારંજ
ઝોર તરંજ ચલને લગે મીરચુ' ઝોર સુઇયુ'કે હાર લેકર લશકરા પર બપડે ગોકે તુફાનકા
લશકર બોહતથા મગર ચેહ સબ સરદાર બડે ઝખરદસ્ત હંચ ઇનહુ'ને અયસે ઉમદા ઉમદા
સેહેર કીએકે હઝારૂં કો કતલ કીયા કલી મેહરૂખ, ને ગોલે ફેલાદી લગાએ દરયાએ આતીશ
પયદા કરકે સાહેરૂંકો જલાયા કલી બહારને શુલહસ્તા મારકે આલમે બહાર પયદા કીયા
હર એકકો દીવાના બનાયા કોઇ નાચને લગા કોઇ તાલીયા બબને લગા હરએક સાહેર શમ-
શીરે સેહેર લીએ કતલકરને લગા દયાએ ખુન બરી હોગયા સર તેયરને લગે અલહા-
સીલ ફેજે દુશમન શીકશત ખાકર તરફ અફરાસીયાખ કે ભાગી ઝોર મેહરૂખ, અપને
લશકરકી તરફ ચલી લેકીન હાલ સુનીએ ઇધર અફરાસીયાખને ખુમાર બહુસે કહાકે અય
મલકા તુમ તુફાન બહુસે કહો કે જલ્લાહ ઝોર ફાંસી વગયરા કુલ તઇયાર કર રખે
કે કલ શેહેનશાહ આકર સબકો કતલ કરેગે' ઝોર સર ઉનકે ખુદાવંદકે પાસ લેઝેગે'
ખુમાર ઇરશાદે શાહસે રૂખસત હુઇ ઝોર કરીબ દરયાએ સેહેરકે પોંહચી વહાં
ઉમરૂ આવારા તલાસે રાહ મંચ શીર રહા હય ખુમારકો ઉસને દુરસે દેખા દીલસે
ખીયાલ કીયા ઇસ કેહબાકો બેહોશ કરકે ઇસકી સુરત બનકે દરયાકે પાર ઉતરે ઝોર
અગર પાર ન બના હો સકે ન સહી તો ફીર ઇસકો ઝલીલ કરો તબીઅતસે તોઆગાહ
હો ચુકા હય કે ચેહ સાહેરા મસ્તાની હય હય ફોરન અપની સુરત એક જવાન હસીન
તરહદારકી બનાઇ ટોપી મરવારીદ નીગાર પેહની રાહ બીચકો દીલસે ખીયાલ કરકે કે
ઇસ રાસ્તેસે બઇગી આકર ખડા હોગયા ઝોર એક શાખે દરખત થામકર રોતાથા ઝોર
શેઅર આશકાને પડતાથા ખુમાર જબ નઝદીક આઇ ઉમરૂકા હાથ પકડકર ઝંઝોડાકે અય
નવ જવાન કયા સબખ હય તેરે રોનેકા ઉમરૂને પાંવ ઉઠાકર ઉસકો દેખા ઝોર ઝીયાદા
રોને લગા ખુમારને આજઝીસે હાલ પુછા ઉમરૂને કહા મંચ આશીકો શયદા મલકા
બહાર કાહુ' ઝોર વોહ શરીકે ઉમરૂ હય કોઇ કાબુ મેરા નહીં શાહે તીલસ્મમકે ખેાફસે
કુછ કેહ ન સકતાથા મગર સુરતે ઝેબા દેખલેતાથા લેકીન અબ તો વોહ બી સુહાલ હય
કોઇ દીલ બેહલાનેવાલા નહીં મીલતા શીર ન રોઉતો કયા કરૂં ખુમારને ચેહ સુનકર જવાબ
દીયા કે અય નાદાન માશુક બા વફા કોઇ નહીં અગર હય તો હઝારમંચ એક કચુ' દીવાના હુવા
હય ઉમરૂને કહા બે તુમને હાલ પુછા હયતો દીલદારી લાઝીમ હય તુમહી અપની શુલામી

મંચ મુજે કુબુલ કરો મંચ માલદાર બોહત હું જ્યાર કોઈ વાલી વારસ મેરા નહીં હય ઇશકમંચ ખાતુમા આવારા ફીરતા હું ખુમાર યેહ બાતે સુનકર હંસને લગી ઉમરૂને હાય પકડ લીયા જ્યાર ગલેસે લીપટાયા ખુમારને કહા દેખો કોઈ આ બાયગા મંચ બદનામ હુંગી તુમ તો નામે ખુદા ઉગલી પકડતે પોંહયા પકડતે હો કીતના જલ્દ મજેમંચ આગજ્યે ઉમરૂ ને કહા અય મલકા ખયત-ગનીમત બુઝ ઇસ મીલ બયઠનેકો—બુદાઇકી ઘડી સરપર ખડી હય-યેહ કેહ કર ગોદમંચ ઉઠાકર કનારે દરયાકે લાયા જ્યાર આદર ખીછાકર ઉસકો ખીઠાયા ખાસદાન કમરસે નીકાલા કહા ગીલોરી ખાનેકા મુજે બડા લપકા હય લો તુમ લી ખાવ ખુમાર ગીલોરી ખાકર બેહોશ હુઇ ઉમરૂને ઝેવર ઉતાર લીયા કયુ'કે બાહુ મંચ યેહ મોતી પીરોએ રેહતી હય ઇસ બાઇસસે ઉસકા સરમુ'ડ લીયા કર્દ ઉસકે માર ડાલકેકા કીયાયા ચકાયક આંધી આઇ ઉમરૂ ભાગ ગયા મગર બગોલા ચકકર દેતા હુવા પાસ અફરાસીયાબકે ખુમારકો લાયા ઉસને અપના દુશાલા ખુમારકો ઉઠાયા હોશીયાર કીયા ઉસને અરઝ કીયા કે ઉમરૂ મુજકો કઇબાર ઝીલ્લત દે ચુકા હય મંચ ઉસે કતલ કરને બતીહું જહાં હોગા હુંડકર માફગી અફરાસીયાબને કહા ઠયરો મંચ બદખીર કરતાહું યેહ બાતેહો રહીંથી કે ચકાયક તાબેર ઉઠને હુવે આએ જ્યાર સામને ઠયરકર કેહને લગે કે અય શેહેનશાહ તુફાન જ્યાર નઝઝારા દોનું મારે ઝએ જ્યાર કયલી છુટ ગએ યેહ સુન નાયા કે અફરાસીયાબ ફર્ત ગઝબસે કાંપને લગા જ્યાર એક અપને મુલાઝમ દરબાર મંચસે ઝલઝલા બહુકો હુકમ દીયા કે મેહરૂખ, વગયરા છુટ કર અપને લશકરકી તરફ બાતે હંચ દરબાર મંચ ગીરફતાર કરલા ઝલઝલા ઉઠકર ફોરન રવાના હુવા જ્યાર બોહત જલ્દી લશકરે દુશમનપર પોંહચ કર નારંજ મારા કે વોહ નારંજ ઝમીન મંચ આકર સમા ગયા કે ઝમીનકો અયસા ઝલઝલા આયા કે સરદારાને મેહરૂખ, ગીરપડે ઉસ વકત રેઅદ બહુને સેહેરસે અપનેકો ઉસકે પાસ પોંહચાયા જ્યાર બર્ક મેહશાર ખીજલી બનકર ઉડી રેઅદને ઝોરસે ચીખ, મારી કે ઝલઝલા બેહોશ હોકર ગીરા ઉપરસે બર્ક મેહશાર ચમકકર ગીરી દો દુકડે કરતી ઝમીન મંચ ઉતર ગઇ શોર ગોગા ઉસકે મરનેસે બુલંદ હુવા સખ સરદાર સંભલકર આગે ચલેથે કે એક સાહેર અઝધર ખુવાર બહુ નામ પચહા હુવા જ્યાર નારા મારકર પુકારા કે અય નમક હશમો મેરે રેહનેકી જગેહપર તુમ ઝલઝલાકો મારકર ચલે બી બવગે જ્યાર સેહેર કીયા કે હઝારહા આતીશ કુથાં પચદા હુવા જ્યાર સખકો અઝધહુંને ઘેરા ચંદ સાહેરાને મેહરૂખને સેહેર કીયા કુછ ન હો સકા સખ મુઝતર હોકર રોને લગે ઉસ વકત મેહેત્તર કીરાં સાહેરકી સુરત બનકર પાસ આયા અઝધર ખુવારને પુછા તુ કોન હય જવાબ દીયા મનમ મેહેત્તર કીરાં ઉસને ચાહા સેહેરસે ગીરફતાર કર્ કીરોને ચમક કર બગદા મારા કે સર પર બયઠકર ચક્કરમંચ દરઆયા અઝધર ગીશ હંગામા બુલંદ હુવા અઝધે ગાયબ હુવે પ્રીર મેહરૂખ આગે બડી ઇસ અરસેમંચ ખબરે કતલ ઝલઝલા જ્યાર અઝધરકી ચાહ તીલસ્મકો હુઇ આતું પર અફસોસ કરકે હાય

મારા ઓર પુકારા કે અથ કુદરત સેહ ચરામી આવ ચેહ સાહેરા લોડી જમશેદકી મથહુર હય ઓર ઇસી તરહ સાત કનીઝે જમશેદકી હંચ કે હાલ ઉનકા બર વકત ઝીક હોગા ખુલાસા કલામ એક સાહેરા ફલકકી તરફસે અહીર હુધ ઉસે કહા તુ બા કર ઉમરૂકો પકડ લા ઉસને કહા મંચ રોઝ ખુલ્લીસે દેખા કરતી હુ' કે ઉમરૂ દોડા દોડા ફીરતા હય જબ કહો જબ ગીરફતાર કર લાઉ' મગર ઇસ વકત મંચ ન બાઉ' ગી કીસી ઓરકો લેને અફરાસીયાબ ખસબખ કનીઝ હોને જમશેદકે ઇસ સાહેરાકી હુરમત ઓર તોકીર કરતા હય ઇસકે ઇનકાર કરનેસે ખામોશ હો રહા ચેહ સાહેરા ચલી ગઈ ઉસ વકત દુસરી કનીઝ બલાએ કુદરતકો પુકારા વોહ લી ઉડતી હુધ આઈ ઉસે કહા કે તુ બાકર ઉમરૂકો પકડ લા ઉસને જવાબ દીયા અય શેહેનશાહ હમે હુકમે જમશેદ નહીં હય કે હમ અઈયારસે સુકાબલા કરે' દુસરે કનીઝને જમશેદકા ચેહી રૂતબા હય કે આપ ઉનહે' જંગો લુલાલકા હુકમ કરતે હંચ આપકો હમ લોશુ'કી પુરશીશ લાઝીમ હય અયસે કલમાત કેહકર ચેહ લી ચલી ગઈ અફરાસીયાબ ઉસ વકત ગઝબ હુવા ઓર કનીઝ સોચમકો પુકારા કે અય ખુ'ખુવાર ચહાર દસ્ત બદુ આવ એક સાહેરા ખીલ્લીકી તરહ લુસકે ચાર હાથ થે ઓર ઝબાન મુંહસે ખાહીર નીકલીથી ઉડતી હુધ સામને આકર ઉતરી ઉસકો હુકમ દીયા મેહરૂખકો ઓર ઉસકે સાથીયુકો તુ બાકર ગીરફતાર કર મંચ ઉમરૂકો કીસીસે કંચદ કરાઉ'ગા કનીઝને કુછ ઇનકાર ન કીયા ઉસી વકત તરફ લશકરે મેહરૂખકે ચલી મગર મેહરૂખ જો વહાંસે ચલી કરીબ એક પહાડકે પોંહચી દેખા કે ચેહ પહાડ ખીચસે ફટા હય ઉસકે અંદર એક મકાન આલીશાન બના હય એક છાંટાસા બાગ લગા હય મગર નીહાયત આરાસ્તા હય ચાર તરફકો ચાર બંગલે બને હંચ ખીચમંચ ખારાદરી હય સરાસર ખુબીસે ભરી હય મેહરૂખકો દીનભર લડતે ઓર રાહ ચલતે દીન ગુઝરાયા ઇસ સુકામકો પાકર વહીં આરામ કીયા રાત બર બ અચશે આરામ બસર કી સુખ્હ કો ઉઠકર ચલીથી કે ખુ'ખુવાર આકર વહીં પોંહચી ઓર પુકારી મનમ કનીઝે જમશેદ તુમલોગ અબ કહાં બચકર બવગે ચેહ સદા સુનકર મેહરૂખને ગોલા ફેલાલી સેહેરે પડકર મારા ખુ'ખુવાર કનીઝે જમશેદ હય ઇસકે સામને વોહ ગોલા મોમકા હો ગયા ઉસ વકત બહારને ગુલદસ્તા મારા કે ફુલ ખીલે ઓર ચમન વગચરા સેહરા મંચ અહીર હુવે ખુ'ખુવારને મુંહસે ઉફ્ફોકી ચમનમંચ બહારકે આગ લગ ગઈ સબ જલ ગએ ફીર રેઅદને બકર ચીખ મારી ઓર બર્કમેહશર ખીજલી બનકર ગીરી મગર ખુ'ખુવારને કમ'દે સેહેર મારકર દોશુ'કો પકડ લીયા ગરઝ ઇસી તરહ સબ સાહેદને અપને અપને હરબે કીએ કુછ ન હુવા ઓર ખુ'ખુવારને સેહેરે પડકર દસ્તક દી ઝમીન થક, હુધ હઝારહા પુતલા નીકલા ઓર હસ્તેકકે લેપટ ગયા સબકો બાંધકર સામને ખુ'ખુવારકે લાયા અઈયાર જો સાથ થે વોહ પેહલેહીસે ભાગ ગએથે બસ વોહ બચ ગએ ઓર સબકો લેકર ખુ'ખુવાર ચલી તરફ તીલસ્ત્રીકે રવાના હુધ

અધ્યાર દુર દુર ઇસકે સાથ ચલે ઓર એક જગે ખર્કીરંગી અપનેકો છુડહીયા બનાકર સર હીલતા હુવા લાઠી ટેકતા કમરસે ટેડા બાલ સુદૈઠ ઇસ હયખતસે સામને ખુ'ખુવારકે આકર લગા દુહાઈ દેખે કે અય મલકા હમ છુટ ગયો અધ્યાર મુંડીકાટે મેરા સારા ઘર છુટ લે ગયો મુજકો ફીરની કર હીયા આપ ઝરા ચલકર દેખીયે ખુ'ખુવાર ઉસકી ફરયાદ સુનકર કેહને લગી કે મંચ કીસીકે ઘર નહી જાતી ઓર સેહેર કરકે છુડહીયાકો પકડકે સાથ કચહીયુ'કે બાંધા છુડહીયાને ગુલ મચાયા કે એક તો મેરા ઘર છુટ ગયા દુસરે કયદ હુધ ખુ'ખુવાર બોલી કે મંચ તુજે સેહેનશાહ પાસ લીએ ચલતી હું વોહ તેરા ઘર આબાદ કરદેગા અય મકકાર તુ જાનતા હય કે મંચ ગાફીલ હું મુજસે તેરા ફરેખ ચલેગા ચેહ કેહકર આગે ચલી અબકી બાર ઝરગામ એક કસાન બનકર સરપર અંગુછા બાંધકર મીરઝાઈ પેહનકર ગોફન લેકર એક ખેતકે કનારે ખડા હોકર ગીલહેરીયાં ઓર તોતે હાંકને લગા જબ ખુ'ખુવાર વહાં પોંહચી કસાનને પુકારકર કહા ખબરદાર ઇધર ન આના તુમહારે સાથ લોગ બોહત હંચ ખેત મેરા પામાલ હો જાયગા ખુ'ખુવારને કહા જલા મુવે પેહછાના મંચને મંચ ઇધરહીસે જાઉંગી ઝરગામ સમજ ગયા કે ચેહ તુજે પેહછાન ગઈ ખેતમંચ કુદકર ભાગ ગયા ફીર એક સાહેર બનકર ખુ'ખુવારકે પાસ આયા કહા મુજે સેહેનશાહે જાવેહાંને બેબા હય કહા જો પેહલે છુડહીયા બનકર આયા હય ગોહ ખર્કીરંગી અધ્યાર હય ઉસકે ફરેખ-મંચ ન આના ઓર રાહમંચ હોશીયાર રેહના ખુ'ખુવારને જવાબ હીયા મંચ અચસી હોશીયાર હું કે તુજે ન છોડુંગી ચેહ કેહકર સેહેરસે ઝરગામકો લી પકડકર જહાં સબ બધેથે ઉસે લી બાંધ લીયા આગેકો રવાના હુધ ચેહ સબ કચહીયત દુરસે કીરાંને દેખી કે હો અધ્યાર ગીરફતાર લોગએ લેહાઝા આપ બસુરત અસલ આકર ખુ'ખુવારકે કદમપર ગીરા કે ચેહ દોતું જાઈ મેરે કયદ હુવે હંચ ઓર ઉસ્તાદ મેરા તીલસ્સમમંચ ફંસા હય લશકરી લી સબ કયદ હોકર વહી જાતે હંચ તુમ મુજે લી બાંધ લો ઓર લેતી ચલો મંચ અકેલા યહાં રેહકર કયા કડંગા શાહ તીલસ્સમ મેરી જાનકા દુશમન હય ખુ'ખુવારને કહા અય કીરાં તુ ખડા માફુલ શખસ હય તુને બોહત અચ્છા કીયા જો મેરે પાસ ચલા આયા મંચ ખતા તેરી સેહેનશાહસે માફ કરાડુંગી કીરાંને કહા દેખીએ એક અધ્યાર ઓર આપકે પીછે ખડા હય ખુ'ખુવાર ફીર કર દેખને લગી કીરાંને બગદા ઇસ ઝોરસે મારા કે સર કટકર દુર ગીરા ગુલશોર પથહા હુવા તારીફી ફેલ ગઈ બાદ કુછ દેરકે વોહ હંગામા મોબુદ હુવાસબ કચહી રેહા હોકર ફીર આગે ચલે મગર બીડને સેહેરકે ચેહ ખબર શાહ તીલસ્સમકો પોંહચાઈ કે ખુ'ખુવાર મારી ગઈ ચેહ સુનતેહી ચીલ્લાકર ઉઠા ઓર વાહા કે ખુદ જાકર બાગીચુ'કો કત્ત કડું મગર એક સાહેરા કેહરેનીગાહ ચહાર વચશમ દરબારમંચ હાઝીર થા સામને આકર અરઝ કરને લગા કે હુઝુરકે કહાં સુનાસબ હય જો અહના મુલાઝમુકે મુકાબલેકો જાએ ચેહ કમતરીન જાકર સબકો સગા દેગા ઓર બાંધકર ફખરે શાહ

હાજીર કરેગા શાહે તીલસ્મ ઉસકે સમઝાનેસે રૂકા ઝોર યેહ દરબારસે બાહીર
આયા બારા હઝાર સાહેર ચુન કર અપની હમરાહી કે લીએ ઝોર તખ્તે સેહેર ત-
ધ્યાર કીયા જખ સખ દુરસ્તી હો ચુકી ઉસ વકત અફરાસીયાબ સે આકર રૂખ
સત ચાહી ખીલ અતે રૂખસત ધનાયત હુવા યેહ સાહેર સામરી મનશ સખ અસ-
બાબે સેહેર અપના લેકર તખ્ત પર સવાર હુવા ચાર આંખે મશ અલકી તરફ ઉસકી
શેશન થી દર હકકીત શોઅલા અફરોઝી મંચ. આગ થી બારા હઝાર સાહેર ગીરદો
પેશ તખ્ત કો બેરે રાલ ઉઠાતે ધડ બખતે સેહેર' કી નયર'ગીયાં દીખાતે રવાના હુવે
યહાં મેહરૂખ વગયરા બાદત્ય મુસાફત રાહ અપને લશકર કે કરીબ પોંહચીથી કે
યકાયક અગ્રે સેહેર રંગ બરંગ કે પયદા હુવે ઝોર આગ પથ્થર બરસને લગે મેહ-
રૂખ ઠેહેર ગઈ દેખા કેહેરનીગાહ કા તખ્ત ઝાહીર હુવા ઉસને પેહચાન કર કહા
ખુદા ખેચર કરે લેકીન ચારા કયા થા અપને સરદાર' કો હુકમ સફેઆરાધ કા દીયા
ઉસ તરફ કેહેરનીગાહને હુકમ દીયા કે મુહાસરા કરલો ખબરદાર ધન મંચ સે કીસી-
કો ઝીંદા ન રખ્યો યેહ કેહકર આપ આગે બડા ઝોર લલકારા કે કોન મેરે સામને
આસકતા હય ઇસ સદા કો સુનકર હીલાલ સેહેરઅફગન આગે બઠહી વાઝેર હોકે
ઇસકે શોહર કો ઉમરૂ સતી બનકર રેહા કર લાયાથા ઉસ વકત સે યેહ શરીફ હય
અલ હાસીલ ઇસને તોફ અપને ગલે સે ઉતાર કર મારા કે વોહ અઝધર બનકર કે-
હેરનીગાહ પર આયા વોહ બેશ ઇસ સેહેર કા દેખકર ગભરાયા એક ચૂંટકી ખાકકે
કપ્પજમશેદ ઝોલીસે નીકાલ કર અઝધર પરઠાલી કે વોહ પાની હોકર બેહ ગયા ઉસ
વકત યેહ ઉઠકર ખુલ'દી પર ગયા ઝોર વહાંસે ખાકકો ઉઠાયા કે યકાયક આંધી આઈ
ઝોર સખ સરદાર મેહરૂખ કે બેહોશ હો ગયે ઉસને એક ખયમાં સેહેરકા અસ્તાદા
કરા કર ઉસ મંચ કયદ કીયા કુછ સાહેર હયરત સે લેકર રવાના હુવા અસનાએ
રાહ મંચ મેહરૂખ વગયરા કો મીયાનુ' મંચ ડાલકર રાહી હુવા યહાં તકકે કનારે દરયાએ
ખુરવાંકે પોંહચા કયુ'કે રાહ મંચ ઉસને કહી કયામ ન કીયા થા નીહાયત થકા
માંદાથા લશકરકો હુકમ દીયા આજ રાતકો યહાં મુકામ કરો મંચ શેહેનશાહ કો અ
રઝી લીખકર દરયાફત કર' કે કયહી કહાં રહે' દરયા કે ઇસ પાર કતલ કીએ બાએગે
યા આપકી ખીદમત મંચ આઈ'ગે' ગરઝ કે બારગાહ અસ્તાદા હુઈ લશકરને કમર ખોલી
યેહ બાકર અંદર બારગાહ કે મસરૂફે મય ખુવારી હુવા ઉસ વકત અધ્યાર ઇસકે સાથ
સાથ ફીક રેહાઈ કરતે ચલે આતે થે ઉન મંચ સે બકે ફીર'ગી એક સાહેર બનકર
અંદર બારગાહ કે આયા ઝોર દસ્તા બસ્તા ઇલતે માસ કીયા કે હુઝુર કા નામ સુન-
કર આયા હું મોહતાજ હું ગરદુ'કા સતાયા હું સેહેર સાહેરી સખ બાનનાહું મગર
મોકરી નહીં મીલતી ઉમ્મેદ વાર હું કે અપને મુલાઝમુ' મંચ જગેહ દીજીએ આઘા
સેર આટે કે સહારે લગાદીજીએ કેહેરનીગાહને યેહ સુનકર ઉસપર રેહેમ કીયા
બકને કસીદા ઉસકી તાદીફ મંચ પડા ઝોર દીલ મંચ ઉસકે ઘર પયદા કીયા યેહતો

ઇસકે કલકી ફીક મંચ થા વહાં અફરા સીયાબને કીતાબે સામરી દેખી માલુમ કીયા
 કે કેહેરનીગાહ સબકો ગીરફતાર કરકે કનારે દરયા કે ઉતરા હય ઝોર અધ્યાર
 આકર ઉસકો કલક કીયા ચાહતા હય ચેહ દેખકર ઉસને ગદદાર બહુ નામ એક
 બહુગરની સે કહા કેતુ જલ્લ કેહેર નીગાહ કે પાસ બા ઝોર કેહના ચેહ ને તુમહારા
 સુસાહેબ હય બર્ક ફીરંગી અધ્યાર હય ઇસકો ગીરફતાર કરલો ઝોર અધ્યાસે
 હોશીયાર રહો સુખ્ક કો જયસા હુકમ મેરા પોંહચે ઉસ પર તાઅમીલ કરના ચેહ
 હુકમ પાકર ગદદાર બહુ ઉઠકર રવાના હુધ ઝોર પાસ કેહેરનીગાહ કે પોંહચી
 ઇસને તાઝીમ ઝોર ઇસતક, બાલ કીયા મગર ઉસને આતેહી સેહેર પડકે બર્ક કો
 ગીરફતાર કરલીયા ઝોર હુકમે અફરાસીયાબ સે કેહેરનીગાહ કો બી ખબર હી
 ઇસને બર્ક કો બેહોશ કરકે કચદીયુ મંચ લેજદીયા ઇસકો બી રખો ઝોર ગદદાર
 કો બીકાયા ઉસ વકત કીરાં સુરત બદલે લશકર મંચ મોબુદ થા બર્ક કચદ કોતે
 દેખકર એક મહંત સાધુ કી સુરત બનકર કરીબ બારગાહકે આયા ઉસવકત સરાયચે
 બારગાહકે ઉઠે થે રોશની લશકર મંચ અચસી થી જયસે દીન રોશન હય ગદદાર
 સાધુ કો આતે દેખકર કેહેરનીગાહ સે કહા કેચેહ સાધુ કીરાં હય ઉસને ચાહા
 કચદ કરે મગર કીરાં ઉસકે ઇરાદે કો સમજકરા ભાગ ગયા ઉસ વકત અફરાસીયાબ
 કો નામા આયા એક પુલ્હેને લાકર ખત દીયા કે અચ મલકા ગદદાર બહુ તુમહે
 અધ્યાર પરેશાન કરતે હંચ લેહાઝા હમને ઇસ પુલ્હે કો હમને એક ઇસ્મ તાલીમ
 કરકે લેભ હય ઇસ ઇસ્મ કો ઉસે તુમ સીખલો ને અધ્યાર તુમહારે પાસ આયગા
 સેહેર કા બીર તુમહે ઉસકે આનેકી ખબર હેગા ઝોર કેહેરનીગાહ સે કેહના તુમ ક-
 ચદીયુ કો લીએ વહીં ઠયરો અબ અધ્યાર તુમપર કબજા ન પાએગે મંચ ઉમરૂ કો
 ગીરફતાર કરકે વહીં આતા હું સબ કે સર સાથ ઉમરૂ કે કાદુંગા ચેહનામા પડકે
 ગદદારને પુલ્હેસે ઇલમ સીખકર ઉસે રવાના કીયા ઝોર કેહેરનીગાહ કો બી મઝસુન
 નામેસે આગાહી હી ઝોર બાઇતમીનાન તમામ સકુનત અખતીયાર કી ઝોર ઇધર
 અફરાસીયાબને બી આરામ કીયા દરબાર બર ખાસ્ત હુવા જબ સુખ્ક હુધ શાહ
 રોનકે તખ્તે શાહી હુવા ઝોર હુકમ દીયા સરસર વાસ્તે ગીરફતારી ઉમરૂ કે
 ગઈ હય અલીકત ઉસકો પકડ કર નહીં લાઇ અબ એક સાહેર તુમ મંચ સે બાએ
 ઝોર સરસર કો હુંઠકર ઉસકે સાથ રહે જસ શખ્સ કો વોહ ઉમરૂ ખતલાએ
 ઉસે ફેરન ગીરફતાર કરલાએ ચેહ સુનતેહી કે ખુમારબહુ દુશમને બને ઉમરૂ
 હય ઝોર કઇ બાર સરમુંડ ચુકી હય ઉઠ ખડી હુધ ઝોર અરઝ કીયા કનીઝ બતી
 હય ઝોર ઇસીદમ ઉસ બલસાઝ કો લાતી હય ઝોર વોહ ઉઠકર રવાના હુધ
 સરસર તલાએ ઉમરૂ મંચ કોહો દશતકી ખાક છાનતી ફીરતી ઝોર હર જગેહ દે-
 ખતી લાલતી ચલ્લી બતી થી કે ખુમાર ઉઠતી હુધ આઇ ઝોર ઉસકે સાથ ચલ્લી
 અબ હાલ ઉમરૂ કા સુનીએ કે ચેહ ને ખુમાર કા સરમુંડ કર ચલા તો એક ગાઉ

મંથ પોહ્યા કે ઇસ જગેહ બોહત સે સાહેરૂંકા મજમા હય ઈંદ્ર ઝોર ઘોરો બજ-
રહા હય જામ મઝે અરગવાની કા. દોર ચલતા હય એક સાહેર હુલા બના મસનદ
પર બયઠા હય ઉમરૂ સમઝા કીસીકી શાદી કા સમાન હય લાવ ઇસે ચલ કર લુટે
ચેહ સોચ કર અપની સુરત મીરલ સાહેર કી બનાઇ ઝોર કરીખ પોહચ કર સાહબ
સલામત કી વોહ લોગ સમઝે કે ચેહ સાહેર ચહા કર્હી કા રેહને વાલા હય બ પાસે
ખાતીર હમ કોમ જલસા દેખને ચલા આયા હય બસ સખને તોફીરો ઇઝઝત કે સાથ
ખુલાકર બીઠાયા ઉમરૂને કથતી શરાબ ખીંચકર ઉસ એહલે અજમન મંથ સે એક કો
એક જામ ભરકર દીયા ઝોર કહા આપ નોશ કીજીએ મંથ બી પીતાહું છસ વકત
સખકો પીલા લુંગા આપબી પીયુંગા ગરઝ કે ઇસારા કરને સે ઉમરૂ કે ઉસને શરાબ
પી ફીરતો દોર શુરૂ હુવા સખકો સુરાહી મંથ બેહોશી મીલાકર શરાબ પીલાઇ
વોહ સખ જુતી પયઝાર લડકર બેહોશ હુવે ઉમરૂને જાલ ઇલયાસી માર કર
વહાંકા માલ સખ ઝંખીલ મંથ રખા ચહાં તકકે પયર હન બી સખકે
ઉતાર લીએ જખ લુટ ચુકા ઉસ વકત ખંજર લેકર હર એક કો ઝુખ્હ કરને
લગા લુંવાં ખુલ્લ હુવા શોઆએ ઉઠને લગે બીર સેહેરકે ગુલ મયાને લગે
ઇત્તેફાકન સરસર ઝોર ખુમાર જંગલમંથ ચલી જાતીથી ગુલ ઝોર શોર સુનકર
ઇધરકો ફીરી ચહાં પોહચકર દેખાકે ઉમરૂ સાહેરૂંકો ઝુખ્હ કર રહા હય ખુમારસે
સરસરને કહા દેખો વોહ ઉમરૂ એક સાહેરકે સીનેપર સવાર હય ખુમાર દેખતેહી
સીમુર્ગ, બનકર બે ઉઠી ઉમરૂકો પંજેમંથ દાખકર લે ઉઠી ઉમરૂ પુકારાકે અથ સર-
સર કાહબા તુને પકડવા દીયા દેખના કીસ તરહ પેશ આતા હું ઝોર ઇસ ખુમાર
ગયબાની કી અબકે નાક કાટુંગા ખુલાસા કલામ ઉમરૂકો તો લેકર ખુમાર રવાના
હુઇ લેકીન સરસર દોડતી હુઇ પેહલે અફરાસીયાબ પાસ પોહચી શાહકો સલામ
કીયા ઝોર અરજ કરને લગી કે ઉમરૂકો ઇસ કનીઝને ગીરફતાર કરા દીયા મલકા
ખુમાર લાતી હંથ શાહ તીલરસમ ચેહ ખબર સુનકર બોહત ખુશ હુવા ઝોર
ઉસકો ખીલખત દીયા કે ચહી હાઝીર રેહ મંથ ઉમરૂકો કલ કરલું તો જાના સર-
સર હસખુલ હુકમ ઠયરી ઇસ અસનામંથ ખુમાર આકર પોહચી ઝોર ઉમરૂકે
હાથ પાઉં સેહરસે બેકાર કરકે સામને ડાલ દીયા કે ચેહ ગુનેહગાર હાઝીર હય અફ-
રાસીયાબને કહા કયું ઉમરૂ તુએ ચેહ દીન બી ચાદ થા ઉમરૂને કહા અથ બાદ-
શાહ મેરા ઇસમંથ કયા કુસુર ઝોર ખતા હય મુઝે ખુલાવંદ લેકાને કયું તીલરસમ
મંથ લેખ હય મંથ બારહા અરઝ કર ચુકા હું કે ખુલાવંદને મુઝે બેહરે સાહેરાને
કલકે લીએ લેખ હય અફરાસીયાબને કહા તુને થયતાને ખુલાવંદકે સામને મુઝે
ઝલીલ કીયા અબ તુએ ઝોર તેરે હમરાહીયુંકે કલ કરકે સખકે સર ખુલાવંદકે પાસ
લેખુંગા ઉમરૂને કહા અગર મેરી કઝા તેરે હાથસે ખુલાવંદને મુકરર કી હય તો
કયા આરા હય ઝોર તેરી મોત મેરે કબ્જે મંથ દી હય તો મંથ તુએ હીલાક કરુંગા

બેહરે સુરત જો પુઢાવંદને તકદીર મંચ લીખ્યા હય વોહ હોતા હય અફરાસીયાખ
 ને કહા અચ્છા અખ મંચ આઝમાતા હું કે કોન શખ્સ કીસકા કાતીલ હય ચેહ કેહ
 કર હુકમ દીયા કે અચ પુમાર ઇસકો દરયાએ સેહેરકે પાર લે ચલો મંચ આતા હું
 પુમાર ચાહતીથી કે લેકર રવાના હોં મગર સરસરને આગે બડકર અરઝ કીયા કે
 ચેહ અગર દરયાકે પાર ઉતર બચગા તો વહાં જોર અઈયાર આકર રેહા કર લેબચેગે
 શીર હાથ આના ઇસકા દુશવાર હય ઇસ્સે બેહતર હય કે ચહીં સર ઇસકા જુદા ફરમા-
 ઇએ જોર ઇસકે બાદ જોડકો કતલ કીજાએ શાહકો ચેહ રાએ પસંદ આઈ જોર
 જલ્લાહકો તલબ કીયા ઉસ વકત મ.ખમુર સુ.ખ ચશમ જો આશીક શાહઝાદાએ નુરુદ
 દહેર હય ચેહ હાલ દેખકર અપને દીલમંચ ગભરાઈ કે ઉમરૂકા કતલ હોના બાઈસ
 નારાઝી તેરે માથુકકા હય બસ ફૈરન સામને દસ્તાબસ્તા અફરાસીયાખકે આઈ જોર
 કેહને લગી અચ શેહેનશાહ ચહાં શયતાને પુઢાવંદ ઝીલ્લત ઉઠાકર ગએ હંચ જોર
 આલમે બદ હવાસીમંચ અચ્છી તરહ આપને દાઅવત બી ઉનકી નહીં કી અખ સખ
 દુશમન ઇકબાલસે હુઝુરકે ગીરફતાર હંચ અબકી બાર શયતાનકો શીર બુલાઈએ જોર
 સખકો કતલ કરાઈએ નામ વરી હુઝુર ઝીયાદા હોગી આઈદા આપકો અખતીયાર હય
 અફરાસીયાખને કહા બાત તુને બહોત બેહતર કહી બસ ઉસી વકત નામા ઇસ
 મઝસુનકા લીખ્યા કે ચા પુઢાવંદ આપકે ઇસ ગુલામકો શયતાને કુદરતસે બડી નીઢા-
 મત હય કે વોહ જનાબે સલતનત મઆબ મેરે ચાં તશરીફ લાએ લેકીન ઝીલ્લત ઉઠા
 કર ચલે ગએ કોઈ ખીદમત હકીર ઉસકી ન કર સકા અખ ઉનકે દુશમન ચાને ઉમરૂ
 કો જોર ઉનકે સાથીયુકો બરાબર પેહછાનકર ગીરફતાર કીયા હય ઉમ્મીદ હય કે અબકી
 બાર શયતાને પુઢાવંદ કદમ રંજા ફરમાકર ઇસ નાચીઝકો સરફરાઝી બખશેગે જોર
 અપને રૂબરૂ સખકો કતલ હોતે દેખો જોર ઇસ ઇલતેબમંચ મેહરૂમ ન રહું ફક્ત ચેહ
 મઝસુન હવાલે પુમારકે કીયા કે પુઢાવંદ પાસ લે જાએ પુમારને અરઝ કીયા કે
 પેહલે સુઝે ઝીલ્લત વહાં બનેસે મીલ ચુકી હય અબકી બાર કીસી જોર સાહેરકો
 લેજાએ જોર ઝુંઝે માફ રખીએ અફરાસીયાખને ચેહ ઉઝર સુનકર મલકા નફીર
 બહુ નામ એક નામી સાહેરાકો નામા દીયા કે તુમ લે જાવ જોર શયતાને પુઢાવંદકો
 લે આવ નફીરબહુ આરાસ્તા હોકર તખ્તે સેહેરપર સવાર હોકર રવાના હુઈ જોર
 કુછ અરસેમંચ કરીબ કોહે અકીફકે પોંહચી ચહાં જખસે લશકરે લકડા આયા હય
 સાહબકરનકે અઈયાર સખ એક લાખ ચોરાસી હઝાર હંચ ઉનમંચ દોએક દસપાંચ
 સુરત બદલકે મોજુદ રેહતે હંચ દોચાર કીલેમંચ પંદરા ખીસ બારગાહે લકડામંચ ઉસ
 વકત આલાક જીન ઉમરૂને દેખા કે એક સાહેરા ફર બારગાહે લકડાકી તરફ જાતી
 હય ખીયાલ કીયા કે ઇસકો ઝલીલ કરના ચાહીએ બસ ઉસી વકત સુરત અપની
 મીસ્લે બખતીયારકકે બનાઈ જોર નફીરકી તરફ ચલા ઉસને જો શયતાનકો આતે
 દેખા કે ડર બધ જોર ઝુકકર સલામ કીયા કીસ લીએ કે બખતીયારકકો બ સખખ

હો આને તીલસ્સમકે સખ સાહેરાને નામી પેહછાનતે હંય ફીલ જુમલા ઉસને પુછા કે મલકજી સાહેબ આપ કહાં જાતે હંય ચાલાકને કહા કુછ બંદે ખુદાવંદકે ઇલાખત પહાડકે ગારમંય બચઠે કર રહે હંય ઉનકો ખુદાવંદકા ઓલશ દેને જાતા હું અગર-
 ઉસ ખાનેમંયસે કોઈ એક દાના ખાએ તો સો બરસ ઉમર ઝીયાદા હો ચેહ ખાના ઉનહી આગેદુકે લીએ ખુદાવંદ રોઝ ભેજતે હંય બે દુન્યાકો તરક કરકે યાદે ખુદાવંદમંય મસરૂફ હંય નફીર ચેહ ખાતે સુનકર મીનન કરને લગી કે ઇસ ખાને મંયસે થોડાસા મુઝે દીજીએ કે મેરી ઉમર લી બડી હો જાએ ચાલાકને બડી ખુશા-
 મત ઓર આજઝી કરાનેકે બાદ એક દુકડા શીરમાલકા નીકાલકર અપને પાસસે દીયા નફીરને ડંડવત કરકે લેકર ખાયા ઓર બેહોશ હોગઇ ચાલાકને ઉસકી તાલાશી લી નામા શાહે તીલસ્સમ પાયા સખ પડકર ફાડકર ફેંક દીયા ઓર દુસરા નામા અપની તરફસે લીખકર લેફાફેમંય રખકર નફીરકી કમરમંય રખ્યા ઓર સારા સર ઉસકા મુંડકર મુંડ ઉસકા કાલા કરકે અપના રાસ્તા લીયા ઓર દરબાર લેક.કે કરોબ પોંહય કર સુરત અપની મીસ્લે સુરત ઉમરૂકે બનાઈ ઓર અલાયદા બકર એક ગોશેમંય ઠયરા કે કોઈ મુઝે ન પેહછાને જબ નફીરકો હોશ આયા હયરાન હયરાન વહાસે ઉઠકર દરબારમંય આઈ ચાલાક લી ઉમરૂ બના હુવા દરબારમંય ગયા નફીરને ખુદાવંદકો સીજદા કીયા ઓર નામા પેશ કીયા લેક.કે ઉસકો કુરસી બયઠનેકો દી બોહત કુછ રેઆયત ફી ફીર નામા લેકર સુનશીકો દીયા ઉસને લેફાફા ચાક કરકે નામેકો દેખા ઉસમંય કુછ સખત સુસ્સત નીસબત લેક.કે લીખાયા ચેહ દેખકર ઉસને બખતીયારક કે નામા દે દીયા કે આપ પડડીએ મુજસે નહીં પહા જાતા બખતીયારકને જબ ઉસે દેખા એક કે.હકહા લગાયા ઓર નફીરકી બનીબ બગેર દેખા સર ઉસકા મુંડા પાયા હંસકર કહા અય મલકા ચેહ નામા તુમસે કીસીને બદલ લીયા ઓર સરતુમહારા મુંડ ડાલા અબ તુમ ગળાની બયાન કરો કે શાહે તીલસ્સમને તુમહેં કીસ લીએ ભેજા હય ચેહ ખાત બે નફીરને સુની ગભરાકર અપને સરપર હાથ મારા ઓર સર મુંડા પાયા રોને લગી આખીર અરજ કીયા કે મલકજી આપકો શેહેનશાહને ખુલાયા હય ઉમરૂ વહાં ગીરફતાર હોકર આયા હય બખતીયારકને કહા તોખા તોખા શેહેનશાહે અઇયારાને આલમ કહો ઉમરૂઉમરૂ કયા કેહતી હો બલા વોહ ગીરફતાર હોના કયા જાને ઓર અગર કયદ હોકર આએ હોગે તો હો એક સાહેબં કે સર કાટેગે ઘર લુટેગે ચલે જાએગે ચેહ ખાતે હો રહીં થીં કે ચકાયક નારા હુવા મનમ ઉમરૂ બીન ઉમઘ્યા ઓર ચાલાક જસ્ત કરકે તખત લે.કા કે કરીબ આયા એક ચોલ ખુદાવંદ કો લગા કર તાજલીયા લે.કાને નારા કીયા ઇસેલેના ઇસ બંદે બે અદબ કો નફીર ગભરાકર દોડી ચાલાકને એક હુબાબ બે હોશી નાક પર મારા કે વોહ બે હોશ હોકર ગીરી ઉસ વકત લોગ ઉઠાને કો દોડે અહાલીયાને દરબાર દુરસે લેના લેના કેહતે હંય લેફીન ચાલાક પર કોઈ હાથ નહીં ડાલતા કીસલીએ કે જાનતે હંય કે રાતકો અઇયાર

આકર સર બુઢા કર ડાલેંગે' ગરબ કે ચાલાકે જસ્ત ખેઝ કરકે કરીખ બ.ખતીયા-
રકે પોંહયા ઐર તીલ બાઇ આંખ કા ફંકકર દીખાયા બ.ખતીયારકે કો ચકીન
હુવા કે બેશક ઉમરૂ હય ચાલાકે બાદ તીલ દેખાને કે હો ચાર બુતીયાં સરપર
ઉસકે લગાઈ પ્રીરતો તમામ મુલાઝમીને લાકા હોઠે ચાલાકે પર હુંબુમ હુવા ઉસને
,ખંજર ખીચકર દો એક કો ઝખમી કીયા દસ પાંચકો જાનસે મારા જખ વાર
લગાયા હો હો કે પાઉં કાટે જખ જસ્તકી દસ પાંચકે સર ઉડાએ બારગાહ મંચ
હંગામા પડ ગયા કે ચકા ચક નફીર કો હોશ આયા હયરાનથી કે યા ઇલાહી ચેહ
કયસા હંગામા હય એક ઉમરૂ વહાં હય એકને યહાં આકર આફત બરપા કી હય
ઇસી આફત મંચ તરંજ પકડ કે બડહી કે ચાલાકે ,ખયમાં ફાંદ કર ભાગા લોગ
પીછે હોઠે બે કરીખ આયા ઉસે ,ખંજર મારા યહાં તક કે મીસ્લે બર્ક એક લેહમે
મંચ ,ગાયબ હો ગયા ,બુલાસા બાદ ઇસ હંગામે કે નફીર સે બ.ખતીયારકને કહા
અય મલકા તુમને ઉમરૂ કો દેખા અબ બાકર શાહે તીલસ્સમ સે સખ માજરા કેહ
દેના ઐર મેરા બના તીલસ્સમ મંચ કીસી તરહ ન હોગા યહાં ઘર બયઠે તો બુતીયાં
પડતી હંચ જાન બચાના મુશકીલ હય મંચ વહાં બાકર કયા અપની જાનહું નફીર
આખીરકાર યહાંસે રવાના હુઇ ઐર સામને શાહેબવેહાં કે આઇ લેકીન થરસાઇ ઐર
કાં પતી હુઇ અફરાસીયાબ ઐર સખ એહલે દરબારને ઇસકા સરમુંડા દેખા સમજે કે
કોઇ આફત ઇસ પર આઇ પુછા કયું બયરતો હય બહલવાસ કયું હય ઉસને અરઝ
કીયા ઉમરૂ મેરે સાથ દરબારે ,બુઢાવંદ મંચ બાકર પોંહયા ઐર રાહ મંચ મેરા
સરમુંડા ઐર ,બુઢાવંદકા તાજ લીયા શયતાન કે બુતીયાં લગાઈ અબ શયતાનને કહા
હય મેરા આના તીલસ્સમ મંચ નહોગા અફરાસીયાબને કહા ઉમરૂ બે યહાં કયહ હય
ઉસે હાઝીર કરો જખ ઉમરૂ સામને આયા કહા સય કેહતુ કોન હય સમજ ગયા
તેરે અસ્લી ઉમરૂ હોને મંચ કીસીને નફીરકા સરમુંડ કર શક ડાલદીયા હય પુકારા
અયશાહ મંચ ખીયારા ગરીબ આપકી રઇયત કનારે દરયા કે બડા થા ઉસ વકત
દો ઐરતો આઇ ઐર મુઝે મારને લગીં ઐર કહાતુ ઉમરૂ હય આખીર ઝખર દસ્તી
મેરી મુશકે બાંધકર ઐર કુછ રંગ મેરે મુંઢપર મલકર રાહ મંચ ધમકાતીથી
કે મુઝે બે તુને અપના નામ ઉમરૂ ન બતાયા તો હમ મારડાલેંગે અફરાસીયાબ
ચેહ બાતે સુનકર આબ હો ગયા ઐર કહા બુલાવ ઉસ ગયબાની સરસર કો ઐર
કયું અય ,ખુમાર તુને ચેહ કયસા ગીરફતાર કીયા થા ઉસને કહા અય શેહેનશાહ
હુંબુર કે નામકી કસમ મંચને ઇસકો ઉસ વકત કયહ કીયા હય જખ ચેહ સાહેરૂં કો
કતલ કર રહાથા ચેહ સુનકર નફીરને કહા બી બયઠો ઝુઠકે પુલ ન બાંધના લાલાતુમ
ઉમરૂ કો પકડ લેતી તો મેરે સાથ કોન જાતા મંચ બુઠી સહી ,બુઢાવંદતો બુઠે નહીં
,બુઢાવંદને અપની આખું સે દેખા સારે દરબાર ઐર શયતાનને દેખા દસ પાંચ આઢમી
વહાં મારે ગએ અફરાસીયાબને કહા અય નફીર તોખા કર લાલા ,બુઢાવંદ કયા

જુઠ બોલે'મે' ચેહ ધનહીં હોતું સરસર ચોર .ખુમારકી શરારત હય પસ કુછ સેહેર
પડકર દસ્તક હી કે ,કયક ઉમરૂ કી હઈ હો ગઈ-ચોર હુકમ લીયા કે બારા હઝાર
રૂપય લાકર ઇસ ગરીબ કો હો ઇસ અરસે મંચ સરસર સામને આઈ ઉમરૂ સમઝા
ચેહ કોઈ શીતુર કરેગી સલામ કરકે રૂબસત હુવા રાહ મંચ લોગ તોડે રૂપયકે લાગે
થે ઉનસે લેકર નઝરે ઝંખીલ કીચે યહાં સરસરને અરઝ કીયા કે હુઝુર ઉમરૂ કો
બઝેર કીતાબે સામરી દેખે નરેહા કીલગેઆ શાહને કીતાબ ઉઠાકર દેખી માલુમ હુવા
કે ચેહી ઉમરૂ થા છસે તુને છાડલીયા ચોર ઉધર ઉમરૂ દરવાઝે પર બાગ કે પોંહયા
કુછ લોગ દસ્ત યુકયા લીચે લે બાસે શાહકા બચડે થે ઉનસે કહા શાહ દસ્ત યુકયા
માંગતે હંચ ઉનહુને હવાલે કીયા વોહ લેકર આગે ચલાથા કે યહાં અફરાસીયાબને
કહા લેના ચેહ શખસ જાને ન પાચે સાહેર ચલેથે કે વહાં ઉમરૂને ગલીમ ઓડલી
ચોર ગાયબ હો ગયા સાહેર હુડકર ફીર આચે કહીં પતા ન લગા ઉસ વકત અફ-
રાસીયાબને ગુસ્સા કરકે એક નારંજ ઝમીનપર મારા ચોર આપ ઉઠ ખડા હુવા યકાયક
લાખુ' સીતારે ચમકને લગે સાહેર ચાંદસુરજ બનકર મીરલે તાબેરકે તલાશે ઉમરૂમંચ
ચલે સબને દેખા કે અફરાસીયાબ સુરત ચોર પચઠા કરકે યકાયક લુડકકર ઝમીન
પર ઉતરા સુરતસેકે સાંવલા રંગ ભરેભરે બાહુ પુતલી કમર .ખુબસુરત જવાન તાજે
અલમાસ સરપર બાહુપર કીચેખેશ કીમત માલે હીરકે ગલેમંચ કંઠા મરવારીદકા પેહને
દોપટટા બનારસી કમરસે બાંધે કશકા માથેપર ખીંચા કુરસીપર આકર બચઠા ઉસ
વકત હોસો ઘટે બજે ચોર ચારસો નાકુસ કુ'કે કપડો મનકલુ' પર નચોર લોંગ ચોર
સીયાહ મીચીકા હોને લગા તમામ સાહેરકો બખર હુઈ કે અફરાસીયાબ અઇનેસે
નીકલકર કુરસીપર બચઠા હય તમામ ઉમર કીસીને ઉસે ન દેખાથા ચાડું તરફસે દોડે
તીલસ્મ મંચ ગુલ હુવા કે લાખુ' સાહેર આકર સજદેમંચ ગીર પડે લાખુ' રૂપય ચડ
ગચે ઉમરૂને બી સુના કે રૂપયુ'કા ઢેર હુવા હય માલ બોહતસા જમા હય સાહેર
જાતે હંચ અશરફીયાં જવાહીર ચડાતે હંચ ઉમરૂકે બી મુંહમંચ પાની ભર આવા દીલસે
કહા છુપે કળતક રહોગે ચલો બી ચાતો મારા શાહે તીલસ્મકો યા અપની જાન ગઈ
.ખુલાસા ઉમરૂ ગલીમ ઉતારકર ચલા ઉધર અફરાસીયાબને સાહેરસે કહા ઉમરૂ
આતા હય દેખો કયા બેકલેબ અઇયાર હય સાહેરને અરઝ કીયા હુઝુર કયા મજલ
હય જો યહાં આચે શાહને કહા અચ બલાચે કુદરત તુમ બી હોશીયાર રહો વોહ
રૂપયા લેને આચગા ઇસ અસનાએમંચ અશરફુ'પર ચોર રૂપયુ'પર ઉમરૂને જલ
મારા અફરાસીયાબને કહા દેખો વોહ લે ગયા સાહેર પીછે દોડે ઉમરૂ ભાગકર
આચબ હોગયા ઇસ કચફીયતમંચ શાહ મસરૂક થા કે પંજ નામા લેકર આયા દેખા
તો ખુલાવંદ લોકના નામા હય દસ્તુર લોકાકે નામા લેજનેકા પેહલે લીખા ગયા હય
મરઝ લીખાથા કે અચ અફરાસીયાબ તુને ન કીસીકો હમારી મદદકો ભેજ ન આપ
આયા ચોર શયતાનકો ખુલાકર ઉમરૂકે હાથસે ઝલીલ કરાયા અબ અગર ઉમરૂ ગીર-

ફેરાર હોતો ફેરન સર કાટના ઓર મેરે પાસ સર ઉસકા લોજના ઓર જલ્લ કીસી સાહેર નામીકો લોજકર હમઝાકો ગારત કરવાડે ચેહ મઝમુન પડકર અફરાસીયાખ બોલાકે ફીલ ઝુરર શયતાને .પુઠાવંદકો ખડી ઝીલલત હુઇ હય અઝા મંય ઉમરૂકો વહી કયલ કર કે લોજતા હુ' કે શયતાન ઉસકો કતલ કર કે ખુશ હો ચેહ કેહકર અપને સરપર હાથ ફેરા કે વહાં ઉમરૂકી ગરદનમંય ઓર કમરમંય એક હલકા મીસ્લે ધુ'વે કે પડ ગયા ઉસને દીલસે કહા કયલ હુવે ખયર રઝાએ .પુઠા ચલો બે કુછ .પુઠાકો મઝુર હો પેહલે તો ઓર તરફકો ચલા દેખા ઇસ તરફ અધેરા માલુમ હોતા હય ઓર તરફ ચલા ઉધર બી અધેરા દેખા આખીર અફરાસીયાખકી તરફ ચલા ઉધર રોશની નઝર આઇ ઉમરૂ કયરા રહા કે મંય કહી ન બઠેગા ઉસ વકત માલુમ હુવા કોઈ અઝ.પુઠ ધકેલતા લીએ જતા હય ના ચાર .પુઠાકો યાદ કરતા કે અય ખાલીક તેરે સીવાએ મેરા કોઇ રશીક નહીં અલ કીસ્સા સામને અફરાસીયાખ કે પોંહયા વોહ દેખતેહી કેહને લગાકે અય ચોર મકકાર તું બોહતહીતું ઉઝા ફીરા મેહરૂખકોતુને મેહકાયા સાહેરાને નામી કો મારા અબકોઇ ફીકરા તુએ યાદ હય ઉમરૂને કહા અય શેહેનશાહ મેરાકુસુર માફ ફરમાઇએ અફરાસીયાખને ઉસકી એક બી ન સુની ઓર કીતાબે સામરી કોદેખી માલુમ કીયા કે ચેહ અસ્લી ઉમરૂ હય ચા ઇસ દંદે બી ધોકા ખાયા .ગરઝ કીતાબ મંય નીકલા કે ચેહ અસ્લી ઉમરૂ હય ઇસકીખાતું પર નજના ઓર ફરેખ મંય ન આના ઇસકા ચહાં રખના સુનાસખ નહીં કયું કે તેરે હાંથ સે ચેહ કતલ ન હોગા મકર કરકે છુટ બચગા આહીએ કે હીલાક કી તઘપીર કર ખખેડા મીટા કીસ્સા પાક કર કીતાબ સે ચેહ હુકમ દેખકે ફીલ ફેર તખ્ત સેહેર તઘયાર કરકે ઉમરૂ કો સવાર કીયા એલ હીઝાર બહુ એ ઇનઝાર બહુ નામ હો બહુગર અપને સુલાઝમુકો હુકમ હીયા કે સાઠ હઝાર લશકર લેકર સાથ તુમ પુઠાવંદ બાખતર પાસ બવ ઉનકે દુશમતું કો .ગારત કરો ઓર ઉમરૂ કો સાથ લેતે બવ .પુઠાવંદ જીસ તરફ ચાહેં ઇસકો કતલ કરે' તુમ ઇસકે કતલ હોનેકી કય ફીયત ઓર હમઝાકે .ગારત હોને કાહાલ લીખ લોજના તાકે વોહ દુશમન બે મેહરૂખ વગયરા ગીરફતાર હંય મંય ઉનહે બી હીલાક કરૂં ઓર સખકો નેસ્તો નાખુદ કરૂં વોહ હોતું સાહેર હુકમે શાહ પાકર બાહીર આવે ઓર સાઠ હઝાર લશકર હુકમ તઘયારી હોને લગા નકકારે બજે નાકુસ કુકે કમરખંદી હો ગઈ ઉસ વકત મ.ખસુર સુ.ખ અમશ કે બે નુરુદ્દહેર પર આશીક હય અપને દીલ મંય બેકસાર હુઇ કે અઝર ઇસ ફેજ લશકરે ઇસલામને શીકશત ખાઇ ઓર મેરે માશુક પર કોઇ અફત આવે તો મંય હીકારે બાંનાં સે મેહરૂખ રહુંગી લાઝીમ હય કે ઇસી લશકર.કે સાથ બઠે ઓર અપને દીલબર કો દેખ આઈ ઇસ મઝમુન કો સોચ કર પાસ શાહે તીલસ્સમ કે આઇ ઓર હસ્તા બસ્તા અરઝ કરને લગી કે અઝર ઇબજતે શાહ પાઈ તો પુઠાવંદકી ઝીયારત કો બઠે અફરાસીયાખને ઇસકો બી

ઈન્જન તરીકે જોર થકા થક વોહ પુતલા ને બોહત જવાન કુરસી પર આકર બચા થા જોર હુકમ જોહ કામ દેરહા થા ઉસકે જુસ્મ મંચ આગ લગ ગઈ જલકર ગાયબ હો ગયા હોઝર ઘંટા એક બાર બબ નાકુસકી સદા આઈ જોર સદા આઈ અચ સાહેરો શેહેનશાહ આઈને સેહેર મંચ તશરીફ લે ગએ ચેહ ખુદ ન થે બલકે. પુતલા સેહેરકા ઉનકા હમેશા થા જોર ઇનતે ઝામ કરને આયા થા ખુલાસા ચેહ કે જળ શાહતીલ રસમ ફાખીલ આઈનએ સેહેર હુવા જોર ફરબાર બરખાસ્ત કીયા ગયા સાહેર અપની અપની જગેહ પર ગએ મ.ખમુર લી અપને ઘર આઈ જોર તઇયારી ચલનેકી કરને લગી ચાલીસ કનીઝે અપની હમરાહી કે વાસ્તે હુરવશ શુલ અંદામ ચુનલી જોર ખુદ લી ફરયાએ જવાહીર મંચ ગોતા ઝન હુઈ પોશાક નફીસ જોર પુર તકલુફસે આ રાસ્તા હોકર મેહદી હાથ પાઉં મંચ લગાઈ પાનકી લાલી જમાઈ ઇસ સજ્જજ સે દુરસ્ત હોકર તખ્તે સેહેર પર સવાર હુઈ ઇસ થાનો શોકત સે રવાનાથી કે શેહેનશાહે હુસ્નકી બાર ગાહ પર બહો થાનો ગમઝા નાઝ સદાએ દુર બાશ આલમકો દે તે થે.

નઝમ.

અલ્લાહરે હુસ્ન વાહરે નુર-તીનત મંચ પરીતો શકલ મંચ હુર.

આગે આગે વોહ જોહદા ફારે-ખે હુકમ પલક લી ને ન મારે

સરપરથી તમક તત મગસરાં-જલ્લએ આઈનાદાર હયરાં

પેહલુ મંચ સંભાલેથી નઝાકત-ફર્શ આગે ખીછાતીથી નઝાકત

જોર ઇસ સર અતકે સાથ તખ્ત રવાં કીયા કે સાહેર ને કયદ ઉમરૂ કીલેકર ચલને કો થે અલીન બચુકે થે કે ચેહ આકર પોંહચી સાહેર લી અપની સવારીયું પર ચડકર ડમરૂ બબતે સેહેરકી નયરંગીયાં દીખાતે ખવાબ કો લેકર ખડે નેશો ખ-રોશ કે સાથ લેકર રવાના હુવે મ.ખમુર મુર્ખ અશમ અપને દીલ સે ખાતે કરતી કલી હંસતી થી જોર કલી રોતી થી દીલે મુઝતર ગર્મ થા ખટકા થા કે દેખીયે ઇસ ઇશક કા અંબમ કયા હોતા હય બાન બતી હય યા માશુક મીલતા હય ખુલાસા કલામ ઇસી તરફ કુચો સુકામ કરતી હમરાહ સાહેરૂં કે રાહ મંચ ખતર નાકકે કદમ ધરતી તીલસ્મ સે બાહેર નીકલી ઉસ વકત ખાતરે ગમગીન જોર મીંચાદા હર્જી હુઈ શોકે દીદારને ગલબા કીયા ખીયાલ મંચ આયા કે બકર મેહબુબકી તલાશ કરે તનહા સળે કે સાથ બના અચ્છા તહી રાઝે ઇશક બાહેર હોગા હર એક અદના આલા ઇસ્સે માહેર હોગા ચેહ સોચકેર હુઝાર સે કહા તુમહારે સાથ બજેડા બોહત હય મંચ આગે બકર ખુલાવંદ કો તુમહારે આનેકી ખબર દેતી હુ ચેહ કેહકર અ-પને તખ્તે સેહેર કો બડકર રવાના હુઈ કનીઝુ સે લી હુકમ દીયા તુમ પીછે આવ ફરબારે ખુલાવંદ મંચ મેરા બના હોલે તો તુમહે ખુલાલુગી લોંડીયા બમુજબ હુકમ ઠંધરી જોર મલકા આગે બડી જળ તનહા હુઈ શુલ શુલે દીલ હવાએ મુલાકાત મંચ અપને શુલકે ખે ફરાર હુવા અશક ખુની અશમએ અશમ સે બહાને લગી જોર શેઅર

આશકાને ગાતીલખ પર આહો કુળાં કરીય લશકરે સાહબ કરાન પોંહચી ઝોર
એક સુકામ ખુલાંદ પર ખડે હોકર હર તરફ નીગાહ દોડાઈ તલાથ મંથ અપને યુધ્ધ
યુમ ગથતા કે થી લેકીન શાહઝાદાએ આલી તખ્તાર નુરુદ્દહેર ખારગાહ મંથ અમીર
કે જલ્લાહરમાં એ મ.ખમુર કો કુછ પતા ઇનકઃ નમીલા ઝોર ખોદ્યેહ લી થા કે
અગર લશકરે ઇસલામકો કોઈ અધ્યાર યહાં આએ ઝોર તુઝે સાહેરા સમજ કે મીસ્લે
ખુમાર ઝોર નફીર કે ઝીલ્લત દે ઝોર હીલાક કરે તો અચ્છા ન હોગા આખીર
મખમુરો નાચાર હોકર તરફ લશકરે લાકા રવાના હુઈ કીલે કેહિ અકીક મંથ
લાકા તખતે ખુલાંદ પર બચકા થા કે ચકાયક અખ સુનેહરી રંગ કા ઝાહીર હુવા ઝોર
પુલ સુનેહરે બરસને લગે વઝીર ચાને બખતીયારકને કહા યા ખુલાંવંદ કોઈ બંદા
ખાસ આપકા આતા હય ઝરા અપની મશીયત સે ચાને કુદરત સે હમે તો ખબર દી-
જાએ કે કયા નઈ તકદીર આપને ફરમાઈ હય લાકાને કહા કુદરત કે કારખાને મંથ
કીસી કો દખલ ન દેના ચાહીએ બે કોઈ હોગા વોહ સામને આએગા ચેહી ઝીક થા
કે સામને સે અખ શક હુવા ઝોર તખત મ.ખમુર સુર્ખ ચશમ કા ખારગાહ મંથ
આકર ઉતરા મલક બખતીયારક ઉઠ ખડા હુવા તાઝીમ દી મ.ખમુરને સલામ
કીયા ઝોર આગે બડકર લાકા કો સીજદા કીયા નઝરે પેથ કરકે દસ્તા બસ્તા અર-
ઝરસાંહુઈ કે શાહે તીલસ્મિને દો સાહેર જલીલુલ કદ્ર બેહરે સુકાબલા હમઝા સાથ
સાઠ હઝાર લશકરે સાહેર કે લેજે હંથ ઝોર કયદ ઉમરૂ અધ્યાર કી વોહ સાહેર
લાતે હંથ ચેહ સુન્ના થા કે લાકાને તાજ અપના ફ્રાસે ટેકા કીયા ઝોર પુકારકે
અય બંદગાને કુદરત દેહી કુદરત મરા ઇધર બખતીયારક ચુતર પીટને લગા
ઝોર કેહને લગા કે અય મલકા તુમહારે દેખને કો આંખે તરસતી થી અચ્છા ચલીએ
મંથ ઝોર આપ ઉસ સાહેર ફરીસ્તાદાએ શાહકો ઇસ તકબાલ કરકે લે આએ મખ-
મુરને કહા આપ કયું તકલીફ ફરમાએ ચેહ કનીઝ બાકર ઉનહેં ખુલાએ લાતી હય
ચેહ કેહકર ઇસી હીલેસે દો ખારા ફીર તલાશે મેહબુબમંથ રવાના હુઈ મગર ઇસકે
બનેકે બાદ બખતીયારકને લાકાસે કહા યા ખુલાંવંદ મંથ ઝોર આપ તનહા હંથ
અપની કુદરતસે સુઝે આગાહ ફરમાઈએ કે ઉમરૂ બે કયદ હોકર આયા હય ઉસકો
કતલ કીજાએગા ઝોર ઉસકી તકદીરમંથ આપને હીલાક હોના લીખા હય કે નહીં
લાકાને જવાબ દીયા નવે હઝાર બરસ પેહલેસે મંથને લી તકદીરમંથ ઇસકી લીખા
હય કે જખ વોહ તીલસ્મિસે કયદ હોકર આયગા તો મારા બચગા ચેહ આતે
ખુશીકી લાકાસે હો રહીથી કે મ.ખમુર લશકરે ઇસલામકે કરીય આઈ લેકીન બખોદિ
અધ્યારાં કદમ અંદર લશકરકે ન રખખા ઝોર હર તરફ જમાલે ચારકો દેખતીથી
ઝોર કેહતીથી બયત-તમાશા હય અગર આઈના બે ઝંગાર હો પચકા—દરોહીવારસે
ન કરે જમાલે ચાર હો પચકા—હર તરફ તલાથ કી મગર વોહ મુરે દીલરૂખા
નઝર ન આયા નચાર આગે બડકર હુઝારકો ખબર દી કે ખુલાંવંદકા હુકમ હય કે

જલદ કચલી કેા હાઝીર કરો સાહેર ઉમરૂકો લેકર એકઠમ રાહી હુવે જબ કરીખ કીલે બકર પોંહચે સુલેમાન અ'બરીસુને ઇસ તકબાલ કીયા ઓર ફોળે સાહેરાકો સુકામ પાકીઝામ'ય ઉતરવાયા બારગાહે' ઓર ખયમે નસબ હુવે બાઝારકે રૂબરૂ બાઝારે' ,પુલ ગઈ' તબલ ઓર નકકારે કયામ ઓર ફાખલા લશકરકે બળે અઇયારાને લશકરે ઇસલામ સુરત બઢલકે વાસ્તે ખબર ફરયાફત કરનેકે લીએ આએ કુછ લશકરે સાહેરાં મ'ય ઇયરે કીસી કદ્ર કીલેમ'ય ગએ મગર હુઝાર ઓર ઇનઝાર ઉમરૂકો સામને લેક,કે લાએ .પુલ સીજદા કીયા નઝર હી ઢંગલ ઇનાયત હુવા બયઠે લેક,ને ઉમરૂસે કહા કયું અય બ'ંદએ ગુસ્તાખ, બે અઢબ કેહ કીસ અઝાબે શદીદસે તુએ હીલાક કરૂં ઉમરૂને કહા યા પુઢાવ'ંદ મેરા કયા કુસુર હય આપને .પુલ સુઝે વોહ તાકત ઇનાયત કી હય કે મ'યને જનાબકી ડાહીકો અપને પેશાબસે સુ'ંઠા હય આજ બી અયસી હી કુછ આપને તક,દીર કી હોગી પ્રીર વોહ મામલા પેશ આયા ચાહતા હય લેક, ઇન બાતુંસે ગઝબ નાક હુવા ઓર બ'ખ,તીયારકને કહા યા પુઢાવ'ંદ અબ વોહી તક,દીર બરી ફરમાઇએ બે આપ સુજસે અબી વાઅદા કર ચુકે હ'ય ચેહ કલામ સુનકર ઉમરૂને બ'ખ,તીયારકકો પુરા ઓર કહા મલકજી તુમ સુઝે જાનતે નહીં કે મ'ય કોન હું મનમ ઉમરૂ આજ મેરે રૂબરૂ ચેમે ગોઇયાં કરના ખેર દેખા બયગા બ'ખલીયારક પુરનેસે ઉમરૂકે ડર ગયા ઓર લગા ગીઈ ફીરને પુકારા કે અય શેહેન-શાહે અઇયારાં સુરશદ બરહક,મ'ય ઇસ હરામઝાદે લેક, મરદુદે ફરગાહસે મ'ય હર-ચ'ંદ કેહતા હું કે તુ હુઝુર રીશ તરાશ'ંદએ કાફરાકો કોઇ તકલીફ ન પોંહચા મગર ચેહ ગેદી નહીં માનતા હય પ્રીર આપહી અપની સઝાકો પોંહચેગા લેક,ને કહા ઓ હરામઝાદે કયા બેહુદા બકતા હય બ'ખ,તીયારક બોલા મ'ય સચ કેહતા હું જનાબ મોઅલ્લ અલકા,બકે હમારે જાનકી પનાહ શાહુ'ંકે શાહ પુવાબ સલામત હ'ય તુબા ઇઝઝત તમામ રેહા કરદે વરના સર સુ'ંઠેગા નાક કટેગી જીતીયાં પટેગી લેક, અયસી બાતુંસે નીહાયત ગઝબમ'ય આયા ઓર હુકમ દીયા કે જલ્લાહકો પુલાવ ઇસ મલઉન યાને બ'ખ,તીયારકકો બી કલ કરો બ'ખ,તીયારકને કહા મ'ય સચ કેહતા હું આપને અગર ઓહદએ શયતાનીયત દીયા કીસી ઓરકો પીનહાઇએ ઓર શયતાન બનાઇએ લેક,ને કલકા હુકમ ઉમરૂકી નીસબત સાદીર ફરમાયા ઓર બ'ખ,તીયા-રકકો બરી કર દીયા બહુકમ જલ્લાહ આકર હાઝીર હુવા ઉમરૂકો લેકર મયદાને ખુનીમ'ય આએ કીલે કોહે અક,ીકકે સામને બે ખીયાબાન હય વહાં ચખુતરા બના હય ઓર બોરીયાએ ફલક ખીજાયા ગયા હય જલ્લાહ કવી બાઝુ બેરેહેમ તેગા હાએ આબદાર લીએ હરતરફ ફીરને લગે કુલ લશકરે લેક,મ'ય કમરબ'દી હોગઇ એક તરફ સાઠ હઝાર સાહેર હુઝારકે તઇયાર હુવે ઓર સફ ખાંધકર ઇયરે એક તરફ સવાફ'ંકે પરે ઓર પ્યાહ'ંકી ક,તાર આરાસ્તા હુઇ કમાનદાર લેસ તીર ચીલ્લા લીએ તઇયાર થે કે અગર કોઇ હીમાયતકો ઉમરૂકી આએ તો જીતા ન બયે ઉમરૂકે હાલે

ઝારપર કીલેકે હર મરહો ઝન હંસતેથે લેકીન દાની શમંદ ઇબરત કરતેથે કે અધ્યે
 હન્નાસ ચેહ નફસે હમઝા હય ચેહ વોહ શખસ હય કે જીસને સાહેરાને આલમકો
 કલ કીયા શેહેનશાહે અધ્યારી અપને તઈ બનાયા આજ ઇસ તરહ બેબસ હય ન
 કોઈ રશીક હય ન સુનસ હય બાઝ કેહતેથે ઇસ પર કયા સુનહીસર હય ચર્ખે જફ
 પેશાને બટે બટે નામીયુકો ઝલીલ કરકે હીલાક કરાયા હય યોર પીર ઝાલ દુન્યાને
 બોહત નવ જવાનુકો પુર હસરતો અરમાન દુન્યાસે ઉઠાયા હય આજ ન દાશ હય
 ન સીકંદર હય ન વોહ કસરે યોરંગ હય ન અફસર હય વ કુલાહે મહી ન તાજે
 સહી ન સરપર ઇઝત હય ફીલ હકીકત સરાહે ફાની સુકામે ઇબરત હય કીરસા
 કોતાહ હર તરફ હંગામા બરપા થા સગીરો કબીરકા મજમાયા એક તરફ મ.ખમુર
 સુર્ખે અશમ બી સાથ અપની કનીઝુકે ચડીથી મગર હયરાન થી કે તું નાહક પુને
 ઉમરૂમંય શરીક હુઇ કાશ તીલસ્મસે ન આતી થે બદનામી અપને ઝીમે ન ઉઠાતી
 અબ માશુકસે નીદામત હુઇ બડી કયામત હોગી ચેહ સોચ રહીથી કે વહાં લેક. બી
 ફીલપર સવાર હોકર બર આમદ હુવા જલ્લાદુને ઉમરૂકો ઝરે તેગ ખીઠયા યોર સામને
 લેક.કે આકર પુછા કે ઇસ ગુનેહગારકે બારેમંય કયા હુકમ હય કે ઉસ લેક. ગબ્રને
 ગડગડાકર જવાબ દીયા કે લાખ હુકમકા એક હુકમ તુમકો દીયા બાતા હય કે જલ્લ
 સર ઇસકા કાટકર હાઝીર કરો જલ્લાદ વહાંસે આકર મુસતઅદે કલ હુવે ખવાઝકી
 ગરદનપર કોએલેકા ખત યાને નીશાન દીયા યોર કહા બે ખાના હો વોહ અય અજલ
 રસીદા ખાપી લે બે કેહના હો વોહ કેહ સુનલે કોઈ હમમંય પયમાયાએ ઉર્મ લબરેઝ
 હુવા ચાહતા હય ઉમરૂને ઉનહેં તો જવાબ ન દીયા લેકીન દીલસે યોર કલ્મસે બ
 ફરગાહે કહહારે ખુદાવંદે દાક્ત્રે બલયાત વ કાફીઉલ મમાત કયા બેઅખતીયાર રોકર
 પુકારને લગા કે અય કાદરે તવાના અય ફરયાદ રસે કરીખાં તુ સાદીકુલ વાઅદા હય
 સુજસે તુને વાઅદા ફરમાયા હય કે જબ તક મંય તીનબાર મોત અપને મુંહસે ન
 માગુ ઉસ વકત તક ન મરૂં આજ નરગએ દુશમનમંય ગીરફતાર હું બે યારો ગમ
 ગુસાર હું સીવા તેરે કોન મેરા મહદબાર હય યોર ઇસ બેકસીમંય યાર હય.

નઝમ.

તેરે લુલ્હા કરમસે કુછ નહીં દુર—કે ગાલીબ હું મંય ઇસ ફીરકે, સે મજબુર

નહીં કોઈ તેરા મીસ્લો માનીંદ—બરી હય શીર્કસે તુ અય ખુદાવંદ

તેરી હીકમતસે હય હરશય હોવયદા—બને તારીફસે હય સુખ્ક પચદા

અમીનો આસ્માં હબરત ફીઝા હય—ચેહ હોતું તેરી કુફરતસે બના હય

બચાલે ઇસ બલાસે સુજકો ચારબ—કે તુ ગાલીબ હય યોર મજબુર હંય સબ

ઇસ દુઆ કે માંગનેસે નસીમ કુબુલે અમનસ્તાને દેહેરમંય વઝા વ સુખ્ક અશરત
 થા યાની અધ્યાંસને લશકરે અમીર મીસ્લે કાશીમ કનતોરી વ હીગર અધ્યાર બે
 બેહરે ખબર આએ હુવે થે ઇસ માજરે બાંશુઝાં કો કેબકર ઉફતાદો, ખેઝા બારગાહે

સુલેમાની મંચ આગે જોર રૂબરૂએ શાહે ઇસલામ સે શું ચરજ કરને લગે કે આજ કુછ સાહેર ઉમરૂ કો તીલસ્ત્રી સે લાગે હંચ જોર લૂકા ઉનકા શુલશને હસ્તી ખ-મોશ પઝમુરહા કીયા ચાહતા હય જોર નખલે હયાત તેજે સીયાસત સે કલમ હોતા હય ઇસ ખબર કો સુન્તા થા કે બાદશાહને અમીર કી બનીબ દેખા સાહબ કે-રાન ચાર વફાદાર કેહકર દંગલ પરસે ઉઠે જોર ઉનકે ઉઠને સે કુલ લશકરે સરહાર હસ્ત રાસ્ત જોર હસ્ત ચુપ કે જોર ફરજાંને અમીર વગયરા સખ ખડે હોગએ લ-શકર મંચ હુકમ કમર ખંદીકા પોંહયા તઇયારી હોને લગી મગર અમીરને કીસીકી રાહ ન દેખી બાહેર બારગાહ કે આકર અશકર દેવઝાદ મરકબ પર સવાર હોકર ચલ નીકલે ઉનકે બાદ કાસીમ જોર નુરુદ દહેર જોર ઇરિજ જોર અલમશાહ વગયરા બેટે પોતે જોર સરહાર મીસ્ત્રે લાધોર જોર માલીક જોર ફરામઝ જોર જમહુર વગયર કે રવાના હુવે એક તરફ સે તબલકી સદા પુલંદ હુઈ જોર ફલતને જોર રેસાલે જોર ખ્યાદે સવાર લેના લેના કેહતે ચલે ફીરતો બાદશાહ લી સાથ તા-બહાર કે તખત મુસ્તસે પર સવાર બર આમદ હુવે તબલ સીકંદર પર ચોખ પડી ફલક થર રાયા ઝમીન હીલી.

નઝમ.

ચલે અયએ પુરુગ વોહ મરહમ-કીયા ચખે બરીને આપકો શુમ
વોહ સેહરા દશતે મેહશરહુ બહુ થા-કીયાં મત ગલ ગલા હર ચાર સુથા
હુવા નેઝસે વોહ જંગલ નયસ્તાં-નયસ્તાં થા વોહ બેલાં ગાહ શેરાં
પુઠાકી રાહ મંચ બાપે કમર થે-લીએ હમરાહ ઇકબાલોં ઝફર થે
યહાં તકે રૂબરૂ કીલે કે પોંહચકર ઉસ મજમએ ફેજ સુખાલીફત પર અબલ
અમીર શમશીર ખીંચકર જોર નાઅરા કરકે ગીરે નાઅરા અમીરે અરબુ હમઝાએ
નામદાર-અમમ મુરતુકાશાહે અશકર સવાર-લશકરે લૂકા નાઅરા સુનકર થરરાગએ
મગર લૂકા કે સામને બખતીયારકે અલ્લાહ હો અકબર અલ્લાહ હો અકબર
કેહકર અગાં દેને લગા કે મંચ પેહલેહી કેહતા થા કે ઓ સુશરીક પુઠાતુ મુસલમાન
હોબ અબ દેખકે હમઝા તેરી બનપર કયા આફત લાતા હય જોર મંચ તો અબ-લહી સે મુસલમાન હું લૂકાને પેહ મામલા દેખકર નાઅરા મારા કે સર ઉમરૂ કા
જલ્લ જુઠા કર ડાલો સીપાહી જોર બલ્લાદ બડે થે કે ઇધર મખમુરને મખફી કુછ
સેહેર પકા કે કોઈ ન બડહ સદા જોર અમીરને સબુ કો દરહમ બરહમ સદે સુથ-રકાં કો કર દીયા ફીરતો હુઝઝાર બહુ જોર સાઠ હઝાર સાહેર નારચલ જોર તુરજ
સેહેર કે મારતે થે જોર અમીર ઇરમે અઝમ પડતે કલ કરતે બડતે હુવે આતે થે
કે એક તરફ સે નાઅરા શાહઝાદાએ કાસીમ પુલંદ હુવા.

નાઅરા.

મુલકે કાસીમ બાં તુર્ક ખાવરસીપાહ-મનમ તીર બર આપી નઇધર બમાહ
ઝ આગે દમે તેજ અશમ ઝમી-હમાં બખતર શુહ બઝેરે નર્ગી

ઝોર શાહઝાદાએ ઝી વીકાર મલારકે અફરાસીયાબી ખીચકર લશકર પર આ પડે કે એક તરફસે નાઅરા નુરુદદહેરે કા હુવા.

નાઅરા.

હમારી ઝોએ રફઅત બાદશાહે અરસ એ મરદી
કે શાહાનશ જહાંગીરો ફલક ગીતી સીતાં ખુવાં દાહ
પનાહિ લશકરે ઇસલામ નુરુદદહેરે કઝમે મશ
ઉદુદર ઝર મગાહીશ સદ હઝારાં અલ્લમાં ખુવાંદાહ

ફીરતો એક કે બાદ એક નાઅરા ખુલંદ હુવા ઝોર તલવાર બીડકર ચલને લગી ઇધર લૂકા કે હુકમસે તમામ સંજની વ બાખતરી ઝોર મુશતરી હુસારી હમલા આવર હુવે નેઝા હાંએ બહાદશન તીલ હોગએ સીતા તાનકર બે તઅરમુલ ગએ તેશુકી હવા સનસન ચલને લગી સર મીસ્લે બર્ગ ખીઝાંકે ગીરને લગેન ખલે બંદ અજલે સર ખુલંદુકે શજર કામતકી સર તરાશી કરને લગા અંદલીબ આસા નસીબ સર ગર્મ ફુગાથે બોહરે તેગ ઉરયાંકે પુલ ખીલે નઝર આતેથે વહાં ઝખમ શકલ ગુથે મુસકરાતેથે સીપર કે ફુલ ગુલે સોસન કો શરમાતે થે ઝોર ગુલ હાંએ ઝખમ કલીકી તરહ બકસ કર રેહ બને થે ચમક તેગે આબદારકી નેહરે ગુલ શકી તરહ લેહરાથી મખમુર કનીઝુકો લેકર અલાયદા બખરી હુધ ઝોર સાહેરૂં પર સેહેર કરને લગી તાકે મેરે માશુક શાહઝાદાએ નુરુદદહેરે પર ઝોર ઉસકી ફૈજ પર સેહેર તાસીર ન કર સકે બે કોઇ શાહઝાદે કે કરીબ આતાથા બચકર ઝીંદા ન બતા થા ઝોર અઇયારાને લશકરે ઇસલામ ને બાહમ મશવરા કીયા કે સીવાએ અમીર કે ઝોર કોઇ લશકરી રહે સેહેર નહીં બનતા હય અયસા નહીં સેહેર હમપર પડે લાઝીમ હય કે હમસબ અઇયાર લી બકર મુકાબલા કરે' થેહ સોચકર એક લાખ અરસી હઝાર અઇયાર બાનાહાએ અઇયારી દુસ્ત ઝોર ચુસ્ત હોકર ચલે ઠમઠમયાં બજને લગીં વહાં આકર પોંહથે કે જહાં સાહેરૂંકા ગોલ થા ઝોર ગોલે ફૈલાદી હાર પ્રીલ પ્રીલ મુઇયાં વગયરા સાહેર લગા રહે થે અઇયાર હવાકે રૂખપર ખડે હોકર હુકકા હાંએ આતીશ બાઝી ડાલકર સદે લશકર સાહેરાંપર લગાએ એક લાખ અરસી હઝાર હુકકા એક બાર ફટા ઝોર ઉન મંથ સે અચસા ધુંવા પયદા હુવા કે સારા ઝમાના સીયાહ હો ગયા સાહેરૂં કે મુંહ જલગ એ ઝોર ગભરા કર કોઇ કીસી તરફ ઝોર કોઇ કીસી તરફ લાગ્યા બાઝ ઉડકર ચલે ઉસ વકત મકબલ વફાદાર કે તીર અંદાઝ બે બદલ હય ઉસને આલીસ હઝાર નાવક ફેગન લેકર હમલા કીયા ઝોર તીર મારના શુરૂકીએ તાએરે રૂહ સાહેરૂં કે શીકાર હુવે એક તરફસે હુઝાંઝારે ઉડકર ચલા થા કે મકબલ ને તીર દીલ દોઝ તાકકર મારા ઉસ કે સીને પર પકા મોહરએ પુશતે કો તોહ કર પાર ગુઝર ગયા કલાબાઝી બાકર ઝમીન પરગીશ ઝોર તકપકર હીલાક હુવા ઉસકે મરતેહી જલ ગલા બારહગીર બરખા

હુવા જોર ઉમરૂ એ ઇંસકે સેહેર મંચ ઝુળતીલા થા છુટ ગયા ઇંધર સરહાર લહતે બીહતે કરીખ ઉમરૂ કે પોંહચે જોર હથ કીયાં બેડી કાટર્ડી ઉમરૂ ગભરા કર ઉઠા જોર જસ્ત કરકે તખત લૂકા પર ચઢ ગયા જોકે પોલખડે જોરસે ઉસકે સરપર લગાઇ જોર તાજ ઉતાર લીલા બખતીયારકને કહા લીજીએ, બીચમીલ્લાહ માલ આપકા હથ જોર અપના રફીલા હોશાલા વગચરા ઉતાર કર સામને કીયા ખવાબને ચોહબી લીયા જોર જીસને ઉનકો ગીરફતાર કરનેકા કરક કીયા ઉમરૂને ખંજર મારકર રાસ્તા મુલ્કે અહમકા હીખાયા ખુલાસા ચેહ કે જખ દોજે સાહેરાંને શીકશત ખાઇ જોર ઇંનઝારે બહુ લાગ કર ઝીંહા બચા ઉંસ વકત લશકરે ઇંસલામ કા ગલખા ઝીયાલા હુવા ઉમરૂ બી લહતા જોર છુટતા હુવા કરીખ મરકમે સાહેબકરાનકે પોંહચા જોર રકાબ કો બોસા દીયા અમીર થોડેસે ઉતાર કર ગલેસે લેપટ ગયો ઉમરૂને કહા અબી લહાઇ ફતેહ નહીં હુઇ હુજુર સવાર હોં મંચ હમરાહ હું અમીર હો ખારા સવાર હુવે જોર નાઅરા અલ્લાહો અકબર કરકે હમલા આવરથે અજીબ હંગામાએ આફત ગર્મ હુવા કે.

નઝમ.

થર ફતીલુ'સે લર હીએ હરમુ-કુશતુ' કે પુશતે કર હીએ હરમુ
જીસ તરફ થોડે કો કીયા મેહ મેઝ—કાફરૂ'કો મીલી ન રાહ શુરેઝ
અબ અમાં મુહસે કેહતે બતેથે—ઠોકરે ખાકે રેહતે બતેથે

ઇંસી તરફ જીસ હમ અમીર લૂકાડે કરીખ પોંહચે બખતીયારકને તબલખાઝ ગયત બજવા હીયા કે ચેહી ફસ્તુર અમીરકા હથ યાને જખ તખલે અમાન લશકરે ઝુખાલીફમંચ બજતા હથ તો અમીર હુશમનકો તાલીબે અમાં સમજકર ફીર મુકા-બલા નહીં કરતે ગરબ જીસ વકત નકકારાએ અમાં બજ લશકર હોતુ' બાનીબસે ફીરે અમીરે બી ખારગાહકી તરફ વાપીસ ફીરે સરહાર સરપર અમીરકે ઝર નીસાર કરને લગે ઉમરૂ પુકારા કે અય બહાદુર કયુ' માલ જાએ કરતે હો ચેહ સખ જમે કરકે મેરે હવાલે કરો કે મંચ નીહાયત મોહતાજ હું અમીર હંસે જોર કહા ખુવાબ તુમહારે લીએ જોર બોહત કુછ હથ ઉમરૂને અરઝ કીયા અગર ચેહ જોર મીલકર મુઝે મીલ બતા તો અવ્છાથા ચેહ કેહકર બલ ઇલયાસી લગાકર ઉંસ માલકો લેલીયા હુ'ટનેવાલુ'કે હાથ જોકે પચસા બી ન આયા ઇંસ તરફ શાહાં વ ફરહાં જુમલા સર-હાર હરચંકે ખુનમંચ તર જોર ખસ્તા લોડેબીડે જોર પરેશાનથે મગર ઉમરૂકે આને સે ખારગાહમંચ અલે આએ ઉમરૂ હર એકકે ગલેસે મીલા જોર ફુરસી હુહ હુહ પર બચકા બાહશાહ બી ખરસંહ હુવે જોર કશતીયાં જવાહીરકી અમીર જોર બાહશાહને મંચવાકર ઇનાયત ફરમાઇ ઉમરૂને સારા માજરા જો કુછ તીલસ્ત્રમમંચ ગુજરાથા હરફ બ હર્ફ બખાન કીયા અમીરને અઇયાફકી પ્રીતરતે સુનકર ઉન સખકે લીએ બી ભારી ખીલખત ઇનાયત ફરમાએ કે હમારી તરફસે કુરીરાં જોર બર્ક વગચરાકો

દેહેના ઉમરૂને કહા મંચ ઉન છોકરૂંકો રૂપયા દેકર ખરાબતો નહીં કરૂંગા મગર કેહ
 હુંગા કે અમીરને તુમહે બી ખીલઅત દીયાયા ઇલકે દીન પેહેત્રા અમીર ઝોર
 સખ સરદાર ઇસ તકરીરસે હંસને લગે ઝોર ઉમરૂને કુલ માલ નઝરે જખીલ કરકે
 કહા મંચ બતા હું અમીર આખ દીદા હુવે ઝોર ફરમાયા કે પુવાબ એક રોઝ
 ઠેકેર જાવ ઉમરૂને જવાબ દીયા કે ફીર મંચ બ ન સકુંગા અલી સખ સાહેર બાતે
 હંચ ઇનકે સાથમંચ ખપુખી પોંહચ જાઉંગા ચેહ કેહકર વહાંસે ઉઠકર ચલે કે મલકા
 સર્વ સીમીતન અપની ખીબીસે મીલ આઉં ઝોર અપની શાહઝાદીયું યાને અમીર
 કી ખીબીયુંસે બી મીલહું ગરઝ દાખીલે મેહલાત હુવા સખ ખાતુન ઉસકે આનેસે પુચ
 હુઈ ઝોર બોહત કુછ ઝરૌ જવાહીર દીયા હાલ તીલસ્સમ સુના ખવાબકા મીબઝ
 પુછા લેકીન વઝીર ઝાદીયાં ઉન શેહઝાદીયુંકી કે ખીબીયાં ઉમરૂકી હંચ ઉનહુંને ઉમરૂ
 કો કહા ઠયું સાહેબ બાદ મુલતકે તુમ તીલસ્સમસે આવે મગર કુછ તોહફા
 ઝોર સોગાત હમારે લીએ ન લાએ અરજા જો કુછ કમાયા હો વોહ બતલાવ હમ
 લોગુકો કુછ તો હો ઉમરૂને કહા તીલસ્સમમંચ પુહ મેરા લાખુ રૂપયા સીરફ હોગયા
 અખ મંચ મોહતાજ ઝોર પરેશાન હું ચાહતા હું કે તુમહારા ઝેવર લેકર ફરોખત
 કરૂં તાકે તકલીફ દુર હો ચેહ ખાતે સુનકર મેહેલમંચ એક કેહકહા ઉઠા ઝોર ઝો-
 રતુંને ખવાબકો ચાર તરફસે ઘેરા કે હમ તો ઝુરૂર કુછ તુમસે લેગે ઇસ વકત મજ-
 બુર હોકર ઉમરૂને કુછ જુલે નગીને ઝોર હલલીકી ગીરહે લોહીકી કીલ એક આધા સુપના
 વગથરા નીકાલકર દીયા ઝોર કહા ઘર વાલીયાં કમખખત ન પરેશાનીકો જાનતી હંચ
 ન મુલેસીકો માનતી હંચ ઉનકો ચોરી કરો ઝોર જહાંસે બને લાકર દો સખ હંસને
 લગે ઝોર ઉમરૂ ગભરાકર ઉઠા કે ચહાં ઠયરૂંગા તો લુટ જાઉંગા ઝોર વહાંસે ઉઠકર
 મલકા સર્વ સીમીતનકે પાસ ગયા મલકાને ખવાબકો ઇઝઝતસે ખીડાયા ઝોર બટે
 તપાક ઝોર ગર્મ જોશીસે સુલાકાત કી ચેહ ખીબી ઉમરૂકી બોહત ખ્યારી હચ ઉમરૂ
 ચહાં બચઠકર મસરૂફે મયનોશી હુવા ઝોર ખાતે ઇખલાસો મોહબ્બતકી કરને લગા
 લેકીન ઉધર લકુ, જખ આજીઝ ઝોર ફરમાંદ હુવા અપની ખારગાહમંચ આયા લશ-
 કર લાગા હુવા આકર ફરોકશ હુવા ઇનઝાર બી ચંદ સાહેરૂંસે ખારગાહમંચ હાઝીર
 હોકર અરઝ કરને લગા કે પુદાવંદ અખ લશકરે સાહેરાં બાકી નહીં હચ રૂખસત
 હોતા હું શાહ તીલસ્સમસે જો કુછ ફરમાઇએ અરઝ કરૂં લકુ,ને કહા કેહદેના કે
 અચ શાહે તીલસ્સમ તેરી સુલાકાતકો મેરા જી ચાહતા હચ મગર ઇન બંદુને સુઝે
 બોહત પરેશાન કીયા હચ ઝોર ઇનકો આલમે મસ્તીમંચ મંચને પચદા કીયા હચ
 ઇનકી કઝા મંચ ભુલ ગયા ખલક હી નહીં કી બસ સર કરશીં કરતે હંચ ઝોર સુઝે
 સીજદા નહીં કરતે હંચ તો કેહ દેના કે કીચી સાહેર ઝખરદસ્તકો ફીર મેરી મદદકે
 લીએ લેજે અબકી બાર મંચ ઉસ મસ્તીકી આલમકી તકલીર કી હુઈ કો ફેરૂંગા ઝોર
 બંદગાને સરકશીકી કઝા પચદા કરૂંગા બખતીયારકે ઇસ તકરીરકો સુનકર બોલા કે

આ ખુદાવંદ આપને ઉમરૂકી કઝાકો તો ફરમાયાથા કે આજ હય યોર કરલકી તક-
લીર આપ કર ચુકેથે ફીર ઉમરૂકે એવઝ હુઝારકી કઝા આઈ ચેહ બીલ અકસ
તકલીર આપને કયસી ફરમાઈ લાકાને કહા કલમે કુદરત મંયને જીવર આહા ઉધર ફેર
હીયા તુએ કુદરતે ખુદાવંદીમંય કબલ દેના ન ચાહીએ ખખતીયારક ખામોશ હો
રહા યોર ઈનઝાર રૂખસત હોકર બાહીર નીકલા ઇસ અરસેમંય મખસુર બી આ
કર રૂખસત તલબ હુઈ યોર જબ બાહીર બારગાહકે આઈ સખ અઝધર યોર તાએ-
રાને સેહેરપર સવાર હુવે ચેહ બી તાઉસે સેહેરપર ચડ કર ચલી જબ તાઉસ ખુદા
હુવા ચેહ લશકરે ઇસલામકો બનઝર હસરત દેખતી ચલી બતીથી યોર વહાં જબ
ઉમરૂ મેહેલમંય ગયા બાદથાહને દરબાર દરબારત કીયા સરહાર અપને અપને ખયમું
મંય બેહરે આરામો આશાયશ આએ નુરદહેહેર બી આકર અપની બારગાહકે દરવાઝે
આકર ખડે હુવે ઉનકો ઇસ હમારે યોએ આશકી હીજરાં કશીદા રંબુર મલકા મખ-
સુરને દેખા હીચે બેતાબકો તાબ ન આઈ કનીઝુંસે કહા તુમ દરેકોહમંય બાકર ઇયરો
મંય આતી હું લોંબીયાં હસબુલ ઇરશાદ ઉસ તરફ ગઈ યોર ચેહ રાહી સયદ ગાહે
મોહબબત અપને તાઉસકો ફેરકર કરીબ બારગાહ શેહઝાદાએ બલંદ કદ્ર ઉતરી યોર
સામને આકર પુકારી કે અય બેવશ રીસ્મો રાહે ઉલફત લી હય કે હમ આવારાએ
દશત ફીરે યોર તુએ ખબર નહો ચેહ આવાઝ સુનકર શાહઝાદેને નીગાહ ઉઠાકર
દેખા એક અખતરે આસમાન હીલરૂબાઈ ગોહરે દરયાએ આશનાઈ શુલે શુલઝારે
નાઝુકી ખુલખુલે શાખ સારે હીલબરી ઝુલુફે જમાલે ઝલીખા ખીસાલ માહકી સુરત
ચકોરકી સીરત લયલીકી સજ મજનૂંકી ધજ શમએકા રંગ પરવાનેકા ઢંગ બઝમકી
આરાયશ પેહલુકી ઝેબાયશ નીંદકી ખોને વાલી લેપટકર સોનેવાલીકો દેખા કે સરગમ
રફતાર હય અયસે હસીન શોખ, ચંચલકો દેખા કે બે સખ યોર બેતાબ હો ગયા
હોશો હવાસ અયશો રાહત સખ ભુલા શાહઝાદાએ વાલા મંઝલત હીલવાહા યોર શેફતા
હોકર કરીબ ઉસ શુલકામકે આયા મલકાને સુસકુરા કર કહા ચલો અબ મુંહ દેખી
મોહબબત ન જતાવ મંય અયસે બેમરૂવતસે બાત નહીં કરતી ચેહ ફરમાકર ફીરકર
રવાના હુઈ ચેહ કુશતએ ખજરો નાઝ ઝખમી શમશીરે અંદાઝ બેતાબ વ બેકસાર
હોકર પુકારા કે અય મસકન ઝુબી ખાતીરે આશીકે હઝીં.

ખમસા.

તડપતા હય મરીઝે હીજ્ કયુંકર દેખતે બાઓ.
અજી દમ તોડનેકી સયર દમભર દેખતે બાઓ
દમેરૂખસત ઝરા હસરત કે તીવર દેખતે બાઓ
નીકલતી કીસ તરહ હય બાને મુઝતર દેખતે બાઓ
હમારે પાસસે બાઓ તો મુઝકર દેખતે બાઓ

અય હીલહાર વાએ માયાએ નાઝ ચેહ કયા મુજ નાશાહ પર બેતાબ હય કે આપ

હીતો પરીકી તરફ આથા ડાલકર હીવાના બનાયા જોર ફીર નઝર ફેરવી શાહઝાદા ચેહ કેહતા હુવા જોર શેજોર આથ કાના પકતા હુવા ઇસકે ખીછે જાતા થા લેકીન ચેહ જુતે પુરફન કુછ જવાબ નહેતી થી ચહાં તક કે લશકરસે નીકલ કર જોક ફરજમે પહાઠ મંચ જબ પોંહચી શાહઝાદા કરીબ પોંહચા મ,ખસુરને તીલરી ચડાકર કહા કહો સા-હબ કયા હથ કચું સુજ કમબખત કા ખીછા પકડા હથ લો અચ્છા મંચ કેહરી હું કયા કેહતે હો શાહઝાદેને કહા લલલાહ અથ બને આર કી તસકીન મેસતો ચેહ હાલ હથ.

નઝમ.

ગર નામે આશકી તેરે નઝલીક નંગ હથ
કરયે નકલ સુજકો અબસ ફીર ફરંગ હથ
ઇસ ખાતુ'મા ખરાબકો લે જાઉં મંચ કીધર
હીલ પરતો ચેહ ફીઝા હથ ખીયાંગાં બી નંગ હથ
તેરી દુસ્સીયું કો સમજતાહુ આશતી
તુજકો તો મેરે સાથ અબસ અઝમે જંગ હથ
કરતા હથ ઇસ કહરતુ ખફા ફરકો અબસ
ઝલીમ વો અપની જાનસે આપહી બતંગ હથ

ચેહ કેહ કર અથક સે રૂખસારકો તરકીયા મ,ખસુર શાહઝાદે રોને સે ખેચેન હો ગઇ જોર હંસકર અપને દસ્તે નાઝુક સે આંસુ પુછને લગી જોર કહા સુજ ખા-તુમાં આવારા સે મોહખબત કરના અચ્છા નહીં કે શેહેનશાહ તીલસ્મ કે ફંદે સે મેરા નીકલના સુહાલ હથ ઇસ વકત હમરાહ સાહેરું કે હીલા કરકે તુમહારે દેખને કો ચલી આઇ થી શાહઝાદે ને કહા કયા તુમ બી સાહેરા હો ઉસને કહા હાં ચેહ સુન્ના થા કે તુફેદ દહેર સુન હોગએ ઉનકે ચુપ હોને સે મ,ખસુર સમજ ગઇ કે તુએ સાહેરા ઇનહુંને સુના તો તેરે હુસ્ન કો બઝોર સેહેર બના હુવા નકલી જાનકર ખામેશ હુવે હંચ ચેહ તસવ્વર કરકે હંસી જોર લમે લાલીસે ગોડર અફશાં હુઇ કે અથ હીલબર દગા બાઝ વાએ આશીકે બા'બાઝ મંચ મીસ્લ ઉન સાહેર નીયું કે નહીં હું કે જાનકાસીનો સાલ કો દોસો ખરસકા હોતા હથ જોર ચેહ સેહેરસે સુરત અપની જવાતું કી બનાતી હંચ મેરા સીન ચોદા સાલકા હથ શાહઝાદા ઇસ બાતકો સુનકર હીલ મંચ શાહ હુવા લેકીન સાથહી ખીયાલ આથા કે અમીર કીસી બદુગરની કે સાથ અપને ખેટું જોર પોતું કે નીકાહ કરને મંચ રાઝી નહીં હોતે હંચ પસ ઇસસે વીસાલ હોના ગયર ખુમકીન હથ જોર તેરી તબીબત ઇસપર આઇ હથ દેખીએ કે સુકદદર મંચ કયા લીખી રૂસવાઇ હથ ચેહ સોચકર થા તો ચેહરે પર સુરખી આઇથી થા ગુલસા ચેહરાઝ હો ગયા મ,ખસુર સોચી કે શાહઝાદે કો તેરે કમસીન હોનેકા હાલ સુનકર ખુશી હાસીલ હુઇથી મગર અબ કુછ ફીક પચતા હુઇ કચું કે ચેહ આ-

શીક હય શાહઝાદે કે .ખફા રેહનેસે હીલ ઇસકા .ખફા હુવા ઝોર હાથ ગરહન મંચ
 કલ કર અપને હોશાલે કા ફરશ કીયા ઝોર શાહઝાદે કો ખીકાયા ઝોર લગી ખુશામદે
 કરને ઝોર મન્નતે કરને કે કથું સાહેબ હમસે કથું .ખફા હુવે કયા ખાઇસ હય ઇસ
 તરફ ઇસ આશીક કો લેપટ કર મનાયા કે શાહઝાદેકો .ખીવાલ હુવા સખ રખે .ગમ
 ભુલા બે અખતીયાર હંસ પડા મલકાને તીવરી ચડાઇ રૂખી સુરત બનાકર ગલે સે
 હાથ નીકાલ કર અલગ સરકી શાહઝાદા ઇસ્સે લેપટ ગયા ઝોર કહા અય આરામો
 હીલ મંચ તુજ સે .ખફા નથા બલકે ચેહ સોચતા થા કે દાદા મેરે અમીર જબ તુ-
 જકો બદુગરની સુનેગે તો મેરે સાથ નીકાહ ન કરેગે મ.ખમુરને હંસ કર કહા
 ચે ખુશ આપ નીકાહકી ફીક અલીસે કરને લગે અય સાહેબ મુંહ બનવાવ હોશ મંચ
 આવ અકલકે નાખુન લો કહાં મંચ ઝોર કહાં તુમ કયસા નીકાહ ઝોર કહાં કા ખી.
 ચાહ બસ એક નજરસે ખુશ શુઝરે હમને તુમહે દેખા તુમને હમે દેખલીયા ઝોર
 આગે સખ ઝગડા હય નોજ છાઇં પુઇં મુઝે ઝોર બાતસે નફરત હય શાહઝાદેને કહા
 દેખીએ ઇસકી સનહ નહીં ચેહ ઇનકાર અચ્છા નહીં મ.ખમુરને કહા ઝોર તો મંચ
 કુછ નહી બાનતી લેકીન હીલસે રાગીબ બ તરફ દીનો ઇસલામ હું ઇનશા અલ્લા ખાહ
 ફતેહ તીલસ્સમ સેહેર સાહેરીસે તોખા કડંગી આજ કલ તીલસ્સમ મંચ મુઝે મહદ
 ઉમરૂકી કરના હય ઝોર પંજએ અફરાસીયાબ સે નીકલના હય નહીં તો અબ
 મુસલમાન હો બાતી શાહઝાદે કો ઇતમીનાન હુવા કે જબ ચેહ મહદ .ખુવાબકી
 કરેગી ઝોર બહીલ મુલસમાન હોગી તો અમીર જલહીસે હુરનો .ખીદમત ઝોર રેફા-
 કત મુસલમાનકી વજેહસે ખુશતુહ હોકર મેરે સાથ નીકાહ કરને મંચ ફરે,ગ ન કરેગે
 ચેહ સમજકર આગોશો મોહબ્બત ખોલકર ઉસ પરવરદે નાઝે કબ અદાઇ કો સીનેસે
 લીપટા લીયા હીલ ખોલ કર ખ્યાર કીયા મ.ખમુરને કહા ચલોએ ચલીએ આપવોહી
 હંચ બે અલી તોતે કેસી નીગાહ ફેરતે ચે મુંહસે ન ખોલતે ચે હમે આઠ આઠ આંસુ
 રૂલાયા ઝોર આપ કે તીવર પર મેલ ન આયા અબ લગે જુઠં મુઠંકા ઇશક જીતાને
 શાહઝાદા અરઝકરને લગા હંગામાએ રાઝો નીયાઝ ગર્મ હુવા અબ ચેહ શયદાએ ચક
 હીગર તો ચહાં અરમાન નીકાલતે હંચ લેકીન કયફીયત ઉમરૂ કી સુનીએ કે અ-
 પની બીબીસે બખુબી મીલકર રૂખસત હુવા કે મંચ તીલસ્સમ કો બાઉ અયસા
 નહો કે સાહેર ચલે બએ ઝોર મંચ ટાપતા રેહ બાઉ ગરઝ કે લશકર સે નીકલ કર
 જંગલ મંચ આયા હર તરફ અપને મતલબકો દેખતા થા કે ચકાચક દેખા કુછ ઝોર
 તેં એક મુકામ પર બચઠી હંચ ઝોર બાહમ બાતે રમઝો કનાચે કી કરતી હંચ ઝોર
 કુછ ઇશારે પહાડ કી તરફ કરતી બાતી હંચ ઉમરૂ સાહેર કેસી સુરત બનકર પાસ
 ગયા ઝોર કેહને હગા હાએ ઇનઝાર વગયરા સખ તીલસ્સમ કો ગએ હમ લી બાતે
 હંચ તુમ અલી ચહીં બચઠી હો ચેહ કલામ સુનકર ઉનહુંને કહા કે હમ કનીએ
 મલકા મ.ખમુરે કી હંચ મલકા ઉસ પહાડ મંચ કીસી કામ કો ગઇ હંચ વોહ આલે

તો હમણી તીલસ્સમ કે બાએ ઉમરૂ ઉનકી બાતું સે ખુશ હુવા ઓર દીલસે કેહને લગા કે ખુદાએ ખરતર કી કયા કારસાઝી ઓર બંદા નવાઝી હય કે મેરે બનેકા સખખ પયદા કર દીયા અખ ચલકર એક ખાર હમઝા કે દેખતું ફીર સોચા અગર ચેહ બહુગર નીચાં ચલી બાએ ઓર તુ રેહ બાએ લાઝીમ હય કે ન બઠે મગર આશી કે શયદા અમીર કા હય તાખ ન આઈ દોડતા હુવા પાસ અમીર કે આયા ઓર પાઉં પર ઉતરપડા અમીરને લી ગણે સે લગાયા આખીર રૂખ સત હોકર ફીરા ઇનહીં ઓરતું કે પાસ ખ સુરત સાહેર આયા ઓર ઉનમંચસે એકકો કહા તુમઝરા મેરે સાથ આવ મેરે કીસી દોસ્તકા ચહાં ધર હય ચેહ સખ ખીચારીયાં હયરાન બચકી હંચ ઇનકે લીએ મંચ શરાબો કખાખ વગયરા ભેજહું કનીઝ ઇસકે કેહને સે સાથ હુઇ ઉમરૂ ઇસકો જખ જંગલ મંચ દુરતક લાયા તો હુખાખ બેહોશી ઉસકે મુંહપર લગાય કે વોહ બેહોશ હોઁ ગઈ ઉસકા પયરહન ઉતાર કર ઉસકી સુરત બનકર ઉસે ઝીલાદા બેહોશ કરકે આપ શરાબ કી શુલાખીયાં લેકર ઉન ઓરતું કે પાસ આયા ઓર શરાબ ઉનહે દી કે ઉસ સાહેરને ભેજ હય સખ શરાબ વોહ સાહેરનીયુને પી ઉનહે બે હોશ કરના મંજૂર નથા ઇસ વજેહ સે શરાબ મંચ બેહોશી ન મીલાઈ ગરઝ ચેહ સખ રાસ્તા મખમુર કા દેખ રહીંથી લેકીન વહાં મલકાને શાહઝાદે સે ઠંડી સાંસ ભર કર કહા લીજીએ ખુદા હાફીઝ હય અખ અરસા બોહત હુવા મેરી રાહ શાહે તીલસ્સમ દેખતા હોગા જખ ઓર સાહેર બાકર પોંહચેઁ ઓર મંચ ન હોંગી તો નીહાયત ખરાબી હોગી ચેહ કેહકર ઉઠી શાહઝાદા ઇસકે બનેને આખદીદા હુવા ફીર તો મખમુર લી રાને લગી ઓર ઉસી વકત આશીદો માશુકકા અજીબ હાલથા કીસ્સા કોતાહ દોનું રાતે ચેહ ઇધર વોહ ઉધર રવાના હુવે મખમુર ચલતે વકત કેહતી ગઈ.

નઝમ.

કરમ મુજપે રખના ઝરા મેરી જા—મંચ દીલ છોડે જાતી હું અપના ચહાં
ખકા ઇસકે હોનેસે વોહ નવ જવાં—ગયાનો વલે મુંહપે આસુ રવાં

નુરુદ્દિન અલફરાક અલફરાક કેહકર રવાના હુવે ઓર મખમુર ઇશતેયાક, ઇશતેયાક કરતી હુઈ પાસ અપની કનીઝુકે આઈ તાઉસપર સવાર હુઈ સખ કનીઝે તાઉસપર ઓર સાહેરાને તાએરપર ચડકર હમરાહ ચલી ઉમરૂ લી ઉસ કનીઝકે તાઉસપર જીસકો બેહોશ કર આયા હય સવાર હુવા કયુકે અલી વોહ કનીઝ ઝીદા હય સેહેર ઉસકા કામ દેતા હય કાયદા હય કે જખતક સાહેર ઝીદા રેહતા હય ચીઝ સેહેરકી ઉસકે કાયમ રેહતી હય ઓર બાદ હીલાક હોનેકે ખાતીલ હોતી હય કીસ્સા મુખતસર મખમુર ફીરાક મંચ શાહઝાદેકે રાતી ઓર બેતાખીયાં કરતી બાદ રાહત્ય કરકે તીલસ્સમ મંચ પોંહચી કે જહાં રેહતી હય ઉમરૂકો લી તાઉસ લીએ તીલસ્સમ ખાતીન મંચ આયા ઉમરૂને હરચંદ ચાહા કે મંચ તીલસ્સે અહીર મંચ રેહ જાઉં મગર

વોહ તાઉસ ઝમીનમંય ન ઉતરા ચહાં તકકે બાગે. સાથબકે પાસ પોંહચે દેખાતો ઇન-
ઝાર ભી કુછ દેર હુઇ હય કે આકર પોંહચા હય લોગ ઉસકી હમરાહીકે ઉતર રહે
હંય ચેહ અલી સામને શેહેનશાહકે નહીં ગયા હય ગરબકે મખમુર વહીં ઉતરી
લોંડીયુ'સે કહા તુમ થકી હો ઘર બવ મંય શેહેનશાહસે મીલકર આતી હું કનીઝે
ફખસત પાકર સવાર હોકર ચલીં ઉમરૂ ભી ઉનકે સાથ રવાના હુવા ચહાં તકકે પહાડ
કે દરવાઝેસે નીકલકર જંગલકો તયકર કરીબ શેહેરકે પોંહચે દેખા દરવાઝા શેહેર
નીહાયત ખુલ્લે ફોલાલી ફીલ મસ્તકે ઝુમ રહા હય હઝારહા સાહેરકા પેહરા હય
ચાર ફીવારી શેહેર પનાહકી રંગીન પથ્થરકી બની હય લેકીન ઇસ કદર સફાઇ હય કે
મેહરકો શરગાતી હય ઉમરૂ હમરાહ કનીઝકે અંદર શેહેરકે આયા ઉસકો નીહાયત
ખુબીસે મામુર પાયા ઇમારત પુખતા ઓર તરહ તરહકે પથ્થરકી હુસ્નમંય પરી દુકાને
એહલે પેશાવરકી ચશમે ઇનતેઝાર આશીકકી તરહ ખુબી હુઇ હર કીસમકા અસબાબ
નપીસો નાદર ઉસમંય ભરાયા દુકાનદાર પોશાક ઉમદા પેકને દુકાનપર બયઠાયા શેહે-
રકે ચોકકી સીફત અગર લીયુ' તો બોહત તુલ હો મુખતસીર ચેહ હય કે ઉસ જગેહકો
ચરખે ચહારમ લીયુ' તો મસીહાકો આરઝમંદ સકુનત બનાઉ અગર બેહેશતસે મુશાબ-
હત હું તો રીઠવાન'પર એહસાન કરૂં અલ હાસીલ કનીઝે ઉસ શેહેરમંય ઉતરી
સવારીયાં સેહેરકી ઉઝકર-કીસી તરફ ચલીં ગઈ ઉમરૂ ભી ઉનકે સાથ ઉતરકર ચલા
ઓર વોહ સબ સયર કરતી હુઇ કરીબ ઢાઢલ ઇમારતે શાહીકે પોંહચી ચેહ મકાન
આલીશાન કસરે ફરીદુ'પે તાનાઝન થા.

નઝમ.

કહાં તક કહું ઉસકા બહો હશમ—નખલ ઓરમકાં વાંકે રશકે ઇરમ

વોહ હોલત સરા ખાના ચેતુરથા—સદા અયશો અશરતસે મામુરથા

ઉમરૂ હમરાહ લોંડીયુ'કે અંદર મકાનકે ગયા દેખા તખતે ઝીનત કઇસો સીડીયુ'કા
ઉંચા બીછા હય તાજ ખાલી તખતપર રખા હય ગીર્વ કુરસીયુ' કે ઓર જંગલુ'પર
એહલે દરબાર બાઝુપર અમીર મશીર બયઠે હંય લેકીન સબ સાહેર પુરફન હંય ફરશ
કાકુમ ઓર સંબબકા બીછા હય બબબ હાંડીયાં ગલાસ લગે હંય એક તરફ પરદા
ઇસી મકાન મંય પડા હય વહાં હઝારૂં સાહેર દરબાની ખડા હય કનીઝે બે
ધડક પરદા ઉઠા કર ચલીં ઉમરૂને દેખા ચેહ ઝનાની ડેવડી હય સદહા મકાને
દરબાની ખડા હય ઓર કમરે ચાઝૂં તરફ બને હંય ઓર સામને એક ફાટક જવા-
હીર નીગાર લગા હય પરદા ઝંખુરી પડા હય ચહાં ચોખદાર અસાબરદાર સોને ચાંદીકે
અસા બવાહીરકે ઉનકે હાથુ'મંય કડે હંય ચહાં ભી પરદા પડા હય ચેહ પરદા
ઉઠાકર આબે બડી ઉમરૂને ભી સાથ કદમ ખડાયા નકશાહી કુછ ઓર નઝર આયા
યાને બાગે જન્નત નઝીર દેખા કે રીઠવાન ઇસકી ખુબી ઓર સર સબઝીકો પેહ-
છાનતા હોગા બલકે ઉસકા દીલ જાનતા હોગા કનીઝે વહાં બે બારાદરી વો સેલેન

ચીજાંય થીં ઉનમંય બકર હયરીં ઓર આમદે મલકા મ.ખમુરકી ખબરમંય હઝારહા ઓરતેં ફરમા અરદાર અપને અપને કામમંય મસરફે હુઈ મગર ઉન કનીઝું ઓર ખામે મેહેલને આનેકી અપની મલકાકે ખબર સુનકર બોહત જલ્દ આરાયશ ઓર જોખાયશ મકાન ઓર ફરી ફરશ શીશઆલાત પલંગ વગયરા કી ફરમાઈ મસનદ બીછાઈ ઓર શુલહસ્તે ચુન દીએ ઓર ઇતરદાન કુલુંકી રખખી શરાબો કબાબ ખુવાન પુર અલવાને નાઅમત મોબુદ દીએ ગરઝ કે જુમલા સાએ સામાનસે દુસ્ત હોકર ઇનતેઝારે મલકા કરને લગીં હાલ ઉસ રંબુર ઓર મેહબુર ચાની મ.ખમુરકા સુનીએ કે યેહ અંદર ખાગ, સયખકે ગઈ ઓર શાહ તીલસ્મકે સલામ કરકે જંગલપર અચઠી ખુમારને ઉસકી બલાએં લીં ઓર ગલેસે લગાયા ચેહરા ઉતરા પાયા કહા કયું બેહેન તુમહારા છ કયસા હય મ.ખમુરને કહા અચ્છી હું તુમ જાનો રાહકી થકી માંદી હું ઓર મંય સય કહું મુજે રાહ ચલનેકી આદત લી નહીં તગઈયુર હવાસ ઓર મીજા-ઝકી યેહી વજેહ હય મ.ખમુર યેહ કેહરહીથી કે ઇનઝારને આકર અફરાસીયાખકે સલામકીયા ઓર કુલહાલ ઉમરૂ કે રેહા હોજાને ઓર હુઝારકે ગારે જાને ઓર લ.કાકે પચામ દેનેકા બયાનકીયા અફરાસીયાખને જવાબ દીયા મુજે સખ ખબર હય યેહ કેહકર બ ગઝબ તમામ પુકારા કે અય મ.ખમુર ઇધરઆ મ.ખમુર ગભરાકર થર રાઈ હુઈ સામને આઈ શાહે તીલસ્મને પુછા કે કયું આ બેહયા તુજબ દરબારે ખુદાવંદ મંય ગઈ તો પેહલે અપને ચારકોં હુંઠતી ફીરી આખીર જબ સુસલમાતુંસે લકાઈ શરૂ હુઈ તો અલાયદા જાખડી હુઈ ઓર સેહેર કરતીથી તાકે સુસલમાતું પર સેહેર તાસીર ન કરે ઓર અજામ કાર યેહ કે દરે કોહ મંય અપને ચાર કોલગાકર લાઈ ઓર ખુબ રંગરે લીયાં મનાઈ સય કેહના યેહ કયા માજરા હય વાઝેઅ હોકે જબ જબ મ.ખમુર તીલસ્મ સે વાસ્તે લ.કા પાસ જાનકે કે હમ શખીહ અફરાસીયાખ સે ઇજાઝત આહી થી તો ઉસકો શક ગુઝરા કે એક ખારતો લ.કા પાસ હો આઈ હય હો ખારા આપસે દરખુવાસી કરકે યેહ કીસ લીએ જાતી હય ઇસ ખોયાલ કે આતેહી શાહને એક પુતલા સેહેર કા ઉસકે હમરાહ કરદીયા તાકે જો કુછ વકાં યેહ કરે ઉસકી ખબર પુતલા દે છસ વકત શાહઝાદાએ નુરુદ્દહેર કો પહાડ કે દરે મંય લે ગઈ ઓર ખાત કરને લગી પુતલેને સેહેર કે અફરાસીયાખકો ઇસકે અનેસે પેહલે આકર ખબરદી ઓર પુતલા સેહેર કા કયું કે દરે કોહ મંય થા ઇસ બા ઇસસે ઉમરૂ કી અઈચારી કી કય ફીયત ઓર કનીઝ કે બેહોશ કરનેકા હાલ ઉસકો નખુલા વરના નઆમદે ઉમરૂ કા બી હાલ શાહકો માલુમ હો જાતા ખુલાસા કલામ જબ મ.ખમુર પર ઉસને શુક્સા કીયા વોહ રોને લગી ઓર હાથ બાંધકર અરઝ કરને લગી કે કનીઝ નતો સેહેર સુસલમાતું કે બચને કે લીએ કરતીથી ઓર નકીસી કી તલબ થી હાં ઇતની ખતા મુજસે બેશક હુઈ કે જબ મંય વહાંસે ફીરી હું તો એક જબેહ લશકરે હમઝા મંય બોહતહે આદમી ખડે મંય ઉનકો દેખને

ગઈ ઉન મંચસે એક જવાન હસીન મુઝે ખુબ સુરત ઝોરત દેખ કર ઘેરા મંચ ભાગી
 ઝોર દરએ કોહ મંચ બંકર છુપી વોહ બી પીછે પીછે વહાં આયા ઝોર મુજસે હાલ
 પુછને લગા મંચ જ શુસ્સા અપના હાલ કેહ કર થાહા ઉસે ગીરફતાર કરલું વોહ
 ભાગ કર લશકર મંચ ચલા ગયા મંચ તીલસ્સમ મંચ ચલી આઈ અબ ઇનાયતે ખુશ
 રૂવાનાકી હુઝુર સે. ઉમ્મેદવાર હું કે ઇતની ખતા મેરી માફ ફરમાઈએ અફરા-
 સીયાખને કહા દેખ તેરા જુઠં સચ અલી માલુમ હુવા બતા હય ચેહ કેહકર કે
 બાઝુકી તરફ નીગાહે કે.હેરસે દેખા મ.ખસુર કે બાઝુકી પર ઇકેઝે ઝમરફદ કે બંધે
 થે ઝોર ઉન પર તસવીરેથી અચસી જયસે નગીને પર નકશો નીગાર વગયરા કંદા
 હોતા હય બસ શાહ કે ધુરને સે દોતું બાઝુ કે ઇકેઝે ખુલકર ગીર પડે ઝોર અફરા-
 સીયાખ પુકારા અચ લખનો તુમ ખતાવ કે ચેહ કીસસે ખાતે કરતીથી ઝોર કીસકી
 મોહબ્બત કા દમ ભરતી થી વોહ પુતલીયાં કેહને લગી કે અચ શેહેનશાહ ચેહ ઉસ
 મરદને કે સામને અપના ઇશક જીતાનેકો રોઈથી અફરાસીયાખ હંસા ઝોર પુકારા
 અચ કેહબા સુનાતુને કે પુતલીયુને કયા કહા મ.ખસુરને અરઝ કીયા મંચ લાખું
 સાહેર ને જગ મંચ મારે ગએથે ઉનકે લીએ રોઈ થી ચેહ કેહકર કદમે શાહપર ગીરી
 કે ખતા મેરી માફ ફરમાઈએ અફરાસીયાખને કહા મંચ સો કોડે માફગા જબ
 મઆફ ફરમાઈગા ચેહ કેહકર દસ્તકદી કે ઝમીન સે દો સાહેર હયખત નાક નીકલે ઝોર
 તુરરએ બુલ્ફ મેહખુખ પર મારને લગે જુસ્મ નાઝનીન સે ફવારે ખુનકે છુટને લગે
 પયરહન તાર તાર હુવા જીના દુશવાર હુવા આખીર ગશ ખાકર ગીર પડી દાંત બચઠ
 ગએ ઉસ વકત ખુમાર બડી બેહેન ઇસકી સામને શેહેનશાહ કે આકર કેહને લગી
 કે અચ શેહેનશાહ આપ કે ને મીઝાઝ મંચ આતા હય વોહ કરતે હંચ હમારી કીસી
 કી આબરુ કુછ નહીં સમજતે અફરાસીયાખને કહા પુતલીયાં સારા હાલ બયાન કરતી
 હંચ ઝોરતુ મુજહી કો ઇલઝામ દેતી હય ખુમારને કહા ખુદા બને પુતલીયાં માલ
 ઝાદી કયા બકતી હંચ આપ મેરી બચ્ચી કી બન લીજીએગા ઝોર રોતી હુઈ મ.ખ-
 સુર પર આઠર ગીરી શાહ તીલસ્સમને જલ્લાહ કે મને કીયા કે અબ હાય રોકો
 ન મારો હુકમ પાતેહી વોહ ઝમીન મંચ સમાગએ અફરાસીયાખને કહા અચ
 ખુમાર મંચને ઇસ લીએ ઇસકો સઝાદી કે ઝોફકો ઇબરત હો વરના મુઝે કયા
 ચાહીએ કોઈ કીસીપર આશીક હો યા ઉસકા દુશમન બને મગર મેરે દુશમનું સે બુલ્ફ
 મદાર ન કરે ખુમારને કહા હમ કનીઝુકી મબલ હય ને ખીલાફે હુકમ શેહેનશાહ
 કોઈ બાત કરે ચેહ કેહકર મ.ખસુરકો ગોદમંચ ઉઠાકર બાહર બાગકે આઈ ઝોર
 બઝેર સેહેર તખત તઈયાર કરકે સવાર હોકર ચલી બાહ લેહમેકે ઉસી શહેર ખમારત
 બાગે જહાંમંચ જહાં ઉમરૂ કનીઝ બના હુવા મોજુદ હય પોંહચી ઉસ વકત મ.ખ-
 સુરકો બી હોશ આયા ખુમારને પુછા બેહેન સચ ખતાવ તુમને કયા કીયા મ.ખ-
 સુરને જવાબ લીયાં અફરાસીયાખ બડવેકી શામત આઈ હય ને હમારા જી ચાહા

વોહ હમને કીયા કયા મંચ કીસીકી લોડી બાંદી હું વોહ અપના દીયા હુવા મુઢકે। માલ ઘર છોડે મંચ અબ શરીક બનો દીલસે ઉમરૂકી હું ખુમારને અથસે કલમાત સુનકર બોહત સમજાયા કે બેહેન શેહેનશાહસે બીગાડકર હમ કહાં રહેગેં મસલ ચલી આતી હય કે દરયામંચ રેહના ઝોર મગરમછસે બેર મખમુરને કહા બી અપને કામ લગો ચેહ સમજાના તયકર રખજો વોહ મસખરા મેરા કયા કરેગા આજતક બહારકા ઉસને કયા બીગાડ લીયા કહેસે સખ દબતે હંચ મંચ શેહઆદી હું કોઇ પાછ નહીં જો માર ખાકર ચુપકી રહું અયતો મંચ અપની આતકી અશરફ ઝોર અપને નામકી મખમુર હું જો ઇસ મુવેકો અપને શાહઆદેકે હાથસે ધુરરે ન ઉડાઉં હાં જખ તક મંચ ચહાં હું તો મુજબુર હું જખતક ઉસકે બસમંચ હું ચાહીએ ખુબ મારલે ખુમારને કહા તુમ બનો તુમહારા કામ બને તુમહેં બેદખ સવાર હય ચેહ કેહકર ખુમાર રખસત હોકર રવાના હુઇ કયુ'કે ઉસકે રેહનેકી જગેહ ઝોર હય ચેહ કે બેહને કીલેહી હાકીમ હંચ ખુલાસા ખુમાર બકર દરબારે શાહ તીલરસમમંચ પોંહચી ઝોર મખમુરપર એક તો માર પડી હય ઝોર દુસરે યાદ અપને ગુલ ઉઝાકી હય દીલસે લગી હય બેતાબ ઝોર બેકરાર મીસ્લે અંદલીબઝાર બાલે શોક, બોલે મલાએ શેવન કરતી ચમનસ્તાંમંચ આઇ ઝોર ચખુતરા બીલ્લેરીનપર જો બીચ બાગ, મંચ બનાથા ફ્રશ સાફ બીઝાથા વહાં આકર બચડી કે ખાતીર સુઝતર તસલ્લીયાબ કો લેકીન સયરે ગુલઝારસે ઝોર ઝીયાદા હુવા ઇશક બડાઇસ બે કલીસે જ ગભરાયા જખ માદ કામત સુરતે સર્વસે દીખાઇ દી ચશમે નરગીસકો હયરાં કબી ગુલ્ફ મુસલ્લીલ હોસુ પરેશાન સર્લી નખલે માતમ નઝર આયા ગુલકો અપને લખતે જગરસે મુશાબા મયા બાદે સરસરકો સરસરે રોઝગાર પાયા લાલેને દાગ દીલપર પાયા રંગબરંગ આઇ-એ નેહર થા બને ખુલખુલપર કેહેરથા ઘટા ગમ અંદોહકી હરતરફ છાઇથી ગુલશને હેરકો તારીક બનકર વેહશતે તનહાઇથી મખમુર વહાસે ઉઠકર બારાફરી મંચ આકર મલંગપર ગીરી હરારતે ઇશકકી તપ ચલી દીનો દુન્યાકી ખબર ન રહી સારા દીન મીસ્લે મુરદેકે પડી રહી આખીર ઉસકે દોઢે આહસે આલમમંચ તારીકી છાઇ ઝોર શબે મોજર કાંલી બલાસી ચશમે આશકાં નઝર આઇ.

અખયાત.

શબે ફુરકેત ઇસીકો કેહતે હંચ—લોગ આફત ઇસીકો કેહતે હંચ
બન લેના હય કામ ઇસી શબકા—શામે ગુરખત હય નામ ઇસી શબકા
બન બચતી નહીં ચેહ વોહ હય શબ—શબે બીમાર હય ઇસીકા લકબ
હય બલાએ ફીરાકે, ચાર ચેહી—હય શબે અબલે મઝાર ચેહી
ચેહી અલીમ બસર નહી હોતી—ઇસી શબકી સેહેર નહીં હોતી

ચંદ કનીઝુ'ને સારે મકાનમંચ ચેશની કી ઝોર રક,કાંસુકો ખુલાવાયા તાકે
લકાકા દીલ બેહલે રંગેગમ ભુલે ચંદ પરીએ આકર હાથ પાઉં દબાને લગીં ઝોર

બમીજત મલકાકો જગાને લગી' કે વારી આજ કયા સદમા યોર મલાલ હય દુશમનું
કા કયા હાલ હય હમ હુઝુરકી બલાએ' લેકર મર બાએ' નાશાદ યોર નામુરાદ દુનવાસે
શુઝર બાએ' કુછ હમસે તો ઇરશાદ ફરમાઇએ' દીલપર જો શુઝરતી હય ખતાઇએ તો
ઉસકી તદખીર કરે' અગર કીસીપર દીલ આયા હો તો ઉસકો તસખીર કરે' ઇન ખાતુંકી
સદા જબ કાનમંય ઉસ બેહરે કાને ખુબી કે પોંહચી અશમ હયરાન ખોલી ખુવાબે
વસ્લે ચાર દેખ રહીથી આંખ ખુલતેહી નવોહ ચાર નવોહ બોસો કનાર થા બલકે
ઝમાના શબેતાર થા ગભરાકર પુકારી.

નઝમ.

ઉમર સખ ખાક કરતેહી હસરતમંય ખોઇ હય
ઓ મોત કયા તુ મરગઇ કીસ નીંદ સોઇ હય
મુજ સખત બા' કો મોત ન આએગી હશરતક'
આખે હયાતસે મેરી મટી લી ગોઇ હય
રોરોકે લી કટી ન શબે તાર હીજરે ચાર
ભારી હુઇ હય બુ'બુ' ચેહ કમલી લીગોઇ હય

ઇસ બેકારીકો દેખકર કનીઝે' કદમપર ગીરી' યોર બ મીજત હાલ પુછને લગી
ઉસ બાદ મસ્તને કદે અફસોસ મલકર કહા કે મુજસે બહી ગલતી હુઇ કે ઉમર
અધ્યારસે બા બા મંય મીલી મગર અપને રાઝસે ઉનકો આગાહ ન કીયા યોર
મુક્ત ઉસકો અપને હાથસે ખોયા અગર પેહલેહી ઉસકે સાથ ચલી જાતી તો ચેહ
ઝીલ્લત ન ઉઠાતી અખ કયા હોતા હય ગયા વકત કહાં હાથ આતા હય ઇસ વકત
ઉમર કોહે અકીક, મંય હય ઉસે કહાં પાઉ' જો અપના દાગે દીલ દીખાઉ' ઇસ મુક્ત
તયુકો સુનકર ઉમર જો કનીઝકી શીકલ બના હુવાથા મલકાકે કરીબ ગયા યોર મુસ
કુરાને લગા પુકારા અય મલકા ઇસ કનીઝને સર દેને મંય કુસુર નહીં કીયા યોર
અખ લી ચેહ સર હાઝીર હય બુતીયાં લગાઇએ મ,ખમુરને કહા અરી ખાલા તું
કયા બકતી હય વોહ ખાતે' કેહ રહી હય જીસકા સર ન પાઉ' મંય ઉમરકા ઝીક
કરતી હું તું કેહતી હય સર હાઝીર હય લલા ઇસ ખાતકા બેઠ મીલતા હય ઉમર
ને જવાબ દીયા કે શીર ઉમર કહાં ગયા જહાં પેહલે થા અખ લી વહી' હય અગર
ગયા થા તો ચલા લી આયા મ,ખમુરને કહા તું દીવાની હય સરીહન લકડાકે દર-
ખારમંય તુ લી મેરે સાથ થી ઉમરકો હુકમ ગરહન ઝદની મીલા યોર હમઝા
આકર છુડા લે ગયા તું ખાતે' બનાતી હય મુઝે બનાતી હય ઉમરને કહા કુરબાન
બઉ' ચેહ સખ સચ હય લેકીન જો કુછ ઝરે નકહ ખરચ કીજીએ તો મંય ઉમરકો
ખુલા લાઉ' મ,ખમુરને જવાબ દીયા કયું વાહીયાત ખાતે' કરતી હય અગર ઉમરકો
ખુલાલા તો મંય પાંચ હઝાર રૂપય દેતી હું ઉમર બોલા કસમ અપને દીનો ઇમાંકી
ખાઇએ તો અલી ખુલા લાઉ' મ,ખમુરને કહા કસમ અપને દીનો ઇમાંકી પાંચ હઝાર

રૂપય તુજે દુંગી ઝોર ખુવાબકી ખીદમત બદીલો જાન કડંગી માલો મનાઝ કસીર દુંગી ચેહ કસમ લેકર ઉમરને કહા બીબી ઉમર મંચ હી હું મ.ખમુર બોલી તું સુજસે દીલલગી કરતી હય કુછ સોદા હુવા હય ઉસ વકત ઉમરને એક ગોશિમંચ બંકર અપની સુરત અસ્લી બનાઈ ઝોર મલકાકો આકર સલામ કીયા પુકારા કે બીબી તુમને ઉમરકો પાયા લાવ જો દેને કહાયા વેહ દીલવાદો મ.ખમુર દેખકર હયરાન હો ગઈ ઝોર કેહને લગી ખવાબ તુમ કયું કર આજે ઉમરને સખ હાલ અપને આનેકા ખ્યાન કીયા અખ કયશીયત સુનીએ કે જુસ લેંડીકો ઉમર ખેહોશ કર આયા થા જખ ઉસે હોશ આયા તો ઉઠકર અપની બીબીકો હુડતી શીરી આખીર જખ પતા ન મીલા સોચી કે તુ ચલ બીબી આ રહેગી પસ બઝોર સેહેર ઉઠકર ચલી ઉસ વકત આકર પોંહચી મ.ખમુરને લેંડીકો દેખા લગોટી બાધે પતુંસે સારા જુસમ છુપાએ આતી હય ચકીન પુરા હુવા કે ઉમર ચેહી શખસ હય જો તેરે પાસ હય કયું કે ઉસકે કપડે ખેહોશ કરકે લીએથે જખ તો ચેહ બીરહના આતી હય ખુલાસા કલામ ઉમરકો પેહચાન કર બોહત ઇંઝતસે બીઠાયા પાંચ હઝાર રૂપય કયસે કઈ લાખકા જવાહીર પેશ કીયા લેકીન અખ અફરાસીયાખકા ઝીક કીયા જાતા હય કે જખ ઉસને મ.ખમુરકો સજા હી ઝોર ખુમાર ઉસકો ઘર પોહયા ગઈ અઝબતકે મીસ્લે બહાર ઇંસ પર ભી ફરેશતા ઝોર નીસાર હય પેહલે તો ગુસ્સેમંચ ઉસે આઝાર પોંહયાયા ઝોર ખીયાલ કીયા કે કહીં ચેહ ભી બહારકી તરહ હાથસે જાતી ન રહે ઝોર મેહરૂખ કે પાસ ચલી જખ તો અઘા નહોગા ચેહ સોચ કર એક સાહીરકો હુકમ દીયા કે જાવ હમારી તરફસે મલકાકો સલામે શોક કેહના ઝોર ખ્યામ દેના કે શખકે દરબાર મંચ કયા હમે સરફરાઝ ન ફરમાવગી સાહેર હસખુલ હુકમ શેહેર મ.ખમુરમંચ પોંહયા ઝોર દાઝલ ઇમા-રતમંચ પોંહચકર અપને આનેકી ખબર કરાઈ જખ મેહેલમંચ ખબર પોંહચી ઉમર ગલીમ બોઠકર છુપ રહા ઝોર મ.ખમુરને સાહેરકો સામને ખુલાયા ઉસને આકર ખ્યામે શાહ સખ સુનાયા ઝોર બોહત કુછ સમજાયા મ.ખમુરકો કે શાહસે રંજા હય મગર નીહાયત અકલીયા વ ફેહમીદા હય સોચી અગર હસખુલ તલબ ન બાઈગી શાહકો મેરી તલાથ હોગી ઝોર કીતાબે સામરી દેખકર મેરા હાલ દરયાફત કરેગા કે સખ રાઝ ઉમરકે મીલનેકા ખુલ જાયગા ફીર નીકલના ચહાંસે દુશવાર હય ઝોર ચલે જાનેમંચ શાહ ગાફીલ રહેગા ઝોર તુજે ભી હાલ દરબારમંચ જો કુછ ગુઝરેગા માલુમ હોતા રહેગા ચેહ સોચકર હમરાહે સાહેર શીલફેર તખતપર બચઠકર રવાના હુઈ ઉમર ભી કનીઝ બનકર એક કોનેમંચ બાગકે ઠયરા કે મલકા આલે તો કુઝ મામલા બને ઇંધર મ.ખમુર દરબારમંચ પોંહચી શાહ તીલસ્મ ઉસકે ચલે આનેસે બોહત ખુશ હુવા ઝોર કહા અચ મલકા અખ ખુશગી જાને દો તુમ સુજે જાનો દીલસે ઝીયાદા અઝીઝ હો મ.ખમુરને કહા મંચ તાબેદાર હું આપ માલીક હંચ ચેહ અદલત સુજે જો હુઈ એન મેરી ઇંઝત હય શાહે બલેદાને ઉસકો ખીલઅત ઝોર કઈ મુલકુકા

હુકસ દીયા એહ ખીલઅત પેહેનકર અપની જગેહ પર બાકર બચઠી ઉસ વકત ખુમાર
સે શાહ મુખાતીબ હોકર કેહને લગા કે મેરા ઇરાદા હય કે સખ દુશમનુ'કો ને કનારે
દરયાએ સેહેર હંચ ઉનકો ખુલાકર સમઝાઉં શીર ખીયાલ કરતા હું કે ઇન નમકહરાસુ
ને ઘર ગારત કીયા હય મારકાલના બેહતર હય ખુમારને જવાબ દીયા મેરે નઝદીક
ઉનકો કતલ કરના બેહતર હય આઈદા ને હુઝુરકી રાએ એહ સુનકર અફરાસીયાખ
પુકારા કે અય જલ્લાહો હાઝીર હો ઉસી વકત ઝમીનસે એક સાહેર મીરરીખ હયખત
સર કટા હુવા તલવાર લીએ બેઠા બાંધે પયદા હુવા શાહકો સલામ ચીયા ઉસને કહા
તુમ બાવ ઓર ગદદારકે શરીક હોકર સર કચદીયુ'કે બુદા કરો કીસીકા પાસ ન
કરના મેહરૂખ ઓર બહાર વગયરા સખકો હીલાક કરના જલ્લાહ આદાખ બબ
લાકર રખસત હુવા ઓર રાત ઝીયાદા ગઈથી ઇસ લીએ દરબાર બરખાસ્ત હુવા ઓર
સખ સાહેર અપને અપને ઘર સીધારે મખસુર ભી ચલી મગર દીલસે કેહતી હુઈ
કે અફસોસ ઉમરૂ મેરે યહાં તનહા રેહ ગયા એહી સોચતી ઓર દસ્તે તઅસ્સુફ
મલતી અપને ઘર પર આઈ ઉમરૂ બાગસે નીકલકર ઉસકે પાસ આયા મગર ઉસકો
પરેશાન વ બદહવાસ દેખકર પુછા કે મલકા મીબાએ હુમાયુ' કયસા હય ઇસ વકત
સુજકો આઈનએ નાઝુક ગુબારે તરહદુદસે સીયાહ માલુમ હેતા હય મખસુરને એક
આહ સદ દીવે પુર્હદસે લરી ઓર કહા આહ અલી રોઝગાર બરગશતા મુજ શોરીદા
બખતકો કુછ બન નહીં પડતા લોગ તાના દેગે બદનામ કરેગે કે મખસુરકે યહાં
ઉમરૂ બચા રહા ઓર સારા લશકર મેહરૂખકા કતલ હો ગયા ઉમરૂને ગભરાકર
પુછા કયું બચરતો હય મેહરૂખ પર કયા ગુઝરી કોઈ બખર હો તો ખ્યાન કરો
મખસુરને સારા માજરા દરબારકા ઓર ભેજના જલ્લાહ બહુ વાસ્તે કતલ મેહરૂખ
વગયરા ઝીક કીયા ઉમરૂકા દીલ એહ કચદીયત સુનકર ભર અપ્યા રોને લગા કે અફ-
સોસ મંચ તીલસ્સમમંચ રહા ઓર રફીક મેરે ઇસ તરહ હીલાક હુવે મખસુરને
કહા ખવાબ અગર મંચ હુઝુરકી મદદ કરૂં જબ ભી કુછ ન હો સકેગા કયું કે ને
કુછ હોનાથા વોહ હો ગયા સુખક હોતેહી વહાં બાઝારે મલેકલ મૌત ગર્મ હોગા સખ
કા ફેસલા હો બાચગા મંચ એહ સોચતી હું કે અગર આપકે હમરાહ ચલકર જલ્લા-
હસે સામના કરૂં ઓર ઉસકો કતલ ભી કરૂં તો કોઈ બચાવકી સુરત નહીં અબ ચાહે
ઝમરૂદ પર મેલા હોગા સીનઅત સેહેર સાઝ ઓર ગુલશી બહુ ઓર બાગ
બાને કુદરત ઓર ઝનીન બહુ વગયરા હચરત લેકર મેહફીલ આરા હોગી ઉસ
વકત હોસ્ત ઓર દુશમન સાકીનાને તીલસ્સમ ને કોઈ હોગા વોહ મેલેમંચ હાઝીર
હોગા ફીર કીસીકી કયા મબલ હય ને શેહેનશાહકા સામના કર સકે ઉમરૂને
કહા દુરકે ઢોલ સુહાને ઇસ વકત અય મલકા અગર દરયાએ ખુરવાંકે પાર મુજકો
પોંહયાદો તો ફીર તમાશા દેખો કે એક લેહમેમંચ ન જલ્લાહ રહે ન ગદદાર રહે
કીસીકો ભી ઝીંદા ન રખ્યું ઓર મેહરૂખકો છુઝાઉં તુમ ચાહે ઝમરૂદકે મેલે તક

બચી રહો જમ તુમહારા છ આહે ઉસ વક્ત શરીક હોના મેહરખકો છુડાના લાઝીમ હય મખસુરને કહા એક શર્તસે મંચ તુમકો પાર દરયાકે લેજતી હું કે સુએ વહાં બંકર ભુલ ન બના જોર મેરી શીફારસ ખીદમતે સાહબકરમંચ કરના કે નીકાહ મેરા ઉનકે નખીરેકે સાથ હો બએ ઉમરૂને જવાબ દીયા કે ચેહ કીતની બડી બાત હય કે જહાં મલકા તસવીર બહુકા નીકાહ બદીઉઝમાંસે હોગા જોર અસદકા મેહબખીનસે વહાં તુમહારા નીકાહ બી નુરદદહેરસે હોગા કીસ્સા કોતાહ મખસુરને બાહ એહ દો પયમાં લેનેકે એક ચક્કી અલમાસકી અપને પાસસે નીકાલી જોર કહા તુમ દરયાકે કનારે બંકર સાત બાર ઇસ ચક્કીકો પ્રીરાના ઉસમંચસે એક દોરા નીકલેગા જોર ઇધર દરયાસે અઝધહા પયદા હોગા વોહ દોરા અઝધહેકે લેપટ બચગા તુમ આહીસ્તા આહીસ્તા ખીચના જો વોહ અઝધહા ખીચકર કરીબ આએ તુમ ઉસપર સવાર હો બના પાર હો બવગે લેકીન ચેહ ખીયાલ રખના કે ચક્કી બને ન પાએ હઝારૂં સાહેર ઇસકી તલાશમંચ હંચ અગર ચેહ જાતી રહેગી તો અફરા-સીયાબ સુએ માર કાલેગા ઉમરૂને કહા છસ વક્ત તુમ મંગાવગી ચેહ ચક્કી ઉસી વક્ત લેજ હુંગા જોર અચ મલકા તુમતો અઝીઝ હો મંચ તુમસે કબી ખુરાઈ ન કરૂંગા મખસુરને કહા ખવાબ રાત થોડી હય જોર તુમહેં દરયા તક બના હય જોર રાહ બી ખતરનાક જોર બબબ સાહેરે ગદદારકા મસકન હય તુમ કયું કર સુખ્હ તક પાર ઉતરોગે જોર અપને રક્ષીકુંકો બચાવગે જોર દુસરે ચેહ કે છસ તરફસે સબ સાહેર પાર જાતે હંચ વોહ ઘાટ જોર હય તુમને ઉસ જગેહકો દેખા બી ન હોગા ઉસ રાહમંચ હઝારૂં સાહેર ખતોર પાસ બાતુકે મુકરર હંચ રાહ સખત દુશ-વાર શુઝર હય જોર કીસી તરફસે અગર ઉતરનેકા કસદ કરોગે તો દરયામંચ તલાતુમ હોગા જોર શાહ તીલસ્મકો ખબર હો બચગી સાહેરાને દરયા કહેગે ચેહ શખસ કોઇ નયા બને વાલા હય જો ખીલાફ રાહસે ઉતરતા હય જોર ઘાટસે ઉતરનેમંચ કોઇ ખબર ન હોગી ઉમરૂને ચેહ સુનકર કહા ફીર કયા કરૂં નઝરે બખુદા કરકે જાતા હું વોહી મંઝીલ રસા શુમ કરહજાને હાદી સખીલે શુમ ગચતગાં હય મખસુર બોલી કે અબ અગર શીરાકત કી તો પુરી કરના આહીએ લો તુમ ઇયરો મંચ ઘાટ તક પોંહચાએ દેતી હું ચેહ કેંહકર સેહેર કરકે ઓલીસે એક પુશત બાર નીકાલા જોર કુછ સેહેર પડા તો વોહ પંજેકા હાથ અઝ ખુદ ખુજલાને લગા જોર ચકાચક પંબ હોકર ઉમરૂકી કમરમંચ લીપટા મલકાને કહા લો ખવાબ ખુદા હાફીઝ સુએ હરવક્ત અખની કનીઝ સમજના ખુદા તુમકો ફતેહ ચાબ કરે જોર મકસદ હીલીકો પોંહચાએ ઉમરૂને બી તસકીનકે કલમે બોહત કુછ કહે આખીર વોહ પંબ ઉમરૂકો લેકર રવાના હુવા જોર બાહ લેહમેકે કરીબ દરયાકે કનારે પોંહચા ઉમરૂકો છોહ દીયા ઉમરૂને કનારે બચકર ચકકી ચલાઇ કનારે દરયાકે અઝધર નીકલકર ઠયરાથા કે ચક્કી સે દોરા નીકલકર અઝધહેસે લેપટ ગયા ઉમરૂને દોરેકો આહીસ્તા આહીસ્તા ખીચા

કે વેહ અઝધા કરીખ આયા ઉમરૂ ઉસકી સુરત દેખકર શરમીંદાથા કે મુંહસે ઉસકે આગકે શોઅલે નીકલતેથે ઉમરૂ હરા તો બોહત લેકીન જાનપર ખેલકર ઉસપર સવાર હુવા અઝધા ફીલફેર ફરયામંય કુહ પડા ઉમરૂકી આંખે ખંદ હો ગઈ મગર હબશી-યુ'કે લડનેસે જો ઉપર પુલકે ફરજે હંય લડ રહે હંય જોર અકસર ઝીક ઉસકા ઉપર લીખા ગયા હય કચાકેકી આવાઝ જોર સર કટનેકી આવાઝ સુનતાથા જોર જીધર હાથ ફયલાતાથા ગીલી મીટટી હાથમંય આજતીથી ઉમરૂ દીલસે કેહતાથા કે પુલ પરી ઝાહુ પર જ'ગી લડતે હંય ઉસકી આવાઝ આતી હય મગર પરયાં મોતી ઉછાલતી હંય કોઇ મોતી હાથ મંય નહીં આતા જોર ઇસી લાલચસે હર ઘડી ફસ્તે તમેઅ લ'ખા કરતાથા કોઇ મોતી મીલ જાય કબી કેહતાથા નામ બડા ફરશન થોડે ફરયાએ સેહેર ફરયાએ સેહેર સુનતેથે મગર માલ ખજાના મોતી સુંગા કુછ બી નહીં ગરજકે બાહ કુછ દેરકે ઉમરૂકો અઝધલેને દુસરે કનારે ઉતારા દોરા ચક્કીકા છુટ ગયા અઝધહા ગાયબ હો ગયા સીજહા જો શુકર ફરયાએ કાઝીયુલ હાજત કીયા જોર આગે બડા દેખા કે લશકરે કેહેર નીગાહ દુર તક ઉતરા હુવા હય જોર એક તરફ બારગાહમંય ગુદ-દાર બચડી પેહરા દે રહી હય ઇસ અસનામંય દેખા કે જલ્લાદ જાહુ લશકર લેકર ફરયાસે ઉતરા ઉસકે આમદકી ખબર સુનકર ગુદદાર જોર કેહરનીગાહને ઇસ તક-ખાલ કીયા ખડે જોહતેશામસે લેકર દાખીલે બારગાહ હુવે લશકર ઉસકા ઉતરા જલ્લાદને બાકી રાતમંય ચેહ ઇનતેઝામ કીયા સુલીયાં આસ્તાદા કરાઈ ચખુતરે મટટી કે બનાએ ઉપર બોરીએ કેહેરકે ખીજવાએ મેહરૂખ જોર બહાર સખ સરહારૂકો લાકર સુલીકી ઝંજીરમંય ઉલટા બાંધકર સખકો ટાંગ દીયા જલ્લાદકો ઉનકે સરપર મોઇન કીયા જોર હંગામે સુખ્હ શમએ હયાત તુમારી નસીમે જુ'ખુથસે ગુલ હોગી દુર એકકી સુખ્હ હો જાયગી ચેહ કેહકર આપ બારગાહમંય આકર આપ મયખુવારી કરને લગા ઇધર સખ કયદીયુ'કો અપને જીસે યાસ હુઇ જોર બર્કુદ્દાર'ગીને કહા આફસોસ હમે આખીર હમને અપને ઉસ્તાદ ઉમરૂકી લી સુરત ન દેખી ઇસકે ચેહ ખ્યાન કરનેસે સખ રોને લગે જોર નોહા જોર શેવનકી આવાઝ ખુલંદ હુઇ સાહેર જો વહાં મોબુદ થે ઉનકે હાલેજાર પર વહાં હંસતેથે ઇસ જંગલમંય હર સરસરે રંજસે સર ધુનતા નઝર આતાથા જોર હર પત્તા કફે અફસોસ મલતાથા રાત સાઈ સાઈ રતીથી યા માફરે દુન્યા ઠંડી સાંસ ભરતીથી મોજે ફરયાકી સર ટકરા રહીથી ઘાંસ થી જીરમે ઝમીનકે રંગડે ખડે હો ગએથે શોર અકતલુ હર તરફ ખુલંદ થા સીવાએ મુઠાકે કોઈ પનાહ દેનેવાલા નઝર ન આતાથા ઇસી રંજે માતમમંય સુખ્હ હોગઇ મુરકા તલકા દેખકર બર્કુદ્દાર'ગી જોર સરહારાને મુતીએ ઇસલામને હમદે ઇલાહી અપની ઝખાનસે જારી કી સખજ ખુવાળીદાથા બેદાર હુવા જોર પત્તા પત્તા ઘાસ યાદ સીનઅતે ગુલશને આલમકી કરને લગે ઉસ વકત બર્કને કહા અપની રેહાઇકે ઝીએ હમ સખ મીલકરે રૂબૂઅ કલમસે કે બઈદ નહીં જો નસીમે કુખુલ ગુલે સુરાદસે

શયુક્તા કરે ઓર હીલે હઝી'કો ઠંડક બખશે સખને ઉસકે કેહનેસે હાથુ'કો. બુલંદ કીયા ઓર પુકારે કેં ચા બારે ઇલાહા અય દસ્તગીરે પા ઉક્તાદગાં અય બે નયાઝ કાદીરો તવાના ચા મલેકુલ મુલક બુલ જલાલ વાલા કરામ.

નઝમ.

ખુદાવંદા શખમ રા રોઝ ગરહાં—જે રોઝ અંદર જહાં શીરોઝ ગરહાં

શખે દારમ સીયાયુ' બખત ઉમ્મીદ—દરી' શખરૂ સહેદમ કુનયુ' ખુરશીદ

હર એક બલબલા કર દુઆ કર રહાથા કે સખાએ મુરાદ બુલ ખીલાને લગી ઉમરૂ ને વહાં સુરત ખુમારે બહુ જયસી બનાઈ ઓર એક થાલીમંચ મેવા કુલ તરહકા લખરેઝ કરકે લશકરે સાહેરાંમંચ આયા ખખર ઉસકે આનેકી ગદદાર ઓર જલ્લાદ કે હુધ કયુ' કે વોહ સેહેર જે પુત્રેકી મારફત યાદ કીયાથા કે જે અધ્યાર આએ મુઝે માલુમ હોખએ ઇસકો રાત ભર પડકર ઉસને ફીરા દીયા હય જખ સુખહ હુધ ખીયાલ આથા કે સખ હોશીયાર હંચ મેરી નીગેહબાનીકી કોઈ ગુરૂરત નહીં હય બસ સેહેર મોકુફ કીયાથા કે ખખર આમદે ખુમારે સુની સખને આકર ઇસ તકબાલ કીયા ખારગાહમંચ લાએ ખુમારને કહા શેહેનશાહે જાવેદાને ફરમાયા હય ચેહ મેવા લેકર સખ કચદીયુ'કો ખીલાવ કે ઇતને દીનુ'સે વોહ સખ બુકે ખ્યાસે હંચ કીસીકો બુકે ખ્યાસે કતલ ન કરના ચાહીએ ઓર ચેહ તશતરયાં તીન હમે' ઇનાયત ફરમાઈ હંચ ઓર કસમ દી હય કે અલી ખાના જલ્લાદ વગયારને વોહ સખ મેવા તાઝીમ કરકે લીયા એક એક સુઠી બકર સખ કચદીયુ'કો દીયા કે ચેહ તસદ્દુક શાહે તીલ-રસમ ખાલો આખીર તો દમભરમંચ હીલાક હોગે' વોહ સખ સરદાર બ દુઆ થે મશ-બુલ ગીરયા વ બુકા થે મેવેકો લેકર ઉનહુ'ને ફેક દીયા ઓર ઇસી તરહ દુઆ કીએ ગએ મગર યહાં ખુમાર નકલીને ઇસરાંર કીયા મેવા ગદદાર જલ્લાદ કેહેર ની-ગાહ સાથ સખ રફીકુંછે ખાયા બાદ લેહમેકે સખકા મુ'હ ખુશક હુવા કેહેર નીગાહ ને કહા ચેહ કચસા મેવા હય જસને નીશા પચહા કીયા ખુમાર નકલીને જવાબ દીયા કે અફરાસીયાબકે બાગકા ચેહ મેવા હય વહાંકે દરખતુ'કો પાનીકે એવઝ શરાબ દી બતી હય ઇસી ચુક્તશુમંચ ઝખાન એ'ઠ ગઈ ઓર હર એક સમઝા કે ચેહ ખુમાર નહીં હય કોઈ અધ્યાર હય જસને બેહોશી હમે ખીલા દી હય ચેહ સમજકર ઉમરૂકી તરફ બનઝરે કેહેર દેખા ઉમરૂને લી આંખે લાલ પીલી કી' ઓર ધુરને લગા ફીર પુકારા કે અય ખીરાં સરાં મનમ સર બરંદએ સાહેરાં ઉમરૂ બીન ઉમઈયા સાહેર ચેહ નારા સુનકર ઇસી તરફ લપકે મગર બેહોશ હોકર ગીરે ઉમરૂને ખંજર ખીચકર મારા લેકીન ઉથલ ગયા નીશાન લી ન પડા ઇસને સમઝા ઇનહુ'ને અપના બહન બઝોર સેહેર લોહોકા બનાયા હય ચેહ માલુમ કરકે ઝખીલસે થોડી આગ નીકાલી ઓર કઠાહી નીકાલકર સીસા ગલાકર ચુ'હ ચીર ફર તીનુ'કો પીલા દીયા સીસા પેટમંચ પોહચકર ગરહન તક એક લાટ હો ગયા દીલજીર ઉનકા જલ અએ

હીલાક હો ગએ ફીર તો આંધી ઓર શોર સદાએ મોહીબ પયદા હુઈ આગ પથર
બરસે બીર પુકારે કે મારા ગદદાર બહુ ઓર કેહેરનીગાહ ઓર જલલાદ બહુ
બુદ ઉમરને બલ મારકર અસબાબ બારગાહકા છુટ લીયા ઓર બોહત જલલી વહાંસે
ભાગા સાહેર બે કયદીયુ' પર થે વોહ ગુલ સુનકર હોડે મગર ઇન તીતુ'કે મરનેસે
મેહરૂખ ઓર બહાર સેહેરસે છુટ ગએ અસબાબ લેકર અપને તઇ લશકરે હરીફ
મંચ પોહચાયા હમ ભરમંચ લાશ પર લાશ મુરદે પર મુરદા ગીરાયા બર્ક મેહશાર
અસુરત બર્ક ફલકકી તરફ ગઇ ઓર બેટા ઉસકા રેઅદબહુ ઝમીનમંચ ગાયબ હુવા
લશકરે દુશમનમંચ નીકલકર ગરજને લગા ઓર બીજલી ગીરને લગી હઝારકો જલા
લીયા કહીં મેહરૂખને ગોલે ફેલાલી મારે અબ્ર ધીર આયા બરસાતકી જગેહ સાપ
બરસને લગે હરએક સુઝીકો ખાને લગે કીસી તરફ બહારને આલમે બહાર પયદા
કીયા નખલે ઝીંદગી દુશમનુ'કો બે બર્ગ બાર કીયા શમશીર બહુસે અઝ બુદ ચલને
લગી લોહા બરસને લગા ગુલો શોર હંગામા પયદા હુવા કીયામતકા શોર બુલંદ હુવા
હર એક બીર ગુલ મચા રહાયા

નઝમ.

થા સેહેરકી જંગકા અજબ નકશા—હુવા દુશમનુ'કો બનકા ધોકા
તલવારે' ચમક રહીંથી હરસુ—લેહરે' લેતીથી મોતકી બુ
તલવાર બે ગુઝરી દોશો બરસે—બુ'દુ'કી તરહસે સરપે બરસે
બીડ કર અયસી ચત્રીથી તલવાર—થે મુલકે અદમકો રાહી કુફ્કાર
લશકર ન અદુકા તાબ લાયા—લડનેએ હર એકને એ છુપાયા
ભાગે હરએક એ છુપાકર—મેહરૂખ સબકો ફીરી ભાગા કર
બરબાદ હુવા જલાલે દુશમન—ગારત કીયા સારા માલે દુશમન
ઉસવકત ઉમરને કી મુલાકાત—બુથનુદ હુવે વોહ સબ નકોઝાત
અલ કીરસા વાંસે સબુ'કો લેકર—લશકરકી તરફ પ્રીરે લીલાવર

ઉમરને બાદ ફટકે છુટ મારકર સબ સરદારૂંસે કહા ઇસ લકાઈકી ખબર શાહે
તીલસ્સમકો હોગી તો કોઇ દમમંચ આફત આયગી યહાં ઠેહેરના મુનાસબ નહીં તુમ સબ
જલલી જલલી ભાગકર લશકરકી તરફ બલ મંચ બી આતા હુ' સબ સરદાર પરવાઝ
પયદા કરકે ઉઠે બાઝે ઝમીનમંચ ગર્ફ હોકર ચલે અઇયાર કોઇ કીસી તરફ કોઇ કીસી
તરફ ભાગે ઉમરૂ બી એક તરફ ભાગકર રવાના હુવા લેકાન અફરાસીયાનકા હાલ
સુનીએ કે ચેહુ સુખકો આઈ નએ સેહેરમંચ આકર જલ્લગર હુવા એહલે દરબાર
હાઝીર હુવે સબ સરદાર મરતબેસે બયઠે ઉનસે કેહને લગા કે કે કોઇ દમમંચ સર
દુશમનુ'કે આયા ચાહતે હંચ અબી ચેહુ કલમા ન કેહુ ચુકાયા કે હો તાએર એક
ઉનમંચ સબઝ ઓર એક સુ'ખ રંગકા થા સામને આએ ઓર બઝબાન ફસીહસે
કેહને લગે અય શેહેનશાહ ઉમરૂ દરયાએ સેહેરકે પાર ઉતર ગયા ઓર ઉસને ગદ-

દાર વગયરા સળકો હીલાક કીયા કયલી સળ રેહા હો ગયો લડાઈ અયસી હુઈ કે બોહત સાહેર મુલાઝમુંસે હુઝુરકે કામ આયો યેહ ખબર અરઝ કરકે તાએર નઝરસે ગાયબ હો ગયો ઓર અફરાસીયાબ હસ્તે અફસોસ મલને લગા ઝાતુ'પર હાથ કઈ બાર મારા ઓર પુકારાકે ઇસ અઈમારને ઝીલ્લતપર ઝીલ્લત હી હય ઓર મંચ હથ-રાન હુ' કે યેહ અઈમાર ખુદાવહેકે યહાં ગયાથા. હમઝા આકર છુડા લે ગયા થા યેહ તીલસ્મ મંચ કયું કર આયા ઓર શીર તીલસ્મ આતીન મંચ કયું કર પોંહયા અખર યેહ કહા બચ કે ઇનઝાર બદુમંચ મીલકર યહાં ચલા આયા તો ફીર અબ હરયાએ સેહેરકે પાર કીસને પોંહયાથા ઇસ મંચ કોઈ સાહેર વાકીફકાર જલીલ્લતમા તેરે યહાંકે સરદાર મંચસે ઉસકા શરીક હુવા હય. બગેર ઇસ ખાતકે ઉસકા બના દુશવાર થા ખયર અબ તલાશ કરકે અયસી સજા ફુગા કે માહીયાને હરયા ઓર સુરગા ને સેહેરા ઉસકે હાલપર રાએંગે યેહ કેડકર ગુસ્સે મંચ આઈનએ સેહેરસે ગાયબ હુવા. સબ હરબારે સરદાર કાંપને લગે કે અબ દેખીએ ઇસ જુર્મકે એવઝ કીસપર આફત આતી હય ઉસવકત કે હરબાર મંચ મ.ખમુરબી હાઝીરથી શાહે તીલસ્મકી ગુફતયુ મુનકર થરરાને લગી શીર દીલકો કવી કરકે સોચીકે ઇસ વકત તુઝકો કુછ પુછે તો બરાબરકે રાવાલો જવાબ કરના કુછ ઉસકી ઝર ખરીદતો હુ' નહીં યડીના. વોહ બાદશાહ હય તુ રથયન હય ફીર ખુદાકી બે મરઝી ઓર મુકદ્દર કાબે લીખા. આખીર યેહ સોચકર બાદ ગાયબ હોને શાહતીલસ્મકે આઈનેસે યેહબી અપને ઘર મંચ આઈ ઓર સેહેરકા અજબાબ નીકાલા સળકો દેખા સાલાકે શાહેતીલસ્મસે લડુ'ગી દાસ્તાન અફરાસીયાબકા વાસ્તે ગીરફતાર કરને ઉમરૂકે તીલસ્મ અનાના ઓર ઉમરૂકા કયદ હોના ઉસ તીલસ્મ મંચ ઓર મકકારી કરકે છુટના ઓર મ.ખમુરકા હાજ ખુશના ઓર શરીકે ઉમરૂ હોકર લશકરે મેહરૂબ મંચ ચલે બના ઓર અઈમારી અઈયાફકી પય દરપય કરના સાહેરસે વાસ્તે મ.ખમુરકે.

મોઅલ્લફ.

નાઝુકે ઉઠાનેવાલે સાકી—રીન્દુકે છકાનેવાલે સાકી.

અલ્લાહ રખે તુએ સલામત—રીન્દુકે હય દીલકો તુજસે રાહત શીર રીન્દ તેરે હુવે હંચ બેતાબ—એક ઓરદે બામ બાદાએ નાબ વોહ બામકે ભરપે બા' હય કુરબા—વોહ બામકે ભરસે નીકલે અરમાં કરના હય મુએ તીલસ્મકી સયર—દેદે મુએ બમે ખુમકી હો ખયર વોહ આબ પીલાદે બામ સાકી—ભસ મંચકે હો તેરા નામ સાકી અકલીમે' સુખનકી મંચ કફ' સયર—મહદાહ રહે' મેરે સુખન વર ઝીનત દહે બાગ કામ રાની—અય બાહ બને મેરી કહાની વોહ કુલ ઝડે' મેરી ઝબાનસે—હર સફા ન કમ હો ઓસ્તાં સે

મુશતાક હ'ય એહલે ખમ અય જાહ—સખ દેખ રહ હ'ય દેરસે રાહ
આગાજે' પ્યાં કરો ચહાંસે—રોનક દો સુખનકો દાસ્તાં સે
અઝ નખલે કલમ ગુલમઆની—ખ શગુફતા શવદ ખ ખુશ ખ્યાની

ગુલગુને કશાં આરીએ શાહે ખ્યાની વ આરાયશે હીન્દ ગાંને ઉરસે દાસ્તાં પય
રાયા વો રંગીનો હાલ ગીરાં નુમાયા તકરીર બાલાએ તમકીન વાલાએ મેહબુખ સુ'
તેહરીર કરતે હ'ય કે અફરાસીયાખ બાદીલે બેતાબ આઇનએ સેહેરસે હયરાં હોકર
ગાયબ હુવા ઓર દરયાએ સેહેરકે પાર ઉતરા ઓર લશકરે મેહરૂખસે તા કનારે
દરયા તક અફઝું પઠ કર એક તીલસ્સમ ખાંધા કે ઉસમ'ય વોહ કયદીયત પયદા હુઇ
જયશે તીલસ્મે કોશરૂપામ'ય તીલસ્મે ઝાહીર ઓર ખાતીન બના હય સાહેરાને
નામીકો ખુલાકર ઉસ તીલસ્સમમ'ય માસુર કીયા ઓર આપ નજરસે ગાયબ હુવા મગર
જખ ઉસને તીલસ્સમ નયા બનાયા ઉસ વકત મેહરૂખ ઓર સરદાર ઉસકે ભાગકે
ચલે થે અપને લશકરમ'ય આગએ મેહરૂખકા ભાગા હુવા લશકર સખ જમે હુવા
બારગાહ બરપા કરાઇ ખાઝરે' લગી' લશકર મુકાબીલ ફોજે હયરત વ મુસન્વર
ઉતરા ફતેહકો ખુશીમ'ય જશનકી ખુનયાદ કી નગમએ તેહનયત આગાહ કીયા હયરત
કો ઉનકે છુટ આનેસે બડી હયરત થી ઉસી વકત સરસર સાથ અધ્યાર બચ્ચીયુકે
હાઝીર હુઇ ઓર સખ માજરા જંગકા ઓર રેહાઇ ગુનેહગારૂંકી અરઝ કી કહા શેહે-
નશાહ ઉસ પાર તશરીફ લાએ ઓર બાજે. અશરતમ'ય ગએ હ'ય આપબી તશરીફ
લે ચલીએ હયરતને કહા મ'ય ઇસ ફીકમ'ય હું કે અગર શેહેનશાહ ઇબ્તહત દે'
તો ઇન નમક હરામુકો લઠકર હીલાક કરૂં દુસરે શેહેનશાહકે બગેર તલબ કીએ મ'ય
ન જાઉંગી સરસર યેહ ખાતે' સુનકર ખામોશ હો રહી મગર અખ કયદીયત સુનીએ
કે ઉમરૂ ઓર દુસરે અધ્યાર બે રવાના હુવેથે જંગલમ'ય ઠેહેરતે હુવે લશકરકી તરફ
ચલે ઇસ તરફકો ઇતના અરસા આનેમ'ય હુવા કે અફરાસીયાખ તીલસ્સમ નયા
બના ગયા સખ ઉસ તીલસ્સમકે અંદર રેહ ગએ ઉસ તીલસ્સમકા માજરા સુનીએ કે
ઉમરૂ જંગલમ'ય ચલા જતાથા ઉસને દેખા કે ચાર તરફ બડે બડે પહાડ હ'ય ઓર
સખ બંદ હ'ય લેકીન એક પહાડમ'ય દરવાઝા ખુલા હુવા હય જખ દરવાઝેસે દાખીલ
હુવા જંગલ નીહાયત સર સખ ગુલઝાર પાયા જસમ'ય દો મકાન ખુબસુરત દાઈ
બાઈ બનેથે ઓર ખુલ'દીમ'ય આસમાનસે ખાતે' કરતેથે ઓર ઉનમ'ય હંઝરૂ તરફકા
સામાન મોબુદ થા ઉમરૂ દેખકર દંગ હોગયા ઓર હીલસે કહા ઇન મકાનુમ'ય બે
માલ હય વોહ તેરાહી હય ખુદાને તેરે હીએ રખા હય જસે ખુદા દે વોહ કયું ન
લે પુછતા કેન હય ખીસમીલ્લાહ કરો યેહ સોચકર અંદર મકાનુકે ગયા કોઇ વહાં
માલીક વ ચોકીદાર વ પાસબાન ન દેખા જલ ઇલયાસી માર કર છત પરદે ચીલમને
ઓર મેઝ કુરસી વગયરા નજરે ઝંખીલ કરકે આગેકા રાસ્તા હીયા યકાયક સદા ગય-
બસે આઈ કે કહાં લે જાવજે અખતો ફ'સે હો ઇસ સદાકો સુનકર ભાગા ઓર કરીખ

એક પહાડકે પોંહયા દેખા થહાં મોલસરીકે દરખત સાચેદાર લગે હંય નઝરકો ઠંડક બખશતે હંય એક દરખતકે નીચે સાહેર તમામીકી ધોતી બાંધે બચકા હંય જવાહીરકે ભુત બાઝુ ઉપર બંધે ગલેમંય મોતીકા માલા હંય ઉમરૂ ઉસકી રાહ કતરાકર ચલા કે ચકાચક ઝમીનસે પુતલી પચદા હુધ ઝોર પુકારી અય .પુરસ્તાન બહુ સુવા ચોટટા ભાળા બતા હંય ઉમરૂ ચેહ સદા સુનકર સમઝા કે અબ ભાગ ન સકોગે ચલો ઇસ સાહેરકા બી માલ અપના હંય જો મરઝી ખુદાકી ચેહી સોચતા સાહેરકે પાસ આચા ઝોર કેહને લગા કે અય ભાઈ તુમ કોન હો સાહેર અલી જવાબ દેને ન પાયાથા કે પુતલી બોલી કે ઇસી મુડી કાટેને સારા મકાને તીલસ્મ લુટ લીયા ચોરતો અસ-બાબ વગયરા રૂપયા લે બતા હંય ઇસને છત પરહે તક ઉતાર લીએ .પુરસ્તાનને ચેહ હાલ સુનકર ચાલા કે ઉમરૂકો ગીરફતાર કરે ઉસને કહા અધે તું પેહલનતા બીહંય વોહ ચોર કોઈ ઝોર હોગા મંય સાહુકાર હું .પુરસ્તાનને કહા ચેહ પુતલી તુઝીકો બતાતી હંય ઉમરૂને જવાબ દીયા કે ચેહ કાહબા જુઠી હંય .પુરસ્તાનને કહા મંય નહીં માનતા સેહેરકી પુતલી જુઠ ન બોલેગી ચેહ કેહકર અચસા સેહેર કીયા કે ઉમરૂ કે પાઈ ઝમીનને પકડ લીએ ઉમરૂને કહા ભાઈ બં ચેહ પુતલી સચ્ચી હંય વહાં મંય બી સચ્ચા હું સાહેરને પુછા તુ કયું કર સચ્ચા હંય ઉમરૂ બોલા કે મેરા હાલ સુનો મંય ચાર લાખ રૂપચકા કરઝદાર હું ઝોર ખુદાવંદ સામરી વ જમશેદસે દુઆ કરતાથા કે સુઝે માલ મીલે મેરી દુઆ કુખુલ હુધ ઝોર ચેહ હો મકાન માલસં ભરે સુઝે ખુદાવંદને દીએ ફીર ઇસમંય પુતલીકે ઝોર તેરે બાપકા કયા ઇબ્રા હંય ઝોર સુઝે તુને કયું કયદ કીયા હંય .પુરસ્તાન ઇસ બાતકો સુનકર હંસા કે ખુદાવંદ ચાહતે તો હો તીન પહાડ સોનેકે કર દેતે તુઝે અપને ખજાનાએ ગયબસે દેતે પરાયા માલ ખુદાવંદ દેનેવાલે કોનચે તુ સરાસર જુઠં કેહતા હંય ઉમરૂને કહા અચ્છા ખદા નહો જો કુછ મંયને લુટા હંય વોહ સબ ગારમંય રખ આયા હું તુમ ચલકર લેલો .પુરસ્તાન ચલનેપર રાઝી હુવાથા કે વોહી પુતલી બોલી અરે સુવેકયું ફીકરે દેતા હંય મકકારી કરતા હંય ગારમંય તુ માલો અસબાબ કબ લે ગયા તુ વહીં મેરે સામને સબ ખાગયા જો કુછ થા વોહ તુને અપને પેટમંય રખ લીયા હંય .પુરસ્તાન તુ ઇસકેદમમંય ન આના નહીં અચસા નહો તુઝે ઝરર પોહયાએ .પુરસ્તાન બોલા અય પુતલી કયા બકતી હંય ભલા ચેહ છત પરહેકુરસી મેઝ વગયરા. કયુંકર ખા ગયા. પુતલી બોલી કે સામરીકી કસમ મંય સચ કેહતી હું સબ અસબાબ ઇસને પેટમંય રખલીયા હંય. ઉમરૂને કહા અય .પુરસ્તાન તુઝે કસમ જમશેદકી હંય. સચકેહ કહીં ઇનસાન બી ઇતની બડી ચીઝે ખાતે હંય ભલા ચેહ માલગાદી પુતલી જુઠી હંય કે નહીં .પુરસ્તાન કે હચરત નાક થા. બોલા કે તુ સચ કેહતા હંય અચ્છા ચલ મંય તેરે સાથ ચલતા હું ચેહ કેહકર સાથ હુવા સેહેર અપના ઉમરૂ પરસે ઢફે કર લીયા ઉમરૂ ઉસકો એક ગાર પર લાયા. ઝોર કહા ઇસ મંય ઉતરો વોહ ઉતરને લગા ઉમરૂને પુશત પરસે ખંજર મારા કે સર કટ કર દુર ગીરા

શુલશોર હોકર કે કથતીમરા નામ ખુરસાન ખુદ-ઉમરૂને ઉસકે ખુત વગયરા. ગુલા સેહેર કાલેકર આગેકા રાસ્તા લીયા કે ચકાયક આવાઝ મોહીબ આધ ઓર એક સાહેર ઓર પચઢા હુવા. ઉમરૂકો ઉસને બઝોર સેહેર ગીરફતાર કીયા. ઓર લેકર ચલા. ઉસ વકત અધ્યાર ભી ઇસ તીલસ્ત્રમ મંચ ફંસ ગયો હંચ. ઉનમંચસે મેહેલ્તાર કીરાં ઇધર આ નીકલા ઓર ઉમરૂકો ગીરફતાર હેખકર અપની સુરત મીસલ એક સાહેરકે બના કર ઉસ સાહેરકે પાસ આયા. ઉસને પુછા તુ કોન હય ઉસને કહાં હંચ સો હંચ તુજે કયા. અપની ફીક કર હેખ પીછે તેરે કોઇ ખડા હય તુજે મારા ચાહતા હય ઉસને યેહ સુનકર પીછે ફીર કર હેખા. કીરાંને બગઢા મારાકે સરકે સો ટુકડે હુવે તડપકર યેહ ભી હીલાક હુવા. આંધી આધ સઢા પચઢા હુઇ કે મારા મુઝે ખુરેઝ બહુકો ઉમરૂ ને કીરાંકો ગલેસે લગાયા ઉસને કહા ઉસતાઢ સખ તરફ ફીરતા હુ રાસ્તા નહીં મીલતા હય ઓર મેરા દીલ ખોફસે અઝ ખુદ ધડકતા હય પરેશાન ફીર રહા હુ ખુદા બચાએ માલુમ હય કે ફંસ ગયો હંચ. યેહ કેહતે કેહતે એક ખાર જસ્ત કરકે ભાગા ઓર દરએ કોહ મંચ બાકર ગાયબ હો ગયા ઉમરૂ હયરાન હુવા. કોઇ આગે ન પીછે કોઇ નહીં યેહ કયું ભાગા ઇસી સોચમંચ થા કે એક સાહેરને આકર સલામ કીયા. ઓર કહા અય ઉમરૂ તુ કયા. તમામ આલમકો માર હાલેગા અરે ઝાલીમ તુ ઝરા તો રેહેમ કર યેહ મુકામ સાહેરૂંસે બરા હય તુ કહાં તક કલ્લ કરેગા મીસલ મથહુર હય-સો દીન સુનારકી તો એક દીન લોહારકી-કભી ન કભી તુ ભી ધરા બચગા ઉમરૂ યેહ તકરીર સુનકર સોંચા કે અચ્છે નાસેહ મુઝે મીલે ઇનસે કુછ સુનો નહીં અપના કામ કરો યેહ સમજૂ કર ગલીમ ઓઝ કર ગાયબ હોગયા ઓર દુર બાકર ગલીમ ઉતાર કર. આગે ખડા ચહાં તકકે એક જંગલ મંચ પોંહયા હેખા યેહ જંગલ તમામ રેગસ્તાન હંચ ઓર જહાંસે યેહ રેગસ્તાન શુરૂ હુવા હય. વહાં એક આંધના લગા હય ઓર સખ તરફસે રાસ્તા બંદ હંચ. ઉમરૂ ગભરાયા કે અબ કીધર બાઉ નાચાર જસ્ત કરકે આંધનેકો ફાંદ કર રેગસ્તાન મંચ આયા. વાઝેઅ હોકે અફરાસીયાબને બે તીલસ્ત્રમ બનાયા હય. યેહ ઉસકા બાતીન હય ચહાંસે નીકલના. બઝોર તીલસ્ત્રમ મીટાએ અફરાસીયાબકે ના સુમકીન હય ઉમરૂ ઇસ રેગસ્તાન મંચ પરેશાન વ બરબાદ ફીરને લગા ઓર બગેલેકી તરફ ચક્કર ખાતા થા. જીધર બતા થા. રાહ ન મીલતી થી. દીલસે કેહતા થા. આજ તો ફંસા વોહ સાહેર બે નસીહત કરતા થા. સચ કેહતા થા. શાયદ દર પરઢા યેહી બબર હેતાથા કે તુ અચ્છે મુકામ પર બનેવાલા હય જહાં કયઢ હો બચગા ગરઝકે ઓર થોડી દુર બે ગયા. ઝખાન શીદહતે ગરમીસે ખીંચને લગી. ઝખીલસે પાની નીકાલકર પીયા. મગર ઓર ખ્યાસ માલુમ હુઇ અપને હાલપર અશક હસરત બહાને લગા ઓર સોચતા થા કે અચ ઉમરૂ પાની કહાં તક ઝખીલસે નીકાલું સુફલીસ હો બાઉંગા હમઝા જબ કભી જંગલ મંચ ખ્યાસા હોતા થા. તો એક બમ પાની સવાલાખ રૂપકો મંચ બેચતા થા આજ અફસોસ હય કે ઝખીલસે

પાની કચસા. ખાના લી નીકાલના પડેગા લાખુ રૂપયકા નુકસાન હોગા ઇસી અદેશે મંચ ચલા બતાયા. મગર ખ્યાસ ખુરી ચીઝ હોતી હય. અબકીબાર બરફકા પાની નીકાલ કર પીયા. અબલસેલી ઝીચાદા ઓર ખ્યાસા હુવા બલ બલાકર ભાગા દેખા. એક જગેહ ફરખત ગનબન લગે હંચ. નીચે ઉસકે હરી ઘાસ ઉભી હય. નઝરકો તરાવટ હોતી હય. ઉમરૂ ઇસ સબજે કો દેખકર આકર ગીર પડા કુછ ખ્યાસકો કમી હુઇ હવા ઠંડી અસમકો લગી. ઝરા હવાસ દુરત હુવે એક તરફ જો નીગાહ ઉઠાકર દેખા એક હીવાર ગંગા જમની સોને ચાંદીકી માલુમ હુઇ ઉસમંચ ફરવાઝા લી સોનેકા લગા થા. ઓર દોનું પાટમંચ આઇને જડે થે. જ્યસે ખીડકીયાં હોતી હંચ અંદર ઉસ હીવારકે બાગ લગા હુવા હય ઉમરૂ ઉઠકે ચલા દેખું યે બાગ કીસકા હય જબ કરીબ ફરવાઝે કે પોંહચા આઇનું મંચસે દેખાકે બાગે. બેહિશતકા નસુના થા ઓર ખીચ બાગકે એક ચખુતરા હય. સરાસર મોતીચુંકા બનાહય ઉસપર એક તખ્ત સોનેકા ખીછા હય. ઉસપર અફરાસીયાબ જલવાફરમા હય ઓર ઇસકો બહારો આરાયશ કેહના ઝેખા હય ખમર ઉમરૂ ઇસ બાગકો દેખકર સમઝા કે તેરી ગીરફતારીકે લીએ ચેહ સબ તદબીરકી હય અફરાસીયાબ બચઠા હય તુમ ચહાં ન ઠયરો હરચંદ માલો અસ-બાબકા ચહાં સરીહન નુકસાન અઝીમ હય લેકીન ખોફ હય લાઅનત લેખે ભાગ ચલો ચેહ સોચકર જસ્ત ખેઝ કરકે સેહરાકા રાસ્તા લીયા. કોસુ નીકલ ગયા. સીવાએ ઇસ રેગસ્તાનકે ઓર કુછ ન દેખા ઉસ વકત રૂબૂઅ કલબસે પુકારા કે ચા હઝરતે ખીઝર કહાં હંચ રાહ બતાઇએ હઝરત ખુદ તો રાસ્તા નહીં ભુલે હંચ ચેહ કયા માજરા હય ઇસી તરફ ઓર આગે બડા જંગલ તપને લગા આફતાબ આઝુમ ખુરજે હમલ હુવા. તમાઝતસે અસ્મ જલને લગા.

નઝમ.

ઉસદશત મંચ બરસરે તક વહો—બારેગે રવાંથી યા વોહ રેહરૂ

સાએકો પતાનથા શજરકા—અનકાથા નામ બનવર કા

મુરગાને હવાકે હોશ રાહી—નકશે કફેપાથી રેગ માહી

ઉમરૂ પસીને મંચ ગર્ક થા. ઓર પસીના બેહકર જો ઝમીનપર પોંહચા થા. તો ખાક પર પુતલા બસુરતે. ઉમરૂ બન ગયા થા ઇસ મુસીબત મંચ તો ગીરફતાર થાહી ઓર ઉસપર તુરરા ચેહ હુવા કે એક તાઉસ ઝરરીન બાલ મુરસ્સા દુમ ઉડતા હુવા આયા. ઓર પુકારા કે મુઝે બડી શીદદતસે ભુક લગી હય. ઓર ખ્યાસા લી હું ચેહ સદા દેકર ગાયબ હોગયા. ઇસકે વોહ કેહને ને વોહ તાસીર કી કે ઉમરૂ મારે ભુકકે બેતાબ હો ગયા. ઓર બલ બલાકર હરતરફ ફરખતુકો દેખા કે પત્તીયાં ખાઉ મગર વહાં ફરખત કહાં જો એક આધા થા લી તો સુખા ડંડા ઉસવકત બનાચારી ઝંબીજસે રોટી નીકાલી ચાહા ખાએ રોટી બાહીર ઝંબીજકે જબ આઇ મીટી હો ગઇ હયરાન હોકર ફેંકી કે ચેહ રોટી કયા ખાક ખાઉ ઓર ફીર ઝંબીજ મંચ હાથ ડાલકર કેહને લગા

કે દાદાબાન યા જનાબ અબુલ બશર લશકરે જલ્લાહ મંચ બે મીઠાઈ મંચને લુટી હય વોહ ધનાયત ફરમાઈએ કે તાઝી હય શીલફાર મીઠાઈ ઝંબીલસે નીકલી મગર જબ ઠલી મુંહ મંચ રખખી મીટી હોગઈ મુંહ કીર કીરા હો ગયા. થુક લી ઇસી તરફ જબ ખ્યાસકી શીદદત હુઈ પાની ઝંબીલસે નીકાલ કર પીયા. ઝોર ઝીયાદા ગરમી માલુમ હુઈ ઉઠકર ફીર ઝોર તરફ લાગા કે શાયદ કહીં પનાહ મીલે મગર પનાહ મીલના કહાં અબકી એક અથસે જંગલ હોલનાક વ મોહીબ વેહશત ખેઝ મંચ બપડા કે જહાં હર બગોલા દેવકી સુરત થા દશત મયદાને કીયામત થા. ઝરરે ગોલે બીયા બાન બનકર આખે દીખાતે થે કાંટે દરાઝ હોકર કજ ગેહસી પર અમાદા થે જયખો દા મનસે ખુવાહ મખુવાહ ઉલઝતે થે દીલકે ફલોલે ફાઠના કયા હરાતસે ઝોર ઝીયાદા છાલે પડતેથે અલ અમાં વોહ ગરમી વોહ લુ કે હવાએ ગર્મકા દોખઝકી લપટસે કમ નથા આખીર એક જગેહ થકકર ફરતે તીશનગીસે ઝોર શીદદતે લુખસે ગીર પડા ઝોર ગશ આ ગયા ઉસ વકેત ખુદ જીસમમંચ શરદી માલુમ હુઈ ઝોર આંખ ખુલ ગઈ દેખા ઝમીન ફટ ગઈ ઝોર એક ઝોરત નીકલી કેહને લમી અથ ઉમરૂ ચહાંસે ઉસ બાગકે દરપર બા જહાં શેહેનશાહ તશરીફ ફરમા હય ઝોર વહાં પુકારકર કેહ કે સદકા અફરાસીયાબકા રોટી દો તો તુજકો ખાના મીલેગા ઝોર ખ્યાસ બુઝેગી ઉમરૂને દીલમંચ કહા અબ તુઝે સદકા અફરાસીયાબકા કેહના પડા ઝોર એક આહ સર્દ ખીચકર ફલકકો દેખા ઝોર રોયા નાચાર ઇસ ખમસે કે

ખમસા.

સચ કહા હય કુછ નહીં ઇલકા ઇલાજ—આદમી જીતા નહીં હય ખીન અનાજ
ભુકમંચ રેહતી નહીં કુછ શર્મ લાજ—આંખ શયરાં રા કુનહ રૂખા મીલજ
એહતેયાજ અસ્ત એહતેયાજ અસ્ત એહતેયાજ

વહાંસે ઉઠકર કીરાહ કીરાહ કર બના લાઓ આહ કરીબ ઉસ બાગકે આમા વહાં અફરાસીયાબને દો કનીઝસે કહા ઉમરૂ આતા હય બવ ઉસકી ખબર લો ઝોર ઉસકા હાલ ઝાર દેખો મુજકો કુછ દરયાફત કરના ન હોતાતો ઇસી જંગલમંચ થકા ઝોર ભુકા ઉસકો માર હાલતા અબ જબ તક તીલસ્મે હોરાડખા હય જબ તક મેરી ઝીંઘગી બાકી હય મેરા બનાયા હુવા તીગસમ-બગેર મેરે મીંદાએ ન મીટેગા ઝોર અધ્યાર ચહાંસે રેહા ન હોગે' ચેહ કેહકર કનીઝકો રવાના કીયા. લેડીયાં હુકમ પર ફરે બાગ પર આઈ ઝોર ઉમરૂકો દેખ કર હંસીં પુછા અરે તુ કોન હય. ચહાં કયું આયા હય ઉમરૂકો ઉસવકત અપના નામ બતાતે ગયરત આઈ કે અધ્યારે હમઝા હોકર ઇસ હયરત સે ચહાં વારીદ હું કયા અપના નામ બતાઉ બસ કેહને લગા મેરા નામ પુછતી હો મુસાફીર હું ગરીબુદ દયાર હું મુબતીલાએ આફતે રોઝ-ગાર હું ભુકા ખ્યાસા. ખસ્તા વ ખરાબ ઇધર આ નીકલા હું નઝરે તરાહમકી આપસે ઉમરૂ રખતા હું કનીઝને મુસકુરાકર બાહમ ચશમક કી કે કયા ગરીબ ઝોર મીસકીન

બનતે હંચ ગોયા કુછ બનતે હી નહીં ઇનકે કાટે કલી ઝીંઘા નહીં રહે ઝોર ઇનકે કાટેકા મનતર નહીં હય. ગરઝ ઉમરૂં સે કહા કે જબતક તુમ અપના અસ્લી નામ આહીર નકરોગે યહાંસે કોઈ રેઆયત નહીં હરચંદ કે હમ બનતે હંચ કે તુમ વોહ આતે શરીફ હો કે હર જગેહ નામ તુમાહારા મશહુર હય ઝોર સાહેરૂં કે કલમ પર લીખા હય મગર નામ પુછને કે લીખે હુકમે શેહેનશાહ હય અગર નામ બતાવતો રોટી પાવ પાની મીઠે આસુદા હો ઉમરૂં ચેહ બાત સુનકર સમજા અફરાસીયાબ કો તુએ ઝીલત દેના મંજુર હય. વરના ચેહ સબ તુજકો પેહ છાનતી હંચ શીર કુછહીં કયું ન હોં તુમલી અપના નામ ન બતાવ કે બ સુજબ રોઅર-અહુસે ફીલને ઝુકાયા થા બને મન તુજકો—અગર સંભાલ ન લે મેરા બાંકપન સુજકો-ઇસી પ્રીક મંચ કયું કે ખુદાએ તઆલાકો બાત રખનાથી દો કનીએ ઝોર બાહીર નીકલીં ઝોર કેહને લગીં શેહેનશાહ ઉમરૂંકો યાદ ફરમાતે હંચ ઇરશાહ કીયા કે નામો નીશાંકી પુરશીશ ન કરો યહાં ઉસકો લેઆવ, ઉમરૂં ચેહ સુનકર શરમાયા કે દેખીયે ચેહ નાહીંબર મેરે સાથ કયા કરતા હય મંચને સઘહા સાહેરૂંકો મારા ઉસે કઈ બાર ઝીલતદી. માશુકા ઉસકે સર મુંઝા બોહત સાહેરૂંકો અપના તાબેદાર બનાલીયા બે કુછ બદી ચેહ મેરે સાથ નકરે વોહ થોડી હય આજ તો ફંસા બોહત ભુરી જગેહ હય કે નીકલના યહાંસે દુશવાર હય. ઝંખીલ બાનેપીનેકી મદદ નહીંકર સકતી. ખચર બે મરઝી મેરે રખકી આજ થા તો મંચ નહીં યા મેરી બાત નહીં યા ચેહ મસખરા અફરાસીયાબ નહીં ફીલસે ચેહ મશવરા કરતા બાગ મંચ આયા. આખીર સામને તખત અફરાસીયાબકે આયા. ઝોર ઉસકો સલામ કીયા. ઉસનેલી બતોર મી-બઝ પુરસી પુછા કે કયું ખુવાબ. સલામત મીબઝ આપકા અચ્છા હય. ઉમરૂંને કહા હઝાર હઝાર શુક હય. ઉસ રખે અકબરકા કે બે સુએ યહાં લાયા. અફરાસીયાબને કહા અચ ઉમરૂં મંચ તુજસે એક બાત પુછું તો સચ બતલા દેગા ઉમરૂંને કહા આપ સુએ જુઠા બનતે હંચ મંચ કેહતા હું સારી ઉમર મંચ મંચને કોઈ લક્ઝ જુઠં નહીં બોલા અચ્છા પુછીએ બે બનતા હું વોહ કહુંગા આઈઘા માનના ન માનના આપકા કામ હય. શાહેતીલસ્સને કહા અજર સચ કેહદેગા તુએ અપને સેહેરસે રેહાઈ દુંગા વરનાખુંહીં જુઠા ખ્યાસા તુએ હીલાક કહુંગા કયા સુમકીન બે મેરી ઝીંઘી મંચ તુએ જુઠા સકે ઉમરૂંને કહા ધમકાકે માર ડાલીએગા યા પુછીએગા કે બે કુછ હમ બનતે હંચ બતલા દેગે ખચર આપકો યકીન નહીં તો જુઠં હીં હમ ગતલાએગે હમસે ન પુછીએ અફરાસીયાબને કહા નહીં તુ સચ્ચા હય. મંચને એહતેયાજ કે લીખે ચેહ કલામ કહે અબ સુએ પુછના ચેહ હય તુએ ફરયાએ સેહેરકે પાર કીસને ઉતાર ફીયા. ઝોરતુ કોહે અકીક, મંચ ખુદાવંદકે પાસ થા. દોબારા તીલસ્મ મંચ કયું કર આયા. ઉમરૂં ચેહ કલામ સુનકર બોહત હંસા. ઝોર કહા અચ શેહેનશાહ ચેહ બાત તો લાયક છુપાનેકે નહીં આપ નાહક સુજસે યસ્તે કરતેયે મંચ ખ્યારા બંદા અપને ખુદાકા હું જબ મંચ હંસ પાર આનેકે લીખે આજાહુવા અપને ખુદાસે દુઆ કરને લગા ઉસને એક દૂર જન્ન-

તસે લેજીલી ઉસને સુઝે કાંધે પર સવાર કરકે પાર ઉતાર હીમા અફરાસીયાખ
 ને પુછા તેરા ખુદા કેન હય ચેહ સુનકર ઉમરૂ ખુખ હંઆ જોર કહા મં'યને બારહા
 અરઝ કીયા હય કે ઝમરૂદ શાહ બાખ.તરી યાને ખુદાવંદ લેકે.કા મં'ય ફરીશતએ
 કુદરત હું જોર તીલસ્સમમં'ય સુઝે ખુદાવંદને મલેકલ મોત બનાકર રવાના કીયા હય
 જોર ફીર આપ પુછતે હં'ય કે તેરા ખુદા કેન હય અથ વોહી હમારા એક ખુદા
 હય આજ ઉસકા કોઈ સાની નહીં જોર નશરીક હો સકતા હય જોર મં'ય સચ કહું
 ઉસી એક ખુદાકો મં'ય માનતા હું જોર સીજદા કરતા હું જોર પોને દોસો ખુદાકા મં'ય
 કાયલ નહીં જોર આપ કયા બને ખુદાવંદકે જોર મેરે રાઝો નીયાઝ કયા હં'ય અબ ઈસવકત
 મં'ય કેહતા હું ખુદાવંદકો પુરશીશ કરના સામરી વજમશેદકી ભુરી માલુમ હુઈ સુઝે આકર હુક
 મ દીમા કે પરસ્તારાને ગયર માખુદકો કલ કર બહાઝીર ખુદાવંદ બાતે મેહેરબાનીકી
 ફરમાતે હં'ય મગર તુમ લોગુસે ખુશ નહીં ખુશતુહ ઉનહીસે હં'ય બે ઉનહે
 આતે વાહીદ માને કયું કે ખુદાવંદકા કોલ હય કે બે ખુદા મર ગયા. ઉસકી ખુદાઈ
 બી મર ગઈ જોર અચશાહે બવેદાં સમજતો સહી કે મં'ય છટાંક લરકા જોરતુ હંગાર
 મનકા મેરા તેરા સુકાબલા કયા ચેહ ખુદાવંદકી નારાઝીકા બાઈસ હય બે મુજકો તુજ
 પર ગલબા હો જાતા હય અફરાસીયાખ ચેહ બાતે સુનકર બોલા બે કુછ તુને કહા
 હય. ચેહ સખ સહીદ જોર દુસ્ત હય અબ ચેહ ખ્યાન કરકે અબ હુરે જન્નત તુઝે
 દરયાએ સેહેર મં'ય ગોતા મારકર ઉસ પાર લેગઈ યા ઉકર ઉસને અધર પોંદ્યાહીયા
 ઉમરૂને કહા જબ હુર અપની પીઠ પર લાદ કર લે ચલી. તો બીચ દરયા મં'ય આકર
 ઉસને ગોતા લગાયા. મં'યને દેખાકે નાલા ખુનકા બેહ રહા હય જોર મં'ય ઉસ મં'ય
 હુખને લગા ઉસવકત એક કશતી પયદા હુઈ ખુદાવંદ લેકા, ઉસપર સવાર ચે. ઉનહુંને
 મુજકો ઉસ નાલેસે નીકાલા. જોર નાવપર ખીડકર પાર લે ચલે મુજકો અચસી બદખુ
 જોર તઅફકુન ખુદાવંદમં'ય આતી હુઈ માલુમ હી કે દેમાગ, મેરા પરા ગંદા હો ગયા.
 જોર મં'ય બેહોશ હો ગયા પ્રીર બે મેરી આંખ ખુલી તો અપને તઈ પાર દેખા
 અફરાસીયાખને પુછા કે ખુદાવંદ મં'ય બુએ બદ કયું આતી હય ઉમરૂને કહા બુ
 આનેકા બાઈસ ચેહ હય કે ખુદાવંદ હસ હસ રોઝ તક પાયખાના ફીર કર આબે હસ્ત
 નહીં લેતે જોર મુંહ તો કબી ધોતેહી નહીં ઢાંતુંમં'ય ફકુ'બે લગ ગઈ હય જબ બાત
 કરતે હં'ય મુંહ ઉનકા નહીં ખુલતા હય બલકે સંઝાસકા હર ખુલતા હય જોર ઉસકા
 સખબ ચેહ હય કે બં'દુ'કે કામસે ઉનહે એક ઝરા બી કુરસત નહીં કીસીકો મારના
 કીસીકો જીલાના કીસીકો અમીર બનાના કીસીકો ફકીર કરના જોર ઇસી તરહ અલા
 હાઝલ કયાસ પસ આપહી ફરમાઈએ કે આબે હસ્ત કીસ વકત લે જોર મુંહ કબ
 ધોએ અફરાસીયાખને કહા કે તુને કલમાત બેહુદા બનીસબત શાને ખુદાવંદી કહે
 મગર સચ કહા કીસ લીએ કે હમ સખ બં'દે ઉસકે એક તીલસ્સમકે ધનતેઆમ કરનેસે
 બીલકુલ કુરસત નહીં હય જોર મુંહ નહીં ધોતે હં'ય જોર ખુદાવંદકો તો સારી

હુન્યાકા ઇનતેઝામ ફરમાના મારના ઝીંઘા કરના રોઝી દેના કચુંકર પુરસત કોઈ ઇમ કી હોતી હોગી યેહ સુખનશાહ કેહ રહાયા કે એક કનીઝ અરઝ કરને લગી અય શેહનશાહ આપ કીસકી આતુંમંય લગે હંય યેહ મકકાર હય બલા ઇસે પુછીએ કે હરયાએ સેહેરમંય નાલા કહાં હય અફરાસીયાબ કનીઝકી ઇસ બાતપર ખડા હુવા કે બેહુદા તું કયા જાને જો હખલ ફર માકુલાત દેતી હય હરયાએ સેહેરમંય ખુનતો બેહતાહી હય યેહ ઉસીકો ખુનકા નાલા કેહતા હય ઇસમંય જુઠં કયા હય કનીઝ શાહે તીલસ્સમકે તલખ બોલનેસે ચુપ હો રહી જોર ઉસને પુછા અય ઉમરૂ યેહ તો માલુમ હુવા કે ખાસ બંદે ખુદાવંદ તુ હય લેકીન ખુદાવંદકો બ આહીર તુજસે અઢાવત કચું હય જોર શયતાન તો તેરા દુશમને જાની હય યેહ કયા મામલા હય જોર યેહ બતા કે ખુદાવંદકો કબી પુરસત હુઇથી યા અબ હોતી હય ઇસકા હાલ તુજકો માલુમ હોગા ઉમરૂને કહા ઇસકા સબબ મુજસે સુનીએ ખુદાવંદકો એક વકત પુરસત પેહેર બરકી હુઇથી કે ઉસ વકત ખુદાવંદ સોચે કે અયસા કોઇ ફેઅલ કર્ કે મેરી ખુદાઇમંય કોઇ શયતાન પયદા હો કચું કે શખલે બેકારીમંય ઉસવકત ખુદાવંદ શે ફેઅલ હરામ કરને લગે જોર શયતાન પયદા હુવા જબ ઉસકો પયદા કરચુકે જોર વોહ બંદુકો બેહકાને લગા ઉસ વકત ખુદાવંદને ચાહા કે ઇસકા બી કોઇ સર કુખ પયદા કર્ જોર વોહ અયસા શખસ હો કે મુજસે બી ગુસ્તાખી કરે જોર બરાબર મેરે બાપકે હો બસ લાખ બરસ અર્બે માર કર મુજકો પયદા કરકે અપના બાપ બનાયા યેહી બાઇસ હય કે મંય ખુદાવંદકી ડાહી મુઠતા હું જોર શયતાનસે મુજસે દુશમની હય કે મંય ઉસકા સર તોડને વાલા હું જોર ખુદાવંદને ફરમાયા હય અય ઉમરૂ તું મેરા બાપ હય અકસર વકતમંય તું મુજપર ગલબા કરેગા જોર મુજકો જુતીયાં લગાએગા ડાહી મુઠેગા અબ મંય ફીલહાલ ઇસ અહલસે દુર હું આજ કલ મુઝે કશંદએ સાહેરાં જોર મલેકલ મોતે બહુગરાં ખીતાબ મીલા હય જોર અબ બી ડાહી મુઠાનેકી જોર શયતાનકો ઝીલ્લત દેનેકી ઝુરરત હોતી હય તો ખુદાવંદ મુઝે ખુલા લેતે હંય અફરાસીયાબ યેહ બાતે સુનકર સુન હો ગયા જોર બોલા કે બલા અબ કયા કહા જાયયા સચ હય કે મશીયતે ખુદાવંદકો કોન પેહજાન સકતા હય અઅજ અય ઉમરૂ એક બાત યેહ બતલાદે કે ખુદાવંદ તુઝે ઉસ વકત ઉતાર ગએ તો કય તકદીર ફરમા ગએ હંય ઉમરૂને જવાબ દીયા ઉસ દીન તો કુછ નહીં ફરમાયા મગર કલ એક નામા મુજકો ફરશતએ કુદરતકે હાથસે ખુદાવંદકા પોંહચા અગર ઉસપર અમલ કર્ તો સારા તીલસ્સમ બરબાદ હો જાએ લેકીન યેહ બી મબલનહીં જો સારે મઝમુન પર અમલ કર્ જોકે મેરા ફત્વા પેશે ખુદાવંદ બોહત હય મગર મંય બી ગઝબસે ઉસકે ઠરતા હું અગર બીલકુલ ન માવું તો અઅબે ખુદાવંદી મંય ઘાખીલ હું અફરાસીયાબને કહા મઝમુન નામા મુઝે પઠ સુના કે કયા ઉસમંય લીખા હય ઉમરૂને કહા ઇસ કદર રાએ ખુદાવંદી મેરી ઝખાનસે આજ નીકલ

ગએ અથ આગે બતાનેકા હુકમ નહીં હય ઓર અચસી બાત સુએ બી ન ચાહીએ
અથ તુમહેં જો કુછ મેરી નીસબત કરના હો વોહ કરે ઓર મંચ બી નામેપર ખુદા-
વંદે અમલ કરેં દેખુ આજ તુમ સુજપર ગાલીબ હોતે હો યા મંચ તુમહેં ઝલીલ
કરતા હું ચેહ કલામ સુનકર અફરાસીયાબ બોલા કે અચ ઉમરૂ ખફા ન હો જહાં
ઓર બાતેં તુને બતલાઇ હંચ વહાં ઇતની બાત ઓર બતલાદે કે નામેમંચ કયા
લીખા હય ઉમરૂને કહા આપ મેરે પીછે ન પડેં મંચ બતલાએ દેતા હું ઉસમંચ
લીખા હય કે તીલસ્સમકે સાહેરાને નામીકો કતલ કરના ઓર શાહે તીલસ્સમને ચુકે
હમારી મદદ કી હય ઉસકો ન મારના ઉસકી એતાઅત કરના સુએ ઇસ નામેપર અમલ
કરનેમંચ પશો પેશ ચેહ હય કે આપકી ઇતાઅત કરેં તો હુઝુર સુએ અપના હુશમન
બાનતે હંચ અપને રફીક ઓર તાબેદાર કાહેકો બાનેગેં ઓર હુસરે જબ આપકી એતા-
અત કરલી ફીર સાહેરાને નામીકો કતલ કયુકર કરેંગા અગર કતલ કરેંગા તો આપ
સુએ મકકાર વ ગદદાર બાનેગેં ફરમાએગેં કે ઉમરૂને મકર કીયા ફરમાઇએ અચસી
સુરતમંચ કયા કીયા બય અફરાસીયાબને કહા અગર તુ મેરી ઇતાઅત બ દીલોબાં
કબુલ કરે ઓર નામા ખુદાવંદ પર અમલ કરે બશરતે કે વોહ નામા સુએ બી દીખ-
લાએ તો મંચ તુજસે સાફ હો જાઉં ઓર બોહત બડા મરતબા તેરા કરેં ઉમરૂને
કહા નામા મેરે પાસ મોબુદ હય કયા આપસે મંચ ખીલાફ થોડી અરઝ કરત. હુ
લીજીએ સુલાહિયા કીજીએ ચેહ કેહકર ઝંબીલસે એક કાગઝ મીસલ ખતકે નીકાલા
કે ઉસ લેફાફે પર મોહર લકડાકી સબતથી ઓર આદાબ ઓર નામ ઉમરૂકા અદબકે
સાથ લીખાથા ગરઝ કે ઉસ નામેકો અફરાસીયાબકે હવાલે કીયા ઉસને ખુદાવંદકી
મોહરકો બોસા દીયા સરપર રખા ગરઝ કે ઉસ નામેકો બોલા દેખા કે લીખાં હુવા
હય અચ ઉમરૂ તુ ઇતાઅતે ફરમાં બરહારી શાહ તીલસ્સમકી ઇખતેયાર કરના ઓર
ફરેબો મકર ન કરના ઓર મેહરૂબ ઓર સુર્ખસુ ઓર બહાર ઓર નાફરમાન
ઓર રેઅદ ઓર બર્કમેહશર વગયરાકો ઓર અપને સાથકે અઇયાર બર્કફીરંગી
વ ઝરગામ વગયરાકો લેકર પાસ શાહેબવેદાંકે બાના ઓર શાહે સાહેરાંકો ચાહીએ
કે હુસ્નો ખિદમતમંચ ઉમરૂકો બોહત રૂપયા દે ઓર ઉસકો અપના હોસ્ત સમએ
ઓર ઉમરૂ સાહેરાંને નામીકો કે અથ વોહ મસ્ત બાદાએ ચુરૂર હંચ કતલ કરે ચેહ
મઝસુન પડ કર અફરાસીયાબને હઝાર અશરફીયાં મંગાઇ ઓર બારા કીશતીયાં
જવાહીરકી ઓર બારા તોડે રૂપચુકે વોહ સબ ઉમરૂકો ઇનાયત ફરમાયા ઓર કુરસી
પર જવાહીર નીગારકી ખીઠાયા કહા બકર અપને ફરમા બરહાફે લે આ ઉમરૂને
કહા મંચ સેહરાસે બા નહીં સકતા હું કયુકર ઉનહેં લાઉં અફરાસીયાબને ઉસ
વકત સેહેર પડકર હસ્તક દી કે વોહ તખ્તા આઇનેકા રેગસ્નાનમંચ લગાથા હુટ ગયા
ઓર ઇધર વોહ અઇયાર હર તરફ ફીર રહેથે ઉનહેં શાહ મીલી કે જસ્ત ખેઝ કરતે
કુછ અરસેમંચ લશકરે મેહરૂબમંચ પોહચે યહાં અફરાસીયાબને ઉમરૂસે કહા

અબ રાસ્તા ખુલ ગયા કેઈ રોકને વાલા નહીં જાકર સખ બાગીચુંકે લે આ ઉમરૂને
 અરબ કીયા અય શેહેનશાહ અયસા ન હો કે મંય રાસ્તા ભુલ જાઉં આપ કીસી
 સાહેરકો હુકમ દીજીએ કે વોહ મુઝે તખ્તે સેહેરપર બીઠાકર પોંહ્યાદે શાહને એક
 સાહેરકો તલબ કરકે ઉમરૂકો રૂખસત કીયા વોહ સાહેર ઉસકો લેકર કરીબ
 લશકરે મેહરૂખ કે પોંહ્યા ઓર કહા અય ઉમરૂ શેહેનશાહ સે બે વાઝાહા
 કીયા હય ઉસકો ભુલ ન જાના ઓર બેઠ ન રેહના વરના શેહેનશાહ શીર
 પકડ ખુલવાઈગે. ઉમરૂ બોલા બે હમને કહા સો કહા મુનકર થોડે હોંગે તુમ
 જાવ. મંય આતા હું સાહેર ચલા ગયા, ઓર ઉમરૂ બારગાહ મંય આયા સાહેરૂને
 નઝરે દીં સરહાડૂને ઇસતકબાલ કીયાં ગલે મીલે ઉમરૂ અપને મુકામપર બયઠા મેહ-
 રૂખને તસદ્દુક બોહત સા ઉતરવાયા. યેહ તો અબ શીકમંય અધ્યારીકે હય ઓર
 હાલ તીલસ્સે ખાતીન સખસે કેહ રહા હય મગર વહાં અફરાસાયાખને નામા હય-
 રત જાહુકો લીખા કે અય મલકા આજ તુમ બાગે અયશ મંય જાકર તધ્યારી કરો
 હમબી આતે હંય જબ યેહ નામા હયરતકો પોંહ્યા ઓર ઉસને ચલનેકી તધ્યારી
 કી સખ લશકર મંય ખબર મુશતહર હુઇ મેહરૂખને બી સુના કે હયરત જાતી હય.
 ઉસને ઉમરૂસે કહા કે અબ યકીન હય કેઈ આફત આઈગી. ઉમરૂને કહા જયસા
 હોગા સમજા લેંગે પેશ અઝ મર્ગ વાલેલા કયા ઝફરત હય. મેહરૂખને કહા અય
 ઉમરૂ દરયાએ અકાખ ઓર દરયાએ મુરખાખ ઓર દરયાએ તાઉસ યેહ સખ
 ગઝબકે દરયા હંય ઉનકા હાલ કીસીકો માલુમ નહીં ઓર દરયાએ ખુરવાં તો આપ દેખ
 આએ હંય ઇસી તરહ બાગાત બી શાહ કે હંય કે ઉન મંય પુતલીયાં મીસ્લ પરચુ કે
 કારોબાર કરતી હંય અગર વહીંસે એક પુતલીકો હુકમદે તો હમ સખકો વોહ આકર
 ગીરફતાર કરલે જાએ અયશ મંય ઇસી લીએ હયરતકો ખુલવાયા હય ઉમરૂને
 કહા નહીં વાઝાહા કર આયા હું કે કલ મુખાલીપુંકે રાજી કરકે લાતા હું યકીન હય કે
 યેહ ઉસીકી તધ્યારી હય ખુલાસા કલામ ચહાં તો યેહ તઝકીરા હો રહા હય ઓર સખ
 અધ્યાર બી ઇસ વકત બારગાહ મંય મોબુદ હંય લેકીન હયરત જાકર બાગે અયશ મંય
 પોંહ્યા. ઓર આમદે શાહ તીલસ્સમકે લીએ આરાસ્તા વ પયરાસ્તા કરાયા ઉસ વકત સવારી
 અફરાસીયાખકી બડે એહતેશામસે આઈ કે સત્તર હઝાર જાહુગર નીયાં દુરદુર ગોશ
 મુરસા પોશ શુલનાર બેઠે પેહને હમરાહ થીં ઓર અબ્ર સુખ રંગ સરપર સીસ્લે ચતર કે
 સાયા ફીગન થા. મોતી ઉસમંચસે બરસ્તે થે હયરત ઉસકો આતે દેખ ઉઠ ખડી હુઇ
 ઓર બાગકી બારા દરી મંય બારાસો દર બને હંય હરએક દરમંચ થંડે લટકે હંય
 વોહ સખ બજને લગે બારા હઝાર સંખ કુંઠા હયરતને ગીબારા સો અશર શીયાં નઝર
 દીં. અફરાસીયાખ તખ્તપર બયઠા અફારા સો કુરસીયાં તખ્તકે આસપાસ બિછ ગઈ
 વઝીર અઝીર હાઝીર હોકર બચડે બાગકી નેહેર મંચ મીસ્લે દરયા કે ફોવારે છુટતે
 હંય. ઓર વોહ ફોવારે ઝીંઠા મછલીચુ કે સરસે જારી હંય પુતલીયાં ખબર સેહેર

હસીના વ જમીલા ઓરતુંકી તરહ હંચ ઓર ઝેવર પોશાક ઉમદા પેહને હરતરફ કારો
ખાર મંચ મથશુદ્ધ કોઇ સુરાહી બર્ફકી લગાતી હય કોઇ મયખાને મંચ શુલાખીયાં
શરાબકી આરાસ્તા ફરમાતી હય હરએક સીનઅત મંચ નીરાલી હુરે' ઓર પરીએ
ઉનકી અદા પર શયદા ઓર બનોદીલસે મુખ તીલા ગરઝકે શેહેનશાહે સાહેરાં તખ્ત
પર જલ્લગર હયરત પેહલુમંચ બયઠી પુતલીયાં સામને આકર નાચને લગી' ઉવકત
સરસર શમશીર ઝન મયે' ચાઝ' અઇયાર બચ્ચીયુ' કે હાઝીરે ખીદમતથી અફેરા-
સીયાબને મુસકુરા કર ઉસકી બનીબ દેખા ઓર કહા બી સરસર અબ તુમહારી
અઇયારી તો હો ચુકી હમારી ઇતાઅત ઉમરૂ નામદાર અઇયાઝ' કે શેહેનશાહ ઝીનતે
બારગાહ મીસરા-ખુદાવંદ ઝ'બીલો વ નુતઆ ગલીમ-ને હમારી ફરમાં બરહારી
કુબુલકી હય અબ ઉસકા વોહ રૂખા વો મરતબા મંચ કઝંગા કે શાહાને રૂએ ઝમીન
હસદ કરે'ગે ઓર તેરા નીકાહ બી ઉનકે સાથ કરદીયા બયગા સરસરને કહા ઉસે
અપની એડી ચોટી પરસે કુરબાન કઝ' વોહ મુવા અપની સુરત તો અપની મંચ પેશાબ
કરકે દેખે હુઝુર મુજસે અયસી દીલ લગી નફરમાએ' ઓર અગર સરકારકો ઝીલ્લત
દેના ઓર કતલ કરના મં'જુર હય તો મેરા સર હાઝીર હય ઓર ખુદાવંદ નાઅમતકો
ઉસ મકકારકી ખાતકા ચકીન થા ઓર હય મંચ બનતી હું' વોહ બડા દગાબાઝ હય.
અફેરાસીયાબ કેહને લગા વોહ આપસે થોડી મકકારી કરતા હય. ખુદાવંદ લકુ'ને
ઉસે ઇસી સરશતકા ખલ્ક કીયા હય. વોહ અયસા મરતબા રખતા હય કે હુરે જલ્લત
ઉસકો પીઠપર સવાર કરકે દરયાએ સેહેરસે પાર લે ગઇ ઓર ખુદાવંદ ખુદતશરીફ
લાએ થે. બયત-વોહ હય મોહરીમ લકુ'કે રાઝેં તકદીરાતકા ઉસકે-અયાં હય ઉસકે
દીલ પર સારા ઉનકા રાઝે પીનહાની-તેરી મબલ હય બે ઉસકો કુરબાન કરસકે' વોહ
મેહરૂખ વગરાકો લેને ગયા હય ઓર અબકી મરતબા રાસ્તી આમેઝ મુજસે ઉસને
વાઅદા કીઆ હય સરસર ચેહ બાતે' સુનકર બોહત હંસી શાહે તીલસમ ખફા હુવા
કે ઓ બેહુદા મેરે કલામપર હંસના કયા માઅની તુ મુજકો જુઠા બનતી હય. સર-
સરને દસ્તા બસ્તા અરઝ કીયા કયા તાકત બે કનીઝ આપ પર હંસે સચ હય ઉમરૂ
સબ બાગીયુ'કો લાએગા. અફેરાસીયાબને કહા તુ મુજકો દરપરદા બનાતી હય ખીલ
ફર્જ અગર વોહ ન આબગા તો મેરે હાથસે બચકર કહાં બયગા સરસરને કહા આપ
આહે' મુજકો હોસો જુતીયાં લગાએ' માર ડાલે' લેકીન મંચ તો ચેહી કહુ'ગી કે
વોહ અઇયારી કરકે નીકલ ગયા કબી બે મેહરૂખકો લાએ હયરતને ઉસ વકત કહા
અથ સરસર તુમહે કયા હુવા હય બે શેહેનશાહકી સદાકતકો જુઠા લાતી હય ઓર
બેકાર બેહસ્તી હય. નહી' બનતી કે બયત- અકલ શાહુ'કી હય સબ અકલુ'કી શાહ-
હબ શબેતારીકો અકલો શાહ મા-લાઝમ હય કે ખામેશ રૈહ અફેરાસાયાબને કહા
મલકા હયરત તુમ દેખો મંચ અલી ઇસ મરદુદકો જુઠી બનાતા હું' ઓર મુંહ મંચ
ઇસકે' શુહ દેતા હું'. ચેહ કેહકર એક પુતલીકો ઉસ બાગકી પુકારા કે અથ સુખ

અશમ ગોહર બદલ ઇંધર આવ. ઉમરૂકો મેરી બનીબને દુઆ કેહના ચોર બોહત બોહત મીબઝ પુછના ચોર કેહના તુમહારે સુનતઝર બાગે અયશ મંચ બયઠે હંચ. ચાહીએ કે અપને કુદુમ શરાફત હુઝુમસે ઇંસ બાગકો પુરબહાર કરો કે વાઅદા વફા કરો સબકો અપને હમરાહ લેકર તશરીફ લાવ પુતલી ચેહ કલામ સુનકર રવાના હુધ ચોર બારગાહે મેહરૂખ મંચ આઇ ઉસકો દેખકર સબ સાહેર ગભરાએ ચોર નારંજ ચોર તુરંજ સેહેરકે સંભાલે પુતલીને કહા મંચ લકને નહીં આઇ હું બલકે હુઝુર પુરનુર આલી જનાબ વાલાગોહર શેહેનશાહને અધ્યારાંકે પાસ આઇ હું ઉમરૂ કા કલેબ ચાર ચાર હાથ ઉછલને લગા કે દેખીએ અબ કયા હોતા હય મગર વોહ પુતલી કરીબ ઉનકે આકર કેહને લગી કે શેહેનશાહને આપકો દુઆ કહી હય. મીબઝ પુરસીહી હય ચોર ફરમાયા હય કે હમ તુમહારે સુનતઝર હંચ અપના વાઅદા પુરા કરો પુતલી ચેહ કેહ રહી થી ચોર કીરાં અધ્યાર બગદાતાને પુશત પર ખડા થા. ઉમરૂને ઇશારેસે કીરાંકો મને કીયા ચોર પુતલીસે કહા તુમ અલગ ચલો તો મંચ જવાબ હું ચોર ઉઠકર અલાયદા ઉસકો લાકર કહા કે શેહેનશાહસે મેરી તસલીમ ખસદ તાઝીમ કેહના ચોર ખ્યામ દેનાકે હુઝુરકે અકબાલ સે મંચ સબકો રાઝી કર ચુકા હું કલ લેકર હાઝીર ખીદમદ હુંગા પુતલી ચેહ જવાબ પાકર રૂખસત હુધ યહાં લીલમંચ ઉમરૂને કહા જો હમ ટલે લોહી ગનીમત હંચ મગર પુતલી અફરાસીયાબ કે પાસ આઇ ચોર જો કુછ ઉમરૂને કહા થા. વોહ ખ્યાન કીયા. અફરાસીયાબને ઉસ વકત સરસરસે કહા કે સુના તુને મેરે દોસ્ત ઉમરૂને કયા કેહલા લેબ હય સરસરને અરઝ કીયા. બલાલું સચ હય. ઝુરૂર વોહ સબકો લાએ ચેહ કેહર સખારફતારકી તરફ દેખકર હંસી શાહ તીલસ્મ આગ હોગયા. ઇંધર સખારફતાર લાખ લાખ હંસીકો રોકતી રહી મગર ઝળત ન હો સકા હંસ પદી શાહ બોલા કે અગરએ તુમહેં ઇન ગુસ્તાખીયુ કીસઝા દેના ચાહીએ મમર કાયલ કરકે કલ અગર ઉમરૂ હસ્બ વાઅદા આકર પોંહયા તો શીર તુમકો બોહત ઝલીલ કરૂંગા સરસરને કહા હુઝુર માલીક હંચ જો ચાહે ફરમાએ લેકીન ચેહ સબકીકે હંચ હમ અધ્યારનીયાં હંચ અધ્યાઝકા અંદાઝા પેહછાનતી હંચ લલા કલ કયા હય ચોર આજ કયા હય જબ સબ રાઝીહી હંચ તો શીર કયું નહીં લાતા હય અફરાસીયાબને કહા અબી તુજે કાયલ કરતા હું ચેહ કેહકર શીર ઉસી પુતલીકો રૂખ ઊલા કરકે કહા તુ શીર ઉમરૂકે પાસ બાકર દુઆ કેહનેકે બાદ કેહના કે કલ વયસે આજ આપ અબી તશરીફ લાઇએ ચોર અગર કુછ હીલા ચોર મકકારી કરતા હય તો કસમ સામરી વ જમશેદકી બોટીયાં કાટકર ચીલ કંવુકા લુકમા બનાઉંગા ચેહ કલામ સુનકર શીર વોહ રવાના હુધ ચોર જબ કરીબ બારગાહે મેહરૂખકે પોંહચી ખબર ઉમરૂકો હુધ કે ગોહર બદલ પુતલી આઇ હય ચેહ સુનકર કાંપને લગા કે અબકે ઇંસકા આના ખાલી અઝ પલ્લત નહીં હય રંગ બેરંગ નઝર આતા હય ઇંસ અરસેમંચ પુતલીને આકર ખ્યામ સુનાયા ઉસકા જવાબ કીયા કે હુઝુરકો અરઝ કર

દેના મંચ બાળે, અચશમંચ નહીં આઉંબા મેરે લીએ તીલસમે ઝાહીરમંચ ગુખહેનુર
 ચાને કીલએ તીલસમીકે નીએ બારગાહે મખમલી અસ્તાફા હય વહાં જનાબ તશરીફ
 લાએમંચ હાઝીર હોતા હું પુતલી ચેહ સુનકર ચલી ગઇ ઓર સખ કચફીચત શાહે
 બવેહાંસે અરઝ કી ઉસને કહા કયું સરસર અબસખ આતે હંચ કેહ તેરા કયા હાલ
 કરું સરસરને ઇસ બાતકા કુછ જવાબ ન દીયા અફરાસીયાબને કનીઝું ઓર મુલા
 ઝમુકેા હુકમ દીયા કે બાવ બારગાહે મખમલીમંચ આરાસ્તગી કરેા મંચ બી આતા
 હું કનીઝે ચલી ઓર ઉમરૂકેા ફીર ખબર દી કે અમ્મ બારગાહે મખમલીમંચ
 તુમ આવ હમને વહાં તુમહારી ફાઅવત કી હય ઉમરૂ જખ ઇસ હાલસે આગાહ હુવા
 મેહરૂખ ઓર બહાર વગયરા સખ સાહેરાને નામીસે કેહને લગા કે મંચ શેહેન-
 શાહસે વાઅહા કર આયા હું કે મંચ હર એક અપને તાબેદારકેા આપકે પાસ હાઝીર
 કરૂંગા તુમ સખ મેરે સાથ ચલેા ઓર શાહે તીલસમકે કદમપર ગીરેા સખને કહા
 દર ગોર છાઇ પુઇ ચેહ હમસે ન હોગા હમકેા મરના કુખુલ હય ઉમરૂને જવાબ
 દીયા તુમહારા કયા નુકશાન હય જખ તુમ બકર પાઉંપર ગીરેગી અફરાસીયાબ
 ચલા બચગા ઓર ઇસ કામ કરનેકે બદલે મુજપર રેઆયત કરેગા અસદ ઓર બદી-
 ઉઝઝમાકેા છોડહેગા તુમ ફીર સુનહરીફ હોબના મંચ અપને શાહઝાદુંકેા લેકર તીલ-
 સમસે ચલા બઉંગા મીરલ મશહુર હય આપ ઝીંદા જહાં ઝીંદા ઓર તુમહેા લડના
 હોગા તો બીગાડ કરતે કુછ દેર લગતી હય ઓર બીબી અગર તુમ ન જાનેગી તો
 મંચ શેહેનશાહસે બકર કેહદુંગા કે મેરા કહા કોઇ નહીં માનતા આપ બને ઓર
 વોહ બને ઇસ કેહનેમંચ મેરી બાન બચ બચગી ઓર તુમ મારી બવગી મેહરૂખને
 કહા હમકેા મરબના કુખુલ હય મગર ઉસ ખુક પચકરકે પાસ બના નહીં મનઝુર નાઝ-
 રીનકેા માલુમ હો કે ઉમરૂકેા અઇચારી કરના મંઝુર હય ઇસ લેહાઝસે અચસી બાતે
 અપને તાબેદારૂંસે કરતા હય કે શાયદ કોઇ પુતલા શેહેનશાહકી તરફસે સુનતા હો
 તો મેરા રાઝ ખુલ બાએ બલકે મુખબીર વગયરા ચેહ ખબર ઉસકેા પોંહચાએ કે
 ઉમરૂ સચ્ચા રાઝી કરકે ઉસકેા લાયા હય દુસરે ઇન સરદારૂંકા ઇમતેહાન બી લેતા
 હય કે દેખું સખ બદલ જંગપર રાઝી હંચ યા કુછ મીબઝમંચ કુતુર રખતે હંચ
 કીરસા મુખતસર સખકેા પુરે એતેકાદ પર પાચા મેહરૂખસે બતોર પોશીદા કહા કે
 મંચ તુમ સખકે દીલ દેખતાયા અબ લાઝીમ હય તુમ સખ સરદારૂંકેા લેકર અલાયદા ચલેા
 ચહાં કોઇ આફત આચગી ઓર સખ લશકરમંચ મુતલક ખબર નહો ચેહ કેહકર આપ ઉઠકર
 એક ખચમેમંચ ગયા ઓર ઝાહીરમંચ દરબારમંચ કેહતા ગયા મંચ શેહેનશાહકે પાસ
 બતા હું છસકેા મેરે સાથ ચલના હો વોહ આએ મેહરૂખ ઓર બહાર વગયરાતો
 સખ ઉનકી અઇચારીસે વાકીફ હોચુકેબે બનાવટસે બોલે કે હમસખ તાબેદાર આપકે હંચ
 જહાં લે ચલીએગા આપકે સાથ હંચ ચેહ કેહકર અલગ સખકેા લે આયા ઓર ચારૂં
 અઇચાર બી સાથ થે જખ તનહાઇ મંચ સખ આએ ઉમરૂને કહા આખીરતો ચલતે

હી હંથ એક એક ભમ શરાબ તો પી લેા અધ્યાય'સે ઇશ્વારા કીયા વોહ મથખાના ઉઠા લાએ બેહોશી મીલાકર વોહ શરાબ સળકો પીલાઈ બહાર જોર રેખદ જોર તાઉસ બર્ક મેહશર જોર મુર્ખસુ' જોર મેહરૂખ જોર શકીલ જોર કઇસો સરદાર બેહોશ હો ગએ ઇન સળકો ઉઠા કર જ'બીલ મંથ રખલીયા. જ'બીલકા હાલ પેહલે ઝીક કીયા ગયા હય કે ઉસ મંથ સાત શેહેર આબાદ હંથ જોર સારી દુન્યાકો ઉસ મંથ અગર ચાહે તો રખ લે સળખ ચેહ હય કે વોહ તખરૂક હઝરત આદમ અલયહિસ સલવાતો વસસલામકા હય ફીર ઉન હઝરતકે ઢીએ હુવે તોહરે હંથ ઇસ કરામતકા હોના મુકામે' તઅજબુખ નહી' બાદ દાખીલ કરને ઝખીલકે અધ્યાય'સે હુકમ દીયા કે કઇસો સાહેર લશકરમંથસે ખુલા લાવ. અધ્યાયાર બાકર બદુગર' જોર બદુગરનીયુ'કો લાએ ઉન સળકોબી શરાબ પીલાકર બેહોશ કીયા જોર સળકો મેહરૂખ જોર બહાર વગયરા જોર સળ સરદાર' જયસી શકલ બનાઈ જોર હોશીયાર કરકે સમજાયા કે તુમ અફરાસીયાબકે પાઉ' પર ગીરના. જોર અપને મેહરૂખ બહાર જોર સળ સરદાર'કે નામ ખતાના અરઝ કરના બે કુછ હમસે ખતાએ' હુઈ વોહ બરાએ નવાઝીશ માફ ફરમાઇએ' ખબરદાર બે કુછ મંથને કહા સુના હય ઇસ મંથ ઝરાબી ફર્ક ન હો અગર ઝરાબી ફર્ક ઝખાન મંથ હોગા તો તુમ સળકો માર ડાલુ'ગા સળ સાહેર'ને કહા હમ ઇસી તરહ કહે'ગે' આપકે તાબેદાર હંથ હુઝુરકા ફરમાના બબલાએ'ગે ખુલાસા કલામ સળકો સવારીયુ' પર સેહેરકી જોર તખત મુરસ્સાપર સવાર કરકે અપને હમરા લીયા જોર અધ્યાય' મંથસે કીરાને અરઝ કીયા કે ચેહ અધ્યાયી મુજકો નહીં આતી મંથ ન બઈ'ગા. મગર જોર અધ્યાયાર સાથ ચલે ઉનકો બી તખતે સેહેરપર બરાબર અપને બેઠા લીયા. અળ બડે બહો હશમસે સવારી ચલી કે નક્કારે આગે બબતે તુરંજ ઈછાલતે તાએરાને સેહેર સરપર હરએક કે સાથા કીએ નહીબ નકાબતકી સદા દેતે આગે આગે ઉમરૂ પીછે પીછે સરદાર રવાના થે જોર બારગાહે મખમલીકી તરફ બતે થે. વહાં બહુકમ ચાહે તીલસ્સમ હયરત વગયરાને આકર ઉસ બારગાહકો શીશ-એ જવાહીરાતસે આરાસ્તા કીયા હરતરફ લખ, લખે રખદીએ શુલહસ્તે ચુન ઢીએ તખતેશાહીકે રૂબરૂ કઇ હઝાર કુરસીયાં યાકુત જોહમર કી લગાદી' આસપાસ ફંગલ બીછ ગએ રકાકાસુ'કો હુકમ પોંહય ગયા. શુલાબ કેવટેકા છીડકાવ હોને લગા. મીરથે અસાસોને ચાંદી કે લેકર બડે હુવે અંદર બારગાહ ખાસાને કમર પચકર અંદામ સર-ગરમે' ઇનતેઝામ હુઈ જળ ચેહ દુરસ્તી હો ચુકી શાહકો ખબર દી' વોહ હઝાર સાહેર કે ઇસી શેકતસે. જયસે બારહા ઝીક ઇસકી સવારીકા ખ્યાન હુવા હય. દાખીલે બાર ગાહે મખમલી હુવા જોર તખતપર બુલુસ ફરમાયા. સળ અફસર પાયા બ પાયા. બયડે ઇસ અસના મંથ નક્કારેકી આવાઝ કાન મંથ આઈ તાએરાને સેહેરને આકર ખબર દી કે શેહેનશાહે અધ્યાયારાન સાથ મેહરૂખકે આતે' હંથ. ચેહ સુનકર સાહેરાને નામીકો બેહરે ઇસ તકબાલ રવાના કીયા ઉનહુને આકર પેશવાઈ ઉમરૂકી અઇઝત

વ હુરમત સખ હમરાહીયું સમેત દાખીલે બારગાહ કીયા જખ સામના અફરાસીયાખ કા હુવા મેહરૂખ ઓર જુમલા સરદાર દોડકર પાઉંપર ગીરપડે ઓર અપની તકસી રાત ઓર ખતા કે માફીકે ખવાસ્તગાર હુવે કે હમ સખ હુઝુરકે તાબેદાર ફરમાં બરદાર બાંનીસાર હંય હમારી ખતાએ અગર લાયકે સજા હંય મગર માફીકે ઉમ્મેદવાર હંય ખસ અફરાસીયાખને ઉસ વકત સખકે સર ઉઠાકર સીનેસે લગાએ ઓર હસ્તે શકકત પુશત પર ફેરા ફરમાયા કે તુમહારી કુછ ખતા નહીં જયસા ખુદાવંદને મેરી તકદીરમંય લીખ દીયાથા વો હુવા મીસરા—વોહી હોતા હય જો મંઝુરે ખુદા હોતા હય—યેહ કેહકર ખીલખત મંગવાકર ઇનાયત ફરમાએ ઉમરૂકો બોહત ભારી ખીલખત મએ ચંદ કશતીયાં જવાહીરકે દીયા સખ સરદાર સામને કુરસીયું પર બયઠે ઓર ઉમરૂ કરીખ શાહ બયઠા ઉસ વકત સરસર કે પેહલેહીસે ઉમરૂકે સખકો લાનેકે કાયલ નથી ઓર શાહ તીલસ્મસે બેહરતીથી ઉસ વકત ગોરસે મેહરૂખ ઓર બહાર ઓર સુખ સુ વગયરાકો દેખકર પેહછાન ગઇ કે યેહ અસલી સરદાર નહીં હંય બનાવટી હંય યેહ સમજકર સખારફતારસે બોલી તું દેખતી હય બહાર જો બયઠી હય ઉસકે દાંતપર દાંત ચડે હંય ઓર આંખુપર બારીક હલકે દીએ હંય કયા ખુબ શીકલે બહલી હંય સખારફતારને ચુપકેસે કહા બીબી તુમને ખુબ પેહછાના સામરીકી કસમ મુજસે ખીલકુલ શનાખત ન હો સકી ફીલ જુમલા યેહ જો બાતે બાહમ કરને લગી ઉમરૂને ઉનકે લખ હીલતે દેખે ઓ લખે જુબશકો ગોર કરકે લફઝ બનાકર માલુમ કર લીયા કે યેહ આપસમંય કેહતે હંય ઉમરૂ સુરતે સખકી બહલકર લાયા હય ખસ ઇસ મજમુનકો સમજકર ડાંટા કે અય સરસર તુ બાર બાર હરએકકા ચુંહ તકતી હય શાયદ તુએ યેહ ગુમાન હય કે મંયને અઇયારી કી હય મુજસે અયસી હરકત શેહેનશાહકે સામને ન હોગી કહીં કાલેકે સામને ચરાગ જલા હય યે કલામ જો અફરાસીયાખને સુને ઇયું કે અવલહીસે સરસરકો યેહ જુઠા બના રહાથા ઉસ વકત સખકા કે અદાવતસે સરસર મુજકો શુબાહમંય ડાલા ચાહતી હય ઓર ઉમરૂ ઉસકા હમ પેશા ઓર હુશમન હય ઇસ લીએ ફરોગ ઉસકા નહીં ચાહતી હય અયસા કુછ સમજકે કેહને લગા કે અય સરસર અખ જો તુ કુછ કહેગી તો સજા પાએગી તુએ શર્મ નહીં આતી કે તુ અઇયાર હોકર સારા કયાસ તેરા ગલત કયરા સરસર શાહકો ગુરસેમંય દેખકર ખામોશ હો રહી ઇસ અસનામંય સખારફતાર બાહીર બારગાહકે કીસી કામકો ગઈ બર્કફીરંગી ઉસકે પીછે ગયા ઇસ લીએ કે સરસર સારા બેલ બીગાડા ચાહતી હય મંય કોઈ તદ્દખીર કડં ગરઝ કે સખારફતારકો ઉસને દેખા કે યેહ હુર નીકલ ગઈ ઓર અરસેમંય આયગી ખસ અલખ બાકર સખારફતારકી સુરત બનકર બારગાહકી તરફ ચલા ચહાં સરસરકો બડે બડે ફીર તાખ ન આઈ ઓર દીલમંય સોચી કે આજ ઇસ મગખરે અફરાસીયાખકી શામત આઈ હય લડવા દીવાના હુવા હય કીસી તરફ સમજતાહી નહીં

તુને ઉસકો નમક હમેશાં ખાયા હય ફીર આગાહ કરદે ચેહ સમજકર આગે બડી કે મંચ કાનમંચ બાદશાહકે કસમ ખાકર રાઝે અર્ધચારી ખ્યાન કરૂં અલી કરીખ શાહકે ન પોંહચી કે કે ખર્ક અશીકલે સપ્તારફતાર બારગાહમંચ આયા ઝોર ઉસને ઇશારે સે સરસરકો ખુલાયા કે ઇધર આવ જખ વેહ કરીખ આઇ હાથ પકડ લીયા કે બાહીર ચલો મુઝે કુછ મશવરા કરના હય સરસર ઉસકે સાથ બાહીર આઇ ચેહ કરીખ જંગલકે આયા હુબાબ બેહોશી મારા સરસર સંભલના ચાહતીથી કે ઉસને બચાલાકી કમંદ મારી ઉસમંચ ઉલગી ઇધર હુબાબે બેહોશીને અસર કીયા બેહોશ હોકર ગીરી ખર્ક ઉસકો ઉઠાકર જંગલમંચ લાયા ઝોર હોશીયાર કીયા મગર મુથકે બાંધલી ઝોર કહા અરી ઉસ્તાની માલગદી તુ અર્ધચારૂંકો પકડવાયા ચાહતી હય ચર્ત તો ચેહ હય કે નાકકી પુગી કાટલું ચેહ ફેહકર હો તીન તમાચે મારે કે ચડોડો તુ બનતી નહીં કે ઉસ્તાદ હમારે બગચર અર્ધચારી કોઇ કામ નહીં કરતે ઝોર પ્રીર તું રખના ડાલતી હય સરસર માર ખાકર કોસને લગી કે મુઝે મુડી કાટે કયું મારે જાતા હય તેરે ઉસ્તાદકો ધડી ગોરમંચ તોપુ ઝોર તેરા હલવા ઝોર ભાતી ખાઉં મર લીએ જવાના મર્ગ ખુદા કરે તેરે હાથ દુટે તુ નામુરાદ દુન્યાસે જાએ ખર્કને કુછ જવાબ ન દીયા ઝોર એક ઝાડસે મઝખુત બાંધ લીયા ઝોર કહા ચહાં પડી તડપા કરો ઝોર આપ ફીર બારગાહકી તરફ ચલા અખ હાલ સુનીએ ઉમરૂ વહાં બચઠે બચઠે બારગાહકી આરાસ્તગી ઝોર લાખુ રૂપચકા માલ જો દેખા તઝવીઝ કીયા કે ચેહ સખ માલકો લેના ચાહીએ ઝોર બન પડે તો શાહે તીલસ્સમકો જહનનમ રસીદ કરના ચાહીએ ચેહ સોચકર લગા કેહખારને કયું કે ઇલ્હાને દાઉદી પાસ રખતા હય શેહેનશાહે સાહેરાં પર તાસીર હુઇ ઝોર ફેહલે લગા કે અચ મરૂ આજ અગર ગવારા ન ગુઝરે તો કુછ ગાવ ઝોર હમે મેહજુઝ કરો ઉમરૂને કહા મેરા ગાના તુમ કાહેકો પસંદ કરોગે ગાના માશુક કમર પચકર ઝોહરા જખીકા અચ્છા હોતા હય કે ઉનકી સુરત લી દેખીએ ઝોર હાલાત ખાતનીપર ગોર કરતે જાઇએ મુજ ખીચારે ખુદે ઢાડી ફરાઝ આદમીકા ગાના કયું પસંદ આને લગા ચેહ સુનકર અફરાસીયાખને કહા આપકો હીલા ન કરના ચાહીએ મંચને આપકા ગાના બારહા સુના હય ઇસ તીલસ્સમમંચ તો કોઇ આપકે મીસલ નહીં ગાતા હય ઉમરૂને કહા ચેહ સખ આપકા ઇલતાફ હય જો મેરી તારીફ ફરમાતે હય તો મુઝે કુછ ઉઝર નહીં ચેહ ફેહકર ઉઠા કહા મુઝે એક પીશવાઝ સરાખા જવાહીર મંગવા દીજીએ ઝોર આપ કોનેમંચ બાકર એક ખુબ-સુરત ઝોરતકી શકલ બનાકે ફીલ હકીકત ઉસકે ચેહરેસે હસીનાને જહાં શરમાતે ચેહ સુરત દેખકર અફરાસીયાખ બેચેન હોગયા ઝોર પીશવાઝ ઝોર ઝેવર મંગવા કર હવાલે કીયા ઉમરૂ આરાસ્તા ઝેવરસે હુવા ઝોર સામને આકર નાચને લગા ઝોર સાઝીદે શાહને ખુલવાએ કે વેહ સાઝ બબને લગે ઉસ વકત નાચકા ઉસકે ચેહ આલમ થા કે ફલકે પીરલી આલમે મેહવીચતમંચ આકર અપની ગરદીશ જુલા ઇસી

તરહ નાચનેપર સખ એહલે મેહશીલકો દીવાના બનાયા તો નયકો નીકાલકર લખુસે લગાયા ઐર ઇસ તરહ બબયા કે કે ફલકકો ગશ આયા શાહે તીલસ્મકો સકતા હો ગયા ઐર ફગ બચકાયા ઉમરૂ હસ્થ ખુવાહીશ નવ જવાન ગઝલ ઐર શેઅર આશકાને બાતાયા.

ગઝલ.

કાતીલ અપના બે કરે ગંજ શહીદાં આબાદ
હહને ઝખમ કહે ખાનાએ એહસાં આબાદ
કોન હય બે તેરી દુરી પે નહીં મરતા હય
એક ઘર રેહને ન દેગી શબે હીજરાં આબાદ
બાદ ફરહાદકે ફીર કોહ કની મંચનેકી
બાદ મજનુ'કે કીયા મંચને ખ્યાબાં આબાદ
મુહફતે દીલકી ખરાબીકો હુઇ હંચ દેખે ,
ફીર બી હોતા હય કબી ચેહ દીલે વીરાં આબાદ
સર્વ અકડતે હંચ ગુ'ચે હંચ શયુક્તા હોતે
ચુ'હી રેહ બચ ઇલાહી ચેહ ગુલીસ્તાં આબાદ
સારી રોનક હય ચેહ દીવાનુ'કી દમકી આતીશ
તોકો ઝંજીરસે હોતા નહીં ઝીંઠાં આબાદ

ગાતે ગાતે વોહ બાકી દીન તમામ હુવા ઐર શામ હુઇ ઉમરૂને ગાના મોકુફ કીયા ઐર આહ સર્દ ભરકર રોને લગા શાહને બે કરાર હોકર રંબે મલાલકા બાઇસ પુછા ઉમરૂને કહા ઇસ વકત ઝુએ મેહફીલે ખુલ્લ મશામ બઝમે હમઝા યાદ આતી હય કે જીસ રોઝ કબી મંચ ઉનકે સામને ગાતાયા તો લાખુ' રૂપય ઇનઆમ પાતાયા ઐર ઉસ રાતકો રોશની બી મંચહી કરતાયા નયરંગ બાઝી ઐર શોખદા બાઝી દીખલાતાયા અફરાસીયાબને કહા રોશની કરનેમંચ કયા કમાલ આહીર હોતા હય ઉમરૂ બોલા કે અબયબાત દીખલાઇ દેતા હય એક શમએસે હઝાડું તરહકે ફુલ નીકલતે હંચ ઐર દરયા બેહતે નઝર આતે હંચ બાગ ફુલે ફુલે દીખાઇ દેતે હંચ અફરાસીયાબને હયરાન હોકર પુછા કે અયસી રોશની બી હોતી હય ઉમરૂને કહા ચેહ સખ તમાશા હમઝાકી સોહબત તક થા ન અયસા કોઇ કદરદાં હોગા ન મંચ રોશની કડંગા શેહેનશાહે સાહેરાંને કહા કરોડું રૂપય આપકે વાસ્તે હાઝીર હંચ આજ વોહ રોશની હમે' બી દીખાઇએ ચેહ ફરમાકર કઇ લાખ રૂપયકા જવાહીર મંગવાકર ઇનાયત ફરમાયા ઉમરૂ ઉસ વકત હસ્તા હુવા ઉઠા ઐર ફરરાશુ'કો ખુલાકર શમએ મોખી ઐર કાકુરી ઉનકે પાસસે લેકર રખલી' ઐર અપને પાસસે શમએ' નીકાલકર દી' કે ઇસકો હાંસીમુંમંચ આડુ' વગયરામંચ રોશન કરો ઐર અપને હાથસે સામને તખતકે બે મીરદંબ ઐર ફાનુસે થી' બત્તીયાં લગાકર રોશન કર દી' ઐર તખતકે

ચાર કોનેપર લખલખે ચોર ગુલદસ્તે રખ દીએ શમએ' ને રોશન હુઇ ઉનમંચસે ફુલ મીરવે આતીશ બાઝીકે નીકલને લગે ચોર ધુવા ઉસકા બુલંદ હુવા ચોર અઠ વ ફાનોસમંચ ને બત્તીએ' રોશન હુઇ ઉનમંચ કોઈ ઉઠી કોઈ સુખં કોઈ સખ્ત તરહ બતરહકી લો રખતીથી ઉસ વકત મીસલે ગુલઝારકે એક બાગ લગા ઝાહીર થા સુનેહરે રૂપેહરે કીસમ કીસમ કે ફુલ બત્તીયુ'સે નીકલ રહેથે હરએકે મેહવે તમાશા થા ચોર તારીફ ઉમરૂકી કરતાથા કે અચસી ગુલકારીકી શમએ' કબી હમને ન દેખીથી' ઉમરૂ ઇસ હંયામેમંચ સામને અફરાસીયાબકે ગાને લગા થહાં તકકે ધુ'વાં બત્તી-યુ'કા કે આતશ બાઝીકી તરહ છુટ રહીથી' બારગાહમંચ છુટા ચોર હરએક શમઅ બેહોશી વાલી બી જલી અવલ સાહેર નીશેમંચ હુવે ચોર જુતી પચઝાર બાહમ લડને લગે હયરતને શેહેનશાહસે કહા શમઉ'સે સુનેહરી સાંપ નીકલકર મેરે મુ'હ તક ચલે આતે હંય અફરાસીયાબને જવાબ દીયા બોસે લેતે હંય ઉમરૂસે કહા ઇસકે બાહ કયા તમાશા હોગા ઉસને જવાબ દીયા કે ઇસ રોશનીકે બાહ અધેરા હય કોઈ દમમંચ ચરાગ ગુલ પઘડી બાયાબ ગોકે ઉમરૂને પતેકી કહી' મગર નશેમંચ કોઈ ન સમઝા ઉસમંચ એક સાહેરને કહા દેખો ખીદમતગાર કયા બેવકુફ થે કે કુરસીયાં ઉલ-ટી ખીછા ગએ હંય ચેહ કેહકર ઉઠે ચોર સીધી કુરસીકો અપની અકલસે સીધા કીયા યાને ઉલટી કરકે ખીછાઈ અબ ને બચઠને લગે ગીર પડે ચોર બેહોશ હોગએ કીરસા મુખતસર મએ અફરાસીયાબ ચોર હયરતકે સખ બેહોશ હો ગએ ઉમરૂ ચોર દુસરે અધંયારૂ'ને સખ કપડે એહલે દરબારકે ઉતાર લીયે ચોર અપને સાહેરૂ'કો અલગ કરકે હોશીયાર કીયા ઉનહુ'ને હુકમસે જવાબકે વહાંકા અસબાબ ઉઠાકર એક જગેહ ઇકઠઠા કીયા ચોર ઉમરૂને બલ મારકર મએ શીશા ફરૂશ તખત વગયરાકો નઝરે ઝં-ખીલ ફરમાયા ઉધર અધંયારૂ'ને હરએકકે મુ'હ કાલે કીએ ચોર કીસીકો રીંછ વાલા ચોર કીસીકો બંદરવાલા બનાયા એકકો ચોરત હસીન બનાકર દુસરેકે પેહલુ'મંચ સુલાયા ચોર ઉમરૂને ખંજર લેકર કસ્ટ કીયા કે સર અફરાસીયાબકા જુદા કરે' લેકીન જબ લખતકે કરીબ ગયા કીસીને ઉસકો ધકેલ દીયા લાખ લાખ તદખીર કી મગર તખત તક ન પોંહયા ઉસ વકત દીલસે કેહતાથા હાએ હાએ કયા કરૂં કુઇ બન નહીં પડતા હય કયુ' કર ઇસકો મારૂં ઇસી ફીકમંચ થા કે આસમાનસે આવાઝ આઇ મનમ અફરાસીયાબ બહુ ચોર અબ્બ પચહા હુવા ઉમરૂ ગલીમ ઓઠકર ગા-યબ હો ગયા અધંયાર જસ્ત કરકે લાગે સાહેર હમરાંહીકે યાને મેહરૂખ ચોર બહાર નકલી વગયરા બઝોર સેહેર ઝમીનમંચ સમા ગએ બારગાહમંચ બીજલી બડે ઝોરસે તડપકર ગીરી ચોર જુતને સાહેર બેહોશ પડેથે ઉનકો ઉઠાકર લે ઉડી ઉમરૂ વહાંસે લાગકર દુર નીકલ આયા ચોર એક દરએકોહમંચ ઈયરા સમઝા કે શાહે તીલસ્સમ અગર મુઝે ગીરફતાર કરે તો મેહરૂખ બહાર વગયરા મેરી ઝંખલિ મંચ હંય વોહ લી કથદ હો બએ'ગે લાઝીમ હય કે ઉનહે' નીકાલુ' ચેહ સોચકર દરે

કોહમમંથ ચાહર બીછાઈ ઓર સખ સરદારૂંકો નીકાલકર લેટાયા પાની છીંકકર હો-
શીયાર કીયા મેહરૂંખ ઓર બહાર જો હુશીયાર હુઈ ઉઠ બચડીં ઓર કેહને લગીં
અય શેહેનશાહે અઈયારાં હમ સખ તો ખયમુમંથ થે ચહાં કયું કર આખે ખવાબને
સખ કયપ્રીયત અઈયારીકી ખ્યાન કી સખ હંસને લગે ઓર કહાં જો કુછ આપને કીયા
વોહ ખુબ કીયા લેકીન આગે તો ચેહ ઈકરાર આપને ફરમાયાથા કે મંથ આપને સખ
ફરમાન બરદારૂંસે અય શેહેનશાહ તેરા શરીક હું ઓર અબ તો વોહ તુકસાને અહં
કીયા ઓર ઇતના બડા ગઝબ હુવા કે તુમ ઉસકો બેહોશ કરકે લોટ આખે અબ વોહ
બડા સીતમ ઢાયગા ઓર પીછા ન છાંટેગા કોઈ ન કોઈ આફત આયા ચાહતી હય
ઉમરૂને કહા હમ આફતસે નહીં ડરતે લેકીન ચેહ બતાવ કે અફરાસીયાબ કયુંકર
કલ હો ઓર હયરત કયુંકર હીલાક હો બહારને જવાબ દીયા ખુવાબ બગેર લોહ
અફરાસીયાબ મારા ન બચગા વોહ અસલમંથ નહીં માલુમ કહાં રેહતા હય કીસીને
ઉસકો આજતક દેખા નહીં ઓર હયરતકા હમઝાદ જબ તક કલ ન હોગા ઉસકો
બી કોઈ નહીં હીલાક કર સકતા ઉમરૂને કહા સમઝા બચગા અબ આપને લશકરમંથ
ચલો ચેહ સુનકર વહાંસે બઝોર સેહેર ઉટે કયું કે બારગાહે મખમલી બેરૂન તીલ-
સ્સમ હય ઉમરૂને આના મનઝુર કીયાથા કે વહાંસે ખુલા હુવા ઓર લશકર ઉસકા કરીબ
થા કુછ દેરમંથ સખ દાખીલે લશકર હુવે બારગાહમંથ પોંહચકર અયશે કામરાની
દેને લગે નાય હો રહાથા દોર બાદખે એહમરકા બરી થા બાદ થોડી દેર અઈયાર
ઓર સાહેર જો સાથ ગચ્છે થોહ બી આખે ઓર અયશમંથ મસરૂક હુવે લેકીન વહાં
જો હયરત ઓર સખ સાહેરૂંકો બીજલી ઉઠા લે ગઈ ઓર બાગે સયખમંથ પોંહચે
ઓર શાહે તીલસ્સમ એક તો વહાં બચઠાથા ઓર દુસરા બેહોશ થા જો મોબુદ થા
ઉસને સખકો હોશીયાર કીયા એક ગાયબ હો ગયા ઓર એક આઈ નચે સેહેરમંથ બ
બચઠા ઓર નીહાયત ગઝબ નાક થા ઓર સખ સાહેર હોશીયાર હુવે કીસીને અપનેકો
ઓરત બના પાયા ઓર કીસીને અપના ચેહરા સુવરસા પાયા સખ બરેહના બહાલતે તબાહ
ઓર રૂસીયાહ થે ઓર ઇસ હાલકો દેખકર સખકી તમાશેકી સુરતથી કે અપને ઉપર આપ
હંસતેથે હયરત હોશીયાર હોકર ઉઠી ઉઠી કરકે બારગાહમંથ ચલો ગઈ ઓર સખ
બદુગરનીયાં ભાગીં ખુલાસા કલામ હરએકને બકર અપને મુંહસે કાલક છુડાઈ ઓર લેબાસ
પેહેનકર દરબારમંથ આઈ અફરાસીયાબને કહા અય હયરત સુખમંથ વોહ કુદરત હય કે
અબી ઉસ અઈયાર મકકાર કો પકડ ખુલવાઉ મગર મંથ દેખતા હુંકે ચેહ કયા સામરીકી
કુદરત હય ઇસ અઈયાર કો મંથને બારહા ગીરફતાર કીયા ઓર સુઝે ગીલ્લત દેકર
નીકલ ગયા ઓર અબકી બારતો સુઝે બોહત ઝલીલ કીયા સરસર સચ કેહતીથી લા-
હક ઉસકે કોલકો નમાના વચસે સઝા પાઈ ચેહ કેહ કર કીતાબે સામરી દેખી માલુમ
હુવા કે સરસર દરખત સે બંધી હય નીમચે કો લેજકર ઉસકો ખુલવા મંથાયા
ઓર ખીલખત દીયા ઓર કુછ સેહેર પડકર તાલી બબાઈ ઓર ઝલઝલા આયા ઝ-

ਮੀਨ ਧਰਾਧ ਐਕ ਸਾਡਰ ਪਧਾ ਫੁਵਾ ਕੇ ਸਰ ਅਪਨਾ ਛਾਥ ਮ'ਧ ਥਾ ਧਾਨੇ ਧੜ ਸੇ ਯੁਫਾ
ਥਾ ਅਸ ਉਸਕੋ ਫੁਕਮ ਦੀਥਾ ਕੇ ਅਧ ਐਸਰਾਨ ਯਫੁ ਤੁ ਯਫੁਰ ਉਮੜ ਕੋ ਅਧਮਯੇ
ਮੇਫੁੜ ਅਸੇ ਪਕੜਲਾ ਉਸ ਵਕਤ ਫੁਧਰਤ ਯੋਫੀ ਅਗਰ ਯੋਫੁ ਅਧਮਯੇ ਮੇਫੁੜ ਅਸ ਮ'ਧ
ਨਫੋ ਸਾਫਨੇ ਕਫਾ ਜਫਾ ਫੋ ਵਫਾਸੇ ਗੀਰਫਤਾਰ ਕਰਲਾ ਅਧਰਫਾਰ ਫੋਤਨਾ ਨਫੀ ਐਸਰਾਨ
ਯਫੁ ਸਵਾਮ ਕਰਫੇ ਥਲਾ ਗਥਾ ਯੋਰ ਉਸਕੇ ਲੋਯਨੇਕੇ ਯਾਫ ਫੁਧਰਤ ਕੇਫਨੇ ਲਯੀ ਸੁਯਕੋ
ਯੋਫੁ ਮਾਫੁਮ ਨ ਫੁਵਾ ਕੇ ਉਮੜ ਕੀ ਕਯਾ ਯੁਫਾਵਾਫ ਸਾਮਰੀ ਯੋਰ ਲਾਫਾ ਵਯਧਰਾਨੇ ਕਯੁਕਰ
ਸੁਕਰਰਰ ਕੀ ਫੁਧ ਥਲੋ ਯਾਯ ਫਾਫੀ ਯਾਨ ਸੇ ਥਲਕਰ ਪੁਥੇ ਯੋਫੁ ਸਯ ਫਾਫ ਯਾਨਤੀ ਫੁਧ
ਯੁਸ ਥਰਫੁ ਯੋਫੁ ਕਰਲ ਕਰਨਾ ਉਸਕਾ ਫੁਰਮਾਯੇ ਉਸੀ ਥਰਫੁ ਫੀਲਾਫ ਕਰਨਾ ਥਾਫੀਯੇ ਯੋਫੁ
ਕੇਫਕਰ ਫਰਯਾਰ ਅਰਯਾਸਤ ਕਰ ਫੁਧਰਤ ਕਾ ਫਾਥ ਪਕੜ ਕਰ ਥਾਯੁਤ ਪਰ ਸਵਾਰ ਕਰ ਥਲਾ
ਕੀਸੀਕੋ ਸਾਥ ਨ ਲੀਥਾ ਤੀਵਰਜਮ ਮ'ਧ ਮ'ਯੀਯੁ ਥਲਾ ਗਥਾ ਸੇਫੁਰਾ ਯੋਰ ਕੋਫੁਕੋ ਥਯਕਰਕੇ
ਕਰੀਯ ਐਕ ਪਫਾਫ ਕੇ ਯੋਫੁਥਾ ਕੇ ਯੋਫੁ ਯੀਲਕੁਲ ਸੋਨੇਕਾ ਫੁਧ ਯੋਰ ਥਾਰ ਪੁਟਵੀਯਾਂ ਸੋਨੇਕੀ
ਉਸ ਪਰ ਅਧੀਥੀ ਮੀਰਵੇ ਨਾਯਨੀਨ ਪਰੀ ਪਧਕਰ ਫੁਰ ਥੇਫੁਰਾਕੇ ਲੋਯਾਸ ਨੀਫਾਥਤ ਨਰੀਸ
ਯੋਰ ਪੁਰ ਅਰ ਯੋਫੁਨੇ ਸਰਾਧਾ ਯੋਫੁਰਫੇ ਯੋਰ ਸੇ ਯਾਸਾਸਤਾਥੀ ਸਾਮਨੇ ਪਫਾਫ ਕੇ ਯਾਰਾ ਕੋਸ
ਥਕ ਥਾਯੇ ਲਾਫਾਧ ਨਾਫੁਰਮਾਨਕੇ ਪੁਲੇ ਫਰਯੁਤ ਸਯ ਯਾਫਲੇਸੇ ਮਫਥੇ ਕਫੀਲੇ ਜਵਾਫੀਰ ਕੀਥੀ ਯੋਰ
ਯਾਫ ਮੋਥੀਯੁਕੇ ਪਥੇਥੇਫਰ ਥਾਯੁਤਾ ਯੁਫਥਾਨ ਨੇਫਰੇ ਯਾਯ ਸਾਫੁਸ਼ਾਫ ਮੋਯੇ ਮਾਰਤੀਥੀ ਫੁਧਵਾਰੇ ਅਯਯਯਯ
ਰਾਯ ਕੇ ਥੇ ਜਵਾਫੀਰ ਕੇ ਯਾਨਵਰ ਫਰਯੁਤੁ ਪਰ ਅਧਕੇ ਨਯਮਾ ਸ'ਯੁ ਕਰਥੇਥੇ ਫਰ ਥਰਫੁ ਯਾਮਫੇ
ਫੁਰਵੇ ਯਫਾਰਥੀ ਗਰਯ ਪਫਾਫ ਕਥਾ ਥਾ ਜਾਨਤ ਨੀਥਾਂ ਥਾ ਅਫੁਰਾਸੀਯਾਯ ਜਯ
ਯੋਰ ਨਯਫੀਕ ਪਫਾਫ ਕੇ ਯੋਫੁਥਾ ਯੋਫੁ ਪੁਟਵੀਯਾਂ ਸੋਨੇਕੀ ਯਥੇ ਯੋਰਸੇ ਫਾਸੀ ਐਕ ਪੁਟਵੀ
ਯੋਫੀ ਅਫੁਰਾਸੀਯਾਯ ਯਾਥਾ ਫੁਧ ਫੁਸਰੀਨੇ ਜਵਾਯ ਦੀਥਾ ਕਯੁਨ ਯਾਯਗਾ ਤੀਸਰੀਨੇ ਕਫਾ
ਗਰਯ ਅਧਸੀ ਫੀ ਫੋਤੀ ਫੁਧ ਥੋਥੀ ਨੇ ਕਫਾ ਯਾਥਾ ਫੁਧ ਥੋ ਫੁਕਥੁ ਗਥਾ ਯਾਥਾ ਕਥੁ ਨਫੀ
ਯੋਫੁ ਕੇਫਨਾ ਉਨਕਾ ਅਫੁਰਾਸੀਯਾਯ ਯੋਰ ਫੁਧਰਤਨੇ ਸੁਨਾ ਫਾਥ ਪਕੜਕਰ ਥਯ ਗਥਾ ਯੁਫਾ-
ਫੀਪਰ ਪਫਾਫ ਕੀ ਐਕ ਯੋਮਾਰਤ ਕਸਰੇ ਫੁਲਕਸੇ ਯੁਯੀਮ'ਧ ਫੋ ਥਾਫ ਅਨੀ ਫੁਧ ਫੀਵਾਰ ਉ-
ਸਕੀ ਯੀਫਲੋਰ ਕੀ ਫੁਧ ਫੁਯਾਰ ਫਾ ਕਮਰੇ ਅਧਸੇ ਅਨੇ ਫੁਧ ਕੇ ਨੀਫੀ ਰਵਾਂ ਕੋ ਸਰਮਾਥੇ
ਫੁਧ ਅਫੁਰਾਸੀਯਾਯ ਯੋਫੁਫਤ ਅਫਯਸੇ ਅਫਰ ਮਕਾਨ ਕੇ ਗਥਾ ਯੋਰ ਫਰਪਰ ਯਾਯਫਾ ਫੁਵਾ
ਥਕਾਥਕ ਮਕਾਨ ਕੀ ਪੁਥਾਤ ਪਰ ਥਫਾਫਾ ਫੁਵਾ ਯੋਰ ਯਾਧੀ ਫੀਫੀ ਜਫਾ ਅਧੇਰਾ ਫੋ ਗਥਾ
ਯਾਫ ਲੋਫਮੇ ਕੇ ਯਾਧੀ ਥਲੀ ਯੋਰ ਥਾਯੁਤ ਉਤਾ ਫੁਵਾ ਨਯਰ ਯਾਥਾ ਉਸ ਪਰ ਐਕ ਸਾਫੇ-
ਰਾ ਨੀਫਾਥਤ ਅਧਫੁ ਯੁਫੁ ਮ'ਧ ਫਾਫਤ ਨ ਪੋਟ ਮ'ਧ ਯਾਫਤ ਕਧਸੇ ਯਰਸਕੀ ਉਮਰ ਯੁਰਰੀਯਾਂ
ਯਾਯੁਪਰ ਪਫੀ ਫਾਤੀਯਾਂ ਸੁਯਕਰ ਸੀਨੇਸੇ ਲਯੀ ਕਮਰਸੇ ਫੋਫੀ ਜਵਾਨੀ ਯੋਰ ਸਾਯਾਯ ਯੋ
ਯੋ ਗਥਾ ਥਾ ਉਸਕੋ ਫੁਫਤੀ ਸਰਪਰ ਨੀਫਾ ਕੇਸਾ ਯਾਧਿ ਮੇਫੁਸੁਫੀ ਕੀ ਯਾਫਰ ਯੋਫੇ ਯਾਫਰ
ਯੋਫੁਥੀ ਅਫੁਰਾਸੀਯਾਯ ਯੋਰ ਫੁਧਰਤਨੇ ਯੁਕਕਰ ਸਵਾਮ ਕੀਥਾ ਉਸ ਅਧਫਾਨੇ ਕੇ ਕੇ ਨਾਮ
ਉਸਕਾ ਮਫਕਾ ਯਾਫਾਫਤ ਯਾਫਾਰ ਫਰਤ ਯਫੁ ਫੁਧ ਯੋਰ ਫਾਫੀ ਸਾਫੇ ਤੀਵਰਜਮ ਕੀ ਫੁਧ
ਫੁਯਾਯੇ ਯਾ ਫਰਾਫੀ ਯੋਰ ਫਾਥ ਫੁਧਲਾਯੇ ਅਫੁਰਾਸੀਯਾਯਨੇ ਸਰ ਯਫੁਰ ਉਸਕੇ ਸੀਨੇਸੇ
ਲਯਾਥਾ ਉਸਨੇ ਯਫਾਯੇਫੀ ਯਾਧ ਕੀਥਾ ਯੋਰ ਉਸਕੇ ਯਾਫ ਯਾਫਸੇ ਸੋਅਫਯੇ ਯਾਧੀਥ ਨੀ-

કલને લગે જોર સુરત ડરાવની હો ગઇ જોર ઝલ્લાકર બોલી અય લડકે કયું તીલ-
સ્સમ તુજસે ન સંભલ સકા ગભરા ગયા આખીર છોકરા હયના અફરાસીયાબને
કહા દાદીબાન મંચ કયા કડું ખુદાવંદે લડકાહી કો ચેહ મંજુર હુવા કે ઉમરૂ કો મુ-
જપર ગાલીબ કીયા વરના મંચને દરયાએ સેહેર કે ઉસપાર પકડ ખુલાયાથા ખુદાવંદને
હુર એક લેજકર બલકે ખુદ તશરીફ લાકર ઉસકો ઉસપાર લેજદીયા આફ્રાત ચેહ
ખાત સુનકર ખુબ હંસી જોર કહા અય છોકરે કયા બેહુદા બકતા હય લડકા કયા
તકદીર કરેગા વોહ આપ ભાગતા પ્રીરતા હય અધ્યાત્મસે ઝીલ્લત કયા કયા નહીં ઉ-
ઠાતા હય ભલા કુછ બી ઉસ્સે હો સકતા હય તુજે અપને ઘરકીતો ખબર નહીં કે
કોન કીસ ફીક મંચ રેહતા હય અય નાદાન તેરી ચપ્તી મ.ખસુર સુ.ખ ચશમને
ઉમરૂકો દરયાએ સેહેર સે પાર ઉતાર દીયા જોર કુલ વાકે આ મ.ખસુરકા ચાને બે
કુછ ઉમરૂસે ખાતે હુઇ થી ઉસને કેહદીં જોર પ્રીર શાહતીલસ્સમ કો ઉસને સમઝાયા
ક સુન ઝમીનો આસમા દહેલ બજો ઝમીનો આસમાં ગારત હોબજો સબ સાહેરાન
મારે બજો મગરતુ ચેહ ચાર કામ ન કરના જોર આવલ તીલસ્સ કે કાનુન મંચ ફક
નડાલના દુસરે હુજરે હફત બલાકો ન ખોલના તીસરે ગીયારા મહીને ખાદ અસદ
તીલસ્સમ દુશાકો કતલ કરના ખીય મંચ ધરાદા ન કરના વગરના કાનુન તીલસ્સમંચ
ફક આયગા ચોથે કયસીહી આફત આજે જંગ સખત આકર પડે વોહ એકકીસ
સાહેર ચાદગારે ઝમાના સામરી હંચ ઉનકો લડનેકે લીએ ન લેજના જોર ઉગરૂ અબી મારા
ન બયગા તુને ખેસરાન કો લેબ હય સુન લેના કે ઉસકા બી કામ તમામ હુવા
ખખતુમ બવ જોર ચાહે ઝમરૂદ પર મેલા કરો ઉસ રોઝ બહાર મેહરૂખ જોર
શકીલ વગયરા સબ હાઝીર હોંગે ઉસ વકત લડાઇકા સામાન કરના લેકીન ઉમરૂ સે
હોશીયાર રેહના વોહ જબહી સકકારી કરેગા જોર તુ કઝાયાને મોત ઉમરૂ કી પુછને
આયા હય કે કયસા હય જોર કયું કર હય ઇસ ખાતકો મંચ જબસે ઉમરૂ ચહાં
આયા હય ઉસીરોઝસે તમામ કીતાયું મંચ તીલસ્સમકી જોર ખુદાવંદે સામરીકી ત-
સનીફ મંચ તલાશ કર રહી હું લેકીન પતા નહીં મીલતા બલકે ચેહ માલુમ હોતા
હય કે ઉમરૂ કશંદજો સાહેરાં હય પસ અયફરઝંદ લાઝીમ હય કે ઉસ્સે ગાપ્રીલ નરેહ
ઝરા બચકર ચલ તુ મારા બયગા અચ્છા અબ ધરબવ મંચ બી બતીહું અફરાસી-
યાબ જોર હચરતને તસલીમકી ખુદિયાને ઇશારા કીયા કે તખ્ત-ઉંચાં હુવા ઉસ
વકત વોહ આફ પુતલીયાં કેહને લગીં એકને કહા બના હય તો બવ દુસરી બોલી
ચલતે હો તો ચલો તીસરીને કહા મોમ હય બે પીગલ બયગા ચોથી બોલી પહાડ
કો આગ લગ બયગી અફરાસીયાબ બદલ હચરત કો લેકર પહાડ કે નીચે ઉતર
ગયા કે પુતલીને કહા હય આગ ઝુરૂર લગેગી વોહી હુવા કે નીચે ઉતર તેહી પથરૂસે
શોઅલે નીકલે જોર સારા મકાન જોર સેહરા વગયરા ધર ધર જલને લગા અફરા-
સીયાબ જોર હચરતને પીછે ફીરકર ન દેખા જોર શાહે તીલસ્સમ નીહાયત ગઝબ

નાકે કેહતા હુંવા કે ઇસ મ.ખમુર માલ આવી કે. ચલકર બહે અઝબસે હીલાક કરેંગા
ઝોર ઉસે શુરસે મંચ બાગે શુલઝાર કી તરફ ચલા કુછ અરસે મંચ દા.ખીલે બા.ગ
હુંવા ચેહ બાગ લી મીસ્લ બાગાતે તીલસ્તમ કે છનકા ઝીકે અકસર સુકામ પર હુંવા
હય બના હય દુન્યાકી પુખીયું સે લરપર હય.

नउंम.

હિલાવીથી ઉસળ સળા ડાલીયાં—ખખતે થે ખરગે શજર તાલીયાં
 કહીં બાગ મંચ આબશાડું કા બેશ—કહીં સર્વ પર કુમરીયુકા ખરેશ
 કહીં યુલયુલો ગુલકા અફસાના થા—કહીં રકસ તાઉસ મરતાના થા
 ગરબ જાંફરાસે ઝમીં વાંકી પુર—પડે સંગ રેઝે સો યાકુતો દુર
 ઝમીં ઝદ મખમલસી બા આબોતાબ—હઝાડું પડે નાફાએ મુશક નાબ
 હર એક નેહર અયસીથી ઉસ બરવાં—સફાઈ મંચ બું શમએ રોશદલાં
 કનાડું પે ઉનકે જવાહીરકા કામ—વેહ ફીરોઝા ફામ યોર યાકુત ફામ
 થીચ બાગ મંચ બારાદરી બનીથી જુસકે સુતુન મંચ મીનાકારીથી સારી ઈમારત
 જવાહીરસે જરીથી જયસે કાન જવાહીરકીથી યોર યુલદ ઈસ કહરથી કે ફાસે સરે
 ઈજઝત અપના ફલકપર રખેથી.

ਨਤੀਲਾ.

ધર્મારત નથી થા વોહ બાગે બેઠેશત—તીલા ઝોર નુકરેંકી એક એક ખીશત
 અબાયબ સીફાકી ધર્મારત તમામ—જહાં ચશમે ખુરશીદ ઝપકે મુહામ
 અરીઝો તવીલ ઉસ મંચ મોતી કે દુર—તીલસ્સમાત કા સખ બનાયા વોહ ધર
 સખ હરૂમંચ પરદે પડેથે ઝોર ચારસો કનીઝ ખુશ જમાલ પરી તીમસાલ બર્ક
 વશ હાઝીર થીં લેકીન હોસો અંદર ખારાદરીકે ઝોર હોસો બાહીર થીં ઝોર ઉનકો
 કબી કીસીને દેખા નથા ઝોર ખારાદરીકે અંદરકા હાલ બી કીસીકો માલુમ નથા કે ઉસ
 મંચ કયા ચીઝ હય ઉસ વક્ત શેહનશાહે સાહેરાં કે આનેસે બાહીરકી લોપીયુને સ-
 લામ કર પરદે ખારા દરીકે બાંધદીએ ગોયા રાએ તીલસ્સમ કા પરહા ફાશ કીયા
 મીસલે બર્ક કે ચેહરે અંદરકી કનીઝું કે ચમકને લગે ઝોર ઉનકે હુસ્નકે રૂબરૂ બાહેર
 કી ઝોરતુંકા રંગ ફીકા હો ગયા બલકે બાગકે કુલ ઉનકે રૂબસારે નાઝુક કે રૂબરૂ
 ઝર્દ હોગએ ગુલાબ ઝોર યાસમીન ઝર્દ હો ગએ હર એકને શાહે બવેલાં કો સલામ
 કીયા શેહેનશાહ આગે બઠકર ખીચ અયવાન મંચ બખડા હુવા વહાં બી પરહા પડાયા
 જબ ઉસ પરદેકો કનીઝને ઉઠાયા એક ફર્શ ખીઝા હુવા નઝર આયા કે હર રંગકા
 જવાહીર ઉસમંચ નસબથા તખ્ત કેહ કશાં ઉસ તખ્ત પર પુતલા પથ્થર કા હમ
 મુરત અફરોસીયાબ બયઠા થા ઉસ પુતલેકો પાસ ખુલાયા કે અય હમનામ હમારે
 પાસ આવ વોહ ઉઠકર સામને આયા ઉસ્સે હુકમ કીયા કે તુમ હમારે હમ નામ હો
 હમારા તુમારા એક વાસ્તા હય અબી બવ ઝોર મુખુરકો પકડ લાવ ચે હુકમ

સુનતેહી વોહ પુતલા ઝમીનપર ગીરા ઓર ધુવાં બનકર ઉઠા ઓર સામનેસે ગાયબ હો ગયા શેહેનશાહે સાહેરાં ઉસી પુલેહી જગેહપર જલવા ફરમા હુવા હયરન પેહલુ મંચ બચહી કુછ સેહેર પડકર દસ્તક દી બાગકે સબ કુલ ખીલગએ ઓર છોટે છોટે બનવર ખુશરંગ પુલુસે નીકલકર ગીરે ઓર ઝમીનપર લોટને લગે ઓર સુરતે ઇનકી પરચુકી બન ગઈ વોહ નીહાયત હસીના વ જમીલા થીં પીશવાઝે રંગ બરંગકી પેહને સામને આકર શાહકે નાયને લગીં ઓર કનીઝે બારાદરી વાલી બમેં શુલશુ બરકર પીલાને લગીં શાહે બવેઢાં સુનતઝરે મખમુર ચહાં બચઠા હય લેકીન કુછ હાલ ઉમરૂકા સુનીએ કે બેસરાન ઉનકી ગીરફતારીકે ચલા હય ગરઝ શબકો ઉમરૂ ઝીલ્લત શાહે તીલસ્મકો દેકર દરેકોહસે સબકો બારગાહમંચ લાયા ફીર હંગામાએ અચશ ચહાં ગરમ રહા મેહરૂખ બી દરબારમંચ નકકારા નવાઝી સરીરે મમલેકત પર જલ્વા ફરમા હુઈ સબ સરહાર હાઝીર હુવે બાદ સુજરા કરનેકે પાયા બપાયા બચઠે હંગામે હુકમ રાની ગર્મ હુવા ઉમરૂ બી કુરસીપર બચઠાથા કે આપસે આપ ગોકે ખાનેકા વકત નથા મગર ઉમરૂકો ભુક માલુમ હુઈ દીલસે કહા આજ ખુદ બે વકત બુક માલુમ હોના અલામત સુખહકી હય યા શાહે તીલસ્મને તેરે લીએ કુછ સેહેર કીયા ડોગા યા કોઈ ન કોઈ સાહેર સુઝે ગીરફતાર કરને આતા હોગા ચેહ સોચકર ઉઠા મેહરૂખને પુછા ખવાબ કહાં ચલે આપકા બના બાહીર દરબારકે આજકલ અચ્છ નહીં શાહે તીલસ્મ હુઝુરકી ફીકમંચ હય ઉમરૂને જવાબ દીયા મેરા દમ ગલરાતા હય ઝરા ફીર આડેં તો આતા હું ચેહ કેહકર નીકલકર ચલા ગયા જબ ચેહ બ ચુકા ઉસ વકત ઝમીન ધરરાઈ ઓર બેસરાન ઝાહીર હુવા મેહરૂખ વગયરાને ગોલે સેદેરકે સંભાલે બેસરાનને હંસકર કહા અચ નમકહરામો તુમ લોગ સુજસે કયા લંઠોગે દમ બરમંચ ચુટકીસે મલકર મીસ્લ પીશશુ વ મખખીકે તુમકો હીલાક કરૂંગા નાચાર ઇસ્સે હું કે તુમસે લડનેકો સુઝે શાહને નહીં હુકમ દીયા છસ કામકે લીએ સુઝે લેબ હય ઇનતેઝામ ઇસકા કરકે ચલા બઉંગા તુમ સબ અપની જગેહપર બચઠે રહો અગર સુઝે છંટોગે અચ્છા નહીં હય ચેહ એતાબ સુનકર સબ એહલે દરબાર ખામોશ હો રહે ઓર બેસરાન ઉમરૂકો હર તરફ હુંડને લગા ઇતેફાકસે કનીઝ મલકા બહાર બહુ પર નામ ઉસકા મેહબુબ પરીએહરા બહુ હય આશીક હય ઓર જબ બહાર તીલસ્મને ખાતીનમંચ રેહતીથી શાહકી ફરમા બરહાસ થી ઉસી ઝમાનેસે ચેહ ઇશક રખતા હય ઓર કનીઝ બી ઉસ વકત ફરફતા હય રાગર ખેાફસે મલકા બહારકે ઉસ્સે મીલ નહીં સકતી હય કે બેસરાન બી શર્મેસે કે કનીઝકો મલકા બહારસે માંગના નંગો આર હય કુછ કેહ ન સકતાથા ઉસ વકત ઉસને દેખા કે મેહબુબ પરી બહુ બીચ બારગાહકે આડમંચ ખડી હય મગર સુઝે દેખકર હંસી હય બનાવ સીંગાર કીએ હય મીસ્તી લગાઈ લખોટા જમાએ હય હાથુમંચ પોર પોર છલ્લે હંચ સુંહપર ઝુલ્ફકે સાથ પટે છુટે હંચ કંગી ચોટીસે દુરસ્ત બીંદી

માથે પર દીએ છાતીયાં ઉભારે દીખા રહી હય ચેહ માલુમ હોતા હય.

બયત.

રંગ લલુકા પંટ મુલાયમ ઝોર કયુ'મંચ સજતી હય

સીનેસે લેતા નાફ તલક એક સંઘલ કીસી તખતી હય

ઝોર ઉસ વકત અપને આશીકકો દેખકર ઉસને ઇંદાના સુર કીયા કલી છુપ જાતી ઝોર કલી સામને આકર તીવરી ચડાતી હય કલી મુંહ બનાકર સર હીલાતી હય કલી મટકકર બચઠ જાતી હય ઝોર કલી છલાંગ મારકર ઇંધરસે ઉધર પ્રીરતી હય કલી ગરેબાન ખોલ દેતી હય કલી સીને પરસે દુપટ્ટા હડાતી હય છાતીયાં દીબલાતી હય આંચલ ઉલટકર સરપર ડાલતી હય ઝોર મુંહ આશીકસે છુપાતી હય ઇંદાન આઢકો દેખકર બેસરાન મર મર ગયા ઝોર દીલસે કેહતાયા.

રૂબાઈ.

રફતારમંચ કીસીકે અંદાઝ કહાં—ખાતુંમંચ કીસીકે અચસી આવાઝ કહાં

ખુબી હય તુમહીપર ખતમ મેહખુબીકી—ચેહ અશવા કહાં કીસીમંચ ચેહ નાઝ કહાં ઇંધર તો ચેહ મેહવે જમાલે કનીઝ થા ઝોર કનીઝ ભી સમઝી કે મુઠ્ઠતકે બાદ તેરા ચાહનેવાલા આયા હય બાહીર બારગાહકે ચલકર દોઢો ખાતે કરલે ચહાં મલકા બહારકે રૂબરૂ દાલ ન ગલેગી ચેહ સોચકર માલા બાલા બતા ઉધર જા ઇંધર આ શુઢહ શુઢહ દરબાર ગાહ પર પોહચકર ઇંસ તરફ ઉસ તરફ દેખકર પીછે ફીરી કે દેખું મતલુબ ભી આયા હય યા નહીં જબ કીસીકો આતે ન દેખા ખંખારી ઝોર આપસે આપ ઉઢી કરકે બાહીર બારગાહકે નીકલ ગઇ બેસરાનને જો આવાઝ ઉસકી સુની સમઝા કે તુએ દર પરદા ખુલાતી હય ચેહ ભી બાહીર નીકલ ગયા ઝોર પાસ કનીઝકે પોંહચકર કેહને લગા કયું સાહેબ મીઝઝ તો અચ્છા હય ઉસને કહા દુઆ કરતી હું તુમ અચ્છે રહે કયુંકર આએ ઉસને કહા આયા તો મંચ ઉમરૂકે ગીરફતાર કરનેકો હું મગર તુમારે પ્રીરાકમંચ બેચેન થા ખુવાહીશે દીઠાર રખતા થા અચ મેહ-ખુબ આશીક, બહાર જબ શેહેનશાહસે પ્રીર ગઇ ઉસ વકત તુમ મેરે પાસ ચલી આઇ હોતી ઝોર તુમહારી બીબીકો કયા ગુરૂર થા કે ઉમરૂકી શરીક હુઈ મેહખુબને કહા કુછ ઉનકો મેરે સામને કેહના નહીં કે વોહ મેરી માલીક હંચ ઝોર મંચ કયા મસ્તાની થી જો તુમહારી હો રેહતી અપની બીબીકો છોડ દેતી મરદુકી ખાતુંકા એતેબાર કયા તુએ મેરી મોહખબત ઝરા ભી હોતી તો મેરે પાસ ન આતા અબ લગા ખાતે બનાને બેસરાન ખોલા જાને મન જયસે તુમહેં પરાઇ તાબેદારી થી વચસેહી મંચ બી થા ગયર લશ્કરમંચ કયું કર આતા મગર પુરકત મંચ મેરા ચેહ હાલ થા

રૂબાઈ.

બેચેન જો દરદ દીલસે હમ હોતે હંચ—સર અપના પટક પટકકે છ ખોતે હંચ લે શામસે તાસેહેર તેરે બનધર મંચ—સબ સોતે હંચ ઝોર હમ પડે રોતે હંચ

અચ ચાર બે વફા સખ શીકવા વ શીકાયત મોકુફ કરકે ઝરા સામને દરેકોહમંચ ચલકર સોહબત આરા હોકે દીલે મુઝતર મેરા તસદ્દલીયાબ હો મેહલુખને તીવરી ચડાકર મુજકો અકેલેમંચ બનેસે કયા મતલબ હય મુસટન્ડા મસ્તોમંચ ભરા હુવા હય મેરી ઇઝઝતમંચ ખલલ આ બથગા બસ મંચને તુજકો દેખા તુને મુઝે ઝીયાદા હવસ ન કર બેસરાન બોલા કે અચ ગમ ગુસાર સીમ અંદામ મેરા આના ચહાં ફીર કાહેકો હોગા આજકા મીલના ગનીમત બનકર મેરી મુરાદ બરલા ઘડીભર શરાબો કખા-બકા તનહાઇ મંચ શગલ હો બોસો કનારકી લઝઝત મીલે ખ્યારી આજતો અપના ચેહ છ આહતા હય કે—

રૂખાઇ.

બોસેસે મુંહ મોઢો તો મોઢો અપના—ટુક પાઉં તો દાખને હમેં દો અપના

ગર નામસે આશકીકે નંગ આતા હય—નોકર ચાકર ગુલામ સમઝો અપના

મેહલુખ બોલી ચલ ખાતે ન બના મુઝે મરદવે દમ ધાંધે જહાંસે ન બતા મંચ કમખખત સરકારકે કામકો બાહીર આઇથી ચહાં બન ગઝબમંચ પડગઇ ચેહ કેહકર આગે બઝડી બેસરાન સાથ હુવા પીછે ફીરકર મુસકરા કર અરે મંચ બદનામ હો બઉંગી તું મેરે સાથ ન આ ગરઝ કે ઇસી તરફ ખાતે બનાતી હુઇ દરએ પહાઠ મંચ આઇ આશીક ઉસકે સાથ આયા બાહમ ખાતે હોને લગી મેહલુખને દો પટટા અપના ખીછાયા ઓર ઇસ હીલેસે ગેહના પાતા ઉતરાનેકી રાહસે સખ દીખાયા કે મુઝે લોંડી ન બનના મંચ ગેહના પેહને હું અમ કભી ઇઠલાતી હય કભી ઠનકતી હય કભી સર ઉસકે ઝાનુપર રખકર લેપટ બતી હય ઓર દીલસે કેહતી હય આજ બે મેરે હય. સો રાબકે નહીં ચેહ ગમઝે કર રહી થી કે ઉમરૂ બે દરબારસે ચેહ ચલા આયા થા ઇધર આનીકલાં ઓર દેખાકે એક કનીઝ બહારકી એક સા-હેરસે મીલ ગીલફર ખાતે કર રહી હય ઓર બોતલે શરાબકી સામને રખખી હય ઉમરૂને ચેહ ખીયાલ કીયા ચેહ સાહેર મેરેહી લથકરકા હય ઇસ કનીઝસે ફંસા હય. તુ ચલકર ઇસ કનીઝકા ગેહના વખચરા લે લે ચેહ સોચકર એક બુઢિયાકી સુરત બનાઇ કે હાથ પાઉં કાંપતે સર હીલના હુવા સર જયસે ગાલાફકા એક ટુકી લકડી હાથમંચ લેકર બુતીકી એડીયાં નીકલીં હુઇ ખટખટ કરતી આઇ લોંડી બેસરાનસે ઝઝક કર અલગ હુઇ કે ઉઇ. કોઇ આતા હય બેસરાનને દેખાકે એક બુઢિયા આતી હય ઉધર ઉસ બુઢિયાને ઉસે દેખકર દુઆ દી કે સામરી ચેહ બોડી કાયમ રખખે ગજસુઢાગ મેરી સુહાગનકા કાયમ રહે મીયાં પાઉં સુરીદ રહેં મેરી ઓડીકી એડી દેખકર કીસીકા મુંહ ન દેખે અચ મંચ સઢકે તુમહેં હંસના બોલના નસીબ હો ચેહ કેહકે કીરાહ કીરાહ કે બચઠ ગઇ મેહલુખકી બનમંચ બન આઇ કે ચેહ કોઇ વાકીફકાર નહીં હય પુછને લગી કે બડીબી કહાં ચલીં ઇસ જંગલમંચ કયું ફીરતી હો બુઢિયાને કહા બલાલુ ઇસ મુવે પેટકે કારન મીટી બરાબ હય. સત્યાનાસ બરબાદ હરતરફ ખાક છાનતી

બેર બીનતી ફીરતી હું ઇસ વકત લશકરમંચ માંગને જાતી થી તુમહારી બાતુંકી આ-
વાઝ સુનકર ઇંધર ચલી આઇ સામરી વ જમશેદ તુમારી ઇંઝતો હુરમત રખો
મકાન કરીબ હય વહાં ચલકર હસો બોલો બેસરાનને કહા મુઝે ઝીયાદા ઠેહરનેકી
પુરસત નહીં મંચ બહુકમે શાહેતીલસમ ઉમરૂકો પકડને આયા હું ચકાંસે ઉડકું તો
ઉસે ગીરફતાર કરલે જાઉં બુઢિયાં બોલી વારી ઉસ મુઝેકા પકડના કયા મુશકીલ હય
કલ મેરા તકલા આકર તોડ ગયા થા મંચનેબી પુ'કની ફેંકકર મારી ગારતીકી ટાંક
જાનતી હોગી ચેહ કેહકર કહા સઢકે ગઇ મુઝે બોહત મુઢકતસે શરાબ નહીં મીઝી
કનીઝને એક બોતલ શરાબકી આગેકી બુઢિયા હુઆએ દેને લગી ઓર શરાબ જામ
મંચ બરકર ફીર બોતલમંચ ઉ'ટેલી ઇસ ઉલટ ફેર મંચ બચાલાકી પુડયા. બેહોશીકી
મીલાદી ઓર કેહને લગી વારી જાડે ઇતની શરાબ મંચ કયા કડંગી તુમ બી પીપો
અચશ કરો મંચ બુઢિયા હું મુજસે કયા હીજબ કરતી હો મંચને જવાનીમંચ બીગુ
કે સાથ મઝે ઉઝાએ બકોલ શખસે કાલેકા એક નહીં છોડા કનીઝ હંસને લગી કે
બુઢિયા દીલ લગી બાઝ હય આખીર બુઢિયાકે હાથસે ઢોતુંને શરાબ પી ઓર બેહોશ
હો ગએ ઉમરૂકેને બોતલ શરાબકી ઝંબીલ મંચ રખખી ઓર ઉસકો કત્ત કરના આડા
વોહ ફૂએતન બઝોર સેહેર થા. ઉમરૂકેને કુરછા ઓર સીલા ઝંબીલસે નીકાલ કર ગરમ
કરના આહાથા કે કીરાં હમેશા જંગલમંચ રેહના હય. લશકર મંચ કમ જાત હય.
વહીંસે દેખ રહાથા. પુકારા ઉસ્તાદ તકલીફ ન કરે' મંચ આ પાંડયા કરીબ આકર ઇંચ
ઝોરસે બગલા મારા કે સરકે બેસસરાનકે દો દુકડે હુવે વાસીલે જહન્નમ હુવા. ઓરો
શુલ બરપા હુવા કે મારા બેસરાનકો ઉમરૂકેને સુરત અસલી બનાકર મેહ'બુખકો
હોશીયાર કરદીયા. ઉસને જો ઉમરૂકો દેખા જાન નીકલ ગઇ થરરાને લગી ઓર પાઉં
પર ગીરી કે ખવાબ મેરી બીબીસે ચેહ હાલત ન કેહના ઉમરૂકેને ઝંબીલસે કોડા ની-
કાલકર મારના શુરૂ કીયા કે માલઝાદી દુશમનુંકો હમારે બગલ મંચ લીએ બચકી થી
ઓર અબ નખરે બધારતી હય ગરઝકે બુખ મારા ઓર બનાવ સીંગાર બાક મંચ
મીલા દીયા ઓર ચોટી પકડ કર લે ચલા કે ચલ તો સહી' કાહબા સામને બહારકે
તુઝે કલ કડંગા કનીઝને બોહત મીનતકી કે ઓર જાતના આપ ચાહે મારવે' મગર
મુઝે વહાં ન લે જાએ' મેરી જાન બચાએ' ઉમરૂકેને કહા જો કુછ તેરે પાસ જમે હય
ઓર આજ તક તુને જો જમે કર રખા હય. વોહ સખ મુઝે દેહે તો બચેગી મેહ'બુખને
કહા ચાર જોડે કપડું કે ઓર સો રૂપય રોકડે મંચને અપને સુકામપર જમે કર રખે
હંચ ઓર ચેહ ગેહના હય ઉમરૂકેને સખ ગેહના લેલીયા ઓર જો બહાર પુછેગી કે
ગેહના કયા કીયા તો કયા બતાયગી. કનીઝને કહા કે ગેહના ઉતારકર મંચ નહાનેમંચ
દરયાકે કનારેસે કોઇ ઉઠા લે ગયા. ઉમરૂકેને કહા દો રૂપયકા પીતલ લેકર પેહન લે
કહેકો વોહ બાત કરે જીસ મંચ પુછક હો કનીઝને કહા આપ ચલે તો મંચ બાત
બતાવુંગી ઓર દીલમંચ ચેહ ખીયાલ કરતી થી કે બીબીકા માલ સુરકર સખ કુછ

હો જાયગા કુછ ગમ નહીં ઇસ વકત તો જાન બચ ગઈ ખુલાસા કલામ વહાંસે સખ ખારગાહ મંચ આંખે મેહરૂખને પુછા જવાબ કહાં ગએ થે ઉમરૂને કહા બોહની કરતે ખચર દો ચાર કોડીયાં મીલ ગઈ ગનીમત હંચ જો બી મેહખુખ ખડી હચ ઉનકી બદોલત બેસરાનકો બી હમને મારા ચોર માલબી પાચા ઇસ ખ્યાનસે મેહ-ખુખ કાંપને લગી કે અચસા નહો ઉમરૂ મેરા હાલ કેહદે ચોર ઉમરૂને ઉઠકર કનીઝ કો અલગ ખુલાકર કહા અગર આધા રૂપયા મુઝે દેનેકા ઇકરાર કરો તો બહારસે ઇનઆમ દીલવાહું કનીઝને કહા મંચ બોહત કુછ દે ચુકી હું અખ મુજકો માફ ફર-માઈએ ઉમરૂ બોલાકે કેહહું જો કુછ તુને દરે કોહમંચ કીયા હચ લોંડી કદમપર ગીર પડી ચોર કેહને લગી કે આપ સખ માલ લે લીજીએ જો કુછ બીબી દે સખ આપકા ચેહ સુનકર ઉમરૂ કુરસીપર આકર ઈયરા. બહારને કહા જવાબ મેરી કનીઝકો પસંદ કીયા હો તો હાઝીર હચ ઇસ મુરદારકો બી ચેહ લીયાકત હચ કે આપસે પોશીદા મંચ બાતે કરે ઉમરૂને જવાબ દીયા કે અચ મલકા ચે કનીઝ હમારી મોહસીન હચ ઇરાને હમારી જાન બચાઈ બેસરાનકો દરેકોહમંચ લગાકર લે ગઈ ચોર મુજકો ખબર કર ગઈ મંચને જાકર કામ ઉઠકા તમામ કીયા. લેકીન ઇસ બીચારીકા મેહના રૂપયા ઇલ હુદલરમંચ બાતા રહા. ઇસીકો ઉસને મુઝે અલગ ખુલાકર કહા. બીબીસે મુજકો દીલાદીજીએ બહારને જખ ચેહ માજરા રેફકતકા સુના કઈ તોડે રૂપયુંકે ચોર જડાવ ઝેવર અપને પેટનનેકા રાંગવાકર ઇનાયત કીયા કનીઝ માલા માલ હો ગઈ ઉમરૂને ઉસકે તાંએ સકુતના પર જાકર આધામાલ વસુલ કીયા ચોર ખારગાહ મંચ પોંહચ કર મસરૂદે અચશો નીશાત હુવે ચોર બાદાંએ શુલરંગ આગાઝ થા. સખ ખુશ ખુશ બચઠે હંચ અખ ઇનકો ઇસ હાલ પર છોડીએ ઉસ રેહરૂએ જાદાંએ ઇશતેયાક. વ ગમ ફરસાએ ખ્યાબાન ફીરાકે કતીલે તેગે અખરૂ અસીર તુરરએ મેસુ બેકરાર વના સખુર મલકા મખમુરકા સુનીએ કે બાદ ઉતાર દેને પાર દરયાએ સેહેરકે ઉમરૂકો, જુદાઈ એ મતલુબસે સખત ગલરાઈ જાનલખપર આઈ હઝાર તરહકા દીલમંચ ખીયાલ ખાયા. કે શાહ તીલસ્સમ જખ ઉમરૂકો ચકકી દેનેકા હાલ સુનેગા તો કયા કુછ સીતમ ખરપા હોગા તુ ગીરફતાર હોગી સારે તીલસ્સમ મંચ રૂસવાઈ હોગી આફતમંચ જાન પડેગી ખચર અચ મખમુર ઇશકકે કારન જો ન હો વોહ થોડા હચ પાઉંબી ખાનાએ ઝંજીર મંચ બનેકે સુશતાક હંચ કાન બેડીયુંકા શુલ સુનના આહતે હંચ હાથુકો શગલ ગરે-ખાંદરી હચ. રૂસવાઈ તો ઇસ કામ મંચ ધરી હચ જીતની બે ઇઝતી હો અચન ઇઝત હચ દીવાનગો ચોર બરેહના પાઈ આશીકકે લીએ મુકામે ફખ હચ ચોર સઆહત હચ.

અખયાત.

ગયર જાદનામી હમે કયા ચાહીએ ઉલફતમંચ નામ
બે નીશાં હો જાઇએ બસ ચેહ નીશાં દરકાર હચ

હોસ્ત બહતર મર્ગસે હય ગર ન હોવે વરલે ચાર
 વરના છ તનકો મેરે ન તનકો બાં દરકાર હય
 હોવે શાહાબીએ શુલશન કબ ખગેર અઝબાબેબુ
 સીનએ પુરલાગકે અશકે રવાં દરકાર હય
 સખતરહસે બેહતર અપને હકમંચ હય દીલ ખસ્તગી
 બે હહાને ઝખમ થાં કીસકો ઝખાં દરકાર હય

ઇસી સોચ મંચ કલી ખાસદરી મંચ પલંગડી પર મુરદકી તરહ પડી રેહતી
 જ્યાર ગાહે શુલશન મંચ બેતા બાના બાતી તહપતી જ્યારખલ બલાતી ગમે દીલકો ઝખાન
 પર લાતી રોકર થેહ સુનાતી.

રૂબાઈ.

ગર ન થેહ મુખતીલા કીસીપર હોતા—મંચ કાહેકો ઇસ તરહ મુઝતર હોતા
 કમખાસ થેહ દીલતો મેરી છાતીકા હયજમ—કાશઇસકે એવઝ બગલમંચ પથ્થર હોતા
 ઇસી તરહ અપને હાલમંચ મુખતીલાથી કેયકાયક એક તડાકા હુવા જ્યાર અફરાસીયાખ
 ઝમીનસે નીકલા મખમુર ગભરાકર શરતે અઢબ બબલાઇ જ્યાર સલામકરકે અરઝકરનેલગીકે
 હુઝુરને બડા કરમ કીયા બે મુજ કનીઝકે કલ્મએ એહઝાંકો મુતબ્બર ફરમાયા ઉસ
 પુલ્લેને કે હમ શબીહ થા અફરાસીયાખકે જ્યાર બાગે, શુલઝારસે વાસ્તે ઇસકે ગીરફ-
 તારીકે શાહને લેબથા કુછ ઉસકી ખાતુંકા જવાબ ન દીયા જ્યાર કમરમંચ પંખા દેકર લે
 ઉઝા જ્યાર હમભરમંચ શાહે તીલસ્સમકે પાસ લાયા મખમુરને દેખા કે હયરત પેહલુએ
 શાહમંચ બચડી હય મગર દોનું ગઝબનાક હય ઉસ અસીર પંખાએ ફીરાકને દોનુંકે
 સલામ કીયા અફરાસીયાખતે શુસ્સે કહા કયું અય કેહબા બેહયા મંચને તેરે
 સાથ કયા ખુરાઇ કીથી બે તુને ઉમરૂકો દરયાએ સેહેરકે પાર ઉતાર દીયા મખમુરને
 અરઝ કીયા કે લોગ મુજસે ઇસ તીલસ્સમમંચ ખાર રખને હય જલતે હય કીસીને
 તોહમત લગાઇ હોગી વરના મંચ દરયાએ સેહેરકે પાર ઉમરૂકો કયું ઉતાર દેતી વોહ
 મુવા મેરા કોન થા જ્યાર મુઝે ઉસ્સે કયા મતલબ થા અફરાસીયાખને કહા દેખ
 તેરા બુક સાબીત કીએ દેતા હું પસ કુછ પડકર દસ્તક હી કે એક તખત ફલકકી
 તરફસે ઉતારા ઉસપર એક સાહેર બમ જ્યાર મુરાહી લીએ બયડા થા ઉસ્સે કહા અય
 હુખાખ બામે ઝખરદસ્ત બહુ ખ્યાલા શરાબકા હયરતકો દે ઉસને સાગીર હયરત
 કો દીયા જ્યાર હયરતને ઉસકો મખમુરકે હવાલે કીયા કે અય મલકા અગર તુમ
 સમ્મી હો તો ઇસ શરાબ સામરીકા બમ પીયો મખમુરને વોહ બમ લેકર પી
 લીયા શાહે તીલસ્સમને સેહેર કીયા કે તુમ બવ જ્યાર કાતીબે નામએ એમાલકો હા-
 ઝીર કરો થેહ કેહકર વોહ સાહેર તખતપે ઉઠકર ચલા ગયા જ્યાર ઝમીનસે એક પુલ્લી
 ઝગઝ જ્યાર દાવાત લેકર નીકલી અફરાસીયાખને કાગઝ વગયરાં મખમુરકો દીયા
 જ્યાર કહા લીખ અપના નામાએ એમાલ ઉસકે બમ પીનેસે વોહ બેબુદી પાઇ થી કે

અપને હાલસે એકે માહેર થી મજર ગયરકા સાનેહા સમજતીથી ફીલ ફોર સારા મા-
જરાએ ઇશક નુરદદેહર ઓર ઉમરૂકા અપને ઘરમંચ રખના "ઓર ફીર ફરયાએ
સેહેરકે પાર ચક્રી દેકર ઉતાર દેના સખ લીખ દીયા સખ લીખ ચુકી શાહ તીલસ્મને
સેહેર પકા કે વોહ તાસીર જામે સેહેર બરતરફ હુઈ ઓર ચેહ અપને હોશમંચ આઈ
ઉસ વકત કહા દેખ તુને અપને હાથસે કયા લીખા હય ઇસ હયરત ઝહા આઈ નએ
ફખસારે મેહબુબને સખ કચફીયત અપની દેખી ઓર સમઝી કે હાલ મેરા આઈના
હય અખ જવાબ કયા દે માનીંદ તસવીરકે ખામોશ હો રહી કે મીસરા ખામોશી
કે સીવા નહીં તકસીરકા જવાબ-ઉસ વકત અફરાસીયાબને શીર હસ્તક હી પુત્લી
કલમ વ દાવાત લેકર ચલી ગઈ ઓર દો સાહેર હયબત નાક ઝમીનસે નીકલે ઓર
મ.ખમુર પર માર પડને લગી જુસ્મે નાઝનીન શીગાર હુવા જુસ્મ તાર તાર હુવા
ઓર સો કોઠે જખ પડ ચુકે યકીન થા કે રૂહ ઉસકી બદનસે નીકલ જાય કે હયરતને
હસ્તા બસ્તા કહા અય શેહેનશાહ બસ ચેહ અપની સઝાકો પોંહચી અખ મેરી ખાતી-
રસે ફરગુઝર ફરમાઈએ શાહને ઉસકા કહા કુબુલ ફરમાયા ઓર બદુ ઠીયા કે ચાર પુત્લી
યાં તખ્ત લેકર આઈ ઉનસે કહા ઇસ મુજરીમકો ઉમકે ઘર પોંહચા દો ઓર વોહ
સાહેર ઝમીનમંચ સમા ગએ પુત્લીયુને તખ્તપર મ.ખમુરકો ડાલકર ઘર પોંહચા
દીયા ઓર વોહ પુત્લીયાં તખ્ત લેકર ચલી ગઈ ઉસકી કનીઝે ઓર અનીસે ઓર
જલીસે વગયરા મ.ખમુરકે પાસ આઈ ઓર ઉસકો દેખકર રોને લગી પલંગપર ઉસકો
મુરદેકી તરફ લેટા દીયા ઓર ગીર્દ ઉસ માહ સુપેહરે આશકીકે હલકા કીયા કોઈ
પટ્ટીસે સર ટકરાને લગી દોઈ શોરો ગીરયા મચાને લગી કીસીને ચેહરએ બેનઝીર
કી ચપર ચપર બલાએ લીં કોઈ બેકરા હુઈ કીસીને ગાલીયાં શાહે તીલસ્મકો હીં
કે ઇસ બડવે અફરાસીયાબને હય હય ઇસ નાઝનીન પર બી રેહેમ ન કીયા ઉસ
જલ્લાહસે કયુ કર ઉસકા પીટના દેખા ગયા કોઈ મલકાકા મુંહ પકડ કર કેહતીથી
વારી મુંહસે તો બોલો અય મલકા ઇસ તેરી ચુંદરીકા સખ મુવે અફરાસીયાબપર
પડે જુસને તુજે ઝખમી કીયા ઓર મરનેકે કરીખ પોંહચાયા ઓર ઘટયાસે લગાયા
અફસોસ નસીબને તુજે કીસ કસાઈકે પાલે ડાલા એકને કહા અય લોગો મંચ ચેહ
હયરાન હું કે ઇસ જવાના મર્ગ અફરાસીયાબકા હમારી મલકાને કયા ડાલા બીગાડા
થા ચેહી નાકે એક શખસપર જ આગયા ફીર ઉસમંચ મેરી જાન ઉસકા કયા ઇબારા
ઓર ઇસ મુકદ્દમેમંચ વોહતો કયા જીનકી અરસપર જીલતી હંચ હર વકત તલવારસે
જીનકી જીન ટપકતા હય વોહ કુઈ નહીં કર સકતે તો ભલા ચેહ બડવા કયા કરેગા
વોહ અપની જીરવાકી તો ખયર રખે કે હર તરફ હુંડવાતી ફીરતી હય મીસલ મશ-
હુર હય બે દો દીલ રાઝી તો કયા કરે કાઝી ચેહ બાતે હો રહીથી કે યકાયક મ-
ખમુરને દો એક હીંચકીયાં લીં ઓર હાથ પાઈ પટકને લગી જયસે કોઈ દમ તોડતા
હય હયેકચફીયત તારી હુઈ ઉસ વકત સારા મેહેલ તલે ઉપર હો ગયા ઓર એક

કોહશમ મય ગયા સખ છાટે બટે પછાડી ખાને લગે ઓર ગીર્દ મલકાકે ફીરતે
ઓર કેહતેથે.

અખયાત.

હાય અફસોસ કયા ચેહ આહ હુવા—હાય સખ ઘરકા ઘર તખાહ હુવા
કયા કીયા હાય દરદકા ચારા—મે અબલ તુને અય ફલક મારા
ખાઇથી છસને પુલકીન છડી—ઉસપે ચેહ ઝર્મ તાઝીયાના પડી
કોટે અયસે લગાએ હંચ ઉસકે—પીઠ પર પડ ગએ નીશાં છસકે
હાય કોડુકા દરદ માન ગઇ—હાય અફસોસ ઉસકી જાન ગઇ
કીસસે ઉસ જુલમકી કરે' ફરયાદ—સર બસર કર હીયા હમે' નાશાદ

હોસા સુખતસીર કીસીને મરહમે સેહેર મલકાકે લગાયા ઓર કીસીને ટાંકે હીએ
કેવડા ઓર કાકુરકા અર્ક ગલેમંચ ટપકાયા કે કુછ ઇસ રંબુરકો ફાયદા હુવા મુલાઝીમ
ઉસકી તીમારફારી કરતે હંચ દેખા ચાહીએ બાદ સેહકતકે ચેહ કયા કરતી હય ઓર
કહાં જાતી હય મગર શાહે તીલસ્મકો બાદ ઉપકો ઘર બેજ દેનેકે તાબેરાને સેહેરને
ખબર હી કે બેસરાન બે બેહરે ગીરફતારી ઉમરૂ ગયાથા વોહ મારા ગયા ઇસ
ખબરકો સુનકર ગઝબનાક હુવા વહાંસે ઉડા ઓ ઓર બાગે સૂચમંચ આયા યહાં
અહાલીયાને દરબાર હાઝીર થે સખને તાઝીમ કી ઘટે બટે નાકુસ કુકે શાહ તખત
પર બયઠા ઓર વઝીરસે અપને યાને બાગ, બાને કુદરતમે કહા જલ્દ બાકર ઉમરૂકો
પકડલા કયુ' કે ચેહ વઝીર અબલ મરતબા ઉમરૂકે હાયસે ઝક ઉડા ચુકા હય તઅ-
મ્મુલ પઝીર હુવાથા કે શાહને બનીગાહે ગઝબ ઉસકો ઘુરા બોહત ખેદ હુવા કે મીરઘે
મ, ખમુરમંચ ના સાખીત હો બઉ' કે ચેહ ભી ઉમરૂમે મીઝા હુવા હય જખ તો
ઉસકી ગીરફતારીમંચ ફકતા હય ફેરન રવાના હો ગયા જખ ચેહ બ ચુકા હયરતસે
કહા અય મલકા તુમ ભી લશકરમંચ બાવ અબ મંચ એક સાહેર યા સાહેરકો બેહરે
મુકાબલા મેહરૂખ લેજુ'ગા હયરત ચેહ હુકમ સુનકર રવાના હુઈ ઓર મલને વકત
હો તીન અપને મુલાઝીમ છાડકર ઉનસે કેહ ગઇ કે જખ ઉમરૂ ગીરફતાર હોકર
આએ તો મુઝે ખબર કરના મેરે હીલમંચ ભી ઉસકી તરફસે શોઅતે ઉઠ રહે હંચ
અપને હાથસે દોએક તમાએ ઉસકો માફૂગી ચેહ કેહકર ચલી ગઇ ઓર લશકરમંચ
આઇ યહાં ભી ઇસ તકબાલ કીયા ચેહ આકર દાખીલે બારગાહ હુઇ ઓર તખતપર
બયઠી યહાં સરસરે ઓર સખારફતાર હાઝીર થી' વોહ અરઝ રસાં હુઇ કે અય
મલકા નીસબત ગીરફતારી ઉમરૂ સેહેનશાહને કયા સલાહ ઠયરાઈ હયરત બોલી કયા
મંચ વોહ અઇયારા નીગોંઠા શરાશ હય યા કોઇ છન હય. આસેખ હય કે કચહ હોતા
હય ઓર ફીર મીલલત દેકર નીકલ જાતા હય વોહ અયસા આંખુ' કે સામનેસે અલોપ
તલપત હો જાતા હય કે પતાહી નહીં લગતા અબકી બાર બાગ, બાને કુદરત ઉસકી
ગીરફતારીકો અયા હય દેખા ચાહીએ કયા હોતા હય વોહ કચહ હોગા યા કોઈ ફીતુર

બરપા કરેગા લોકીન અબકી મુવા બે હલ્તે ચડા તો શેહેનશાહ બગેર કતલકીએ ન રહે'ગે મગર મુઝે અફસોસ હય કે તુમ અધ્યારનીયુ'સે કુછ નહો સકા. કબી અયસી અધ્યારી નકી. કે શેહેનશાહ ખુશહોતે અધ્યાર બચ્ચીયુ'ને અરઝ કીયા. કે વારી કંઈ મરતબા હમ ઉસકો પકડલાએ વોહ ફરેખ દેકર છુટ ગયા હમારી અધ્યારી મંચ કયા કુસુર હય અબ હમ અપને મુલકકી તરફ જાતે હંચ. વહાંસે આકર ફીર કોશીશ કરેગે' ઓર જબ તક બાગબાને કુદરત પર બે કુછ ગુઝરેગી વોહબી ઝાહીર હોબયગા ચેહ કેહ કર રૂબસત હોકર ચલ્લી. રાહમંચ બર્ક પ્રીર'ગીને ઉસકો જાતે દેખકર સુરત અપની તેઝનીગાહ અધ્યારાકી બનાઈ ઓર પાસ જાકર કહા કહાંકા ઇરાદા હય સરસર બોલી કે બોહત દીનુ'સે ઘર નહીં ગઈ હું આજ ચાહતીહું કે બખર લે આઉં તુમબી જી ચાહે ચલો બર્ક ચેહ સુનકર સાથ હોલીયા રાહ મંચ ઉસને કહા બેહેન તુમને કુછ સુના લી બા.ગબાને કુદરત ગયા હય ઉમરૂ કે પકડને, ઇસ કલામકો બર્કને સુના રંગ ચેહરેકા ઝંઘ હો ગયા ઓર સુન હો ગયા સરસર ઉસકે આમોશ હોને ઓર બગચર રંગસે પેહછાન ગઈ કે ચેહ તેઝનીગાહ નહીં બર્ક અધ્યાર હય ફોરન ઝલ્લાકર બોલી મુવે ના અધ્યાર મુઝે દમ દેને કયું સાથ ચલા આતા હય જાદુર હો અપને બાવાસે કેહદેના કે ઝરા બચા રહે બા.ગબાને કુદરત બડા ઝખરદસ્ત સાહેર હય બર્કને કહા ઉસ્તાની તુમ ઇતની ખફા કયું હોતી હો હમ તુમારી મોહબ્બતસે કબી ચલે આતે હંચ ઓર તુમ હોકે, સીધે મુંહ ખાત નહીં કરતી સરસરને કહા તેરી મોહબ્બત કે ઝુલસા તેરી ઉસ્તાની કે કયા ન કોસુ' જવાના મર્જ આયા ખાતે' ચીકની બનાને મુવે ગારતીને કયા દીલ લગી નીકાલી હય ઉસ્તાની બનાતા હય તેરે ઉસ્તાદ કે લુકા લગાઉં સાત ઝાડુ ઇતવાર મંગલ માઝુ જા દક્ષાનબી હો બર્ક કે, કયું કે બખર બાગબાં કે આનેકી ઉસ્તાદસે કેહનાથી ઇસ વજેહસે ઉસકો ગુસ્સા નાક પાકર રાહી હુવા ઓર પાસ ઉમરૂ કે બારગાહ મંચ આકર અરઝ કરને લગાકે આપકી ગીર-ફતારી કે બા.ગબાં આયા ચાહતા હય ઉમરૂને કહા ખુદા માલીક હય મેહરૂ.ખ બોલી કે ખુવાબ તુમ છુપ રહો વોહ હું'કર ચલા જાયગા ઉમરૂ બોલા અયસે સુકામ મંચ ન છુપાહું ન છુપુંગા એકબાર મંચને બા.ગબાં કે કતલ કરતે કરતે છોડ દીયા થા અબ ફીર ઉસકી શામતે' આઈ હંચ ચેહ કેહકર અલાયદા હોગયા ઓર ઝંબીલસે એક શ.ખસકો કે સાહેર ઝંબાલી મંચ ડાલ લેતા હય નીકાલકર અપને જયસી સુરત ઉસકી બનાઈ ઓર સુરત બહલ તે વકત ઉસે બેહોશ કર દીયા અબ હોશીયાર કરકે ઉસે કહા તુમેરી કયદ મંચ થા અબ ઇસશર્ત સે તુઝે છોડે દેતાહું' કે બખરદાર કોઈ કયસાહી ધમકાએ ડરાએ ખો.ફ દીલાએ તોબી કેહનાકે મંચ ઉમરૂ હું' અગર ઉસકે ખીલાફ કહેગાતો સુજકો તુ જાનતા હય મારડાલુંગા ઓર અગર મેરા નામ જતાએગા તો તેરી ઇજઝત વોહ આબરૂ લી હોગી ઓર લોગ હુરમત કરેગે' ગરઝ કે બોહત કુછ ઉસકો સમજાકર અંદર બારગાહ કે લેજા કે કરીબ ત.ખતશાહી મેરે બયઝનેકી કુરસી બીછી

હય વહાં બાકર બયહાં યેહ કયદી બાશ'દએ મુલકે રૂમ હય હરખ ઇબ્રાહીમ ઉમરૂકી કુરચી પર આકર બયહાં લેકીન બરસુ'સે ભુકા થા કયુ' કે ઝ'બીલ મંય દીનબર ટોકરી હુલવાકર સુખે દુકડે દીએ બાતે હંય ઉસવકત ઉસ રૂમીને બયહાંતેહી પુખ શરાખ પી ઝોર કહા મંય ભુકા હું મેહરૂખને ઉમરૂ ઉસકો બાનકર હુકમ દીયા કે જલદ ખુવાબ કે લીએ ખુવાને નાઅમત હાઝીર કરો ઝોર સામને વાલી સેહેનચી મંય દસ્તર ખુવાબ ચુના બાએ હરખ ઇસ્લાહ બકાવલને ખાના મોબુદ કીયા ઝોર રૂમી આકર દસતર ખુવાબપર બયહાં ઇસ મર ભુકેને કરાર વકઈ હતે મારે ઝોર સયર હોકર કઈ સેર ખાના ખાયા બાદ ફરાગે તઆમ કુછ અરસે મંય નીંદને ગલખા કીયા ઇસને કહા મંય સોઈગા વહીં પલંગડી બીછાદી ગઈ લેટ રહા મેહરૂખને ખીદમતગાર ચખ્ખી કે લીએ મુકરરર કીએ ઝોર પરદે છુવાદીએ કે યેહ લેટ કર ખરારો' લેનેલગા ઉસ વકત બર્ક બે બખર કેહકર ચલા ગયા થા પ્રીર બારગાહ મંય આયા ઝોર પુછા કે ઉસ્તાદ કહાં હંય મેહરૂખને કહા આરામ કરતે હંય ઉસને બાકર પરદા ઉઠાકર દેખા કે નફીરે ખુવાબ બુલ'દથી હીલસે કહા ઉસ્તાદ કલ્બી અયસે ગાફીલ નહીં સોતે યે લાવ જગાકર દેખુ' કે કોન હય યેહ તજવીઝ કરકે ઉસે બેહાર કીયા પુછા તુમ કોનહો ઉસને કહા મંય ઉમરૂ હું બર્ક પેહલાન તો ચુકાહી થા કે ઉસ્તાદ નહીં હંય હંસકર બોલા કે વાહ હમીને બાનાયા ઝોર હમીસે યેહ બાતે' રૂમીને કહા ફીર બાનતે હો તો પુછતે કયુ' હો મંય વોહી રૂમી હું બર્કને કહા અચ્છા આરામ ફરમાઈએ વોહ તો લેટા યેહ હીલસે કેહતા થા કે વાહવા ઉસ્તાદ પુખ અલગ હુવે ઝોર અચ્છા ઉસકો ટાલ દીયા, ચલા ગયા. કે દેખુ' ઉસ્તાદ કહાં ગએ હંય લેકીન ચલતે વકત મેહરૂખ સે કેહતા ગયા કે બે કોઈ ઉસ્તાદ કો પકડને આએ ઉસે મુકાબલા ન કરના ગીરફતાર કર લે બને દેના યેહ કેહકર ઉસ્તાદ સોએ હંય યેહ કેહકર આપ રવાના હુવા બાદ ઉસકે બાને કે બાગબાને કુદરત બઝોર સેહેર અંદર ઝમીન કે સમાંકર ઝોર આકર વહીં નીકલા કે જહાં વોહ રૂમી સોરહાયા લેકીન ઉસકે આનેસે હવા ગર્મ ચલને લગી મેહરૂખ વગયરા કે રૂમટે ખડે હોગએ કેહને લગી કે અય બહાર કોઈ સેહેનચી મંય આયા હય ઝમીન હીલ રહી હય બહારને કહા સય કેહતી હો મુઝે સેહેર બરાબર બખર દે રહા હય ઇસ અસના મંય રૂમી કો બાગબાને દેખકર કહા અય મકકાર ચહાં છુપા હય અપની કઝાસે ગાફીલ કીસ આરામસે' સો રહા હય યેહ કેહકર પંબ કમર મંય દેકર ઉઠાકે મનમ બાગબાને કુદરત યેહ સદા મેહરૂખ વગયરાને સુની કહા અરે સેહેનચી કે પરદે બાંધે મંય દેખુ' તો ખુવાબ કે પાસ કોન આયા હય પરદે બે બાંધે ગએ ઉમરૂ કા પલંગ ખાલી પાયા રોને લગી અફસોસ કે અબ કી શાહે તીલસ્સમ ઉનહે' ઝીંદા ન છોડેગા કયુ' કે ઉસકે હાથસે ઉસે ઝીંદલત બોહત હુઈ હય વોહ બગી દુશમન હય બસ અય મેહરૂખ બસ અંચસા દોસ્ત મારા બાએ તો બાક લુદ્દે ઝીંદગી હય સબ કારખાના હેય હય ચાહીએ કે ચલકર દરયાએ સેહેર મંય અપને તઈ ગીશદે યેહ

સોચકર તાઉસે સેહેરપર સવાર હુધ લાખ સાહેર હમ શહ હુવે લશલકર મંચ તલાતુમ ખરપા હો ગયા જલ્લ સખને કમર મરને પર ખાંધી બકે બે તલાશે ઉમરૂ મંચ ગયા થા હર તરફ પ્રીરકર આયા યહાં સખકો આમાદાએ સફર દેખા પુછા ગયા કયા ઇરાદા હય મેહરૂખને જવાબ દીયા ખુવાબ કી મોહખખત મંચ જાન દેના મંજુર હય દરયાએ સેહેર મંચ બકર ગીરેજે ચોર તીલસ્મે ખાતીન પર હમલા કરેજે' બકને કહા આફરીનખાદ ચેહી ચાહીએ હય ચોર શરતે મોહખખત કે ચેહી લાયક હય લેકીન ખવાબ યહાં મોબુદ હંચ ઉનકે દુશમન પકડે જાએ' તુમ બકર આરામ કરો ચોર સખ કય પ્રીયતે અઈયારી ખયાન કીયા ઇસરાઝકો પોશીદા રખના ચોર જખ ઝીકઆએ તો અફ-સોસ કરના કે હર ચોક કો ગીરફતારી ઉનકી સાખીત રહે ચોર તુમ દેખો કે ખુદા કયા કરતા હય મેહરૂખ ચેહ સુનકર ખયમે મંચ આઇ ચોર બ સુજખ ક્યમાયશ કે કારખંદ હુધ લેકીન અબ્બલ હાલ ઉમરૂ કા સુનીએ બે કે ખારગાહ મંચ પેહેલવાન કો લેજકર ચલા તો કઇ કોસ અપને લશકરસે નીકલ ગયા એક જંગલ મંચ પોંહયા વહાં એક મકાન બના થા ઉસકે દરવાઝે પર એક સાહેરા ચોરત બયઠી થી ચોર દો લડકે ખેલ રહેથી ઉમરૂ ખુદિયા કી સુરત બનકર ઉસકે સામને ગયા ચોર કહા સામરી ભલા કરે મંચ બોહત ભુકી હું' કુછ હોતો ખીલવા દો ઉસ ચોરતને ઘર મંચ ઉસકો ખુલાલીયા ચોર રોટી દી ખુદિયાને દુઆઠી કે જમશેદ સામરી તેરે બક્ષુ' કો ખુશ રખજે' જયસા તુને ભુકે કા પેટ ભરા હય, ચોરતને પુછા ખુદિયા તેરા કોઇ હય ઉસને જવાબ દીયા સુજ કમ બખત કા કોઇ નહીં હય સખકો ખાગઈ તુમ સુજે રોટી દો તુમહારે હી યહાં રહું' ચોર પચાસ અશરફીયાં નીકાલકર ખતાઈ અખ તો વોહ ચોરત પાસ આ બયઠી ચોર કહા બડી બી ચેહ કયા કરોગી ખુદિયા બોલી મેરે ભલે ખુરે વકત કામ આયગી' તીન તીન ફાકે કરતી હું' મગર ઇનહે' અર્ચ નહીં કરતી લગા રખખી' હંચ ચોર ઇનકે અલાવા ચોર બી બોહત કુછ હય અલાયદા ચલો તો ખતાઈ' પસ ચેહ ફેહકર ચોર હાથ ઉસ ચોરત કા પકડ કર કોઠડી મંચ લે ગયા ચોર ઉસકે સુંહપર હાથ બેહોશી કા ભરા હુવા મલદીયા વોહ બેહોશ હોકર ગીરી ઉસ કો ઝંખીલ મંચ રખખા મગર પચરહન ઉસકા લેકર ઉસી કે જયસી સુરત બનકર બાહીર નીકલા બે દો એક નોકર ચાકર થે ઉનસે કહા ચેહ ખુદિયા બડી ઇગાખાઝ સાહેરા થી કોઠડી મંચ બકર ઝમીન મંચ સમાગઈ અખ કોઇ ઘર મંચ આને નપાએ ચોર લોંડીસે કહા ખાના જલ્લ પકા મીયાં આતે હોંગે' લોંડીને કહા સાલન બધાર ચુકી હું' રોટી પકાના બાકી હય ગરઝકે ઇસી તરફ ઉમરૂ તો બચીકલે સાહેરા ઉમરાતે ખાના દારી મંચ મસફૂફ હય મગર બા.ખખાને કુદરત ઉસ રૂમી કો સામને શેહેનશાહકે લાયા ઉસ રૂમીને ચેહ બા.ગે તીલસ્મી ચોર દરબાર શાહે તીલસ્સમ બે દેખા હોશ જાતે રહે ચોર છુટ ગયા કે બડે બડે સાહેર બયઠે હય ઘંટે નાકુસ ઘડયાલ બજ રહે હંચ ચોર ઝાંજ ચોર નફીર કી સદા ખુલંદ હય ઇસ હાલકો દેખકર ગભરાકર સખકો એકસરે સે

દેખકર સલામ કીયા તો અફરાસીયાબને કહા કયું અય ઉમરુ તુને મેરે સાથ જો સુલુકે કીયા હય વોહબી યાદ હય અબ ઉસકા બદલા મંય તુજસે લેતા હું રૂમીને કહા આતે જો હુવાસો હુવા અબ મુઝે રોટી દો મંય યહીં રહુંગા અફરાસીયાબ બોલા જો બદઆત નાબકાર તુ મુઝે દમ દેને લગાયેહ સુનના થા કે રૂમી તો પેહેવાન હય ઉસકો બી ગુસ્સા આયા જોર કેહને લગા કે બદઆત તુ જોર તેરા આપ નાબકાર બેહુદા લલે માનસુ' સે ચુંહીં બાત ચીત કરતે' હંય અફરાસીયાબને જલ લાકર કહા હરામઝાદે ઝખાંન દરાઝ તુ અપની હરાંમ ઝદગી હરબાર બતાતા હય. રેહતો જો તેરી અયસી તયસી કી પેહેલવાનને કહા હરામઝાદા તુ જોર તેરી હફતાદ પુશત બલકે ઇટીં મીટીં તક મસખરે કયા બડકર બોલતા હય ગરહન ઉખાડ કર ફેંકદુંગા તકરાર જો હોને લગી હાઝરીને દરબાર આપસ મંય કેહને લગે કે મીયાં યહાંસે ટલ બના આહીએ આજ ઉમરુ બી બીગડા માલુમ હોતા હય યકીન હય કે બડા કુતુર કરેગા એક સાહેરને કહા ભાઇ ડર કયા હય તુમ બડે નામદ હો યેહ સીવાએ કેહ લેનેકે જોર કયા કરેગા ઝખાન પુલી હય દસ્તો પાખ'યે હંય ઉસને કહા વાહ હમ આઝમા ચુકે હંય દમ બરમંય આદમી મર્દસે જોરત બનતા હય જુતીયાં પડતી હંય મુંહ કાલા હોતા હય યેહ કેહકર દો એક સાહેર ઉઠે કીસીને પુછા કહાં ચલે કહા પેશાબ કેા ઉઠકર જો ચલે' શીર નઆએ' જોર અફરાસીયાબને બગુસ્સા હુકમ કીયા અય બાગબાં ઇસ બે અદબ કાસર 'કાટલે' વોહ પેહેલવાન પુકારા વાહ નામ બડે જોર દરશન થોડે એકતો મંય સુદહત' તક ઝંખીલ મંય કયદ રહા અબ યેહ મેરા સર કાટતે હંય યેહ ન હુવા કે સુજપર એહસાન કરતે જોર રૂપયા દેતે કે મંય રૂમકા આદમી હું' યહાંસે રૂમ તક નામકરતા અફરાસીયાબને યેહ સુનકર કહા ઇસકે શીકરે પર ન આના જલ્દ સર ઇસકા કાટ લે' યેહ સુનકર બાગબાં શમશીરે ગુરરાં લેકર ચલા મગર ઉસકે બાજુપર એક ઇકકા બધાં થા ઉસપર રૂમકા જમશેદી લીખા હુવા હય ઉસપર નકશ દેખાકે યેહ શખસ બેશક ઉમરુ નહીં હય રૂમી પેહેલવાન હય યેહ માલુમ કરકે બાગબાં રૂક ગયા જોર નીલામમત ઝદા હુવા કે ઉમરુ ફરેબ દેકર સુજકો નીકલ ગયા અબ શાહે તીલસ્મ સુજકો ઝલીલ કરેગા ઉસકે ઠેહેરને સે અફરાસીયાબને પુછા કે કયું કીસ વજેહ સે કયા પશોપેશ હય 'બાગબાંને' કહા ઇકકા જમશેદી જોર નકશ હય યેહ ઉમરુ નહીં જોર ઇકકા શાહેબવેદાંકો દીબલાયા જબ ઉસકો બી ઝાહીર હુવા કે યેહ શખસ રૂમી હય ઉમરુ નહીં હય બગઝબ તમામ કેહને લગા કે ઇસ મરદે ગરીબ કેા છોડ દો મંય ઉસ અઇયાર કેા બગેર ગીરફતાર કીએ બાઝ ન રહુંગા યેહ કેહકર કુછ સેહેર પડકર દસ્તક દી કે ઝમીન સે એક પુલી પચદા હુઇ કે બાલ સરકે' પરેશાન કીએ થે સર કેા બરેહનાકીએ હયરાન વાર હાથ મંય આઈના સામને આકર સલામ કર ઠયરી અફરાસીયાબને આઈના ઉસકે હાથસે લે લીયા ઉસપર ગીલાફ સુર્ખ મ.બમલ કા ચડા થા ઉસકો ઉતાર કર શીર કુછ સેહેર પડા કે દો

ઘોરતે ઘોર ઝમીનસે નીકલી' એકકે હાથ મંચ પીચકારી ઘોર દુસરી કે હાથ મંચ રૂમાલ ઉનસે હુકમ કીયા કે આઈના સાફ કરો પસ એકને પીચકારીસે ધોયા દુસરીને રૂમાલસે સાફ કીયા ઘોર સામને શેહેનશાહકે લગા દીયા ઉસને કહાં અચ બાગબાં દેખ ઇસ આઈને મંચ જહાં ઉમરૂ હોગા નઝર આયગા. બાગબાં કરીબ આકર દેખને લગા અબ કચકીયત ઉમરૂકી સુનીએ ઉસ સાહેરાકી સુરત બનકર ચેહ જો બયઠે બાહ લેહમેકે ઉસ સાહેરાકા શોહર આયા ઉસકો અપની બીવી સમજકર કેહને લગા જદહ જો કુછ ખાના તઈયાર હો લાવ મંચ બોહત ભુકાહું' ઉમરૂને ઉસકો ખીઠલાકર હાથ ધોલાએ દસ્તરખુવાન બીછાયા ખાનાનીકાલકર સામને રખખા આપ રૂમાલ લેકર ઝલને લગા ઉસ વકત ઉસ સાહેરને હાથ પકડકર અપને પેહલુમંચ ખીઠાયા ઘોર કહા સાહબ તુમ બી હમારે સરકી કસમ ખાવ ઉમરૂબી બતોર બનાવટ ખાનેમંચ મસરૂફ હુવા ઇસી હાલ-તકો આઈનેમંચ બાગબાંને દેખા કે જંગલ હરેબરે મંચ અંદર મકાનકે મીયાં ખીખી ખાના ખારહે હંચ ઉસને કહા અચ શેહેનશાહ ઉમરૂ મુઝે ઇસ આઈનેમંચ નહી માલુમ હોતા અફરાસીયાબને કહા જો ખાત આઈના હો ઉસે કયા બતાઈએ યો બેવકુફ ચેહ ઘોરત મદકે સાથ ખાના ખાનેમંચ મસરૂફ હંચ નહીં દેખતા કે નીવાલે જયબ ઘોર આસતીનમંચ રખતી હંચ આપ નહીં ખાતી હંચ ચેહી મુફતારી બલસાઝ ઉમરૂ હંચ કીસલીએ કે ઇસ આઈનેમંચ જીસ ચીઝકી તલાશ હો વોહી ઝાહીર હોતી હંચ આગે અપની સમજ હંચ અબતુમ સીધે ઇસી જંગલમંચ બાવ ઘોર ઉસ સાહેરકે બ્યાખાન બહુ નામ હંચ ખબર કરો ઘોર ઉસકી ભેરૂકો પકડલાવ. મંચ ચહાં ઉસકો ઉમરૂ બનાલુગા બાગબાંને કુદરત ચેહ ખાતે' સુનકર બઝેર સેહેર ઉઠકર ચલા ઘોર ચશમે ઝહનમંચ ખીયાબાનકે મકાનપર પોંહચા વોહ ખાના ખાતે ઉઠકર તાઝીમ દેને લગા ઘોર સલામ કરકે કેહને લગા કે ખુશ આમદી ઝહે ફ્રખેરા કે વઝીરે આઝુમ મેરે ગરીબ ખાનેપર તશરીફ લાએ' બાગબાંને ઉસકી ખાતુંકા તો કુછ જવાબ ન દીયા મગર એક ઢાના માશકા સેહેર કરકે ઉસકી ભેરૂકી ગોઢમંચ ડાલ દીયા ઉમરૂ ઉસકો દેખકર ચાહતા થા કે ભાગબાંએ' લેકીન અપને આધે ધટમંચ ઝોર ન પાયા ચકાયક ઝમીનપર લોટને લગા કે હાએ કુલેમંચ દરહ હોતા હંચ બ્યાખાન ભેરૂકા ચે હાલ દેખકર સખત હંચરાન હુવા ઘોર કહા અચ વઝીરે આઝુમ ઇસકા કુલા સેહેરસે અચ્છા કર દીજીએ બાગબાં બોલા અચ નાહાન ચેહ તેરી ખીતી નહીં હંચ ઉસકો ઇસને ગાયબ કરદીયા હંચ ચેહ ઉમરૂ અઈયાર હંચ મુઝે શેહેનશાહને ઇસકી ગીરફતારીકો લેબ હંચ બ્યાખાન ચેહ સુનકર સર પીટને વગા કે હંચ હંચ મેરી ખીખી ઉમરૂને ઉસકા હાથ પકડકર કહા સાહેબ કયું' રોતે હો મંચ તુમહારી ખીખી મોબુદ હું' ઇસકો બકને દો ચેહ જુઠા હંચ બાગબાંને જો સુના કે ચેહ મુજકો જુઠા બનાતા હંચ કુછ સેહેર પડા કે એક અપ્પ ફલકપર આયા ચંદ બુઝીયાં ઉસ મંચસે ઉમરૂપર ગીરીં કે રંગ રોગન અઈયારી ઉઠ ગયા ઘોર સુરત અસલી નીકલ આઈ ઘોર સાહેર પછાડી ખાને લગા ઘોર કેહતા થા કે હંચ ઉમરૂ ચાસ્તા તુઝે

અપને દીનો મઝહબકા મેરી ભેરૂકો બતા દે કે કહાં હય ઉમરૂને કહા મંય ભુકા થા ઉસકો તો બડી દેર હુધ હઝમ બી કરચુકા અગર બાગબાં ન આતા તો મંય તુજકો બી ચટ કર બતા ચેહ કેહકર બાગબાંકી તરફ સુખાતીબ હોકર કહા કે સુજકો સામને અફરાસીયાબકે ન લેબા ઝોર તુએ અપની એકબારકી ઝીલત યાદ નહીં હય બે ફીર તુ મેરી ઇઝા રસાનીપર કહમ ધરતા હય યકીન બાનાકે સુજકો સતાએગા છતા ન બચે-ગા મંય કશાંદએ સાહેરાને આલમ હું તુ અપને ઉપર રહેમ કર ઝોર અપને દરપએ આઝાર નહો બાગબાં ચેહ શુદતશુ સુનકર ખોદનાક હુવા ઝોર ઇકકે જમશેદીકો દેખા ઉસપર નકશ પાયા કે બે ચેહ કેહતા હય સય કેહતા હય ચેહ મારા કીસીસે ન બચગા મગર ઇસવકત ઇસકો છોડ બને મંય શાહ તુજકો ઝલીલ કરેગા પકડ લેબા તુએ વહીસે આના ઇસકો તલાશકો ન ચાહીએ થા બાગબાંકો જબ ચે માલુમ હુવા અપને આનેસે તાલીમ હોકર બનાચારી ઉમરૂકો પંજેમંય દાબ કર ઉડા ઉમરૂને કહા અય બાગબાં ઝરા ઠેહેરબા ઝોર એકબાત મેરી ઝોર સુનલે ઇસ કલમેસે વોહ ઠેહેર ગયા. ઉમરૂને કહા તુ મુએ તીલસ્સમ બાતીન મંય લીએ ચલતા હય તો ઇતના કામ કર કે સુજકો બાંધકર ઝમીનકે ઉપર ચલ તાકે દરયાએ સેહેરતક મેરે અધ્યારૂંથા રહીકુંકા યુઝર હય વોહ મુએ ઝોર મંય ઉનકો દેખલું જબ દરયાએ સેહેરકી કનારે પોંહચના ઉસવકત તેરા છયાહે યુ' ચલના ઝોર કસમ હય નમકે હમઝાકી ચેહ મેરા કેહના ન માના તો મંય તુજકો જહાં પાઉંગા વહાં માર હાલુંગા બાગબાંને કહા તુ ચેહ ચાહતા હય કે મંય પાઉસે ચલકર દરયાએ સેહેર તક બઈ તાકે રાહમંય ઝોર અધ્યાર તુએ છુડાલે' તો ચેહ બાત બખબર હય મંય અયસા વયસા સાહેર નહીં હું બે કીસીકે હમમંય આ બઈ અચ્છા તેરી ખાતીરસે મંય ચલતાહું ચેહ કેહકર ઝમીનપર ઉતર કર ચલા અબ ઉસકો તો બને મંય અરસા હોગા જબતક દરબારે અફરાસીયાબકા હાલ સુનીએ કે વોહ આઈનેમંય બયઠા સબ કયકીયત દેખતા રહા જબ બાગબાં ઉમરૂકો લેકર રાહી હુવા ઉસને સબ એહલે દરબારસે કહા કે વોહ અધ્યાર ગીરફતાર હુવા ચેહ સબ બખર મથહુર હુધ હયરતકે અપને સુલાઝમુકો કે ઇસ બખરકે લીએ યહાં છોડ ગઈથી. ઉનહુંને બકર હયરતકો બખર દી કે ચલીએ ઉમરૂ ગીરફતાર હુવા. હયરત પુશ હોકર સવાર હુધ બાહ રાહ કીએ દરબારેશાહ મંય પોંહચકર પેહલુએશાહ મંય બયઠી શાહે તીલ-સ્સમને સબ હાલ ખ્યાન કરકે કહા બાગબાં અબ ઉમરૂકો લાયા ચાહતા હય પુલાસા કલામ સબ સુનતઝરે આમદે બાગબાં હુવે કે યકાયક ફલકકી તરફસે આવાઝ મોહીબ આઈ ઝોર ઘટા તમામ આલમમંય અયસી છાઈ કે અધેરા હો ગયા બાહ લેહમે કે તખ્ત સેહેર ઝાહીર હુવા ઉસપર એક સાહેરા મોહીબ સુરત સવારથી સરસે પાઉં તક સાંપ કાલે કોઢીયાલે' ધામન નાગન વગયરા પલટે થી ઝોર હમરાહ ઉસકે લાખ સાહેર બાગે સેહેરકે બજાતે થાલીયાં બેર'છ મથઅલે રોશન કીએ જય સામરીકી બાલતે ચે ઇસ સાહેરાકો આતે દેખકર શેહેનશાહે સાહેરાંને કીતાબ સામરી દેખી માલુમ હુવાકે

ભલુત બહુ બેટી જનીન બહુકી બે તેરે તીલસ્મિમંથ એક સુલકકી હાકીમ હય બેહરે
 મુકાબલા મેહરૂખ આઈ હય કીતાબકો દેખકર ઉસને ખંદ કરદીયા ઇસ અરસે મંથ
 ભલુત લી આકર હાઝીર હુઈ શાહકો સલામ કીયા ઉસને કહા કહો તુમહારી માંકા
 મીબાઝ કયસા હય વોહ કયું ન આઈ સાહેરાને અરઝ કીયા કે વોહલી હાઝીર હોનેકો
 હંથ પેહલેમંથ ઇસ લીએ હાઝીર હુઈ હું કે અપની માકે આને તક આપસે ઇબ્જત
 લેકર કામ સખ નમકહરામુકા બંકર તમામ કરું લેહાઝા હુઝુર મુઝે ઇબ્જત દે' કે લશ-
 કરે મેહરૂખકી તરફ બઈ અફરાસીયાબને કહા અલી ચલી આતી હો ગરા દમ લો
 આપકી બેહેનકો લેએ વોહ જંગઆઝમુદા હય તુમ તનહા ન બવ ભલુત કેહને લગી
 કે આપ મુઝે બોદા બનતે હંથ મંથ અપને ઘર બાતી હું વરના મુઝે ઇબ્જત દીજીએ ચેહ
 કલામ સુનકર હયરતને કહા અય શેહેનશાહ ચેહ હમીયાસે દીવાની હય ઇસ વક્ત
 આપકા કેહના ન માનેગી ઇસે બને દીજીએ અચ્છા હય ઇધર તો ઉમરૂકો બાગખાં
 પકડ લાય ઝોર ઉધર મેહરૂખકો ચેહ બંકર ગીરફતાર કરે સખકા ફેંસલા એકહી ફે
 હો બય ચેહ બાત શાહકો પસંદ આઈ કહા અય હયરત તુમલી બવ ગુબંદે નુરપર
 બારગાહ અસ્તાદા કરો સખ સામાન આરાયશ વાસ્તે ભલુતકે દુરસ્ત કરો હયરતને
 અરઝ કી મંથ સખ દુરસ્ત ચહીંસે કીએ દેતી હું ઝોર અપની વઝીર ઝાદીયુ'કો ઝમ-
 રૂદ બહુ વ યાકુત બહુસે હુકમ દીયા કે જલ્દ બારગાહ બંકર આરાસ્તા કરો શરબો
 કબાબ હમા નાઅમત મોબુદ કરો ખબરદાર કોઈ તકલીફ નહો વઝીર ઝાદીયાં રવાના હુઈ
 ઝોર આકર મુખતીયાર બહુકો હુકમ સુનાયા વોહી દારોગએ બારગાહ હય ઉસને અ-
 લાયદા બારગાહે હયરતસે ઝેરે તીલસ્મિ બારગાહ ઝોર ખયમા સુલતાની જીસ મંથ
 ઝાલર મરવારીદકી લગી થી અસતાદા કર દીયા ફરશ મખમલી બીછ ગયા જુમલા સામાન
 દુરસ્ત કરકે ખબરદી ઉસ વક્ત બંદે કર રોફરસે મલકા ભલુત સવાર હોકર ચલી કે તખલો
 નકારે બજને લએ ઝાંજ ઝોર નશીરે સેહેર કુંકી સાહેરાને ગદદાર નારંજ ઝોર તરંજ ઉછા-
 લતે શોઅલે રાલકે ઉઝાતે ચલે કુછ અરસેકે બાદ ફરયાએ સેહેરકે પાર ઉતરકે દાખીલ
 તીલસ્મિ ઝાહીર હુઈ યહાં મુસંવર ઝોર સુરતનીગાર મોબુદ હંથ ઉનહુંને સાહેર
 બેહરે ઇસ તકબાલ લેએ ભલુતને આકર અવલ મુસંવરકો ડંડવતકી ઝોર પાઉકો
 બોસા દીયા કે આપ નબીરએ સામરી હંથ કલ મેરી લઝાઈકો હુઝુર સુલાહીઝા ફરમાએ
 કે કીસ તરફ ઇન નમકહરામુકા કામ તમામ કરતી હું ચેહ કેહકર દાખીલે બારગાહ હુઈ
 ઝોર શગલ બાદા ખુવારી કરને લગી લશકર ઉસકા ઉતરા ઝોર આરામ મંથ મશગુલ
 હુવા શામ હોતેહી ભલુતને તખલ જંગ બજવાયા નકકરાએ રઝમી ગડગડાયા તાએ-
 રાને સેહેરને ચેહ બખર બારગાહે મલકા મેહરૂખ મંથ પોંહચાઈ કે એક સાહેશ ભલુત
 બહુ નામ બેહરે મુકાબલા નસરત અસર આઈ હય ઝોર તખલે જંગ ઉસને બજવાયા
 હય મેહરૂખને કહા હમારા લી ખુદા કવી હય અચ્છા હમારે લશકર મંથલી કોસે
 હર બી પરચોખ પડે મુજબે ઇરશાદે હુકમ મલકા દીલાવરને નકકરાએજીદાલ બબલા

સહાએ શર વ રસાદ ઉસે બુલંદ હુધ લશકર મંચ લડાઈકી ખબર મુશતહર હુધ સા-
 હોરાને નાગી સેહેર જાગને લગે બહાદુર અસખાએ હર્ષ ઝર્ષ આરાત્તા કરને લગે આર
 પેહેર રાત ચેહી હંગામા રહા હોનું લશકરું મંચ તબલ જંગ બબ કીયા મુખ્ત હોતે
 હી હોનું તરફસે સાહેર જોર બહુગરનીયા અઝધુપર સવાર હરહર કરતી બજરંગ બજ-
 રંગકા હમ ભરતી ઝડીયાં હાથું મંચ લીએ એક તરફ આકર ઠયરી જોર એક બનીબ
 શેર બેશએ જલાલત સફે બાંધકર ખડે હુવે ઘટા સેહરેકી છા ગઇ બીજલીયયાં ગીરને
 લગી રન બોલને લગા જોર રખાબ જંગી બોલને લગા સફે જહાલો કતાલકી અપને
 મરકબપર સવાર અફસરાને લશકર આગે ખડે મેહરૂખકા તખ્ત કાયમ હુવા જોર
 બાહુતકા અઝધા આગે બડા ઠયરા નકીબુને કડકના શુર કીયાં જોર મઝમ્મતે દુન્યાએ
 ફાનીકો સુનાયા હાં દીલવરો દુન્યાપર દીલ ન લગાના. નામ આવરી ઝમાનેમંચ છોડકર
 માઅરકએ જંગમંચ મરકર ઝીંદા બવીહ હો બવ ધસ આવાંઝસે સબુપર સંનાટા હો
 ગયા જોર હરએક સુબઅતકા હમ ભરને લગા બાહુત અઝધરકો ઉડાકર મયદાનમંચ
 આઈ આબ પથ્થર ખરસને લગે સરાપા મયદાન દીખાને લગી જોર અપની બડાઈમંચ
 મસરફ હુધ ઉસ વકત મેહરૂખને બી અપની બડાઈ શુર કી બાહુતકો ગુસ્સા કલામે
 મેહરૂખપર આયા લલકારી કે ભેજ કીસીકો મેરે મુકાબલે મંચ નશવાન બહુ મુલાઝમે
 મેહરૂખ સીમુર્ગ ઉડાકર ઉસકે સામને બાકર મુકાબલેમંચ ડટા એક નારયલ સેહેર
 પરકર બાહુતને મારા નશવાતકા સીના તોડકર નીકલ ગયા ઉસ વકત આઝીમ મેહ-
 રૂખ મયદાન હુધ કુલ લશકરે સરહાર આસપાસ આકર જમે હુવે જોર અરઝ કીયા
 કે હમ બાબાઝીકો હાઝીર હંચ ધન સબકો તસલ્વી દેકર રૂખસત ફરમાકર તખ્ત
 આગે બડાયા જય બજને લગે મેહરૂખ મયદાનમંચ પોંદચી બાહુતને અપને હાથ સેહેર
 પડકર અપની આંબુપર રખ લીએ યહાં મેહરૂખ અંધી હો ગઇ બાહુતને શમશીરે
 સેહેર લેકર આહા કે સર કાટ લે મેહરૂખને ગભરાકર દસ્તક દી કે દોનીમચે ચમક
 કર ગીરે જોર ઉડાકર સામનેસે બાહુતસે લે ગએ ઉસને હંસકર કહા લો વોહ બતી
 હય ચેહ કલમા બહારકો બુરા માલુમ હુવા જોર એક ગેંદ ખીચકર મારા બાહુતને
 અપની દો ઉંગલીયાં બુલંદ કી કે વોહ કેંચચી કે હો ગઇ ગેંદ બહારકા કટ ગયા અમ-
 નસ્તાં જોર આલમે બહાર પયદાન હુવા જોર વોહ ગેંદ બે કટા કુલ ઉસકે સબ
 ઝમીનમંચ બીછ ગએ. ઉસવકત બાહુતને કહા અય મલકા બહાર ઝરા અપને કુલુંકી
 બહાર દેખો બહાર ચેહ સુનતેહી અપને તાઉસ પરસે ઉતરકર ઉન કુલુંકે કરીબ બ
 બચઠી જોર ઝુમને લગી બાહુત તલવાર લેકર ઉસકા સર કાટને ચલીથી કે રેઅદ
 બહુ ઝમીન મંચ ગરક હોકર ઉસકે પાસ નીકલા જોર અચસી ચીંખ મારી કે બાહુત
 કથું કે ગાફીલ ચલી આતી થી જોર કતલે બહારકા ખીચાલ રખતી થી ઉસકે ચીખ-
 નેસે બેહોશ હોકર ગીરી પ્રીર તો બકમેહશાર બીજલી બનકર ગઠગઠા હર બે ગીરી
 ઉસકો કાટ જોર દો દુકડે કરકે ઝમીનમંચ ઉતર ગઇ જોર પ્રીર ઝમીનસે નીકલ કર.

ઉસકે લશકરકે તરફ ચલી ઇધર હોતું હુકડે ભભુતકે તડપકર અધરમંચ મીલ ગએ' ઓર ઉકર એક તરફ ચલે ગએ' સદાએ વારહ ગીર ખુલ્લ હુઇ કે કશતી મરાનામ ભભુત બહુ ખુલ્લ હંગામા જો બરપા હુવા બર્ડ મેહશર ચમક ચમક કર લશકરે દુશમનપર ગીરને લગી ઓર રેઅદ ચીંખે મારને લગા ઓર બહાર પરસે સેહેર દે દોગયા એક તરફસે મેહરૂખ બી અમ્મી હોકર આઇ ઓર કુલ લશકર લેકર ફોજે દુશમનપર બ પડી હોતું તરફ સેહેર ચલને લગા દમલરમંચ હઝારહા સાહેર ફોજે દુશમનકા મારા ગયા ફરયાએ ખુન મોજઝતયા આખીર લશકર ભભુતકા ભાગા ઓર સાહેરાને મેહરૂખ કતલો ગારત કરતે બડે ચલે ઉસ વકત સુસંવર બગઝબ તમામ આગે બડા વાજે 'હોકે સેહેર સુસંવરકા ચેહ હય કે અંબલ તસવીરે' કુલ લશકરકી મેહેરકે કલમસે ખીંચ રખ લેતા હય ફીર તબલજંગ બજાકર મુકાબલેમંચ આકર તસવીરકે સર કાટકર સળકો હીલાક કરતા હય ફીલ જુમલા જખસે ચેહ આયા હય તશવીરે' તઇયાર કર રહા હય ઇસી સળખસે અબ તક નહીં લડા હય આઇદા હાલ ઇસકી જંગકા ખ્યાન હોગા ઉસ વકત ઉસને તુગયાની બેહરે લશકર દેખકર એક નારયત ઝમીન પર મારા કે ઉસમંચસે ધુવા નીકલકર મીસ્લે દીવાર રૂબરૂએ લશકરે મેહરૂખ છા ગયા અબ જો આગે બડા ઇસ દીવાર ખુએસે પર છાઇ માનીંદ તસવીરકે નીકલી ઓર ઉપકે લેપટ ગઇ ચેહ સુઆમલા દેખકર મેહરૂખ તબલે અમાન બજવાકર બફ્ટે પ્રીરાઝી પ્રીર માલે ગનીમ તકસીમ ફરમાયા અપની ફોજકે કુશતુંકે ઉઠવાયા બારગાહ પર સરીરે હુકમરાની પર જલ્લગર હુઇ ઓર અબ મસરૂફે બઅશરત હય લેકીન વડાં લાથ ભભુતકી ઉઠાઇ હુઇ સામને અફરાસીયાખકે પોંહચી ઓર તાએરાને સેહેરને સળ જંગકી ખબર દી શાહે તીલરસમને બરાહે અફસોસ ઝાનું પર હાથ મારા ઓર કહા દેખો મંચ ઇસી દીનકે લીએ ઇસકો મને કરતાયા ઉસને અપની ઝીંદસે ઓર કેહના ન માના આખીર બચ્યા થીના મુક્તમંચ જાન ગવાઈ અબ ઉસકી માસે મુઝે બડી નીદામત હોગી અબ ચાહે ઝમરૂફ પે ઝુર મેલા કરકે સળ બાગીયું કે હીલાક કરૂંગા અંબલ કામ ઉમરૂકા તમામ કરલું તો તદખીર કરૂં બાગીયાં નહીં માલુમ કહાં બચઠ રહા જો અજતક ઉમરૂકો ન લાયા ઇન ખુદા પુરસ્તુંસે બેઠાલ સામના પડા હય ન કીસી સાહેરસે કુછ હો સકતા હય ન કુછ સુજસે બન પડતા હય બલકે રોઝ બરોઝ ઝીંદગત હોતી જતી હય કયા સુરત કરૂં જો ચેહ ઝખરદસ્ત ગારત હોં ચેહ કલામ કર રહા થા કે ચકાયક પંજએ સેહેર નામા લાયા સરપર રખ કર આંખુસે લગાયા ઝર નીસાર કીયા ફીર લેફાફ ચાક કીયા પડા લીખાયા કે અથ શેહેનશાહે બાવેલાં નીહાયત મુકામ ઇસ્તેબાબ હય કે મીસલ તેરે હમારા બંદા હોકર શુ' ગફલત અપને ખુદાવંદસે કરે અફસોસકા મુકામ હય કે હમને અપની રેહમત કામીક્સે અઠઠારા મુલ્ક બાબતર છોડે ઓર તેરી અમલદારીમંચ કદમ રંજ ફરમાયા મેહેઝ ઇસ ખીયાલસે કે તેરી ઇઝઝત અફઝાઇ કરે' ઓર ઇન બંદગાને મગઝુબ ચાને

પુઠા પરત્તુંકા તુજસે કલે કરાએ' મગર તુને કુછ ઉસકા શુકરીયા ન અદા કીયા અબ હમ તકલીર કરકે તેરે તલસ્સમકો ગારત કરેગે' ઓર યહાંસે તરફ કોહે ઝલાઝલ ચલે બાએ'ગે કયુ' કે અબ બદગાને મગઝુબ હમે' બોહત સતાતે હ'ય ઓર તુજસે કુછ હમારી ખબર ગીરી નહીં હો સકતી હય નામા તમામ વસ્સલામ યેહ મઝસુન પડકર સહેનશાહને કહા ફીલ હકીકત મુજસે કોઇ ખીદમત ખુદાવંદકી ન હો સકી શીકાયત ઉનકી બબ હય ક્રીસ લીએ કે યહાં ઉમરૂ ગીરફતાર ન હો સકા ઓર ન વહાં કોઇ સાહેર અયસા ગયા જો કામ પુઠા પરત્તુંકા તમામ કરતા અબ મ'ય અયસે શંખસકો બેજતા હું' કે બતેલી હમઝાકા ફેસલા કરદે યેહ કેહકર કુછ સેહેર પડા ફસ્તક લી ઝમીન'કા ઝલઝલા હુવા ઓર એક અઝધાહાએ મોહીબ સુરત નીકલા ઉસને સામને શાહકે એક સાહેરાકો ઉગલ દીયા ઉસ બદુગરનીકા સારા ભસ્મ મીસ્લે શોઅલેકે ધહ-કતાયા આંખે' ચાકુત રમ્માનીકી તરહ થી' ઓર ચલતેમ'ય ચંગારીયાં ભસમસે ઉડતી થી' ઇસ્સે હુકમ દીયા કે અય કેહહાર શોઅલા બદન બદુ તુમ ખુદાવંદકી ખીદ-મતમ'ય લશકરે સાહેરાં લેકર બાવ ઓર કામ લશકરે હમઝાકા તમામ કરો ખબર-દાર એકકો લી લશકરે મુસલમાનસે ઝીંદા ન છોડના શોઅલા બદન સલામ કરકે અઝધેકે મુંહમ'ય સમા ગઇ ઓર અપની જગેહપર પોંહચી ઓર લશકરે સાહેરાંકો હુકમ તઈયાર હોનેકા દીયા ઇસી વકત અસ્સી હઝાર સાહેર નાખકાર સવાર હુવે બાએ જંગી બબને લગે તરસુલ પનસુન ઇસ તરહ અમકતેથે કે પંજએ ખુરશીદકો થરમાતે થે અબ સબકે સરૂ' પર બઝોર સેહેર સાયા ફીએ હુવે સબસે આગે તખ્ત મલકા ફાહહાર શોઅલા બદનકા અઝધકે ઉકાએ ઓર પીછે તમામ લશકર સાહેરૂંકા પરા જમાએ બઢે કર રોફરસે કોહે અકીકે રવાના હુવે ઉનકે બનેકે બાદ શાહે તીલ-સ્સમને સેહેર પડકર તાલ બબઈ યકાયક આંધી બઢે ઓરશોરસે આઈ ઓર એક સા-હેર પચહા હુવા કે મીસ્લે હાથી હો ફાંત મુંહસે બાહીર નીકલેથે જબ ઉસને અફ-રાસીયાબકો સલામ કાંચા ઉસને હુકમ દીયા અય તુફાને ફીલ દંદાન બદુ હમને શોઅલા બદન બદુકો ખીદમતે ખુદાવંદમ'ય બેબ હય વહી' તુમ લી બાવ ઓર પાંચ કશતીયાં જવાહીરકી મંગવાકર હાઝીર ફી' કે ખુદાવંદકો મેરી તરફહે નઝર દેના ઓર એક અરઝી લી અપને હાથસે લીખકર સોંપી મઝસુન ઉસકા યેહ થા કે જનાબ ખુદાવંદીસે અજમત વ જલાલકે સરફરાઝ નામેને ઝુઝલ વ ઇજલાલ ઓર ફરૂહો ઇક બાલ ફરમાયા જબ ખુવાહીશે તકલીરે ખુદાવંદ જો કુછ કે હાલત મુજપર શુઝરી અગર લીખુ' તો શીકાયત મશીયતે ખુદાવંદીકી હોગી ફીલ બુસલા હો સાહેર ફેજ બાકસીર લેકર ખીદમતે અકહસમ'ય હાઝીર હોતે હ'ય હાલ ઓર નામ ઉનકે પોંહચ-નેસે વકતપર ઝાહીર હોંગે' ઓર યે કામ હુઝુરકે દુશમનુ'કા તમામ કરેગે' ખુલાસા યેહ કે અરઝી ઓર કશતીયાં હવાલે કી' તુફાન લેકર રવાના હુવા ઓર ઉસકે ચાલીસ હઝાર સાહેર વોહ લી સાથ હુવે ઓર બા અથમો બિદમ તરફ લોકે ચલે લેકીન

અબલ શોઅલા બદન તીલસ્સમસે બાહીર નીકલકર રાહત્ય કરકે કરીબ કીલે કોલે અકીકે, પોંહચી ફાફલ ઇમારતે શાહીમંચ લકઃ, બચકાથા કે અબ રંગ બરંગકે પચદા હુવે ઓર અલામતે આમદે સાહેરાં નઝર આઇ આગ પથર બરસને લગે લકઃ, ને ખુશ હોકર કહા મેશ કોઇ બંદએ કુદરત આતા હય ચેહ કેહ રહાથા કે શોઅલા બદન તખ્તસે ઉતર સામને આઇ ખુદાવંદકો સીજદા કીયા સાત બાર ગીર્દ તખ્તે ફીરી નઝર હી ઓર ફગલપર બચકી લશકરે સાહેરાંકો બાહીર કીલેકે ઉતાર દીયા યહાં બખ્તીયારકને શોઅલા બદનસે કહા અય મલકા તુમહારે આનેસે હમકો બકા રંગ હુવા ઉસને ગભરાકર કહા મલકલ સાહેબ કયા ઇગા હુઝુરકો પોંહચી હય બખ્તીયારકને જવાબ દીયા મુઝે તુમહારે મારે જાનેકા મલાલ હય કે તુમ મીરસે શોઅલે કે તો જીસ્મ રખતી હો ઇસ કર રોકરસે આઇ હો લેકીન હો ચાર ઘડીકી મેદ-માન હો હાજે ચેહ સખ શાનો શોકત દમભરમંચ ખાકમંચ મીલ જયગી શોઅલાને કહા અય શયતાને દરગાહ ખુદા પરસ્ત બડે ઝખરદસ્ત હંચ જો આપ મુઝે પેહલેહીસે મારે ડાલતે હંચ પેશ અઝ મર્ગ વાવેલા ચેહ આપહીકા કામ હય બખ્તીયારક કેહને લગા કે મુસલમાન તો અયસે ઝખરદસ્ત હંચ કે ખુદાવંદ ઉનસે દર બદર ભા-ગતે ફીરતે હંચ બચર અબ તુમ આઈ હો દમમંચ જો હોને વાંલા હય વો હુઝુરમંચ આયગા ઓર અય મલકા તુમ તીલસ્સમંચ હાલ અઈયાફકા મુનતી ઓર દેખતી હોગી યહાં અયસે એક લાખ ચોરાસી હઝાર હંચ તુમહારા બચના બચર મુમકીન હય શોઅલા બદનને કહા મંચ સારે લશકરકા કલહી ખાતીમા કરદુંગી તુમ કેહતે કયા હો મુઝે મુવે અઈયાર કહાં પાએગે અબ તુમ બાહીર કીલેકે ચલો તો તખલ-જંગ બજે ઓર લર પકી ઠયરે બખ્તીયારકને ફીર સમજાયા કે અય મલકા કુછ હીન દુઆકી હવા ખાવ જલદી ન કરો ફીર તુમ કહાં ઓર હમ કહાં શોઅલાને ઇસરા કરીયા કે શયતાન સાહેબ ઝીયાદે ખાતે વ બનાઇએ બાહીર તશરીફ લે ચલોએ ઇસકે કેહનેસે લકઃ, ઓર બખ્તીયારક ઓર મનઝુર ઝાગ ચશમ વગયરા કીલેકે બાહીર નીકલકર લશકરમંચ ફાખીલ હુવે બારગાહ અસ્તાદા હુઇ સખ લામાન દુસ્ત કીયા અંદર બારગાહકે ખુદાવંદ તખ્ત નશી હુવે નાય હોને લગા પીયાલા શરાબકા ગરહીશમંચ આયા જબ હીઆગ, શોઅલાકા બાદાએ નાખસે ગર્મ હુવા હુકમ તખલજંગ બજનેકા દીયા સાહેફને કોસે રઝમપર ચોખ લગાઇ જમુસ લશકરે ઇસલામ બખર લેકર ફાખીલે બારગાહ અરઝ ઇશતેબાહ અમીર કીશવર ગીર હુવે શાહ સઅદ તખ્તે મુલેમાની પર જલ્લ ફરમાં થે સરદારાને આલી વીકાર ગીરદો પેશ જમે પેહલે હરકાફને મુજરા ગાહપર ડેહેરકર બઝબાને નીયાઝ અરઝ કીયાઓર થે કીતા બફસાહત પડા.

ફીત્ત.

દરગાહ તુ કીખલા શહાબાદ—ઉર્મ તો બરાબર જહાં બાદ
તા નામો નીશાં આસ્માં હસ્ત—દઝલ હર ઝુલ અસ્ત નીશાં બાદ.

લશકરે દુશ્મનમંથ નકકારાએ રઝમ કહાહાર શોઅલા બદન નામી સાહેરાને આકર બજવાયા હય ખરોઝ ફરદા માઅર કબે' રઝમ ઠયરાયા હય બાકી અમનો અમાન હય ખાનાએ' દોસત આબાદ દુશ્મન વીરાં હય ચેહ અરઝ કરકે હરકારે કનારે હુવેં ચોર મસદરે ઇજઝત શેહેનશાહી વાસ્તે નકકારા બખ્તેના હુકમ સુનાયા ગયા આ લોક બીન ઉમરૂ નકકારખાનાએ સીક'હરીમંથ આયા ચોર તબલ સીક'હરપર દવાલે' ચોંસઠ કેસ જીસકી આવાઝ ગઈ દીલ સાકીનાને હુન્યાકે હીલ ગએ બહાદુર મરનેપર તુલ ગએ દીલાવરાને અરસએ શોઅઅત હોશીયાર હોકર મસદરે દુરસ્તીએ હર્ષ ઝર્ષ કરને લગે શામ હોતેહી બાદશાહને ફરબાર બરખાસ્ત ફરમાયા હરએક બહાદરાને દીલ અપની ઝુફરતસે ફરાગત કરલે ચોર પીછલી રાતકે આમાદાએ જંગ હોકર આસ્તાને શાહી પર હાઝીર હો ગરઝ કી દોનું લશકરૂંમંથ સામાને હર્ષ હોને લગા સાહેર મંતર ચોર જંતર જગાને લગે મોહન લોગ ખીરૂંકો ચકાને લગે કહીં સુવરકા લોગ દીયા કીસીને બકરા ઝટકેકા દીયા કોઈ સામરી વ જમશેદકી ચાપ કરતાયા ચોર માલા લીએ આસની પર આસન જમાએ ધયાન લેકે, ૧૬૧ લગાએ ઇસ તરહ પુકાર રહાયા.

અખયાત હીન્દી.

સીને માલીક પુકાર હમારી—હમતો આએ સરન તેહારી

મંથ યાપી અપરાધે ધયરો—યાપ નદી મંથ ઉહ બચ પડો

તાસેન દુખી રહું દીન રાતા—હુવા ઉસ હાએ મોહોં ખીધાના

કચસી સુની સીના પુકારા—અબકા લયો હમારી બારા

હર તરફ એક હંગામા કીયામત બરપાયા નકીબ હર તરફ પુકાર રહેથે બહાદરૂંકો કલગાતે શુઅઅત અગલે પેહલવાનુંકા હાલ સુનાકર રીગબત જીહાલો કતાલ દીલાતેથે એહલે ઇસલામ શુસલ ફરમાકર પોશાકકો કફન સમજકર કદમ ધરતે સુશતે ખાક ગરેખાંમંથ રખતેથે કે અચ ખાકતુ લેહેદ હોજીયો લાશ ચીલ કબે ન ખાએ' બાદ મોત તો આસમાનસે દોગઝ ઝસીન છીનકર અપને કબજેમંથ લાએ' કે બચત ખીલ અતકા કયા ઉમીદ રખે' આસમાંસે હમ-દોગઝ કફન મીલેગા કીસી દીન બખીલસે-અલ હાસીલ ચાર પેહર રાત ચેહી હંગામા શર વ ફસાદ ગર્મ રહા તલવાફૂ કે કબજે ખડકતે રહે સીપરૂંકે કુલ ચોર ખંજર ચમકતે રહે આખીર નસીમે સેહેર સનસન મીસ્લે તીરકે ચલી સુબેહ સાદીક નમુદાર હુઇ અમીર મસજીદે કીરપાસમંથ ઢાખીલ હુવે ચોર ફરીઝએ નમાઝે સેહેર અદા ફરમાકર દુઆ કરને લગે કે અચ ખાલીકે લયલો નહાર મુઝે ઇસ લશકરે રસીયાહ કુફરપર ફતેહચાબ ફરમાકર સુખરૂ કરના ઇધર અમીરે ફરગાહે એઝદીમંથ દુઆ કરતેથે ચોર ઉધર સરદાર ફશતે જંગમંથ બતેથે ગોલકે ગોલ ચોર ગીરોહકે ગીરોહ સરદારૂંકે ફરે દોલતે આસ્તાને આલી બહ ઝલ દલાહ શેહેનશાહે ગેતી સેતાં પર હાઝીર હોતેથે કે યઝયક સુલતાને આલમ પનાહકા

તખત કહારીયાં ઉઠાએ આઈ કહારૂંને તખત બદલવાયા શાહકા જમાલ નઝર આયા હર શખસ સલામકેા કુક ગયા ચોખદારૂંને નીગાહ રૂખરૂ કરના સલામો આદાબ કરના હરએકકા જુતાયા તખત શાહીકો બોસા દેકર સખને બીચમંચ કર લીયા ઓર સવારી હુઝુરે આલમકી દરગાહ મુસાફકી તરફ ચલી ઇસ બાતકી ખખર અઈયારૂંને અમીરસે બાકર અરઝ કી અમીરને ફીલ ફેર અરલહ જંગ એબ કામત ફરમાકર હાઝીરે ખીદમતે શેહેનશાહે આલમ પનાહ હુવે ઓર મુજરા કરકે ઓહદા સીપે સાલારીકા કુલ લશકરકે આગે હોકર રવાના હુવે ઇસ વકત ઇસ લશકરે નસરત અસરપર અસકરે નજમે ફલક દબાર નીસાર થા કીરસા કોતાહ બડે બાહો તજમુલસે બર આમદે મયદાં જંગ હુવે કે આનેસે ઇસ ફેજ દરયા મીસાલ ઝફર મોજકે ફલક શીશએ સાઅત બન ગયા ઇસ કદર ગુમાર ખુલંદ હુવા પલટતું ઓર રીસાલુમંચ તરફ બજે નર સીંગે પુકે હલમીન મુખાઝ કી સદા ખુલંદ હુઇ કે બેહરામે ચર્ખ ફલક ગભરાયા ગરઝ પરે સકુકે જમે દીલાવર આગે બડકર ઈયરેથે કે સામનેસે લશકરે સાહેરાં નઝર આયા લોકે હાથી પર બસદ એબે ઝીનત સવાર કઇ લાખ સરકશાને રોઝગાર આમાદાએ કારઝાર શમશીરે કાધુપર રખખી દરયાએ આહીનમંચ ગોતા મારે ખુલાવંદકે હાથી કો ઘેરે સેહરાએ કીતાલમંચ વારીહ હુવે એક તરફ કેહહાર શોઅલા બદન બદુ અઝઘલે પર સવાર હમરાહ ઉસકે સાહેરાને ગદદાર સફઆરા હુવે ઉંચી ઉંચી ઝમીન બેલદારૂંને બરાબર કી ઓર લીશતીયુંને પાની ઝાંટકર ગીરદો ગુમાર બીઠા દીયા નકીબુંને લલકાર કર સદા દી કે દુન્યાએ ફાનીમંચ નવ જવાનો ઝીંદગીકા અરસા તંગ હય ચેહ મયદાન મુસાફ બએ નામો નંગ હય ઝીનત વ બઝમે શોબઅત બનો શમએ નામવરી રોશન કરો બેશ જુરઅતે રૂસતમી દીખાદો.

નઝમ.

જબ કામ લો નેઝઓ તખરસે—તલવાર ચલે અદુસે બીહકે

વોહ તુમસે અયાં હો શાને જુરઅત—દુન્યામંચ રહે નીશાને જુરઅત

આબે શમશીર ખુબ બરસે—પાનીકો ફહાને ઝખમ તરસે

હો શુલશને નામો નંગ શાદાબ—તેહસીન કરે તુમપે રૂહે સોહરાખ

નકીબુંકી સદાસે બહાદુર બશશાસ હુવે નામદ બહ હવાસ હુવે શોઅલ બહોજલાલ લશકરે અમીર દેખકર દંગ થી ઓર દીલસે કેહતીથી કે ઇસે લડકર સરખર હોના ગયર મુમકીન હય ઉસ વકત ખખતીયારકેને કહા અય મલકા કીસ ફીકમંચ હો મુકાબલા કરો શોઅલાને જવાબ દીયા કે રંધીયુંકો મરદુસે લડવાના મલકજી તુમહારાહી કામ હય એક પેહેલવાન આયા આહતા હય વોહ લડેગા ચેહ કેહકર આસમાનકી તરફ દેખા ઓર પુકારા કે અય સવારે કુદરત શાહે અફરાસીયાબ આવ ઇસ સદાકે દેનેસે એક તડાકા હુવા ઓર સવારે કુદરત યાને એક નવ જવાન ઝરા પોશ વગયશ પેહને હથીયાર લખાએ જંગલસે પયદા હુવા ઓર ઉસને આકર લોકે કો સલામ કીયા તખતકે

ખોસા દીયા ઓર ઇબ્બત ખુવાહ બેહરે હરબ હુવા લકડાનેકહા મંચને સબ મુસલમાનુકા મરના તેરે કબઝે મંચ દીયા ચેહ સુનકર વોહ મયદાન મંચ આયા. ઓર સલેહ શોરી કરકે સરાપા મયદાનકા દીખાકર બ હયબત રીજા પડને લગા.

નઝમ.

મંચહી રૂસ્તમે વકત હું બેશુમાં—નહીં ઓર મુજસા કોઈ પેહેલવાં
જવાં મહેશુ પર અગર આઈ મંચ—નયા રંગ દુન્યામંચ દીખલાઈ મંચ
મુઝે સબ તરહસે હય ઝેખા ગુરૂ—મેરી તેગ, ઉઠાએ રૂખે મેહસે નુર

હય કોઈ અય ફીરકએ ઇસલામીયાં ઇન તુમ મંચ કે મુજસે આકર મુકાબલા કરે ઇસ આવાઝકે સુનકર ઇસ્ત રાસ્તસે શાહઝાદાએ નુરુદ્દહેરને ઘોડા ઉઠાયા. ઓર સામને બાદશાહે ઇસલામકે આકર અરઝ કરને લગે કે મુઝે મયદાનકી રાજા દીજીએ. તાકે ઇસ શુમરાહકો બાંધકર હુઝુર મંચ હામીર કરૂં ઓર યા જાને ગીરામી અપની હુઝુરપર નીસાર કરૂં બાદશાહને ઉનકો ખીલમત બેખહા દીયા ઓર સીપુરરહ પગ્ગર દીગારે આલમકે કીયા શાહઝાદા મરકબ ચમકાકર રવાના હુવા ઓર સામને હરીફકે પોંહચકર તગાવઝનીકી સવારે કુદરતકા ઘોડા થપ્પડ બાકર સાત કદમ પીછે હટ ગયા. ઓર મરકબ શાહઝાદેકા ઝોરમંચ ડપટકે સાથ જીસકદર દુશમનકા ઘોડા હટા. ઉસી કદર આગે બડહ ગયા શાહઝાદા બેશે. શુબખતસે ચેહ અશઆર દુશમનકે રીજા ખુવાનીકે જવાબ મંચ ઝખાન પર લાયા કે

અશઆર.

મંચહું નામદારે જહાં બે અલીલ—મંચહું નરલ સાહબકરાને જલીલ

વોહ શમશીર પુરરાં હય મુજકો મીલી—કે હયબતસે હય કબ્ર રૂસ્તમ હીલી

મુકાબીલ હો મુજસે કહાં ઇતની તાબ—વોહ બરજુ વોહ બેઝન વોહ અફરાસીયાબ

ઓ બેહયા કયા મુંહસે લાફ ગોઝાફ બકતા હય લાઝર્બ મયદામે મરદાને આલમ સવારે કુદરતને ચેહ સુનકર જગઝબ તમામ નેઝા મારા શાહઝાદાને નેઝેકી સીનાકો અપની સીનાને નેઝે પર રોકા ચંદ તઅન રદો બદલ હુઇ થી નેઝએ સવારે કુદરતકો હાથસે ઉનહુને નીકાલ દીયા ઉસને ઝીલ્લાકર શુર્ઝ ગીરાંતાર ચર્ખ દેકર સરે શાહઝાદે પર લગાયા ઉનહુંને શુર્ઝકો અપને શુર્ઝ પર રોકા કે ફાંતે પડ ગએ આખીર નોબત શમશીર ઝનીકી આઈ સવાર ને તલવાર શાહઝાદેકે સરપર લગાઈ શાહઝાદેને રદ કરકે તેગા ખારા શીગાફ મયાનસે નીકાલા ઉસ વકત શોઅલાને પોરીહા સેહેર કીયા શાહઝાદેકે આધે ધડકો બેઝન કર દીયા. ઓર સવારને બરવકત તલવાર અપને સરપર આનેકે શાહઝાદેકી કલાઈ પર હાથ ડાલા શાહઝાદેનેબી ગરેબાં મંચ હાથ ડાલા લેકીન આધા જીસ્મ તો ફમ ન રખતા થા. કુછ ઓર ન ચલા સવારે કુદરતને ઉસકો ફાથ ઝીનસે ઉઠાકર ઝમીન પર પટકા ઓર બાંધકર લશકર મંચ લેજ દીયા. લકડાને કચદ કરાયા. સવારે કુદરતને ફીર તલબીકી લશકરે ઇસલામસે શાહઝાદાએ નુરુદ્દહેરકે સર-

હાર એકઠે બાદ એક આકર કીના ખુવાહ હુવે મગર બ સખખ સેહેર કરને શોઅલા
કે ગીરફતાર હોગએ શામ હોતે તક ચાલીસ બહાદુર અસીર સર પંજએ તકદીર હુવે
ઉસવકત તખલ બાઝગશત શોઅલાને બજવાયા ઓર પુકાર કર કહા અય ખુદા પરસ્તો
આજ તુમકો ઓર મોહલત દેતી હું અગર તુમને ખુદાવંદ કો બે સીજદા ન કીયા.
તો કલ સખકા ખાતમા કરદુંગી ધધર બહાદરને લલકારા કે ઓ સુરદાર કયા બકતી
હય ધનશા અલ્લાહ કલ તુજકો રાહે સુલકે અદમ હીખાએગે અધ્યારને કહા આજહી
રાતકો અય કેહબાહમ તુજકો ઝીંદા ન છોડેગે ગરબકે ંશકર દોનું તરફકે ફીરે કમર
ખોલી આસુદા હુવે લકા, અપની બારગાહમંય નીહાયત ખુશ વ ખુરમ આકર પોંહયા
ઓર હુકમસે નાય હોને લગા બખતીયારકને કહા, અય શોઅલા આજ તુમ મોહલત
હોશીઆર રેહના અધ્યાર ઝુર આએગે ઉસપર ભરોસા ન કરના કે સુસલમાતુંકો
ખુદાવંદને ગીરફતાર કરા દીયા. હય ખુદાવંદ હુલતા પાલતા હંય ઓર થાલીકે બેગન
હંય તકદીર પલટ દેતે હંય. લકાને કહા અય શોઅલા મંય તેરી હીફાઝતકો
ફરીશતે મુકરર કરુંગા બખતીયારક બોલા કે ઇઝરાઇલકો મુકરર ફરમાઇએગા
શોઅલા બોલી આજ ફીર નક્કારા બજવાઇએ મંય સખકો ગીરફતાર કરદું ઓર
તીલસ્સમ મંય ચલી જાઉ બખતીયારકને કહા મલકા જલદી ન કરો દેર આયદ
દુરસ્ત આયદ રફતા રફતા સખકો ગીરફતાર કરના મીસ્લ મશહુર હય ન દોડકે ચલે
ન ગીર પડે આજકા દીન ઠેહેર જાવ કલ મુકાબલા કરના. શોઅલાને ઉસકા કેહના
ન માના ઓર તખલજંગ બજવાયા હરકાફને અમીરસે બકર ખબર દી અમીરકે
યહાં બી હુકમ કોસે હરબ બજનેકા હુકમ સાદીર હુવા ઉસ વકત ચાલાકને અરઝ
કીયા કે શુલામકે નામપર તખલજંગ બજવાઇએ કલ સવારે કુદરતસે મંય લડુંગા
અમીરને કહા મંય તુએ બજાએ અમીર કે બનતા હું કયું દાનીસ્તા કતલ ઓર ગીર-
ફતાર કરાઉં તેરે પાસ તોહફાઆત ઓર તખરફકાત મીસ્લે ઉમરૂકે કહા હંય ચાલાકે
કદમું પર ગીરા કે યા અમીર અબ મંય ઝલીલ હુંગા બે મુંહસે નીકલતા હય
વયસાહી કરના ચાહીએ લાઝીમ હય કે મેરે નામપર તખલજંગ બજવાઇએ ઇસકે
ઇસશર કરનેસે અમીરને ઇબાઝત દી કે બનામ ચાલાકે તખલજંગ બજે ફીરતો નક્કારે
પર ચોખ પડી. સારેલશકર મંય ખબર મુશતહર હુઇ કે કલ ચાલાકસે મુકાબલા હય
દેખા ચાહીએ કે મશીયતે એઘીમંય કયા શુઝરા હય ચેહ ખબર લશકરે લકા, મંય
જબ પોંહચી. બખતીયારક ખડે હોકર નાચને લગા ઓર પુકારાકે વોહ મારા લીજાએ
સુરશદ અદે કલ મુકાબલા કરેગે ફીર સવારે કુદરતકા બચના ગયર મુમકીન હય ચેહ
ખાતે થીં કે સવારે કુદરત બી બારગાહમંય આયા. ઉરસે કહા વાસ્તા સામરીકા મોહલત
હોશીયાર રેહના અબ તુમ બચતે માલુમ નહીં હોતે સવારે કુદરતને કહા મંય આસ-
માનપર બકર રહુંગા મુએ અધ્યાર કહાં પાએગે ચેહ કેહકર ઉડકે ચલા ગયા. દોનું
લશકરું મંય તઇયારી હોને લગી ફરબાર બરખાસ્ત હુવા ચાલાક ઓર અબુલેફ્તેહ

સુરત ખંદલકર લયકરે સાહેરાં મંચ ગએ એક સાહેરસે અજનબી બનકર પુછા કે સવારે કુદરત કહાં હંચ હમ ઉનકી મુલાકાત કીયા ચાહતે હંચ સાહેરને કહા સવારે કુદરત આસમાનપર બંકર રેહતા હય ઉરસે ઝોર ચાલાકસે મુકાબલા હય યેહ સુનકર ચાલાક ગભરાયા હીલસે કહા તુને નાહક અપને નામ તખલ્લુગ બજવાયા અબ સુબહકો અમીરકો કયા મુંહ હીખાઉંગા બડી ઝીલ્લતકા સામના હય સવારે કુદરતકા મીલના મોહાલ હય લાવ ચલકર બખતીયારકસે ઉસકા હાલ પુછું યેહ સોચકર તવાના હુવા ઇધર લોકોને દરબાર બરખાસ્ત કીયા થા. સરદાર અપની અપની જમેહ મુકીમ થે બખતીયારક અપને ખયમે મંચ થા કે ચાલાક દરે ખયમે પર આયા. ઝોર દરબારુસે કહા બંકર મલકલસે ખબર દો કે ચાલાક તુમહારે પાસ આએ હંચ દરબારુને બંકર અરજ કીયા બખતીયારક ગભરાકર ઉઠ ખડા હુવા ઝોર કહા અરે તુમને ઉનકો રોકા કયું જલ્દ બાઈઝત તમામ લાવ લોગ ચાલાકકો ખુલાને ગએ. બખતીયારકને સરવકલ ઉઠકર સલામ કીયા ઝોર કહા અય મુરશદ જાદે આજ આપને ખડા કરમ ફરમાયા આઇએ તશરીફ લાઇએ ચાલાક પાસઉસકે ખયલ ગયા ઝોર કેહને કાગા મલકલ જબ કભી હમારે બાપકો ઝરત હોતી થી તો હુમહારે પામ આતે થે. આજ હમભી આએ હંચ કે તુમસે કુછ પુછે લેકીન શર્ત યેહ હય અગર સચ ખતા દોગે મયરયત ગુઝરેગી વરના યેહ ખંજરે ખુરરાં દેખો ઇસકો પેખાનતે હો હમભી હાથાપુટ ઝીયાદા હંચ બખતીયારકને કહા મંચ તો ગુલામ આપકા હું જો ફરમાઇએ બજાલો ઉસને કહા સવારે કુદરતકો ખતાવ કહાંહંચ બખતીયારકને કહા અગર આપકો ઝલીલ કરના મંજુરહય તો ઝીલ્લત હીજીએ આપકે મીબજમંચ આએ વોહ કીજીએ મગર સુજકો કસમ હય અપને પુરશદ બરહક યાને આપકે વાલીદ માજીદકી કે સવારકા ઠેકાના મંચ નહીં બનતા હું ઇતના પુના હય કે વોહ આસમાનપર રેહતા હય ફીર કયા હય આપકે નઝદીક ઝમીન ઝોર આસમાન સબ ચકસાં હય આપ દોધે સખા પર સવાર હોકે બાઇએ ઝોર મુઝે ઇકીન હય કે ઉસે કલ કીજીએગા યેહ તકરીર ઉસકી સુનકર ચાલાક સમજા સચ ફેહતા હય યેહ હાલ સવાલે કુદરતકા નહીં બનતા હય વરના મેરે બાપકી કસમ ન માતા આખીર નાચાર હોકર વહાંસે ફીરા ઇસ અરસેમંચ રાત બી થોડી રેહ ગઇ. સને ખીયાલ કીયા કે અબ ચલકર કહહારે શોઅલા બદનકો માર ડાલ સવારે ફરત ઉસ્તીકા ખુલાયા આતા હય ઇસકે મરનેસે વોહ ન આયગા યેહી સોચતા હુવા મયમએ શોઅલાકે કરીબ આયા ઉસ કેહવાને સેહેન ખયમા મંચ પલંગ બીછવાયા હય ઝોર સરાયએ ખમમેકે ઉઠવાકર દુર દુર સાહેરૂંકી યોકી બીડાઇ હય ઝોર આપ લેવંગપર લેટકર કુલ સેહેર કરકે અપને ઉપર બીછાએ કે સારા બદન આગકી તરહ હક રહા હય આપ ગાફીલ સો રહી હય ચાલાકને દુરસે સીવાએ શોઅલએ આતી. ફકે જબ કુછ ન દેખા ગભરાયા કે અબ કીસકો બેહોશ કરૂં ઝોર કીસે કલ કરૂં પાખીર નાચાર હોકર વહાંસે બી ફીરા ઇસ અસનામંચ નોખત સુબહકી બજને લખે

ઐર સીતારે મીસે શુલે બાદે ખીજાંકે આસમાનપર મુરજાએ સુખ હોતેહી હોતું તરફ લશકર આમાલએ હર્મ પયકાર મયદાને જંગ ગાહમંથ વારીક હુવા અમીર લી નમાઝ પડકે તમામ અસ્લહ એમ કેદ કરકે ફરે દોલત પર આએ સખ સરદારને સલામ કીયા બારગાહ જમજાહ બરઆમદ હુવે નકકારે પર ચોખ પડી હર એકને તા-ઝીમ હી તખ્ત શાહીકે સાથ સખ સરદાર રવાના હુવે ઐર બડે જંગ ગાહમંથ આએ બરોઝ અબ્વલ સુકામ રઝમગાહ પાકે સાફ હુવા ખુલાસા ચેહ કે જખ હોતું લશકર કરરો ફરસે લડને પર તુલ ગએ યાને લશકરે લેકડા આકર સફ આરા હુવા ઉસ વકત અમીરને સુલાહીઝા ફરમાયા કે સખ અધ્યાર અપને અપને સરદારકે સાથ હાઝીર હય લેકીન ચાલાક નહીં હય લેકીન અધ્યારસે પુછા ચાલાક કહાં હય ઉનહુને અરઝ કીયા કે હાઝીર હોતા હય અમીરને કહા માલુમ હોતા હય મારે ગયરતકે રૂપોશ હો ગયા યા ખંજર મારકર મર ગયા સવારે કુદરતસે લડ ન સકા અબ બડી સુખડી હુઈ અધ્યારને અરઝ કીયા કે હમ સખ લડને મરનેકા હાઝીર હય એક અધ્યાર ન હુવા ન સહી અમીરને જવાબ દીયા તખલજંગ તો ઉસીકે નામ ખજા હય બાતમંથ ફર્ક આચગા ચેહ ફરમા રહેથે કે શોઅલા સાહેરકે એક તરફ આ કર ઠયરી ઐર આસમાનકો દેખા સવારે કુદરત ફલક પરસે બલાકી તરફ નાઝીલ હુવા ઐર મયદાનમંથ આકર તલખી કી દસ્ત રાસ્તકે શાહઝાદને કહા કલ હમારા શાહ-ઝાદા ગીરફતાર હુવા હય હમીં લોગ આજ બએંગે કોઈ ઐર ધરાદા સવારકે સાથ લડનેકા ન કરે ચેહ કેહ રહેથે કે જંગલકી તરફસે ગીરફ ઉડી એક સવાર મરકબપર સવાર બાદરફતાર ઝેરરાત સરપર તાજ રખે ખંજર કમરમંથ સીપર પુશતપર નકાબ ચેહરેપર ડાલે પયદા હુવા ઐર અમીરને ઉસકી તરફ દેખા ઐર વોહ લી હંસા અમીરને પેહજાના કે ચાલાક હય હુઆ ફરમાને લગે કે ખુદાવંદ ઇસકો સુઝફરો મનસુર ફરમાના ઐર ચાલાક સવારે કુદરતસે તગાવઝન હુવા ઐર લલકારા કે મનમ શુલામે સ્પાહેબકરો સવારે કુદરત હંસકર પુકારા અલી તુ મેરે સામને છોકરા હય ચલ તુજકો અપના સાકી બનાઉંગા ચાલાકને કહા એ બેહયા પયમાનાએ ઉર્મ લખરેઝ હો સુકા હય તેરા સાકીએ અજલ હું તુ કયા બકતા હય ધધર લા ઝર્ખ મરદાને આલમ સવારે કુદરતને ઝીલ્લાકર તલવાર મારી ઉસને જસ્ત દેકર ખાલી દેકર એક બઝએ બેહોશી મારા કે સવારે કુદરતકી નાકપર પડા વોહ છીંકે મારકર બેહોશ હો ગયા ચાલાકને કાઠી ખાલી દેકર ખંજર મારા કે સર કટ બએ મગર ખંજર ઉચટ ગયા ઉસને જસ્ત અપના બઝોર સેહેર પથ્થરકા બનાયા થા ચેહ દેખતેહી વોહ તો બેહોશ થા ઐર દોડેસે ઝમીન પર ગીરા ચાહતાથા કે ચાલાકને કમંદ મારી ઐર અપને થોડેકો બગાચા સવારે કુદરત લી ખીંચતા ચલા ઐર પથ્થર ઐર દર-ખતસે સર ટકરાકર ફટ ગયા આઝા દુટ ગએ આખીર મર ગયા સદાએ વારહગીર ખુલક હુઈ કે કચાલી સવારે કુદરત શોઅલાકા રંગ સુફેદ હો ગયા ઐર બખતી-

ચારક નાચને લગાં પુકારા સલવાત બર ઇબરાહીમ વ નાચત બર લકડા ફાળે સાહે-
રાન વોહ કાફરા લેના લેના કેહતી ચલી ઇધરમે અમીર બી ઇસ્મે અઝમ પડતે આગે
આગે બડે અસકી તાસીરસે તાકે સેહેર અસર ન કરે અથ્ર સીયાહ હર તરફસે ઘીર
આથા ફીર તો—

નઝમ.

બડે લડને વાલે ખીચી તેજ, તેજ—મીલી અમનકો વાંસે રાહે શુરેઝ
ચલી અસ તરફકો વોહ જંગી સીયાહ—દીલાવર હુવે અસ તરફ કીના ખુવાહ
હુઈ લાશ પર લાશ ઉસ જાં તેખાં—ચમકને લગે ખજરે ખુચકાં
બરસને લગા આગે પયકાને તીર—બહાદુર હુવે સેહેમકર ગોશા ગીર

હઝારહા સાહેર લકડા પરસ્ત મારે ગએ લશકરે અમીર બડતા ચલા આતાથા
અખતીયારકને તબલ અમાન બજવા દીયા ઝોર લશકર લેકર પ્રીરા અમીર બી
બફ્ટે પ્રીરાઝી ફીરે દાખીલે બારગાહ હુવે ચાલાકકો ખીલઅત ધનાયત હુવા ઝોર
બઅશરત તમામ બથડે મગર અઇયાર બાહમ મશવરા કરકે કતલ કરને શોઅલાકે
રવાના હુવે ચહાં લકડા વગચરા સબ બારગાહમંચ આકર ઠયરે હંચ કે અથ્ર આસમા-
નકી તરફસે આથા ઝોર બીજલી ચમકી અખતીયારકને કહા ખુદાવંદ ચે કયા તક-
દીર ફરમાઇ હય લકડાને કેહ કહા મારા ઝોર કહા હમારી તકદીરકો કોન પેહછાન
સકતા હય દોખો હમને સવારે કુદરતકો અપની રેહમત નાઝીલ કરકે બેહેશતમંચ લેજ
દીયા વોહ સયર કર રહા હય ચેહ કલમા એહલે દરબાર સુનકર કેહને લગે કે બરહક
તુ બગતી બેતકાં ખુદાવંદ હય બે ચાહે વોહ કરે ચેહ સબ તો ચેહ કેહ રહે હંચ
ઝોર અખતીયારક ચુપ કે ચુપ કે કેહતાથા બુઠે પર લાઅનત હય ઇસ શુદતચુકે
દરમીયાનમંચ વોહ અથ્ર બે પયદા હુવાથા કરીબ આથા ઝોર તુફાન ફીલ દન્દાન
બહુ કરીબ આકર પોંહયા સુલેમાનને બકર લશકર ઉસકા ઉતરવાયા મગર ઉસને વોહ
કશતીયાં બે અપને સાથ લાયાથા ખુદાવંદકો નઝર દી ઝોર નામા બાદશાહે સાહેરાંકા
દીયા આપ સાત બાર તખતે ખુદાવંદકે ગીર્દ પ્રીરા સીજદા. કીયા અખતીયારકને
ખુદાવંદપરસે પાની ઉતારકર ઉસકો પીલાયા ઝોર કહા ચેહ એહસાન ચાદ રંખના ઇસ
પાનીકે પીનેસે ઉમર દસ રોઝ હરરોઝ બડતી હય ઠંડક રેહતી હય તુફાનને કહા
બેશક મેરા સારા બદન ખુન્ક હો ગયા અખતીયારકને ચુકકેસે કહા બે હરામઝાદા
આતા હય વોહ બુઠાહી આતા હય કીરસા સુખતસર તુફાન બરાબર શોઅલાકે બચકા
સખને દેખા કે તીન બુઠે ઉસકે સરપર બંધે હય એકસે આગકે શોઅલે નીકલતે
હંચ ઝોર દુસરેસે ધુવાં પેચતાબ આકર બુલંદ હોતા હય તીસરેસે સાંપ ગરદને
બાહીર નીકાલતે હંચ ઉસકો દેખકર ઇબલીસ બી પનાહ માંગતા હય અસ વકત ચેહ
બચકા સાકીને શરાબ લાકર દીયા ઉસને પીયા ઝોર હાલ પુછ અખતીયારકને સબ
હાલ સવારે કુદરતકે મારે બંનેકા ખ્યાન કીયા ઝોર કહા મલકા બડે રંખમંચ હંચ

યે સુનકર ઉસને કહા અય મલકા અફસોસ હય કે ઇતની ખડી તુમ સાહેરા હો તુમસે કુછ ન હો સકા અબ તુમ બચકો મંચ કામ ખુદા પરસ્તુંકા તમામ કીએ હેતા હું ઇસકે ઇન કલામુસે શોઅલા બદનકે ગુસ્સા આયા. ઝોર કેહને લગી કે ખુદાવંદ કીલેકી સફીલ મંચ બાકર તશરીફ રખે ઝોર તમાશા દેખે કે મંચ મુસલમાનુંકો હીલાક કફૂળી ઇસકે કેહને સે લીકા, સાથ અપને સરદારકે કીલે કોહે અકીક પર બ બચકા. ઝોર શોઅલાને એક નારયલ ચોટીદાર નીકાલ કર સેહેર પડકે મારા કે લશકરે અમીર મંચ વોહ આકર ગીરા યેહ લશકર ચોખીસ કોસકી ગીર્દ મંચ ઉતરા થા આલાકે ચખુતરા કોતવાલીમંચ બાઝાર ખીલકેસ મંચ ખડા થા ઝોર અખુલ-ફતેહકા હાથ પકડકર આતે કર રહાથા કે નારયલકા ગીરના દેખા હાથ ઝીડકાકર ભાગા ઝોર હો કોસ પર બાકર કે કલાલકી દુકાનપર બાકર ઠયરા. દેખાકે નારયલસે સદાએ મોહીબ પચદા હુઈ ઝોર શોઅલે નીકલ કર બાહમ જમે હોકર મીરલ ચાદર આતીશ કીશાંકે બન ગએ ઝોર તમામ લશકરપર વોહ ચાદર ફેલને લગી. આલાક યેહ આફત દેખકર પ્રીર ભાગા ઝોર લશકરકી હલસે બાહીર નીકલ ગયા અખુલફતેહ ઝોર ચંદ અધ્યાર ઝોરબી ભાગ ગએ બાકી કુલ લશકર પર પરદએ ચાદર ફેલગઈ સીર્ફ બાર-ગાહે સુલેમાની મેહકુઝ રહી કે ઉસપર સેહેર તાસીર નહી કરતા હય ઝોર ન કોઈ સાહેર ઉસમંચ આ સકતા હય અગર આએ તો જલ બએ ગરઝકે એહલે લશકરકે વોહ ગરમો માલુમ હુઈ કે ઝખાન શીદહતે તીશનગીસે બાહર નીકલ પડી ઝોર ચાદરે આતીશ મંચસે આગ બરસને લગી ઝોર અમીર બાદશાહ સરદાર બારગાહે સુલે-માની મંચ હય વોહ તો બએ હય બાકી સબ એહલે લશકર આફતમંચ ધીરે હય. અમીરને પાની પર ઇસમે આઝમદમ કરકે મશકુ મંચ ભરકે હુકમ દીયા જહા આગ બરસે વહાં છીડકો તાકે જલનેસે બએ યાની જબ તક પાની છીડકા ઝમીન કુરરએ દોઝબ બન ગઈ બચમે બારગાહે હઝાફ જલ્લી ઝોર હઝારહા આદમો હીલાક હોગએ લશકર મંચ હલચલ પડ ગઈ પાની છીડકને સે ઝમીન ઠંડી હુઈ હય લેકીન વોહ બે ચાદર તની હુઈ હય ન ઉસ તક પાની બ સબબ ઉચાઈ કે પોંહચતા હય ન વોહ આફત દફે હોતી હય અલબ મુસીબત મંચ બન હય.

નઝમ.

ઝમી આગકી આસમા આગકા—ભૂધર દેખીએ એક સમા આગકા
જલા ઇસ કદર રશકસે આસમા—હુવા આખીરે કાર આતીશ પુશાં
દરખતુસે પચદા શરારે હુવે—ચમક મંચ હરએક ગુલ સીતારે હુવે
ફફોલેકી સુરત થી હરએક કલી—ઝમી ગુલશને દેહેરકી યુ જતી.

ખુદાસા તમામ લશકરી તમામ ભાગકર અંદર બારગાહે સુલેમાનીકે બાકર છુપે લેકીન સારા લશકર એક બારગાહ મંચ કયુકર સમાં સકે અમીરને પાની પર ઇસમે આઝમ પડકર દીયા કે ઇસકો ભૂદમ પર મલો ઝોર પોથો સારે લશકરમંચ વોહ પાની

તકસીમ હોતા રહ્યા કે જલનેસે તો બચે મગર આગ મંથ સખ ઇસ તરફસે ખડે હંથ ઉસ તરફ લેકા બચઈ હુવા કેહ રહ્યા કે અથ બંદગાને વહીદે કુદરત મેરી શોઅલા બદન કેહ રહી હય કે યા ખુદાવંદ તેરી બોહત બડી કુદરત હય કે એક તુને સુખ અયસી બંદી ગંદી નાચીઝકો ચેહ તાકત ઇનાયત ફરમાઇ હય. અખ મંથ સખ મુસલમાનુંકા કામ તમામ કીએ દેતી હું એક હમઝા માલીકે ઇસ્મે આઝુમ હય અખર વોહ બ્યગયા તો ખયર બગેર મારે મર જાયગા અગર જુઆ તો કયા રફીકુંકે ગમ મંથ ઉસકા જુનાબે હાલ હય બખતીયારકને કહા ચેહ તો સખ સય હય લેકીન એક તો મુસલમાનુંકા મરનેકી આહત નહીં દુસરે ખુદાવંદકે નવાસે ઉસ લશકર મંથ ઇરજ હંથ ઓર કાસીમ હામાદ હંથ કહીં ખુદાવંદ રહેમ ખાકર તકદીર ન પલટદે લેકાને જવાબ દીયા કે અબકી સખકી હીલાકકી મંથને મઝબુત તકદીરકી હય ઉસકો ન ફેરંગા ચેહ ખાતે કરકે ફસીલે કીલેસે ઉતરકર બારગાહમંથ સખ આકર બચડે ઓર નાય હોને લગા ખુશી કરને લગે શરાબકા દોર શુરૂં હુવા. બખતીયારક કેહતા હય દેખા ચાહીએ કે ચેહી ખુશી રોઝ રેહતી હય યા આજકે દીનકી હય કયું કે મુસલમાન અયસી અયસી મુસીબતે બોહત ઉઠા ચુકે હંથ ઉનકા ખુદા બડા ઝખરદસ્ત હય. કોઇ હમ મંથ મામલા ચેહ દીગરશુ હુવા ચાહતા હય ચેહી શુરૂતશુ થી કે ચાલાક અપને લશકરકી મુસીબત દેખકર રોતા હુવા સુરત બદલે જો ચલા બારગાહે લેકા, મંથ ખીદમતગાર બનકર આયા મગર શોઅલાકે બીરૂને ખબર દી અધ્યાર આયા ઉસને બખતીયારકસે કહા અધ્યાર ચહાં મોબુદ હય ઉસને પુછ કે તુમહેં કયુંકર સાબીત હુઘુ ઉસને કહા જખ કોઇ દુશમન આયગા તો મેરા સેહેર ખબર દેગા ઓર આંખ ફેરકને લગેગી. ચેહ ખાતે જો ચાલાકને સુનીં સમઝાકે ચહાં જો ઈયરોએ તો ગીરફતાર હો જાવગે ચેહ કાહખા પેહછાન લેગી ચેહ સોચકર બારગાહસે નીકલ ગયા ફરવાએ પર સુરત બદલે હુવે અખુલફતેહ ખડા થા ઉસકો પેહછાન કર અલગ લેબકર સખ હાલ કહા ઓર દીલ જો હાલતે લશકરસે બેકરાર થા તો દોનું શીર ફરશાય બનકર બારગાહે લેકા મંથ દાખીલ હુવે શોઅલાને કહા મલકજી અધ્યાર ફીલ હકીકત બડે હરામઝાદે હંથ પેહલે એક આકર ચલા ગયા થા અબકી મુવા દુસરેકો ફીર લાઆ બખતીયારકને કહા અથ મલકા ચેહ લોગ બલાએ બેદરમાં હંથ તુમહેં જુતા ન છોડેગે ફીર જાન હય તો જહાં અપની જાન બચાવ કીસી અથસે મઝાનમંથ જાવ કે જહાં ફરીશ તે જાનકા બી શુઝર ન હો ચેહ રાત તુમ પર બયરથતસે કટની માહુમ નહીં હોતી. સુખકો લમખી લમખી લઈ હોગી હમ અફસોસ કરતે હોંએ શોઅલાને કહા મલકજી જો ખાતે આપને કહીં વોહ મેરે સમજ મંથ આઈ જો તુમને કહા વોહી હુવા અપની નીગેહ બાની અપનેહીસે ખુબ હોતી હય સય હય જો મંથ અપની મુહાફીઝ ન હોંગી તો કોન હોગા ચહાંસે દો કોસપર એક બાગ હય કે બાગે જમ-શેદી ઉસકો કેહતે હંથ ઓર જંગલબી વહાં તીલસમકા હય કીસીકા વહાં શુઝર ન

હોગા ને જાયયા વેહ કયદ હો જાયયા મંચ બકર વહાં રહુંગી ઝોર ઇસ્મે આજુમ હમઝાકા બંદકરકે આકર હરેકકો હીલાક કડુંગી બખતીયારકને કહા અય મલકા તદખીર તો અમી હય લેકીન ન તુમહે હમારી બખર ન હમે તુમારી બખર. બયત મર કરદ હય અય હંઝરતે દીલકુએ બુતાંકા—તો બવ કીયા આપકો અલ્લાહ કે હવાલે. ચહાંસે ચલે જાને મંચ જાન બય જાયગી. શોઅલ્લાને કહા મંચ તુમસે મીલનેકી તદખીર કીએ હેતી હું. ચેહ કેહકર હો બહુગરનીયુંસે હુકમ દીયા કે જે મલકલ હુકમ હે વેહ બબલાવ કુછ ઉઝર ન કરના બહુગરનીયુંસે અપને સરકે બાલનોચકર બખતીયારકકો દીએ કે મલકલ ચેહ બાલ જબ તુમ આગપર રખોગે હમ હોતું હાઝીર હોકર જે ફરમાઇએગા ઉસકો બબલાએગે બખતીયારકને બાલ લે લીએ ઝોર શોઅલ્લા ઝોર વેહ બહુગરનીયાં ઉકર ચલી ગઈ ચાલાક ઝોર અયુલફતેહ ચેહ બાત સુન કર સાહેરનીયુંકે જાનેસે જંગલમંચ આએ ઝોર મશવરા કરને લગે કે બાગે જમશેદ મંચ ચલકર શોઅલ્લાકો મારે ઇસ્મે ચાલાકને કહા મંચ બકર ઇસ બખતીયારક કે મારે ડલતા હું કયું કે જે કુછ શરાત હય ઉસીકી હય. અયુલફતેહને જવાબ દીયા કહીં અયસા કામ ન કરના જવાબ ઉમરૂ હમેશા દાડી મુંડને ઝોર બુતીયાં લગાનેકા ખીરાજ ઉસે લીયા કરતે હંચ વેહ નારાઝ હોગે કે મેરી કમાઈ ખોઈ ચાલાકને કહા કુછ હી કયું ન હો મંચતો જાતા હું. ચેહ કેહકર ખીદમત ગારકી સુરત બનકર રવાના હુવા ઇધર બખતીયારક જબ બહુગરનીયાં બચુકી તો બારગાહસે ઉકર અપને બયમે મંચ આયા ચાલાક ઉસકે સાથ હોલીયા ચેહ અપને બયમેમંચ પોંહચકર ખાના ખાકર શરાબ પીકર આરામ કીયા ચાહતા થા કે પેશાબકી ઝુફરત હુઈ ખીદમતગારકો પુકારા આફતાબા ચોકી પર રખકર આ ચહાં ચાલાક જે ખીદમતગાર બનકર આયા થા ઉસને પાની વગયરા મંચ બેહોશી મીલાકર ખીદમતગારકો બેહોશ કીયા ઉસ વકત બખતીયારકને જે પુકારા આફતાબા લેકર આયા બખતીયારક ઉસકો દેખકર અપની જગેહસે ઉકર ચોકીપર આકર ખડા હુવા કે ખીદમતગાર બલે તો મંચ બચકું મગર ખીદમતગારને કહાકે મલકલ હોગા તો હયા ચુતા તો મારકાલુંગા બખતીયારક ગબરાયા ઝોર કેહેનેલગા કયુંબે હરામઝદે માલીકુસે અચસીહી શુફતયુ કરતે હંચ ચાલાકને કહા હમ અચસે માલીકકા મુંહ મોહરીમંચ દીએ હેતે હંચ બખતીયારક ઇનબાતુંસે છઠ્ઠાકર પુકારા કોઈ હાઝીરહય ચાલાકને કહા હમારે સીવા કોઈ હાઝીરનહીં ઝોર મોતતો હરવકત સાથ રેહતીહય બખતીયારક ઇનબાતુંસે સમઝા શાયદ ઉમરૂ તીલસ્સમસે આ ગયા ચેહ જાનકર ઝુકકર સલામકીયા ઝોર કહા આપ તીલસ્સમસે કબ તથરીફ લાએ ચેહ આફતાબા ઝોર સખ બયમેકા માલ આપકી નઝર હય ચાલાકને કહા ચેહ મેરે કીસ કામકા હય અગર વાલીદ હોતે તો ઝંખીલમંચ રખ લેતે મુજકો હઝાર રૂપય રોઝ અમીર ઇન્સાચલ કરતે હંચ વેહી મેરા ખર્ચ હય તેરે પાસ ઇસ લીએ આયા હું કે હમેશાં ઉમરૂ પર તુને ચેહજાન કીયા હય કુછ ઝુશકીલ હુઈ વેહ આપસે

આસાન હુઈ મગર તુજકો કસમ હય લકડાકી સચ બતા દે કે શોઅલાકે પાસ કર કર નાઉં ચાલાકને બ મીનત પુછા કે શાયદ બતલા દે લેકીન બખતીયારકને બતલાયા ઉસ વકત ઉસકો ખેલોશ કરકે ચાલાક દરેકોહમંચ લાયા ઓર લશકે ઇસલામકી બેકસારી દેખકર દીલ તો જલા હુવાથાહી લકડીયા જમે કરકે આગ સુલગ કર ઝાલીસે તેલ ઓર કડાઈ નીકાલકર કડાઈ આગપર રખકર તેલ ગરમ કીયા ઓ બખતીયારકકો હોશીયાર કર દીયા ઉસને બે દેખા મંચ બંધા હું ઇધર ચાલાકે ચોરાસા તેલ કુછીસે લેકર જલતા હુવા ઉસકે બદનપર ડાલા કે બલબલા ગયા ઇસરે બચુસા પુછા કે અચ તુતકએ શયતાન જલ્દ બતા શોઅલા કહાં હય નહીં તે મારહી ડાલુંગા જહાં લશકરે ઇસલામ પર ચેહ આફત હય વહાં તુજે બી જહન્ન રસીદ કડુંગા ઓર ઇસી કડાઈમંચ તલુંગા ઉસને કહા મુઝે ખોલદો તો બતા હ ચાલાકને ખોલ દીયા ઓર કહા અગર કુછ હરામ ઝહમી કી તો સમજ લેતા મંચ નહીં હું બખતીયારકને સોચા મીયાં બાન હય તો જહાં હય ઇસ અસનામંચ ચાલાકને તેલકો એક છીંટા ઓર દીયા કે ચેહ તકપ ગયા ઓર જલદીસે ખાલ બદુગરનીયું આગપર રખે શીર તો બકોલ બચત ખાલ આગપે રખતે આંધી આઈ—વોહ દીવાન ખાલ આંધી આઈ—દોતું બદુગરનીયાં હાઝીર હુઈ ઉનસે કહા મલકા શોઅલાકો પ લાલા વોહ ચલી ઓર બાગે જમશેદમંચ પોંહચકર મલકાસે કેહને લગી કે મલકહ આપકો દરએકોહમંચ ખડે બુલાતે હંચ શોઅલા ચેહ સુનકર ઉઠી ઓર સમઝી શયતાનને અકેલેમંચ મુઝે બુલાયા હય ચકીન હય કે કોઈ તમાશએ કુદરતે પુઠાવત દીખાયગા યા મુજસે કુછ લેહકી ખાતે કરેગા ચેહ સોચકર કનીયુંસે કહા તુમ ઈયે મંચ અકેલી નાઉંગી ગરઝ કે તનહા ઉઠકર પાસ મલકજીકે પોંહચી ચાલાક ઉસ દેખકર પહાડપર ચડ ગયા ઓર બખતીયારક દોડકર કહમપર ગીરા ચુપકેસે ક મલકા મુઝે અઈયાર પકડ લાયા હય મારે ડાલતા હય ઓર સબ હાલ કેહ દીઝ શોઅલા ઉસકે કેહનેસે હર તરફ દેખને લગી ચાલાકને પહાડ પરસે દેખા હરતર તલાશ હય સમઝા બખતીયારકને કુછ હાલ કેહ દીયા ચેહ સમજકર કાલએ ગોફ મંચ પથર રખકર મુસતઅદ હોકર ઈયરા મગર શોઅલાને જખ કહી અઈયારે ન પાચા બખતીયારકકી તરફ દેખા ઉસને હાથ ઉંચા કરકે ઉપરકો બતાયા શો અલા પહાડકે ઉપર ચલી કે પકડ લાઈ ચાલાકને પથર ઝોફનકા ચર્ખે દેકર માન ઉસકે સરપર બે પડા સર બીજા ગયા બચઠ ગઈ મગર છુસ્મ અપના સખત અચસ બનાયાથા કે હીલાક ન હુઈ ચાલાક ગલરાયા કે બડા ગઝબ હુવા પસ જલદી તમા સરે કોહપર આકર એક સીલ હઝાર મનકી દુલકા દી કે શોઅલા સંભલકર દોખા ઉઠકર ચલીયી બે પથર ગીરા ઉસકે નીચે ચપટ હોકર રેહ ગઈ ફમ કુરફરા કે નીકલ ગયા શોર શુલ બરપા હુવા કે મરા કશતી કહહાર શોઅલા બદન બદુ છ બખતીયારક ભાગકર દરેકોહમંચ એક તરફ નાકર છુપ રહા કે મુજ પર આફત

આએ ચાલ્યાં પહાડે ઉતરકર હુંને લગા કે ઇસ શયતાન હરામ અદેકો બુતીયાં લગાઈ ઉસને કલ કરાનેમંય કોઇ દહીકાં નહીં ઉઠા રખાયા ગરઝ કે હરતરફ આકર હું કહીં પતા ન લગા શાદાં વ ફરહાં લશકરકી તરફ ચલા યહાં કુલ લશકરે ઇસલામ પરસે વોહ ચાદર આતીશકી દફે હુધ હર એકને રેહાઇ પાઇ અમીર સીજદા શુકે બે દરગાહે દાફએ બલયાત અદા ફરમાયા ઉસ વકત ચાલ્યાંકને આકર સલામ કીયા ઓર સબ કયસીયત અરઝ કી અમીરને ઉસે ખીલઅતસે સર ફરાઝ ફરમાયા ઓર હુકમ કીયા જલસએ અયશ મોહમ્મદ હો નાય હોને લગા ઇધર બખતીયારકે બી ગારસે નીકલકર અપને લશકરમંય આયા મોકર ઉસકે સબ હુંડતે ફીરતે થે ખુશનુહ હુવે મગર ચેહ બારગાહે લકુ, મંય આયા ઓર કહા યા ખુદાવંદ બખર મંગવાઇએ વોહ ચાદરે આતશી' ઇસલામસે દફે હો ગઈ શોઅલા આપકી જહન્નમ વાસીલ હુધ ચેહ કેહકર સારા માજરા કેહ સુનાયા લકુ,ને કહા કે હમકો હમઝાકે હાલપર રહેમ આ ગયા હમને તકદીર ફેરદી ચેહ બાતે' થી કે તુફાન અપને ખયમેસે બારગાહમંય આકર ખયડા ઓર કહા મલકા નહીં માલુમ કહાં ગઈ હંય બખતીયારકને કહા નેકો બદમંય કુછ નહીં જાનતા હું સુઝીસે બુલવાયા ઓર મારડાલા દેખો હમારે દીલમંય બી ફેલે પડે હંય ઓર તનપર બી છાલે હંય ચેહ કેહકર બરેહના હોકર વોહ તેલકે છીંટે દીખાએ ઓર સારા હાલ કહા તુફાન ઝીલ દન્દાન હયરાન હુવા હોશ ઉઠ ગએ કે અધ્યાર બડે ઝખરહસ્ત હંય બખતયારકને કહા અબ તુમ અપની ખયર મનાવ લડો નહીં ખુદાવંદ પાસ રહો ફીર સમજ લેના ફીલ નન્દાન સમજા કે શયતાન સચ કેહતા હંય લેકીન કયા કર્ કે શેહેનશાહે સાહેરાં કહેગા તુજસે કુછ ન હો સકા બેહતર હંય કે અરઝી લીખુ જયસા જવાબ આય વયસા બબ લાઈ ગરઝ કે ઉસને અરઝી તેફરીર કી ઓરકુલ કયસીયત યહાંકી લીખી ઓર લકુ,ને નામા લીખા કે અય શાહે બવેદાં બે બદુગર તુમ લેજતે હો ઉસકો ગુર હોતા હંય હમ ઉસકો ગારત કર દેતે હંય કોઇ અયસા ઝખરહસ્ત લેખે કે હમ ઉસકો રાઝી રખે' ઓર કામ ખુદા પરસ્તુંકા તમામ કરે' ચેહ મઝમુન મએ અરઝી ફીલ નન્દાનને પહાડ પર રખવાદી ઓર નકકારા બજવા કીયા પંબ ઉઠાકર અફેરા-સીયાબ પાસ લાયા ઉસને અરઝી ઓર નામા પઠકર ફીક કો કે કીસ શખ્સકો લેખુ બે સાફ બાત ન હો ઓર કામ ઇન ખુદા પરસ્તુંકા તમામ કરે અબકી અયસા શખ્સ બાય કે અધ્યાર ઉસપર ગાલીબ ન આ સકે' ઓર બેહોશી ઉસકો તાસીર ન કરે ખુલાસા કલામ ચેહ તો ઇસ ફીકમંય હંય કે જસ વકત નખલે બંદ હકીકએ અધ્યારી વ શુલચી' બાગે, તરારી ખવાબ ઉમરૂ બીન ઉમઇયા ઝમીરીકો બાગબાંને કુદરત બે ગીરફતાર કરકે લે ગયા રાહમંય એક બાગ ઉસને અપને ડેહરનેકે લીએ બનાયા હંય વહાં આયા યહાં ચારસો લોંડીયાં નાઝનીનાને મેહર સુરતને સલામ કીયા ઉમરૂ સેહેરમંય ગીરફતાર હંય ઉસકો બીડા કીયા ઓર આપ મસનદપર બયઠકર હમ

લેને લગા કનીકુંસે એક ઝાડ કરને લગા હો એક કનીકુંસે મુંહ ચડીયાં ઉનહુંને પુછા કે યેહ શખસ જો ગીરફતાર હય કોન હય ઉસને કહો ઉમરૂ અધ્યાર હય એક લોડી બોલી આપ નાહક ઇસકો પકડ લાવો કયું કે જો ઇસકે સાથ ફુશમની કરતા હય વોહ મારા જાતા હય આપ ઇસકો છોડ દીલોએ ઇસને બડે બડે સાહેરૂકો મારે હય સરકશુંકે સર ઉતારે હય આપ સેહેનશાહસે કેહ દીલોએગા કે ઉમરૂ મુઝે નહીં મીલા યેહ ગુફતગુ બાગ, બાં સુનકર લોડીયું પર બફા હુવા ઝોર એક તમાચા કની-ઝકે મારા કે મય નમકહરામ નહીં હું જો શાહકે હુકમસે ગરબન તાબી કરૂં ઇસ વકત ઉમરૂને બી મોકા પાકર કહો અય બાગ, બાં મેરે સાથ ફુશમની કરના બેહતર નહીં હય મેરા કુછ નહીં જાચગા મય એક મુકકેકા પચાહા હું મારા ગયા તો કયા ઝોર ઝીંઘા રહો તો કયા મગર જો તુ મારા ગયા તો ફીર કચસી હુઇ ઇસ ગુફતગુમય ઉમરૂ મસરૂક થા કે એક તાબેર ઉડતા હુવા આયા ઝોર સખ બાતે સુનકર શાહે જાવેઠાંકે પાસ ગયા ઝોર સખ બાતે ઉસે બચાન કી અફરાસીયાબને કહો વઝીર મેરા નમકહલાલ હય વોહ ગુરૂર ઉમરૂકો લાયગા હમારે પાંચ ચાર ચુનઠા જો સાહેર હય ઉનહીમયસે વોહ બી હય યેહ તો તારીફ કર રહો હય લેકીન બાગ, બાં ઉમરૂકો બાગસે લેકર ફીર રવાના હુવા લેકીન હાલ સુનીએ કે બર્ક પ્રીરંગી બી બેહરે તલાથ ઉમરૂ જંગલમય પ્રીર રહાથા કે દેખુ ઉસ્તાદસે ઝોર બાગ, બાંસે કયા ઢરપેથ હુવા ઇસકો એક સાહેરને ફીરતે દેખકર પકડ લીયા ઝોર લેકર ચલા રાહ મય ઉસકે એક દોસ્ત કા મકાન થા વહાં બર્કકો લાયા વોહ દોસ્ત ઉસકી સાહેરા હય નામ ઉસકા નાગુક અંદામ જાદુ ઉસને જો બર્કકો દેખાતો ઉસપર ફરેફતા હો ગઇ ઝોર ઇસ સાહેરકી પુશતપર આકર ઝોન ગફલત મય નારચલ સેહેર પકડકર મારા કે ઉસકે સીનેકે પાર હો ગયા ગુલોશોર હુવા મગર ઉસને બર્કકો હાથ પકડકર બીઠાયા ઇજહારે ઇશકકીયા બર્ક તો અધ્યાર બેબહલ હય ઉસકો અપને ઉપર શેફતાપાકર ઉસકી મોહબબતકા દમ ભરકે શરાબ મંગવાકર અપને હાથસે ઉસકો જામ ભરકર દીયા લેકીન આંખ બચાકર બેહોશી ઉસમય મીલાદી કે કે વોહ સાહેરા બેહોથ હો ગઇ બર્કને સારે કપડે ઉસકે ઉતારકર ઝેવર વચચરા લેકર સર ઉસકા કાટ ડાલા ઝોર આપ ઉસીકી સુરત બનકર રચના હુવા રાહ મય દેખાકે ઉમરૂકો બાગ, બાં લીએ જાતા હય બર્ક રાહ કાટકે કનારે દરયાકે ઇસી તરફ આયા જયસે ઉસ પારસે ઉતરકર આયા હમ ઝોર કરીબ આકર સલામ કરકે નામા અફરાસીયાબકા દીયા ઝોર ઝખાનીબી કહો આપને મુઝે કાહેકો પેહછાના હોગા મય કનીઝ હું અફરાસીયાબકી મુઝે આપકે પાસ લેબ હય ઝોર ફરમાયા કે હમને ઉમરૂકો ગીરફતાર કરને તુમહે લેબ થા તુમને બડી દેર લગાઇ અબ જલ્દ લેકર આવ હમ સુન તબર હય બાગ, બાં ઉસકી તકરીર સુનકર બીચાંલ કીયા કે જબ મય અપને બાગમય થા ઉસ વકત સાબેરે સેહેર આકર બાગ લે ગયા થા શેહેનશાહને પ્રીર ઇસ કનીઝકો કયું લેબ ઇસમય માલુમ હોવા હય બીજા

હય એ સોચકર મુંહસે ઉફ્ફેએકી બર્ક ગીર કર ઝમીનપર લોટને લગા ઇસને કહા સચ બતા તુ કૌન હય બર્કને કહા સચ તો યેહ હય કે સામને દરે કોહમંચ મેરા મકાન હય ઓર મંચ સાહેર મુલાઝમે શેહેનશાહ હું આગબાંકો ઇસ બદલી હુઈ તકરીરસે ઓર ઝીયાદા શક હુવા ઓર એક ચુટકી ખાકી ઉઠાકર સેહેર પડકર કુંકી કમર તક ઝમીન મંચ ગરક હુવા આગબાંને કહા સચ સચ હકીકતકો તુ બતાદે તો કસમ હય સામરીકી તુએ છોડદુંગા નહીં તો માર ડાલુંગા બર્કને દેખાકે અબકી બુડ બોલે તો ઓર ઝમીન મંચ સમા ગએ નાચાર કેહને લગા અધ્યાર બર્ક ફીરંગી મેરા નામ હય ઉસ્તાદકો અપને છુડાને આયા થા પુહલી ગીરફતાર હો ગયા આગબાંને ઉમકે સચ બોલનેસે ચુટકી બબલ ઓર દો બહુગર પચદા હુવે ઓર બગલું મંચ હાથ દેડર ખીંચ લીયા આગબાંને સેહેર કીયા કે લાગ ન બબે ઓર એક અરઝી લીખકર સા- હેડકો દી ઉનમંચ સબ હાલ બર્કકો દરજ કર દીયા એક લીખા કે ઇસકો હમરાહ લેતા આઉં યા ન લાઉં સાહેર બોહત જલદી અરઝી શાહ તીલસ્સમ મંચ લે ગએ ઉસને પડકર જવાબ લીખા કે ઓર અર્થયાદસે કોઈ મતલબ નહીં તુમને બર્કને મચ બોલને પર રેહા કર દેનેકા ઇકરાર ભી કીયા હય ઉસપર એહસાન કરકે છોડદો ઓર ઉમરૂકો ચડાં લે આવ જબ યેહ જવાબે નામાં આગબાંકો પોહચા બેઠકર બર્કને કેહને લગા કે તુમ સબકા ગીરફતાર કર લેના કોઈ બડી બાત નહીં મંચ તુજપર એહસાન કરતા હું કે તુજકો છોડે દેતા હું બા અબ કબી શરારત ન કરના યેહ કેહડર સેહેર ઉસ પરસે ઉતાર લીયા બર્કને કહા મંચને તો કોઈ દકીકા તેરે માર ડાલને મંચ બાકી ન રખ્યા થા મગર કબા તેરી ન થી ઓર ઉસતાદ કી કીસમત મંચ ગીરફતારી થી બેચર ચાર ઝીંદા સોહબત બાકી ફર્દ-અચ્છા કીયા બે આપને બાધા હય હમસે બચર— જીતે રહે તો સમજેગે ઓર મરગએ બચર—આગબાંને કહા શાહબાશ સરદારને આવમ ચુનીં હીમ્મત દારદ યેહ કેહકર બાઝુ ઉમરૂકે પકઠ કર ઉડ ગયા બર્ક રોગા હુવા મજબુર વહાંસે ફીરા ઓર આગબાં સામને શાહકે ઉમરૂકો લાયા ઓર અરઝ કીયા યેહ મુજરીમ હાઝીર હય યેહ કેહકર સામને પેથ કીયા અફરાસીયાબને હંસકર કર કહા અચ ઉમરૂ બકોલ જુરઅત

ગઝલ.

મરનાહી નઝર આયા અંબમે ગીરફતારી—પેગામે અજલ લાયા પેગામે ગીરફતારી
અચસે હુવે મતવાલેજીનેકે હુવે લાલે—થે ઝેહર કે સો ખ્યાલે એક બમે ગીરફતારી
કયું હામમંચ ગણરાતે સધયાદકો ગરમાતે—કયા ચેનસે કટ બાતે અચ્છામે ગીરફતારી
તારોએ શુમાર ઉનકા હોએ ન શુમાર ઉનકા—કયાકહીએ કે હંચ કયાકયા આલામે ગીરફતારી
અબ કોઈ દમકે મેહમાન હો ઉમરૂને કહા અચ શેહેનશાહ આપ મંચ
સબ તરહકી કુદરત હય મુજ અદના શખસકા ઓર કયા ચલ સકે આપકો લાઝીમ
હય કે અબકી મરતબા મુએ ઓર છોડ દીજીએ ઓર કલમે અકુ મેરે હરદે જુરાયમ

પર ફેરવે મંચ ઉસકા જોહસાન તમામ ઉમર માનુંગા અફરાસીયાબને કહા કઇબાર મંચને તુજકો છોડ દીધા ઐર તુને મુજકો જલીલ કીયા અબ તુજે ઝીંદા ન રખુંગા ઉમરને કહા જો આપ ફરમાતે હંચ વોહ સચ હચ મુજે બી યાદ હચ બાગે અચશ મંચ હુઝુરકે લીએ બડી ઝીલ્લત હુમથી ગરબકે વોહ આતે બાને દીલુએ ખુદાવંદ લોકાને જો મુકદ્દર મંચ લીખા થા વોહ હુવા ચેહ સુનકર અફરાસીયાબકા દીલ બરસરે રેહિમ આયા થા કે હયરતને દેખા કે બુરા સીતમ હુવા કે ઉમર ફીકરા દેકર છુટા ચાહતા હચ પસ પેહલુએ શેહેનશાહને ઉઠકર કરીબ ઉમરકે આઇ ઐર હો થપ્પડ જડી લાત ઉચી કી કે જવાના મર્ગ દગાબાડ બલીએ શેહેનશાહકો દમ દીયા ચાહતા હચ હમકો તુને મોમકા સમઝા હચ જળ પાયા બીગલા દીયા તેરી આત મુન્નેવાલેકો કયા ન કોસુ' ગારત હુવે દેખ તો તુજે કીસ તરહ કતલ કરતી હુ' ચેહ એતાબ ઉમર દેખકર રોને લગા ઐર દીલસે પુકારા ખુદાવંદ અબ મુજે ઝીયાદા ઝીલ્લત ન દીલવા તુ આલે મુલ ગયબ હચ ખુબ બનતા હચ કે મંચ કાફરે સાહેરકો કતલ કરને આયા હુ' તાકે તેરા દીન બારી હો ઇલાહી મેરી મદદ કર દુઆ માંગતેહી ઉમરકે દીલકો તસકીન હુઈ ચેહરે પર સુરખી આ ગઇ અફરાસીયાબને પુછા અચ ઉમર તુ મુરદે કી તરહ પડા થા લેકીન અબ કુછ ખુશ માલુમ હોતા હચ ઉમરને કહા મેરે ખુદાને મુજકો તસકીન દી શાહને પુછા કે તેરા ખુદા કેન હચ ઉમરને કહા મેરા ખુદા વેહદ હુલા શરીફ હચ જીસને તમામ તીલરસમે દુન્યાકો બારેશાદ કલમએ કુન ફરમાયા તુજ જયસે સાહેર ઐર સુનકરકો ચેહરતબા દીયા કે ઉસકે ખાસ બંદુ પર જખ્ખ કરતા હચ અબ મુજકો હીદાયત આલમે ગયબસે હુમ કે તુ ગલારા નહીં અફરાસીયાબકો તુમારેગા ઐર તેરા કોઇ કુછ ન કર સકેગા ખચર અગર ઇસ ચડકો હયરતકો મંચને બડી ઝીલ્લતસે ન મારા તો અપના નામ ન રખ્યા હયરતં ચેહ આત સુનકર ડરી ઐર દીલકડા કરકે બોલી કે અરે ઐ સુવે બલ સાઝ તુ મુજે ધમકાતા હચ અબ અપની ખચર મના ઉમર બોલા અરે લોંડી ગેહના લેખાસ પેહનકર ઇતરાગઇ હચ તો નામ મેરા ઉમર તુજે ચરન બોટી બીનાકર તુજે કબે મુકની બનાયા, ઇતેકશકસે હયરતકે બાપકો કુછ રૂપય દીએ થે ઉસ વકત ઉમરને લોંડી જો કહા હયરત બોહત ખીસ-યાની હુમ ઐર કહા અરે અચસે તયસે મેરા લોંડીપન સાખીત તો કર ઉમરને જવાબ દીયા અપની અમ્મા ઐર બાવાસે પુછ લેના અબ તો હયરત ઐર લી ઝીયાદા જેપી ઐર ફત્ત ગઝબસે થરથર કાંપને લગી ઉમરને કહા કાયદા હચ લોંડીકો જો લોંડી કહો તો વોહ રોતી હચ ચોર બીબીકો જો લોંડી કહો તો હસ્તી હચ ચેહ રોના તેરા એન દલીલ કનીઝ હોને પર હચ ઇસ શક્તયુ મંચ અભરીક કોહ શીગાફને ઐર સર-માયા બરફે અ દાઝને કહા અચ મલકા ચેહ જળ ચુપ હોગા જળ ઇસકા સરકાટા બચગા આપ ઇસકો કતલ કીલુએ ઇસકે મુંહ ન લગીએ હયરતને કહા અચ શેહેનશાહ ઇસકો જલદ કતલ ફરમાઇએ અફરાસીયાબને ઉસકે કેહનેસે કીતાબે સામરી દેખી કે ઉમરકી

નીસબત કયા કીયા જાએ કીતાબ મંચ લીખા થા કે ઉમરૂકો હયરતકે હવાલે કરે વોહ ઉસ સુલ્ક મંચ લે જાય જો ખાસ ઉસકી હુકુમત મંચ તુને દીયા હય ખેર મસ્લ એહ મકાન ઉસકે રેહનેકા હય વહાં લે જાકર ઉમરૂકો કતલ કરે કીસ લીએ કે જહાં ખુન ઉસકા ગીરેગા વહાં આબાદી ન રહેગી યોર વોહ મુકામ યોર વહાં કે રેહનેવાલે દોલુ' બરખાદ હો જાએગે' ઉમરૂ અયસા યુનેહગારે સામરી હય કે જહાં ઉસકા ખુન ગીરેગા વહાં ખુદાવંદ આએ રેહમત ન બર સાયગે' એહ માલુમ કરકે હયરતકી તરફ દેખકર કહા અરે મલકા ઝરા કીતાબ તુમતો દેખો કે ઇસ મંચ કયા લીખા હય હયરતને મુસકુરા કર આંખુકો ગરદીશ દે કર ગાત અપની દેખાકર કીતાબકો દેખા યોર પડકર અરજ કરને લગી કે મંચ લીએ જાતી હું' ઇસમંચ હઝીરે દરખાસ પુકારે કે અંચ શેહનશાહ હમ કો આસાર કુછ બેહોશી ઉઠાનેકે માલુમ હોતે હંચ કીસીને કહા મેરા દીમાગ ખુશક હુવા જાતા હય શાહને કહા કુછ કુછ ખુ તો મુઝે બી આતી હય ઉમરૂને જવાબ દીયા ફરતમકી ધાક મારતી હય હયરતને કહા કુરખાન જમશેદ સામરી કે મેરા જી ચાહતા હય કે મુવેકી ગરદન આપને હાથસે માડું વોહી હુકમ કીતાબ મંચ-બી નીકલા ઉમરૂ બોલા વોહી બડવા સામરી હય જીસકા તાખુત આલીસ ગઝકા લટકા હુવા હય યોર ઉસ મંચસે કોઈ શયતાન સદા હેતા હત પાંચ કોસ્તક આસમાન સોનેકા ઉસકે મુંહ પર બના હય હયરત યોર અફરાસીયાબ એહ કત્તમ સુનકર ગભરાએ યોર પુછા કે તુ સામરીકી સરકારકો કયા જાને ઉમરૂને કહા ઇનસબ ખુદાવંદ કે પાસ મંચ રોઝ જાતા હું' યોર વોહ હુકમ કરતે હંચ વયસા મંચ બજલ લાતા હું' ઇતના જાનતા હું' કે હયરતકી કઝા આઈ હય હયરત એહ સુનતેહી ઉઠી યોર બોલી કે કુછહી કયું નહો મંચ તુઝે આજ કલકીએ બગેર ન છોડુંગી યોર ચાહા કે કમરમંચ પંજ દેકર ઉઠાકર લે જાય કે અફરાસીયાબને કહા હાં હાં અય મલકા તુમારી એહ લીયાકન નહીં જો ઇસકો ઉઠાકર લે જાવ ઝમરૂદ જાદુ યોર યાકુત જાદુસે કહો વોહ લે જાએગે' બ અશમો ખીદમ બાદ યહાંસે જાના યોર કામ ઇસકા તમામ કરના એહ સુદ-તશુ સુનકર હયરત ખુશ હુઈ' યોર કહા હુઝુર મેરી કદ્રો મંઝલતક રનેવાલે જખતક ગંગા જમના મંચ પાની રહે જખતક સલામત રહે અરજ અય ઝમરૂદ તુ ઇસકો લેકરચલ મંચ આતી હું' યોર અય યાકુત તુમ મીસ્લે મુહાફીઝકે હમરાહ જાવ નીહા. યત એહતેયાતસે મેરે બાગ મંચ લે જાકર ઇસકો રખો મંચ આકર કતલ કરુંગી ઝમરૂદ યોર યાકુતને હસ્થ ઇસ્શાદ તખત બઝોર સેહિર તથયાર કીયા યોર ઉમરૂકો મંતરસે બે ખુદ કરકે ઉસપર બીઠાયા યોર લેકર રવાના હુઈ આંખ ખુલી કોહ દશતકો દેખતા ખુદાકો ચાહ કરતા ચલા આતા હય યહાં તકકે સુલ્કકે કરીબ પોંહયા કે ચાર-લીવારી ઉસ શેહરકી આઈનેકી હય તસવીરે' આયતું' મંચ બની હંચ કીસીજ નાઝની-તું' કે જલસેકી તસવીર હય દરે કીલા બસદ શાનો શોકત ખુલા હય ઇરા કદર ખુલંદ હય કે કીક ઉસકી ઉચાઈકો ન પોંહયે હઝાર સાહેર દરવાઝે પર નીગેહ ખાન થા ઝમ-

રૂઢ ઓર યાકુત અંદર શેહેરકે હાખીલ હુઈ અભયખ હુસ્ન આબદ શેહેર હેખા છસકી રોનકસે આસમાનકે સીતાડકી બસ્તી ઉઝડ નઝર આતીથી હરએક ઇમારત નમુના બે-લેશત શદહાદકા ઓર દુકાનદાર પોશાકે ઉમદા પેહને તખતુપર જલદગર થે અસખાખ નાદીરે રોઝગાર અશયાએ નફીસ સામને રખે ગરઝકે હર તરહકે બાઝાર લગેથે ગોયા દુન્યા બારકે બાઝાર ઇસી શેહેર મંચ હંચ કીસ્સા કોતાહ ઉમરૂ સયર હેખતા હુવા ઓર દીલસે નીચત કરતા હુવા કે ઇસ શેહેરકો ખુબ લુલુગા કરીખ એક બાગકે પોહચા ઝમરૂઢ ઓર યાકુત તખત અંદર બાગ કે લાઇ પેહ બાગ ખીલી બાદશાહે તીલરસમકા હય ઇસકી ખુબીકા કયા કેહના બાગ જવાહીર નીગારથા ગુલઝારે જવાહીરીન તરહદારથા હર દરખન હરાભરા ફુલફલાથા ઓર ગુલુસે લલ્લા હુવાથા રોશની જવાહીરકી ગુલશને આસમાનકા શરમાતી શી અલ ગરઝ હઝાર હઝાર મકાન આલીશાન પથ્થરકે તામીર થે જવાહીરકા કામ ઉનપર કીયાથા નયા તમાશાથા લેકીન હયરત અઝ બસકે પાસ અફરાસીયાખ કે રેહતી હય ઇસ બાઇસસે કુછ દર્શ વગયરાકા સામાન નયા ખવાસે ઓર માલને અપની અપની જગેહપર રેહતીથી ઝમરૂઢ ઓર યાકુત કે આનેસે સખ હાઝીર હુઈ ઉનકો બાઅદખ સલામ કીયા ઉનહુને કહા મલકા આલમ તશરીફ લાતી હંચ બોહત જલદ ઇસ જગેહકો આરાસ્તગી કરે તુમને બાસી ધર ડાલ રખા હય હેખો મલકા આકર બક્ષા હોતી હંચ કે ઝાડુભી ચહાં નહીં દીલવાતી હો કનીઝે પેહ ખખર સુનતેહી સરગર્મ કોરોબાર હુઈ છત પરદે ચીમને વગયરા દુસ્તર્કી દર્શ કાકુમ ઓર સંબળકા બીછાયા ઝીનત બખ્શ રીયાઝે રીઢવાં ઉસ બાગકો બનાયા ઝમરૂઢ ઓર યાકુત ને ઉમરૂ પરસે સેહેર દફે કરકે ઉસ મકાનકી એક કોટડી મંચ બંદ કર દીયા ઓર તીન કુફલ બરાબર ફેલાદી બગાદીએ ઓર સેહેર કર દીયા કે કોટડી પર શોઅલે આગ કે ચર્ખે મારને લગે ઓર અઝધહે મુંહ ફયલા કર બચકે ગરઝ ઇસ તરહ કયદે શદાદ મંચ સુખતીલા કરકે આપલી ઇનતેઆમ કરને લગી મકાન ઓર બાગકો ફુલહ-નકી તરહ ખુબ સબયા ઓર ચખુતરએ બીલોરી પર દર્શ બીછવાકર આપ બચડી ઓર ઇનતેઆર મલકા હયરતકા કરને લગી ઉમરૂ એ કોટડી મંચ બંદ હુવા વહાં સીજ-દએ શુકર ખુદાએ તઆલા અદા કીયા કે મંચને ઇન સાહેરકે હાથસે નબત પાઇ ઓર ખજર લેકર ઝમીનકો બોદને લગા દેખા કે ઝમીન ચહાંકી પથ્થરકી હય ઓર ફેલાદસેલી ઝીયાદા સખ હય ઉસ વકત તો ગભરાયા કે અબ કયા કડે ઉસી હાલતે માયુસી મંચ દુઆ કરને લગા કે યા હાદાબન અખુલ બશર કોઈ તરીકા અઇચારી બતલાઇએ ઇસ દુઆ કરનેસે કચુકે નઝર કરદા હફત પયગમખરાં હય ફીલ ફેર તાઇદે ગયબી હુઈ ઓર ઝેહન મંચ અઇચારી આગઈ એક આદમી ઝખીલસે ગુનેહ-ગાર વાજુખુલ કેલ નીકાલકર બેહોશ કીયા ઓર ઉસકી ઝખાન મંચ દવા અચસી લગાદી કે મુંહમંચ ઝખાન ફુલ ગઈ ઓર ગોચાઇ મોકુફ હુઈ શીર ઉસકો મીસ્લ અપની સુર-તકા બના કર વહીં-લેટાદીયા ઓર આપ ગલીમ બોહકર કરીખ દરવાઝે કે બચઠ રહા

યહાં ઝમરૂદ્દ જ્યાર યાકુત ઇનતેઝાર મંથર્થી કે મલકા હયરત ખડે અઝીમુશશાનસે, અપને મકાન મંથ આઈ હલકાઈં જ્યાર મુન તજે મુને નઝરેં દેકર હાઝીરે ખીદમત હુવે લેકીન ઉસને વઝીર ઝાલીયુ'સે પુછા તુમને ઉમરૂકો કયા કીયા ઝમરૂદ્દને અરઝ કીયા કે કોઠડી મંથ બંદ હય હયરત ખડા હુઈ કે તુમને બડા ગઝબ કીયા વોહ જ્યાર વહાંસે નીકલ ગયા હોગા ઉનહુ'ને કહા કયા મબાલ હય હુઝુર ચલેં જ્યાર મુલા-હીઝા ફરમાએ નીહાયત હીકાઝતસે હમને રખા હય યે સુનકર હયરત ઉનકે હમરાહ કોઠડી કે દરપર આઈ જ્યાર ઝમરૂદ્દને સેહેર પડકર આતીશ જ્યાર અઝધે દેઈ કીએ કુફલ ખોલકર દરવાઝા ખોલા ઉમરૂ કરીબ દરવાઝા તો બયકાહીયા સખબ ગલીમકે કોંન દેખસકતાયા દરવાઝા ખુલતેહી નીહાયતઆહીરતાસે ખાહીર નીકલ આયા બાગ મંથ આકર ઈયરા ઇધર હયરતને દેખા ઉમરૂ લેટા હુવા હય કહા મુવા મુ'ડી કાટા મગરકી તરહ પડા હય દેખો યેહ સાખીન હોતા હય જ્યસે મર ગયા યેહ કેહકર ઝમરૂદ્દસે કહા બા ઈસ મકકારકો અંદરસે નીકાલલા ઝમરૂદ્દ અંદર ગઈ જ્યાર હયરત સખકો લીએ દરવાઝેકો ઘેર કર બાહર ખડી રહી જ્યાર સેહેર પડને લગી કે અયસાનહો યેહ ઉઠકર ભાગ બાએ આખીર ઝમરૂદ્દ ઉમરૂકો પંજે મંથ દાબકર બાહીર લાઈ જ્યાર હયરતને હુકમ દીયા બાવ જલ્લાહકો ખુલાવ હુકમ પાતેહી કલમાકનીને આકર સલામ કીયા ઉસકો ઇરશાદ હુવા કે ઈસ શુનેહગારકા સર જલ્લ જુદાકર કલમાકનીને દોઢકર ખંજર મારા કે સર ઉમરૂ નકલીકા જુદા હો ગયા જ્યાર પુનકા થાલા બંધ ગયા લાશા તડપને લગા ઉસને હુકમ કીયા કે ઘડ ઇસકા લે બાકર કીસી મરબલે પર દેઈ દો જ્યાર સરકો એક ખવાન મંથ અપને હાથસે રખકર ખુવાન પોશ ઝાલરદાર ઝરદોઝીકે કામકા ઉસપર ડાલકર ઝમરૂદ્દ જ્યાર યાકુતકે હવાલે કીયા કે શેહેનશાહ પાસ લે બાવ મેરી તરફસેલી મુખારકબાદ દેના જ્યાર નઝર ખુશીકી ગુઝારના જ્યાર પુછના કે કતલ ઉમરૂકા જશન કહાં ફરમાઇએગા કીસ લીએ જયસા હુકમ હો વયસા કીયા બાવ ઝમરૂદ્દ જ્યાર યાકુત હરબે ઇરશાદ મલકા રવાના હુઈ જ્યાર બાગે સ્તયખમંથ પોંહર્થી શાહે તીલસ્મ જ્યાર એહલે દરબારને દેખા કે ઝમરૂદ્દ વગયરા ખવાન જુસ પર પોશ જવાહીરકા પડા હય હમરાહ લાઈ હંય સખને કહા મલકાને અપને બાગકા મેવા લેબ હય ફીર ખીચાલ કીયાકે સર ઉમરૂકા હોગા સાથહી ઈસ ખીચાલકે સોચા કે ઉમરૂકા મારા બના દુશવાર હય મગર ઝમરૂદ્દને આકર અરઝ કીયા કે આજ્ઞદીન ખુશીકા હય ઈસ ખવાનકો ખોલકર મુલા હંઝા કીજીએ મલકાને નાયાબ તોહફા લેબ હય શાહને અપને હાથસે ખવાન ખોલા સર ઉમરૂકા કટા હુવા દેખા ફરતે ખુશીસે ખડા હો ગયા જ્યાર કોહે અકી'કુકી તરફ સીજદા કીયા લોકકા, હઝાર હઝાર શુક હય જુસને મેરે હાથસે અથસે દુશમનકો હીલાક કરાયા મંથ ઈસ લાયક ન થા મુજકો ઇઝઝત હી સારા આલમ ઇરસે આજીઝ થા. જ્યાર કોઈ ઈસકો કતલ ન કર સકતા થા આજ ઉસકા ખાતીમા હુવા તમામ હાઝીરાને દરબાર અરઝ કરને લગે યેહ

હુંજુરકા ઇંકબાલ હય શેહેનશાહને એક કેહકહા. લગાયા ઝોર તાજ અપના સરસે ઉછાલ દીયા ઝોર સખકો હુકમ દીયા કે મેરે સાથ નાઅરે ખુશીકે મુલદરખે ફીરતો આહાહા ઉહુહુકી આવાઝ મુલદ હુધ ઝોર ચુતડું પર હાથ પડને લગે ઝોર સાહેર બે આગે બઠકર કરીબ આયા શાહે તીલસ્મને ઉસકો હાથ ફેલા કર ગલે લેયા વઝીર આદીયાં હયરતકી નઝર બે લેકર આઈ વોહ પેશકી ઝોર જશ ન કરનેકા દીન પુછ અફરાસીયાબને કહા આજહી રાતકો જશન કરે ઝોર મલકાસે કેહના બાકર બાગે અયશ મંચ તઈયારી કરે કે વોહ સુકામ નીહાયત આરાસ્તા હય ઝોર મયદાન વસી ઝોર ફરશાબ હય રેહનેવાલે તીલસ્મકે સખ વહાં બઆરામ સુકામ કર સકતે હંચ ઝમરદદ ઝોર યાકુત પેહ હુકમ પાકર ચલી ઝોર શેહેનશાહે સાહેરાં ઉસતજ-મ્મુલસે જયસે પેહલે બયાન કીયા હય સવાર હુવા નક્કારે તીલસ્મી બજને લગે આઠ હઝાર બદુગરનીયાં દુરદુર ગોશ મુરસ્સા પોશ લેબાસ ધુમધામી મુરસ્સા પેહને કમાલ આરાસ્તગીકે સાથ હમરાહ હુધે ચે માલુમ હોતાથા ફલકપર સીતારે ચમકતે હંચ કુછ પરીઝદે શેહેનશાહકો ચંવરયા કરને લગી ઝોર મુકેશ ઝોર બાદલા ઝોલીસે ઉછાલતી બતી હંચ મોતીચુકા મેહ સેહરસે બરસ્તા બતા હય સત્તરાસો બદુગરનીયાં પરચુકી તરહ સરપર ઉઠતી હુધે સાથાકી ઐથી ઝોર સત્તરાસો આગે આગે અહદે હાથુ મંચ લીએ એહતેમામ કરતીથો પસે પુશત સત્તર હઝાર સાહેર જલીલુલ કદ્ર સવારીચુ પર સેહેરકી સવાર રવાનાથે ઝોર તીલસ્મી બીજલીએ કે બાઝ મારી ગઈ ઝોર બર્ક મેહશર મુસલમાન હો ગઈ બેબચી હંચ વોહદાએ બાએ તખ્ત શેહેનશાહકે ચમકતી હુધે બતીથી કે ઉનકી ચમકસે અફરાસીયાબ એકનુર માલુમ હોતાથા ઇંસ તરહસે બતજમ્મુલ તમામ રવાના હુવા ઝોર ઉધર ઝમરદદ ઝોર યાકુતને મલકા હયરતસે બાકર જબ ખ્યામ શાહે તીલસ્મકા કહા વોહલી ઉસી વકત સવાર હોકર સાથ તમામ બદુગરનીચુ કે રવાના હુધે ઝોર પેહલે પોંચને શાહકે પોહચી અબ્વલ ખુદ હરમામ કીયા ઝોર લેબાસ નપ્રીસોપુર ઝર પેહનકર મીસ્સી લગાએ લગોટા જમાએ કમાલ ઝીનતસે આરાસ્તા હો કર હુકમ દીયા કે આતશબાઝી બનાકર સામને બાગકે નસબ કરો ઝોર બાગકે ફરખત બાદલેસે મંદે બાએ ઝોર પેલીયાં ઝર બફતકી બોશુપર ચઢાઈ આખીર ઇનતેઝમમંચ વોહ દીન તમામ હુવા શામ હોતેહી હયરતને સેહેર પડકર દસ્તકદી એક સાહેર ઝમીનકે અંદરસે પયદા હુવા ઉસનેલી સેહેર પડા કે બાગકી ધાસ બે લગી થી હર નોકે ધાસ પર ફુલ યાકુત રંગકે ખીલ ગએ કે ઇતને મંચ સવારી અફરાસીયાબકી આકર પોહચી હયરતને તાઝીમકે મરાસમ અદા કીએ સેહેનશાહ બાગકી બાહીર ઉતશ ઝોર એક નારચલ સેહેરકા તરફ બાગકે ફેંચકા કે ફરવાઝ બાગકા ચાતો નથા યા અહીર હુવા ઝોર પરદા ઝંખુરી લટકતા નઝર આયા આર પુતલીયાં મીસ્લે પરચુ કે ઝમીનસે નીકલી ઝોર પરદે કો ઉઠાકર ખડી હુધે શાહને કુછ પડા કે હઝાર ફુલ સી-તાફકી તરહસે ઝમીન પર ગીરને લગે ઝોર સખ દાખીલે બાગ હુવે હયરતકા હાથ

પકડ લીયા ઓર સચર કરતા હુવા એસ કદર સાહેર હમરાહ આયથે નામી સાથ રહે
ઓર બાકી બાગકે બાહીર ઠયરે યે ગુલશન કે એસકા ઝીક પેહલે હો. ચુકા હય કંઈ
કોસ તક હય આજ બ વજહ બશનકે કમાલ આરાસ્તા કીયા ગયા હય હર રેવશ
પર બવાહીર ચુકા હુવા હય અલ ગરઝ શેહેનશાહે તીલસ્સમ મલકાકા હાથ પકડે
તખ્તપર આકર બયઠા હુકમ દીયા કે કોઈ સામાને અશરત વ કારે અયશ બાકી નરહે
સખ તમાશે મેરે રૂબરૂ કીએ બાએ ફીર તો ગુલુ ઓર હીન્ડોલુ પર અસ્સીહઝાર પરીઝાદ
બ બયઠી ઓર પલંગ બડને લગા ઓર મલાર લહકકે ગાને લગી ગુલેકે પયરૂં મંય
ધુગરૂં લગે થે ઉનસે આવાઝ છમછમકી ખુલંદ હુઈ ઓર શાહકે રૂબરૂ પરી પયકર બ
આરાયશ નાચને લગી બાગમંય મુકેશ ઉડને લગા પરયાં એક દુસરે પર કુમકુમે તાક
તાક કર લગાને લગી પીચકારીયાં રંગબરંગકી ચલને લગી દફ દાઓરા કાતુન બીન ચંગ
જલતરંગ સખ તરહકે સાઝ ઓર બાજે બજને લગે સદાએ અરઝતુ હરતરફ ફયલી
હય શરાબકા દોર શુરૂ હુવા અબીરો ગુલાબ ઉડને લગા ચરાગાંકી બહાર ચાંદનીકી
કચફીયત નીહાયત લુટસે અદાઝ હુઈ બાહીર બાગકે મંઝીલુ તક સાહેર અયશ મંય
મશગુલ હોગએ ઓર દાદે અયશે નીશાત દેખને લગે હુકમ હુવા કે આતીશબાઝી
છુટે બહુકમ ચરહનીયુ મંય આગ લગાઈ અકલ પીરે ચર્ખકી ચકરાઈ અનારૂંકે ફુલ
ગુલનાર, રૂપેહરી વ. સુનેહરી ગુલઝારકા રંગ દીખાને લગે સુખહાનદલા કયા જલસે
ઓર જમઘટે જમગએ બાદા ખુવારૂંને પીપી કરતાના મારના શુર્કી ઓર મુબારકબાદ
ગાને લગે ઉમરૂંકે કતલ હોનેકી યેહ ખુશી હુઈકે મુલકો માલ ઇનઆમ પાને લગે
શાહે તીલસ્સકે દીલકો લુ લાતેથે ઓર ફરતે અશરતસે યેહ ગાતેથે.

ગઝલ

ફરલે ગુલ હય લુટીએ ફયફીયતે મય ખાના આજ
દોલતે સાકી ચલાહય હર તરફ પયમાના આજ
બાદશાહે વકત હય અપના દીલે દીવાનાઆજ
દાગે સોદા હમકો દેતા હય ખુલુ નઝરાના આજ
મુજસે દરયાનોશકો સાકી પીલાતા હય શરાબ
દેખતાહું મંયબી ઝરફે શીશઓ પયમાના આજ
જલવએ હુસને પરી દીખલા રહી હય ફરલ ગુલ
અકલ કલ કહીએ ઉનહે ને કોઈ હય દીવાના આજ
વરસલકીશબ હય કહા સાકી તકલુફ બર તરફ
મંય તુમહે પય માનાહું તુમ મુજકોદો પયમાના આજ
દેખુતો કયુ કર પરી હોતી નહી શીશે મય બદ
બાદ મુરદન હોશ મંય આયા હું મંય દીવાના આજ
અરશપર હય ઇનદીનુ મંય એકલે દુન્યાકા દેમાગ
કેનસા ધર હય નહી એસ ધર મંય બાલા ખાના આજ

જળ એહ હંગામાં ધનખેસાત ગરમ હુવા ઝોર ઝરો જવાહીર એક એક છુટને લગા શાહને હુકમ દીયા કે જો કોઈ આજ હમસે તલબ કરે વોહ ઉસકો મીલે એહ કેહકર હયરત પેહલુસે ઉઠકર સામને દસ્તા બસ્તા આખડી હુધ ઝોર અરઝ કીયા કે હુઝુર નારાઝ નહોં તો મંચ કુછ માગુ અફરાસીયાખને ગલે લગાયા ઝોર ખેલા કહા અચ મલકા કસમ હય સામરી વ. જમશેદકી જો જવાહીશ કરોગી વો અતા કફંગા હયરત કેહને લગી મંચ ઉમ્મેદ રખતી હું કે આજ શેહેનશાહ મેરે કેહનેસે મલકા મખસુર સુખચરામકા કુસુર માફ ફરગાએ ઝોર આજદીન બડી ખુશીકા હય ઉસ કોલી ઇસ જલસે મંચ ખુલાએ અફરાસીયાખને ઉસકી શીફારશ મંજુર ફરમા કર એક સાહેરકો હુકમ દીયા કે મખસુરકો બા ઇઝઝત તમામ ચહાં લેઆવ વોહ સાહેર હસ્મે ઇરશાદ રવાના હુવા અબ હાલ ઉસ મજરૂહ તેગેસીતમકા સુનીએ કે શાહ તીલસ્સમને ઉસકો મારકર ઉસકે મકાનપર લેજદીયાથા બાદ કઈ રોઝકે ઉસને આરામ પાયા ઝોર યાદે ઝીક મેહબુબ કરને લગી મોહબબત નુરુદદેહકરકા ઢમ બરને લગી હર વકત બેકરાર રેહતી થમએસા સોઝ દીલસે બેતાબો અશક બાર રેહતી શોઅલા ખારપર અપને હરરોઝ પરવાના દીલકો નીમાર કરતી ઇસી અદોહ રંજો અલમ મંચ આજ તીલસ્સમ મંચ શોરે શાહમાની સુતાજળ દરયાફત કરાયા માલુમ હુવા કે ઉમરૂ કે મારે બનેકી ખુશીકા શાહે તીલસ્સમને જશન કીયા હય સાકીનાને તીલસ્સમકા હીલ શાહ હુવા હય ઇસ ખબરકો સુનતેહી બેહોશ હોકર ગીર પડી જળ ઝરા હોશ આયા નાલાએ બનકાહ કીયા ઝોર રોકર પુકારી કે અયગરદુને હું અફસોસ હય કે તુને મેરી ઉમ્મેદ તોડી અબ કીસ તરહ અપને મંચ મતલુબ તક પોંહચુંગી ઝોર અગર મતલુબકા સામના હોગા તો કયસી નીદામત હોગી હાએ અચ મખસુર તુર્ગીદા રહે ઝોર ઉમરૂ મારા બાએ કાશ જળ વોહ ગીરફતાર હોકર આયાથા તો તુ ઉસકી મદદ કરતી ઝોર સાથહી કયદ હોકર અપની બાન દેતી અબ ઝરા બાગે અયથ મંચ ચલકર દરયાફત તો કરકે ઉસ બેકસીપર કયા ગુઝરી ઝોર કયું મારા ગયા એહ તજવી ઝ કરકે સુફેદ સાદી પોશાક જેબ કામતકી ઝોર કુછ સાહેર સાથ લીએ ચાહતીથી કે વોહ સાહેર ખફરાસીયાખકા આકર પોંહચ્યા ઝોર કેહને લગા કે અચ મલકા મુબારક હો કે કુસુર તુમહારા શેહેનશાહને માફ ફરમાયા ઝોર હયરતને શીફારસ તુમહારી કી અબ ચલો ખુલાયા હય જશન મંચ શરીક હો બાના તો મંજુરહી થા કુછ હીલાખ-હાના ન કીયા ઝોર તખ્તે સેહેર પર બયઠકર રવાના હુધ ઝોર બાગે અયથ મંચ પોંહચી ચહાંકા સામાન રાહત અફઝા દેખકર અશક હસરત ગીરાએ કે અદલાહ અ-દલાહ ઉમરૂકે મરનેકી એહ ખુશી હય ઝોર તુભી ઇસ જશન મંચ શરીક હુધ હય દોસ્તકે મરનેકા ગમ આંખસે દેખતી હય ખચર શુકર હય જો ખુદા હીબાએ કે બચત સીતમ દેખતે હંચ જફા દેખતે હંચ—હીબા તાહય જો કુછ ખુદા દેખતે હંચ-ચેહી સોચતી ઉતર કર દાખીલે બાગ હુધ ઝોર શાહકો સલામ કીયા હયરતને ઉસકો પોંહ

પર ગીશ દીક્ષા શાહ બી બહીલ મોહનજીત રખતા હય ઉસકે સરકો સીનેસે લગાયા
ખીલખત અત્યાક્રીયા ઉસને બી કલે ઉમરૂકી સુખારકબાદ દેકર નઝર દી ઓર દાહની
તરફ તખ્તશાહીકે બા ખબી હુધ રૂમાલ લેકર શાહકે સરપર ઝલને લગી શેહેનશાહને
ફીર તાઓરૂકો બઝોર સેહેર ખુલાયા હુકમ દીયા ચાર ફાંગ તીલસ્મ મંચ બાકર પુકાર
આવો કે કોઈ શખ્સ મેહરૂમ ન રહે જીસકો હમસે માંગના હો ઓર હમસે સુલાકાત
કરના હો વો આઓ ઓર હમસે માંગે તાઓરે સેહેર ઉડે ઓર સખ તરફ પુકાર આઓ
બાદ લેહમે કે સાહેરાને નામી આને લગે ઓર અથ્ર સુર્ખ રંગ બાહેર હુવે ઉસ પરસે
પાંચ સાહેર લેખાસ પુર તકલ્લુક પેહને ઉતરે નામ ઉનકે શોરીદા નફીર અફગન
નફીર આવાઝ બહુ બારાને બહા અફગન બહુ ખુજવાર શમશીર ઝન આહુ
ચશમ બહુ સરદંગ બહુ તુમાર બહુ થે ઉનકે બાદ હો બાદશાહ ખીરાજ ગુઝાર
શાહકે નામ ઉનકે ખીઝરાન સખઝરંગ બહુ ઝમીરાન રોશન તન બહુ આકર
પોંહચે ઉનકે સાથ સત્તરા ફાલાદકા મુસ્લેહ વ મુકમ્મીલ આયા ઓર નેહરે હવાકે
ઝોરસે બેહતી ચલી આઈ કે જીનમંચ આઠસો મહલયાં ઉછલતી થી ઓર કુછ દેર
હવા પર કાયમ રેહકર ફીર નેહરૂ મંચ ગીરતી થી ઓર નવસો તાઉસ ઝરરીન બાલ
ઉન બાદશાહુકે સરપર પડકા સાચા કીઓ થે કીરસા સુખતસર ચેહ સખ બાગ, મંચ
દાખીલ હુવે ઓર બાદશાહકો નઝર દેકર કુરસીયું પર બસદ નાઝ બચઠે ઓર કહા
સુખારક હો કે ખુદાવંદ લોકો ઓર સામરીને ચેહ ફીન દીખાયા કે આપકે હાથસે
રીસ તરાશંદએ કાફરા વ સર બરંદએ સાહેરાં મારા ગયા ચેહ વોહ શખ્સ થા કે
જીસકે ખોડસે સાહેરાને આલમ છુપતે ફીરતે થે અથ આપકા નામ તમામ ઝમાનેમંચ
રોશન હુવા લોકોને બઝા બેહસાન કીયા લેકીન ઇસ જશન મંચ નખીરએ સામરી યાની
સુસલ્વરકો આપને કયું ન ખુલાયા અફરાસીયાખને કહા વોહ મુકાબલએ ફોજે
દુશમનો મંચ ઉતરે હંચ મલકા હચરત બી યહાં હય લશકર બે સરદાર રેહતા અગર
મંચ ઉનકો ખુલાતા દુસરે મોઅઝમીઝ ઓર ખુઝુર્ગ હંચ વોહ હરવકત, ચીલ્લાકશ
રેહતે હંચ ઓર તસખીરે લશકરે દુશમનકી ખીંચતે હંચ હરજગેહ બને મંચ તકલીફ
ઉનકો હોતી હમ ઇનહી વળેહસે મંચને ઉનકો એહમત નહીં દી શોરીદા વગયરાને
કહા હુઝુર ચેહ સખ સચ હય લેકીન કોઈ અફસર યહાંસે ઇનતેઝમ ફોજકે લીઓ
બાઓ ઓર ઉનકો ઝુફર ખુલવાઓ ઓર ઝોક અરઝી ઓર નઝરકે લીઓ તોહફે પાસ
ખુદાવંદકે લેજીઓ ઓર શુકરયા ઉનકા અદા કીજીઓ કે ઉનહુને અપને ફઝલો કરમસે
હમ બંદુકી બાન બચાઈ શેહેનશાહે તીલસ્મને ઉનકે કેહનેકો મંજુર કીયા ઓર કહા
મેરી રાઓ મંચ ચેહ હય કે ઉમરૂકા સરખી અરઝીકે સાથ લેજી કે શયતાને ખુદાવંદ
ઉસકો ફેખકવ ખુશ હો ઓર લશકરે હમઝા મંચ કોહશમ પડ જાઓ બગેર મારે
સખ મર જાઓ ચેહ તકરીર મુનકર સખને કહા બોહત સુનાસીખ હય ચેહી કરના
ચાહીઓ થસ ઉસીવકત પાંચ સાહેરૂકો તલબ કરકે ઝોક સોનેકે ખુવાનમંચ સર ઉમરૂ

કા રખકર ખુવાનપોશ જવાહીર દોઝ ઢાલ કર કુછ તોહફે તીલસ્મકે દેકર કહા ઇસકો પાસ ખુદાવંદકે લે બાવ ઓર એક અરઝી ઇસ મઝમુનકી લીખકર ઉનકે હવાલેકી કે ચા ખુદાવંદ શુલામ પર અપને બડા કરમ કીયા ઓર મંચને ફરાગત પાઇ કોઇ ફગદગ્યા બાકી ન રહા ઉમરૂકો મંચને મારા સર ઉસકા સુલાહીયા હુઝુરકો લેજતાહું ચહાં મંચને જશન કીયા હય વહાં આપ ઓર શયતાન આપકા ઓર સબ ખંદે હુઝુર કે હાદે અયશો નીશાત દે કમતરીન બાદે ફરાગત જલસએ અશરત સાહેર નામીકો આપકી ખીદમત મંચ લેજતાહું જો આકર કામ હમઝાકાબી તમામ કરેંગે ગરઝકે અરઝી ઓર સર ઉમરૂકા બહુગર લેકરરાહી હુવે ઓર ઉનકે બાદએક નામા સુસ્વરકોબી તેહરીર કીયા કે અપને નખીરએ સામરી હુઝુર લશકર કીસી અફસરકે સીપુરરીફ કરકે ઇસ જલસએ નીશાત મંચ આકર શરીફ હોં કે આપકે હાદાને હમપર બડા ફઝલ કીયા ઓર ઉમરૂકો કતલ કરાયા ચેહ નામાબી એક સાહેર લેકર ચલા મગર વોહ સાહેર સર લીએ હુવે કોહો હફત રંગ ઓર ફરયાએ હફત રંગ વગયરાત્ય કરકે કોહો અકીકે મંચ પોંહચે લોકા બારગાહ મંચ બેઠા થા કે સાહેર હાઝીર હુવે બખતીયારક ખુવાન દેખકર સમઝા કે અફરાસીયાબને મેવએ તીલસ્મ લેખ હય ઇસને કહાયા ખુદાવંદ ચેહ કોનસી આપને તકદીર ફરમાઇ હય બતલાઇએ કે ઇસ ખુવાન મંચ કયા હય લોકાને કહા કુદરત બનતે હંચ મગર બતલાએંગે નહીં બખતીયારકને ફીલમંચ કહા કે ઇસ મસખરેકો માલુમહી કયા હય જો બતલાએ ઇસ અસના મંચ સાહેફને આકર સલામ કીયા ઓર સીજદા અદા કરકે ખવાન સામને રખા તોહફે પેશ કીએ અરઝીહી બખતીયારકને દેખા કે પાંચું રંગ મંચ સરાખુર હંચ હાર પેહને ઓર અખીરા ગુલાલ મુંહપર મલે હંચ નીહાયત ખુશ ખુશ નઝર આતે હંચ દેખકર ઉનસે પુછા ચેહેનશાહ સાહેરનિ કયા લેખ હય સાહેફને કહા મલકજી તુમહારે દુશમનકા સર હય ઉમરૂ મારા ગયા ચેહ સુન્ના થા કે ખડે હોકર નાચને લગા ઓર કહા અરે સચ કેહતે હો ચા મેરે ખુશ કરનેકો ચુંહીં કેહતે હો ઉનહુંને કહા અરઝી પડીએ માલુમ હો બયગા ઉસને અરઝી પડી ઓર લોકાકે સહકે હુવા કે કુરબાન તેરે કયા તુને તકદીરકી હય મેરી ઉમ્મીદ બર આઇ ચેહ કેહકર પઘડી અપની ઉછાલી ઓર કેહને લગા કે આજકે દીનસે સુખારક કોઇ દીન ન હોગા જીસકી રાતકો ચેહ સુઝવા મંચને સુના ચેહતો ઇસ તરહ ખુશ હો રહેથે ઓર અઇયારાને લશકરે ઇસલામ મંચસે હો અઇયાર કાસીમ કંતોરી ઓર કાસીમ તંગ રવાહેલી સુરત બઢેલે ચહાં મોબુદથે ઉનહુંને જો ચેહ સુઆમલા દેખા આબ હીદા હુવે ઓર આપસ મંચ કહા કે અમીરસે ચલકર ખબર કરો દીર મશવરા કીયા કે સર ઉમરૂકા ઇનસાહેફસે લેંતે ચલો તો અચ્છા હય ઇસ ફીક મંચતો મસફૂફ હુવે ઇધર ખુવાન ખોલા ગયા બખતીયારકને સરકો ઉઠાકર સબકો દીખાયા કે ચેહ વોહ હંચ જીસને મેરે આપકા હરીસા પકાયા ઓર મેરે હલવા પકાનેકી ફીક મંચથે સુજસે જુતીયાં લગાકર ખીરાજ માંગતેથે કે

હમારી જીતુયું કે સહકે મંચ તેરે સરપર બાલ નહીં જમતે સાલ ભર મંચ બે હજબ મકે તુએ દેના પહતા હય વોહ હમકો દે મગર સુજકો તઅબજુબ ચેહ હય કે ઇનકા ખુદા બડા ઝખરદસ્ત હય ઇનસે ઓર ખુદા સે વાઅદા થા કે જખતક તીનબાર ચેહ મોંત ન માંગેં ઉસ વકત તક ન મરેં ફીર ચેહ મર કયુંકર ગએ ઓર ચેહબી સુએ ચકીન હય કે ખુદા ઉનકા જુઠા નહીં ચેહ કેહકર સર ગોહ મંચ રખકર બાઈ આંખપર તીલ બે ઉમરૂકી આંખ મંચ દેખા કે લોહિકી નીશાની ઉનકી હય કે બરાએં અધયારી કોઈ સુરત ખુવાબ બનકર આંએં મગર તીલ જખ બખતીયારકકે ફીખાએં ચેહશનાખત કરલે ખુલાસા ચેહ કે વોહ તીલ સખઝ રંગ ઉસ વકત ઉસને આખું મંચ ન પાયા ખુબ ગોર કરકે દેખા જખબી ન પાયા લગા સર હીલાને લકાને કહા અરે કયા હય પુકારા કે અલુ કયા કહુ કયા હય કુછ નહીં બખતીયારકકા સતયા નાસ બએ ખુદા બને કીસકા સર લેબ હય લકા બોલા કે તુ કયા બકતા હય લલા તુજસે કયુંકર સાખીત હુવા કે વોહ મારા નહીં ગયા બખતીયારકકે કહા તુગારત હો તેરી ખુદાઈ બરબાદ હો મારા બએ તુ કયસી તકરીર કરતા હય કે મંચ ખુશ હોકર રંજુદા હોતાહું લકાને તસકીન ઉસકોદી કેલો બદ મજા નહો તેરી ખાતીરસે મઝખુત તકલીર અબકે કફંગા ચેહ કલામ સુનકર સાહેરૂકો બડી હયરત હુઈ ઓર શયતાનને પુછા શાહે તીલસ્સમ ઇસ વકત કહાં હંચ કહાં બાગે અયશ મંચ હંચ કહા બખર લો બવ વોહ બાગ સખ બરબાદ હોગયા હોગા શાહે તીલસ્સમકા નખલે હસ્તી કટ ગયા હોગા તીલસ્સમ મંચ માતમ બરપા હોગા ઉમરૂકે દુશમન મારેબએ લો દેખો તુમહેં મેરા કેહના ચકીન ન હોગા બયર અપની આંખસે દેખ લો ચેહ કેહકર ગરમ પાની મંગવા કર ઉસ સરકો ધુલવાયા રંગો રોગન ઉસકા બતા રહા અસ્લી સુરત ઉસ મર્દ ઝંખીલકે નીકાલેકી નઝર આઈ સાહેરૂને કહા દેખા તુમને અબ જલદ તુમ ચહાંસે બવ વરના તુમહારે સર લાનેકી કયદીયત હમઝાકો ઝાહેર હોગી તો ફીર વોહ બેહરે કસાસ ચહાં આ બચગા ખુદાવંદ ખુબ પીટેંગેં તુમહારા બના ચહાંસેં દુશવાર હો બચગા એક કોઝીદા ન છોડે સાહેર ઉસકે કેહનેસે બોહત જલદી રવાના હુવે ઓર ઉધર વોહ દોતું અધયાર બે ચહાં મોખુદથે સખ હાલ દેખ સુનકર અમીરકી ખીદમત મંચ ગએ ઓર કુલ કયદીયત અરઝકી સખ સરહાર બખતીયારકકી શુક્તશુ સુનકર હંસને લગે ઓર અમીરને ફરમાયા ઉમરૂકા ખુદા માલોક હય ઇનશા અલ્લા વોહ ફતેહયાબ હોગા ચહાં ચેહ શુક્તશુ ફરમાકર અમીરને ફરબાર બરબાસ્ત કીયા કે રાત ઝીયાદા આઈ હય સખ આરામ પઝીર હુવે ઓર વોહ સાહેર પર પયદા કર કે બોહત જલદી પાસ શેહેનશાહે સાહેરાંકે પોંહચે ચે હયરતસે બચકા છોડછાડ કર રહાથા ઓર બોસે લે રહાથા હયરત ખીગડ રહીથી કે શેહેનશાહ આપ સખકે સામને ન સતાયા કીલએ સાહેબ મેરે છોટે કપડે સખકે સામને ખુલે બતે હંચ નગોડી મારી મંચ પસીને પસીને હુઈ બતીહું તુમહેં અપને કામસે કામ આની બાનીસે નહીં ચુકતે ઇસીસો-

ખત મંચ યકાયક વોહ સાહેર આકર પોહવે મગર બદ હવાસ રંગડ સુદેહ અફરા-
સીયાળ ઉનહોં ઇસ હાલસે દેખકર સમજા ઉમરૂ શાયદ બંદો ખાસ ખુલાવંદયા
શાયદ ઉસકે મરનેસે ખુલાવંદ નારાઝ હવે વરનાઈન સાહેરૂંકે હાથ સુઝે ખીલખત
સર ફરાઝી ઝુર લેજતે ઓર ઇનકોબી નીહાલ કરદેતે ખયર પુછતો કયા હુવા આ-
ખીર ઉનસે પુછા ખયરતો હય વોહ સાહેર બોલે ખાક ખયર હય વેહ કેહકર ખ્યાન-
સે સર નીકાલ કર હીખાયા ઓર સારા હાલ ખ્યાન કીયા અફરાસીયાળ વેહ હાલ
સુનતેહી હયરતકી તરફ ધુરને લગા ઓર મખમુર હીલ મંચ શાહ હો ગઈ ઇધર
હયરતને કહા અય શેહેનશાહ આપ સુઝે કયા ધુરતે હંચ જો આપને ફરમાયા વોહ
કનીઝ બબલાઈ ઓર છસ શખ્સકોકે વઝીર આપકા ગીરફતારકર લાયા ઉસે મંચને કતલ
કીયા શાયદ વોહ ઉમરૂ ન હોગા જયસે વઝીર બાગબાં પકડ લાયાથા વેહ સુનકર
બાગબાંને કહા મંચ નીહાયત હોશિયારીસે ઓર સેહેરસે ખુબ દરયા ફત કરલીયાથા જો
કુછ પેંચ પડા વોહ તીલસ્સમ મંચ પડા અફરાસીયાળને હયરતસે કહા જબ અપને
સરપર હાથ રખો કે પુતુર મંચને નહી કીયા હયરતને કસમ ખાઈ ઓર ઝમરૂદ
ઓર યાકુતસે કહા સચ કહો ચે કયા હુવા ઉનહુને કહા બલાલુ અગર હંમસે કુછ
હુવાતો નાક ઓર ચોટીયાં હમારી કટવાઈએ ગધેપર સવાર કરકે શેહેર મંચ ફીરાઈએ
શાહે તીલસ્સમને કહા રાક મંચ જબ તુમ ઉમરૂકો લેકર ચલીંથી તો કહી ઈયરીંથી
ઉનહુને અરઝ કીયા કે કહીં નહી અબ મખમુર હીલમય બોહત ખુશ હય કે ઇસમ
સખરે અફરાસીયાળકો કયફીયત ઝાહીર હોગી કે ઉમરૂકા ગીરફતાર કરના અયસા
હોતા હય ગરઝકે અફરાસીયાળ તેહકીકાત કરને લગા ઓર ઝમરૂદ ઓર યાકુત
સે કહા તુમકો માર ડાહુંગા વરના સહીહ ખતલાવ કે ઉમરૂ કયા હુવા ઉનહુને અરઝ
કીયા હમને ઉસે કોઠડી મંચ બંદ કરલીયાથા શાહને કહા જબ કોઠડી ખુલી તો વહાં
ઉમરૂ દોથે યા એક ઉનહુને કહા એક લઠવેને તો વેહ આફત લાઈ હય દો હોતે તો
કયામતહી આ બાતી ઇસ કલમેપર હાઝરીને દરબાર હંસને લગે ઓર દસ્તા બસ્તા કહા
આપ કીતાબે સામરી દેખે શાહને આનુપર હાથ મારા કહા હમારી અકલપર પથ્થર
પડે હંચ પેહલેહી કીતાબ દેખલેતે તો ઝીલલત નહોતી હાં જબ બાગબાં ગીરફતાર
કરલાયાથા જબ મંચને કીતાબ દેખીથી ઉસ વકત બેશક માલુમ હુવાયા કે બેશક વેહ
ઉમરૂ અસલી હય બાગબાંકી કુછ ખતા નહીં હયમંચ ઇસ એતેબારપર રહા કે મેરી
ખીવીને અપને હાથસે કતલ કીયા હય અબ ઇસ મંચ કુછ શુબા વશક નહીં હય
ખયરજો મકસુમ મંચ હોતા હય વોહી પેશઆતા હય વેહ કેહકર સામને જો શુલહ-
સ્તે રખેથે ઉન મંચસે એક કુલ લેકર ફેંકા બાગકી તરફ ઓર સેહેર પડા કે તાઉસ
ઉઠકર સામને આયા ઉસકો હુકમ હીયા કે કીતાબ લા તાઉસ બાકર લાયા ઉસે ખોલ-
કર દેખા લીખાથા જબ ઉમરૂ કોઠડી મંચ બંદ હુવા તો ઉસપર કયદે સેહેર નખી વેહ
ગફલત તેરે કારપર ફાઝુકી હય લેહાઝા ઉસને અપની સુરતકા એક શખ્સ ઝખમલસે

નીકાલકર બનાયા એર આપ ગહીમ ઓઠકર નીકલ ગયા અબી હંધરતકે શેહેર મંચ હય કુછ દીતુ'મંચ ચલા બયગા ચેહ હાલ દેખકર કીતાબ ખંદ કી એર પુછા કે રાત કીતની બાકી હય લેગુ'ને કહા અબ સુખ્હ કરીબ હય શાહને ફરમાયા કે ફરમાર એર જલસા બરખાસ્ત અય હંધરત તુમ અપને મુલકો બવ એર સેહેરકા હીસાર કરહો ઉમરૂ નીકલ બને ન પાએ મંચ ઝરા આરામ કરહું તો આતા હું' ચેહ હુકમ સુનલેહી બુમલા સાહેરાને નામી ઉઠ ખડે હુવે એર રવાના હુવે એર હંધરત અપની વઝીર અદીયુ'કે લેકર અપને શેહેરકી તરફ ગઈ શાહ બવેદાને વહીં આરામ ફરમાયા સુખ્હ હુઈ અફરાસીયાબ ખુવાબ ઇસ તરાહતસે ઉઠા એર સવારી તલબકી અબી સવાર ન હુવાયા કે સવારી સુસંવરકી આ પોંહચી કયુ'કે નામા શાહે તીલસ્મ પેહલે ઝીક કીયા ગયા હય ઉસકે પોંહચા ચેહ ઉસ વકત આકર દાખીલ હુવા શેહેનશાહ ઉસકે આનેસે ઠેહેર ગયા એર તાઝીમ કરકે બીઠાયા હાલ માલુમ હુવા સુસંવરને કહા મંચ બકર ઉમરૂકો ગીરફતાર કીએ લાતા હું' તો અફરાસીયાબ કેહને લગા આપ ચહીં તશરીફ રખે' હુઝરકે આનેસે અબી મંચ બી ન બઉંગા ચેહ કેહ કર કુછ સેહેર પડકર ફરતક દી કે એક આંધી આઇ તમામ આલમમંચ ગર્દ છાઇ ખયત ભરા રહે દીલે ગરદું ગુમારે દુશમનસે—કમી હો કુછ તો મેરી સુશત ખાકસેલેલે—ઉસ આંધીસે હો સાહેર મીર્ગ છાત્ર' પર સફર બાગ, મંચ ઉતરે શાહકો સલામ કીયા ઉસને હુકમ દીયા, ગુમાર બહુ હુસ્સામ બહુ તુમ દોનું' હો તરફ બવ એક મલકા હંધરતકી તરફ જાએ મલકા બી વહાં મોજુહ હય ઉમરૂકો ગીરફતાર કરકે ઉસકે હવાલે કરે એર હુસ્સામ લશકરે મેહરૂખકા બકર કામ તમામ કરે ચેહ હુકમ સુનકર દોનું' સાહેર રવાના હુવે હુસ્સામ અપની જગેહ પર આયા એર લશકર તઇયાર કરાયા એર સેહેર અપને જગાએ એક બારાન સેહેર દુસરા આસમાન સેહેર જબ ચેહ દોનુ બહુ અપને કબજેમંચ કર ચુકા ઉસ વકત અબ્ર સેહેર પર સવાર હોકર સાથ ચાલીસ હઝાર સાહેર નાખકારકે રાહી હુવા એર ગુમાર જબ અપની જગેહ પર આયા ઉસને સેહેર જમીનકે અંદર જો કુછ હો સુંધકર ફરયાદત કરલે તઇયાર કીયા એર તખત પર બયઠકર તરફ હંધરતકે શેહેરકે ચલા ધંધર હંધરતને આકર રાતકો આરામ નહીં કીયા હઝારહા સાહેરકો ખુલાકર હુકમ દીયા શેહેરકે ફરવાએ હર તરફકે ખંદ કરહો ઉમરૂ ઇસ શેહેરમંચ ઝીંદા મોજુહ હય હુ'હો જો ગીરફતાર કર લાયગા માલે દુન્યાસે ગની કરદુ'ગી સારે શેહેરમંચ ઇસ હુકમસે ઇનતેઝાર હોને લગા એર સાહેર હું'ડને લગે બાએ તાબેર બનકર ઉઠે બાએ હરએક ગોશિમંચ ગારમંચ છુપકર તલાશી હુવે શેહેરમંચ હું'ડને લગે' શેહેરકે ફરવાએ પર તીન તીન પેહરે બેઠ જાએ હર ગલી એર કુ'ચિમંચ સાહેર ફીરને લગે ચોકી પેહરા સુકરર હુવા ફેતવાલ શેહેરમંચ ગણત કરને લગા ગલીમંચ ચરચા હોતા હય ઉમરૂ દેખીએ કયુ' કર ગીરફતાર હોતા હય જહાં તો ચેહ બંદોબસ્ત હય લેકીન ઉમરૂકી કમલીયત સુ-

નીએ કે જો ગલીમ ઝોડકર કોઠડીસે નીકલા તો બાગમંથ ઠયરા રહા કે હયરત બાગે, અયશમંથ વાસ્તે જશન કરનેકે ગઇ ચહાં ચંદ મુલાઝીમ ઝોર કનીઝે બાકી રેહ ગઇ ઉમરૂને કયુ કે રાતકા વકત થા કુછ પરવાને બેહોશીકે ફેકે ચરાગ, પર ફેકનેસે ઘુવાં ઉઠા હર એકકી નાકમંથ ઘુસા બેહોશ હોકર સો રહી ઉમરૂને સખ અસ-બાબ બલ મારકર નઝરે ઝંખીલ કીયા ઝોર જહાં તક હો સકા લેખાસ લોડીયુકે ઝોર ઝેવર ઉતાર લીયા શીર સુરત બનાકર વહાંસે નીકલકર અંદર શેહેરકે શીરને લગા ચહાં તક એક જગેહ જંગલ થા વહાં મકાન દુટા દુટાથા ઝથીનમંથ ગડહે પડે હુવે થે ઉસમંથ બયઠ રહા ઝોર સોચા કે સાહેર બડે બડે ઝખરદસ્ત હંચ તુ ચહાં છુપ ન સકેગા ઝોર ગલીમકે વજોહસે તુ છુપા રહા તો કુછ ભૂતર અધધારી નહીં કયુ કે ગલીમ તો ઉસ કામકી હય કે જહાં અયસેહી દબાવમંથ ફંસ બાવ ઝોર નીકલના મુશકીલ હો બાથ તો ગલીમ ઝોડલે યેહ સોચયર સુરંગ ઉસી જગેહ ખોદના શુરૂ કી ઝોર અકલસે શેહેરમંથ ખોદકર એક મકાનમંથ પોંહચાઇ જખ દસ્તા ખુદ કર ખુલ ગયા દેખા ચહાં બોરીએ અનાજકે યાને ઘઉં ઝોર ચાવલકે ભરે રખે હંચ મા-લુમ હુવા કીસી બનયે'કા ઘર હય ઉમરૂને બલ મારકર બોરીયુકે સુરંગકે મુંહપર લાયા ઝોર ઉનકા મુંહ ખોલકર બોરીયુકે ખાલી કરકે બયઠનેકી જગેહ બનાલી ઝોર શીર સુરંગ ખોદકર બરાબરકે બનેકા રાસ્તા કીયા મીટટીકે ઝંખીલમંથ ભરલી શીર ચહાંસે દુસરી બ ખોદના શુરૂ કીયા કે વોહ સુરંગકા મુંહ રધયત શેહેરકે કરીખ નીકાલા દેખા ચહાં દાલાન દુટાસા હય સખ સોતે હંચ યેહ ખીચાલ કરકે સુરંગકા મુંહ દુસરી જગેહ લે ગયા ઝોર કોઠડીમંથ મુંહ નીકાલા ચહાં દેખા કે શેતરંજપર શીર માલ કખાબ ઝોર રોટીયાં ઝોર કલેચે વગયરા રખે હંચ ઝોર ઉપર ચાદર દમી હય દેખકર દીલસે કહા અય ઉમરૂ ખુબ આએ ઇસ જગેહ મુંહ સુરંગ બરા-બર કરકે લેપ દીયા કે ઉપરસે સુરંગ માલુમ ન હો ઝોર મંથ શીર આઈ તો મીટટી હટાકર આસકું ગરઝ ઇસ્સે પુરસત પાઈ ચહાંસે તીસરી જગેહ ખોદના શુરૂ કીયા અબકી બાર કલવારનકી ઘરમંથ સુરંગકા મુંહ નીકલા ઇસને ઇસકો તો બંદ કર દીયા ઝોર કોઠડીમંથ મુંહ ફોડા ચહાં ખોતલે શરાબકી ભરી હુઈ રંગીન ખુશનુમા રખખી હંચ અંદરસે લેપ બેપ બરાબર કીયા ઝોર ચાહા કે ચોથી જગેહ સુરંગ લગાઈ કે ચકાયક કોઈ આદમીયુકી બોલચાલકી કાનમંથ આવાઝ આઈ સમઝા કે રાત તમામ હો ગઇ યેહ સોચકર સુરંગસે બાહીર નીકલા ખીચાલ કીયા અબ છુપના ચાહીએ વરના હાલ ખુલ બાથગા યેહ તમુબ્બર કરકે સુરંગમંથ ભકર છુપ રહા ઝોર અપની ચકનકો લોટ લોટ કર દુર કરને લગા ચાર ઘડી બ આરામ ખુબ લેટા બલે ઇલયાસી ગારકે મુંહપર તાન લીયા કે જો કોઈ મુઝે પકઠને આએ વોહ ફંસ બાએ લેકીન કોઈ ઇસ તરફકો ન આયા યેહ સોચકર ઉઠા ઝંખીલસે પાની નીકલકર મુંહ ધોયા વઝુ કીયા વઝીફા જો બાકી થા અહા કરને લગા ઇસી અસનામંથ ભુક માલુમ હુઈ સુર-

ગંકી રાહસે નાનખાઈકે મકાન પર ગયા ઝોર હાથ ભર સુરાખ કરકે દો ચાર શીરમાલ વગથરા લેકર શીરા ઝોર કલાલકી કોઠડીમંચ બાકર એક ગુલાબી શરાખકી લેકર ગાર મંચ આયા શરાખ પી ખાના ખાયા ચુપકા હોકર બચઠા બચત તુમ હો ઝોર સેજ હંચ ઝોર અંજમન આરાઈ હય—હમ હંચ ઝોર ફરદ હય ઝોર ગોશએ તનહાઈ હય અબ વહાં શુલ ઝોર શોર સાહેરૂંકા સુનાયા ઝોર હર તરફસે સહા આઈ ઘટે બજતે થે નાકુસ કુંકતેથે લોગ હર તરફ દોડતે ફીરતેથે ફીલ જુમલા ઇનહેં તો ઇસ હાલપર છોડીએ મગર હાલ સુનીએ હયરત રાતકો ઇનતેઝામમંચ મસરૂંક રહી સુખકો બે દેખા તો સારા મકાન છુટા હુવા પાયા ગઝબ નાક હુઈ ઝોર આહા કે ખુદ ઉમરૂંકો હુંડને નીકલે ઇસ અસનામંચ ખબર પોંહચી કે ગુખાર બદ્દ લેબા હુવા શાહ તીલ સસમકા આયા યેહ સુનકર ઝમરૂંકદ ઝોર યાકુતકો ઇસતકખાલ કો લેબા ઉનહુંને બાકર તાઝીમ કરકે ઉનકો અપને પાસ મલકાકે પોંહચાયા ઉસને હયરતકો આકર સલામ કીયા હાલ પુછા મલકાને સખ હાલ બયાન કરકે કહા અબ તુમ ફરયાકતતો કરો ઉમરૂંક કહાં છુપા હય ઉસને હુકમ મલકાસે બાહર બાગકે આકર એક મુશતે ખાક ઝમીનસે લેકર સેહેર પડકર સુંઘા ઝોર મલકાસે આકર કહા મુઝે સાખીત હોતા હય કે ઉમરૂંક ઝમીનકે અંદર કીસી ગડહેમંચ બચઠા હય લેહાઝા મંચ બાકર પકડે લાતા હું યેહ કેહકર ઝમીન સુંઘતા હુવા ચલા જબ શેહેરમંચ પોંહચા આદમીયુંકા ગોલ ઉસકે સાથ હુવા ઉસને સખકો મને કીયા કે મેરે સાથ ન આવ કયું કે શુલ સુનકર ઉમરૂંક ભાગ બચગા લોગ ઉસકે મને કરનેસે હટે ઝોર યેહ અંકેલા ચલા ચહાં તકકે કરીબ ઉસ ગારકે પોંહચા જહાં ઉમરૂંક પોશીદા હય ઝોર ઉમરૂંકને બી દેખા કે એક સાહેર મેરી તરફ આતા હય અગર ચહાં આ બચગા તો હાલ ગારકા ઝાહેર હો બચગા ફીર બચઠનેકા ભી ઠેકાના બતા રહેગા યેહ સોચકર ગારસે નીકલ કર ખીચ મયદાનમંચ આકર લેટા ઝોર જુસ્મકો અપને મીસ્લે મુરદેકે બનાયા સાંસ રોકલી ઝોર આંખે અચસી બેનુર જયસે મુરદેકી હોતી હંચ કંપટીયાં બચઠી હુઈ ઝોર મુંહ ટેહા કરકે ઝોર અંદર મુંહકે સુપુર બેહોશી ભર લીયા ખુલાસા જબ સાહેર ગધેકી તરફ ચલા ઝોર મોટટીને બઝોર સેહેર સુંઘનેસે ઉમરૂંકી ખબર દી કે ઇસી જગેહ હય ઉસને નીગાહ ઉઠાકર દેખા કે એક શખ્સકો મુરદાસા પડા પાયા યેહ દોઠકર કરીબ આયા ઝોર સેહેર પડને લગા કે ઉઠકર ભાગ ન બચ લેકીન યેહ ખી-ચાલ કીયા તો દેખા કે ઇસ શખ્સકે જુસ્મકો ઝરા હસો હરકત નહીં હય શાયદ સોતા હય ઉસને આદરકો મુંહ પરસે હટાયા સખ આસાર મુરદેકે પાએ પાસ બચઠ ગયા ઝોર બગેર દેખને લગા જુસ વકતકે ઝુકકર ચેહરેકો ગોરસે દેખને લગા ઉમરૂંક ને મુંહસે સુપુર બેહોશી કુંકા ઉસકે મુંહપર પડા બેહોશ છીંક મારકર હો ગયા ઉમરૂંકને ઉઠકર ફીલફોર સર કાટ ડાલા શુલ ઝોર શોર અંધેરા છાગયા ઉમરૂંક ઉસકા પથરહન ઝોર છુલા અસખાબ સેહેરકા લેકર ગારમંચ કુદ ગયા ઝોર મુરંગમંચ બ

હમયદા ગલગલા ઝોર શોર સુનકર સાહેર દોડે ઝોર ઝોર એહલે શેહેર લાશ ઉઠા-
 કર હથરત પાસ લે ચલે ઝોર વોહ બી ગીરયા વ યુકા સુનકર દોડી અબી બાહર
 બાગકે ન પોંહચીથી કે સાહેર લાશ ગુબારકી લેકર આએ ઝોર અરઝ કરને લગે કે
 ઉમરૂને ગુબારકો મારા હથરત ઇંસ માજરેકો દેખકર રોધ આહો યુકા કરને લગી
 આખીર લાશ ગુબારકી તખતે સેહેરપર રખકર ખીદમતે શાહમંચ પોંહચી અફરા-
 સીયાબ બાગે અથશમંચ સુસ્તવરસે બાહમ ગુફતગુ કર રહાયા કે લાશ સાહેર
 લેકર હાઝીર હુવે ઝોર મુકદદમા કતલ હોનેકા ગુબારકે ખ્યાન કીયા અફરાસીયાબ
 ચેહ સુનતેહી મરદમ માર પેચીઠાકે પેંચ તાબ ખાને લગા ઝોર બોલા કે મંચ હુ-
 સ્સામ બહુકી રાહ દેખ રહા હું કે વોહ લશકરે મેહરૂખકા ખાતીમા કરકે ઝોર
 સર દુશમનુ'કે લેકર આએ તો મંચ બાકર ઉમરૂકો 'ખુદ ગીરફતાર કર્' ફીલ બુમલા
 શાહે તીલસ્મીમ હુસ્સામકા મુનતઝર હય ઝોર વોહ દરયાએ સેહેરસે ઉતરકર જખ
 પોંહચા દીલસે અપને મશવરા કીયા કે મંચ મુકાબીલમંચ આકર ખયમા ઝનહુંગા તો
 અધ્યાર આકર સતાએગે ઝોર દુશમન બી હોશીયાર હો બાએગે' ઇંસે લાઝીમ હય
 કે ઇસી વકત તખત તારાજપર કમરે હીંમત બાંધું' ઝોર અથશો અથરત દુશમનકો
 મુખદ્દીલ કર્' સબકે સર કાટકે ખીદમતે શાહમંચ લે બઉ' કુછ અથસા ખોયાલ
 કરકે સરદારાને લશકરકો બુલાકર અપને ઇરાદેસે ખબર દી ઝોર ખઅઝ ખુરેઝી બાર-
 ગાહે મેહરૂખકી તરફ ચલા તમામ સરદાર ખબર ગીરફતારી ઉમરૂ ઝબાને બર્કસે
 સુનકર ખવાબકે દુઆ કર રહેથે ઝોર રો રહેથે કે ચકાયક સહાએ નફીર કાનમંચ
 આઇ તાએરાને સેહેર ઝોર અધ્યાર બે બાહેર જંગલમંચ ફીર રહેથે આમદે લશકરે
 દુશમન દેખકર ઝોર રૂખ ઉસ ફાજકા અપને લશકરકી તરફ દેખકર બારગાહમંચ
 આય ઝોર અરઝ કરને લગે ખબર દી કે લશકરે દુશમન જંગપર આયા હય લડના
 ચાહતા હય મેહરૂખ ચેહ ખબરકો સુનકર ઉઠ ખડી હુઇ ઝોર હુકમ દીયા કે તખ
 લજંગ બજે લશકર નસરત અસર તઇયાર હુવે કીસલીએકે લશકરે દુશમન એકદમ
 હુમલા કરકે ફીલફોર ઇરશાદ ફયઝ બુનયાદ ઇંસ શોર બેઝનને નકકારા ગડગડાયા
 શોરો શરકા ઝમાના આયા સાહેર તખત સેહેરપર સવાર હુવે બન દેને પર તઇયાર
 હુવે હંગામા કીયામત ખયઝ ગર્મ હુવા અબી હુસ્સામ ન આને પાયાયા કે જવા-
 નાને ખજર ગુઝાર શમશીર ખુરરાં મરકબ પર સવાર નીકલે હાથમંચ તેગે' બેહરદાર
 લીએથે જીનકી ઝર્મસે અડુકો રાહે ફના દીખાતેથે મેહરૂખ બી તખ ખીચ લશકર
 મંચ લીએ નારજ ઝોર તરજ ઉઠલતે હુવે આગ પાનીસે ઝોર પાની આગસે નીક-
 લતે હુવે ચેહ માલુમ હોતાયા જયસે—

નઝમ.

ઝમીસે ઝોળે ફલક તકયા ઇંસ તરહકા હુબુમ-કે શોર હથરત હંગામા હોતાયા માલુમ
 રવાથે સાહેર નામી બરાએ જંગો જહલ-લીએથે હાથમંચ સબ અપને સેહેરકી મનકલ

હઝાર સેહેર બરસતે થે અયસે અંગારે—ફલકસે ગીરતે હંચ છસ તરહે રાત્રુકો તારે.

કીસ્સા મુખ, તસર જખ લશકરકી હલસે દો કોસ આગે ફોજ બડી લશકરે આહુસે દોઘાર હુવે હુસ્સામ બે લશકર લીએ આતાથા ઇસ કસરતે સીયાહ કો દેખકર નાઅ-રાઅન હુવા કે હાં અય દીલેરો ઇન નમક હરામુકો થેરો ખબરદાર ઇનમંચસે કોઈ ઝીંઢા અઅકર ન નીકલ બાએ કીસી તરફ પનાહ નપાએ ફોજને ચેહ હુકમ સુન્તેહી સફેઆ-રાકી ઇસ હંગામેકી ખબર લશકરે હંચરતકો બી હુઈ ચહાં સુસાવર અપની તરફસે બોહઝાદ બાહુ કો અફસર કર ગયા હંચ ઓર વેહબી ફોજ લેકર હુસ્સામ કા આકર શરીફ હુવા તોફ, તુરકી નામી બજને લગે કોસે શોરને ચુંબદે ગરદુકો હીલાયા શોબઅત શુઆરને કદમે હીમ્મતકો મયદાનમંચ જમાયા મેમીન વ મયરસરા વગયરા આરાસ્તા હુવા હરએક ચાલોકો ચુસ્ત હુવા અલમુકે પુરેરે લેહરાએ નીશાનુકે પરછમ ખુલે નકીબાને ખુલંદ આવાજ પુકારને લગે ઇબરત આમેઝ સહાએ સુનાને લગે.

નઝમ.

દોલતે દુન્યાકે તમન્ના કુનદ—ચાકે વફ કરકે બામા કુનદ

મગએ વફ નેસ્ત દરી ઉસ્તખુવાં—ખુએ અમાં નેક દરી ખાક દો

મોહબખતે દુન્યાસે હાથ ઊઠાવ કબતક ઇસદારે બેસબાતમંચ હયાતકી ઉમ્મીદ હંચ આખીર એક દીન મરના હંચ અગર આજ મરકર બનદી તો ઝીંઢગી બવીહ હંચ ઇસ સદાકે સુનતેહી શમશીરે આબદાર ચમકને લગી મંચલે હોંઠ ચબા ચબા કર અદુકો ધુરતેથે સફુપર સનાટાયા કોઇ પરદા બી ઉકર વહાં ન આતાથા રન બોલતાથા તમામ બાલમમંચ સનસાન નઝર આતાથા હુસ્સામ બદ અંબમ અઝધરકો ઊઠાકર મયદાનમંચ લાયા ચેહ નાખકાર ખુદ બી બોહત બદ સુરત હંચ ઓર બઝોર સેહેર અપની સુરત નેહસ ઓર બી મોહીબ બનાઈ હંચ મયદાનમંચ પોંહચકર ખુબ સેહેરકી નયરંગીયાં ઉસને દીખાઈ ઓર ઠેહેરકર મેહઝૂખકી તરફ ગઝબ હોકર કહા અય નાદાન કહાં તુ ઓર કહાં સેહેનશાહ ઓર કહાં તક લાફ ગુઝારી મારેગી ઓર લશકરે શેહેનશાહમંચસે કીસ કીસકો કતલ કરેગી ઇન ચંદ નમકહરામ બે તેરે પાસ જમે હો ગએ હંચ ઇનપર ગુર્ર લાઝીમ નહીં રફીક નેક શોરસ્ત અઢીદત અંદેશસે સલાહ લેકર શરકશીસે બાઝઆ કદમપર મેરે ગીર અગર સર મેરે ફરમાનસે ન હટાયા તો ખતા તેરી શાહે તીલસ્સમસે માફ કરાદુંગા વરના ઇન હરાફસે સઝાએ માફલ દુંગા ઉમઝૂ બે તેરા મદદગાર હંચ વોહ બી તીલસ્સમમંચ કંચદ હંચ તુ બી રાહ રાસ્ત પર આ અપની બાન બચા ગોર કરકે શેહેનશાહ વાલા મરતબતકા કયા રૂપા હંચ ખુદાવંદ સ્થામદીને કયા મરલખા દીયા હંચ વોહ દેવ ઓરતું મુર્ગ લલા તેરી ઉન્ફી બસબરા કહાં હો સ્ફકતી હંચ કે તુજ જયસી નમક હરામકો અબતક છિડા હંચ અય બે અહમ ચેહ સમએ કમ ઝેબા હંચ મેહઝૂખને ચેહ કલામ ગઝબનાક સુનકર શમ-શીરે અબાનકે બે હર દીખાએ ઓર પુકારી કે બો બે હંચા ચુપ કયા બકત્તા હંચ—

હુશમન અમર કવી તો નીગેહમાં કવીતર અસ્ત-હુરસામને ચે કલામ સુનકર એક
 નારજ સેહેર પડકર મારા પ્રીરતો નહોતો બીલાહ ઉસમ'યસે ધુ'વા નીકલા ઓર અનક-
 રીબ થા કે આકૃત તાજા ઓર બલાએ બે અંદાજા પચઠા કરે મેહરૂખને ઉસ નાર-
 જકો આતે દેખકર ફલકકી તરફ કુછ પડકર કુ'કો કે એક પંખ પચઠા હુવા ઓર ઉસ
 નારજકો રૈક કર ગાયબ હો ગયા હુરસામકા જબ સેહેર રહ હો ગયા બ શુસ્સા
 શમશીર સાએકા બાર ખી'યકર બડા ઉસ લકત બહાર અપના તાઉસ બડાકર મય-
 દાનમંચ આઈ ઓર કહા અય હુરસામ તુમહે લાઝીમ હય કે હમ પા ઉફતાદુ' કી
 આકર હસતગીરી કરો ઓર શરતે મરદી ચેહ હય કે મગલુબકી મહઠકો આવ હમસે
 મીલ બવ અયસે ના સુનસીક ઓર અલીમ બાદશાહકી એતાઅત કરના અકલે મસલે
 હતસે ખીલાફ હય અફરાસીયાબ નાલાયક ઓર બેહુદા ઓર ના ઇનસાફ હય હમ
 કયસી ઇતાઅત ઓર તાબેદારી સરકારકી બબ લાએ પ્રીર આખીર ઉસકે સીલેમંચ
 કયા મીલા તુમબી અંબમકો કયા પાવગે ઇસ્સે બેહેતર ચેહ હય કે શેહેનશાહે સાહે-
 રાંકે ચહાં મીસ્લ તુમહારે બોહત લડનેવાલે હંચ હમ અલ બત્તા મજબુર ઓર ખી-
 ચારે હંચ તુમકો લાઝીમ હય કે ફર્દ રેહનેકે મરઘાં આઝાદહ ગીર—મુ' આસ્તાદાએ
 હસ્ત ઉફતાદહ ગીર—હુરસામ બહ અંબમ ઇન કલમએ નસીહતકો સુનકર બોલા કે
 મંચ નમકહરામ નહીં હું બે મીસ્લ તેરે સુનહરીફ હો બઈ બહારને કહા અમ્મ
 અબ હોશીયાર હોબ ઓર નીમચા સેહેર દોડકર મારા ઉસને છુસ્મ અપના બઝોર
 સેહેર ફેલાદકા બનાયાથા નીમચા ઉચક ગયા બહારને દો બારા તીર માસ વોહ બી
 બાલી ગયા હુરસામને દોતુ' હરબે રહ કરકે એક નારયલ મારા કે વોહ ફટા આઠ
 હઝાર પચકાને તીર ઉસમંચસે નીકલકર લશકરે મેહરૂખપર ગીરા સરસે શુબરકે
 પાઉંકી તરફસે નીકલ ગયા બોહત સાહેર હીલાક હુવે ઓર બહાર શલહસ્તા લેકર
 બડી હુરસામ સમઝા અબ ચેહ બાગે સેહેર બનાયગી મેરે લશકરકો સરસરે સિત-
 મસે બરબાદ ઓર ખીઝાં રસીદા કરેગી લાઝીમ હય કે મંચ બી તોહફએ તીલરસમસે
 કામ છુ' ચેહ સોચકર અપને ઝુલેસે હલકએ જમશેદી નીકલકર મારા બહારકી ગર-
 દનમંચ વોહ હલકા પડકર બચઠ ગયા ઓર વોહ બેહોશ હો ગઈ ઉસને ગીરફતાર
 કર લીયા ઓર વોહી હલકા લેકર આગે બડા મેહરૂખને લલકારા કે અય નામુરાદે
 અઝલી કહાં આતા હય ઉસને હલકા દોડકર મારા મેહરૂખકી ગરદન બી ફંસી ઓર
 અસીર હોગઈ ઉસ વકત વોહ દોતુ' સેહેરમંચસે બારાન સેહેર ઓર આસમાન સેહેર
 બે સાથ અપને લામાથા ઉનકો હુરસામને ઝખાનપર બરી કીયા સખને દેખા કે
 એક તરફ ધુવાં યુલ્હ હુવા ઓર બઠતે બઠતે મીસ્લે આસમાન સરે લલકરે મેહરૂખ
 પર કામમ હુવા નીચે ઉસ આસમાનકે અબ્દ પીર આએ પાની બરસને લગા છુસકે
 સરપર યુ'હ ગીરતીથી તીરકા કામ કરતીથી સાહેરાને નામીને તીપેહરે સેહેર કરકે
 રૈકતેથે એક તલાતુમ મચાથા ઉસ હંગામે મંચ બર્ક મેહશારને કહા અબ ફરજકે

રેખાદ ઇસ બારાનમંય હમારી કસર બાકી હય ચાને રેખાદ ગરજતા હય ચલો હમ બી અપના કામ કરે' યેહ સુન્નાથા કે રેખાદ ઝમીનમંય ગરક હુવા ઝોર બર્ક મેહ-શાર ચમકકર ફલક પર ગઈ ઇધર બર્કકો ચમકતે દેખકર હુસ્સામ સમગ્રા કે કાયદા હય જબ પાની બરસતા હય બીજલી ગુરૂર ચમકતી હય ચકીન હય યેહ મેરે સેહે-રકી બીજલી હય ગરબકે યેહ તો ગાફીલ રહા ઝોર રેખાદ ઝમીનસે નીકલા ઉસ વકત બર્કકો ચમકના સાથ હુસ્સામકે સળ દેખ રહેયે કે રેખાદને ચી'ખ મારી બોહત આહેરકે સર ફટ ગચે હુસ્સામ કયુ' કે ઝખરહસ્ત થા ઉસકા સર તો નહીં ફટા મગર બેહોથ હો ગયા ઉપરસે બર્ક બે કડકડાકર ગીરી ઉસકે જસમે નેહસકો કાટકર ઝમીનમંય ઉતર ગઈ અલ એબાદ રોઝ શોર કયામત બરપા હુઈ વેહ આસમાને સેહેર ફટકર લશકરે હુસ્સામ ઝોર હયરત પર ગીરા હઝારહા સાહેર ઇબકર મરા મેહરૂખ ઝોર બહાર કયહસે છુટે ફોજને મેહરૂખકી હમલા કીયા રેખાદને ચી'ખે મારતા ગુરૂ કી ઝોર બર્કમેહશાર ચમક ચમક કર ગીરતીથી કબી ચાલીસ ગઝ દરાઝ હોકર ગીરતીથી કબી તીરછી પયહરપે ગીરતી હરબાર હોસો તીનસોકો જલાકર ખાક સીયાહ કરતીથી દમલરમંય ચાલીસ પચાસ હઝાર સાહેર જલા દીયા આખીર લશકરે હયરતમંય તબલે અમાં બબ બોહતસે સાહેર ફાર હોગચે હઝાર ગીરફતાર હુવે બોહતુને ઇતાઅત કી માલો મતાઅ દુશમનકા છુટકર મેહરૂખ નકકારા ફતેહ બબ કર મયદાનસે ફીરી ઝોર કયામ ઝવીલ એહતરામમંય પોંહચકર મસફૂદે અયશો નીશાત હુઈ લશકરને કમર બોલી હંગામાચે નીશાત ગર્મ હુવા ઉધર લશકરે હુસ્સામ ભાગકર દરયાચે સેહેરકે પાર ગચે અફરાસીયાબ બરાચે ગુરૂર સુસલ્વરસે ગર્મ સુખન થા કે મંચ આજતક તરહ દેતાથા કે યેહ લોગ રાહે રાસ્તપર આવે' ગુસ્સેકી પનાહ નહીં અબ દેખના સબકે સર હુસ્સામ લાતા હોગા બાતે' તમામ ન હુઈથી' કે સહાચે વાવેલાકી કાનમંચ આઈ ખાલીમ દોઢે ઝોર સાહેરાને હુસ્સામકો સામને લાચે ઉનહુને તેગ બચાન વકેઆ બ' ગુર્જીકો બાદશાહકે ઝખમી કીયા દીલ દોનીમ દોઢે આહ બાદશાહકે સીનેસે નીકલા ઇસ શેકથતકી ખબર સુનકર હસ્તે તબસ્સુદ મલે ઝોર ઉનસે પુછા કે હુસ્સામકો કીસને કલ કીયા કહા બર્ક મેહશરને તો ઉસકો કલ કીયા લેકીન સબ લોગ કેહતેથે અફરાસીયાબ હરામઝાદે મસખરેને લેજકર કલ કરાયા ઇસ કલમે પર એહલે દરબાર ઝુંહ ફેરકર હંસે ઝોર સરમાયા વઝીરને ઉન સાહેરકો ધુડકાકે સળ લોગ કુછ કેહતે હંચ તુમ અપની ઝખાનસે કુછ ન કહો આમ લોગુ'કા કાયદા હય કે ક્યાહુ'કો સરહારકો ખુરા બલા કેહતે હંચ લેકીન હુઝુર મંચ અચસી બાત કેહતા હય અફરાસીયાબ યેહ બાત સુનકર કેહને લગા કે અગર મંચ ઉનકો સબ હીલવાતા હું તો લોગ કહે'ગે' મેહરૂખસે કુછ બસ નહીં ચલા અપને ખુલાખુ'કો હીલાક કરતા હય ઇસે લાઝીમ હય તા કલ હોને નમકહરાખુંકે બે કુછ કોઈ કહે સુવ' ઝોર આમોશ રહું' કયુ' કે આંધપર ખાક ઠાલનેસે નહીં પડતી

હય મંચ જયસા હું વયસાહી રહુંગા એહ કેહકર બગલબંધ હાથ ડાલા ઓર એક કાગળકા પુતલા નીકાલકર ફેંકા ઓર હુકમ કીયા જહાં સરસર અધ્યારા ખીલે અથ પુતલે ઉમે ઉઠાલા બ હુકમ કાગળ ઉઠતા હુવા રવાના હુવા એહ માલુમ હોતાથા.

ફેદ.

અબ તો વોહ શકલ કાગળી બાદી—નઝમીકા ન આસમાકા હય

સરસર લશકરે હયરતમંચ અંદર ખયમેકે ખયડીથી ઓર સખારફતાર કેહ-
લીથી વાહરે ઉમરૂ મુંડી કાટા બલાકા અધ્યાર હય નજોડા તીલસસમંચ જબસે
આયા હય આફત હાથ હય અબ શેહેરમંચ હયરતકે હય લેકીન કીસીકે હાથ નહીં
આતા હય સખારફતારકે છંડનેકો સરસર કેહતી હય હાં બેહેન તુમહારા જ
બનતા હોગા જયસા ઉમરૂ હય વયસા ઉસકા શાની વોહ ફીરાં ઇસ બલાકા હય કે તેરે
દીલકો જખમી ઉસને કીયા હય સખારફતાર એહ સુનકર ખીસયાની હુઈ ઓર કહા
હુઝુરકો અગર ભુરા લગતા હય તો મંચ નામ લી ઉમરૂકાન હુંગી ખુલાસા કલામ
ઇનહી ખાતુમંચ થી કે વોહ પુતલા કાગળી આકર કમરમંચ સરસરકે લેપટ ગયા
ઓર ઉડકર ચલા સરસર સમઝી બે રેઅદ ઓર બર્કમેહશરને હુરસામકો કતલ
કીયા હય તો મેહરૂખ અંદેશા મંદ હુઈ હય કે અધ્યાર અચ્ચીયાં કોઈ અધ્યારી
ન કરે ઇસ લેહાઝસે મુઝે ગીરફતાર કરાયા હય યે ખીયાલ કરકે બકને લગી કે
હમસે ઓર અધ્યાસે ગીરફતાર કરનેકી શર્ત હય ન કે સાહેરૂસે લદના હમારા કામ
હય ઉસ પુતલેને કુછ સમાજત ન કી ઓર દરયાએ સેહેરકી તરફ ચલા સરસર સમઝી
કે અફરાસીયાખને શાયદ બુલવાયા હય ચકીન હય કે યેહીં કહેગા કે હુરસામ
મારા ગયા ઓર તુજસે કુછ નહોકા ફીર મેરે લી મીભજ મંચ આએગા જવાબ
હુંગી ગરબકે ઇસી શરો પંજ મંચથી કે પુતલા સામને શાહકે લાયા ઉસને સલામ
કીયા ઓર હાથ બેઠકર ખડી હુઈ અફરાસીયાખને કહા અથ સરસર તુને કઈ બાર
ઇકરા કીયા કે મંચ ઉમરૂકો પકડ લાઉંગી મગર આજ તક ગીરફતાર ન કર સકી
સરસરને કહા કે કુરબાન હો બહી કનીઝ તો કઈ બાર ઉસકો પકડ લાઈ મગર ઉસકી
કબા નથી છુટ છુટ ગયા શાહને કહા અચ્છા અબ બકર રેઅદ બર્કમેહશરકો પકડ
લા ઓર મલકા હયરતકે પાસ પોંહચાઢે સરસર ફખસત હોકર રવાના હુઈ ઓર
શેહેનશાહને એકનામા હયરતકો લીખા કે અથ મલકા તુમ ગભરાવ નહીં મંચ ઉમરૂકી
ગીરફતારીકો સાહેર બખરદસ્ત લેજ તાહું ઓર ખુદ મંચલી આતાહું લેકીન સરસર
રેઅદ ઓર બર્કમેહશરકો ગીરફતાર કરકે લાએ તો ફેરન સર ઉન દોતુ'કા કાટ ડાલના
ઇસ નામેકો એક પંજએ સેહેરકો દીયા વોહ લેકર ચલા ઇધર પંજએ સેહેર ઉઠા કર
સરસરકો ઉસકે ખયમે મંચ પોંહચા ગયા સખારફતાર ઉસકે બનેસે મુઘરદહુઈ
ઉસ વકત ખુશ હોકર પુછને લગી અચ્ચીહઝાહી આખ કહાં તશરીફ લે ગઈથી સર-
સરને સખ કચાશીચત ખ્યાનકી ઓર કહા ચલો બર્કમેહશરકો પકડલાએ એહ કેહકર

કમ્પુતે અધ્યાત્મી બોલકર સામને આધના રખકર સુરત દોનુંને બદલી એક તો ઓરતે નાંખીને હુરે જમાલ હંચ ઓર દુસરે બનાવટસે ઝીયાદા હસીના જમીલા બારાબારા બરસકી કમસીન લડકીયાં બનીં વોહ એમા સુરત હરએકકીથી કે માહતાએ ચારદહ ઉનકે રૂખસાઈ'પર તુરસે રોશની કરતાથા ઓર ચરાગે જહાં અફરોઝ આફતા બ કંઢીલ ફલીક હંચ પરતવે શમએ જમાલ દીલઆરાસે ઉનકે તામે હુસ્ન લેતાથા અલહક વસ્ફ મંચ ઉનખુઆને રોઝગાર કે ચેહ એમા હંચ જબ રાત હુધ દોનું અપને ખૂંચમેસે નીકલ કર રવાના હુધ ઓર લશકરે મેહરૂખ મંચ પોંહચીં જુસને લશકર મંચ દેખા ઉન પર શેફતા બ ફરેફતા હુવા આશીક તન શેએર પડને લગા નવજવાન આવાએ કસને લગે કોઇ બોલા કે મંચ ઇસ જુદ્દકા સોદાઇ હું કોઇ બોલા કે મંચ રૂખે ઇતવારકા શયદાઇ હું કે

રૂખાઈ.

હંચ જુદ્દકા માર સોખ કાલા કાફર—હલકા મારે હંચ ઉલપે બાલા કાફીર બસ વશમપે આંખ પડતેહી દીલને પુકારા—જાદુ બરહક હંચ કરનેવાલા કાફીર ઓર કોઇ બેકરાર હોકર ઉનકે પીછે ચલા ઓર કેહતા જાતાથાકે અચચાર દીલ નવાઝ સરાપા નાઝ એક તરફ ઇપરબી દેખલો કે ચેહ દીલે મુઝતર તસલ્લીયાબ હો ઓર મુજ બેતાબકી બાન ખચે કે,

અશઆર.

ઝરહીસે સુરમેકા ઝરર કશા હોગા—દેખલોગે જો ઇધર એક નઝર કયા હોગા હમબી અપને દીલે બેતાબકા સમઝા લેગે—ફરલે હમસે વોહ બેદીલે નઝર કયા હોગા ઓર કીસીને ઉનકી અચપલાહી ઓર ચુલખુલા પન દેખકર દીલસે દુઆદી ફેઈ ચૌદવાં સાલ ખુદા બચરસે કાટે તુમપર—વટને વગતા હંચ મહેચારદહ પુરા હોકર— હમ રાહ ઇન દોનુંકે મજમએ આશકાં હર તરફસે હુજુમે જવાનાથા કે ફેઈ શેહેર મંચ શોહરા કીત કફ્રીયામતકા કયું—જલ્લ ગાંઠ હશર હરહર કુદ બરઝન હોગયા ઇસી તરહ લશકરસે જુઝરકર બારગાહે મેહરૂખપર પોંહચીં દરબાનસે કહા હમારી ખબર મલકા આલમસે બકર અરઝ કરો કે દો લડકીયાં હાઝીર હુધ હંચ દરબાનુંને કહાં તુમ કહાંસે આઇહો ઉનહુને કહા હમ કુછ ફાજ લેકર તો આએ નહીં હંચ જો તુમ પુછગઈ કરતેહો જાવ મલકાસે ખ્યાન કરો જહાંસે હમ આએ હંચ આપહી સાળીત હો જયગા ઇસ તકરીરસે દરબાન ખામોશ હુવે ઓર અરઝ બેગીને બકર મેહરૂખસે બાદ હુઆ વસનાકે ઇલિતેમાસ કીયા કે દો લડકીયાં આસ્તાને આલીપર હાઝીર હંચ તમન્નાબારયાબ હોનેકી રખતી હંચ મેહરૂખને હુકમ કીયા સામને લાવ ચુલાઝમને બારગાહ દોનુંકે સામને લાએ ઉનહુને બાઅહબ હોકર સલામ કીયા એહલે દરબારને જો ઉનકી સુરત પાપીઆકો દેખા દીવાનારૂખે એમા બના બહાર ઓર સુ.ખેસુ ઓર નાફરમાન વગયરાં દેખકર કેહને લગીં હંચ હંચ કમબખતેન આબી

ખીલકુલ કમસીન હંચ નગોડી મારચુ'પર કયા મુસીખત પડી હય જો ઘરસે બહાર નીકલી' ઝોર બદુગરની બોલી ચેહ નાશુદનીયાં તો સુરત બોલી લોલી રખતી હંચ માલુમ હોતાહય કીસી અથરાફી બેટીયાં હંચ એકને કહા બેહેન દેખો ચેહ અલ્લહબી હંચ કુછ શુઉર નહીં હય બાલ બીડુ'ખપરસે નહીં' હટાતી' હય ગરઝકે અપની અપની બોલીયાં સખ બોલતેથે ઝોર ઉનકે હુસ્નો જમાલપર ફરેફતાથે પ્રીલ હકીકત ઉસને અપની બનાવટ અયસીહીકીથી કે કુરતીયાં આસતીતુ' દાર પેહને ઝોલીયાં ગલેમંચ ડાલે નાકમંચ એક એક મોતીકી નયની પેહનેથી મગર રૂએ ઝેખા મીસ્લે ગુલે તાઝા કે નસીમે તમન્નાએ આશકાંસે શશુક્તા ઝોર બુલ્લ મીસ્લ સુ'બુલપર તાબ કે હઝાફ' નાફ-મુશક નાખ ઉસ મંચ પોશીદાથે આરાસ્તા વપયસ્તા કરકે આઇથી' મેહરૂખને નીહા-ચત શક્રક્ષતસે ઉનકો કુરસીપર બેઠનેકા હુકમ ફરમાયા ઝોર બરાએ નવાઝીશ હાલ પુછા દોતુ' લડકીયાં રોને લગી' લાલીએ આબહાર શાહવારે અશક સુતસીલ ઝોર મુમલસીલ સદેફ અશમસે ઢલકકર રૂખસારપર આને લગે ખુબ ધારમધાર રોઇ મેહરૂખ બેકરાર હોગઇ ઝોર પાસ અપને ખુલાયા ઉનકે હાલ ઝરપર રેહેમ આયા આંસુ પુછે દીલાસા દેકર ખીઠાયા ઉનહુ'ને કહા હમ હયકલ બદુકી બેટીયાં હંચ બાપ ઝોર મા હમારે રેહરૂએ મુલકે અદમ હુવે હમઅકલે રેહગએ કોઇ રોટી દેનેવાલા કયસા ખાલી સીર-પર હાથ રખનેવાલા બી ન રહા અખ મેહનત ઝોર મશક્ત કરતે હંચ મેરાતેરા કામ-કાજ કરકે રોટી મયસ્સર આતી હય ખાકર પડરેહતે હંચ લેકીન જવાને જહાં હંચ ઝોર કમખખત પીલા ચમડા હમારા અયસા હય કે જુસકે સખખસે હરએક આબરૂકા ખુવાહાં રેહતા હય મરકવે તાકતે ઝાંકતે હંચ આવાએ કરતે હંચ ગરીબ સમજકર હર-શખસ જો પાતા હય બક લેતા હય હમ આપકે પાસ આએહંચ કે હમે કનીઝીમંચ કુખુલ ફરમાઇએ ઝોર રેઅદ ઝોર ખર્કમેહશારકા કાશગીર્ કરાલીજીએ કે હમકો ઇન-હીકા સેહેર પસંદ હય ઉનકા કારોબાર કરેગે' ઝોર સેહેરબી સીખેગે' આપકે ફરમાનેસે વોહ અગર રખલે' તો એન ઇનાયત હય ઇસ તકરીરકો સુનકર મેહરૂખ ને રેઅદ ઝોર ખર્કમેહશારકી તરફ દેખા ઝોર રેઅદ અપના નામ ઉનકી ઝખાનસે સુનકર ઉનકીહી તરફ સુતવજ જેહ હુવા ઝોર બનઝર ઉસને દેખા કે વોહ નાઝનીનાને મેહપારા કમસીન કુખુલ સુરત હંચ છાતીયાં ઉલરતી આતી હંચ માલુમ હોતાહય જુ-ઠલયા છોટી છોટી અભી છાતીયું' મંચ પડી હંચ મેહલદી હાથુ'મચ લગી હય પોર પોર ઇલ્લે પેહને હંચ પાઉ'મંચ છાગલે પડી હંચ ગલેમંચ તોકઉન પુરશીદ રૂખસાફ' કે હીલાલ આસા પડા હય કાનકે બાલે રૂખસાર પર ઢલકા ફીગન હંચ રેઅદ કાલીલ હાથસે બાતા રહા અરઝકી અય મેહરૂખ મંચ ઇનકો બહીલ બદુ તાલીમ કર્ગા ઝોર ખર્ક મેહશારને કહા હુસુર સુલાહીઝા ફરમાએગે' જો કુછ ઉનકી કયફીયત હોગી દસ પાંચ રોઝ મંચ શાહ તીલસ્મકા મુકાબલા કરેગી' ઝોર તીલસ્મકી જો ખીજલીએ' હંચ ઉનકા જવાબ ચેહી દેગી મેરે સાથ દાએ' બાએ' અમકા કરેગી' ઝોર આપકે

લશકર મંચ સુજ સાથ ત્રીન બરકે હો જાયગી' મેહરૂખને કહા ઇનકો અપને સાથ ખચમે મંચ લે જાવ સરકારસે ઇનકા ખર્ચ મીલેગા લેકીન સેહેર સીખાને મંચ ઇનકો મારના પીટના નહીં ચેહ સમજ લો કે મે માંખાપકી બચ્ચીયાં હંચ ઊર્ક મેહશારને જવાબ દીયા મંચ અપની બેટીયાં સમજુગી ઓર ખુસુસન હુઝુરકા દરમીયાન ઇનકે બારે મંચ હચ કોઈ તકલીફ કીસી તરફકી ઇનહે' ન હોગી ઓર તરીકએ તાલીમ સે-હેલ અખતીયાર કીયા જાયગા કીરસા કોતાહ રેઅદ ઓર ઊર્કમેહશાર ઉનકો લેકર અપને ખચમે મંચ આએ મેહરૂખને ભી દરબાર બરખાસ્ત ફરમાયા રાતકા વકતયા સબ સરદાર અપને અપને ખચખું મંચ ગએ ઊર્ક મેહશારને લડકીયુ'કે', લીએ પલ-ગદી ઓર મસનદ જવાહોર નીગાહ બીછવાહી જુમલા તરફકી નેઅમમે' ઉનકે લીએ મોહબયા કરદી' ઓર કહા સુખડકો કનીએ' વખચરા મુલાઝમ સબ ખુલવાફુ'ગી ઇસ વકત તુમ શરાબ પીયો ખાના ખાવ આરામ કરો ચેહ સુનકર વોહ દોતું' મનસદપર જલ્વ-ગર હુઈ રેઅદભી ઉનકે પાસ આકર ખચકા ઓર નઝઝારા હુરે જમાલ કરને લગા ઊર્ક મેહશારને કહા બેટા તુ ઉનકો નઝરે હસરતસે દેખતા હચ કે ખસ નહીં તેરા બે નીગાહુ'સે પીલે રેઅદને જવાબ દીયા અમમા જાન તુમમાંહો તુમસે કયા પરદા હચ મેરા કીલ ઉનપર આ ગયા હચ ચેહ કેહકર માંકી ગરદન મંચ હાથ ઢાલકર લાડ કરને લગા કે મે અમમાં તેરે સદકે તેરે કુરખાન ઊર્ક મેહશાર તીવરી ચડાકર બોલી કે લોંટે કયા બકતા હચ હવાસ પકડ ચકલકે નાખુન લે મુઝે ચેહખાતે' નહીં અચ્છી મા-હુમ હોતી' ચોચલેકી ખાતે' કીસી ઓરસે જાકર કરો ઓર સુનો ન,ખરે ખુબી ઓર ખુઝુરગી સબ દુબી સુખહાનદલાહ અબતો ખુબ ચલ નીકલતા હચ સુજસે ભી સાફ સાફ કેહને લગા મુઝે શામતી ગારત હુવે મુઝે બેહયા તેરે જીએ કુત્તા ન જીએ ખુદાકી શાન જન જાએ ઇનહે' લખાએ અભી કલકા ઝીક હચ લંગોટી ખાંધી ફીરતા-યા આજ ઇસ કાખીલ તુ હુવા કે રંડી બાઝી કરને લગા ચલ ચખે દુરહો ન ગોટે મારે નીકલ યહાંસે કયા મુઝે મેહરૂખકે આએ ઝંલીલ કરાયગા રેઅદ માકે ગુસ્સા કરનેસે પાઈ' પર ગીરા ઓર લોટને લગા કે આપ ઇસ મુકદ્દમેમંચ ન બોલીએ મંચ જાતું' ઓર ચેહ જાને ઊર્કમેહશાર આખીર માં હચ ઇસકે હાલપર રેહમ ખાકર સુપ હો રહી મગર એહતેયાતકે લીએ પાસ લડકીયુ'કે આકર ખચકી કે શાયદ રેઅદ ઇન કો સતાએ ઓર ચેહ નારાઝ હો જાએ' ઓર ઇધર સરસર ભી રેઅદકી બેકરાશીયાં દેખકર બખરાઈ કે સુખાદા ચેહ હમપર હસ્ત દરાઝી કરે તો હમ ઇસકા કુછ ન કર સકેગે' ચેહ સોચકર અપને પાસે એક ખચઝા નીકાલા ઓર ઊર્કમેહશારસે કહા હમ તો સેહેર નહીં જાનતે હંચ લેકીન ચેહ અંડા હચ હમને એક જગેહ પડા પાયા હમ લોશુ'સે હમને બે ઇસકા હાલ ખુબ તો હરએક સાહેર ઝખરહસ્તને ચેહી કહા કે તુમહારી કીસમત બોહત અચ્છી વ નેકથી બે યહ તુમને પાયા ચે અંડા સીમુર્ગ, જમશેદકા હચ ઇસમંચ અલુખ અલુખ ખુશખુ'એ આતી હંચ રેઅદને કહા લાવ મંચ

તો દેખુ સરસરને ઉસકો હવાલે કીયા રેઅદને કહા તુમ બી અંડા દેને લગી લડકીયાં બાલી તુમ તો ઠઠાળાઝી કરતે હો બર્કમેહશરને કહા બેટા તુમને ઇસ્સે કયા કહા રેઅદને માકો તો કુછ જવાબ ન દીયા મગર મારે હંસી કે પેટ પકડકે લોટન લગા ઝોર વોહ બચઝા આપ બી સુખા ઝોર માંકે નથનુસે લગા દીયા ઇસમંચ ગઝબકી બેહોશીથી હોતું મુંઘનેહી બેહોશ હો ગએ યહાં રેઅદ અપની તખીયતસે અલાયકી તો કર રખખીથી કોઈ મુલાઝમ બી મોવનુહ નથા સરસર ઝોર સખારફતાર હોતુંકો પુશતારેમંચ બાંધકર બચમેસે પુશતપર લાદે બાહીર નીકલી લેકીન ચેહ બારગાહમંચ છસ વકત મેહરૂખ પાસ આતીથી તો અધ્યાર જંગલમંચ થે જબ ફીરકર બારગાહમંચ આય તો હાલ સુના કે હો લડકીયાં આઇ હંચ રેઅદ ઝોર બર્કમેહશરકે બચમેમંચ હંચ બર્કફીરંગીને ઝરગામને કહા લડકીયુકો દેખા ચાહીએ ચેહ કેહકર હોતું બચમે મંચ આય યહાં હોતું અધ્યાર બચ્ચીયાં જા ચુકી થી અધ્યાફને બચમાં બાઝી પાયા તાહમ ખીયાત કીયાકે બચક અધ્યાર વોહ લડકીયાંથી બવજેહ કતલ કરને હુરસામકે ઇનહોતુંકો પકડ ગઈ હંચ ચેહ સમજકર અધ્યાર દોડે ઝોર અધ્યાર બચ્ચીયાં ઉઠતી બેઠતી કુતે ખીલ્લીકી ગાગ ચલકર લશકરસે બાહીર નીકલ ગઈ ઝોર જંગલ મંચ પોંહચી અધ્યારબી આકર જંગલ મંચ પોંહચે ઝોર એક આવાઝ દી કે ખબરદાર કહાં જાતી હો કે લગા તાવ હમબી આ પોંહચે ચેહ આવાઝ અધ્યાર બચ્ચીયુને સુની સરપર પાઉં રખકર ભાગી ઝોર એયસે મુકામપર પોંહચી કે કોડીયાલા પુલાથા હરી હરી ઘાસ લેહ લહાનીથી તાલામ કુવે પાનીસ ભરેથે હવા ઠંડી ઠંડી ચલતીથી ચાંદની છટકી હુઇથી ઇસ જંગલ મંચ ફીરંચા અધ્યાફકી આવાઝ સુનકર બગદા પકકર દોડા ઇધર તેઝનીગાહ અધ્યાર બચ્ચી સરસરકે પીછે આઇથી ઝોર એક જગેહ સુરંગ લગાકર છુપી બચઠીથી બર્કફીરંગી ઝોર ઝરગામ જો દુરસે ચલે આયથે ઉસ સુરંગમંચ ગીરે તેઝનીગાહને કમંદ મારી ઝરગામકી ગરહન ફંસી ઝોર બર્કફીરંગી તડપકર સુરંગને બાહીર નીકલા તેઝનીગાહને ઝરગામકો ખીંચ લીયા ઝોર હુબાબ મારકર બેહોશ કરકે સુરંગસે નીકલી મગર બર્કફીરંગીને ઝરગામકે ચીરફતાર હોનેકા કુછ ખીયાલ ન કીયા ઝોર સરસરકે પીછે ચલા યહાં તકકે જંગલ હરેભરેમંચ બરાબર આ પોંહચા ઝોર પુકારા કે વાહ વાહ ઉસ્તાનીછ કયા ખુબ અધ્યાફકી મગર મંચ જાન બેચકર આયા અબ કહાં જાને દેતા હું સરસરને પલટકર જવાબ દીયા કે મુવે તેરે ઉસ્તાદને બી કબી રોકાયા જો તું કબી રોકેગા મેહ કેહકર સખારફતાર ઝોર સરસર નીમચા પકડકર આ ગીરી બર્ક બી બીજલકી તરહ ચમકને લગા એક ચોટ સરસર પર ઝોર એક સખારફતાર પર કરતાથા કબી રોકા કબી મારા ખજર્કી ઝનકાર મુલંદ હુઇ કબી બેઝએ બેહોશી ચલને લગા ઉસ ઇમ તેઝગાહબી ઝરગામકો પુશતારે મંચ આધે યહાં આ પોંહચી ઝોર બર્કફે ઘેરા બર્ક ધારકી લકાઇ લડને લગા સરસરને તાક કર બેઝએ બેહોશી મારા બર્કને

જસ્ત કરકે ખાલી લીયા ઝમીન મંચ જયસેહી ઉતરાયા કે સખારફતારને હુખાખ મારા લોટકર વોહ બી ખાલી લીયા લેકીન સંભલને ન પાયાથા કેતેઝનીગાંહને દોડકર ખંજર મારા ખર્ક અબકી જો તડપા દુર બંકર ગીરા ઓર વહાંસે સંભલકર ફીર દોડા તીનું અધ્યાર અચ્ચીથુંકા રોકા કીસીપર કમંદ મારી કીસીપર ખંજર કીસીકા વાર રોકા હમ-તન ચશમ બનગયા અજબ હંગામા બરપાથા ઇસી ગોગા વ હંગામે મંચ કીરોં બગદા-તાને નાઅરા કરતા આકર પોંહયા સખારફતારને સરસરકો પુકારા કે વારી વોહ મુવા કાલીયા આતા હય કીરોં ચેહ સહા સુનતેહી સખારફતારકે સરપર આયા હરચંદ ઉસને રોકા ઓર હરખે કીયે લેકીન કીરોં દરરાના ઘુસ પકા ઓર આહા કે ગોદમંચ ઉઠાહું ઉસ વકત વોહ ઉહી ઉહી કરતી ભાગી ઓર પુકારી કે અચ સરસર મંચતો ભાગતીહું વોહ પીછા નહી છોડતા સરસર ઓર તેઝનીગાહ ઉસકે પુકારનેસે ઇધર મુતવજજહ હુઇથી કે ખર્કને નીમચાદાએ હાથસે સરસર ઓર બાએ હાથસે તેઝનીગાહપર મારા કે દોનુંકે પુથતારે કટગએ ઓર ખર્ક મેહશર ઓર ગરગામ ઝમીનપર ગીરે ખર્કને દોડકર દોનુંપર હુખાખ દરે બેહોશી મારે કે દોનું હોશીયાર કો ગએ ચેહ માજરા દેખકર સરસર સમઝી કે ખર્ક મેશહર અબ અચસા નહો કે શુરસે મંચ આકર ગીરે જો દો દુકડે કરે ઇસ વાસતે સરપર પાઉં રખકર ભાગી ઉધર હયખતસે કીરોંકી સખારફતારબી પુથતારા ફેંકકર ભાગી રેઅદકો બી અધ્યાઇને હોશીયાર કરલીયા ખર્ક મેહશર સરસરકી અધ્યારીઝી ખખર પાકર બગઝખ તમામ કેહને લગી મુઇ અધ્યાર અચ્ચીકી ચેહ હકીકત હુઇ કે મુખપર અ-ર્જયારી કરને આઇથી અબી ઇસકે દરખત હસ્તીકો જલાકર ખાક કફંગી ચેહ કેહકર ચમકકર ચલીથી કે કીરોં પુકારા હાં હાં ચેહ ખવાબ ઉમઝકી મંજુરે નઝર હય જો ઉસકો કતલ કરેગા ઉસકો ખવાબસે સુકાબલા કરના હોગા ઓર ઉમઝ ઉસકો જતા ન રખખેગા ખર્કમેહશર મારે ડરકે ચેહ તકરીર સુનકર ફીર આઇ કીરોં ઓર ખર્ક રગયરા સખ મીલકર ખયમેમંચ આય ખર્કમેહશરને શુકરીયા ખર્કફીરંગીકા અદા ઝીયા ઓર ઝરે નકદ સામને રખખા કે આપકે વજેહસે મેરી જાન ખચી ખર્કફીરંગી રે કહા મેરી કયા હકીકત હય મંચ એક બંદએ નાચીઝ પર વરદીગારકા હું વોહી પ્રબકી જાન બચાતા હય ખર્કમેહશર બોલી કે ચેહ સખ સચ હય મગર આપહી ઝોગુકે સખખસે હમારા બચાવા ઓર ઝીંદગી હય વરના ઇધર તો સાહેફકા સામના મોર અધ્યાર અચ્ચીથુંકા સુકાબલા હય ઉધર અફરાસીયાખ જયસેકા સામના હય મગર હમ બી સર દેનેકો મરને કટનેકો તથેયાર હંચ કીસ્સા કોતાહ અધ્યાર રખ-પ્રત હોકર જંગલકો ચલે રાહમંચ દેખા કે એક શખસ નાઅરા ઝનથા દરદે ફીરાક મોર નોહા કુના રંજો મહાજરત ઓર ઇથતેયાકે બેહર રતુખતે અઝીઝી આતીશે રોરાકમંચ જલાતા હય ઓર શમએ વાર શોઅલએ હીજરે માશુકસે જલતા હય મોર ઝખાને હાલસે ચેહ કેહતા હય.

અખ્યાત.

કયા કયા નહીં જુલ્મ આહ મુજબર હોતા—હર લેહએ તેરી બુઢાઈમંય હું મંય રોતા
 સોતે મંય બી અશક વશમ યું જારી હંય—નીકલે હય ઝમીસે જયસે કોઈ સોતા
 ખર્ક જળ ઉસ અસીરે સીલ સીલએ અલમકે કરીખ ગયા તો પેહલાના કે શ-
 કીલ બહુ હય મફરકતમંય અપની માશુકા મલકા ખુખસુરતકે હર શખ યુંહી
 બેકરાશીયાં કરતા હય ઓર આશુકાકા ઉસકી હાલ અવલ લીખા ગયા હય કે પંજએ
 સેહેરને બહુકમે શાહ હીંદોલે પર દરયાએ સેહેરકે મયદાનમંય બીકા દીયા હય કે
 વોહ જુલા કરતી હય ગરજ કે ખર્કને ઉસકો દીલાસા દીયા ઓર કહા મંય તેરી મા-
 શુકાકો છુડાને જાતા હું ચેક કેહકર દરયાએ સેહેરકી તરફ ચલા ઇસ અરસેમંય શામ
 હો ઘઘ ખર્ક યાદે ખાલીક કરતા કરીખ દરયાએ સેહેરકે પોંહયા ઓર દરયાએ પ્રીક
 મંય ગોતા ઝન હુવા કે કયુંકર પાર દરયાકે બહુ ઓર ઉસ ગોહરે મેહબુબીકા પતા
 પાઉં ચેહ તો ઇસ પ્રીકમંય ઠયરાથા કે સરસરને દુરસે દેખા કયું કે ચે ભાગકર
 દરયાકે પાર ન ઉતરીથી અખ જો ખર્કકો દેખા અપને દીલસે મશવરા કીયા કે કલ
 ઇસી ભડવેને મુઝે ઘેરાથા ઓર પુશતારે છીન લીએથે ઉસકા બદલા આજ લેના ચા-
 હીએ ચેહ સોચકર અપની સુરત ઉમરૂ જયસી ખનાઇ ઓર રાહ કાટકર ખર્કકે સામને
 આઇ તાકે માલુમ હો દરયાકે ઉસ પારસે આયા હય ફીલ જુમલા જખ ખર્કને ઉસ
 તાહકો આતે દેખા ઢોડકર કદમપર ગીરા ઓર કેહને લગા ઝહેમેનુન વ મુબારક ચેહ
 આલમ આલમે અફરોઝ હય કે આફતાબે આલમતાબ સીપેહરે અઇયારીને હમ ખાક
 સારાને ઝરરા મીસાલપર પરતવે મરહમત હાલા વશમે મુશતાકામંય નુર મીસ્લેતુર
 મુશાહીદે જમાલ અયનુલ કમાલ હઝરત ઉસ્તાદી ઉલ ઉસ્તાદસે તજ્દવી પઝીર હુવા
 સરસરને સર ઉસકા ઉઠાકર સીનેસે લગાયા ઓર વકતે બગલ ગીરકે મુંહસે સુપુરે
 બેહોશી પુ'કા ખર્કકે દેમાગમંય વોહ ઘુસ ગયા વોહ બેહોશ હો ગયા ઉસને પુશતારા
 ખાંધ પુશતપર લાદા ઓર આગે બડી રાહમંય ખીચાલ આયા કે રાહમંય દરખાબે
 અઇયારી અઇયારાને સરકાર શેહેનશાહસે હુકમે શરફ નહીં પાયા કયું કે સરકાર કહે
 કે તું અઇયાઝકો લાકર રાહ દીખાતી હય જો તેરે-વાસ્તે કયા મત હોગી ચેહ સોચકર
 પાર દરયાએ સેહેરકે ન ગઇ પુશતારા લીએ અપને ખયમેમંય આઇ ઓર ધરાદા કીયા
 અવલ ગીરફતાર કરકે શાહકો ખખર હું ઓર વોહ તલખ ફરમાએ તો લે બહુ
 ઇસી ફીકમંય થી કે તેઝનીગાહ ઓર નકબઝન શમીમા બી યહાં આઇ સરસરને
 ઉનસે કહા કે અબી મેરે કરીખ ન આવ પેહલે હાય વોલોમંય દેખલું કોઈ અઇયાર
 તો નહીં હો ઉન હોતું અઇયારનીયુંને દસ્તો પા ધો કર ઉસકા શક મીટાયા ઓર
 નીશાન ઓર પતે સખ દીએ ઉસ વકત ઉસને કહા તુમ હોતું પુશતારા લેકર યહાં
 બયઠો મંય શેહનશાહકે પાસ બકર ઇસકી નીસબત દરયાફત કર આઉં અઇયારનીયુંને
 કહા વારી કુઇ નોથે બન ફરમાઇએ તો પ્રીર તશરીફ લે બાઈએગા કે આપકો કલસે

યેહી મેહનત શાક. પડી હય સરસર ઉનકે કેહનેસે ઠેઠર ગઇ લેકીન શકીલ સુખેહ હોતે વક્ત રોષો કર ખયમેમય ગયા વહાંસે દરબાર શાહીકી તરફ ચલા રાહમંચ ઝર ગામસે સુલાકાત હુઇ ઉસે કહા બર્ક મેરી માશુકાકો છુકાને ગયા હય અબી તક નહીં આયા ઝરગામ ઇસ કયરીયતકો સુનકર દરયાએ સેઢેરકી તરફ રાહી હુવા ઝોર ઉસ વક્ત પોહયા કે સરસર બર્કકા પુશતારા બાંધ રહીથી ઉસને ગીરફતાર હોના બર્કકો દેખકર સુરત એક બહુગરનીકે બનાઇ માથેપર સીંદુરકા ટીકા લગાયા હો ચાર ટીકે નીલકે અસમ પર હીએ ગલેમંચ સંઢલકા કાલા માલા પેહના લેંહગા કીમતી એમ કામત કીયા ફીર પીશવાઝ ઉપરસે પેહની દુપટ્ટેકી ગાતી બાંધકર ગલે મંચ ડાલી કુછ હાથુમંચ બાંધી ઇસ સુરતસે દુરસ્ત હોકર ખયમે સરસરકે કરીબ આકર ઇસ તરફ જસ્તકીકે બીચ સેહને ખયમે પર ઇસ લીએ કે માલુમ હો કે ઉઝની હુઇ આઇ હય સરસર અધ્યાર બચ્ચીયુસે બાતે કર રહીથી તાઝીમે મરાસીમ બબ લાઇ ઝોર પુછા બાઇસ રોનક અફરોઝી હુઝર કયા હય બહુગરનીને કહા મંચ દર-બારે શાહસે આઇ હુ' શેહેનશાહને કીતાબ દેખકર માલુમ કીયા તુમને બર્કફીરંગી કો ગીરફતાર કીયા હય ઇસ લીએ મુઝે લેબ હય ઝોર ઇશારા કયઝ બુન્યાદ હુવા હય જવ્દ કયદીકો લેકર હાઝીર હો તુમહે' અયશો આરામ સુઝા હય ઝોર મંચ હયરાન હુ' સરસરને કહા મંચ અયશ કરને વાલી સઢકે ગઈ કનીઝ અબી અબી તુમ-હારે સાથ ચલતી હય બહુગરનીને કહા મંચ ઠેઠર નહીં સકતી મંચ બતી હુ' તુમ લેકર આવ યેહ કેહકર ફીર સેહને ખયમેસે ફાંદકર યેહબ વોહબ અપના રાસ્તા લીયા સરસરકો બેશક યકીન હુવા યેહ બહુગરની બેશક કાસીદે શેહેનશાહ થી કયુ' કે અગર અધ્યાર આતા તો મુજસે પુશતારા બર્કકા તલબ કરતા ચલા ન બતા માલુમ હોતા હય કે પુલ પરીઝાદુ'કે દરબાનુ'ને બબર હી કે બર્ક કયદ હુવા હય ઉસને ઇસ સાહેરાકો લેબ અબ ચલના ચાહીએ યેહ સોચકર સાથકી અધ્યારનીયુસે કહા તુમ યહીં કયરો મંચ બકર કયદીકો દેઆઉ વોહ સબતો ઠેઠર રહીં ઝોર યેહ ચલા વહાં ઝરગામને કનારે દરયાકે બકર એક જગેહ ખોદકર અપના અસમ છુપાયા યાને ઝમીન ખોદી હુઇ મંચ લેટા ઝોર ઉપરસે મીટી ડાલદી બીલકુલ ઝમીન હોઝ હો ગયા ઝોર આસપાસ અપને હલકે કમંદકે બીછાકે ખસ પોસસે છુપા હીયા હલકા કમંદકા અપને હાથમંચ રખા ઝોર હાથકો લી છુપા હીયા સીરફ હો નથને ઝોર આંખે' ખુલી રહીં ઝોર બરાએ ઇનતેઝાર બયઠાથાકે સરસર કનારે દરયાકે આકર પોંહચી ઝોર ચાહતીથી કે પુલ પર પાઉ' રખે' જયસેહી કમંદમંચ પાઉ' રખખા ઝરગામને ઝટકા ગારા હલકા બયઠ ગયા ઝોર યેહ ઉલઝકર ગીરી ઝરગામ તડપકર ઉઠા ઝોર નાઆરા કરકે સીનેપર સવાર હુવા સરસરને કહા અરે મુવે તું કહાં થા ઉસને કહા ઉસ્તાની બહુગરની બન કર કોન ગયાથા તુમને ઇતના લી ન પેહછાના યેહ કેહકર, ઉસકે પારસે પુશતારા બુઢા કરકે ઉસકો બેહોશ કીયા ઝોર બર્ક

કો હોશીયાર કરકે સખ કયરીયત બયાન કી સરસરકી મુથકે બાંધકર હોશીયાર કીયા ઓર કહા મંચ તુમકો ગુખડ કરંગા ઉસને કહા મંચ તેરે બસમંચ હું નો ચાહે સો કર કે ઉસતાહ તુમકો ચાહતે ન હોતે ઓર થોરકા દાના દલવાના ન હોતા તો અલ બત્તા હમ ઝીંદા ન રખતે સરસરને હંસ કર કહા અચ શામતયો મંચ દાના ફલનેકે કાળીલ હું નામે ખુદ કયા કયા અરમાન તુમ લોશુ'કે દીલ મંચ ભરે હંચ ગરઝ કે દોનું અધ્યાર ઉસકો લેકર બારગાહે મેહરૂખકી તરફ ચલે કુછ દુર રાહત્યકી હોગી કે એક પંખ કમર મંચ પહા ઓર લેકર તરફ ફલક ચલા ગયા અધ્યાર લાગકર અલગ હુવે પંખ કાસીદે અફરાસીયાબથા કે ઉસસે જખ અધ્યાર બચ્ચીશુ'કો અરસા હુવા તો પંખ રવાના કીયા કે સરસર જહાં હો ઉઠાલાએ ઉસ વકત પંખેને બંકર પાસ અફરાસીયાબકે પોંહચાયા ઉસને સલામ કરકે સખ હાલ અરઝ કીયા અબી અફરાસીયાબને કુછ ન કહાથા કે નામા હયરતકા આયા ઉસકો દેખા લીખા કે નીસબત ગીરફતારીએ ઉમરૂ બંદ ગાને હુઝુરસે કોઇ હુકમ શરફ સુદુર નહીં પાયા ઉમ્મેદ હંચ કે ખુદ શેહેનશાહ તુઝલે ઇજલાલ ફરમાએ' યા કીસી મુલાઝમ ખાસકો રવાના કરે' કે ચેહ મેહમસરહો અફરાસીયાબને નામા પડકર હસ્તકદી ઓર પુકારા કે અચ આસમાન શોઅલા ખુવાર બહુ ચેહ આવાઝ કે સુનતેહી આસમાન તમામ બાગ પરછા ગયા ઓર ઉસમંચસે શોઅલે બરસને લગે બાદ લે હમેકે વોહ આસમાન ફટ ગયા ઓર એક સાહેર મીસાલ શોઅલે કે ઝમીનપર ગીરા આંખે' મીસ્લ શોઅલે કે રોશન રંગ જુરમ અઝ સરતાપા નીલા મુંહસે ધુ'વા ઉસકેની કલબથા સુરત નાપાકકો ઉસ શરીરકી દેખકર તુરફે ફલક કાંપતાથા પ્રીલ હકીકત.

નઝમ.

ખોપડી ઉસકે સરકી વોહ ઉંધી—જયસે હોવે બખીલકી હાંડી
આંખ વોહ જુરમ મંચથી એક બદલ—ચશમ બદ દુર ગયરતે ખંઝલ
નાકથી ચાકે ચુકથા મુરહા—હાંતથે મીરવે સીલકે ખુરમોહરા
પેવેહ ફખસાર પાચકે સેહરા—યા કોઇ ચલચુલા હો સખત જલા
યુ' વોહ લખ ઉસકે ગયરતે જાગી—જયસે કેલેકી હો ફલી દાગી
કાન ઉસકે અગર નઝર આખે'—શયરકાં ઉનકો દેખ શરમાએ'
પોસ્તથા ઉસકા કર ગરદનસે સખત—યા કે કમબખત ખરકાથા કમબખત
સરસે પાતકવો ખરસ વથા બદલીન—હુબહુથા સીયાહ દેવ લઈન.

શાહકો ઉસને સલામ કીયા શેહેનશાહને ઉસકો ફરમાયા કે ઉમરૂ દો તીન રોઝસે મલકા હયરતકે શેહેર મંચ હંચ તુમ ઉસકો હુંડકર ગીરફતાર કરલાવ ચેહ સુનતેહી વોહ સાહેર ઉડકર અપને આસમાન મંચ બંકર પોશીદા હુવા ઓર આસમાન તરફ ફલકકે રવાના હુવા ચેહ બલાએ આસમાનીતો ઉમરૂકે લીએ બતી હંચ લેકીન ઉમરૂકી કયરીયત સુનીએ કે ચેહ ગાર મંચ બ ફરાગત તમામ બચ્ચા હંચ ઓર દીલસે મથવરા

કરતા હય કે અય ઉમરૂ શુક•હય બુદ્ધાકા ચ'દે પરેશાની જાળજા શીરનેસે તો જયે સય હય કે સોહજતે મર્દ મા ઝેહેરે સાપસે ઝીયાદા બહતર હય ઇંસી કયફીયત મંચ દુરસે દેખા કે એક ઘોળી બેલપર લાદી લાધે કંધેપર મયલે કપડુંકી ગઠડી રખે જામ-દાનીકા અંગરખા પેહને હાથુ' મય સોનેકે કટે પેહને મીરલ ઘોળીકા છલ્લા આધા ઉજલા આધા મેલા બના હવાપર હાંકતા આતા હય પીછે ઉસકે ખોહતસે ઘોળી બયલુ' પર કપડે લાધે ઝોર બયલુ' કે ગલે મંચ ઘંટીયાં પડી હુઈ ખાઝ બેલપર ઘોળન ટાંગે ફયલાએ સવાર દોરી નાથ મંચ બંધી હુઈ હાથમંચ લીએ હુવે ધુમાધામકર બેલકે ભારતી જાતી હંચ ઝોર ખાઝ બેલપર પાટા ઝોર તનાહકે ખાંસ લદે પીછે ઉસકે ઘોળી પતીલા ભટ્ટી ચડાનેકા ઝોર નાંહ ઝોર સુંદ કરનેકા કંધેપર લુહાએ લડકેકા હાથ પકડે ભધ્યા ભધ્યા કેહતા ચલાઆતા હય ઉમરૂકી તમેઅ ઉનકો દેખકર જુબંશ મંચ આઈ ઝોર ગલીમ ઝોરકર ગારસે બાહર નીકલ ઝોર કરીબ ઉનકે પોંહચકર વહાં આકર ઠયરા કે ઘોળી ખીચ ચાકમંચ ઉસ શેહેરકે પોંહચે ઉમરૂને ઝંખીલકી કુંડીયાં ખોલી ઝોર ગલીમ ઉતારી આદમીયુ' કે મજમે મંચ ઠેહરકર એક લાદીપર જો સખસે આ-ગેથી જાલે ઇંચયાસી મારા ઝોર ઝંખીલ મંચ રખ લીઆ ઝોર અલગ જાકર ખડા હુવા ઘોળીને જો દેખા કે લાદી બેલપર નહીં હય ગભરાકર દો ચાર મર્દ આદમીકે ગરેબાન મંચ હાથ ડાલા કે તુમને લાદી ઉતારી હય સખ ઘોળી જમે હોગએ ઝોર ગાલીયાં ઉન શરીફ ખીચાડુંકે દેને લંગે કે અયસે કે તયસો હમ મારકર તુમહારા પલેથન નીકાલદેગે' એકને કહા પોહ કલ રતીત કડગા કે મગઝ ફટ જાથગા દુસરેને કહા કે ભાડુ કે ભાડુ પોહ થાપડ જમાઉંગા કે ચેહરા ખીગડ જાયગા કે સુઝેલી ટાલ ટાલકે કુછ ઝોર બનાયા હય કે માલ ગુમાદીયા ઝોર લાદી ટેહલાદી મારે મારકે બખીયાં તોડુંગા ઇંસ હંગામેકા પોહ ગોગા બુલંદ હુવા કે સાકીનાને શેહેર ઝોર સખ જમે હોગએ ઝોર ઘોળી ઝોર લડકે ઝોર બેલ એકજા ઠયરાકર ઉન મર્દ આદમીયુ'કે આ-સપાસ જમે હુવે ઉમરૂને પુરસત જો પાછ કતરાકર બેલુ' પાસ ગયા ઝોર જાલ મા-રકર સાથ બેલ ઝોર લાદીયાં સખ નગરે ઝંખીલ કરકે ગલીમ ઝોરકર ઠયરા ગ્રોહ ઉધર ખીચારે ભલે માનસ હયરાનથે કે યા અદલાહ હમ કીસ આફત મંચ ફંસે ઝોર લોશુ'કા ઉનપર હુન્નુમથા કે ચેહ કીસ આફતકે ઝોર હંચ જો દીન ઘાડે ઇતની બડી લાદી ગાયબ કરલે ચલે કોઇ કેહતાથા કે અરે ચોટ્ટો ઇન ઘોળીપર રેહેમ કરો ચેહ ખીચારા મરજાયગા ગરીબ આદમી હય કોઈ કેહરહાથા કે ચેહ ઘોળી મલકા હયરતકા હય ઉસકા માલ ચુસલેના દીલ લગી નહીં હય ટુંડીયે' કસ જાએઝી બંધે બંધે કયદ મંચ સડજાએગે' ઇંસી તરહ હર શખસ અપની અપની કેહતાથા પોહ લોગ ચુપકે ખડેથે કુછ ન કેહતેથે ઇંસ અસના મંચ જહાં બેલ ખડેથે એક ઘોળીને ઉધર દેખા બેલુ'કો નપાયા ઝોર આગે ખડકર દેખા કે શાયદ કહીં ચલે ગએહોં જબ કહીં પતાન લગા સખ ઘોળીયુ'સે આ કર કહા કે ભધ્યા બેલુ સમેત કોઈ લાદીયાં લે ગયા ચેહ

સુન્નાથા કે સખને હુહાઈ દેના શુરૂકી ઝોર શોર અથવા મથાયા કે શેહેરકા કોતવાલ સાથ અપને સીપાહયુ' કે હોડા ઝોર આકર સારા માજરા સુનકર સાથ થોડે રાહગીરૂંકે છનકો પેહલે પકડાયા ઝોર ધોળીયુ'કો લેકર હથરતકે પાસ ચલા જમ કરીય બા'ગે મલકા સખ પોંહએ ધોળી પુકારે કે હુહાઈ મલકા આલમકી હથ આપકી વઝેરે કીનાત હુટે ગએ હુજુરકી પોશાકબી ચોર લે ગએ આજ તક તીલરસમ મંચ યેહ અધેર નથા બે અખ હંચ હથરતને જમ શોરો શુલ ફરયાદકા સુના સુલાજ સુ'સે પુછા યેહ હં-ગામા કયા હથ યેહ કહી રહીથી કે અરઝ હુધ કોતવાલ ઉમેદવાર બાર યાબી હથ મલકાને સામને ઉનકો ખુલાયા કયપ્રીયત સુનકર ઉન મર્દ આદમીયુ'કો સામને અપને ખુલાયા ઝોર કહા તુમને યેહ કયા હરકતકી વોહ રોકર અરઝ કરને લગે કે હુજુર હમ ચોરી કબી ન કરે'ગે ચાહે મારે ફાકુ કે મરજાએ હથરતને ઉનકે ઇનકારસે જ-મીનપર હો હથ થડ મારા ઝોર એક પુતલા ઉસ મંચસે નીકલા પુતલેસે પુછા કે કપડે ધોળીયુ' કે કીસને લીએ હંચ પુતલેને હંસકર જવાબ દીયા મલકા આલમ રાજખરાજ નાદાન બનતી બતી હંચ સીવાએ ઉમરૂકે ઝોર કોઇથી લેનેવાલા હથ અથ મલકા આપકો હોશીયાર રેહના આહીએ વોહ શખસ ઇસ શેહેર મંચ આયા હુવા હથ યેહ કેહકર વોહ પુતલા ઝમીન મંચ સમા ગયા ઝોર મલકાને કોતવાલસે કહા યેહ મર્દ આદમી સખએ તકસીર હંચ ઉનહે' રેહા કરહે લાદી ઉમરૂ અધંયાર ઇન ધોળીયુ'કી લે ગયા હથ ઇન ધોળીયુ'કો હમારી સરકારસે હો તીન સો રૂપયા દીવા દે કે બેલ વગયરા ખરીદ લે' ઝોર છનકે કપડે ગએ હંચ ઉનકો કીમતે દે' કોતવાલને હુકમે મ-લકાકી તાલીમકી રૂપય લેકર ધોળી અપને ઘર ગએ ઝોર કોતવાલ શેહેર મંચ આકર ઇનતેજામ કરને લગા ઇસ અસનાએ મંચ ઉમરૂ એક સાહેર બનકર કપડેવાલેકી હુકાન પર ગયા ઝોર ઉમરૂ થાન કપડેકે દેખનેકો તલબ કીએ કપડેવાલેને સામને લાકર ડાલ દીએ ઉસને દેખતે દેખતે ઉસકો ગાયબ કર દીએ કપડે વાલેને શુલ મથાયા ઝોર ચાહા ગીરફતાર કરે ઉમરૂને ગલીમ ઝોડલી અખ કપડેવાલા હથરાન હુકાનસે ઉતરકર ઝોર હુકાનઠાડૂંકો હુકાન સીપુરરહ કરકે ઉસે હુંડને લગા ઉમરૂને ઉસે બતે દેખકર ખોહત જલદી ઉસકી સુરત બનકર હુકાનપર આકર સારી હુકાન છુટલી ઝોર બઝાહીર કોઠડીમંચ કુદલ લગાયા ઝોર હુકાનઠાર સમજ ગએ કે યેહ હુકાન બંદ કરકે ચોરકી તલાશમંચ બચગા ઉમરૂ વહાંસે હટકર ગલીમ ઝોડકર ડયરા ઇસ હંગા મંચમંચ કપડેવાલા ચોરકો હરતરફ હુંડકર આયા હુકાન બંદ પાછ કુદખ ખોલકર બે દેખા તો માલ ગઠડીયાં નઠારહ સર પીટતા બાહીર નીકલા ઝોર સાથકે હુકાનઠાડૂંસે લડને લગા કે મંચ તુમહે' સોંપ ગયાથા સારા મેરા માલ તુમને લીયા હથ હુકાનઠાર કેહતે હંચ અબી તું પલટકર આયાથા હુકાન બંદ કરકે ફીર ચલા ગયા હમ કયા બને તેરા માલ કમા હુવા ઉસને કહા મંચ આચાહી નહીં તુમ કયું જુઠં ખોલતે હો તુમકો મેરા અસખાખ દેના હોગા ખુલાસા કલામ ઇસ કહર હુકાનઠાર ઝોર બેહરી

અપની અપની દુકાનપરસે ઉઠકર જમિ હુવે ઓર ઉસકો મારને લગે ઉમરૂને ઇન સખકો મસરૂક પ્રીતના ફસાદ દેખકર દુકાને ખાલી પાઈ ગલીમ ઉતારી ઓર બલ આકર મારા બોહત દુકાનુકો લુટકર ઝંખીલ મંચ લરા ઓર ગલીમ ઓઠકર અપના રાસ્તા લીયા દુકાનદાર જબ લડ લીડકર દુકાનુ' મંચ આય સખ માલ ગાયબ પાયા ઓર ઝીયાદા શોરો ગોગા મચા કોતવાલ દોડકર આયા સખ હાલ સુનાયા દુહાઈ દુહાઈકા શોર બુલંદ હુવા સખકો લેકર મલકાકે પાસ આયા મલકા એકબારતો પુલે કો બુલાકર મા. લુમ કર ચુકીથી ઉસને કપડેવાલુકો ઓર બેહરચુકો રૂપયા દેકર હુકમ હીયા કે દુકાને અપની અપની બંદ રખો એક ચોર ઇસ શેહેરમંચ આયા હય વોહ સખકો દેખતા હય ઓર કોઈ ઉસકો નહીં દેખતા ફીલ જુમલા વોહી સખકો લુટતા હય અગર અબ અપને માલકી આપ નીગેહબાની નક રોગે તો સરકાર મંચ કુછ સુનાઈ ન હોગી ચેહ કેહકર કોતવાલસે હુકમ હીયા કે ઠેરા તમામ શેહેર મંચ પીટવાદે બે કોઈ અપને અસબાબકી હીફાજત ન કરેગા ઓર ઉસકા અસબાબ બચગા તો કોઈ ઉસકી ફરયાદ ન સુનેગા હાં ઉસ ચોરકો ગીરફતાર કરનેકા બંદોબસ્ત સરકાર કર રહી હય ઉસ વકત કયદ હો તો શાયદ માલ ચોરીકા મીલે લાઝીમ હય તા નીગેહબાની અપને માલકી ચોરકો ગીરફતારી તક સખ અપની આપકરે' કોતવાલ ચેહ હુકમ સુનકર રૂખસત હુવા ઓર મનાહીકા હુકમ હીયા કે ઉસને સારે શેહેર મંચ ઠેરા પીટવાયા હુકમ મલકાસે બે ઉપર બયાન કીયા હય રેઆયાકો ખબર હુઈ તમામ શેહેર મંચ હલચલ પડ ગઈ દુકાને બંદ હોને લગી રેઆયાને અસબાબ અપના અપના તેહબાનુ' મંચ રખા ઓર ઓરતુને ગેહના અપના ઝમીન મંચ ગાડા ઉનકો એક આલમ હુકા નઝર આને લગા કુત્તે ગલીકુચુ' મંચ લોકને લગે સન્નાટા હો ગયા ઓર હઝાર હા સાહેર તલાશ મંચ ઉમરૂકી નીકલા કોઈ કહીં છુપકર બચડા કોઈ કહીં સો પચાસ આદમીયુ'કો લેકર ફીરને લગા ઉમરૂ ચેહ કયફીયત દેખકર ફીર ગાર મંચ બા બચડા ઓર બરાહે સુરંગ નાનબાઈકી દુકાનપર બકર શીર માલ ઓર કબાબ લીએ ઓર કલાલકે ચહાંસે શરાબ લેકર અપની જગેહપર આયા ખાના ખાયા ઓર શરાબ પી ઓર આરામ કરને લગા બુલાસા કલામ ચેહ તો ફારીબ અઝ કારે રોઝગારસે આરામ મંચ હય ઓર વહાં હયરત પરશાન બચડીથી કે ચકાચક આસમાન તમામ બાગપર આકર છાયા ઓર ચમક બીજલીકી ઝાહેર હુઈ આસમાન શોઅલા ખવાર ફલક પરસે ચકકર ખાતા હુવા ઝમીન પર ઉતરા હયરત મરાસમે તાઝીમ બબ લાઈ ઓર ઉસકો મસનદે પુરઝરપર બીડાયા બમે શરાબ ભરકર હીયા ઉસને અરઝ કીયા અચ મલકા મંચ ઉમરૂકો ગીરફતાર કરને આયા હુ' બાદ ઉસકી ગીરફતારીકે અચશો અશરત કડંગા અલી શરાબ લી ન પીયુ'ગા હયરતને કહા યુબ હુવા બે તુમ આએ મુજકો ચકીન હય કે તુમ ઉસ મકકારકો હુડ લોગે મંચ તો હાફ સાહેરકો લેજ ચુકી હુ' કહીં પતા નહીં માલુમ હોતા હય ઉસને કહા અચ મલકા જબ તુમહે' કહીં પતા નહીં મીલતા હય તુમતો બીવી શાહે તીલસ્સમ હો તો મંચ

લલ્લા કથા કર સકતા હું મલકાને કહા ઇસપર કયા સુકરર હય એક કામ હમસે ન નીકલા તુમસે સસ્ત આયા હમ તુમ એક હંય કુછ બુઘાઈ નહીં હય એહ તકરીર આસમાન સુનતેહી ઉઠા ઓર એક આગકે કોનેમંય જહાં બોહતસે દરખત લગેથે આકર ઝમીન લેખી લોગ હાર રખે માલો લેકર જપના શુર કીયા બાદ થોડી દેરકે સર ઉઠાકર કહા અય મલકા ઉમરૂ આસમાનપર નહીં હય એહ કેહકર સેહેર પડને લગા બાદ લેહમેકે કેહને લગા ઝમીનપર ભી નહીં હય ઇસી તરહ અબકી જે સેહેર પડા માલુમ હુવા ઝેરે ઝમીન હય ઉસને ડીર સેહેર પડના શુર કીયા માલુમ હુવા તરફ મથરીક એક ગારમંય બયઠા હય એહ માલુમ કરનેહી ઉઠા કે મંય પકડે લાતા હું હયરત સમઝી અયસા નહો એહ ભી મારા જાએ ઇસ બાઈરસે કેહને લગી મંય ભી સાથ ચલતી હું ઓર હમરાહ હુઈ ઉસકે સાથ ઝમરૂદ બાદુ ઓર યાકુત બાદુ ઓર બાદુગરૂકા ગોલ હમરા હુવા આસમાનને કહા ભીડ દેખકર ઉમરૂ લાગ જાયગા અબ્જા મંય સેહેર કરતા હું કે જહાં બપોલ હય વેહ બલબલા કર નીકલ આએ ઉસવકત સાહેર ઉસકો ગીરફનાર કરસે એહ કેહકર દરેબાગ પર સબકો લેકર બડા હુવા ઓર એક નારચલ અપને આસમાને સેહેરકી તરફ મારા કે વોહ આનમાન ચાકર બાને લગા ઓર એક વાહ રે આતશ ઉસમંયસે ગીરકર ચારતરફ ફયલી ઓર અંદર ઝમીનકે સમાગઈ ઓર ઘુવાં ઝમીનસે નીકલને લગા ઓર યહાં ગારમંય ઇસ કદર ઉમરૂકો ગરમી માલુમ હુઈ કે હમ ઘુટને લગા ખાસકી શીદહત માલુમ હુઈ ઝંખીલસે પાની નીકાલકર પીયા ઇસ અરસે મંય ઘુવાગારમંય ઘુટા વોહ સુકામ ઉમરૂકે લીએ ચાહે બાબલ બનગયા ઉમરૂ વહાં કેહેર ન સકા સુરંગકી રાહસે બનયેકે ઘર ગયા કોઠડી મંય ઠયરા દેખા યહાં ઝમીન તપતી હય ઓર આગસી હોગઈ હય ઉમરૂ ઘીડ કે બોરે મંય જા બયઠા કયુકે બોરે મંય બયઠનેકા કીકાના પેહલે હીસે કરરખાયા વહાં હરાત કમ હુઈ ઓર તીશનગી મીટી કીસલીએ કે આસમાનને ઝમીન ગરમ હોનેકા સેહેર કીયાથા ઓર શોઅલે ઝમીનસે બુલંદ હંય અંદર તબકએ ઝમીન અયસા ગરમ હુવા કે તંદુર હો ગયા ઓર ભાપ નીકલને લગી ઓર ઉસકા ઘુંવા હર તરફ ફયલા ઓર ઝમીન ગરમ હોનેસે ઝમીન આસમાન આગ હો ગઈ બલકત શેહેરકી ગલરાઈ હંગામા મચ ગયા હરએકકી ઝબાબસે ઉફે ઉફે બારી હુવા ફરયાદ ફરશખસ પુકારને લગા ઝમીનસે ઘુવાં નીકલતાથા ઓર ફલકસે ચાહેર આતીશ નીકલકર સમાજતીથી હવા ગરમ ચલતીથી રેઆયાએ શેહેર ઘરૂં મંય ઓર તેહબાનુમંય છુપતી મચર મરતી નથી કુવે શેહેર કે બુથક હો ગએથે અબજા હાલથા સાહેરાને અબરહસ્ત અપને સેહેરસે બાન બચાતેથે ઓર અયસે સહકા હીલાક હો ગએથે શોર ગીરયા વ માતમ જે બરપાથા હયરતને કહા અય આસમાન ઇસ સેહેરકો મોકુફ કર ઉસને જવાબ દીયા યકીન હય શીદહતે ગરમીસે ઉમરૂ મર ગયા હોગા હયરતને સુસકુરા કર કહા મેરી દાનીસ્ત મંય ઉમરૂકા બાલભી બેકા ન હુવા હોગા ઉસકો અયસા વયસા નતસબર કરના જલ્દ ઉસકી તદબીર કરો ઇસ સેહે-

રસે મેરી રધિત હીલાક હુધ જાતી હય આસમાન શોઅલ્લા ખુવારને કેહનેસે હયરતકે ગરમીકા સેહેર બંદ કીયા ઝોર ઝમીનકો લેપકર ખુને ખુકસે ચોકા દીયા સેહેર પડને લગા ઝોર માથકે આટેકે પુલે બનાકર ગીર્દ ચોકે કે રખે માથ પડકર ઉનપર મારે કે પુલુને કુરકુરી લી ઝોર બાદ લેહમેકે બનહાર હોકર સામને આઘે સલામ કીયા ઉસને ઉનહેં હુકમ દીયા ઝમીનમંથ સમા જાવ ઝોર લોગુ'કે મકાતુ'મંથ કોઠીયુ'મંથ નીકલો ઝોર કોઇ ગાર વગયરા બાકી ન છોડો સખ જગેહ તલાથ કરો જીસ જગેહ ઉમરૂકો દેખના મુઝે આકર ખખર કરના ખખરદાર કોઇ ઢકીકા. હુ'ઠને મંથ ન ઉઠા રખના ચેહ હુકમ સુનકર કરીખ સો પુલેકે ઝમીનમંથ સમા ગઘે ઝોર રેઆયાઘે શેહે રકે મકાતુ'મંથ ઝોર કોઠીયુ'મંથ હુ'ઠને લગે ઇતેફાકન જહાં ઉમરૂ ખોરીઝેમંથ બયઠા હય ઇસી કોઠીમંથ બનયેને રૂપયા પયસા રખનેકે લીઝે ગલ્લા રખ્યા હય ઉસ વકત બન્યા કુછ ગલ્લેકા પયસા રખનેકો કોઠીમંથ આયા ઝોર રૂપયા ગીનકર ગલ્લેમંથ રખકર ચલ્લા ગયા ઉમરૂને આવાઝ રૂપયકી બે સુની બેચેન હો ગયા ઝોર જખ બન્યા કોઠી બંદ કરકે ચલ્લા ગયા ઉમરૂ નીકલા ઝોર ગલ્લેકા સંદુક બલ મારકર ઝ'બીલમંથ રખ્યા ખોરેમંથ બયા ચાહતાથા કે એક પુલ્લા યહાં બી નીકલા ઉમરૂ બલ લેકર ચલ્લા કે પુલલે પર મારૂં મગર પુલ્લા ઉસકો દેખકર જલદી ઝમીન મંથ સમા ગયા ઉમરૂ સમઝ ગયા કે ચેહ તુઝે દેખ ગયા હય જુરૂર કોઇ આફત બરપા કરેગા ચેહ સોચકર ખોરીઝેસે સુરંગમંથ ગયા ઝોર સુરંગકા મુહ અંદરસે લેપ કર નાનખાઇકી કોઠીમંથ આયા ઝોર વહાં છુટકર બયઠા ઇધર પુલેને બકર આસમાનકો ખખર દી કે ઉમરૂ બન્યેકે મકાનમંથ કોઠીકે અંદર હય મેરે સામને રૂપયા લેકર ખોરીઝેમંથ છુપા હય આસમાનને ચેહ ખખર સુનકર હયરતસે કહા આપ ઠેહેરીઝે મંથ ગીરફતાર કર લાતા હુ' ચેહ કેહકર રવાના હુવા ઝોર પુલેકો હમરાહ લીયા યહાંતકકે બન્યેકે ઘરપર આયા બન્યા સમઝા કે ચેહ સરદાર ઝખરહસ્ત હય ગલ્લા ખરીદને આયા હય ચેહ સમજકર અરઝ કરને લગા હુઝુર કયા કીજીએગા મંથ સખસે કમ નીર્ખ, આપકે હાથ બેચુ'ગા આસમાનને કુછ ઉસકી ખાતકા જવાબ ન દીયા ઝોર એકદમ ઉસકે મકાનમંથ ચલ્લા ગયા બન્યા સમઝા શેહેરમંથ ગદરતો પહાડી હય માલુમ હોતા હય ચેહ લુટને આયા હય ચેહ સમજકર ગુલ મચાને લગા કે દુહાઇ હય સરકારકી ચેહ લુટે લેતા હય અરે ચેહ કયા અંધેર હય દીન દહાડે ડાકા પડતા હય. હોઠો ફરયાદકો પોંહચો મારે ડાલતે હ'ય ઉસકી આવાઝસે ગન્યે સખ દોડે ઉસ વકત પુલેને કહા અબે બન્યે ચુપરેહ ગુલ કયુ' મચાતા હય જખ લુટે જખહી કેહના ઇસ કદર ચી'ખતા કયુ' હય કોઠીમંથ ઝોર બયઠા હય ઝોર ગલ્લેકા રૂપયા ઉસને સખ નીકલા હય હમ ઉસે કયદ કરને આય હ'ય અબ તેરે ગુલસે અજખ નહીં વોહ ભાગ ગયા હો પુલેકે ઇસ કલામસે બન્યા ખામોશ હુવા ઝોર આસમાન કોઠી ખોલકર અંદર ગયા પુલેસે કહા વોહ ઝોર કીસ ખોરીઝેમંથ હય પુલેને બતાયા

ઉસમંચ પેહલે ઉસને સેહેર કરદીયા કે ઉમરૂ નીકલ ન જાએ શીર યોરા નીકલકર સખ પાઉં હાથસે ઉલટ પલટ કર દેખા યોર પુતલેસે કહા અબે વોહ કયા સુધયા હય જો નહીં માલુમ હોતા હય તું કયસા દેખ ગયાથા સખ અનાજ હટાકર દેખા કહીં પતા ન મીસા ઉસકો ગુસ્સા આયા સેહેર પડકર પુતલેપર કુંકા વોહ જલ ગયા આપ કોઠડીસે બહાર નીકલા બન્યા ગલ્લા લુટા દેખકર સર પીટને લગા કે હાએ મેરા રૂપયા ચોર લે ગયા-આખીર નાચાર ધીઉં સમેટકર શીર ભરે યોર યોરા ખડા કરકે ફીર ખાહીર આયા લેકીન હયરાન થા કે ચોર આયા કીધરસે યોર ધધિર નાનખાઇકે મકાનમંચ બી એક એક પુતલા નીકલા ઉમરૂને ઉસકો દેખકર ગડીમ યોડલી યોર પુતલા બી ઉસે દેખ ચુકાયા બકર આસમાનસે પ્યાન કીયા કે ઉમરૂ નાનખાઇકે મકાનકી કોઠડીમંચ થા મુજકો દેખકર છુપ ગયા આસમાન પુતલેકે સાથ નાનખાઇકે મકાનમંચ ગયા વોહ બી શુલ મચાને લગા પુતલેને ઉસે મને કીયા કે લાઈ ચુપ રહો ઘરમંચ ચોર બયડા હય ચેહ સુનકર નાનખાઈને કોઠડી ખોલી ઉમરૂને પેહલેહી પુતલેકો દેખ સુરંગકા મુંહ બંદ કરકે કલાલ કી યહાં ચલા ગયાથા ઉસ વકત આસમાનને હરચંદ તલાશ કીયા લેકીન પતા ન પાયા પુતલેપર ખડા હુવા કે મુજકો સખ જગેહ હોડાતા ફીરતા હય સહીહ ખબર નહીં લાતા ચેહ કેહકર એક માથકા ઢાના સેહેર પડકર મારા કે પુતલા બી જલ ગયા યોર આપ કોઠડીસે નીકલકર સેહેર તાઝા કી પ્રીકમંચ થા કે એક પુતલા ઉમરૂકો કલાલકે યહાં દેખ આયા યોર કડા મેરે સાથ ચત્રીએ મંચ બતલા હું ચેહ પુતલેકે હમરાહ હુવા મગર વહાં ઉમરૂને બી પુતલેકો દેખા કે કલાલકે યહાંસે ફીર બન્યેકે યહાં આયા યોર યોરે દુસ્ત કરકે આપ યોરેમંચ બયડા ઇસ અરસેમંચ પુતલા આસમાનકો લેકર કલાલકે યહાં આયા કલાલને અરઝ કીયા કે આપ સરકાર હોકર આજ કયા હય જો સખકે ઘરમે ઘુસ્તે ફીરતે હો ઉસને કહા તેરી કોઠડી મંચ ચોર બયડા હય ઉસકો ગીરફતાર કરને આએ હય કલાલ ખોલા તુમહારી પુખ બન પડી હય ઇસી બહાનેસે લુટતે ફીરતે હો મંચને સુના અમી બન્યા હુહાઇ દે રહાથા આસમાનકો ઇસ તકરીરસે ગુસ્સા આયા લેકીન અપત કરકે ખામોશ હો રહા યોર ચાર હુકાનઢાર યોર ખુલાકર ખડે કર લીએ કે મંચ ઇસકો કોઠડીમંચ બતા હું તુમ ગવાહ રેહના કે કોઇ ઉસકી ચોરી ન હો જાએ ગરઝ કે અંદર બકર હરતરફ દુડા લેકીન કહીં ઉમરૂકા પતા ન પાયા ગુસ્સેમંચ આકર ઉસ જુલેકો બી જલા દીયા વહાંસે નીકલકર સેહેરકી દસ્તક લી એક તાઉસ ફલકસે ઉતરા ઉસે પુખ કે ઉમરૂકા પુતા કહીં નહીં મીલતા તું બતા કે વોહ કહાં હય તાઉસ મીનકાર ખોલકર હંસને લગા યોર કેહને લગા કે ઉમરૂને સુરંગ શાખ દરશાખ, ખોલી હય એક કલાલકી કોઠડી મંચ દુસરી નાનખાઇકી યોર તીસરી બન્યેકી યહાં ફીલ જુમલા જખ ઉસે હુંડને બતા હય તો એક જગેહસે દુસરી જગેહ બતા હય અબ ફીલ હાલ બન્યેકી કોઠડી મંચ યોરીએકે અંદર હય ચેહ કેહકર તાઉસ ઉડ ગયા યોર ઉસને અમીન લેપકર.

અચસા સેહેર કીયા કે તીનું સુંહ સુરંગકે બંદ હોગએ ઓર માશકે આટેકે સાંપ બના કર બઝોર સેહેર ઉસકો ઝીંદા કરકે હુકમ દીયા કે ઉસ ગારમંચ નવ જહાં ઉમરૂને સુરંગ બગાઈ હય જીવર જીવર સુરંગ હો ઉધર ઉધર બાકર એક એક સુંહપર એક એક સાંપ બચકે ઓર રોકને લગે ઓર આસમાનને સબ પુલકો ખુલા લીયા ઓર સબકો સાથ લેકર બન્યેકે મકાનમંચ આયા બન્યેને કહા સાહેબ અબી તો આપ તલાશી લે ગએથે ફીર કયું આએ આસમાનને કહા ચુપ રેહ ચોર ફીર ભાગકર તેરે ચહાં આયા હય બન્યેને જવાબ દીયા ચોર બડા ગબરહસ્ત હય જબ દેખો તબ મેરે ઘર મંચ ફીર ફીરકે આતા હય એક બાર તો ગદ્દા લેગયા અબકી બાર દેખે કયા લેતા હય ચેહ કેહકર કુફલ કોઠડીકા ખોલા ઉમરૂને સહા પાઉંકી જો સુની ચાહા સુરંગમંચ ચલા બઈ જયસેહી કદમ સુરંગકે સુંહમંચ રખા સાંપને કુકાર મારી ઉમરૂને જલદી પાઉં હટા લીયા ઓર ખીયાલ કીયા યકીન હય રાહ સુરંગકી બઝોર સેહેર બંદ કી હય આખીર બોરીએમંચ આકર કર વટ કે બલ લેટા ઝંબીલકી ચોરાસી ઘુંડીયાં ખોલ કર સુંહ ઉસકા ખુબ ફયલા દીયા કે ઝંબીલ કે અંદર કા હાલ જો કોઈ બાહીરસે દેખે તો બખુબી ઉસકો દીખાઈ દે. ગરબ કે અપને જીસ્મકો ઘઉં મંચ પોશીદા કરકે ચુપ હો રહા. ઓર આસમાન સબ બોરીએ ઝાંક કર ઓર હાથું સે ઘઉં હટા કર દેખતા હુવા. જીસ મંચ ઉમરૂ હય. ઉસ બોરે મંચ આકર દેખને લગા જીસદમ ઉપરકે—કુછ ઘીઉં હટાએ ઉમરૂ તો નઝર ન આયા લેકીન અજીબ તમાશા દેખા એક જંગલ સર સખ્ત શદાબ ઓર બોહત બડા મયદાન ઓર ઉસમંચ દરખત, સરવકદ મસ્ત મીનાએ જવાનીકે ઝુમતે હંચ. ચહાંકે ચશમું મંચ ઓર પંખીયાં પકી હંચ ઉનપર જીન બચ્ચીયાં પરીઝાદે હુર પચકર સવાર હંચ સરસે પાતક ઝેવર સુરસા પેહને હંચ જીસમંચ હરએક લાસાની હય. ઉઠતી જવાની હય. કરીશમે બલ સે અપને ઉરૂસાને બેહેશતસે જલવગીરી તાલીમ કરતી હય. ઓર તાબે રૂખસારસે આલમે આલમ તાબ હો આતીશ ગયરન મંચ જલાતીથી તીરે ગમઝા હદદે સીના સીનએ ઉશશાકમંચ રખના ડાલતાથા ઓર લખેબાં બખ્શ, હરએક કા તંગ શકરકી તરહ કામ દીલકે લીએ ચાથની ઓર હલાવતસે દમ સાઝ થા ઓર સામને ઉસ જંગલ કે કઈ શેહેર મીનુ સવાદ આબાદથે અબચબ ગરાચબ તમાશે. ઉનમુલકું મંચ દીખાઈ દેતેથે કહીં તમાશાઈ ચું કા હુજુમ હય કહીં સોદે વાલું કી ધુમ હય કીસી જગેહ દુકાને સજી હંચ કહીં પરચું કી હંસી દીલ લગી હય. ઇમારતે વોહ સરખુલંદ હંચ. કાશાનાએ સીપેહરે સે અરજમંદ હંચ આસમાન ને જો ચેહ કયપ્રીયત દેખી આપસે આપ મારે હંસીકે લોટ ગયા ઓર કહા ઉમરૂ બી બડા બાદુગર હય જીસને અપને બાદુકે ઓરસે ચેહ તીલસ્સમ બતાયા હય ઓર માલુમ હોતા હય કે અપને બનાએ હુવે તીલસ્સમ મંચ બાકર છુપા હય લેકીન મંચ અચસા સાહેર નહીં હું જો ઉસકે તીલસ્સમ મંચ બા નસકું ઓર ઉસકો હુંડકર પકડ નલાઉં ચેહ કેહ કર બોરીએ પર

ચડ કર ઉસી જંગલ યોર સુદક જો નગર આતે થે સીધ તાક કર ધમસે કુદા યોર સીધ. ઝંખીલ મંચ ચલા ગયા ઉમરૂને ઘુડીયાં ઝંખીલ કી ખંદકી યોર યોરીએ મંચ સંભલકર ખચઠા સમઝાકે જખતક ચેહ નાખકાર ઝીંઠા હચ સુરંગકા રસ્તા ખંદ રહેગા યોર તુમ નીકલ નસકો ગે પેહલે ઝખીલસે ચેહ સોચકર ઉસકા સર નીકાલા યોર બે-હોશી મલકર ઉસકો બેહોશ કીયા બાદ ઉસકે ઝંખીલસે ખીચકર ફીલ ફોર ઝુખક કર ડાલા ફીરતો અલ હકીઝ વ અલઅમમાં શોર ગોગા ખુલંદ હુવા કે ચકીન થા કે ઝમીન ફટ બાએ આગ કોઠડી મંચ લગ ગઇ પુતલે જલગએ પથ્થર તમામ શેહેર મંચ ખરસને લગે ઉમરૂ સુરંગ મંચ કુદ ગયા, યહાં કે સાંપ ઉસકે મરનેસે સખ ગાયખ હોઝએ થે ચેહ તો અપને ગાર મંચ પોંહચકર સાહેરકી સુરત ખનકર બાહીર નીકલા યોર આગ લગી બન્યા સમઝા કે કોઇ આફત આઈ ગભરાકર સાથ અપને લડકે ભેડકે ઘર-ખાર છોડકર ભાગા યોર કેહતા બતાયા અરે ભાગો આફત આઈ હાએ માર ડાલા અરે છુટ લીયા વાએ ગઝબ ઘરખાર સખ પુક દીયા. ઉસકે શુલ મચાને યોર ભાગ-નેસે રેઆયાએ શેહેરતો પેહલેહી ખોફ મંચથી યોર ઢંઢારા સુનચુકીથી ઉસવકત હર શખસ ચેહી સમઝા કે ચકીન હચ ડાકા પડા યા ઉમરૂ કે છુડાને કો ઉસકે તરફદાર આગએ યોર કત્તો ગારત કરતે હંચ અચસા કુછ બન કર તમામ શેહેર મંચ ભગદર પડ ગઇ ફરવાએ ઘરૂં કે ખંદ હોગએ દુકાને છોડ છોડ કર લોગ ભાગે ઉમરૂ જો બ-શીકલે સાહેર ગારસે નીકલા શેહેરમંચ તલાતુમ દેખ કર દુકાનું મંચ બલ મારના શુરૂ કીયા યોર અકલે સાહેર કો યા હો ચાર કો દેખકર લલકારા કે બાશ અચ દગા ખાઝો યોર ખંજર ખીચકર જસ્તકી એકકે કંધે પર સવાર હુવા દુસરેકા સર ઉડા દીયા. વેહ અચસા ગભરાયા હચ કોન સેહર ઉસકો ચાદ આતા હચ. ન ઉમરૂ કો પકડતા હચ યોર ઉમરૂને ઇસી તરફ જહાં ઇસકો પાયા હીલાક કીયા. ગલી કુચું મંચ લાશે જો ભાગને વાલુને દેખેછ છુટ ગએ બદલવાસ હોકર ઇધર ઇસકા સુહ ઉઠા ઉધર ભાગા યોર બહુગર નીયાં મુંહ ઢાંકકર રોને લગી કેહતીથી કે યા સા-મરી વ જમશેદ ઉમરૂ કે હાથસે હમારી યોર હમારે વારસું કી બન બચાવ ગરઝ કે થોઠે અરસે તક ઉમરૂને ખુબ હુંડા. યોર શોરજો શેહેર મંચ ખરપા હુવા. હચરત નંગે પાઉં યોર નંગે સર દોડી નીકલ કર દેખા તો બબબ શેહેર કેમકાનું મંચ આગ લગી હચ રધયત ભાગી જતી હચ રોના પીટનાશુરૂ હચ. ધર ધર આફત યોર હંગામા ખરપા હચ ઇસ અસના મંચ કુછ સાહેર રોતે હુવે આએ યોર કહા અચ મલકા અરસમાન-શોઅલ ખુવાર બહુ કો ઉમરૂને મારા યોર સારા શેહેર છુટ લીયા હચરત ચેહ સુનતે હી ચીંખે માર કર રોને લગી યોર સર પીટતી હુઇ ચલી કે અરે લોગો વેહ શેહેનશાહ કા બોહત ખ્યારા થા મંચ અખ કયા અફરાસીયાખ કો. મુંહ દીખાઈંગી ઉસકી લાશ તો બતા હો કહાં હંચ કુછ સાહેરૂને બતાયા કે બનયે કે ધર-માશ કચસા હચરત ઉસકી તરફ ચલી લેકીન મારે ખોફ કે આસપાસ અપને હીસાર

કર લીધા. જ્યાર કાતવાલ શેહેરને હલેલગની કરાઈ કે કોઈ ખોડ નખાએ જ્યાર અપને ધરમંથ આ ઇતગીનાન તમામ રહે ઉમરૂ અધ્યાર કે સીવા કોઈ દુશમન થઈ નહીં હય અખ વોહ અધ્યાર લી ગીરફતાર હુવા ચાહતા હય યેહ આવાઝકો સુનકર ઉમરૂને ગલીમકો જોડલી જ્યાર ભાગકર ગાર મંથ ચલા ગયા. જ્યાર રેખાયાએ શેહેરને તસફીન પાઈ હયરતને બાકર આસમાન કી લાશ ઉઠાઈ જ્યાર તખ્તે, સેહેર પર ડાલ કર આપલી સવાર હુઈ મુલક અપના ઝમરૂદ બાદુ કે હવાલે કોયા યાકુત કે અપને સાથ લે નાલાં વગીરયાં અફરાસીયાખ કે પાસ ચલી લેકીન ઇંસ દોરા દોરા જ્યાર કરલો કમાઅ મંથ વોહ સારા દીન તમામ હુવા જ્યાર ઉમરૂ લેખાસુ શેર કાપેડેન કર ગારસે બાહીર નીકલા કયુ' કે હયરત કે બાગ, મંથ કયદ હોકર પેહલે આ ચુકાથા ઇંસ બા- ઇંસસે વોહ શહ બખુબી બાન તા થા વહીં અપને તઈ પોંહચાયા. જ્યાર દીવારે બાગ, પર કમંદ મારકર ચડગયા દેખાકે તમામ બાગ મંથ રોશની હોરહી હય જ્યાર ઝમરૂદ મસનદ પર બયઠી હય કઈ સો સાહેર અરકાને હોલત મુશીરે સલતનત હાઝરીન ક- નીજે દસતા બરતા સામને બડી હંય જ્યાર હર મુકામ પર રૂત દેહશત સે ઉમરૂ કે બયઠે હંય જ્યાર તરકકી ખુવાહ સલતનત અપની અપની રાએ દરબારે ગીરફતારી ઉમરૂ પંશે ઝમરૂદ બાહીર કર રહે હંય ઉમરૂ યેહ સખ કયરીયત દેખકર આહી- રતાસે બાગ, મંથ ઉતરા જ્યાર દરખતુંકી આડ મંથ પોશીદા હોકર ઠયરા. ઇન્તેશકન એક જવાસ કીસી કામકો દરે બાગ, પર ગઈથી ફીર કર બે આઈ કરીખ ઉમરૂસે નીકલી ઉમરૂને હલકે કમંદકે ઇંસ તરહ મારે કે ઉસકી ગરદનમંથ પડે કમંદકો બે ખીંચાં વોહ ચીતગીરી ચાહતીથી કે શુલ મચાએ ઉમરૂને હુબાખ બેહોશી મારકર બેહોશ કર દીયા જ્યાર વહીં બયઠકર સુરત અપની ઉસકીસી બનાઈ જ્યાર પયશાહન ઉસકા ઉતાર કર પેહના ઉસકો વહીં છોડ જ્યાર આપ બારાદરી મંથ જહાં જ્યાર કરીજે હાઝીરથી આકર કારેખાર કરને લગી. લેકીન ઇંસ તરફ ઉસ તરફ ફીરતા બતાથા જ્યાર પરવાને બેહોશી કે શમઉ પર ડાલતા થા. એકલેહમે મંથ. છુવા બેહોશીકા ખુલંદ હુવા જ્યાર સખ સાહેર કે દેમાગ, મંથ ઉસને તાસીરકી મચે ઝમરૂદ કે સખ બેહોશ હોકર લેટ ગચે જ્યાર કરીજે વહાં મોબુદથી સખ બેહોશ હો ગઈ ઉમરૂને દેખા દરે બાગસે અંદરતક સાહેર નેગેકબાની કે બયઠે હંય અગર ઝરાલી ખટકા હોગા તો સખ દોડ આએગે ઇંસ ખીયાલસે નીહાયત આહીરતા ઝમરૂદ કે પાસ ગયા જ્યાર ઉસકો ઉઠા કર એક કેઠડી મંથ લાયા કપડે ઉસકે ઉતાર કર આપ પેહને જ્યાર ઉસીકી. સુરત બનકર જ્યાર એક સંદુક મંથ ઉસે બંદ કરકે આપ બાહેર નીકલ કર સખ અંજમન કે હોશીયાર કરકે કહા કયા બાઇસ હય બે તુમ સખ બેહોશ હોગએ થે સખને અરઝ કીયા કે હમ ખુદ ઇંસતેબાખ મંથ હંય યેહ કયા માજત હુવા. ઝમરૂદ નકલીને કહા, મંથને સેહેર અપના આઝમાયા થા કે દેખુ તાસીર કરતા હય યાનહીં અખ મંથ સેહેર કફગી કે ઉમરૂ જહાં હોગા અખ ખુદ બેહોશ હોબચગા ટુંડકર કયદ કરલુંગી

સખ સાહેર તારીફ કરને લગે કે ફીલ હકીકત થેહ સેહેર નાયાબ હય ગરઝ કે અબ ઉમરૂને જુમલા સાહેરૂં ઓર પેહરે થાકી વાલુ કે અપને પાસ ખુલાયા ઓર બનાકીદ તમામ ઇરશાદ ફરમાયા કે તુમ સખ બકર તમામ મહાજતુ' ઓર બે હરથુ' કે ખુલા લાવ સાહેર હસખુલ હુકમ મહાજને શેહેર કે અપને સાથ લેકર હાઝીર હુવે મલકાને બા આહીસ્તગી કહા કે આજ રાતકો ઉમરૂસે ઓર હમકો શીર સુકાબલા હય ઉંસકો ગીરફતાર કરના મંજુર હય ફીલ જુમલા અગર ઉમરૂ ગાલીબ આયગા તો સારે શેહેર કે લુટ બનેકા ઠર હય ઇસતીએ તુમહે' લાઝીમ હય કે બે કુછ રૂપયા અપને પાસ રખને હો સરકાર મંથ દાખીલ કરો અગર થહાંસે લુટ બયગા તો હમ અપને પાસસે દેગે' ઓર અગર ન દાખીલ કરાગે તો તુમહે' અખતીયાર હય હમખરી ઉઝઝીમાં હંથ ઇસ હુકમ કે સુનકર બે લોગ ઇસ કોલ પર રહે કે રૂપયા. અપની ગાંઠકા અચ્છા હોતા હય વોહ તો ચુપ હો રહે ઓર બાકી બેહરથુ' ઓર મહાજતુ'ને અપના માલ નકદ જીન્સ લેજના શુરૂ કીયા. ઝમરૂદ્દ નકલીને સખ એક જગેહ ઢેર કરાયા ઓર સુલાએ ખુસે કહા તુમ આજ મેરે પાસ આકર શરીફે સોહબત હોં સખ બયઠકર શરાબ પીએ' કુછ લેહાઝ મેરે સરદાર હોનેકાં ન કરે' ઇસ લીએ કે શગલ મંથ ખુવારીમંથ બેદારી હીક્કાત બખુળી હોગી જુમલા સાહેર હસખુલ અમર હુજુરમંથ હાઝીર હુવે ઓર મલકાને મયખાના તલબ કરકે અપને હાથસે શરાબ હરએકકો તકસીમ ફરમાઇ લેકીન આંખ બચાકર બેહોશી ધોતલુ'મંથ મીલાઇ જબકે વોહ શરાબ સાહેરૂને પી બેહોશ હોગએ ઉમરૂને અવવલ બે માલ મહાજતુ' કાજમે' કીયાથા બલ મારકર ઝંબીલામય રખ્યા ઓર ખંજરે ખુરાં લેકર સાહેરાંને રૂસીયાહકે સર કાટના શુરૂ કીએ બાગમંથ હયરતકે શોઅલે ખુલંદ હુવે ઓર ઝમાના શોરે કીયામત ખેઝ બરપા હુવા અફસરાને ફૈજ તરફ બાગકે દોઢે પલટને રીસાલે સાહેરૂકે ખુસલ્લેહ વ સુકમ્મીલ હોકર દરેબાગપર આએ રઇયત શેહેરકી મારે હોલકે ઘર છોડકર ભાગી ગુલ હુવા કે અરે ઉમરૂ આ ગયા ફીસીને કહા કે ગઝબ હુવા કે હયરતકો માર હાલા બાઝને કહા હયરત ચડકો તો અપને ધગડે પાસ ગઈ હય વોહ હીલાક હોતી તો ખુબ થા કે ઇસ મુરદાને ઉમરૂકો યહાં લાકર સારે શેહેરકો કતલ કરાયા એકને જવાબ દીયા ઝમરૂદ્દ આજ સુના હય કતલ હો ગઈ ફીલ જુમલા બે જીસકો સમજમંથ આતાથા વોહ કેહતાથા ઓર ઓરતે' ખોફસે કુઉ'મંથ ગીર પડી જીનું' માલ સરકારમંથ દીયા થા વોહ સખસે ઝીયાદા બદહવાસ હરતરફ ફીરતેથે કે જબ ઝમરૂદ્દ મર ગઈ તો હમારા માલકા નીશાન કોન દેગા હયરત કહેગી જબ મેરી વઝીરઝદી બી મર ગઈ તો તુમહારા માલ કયસા હાસીલ કલામ શેહેરમંથ તો ગુલ ઓર હંગામા બરપાથા ઓર ફૈજને આકર બાગકા સુહાસરા કીયા સાહેર અંદર બાગકે ઘુસ આએ ઉમરૂને ઇતને અરસેમંથ સખ સાહેરૂકા ફૈસલા કર દીયા લેકીન કોઠડીમંથ ઝમરૂદ્દકે કતલકો ન બ સકા સાહેરૂકો આતે દેખા ગલીમ ઓઠકર ગાયબ હો ગયા ઓર બાગસે

નીકલકર અપના રાસ્તા લીધા સાહેરૂને લાશે' આકસ્ ઉઠાઈ સારા મકાન છુટા હુવા પાયા કારગુઝારે રીયાઅત સખ મરે પડેથે ઉનકે અઝીઝો અકારખ ચાક ગરેબાન લાશે' લેકર ઘરૂકો ગએ ઝોર રાત હરએકકો રોતે પીટતે ગુઝરી ઘર ઘર કોહરામ ખરપા ચહાં તકકે સુખહ હોગઈ ઉમરૂ ગલી કુ'ચે ત્ય કરકે અપને ગારમ'ય આયા રાહમ'ય હર મુકામપર સંનાટા પાયા ઘરૂકે દરવાઝે બંદ રેઆયા ફરારી ચેહ હાલ દેખકર દીલસે કહા હમારા આના અયસાહી હય કોઈ આરામસે ન રહેગા ગરઝ કે જબ ગારમ'ય પોંહચ્યા ફરીઝએ નમાઝે સુખહ અઢા કરકે તસખીહ હાથમ'ય પુશત દીવારસે લગાકર સો ગયા અબ ચેહ ફીતના તો સોયા લેકીન મલકા હયરત તખતે સેહેરપર લાશ આસ-માન શોઅલા ખુવાર બહુકી રખે મીસ્લ બલાએ આસમાનીકે પાસ શાહે તીલસ્સ-મકે પોંહચી સલામ કરકે લાશ સામને રખદી ઝોર ખુબ રોઇ શેહેનશાહને પુછા કે અય બરકે રૂખસાર ઇસકે ખીરમને હયાતકો ઉમરૂને કયું કર મારા કયા હાદસા પેશ આયા હયરતને જવાબ દીયા બયત હરબુને મોબુ'પર તાઉસ રખતા હય બહાર—ગમકે દાગુ'ને તો મુજકો રશકે ગુલશન કર દીયા—ચેહ કેહકર બા અશમતર જુમલા કયફીયત ખ્યાન કી ઝોર અરઝ પયરા હુઇ કે હુઝુર ગાફીલ બયકે હંચ ઝોર વોહ અઇયાર સારા તીલસ્સમ ઇસી તરહ બરબાદ કરેગા ઝોર હાથ ન આએગા અફર-સીયાબને બી ઇસ માજરેકો સુનકર દસ્તે સઅસ સુફ મલે મગર ખીયાલ કીયા કે હાઝરીને દરબાર મેરે રોનેસે બેઢીલ હો બયગે' ઇસ વજેહસે મલકાકો સમજના શુર કીયા કે અય મલકા લગાઇમ'ય દોનું તરફકે લોગ કતલ હોતે હંચ અબ લાશ આસમાનકી લેબકર જલાહો મંચ દુસરી તદખીર કરતા હું ઝોર ખુદ ચલતા હું' ચેહ સુનકર સાહેર લાશા ઉઠા લેગએ ઝોર શાહને હુકમ દીયા કે અય હયરત મુઝે ખેડ હય કે ઉમરૂ તુમહે' ઝકનદે કયું કે અબ તુમ ચંદ મેરે પાસ રહો ઝોર મંચ કીસી ઝોરકો ઉસ શેહેરકા હાકીમ કરકે લેજતા હું' તાકે ગીરફતારી ઉમરૂકા બખુખી ઇનતેઅમ કરે ચેહ કેહકર તરફ ફલકકે સેહેર પઠકર પુ'કા ખીરને સેહેરકે ઝુલમાત અહાર અશમ બહુકો બખર દી કે શેહેતશાહ યાદ ફરમાતે હંચ વોહ અપને મુકામસે ચલા ઇધર શેહેનશાહે સાહેરાંને સદા દી કે અય ઝુલમાત જલ્લ હાઝીર હો કેહતેહી એક તકકા હુવા ઝોર ફલકકી તરફસે વોહ સાહેર ખખીસ દેવ ઉતરા ચેહ માલુમ હોતાથા કોઇ મવકકલ જહન્નમસે હય ચાર આખે' મીસ્લે તં'નુરકે રોશનથી ઝોર શોઅ લા ખેઝીમ'ય મીસ્લે ગુલખન થી જબ શેહેનશાહકો ઉસને સલામ કીયા ઉસને હુકમ દીયા કે મંચને તુજકો મુલક મલકા હયરતકા ખાદશાહ કીયા લેકીન ઇસ શર્તસે કે ઉમરૂ વહાં હય ઝોર કીસીકે હાથ નહીં આતા હય તુમ ઉસકો ગીરફતાર કરકે મેરે પાસ લેએ તુમહે' હુકુમત વહાંકી મુબારક હો ચેહ કેહકર ખીલઅત રેયાસત ઉસકો ઇનાયત ફરમાયા અલી નબ ચુકાયા કે ચંદ સાહેર રોતે પીટતે હાઝીર હુવે ઝોર અરઝ કીયા કે ઝમરૂફકા કહી' પતા નહી' મીલતા ઝોર ઉમરૂને અકાબરાને શેહેરકો મારા

મહાજનું ઓર એકરથુંકા દીવાલા નીપલ દીવા જળ સળ હાલ વોહ અરઝ કર ચુકે હયરત રોને લગી કે નહીં માલુમ ઉમરૂને મેરી વઘીરઝાડીકો કયા કીયા અફરાસી-યાખને ઉસકે રોનેસે કીતાળ સામરી દેખી માલુમ હુવા કે કોઠડીકે અંદર સંદુકમંચ ઝમરેદદ બંદ હય ઓર ઉમરૂ ગુરમંચ ઇસ વકત સોરહા હય શેહેનશાહને કહા ઇસ વકત અગર કોઈ જાતા તો ઉમરૂ બાઆસાની ગીરફતાર હોજતા ચેહ કેહકર ચાહા કે પુતલા સેહેરકા રવાને કર લેકીન ઝુલમાતને અરઝ કીયા કે હુઝુર મંચ જાતેહી ઉસ મુશ્તરીકો ગીરફતાર કરકે ભેજ દુંગા પુતલા અગર લેજાએગા તો ફીર મેરે જાને કી કયા ઝુરરત હય શાહને ઉસકે ઉઝર કરનેસે ઠયરે રહા ઓર હયરતને યાકુતકો સાથ કીયા કે જાકર ઝમરેદદકો સંદુકસે નીકાઝે ગરઝ કે ઝુલમાત અઝધરે પુખવાર પર સવાર હોકર રવાના હુવા ઓર બાદ રાહત્ય કરકે શેહેર હયરતમંચ પોંહચા યાકુતને તમામ અફસરાને ફેજસે કહા કે બજાએ હયરત ઇનકો હાકીમ જાનના અફસરાને ફેજને સર ઝુફાયા ઓર ઉસકો સાથ લેકર દારૂલ ઇમારતે શાહીમંચ આએ તખ્તપર બીઠાયા બારાહઝાર ઘંટે ઓર નાકુસ બજને લગે ઇતરદાન સામને રખે ગએ નઝરે ઝુઝરને લગી અરબાબો નીશાત હાઝીર હુવે નાય હોને લગા દોરે જામ ચલને લગા તમામ શેહેરમંચ દહેલઝની હુધ ઓર દુહાઇ શીરી જરચીને નીહાદીકે ખલ્ક પુ-દાકી સુલ્ક બાદશાહકા હુકમ ઝુલમાત ચહાર ચશમકા જે હાકીમે વકતકી ઇતા-અત ન કરેગા વોહ ગરદન મારા બચગા સજા પાએગા હયરત ઉતારદી ગઈ ઝુલ-માત ચહાંકા હાકીમ હય ઠંઠોરેકી આવાઝસે ઉમરૂકી બી આંખ ખુલી ગલીમ ઓઝ કર બાહીર આયા તમામ શેહેરમંચ રોનક પાઈ નએ હાકીમકે તખ્તપર બચઠનેકી ખુશી બે અંદાઝા દેખી શેહેરકી દુકાને ખોલ્સે ઉમરૂકે બંદ થીં ઇસ જશનમંચ હાર કુલ વાલે તખ્તોઝી ઇતરસાઝ વગચરાને દુકાને ખોલીં હય ઓર ગેહના હાર બધી તુરરા વગચરા ડાલીયાં હર કીસમકી લગાકર દારૂલ ઇમારતે શાહી તરફ લીએ જાતે હંચ ઉમરૂ બી સુરત અપની બદલકે ઉનકે સાથ ચલા ઓર દારૂલ ઇમારતે શાહીમંચ પોંહચા દેખા જન લોગુને ડાલી પેશકશ કીં ઉનહેં અશરફીયાં ઇનામ મીલી ઉમરૂ અશરફીયાં દેખકર લાલચમંચ આયા ઓર ફીક અધ્યારી કરને લગા લેકીન ઝુલમાત જળ બપુબી હાકીમ હો યુઝા ઉસ વકત ઉસને હુકમ દીયા એક મકાન નીહાયત ચાર રસ્તેવાલા બાઝારમંચ મેરે રેહનેકે લીએ ખાલી હો ઓર ઉસ ઇમારતમંચ ચાર તરફ મંચ દેખ સકું તાકે જાસ તરફ વોહ અધ્યાર મેરે સેહેરસે ખુદ ચલા આય હસળ ફરમાયશ કારપરદાઝુને એક મકાન નીહાયત પુર તકલ્લુફ અસબાબ શાહાના શેહેરમંચ તધ્યાર કર દીયા મસનદ બીઠઈ પલંગીયાં જોહરદાર લગા હીં જળ તમામ દુરસ્તી હો યુકી ઝુલમાતકો ખબર દી વોહ ફીનબર હુકમ રાનીમંચ મશગુલ રહા જળ શામ હુધ ઝુલમાત સાથ ચાર હઝાર સાહેરાને નામીકે ઉસ મકાન આલીશાનમંચ આયા ઉમરૂ બી શીકલ બદલકર દરપર આકર ઠયરા ચહાં ઝુલમાતને હુકમ દીયા કે

ખાસા હાઝીર કરો તાકે ખાનેસે ફારીંગ હોઝર સેહેર કરને મંચ મશગુલ હું બ હુ-
કમ સરકારકે ખાસા હાઝીર હુવા ઓર હસ્તર ખુવાન અતલસે રૂમીકા ખીલાયા ઉસ
પર સખ ખાને સાથ તરતીબકે સુને ગએ બાદ તરતીબકે ઝુલમાત સાથ રશીકુંકે ખાને
મંચ મસફૂફ હુવા ઉમરૂને ખવાન ખાનેકે મેહેલ મંચ બંતે દેખકર ખીયાલ કીયા ઇસ
વકત ઝુલમાત ખાના ખાયગા યેહ સોચકર અપની સુરત મીસ્લ એક રકાબદારકે
કોનેમંચ ઠેહેરકર બનાઈ યાને સર અપનાં મુંઝકર ટોપી ચો ગોશીયા પેહની ઓર લુંગી
ઑનું તકકી ખાંધી પાઉં મંચ ગરી નોકકા જુતા પેહેનકર ચાદર કમરસે લપેટી થાલ
હાથપર રખા મીરઝાઈ કમર તકકી જેમ કામત ફરમાઈ થાલ મંચ સંખોસે ઓર મી-
ઠાઈકે બનવર બટે હુવે લગાએ એક એક સંખોસા સો પુરતકા ઇસ તરહ બનાએ કે
એક પુરત ઉઠા ઓર સો પુરત અલગ હુવે ઓર પ્રીર મીલે રહે તકલુફ યેહ કે એક
પુરત સલોના દુસરે મંચ ચાશનીદાર તીસરે મંચ મીઠા ચોથા ખીલકુલ ખટ્ટા ઇસી
તરહ સો પુરત અલગ અલગ મંજેદાર ઓર દુસરે ઇસ તરહ બનાએ કે હર પુરત
મંચ શીરા અંગુરકા બરાધા નીહાયત ઉમદાકે અચકા ઉનસે ટપકતાથા લવામઝાત ઓર
શાખે પંજ નીગારીન અચાન વ મુરખા લઝીઝ ફાકે ઉસકી નમકીનકે અપને ઉપર
હુભાતીથી ઓર સખ બર નફશો નીગાર બનાયાથા કે

નઝમ.

રકમ ઉસકી અગર ફડ મંચ સીફાત—બનેહરએક સતર શાખે નખાત

અચસા ખુશરંગ થાલ હાથમંચથા—તશત મેહરે ફલકસે અચઘથા

લોઝે બરપ્રીકી ખુશતુમા અચસી—ખેખરીદે ન ચેન આએ કબી

દર બેહેશત ઇસ તરહકી ઉમદાથી—આંખ પડતીથી જસપે હુફકી

અચસા પેઝાકે દુટે હોંટુસે—હાંતમંચબી ઝરા નવોહ ચીપકે

નુકતીયાંથી વરક કીયા તારે—ઝોહરએ મુશતરી શકર પારે

ગરઝ કે ઇસ તરહ કે પદવાન ઓર મીઠાઇ આરાસ્તા કરકે સખકો ઝેહેર અલુદા
કીયા ઓર વોહ સમે કાતીલ ઉસ મંચ મીલાયા જસકે સુંઘને ઓર દેખનેસે ઇનસાન
પાની હોબાએ ઓર કીસી દવાસે સેહહત ન પાએ યેહ તદખીર કરકે થાલપર હાથ
રખે ઓર અંદર મકાનકે આયા ઓર ઝુલમાતકો સલામ કરકે થાલ સામને રખ લીયા
ઉસને દેખા કે બનવર સખઝ સુખ થાલ મંચ રખે હંચ ઓર ખોશ અંગુરકે અચસે
હંચ કે અબી જયસે ડાલીસે દુટે હંચ યેહ સખ દેખકર તારીફ કરને લગે ઓર
ઝુલમાતને પુછા કે અચ રકાબદાર તુ કયા મલકા હયરતકા મુલાઝીમ હય રકાબદારને
કહા કે મંચ ચેન ધોકર અલ્લામીયાંકા નોકર હું ઓર કીસીકા નોકર ચાકર નહીં ઓર
મુઝે નોકર કોન રખ સકતા હય મેરા સોદા ગરીબ ખાતે હંચ ઓર ગરીબુહીસે એક
દો રૂપય રોઝ મીલ બાતે હંચ અમીરકા તો નામહી નામ સુન લો મુજબે મીસ્લે ઉચી
ફુકાન પ્રીકા પકવાન બમુકલે આએ.

રૂપાઇ.

નાફેહેમેં અમીરુસેં પડા હય પાલા—હરદમકી ખુશામદને ગઝબ મંચ ડાલા
 વોહ આપતો ખાલે તુમહેં કયા દેગે સેહેર—રઝઝાક કોઈ ઓર હય દેને વાલા
 આજ આપ અયસે કહરદાનકી બખશીશકા શોહરા સુનકર અપની બે રૂંકા ગેહના
 ગીરવી ગાંઠ કરકે ચેહ મીઠાઈ વગચરા બના લાયા અબ કહર શનાસી હુઝુરકી અખતી-
 માર મંચ હય ઝુલ્મમાત ઇસ તકરીરકો સુનકર હંસા ઓર કહા તુ બડા સાફ ગોહય
 કયું નહો અપને ફન મંચ તુ કામીલ હય ઓર કામીલીન નાઝુક મીબઝ વ આલી
 દીમાગ હુવા કરતે હંચ ચેહ કેહકર કઇસો અશરફીયાં ઇનામ દી ઓર થાલસે ચોડા
 પકવાન ઓર મીઠાઈ લેકર ખવાનપર લગાઈ તોડે પોશ પુરઝર ખવાનપર ડાલકર યાકુત
 કો તલબ કીયા યાકુત જબસે આઈ હય ઝમરરૂદકો ઝખીલસે નીકાલકર માઝુલે
 હયરત કેહ રહી હય ઉસકે તલબ કરનેસે દોતું હાઝીર હુઈ ઉનસે કહા ચેહ ખુવાન
 અપને સાથ ખીદમતે શાહ મંચ લે જાવ ઓર મેરી બાનીબસે અરઝ કરનાકે ચેહ
 મીઠાઈ યાદગારે ઝમાના હય હુઝુર ઝુફ્ર ખીલ ઝુફ્ર નોશ ફરમાએ ઓર મલકા હય-
 રતકો બી ખીલાએ ઝમરરૂદ ઓર યાકુત વોહ ખુવાન તખ્તે સેહેરપર રખકર તરફ
 શાહે તીલસ્મકે ચલી ઓર ઉસને બાકી શીરીની ફસતર ખવાનપર બે લોગ કે બય-
 ઠેથે ઉનકો બી દી ઓર આપ બી ખાઈ હર તરહસે શોર તેહસીન વ આફરીન રકાબ-
 દારકે ખુલંદ હુઈ ઓર રકાબદાર ઝુક ઝુક કર સલામ કરને લગા ઉસ મંચ એક
 શખસને કહા મીયાં રકાબદાર તુમહારા નામ કયા હય રકાબદારને બતાયા કે ફીદવીકો
 ઉસતાફ ચર્ખદસ્ત કેહતે હંચ ઓર પકાને મંચ નામ ખુદરૂખદ હય લોગુને કહા દોતું
 નામ ઇરમે બા મુસ્સમાં હંચ કયા કેહના એકને કહા દેખીયે ચેહ મીઠાઈ કે બાનવર
 કયા ઉમદા હંચ એકને કહા કયુ મીયાં ચર્ખદસ્ત અયસા બાનવર બી બના સકતે હો
 બે ઉઠ સકે રકાબદારને કહા જનાબ આપકો વોહ મુરગા બનાકર દીખલાઈ બે ઘર
 તક ઉડતા સાથ જાએ ઇસ કલામસે સબ ઝોરસે હંસને લગે કે મીયાં ચર્ખ દસ્ત બડે
 ઝરીફ માલુમ હોતે હંચ ઝુલ્મમાતને કહા જવાહીરમંચ તોલનેકા આદમી હય લેકીન
 અયસા શખસ ઓર મુફ્તીસ રહે અફસોસ હય ગરઝ કે અયસીહી બાતે બના બના-
 કર વોહ સબ ચીઠાઈ ઓર પકવાન બા ગએ બાદ ફરાગે ફસતર ખુવાન ઉઠે ઓર
 હાથ મુંઢ ઘોરક સબને પાન ખાએ પેચવાન પીને લગે ઓર ઝુલ્મમાતને રકાબદારસે
 કહા મંચ પાંચસો રૂપચ મહીનેકા તુજકો નોકર રખતા હું બચારતેકે તું મનઝુર કરે
 રકાબદારને કહા અગર આપ બચ બાઈએગા ઓર ઝીંઠા રહીએગા તો મંચ નોકરી
 કર લુંગા સબને ચેહ સુનકર કાન ખડે કીએ ઓર પુછા કે ચેહ તુને કયા કીયા ઉસને
 જવાબ દીયા કે હુઝુર ઉમરૂકો પકઠને આએ હંચ ઓર વોહ નીહાચત મકકાર હય
 ઇસ વજેહસે મંચ ચેહ અરઝ કીયા કે આપ ઇસ મેહેમસે ફરાગત કરલે ચેહ કેહકર
 સલામ કરકે વહાંસે રૂખસત હુવા ઓર બાહીર આકર ગલીમ ઝોલકર ઠયસા દેખું

પરજીએ ગયખસે કયા આહીર હોતા હય ઓર ઉધર ઝેહરને ઝુતમાત વગયરાપર તાસીર બખ.શી સર ફીરને લગા છ મતલાયા આહા કે પલંગપર બકર આરામ કરે લેકીન ઉઠા ન ગયા અપને રપીકુસે કહા ઝુજસે ઉઠા નહીં જાતા હય તુમ બગ.લું મંચ હાથ ફેકર ઝુએ લેટાદો સાહેરૂને દીલમંચ કહા અબી ઓર બોહતસા ખા બા ઓર ઉસકી બગ.લું મંચ હાથ ફેકર છપરખટપર લેટા દીયા ઉસને પુછા કયું ભાઇ મંચ કુછ ઝીયાદે ખાના ખાગયા હું લોશુને બરાએ ખુશામદ અરઝ કીયા નહીં ખુલાવદ બચે ઇસસે ઝીયાદા ઝીયાદા ખા જાતે હંચ અપને ખાયાહી કયા હય આહીરમંચ તો ચેહ કહા ઓર અપસમંચ ગર્મ સુખન હુવે કે ભડવેને અચસી નેઅમતે' દેખીહી નહીં મારે હોકેકે સેરૂં નીગલ ગયા અબ નખરે કરતા હય ઇસકે લીએ ચુરન ચાહીએ ઇધરતો ચેહ કચફીયત હુઇ ઓર ઇધર છુન લોશુને પકવાન ખાયાથા વોહ લી લોટને લગે ઓર બેહોશ હુવે બાઝકો દસ્ત આને લગે બાઝકા પેટ કુલા ઝુલમાતકા બી પેટ પુલકર દમા હોગયા ઓર ઝખાન એંઠ ગઇ સુલાઝમ વગયરા દવા ઇલાજકો દોડે હરતરફ દવા દોશ કરને લગે લેકીન વહાં કામ તમામ હોગયા ચાની કઇસો સાહેર ઓર ઝુલમાત પાનીકી તરફ બેહ ગએ ઓર હીલાક હુવે ઉનકે મરતેહી ગલગલા અઝીમ હુવા આગ પથ્થર બરસને લગે રેઆથાએ શેહેર બદલવાસ હુવે ઓર મુનત-ઝીમ લોગ એવાન શાહી તક ભાગે ઉમરૂ સાહેરકી સુરત બનકર અંદર મકાનકે આયા ઓર જાલ મારકર તમામ અસબાબ વહાંકા ઝખીલમંચ રખા સાહેરૂકે લેબાસ ઓર ઝોલીયા ઓર ધોતીયાં ઉતારકર રાસ્તા લીયા બેહુકાન રાહમંચ મીલ ગઇ ઉસકો લુટા બે રાહગીર રાસ્તેમંચ મીલા ઉસે કતલ કીયા એક લેહમેમંચ આફત બરપા કરહી સારી રોનક ખાકમંચ મીલાહી હુહાઇ તીહાઇ મચ ગઇ શેહેરમંચ હર તરફકો અધેરા ખપ હોગયા આપ રાતભર લુટતા ફીરા કેાતવાલ લી મારે ડરકે કેાતવાલીસે ભાગ ગયા ઇસી હંગામેમંચ વોહ રાત તમામ હુઇ ઉમરૂ દમે સુખદ ગારમંચ ઉતર ગયા નમાઝે ફજર અદા કરકે બચઠા દીલસે કેહતાથા ઇસ ગોશએ કીનાઅત મંચ વોહ રોઝી રસાં ખલક તુમહે' સબ પોંહચાએ જાયગા ગરઝ ચેહ તો વહાં હય મગર ઝીકે સુનીએ કે ઝમર-રૂદ ઓર યાકુત વોહ પકવાન ઓર શીરીની લીએ ખીદમતે શેહેનશાહે સાહેરામંચ પોંહચી ઓર સલામ કરકે થાલ સામને રખા સબ હાલ ખ્યાન કીયા અફરાસીયાબ ઇસ તરફકા નાયાબ પકવાન દેખકર બોહત ખુશ હુવા ઓર કહા અચ મલકા હયરત ચેહ તુમહારે રકાબદારને પકાયા હય તુમ ઇતની સુદહત તો વહાં હાકીમ રહીં હમકો અચસા પકવાન નહીં લેબ હયરત અરઝ કરને લગી કે મેરે રકાબદારકો ચેહ લીયા-કત નહીં બે અચસા પકવાન પકાએ ઝમરરૂદને અરઝ કી કે મંચને સુના હય કે ઇસ રકાબદારકા નામ ઉસ્તાદ અર્બહસ્ત હય ઓર નોકર કીસીકા નહીં હય શાહે તીલ-સ્ત્રમને ચેહ મુનકર એક ડલી મીઠાઇકી લેકર આહા નોશ કરે' મુસવ્વરને હાથ પકડ લીયા ઓર કહા હમને કબી અર્બહસ્તકા નામ બી નહીં સુના વહાં ઉમરૂ બોખુદ હય

અચર્યા ન હો. એહ ઉસકા કારસાની હો સરમાયા વઝીરને સુસંવરકે કલામ કી તાપ્ત કી કે હુજુર હમને હઝારહા રૂપયકા ખરચ કીયા પકવા પકવાયા લેકીન ઇતની પુરતકા સંખોસા નહીં દેખા, અફરાસીયાખને કહા: ઉમરૂ કયા ખાવરચી હય જો તુમ ઉસકી જાનીખ અચર્યા ખીયાલ કરતે હો સરમાયાને જવાબ દીયા કે અધિયાર હય સખ કામુંમંય દખલ રખતા હય આપ કીતાબે સામરી દેખીએ હાલ ખુલ જાયગા અફરાસીયાખને સખકે કેહનેસે કીતાબ મંગવાકર દેખી લીખાયા કે એહ સખ કામ ઉમરૂકા હય ઓર ઇસને ખુલમાતકા કામ તમામ કીયા અગર ઇસ મીઠાઈકી એક ડલી ખાલેતા નો મર જાતા ખખરદાર અચસી ગફલત કભી ન કરના એહ ઇખારત કીતાખસે દેખકર શેહેનશાહ ફરતે ગઝબસે ધરરાને લગા ઓર મીઠાઈ વગયરાકો હુકમ દીયા કે ઝમીનમંય દફન કરદો ખહુકમ મીઠાઈ ઝમીનમંય દફન કરદી ઓર શાહને એક નામા લીખકર સેહેરકે પુતલેકો દીયા કે દાનાબદુકે પાસ લે જાએ પુતલા લેકર ચલા ઓર પેહાડકે દરેમંય કે વહાં દાનાબદુ રેહતા હય વહાં પોંહચકર નામા ઉસકો દીયા ઉસને નામંકો આંખુસે લગાયા સરપ્પર રખા ફીર ખોલકર પડા લીખાયા કે અચ દાનાબદુ તુમ હમારે પાસ ખોહત જલ્દ આવ કે હમ સવાર હુવા ચાહતે હંય એહ મજસુન સુનકર તખતપર દાના સવાર હુવા ઓર તખત અકીકે ઝંદકાથા અખ જો ખુલદ હુવા એહ નાલુમ હોતાથા જયસે આફતાખ નીકલા હુવા હય ગરઝકે ખાદ લેહમેકે ખીદમતે શાહમંય પોંહચા તસલીમ કી ઓર નઝરદી શાહને ઉસકો ખીલખત દીયા ઓર કહા અચ દાના કઈ રોઝસે ઉમરૂ ખુલક હયરતમંય હય તુમ મેરે સાથ ચલો ઓર ઉસકો ગીરફતાર કરદો દાનાબદુને અરઝ કી ગુલામ હાઝીર હય અચ્છા તશરીફ લે ચલીએ એહ સુનતેહી શેહેનશાહને સવારી માંગી તખતે સેહેર હાઝીર હુવા ઉસી શાનો શવકતસે જયસે પેહલે ઝીંક કીયા ગત્રાથા સવાર હોકર સાથ હયરત ઓર સુસંવર ઓર દાના બદુ વગયરાકે રવાના હુવા ઓર સવારી ઉસકી એક પહાડકે દરકે સામને પોંહચી ઉસ દરેમંય ખીલકુલ અધિરાથા શાહે તીલસ્ત્રીમને સેહેર પઠકર ફત્તક દી ઓર પુકારા કે અચ માહબદુ રોશની કર એહ કેહનેસે હો ચાંદ અધેરેમંય ફોરન નીકલ આવ ઓર દુરતક રોશની હો ગઈ સવારી ઉસ અધેરેસે આગે ખડી ઓર કુછ દેર ન ગુઝરીથી કે શેહેર હયરતમંય પોંહચ ગએ હયરતને કહા અચ શેહેનશાહ મંય કભી ઇસ રાહસે નહીં આઇ આપ ખોહત જલ્દ તશરીફ લાએ અફરાસીયાખને જવાબ દીયા કે એહ રાહ તીલસ્ત્રી હય સીવા મેરે કોઇ ઇધર નહીં આ સકતા ગરઝ કે ખાતે કરતે હુવે જખ દાખીલે શેહેર હુવે રેઆયાએ શેહેર ઓર આકાખરાને મમલેકત મસફૂરો શાહાં લેનેકો આએ ઓર શેહેનશાહકે ગીર્દ શીરે ઓર અરઝ કરતેથે કે અચ શેહેનશાહ હમારે ઘર લુટ ગએ ઓર હમારે અઝીઝો ચાર મારે ગએ આજ ઝીલ્લે આતેફત વારીદ હુવે આપને હમ પર સાચા ડાલા હય કે હમ અપની દાદકો પોંહચે અફરાસીયાખ ને હરએક

કો તસકીન દી દીલાસા દીયા ઓર હાડલ ઇમારને શાહી મંચ આયા મુલા-
 ઝમુને લાશે સાહેજ ઓર ઝુલમાતકી ઉઠાઈ મકાનાતે શાહી પાકો સાફ કરકે આરાસ્તા
 કરદીએ શેહેનશાહને હુકમ દીયા મનાદી નીદા કરે કે સખ એહલે શેહેર મકાન અપને
 અપને ઓર દુકાને ખોલે કીસી તરહકા ખોફ ન કરે જો માલ ઉનકા ચોરી ગયા યા
 અબ જાયગા વોહ સરકારસે દીયા જાયગા ઓર ઉમરૂ ગીરફતાર હોકર સઝા પાએગા
 હસ્થ ઇરશાદ મનાદીને એહલે શેહેરકો નીદા સુનાઇ પ્રીલક્ષર દુકાને ખુલી રોનકે બા-
 ઝર હુઇ હર તરફ આશાયશ વ ઝેબાયશથી ચેહેલ પેહેલ લોગ કરને લગે મીસરા-
 નએ સરસે આઈ ચમન મંચ બહાર-શેહેનશાહને મલકાકો પકડકર દોબારા તખ્તપર
 બીઠાયા હયરતને મુસકુરા કર કહા ખયત નીકાલા ગયરકો ઘરસે મુલાયા ચારને મુ-
 જકો-મેરી સરકાર મંચ હરરોઝ બર તરકી બહાલી હય-શાહને જવાબ દીયા તુમ કીસી
 તરહ નારાઝ નહો તુમ મેરી જાનો દીલકી માલીક હો ઓર સારે તીલસ્ત્રમકી હાકીમ
 હો લેકીન બરાએ મસલોહતકાર જબ કબી અયસા ઇત્તેફાક હો તો આઝુરદા હોના
 મુનાસબ નહીં હયરતને યેહ બાત સુનકર શરમાકર લજકર આંખુકો ગરદીશ ફેકર
 સર ઝુકાયા શાહ ઇસ અદા પર હઝાર જાનસે નીસાર હુવા કીસ્સા મુખતસર અહાલી-
 યાને સલતનતને નઝરેદી ઓર બાગ મંચ જલસએ ખુશીકી બુન્ધાઈકી શેહેનશાહ સાથ
 અપને રશીકુકે બાગ મંચ હયરતકે આકર ઝેમે તખ્ત હુકમત હુવા નાચહોને લગા
 ઇસી અયશ મંચ મસરૂથા કે ચકાયક એક પંજેને નામા લાકર હાથ મંચ દીયા શાહે
 જાહેદાને પણ માહી ઝમરૂદ રંગેને લીખાયા અય બર ખુરદાર સઆદત આસાર
 મેરાજ તેરે દેખનેકો ચાહુના હય લાઝીમ હય કે મેરે પાસ આકર અપને દીદાર ફર-
 હત આસારસે મસરૂ કરો અફરોસીયામ નામા પડકર કેહને લગા હય દાનાબદુ
 મંચ તરફ પરહએ ઝુલમાત અપની નાની જાનકે પાસ જાતા હું તુમ અયસા ન કર-
 ના કે મીસ્ત્ર ઝુલમાતકે પકવાનકી લાલચ મંચ અપની જાન દે દો બલકે ઇસી વકત
 ઉમરૂકો ગીરફતાર કરકે કતલ કરો ઓર અય ગલકા તુમ બી ગફલતકો કામ ન ફર-
 માના જસ વકત વોહના અઇયાર જફા શોઆર ગીરફતાર હો તો ફારન સર કાટ ડાલના
 ગરઝ કે નીહાયત તરીકએ ખુરરમ એ હતેયાત વ ફયમાયશ કરકે સવાર હોકર રવાના
 હુવા ઇસકી રવાનગીકે બાદ તદબીર સેહેર ખુવાનીકી ઓર દાનાબદુને ઓરી મીટી
 લેકર અપને જસ્મ કે ખુનમે બાંધકર પુતલા બનાયા ઓર પેટ મંચ પુતલેકે ખીર સે-
 હેરકા બીઠાયા કે વોહ પુતલા ઝીંઘા હોકર બોલને લગા ઉસને કહા કયું ઉસ્તાદ ઉમરૂ-
 સે લડનેકો કયા કેહતેહો પુતલેને જવાબ દીયા ઉમરૂકે મુકાબલા કરનેકો એક હીસ્સા
 સેહેર તો ફસ હીસ્સા અકલ ચાહીએ ઉસકા મુકાબલા અચ્છે અચ્છે નહીં કર સકતે
 તુમ ખીચારે કયા હો મુજસે કહો જહન્નમસે આગ લે બાઉ ઓર તેહ તુસ્સરાસે મીટી
 લાઉ લેકીન ઉમરૂકો નહીં લા સકતા બા વબુદે કે વોહ બારમંચ બયઠા હય ઓર
 મંચ જાનતા હું મજર યેહ મજલ નહીં જો વહાં જાઉં યેહ તકરીર સુનકર દાનાબદુ

માયુસ હુવા કે મેરે સેહેરને જવાબ દીયા કે કોઈ અફસુ' ન ચલેગા ઓર ઉમરૂ ગી-
રફતાર ન હોગા સેહેર કે બીર જીહાર ચુકે ઓર ઓગીયુ'કે છકકે છુટ ગયે ઉમરૂ
ખલાએ બેઢરમાં હય ઇસી તરહદુદ મંચ ફીક કરતે કરતે ઉસકે ખીયાલ મંચ આયા કે
ઉમરૂ લાલચી હય ઓર મરહે તમામ હય ઉસે લાલચ દેકર ગીરફતાર કરના ચાહીએ
ઝરો જવાહીરકા દામ ખીછાકર ઉસ મુર્ગકો ફાંસના ચાહીએ હાસીલ કલામ એક મકર
તાઝા સોચકર હુકમ કાયા કે મેરે લીએ ડોલી હાઝીર હો તાકે સવાર હોકર શેહેરકી
સયર કઢંગા ઓર રેઆયા આમ પરેશાન ઓર ખરબાદ હય કઈબાર લુટી હય ઇસ
સખખસે અશરફ્યાં ગલી કુચુ મંચ લુહાઉંગા હુકમ દેતેહી મલકા હયરતકે કહાર
વરદીયા ઝરક બર્ક પેહને મછલીયાં પીઠપર ઓર કાધુ'પર લગાએ હાઝીર હુવે ઉસને
ખોહતસે તોડે અશરાફીયુ'કે ઓર ખોહતસે સંદુકચે જવાહીરકે કહાડકે સરપર રખવાએ
ઓર કુછ તોડે વગયરા ડોલી મંચ અપને આગે રખકર સવાર હુવા ઓર ઉસ પુતલેકો
ને અપને ખુનસે અભી ખનાયાથા સાથ લીયા પુતલા ડોલીકા પાયા પકડે ખાતે કરતા
હુવા ચલા જીસ વકત ખીચ શેહેર મંચ પોહચા હોનું હાથુ'સે મુઠ્ઠીયાં ભર ભર કર
ઝરો જવાહીર ફેંકને લગા મોહતાબુ'કા હુજુમ હુવા ઓર ઇસ સખાવત બે બહાકો
દેખકર એહલે શેહર જમે હોગએ ઓર હરએક દામને આરજુ ક્યલા કર ખીચરાહકે
આ ખડે હુવે હર શખસ મોહરકી ઉમ્મીદ મંચ સદફકી તરહ મુહ ખોલે ખડાથા હર-
એક ચશમે ઉમ્મીદો હસસ્તસે આંખે ઉસી તરફ લગાએ ટીકટીકી આંખે થા એક શોર
ખુલંદથા ઉમરૂકે કાન મંચ લી શોરકી આવાજ આઈ ગલીમ ઓહકર ગારસે આહીર
આયા અજીબ માજરા દેખા કે એક સાહેર એક ડોલી હવાદાર પર સવાર હય ઓર
મુઠ્ઠીયાં ભર ભર કર અશરાફીયાં ઓર જવાહેરાત ચાડ' તરફ ફેંકતા હય ચેહ માલુમ
હોતા હય કે સુનેહરે રંગકા મેહ ખરસ રહા હય ચેહ દેખતેહી ઉમરૂકે મુંહ મંચ
પાની ભરઆયા ઓર દીલસે કહા ઇસ રકમ ઉપરીકો લેના ચાહીએ હર ચંદ કે અકલે
મસલેહત સંજને સમજાયા કે ચેહ તુમહારેહી લીએ જાવ ખીછાયા હય ઓર કુંવા
ખશ પોસ ઉસપર રખકર ખતાયા હય આક્રીલ અયસે માલપર લાઅનત લેજતે હંચ
હરચંદ અકલો દાનીશને મમાનેઅત ફરમાઈ લેકીન ઉમરૂ અશરફીયાં દેખકર કબ કી-
સીકી સુનતાથા દીલસે મશવરા કીયા કે ને હોના હોગા વોહ હોગા ડરના કાહેકો
ચલો લી ઇતના માલ મુફત હાથસે જાતા હય તુમહારા કયા કરેગા અયસા કુછ સો-
ચકર ખોહત જલ્લ સુરત અપની સાહેરકી જયસી ખનાકર ઉસ હુજુમ મંચ જહાં લોગ
હુટ રહેથે અપનેકો પોહચાયા ઓર જયસેહી દાનાબદુને ઝરો જવાહીર ફેંકા જલે
ઇલયાસી મારા ને લોગ હુટને ગીરથે ઉનકી પથરીયાં ઓર ટોપીયાં તક સાથ માલકે
જલમંચ આગઈ ને શખસકે ઝમીનસે મુઠ્ઠી આંખ સીધા હુવા ઓર અખીયાલ ઇસકે
કે મેરી મુઠ્ઠીમંચ ઝરો જવાહીર હય હાથ ખોલા ઉસી વકત ખમીરહાક,

ખયત.

ફલકસે આજ તક પાયા ન કુછ ખાક—મીલેગી એક દીન મીટી ઝમીસે.

સીવાએ ખાકે કુછ ન પાયા હયરાન વાર દેખને લગા કે કોન લે ગયા ઓર પુતલાકે જો. દાનાબદુકે સાથ થા ઉસને બી દેખા કે અખકે કીસીને કુછ નહીં પાયા. યેહ દેખતેહી સમજ ગયા કે ઉમરૂ આયા ઓર દાનાબદુ પુતલેકો દમબદમ પુછતા બતાયા કે ઉમરૂ હુટને આયા યા નહીં અખકી પુતલેને ઉસકો ચુપકેસે બતલા દીયા કે જલદી જલદી અશરફીયાં ફેંકો ઉમરૂ આયા હય યેહ સુનતેહી ઉસને હો તોડે સુંહ ખોલકર હુટાએ કે લો ભાઇયો હુટો સારી ખલકત સુંહીયાં બાંધકર ઝમીનપર ગીરી ઓર ઉમરૂને બી ઝુકકર બલ મારા પુતલેને બલ મારતે દેખકર ઉસકો બબુખી પેહછાના કે અબી ઉમરૂ સીધા ન હુવાયા કે પુતલા જસ્ત કરકે ઉમરૂકી ગરદનપર સવાર હુવા ફીર તો ખમીસ્કાક, મીસરા સુગ દાના ફંસ ગયા દાનાકી ખાતીર બલ મંચ દાનાબદુને જખ પુતલેકો સવાર દેખા હંસતા હુવા વહાંસે ડોલી શીરવાકર બાગ મંચ હયરતકે પાસ આયા ઓર પુતલા ઉમરૂકો ઘોડા બનાએ એડ લગાતા બાગૂકી તરફ ચલા ઉમરૂને હરચંદ આહા કે બલ માફ લેકીન હાથ ન ઉઠ સકા અગર ઓર તરફ બનેકા ખીચાલ કીયા વોહ બી ન હોસકા નાચાર તરફ બાગકે ચલા ઓર દીલસે કેહતાયા કે આફતમંચ તુજકો હીસીને ફંસાયા ઓર કબી દીલે સુઝતરકો તચકીન દેતાયા કે ગભરાના ન ચાહીએ મારા ન બઉંગા ખુદા માલીક હય ફેદ—મર્દ બાયદકે હીરાસા ન શવદ-ઇસી તરફ કરીખ પોંહયા ઓર ઇધર દાનાબદુકો હંસતા હુવા દેખકર હયરતને કહા તુમ તો ઇસ કદર શાહ આએ જયસે ઉમરૂ પકડ લાએ ઉસને કહા સામરી કે ફઝલસે અયસાહી કુછ હય અય મલકા જયસા આપ ફરમાતી હંચ હયરતકો ઇસકે કેહનેકા યકીન ન આયા યેહ બાતેહી થીં કે પુતલા ઉમરૂકો અંદર બાગકે લાયા સખને દેખા કે એક સાહેરકી ગરદનપર પુતલા સવાર હંકાતા હુવા લારહા હય હયરતને ઉસ સાહેરસે પુછા કે તુ કોન હય ઉમરૂને કહા મંચ ખુદાવંદે લેકા કા નોકર હું ખુદાવંદકા એક સીમુર્ગ રાતકો ગીર પડાયા ઉસકો હુંડનેમંચ યહાં આયા હું પુતલા યેહ તકરીર સુનકર ખોલા કે અખ મલકા આપ ઇસ ફીકરેમંચ ન આઇએ ગા યેહ ઉમરૂ હય મંચને ઇસે ખુબ પેહછાનકર ગીરફતાર કીયા હય યેહ કેહકર એક અયસા સેહેર પડા કે અખ આકર બાગ મંચ બરસને લગા ઉમરૂ પર જો ખુદીયાં પડીં રંગ રોગન છુસ્મ પરસે દફે હોગયા અસ્લ સુરત નીકલ આઇ હયરત શકલ દેખતેહી પુકારી કયું ઉમરૂ ફીર હમ હમીં હંચ ઓર તું એક અઇયાર નાચીઝ હય અખ તુમકો સુમરા અપની મકકારીકા મીલેગા ઇસ વકત કીસ હાલમંચ અપને તર્જ પાતા હય ઉમરૂને જવાબ દીયા અખ હયરત તુજ જયસી હુચીયાં હઝાફ મંચને માર ડાલીં સાર શાખીશકો મારા દમામાકા સર ઉતારા અખ તેરી ઓર અફરાસીયાબકી બારી હય યેહ કલામ જો એહલે દરબારને સુને ગભ રાએ કીસ લીએ કે ઉમરૂકી હરકતુસે વાકીફ હંચ કે જખ વોહ કયદ હોકર આયા સાહેરકો ઝલીલ ઓર કલ કરકે ચલા ગયા ઉસ વકત કીસીને કહા મીયાં આજ કોઈ અફત આનેવાલી હય

ચહાસે ચલે અથસા નહો હમારાં ડાઠીયાં મુંઠેં ઓર જીવનકે સાથ હેલાક કીએ
 બાએં એકને કહા દાનાબદુ ગીરફતાર કરકે ઉમરૂકો લાએ હંચ મગર અબ જીહા
 રહેગેં તો હમ ઝૂકકર સલામ કરેગેં દુસરેને જવાબ દીયા બધ તુમ સચ કેહતે હો
 આજ હચરતકા ભી ખાતેમા હંચ હમ તો અમીસે અપને ઘર ગતે હંચ સાહેરૂકી
 ચેહ ખાતેં ખાફતાક દાનાબદુને બે મુનીં સમજા કે બટે બટે અખરહસ્ત ચહાં મોબુહ
 હંચ મગર ઉમરૂકેં આનેમે કાંપતેં હંચ બેશક તુ ભી કતલ હોગા ચેહ સોચકર ઉસકો
 ભી હસ્ત આને લગે લેકીન હચરતને ઉમરૂકોતો સંહેરમંચ ખંદ કીયા કે ભાગ ન બાએ
 ઓર પુતલા ગરહન પરસે ઉતરા ઉમરૂકેં કહા મુજસે લેકીને રાતકો કદાથા કે કલ
 ઉમરૂ મારા બચગા મંચ હેરાન હુ અબ વોહ કતલ હોગા યા મંચ મારા બડેંગા
 ઉમરૂ ચેહ સુનતેકી રોને લગા ઓર એકરો દરબાર એક એક આંખ બચકર ચલે
 ગએ આકુતને અરજ કીયા અચ મરૂકા ચેહ ઉમરૂ નહીં હંચ ઇમકો છાડ દીજીએ
 હચરતને જવાબ દીયા દીવાની હંચ મેરી બનપર અપર બન બાએંગી તા ભી મંચ
 ઇસકો ન છોડુંગી ઓર એક નામા જીસમંચ તબ હાત ધીરકાવાર ઉમરૂ નીબકર
 બાહ શાહે તીલસ્મકે પાસ ભેબ પુતલા ચેહેરકા ઝુલમાનમંચ તે ગયા ચેહેનશાહે સા-
 હેરાં અપની નાનીસે ખાતેં કર રહાથા કે પુતલેને બંકર નામા દીયા પડકર બેહન ગુરસે
 સે કહા કે હચરત ચડોસેમંચ કેહ આથા થા કે ઉમરૂકો પાતેલી માર ડાવના નામે
 પ્યામકી કથા ઝુફરત થી ઉસને ઇતની દેર કયું લગાઈ ચેહ કેડકર ઉચકે સાથ બે
 દસ પાંચ સાહેર ચહાં આએથે ઉનમંચસે એક સાહેર બર્કઅંદાઝ બદુ નામ રવાના
 કીયા કે બંકર ઉમરૂકો કતલ કરો ખખરદાર દેર ન કરના ચેહ હુકમ ચુનકર બર્કઅં-
 દાઝ રવાના હુવા પુતલા બે નામા લેકર આયાથા વોહ વાપીસ હચરત પાસ ગયા
 ઓર કેહને લગા કે ઉમરૂકે કતલ ન કરનેકે બાઇસ શહેનશાહ આગ પર બોહત
 બક્ષા હુવે પુરા ભલા કહા ઓર બર્કઅંદાઝકો ભેબ હંચ વોહ આથા ચાહતા હંચ
 હચરતને ગુરસા શાહ માલુમ કરકે ઉસી વકત હુકમ દીયા કે મચદાન કતલ ગાહ
 બાહર કીલેકે મુકરર કરો ઓર લશકરે સાહેરાં તઈયાર લોકર ઉસકો ઘેર લોં ઓર
 હંદોરા પીટ બંચ કે ઉચા નાઅધ્યારકા હાલ ખરાબકો દેખકર ફીલ શાહ કરેં મનાહી ને
 હંદોરા પીટા મચદાન મુની અસ્તાદા હુવા ફોજ કમર બાંધકર તઈયાર હુઈ હરતરફ
 ફેખા ફેખા ચલે ચલે શોર ખરપા હુવા ઇસ અસ્તામંચ બર્કઅંદાઝ ભી આ પોંહયા
 ઓર ઉમરૂકો બેહરે કતલ લે ચલે હચરત ભી આરાસ્તા વગયરા હોકર ચલી બાળે
 બજને લંગે ઓર સાહેર ઉમરૂકો ઘેરે મચદાનમંચ લાએ શેહેરમંચ ઓરત મર્દ
 કા ગલી કયું ગાઈ મંચ હુબુમ થા હરતરફ ઠઠ લગીથી કોઈ કેહતાથા મીયાં ઇસ
 અઈયારને ઘરકે ઘર હમ લેગુંકે છુટે સત્યાનાસ કીયા ખરતીયાં ઉબડીં આજ શુક હંચ
 સામરીકા કે ચેહ ગીરફતાર હુવા દુસરા જવાબ વોહ થા કે અમી કીસને દેખા હંચ
 જબ ચેહ કતલ હો બંચ ઓર કુછ દેર શુઝરે ઓર જીહા ન હો જબ બનો કે ઇસકે

શરસે જમશેદને બચાયા બાઝને કહા અબી કલકા ઝીક હય કે ઇસને કયા કયા પુતુર
અરયા કીયાથા ઝોર તોબા તોબા ઇસકે નામકી હર જગેહ તરાસ પદ ગઇથી આજ
બે સુનીસો ગમખુવાર દેખીયે નાચારીકે સાથ ગીરકતાર રય ગ... ખી
પુશી કરતેથે કે મીયાં હમતો દોસ્ત હો યા દુશમન બક ખાતુર...
કામ ઇબરત અંગેઝ ખાતે કરતેથે ઝોર કેહતેથે તઅજખુબ હય કે શેહનશાહે અઇ-
ચારાં મુસાહીબે રક્ષીક ખાસ હમઝા સાહેબકરાં ઝુરોઝર એહલે હુનર યું દસ્તે દુશમન
મંચ ગીર ફતાર હોકર મારા બાએ ઝોર જીસકી લાથ ગોરો કફન બી ન પાએ ઝોર
ચીલ કબુલ કા લુકમા હો ન માતમ ઉસકે પીછે હો નશેવન હો ચેહ સબ રોઝગાર
ના હિંબાર કી ગરદીશ હય બાએ ગોર અરબાએ મનશ હય.

નઝમ.

હાં દીલા હય મતાએ દેહરે કલીલ—હય મગર ઝાદરાહ સમ્મિ જમીલ
ચેહ ગુલીસ્તાં નહીં હય કાળીલે સયર—કરે અદલાહ ખાતે માળીલ ખયર
નખલે દુન્યાએ બે એસર કા સમર—હય ફકત દુશમની યકો દીગર
ઇસકે ખવાહાં હય ચકરીગર અગચાર—કહીં અગીચાર બી હુવે હય ચાર
શકરો શેહદો નેઅમતે દુન્યા—ખાઇસે તલખ કામીએ ઉકબા
આઇના નકશોપાકા દેખ દીલા—ફાલે ગુઝીશતા હય ખુલા
કોનસા યા જલીલે મુલકે અજલ—જીસકા ખીસ્તર હુવા તેહ ખાકે અજલ
દેહરને કબ સેખાત હય પાયા—હય ચેહ ગોયા દરખતકા સાયા
કીરસે ઇસ બેવફાને ચારી કી—કીરસે દુન્યાને પાયદારી કી
લઝઝતે નાતમામ હય ગોયા—ખવાબકા એહતેલામ હય ગોયા
મરહમે સેહેર તો ચેહ બાતુંમંચ થે ઝોર ઉમરૂ બહસરતો યાસ એક એકકા મુંદ
તકતાથા દીલસે કેહતાથા અથ કસો બે કસાં વાએ પરવર દીગારે આલમ કયા મેરી
કઝા સુઝે પુશી પુશી ઇસ શેહેરમંચ લાઇ હય કીસમતમંચ લીખી હય ચેહી ઝીલ્લત
ઝોર ફસવાઇ હય અફસોસ હય કે જીયારત અપને આકા હમઝા સાહેબકરાંકી ન
હુઇ ઇસ વકતમંચ મેહરૂખ ઝોર બહાર વઘચરાકા કોન સીવાએ રખે જલીલકે
મહફગાર હય ચહાં કોન અથસા રક્ષીક હય બે મેરે ઇસ હાલકી ખબર કરે યા મેરા
હાલે ઝાર દેખકર રોએ અખસુર હય લેકીન નહીં માલુમ કે વોહ કહાં હય ઝોર
કીસ રંજમંચ હય.

ખંદ.

ખબરતો કલ્કી મેરી હુઇ હય શેહેર મંચદરસુ—હુવા હય જમ એ ચહાં એક જહાં તમાશેકો
હરએક તરફે ચેહી હય સદા ચલો દેખો—ગરઝ કે હાલ મેરાબાએ સયર હય અખતો
ખુલાહી બને વોહ આગાહ ઉરસે હો કે નહો—કોઇ ચેહ મેરી ઝખાની દુક ઉરસે બાકે કહો
ચહાં તો ઉમરૂ યાદ મ.ખસુરકી કરતા હય ઝોર ઉધર વોહ સર ગશતએ કુએ

ઉલટત મજનુ' બાદયા મોહખત બળસે ખતા માફ કરાકે જશને શાહસે અમાન પાકે
જો અપને ઘર ગઈ યાદ મંચ અપને મેહબુબ ઝેબાકે ફીર બેકરાર ઝોર અશક બાર
હુઈ ફીર વોહી બલબદના ઝોર બુલબુલકી તરહ ધશક શુલગરે ઝમીને શોર ઝોર ચેહ
લબ પર લાના

ગઝલ.

નીગાહે કાબિલકા આહ લડના જો યાદ હમકો વો આ રહા હય
તો કોઈ ગોયા હીલો જીરપર હમારે છુરયાં ચલા રહા હય
જો ગોર ફીજે તો વોહ ગયો હીન કહાંકા આના કહાંકા જાના
ઝોક આમદો રકત સાંસ ફીહય બસ ઝોર અબ હમ મંચ કયા રહા હય
કોઈતો ઉસ્સે કહે ચેહ સાહેબ જોના ખબરદારયા તુમહારા
અરા ચલો તુમકે ઝોક મજમા અબ ઉસકી મધયત ઉઠા રહા હય
વોહ લગઝતે વસ્લ યાદ કરકે ગહે મંચ પીટા ગહે મંચ રોયા
તમામ શબ સુજમંચ ઝોર ફિલમંચ અજબ તરેહકા મજા રહા હય
હુબુમે યાસ અબ હય અપને ફિલપર નહીંહય કોઈ પાસ ગયર ફિરમાં
વબાલેબ' ઝીંદગી હુઈ હય કે ભુત્તે જીનેકા કયા રહા હય
હીલ ઇસ લીઝે બ' બલબ પડા હય કે સુખતિલા તુમપે જો હુવા હય
ચેહ સચ હય સાહબને કયા કીયા હય કીયા ચેહ અપનાહી પારહા હય
ફકત હય દરદે ગમે નેહાની હુબાબ આસા હય ઝીંદગાની
બુરા જો દમયા રફીક જાનીસો વોહ બી હો હોંડુપે આ રહા હય
તુમહારે આશીકકા વકત રેહ લત ચલ અબતો દેખ ઉસકો બે મફૂવત
કે આહ કયા કયા વોહ ફિલકી હાલત ઇશારતું મંચ જેતા રહા હય

ઇસી અંદોહ મંચ ઉસ્તાદે ઇશકને સબક પડાયા કે ઉમરૂ મલકા હયરતકે યહાં
ગીરફતાર હુવાયા અબ માલુમ નહીં ઉસપર કયા ગુઝરી ચલકર ખબર ઉસકી લેના
વાજબ હય કયું કે અપના જાના ફસવાઈ નયા ઇસ સખ્ખસે દો પુતલેકાગ ઝકે બનાઝે
ઝોર સેહેર ઉનપર પડકર કુંકા વોહ ઝીંલ હુવે ઉનહે' હુકમ હીયા ઉમરૂકી ખબર
લાવ જહાં વોહ હો વહીં અપને તઈ પોંહચાવ પુતલે શેહેર હયરત મંચ આકર ઠચરે
ઝોર જો કુષ કે ઉમરૂકલો ગારત યહાં કરતાયા ઉસકી કયફીત મ.ખમુરસે બકર
દેહતેથે ઝોર વોહ રંબુર સુનકર બુથ હોતીથી ઝોર ઉમરૂકી ફિતરત પર હયરાનકારથી
કે વોહ બી આફતકા અધ્યાર હય જીસને નાકમંચ દમ સાહેરૂંકા કર રખા હય ઇસી
હાલત મંચ ઝોકહીન પુતલુને ખબરે ગીરફતારી ઝોર કલ કરનેકી તઈચારીકા માજસ
સુનાયા સુનતેહી રંગ ફક હુવા ફિલકે કલકે હુવા કલેબ દોનું હાથુંસે થામ લીયા
લેકર તરફ ફલકકે દેખા ઝોર ફિલસે કહા અગર ઉમરૂ માસ ગયા તો માશુકકે મી-
લનેકા સાહારા ગયા.

રૂખાધ.

ખીન બને વહાં હય ચેન પાના મુશકિલ—ઝોર ઝોરે હય કંઠમ ઉઠાના મુશકિલઃ
જુરખત ફીર મીસ્ત હોવે કીસ તરહ બલા—બના મુશકિલ હય ઝોર ન બના મુશકિલ
દીલકી બેતાબીસે નાચાર હોકર અશકબાર બાદિલે બે કરાર તખ્તપર સવાર હુધ
ઝોર નિહાયત તેઝી કે સાથ ઉસબા આકર પોંહચી કે ઉમરૂ મયદાને ખુની મંથ ઝેરે
તેઝ બેઠાથા ગીર્દ હઝારૂં સાહેરૂંકા મજમા થા ઝોર જલ્લાહ તેઝ ખંજરકે સંગ ચટા
રહેથે ઝોર બાઅઝે હુકમ કતલ મલકાસે કીયા ચાહતેથે ઝોર નાઅરે કરતે થે.

નઝમ.

તાએરૂંકે હીસે દાનાને ફંસાયા દામ મંથ
હક અગર સમઝેં તો હય શીકવા અબસ સધ્યાદકા
જુસકી આ પોંહચી કઝા વોહ હરતરહ મારા ગયા
હુકમે હાકિમસે શીર ઇસ મંથ જુર્મ કયા જલ્લાહકા

ઇસ અસના મંથ હયરતસે બર્કઅંદાઝ ઇબ્જત લેકર તલવાર ખીચે સર પર
ઉમરૂકે આયા ઝોર ઉમરૂને વકત મર્ગ અપના દેખકર રૂખ બનિબ કીબલે કીયા
દીલસે અપને અકાયદકી તજદીદકી કલામ ઝખાનપર બારી કીયા ઝોર રજુઅ કલ્બસે
ખુદાએ દોજહાંકી યાદ કરને લગા ઝોર ઉસીસે લો લગાઇ.

નઝમ.

યા ઇલાહી પુર અઝ ગુનાહું મંથ—ફરતે ઇસયાં સે રસીયાહ હું મંથ.
કર અના મેરે દિલકે અપના દર્દ—કર મુઝે અપને ગમ મંથ આરીઝ દર્દ
ખોલદે મેરે દીદા ઝોર ધિરાક—ખુસ ઇસયાંસે લોહે દિલ હો પાક
ઉર્મ કરતા હું મંથ નિદામતસે—બખ્શ ઇસયાંકે અપની રેહમતસે

ઝબાને ઉમરૂ સીર્ફ મુનાબત મંથ થી ઝોર બર્ક અંદાઝ તલવાર તોલ રહાથા
કે સર જુદા કરે ઉસ વકત મ.ખમુરને સેહેર પડકર ઇસ બલદીસે ઉસપર ચકકર
મારા કે વોહ હાથ પર બર્ક અંદાઝકે ગીરા ઝોર હાથ ઉસકા સાથ તલવારકે કટકર
દુર ગીરા ફોજ સાહેરાં હયરાન હો કર દેખને લગી કે ચેહ આફત કહાંસે આઇ ઝોર
મ.ખમુરને અયસા સેહેર પડા કે ખીજલી ચમકી ઝોર આંગેં સબકી બંદ હોગઈ
ઝોર અધેરા હોગયા ઇસી તારીકી મંથ મખમુર પંખ લેકર ગિરી ઝોર ઉમરૂકે
લેકર ઉડી હયરત ઝોર દાના વગયરા બઝોર સેહેર ઉડકર ઉસકે પીછે ચલે મખમુર
ને દુર બકર એક પુતલા ઉમરૂકી સુરતકા ઝોલીસે નીકાલકર ફેંકા હયરતને દેખા
ઉમરૂ કલાબાઝીયાં ખાતા ઝખીનકી તરફ બતા હય ઉસને સેહેર પડકર ઉસકો રોકા
ઝોર ખિયાલ કીયા મેરે અફસુસે જો કોઇ લીએ બતાથા ઉસકે હાથસે છુટ ગયા ગ-
રઝ કે ઉસ પુતલેકો જલ્લા હું કે લાકર સીપુર રહ કીયા કે જલ્લ ઇસકો હિલાક કરો
ચેહ તો ઇધર ફીર કર આઇ ઝોર ઉસ તરફ મખમુર બજલદી તમામ ઉડતી હુધ

અપને બાગમંચ પોંહચી ઝોર અપની કનીઝું અનીસુ' વગયરાસે ખડે ખડે હુકમ દીયા કે મંચ અપની ખાલા મલકા નસતારનબદુ કે મકાનપર તીલસ્સમ ઝાહેર મંચ હુંગી તુમ અસબાખ ઝોર માલ મેરા લેકર વહીં આના યેહ કેહ ઝોર ઉમરૂકો હોશીયાર કર તખ્તે સેહેરપર બેઠાયા કયુ' કે યેહ મોજે હવાસે બેહોશ હો ગયાશા ફીલ જુમલા તખ્તકો ઉઠાકર તરફ દરયાએ સેહેર કે ચલી જળ દરયાએ સેહેરપર પોંહચી મેખસુર પંજે મંચ ઉમરૂકો હાબકર દરયા કે અંદર કુહ પડી કયુ' કે ઇસ દરયાએ સેહેર કે કઇ રાસ્તે હંચ એક રાહતો વોહ ને ઝીકડી ગઇથી કે સરસર લેકર ઉમરૂકો દરયા મંચ કુદી થી ઝોર એક રાસ્તા યેહ હય વોહ રાહ કુલ સાહેરાને ઝીરુખા બનતે હંચ ઝોર યેહ રાહ સીવાએ હયરત ઝોર શાહે તીલસ્સમ ઝોર મ.ખસુરકે કોઇ નહીં બનતા હય ઝોર અલાવા ઇસકે ઝોર લી રંજી તીલસ્સમ મ.ખસુર બનતી હય કે હાલ ઉસકા ઝીક કીયા બયગા ખુલાસા કલામ ઉસ વકત ને મ.ખસુર દરયાએ સેહેર મંચ કુદી ગીલતાં વ પયચાં દેર તક ચલી ગઇ કુછ અરસેમંચ એક અયસે મુકામપર પોંહચી કે ઉમરૂ કી આંખ ખુલી દેખા કે ચાર તરફકો પાની ભરા હય ઝોર ઉપર સરકે બી દરયા હય ઝોર પાઉંકે નીચે બી દરયા મોજે' મારતા હય જહાં મંચ ખડા હુ' વહાં સુખા હય ઝોર હંઝાઈ' સાહેર અલખ સુરત વ માહી સુરત વહાં તયરતા હય ઝોર પાની વહાં કા નિહાયત સાફ મોજબન હય ઝોર બીચ પાનીમંચ એક તખ્તા ફેલાવી ઉસ તરફ લગા હય જયસે દરવાઝા હોતા હય ઝોર ઉસમંચ કુદલ બરાબર રાને શુતરકે લગા હય મ.ખસુરને અપને પાસસે એક કુંજ નીકાલકર ઉસ કુદલકો ખોલા ઝોર તખ્તા હટા કર એક તરફ કર દીયા ઝોર અબ ઉમરૂકી આંખે' દોબારા પ્રીર બંદ હોગઇ બાદ લેહમેકે ને આંખ ખુલી દરયાકે પાર તીલસ્સમ ઝાહીરમંચ અપને તર્ધ પાયા ઝોર મ.ખસુરકો રૂબરૂ ખડા દેખા સીજદાએ શુક બદરગાહે મંઝીલ રસાં રહે ગુમ ગરદગાં બબયા ઉસ વકત મ.ખસુરને બાઅદબ તમામ સલામ કીયા ઝોર ગોહરે ઝબાનસે યુ' ફરમાયા હઝરતે ઇશકકી બહોલત યેહ ઝીલ્લત ઝોર રસવાઇ મંચને ઉઠાઇ હય ઝોર કનીઝ આપકો પાર દરયાએ સેહેરકે લાઇ હય આપ મુજે બિદમતે નુરુદ્દહેહર મંચ પોંહચા દેનેકા ઇકરાર ફરમાઇએ ઝોર મફારકતે રંજસે મેરી બાન બચાઇએ મો-હબબત શાહઝાદાએ નુરુદ્દહેહેરમંચ ઘરબાર છોડા અપને બેગાનેસે રીશતએ ઉલફત તોડકર મુહ મોડા અબ દેખીએ કયા તકલીર લીખાતી હય ઝોર કયા મુસીબત પેશ આતી હય.

ગઝલ.

કર ઉસકો ચાહ અશકે સુર્ખ, કયુ' બર લાએ હમ ભુલે
 યેહ ખટકા લગ રહા હય દેખીએ કયા ઇસકા ગુલ કુલે
 કીયા ચાહે ને દરયા પાર તુ હરએક કતરે કો
 તો અપની અમશસે અથ અગ્રે તર દો ચાર આંસ લે

સિક્કારથ લોગ કરતે હંચ મેરી ઓર મંચ યેહ ડરતા હું
કહીં ઇસ ખાતકા બદલા ન કુછ મુજસે વોહ બદખુ લે
લલા કચું કર પુકારું મંચ કે જીસકી યેહ તકમચહ હો
કે મુંહમંચ ચુપકે ચુપકે બી ન મેરે નામકો તુ લે
ખુદા બને કીધર અબ બે ખુદી લે બચ અચ બુરખત
ઉઠાયા ઉસને ઢરસે ઓર રસ્તા ઘરકા હમ ભુલે

ઉમરૂને ઇસ દાસ્તાને ઇશતેયાક વ ફિરાકકો સુનકર સાહેલે મકસદસે હમ કિનાર
હોનેકા યાને ઉસે મીલોનેકા મુઝયા દીયા ઓર નિહાયત તસકીન ઓર તશફફી દી
કે અચ મલકા ઇનશા અદલા દામન તુમહારા ગોહરે વિસાલ ઓર શાહેઝાદા એ ખુશ
ખિસાલસે માલા માલ હોગા અબ તુમ મેહરૂખ કે લશકર મંચ ચલ કર કિયામ કરો.

નઝમ.

કર મુલાકાત હમદમુસે તુ—ગર્મ ખાઝી હો મેહરમુસે તુ
ઇશકકા અપને દીલસે ગમ કમકર—સાથ વાલુકો અપને ખુરરમ કર

અગર હયાત મુસતઆર ખાકી હય તો મહદે ફિરદેગાર એક દિન દીલહારસે બી
મુલાકાત હોગી રંજ બેકાર હય અપના યેહ ઇઝહાર હય.

રૂખાઈ.

બસ્તી ગોયા હય એક મુસાફિર ખાના—હરરોઝ હય ફાકીલુકા આના બાના
રંજીદા કીસકો યાં ન રખ અપનેસે—ફિર જાકે નહીં હય ઇસ સરાસે આતા

મખમુરુકે શુલશને ખાતીરે ખિઝાં રસીદામંચ અખ્યારીએ કલામ તસકીં બખશ
ઉમરૂસે સુનકર ચેહરએ ઝંઢ શગુફતા હોગયા ઓર કહા અચ નખલે બંદ રિયાએ
અખ્યારી મેરા બાના ફિલ હાલ લશકરે મેહરૂખમંચ બેહતર નહીં ઇસ વજેહસે કે
શાહે તીલસ્સમ મેરા પીછા કરેગા દુસરે સબ મેરી ખાલાકે પાસ આએગે અગર મુજ
કો વહાં ન પાએગે તો પરેશાન ઓર આવારા હોગે લાઝિમ હય કે વહીં આપ બી
તશરીફ લે ચલીએ ખાદ ચંદે કાખુ પાકર લશકરે મેહરૂખમંચ ચલેગે ઉમરૂકો બી
ખાત પસંદ આઈ ઓર સોચા કે શાયદ ખાલા બી ઇસકી મેરે શરીફ હોબએ મગર
ફરતે એહતિયાતસે પુછા કે અચસા નહો ખાલા તુમહારી દગા કરે મખમુરુને કહા
ઉસકે ઉપર મુજકો એતેકાદ પુરા હય યેહ ખાતે હો રહી થીં કે એક તરફસે સાહેર
ફિરયા ખરસ પચકર પચહા હુવા ઇસ દીએ કે યેહ બાદુગર ઇસી જગલમંચ રેહતા હય
ઓર નાકુસે બાદુ ઉસકા નામ હય ઉસને જો મખમુરુકો ઉમરૂકે સાથ ખાતે
કરતે હેખા સમજા કે મખમુરુ ઉમરૂસે મીલ ગઈ હય ઇસી વજેહસે લલકારા કે
ઓ સુરહાર તુ અફેરાસીયાખસે બગાવત કરકે ઇસ અખ્યારકે સાથ નીકલ આઈ હય
મેરે હાથસે કહાં બચગી ઉમરૂ ઉસકા નાઅરા સુનકર બાગ કર ઓર પહાડ કરીબ થા

ઉસકે ઉપર ચડ ગયા ઓર મખમુરને નાકુસસે કહા કયું તું અપની બન દેના ચાહતા હય હમસે ન બોલ બા અપના રાસ્તા લે નાકુસને કહા કે મંચ હરગીઝ તુજકો ન બને ફુંગા ઓર ગીરફતાર કરકે પાસ શેહેનશાહકે લે બઉંગા મખમુર બોલી કે તુ કયું અપની બેઝકો રાંઠ બનાના ચાહતા હય ખચર અબ બે તુજસે કુસુર હો સકે ઉસમંચ કોતાહી ન કર ચેહ સુન્નાથા કે ઉસને નારચલ સેહેરકા મારા ઉસને રહ કરકે ગોલા ફેલાવી મારા ઉસને લી રહ કીયા ઓર ઉઠકર પહાડપર ઉમરકે પાસ પોંહયા લેકીન ઉસને ઉમરકો નહીં દેખા લકાઈમંચ મસરફ રહા ઓર દુસરા ગોલા મારા મખમુરને વોહ ગોલા હાથસે પકઠ લીયા હાથ ઉસકા ઝંઝના ગયા લેકીન નાકુસ ઉસકી ઉલુલ અઝમી દેખકર સમજા કે ચેહ રંડી મંજુર નઝર શાહે તીલસ્સમ હય યુ' કતલ ન હોગી ઇસકો શમશીરસે કતલ કરના ચાહીએ ચેહ સોચકર તલવાર ખીચકર આપઝા ઉમરને પહાડ પરસે દેખા કે ઓરત મદદા સામના હય તલવારમંચ મખમુર હાર બાયગી ચેહ તસબ્બર કરકે પથ્થર કલએ ફેલાખનમંચ રખકર મારા કે કાસાએ સર ઉસ ખીરા શરકા તરશકર દુર બા ગિરા ગુલો શોર ખરપા હુવા કે મારા નાકુસ બહુકો મખમુર નિહાયત ખુશ હુઈ ઓર ગોફનકો દેખકર પુછા કે લઈયા ચેહ છીંકા કચસા હય ઉમરને કહા ચેહ ગોફન હય હથિયાર જંગો જઠા લકા હય ગરઝ અબ સલાહ કી કે ઇતના દિન બે બાકી હય ઇસી પહાડમંચ છુપ રહે' ઓર રાતકો તખ્ત પર બચકર ચલે' ચેહ સોચકર એક દરેકોહમંચ દોતું આકર મુપે જબ રાત હુઈ દોતુ સવાર હોકર રવાના હુવે ઓર એક મુલકમંચ પોંહયે કે તીલસ્સમ જાહીરમંચ ચેહ મુલક નિહાયત વસી ઓર આબાદ હય રઈયત નવજવાન ઓર દિલશાદ હય ઇમારતે' નાયાબ ઓર ખુલંદ હંચ મે અમારે અકલકો પસંદ હંચ દોતુ સચર કરતે હુવે અયવાન શાહીમંચ આએ ચહાં સરીરે જહાં બાનીપર મલકા નસતરન બહુ જલ્લા ફર-માં થી મખમુરને ઉસકો તસલીમ કી ઉસને ઉઠકર ઉસકે ગલે લગાયા ઓર પ્યાર કીયા' પુછા કે બેટા કયું કર આના હુવા મખમુરને આગે સુખનકો અપની બે આબ-રફ કો સર સખ્ખ કીયા ઓર નિહાલે ખ્યાન કો ગુલીસ્તા ને તકરીર અમમે તાસીર મંચ બોયા નસતરનકો પીઠ અપની દેખાઈ કે શાહને મુઝે કોઠે લગવાકર ચેહ હાલત બનાઈ નસતરન ગલે ઉસકો લગાકર ખુબ રોઈ ઓર કેહને લગી કે મંચ ઉસ મુવે કો ઘડી ગોર મંચ તોપુ' ઓર જહાં તેરી દાઈને હાથ ધોએ હોં વહાં ઇસ મુવે કો સાથ બાર સઢકે કફ' જસને તુમકો મારા વોહ અફરાસીયાબ લઠવા અપની હુકુમત પર ધમકાતા હય લો સાહેબ અઝમી કો અચસા મારા કે હુલુ-લકાન કર લીયા ગરઝ કે ખુબ બક ઝકકર મખમુરકો અપને આગમંચ લાઈ ઓર ઉમરકે લીએ ખુવાબ ગાહ સુકરર કી પલંગડી નિહાયત માકુલ વ પુરઝર બીછાદી કની-એને મેહજમાલકો બેહરે ખિદમત શુઝરી સુકરર કીયાઓર આપને મખમુરસે કહા અય ફરજંદ ચહાંસે શુ'બહે જમશેદીકા રાસ્તા નઝદીક હય હમ તુમ ચલકર સેહેર અપના

વહાં જગાએં યોર આજ રાતકો વહીં રહેં કીસ લીએ કે શાહે તીલસ્મસે મુકાબલા કરના હય મ.ખમુરને કહા અબ્લા ચલો યેહ કેહકર સાથ હુધ ઉમરૂને ધનકો બાતે દેખકર અપની સુરત એક સાહેર કે જયસી બનાઈ કે અગર ઉનકી તલાશ મંય કોઈ ચહાં આએ યોર મુજકો પેહલાન કર ગીરફતાર કરે ખુલાસા કલામ બાદ બાનેસે ફરિંગ હોકર પલંગડી પર લેટે યોર વોહ હોતું ગુ'બદે જમશેદકી તરફ ગઈ મગર હયરતકા હાલ સુનીએ કે જબ યેહ પુતલા લેકર આઈ યોર ઉસકો કતલ કરાયા દેખા તો વોહ માશકે આટકા પુતલાથા દેખકર ઉસકો ગયઝો ગઝબ તારી હુવા લેકીન કયા કર મકતીથી દાનાસે કહા બકા ગઝબ હુવા વોહ મકકાર છુટ ગયા તમામ શેહેર મંય અબલ તો સોર ખુશીકા ખુલંદથા રેહાઈકી ખબર સુનતેહી અઢોહઅલમ તારી હુવા ઇસ અરસે મંય અફરાસીયાબ બી અપની નાની કે પાસસે આયા હયરત વગયરાકો ગમગીન પાયા સબબ ગમગીનકા પુછા મલકાને જો કુછ ગુઝરાથા અરઝ કીયા શાહને હુકમ દીયા એક સાહેર બકર દેખે કે મ.ખમુર અપને ઘર મંય હય ના નહીં હસ-ખુલ હુકમ કુછ લોગગએ યોર મ.ખમુરકો નપાયા કનીઝુંસે પુછા મલકા કહાં ગઈ હંય ઉનહુંને જવાબ દીયા વોહ કલસે કહીં તશરીફ લે ગઈ હંય હમેં નહીં મા-તુમ વોહ સાહેર ફિર આએ યોર ખબર દી કે શેહેનશાહ વોહ કહીં કલસે ગઈ હંય ઉસને કહા અય મલકા યેહ કામ ઉસી નમક હરામકા હંય તુમને શીફારશ કરકે જય-સા અબકી ખાર દબલ દીયા વયસે અબકી ખાર સઝા પાઈ મુઝે કતલ કરના અબ મ.ખમુરકા લાઝિમ યોર વાજબ હય કયુંકે વોહ બોહતસે રાસ્તે તીલસ્મકે જાનતી હય યેહ બાતે કેહ રહાથા કે તાએરાને તીલસ્મ સામને આએ યોર કેહને લગે અય શેહેનશાહ નાકુસને ઉમરૂ યોર મ.ખમુરકો રોકાયા લેકીન મારા ગયા યેહ સુનતેહી ચકીન પુરા હુવા કે મ.ખમુરને બગાવતકી યોર અખરીક વઝીરને કહા લકાઈ અબ બડી સજત કરની પરેગી ઉમરૂકા છુટ જાના પુરા હુવા અફરાસીયાબને કીતાબે સામરી દેખી માલુમ હુવા કે નસતરન કે મકાનપર મ.ખમુર ગઈ હય યેહ માલુમ કરકે સરદારને દરખાસે એક સાહેર ખુ'ખવાર રામશીર ઝંબ બહુ નામકો હુકમ દીયા કે બકર ઉસ લગાતા નમકહરામકો પકડ લા હુકમ પાતેહી ખુ'ખવાર ઉઠકર રવાના હુવા ઉસકે બાદ હો બારા અઝીમ કવી બાઝુએ બહુસે કહા તુ બી બા યોર ખુ'ખવારકી મદદ કર કયું કે મ.ખમુર બડી ઝબરદસ્ત હય શાયદ ઉસ્સે ગીરફતાર નહો સકે ઇસ હુકમસે યેહ બી રવાના હુવા મગર ખુ'ખવાર પેહલે બકર પોહથા ઉમરૂ સાહેર બના હુવા પલંગપર બચકાથા કનીઝે ખિદમત ગુઝારી મંય મસફૂ થીં ઉનસેં પુછા કે મ.ખમુર કહાં ગઈ હય ઉનહુંને કહા વોહ ચહાં નહીં આઈ હંય ખુ'ખવાર બોલા મુજસે કહાં છુપકર જાયગી બજેર ગીરફતારકીએ મંય ન બહિયા યોર વોહ બહિયાત ઉમરૂ નહીં માલુમ કહાં હય જુસને ઉસકો ખબરદાર રખા હય ઉમરૂને જો યેહ બાતે સુનીં વહીં રોતા હુવા પલંગ પરસે ઉકા ખુ'ખવાર

ને પુછા કયા હુવા ઉમરૂને કહા તીલસમકી રંડીયુ કે મહતો નસીબ નહીં હોતા હય નસતરન સુજકો પકડ લાઇ હય ઓર દિન રાત અપની ખિદમત મંચ રખતી હય આપ સુઝે યહાંસે લેતે ચલીએ ઓર હોતું હાયસે ઉઠકર બલાએ લીં રોગને બેહેથો મલ દીયા ખુખવાર બેહોશ હોકર ગીરા ઉમરૂ ચાહતાથા કે સર કાટ ઠાલે ઉસી વ-કત અઝીમ આકર પોહઝા ઓર ઉમરૂકો ખંજર બકરૂ દેખકર પંજે મંચ ઢાબકર ઉઠા યહાં બે કનીએ થીં વોહ ગુલમચાને લગીં કે વોહ સુવાલીએ જાતા હય લેકીન ઉમરૂને બેતાબી મંચ ખંજર કે જસસે ખુખવારકો ગુખડ કીયા ચાહતાથા અઝીમકે હાથપર મારા કે હાથ ઉસકા કટ ગયા ઓર ઉમરૂ છુટકર ગરીનપર ગીરા ગરતેહી ગલામ જોડકર ગાયબ હો ગયા ઓર એક જગેહ કેહેરકર સુરત અપની મીસ્લ કનીએ મખસુરકે બનાઇ ઓર આકર લોંડીયુ કે પાસ ઠંચરાથા કે અઝીમ લી શીરકર આયા ઓર ખુખવાર બે બેહોશ ખડાથા ઉસકો ઉઠા લે ગયા અસનાએ મંચ પીછલી રાત બાકી રેહબઇ ઓર મખસુર નસતરન લી ગુંબદે જમશેદસે ફીર કર આઇ ઓર કનીજુંસે પુછા કે જવાબ ઉમરૂ કહાં હય કનીજુંને કહા ઉમરૂકો સાહેર ઉઠા લે ચલાથા લેકીન વોહ ખંજર મારકર ઉસકે હાથસે છુટે મગર આપ ઉઠકર કહીં ચલે ગયે મખસુર ને ચેહ હાલ સુનકર કહા મંચ જવાબકો ઢુંડને જાતી હું અચસા નહો કે વોહ કીસી આ-કત મંચ સુખતિલા હો જાએ ચેહ કેહેકર જાયા ચાહતીથી કે ઉમરૂ બે કનીજ બના હુવા મોબુદથા ઉસને હાથ પકડ લીયા ઓર કહા મંચ બશીકલે કનીજ હાઝીર હું તુમ અપની ફીક કરો ઉસ વકત નસતરન બોલી કે મેરા એક એહાતાએ સેહેર હય બાકી રાત વહીં બસર કરો એકબાર અફરાસીયાબ લી આ જયગા તો હમકો ન પાએગા ચેહ કેહેકર સાથ ઉમરૂ કે રવાના હુઇ લેકીન અઝીમ પહાડપર આયા ખુખવાર કો હોશીયાર કરકે ઉસને સબ માજરા ખ્યાન કીયા કે ઉમરૂ તુજકો મારે ડાલતાથા મંચ ઉઠા લાયા અબ ચલો ઉમરૂકો ઢુંડે કે વોહ મેરા હાથ બી કાટ ગયા હય ચેહ કેહ કર હર તરફ તલાશ કરકે હોતું મખસુરકી ખાલા કે યહાં શીર આએ મકાન સારા ખાલી ખાયા હોતુંને જાહમ મશવરા કીયા કે અબ ઢુંડતે કહાં ફીકે લાઝીમ હય કે ઇસ મકાનમંચ આગ લગાદો જહાં કહીં નસતરન ઓર મખસુર હોંગી ઉનકે હીલકો લએગી બાહર આએગે હમ ગીરફતાર કર લેંગે ગરજ કે ચેહી કીયા જબ ધરમંચ આગ લગી ઓર શોખલે ઉઠને લગે મખસુર ઓર નસતરન બેતાબ હોકર એહાતે સેહેરસે દોડી ઓર આકર અગ્રે સેહેર બરસાકર આગકો ખુગાયા ઓર ઇંધર અઝીમ વગવરા સુકા-બલેકો બડે ઓર એક કનીજને મખસુરસે કહા કે બીબી ઇસ ગમરાહટ મંચ ઉમરૂકો અહેલા છીડ આઇ અચસા ન હો કે ઉનપર કોઇ આકત આએ ઇતેફાકસે ચેહ કલમ કહીં ખુખવારને સુના દિલસે કહા અઝીમકો યહીં છોડો ઓર ઉમરૂ અહેલા એહાતે સેહેરમંચ હય ઉસકે ગીરફતાર કરો ચેહ સોચકર બઝીર સેહેર ઇસ કદર ખુલંદ હુવા કે એહાતેકો ચેહજાનકર સેહેર કરતા હુવા વહીં ઉતરા કે ઉમરૂ જહાં ખડાથા ઓર

કમરમંચ પાંખ દેકર ઉઠા દો ચાર લોંબીયાં ગુલ મચાને લગી' કે અરે લીએ જાના હય
 ઇસ ગુલકો સુનકર મખમુર સીમુર્ગ બનકર ઉડી ઝોર ઉસકે પીછે દોડી ઝોર રાહ-
 મંચ કનીઝોસે હાલ સુનકર મલકા ખુખુવારકે પીછે ગઈ નસતરનને ચાહાથા કે સાથ
 જાએ' કહા ખાલા અમ્માં તુમ અઝીમકા સામના કરો ઝોર અપને ધરકા ખંદોબરત
 કરો મંચ પકડે લાતી હું અઝીમને જો યેહ માજરા સુના અપને દીલમંચ કહા
 ગઝબ હુવા ખુખુવાર અપના મતલબ કર ગયા યાની ઉમરકો લે ગયા અબ ઉસકા
 નામ હોગા શેહેનશાહસે ઇનઆમ મીલેગા, યેહ સોચકર યેહ બી ઉસકે પીછે ચલા
 ઇસ અસનામંચ સુખ્હ હોગઈ અઝીમ જો ચલા ઉસી તરફ હોકર નીકલા કે અઈયાર
 દરેકોહમંચ મીસ્લે સાહેર કીરાં બચકાથા ઉસને ઉસકો પુકારા ભાઈ સવેરે સવેરે કહા
 ચલે અઝીમ ઝમીનપર ઉતરકર પાસ આયા ઝોર કહા ભાઈ તુમને કુછ ઝોર
 બી સુના ખુખુવારકી મંચને ઉમરકે હાથસે જાન બચાઈ વોહ સુઝીકો ફરેબ દેકર
 ઉમરકો પકડ લે ગયા. સુઝે, ખબર ખબી નહીં કી. કીરાંને સારા હાલ સુનકર.
 કહા વોહ દગા બાઝતો હય. તુમ મેરે સાથ ચલો. મંચ ઉસકો ગીરફતાર કરદું' યેહ.
 કેહકર હાથ પકડ લીયા. ઝોર લેકર ચલા. ઈધર ખુખુવાર ઉમરકો લીએ જાતા
 થા. રાહમંચ એક બદુગરની મુલેમાન બદુ નામ પહાડપર બચકીથી ઉસકે હાથ
 મંચ છુરી સામરીકીથી ઉસમંચ યેહ વસ્ક હય. અગર ઝમીનપર મારેતો તબ કએ
 ઝમીન તોડ જાએ. ઝોર અગર બુલંદ કરે તો આસ્માનકો હીલાએ. ગરબકે ઉસને
 દેખા. એક સાહેર આસમાન મંચ ગરક એક શખસ કો લટકાએ લીએ જાતા હય.
 યેહ દેખતે હી સેહેર કરકે છુરીકો ઉઘા કીયા. વોહ છુરી જાકર ખુખુવારકી કમર
 મંચ લેપટ ગઈ. કે વોહ આગે ન જા સકા. ઝોર વહીં ઉતર આયા. ઉસને પુછા
 તુ કેન હય. ઝોર યેહ કીસબન માનસકો જંગલસે પકડ લાયા હય ખુખુવારને
 કહા યેહ ઉમર અઈયાર હય. મખમુરકે પાસસે ઇસકો ગીરફતાર કીયા હય.
 ઉસને જવાબ દીયા કે સુવે કુછ દીવાના હય. મખમુર માથુકએ શેહેનશાહ હય.
 ઝોર અચસે સેહેર જાનતી હય કે મંચ ઉસકા મુકાબલા નહીં કર સકતી તો જાલા તુ
 કથું કર ઉસકો પકડ લાયા. ચલ દુર હો દરામઝદે બુઝે દુર હો યેહ કેહકર જો
 છુરી ઉઠાઈ ખુખુવાર કાકુછ બસ ન ચલા ઉમરકો કો છોડકર ભાગા ઝોર પાસ
 અફરાસીયાબ કે આયા. સારા માજરા પુરા કેહ સુનાયા શાહ ગઝબ નાક હુવા.
 ઝોર કહા અચસે શખસ કો લેજતા હું' કે દોતુંકો પકડ લાએ ઝોર સરમાયા
 ઝોર અખરીકે વઝીરને અરઝ કીયા કે હમે હુકમ હો તો હમ જાએ' શેહેનશાહને
 કહા તુમ ઈયરે રહો ઝોર એક સાહેર કરસાબ બદુ નામસે કહા તુમ જા કર.
 મુલેમાન કો સાથ ઉમરકે પકડ લાવ. વોહ યેહ હુકમ સુનકર બઝોર સેહેર ઉડ
 કર ચલા લેકીન ચહાં મુલેમાનને અપની લોંબીયું' કો બુલાકર હુકમ દીયા કે ફર્યા
 બીછા દો ગુલફરો સામને લગા દો સામાને અશરત મોહધયા કરો કનીઝો' હુકમ

મંચ મસરૂં હુઈ ઓર ઉસ પહાડકો ગયરત હલે અંજમને કસરાકે ખનાયા ચુલ-
 હસ્તે કર્શ કે રૂખરૂ ચુનકર ચુલઝરે જવાહેરીન લગાયા ઓર ઉમરૂ હસ્થ ઇન્જત
 મજલીસમંચ બચઠા સુલેમાનને પુછા કે અચ ઉમરૂ તુને સાહેરાને નામીકો બોહત.
 તંગ ઝલીલ કરકે કયુ' કર હિલાક કીયા. ઉમરૂને કહા મેરી કયા હકીકત હય. જો
 આહતે હંચ પુઠાવંદ લોકો કરતે હંચ પુઠાવંદને મેરે સાથ અપને ફરિશતે કર હીજો
 હંચ પેહલે બી ઓક ફરિશતેને મુઝે પાનીમંચ પોંહચાયા ઓર જોકને પાની ચીશ
 જબ મંચ સાઝ મશરૂમશ પાસ ગયા, ઓર દરયામંચ ઉસકો મારા અબ મેરે
 સાથ ચાલીસ ફરિશતે કર હીજો હંચ વોહી મેરી મદદ કરતે હંચ ચેહ ખતે' હો
 રહીથી કે મ.ખસુર જો પીછે ચલીથી યહાં આઘ કનીજુને સલામ કીયા ઓર સુલે-
 માન બેહરે તાઝીમ ઉઠી નિહાયત ઇજતસે મસનદ પર બેઠાયા. ઓર પુછા અચ
 મલકા તુમ અફરાસીયાખસે કયુ' બીગડી મ.ખસુરને કહા વોહ ચુવા જલ્લાહ હય.
 ઉસને ઝરાસી ખાત કરને મંચ મુઝે કોઠે ખીલવાએ ઓર સારા હાલ અપના ખ્યાન
 કરકે કહા. અચ સુલેમાન તુમ બી હમસે મીલ જાવ દેખો બહાર ઓર મેહરૂખ
 કા શહે તીલસ્મને કયા કર લીયા. ચેહ ચુનકર સુલેમાનને બાહરે તો કહા
 મગર ફિલમંચ મથવરા કીયા ઇસકો સાથ ઉમરૂકે થોકેસે પકડ કે શેહેનશાહ કે
 પાસ લે ચલના ચાહીએ શીલ જુમલા ચેહ સોચકર મ.ખસુરસે કેહને લગી અબ
 તો મંચ તુમહારી થરીકહુ' મેરે યહાં જો નાન પુથક મથસ્સર હય. ઇસે નોશ
 ફરમાઈએ મ.ખસુરને કહા યહાં તકલ્લુફ અપને મીલજ મંચ નહીં ખચર બેહે-
 તર હય મંગવાઈએ સુલેમાન ઉઠ કર અપને મકાન મંચ ગઈ ઓર ખાને મંચ
 બેહોશી મીલા કર લાઈ કનીજુસે હુકમ કીયા ઉનહુ'ને હસ્તર ખવાન પુર તકલ્લુફ
 ખીછાયા. ઉસને ખાના અપને હાથસે ચુનકર મ.ખસુરસે કહા ખીસમીલાહ કીલ્લો
 મ.ખસુરને પેહલે ઉમરૂકો હસ્તર ખવાનપર ખીઠાયા. ઓર કસમ દે કર અપને
 હાથસે નેવાલા ખના કર બેલાયા ઉમરૂને ચુપ કેસે કહા અચ મલકા ઇસખાને
 મંચ ઇગા હય લેકિન મ.ખસુરને કહા ખવાન પુઠા હાફિઝ હય ચેહ કયા કરેબી
 ખાવ બી ગરઝકે હોનુ' ખા કર બેહોશ હો ગયો સુલેમાનને તખ્તપર ડાલકર કર
 કીયા કે પાસ અફરાસીયાખ કે બઈ કે ઉસ વકત કરસાખ બહુ જો ચલાયા.
 વહાં પોંહયા ઓર લલકારા કે અચ સુલેમાન તુને કયરીકો શેહેનશાહ કે છીન લીયા.
 દેખ મંચ તેરી ચોટી પકડકે ખીચતા લીએ જાતા હુ' સુલેમાન ચેહ કલમાત ચુનકર
 બોલી કે અબ જો લડવે કસાઈ અબીજો કનીજુ'સે હુકમ દેતી હુ'તો મારે જુલીયુ' કે
 કર્શ કર દેતી હંચ. તુખી ઇસ લાચક હુલા કે મેરા મુઝબલા કરને આયા હય
 કરસાખ બહુને ચેહ ચુનકર નારંજ મારા સુલેમાનને ચેહ ચુનકર બોલા મારા લલક
 હોને લગી. લે કિન ઇતીફાક વકતસે મ.ખસુરકો બી હોશ આ ગયા. ઓર તખ્તસે
 ઉઠ કર લલકારી કે અચ ચહકો માલ ઝાઝી કેહખા બડી ખાલા રેહતો સહી કતાખા

તુને સુજસે ઢગા કી ચેહ નાચરા સુનકર સુલેમાન ગભરાઈ દિલસે કહા ગઝબ હુવા મ,ખસુર હોશીયાર હો ગઈ. ઝોર કરસાખ બાદુસે ઠેહને લગી કે તુ સુજસે કયા લડતા હય વોહ ઉમરૂ ઝોર મ,ખસુર મો જુદ હંચ. હમ તુમ મીલ કર ઇનકો ગીરફતાર કરે' ગરબકે કરસાખ ઝોર સુલેમાન નારંજ વ તુરંજ લેકર હોતું મ,ખસુરકી તરફ બડે ઝોર મ,ખસુરને અપની ઝોલીસે એક સાગીર બીલ્હો રીન નીકાલા ઝોર સેહેર પડ કર તરફ ફલક ઉછાલા ફોરન એક તકાકા હુવા ઝોર ચાર તરફસે અખ ધીર આયા હવાએ સર્હ ઇસી હમ મસીહ નફસો નાન હુઈ ઝોર એક તખ્ત ફલકકી તરફસે ચક્કર ખાતા હુવા ઝમીનપર ઉતરા ઇસ તખ્તપર એક નાઝનીન ચોઢા બરસકી લે બાસે અર ગવાની પેહને બને મુશતાકાં સવારથી શુલાબી શરાબકી સામને રખખીથી ચોર બમે મય સુર્ષ હાથ ચંચ લીએ થી સુરતે ઝેબાકો ઉસ સચચે દીલ રૂબાકી સીનઅતે ચઝઢાનીને શુલ શુને લેતા ફતસે આરાસ્તા કીયા થા. ઝોર સચકલે કુહરતે સુખઢાનીને હુસ્નસે રૂખસાર તાબનાકકો રોશન બનાયા વોહ વોહ ચેહરએ ઝેબાકો ખુરશીદે જહાં તાબ સામને ઉસકે તાબમંચ થા. ઝોર વોહ ઝુલફે ચલી પાકે મુશકે ખુતનકા અગર ખુને નાબ થા લબ હાએ યાકુત ખામ લા અલે ચમનકો શર માતે થે અઠીકે અગરીકો અપને રૂબરૂ સીયાહ બનાતે થે વોહ નાઝનીન અપને તખ્ત પર લખેબુ લાકર ઠયરી. ઝોર ગમઝા સંખો હોશ કરસાખકા ખોદી યા ઝોર સુલેમાનકો દીવાના બનાયા. હોતું શઝેર આશકાના પડતે સામને ઉસ નાઝનીન કે આએ કે.

નઝમ.

અઝલસે ગીરફતાર પયદા હુવા હય—ચેહ દીલ કયા મઝેદાર પયદા હુવા હય
હુવા ચશમે આરામ મરહમ સે પીનહાં—વોહ જબસે સિતમગાર પયદા હુવા હય
ઝરાદર તલક આકે ફેખો તમાશા—અજબ નકશે દીવાર પયદા હુવા હય
કીશહા બે મંચ તો વોહ ફકકર ચેહ બોલા—કહાંકા ચેહ બીમાર પયદા હુવા હય
મુવે અસ્સે ધુલ ધુલ કે મજનુ' સે લાખુ'—હમે'લી વોહ આઝાર પયદા હુવા હય
બે કહીએ કે લો મોલ દીલ તો ચેહ બોલે—બઝા તુતો ઝરહાર પયદા હુવા હય
કબી બયડે રોના કબી હંસને લગના—અજબ હમ મંચ ઇસાર પયદા હુવા હય

અબ કરીબ ઉસ નાઝનીન કે આયા ઉસને એક બમ સુરખ બરકે કરસાખ
કો દીવા ચેહ ઉસકો પીકર મસ્ત મસ્ત હુવા તાલીયાં બબને લગા શીર ઉસ નાઝનીન
ને ફસરા સાગીર સુલેમાન કો દીવા વોહ પીતેહી દીવાની હુઈ અકલ સે બેગાને હુવે
હોતું ગલે મીલકર નાચને લગે.

નઝમ.

રેહેલપર ચારકર ચોખ એક ફહેલ ઝનથા સદા દેતા
કે હય હુકમ આજ યુ' પીરે મુગાકા મય કશો નીકલા
ગલી મંચ મય ફરો શુ' કા ચેહ કહગન હય કે બે નીકલે

કોઈ ફરતે બશર બે નીશા વબે સાગીરો મીના
 તુમ ઇસઆદાએ દીને મન પરસ્તા દુશમને ખુમકો
 નીકલ બને ન નહે કરકે તુમ હર સીચી સે બલ વા
 ખરાબાતી બનાના મયકહે મંચ ખીચકર લાના
 પીલા ફર મય કો ધખખા પારસાઈ મંચ લગા કેના

ઇસી તરહ આલમે મસ્તી મંચ કરસાખને સુલેમાન કો ખીરેહના કર ડાલા
 ઓર સુલેમાન ઇસને ખાતે ફેહેશ કરને પર આમાદાહુઇ ઉસ નાઝનીન ને બે તખ્ત
 પર બચઠીથી પુકાર કર કહા કે હમસે હાઅવા મોહખખત કા કરકે તુમ હોનુને કયું
 દીલ લગાયા બમુજબે બયત સખ સેહેગે બે મીયાં લાખ બુરાઈ હોગી-પર કહી
 આંખ લડાઈ તો લડાઈ હોગી-અખતુમ હોનું બાહમ લડકર મરબાવ હમારે આશકું
 મંચ નામ કર બલ યેહ સુનતેહી કરસાખને નારચલ સેહેર પડકર સુલેમાન પર
 મારા ઓર ઉસને તરજ સેહેર કા કરસાખ પર મારા ઉસકા તુરજ ઉસકે સીને ઓર
 ઉસકા નારચલ ઉસકે સીનેકો તોડગયા હોનું મરકર ઝમીનપર ગીરે ઉસ પહાડ પર
 આગ લગી ચલો શોર પયદા હુવા સુલેમાન કે સેહેરસે બે મકાનાત વગયરા ચહાં
 થે વોહ ગાયબ હો ગએ અસલી ઇમારત ઓર કનીઝે રેહ ગઇ ઓર વોહ નાઝનીન
 બે મ.ખમુર કે સેહેરસે પયદાહુઇથી ગાયબ હો ગઇ ઉમરૂને મ.ખમુર કો તેહ
 સીન ઓર આફરીન કહી ઓર બલ ઇલયાસી લગા કર સારા મકાન સુલેમાનકા છુટ
 લીયા ઓર મ.ખમુર ઉમરૂકો તખ્તપર સવાર કરકે બપની ખાલાકે મકાનપર આઈ
 કનીઝે ઓર સુલાઝીમે મ.ખમુર સાથ માલો અસ બાબકે આએ હુવે થે ઉનહે દે-
 ખકર અપની ખાલાસે કહા આપ બી અપના માલો અસબાબ બાર કરાકે લશકરે મે-
 હરૂખ મંચ લે ચલીએ યેહ કલામ સુનકર ઉસને અપને એહેલકાફ સે હુકમ દીયા
 કે છકડું પર અસબાબ લઢવાકર મેહરૂખકી તરફ રવાના હો હુકમ પાતેહી તદ્દિયારી
 સફર કરકે છકડે અસઆબકે લેકર ચલે લેકીન નસતરેન ઓર મ.ખમુર ઓર ઉમરૂ
 તખ્તપર સવાર હોકર અલાયદા ચલે રાહ મંચ ઉમરૂને મ.ખમુર સે કહા અય
 મલકા મંચ તીલસ્મે ખાતીન મંચ મુહલત તક રહા મગર કુછ માલો ખઝાના તીલ-
 સ્સમકા કીસી જગેહ મંચને નપાયા મ.ખમુરને કહા ખવાબ અગર તુમહે માલકી
 ખવાહીશ હોતો મેરે માલસે ચાલીસ હઝાર અશરફી આપકી નઝર હય ઓર જબ
 લડાઈ ફતેહ હોગી શાહે તીલસ્સમ મારા બયગા મંચ આપકો કોઠે માલકે બતલા-
 હુગી કે ઉન મંચ તાઉસ ઝમરૂદ કે હંચ ઓર હર એક તાઉસકે પેટ મંચ લાલો
 ગોહર ભરે હંચ ઓર ખવાહીર કે પુતલે હંચ કે ઉનકે શીકમ મંચ અશર શીયાં
 રખખી હંચ ઓર એક ખઝાના શાહ તીલસ્સમ કા મંચ બનતી હું કે ઉસ મંચ
 અરસી હઝાર થોડુંકા સોનેકા સાઝ મીના લુગામ મુરસા કાર રખખા હય ઓર
 છન થોડુંકા વોહ સાઝ હય ઉસ અરતબલ કો લી મંચ બનતીહું લેકીન ખવાબ

તીલસ્સમ કા ફતેહ હોના ગયર સુમકીન હય ખગેર લોહ કે ફતેહ નહોગા ઉમરૂને કહા અય મલકા લોહ બી વોહ સાનએ તીલસ્સમ હઝાર આલમ દીલા દેગા અલ હાસીલ ચાલીસ હઝાર અશરશીકે પાનેસે ઉમરૂ બોહત પુશ હુવા ઝોર ઇતને બડે ખઝાનેકા હાલ સુનકર મુંહમય પાની ભર આયા ઝોર શાહાં વ ફરહાં ખાતે કરતે તરફ લશકર કે ચલે મગર વહાં તાઝેરાને સેહેરને ખબર કતલ કરસાખ ઝોર સુલે-માન શેહેનશાહે સાહેરાંકો પોંહચાઇ ઝોર ઉસને કહે અફસોસમલે ઝોર ખ ગુસ્સા તમામ તુગયાન બદુ નામ એક સાહેરકો હુકમ દીયા કે જલ્લ ભાકર સીફ ઇતના દેખા કે મુખસુર તરફ લશકરે મેહરૂખ કે તો નહીં ગઇ અગર ભતી હો તો ઉસકો રા-કના ઝોર અગર ન ગઇ હોતો દેખકર ચલે આના તુ મુકાબલા ન કરના કયું કે વોહ બડી ખબર દસ્ત હય મંચ ખુદ બઉંગા ઝોર ઉસકો ગીરફતાર કરલા ઉંગા ચેહ તક-રીર સુનકર તુગયાન રવાના હુવા ઇતેફાકસે જખ પાર ફરયાએ સેહેર કે આયા રાહ મંચ અઝીમ ઝોર કીરાં બે ખુખવાર કે પીછે ચલે થે ઉનસે મુલાકાત હુઇ અ-ઝીમને પુછાકે અય તુગયાન ઉસદગા બાઝકા હાલ કહો કે વોહ ઉમરૂ કે લેકર પાસ શેહેનશાહકે ગયા હોગા ઝોર અપની ફસુખીયત જતાતા હોગા દેખીયે કયા ઝમાના દગા બાઝીકા હય કે હમને તો ઉસકી જાન બચાઇ ઉમરૂ ગુજ્જ કીએ હા-લાતા થા ઉસકે પંજેસે છુઠાયા અપના હાથ કટવાયા ઝોર હમીસે ચાલ કર ગયા તુગયાન ચેહ સુનકર બોલા મીયા કયા બકતે હો કોન ઉમરૂ કે લે ગયા ચેહાં મ-ખસુરને આફત મચાઇ હય સુલેમાનકો માર કર કરસાખ કો રાહે અલમ દીખાયા ઉસ ના અધ્યાર કો લેકર ભાગી હય ચેહ કેહ કર સારી હય પ્રીયત પુરી સુનાઇ કીરાંને બે ચેહ માજરા સુના કહા ચેહ ઉસતાહ કો મારને જાતા હય ઇસકો યહી કતલ કરના ચાહીએ ચેહ સોચકર કહા અય અઝીમ ફીર ખુખવાર કા પીછા કરના તો કુઝલ હુવા ચલો થોડી દેર મેરે મુકામ પર ઈયરો શરાબ પીયો કુછ આવ તો ખીદમતે શેહેનશાહ મંચ જાના તુગયાનને ચેહ કલામ સુનકર પુછા અય અઝીમ ચેહ કોન હય ઉસને કહા ઇનકા નામ ખ્યાબાન બદુ હય મગર બોહત ખુબીયું કે આદમી હંચ મગર બીચારે મેરે સાથ બડી દેર સે બરાએ મોહબ્બત ખરાબ હંચ આવ તુમલી મેરે સાથ લેહમા ભર ઠેહેર કર ચલે જાના ઉસને જવાબ દીયા શેહેનશાહે સાહેરાંને ખબર મંગવાઇ હય મુઝે અરસા હોગા તો વોહખફા હોંગે ચેહ ઉઝર સુન કર કીરાંને કહા વાહ એક લેહમે મંચ કયા હરજ હોગા કભી કભી ગરીબુ પર બી કરમ ફરમાઇએ ફીર હમ કહાં ઝોર આપ કહાં ચેહ સોહબત બી ચાહગાર હય ચેહ ઠેહતા હુવા દોનુકો હાથ પકડે હુવે હમરાહ લીએ દરેકોહ મંચ જહાં આપ રહા કરતા થા આયા ઝોર મીર્ગ છાલા બીછાયા ગુલાબયાં શરાબકી બેહોશી મીલાકર સામને રખખીં દોનુકો બમીનન બીઠાયા ઝોર એક જામ શરાબ ભરકર દોનુકો દીયા દોનુને શસબ પી ઝોર બેહોશ હુવે કીરાંને પેહલે બગલા તુગયાન પર મારા કે વોહ હી-

લાકે હુવા જોર ગુલોશોર ખરખા હુવા હોખારા અઝીમ કે સર પર બગદા લગાયા ચાહતા થાકે એક પંજાએ સેહેર ચમક કર ગીરા જોર ઉસકે ઉઠાલે ગયા કીરાં ભી મહાંસે ભાગ જોર કંઈ કોસ નીકલ ગયા વહાં દેખા કે ગાડીયાં છકડે અશરશીયુસે ભરે જોર હર કીસમ કે માલો અસખાખસે લહે કનીઝ જોર સાહેર હઝાર હર હઝાર ઉનકે મેહર રમેત તરફ લશકરે મેહરૂખ ચલે જાતે હંચ કીરાં સાહેરકી સુરત તો બનાહી થા ઉનસે પુછા યેહ માલ કીસકા હંચ જોર કહાં જાતા હંચ લોગુને કહાં મ.ખમુરકા માલ લશકરે મેહરૂખ મંચ જાતા હંચ કીરાં હાલ તો ગખાની તુગયાનીકે સુન ચુકા થા સમઝકે યેહ માલ ભી ગોયા હમારાહી હંચ બહીકાજત ઇસકે પોહચાના ચાહીએ યેહ સમજ કર સાથ હોલીયા જોર આગે બડા એક પહાડ પર સુલઝીમ બહુ નામ બચકા થા ઉસને ભી પુછા યેહ અસખાખ કીસકા હંચ લોગુને ખતલાયા જખ ઉસને કંચ કીયત સુની ઝલ્લા કર નાઅરા મારા કે શયદ અચ નમકહરામાં તુમ સખ શેહેન-શાહ કાધર ખરખાહ કર કે જાતે હો મંચ તુમહેં જતા ન છાડુંગા યેહ કેહકર એક સેહેર અચસા કીયા કે અંધેરા ઝમાને મંચ ફચલ ગયા જોર સુલાઝમાને મ.ખમુર અંધે હોખએ કીરાં ઉસકે નાઅરા કરનેસે પેહલે હી ભાગ ગયા થા દુરસે તારીકીએ આફત દેખકર એક સાહેર ઝખર ફરતકી શીકલ બનકર ઉસકે પાસ ગયા જોર ઉસકે સેહેરકી બોહત તારીફ કી કે વાહવા કયા કેહના આપકા મીસલ નહી, આપ જમશેદે બોહલ હંચ સામરીએ વકત હંચ જુતા ચમારીસે ભી યેહ નહો સકતા થા જે આપને સેહેર કીયા સુલઝીમ ખરાએ તારીફ સલામકો ઝુકા કીરાં પાસ તો આહીચુકા થા જે બગદા તાનકર લગાતા હંચ ખોપડી કે હઝાર દુકડે હુવે શોરો હંગામા મચા કે મારા સુલઝીમ કો વોહ તારીફી હુઈ જોર સુલાઝમાન મ.ખમુર અચછે હુવે કીરાં ઉનકે પાસ આયા જોર કહા ચલે ચલો તુમસે કીસી કી મબલ નહી જે આંખ મીલાલે ઉનહુને પુછા આપ કૌન હંચ આપને બડા હમપર એહસાન કીયા કીરાંને જવાબ દીયા મંચ ભી મલકા કા નોકર હું મ.ખમુરને સુએ લેખ હંચ કે અસખાખકી નીગેહ બાની કરકે પોહચાદું ગરઝકે ઇસી તરફ અસખાખ લીએ ઇસી તરફ દાખિલે લશકરે મેહરૂખ હુવે લેકીન પેહલે ઉનસે મ.ખમુરકા ત.ખત પોહચા જોર ઉમરૂને કહા અચ મલકા પેહલે સુજકો કનારે લશકરકે ઉતારદો મ.ખમુરને ત.ખત ઉતારા ઉમરૂ ઉતર કર અંધર બાર ગાહકે ગયા. જોર આમકે મ.ખમુરસે ખખર હી મેહરૂખને ખખર સુનતેહી હુકમ દીયા કે સરદારાને ઝી એહતેરામ ઝેખા ઝીનત ફરમા કર બેહેર ઇસતક બાલ મ.ખમુર રવાના હો જોર લશકર ભી બઢે એહતે શામસે લેને જાએ હુકમ પાતેહી તખલે બશારતપર ચોખ પડી જોર ફાજ તઈયાર હોકર આગે બઢહી બહાર જોર નાફરમાન જોર મુખસુ જોર તાઉસ વ આફત હીલાલ સેહેર અફગન જોર રઅદ જોર બર્ક મેહશર જુમલા સાહેરાને નામી ત.ખત હાએ સેહેરપર સવાર હોકર લેખાસે ફા.ખરા જાતે

કામત ફરમાકર રવાના હુવે બાજે જંગી બજને લગે તરકવા ખુલ્લું હુઈ ઝમીનસે આસમાન તકે ગલ ગલા શાહ માની ખુલ્લું થા નકીબ હાએ ખુશ ગુલુ શોરે તેહની-યત મચાતે થે ઝોર કેહતે થે.

નઝમ.

ન દેખી ચેહ કસરત ન દેખા ચેહ ઝોર-મોહીબ શાહ હોં અશમ દુશમન હો કોર ખુદાયા બ ઇક બાલ આલી રહે-હમેશા ઝફરકી બહાલી રહે

ચેહ તલવાર દુશમનકા સર કાટ લાએ-ચેહ સોઅબાને ખુને ને અદુ ચાટ બાએ.

ઇસી તરહ બસહ હથમતો શોકત કરીબ મખમુરકે પોહચે વોહ બી ઉનકો દેખકર તખતસે ઉતરી સરહાફને રિસમે તાઝીમ ઝોર તકરીમ અઘકી મખમુર હર-એકકે ગલે મીલી સબને ખુશઆમ દી. મરહબા કેહકર સવાર કીયા ઝોર લેકર ચલે સીપાહ લશકરી દેખાતે ઝરે જવાહીર છુટાતે બારગાહકે નઝદીક પોહચે. મેહરૂખ, ફરબારગાહ બરિસમે ઇસ તકબાલ સુનતઝર ખડી નીગાહ રાહકી તરફ લડી થી. મખમુર વગયરા દેખકર ખ્યાદા હુઈ ઝોર ઝુકકર સુજરા કીયા ઉસને મખમુરકો ગલે લગાયા ઝોર કહા બેટી મીબજ અમળા હય તેરે આનેસે મેરે લશકરકો તકવીચત હુઈ ઝોર દીલકો સુર હાસીલ કુલ હુવા ચેહ કેહકર ખિલખત જવાહીરકા ઇનાયત ફરમાયા ફીર નસ તરનકા હાલ પુછા ઝોર હુકમ દીયા શાહી બારગાહકે કરીબ બારગાહ મખમુરકે લીએ નસબકી બાએ ઝોર જુમલા અયશો આરામ મોહઈયા હો ઉસ વકત સુનતઝીમ કારે સલતનતે દુસ્તી મંચ મસફૂર થે. ઝોર મલકા મેહરૂખ અપની બારગાહ મંચ મખમુરકો લાઇ ફુરસી ચાકુત એહમર બયઠનેકો મરહમત ફરમાઇ મખમુરને નઝર દી. પાંચ હઝાર રૂપય અલાવા મસારીફ ખર્ચ જેબ ખાસ કે લીએ મેહરૂખને ઝુકરર ફરમાયા ઝોર ફરમાને અશરતે તવાના જશન હોનેકે લીએ ઝાહેર કીયા ફીરતો હસીનાને માહેરૂ પુશગુલુ માઝ વગયરા હર કીસમકા લેકર હાઝિર હુવે ઝોર અજબને યાદગારે જશન ફરીદુ જમશેદ તરતીબ વઝીર હુવા સરાચયે બારગાહકે હરતરફસે ઉઠવા દીએ વોહ સામને સેહરાહે કોહમંચ ફરખતુકી સર સબઝી સુરહાદીલુકો ઝીંઘા બનીહ બનાવી થી ખીઝરે રાહ બહાએ અશરત નઝર આતી થી પાની અશમુકા બસહ લેતાફત લેહરે લેતાયા દિલકો બાદા ખુવારાને બઝમકે ઠંડક બખસતા થા બારગાહમંચ હરએકે સરહાર વ અમ્બાર બસહ અશરત બાદા કરી કર રહા થા સુતરીબ લેહને ફાઉદી નઝમે મસ-રરત સુનાતા થા અલ હાસીલ ચેહ ફરમા બરહારે ઉમરૂ અમશે અશરત મંચ મશ-ગુલ હંચ ઝોર ફીરં બી માલો અસબાબ લેકર આ ચુકા હય મખમુરકે સુલાઝમ ઝોર કનીએ જુમલા રાહતો આરામસે ચહાં ફરોક્ષા હંચ લેકીન અબ હાલ ખુસફાને માલ અફરાસીયાબ બદ સગાલ સીલકે તસલીમમંચ સુનસહીક કીયા બતા હમ—

હારતાન લેજના અફરાસીયાબકા હોશયાર કુટનીકો વાસ્તે ગિરફતારી મખમુર કે ઝોર મારા બાના ઉસકા ઉમરૂકે હાથસે ઝોર ગિરફતાર હો.

જાના મખસુરકા ઓર છુટના ઉમરૂકી અધ્યારીસે પ્રીર નામા આના લકાકે પાસસે અફરાસીયાબકો ઓર લેજના અફરાસીયાબકા સાહેરાને નામીકો બેહરેજંગ હમઝા સાહેબ કરાન ઓર સુકાબલા કરના સાહેરૂસે શાહઝાદાએ મલક કાસિમ ઓર ઇશક હોના શાહઝાદેકા મલકા નરગિસી ચશમ દુખતરે હનઝલ બહુસે ઓર કુશતએ સેહેર હોના આખિરકો ઓર જાના તીલસ્મિ આધનેમંચ શાહઝાદે ઇરજકા.

મોઅલ્લેફા.

અય કાઅબાએ દીન બાહાખવારાં—વે કિબલએ સલમરિંદ કશયાં
અય દુશમને જાને પારસાઇ—ઝાહીદને હય તુજસે મુંહકી ખાઇ
અયશેખે સુકીંગ બયતુલહરામ—જસકા કરે તવાફ હર મએ શામ.
અય મજમએ ખલક લુતફે એકતાં—અયસા સાકીએ મેહરબાં વઝીશાં
હય દુખતે રીઝકી તુજસે હુરમત—અદલા રખે તુએ સલામત
પ્રીર દિલ હય તપાંબશીકલે બિસમીલ—પ્રીર ઝીસ્ત હમેં હય અપની મુશકિલ
બરસાતકી ફસલ સાકીયા હય—મય પીનેકો દીલ તરસરડા હય
ઘંઘોર ઘટાએં આકે બરસે—અફસોસ હય મયકો બહુ તરસેં
ઇસ ઈંદ્રી હવા મંચ ચેહ હવસ હય—ચેહ દિન મય સુખે હર નફસ હય
દે દે સુએ અયાગેં ઉલફત—દીખલૌઉં બહારે ઉલફત.
એક ઈશકકી હારતા લીયું મંચ—ઇસ રંગ મંચ કુહું ઓર ફહું મંચ.
હરએક જસે પડકે મસ્ત હો જાય—સખ હોશો ખીરહસે ખોબાએ
પ્રીર શીશએ દીલસે આએ આવાઝ—ફરયાદ રહે દહનસે દમસાઝ
અયસે મંચ જો જામ દે મઝા હય—સાકી બાહલ પર છાઇ હુઈ ઘટા હય.
હો સુખે મય ઘટાએં કાલી—જયસે કે મીસી પેહોવે લાલી.
બહલી મંચ જો જામ લખ તલક આએ—મુંહસે મેરે આફતાબ લગ જાએ
મય પી સુકે અબ તો હસ્થ દીલ ખવાહ—દીલ સખકે લગે હુવે હંચ અયબહ
દીખલાવ ચમક દમક ખ્યાંકી—સુશતાક હંચ ખઝમ હારતાંકી

હકી કએ ગુલશને મઆની વ ગુલચીનાને નુકત દાની અંદલી બાને રૂબસાર ગરાયબેહકાયાત વ મરગુબએ સંજાન ચમનસ્તાને અબાયબ નિહાલે ખુશકુલામી ઇસ તરહ બેઠાતે હંચ ઓર અનાદિલ વાર ગુલઝારે તેહરીર મંચ સરીરે કીલ્કસે શું ઝમ-ઝમા સંજા ફરમાતે હંચ કે અફરાસીયાબ સુનતઝરે ખબરે મખસુર બમકા થા કે અઝીમકો પંજએ સેહેર જો ઉઠકે લાયા થા સામને અફરાસીયાબકે હાઝિર કીયા ઉસને તુગયાનકા કતલ હોના ખ્યાન કીયા થાહને એક આહ દીલે પુર્હસે બરી ઇસ અસના મંચ લશકરે હચરતકી અરઝી આઇ ઉસકો જો પડા લીખા થા કે મખસુર લશકરે મેહરૂખ મંચ આઇ હય ઓર જો કુછ તાઝીમ ઓર ઇસ લકબાલ જશનકી

કચડીચત થી વોહ સળ ઇસ અરજી મંચ દરજ કી થી ઇસ હાલકે માલુમ હોનેસે શાહ તીલસ્સમ કેહને લગા મંચ ખુદ બેહરે ગીરફતારી બાઈ લેકીન મુસલ્માનને મને કીયા કે હુજુરકા બાના અમ્મલ નહીં ઉમરૂને યહાં આકર કઈ આફતે બરપા કી થીં મુબાદા કોઈ બ'દગાને શેહેનશાહકે બેઅદબી કરે તો બેહતર ન હોગા ઇસ ક્યમાયશસે શાહે તીલસ્સ બનેસે બાઝ આયા ઝોર સરસર બે પેહલેસે હાઝીરે દરબારથી સામને તલબ કરકે બોહત ખુરા બલા કહા કે તુજસે કુછ નહીં હો સકતા જબ અઈયાર તીલસ્સમ મંચ ન આએ થે તો બોહત કુછ તઅલ્લીયાં કરતી થી અબ વોહ ઉસ્તાદી કહાં ગઈ સરસર ઇન બાતુસે અરજ કરને લગી કે પેહેલે ચેહ કનીઝ ઉમરૂકો ગીરફતાર કર લાઈ થી. ઝોર અબ બી કીસી તરહ કાસીર નહીં હય બાતી હું ઝોર ગીરફતાર કીએ લાતી હું ચેહ કેહકર ઇબસત હોકર ચઢી. ઇસકે બનેસે શાહે બાવેઠાંકા તસકીન કુછ ન હુઈ ઝોર હયરતસે પુછા તુમહારે શેહેરમંચ પાય કુટનીયાં રેહતી હંચ ઉનહેં તલબ કરો હયરતને બસુજબ ઇરશાદ ચાબહાર રવાના કીયા ઉસને કુટનીયુકો બબર દી. પાંચુ' હરખુલ તલબ લેબાસે મક્કારી ઝેબતન કીએ બિદમતે શેહેનશાહ મંચ હાઝીર હુઈ ચેહ પાંચુ' ફરેબ ઝોર દગા બાઝી મંચ શયતાનકો દરસ દેતીથી ઝોર નયરંગ સાર્જી ઝોર અરબહા પરદાઝી વ નકરા બાઝીમંચ વેહમો બિયાલકો સબક પડાતી થીં ઉનહુંને જબ શાહકો તસલીમકી ઉસને પુછા કે તુમ કયા કર સકતી હો કુટનીયુને બે અપની જાનિબ મુબાતીબ શાહકો પાયા. ઝોર મોકા દેખા ફેરન કરીબ તખતકે આઈ ઝોર બલા ગરહાન હુઈ કે હમ તેરે વાસી ઝોર નીસાર હો બાએ ઝોર સઢકે બાએ હમારે કામકો આગ કયા પુછતે હો હમને સેંકડું ઘર ગારત કર દીએ લાખુકો બેહલા કર ખુસલાકર બેચ ડાલા. હાઝાં નીસબતે ઝોર ખ્યાહ કરા દીએ ઝોર સઢહા તલાક દીલા દી આપસ મંચ દો શયદાએ માહબબનકે બાનીં દુશમની કરાદી. ઝોર બોહત બહુ બેટીયુકો જીનકા દામન તક કીસીને ન દેખા થા ઉનકો નવ નવ ચાર કરા દીએ ઝોર બડે બડે અડચલ મહાજતુકે ઘરકે લેહ બતાકર ચોડકો કુસયા ઝોર જહાં હવા ન બ સકતી થીં વહાંકા હાલ બતાયા અબ દુન્યા મંચ તો કોઈ જઅલ ઝોર ફરેબ અથસા નહોગા બે હમકો આતા ન હોં હમ પાનીમંચ આગ લગાકર દોહતે હંચ દોસ્ત રેહતે હંચ ઝોર દુશમની કરતે હંચ હમારે કાટેકા મનતર નહીં કહીએ તો અમીનમંચ સમા બાએ ઝોર દીનાર પુશત માહીએ તેહતુસરા ચુરા લાએ આસમાન ફાડકર યિગલી લગાના હમારે બાએ હાથકા ખેલ હય અરશે આજુમ હિલને લગે ઇસ તરહ દિલ હિલાએ શેહેનશાહને ચેહ તકરીર સુનકર ફરમાયાં કે તુમ મંચ જીયાદા ઉસ્તાદ કોન હય ઉનહુંને અપને મંચ સળસે જિયાદા અઈફ ઝોર નામ ઉસકા હોરીયાર કુટની હય ઇસકો સળને કહા કે ચેહ હમારી બધી મલકા શયતાનકી ખાલા હય ઝોર અકસર હમકો ફરેબ ઇસને સીખાયા હયે શેહેનશાહને સીફત કુટની હોરીયાર કી સુનકર ઇરશાદ ફરમાયા કે મખમુર સુખચશમ યહાંસે બાગકર લશકરે મેહરૂબ મંચ ગઈ હય આહતા હું કે

તુ ઉસકો ગીરફતાર કરા દે ઓર વહાંસે નીકાલ લાએ સુજ તક પોંહ્યાએ હરયાંદકે સાહેર ઝબરદસ્ત લેજકર મંચ ઉસકો કચદ કરા સકયા હું લેકીન સાહેરકો અધ્યાર કતલ કર ડાલતે હંચ બહી વજેદકે અધ્યાર મકકાર હંચ ઓર મકકારસે મકકારીહી કરકે ધન-સાન પેશ આના હચ ઓર ગોંગ ફીતરત મચદાન દાનીશમંદહી લે બતા હચ મંચ તુજકો લેજતા હું ઝબર ઇસ મેંદમકો તુ આપને હુસ્નને અંબમસે સર અંબમ દેગી માલે હુન્યાસે ગની કર હુંગા ઓર વોહ રૂખા વોહ ઇકબાલકી અફઝુની બહો દોલતસે તરકકી હોગી કે તમામ આલમ તુજપર રશક કરેગા હોશીયારને મરાઆત શેહેનશાહી અપની નિસબત દેખ કર વરજક મકકારી દહનસે શાઅબદા સુખન ઝહેર ક્રીયા કે કુરબાન બહો કેનસી બહી આત હચ જુસકે લીએ મરકાર ઇસકદર તાકીદ ફરયાતે હંચ અચસે કામ તો અચસી ઓકરીયાં કર લેની હંચ ઓર મેરી તો ચેહ સીફત હચ કે

ખયત.

તીરયાકો ઝેહર હસ્ત મરા બરસરે ઝખાં—ઈ પેદરે દોસ્તાન બુવદ આંબેહરે દુશમના

મખસુર ઓર ઉમરૂ વગયરાકો બાંધકર ઝબર હુઝુરમંચ ન લાઈ તો નામ અપના હોશીયાર ન રખ્યા આપ એતમીનાન કામીલ રખીએ શેહેનશાહને ખિલબત મરહમત ફરમાયા ઓર ઝરો જવાહીર દેકર ઓર ફુટનીયુકો બી રૂખસત ફરમાયા ઓર એક સાહેરસે હુકમ દીયા કે હોશીયારકો દરયાએ ખુરવાંકે પાર પોંહ્યાદે ઉસને તખ્તે સેહેરપર ફુટનીકો ખીલાયા ઓર લેકર ચલા બાદ બને ફુટનીકે અફરા-સીયાખ બી સાથ હચરતકે ઓર સુસંવર વગયરાકે વહાંસે ઉઠકર બાગે સયખ મંચ આયા ઓર હચરતસે કદા કે તુમ બી મુકાબલા મેહરૂખમંચ બવ ઓર અપને લશકરમંચ ઠેહેર કર મુનતઝર વકતકી રહો હચરત ચેહ હુકમ સુનકર સવાર હુઈ ઓર અપને લશકરકી તરફ ગઈ ઇસ અરસેમંચ નામા બુદાવંદે લેકડા પંબ લેકર આયા ઉસકો બે પડા તો તીખાયા કે અરસએ મુદદતસે કોઈ સાહેર હમારી મદદકો નહીં આયાં લાઝમ હચ કે અમુજબ હુકમનામા દેખને કે કીસી સા-હેર ઝબરદસ્તકો રવાના કરો શાહિ બવેદાં મઝમુનસે આગાહ હોકર હરફઝન હુવા કે અચ ખુખવાર ગમશીરઝન બહુ તુમ પેહલે મખસુરકો ગીરફતાર કરને અએથે લેકીન સુલૈમાન કે હાથસે ભાગ આએ અબ બુદાવંદકી મદદકો બવગે ખુખવારને જવાબ દીયા હુઝુરકા ઇક બાલ આહીએ મેરા બના કયા ઓર ન બના કયા અફરા-સીયાખને કહા તુમ અપને ભાઈ અમુદઝન બહુકો બી અપને હમરાહ લે લો ઓર લશકરે કસીર લેકર બુદાવંદકી મદદ કરો ઇસ હુકમકો સુનકર ખુખવાર ઓર ભાઈ ઉનકો આઝમ રવાનગી હુવે ખિલબતે રૂખસત પાયા ફેજે સાહેરકો હુકમ તઇયારી મીલા બારા હઝાર સાહેર મુલ્કમીલ ઓર મુસલ્લા હોકર તાઓરાને સેહેરપર સવાર હુવે બાબે બબે ઓર નાકુસ ફુકે અફસર અઝધરૂપર સવાર હોકર ખડે હુવે ઉન અઝધુસે ચેહ માલુમ હોતાથા કે આસમાન પર પાની લેહરે લે રહા હચ આ ફલકને સુઝીખન

ઝાહીર કીયા હય ઇસી તરહ બાદ કીતે મુસાફત તીલસ્મસે બાહીર નીકલ કર કરીબ લશકરે લકા પોંહયે સુલેમાન ઓર બખતીયારકે આમદે ફોગે સાહેરાંકી અનામત દેખકર ઇસ તક બાલકો આયે ખુશ્વાર ઓર અમુદસે મુસાકાતકી લશકરે સાહેરાંકો મુકામ પાકીઝા મંચ ઉતરવા યા ઓર ઉન હોતુ'કો બાઈઝત તમામ પોદયાયા લકાકો હોતુ'ને સીજદા કીયા ઓર હોતુ'ને દંગલ મંચ કરાર લીયા સાકીએ મેહ લકાને જામે મયે અરગવાની ઉનહે પીલાયા ઓર નાય હોને લગા જબ દેમાગ ઉનકે બાદાએ નાખસે સર ગર્મ હુવે હાલ લશકરે અમીર પુછા બખતીયારકેને ઇબતેદા પયદાયશે અમીર યાને ઝમાને નય શેરવાંસે હગામે અપને ખ્યાન તક મુસ્સીલ કેહ સુનાયા ઓર કહા બાઈસ ફતેહ પાને ઇસલામીયુ'કા યેહ બી હય કે દામાદ ખુદાવંદકે ઓર નવાસે ઓર બેટીયાં લશકરે હમઝા મંચ મોબુદ હંચ ઓર લાખુ' તકદીરે રોઝ ફરમાતે હંચ તમામ આલમ કે માલીક હંચ પલ બેટીયાં ખુદાવંદકી નુર ચક્રીદએ કુદરત હંચ ઝુફર હઝાર હો હઝારકી તકદીર કરતે હંચ કે જો અમીરસે ટાંટતા હય બાલ જાતા હય જો તીલસ્મ મય ઉનફસે મુકાબલા કરતા હય હીલાક હોતા હય ઓર કયુ' કે ખુદાવંદ કે બકી બેટી કે શોહર શાહઝાદાએ બટીકેઝમાં જો તીલસ્મ મંચ કયદ હંચ ખુદાવંદ આઝાદી ચાહતે હોગે કે તીલસ્મ અરબાદ હોજાએ ખુશ્વાર ઓર અમુદને જો યેહ તકદીર યુની હોશ બાખના હોખએ ઓર ગભરા કર બાલે કે ફીર હમારા લડના બેકાર હય હમેં આહીએ કે હમઝાકી એતાઅત કરે બખતીયારકેને જવાબ લીયા યેહ અમરે ખુદાવંદકો મંજુર નહીં કે જો મેરા દુશમન હો ઉસકી એતાઅત કરે ફીલ જુમલા ખુદાવંદકી મશીયત પંચીદા બાહત હય બેહતર યેહ હય કે જો ખુદાવંદ ફરમાએ પોહ ઇનસાન કજે ઓર દમ બદમ મુતવકકે નુજુલે રેહમત ખુદાવંદકી રહે ગરબ કે હો રોઝ ઇસી તરહ તબાહે રોઝગાર સોહબત આરા રહે ઓર માંદગીએ સફરસે આસુદા હુવે એક દીન જુમ વકત કે તેઝ હયાત સોઝનુરે હીન્દી નઝર આયા યાને શામ હુઈ આફતાબ નીકલા હોતુ સાહેરાને નામી નાખકાર કારઝારે મયદાન હુવે હુકમ લીયા કે લશકર મંચ તબલ જંગ બજે હરએક માલુમ કરે કે કલ એક મયદાને કતાલો જુદાલકલ હય બે લડે બિટે બન જયના મોહાલ હય ઇસ હુકમ કે મુજબ સાહેરૂં મંચસદાએ નક્કરાએ રઝમી ખુલંદ હુઈઓર જો બસુસાને લશકર અમીર બસદ તોકીર રૂબરૂએ કીશવરે દાદગાંહ ઇસલામીયા મંચ આયે ઓર મરા સમે તાઝીમ ઓર તસલીમ બબલાએ લખેઈઝજકો દુઆએ હોલતે અબદ કરીને બાદશાહકો વાકીયા.

કીતબા

અય મુબારક પયે શેહેનશાહી કે હાસીલમીકુનદ
અખતરાને આસમાઅઝ તીલઅતે નેક અખતરી
સુરદ હોલતમુશ્તક સાયાએ પરદે હુમાએ

બરહરખાં ખુમી કે તુઝલે હુમાયુ ગસતરી
મનચેગોયમ દરકમાલે કીબરીયાએ હઝરતતત
આફરીબાદ આફરી' કઝ હસ્યે ગોથમ બરતરી

હો સાહેર તીરાડ બદ અંબમ ખુખવાર શમશીર ઝન વ અસુદ ઝન બહુ
નામને લશકરે અહુ મંચ કિયામ કીયા હય આજ તબલજંગ બજવાયા હય આમાદાએ
હર્ષ હોકર બખેડા મચાયા હય બાકી ખચરયત હય ચેહ અરઝ કરકે હલકારે હોબાર
ખબર લેને સીધારે લેકીન શાહે ગરદુ' હુકમ બારગાહે કઝા શેયમ ખુકતુરકી ચોર
નક્કારાએ કયુ મરસી કે બજનેકા સાદીર કીયા ચાલાક બીન ઉમરૂ નક્કાર ખાને સીકંદરી
મંચ આયા દારોગએ નકકાર ખાનાને નઝર દી લેકર વાસ્તે ઉમરૂકે અમાનતન જમે
કરલી પીરગાશીયા તબલ ઉઠા કરકે ચોખ લગાઈ જસકી સદાસે' નસતરી તાએરે સી-
પેહરે ફલક પર થરથરાયા ચોર ગાવઝમીનકા સર ફેરા ખુલાસા ચેહ કે અરસે બરી
મંચ ઝલઝલા પડ ગયા કે

નઝમ.

કિયામતસે નથા કુછ શોરવોહ કમ—લગે ઉસદમ જબાલો દશત હીલને

હુવા બોહતુ'કા ઝોહરા ખોફસે આખ—હરએક દિલ ફરને દેહશતસે'થઃ ખેતાખ.

દીલાવરાને અરસાગાહ નર્બદ હોશીયાર હોકર સામાને જંગ બુધ મંચ મસરૂફ
હુવે શાહને દરબાર શવેરે બરખાસ્ત ફરમાયા હરએક બહાદર અપની જગેહપર આયા
સુલેહ ખાને ખુલગએ હથીયાર નીકલને લગે થોડુ' કે સાઝ હુરત હોને લગે સુરલેહ
પસંદ કરકે એમતનકીએ મુખાઝાને નામી કરને લગે ઉસ તરફ સાહેર સેહેર જમાતે થે
પુખપાટ બપ મંતરૂ' કે હો રહેથે દુમરા બજતેથે નકીબ દોનુ' તરફ કે તારીફ શુબ-
અત કરકે દીલ મરહાને આલમ કે બેહકાતેથે ચાર પેહેર રાત ચેહી મારકા રહા આખીર
વોહ ઝમાના આયા કે લાવાએ ઝલામ તુર્ક શખેતીરા ફટ ગઇ સુખહે હોતેહી સીપાહ
જંગબુ' મોહકીના ખવાહ દોનુ' તરફસે' ફશુ' ફશુ' કે અખોહ વ દશતે દગા હુવઇ અ-
સીર પીછલી રાતકો મસરૂફે તાખતે દુઆ ફતહો ઝફર માંગતે વાસ્તે ખસાને ખુદા કે
દીલાતેથે નિહાયત ખુશુહ વ ખુશુહસે ઇસતેગાશા ફરમાતેથે

રૂબાઇ.

ખદેસે હો કયા બયાને આસાફે ખુદા—કતરા કયા કેહ સકે સેફતે દરયા

કુન કેહતેહી હો ગયા સબી કુછ મોબુદ—હક્કે તુહીહય માલિકે અરઝો સયા

મુઝે લશકરે દુશમનપર ફતેહયાબ ફરમાના હર આફતસે બયાના ઇસ દુઆ કરને
મંચ ખબર દરો બહુ' મચદાને કતાલ મંચ સુની આપ લી મુસલેહ બેગસે આશસ્તા
હોકર ચોર તબરૂકાત અખીયા અલ્લહ હીસ્સલામ ઝાતે કાબેઝુલ બરકાત પર પચરાસ્તા
ફરમા મસજીદે કીરપાસે બર આમદ હુવે ચોર અશકર દેબઝાદ ઉપર સવાર હોકર
દરે દોલત વાલા તોહમત સુલતાન ગરદુ' રફઅતપર હાખીર હોકર ઈયરે ચહાં

તસામ સરદારને લશકર જોકે જોકે આવે એર અમીરકો મુજરા કીયા મુન-
તઝર તશરીફ શેહેનશાહ હુવે કે ચકાયક અયશ મેહેલકી ડેવડીકા પરદા ચરખી
પર ખીયા હરએક સરદાર મએ અમીરકે મુજરા ગાહ પર બંકર ખડા હુવા દેખા
મેહેલસે કનોલ બરદારનીયાં પંજ શાખે વાલીયા તીલાઈ તુકરખ પંજ શાખે લીયે ઝાંહેર
હુધ એર તિક્કલાને મેહલકા ઉઠો અંબર કે લખલખે એર લોટે બખુર કરતે ઝાંહેર
હુવે શીર તુરકને એર હબશને ઉરદા બેગનીયાં વગયરા ઇનતેઆમ કુના દરવાઝે તક
આઈ એર કહારીયાં તખતે જહાંપનાહ ઉઠાએ લેખાસ ઝરરીન મછલીયાં સરૂંપર લગા-
એ જયસેહી દરવાઝેપર પોંહચીથી કે કહારૂંને બડકર તખત બદલવાયા એર એહતેમામ
અમાના શીર ગયા મીરધા પુકારા કે

નઝમ.

શાહ ગરદુ પનાહ આલી બાહ—ઝેર ફરમાં હો માહીસે તામાહ
મેહરે બસલત હો ચેહ નકોઅલ કાબ—રોનકે તખતો તાજ અરશો જનાબ
દુશમન ઇસ ઘરકે નામુરાહ રહે—દોસ્ત આબાદ એર શાહ રહે

જમાલ બા કમાલ સુલતાને આલીશાન જબ નઝર આયા અમીર એર સરદાર
ને સલામ કીયા પાયાએ તખતશાહીકો બોઆ દીયા ચાર તરફ સરદાર ઘોડે ઉઠાતે
કલ્બમય તખતકો લીએ નકકારેપર ચોખ પઠતી નકીબ અફસાનાએ જંગ પેહલવાનાને
ગુઝશતા સુનાતે આગે બડે એર ઇસી શાનો શોકતસે કરીબ હાદગાહ મસાફ પોંહએ
શીર તો ચેહ કચકીયત થી.

અબયાત.

ઉઠા હર સીમ્તસે શોરે કિયામત—હુધ બસ મુશ તઅલ નારે અદાવત
અમી હીલને લગી નીએ કહમકે—કીયા તોફાં કુરેરેને અલમકે
હુવા વોહ આબ બસ્તા બેહરે બારી—મઆ અલલાહ ઉસકી ઇંતેરારી
જો કરતાથા વોહ સીલાખે દમાંથા—જો ઝરરાથા વોહ દસ્તે બેકરાંથા

જસ વકતકે વારીદ હશત કતાલ હુવે દેખા કે લકડા ફોજ બેઠરાં લેકર બડે
કરોફરસે તખત હાથીપર ખીચવાએ આતા હય અખતીયારકે ખવાસીમય ખયઠા
મખસરાની કર રહા હંચ ગીર્દ સાલારને લશકરકા મજમા હય ફોજ સાહેરાંકા શોર
તરફ પરા જમા હય બરકે તલવારકી ચમકતી હંચ શેહેરસે શોઅલા હાએ આતીશ
બલદ હંચ દમામે એર દેહેલકા આવાઝ બુલંદે ગરદાને ગરદુ મય પેચીદા ગરઝ કે
અબલ બેલદાફને મયદાન બરાબર કીયા શીર બીશતીયુને ગીર્દ ગુબાર આબ પાશી
કરકે બેઠાયા એર સફ આરાઉને મયમીના વ મયસરા દુરસ્ત ફરમાયા કડકીતુને
કંકા સુનાયા કે.

નઝમ.

હુવે આરાસ્તા લશકર બદસ્તુર—વલે ખાલી હુવા લેનેસે માચુર

નકીબુને હુઆએ દી'પેહ આહંગ—દીલાવર હય પેહ વકતે નામે નરંગ
 નહીં હય પીછે રેહનેકા પેહ હંગામ—ખડે આખે રવાંકા તરહ હરગામ
 હમામે કોસઠાં બજતેથે હરખાર—હુવાથા ફીતનએ ખવાળીદા બેદાર
 બરાથા દીલ પેહ હર નકકારચીકા—કે શેહનાપર ગુમાને ઇમતેલાથા

જખ કારસાગી લશકર હોચુકી અમુદઝન બહુ ઇબ્જત લકડાસે લેકર મયદાન
 મંચ આયા પેહલે આગ પથ્થર બરસાએ ઓર અપની શોકત જતાકર લલકારા કે
 અય લશકરે ખુદા પરસ્તાં છસકો આરઝુએ મર્ગ હો આએ મયદાનમંચ લશકરે અસીર
 મંચ શાહઝાદા મલક કાસિમ લાએલ ખુફેકા ખુરેઝ ખાવર સીપાહ નખીરએ સાહે-
 બકરાં દસ્તે ચગમંચ શામરંગ ઝોહરાખીં સુલેમાનીપર સવાર થે ઓર પેહ ઘોડા
 તીલસ્મમકા હય બાગ મંચ ઇસકી હાથ ડાલા કે મંચ ઇસ સાહેરકા બકર સામના
 કડ્ડે ઉસ વકત એક બાબસરીકે ઝેર કરદા સરદાર ગીર્જગીર્દ ખડેથે ઇસ ઇરાદેપર ઇતેલા
 પાકર અરઝ રસા હુવે કે હમ જખતક ઝીંદા હંચ બાંનીસારી ફરેંગે ઓર આપકો
 લડને ન દેંગે પેહ કેહકર તેહતમન ખાન ખાવરીને ઘોડા ઉઠાકર સામને તખ્ત
 શાહીકે આકર દસ્તાબસ્તા ઇબ્જતે હર્થ આહી બાદશાહને ફરમાયા સીપુરરહ કીયા
 ખુદાએ કદીરકો તેહતમન ઇખસત હોકર સામને અમુદઝનકે આયા ઉસ બેહયાને
 સીને બેકીનેકો ઇસ બહાદરકે તાકકર નેઝા મારા તેહતમનને સીનાને નેઝેકો અપને
 બરછીકી સીનાપર રોકા ચંદતઅન રહદો બહલ હુવેથે કે નેઝા અમુદઝનકે હાથસે
 નીકલકર દુર ગીરા ઓર ઉસને શરમીંદા હોકર અમુદ સેહેર પડા ઓર ગુરઝ મારા
 એક શોઆલા આતીશ ઉસ ગુરઝસે નીકલ કર તેહતમન પર ગીરા કે પેહ દીલાવર
 બેહોશ હોગયા ઉસને ફાશઝીનકે કમરબંદપર હાથ દેકર ઉઠા લીયા ઓર લશકરયાને
 લકડાકો બુલાકર ઉનકે હવાલે કીયા લકડાને હુકમ દીયા એક ખયમેમંચ કયદ પેહના
 કર ઉસકો ગીરફતાર કરો અમુજખ હુકમ તેહતમનકો હથકડીયાં પેહનાકર કયદ કીયા
 ઓર અમુદઝનને ફીર આવાઝ દી કે ઓર છસકા છ મરનેકો આહે વોહ લડનેકો
 અબકીબાર તેહતમનકા બાઈ ઇલતેમાસ ખાન ખાવરી ઇબ્જત શાહસે લેકર મુ-
 કાબલેકો આયા લેકાન ઉસપર વોહી હાદસા ગુઝરા ઓર ગીરફતાર હો ગયા ફીર અ-
 મુદઝન મુબાઝ ખુવાહ હુવા ઇધરસે ઝુખરાએ બેશન પોશ હરખ ઇરશાહ શેહેન
 શાહ સામને ગયા લેકીન ઝર્ખ ગુર્જ સાહેરસે બેહોશ હુવા ઇસી તરહ તાબે શામ પ
 ચીસ સરદાર મુતીઅ ઓર તાબેદાર શાહઝાદાએ કાસિમ અસીર સરે પંજએ તકદીર
 હુવે કાસિમ ઉસ વકત ખુદ મયદાંમંચ આઝીમ હુવા લેકીન કચુ કે શામ હોબધી
 ઓર વોહ ઝમાનાકે ખુરશીદે આલમ અફરોઝ સીપાહ ઝંગખાર શખકી વજેહસે ઝંજીરે
 શોઆઅમંચ બંદ કર ઝીંદા કઢાએ મજરખી ગયા ઓર સુલમત આબાદ નામ ઇસ
 જહાને બેવફા કા રખા ગયા ઓર તુરકે ફલક પાને અખીર હુવાં.

નઝમ.

રહી ઇંસ તરહ સારે દીન વોહ પયકાર—રહા પ્રીર સુખ પર વોહ મોકુફકાર
સહેં દુદી રહી કાયમ વોહ નામી—સીતારૂંમંય લી થી એક તુર્ક તામી

અમુદઝન તબલબાઝ ગશત બજવાકર મયદાનસે પ્રીરા મગર ફેહતા ગયા કે
અથ સુસલમાન મગર તુમને આજ રાતકો ખિદમતે ખુદાવંદમય આકર સિજદા ન
કીયા તો કલકા દીન તુમહારે લીએ રોઝે ફરદા હુવા ચાને કોઇ ઝીંદા ન બચેગા ચેહ
લાફ ગુઆફ સુનકર ગાઝીયુને લાઅન તઅન લોકા પરકી આખિર દોનું લશકર
રઝમગાહસે પ્રીરકર ખયમે મંય આય ઓર સખને કમર ખોલી આસુદા હુવે તીલાયા
કે ગશત ઓર હીએ ચોકીયાં હોગઈ અઈયાર અપને અપને સરહારકી ખારગાહકી હી-
ક્રાઝત કે લીએ આગચે બાદશાહને શબકે દરબારકા નક્કારા કીયા સરહાર હસ્ત રાસ્ત
ઓર હસ્ત ચપકે આકર દંગલ હાએ શબકત પર સુતમકીન હુવે સાકીયાને હુરે પયકર
બામ બાદા એહમર અંબનકો દેતેથે લેકીન બવજહે ગીરફતાર હો બાને સર-
હારાને કાસિમકે મીબઝ શેહેનશાહે હુમાયું મુકકદર થા નાચો રાગકા ચરચા નથા
ઓર ઉસ તરફ લોકા લી જબ અપની ખારગાહ મંય પોંહયા ફરતે અશરતસે
હુકમ જશ ન હોનેકા દીયા કમર તીલઅત ઓર રા મશગરાને મેહિર સુરતને ખઝાના
પુરરમી આગાઝ કીયા રકસો સુરકા હંગામા ગર્મ હુવા લશકર મંય પેહરા
ચોકી સખ તરહકી દુરસ્ત હો ચુકી સરહારાને અમીર જહાં કયદ હંય વહાં સાહેરૂંમે
હિસાર મેહિર કર દીયા કોઇ અઈયાર આકર હસ્ત અંદાઝી ન કરે બાદ ઇંસ એહતે-
મામ ઓર ઇનતેઝામ કે અખતીયારક ને અમુદઝનકો ગરમાયા દુશમનકો પુરસત દેના
અરઝા નહીં હય આજહી નક્કારાએ જ ગ બજવાવ ઓર લશકરે અહુકા ખાતમા કરો
ખુદાવંદકી આદત હય કે તકદીર પલટ દેતે હંય આજ તુમહારી નિસબત તકદીર
અચ્છી કીહય આઈદા શાયદ સુસલમાનુપર ખુદાવંદકો રેહેમ આ બાય ઓર તકદીર
ફેરદેં ઇંસે બેહતર હય કે ઇંસ વકતકો ગનીમત સમઝો ઇન ખાતુકો સુનકર અમુદ-
ઝનને હુકમ દીયા કે કોસે રઝમપર ચોખ પડે અમુદઝનસે નક્કીરે મેહિરકો હમ મીલા
ઓર લડનેવાહુને નક્કારા જંગી બબચા હલકાફને બે બબસુસી યહાં મોબુદ થે ઉનહુને
ખિદમતે શાહે ઇંસલામ મંય ખખર દી શેહેનશાહ અમી તબલેં રઝમકી નીસબત કુછ
ફરમાને ન પાએ થે કે શાહઝાદે મલક કાસિમ દંગલે અફરાસીયાખીસે ઉઠકર
ફખરૂંએ તખ્તશાહ આએ ઓર બા અદબ તમામ અરઝ કરને લગે કે

નઝમ.

શયા બખ્શહો તુ પાખંદા બાદ—મહો સાલે મયસુ વ ફરખંદા બાદ

ફલક બંદએ આફતાબત શુલામ—ઝમાના સુતીઓ જયાત બકામ

આજ મેરે નામપર તબલજંગ બગે ચાની કલ સીવા મેરે ઓર કોઇ સુકાબલા
કરને સાહેરૂંસે મયદાન મંય ન નીકલે કયુ કે ઇંસ હકીર કે રશીક આજ બોહતસે ગીર-

ફતાર હો ચુકે હંચ આહતાહું કે અમુદઝનકો સગાએ સખત હું ઓર સર ઉસ ના-
સરાકા કાટ કર બિહસતે આલોમંચ હાઝીર કરું ઓર ચા મંચ ભી અપને રૂફકા કે
અસીરે ફતતગીર હોકર ઉન વફા શોઆફકા સાર્થ હું યેહ અરઝ ગીરામી મંઝલતકી
શેહશાહને સુનકર ઇરશાદ શાહ કીયા કે અચ શાહઝાદાએ આલી હમ્મ વોહ સાહેર
અઝલમ હય તુમહારા ઓર ઉસકા સુકાબલા કયા હય પસ સુનાસબ હય કે ઇનશાહ-
અલ્લાહ યોહ ભી ઝમાના આયગા કે સાહેરાંને નાહી બર બરબાદ વ ખવાર હોંગે
ઓર સરહાર તુમહારે રેહા હોકર આએગે ગરઝ કે હર ચંદ લાલીએ આબહાર આરઝુ
વોહ પંદ હામને શેહઝાદે મંચ ગીરાએ લેકિન કાસિમને અપને શાહીદે હોશ કે
ન કીયા ઓર અપની અરઝ પઝીરા યાને કુબુલ હોને પર ઓર હીયા ઓર કહા અગર
મેરે નામ તબલજંગ ન બજેગા તો ગુલામ અપને તર્ફ ચોરંગ કરેગા આખીર બાદશાહને
હુકમ હીયા કે તશખીસ કે સાથ બનામ શાહઝાદાએ કાસિમકે નક્કારાએ જંગ
બજે યાની યેહ સુશતદર કરા હીયા બચ કે કલ સીવાએ કાસિમકે કોઇ લડનેકા
ઇરાદા ન કરે હસબુલ ઇરશાદકે ખતરે ગેતીસિતાં આલાકને નક્કાર ખાને મંચ બંકર
શરતીયા બનામ શાહઝાદે કાસિમકે તબલે સીકંદરપર ચોખ લગાઇ કે

નઝમ.

યેહ અરશમંચ હુવા તબલે સીકંદર—તઝલ ઝુલમંચ પડે કોહસાર ઓરબર
ઉઠેથે ઇસ સદાસે દેવકે હોશ—દરીદા ઉસેથા હર પરદએ ગોશ

તબલ શરતી બજનેસે દોતું સુકાબલેવાલું મંચ યેહ ઝાહીર હુવા ઓર બખતીયારકને
જબ યેહ કચહીયત સુની પુકારા સલવાત બર મુહમ્મદ વ આલે મોહમ્મદ વ બર
નઆતે લકા અચ અમુદઝન અબ તુમ દોતું ભાઇ ઝીંદા રેહતે નઝર નહીં આતે
આજ ખુદાવંદકે હામાદને તબલ અપને નામપર બજવાયા હય ફીર ખુદાવંદ કબ ચાં-
હેંગે બેટી મારી રાંડ હોબએઓર ઉધર ખુદાવંદ ઝાદી તકદીર તેરે હીલાક હોનેકી
કરેગી અમુદઝન યેહ બાત સુનકર ગભરાયા ઓર લકાકી તરફ બહસરત દેખા ઉસ
સુરતદને કહા તુમ ન ગભરાવ ઉસ શયતાન કે કેહનેપર ન બવ વોહ વરગ લાતા હય
ઉસકા કામ બંદગાને કુદરતકો બેહકાના હય તકદીર આજ સુફી મંચ બંદ કીએ લેતાહું
કલ જયસે મોકા દેખુગા વયસા કરંગા ખુલાસા કલામ તયારી જંગકી દોતું લશકરું
મંચ હોને લગી શાહ લશકરે ઇસલામને ફરબાર સવેરે બરબાસ્ત ફરમાયા હરએક
સરહાર અપની અપની બારગાહ મંચ આયા કાસિમ જબ અપને સુકામપર પોંહયે
હીલસે મશમરા કીયા કે કલકે રોઝ માઅરકએ જબ હય સેહેર તુમ બનતે નહીં ઝુફર
હય કે કલ હોએ યા ગીરફતાર હોકર સામને લકાકે પોંહયેગે ફીર વોહ દુશમને
ખુદા ખુરા અઝાબસે કલ કરાયગા ઇસે બેહતર હય ઇસ દુન્યાએ ફાનીપર એતેબાર
ન કર આજ તુમ ભી આશની અચશો મસરરત ચખો ઓર ઉસકી લઝઝત માલુમ કરી
કહું કે ઇસ અઝાબસે હઝાફકો પુર હસરતો અરમાન આગેશે લેહેદ મંચ સુલયા

ઐર સે'કુડુકો બહાસાન તમન્ના આરજુ ખાક મંચ મીલાયા હય કોન ઇસ દારના પાયદારસે દીલ શાહ હોકર ગયા ઐર કીસને ઉસ્સે દીલ લગાકર નખલે અશરત કામ-રાનીસે સમરે' મુરાદ ઐર ગુલે ઉમ્મીદ દામને અરરજુ મંચ ચુના કે

નઝમ.

અઝલસે હય ચેહી દુન્યાકા દસ્તુર—કોઇના કામ હય ઐર કોઇ મસરૂર

કીસીકે બરમંચ હય પયરાહને ઝર—નહીં સરપર કીસીબેપર કે આદર

કીસીકા ધર હય રશકે સેહેન ગુલશન—કોઇ ખુલખુલ નમત કરતા હય શેવન

કીસીકા રાતકો હય ખિશતપર સર—કીસીકે સરપે હય શાહીકા અફસર

ખુલાસા કલામ દીલસે શાહઝાદેને દુન્યાકો ફાની સમજકર ધરાદા કીયા કે આજ સામાને અશરત ઇસ તરહકા મોહમયા કરકે ખુબ અયશો નીશાત મંચ બસર કીજીએ ઇસ કયફીયતકો દીલસે તજવીજ ફરમાકર સધયારા ખીન ઉમરૂ અપને અધ્યારકો ખુલાકર ધરશાદ કીયા લશકરે ઇસલામ જહાં તક ઉતરા હુવા હય ઉસકી હલસે પાંચ કોસ બઝકર લબે દરયા ખયમાં ઝર બફતી હમારે લીએ ન સબ કરો ઐર જંગલકે દરખતુકો બાદલેસે મંડવાદો કોસુ' તક રોશની કરાદો અરબાબે નેશાત હાઝીર હોકર મુજરા કરે' આજ જંગલ મંચ હમ સયરે શબેમાહ દેખેગે' ખાતરે હઝીકો શાહો ખુ-રરમ કરેગે' ઇસ હુકમકે સુનતેહી સધયારાને ઇનતેઝામ કીયા હઝાર આદમી હોઝ પરા લશકરકી હલસે દુર બકર દામને કોહ મંચ જંગલ ખારો ખાશાકસે સાફ કરાયા ઐર એક પહાડપર શીકલાકા દામન બે નીહાયન વસીઅ ઐર ફરહ અફઝા થા તજ-વીજ કરકે ખયમા અસ્તાદા કીયા શીલ વાકઈ ઉસ પહાડપર રૂહફરહાદ નીસારથી કુદ-રતે ખાલીકે બેહરો બરસે તુરફા બહારથી મીસ્લે હીમ્મતે જવાં મરદાન માની'દ રૂબએ સાહેબ દીલાનકે ખુલ'દથા સરે કોહ ફર્ક ઓજ હીમ્મતે સીપેહરેસે અરજમંદથા ચશમા હાએ શીરી સાફતર દીલ મુસફફા ખાક બાઝસે ઉસ મંચ બરીકનારે ચશમુ' કે સબઝા હાએ ઝંગારી દામને કોહ મંચ કોસુ' તક આબે રવાં દેહ ઇનહાર રોઝએ રીદવાં સખઝ સાયા બેચદ મંચ આરાંમ ગીર ઐર યાસમન લબે આબ નસીમે સુશક બાર ચલરહીથી ઐર ખુલખુલ રંગેખુકીઉસકી મદહત સરાઇ કરરહેયે નકકાશે કુદરતને લોહ સંગીન કોહ પુર કલમસે કયા કયા નકશઝેબા રકમ ફરમાએ હંચ ઐર કીલકે નયરંગે તેહરીર બાગબાને તકદીરને કયસે કયસે ગુલખુટે બનાએ હંચ અલહક

ખયત.

ન ખુલખુલ બર ગુલશને તસબીહ ખવાનસ્ત—કે ખારે તશબીહસ ઝખાંનસ્ત

અયસે સુકામ દિલકશ મંચ આરામગાહ શાહઝાદાએ અશરત પનાહ આરાસ્તાકી અસબાબે શાહાના સધયારાને મોહમયા કીયા નેહરૂ' મંચ કનોલ ખીલ્લોરી રોશન કીએ ઐર દરખખતુકો બાદલેસે મંદાયા ઝાડ ફરશી કદહેઆદમ અસ્તાદા કીએ ફર્શ શાહાના લબે નેહેર ખીછાયા મયખાના એક બનિબ સબયા ગયા ઐર એક તરફ પલંગ

જવાહીર નીગારકા શાહઝાદેકે લીએ લગાયા મેહવશાને શુલ અંદામ લી જમે હુવે ઓર
 હસ્ત મંચ ગાલીયાં દુપટ્ટી ખાંધકર છુલ્લી છુલ્લ્યાં ખેલતીથી મોર પંખીયાં ઓર બજારે
 અશકું મંચ પડગએ જલતરંગ ઉનપર બજને લગા ઓર હર તરફ નાચ કનારે કનારે
 હોને લગા મુકદ્દેશ કતરા હુવા ઉડાયા જતાથા રતારે ગોયા ફલકસે દુટકર ઝમીનપર
 ગીર રહેથે કુમકુમે ઓર રંગા પીચકારીયાં અલતીથી હકીકત મંચ ચેહ આલમથા કે

નઝમ.

વોહ ખચમા ને થા ગચરતે આસમાં—સજા ઉસ, જગેહપર બસદ ઇંઝોશાં
 તનાબ ઉસકી હરએક ઝૂન્નારથી—શોઆથી મગર વોહ ખતે મેહરકી
 ખીએ આગે ખચમે કે વોહ સાચખાં—કેથા સીલકે ગોહરકા જીસ મંચ સમાં
 તમામીકા હરખપે ખીજવાયા ફરશ—ઝમીબન છાઇવાંકી સખ રશકે અરશ
 ઉડાતેથે મુકદ્દેશ ને સખ ખડે—સિતારે ફલકસે લગે દુટને
 લટકતેથે ને ગેંદ ખીલ્લોરકે—દરખખતું મંચ ફલથે લગે નુરકે
 પરીઝ હરએક સુથે ખાઝી કુના—અજબ હુરન ઉનકા અજબ આજખાં

જબ ચેહ જલસા પુરા જમે હો ચુકા શાહઝાદેકા ખબર દી કાસિમ લેખાસ રંગીન
 પેહેનકર આશાયશ અપની ઝરો ગોહરસે ફરમાકર ઝીનત બખશે અંજમન હુવા મસ-
 નદે જવાહરીન પર લગે નેહર આકર ખચડા સામને રક્ષાસાને ઝોહરા નાચને લગી
 ઓર અશઆર આશકાના પડને લગી હવા બંદ બના કચસા સમા બંધા વોહ સજાટેકા
 આલમ ઓર સેહારા કી કિઆ ફરશ ઝમઝદીન સખઝ ઝંગારી પર ચાંદનીકા છીટકના અજબ
 લુત્ફ દીખાતાથા ઝમી ફરતે સીફાસે ઓર સીતાફ કે અકસસે ફલકે અંતલસી બનગમથી
 પુલકી પુથાપુસે ઝમાના મેહકતાથા અચસે વકત મંચ મેહરખુને ઉંચે સુરસે લેહકકર
 ને ફાગ ગાયા નાહીદે ફલકકો દીવાના બનાયા કે

મસનવી.

શુલે નઝામકે તરકીથી ચેહ બહાર—કે સેહરકે શુલ ઉસકે આગેથે ખાર
 ફકત ખુલખુલો શુલકા કબથા હુબુમ—કે ગીરતીથી વાં ઠાલીયા ઝુમઝુમ
 ખી છી હર તરફ આદરેનુરથી—ચેહી ચાંદની ઉસકો મંજુરથી
 બંધા ઇંસ તરહકા ને ઉસદમ સમાં—સખા લી લગી રકબ કરને વહાં
 વોહ હંગામ જંગલ વોહ નુરે કમર—વોહ પુરઆક બરખાર તરફ હસ્ત ફર
 વોહ ઉજલાસા મયદાં ચમકતીથી રેત—ઉગા નુરસે ચાંદ તાફકા ખેત
 દરખખતુંકે પત્તે ચમકતે હુવે—ખસો ખાર સારે ઝમકતે હુવે
 દરખખતુંકે સાએ મંચ મેહકા વોહ રૂપ—ગીરે જયસે છલનીસે છનછનકે ધુપ
 તમાશાન દેખાથા ને ચેહ કલી—દરો દશત ગશહો પહેથે સલી
 નઝર નેકે કરતીથી ખુટી જડી—હરએક આલમે શોક મંચથી ખડી
 ચહાં તકકે વોહ લી નેથે નકશેપા—વોહ બચઠેથે કાન અંખને ઉસજા લગા

સાકીએરંગીન લેખાસને પચમાના એ શરાખે હોશરૂખા દેના શુર ક્રીયા દેમાગ બાદાએ નાખસે શાહઝાદેકા ગર્મ હુવા ખિયાલ આયા ઇસ વકત કોઇ માશુક નયા મેહરે હીદાર અગર પેહલુ મંચ હોતા તો બેહતરયા ફર્દ ચમન હય અબ્ર હય ઠંડી હવા ચલતી હય ફરયા હય-ફકત એક તરીબ અચ સાકીએ ગુલકામ બાકી હય-ઇસ ખિયાલકે આતેહી અબજ ઇત્તેફાક હુવા યાને યહાંસે કુછ દુરપર કરીબ સરહદે તીલ-લસ્સમે હોશરૂખા એક પહાડ હય નામ ઉસકા નરગીસ કોહ હય એર બીચ કોહપર એક શહેર આબાદ હય એર કીલા પુખ્તા બના હય હાકિમે શહેર ઝુન્નારબલા અફગન બદુ નામ મુસાહેબે ખાસ અફરાસીયાબ હય એર હમેશા ફરબાર અફ-રાસીયાબ મંચ અંદર તીલસ્સમે હોશરૂખાકે રેહતા હય એર ખિરાબ ગુઝાર શાહકા હય હરચંદકે યેહ શહેર બાહર તીલસ્સમકે આબાદ હય લેકીન સાહિફંકી બસતી હય ખલકત યહાંકી ફરમા બરહારે અફરાસીયાબકી હય ઝુન્નાર કયુકે તીલસ્સમે મંચ રેહતા હય ઇસ લીએ બીવી ઉસકી હનઝલ બદુ સરીરે જહાં બાનીપર બચઠી હય એર ઇનતેઝામે સલતનત કરતી હય એર એક બેટી ઉસકી હય હસીનાને જહાંકો હુસ્ન ઉસકા ગયરત લીલાતા હય એર યુસુફ મીસરીકો ગુલામ બનાના હય યાદ મંચ ઉસકી ઝમાનાએ રોઝગાર ઝલીબા કિરદાર સોદેકા ખલ્લ સરે બાઝાર ખરીદતે હંચ એર મજનુ વારે લયલા ઉઝાર હર સેહરા બસેહરા ફીરતે હંચ નામ ઉસ રશકે ગુલ-ઝારકા નરગીસી ચશમ હમેશા કોહા દશત બેહરોબરકી સચર કરતી હય આબકી શબ સાથ કનીઝાને પુરશીદ એર વઝીરઝાદી ઉસકી સોગંદ બદુ નામસે તખ્ત તઇ-યાર કરાકર ગયરકે લીએ અપને બાગસે રવાના હુઇ ઇત્તેફાકસે ઉસ તરફ પોંહયા કે જહાં કાસિમને જલસા કીયા હય સામાને અંશરત મોહબયા હય સદાએ અરગુન એર સુકતે કોનુન એર હુસ્ને પુતાં એર મશબહો ચરાગાંકી કયરીયત દેખકર ચાહાકે ઇસ જલસે મંચ બાકર મુફ્તસીલ જુમલા સામાન મુશાહીદા કરે લેકીન સોગંદને મને કીયા કે અચ મલકા ગયર સોહબત મંચ બાના અચ્છા નહીં બઝોર સેહેર ફર્શ શાહાના એર અસબાબે મલુકાના હાઝીર કરે નાય દેખીએ એર ઇનબે સાતસે નાય દેખીએ જો કોઇ ઇસ મેહશીલે પુલ્લ મશાકુલકા બાની હોગા વોહ યકીન હય આપકા હાલ ફરયાફત કરે હુઝુરકે જલસેકી તરફ આએ ફીર ઉસ વખત ખામો મલામ હોઝર ત્રારા હાલ ખુલ બએ એર જહાં આપ બાતી હંચ વોહ ખુદ આયગા મલકાને યેહ કલામ સુનકર વઝીરઝાદીકી રાયકો પસંદ કીયા એર સોગંદને ઝમીનપર ઉતારકર એક મુકામ પાકીઝા વ મુસફફ પસંદ કરકે અચસા સેહેર પઠા કે વોહ મુકામ પર ખાર રશક લાલા ઝાર બના એર ગુલીસ્તાને અંશરત પર તઇયાર હુવા કે

નઝમ.

શબનમે ઉસ સખ્ખા ઝારકે અંદર—જુઝમરફકે કાન મંચ મોહર

થી ઉસી સખ્ખા ઝારકે અંદર—એક નેહેર રવા ઇધરસે ઉધર

ચુંનઝર આતીથી વોહ ઝરખે મીસલ—સખા કાગઝપે તુકરઈ જીવલ
 કહી હક સીર રહું કહી કુકુ—કુમરીયા મેહવે ચાદે હક હરસુ
 જખ ઇસ સામાને અશરત ઓર બખે ફરહન અફઝાકી દુસ્તી ઓર ઇનતેઆમ
 હો ચુકા નેહેર સરવે ખીરામાં મસનદે પુરઝર પર જલ્લ કુના હુઇ ઓર કનીઝે સાઝ
 લેકર બખને લર્ગી ગઝલ હાઝે આશકાના ગાને લર્ગી.

ગઝલ.

વોહ બેકસ હું નહીં હય કોઈ મેરે ગમ ગુસારૂં મંચ
 રહા એક દિલસો વોહ બી હય તુમહારે બાની સાડૂં મંચ.
 સુખે ગોરે ગરીબાં આખે વોહ ચેહ પુછતે ચારખ
 મેરે કુશતેકી તુરબત કોનસી હય ઇન મઝારૂં મંચ
 હકીકતઆશકુકે મર્ગકી હમસે કોઈ પુછે
 ખોહત જખ નીંદ આઈ સો રહે બાકર મઝારૂં મંચ
 ઇધર બી એક નીગાહે નાઝ અપને હુસ્નકા સદકા
 ઇલાહી હશરકે દિન આંખ નીચી હો ન ચારૂં મંચ
 હુવે હમ કલ જખ જલસા નઝર આયા હસીનુકા
 ખટા ચેહ ખુને નાહક ચુલ્લુ ચુલ્લુ ગુલ ઉઝારૂં મંચ

કાસિમકે સમખે હુમાયુ મંચ ગાનેકી સદા આઈ મસનદસે ઉઠકર મયદાન મંચ
 આગે આય કયુકે ચાંદની ફયલી હુઇથી દુર એક જલસા મેહજબીનુકા નઝર આયા
 અકલ હયરાન હુઇ કે ઇલાહી ચેહ પરયાં હંચ યા હુરાને જાનાં હંચ ચેહ કયસા અ-
 શરતકા સામાન હય આખિર દિવને કહા ઇસ જલસેકો કરીબ બાકર દેખીયે ચેહ સોચ-
 કર ઉસી તરફકા રાસ્તા લીયા જખ નઝદીક ઉસ રશકે દહે અંબુમ પોંહયા ચેહ આલમ
 નઝર આયા

નઝમ.

સામાને એક નીગારકો પાયા—ખોસ્તાં મંચ બહારકો પાયા
 બીલ્લોરકા એક અબુતરા ખુબ—એક હોઝ મંચ ઉસકે આગે મેહબુબ
 ઉસપર તખ્ત ઓર તખ્તપર હુર—યાને એક નાઝનીને મગફર
 ગીર્દ હલકાકીએ કનીઝે સખ—ચાંદકે ગીર્દ જીસ તરહ કોકખ
 ખાગકી સચર કોઈ કરતી હય—કોઈ અંગયા મંચ કુલ ધરતી હય
 કોઈ ગુલરૂ હય મેહવે ગુલબાઝી—કોઈ દીખલા રહી હય તજાઝી
 ગુલબદન એક ખડી હય ઝેરે શજર—હય લખે નેહર એક પરી પયકર
 કોઈ ખુલેપે બયડી ગાતી હય—કોઈ તન્નાઝ સૂર લગાતી હય
 કહીં કોઈ બબ રહી હય સેતાર—ખુશગુલ કોઈ ગા રહી હય મલાર
 ઝાયકા દીલ મંચ સખકે સખ કમસિન—ઝાંકને તાંકનેકે ઉનકે દીન

ઉનકા મારા ન માંગતા પાની—સચ તો યુ' હય જવાની દીવાની
ખીય મંચ ઉનકે હય વોહ માહ લકા—હુર પરયાં હોં જીસપે દીલસે ફીદા
નાઝની' નવ જવાં હસીં કમસિન—માર રખનેકે આશકુ'કે દીન
ફીતનએ દેહેર કામતે રેઆના—ચાલ દમલર મંચ હશર કરદે ખપા

અલહક ઇસ સિનમે સુરતે એબાકી જો શકત દેખી કયું દિલકો કરાર રહે કે ઇસકે
અકસ રૂખસારને રોશની ચાંદ સુરજકો દી ઓર જીસકે રંગે જુદે તાખદારને ગાલીયા
ફરોશ શામકી જીલમતસે મહદકી હો સીપેહરે મીયાએ નઝીર સીવાએ ઉસકે આઇનએ
મેહરેસે ઓર કહી' ન દેખાયા કાસિમ એક નિગાહ ઉસ રશકેમાહપર શેફતા હુવા ઓર
ખા આવાઝ ખુલંદ પુકારાકર ઇસ ઇસ રૂખાઇકો પડા.

રૂખાઇ.

હમ કયુ'કર ન આહો નાલે કરતેહી રહે—દુખપર દુખ કિસ તરહ ન ભરતેહી રહે
ઇતનેહી લીએ જહાં મંચ જુરઅત હીમતો—જીતે હંચ તા કીસીપે મરતેહી રહે.

ઇસકો ચંદ કનીજુ'ને સુના ઓર મલકાકે લી કાન મંચ આવાઝ આઇ આઇન એ
રૂખસાર શાહઝાદાએ આલી તખારકો દેખકર અપને તઇ હયરાન ખનાયા લેકીન બરાએ
નાજો અંદાઝ શોખ ચશમને દોપટ્ટેસે મુંહ છુપાયા ઓર ઉડી ઉડી કરતી' સામનેસે
ભાગી ઓર અપની હમ ઝેલીયુ'સે ઇઠલા ઇઠલા કર હાથ માથેપર રખકર ઉગલી હાંતું
મંચ દાખકર કેહને લગી.

નઝમ.

મલક કાસિમકી ઉસ જા પાકે આહટ—તગી' દીખલાને વાં સખ ચુલખુલાહટ
ખીજલતકે પસીને મંચ કોઇ ગરક—ઝઝકકર રેહ ગઇ આંખુ'સે જુ' બક
કોઇ ખોલા ભલા લાઝીમ ચેહ કખ હય—ચેહ કચસા દીન દહાડે લો ગઝબ હેચ
ન જીસસે વારતાના બનપેહ છાન—વોહ આયા ખીન ખુલાએ ઘર મંચ મેહમાન
હટાઇ દેખકર ઉસ ન વજવાંકી—મંચ અપને દીલ મંચ હું હયરાન ખાજી
ચેહ હય કોન દીલ મંચ કયા હય સમજા—જો ઇસ જંગલ મંચ તનહા ઇસ તરહ આ
ખડા હય ધુરતા અચસા ની ડર હો—ઝરા ઇસકે કલેજેકો તો દેખો
કોઇ ખોલી હુઇ હય અકલ કુછ શુમ—ઝનાને મંચ ન ધુસઆના કહી' તુમ
અલી નખરેકી ખુલી વાહજી વાહ—કિયામત ગર્મ હો અલ્લાહ અલ્લાહ

ઇસ શુદ્ધતશુ કે સોગંદ વઝીર ઝાદીને સુનકર કનીજુ' કે પુકકા ચરી મસતા
નીચો ચેહ કીરસે અચસી ખાતે' કરતી હો લોંડીયુ'ને અરઝ કાંયા દેખીચે ચેહ કે ન
સામને ખડા હય ઉઇ મરદવા કચસા ઢીટ હય કે કસે લી નહીં હટતા કાસિમ ચેહ
ખાતે સુનકર હંસ કર કેહને લગા ખચત હમ આહે' તો ઠર તોડ કે ઠરરાના ઠરઆએ
—પરહા લીએ બચઢી રહે દીવાર તુમહારા સોગંદને કહા કયા કેહના આપ અચસેહી
હંચ મગર ચહાં કોઇ ઓર માતી નહીં હય ચેહ ખાતે' કીસી ઓર જગેહ બકર

કીજીએ હમપર મેહરખાની રખીયે ખુલાસા કલામ ઇસ તકરાર કેહોનેસે મલકાને બી આવાજ સુનીં ઝોર બોલીકે અરે ચેહ કયા હય જે સખ એક જગેહ ગોલ ખાંધે ખડી હો ઝોર ચીખતી હો એક કનીઝને જવાબ દીયા કે હુઝુર ચહાં મરહવા ધુસ આયા હય મલકા બી ઉઠી કે મંચબી ચલકર દેખુ ઝોર વહાં આઈ કે જહાં શાહઝાદા ખડાથા મલકાકી નઝર ઉઠકે જમાલ હુરમીસાલ પર જે પડી એકતીર કમાન ખાનાએ ઇશકકા ખાયા ઝોર ઉસ રોહ સવારે ઇશક નાવક મીઝગા કા અપને દીલે વેહશીકો નીશાના બનાયા ખંજરે બાસિતાં અખરૂએ પુર ખમને હલાલ કીયા ઝોર તેજે અદાને એ કહી વાર મંચ તસમા બી લગા ન રખ્યા અકલો હોશકા ફેસલા કર દીયા દેખા કે એક મેહબુબ લાસાની જીસકી ઉઠતી જવાની હય આફતાબ રૂખસાર હય ગુલશને ખુબીકા ગુલે પુર ખહાર હય અગર મરહમે ચશમ શમે તારીક મંચ રૂખસાર રોશન ઉસકે દેખે તો ચકીન કરે કે સુખે સાદિક ઉફે મશરિકસે તાલેઅ હુઇ હય ઝોર અગર હીદએ રોઝગાર પરદએ શમે દીનુર મંચ ઇન્કપર નઝર કરે તો ખેશક બનેકે આફતાબે જહાં તાબ કી રોશની ફયલી હય આરીઝે ગુલશુ મીરઝે ગુલે ગુલે સયરાખ ઝોર ખને રૂખસાર પર મીરઝે સુખુલ કે પુર પેચો તાબ ચેહ માલુમ હોતાથા નકકાશ હીકમતને દાગેરએ અંખરે તરકા પુરકારે કુદરત સે સફએ ગદદાર પર ખીચા હય યા કશત કારીએ દેહકાને પ્રીતરનને સખઝકનારે આખે હયાત કે ઉગાયા હય અલ હક અલ ગરઝ મલકા દેખકર થરતકર ગીરી ગશ આ ગયા શાહઝાદેકા બી ચેહ નકશાહુવા સોગંદ ને દોતુકો ગુલાબ કેવડા છીડકકર હોશીયાર કીયા જખ આંખ શાહઝાદેકી ખુલી મલકા બી હોશીયાર હોકર પાસ ખડીથી હાથ મંચ હાથ ડાલ દીયા મલકાને થરમાકર સર ઝુકાતીયા આખિર દોતુ ખરામાં ખરામાં આ કર મસનદ પર ખયઠે લેકીન વહાં જખ સઘ્યારાને દેખા કે સારા જલસા જમે હય લેકીન શાહઝાદા નહીં હર હય તરફ દેખને લગા કુછ દુર ચંદ પરચુ કે સોહબત આરા દેખકર ચેહ ભી ઉસી તરફ ચલા કરીખ પોહચ કર શાહઝાદે કો કરીખ એક મેહજબીન કે ખયઠે પાયા ઝોર વઝીર ઝાલકો ઉસપરી કી મસરૂફે ઇનતે ઝામ દેખા સઘ્યારા ઉસપર આશીક હુવા ઝોર પાસ અપને શાહઝાદે કે પોહચા સોગંદને જે ઉસકી સુરતકો દેખાકચુ કે ચેહ ખેટા ઉમરૂ કા હય ઝોર ખુવાબ કા હુલ્યા અકસર ખયાન કીયા ગયા હય ઇસવજે હસે ઉસકી ભી સુરત વચસી હી દુખલી ઝોર લાગીર મીરઝે મુશ જંગલી કે હય સોગંદને કેહ કહા મારા ઝોર ખુબ હસી મલકાસે કહા ઝરા ખયયે આપકે પીછે ખન માનસ આકર ખડા હય સઘ્યારાને કહા મુઝે તો સખ પીપલ ઝોર જંગલ કે દરખતું પરસે ભુતનીયાં ઉતરકર ખયઠી નઝર આવી હંચ ઇસ કલમેપર સખને કેહ કહા લખાયા ઝોર શાહઝાદેને સઘ્યારાકો ખીઠવાયા થરીકે ખઝમ કીયા અલ હાસીલ મલકાને સોગંદ કે ઇશારેસે જમે મએ અરગવાની ભરકે દીયા શાહઝાદેને ઇરશાદ ફરમાયા કે ગુલે ખોસ્તાને ખુબી ગુલે અખતરે સીપેહરે મેહબુબી થમએ કીસ અંજમન દીલ અફરોઝકી

હો અપના નામ ઝાઢેર કરૈ ઓર અપને દીનોઈમાંકા પતા બતલાવ અગર મઝહુએ ઇસલામ રખતી હોળી તો હમ યેહ શરાબ પીએગે' ઓર નહી તો હમ કહાં ઓર તુમ કહાં મલકાને યેહ કલામ શાહઝાદાએ આલી સુકામસે સુનકર કહા આપ અપના નામ બતાવે' મુઝે તો તમામ આલમ બાનતા હય કે મલકા નરગિસ્તી ચશમ હું' ઓર તમામ કચક્રીયત અપની ખ્યાનકી શાહઝાદાને જબ સારા હાલ સુના ફરમાયા મુઝે કાસિમ બીન અલમશાહ બીન હમઝા સાહબકરાન કેહતે હંય ઓર હમ લોગ ગયર મીલ્લત ઓર મઝહબવાલેસે મોહબ્બત નહીં કરતે અગર હમારી ફેસ્તી દરકાર હય તો સેહેરસે તોબા કરૈ ઓર લડકા ઓર દીગર ખુદાવંદ બાતિલપર લાઅનત લેએ કયું' કે યેહ સખ મખલુક હંય ઓર હીકમતે બાલેગા ઓર તુઝરતે તરાવ બી કીલકે પ્રીતરતસે મંસુર ઝુહુર કાએનાત મંઝુર ફરમાયા ઓર દમબર મંય હકીકએ મોબ્બુદાતકો સર સખઝ ફરમાયા ઓર તીલસ્સમ આફરીનશકો બકોલ કુન ફયુકુનસે બનાયા ખુલાસા હમ્દે ઇલાહીકો શાહઝાદેને ઇસ તરફ ખ્યાન કીયા કે ખામા ઝબાન લોહ સીનએ મલકાપર રકમ હોગયા કે સીયાહી બાતિલ પરસ્તુંકી વરકે ખાતીરસે ધો અઈ નામ માયુદે હકીકી સુનકર મસફૂર હો ગઈ શાહઝાદે'કી ગરદન મંય હાથ ડાલકર બોલી કે સાહબ તુમ અફ નહો મંય સેહેરતો ખીલકુલ બાનતીહી નહીં હું' લેકીન લડકા ઓર જમશેદ વગયરાકો માનતીહું' આજસે ઇન મુઝી કાદું' પર બી લાઅનત કરૂંગી શાહઝાદેને જબ ઉસકો રાઝી પાયા કલમા તઈયબા બતાયા મલકા કલમા પઠકે સાથ કનીઝું' ઓર સોગંદને ઇસલામ કુખુલ ફરમાયા શીર તો શાહઝાદેને બામ ઓર બાદાએ એદમરસે મતકાકે હાથસે લેકર પીયા દોરે બામ દમાદમ પયદરપય ચલને લગા ઓર સોગંદકો સઈયારાને છેડના શુરૂ કીયા કેહને લગા અય મલકા આપકી વર્જીરઝાહી મુબકો ઇશારેસં ખુલાતી હય કે પહાડ કે દરે મંય ચલકર હમ તુમ આગોશ હોં સોગંદને બે યેહ કલામ સુને સઈયારાકો એક દો હથથડ મારે કે સુવા મરજીયાબાન તાંતીએ ખુદા તુઝે ગારત કરે બુકે લો સાહબ ભલા અગસી મેરી કયા ઘાટ ગઈથી બે ઇસસે ઇશારે કરતી મંય તો ઇસસે લોટા બી ન ઉઠવાઈ સુવા અપને હોસ્વે નીકાલતા હય અરમાન પુરે કરતા હય જવાના મર્મ તુઈસી હવસ મંય રહેગા મંય કલો થુકુંગી બી નહીં' સઈયારાને કહા મુબસે યેહ બાતે' સખકે સુનાનેકો કેહતીહે ઓર અપને હાથ સીનેસે લીપટાકર ઇશારા કરતી હો કે મુ'ગલેસે લગાવુંગી ઇતેફાકસે ઉસ વકત સોગંદકે હાથ સીનેપે થે ઇસકે કેહનેસે ઉસને હાથ હટા લીએ સારી મેહફીલ ઇસ હરકતપર મારે હંસીકે લોટ ગઈ ઓર સઈયારાને સખકી આંખ બચાકર ચુટકી લેલી સોગંદ શીર કોસને લગી સઈયારાને કહા દેખીયે મંય બોલતા આલતા નહીં હું' યેહ રંડી બડી મસ્તાની હય બે ઇસકે ઇશારૂ'કો નહીં માનતા હું' ઓર ઇસકો પસંદ નહીં' કરતા તો યેહ મુઝે કોસ્તી હંય ખુલાસા કલામ અયસા ઉસકો સતાયા કે ચૈદીયા ખીસયાની હોકર માથા ફુટ લીયા કેહાએ અલ્લાહ મંય કયા કરૂં

ઐર મલકાસે કહા હુઝુર અલ્લાહકી કસમ મને કીજીએ નહીં હઝાર હોગ સુનાકર અયસે તયસે પર રખ દુર્ગીં યેહ દિલ લગી અપની મા બેઢેનીયાસે કરે અપને દીલ મંય સમઝા કયા હય શાહઝાદેને સ્મઘયારાકો મને કીયા જખ વોહ ચુપ હો રહા સોગંદ ઉસકી તરફ દેખકર હસી ઐર મુંહ ચડાકર દુપટ્ટેકી આઠ લી સઘયારાને મલકાસે કહા હુઝુર આપને દેખા મલકાને કહા સય તો યેહ હય રંડી તુ આપ ઇશારે કરતી હય ઐર ખીલી જાતી હય ઇસ ખીયારેકા નામ બદનામ કરતી હય ગરઝ કે ઇસ મઝાક મંય રાત થોડી રહી ઐર હરએક મસ્ત મખમુર હોગયા શાહઝાદેને સ્મઘયારાસે કહા આજ તુમ કુછ ગાવ દીલ બેહલાવ સ્મઘયારા તો ફરઝ દે ઉમરૂ હય હરયંદેકે ખવાબકો ઇલાહાન હાઉદી ખુદાને કીયા હય વયસા તો યેહ નહીં હય મગર ફીર લી દખલ નામ ઇલમે સુસીકી મંય રખતા હય સાઝ લેકર અયસા બબ્બયા ઐર અયસા ગાયા કે એહલે અજમનકો દીવાના બનાયા વોહ પીછલી રાતકા સમાં ચાંદની શબનમકે ગીરનેસે ખુબ સાફ હોગઈથી રોશની ગુલ સુલાકર ગુલ હો ગઈથી કહીં કહીં બે ચરાગ જલતાયા વોહ બી બાફેએ ઝંદ લેહરા રહાયા ચકોર ચાંદપર દોડતે થે નાઝનીનુકે જીસ્મ મંય પુલુકી મેહક આતીથી પહાડપર તાઉસ રંગોન નાચતેથે રાત નીશોકા ખુમારથા આખુ મંય સુર્ખ દોડે નીશોકે પડેથે નીલકા ખુમારથા જમાઈયાં લેતે થે પરવાનુકેપર લગન મંય પાસ શમએ દાનુકે ઢેરથે ફરી મંય ઝોલ પડ ગયાયા ઉસ વકત મલકા ઐર શાહઝાદે મંય બાહમ બોસોકનાર શુરૂ હુવા ઐર સોગંદસે સ્મઘયારા બાને કરતાયા કનીએ રૂખરૂસે હટગઈથી શયદાએ ચક દીગર બાહમ લેટેથે માથેકી અફશાં ઐર ઐર લખુકી મીસ્સી છુટ ગઈ ચોલીયાં મસક ગઈ પાયબમે મંય ચરસે પડ ગઈ સવાએ વસલ હોનેકે કોઈ દકીકા ઉઠ ન રહા ફીર ઝરા હરએકકો હોથ આયા સ્મઘયારાકો સામને તલબ ફરમાયા સોગંદ બી ખીલવનસે સામને મલકાકે આઈ દેખા તો બાલ સરકે ખુલે હંય રૂખસાર પર નીશાન બોસુકે હંય કુરતી ઉપર ચડ ગઈ હય પાઈએ છુટે હુવે પીછે ઝમીનપર ધીસ્તે ચલેઅતે હંય આંખે નિદામતસે નીચી હંય ગરઝકે ઇસી તરફ જખ યેહ દોનુ રૂખરૂ આએ શાહઝાદાને ફરમાયા હાં અય સઘયારા સઘયારાને ફીરગાના શુરૂ કીયા.

ગઝલ.

મીબઝ સયરે, ચમનસે બેયાર કા ફીર બાએ
 ગુલુંકા ઐરહીકુછરંગ હો હવા ફીરબાએ
 બે તેરે ધ્યાન મંયદું કયું ન ઉસકે ફરપે સદા
 હરએક પુકાર પુકાર ઉસકા અશના ફીરબાએ
 નફીર તુ મુજસેકે અય ખુત વોહ ફીર જીએ કયા ખાઠ
 ખુદા ન ખવાસ્તા જીસ શખસસે ખુદા ફીરબાએ
 કોઈતો ઘરમંય રેહનેકા વકત બતલાઓ

કેઆનકર કોઇ મેહરૂમ તાકુબ ફીરબાએ
ગલી મંચ ઉસ બુતે કાતિલ હીકે ચેહ દેખી સયર
કે બાએ બાનસે એક ઓર દુસરા ફીરબાએ
પુઠાકે વાસ્તે અચસા અમલ કોઇ તો બતાવ
કે યા ફીર આએ યા ઉસ્સે હીલ મેરા ફીરબાએ.
કહે હંચ બુતે કાતિલ કે દરપે દેખ મુઝે
પુઠા કરે કહીં ચેહ બંદએ પુઠા પુઠા ફીરબાએ.

આખીરશ ઇસ હંગામા એ જલસે મંચ વોહરાત તમામ હુઇ ઓર મુશશાતએ કુદરતને ઝેવર ઝરરીન પેહનાકર મંઝરે મશરીકસે સીપેહરે પુર જલ્લા કર ગયા યાને તુરકા તડકા બાનવફકા આશયાતુસે ઉતરના ઓર સુરજકી કરનકા પહાડુસે ફુટના દરખતુ કે સખ્ખ પત્તુંપર સુનેહરા પન આના ચેહ માલુમ હોતા થાકે શાયદ બહારને સોનેકા ઝેવર જેબ કામત ફરમાયા હય ચશમુકે કનારેકે સુરગાબી વ સુરખાબ વ તુલી-માર વ કાઝ વ ફુલંગ હવાસે દુટ દુટકર ગીરતેથે ગોતા આમીવ ફુલેકા કરતેથે બલ-બલાને સોરીદકા શોર થા.

નઝમ.

રવાં આએ દર સખ્ખા આએ ખુરદ—એ સીયાબ દરપચ કરે લાજવર્દ
રયાહી દરીઝા બધંતરાફ બુએ—સબા ઇતરો સખ્ખા હવા મુશકબુએ
અયસે વકત પુર બહાર મંચ ઓર સામાને ફરહાત આ સ્વાર મંચ માશુકકા બુઠા
હોના હાં કયા ગઝબકા સામનાથા કે

રૂબાઈ.

હમકો કોઇ ન સુનાએ ઉસકા બાના—હય અપની મોત હાય ઉસકા બાના
આમદહી પર જસકે જ ચલાતાથા—અબ દેખીયે કયા હીખાએ ઉસકા બાના
મલકા ઓર શાહઝાદા હોનું મીલકર રોને લગે કાસિમને કહા મલકા લી કબી
મઝારપર હમ ગરીબુકે લી આના ઓર દો ફુલ રખ કર ગુનચએ હીલકો ખીલા બાના
મલકાને કહા અચ સુનીસે બાન નવાઝ મંચ આજ રાતકો પ્રીર ઇસી ઇસી મુકામપર
આઉંગી પથથરે સંગે મફારકત સીનેપે રખકર હમ હોનું બસર કરે શામે મવાસલત-
કી રાહ દેજે કાસિમને ચેહ કલામ મોહખત આમેઝ સુનકર કહા પસ આજ હમારી
બાન બાનેકા સામાન હય લશકરે ઇસલામ મંચ આમુદઝન ઓર ખુખવાર રામશીર
ઝનને આકર આફત બરપાકી હય મેરે રહીકુકો ગીરફતાર કીયા હય મંચને અપને
નામ તલબજજ બજવાયા હય ચહાંસે બંકર ઉસકા મુકાબલા કફંગા કયુ કે સેહેર
નહીં બાનતાહુ ચકીની હય કે બાન બચગી યા નોબત બ ગીરફતારીકી આચગી
મલકાને બે કચકીયત સુની બેકસાર હોગઇ ઓર સોગંદકી તરફ દેખા સોગંદલી સ.
ઇમારાકી મહાબરત અશકરેઝબી મલકાસે કહા ચેહ તો મેહરૂમે હીલોબા હંમ વાઝીફ

ધસ શરેનિહાં હંચ ઉનસે કીસી ચીઝકા ઇસરા કરના કયા તેગા સેહેર કશ હવાલે કીજીએ ચેહ દીન ભર શીકારે અહુમંચ બસર કરે' જોર હમ આપ મહાસે ચલકર આ-રામો આરાયશ કરે' રોજે મફારત દોનુ'કા કટ બચગા શામકો વોહ જામે ઉલમુત ફરરે-કીન ફીર મીલાયગા અગર ચીર્ષ કબમદાર ચાર હય તો ફીર ઇનશાઅલ્લા હમ કનારીએ દીલદાર હય મલકાને ચેહ તકરીર સુનકર એક કનીઝસે કહા કે લા તેગાએ સેહેર કશ હે ઉસને અપની કમરસે ખોલકર શાહઝાદીકો દીયા જોર શાહઝાદીને કાસિમકે હવાલે કીયા જોર કહા ચેહ તેગા તોહફેએ તીલરમે હોશરૂખા હય અફરાસીયાખ બહુને મેરે આપકો દીયા હય રાતુકો અકેલી જંગલુ' મંચ પ્રીરા કરતી હય અયસા નહો ચેહ કીસી આફત મંચ ફંસ બજે ઓઇ સાહેર અકેલા બનકર ઇસકો ધમકાએ આખર મંચ ફર્ક લાએ અયસા કુછ બનકર ચેહ તલવાર સાથ કરદી હય ખાસીયત ઇસકી ચેહ કે જીસકે પાસ ચેહ તલવાર હો સેહેર ઉસપર અસર ન કરેગા જોર ઇસ શમશીરસે કયસાહી ઝબરહસ્ત સાહેર હોગા હો દુકડે હોગા ગરઝકે કાસિમ તલવાર પાકર ખોહત ખુશ હુવા જોર ઉસકો મ્યાનસે ખીચકર સુલાહીઝા ફરમાયા એક શમ-શીર જોહરદારકો દેખા કે ઉસ તલવારકો કમરસે લગાયા મલકા રોતી હુઇ તખ્તપર બયઠકર સાથ કનીઝ'કે રવાના હુઇ લેકીન જાતે વકત બ અશમે અશકબાર વોહ બેક-રાર ચેહ કેહતીથી.

રૂખાઇ.

આતીશસે જો ગમકી દીલ જલા ખાક હુવા—જોર જલકે જીગરબી અખ મેરા ખીક હુવા જી' શમએ મીલાના બજીઝ કુછ સોએ ફીરાક—હાસિલ હમે' આશકી મંચ કયા ખાક હુવા કાસિમને બરીનનત કહા અયશમએ મેહપ્રીતે ખુબી વાએ રોનકે બઝમે મેહબુબી આજકી શબ જુરર અપને જમાલ તુરાનીસે અશમતીરા આશીકે ઝારકો મુનવર કરના જોર અગર આને મંચ ઝરાબી તગાપુલ હોગા તો બમુકતઝએ

રૂખાઇ.

ગરશકલ ન અપની તુ દીખલા બવેગા—તો મુજકો સોએ પ્રીરાક ખા બજેગા અયસાહી હુજીમે ગમ હયતો તનસે મેરે—ગભરા ગભરાકર જી ચલાબવેગા ફીરસા મુખતસર જખ મલકા રવાના હોગઇ શાહઝાદા બા અશમોતર સખ સામાને જશન ઉમી તરહ ઊઠકર સુલાઝમુસે તાકીફ ફરમાકર કોઇ ફકીકા આરાયશ જોર ઝેબાયશ મંચ બાકી ન રહે આજ કલસે ઝીયાદા તલકલ્લુફકા સામાન હો મંચ રઝમ-આહ સે વાપીસ હોકર યહાં આર્ઝગા જોર દીલ બેહવાર્ઝગા ગરઝકે સખ તરહસે ફેહ સુનકે રવાના હુવા કયુ'કે બાઈરાહએ રઝમ ચલાયા ઇસ વજેહસે મુસલ્લેહ વ મુકમ્મી-લથા મરકમે શખરંગ ઝોહરા જખીં જોરે રાનથા સર્ઈવારાને બકર જો સરદારકે આફીથે ઉનહે' ખબર દી કે અસબાબ બા જોહતેશામ લેકર ખિદમતે શાહઝાદે મંચ હાઝીર હો તમામ મુતીએ ફરમા બરદાર જુહુસે બેકરાં લે કર શાહઝાદે પાસ આજે

સખકો લેકર ચેહ તો ઇંધરસે ચલા ઇંધર અમીરને રાતભર તઇયારી જંગ મંચ ઓ-
કત બસરકી હમે સુખ મવાકીફ દસ્તુરકે મસજીદે કર પાસસે નમાઝ પઠકર સવાર હુવા
ઓર દરબાર ગાહ સુલતાની પર પોંહચે શાહજમ બહ જબ બરઆમદ હુવે તખ્તકે
બેર તરફ મયદાને જંગકે ચલે.

નઝમ.

ચલા મશરીકસે જબ સુલતાને ખાવર—ઇનાને તોસને ગરદુ ઉઠાકર
ઉઠે આગોશે શહનસે હેસેર વાર—નમાઝે સુખકો વોહ મર્દ દીંદાર
રખા બારે જહાઠ અપની કમરપર—ઇસે સમજે કે હય ચેહ ફર્જ દીગર
ચલે ખુરશીદ આશાયશ શીતાબા—હુવા લશકર હરએક સુએ ગુમાયા
ચલી શેહકી સવારી ઇસ ચમકસે—સદાએ તરઝકું આઈ ફલકસે
નકીબો ઓબદાર ઉનકેથે હમરાહ—સદા હા જબકીથી નસરૂમ મીનદલાહ
ફલક ફરસાથે રેગા રંગ રાયત—કોઇ કુમરી કોઇ તાઉસે જન્નત
ઇંધરતો થા ચેહ સામાને સવારી—ઉધર આઈ લકાકી ફાજ સારી

જમે દોનું તરફ મયદાંમંચ લશકર—સરે આરાસ્તા થીં સખ બરાબર

જબ લશકર લડનેપર તુલગએ ઓર સાહેફકે પરે જમ ગએ અમુદઝન મય-
દાને કારઝારમંચ નીકલા ઓર અપની ઉલુલ અઝમી દીખાકર આવાઝ દી અબી કોઇ
બી લશકરે અમીરસે મુકાબલેકો ન ગયાથા કે ચકાયક જંગલકી તરફસે ગીર્દ ઉડી
સખકી નઝર ઉસ તરફ ગઇ દેખા આગે હાથીપર અલમ નીશાન ફાજકા જલવા દી-
ખાતા પુરેરા ઉસકા લેહરાતા પયદા હુવા ઉસકે પીછે કઇ હઝાર જવાન ફરતમ મી-
સાલ ઘોડે ઉઠાએ ચલે આતે હંચ ફીર સત્તરા બેડી ચાદી સોનેકી બજતી હુઇ ઝાહેર
હુઇ જસકી સદાસે ગોશે ફલકકો સકતા હુવા ફીર અઠઠારા હઝાર અરાવે ઝરદ સુર્ખ
સુદેહ સેલદા હુવા આયા કે ઝરે ગોહર નીસાર હોતાથા ઓર શાહઝાદાએ મલક
કાસિમ લાલ ખફતગાને ખુરેઝ ખાવર સીપાહ ઝરે સાયા અલમ શેરે પયકર ઝરે
યાકુત નીગાહદર બર કીએ મરકબ ચમકાતા ઝાહેર હુવા ઓર મરકબ અસલ બકધરી
કરતા વહાંસે ખેલતા રાય પરીકે સવારકે લડકી દીખાતા અપને સાએસે રમ કરતા
પ્રીલ જુમલા કાસિમ રાતહી ઇબજતે હર્ષ શેહેનશાહસે લે ચુકાથા બાદશાહકો દુરસે
સલામ કરકે ઘોડા બઝાયા અમુદઝનકે મુકાબલેમંચ ગયા ઓર લશકરને શાહઝાદેકે એક
તરફ પરા જમાયા બાબે બાબે અલમશાહ કુલ લશકરકે જલવા દીખાને લગે અમીર
હુઆએ ફત્હેયાબી અપને પોતેકી માંગને લગે ઉધર બખતીયારકને લકાકો ગર-
માયા કે ખુદાવંદ દામાદ આપકે બડે તીવરસે આએ હંચ ઇસ સાહેરકો બગેર હીલાક
કીએ ન છાડેગે ઝરા તકદીરકો અપની સંખાલીએ લકાકોને કહા મંચ તકદીર કર ચુકા
હું કે કાસિમ મારા જયગા ચેહ આતે હો રહી થીં કે કાસિમને સાહેર ઝર્મ તલબ
કી ઉસને આજ નેઝા બી ન લગાયા પેહલેહી સુર્ખ સેહેરકા ઉઠાકર શાહઝાદે પર વાર

કીયા ઉસપર અસખબ તેગાએ સેહેરકશકે બાદુને અસર ન કીયા ઓર વોહી તેગા કલ્લએ અમુદપર લગાયા હો દુકડે ઉસ ગુર્જકે હુવે અમુદઝન અલ્લા કર સેહેર પડ કર તલવાર લગાઈ શાહઝાદેને વોહ બી ખાલી હી ઓર તેગાએ સેહેરકશ કમરપર બતલાકર સરપર મારા અમુદઝનને સીપર સેહેરકી પનાહ લી તેગા સીપરકો કાટકર સાથ ઉસકે જીસમે નાપાક વ અસલેહકે હો પરકાલે કરકે ઝમીનપર ઉતરા ઓર શેર ઉસકે મરનેકા બરપા હુવા લશકરે ઇસલામમંચ નાઅરા અલ્લાહો અકબરકા ખુલાંહ હુવા ઓર અખતયારક પુકારા કે સલવાત બર મોહમ્મદ યેહ ઝર્મદસ્ત ન દેખી હોગી ઉનપર ન બાહુ ચલા ન ખુલાવંદકી તકદીરને અસર કીયા વાહ વાહ કયા કેહના યા ખુલાવંદ અબ તકદીર ગુરેઝ ફરમાઈએ ગરઝ બાદ હીલાક અમુદઝનકે ભાઈ ઉસકા ખુખુચાર શમશીરઝન ગઝબનાક હોકર શાહઝાદાકે મુકાબલેમંચ આયા ઓર બઝોર સેહેર શમશીર આબહારકા વાર કીયા કાસિમને ઉસકે વારકો બી રહ કરકે તેગાએ સેહેરકશસે ઉસે વાસીલે જહન્નમકીયા વોહ શોર મચાકે ખુલાકી પનાહ આંધી સીયાહ ઉઠી જહાન સીયાહ હોગયા ઓર લકઝાકી યેહ હાલત હુઈ કે.

નઝમ.

અજબ સદમા હુવા બને હઝી પર—વોહ ધીરમીલકી તરહ લોટા ઝમી પર કબી થા બેકારીસે વોહ હમ હોસ—કબી થા ઇઝતેરી રીસે હમ આગોશ
આખીર ફેજકે મુરદાઈકે લલકારા રચદ આસા નાઅરા મારા કે કયા બડે દેખતે હો ખબરહાર નખીરએ હમઝો બાન સલામત ન લે બચ લશકર હુકમ અપને ખુલાવંદકા સુનકર લેના લેના કેહકર બડા ઓર સાહેઈને એક તરફ હમલા કીયા નારચલ તુરંજ સેહેરકે મારના શુર કીએ કબી અઝધહે પચઢા હુવે કબી ફલકકી તરફસે અંગારે બરસને લગે લેકીન અસખબ તેગાએ સેહેર કશકે બાદુને તાસીર નકી કાસિમ નાઅરા કરકે ઉસ બેહરે ફેજમંચ ગોતા ઝન હુવા બચ મનઆં શેહ સવારમકે દરવાઝે જંગ—ન અચઝમ ન ચશમ આમદેને પીલંગ ઇધ ઝાહેબકરાં ઇસમે આઝુમ પડતે શમશીર ખીચકર આગે બડે ઓર લશકરે ઇસલામ ફેજે લકઝાપર ચલા બાદ-શાહને તખત આગે બડા તબલ વ છુક આરે તુરકીકો હમ મીલા બેહરે અખબાર લશકર બાહમ મીલ ગએ ઓર તલવાઈકી મોજ ઉઠને લગી કશતી હયાતે તુફાની હુઈ.

નઝમ.

બડી હર સીમતસે જબ ફેજે ઇસલામ—ઝીરા પોશુકે આએ સખ તહે દામ નકીબુને દીલેઈકે કીયા ગર્મ—હુવે દીલ સંગ ઓર બાતી રહી શર્મ
સહાએ કરનએ બેહર કહીથી—ગુબાર આસા પરાગંદા ઝમીથી
સરૂપર નાઅલે તોસન બાલતાથા—નકીબુકી જગેહ રન બાલતાથા
હુવા દરયાએ ખુબાર બેહરે તેગ—બે કનરાથા નઝર આતાથા વોહ મેગ
બે કુચેબે વોહ લાશુસે પટેબે—કદમ આગે બે બે પીછે હટેબે

અકેલેને પદે ખાલી કીએથે—કઈ લશકર ભરે ખાલી કીએથે

કાસિમપર તો સેહેર તાસીર ન કરતાથા સાહેરૂંકે કુશતેકે પુશતે કીએથે લાશુ'કે અંખાર લગા દીએથે લશકરી શાહઅહેકે ફાએ લકા.૧ પર ગીરેથે તલવારૂંકી હવા સન સન ચલતીથી ગુખારકી તરહ બાતી હર એકપર ખારથી' રૂંકે રેહરૂંકે બદાએ અહમ નાશાદો નામુરાદથી' વોહ અસકરે જંગલુ કીનાવર થે અલમે તેઓ ખાજુ સીપરથે શામતકે શોઅલએ કત્તાલ બુલંદ રહા ઓર ઉસ આતીશસે બેહરે ખુન બરી થા કે બ મુજબે.

અખયાલ.

હુવા ચેહ શોઅલા હંગામે તાવરદે—કે ખુરકી આતિશ મોઝન હુઈ સરહ વોહ અખમી થે બે ઉસ ફાએ શકીકે—કીયા ઉનકો હવાલે ચાંદનીકે

શામકો અખતીયારકેને તબલખાઝ ગશત અજવાયા ઓર લકા.૧ શીકશત ખાકર મયદાનમંચ ન ઠેહેર સકા સાથ લશકરકે ભાગ ગયા ઓર કીલે કોહો અકીકમંચ ચલા ગયા તખ્તા કીલેકા ઉઠવાકર દરવાઝા કીલેકા બંદ કરા દીયા લશકરે અમીરને ખયમા વ ખરગાહ લશકરે હુશમનકા છુટ લીયા અમીર ફત્હો અફર કાસિમકે સરપર ઝર નીસાર કરતે હુવે ફીરે કુશતે અપને લશકરૂંકે મયદાનસે ઉઠવાએ રાવી કેહતા હય જખ હાથસે કાસિમકે સાહેર ભારે ગએ તો સરહારાને કાસિમ બે ગીરફતાર હોગએ થે ઉનપરસે સેહેર ફદે હો ગયા ઓર કયદે અસલી તોડકર નીકલે અઝખસકે લકા.૧ પર ગઝખ થા ઉન સરહારૂંકો કોન રોકતા કયું કે સખ ભાગકર કીલેમંચ ગએથે ઓર સરહાર રેહા હોકર ખીદમતે કાસિમમંચ આએ હરએક સરહાર ફાખીચે હમ્મામ હુવા ઓર નહાકર લેખાસ ખુન આલુલા બદલકે ખારગાહે સુન્નમાનીમંચ એખ કુરસી વ ફંગલ હુવે શાહને સખકે દરખારમંચ હુકમ જશન હોનેકા દીયા ફારન જલસએ અશ રત જમ ગયા સખ નાચ દેખને લગે ઓર મશરૂફે અયશો નીશાત હુવે લેકીન કાસિમ હમ્મામ કરકે લેખાસ પુર તકલ્લુફ જવાહીર આંગી પેહેનકર સંઘયારકો સાથ લેકર ઉસી જંગલકી તરફ રવાના હુવે જહાં મલકાસે સુલાકાત હુઈ થી હસબુલ ધર-શાહ સુલાઝમુ'ને ફરશ બદલ દીયા બે કલ સામાન થા ઉરસે ઝાંચાદા કીચાથા સારે જંગલમંચ ગુલાબ કેચાડ બેદ મુશકકા છીડકાવ થા ઓર જવાહીરકો મયદાનમંચ ઝુકા કર ઝમીનકો હમસરે આસમાન બનાયાથા 'સુલાસા ચેહ કે વોહ મુકામે અંજમન સીપેહરેસે બી બડકર થા કે શાહઅદા આકર પોહયા ઓર મસનદપર જલવગર હુવા લેકીન દીલે સુઝતર ચાદમંચ ઉસ સાકીએ મસતાના અદા હુરે પયકરકે બે કરાર થા ચેહી ખીયાલ આતાથા કે દેખીએ અખ વોહ સરાપા નાઝ આતી હય થા નહીં અગર ન આઈ ઓર બે રૂખી જતાઈ અપની ઝીંદગી બર બાદ હય છુના મોહાલ હય કબી કેહતા થા કે—

રૂબાઈ.

દિલ આંખુ'સે ખુનહો બહા હય મેરા—એવાલમં'ય કયા કહું કે કયા હય મેરા
જીતનમં'ય કીસી તરફ કેહેરતાહી નહીં—આ જૂલ્લ કે દમ ઉખર ચલા હય મેરા

ઐયર કહી ઉઠકર કેહતાથા ઐયર પત્તા અગર ખડકતાથા તો દીલે વેહશી શાદ
હો જાતાથા કબી કીસીકો આતે ન દેખતાથા ગેશ્યા ખાતરે હઝી ઐયર ગમગીન ચેહ
લખપર લાતાથા કે.

રૂબાઈ.

આનેકો કહાથા ચાર તુને તો આ—કળ તક કર્' ઇનતેઝાર તેરા મં'ય લલા

તુનેલી જહાં મં'ય ચેહ સુની હોગી મસલ—કેહતેહં'ય અલ કરીમ ઇઝાવરઅદા વફા

હાસીલુલ્લ અર્મ શાહઝાદા તો ઇનતેઝારમં'ય બેકારીયાં કરતા હય લેકીન અબ તરફ
સાનીકી કયશીયત મુનીએ કે વોહ તેગા દેકર ઐયર ચાદ ખંજરે અખરકી દિલમં'ય
લેકર રવાના હુઈ કુછ અરમેમં'ય અપને બાગમં'ય જો બાહીર કીલે નરગીસ કોહ
હય પોંહચી લેકીન કઈ રોઝસે અપની મા પાસ નહીં ગઈથી ઇસ બાઈસસે હનઝલ
બહુ મા ઉસકે દેખનેકો બાગમં'ય રાતસે આઈ હુઈથી ઉસ વકત મલકાકો ઉસને જો
આતે દેખા મલકાને બા અદબે તમામ સલામ કીયા મા તો ઉસકી બગઝબ એતાબો
ખેતાબ કીયા કે ઐહો છોકરી ખુબ તુ અબ હવાઈ ફીદા હુઈ હય રાત રાત લર
ગાયબ રેહની હય ન ધરકા ખિયાલ ન કુછ દીને દુન્યાકી ફીક દસ દસ રોઝ બાગ
મં'ય અકેલે રેહના ઐયર હર જગેહ મારે મારે ફીરના સચ ખતા કે તું કહાં ગઈથી
મલકાને ચેહ કલમાત નસીહત આગી' સુનકર જવાબ દીયા કે ઉમ્મી જાનકે સરકી
કસમ મં'ય કોઈ કોસ લર પર જંગલમં'ય ચાંદનીકી બહાર દેખતે દેખતે સો ગઈ
આંખ સુખડકો ખુદી નહીં રાતહીકો ચલ્લી આતી હનઝલ બહુ ઇસ ઉઝરકો સુનકર
ખામોશ તો હો રહી લેકીન તોર લડકીકે બેઠબ દેખે કે રંગ ચેહરેકા ફક હય બચી
ખુચી માલુમ હોતી હય પયર કહીં ડાલતી હય રાતહી લરમં'ય છાતીયાં ઉલર આઈ
હં'ય જયમે કીસી મર્દકા હાથ લગા હય દીદા હવાઈ હય આંખકા પાની મર ગયા
હય આઈ' તરફ આંખે ચકરમકર ચલ્લી જાતી હેં'ય ઝાહેર હોતા હય કીસીકો હુંડતી હં'ય
ચેહ કયશીયત સમજ ખુજકર કનીઝુ'સે અઝાયદા જાકર ધમકા ડરાકર દમ દિલાસા દેકર
પુછા કે સચ ખતાબ મલકા કહાં ગઈથી કનીઝે' સબ રફીક મલકાકી થી વોહ લગી'
કસમે ખાને કે હમે' અપને દીહુ'કી કસમ શાહઝાદી સીવાએ જંગલકી સચર દેખનેકે
ઐયર કહી' નહીં ગઈ હનઝલ સમઝી કે સબ ચર બાંક હં'ય અચસી ખાતે' ન ખતા-
એગી' લેકીન કુછ દાલમં'ય કાલા હય આજસે અપની લડકીકો કહાં જાને ન દેના
ચાહીએ અથસે કુછ સોચકર બેટીકો અપને ગલે લગાયા ઐયર કહા બાબા મં'ય
તુમહારે ભલેકો કેહતી હું મંગની તુમહારી હો ગઈ હય અબ તુમ પરાએ ધરકી
હો દુલા તુમહારા જો સુનેગા તો કયા કહેગા ધરસે કહીં જાયા ન કરો ચહીં

સચર તમાશા કયા કમ હય જે આહો વોહ સખ સામરીકી ઇનાયતસે મોબુદ હોઅયગી એ બેટા મંચને તો કહી તુજપર તાંનસ નહીં કીયા દીલી રહી છોડે કે રકાબપર અબ દુન્યાકી ખાતે સુન સુનકર હોલ આતી હંચ દેખોના મેહજબીનને કયસા નામ શેહેનશાહકા રોશન કીયા હય અસદપર આશિક હોકર અપનેકો સતયાનાસ કીયા સલતનત છોડી ચેન અચશ તબ દીનો ઇમાન બરખાદ કીયા મુજે ધરકા હય કે લશકર મુસલમાનુકો યહાંસે કરીબ ઉતરા હય ઓર વોહ લોગ નીગોઠે ખુબ સુરત બોહત હંચ તુમ જાનો જવાની દીવાની અચસા નહો કહીં પાઉં ઉચનીચ પડે તો મેરી ફસવાઈ કયસી હો ઇસ્સે બેહતર હય કે જબતક ચેહ મુવે મુસલમાન યહાંસે દફાન ન હોલે તુમ કહીં જાયા ન કરો બેટા તુમકો નસીહત કરના કયા નામે ખુદા તુમ ખુદ સમજદાર ઇન બાતુકો ગીરેહ મંચ બાધો મલકા ચેહ કલામ સુનયર રોને લગી ઓર કહા ખુબ મુધમ મુધમ મંચ આપને મુજે બદકાર બનાયા મેરે જાનેકી જલન તો સખકો લી ચેહી હરએકકો વલવાલાથા કે હય હય મલકા ઇસ તરફ બેરાજતી ફીરતી હય આખિર દુશમનુકી સુરાહ પુરી હુઇ અબતો ઘી કે ચરાગ જલાએ કે મેરે દુશમન કયદ હુવે યા સામરી જે મેરા ખુરા ચીતે ઉનકા દોતુ જહાંન મંચ મુહ કાલા હો ઓર જે મેરી લગાઇ ખુલાઇ અયાં કરે વોહ અપની જવાન જવાનીસે પાએ દીદે છુટતુકે આગે આએ અપની ઓલાદસે પાએ વોહ લી કયદ હો મુવે કે પાઉં મંચ હથકડીયાં પડે દુન્યાસે કલ પતા જાએ ઉસકે ઘર મંચ મોરી કે ગાંગડ જમશેદ કરે ઉસકી ભાની પડે જે મુજે બદનામ કર બદકાર બનાએ એક ઉસકા નામ લેવા ઓર ધરકા દીવાનર હે ગરઝ જબ મલકાને દોપદા ઉઠાકર ગોદ ફયલાકર કોસના શુફ કીયા હનઝલને ઉસકો કકકાકે ચલ ચુપરેહ તરતર ચલી જાતી હય ખબરહાર અબ કહીં કદમ નીકા લા તો મુજા ખુરા કોઈ નહીં મલકા ઉસકે ગુસ્સેફી આંખ દેખકર ચુપ હોગઈ ઓર દીહારે માથુકકે દેખનેસે ના ઉમ્મેદ હુઇ દરયા આંખસે અશકુકા ઉમડ સરશક ગમને તુફાન બરપા કીયા વોહ રાતકી મઝા જે દિલમંચ સમાયાથા ઓર પેહલે પેહલે દિલ લગાયાથા ઇનાને તોસને સખરો કરાર હાથસે છુટ ગઈ કે

અજબાત.

સમા શખકા આંખુ મંચ છાયા હુવા—મઝા દિલમંચ સારા સમાયા હુવા ઉઠે જે કોઇ હસ્તકા દેખ ખવાબ—નહો વસ્લ ઓર દિલકો હો ઇઝતેરાબ નઇ ખાતકા લુત્ફ પાના ગઝબ—વોહ પેહલે પેહલે દિલ લગાના ગઝબ

માસે કહા મારીએ મેરી જાન જાએ યા રહે મુજે તો સચરકા લપકા હય ઘર મંચ છુટતો ન બચકુંગી ઝુફર સચરકો જાઉંગી ચેહીના એક જાન હય આલે ખુદા લે આલે બંદ લે આપ મુજે લી કાટ ઢાલીએગા તો ખગયર જાએ ન રહુંગી ઓર જાન લોગુને આ કો બડકાયા હય ઉનહે મંચ ખુબ જાનતી હું પ્રીર અચ્છા કયા હોગા મંચ ઉનહે દીનરા ફીરકર જલાઉંગી લો સાહેબ જે યકાયક મંચ બેહુ તો લોગ કયા જાને નરગિસી અશર

કોસીકે હાથ પકડી ગઈ માંને દબ્બુ દબ્બુ કરકે અથબકો છુપાયા અગર બેટીકો નીકલને નહીં' તેની હથ યેહ કેહકર રોને લગી અશકુસે મુંહ ધોને લગી માંકી મોહબ્બત આ-
ખિર રેહમ આગયા ઝોર એક આધા બડી બુઢહી કનીઝ બોલ ઉઠી કે હાં બી સચ
તો હથકે અબ લલકીકા લહુ' પાની એક કરના બેકાર હથ પેહલેતો ઉસકો ચસકા એકેલે રેહને
કા હર કહીં શીરનેકા ડાલ દીયા આજ રોકેસે કયા હોગા ચેહીનાકે કોઇ આઝાર દુશમનુ'કો
લગ બચગા ઝોર કોઈ મરઝ ઉઠ ખડા હોગા મસ્લ મશહુર હથ કે ગુરબા કુશતન રોઝ
અબલ યેહ તકરીર સુનકર હનઝલ બોલી કે અચ્છા યેહ સચરકો જબ બચા કરે
તો મલકા હુસ્સામા બહુ અપની દાયાકો સાથ લેઝીયા કરે ઝોર હુસ્સામાકો બુલા
કર હુકમ દીયા કે આજસે લલકી તુમહારે સીપુરરહ હથ જહાં કહીં બચ સાએકી તરહ
ઉસકે સાથ રેહના ખગરદાર અકેલા ન છોડના નહીં' મંચ બુરી તરહ પેશ આઉંગી
યેહ મલકાને સુના અપના હાલ તખાહ કીયા ઝોર જવાબ દીયા મુજસે યેહ કયદે
શીરંમ ન ઉઠી હથ ન ઉઠેગી લો સાહેબ દાઇ મુજપર પેહરા દેગી મંચ તુમ માકા
તોં દબાવ સેહતી નહીં દાઇ જો મેરે સાથ રહેગી વોહ હરખાત મંચ પટપટ મુઝે કહાં
લાખ હોગી મંચ બી કુછ કહુંગી તો નગોડી બારી બદનામ હુંગીં ઇસસે મંચ દરશુ-
ઝરી ફટ પડે વોહ સોના જુસે દુટે' કાન અચસી બે એતેબાર મંચ હું' કે દાઇકો
લીએ લીએ ફર' ભાડ મંચ જાએ સચર ચુલે મંચ જાએ તમાશા મંચ અપની જાન
દુ'ગી કહીં ન જાઉંગી ઝોર જાઉંગી તો ઇસ બુઢહીયા વગયરાકો ન લે જાઉંગી માં ને
જો યેહ ખાતે' સુની કહા તુ અકેલી બચગી તો માર મારકે તેરા કચુમર નીકાલુંગી
તુ મુઇ મુજસે બી નખરે બધારતી હથ અચસી ખુદ મુખતારી ઠયરી કે કોઇ બડા
બુઢહા ઇસકે સાથ ન રહે ખવાહ તેરે લીએ કુછહી કયુ' નહો યા જાએ યા મરે મગર
દાયા ગુરર સાથ રહેગી કીરસા કોતાહ મલકાને લાખ લાખ ઝોર મારા કે અકેલે જાના
મીલે મગર મુમકિન ન હુવા ઝોર દાયાકે લીએ એક સેહેનચી મંચ ઉસકીમાં ને પલંગ
બીછયા દીયા ઝોર હીફાજતકે લીએ વહાં ફરોકશ હુઇ ઝોર હનઝલ વહા કીલે
મંચ ચલીગઇ અબ મલકાકો બીલકુલ મેહબુબકે મીલનેસે યાસ હોગઇ ઝોર વોહ ખાગ
ઉસકો ઝીંદા ખાનેસે બદતર હોગયા બેકાર હોકર અમન મંચ સખસે અલગ બકર
ટેહેલને લગી શકલ ઝુલ્ફે સુંબુલે મુસલસિલ યાદેકાકુલે ખમદાર જંઝીર નઝર આઇ
ઝોર ખિયાલ કામત કિયામતઝા મંચ ચારકે સરવે સહીકો વાર સમઝી નરગિસ નીગાર
અઝબકી યાદ મંચ અશમસે ધુરતીથી ગુ'એ ચીંટકતેથે યા ધુરકીયાં દેતેથે શુલે ફર્તે ગુરસે
મુંહ લાલ કીએથા લેહરે નેહેરકી જબસે કોઇ ખંજર ચમકર ધમકાતા હથ ઇસ તરહ
પેંતરે બદલતીથી બુલબુલે શાખ સખ્તપર બચકર એબઝ તારાતુમ સરાઇકે મુંહસે
ઝેહેર ઉમલતીથી જો પુલથા વોહ નઝર મંચ દાએ દીલે બીમાર થા જો ખારથા વોહ
દરપએ આઝારથા હવાએ વિસાલ શુલ ઉઝર મંચ બાદેસખા અરાગ ઝીંદગાની શુલ
કીયા ચાહતીયા સોઝન અખાન દરાઝ ખાતે' સુનાયા ચાહતીથી અશમ કાકુલે અંબર

ખાર જો દેખાગ મંચ બસીથી તો છુ પુલુંકી સર ફેરાતીથી જ્યાર બેતાબાના વેહ બે-
કાર ચેહ ગઝલ અપની ઝખખ પર લાતીથી કે

ગઝલ.

આકકર હાલા ગરેબાં ઉસકે હર ગમખવારને
આહ ભરકર કુછ કહા અચસા તેરે બીમારને
ફરહીસે કલકો ફરમાં જો લેખ ચારને
આહ કયા તડપાકે મારા હસરતો હીદારને
મંચ વેહ વેહશી હુંકે ગર બહિં તો પાબોસી કરે
સર ઉઠાયા હય બોહત ગર હથત મંચ હરખારને
દેખકર બીમારકો તેરે ચેહ કેહતે હય તબીબ
સેંકડુંકી જાન ખોઈ હય ઇસી આગારને
કલસે એક બીમાર થાજે તેરે દરપરઆ પડા
સો ઉઠાકર આજ ઉસે સોંપા કહીં દો ચારને
કયા કહેં અચ હમદમો હય ઇશકકા અચસા ગરઝ
ખોદીયા દુન્યાસે હમકો આહ જીસ આ ૧રને
તુરફ હાલત હય કે ઇસકે ઘરમંચ હોગી ઇંદસી
જખ હીલાએ દસ્તો પાતક બી તેરે બીમારને
હસરતો કયા કયા હમારે દીલમંચ આઈ જખકે આહ
દીલખરીકી અપને આશીકકી કીસી દિલદારને
વસલકી શખકો ચેહી કેહતે હો જુરઅતહાં નહીં
મારહાલા હમકો તો ઇસ આપકે ઇનકારને

ચેહી અંદોહ અલમ સોગંદ પર જુદાઇ સમયારામંચ હાસીલ થા ઝમાનાએ
હીજર કટના બારે અલમ ભરાથા છતે ઉસકી જખ ચાહ આતીથી કલેબ હીલ
બતથા દિલે મજરૂહપર છુરયાં કેાઇ લગાકર નમક છીડકતાયા બેતાબાના ચેહ કેહતી
થી કે અચ નાકામ તુને કયું બચકે બીલાએ ચેહ રંજ મોલ લીયા બચત મોએ સર
મંચ તાબપા જ્યાર પાઉંમંચ ઝંજીર હય—દેખલો સુરત મેરી ચેહ ઇશકકી તસવીર
હય—ગરઝ કે ઇસી બેતાબીમંચ મલકાકે પાસ આઈ જ્યાર ઉસકો રંજીલા દિલ દેખકર
ગીર્વ કીરી તસદ્દુક હુઇ જ્યાર અરઝ કીયા હુઝુર દિન ચોડા બાકી હય હમ્મામ કીજી
એ પોશાક બદલીએ અપની આરાયશ વ ઝેબાયશમંચ મસરૂફ હોજીએ મલકાને આહ
સર્વ ભરકર ફરમાયા.

નઝમ.

સુરતે અખગર હમે જુઝ સોખતન કયા ચાહીએ
તનપે ગબર અઝ બાક અપને પયસદન કયા ચાહીએ

રંજ હય રાહતસે બેહતર ફર્ક હય હિરમાંસે ખુબ
હમ હોં આશિક હમકો ખુબ રંજે મોહન કયા આહીએ
હમ અસીરે હામે હસરત કયા કરેં ગુલ ગથત બાગ,
ખુલખુલે તસવીરકો સમરે ચમન કયા આહીએ
હે ન તકલીફ લેખાસે ઉમદગી હમકો કોઇ
મુરદા હીલ જો હો ઉસે ગયર અઝ કફન કયા આહીએ

સોગંદને કહા હુઝુર આપ ચલનેકી તઈયારી તો ફરમાઈએ ખુદાવંદે કરીમ કોઈ
સુરત માશુકસે મીલનેકી લી પયદા કર દેગા મંચ આપકો જીસ તરફ બનેગા લેચ-
છુંગી મલકા ઇસ કલામસે મીસ્લે ગુલ શુગુફતા ખાતિર હુઈ બનતાઝા કલિબમંચ
આઈ સોગંદને કહા અચ મલકા ઇસ હાયાકો કરીબ શામ શરાબમંચ બેહોશી મીલા-
કર પીલા હીજીએ જોર ગાપીલ કરડે ચલીએ સુખ ન હોને પાએકે પ્રીર આઈએ કોઈ
કાનુકાન વાકિફ ન હોગા હમારા આપકા મકસદ બર આચગા મલકા ચેહ તદખીર
માલુમ કરતેહી ફકક ગઈ જોર કહા વાહ વાહ સદ આફરીન કયા ખુબ તદખીર સોચી
હય ઉસી વકત હરમામ ગરમ કરાકે નહા ધોકે બાહિર આઈ જોર પોશાક નપ્રીસ
મંગાકર પેહની જોર ઝેવર ચાકુત એહમરકા સરસે પાઉં તક પેહના જોર જોડા ધાની
ઇસ નિહાલે બાગ, ઝીંઠગાનીને કામતે નાઝુકપર આરાસ્તા ફરમાયા ચેહ ઝાહર થા દે
ઇસકા જીસ્મ નાઝનીં આસમાને ફુરન હય જોર ઝેવર ઉસમંચ સેતારે હંચ.

મસનવી.

કરૂં ઉસકી પોશાકકા કયા બ્યાં—ફકન એક પિશવાઝ આબે રવાં
ઝબસ મોતીયુકીથી સંબદ્ધ ફુલ—કહે તો બેહ બચકીથી મોતીમંચ તુલ
વોહ ફુરતી વોહ અંગીયા જવાહીરનીગાર—નથા બાગ, જોર ઇબતેદાકી બહાર
ઝલકપાય બમેકી હામનસે યુ—કે રોશન હો ફાતુસમંચ શમએ જુ
વોહ તરકીબ જોર ગાંઠસા વોહ બદન—વોહ બાઝુપે ઢલકે હુવે નવરતન
વોહ આંખુકી ચરતી વોહ મીઝગાંકી નોક—કરન પુલકી જોર બાલેકી ઝેક
જવાહીરસે મીનેકી હયકલ જડી—કમર જોર કુલેકે નીચે પડી
ફકત મોતીયુકી પડી પાએ ઝેબ—કે જીસકે કામસે કોહરબા હય ઝેબ
કરીશમા અહા મમબા હરઆનમંચ—ગરઝ હીલબરી ઉસકે ફરમાનમંચ
જબ ખુબ આરાસ્તા હોયુકી કનીઝુસે ફરમાયા આજ હમ કહીં ન બાએગેં ચહીં
જલસા જમાએગેં શરાબો કબાબ લાવ અરબાબે નીશાતકો બોલાવ જોર હાયા અરમાસે
કહો ચહાં આકર બચકેં મેરા પેહરાં દે અચસા નહો મંચ કીસી ચારકો ખુલાહું હસ-
ખુલ ઈરશાદ જુમલા શામાન મોહઈયા હુવા જોર હાયા બી પાસ આકર બચકી સો-
ગંદને શરાબમંચ બેહોશી મીલાલી જોર બમ બરકર મલકકો દીયા મલકાને કહા
હાયા અરમાં પેહલે જુમ લો હાઈને ઉસકે ઇસસાર કરનેસે શરાબ પી મલકાને પય

દરપચ કંઈ સાગર પીલા દીએ કે ટાંશુ'મંચ સર ઠાલકે ઉસી જગેહ પડી બેહોશ હો ગઈ ઇસ હ'ગામ'ચમે' શામ હુઈ હાથાકો ઝોર ઝિયાદા બેહોશી મુ'હપર મલકર બેહોશ બખુબી કરકે તખ્ત સેહેરપર સોગ'દને તઈયાર હુવા સાથ કનીઝુ'કે સવાર હુઈ ઝોર રાહ ખાનાએ સેહબુખ લી બયત—મ'ઝીલુ' હચ યહાંસે શુલશને યાર—શોક કેહતા હય હો કદમ બી નહીં—બાદ કુછ અરસેકે અપને મુશતાકકે પાસ અપને બખતે રસાને પોંહ્યાયા વોહી સેહરા નઝર આયા જહાં ગિઝાલે બાદમએ મોહબ્બત મસકન શુર્મી શા તખ્તસે ઉતરકર ઇંદલાતી પાઉંકા છાગલસે મુઝબએ આમદ સુનાતી આગે બડી શાહઝાદાએ કાસિમ તો દેરસે ઉસકા મુનતઝર હર તરફ ટેહેલતા ફીરતાયા ઉસ સરાપા નાઝકો આતે દેખકર બેતાબાના દોડા ઝોર ચેહ ખમસા ઝખાનપર લાયા.

ખમસા

કીસે અયસે કિયામત ઝા ચલન બાતે હંચ સાહબકે
નિરાલી આફતે નાઝો અદા ઠાતે હંચ સાહબ કે
ખિલાફે વઝઅ હય પામાલ ચીન્લાતે હંચ સાહબ કે
કદમ અંદાઝસે બાહર હુવે બાતે હંચ સાહબ કે
સિતમ રફતાર મંચ કરતી હય ઠોકર દેખતે બાંચો.

ગરઝ જખ વોહ કરીખ ઉસ સરવે રવાં કે પોંહ્યા ગોઠ મંચ ઉઠાલીયા મલકાને બી રૂખસાઈ' પર રૂખસાર રખ દીયા આખી ફલ અર્મ મસ નહપર લખે નેહેર બેહોશા ઝોર સંધ્યારાને અપને માશુક કો ગલે લગાયા ઝોર શુકરાના માખુદે હકીકી કા અદા કીયા મલકાને સખ હાલ રો રોકર અપના ખ્યાન કીયા કે આજ તુમસે મીલનેકી કી-સી તરફ ઉમ્મેદ નથી ખુદા સોગ'દકા બલા કરે છસને હાયા કો બે હોય કરનેકી ત-હબીર નીકાલી ઝોર અદલાહને શીર તુમહારી સુરત દીખાઈ કાસિમને કહા અય બાને બાં અખ તુમ યહાંસે ન બાના મંચ તુમહારે માંબાપ સમજ લુંગા સોગ'દને કહા જયસા મોકા હોગા દેખલીયા બયગા અખ દાદે અયશ ખુરમી હો રાત થાડી હય હો હો બાતે' હસી ખુશી કી કૈશ કાસિમને અરબાએ નીશાત કો હુકમ દીયા ગાના હોને લગા બામે શરાખ ગરહીશ મંચ આયા ટાશુ'કી કેચીયાં બંદ ગઈ બોસો કનાર શુર હુવા હોતુ' મસ્ત હોકર મોહબ્બત સે સરશાર લઠ ખડાતે પલંગ પર આકર ગીરે ઝોર સંધ્યારા અપની માશુકા કો અલાયદા લે ગયા શયદાએ ચક દીગર બાહમ અશરત પઝીર હુવે મુરાદે' બર આઈ આરઝુએ' પુરી હુઈ આખીર બાદ લઝઝતે બોસો કનાર ગલે મંચ બાહો' ઠાલકર વોહ સરશાર હોગએ લેકીન બ મીસ્કાક ખયત હઝાર અફ-સોસ ફીર ચેહ અર્ખપુરે ઝોર કરેગા મુશતરીકો માહસે દુર હનઝલમાં મલકાકી બદ-શુમાં હોકર તો ગઈથી હાયા કે છિડ બાનેપર સખ નહોસકા હો પેહેર રાત ગએ કી-લએ નરગિસકોહ સે મલકા કે બાગ મંચ આઈ યહાં પર તુરકને કલ આકનીયાં ઉરઘબેગનીયાં પેહરા ચોકીકે લીએ હાઝીરથી બાકી બાગ મંચ સનનાદા બા ઉસને

પેદરે કે લોગુસે પુછા કે મલકા કહાં હય ઉનહુંને અરજ કીયા કે વોહ શામસે કહીં તથરીફ લે ગઈ હંય ઉસને કહાં દાઇ સાથ હય યા નહીં ઉનહુંને જવાબ દીયા વોહ બારાદારી મંચ સોતી હંય હનઝલને બારાદારી મંચ આકર હર ચંદ દાયા કે ઝં-ઝોડા કે ચેહ બેદાર હો મગર વો ન ઉઠી ઉસ વકત તો ઉસને મુલાંઝ મુસે કહાં અરે રોશની તો લાવ કહીં દાઇકો ઝેહર દેકર તો નહીં મુલા દીયા હય લોગ શમએ જલા-કર લાએ હનઝલને દેખા કે સાંસ તો દાયા લેતી હય લેકીન બેહોશ હય કપડા પાનીસે તર કરકે ઉસકે દેમાગ પર રખા કે છીંક આઇ ઓર હોશીયાર હુઇ હનઝલ ને ગુસ્સે સે કહાં ખુબતુ હિફાજત ઓકરીકી કરતી હય દાઇને કહાં બી બચકો હવાસ મંચ આવ તુમહારી ઓકરી અયસી હો તો કોઇ કયા કરે ફિલ લગી પુરી હોતી હય વોહ મુઝે સંખીયા દેકર જાતી તો અજબ થા મંચ અયસી નિગેહબાની સે બાઝ આઇ અપની લડકીકી બખર લો હનઝલ ચેહ બાતે સુનકર બ ગયઝો ગઝબ તમામ હુંને ચલી ઓર બ વકતે સેહેર ઇસ કહર પુલંદ હુઇ કે તમામ દુન્યા પેશે નીગાહથી આખિર એક તરફ ઝીયાદા મશઅલ વ ચરાંગા રોશન દેખે ચકીન હુવા કે વોહ શોખ દીદા બી ચહાં હોગી ચેહ સોચકર ઉસ જગેહ અપને તઇ પોહચાયા અજબ મામલા નઝર આયા બીચ જંગલ મંચ ઓટ પુલું કે ખડે હંય ઓર મુલાઝમ કીસી શખસ કે પેદરે પર ઓટ કે ખડે હંય ઉસ તરફ છપર ખટ મુરસા બીછા હય આસ પાસ ઉસકે ગુલાબ કે વડે કે મુહ પુલેશીશે ધરે હંય લખ લખે હવા કે રૂખપર ધરે હંય ઓર મલકા સર બાઝુપર કે મેહ પારા નવ જવાન કે કે રખે ખ્યારી બગલ મંચ મુહ ડાલે ઉસકા હાથ ઉસકે સીને પર ઉસકા હાથ ઉસકી છાતી પર પડે સોરહે હંય ઓર મલકા કે પા ઇંચે ચડ ગએ હંય રાતે પુલી હંય પીંડ લીસે પીંડલી ગઠી હય હુઇ હંય કે.

નઝમ.

દેખા તો વોહ દોનું કરતે થે ખુવાબ-ગુલ તકયે થે આફતાબો માહતાબ
બંદ ઉસકી વોહ ચશમે નરસિસથી-છાતી કુછ કુછ પુલી હુઇથી
સીમટીથી જો મોહ રમ ઉસ કમર કી-પુરબુ પેસે ચાંદસીથી સરકી
લીપટેથે જો બાલ કરવટું મંચ-બલખા ગઇથી કમર લટું મંચ.

ચેહ કયફીયત દેખતેહી શોઅલા ગઝબ ઓર ઝીયાદા લડકા ઓર અયસા સેહેર પડા કે હવા ઠંડી ચલી જુસકદરકે પાસ બાન થે બેહોશ હોગએ ઓર ચેહ તફરકા અંદાઝા તાલીબો મતલુબ કરીબ પલંગ કે આઇ મલકાકો સુરતેબુ ઉસ ગુલ બદનકો જુદા કીયા ઓર એક નાઅરા મારા કે ઓ એસુ બરીદા નંગે ખાનદાન થે કયા ગઝબ તુને કીયા કે પુફલે અસમત કીલીદે ફાજરીસે વા કીયા ઇસ સદા સે શાહઝાદાકી આંખ પુલી ઓર કાસિમ બી બેદાર હુવા એવજ મસીહા કે બાલીપર બલાકોં થાયા મગર બજલવી તમબ ઉઠકર પેહલું સે તેગએ સેહેર કા લીયા હનઝલ દેખકર ગભરાઇ

ઘોર કમર મંચ પંખ દેકર ઉડી પુકારી કે ઓ કાહખા તેગાએ સેહેર બી તુને અપને ધગડે કો દે દીયા રેહતો સહી કયા તેરા હાલ કરતી હું' યેહંગામા ઘોર ગુલ ને હુવા સોગંદ પેહલુ એ સંધ્યારા સે ઉઠ કર દોડી હનઝલ ને ને ઉસકો આતે દેખા કુછ બાલ અપને સરકે નોચ કર ઉસકી તરફ ફેંકે કે વોહ જંભુરે આતશી બનકર ઉસ અસીરે હામે ઝુલ્ફ કે દસ્તો પા વગયરા મંચ લપટે હનઝલ ઇસકો બી ખીચકર ઉડતી હું' ઇ ચલી ઘોર સોગંદ લટકતી થી મગર સંધ્યારા સે કેહતી બતી થી કે કે દીદા રમા શુમા બકિયત ઉક્તાહ મલકા કાસિમ કો પુકાર કર સુના તીથી કે અચ શેહેર ચાર ખુદા હાફીઝનાસર અપને દીલે નાઝુકપર મેરે મરનેકી ખબર સુન કર કુછ સદમા વ મલાલ ન કરના તુમહેં હીફ્તો હીમાયત મંચ પરવર દીગાર કી દીયા અદલાહ નિગેહબાન હમ આગોશે કબ્ર મંચ સોને બાતે હંચ ઘોર હસરત તુમહારે દીદાર કી હમે' નઝએ દીલ મંચ રખતે બાતે હંચ કે

નઝમ.

દીખાહો ઝરાફિર રૂખ અપના હમે—મેરી બાન અદલાહકો સોંપાતુમહેં
ચલે હમતો દુન્યાસે નાશાહ હાએ—ન કુછરંજ ઉસકા તેરે દિલપે આય
કાસિમ તેગાએ સેહેર લેકર હરચંદ હવા દોશકી કે મલકા તક મંચ પોંહચુ'
કીસી તરહ સુમકીન ન હુવા નાચાર બનિગાહ હસરત દેર તક તકતા રહા ઘોર ઝાર
ઝાર બશશમે ખુબાર હોતાથા આખીર નિગાહસે વોહ કુશતએ તેગે સીતમ તકપતી
હુઇ ગાયબ હોગઇ ઘોર અમુજબ આંખુ'સે ચહ દેખતા હુવા કેહેર ફર્શ આકપર ઉસી
જગેહ ગીર પડા ઘોર ગરેબાનકો તાબદામન ચાક કીયા બેતાબાના ચેહ અશઆર
ઝબાનપર લાયા કે—

અશઆર.

ફસાના બેકસીકા અપની જબ આકર સુનાતા હય
દિલે આફત ઝહા રોશૈકે સુજકો બી રોલાતા હય
કહું' કયા આહમુજ આઝુર દહ દિલપર કયા ગુઝરતી હય
કે જબ આશિક કોઇ માશુકકો અપને મનાતા હય
બુદાઇએ તેરી દિલપર નિહાયત ગમ હય અચ ખ્યારે
ખુદાકે વાસ્તે આબ નહીંતો જસે બાતા હય
ખુદા બાનેકે દિલપર આજ કયા હાલત ગુઝરતી હય
કબી બેતાબ હોતા હય કબી આંસુ બહાતા હય
ચેહી સોહબત બહમ રેહતી હય મુસ્લે ગુ'ચાઓ શબ નમ
ઇધર રોતાહું' હંચ ઘોર ઉસ તરફ વોહ મુસકરાતા હય
કોઇ બંદા ખુદાકા બાન દેવે ઘોરતુ દેખે
અરે બેરેહમ કાફર કેશ ચેહ કયા તુજકો બાતા હય

હકીકત કોઈ કેહતા હય મેરે રોનેકી ગર ઉસસે

તો મુંહકો ફેરકર વોહ ઉસ તરફકો મુસકરાતા હય

ઇસી વીલ વલએ જીતુ'મંચ તરંગ આઈ કે ચહાં. અથક બહાનેસે કયા ફાયદા રાહ કુચઓ દિલદાર તલાશ કીજીએ યા ઉસકો હું નીકાલીએ યા અપની જાન દીજીએ યેહ સોચકર સઘયારાસે ફરમાયા કે હાહા જાનસે બંકર મેરી તરફસે અરજ કરે કે ચંદ રોઝ તક મંચ દરબારમંચ હાજિર ન હુંગા માંહા હું સઘયારા હસે ઇજ્જત અમીરકે પાસ ગયા અમીર પીછલી રાતસે ઇબાદત કરને ઉંઠે હંચ મસ-જીદે કરપાસમંચ એ કે સઘયારાને પોંહચકર શાહઝાદેકી અલાલત બચાન કી અમીર તે ફરમાયા કે મેરી તરફસે દુઆ કેહના ઓર મંચ લી દેખને કીસી રોઝ આઉંગા સઘયારા ફીર વહાસે બિદમતે શાહઝાદેમંચ આયા કાસિમને ફરમાયા કે સવારી હાજીર કરો મંચ તલાશમંચ અપની મેહબુબાકે જાઉંગા સઘયારાને અરજ કી હુંજુ-રકા જાના અલી અચ્છા નહીં અયસા ન હો આપકો તલાશીએ મલકા સમજકર ઉસકો કોઈ આઝર પોંહચાએ ઓર ઝીયાદા કયજો બંદ કરે ઇસે બેહતર યેહ હય ગુલા-મકો રવાના કીજીએ તાકે બખર રસકે લુલુફકી આપકે લાઉં ઓર મોકા દેખકર યા આપકો વહાં લે ચલુ' યા ઉસકો આપ તક પોંહચાઉં શાહઝાદેને ફરમાયા અચ્છા જાવ મગર જલ્દ આના દેર ન લગાના વરના મંચ તકપકર દિલાક હો જાઉંગા હાએ વોહ ઉસકી ભોલી ભોલી ખાતે જખ મુઝે ચાહ આતી હંચ તો દીલે મુઝતરપર કોઈ જયસે છુરયા લગાતા હય કીસી સુરત આરામ નહીં આતા હય દિલકો કોઈ હાથુ'સે મલતા હય બાંસુ ઉછલતા હય સઘયારાને શાહઝાદેકો સમઝાયા કે હુંસુર અગર મલકા આપસે રાઝી હય તો કોઈ ઉસકો રોક ન સકેગા આજ કલ મંચ વોહ ખુદ કોઈ તહ-બીર પયદા કરકે આયગીં આપ ઇસ કદર મુઝતર નહોં મંચ જાતા હું ઓર છુડાએ લાતાહું' યેહ કેહર કનતુરા ઝરબફતી ઓર પીતાવહ સફર લાવીસે આરાતતા હોકર ખાના હાએ સઘયારી જીભપર આરાતતા કરકે સુરત અપની મીસ્લ સાહેરકે બનાઈ ઓર મંજલે મકસદકી રાહ લી શાહઝાદા ફર્ય ખાકસે ઉઠકર ખયમેમંચ આયા ઓર પલંગડીપર લેટકર મહા જરતસે કર વટે' લેને લગા હીજરતસે ઇશકકી કીરાહના શુર કીયા બેતાબ હોકર કેહતાયા.

અબયાત.

ઇસ અહમંચ ઇલાહી મોહબબતકો કયા હુવા
છોડા વફાકો ઉસને મરૂવતકો કયા હુવા
ઉમ્મેદવાર વાઅદાએ દીદાર મર ચલે
આતેહી આતે હાએ કિયામતકો કયા હુવા
ઉસકે ગએપે અયસી ગઇ દિલશે હમનશી
માહુમ હુવા નકે તાકતકો કયા હુવા

બખશિશને સુજડો અખરે કરમકી ખિજલ કીયા
અય યશમ બેશે અશક નિદાસતકો કયા હુવા
બાતા હય ચાર તેગ બકદ ગમરકી તરફ
અય કુશલએ સિતમ તેરી ગચરતકો કયા હુવા

હાસીલ કલામ યેહ નાકામ તો યાદે મેહબુબમંય બેકશાર હય મગર ઉસ અસીરે
સર ગંબાએ કઝાવ કહર યાની મલકા દિલગીરકો જબ હનઝલ ગીરફતાર કરકે લાઇ
કીલેમંય ઇસ લીએ ન ગઇ કે ઇસ આવારગીસે હર છોટા બડા આગાહ હોગા મંગની
હુઇ હય લડકી બદનામ હો બંયગી ગરઝ બાગમંય લાકર પોહચાયા ઝોર મલકાકો
કઇ તમાચે ઝોર ઝોરસે લગાએ ઝોર બગુસા પુકારી કે—

નઝમ.

બેટીકી તરફ કીયા નઝારા—ઝલ્લાકે કહા કે ખામ પારા
હુરમતમંય લગાયા હાગ, તુને—છુટવાઇ બહારે બાગ, તુને
થમતા નહીં ગુસ્સા થામનેસે—ચલ દુર હો મેરે સામનેસે

સોગંદકો બી મારા ઝોર કહા માલઝાદી તુને મેરી લડકીકો ખરાબ કીયા સોગંદ
ઝોર મલકા ઉસ વકત તો ખામોશ હોરહી લેકીન કુછ દેરકે બાહ હનઝલને મલકા
કો સમઝાયા શુદ્ધ કીયા કે ખચર આજ તો મંય તરફ દેતી હુ અગર કહીં તુએ જાતે
સુનુગી હલાલહી કર ડાલુગી ખબરકાર ભુલેસેબી અયસી હરકત ન કરના યેહ કલામ
તરાહુમકે સુનકર સોગંદકો જવાબ દેનેકી તાકત હુઇ ઝોર રેકર હનઝલકે પાઉંપર
ગિર પડી અરઝ કીયા કે હુઝુર પેહલે દો બાતે મેરી સુનલે ફીર જો ચાહે પોહ કરે
હમ આપકે બસમંય હંય હનઝલ બોલી કે કેહ કયા કેહતી હય ઉસને કહા હોને
વાલી બાત થી બદનામી તકદીરમંય લીખીથી કોઇ કયા કરે ઝોર મંય કમબખત
નાશાહ મલકાસે કેહતીથી કે હુઝુર ન જાઇએ ન જાઇએ મેરા કેહના ન માના અપને
સાથ સુએ બી ફસવા કીયા સુનીએ હુઝુર અસલ બાત યેહ હય કે મલકા જો સય-
રકો ગઇ કાસિમ પોતા હમઝાકા જગલમંય સોહબત આરા થા ઉસને મલકાકો
અપને બરાબરવાલા જાનકે બમીનત શરીક બઝમ કીયા ઝોર કહા ઇસમંય એયબ
કુછ નહીં કયા અયસા હોતા નહીં કે બાહમ શાહ ઝોર શેહરચાર તપાક કરે ઝોર
એક જગેહ મીલકર બયઠે યેહ કલામ ઇસકા મલકાને પસંદ ફરમાયા ઝોર બકર
મસનહપર બેઠી ઉસ શરાબ અપને હાથસે શાહઝાદી સમજકર શરાબ પીલાઇ નાચ મલકા
દેખા કી ઉસ વકત મલકાકે સરમંય દરદ હુવા ફરમાયા કે મંય અબ બકર આરામ
કરૂંગી કાસિમને પ્રીર બરાએ આજમ કહા કે યહીં મેરે પલંગપર બેઠે બેઠે નાચ
દેખીએ ફીર ચલી જાઇએગા મલકાને બકર તેગાએ સેહેસ્કશ પેહલુમંય રખ લિયા
ઝોર લેટી ઝોર લેટલેહી સોગંદ મંય નામુરાહબી પડ રહી જગાના સુનાસબ ન જાના
ઇસર કાસિમ બી મલકા પાસ જા લેટા ઝોર સોગયા ઉસ વકત આપ બકર પોહ-

ચીં ઝોર ગિરફતાર કર લાઈ ઝોર નંગે ખુલે હોનેકો મંચ કયું નામી હું જવાનીકી નીંદ સોચા સુવા બરાબર મલકાકા ઇસમે કુછ કુસુર નહીં ઉસ વકત આપકે ચીખનેસે તલવાર વહીં પેહલુમંચ રખીથી કાસિમને બેઠાર હોકર ઉઠાઇ ઝોર નહીંતો મલકાને ઉસે નહીં દી અગર ગેને પીટનેકો હોતુંકે કહો તો મલકા અબી સીનહી કયા હય રોકર રોટી માંગતી હય સમઝી કે માંને મુઝે ગયર મદ પાસ હેખા હય અખ માર ડાલેંગી ડરકે ઉસીકી મન્નતે કરને લગી કે શાયદ યેહ બચાલે ઝોર ઉધર વોહ યેહ સમઝા કે નહીં માલુમ મલકાકો કેન પકડે લીએ જાતા હય ઝોર યેહ મેરી મેહમાન અઝીઝ હય અપને દિલમંચ કયા કહેંગી કે ઇસ્સે કુછ ન હોસકા ઇસ સખબસે વોહ બી બેશમંચ આગયા ઝોર અગર આપકો મેરી ખાતુંકા ચકીન ન હોતો મુલાહિજા ફરમા લિજાએગા કે મલકાકા શીશ એ અસમત સંગે શરારતસે કાસિમને તોડા નહીં ઝોર મુસલમાન હરામ નહીં કરને ઇસીસે ઉનકો ખુદાને નવાઝા હય યેહ તકરીર જખ હનઝલેને સુની મલકાકો હર તરહસે હેખા અખુખી મેહકુઝ પાયા સોગંદ કે કેહનેકા ચકીન આયા કે બેશક બે ઇસને બચાન કી યેહી કયશીયત સહીહ ગુઝરી હય વરના આગ ઝોર ખસ એક જાહોતો મુમકિન નહી કે ન જલે ઉસ વકત બઝાહીર તો ગુસ્સેકી નિગાહ રખી મગર મલકાકો ધમકાનેસે ખાઝ રહી ઝોર ચંદ ઝોરતે અપની તરફ બેહરે હિફાઝત મુકરરર કરકે ચાહા કે આપ કીલેમંચ બાએ ફીર સોચી કે કલ જાઉંગી આજકે દિન રેહકર ઉસકા રંગ ઢંગ હેખતું ગરઝ કે ચેબી વહીં ફરો કયા હુઇ ઝોર મલકા એક જગેહ સેહેનચી મંચ માંસે અલાયદા પલંગપર જાકર લેટી લેકીન નીંદ કયસી ઝોર સોના કહાંકા દિલ પેહલુમંચ દિલદારકો હુંડના તનહાઇમંચ કલેબ મુંહકો આતાથા માર્નીંદ બે બાગ, વોહ ગોહરે ગીલતાં ફુલ ગમે મોહબ્બ તડપતીથી આહ સર્વ ભરકર યેહ પડતીથી કે

અખયાત.

ઇમ તેરી ઉલફતે પોશીદાકા ભરને વાલે—દિલ જલે સીના જલે ઉફ નહીં કરને વાલે ઇશક મંચ જીસે ગુઝરતે હંચ ગુઝરને વાલે—મોતકી રાહ નહીં દેખતે મરને વાલે બઝમે માતમમંચ કબી શખહી કોઆબ છુપકર—ઝો મેરે સોગડે પરદેમંચ સંવરને વાલે આખરી વકતમંચ પુરા નકીયા વાઅહએ વસ્લ—આપ આતેહી રહે મરગએ મરને વાલે નઝએમંચ હમહે ગમે ઇશક યેહ મીલલાતા હય—દેખ ગુરખતમંચ મુઝે છાડન મરને વાલે આબે ખંજરકો બી કાતીલને મુઝે તરસાયા—નદીએ હફ્કસે ઠો ધુટ ઉતરને વાલે ફીર બહાર આઇહય ફીર હમકો જીતું હોતાહય—કયા દીન આએહંચ ફરાગતસે ગુઝરને વાલે અસમાંપર બે સીતારે નીકલઆએ તો અમીર—ચાહ આએ મુઝે દાગ, અપને ઉભરને વાલે કીસ્સા મુખતસર યેહ સોખતા જીગર તો હીજરમંચ બેકરાર હય લેકીન સઘીયારા બે રવાના હુવાથા રાહસે નાખલહથા રાતકા વકત રાહ બી કીસીસે પુછ ન સકતાથા રાસ્તા જીલકર એક ખ્યાબાને દેહશતમંચ બ પડા કે બાદે મુમુમ જહાકી ઇમબરમંચ

જનસાનકો ગલાતીથી ઓર તાબ અબરે બહારીકો ખ્યાસા રખકર જલાતી પચકે તેજ આમ ચાહ ઉસ જગેહકી ફલકપર રાહ ભુલતાથા ખિયાલે આલમ ગર્હ વહાંકાનાઝીલ તબનકર સકતાથા પાઉં મંચ છાલા પડતાથા ઘાસ ઉસ જગેહકી કબી જમીથી ન કોઈ અશ્વમએ આબથા ચટીલ મચઢાન મંઝોલું તક નજર આતાથા કે

અઝઆત.

બરસ્તીથી વાં આગ અફલાકસે—ઉઠાથા ધુંવા મરકએ ખાકસે
તનુરે ફલક થા બરીદત તપાં—હુઈ ઝરરએ રેગ ચીંગારીયાં
જહાં તક નજર કરતીથી કામવાં—અજબે દેહશત આર્ગીયા હુકામકાં
કીસી બપેથેં ઢંડ સુખે ખડે—થે અંબાર કાદુકે હરસુ ખડે
કહી સાથા હુંડો તો પચઢાનથા—કીસી સીમત પાનીકા દરયા નથા.

સઘયારાને હિલસે શુકરે ખુદા કીયા કે અગર દિનકો ઇસ સેહરાએ આતશી મંચ શુઝર હોતા તો બાંબરી નહોતી ઓર જશ્દ વહાંસે ચલને લગા કે સુખ્દ નહો બાંબે આખીર વક્ત તમામ ઉસ જગલકો તય કીયા ઓર સખઝા ઝર મંચ પોંહયા પાની અશમેસે પીયા ઓર ઠેહર ગયા કે રાતકો રાહ ન મીલેગી દીન હોલે તો ચલું શીલ-બુમલા બાદ થોડે અરસે કે સેહેર હુઇ સઘયારાને નમાઝે સુખ્દ પડકર આગેકા રાસ્તા લીયા કુછ દુર ચલાથા કે એક આર્ધી ખડે શોરસે ઝાહેર હુઇ ઓર બદુગર ગદારકો સામનેસે આતે દેખા સઘયારા આપખી સુરતે સાહેર બનાથા ઉરસે ખડકર સાહબ સલામતકી ઓર પુછા કે બાઈ કહાં ચલે ઉસને કહા કે મલકા હનઝલકે પાસ બતાહું ઇસ લીએ કે ન વોહ અપની લડકીકી શાહી કરતી હય ન જવાબ દેતી હય ઓર લડકીકો સુના હય કે વોહ સયર કરતી ફીરતી હય મંચને અપને લડકેકો લી મંગની કરકે હંસાયા હય આજ ફેસલા કર લુંગા ચેહ કલામ બે સઘયારાને સુને ચાહા કે ઇસકા કામ તમામ કરકે ઇસકી સુરત બનકર ચલું ઇસી ફીકમંચ ઉસકે સાથ હુવા લેકીન કુછ દુર ચલકર વોહ ઉડકર રવાના હોગયા ચેહ નાચાર નીચે નીચે ઉસકો દેખ-તા હુવા ચલા યહાં તકકે કીલએ નરગિસકોહ દીખાઇ દીયા ખુર્જ ઉનકે નિહાયત યુસ તહકમથે ઓર ઉસકીલે ફલક ફરસાને ઢાહની તરફ એક બાગ રથકે દહન બાગે અઢન પુર અઝ નસતરીને યાસમન બનાથા વોહ સાહેર કે નામ ઉસકા અલિમ બદુ હય ઉડતા હુવા બાગકી તરફ ચલા ઓર સઘયારા ઠેહર રહા જખ વોહ નઝલીક બાગ પોંહયા બઝોર સેહેર એક તાબેરકો હનઝલ પાસ લેજા કે મેરે આનેસે ઉસકો ખબર કરે તાબેરને બકર ખબર કી હનઝલ સમધીકી આમદ સુનકર ગભરાઇ કીસ-લીએ કે વોહ યહાં આયગા કે દુખતર મેરી ઇસી જગેહ હય મેહેલ ખાનેકા વાસ્તા હય અચસા નહો કે કુછ હાલ ઉસકી બદ ચલનીકા સુનવે ઇસ બાઈસસે ખુદ બરિસ્મે તાઝીમ બાહેર બાગકે આઈ ઓર અસનાએ રાહમંચ અલિમસે મોલી ખાતે કરતી હુઇ ઉસકો અંદર કીલેઅકે લે ગઈ સુકામ બેહતર પર બેઠાયા શરાબો કબાબકી સલા

હકી નાચ હોનેકા હુકમ દીયા જલસા જમાયા બાદમાં અમુરાત કે સખખ આનેકા પુછા ઉસને કહા બેટી તુમચારી નવજવાન મારી મારી ફીરતીહય ઓર તુમ શાદી નહીં કરતીં આજ હાં નહીંકા સુઝે જવાબ હો હનઝલ એહ તકરીર સુનકર સમઝી કે ઇસકો શાયદ મલકાકી આવરગીકી ખબર હોગઇ ખસ તહકકર બોલી કે જો કોઇ ઉસકો બદ કેહતા હય વોહ ઝક મારતા હય ખરચી મેરી સીધી બાત તો કરના જાનતી નહીં વોહ નગોકી મારી આશનાઇ કયા જાને ઓર સુનો સાહબ જો તુમહેં શાદી કરના હય તો વોહ ખરાબુકી ખરાબ હય ગરઝ હોતો નરો નહીં મંચ ગલે તો લગાતી નહીં કુછ મછલીયાં તો હંચ નહીં જો સડી જાતી હંચ જબ તુમ લોગુને મેરી દેહલીઝકી ખાક લે ડાલી તબ મંચને મંગનીકી ઓર અખ એહ બાતેં હંચ મગર અખમી કુછ બંદીકો અચસી પરવા નહીં એહ ન સમઝતા કે એહ મેરીકો કે ન પુછિગા તો બલાસે ન પુછે ઉસકો કીસી બાતકી કમી હય એહ કેહકર કોરના શુર કીયા કે યા સામરી જીસ તરફ મેરી બખીકો લોગુને બદનામ કીયા હય ઉનકી કંવારીયું કે આગે ઉનકી નનડીં બડી ચુઢી બખાની જાએ ગરઝ કે અચસા કુછ ઉસકો આઠે હાથું લીયા કે કુછ કેહતે બન ન પડા છતાં તો કહા કે મંચ કબ કેહતા હું કે મલકા ખરાબ હય લેકીન શાદી કબ કરોગી ઉસને કહા કરૂં ગીંકયું નહીં ઉસકા બાપ શાહ અફરાસીયાબકે પાસસે આએ તો તઇયારી કરૂં બેટી મેરી જોડાદુતો હય નહીં સુઝે તો સખહી અરમાન નિકાલના હય કંવાર છલ ઉતારના હય ગભરાવ નહીં મંચ ખત ઉસકે બાપકો લીખનીહું ઓર જલડી સામાન કરતીહું એહ શુદ્ધતુ સુનકર ઝાલિમ રખસત હુવા લેકીન ઉસને રોકા કે આજ કહાં જાવગે કલ ચલે જાના ઓર સામાને દાઅવત મોહધયા કીયા મલકા હીક્ષાઝન કે લીએ એક સાહેરકો પોશીદા તરફ બાગકે બેબ કે રાતકો ખબર બખુબી રખતા કહીં જાને ન દેના મંચ ઉલઝી હું મેહમાનકી ખાતીર દારી મંચ હું નહીં ખુદ ચલતી તુ યહાંસે જા ઓર ખાસ દાન મેરા લે જા અગર મલકા પુછે કે કયુ આએહો તો કેહના આપકી માંને ગીલોરયાં બેજ હંચ એહ સાબિન ઉસકો નહોકે મેરા પંકરા દેને એહ આઈ હંચ વોહ જાદુગરની ખાસદાન લેકર મલકાકે કેહનેસે રવાના હુઇ જબ કીલેકે બાહર નીકલી ઇસ જગેહ સઘયારા ઠયરા હુવાથા જાદુગરનીકો જાતે દેખકર કરીબ ઉસકે ગયા ઓર પુકારા કે હમારે મીયાં ઝાલિમ જાદુ કયા કરતે હંચ ઉસને જવાબ દીયા કે અપની ધમધનસે બાતેં કરતે હંચ તુમની જાવ કયા તુમ ઉનકે સુદાઝિમ હો ઉસને કહા હાં ઓર કહા હમ તુમહારે સાથ ચલેગેં જાદુગરની બોલીકે મંચ મલકા પાસ બાગ મંચ ગીલોરયાં લીએ જાતીહું ઓર વહીં આજ રહુંગી મેરા તુમહારા સાથ નહોગા સઘયારાકો જબ એહ કચફીયત માલુમ હો ચુકી બાતેં કરતે મંચ હુબાબ બેહોશી જાદુગરનીકે સુંહપર મારા કે વોહ બેહોશ હોકર ગીરી ઉસછે કપડે ઉસકે ઉતારકર ઉસકી અચસી સુરત અપની બનાઇ ઓર ઉસકો ખુબસા બેહોશ કરકે ગાર મંચ ડાલ દીયા ઓર આપ ખાસદાન

લેકર તરફ બાગ ચલા ચહાંતક કે દાખીલે ગુલઝાર હુવા દેખા કે ચેહ ગુલશને ઝીનત બીશ બાગે અદન હય. શાહેદે ચમન પર અજબ બેબન હય કહીં સુંબેલે સોદા બેઝ હય. કીસીબા. ગુફા મીસ્લે નાફા ઝોર ઇતરદાન કે સુશકબાર ઝોર ઇતર બેઝ હય. નરગિસ મસરૂફે બનઝર બાઝી હય ગુલુકી બહાર મંચ રૈનક તાઝી હય. દારે બોસ્ત કા સીલસીલા દાર બ'દોબસ્ત હય. બુએગુલસે બુલબુલે શયદા મસ્ત હય હર તરફ અજબ બહાર હય. સ્મૃધ્યારા હર તરફ તલાશ કરતા ચલા ચહાં કુછ ઠનીઝે ભાગ કર બરવકત ગીરફતારી મલકા આઈ થીં ઝોર મલકાકી ખતા જબ માફ હુઈ તો ઉનહેં બી અમાં ન મીલી ઝોર કુછ ઝોરતેં સુલાઝીમ હનઝીલકી મોબુદ હંચ. વોહ સ્મૃધ્યારા કો દેખકર બોલી કે અચ ઝીનતે બઝમ બહુ કહાં આઈ ઉસને કહા બીબીયો મંચ પાન લેકર આઈ હું ઝોર પાસ બઝર ચુપકેસે કહા મલકાને તો બુબ ગુલ પુલાયા હય ઉડી ઉડી તાક બચઠી ઉનકા સુસરા ચેહ બબર સુનકર આયા હય સુઝે ઉનકી માંને ચહીં ઠેહેરને બેબ હય સાહબઝાદી' હય કહાં ઝરા મંચ તો દેખુંકે અપના હાલ કયા બનાયા હય ઝોર સુઝે બી ડર માલુમ હોતા હય કે કહીં મેરે પેહુરેસે ન નીકલ બઝે. જો મેરી નાક ચોટી કટે સામરી આબરૂ રખેં ચેહ તકરીર સુનકર સબ ઝોરતુંને કહા મલકા વોહ બારાદરી મંચ પલંગ પર સુરદા સી પડી હંચ બેહેન બુબ હુવા જો તુમ આઈ હમ બી ડર રહે હંચ કે અચસા ન હો કહીં બઝે તો હમ પર આફત આઝે અબ તુમ બનો તુમહારા કામ બને હમ વહાં બચગે બી નહીં' ચેહ કેહકર સબકતારે હુઈ ઝોર સ્મૃધ્યારા અંદર બારાદરીકે આયા. ઝોર આહીસ્તા દરકી આહમંચ ઠેહેર કર ચાહા કે સુતું મલકા કયા કેહતી હય. દેખાકે સોગંદ પલગકી પટ્ટીકે નીચે પડી હય ઝોર મલકા ઉસે ચુપકે ચુપકે કેહ રહી હય કે કયું સોગંદ ઇસવકત કાસિમ કયા કરતે હોંગે ઉસને જવાબ દીયા કે આપકી મોહબ્બતકા હમ બરતે હોંગે મલકાને કહા નહીં' માલુમ મેરે પકડ આને બાદ ઉનકે દિલપર કયા ગુઝરી હોગી હાઝે કોઈ ઉનહેં તસકીન દેનેવાલાબી ન હોગા કહીં અચસા તો ન હો અપની બાન દે દેં અફસોસ કીસકો ઉન તક પોહચું ઝોર ઉનકી બચરો આફીયત મંગવાઉં ચેહ કેહકર ઝાર ઝાર રોઈ ઝોર ચેહ ઝબાન પર લાઈ.

ગઝલ.

રાહત હમેં નસીબ કહાં હીજરે યારસે—આહેં નીકલ રહીં હંચ દીલે બેકસારસે અદ્દારે તુલ મરદમે દીદા હુવે હંચ પીર—આંખે સુફેદ હંચ કશશે ઇનતેઝારસે કીસવકત ઝુલ્ફે યારકા હમકો નહીં ખિયાલ—કુરસત કહાં હંચ સીલસીલઝે ઇનતેશારસે બખશી કફનકો ખાક લેહદને કદુરતે—કીસ કીસકો હય ગુબાર તેરે ખાક સારસે બરઆઈ એક રાતભી અપની ન આરઝુ—ઇતના ગીલા રહા હમેં આગોશ્તે યારસે અચબલ અપને દોસ્તસે ગર હમકનારહું—દીર ગમ નહીં હંચ કશમશે રૈઝગારસે સ્મૃધ્યારા ઇસ હાલકો મલકાકે દેખકર કુહકા ઝોર પાઉંકી આહટ દી. મલકાને

નીગાહ ઉઠા કર દેખા. ઝોર ઉસકો આતે જાનકર ચુપ હો ગઈ. ઝોર સોગંદને લી ઉધર નજર કી ઉસને ઇશારે સે કહા મેરે પાસ આવ. સોગંદ ગભરાઈ કે દેખીયે ચેહ કયા કહેગી. મગર બના ચારી ઉઠ આઈ સઘિયારા ઉસકો ખારાદરી કે એક કોને પર લે આયા. પેહલે તો તમસબુર કી રાહસે ઉસકો હંસાયા ઝોર કહા કચુરી તુને ખુબ મલકાકો બહરાહ કીયા થાડેં બગલ મંચ લે બાકર સુલાયા. સોગંદ ચેહ ખાત સુનકર ડર ગઈ. ઝોર લગી કાંપને ઝોર કસમે ખાઈ કે મંચ નહીં જાનતી. કયસે ચાર તુમ કયા કેહતી હો ઉસને કહા મંચ કળ જાનતી હું પેહલી રાતકો તેગાએ સેહેર દેકર સાહેરે કો કતલ કરાયા. દુસરી રાતકો સાથ સોઇ. સોગંદ ચેહ ખાતે સુનકર થરરા ગઈ. સઘિયારાને કહા અગરતુમેરે ગલેસે લગ જાએ તો મંચ તુએ કાશ્મિમ પાસ લે ચલુ સોગંદ ઉસકે ગલેસે ઝોરત જાન ઉસકે ગલે લીપટી ઉસને ખુબ લીપટાયા ખ્યાર કીયા સોગંદને કહા બતાવ કચુકર હમે લે ચલોગી ઉસ વકત ઉસને કહા મંચ સઘિયારા હું સોગંદ ઝઝકકર ખુરા બલા કેહતી આગોચસે તડપકર નીકલી ઝોર બાકર મલકા પાસ ચુપકે બચઠ રહી શાહજાદીને પુછા કે કયા થા કહાં ગઈ થી ઉસને કહા મેરી બલા જાને મુવે આસેબકી ખાસીયત રખતે હંચ જહાં દેખો વહાં મોબુહ શાહજાદીને કહા કોન હંચ ચરી કયા બકતી હંચ. સોગંદ બોલી વોહી મુવા તાંતીયા અઘચાર હંચ કાશ્મિમકા ઝોર કોન હંચ ચેહ સુન્ના થા કે મલકા ઉઠકર દોડી ઝોર ઇધરસે સઘિયારાને બડકર સલામ કીયા ઝોર એક ગીલોરી મંચ બેહોશી મીલાકર મલકાકો દી કહા શાહજાદેને આપકો લેલ હંચ ચેહ લેકર બહાર ઇશતેયાક ખાઈ ખાતે હી બેહોશ હો ગઈ સોગંદને કહા અરે મુવા ચેહ કયા કીયા સઘિયારાને ચુપકેસે કહા મંચ મલકાકો પુશતારા બાંધકર લીએ જાતા હું તુમહેં ચાહીએ કે સેહેર અચસા કરો કે જીતની ઝોરતે ખાગમંચ હંચ સબ બેહોશ હો જાએ ઝોર તુમબી ઉડ કર હમારે સાથ ચલો સોગંદને ચેહ સુનતેહી સેહેર પડકર હસ્તક દી કે બે રેહનેવાલે ખાગકે ચે વોહ બેહોશ હો ગએ કચુ કે ચેહ લોગ ચેહ તો જાનતે નથે કે હમપર કોઈ સેહેર કરેખા ઇસી ગફલત મંચ બેહોશ હુવે સઘિયારા પુશતારા મલકાકા બાંધકર પીઠ પર લાહકર રાહી હુવા સોગંદ બઝોર સેહેર ઉડકર ચલી દોનુ ખાગસે બાહેર ચલી ઝોર સોગંદ રેહબરી કરતી હુઇ આગે આગે ચલી અબકી વોહ સહ ન મીલી. જીધર સેહરાએ હોલનાક થા બલકે પેહેર બરકે અરસે મંચ વોહ મુકામ ખા ગયા જહાં કાસીમ ઇનતેઝરે જાનાંમંચ તડપ રકા થા કે સઘિયારાને પુશતારા મલકાકા અલાયહા રખકર સોગંદસે કહા તુમ મલકાકો હોશીયાર કરો ઝોર આપ પાસ શાહજાદેં આયા. કાસીમને ઉસકી મુરત દેખી ઉઠ બચઠા ઝોર બે અખતીયાર હોકર પુછા કે.

રૂબાઇ.

કાસીદ કુછ લી પયગામ સુનાયા ન ગયા—ચા ખોડસે ઉસકે પાસ જાયા ન ગયા
એક ખાત બનાકે ચુહી ચુજકો તાસુબહ—બેચેન કીયા ન કોઈ આયા ન ગયા

કહો કે કયા ખામ લાગ્યે કહાં ગયે થે કયા કર આયે સધયારાને કહાં જો કુછ હમને કીયા હોગા વોહી ગુહુરમંચ અલી આયગા ઝોર ઉસને યકાયક પયગામે અશરત ખ્યાન કરના મુનાસખ ન જાના ઇસ સખખસે શાહઝાદે કો બાતું મંચ લગાયા ઉધર સોગંદને મલકાકો હોશીયાર કરકે કહાં મુબારક હો. સધયારા જો ગયા તો આપકો શાહઝાદેકે પાસ લાયા હય મલકાને કહાં સુકર હય ઝોર શાહાં વ ફરહાં ખયમે મંચ આઈ કાસીમને જો અપને મતલુબકો દેખા બેતાબાના દોડકર લેપટ ગયા ઝોર આ ગોશે મોહખત મંચ લેકર મસનદમંચ લાકર ખીકાયા ઝોર રજો મદારકતકો યાદ કરકે ગોહરે અશક બાહમ બાહમ એકને દુસરે પર નીસાર કીયે મલકાને કહાં અથ માયાએ રાહત આરામ ખગેર તેરે જો એહવાલ મુજ નાકામ પર ગુઝારા હદદે ખ્યાં નહીં કાસીમને ચેહ સુનકર જવાબ દીયા ફેદ તુતો કહે સર ગુઝીશત અપની અલીમ— મંચ કીસસે કહું જો કુછકે મુજ પર ગુઝરી શરહે અઈયાય. હરદે ફીરાક કોન ખયાન કરસકતા હય. વોહી ચેહ હાલ જાનતા હય જો કીસીપર મરતા હય અબ હંસીખુશીકી બાતે કરો ઇસ રંજબાન કાહકો દીલસે ભુલાદો ચેહ કેહકર હુકમ શાહઝાદે ખઝમ અશરત ગર્જા હોનેકા દીયા. શરાખે અરગવાનીકા દોર ચલને લગા. લેકીન ઇસ ખબરકો ચંદ મશીફસે અમીરસે અરજ કીયા કે શાહઝાદી નરગિસ કોહકી મલકા નરગીસી વચાલ દામમંચ શાહઝાદાએ કાસીમકે આકર મુસલમાન હુઈ હય અમીરને સખ કયદીયત સુનકર ઇરશાહ કીયા હય કે અબ્વલસે અગર ચેહ હાલ ઝાહેર હોતા તો કાસિમકો મમાનેઅતકી જાતીકે પરાએ નામોખમંચ રખનાકાલજા અચ્છા નહીં મગર અબ શાહઝાદીને આકર ઇસલામમંચ પનાહ લી હય શરતે મરૂવતસે દુર હયકે અબ ઉસે સાહેફકે હવાલે કરદી જાએ તાકે નયે દીનસે ઉસકો ફેરે પસ યહાંસે એકસો એકકીસ કશતી ગવરો અલમાસકી બેજાં જાએ ઝોર જુમલા અસખાખ અયશો આરામ મોહઈયા કર દીયા જાએ ચુનાએ મકબલ વફાદાર હુકમ પાતેહી કશતીયાં ઝેવરકા ઝોર ચંગીર ચોઘટે ચાંદી સોનેકે ઝોર બોહતસા અસખાખે રાહત લેકર ખીદમતે શાહઝાદેમંચ આયા કાસિમ ઝોર મલકા ઝોર સોગંદ ઝોર સધયારા મશગુલે અયશ થે હરએક આશીક માશુક અપની ખગલમંચ દબાએ ફરતે અયશમંચ મજે લે રહે હંચ અલહાસિલ ચેહ તો જલસા જમાએ મસફૂદે અયશ હંચ મગર જીસ ઝોરતુંકો કે સધયારા બેહોશ કરકે છોડ આયાથા ઉસકો હોશ આયા ઝોર અપને તહીં ખરેહના દેખકર બહઝાર ખરાખી બાગ, મંચ મલકાકે આઈ ઝોર કીસી કનીઝસે કપડે મંગાકર પેહને પુછા કે મલકા કહાં હય કીસીને કહાં કે બારાદરીમંચ થીં વહીં હંચ જાકર દેખો ઉસને વહાં જાકર દેખા કીસીકો ન પાયા હર જગેહ કોના કોના બાગકા દેખા કહીં પતા ઉસ જુસુફે શુમ ગચતાકા ન પાયા માલુમ કીયા કે તલાશ અપને અઝીઝકે નીકલ ગઈ હય ઝોર મુજકો જો બેહોશ કર ગયા વોહ માલુમ હોતા હય કોઈ અઈયાર થા આખીર શેતી પીટતી કઈ બદુગરનીયાં ઝોર કનીઝકો લેકર પાસ હનઝલકે આઈ ઝોર બે

સાખતા કેહ ગુઝરી' કે મલકા બાગ ગઈ વોહ સમધીકે સામને ઇસ ખબરકો સુનકર ચુપ હોગઈ રંગ ચેહરેકા ઝંઢ હોગયા કાટો તો ખુન નહીં હઝાફે ઘટે પાની પઠ ગયા. મગર કરતી કયા સર ઝુકાકર રોને લગી ઝાલિમ કેહતાથા ઇનહી દીનુ'કો મંચ ચી'ક-તાથા કયું દેખા ખચર અબ તુમહે' કયા કહું ઉસ ગેસુ ખરીદાકો સગા દેને જાતા હું' ચેહ કેહકર બગઝબ તમામ ખજોર સેહેર ઉઠકર રવાના હોગયા ઝોર કીલેસે નીકલકર કોહફશત દેખતા ચલા કહી પતા ન મીલા દીલસે' સોચા હમઝાકે લશકર સીવાઝે ઝોર કહીં ન હોગી ચેહ સોચકર ઉસી જાનીબ આયા ચહાં લશકરે ઇસલામમંચ બી મલકાકો ન પાયા ઝોર આગે બડા પાંચ કેસ હુર જંગલમંચ એક બાગે ઇરમ પાયા લખે નેહેર એક જવાન હુરે રેહનાકો ખચકે પાયા મલકાકો સર ઉસકે આનુપર રખે લેટે દેખા આતિશે ગઝબમંચ મંચ નારી જલ ગયા ઝોર બીજતીકી તરહ તડપકર નાઅરા કીયા કે મનમ ઝલિમજહુ ચેહ સુનકર સોગંદ પુકારી અચ શેહેરચાર હોશી-ચાર હોજીએ કાસિમ બઝમે ખુશીમંચ ખચઠાથા ઇસ વાસ્તે હથીયાર સંઢતીપર રખે થે ઉસને ઉઠકર તેગાએ સેહેર કરા ઉઠાયા ઇતનેમંચ વોહ મલકાકો પંજેમંચ દાબકર આસમાનપર લે ઉઠા મલકાને શોરો વાવેલા ખુલંઢ કીયા ચેહ દેખકર કાસિમ તેગા લીયે નીચે નીચે હોડતા ચલા મગર કયા કર સકતા વોહ જહુગર ગર ચેહ જહા રાહી વોહ તો નઝરસે ગાયબ હોગયા. કાસિમ ગથ ખાકર જમીનપર ગીર પડા સઠધીયારા ને ગુલાબ કેવડા છીઠકકર હોશીયાર કીયા જબ આંખ ખુલી તો વોહી બલબદાના શોર મચાના ઝોર નાઅરે મારના ખારખાર ઇઝનેરાખીએ દીલસે ચેહ લખ પર લાના.

રૂખાઇ.

ગમ આખતો મીલા બજાએ આરામ હમે—એક લેહઝા નહી હય હાએ આરામ હમે' આતે નહીં જવાબમંચ બી વોહ લોગ નઝર—દેખેસે જીનુ'કે આએ આરામ હમે'

શાહઝાદેકા સઠધીયારા ગોકે અઇયાર હય મગર લંગોટીયા ચાર હય જીસ શાહઝીને ઇનકે બાપ પચઢા હુવે હંચ ઇસકી ચેહ વઝીરઝાદીસે પચઢા હુવા હય જીસ તરહ ઉમરૂ અમીરસે હંસતા હય ખુરાલલા કેહ લેતા હય ઇસી તરહ ચેહ બી શાહઝાદેસે કયા ખલકે ઉનકે બાપસે ગુસનાખ હય ઇસ વકત મેકસીપર મલકા ઝોર શાહઝાદેકે' દીલ તો ઉસકા જલા મગર ગફલતપર ઉનકી ઉનકો ગુસ્સા આયા કેહને લગા કે બસ દેખી બહાદરી આપકી ચેહી દાઅવાએ શુખઅત થા તેગા લેતેહી રહે ઉઠાયા ન ગયા બોહત ભારી થા ઇસવકત રાંડુ'કી તરહ ટસવે ખુલાના ઉઇ ઉલ્લાહ કેહકર સરપર હાથ રખકર રોના આતા હય ઇસે વોહ બીચારી ઝોરત અચ્છીથી જો જાન બેચકર તીન ખાર ચલી આઇ જાવ મીયાં તુમસે કુછ ન હો સકા ચેહ ઝાલિમજહુ ઉસકા સુસરા હટ જાતેહી મલકાકો અપને બેટે પાસ લીએ જાયગા કુછ ઇશકખાઝી દીલલગી નહીં હય જયસે—ઇશકખાઝી નામ સરખાઝીકા હય—કાસિમકો ઇસકી ખાતુસે જબજ તારી હુવા ઝોર ફરમાયા નરેખેસ કોહમંચ જુસકર અચ્છી તલવાર માફૂ'ગા કે ચેહ આદે-

રાને ગઢહાર ચાઢહીતો કરે'ગે ઢરયાહી તો બહાદુ'ગર ઘોડા મેરા જલ્લ તઈયાર કર સઈયારા તાને દેનેકું આંધીયા અબ બરબાદીકા બે શાહઝાદાકે ખીખાલ આયા અરજ કરને લગા આપ ઠેહેરીયે મંચ બાતા હું કાસિમને કહા અબ ઠેહેરના કહાં બયત —આશીકસે બી હોતા હય કહીં સખરો તહમ્મુલ—વોહ કામતુ કેહતા હય બે આતા નહીં મુજકે—નાચાર સઈયારાને ઇતના તો કીયા કે અપટકર સરદારે કાસિમકે ખબર દી વોહ સખ ખીદમતમંચ શાહઝાદેકે આચે શમઝાને લગે કે હુઝુર તઅમ્મુલ ફરમાચે હમલોગ બાતે હંચ ઓર શાહઝાદીકે લાતે હંચ કાસિમને એકકા કેહના ન માના ઓર ઘોડેપર સવાર હોકર રવાના હુવા ફીર તો જલ્લ જલ્લ તમામ સરદારાને ઝી એહતેરામ સવાર હુવે ઓર લશકરે કાસિમમંચ વરદી પલટનું ઓર રીસાલુ'કી બજી કમરબંદી હુઈ સાત લાખ ફોજસે કુચ કીયા જમીન હીલને લગી ગુખાર નયા આસ-માનબે અદુપર સીતમ ઢાનેકો પચઢા હો ગયાં તખલ વ નક્કારે કઠકડાચે બહાદુરને ઘોડે ઉઠાચે આનવાહીદમંચ કરીબ શાહઝાદેકે આગચે ઓર સાથ સાથ ચલે કાસિમ ને કહા ઇતના બડા લશકર એક કીલેપર લેબના અચ્છા નહીં તુમ સખ ચહીં ઈયરો બે મેરે સાથ આયગા વોહ મેરા દુશમન હય આખીર લશકર તો માયુસ ફીર ગયા લેકીન સરદારને સાથ ન છોડા કર્ઈ હઝાર આઢમી હમરાહ રહા ઇસ હલચલકી સઘા કાનમંચ અમીરકે પોંહચી હલકારે પુછા ચેહ શુલ કયસા હય ઉનહુંને સારા હાલ કેહ સુગાયા અમીરને ફરમાયા ખુદા બયર કરે કાસિમ બહીલ ખીબજ હય ઓર સાહેરુ'કા સામના હય વોહ બકર બાન દેદેગા મકબલ તુ ચાલીસ હઝાર સવાર લેકર પીછે પીછે બા લેકીન ઇતની દુર રેહના કે કાસિમ ન બાને કે મેરી મઢઢકો દાઢાને લેબ હય નહીં તો વોહ તુજહીસે લડને લગેગા ચેહ સુનેહી મકબલ બાહર બાર-ગાહકે આયા ઓર નશીર જંગી બબઈ ચાલીસ હઝારકા લચકર શીલફોર તઈયાર હુવા ઓર ઉસ માહ અબ્બુમ સીપેહરે શાહબકરાનીકે પીછે મીસ્લે તાડકે ચલા અબ્બુમ ગીદ ફીદયા નસરત અસર રખતાથા.

નજમ.

હુયા ઇસ શાનો શોકતસે રવાના—પચે તંબીહ મરહુદે ઝમાના
વોહ સખ ફોલાહ પોશ ઉસકે ચે હમરાહ—કે બેશ ઉનકેચે અબરેઓર માહ
બુહી' નકકારે પર ડંકા લગાયા—કદમ કોહસારકા લગ ઝિશમંચ આયા
નકીબુ'કી સઢાથી બલાચે સુર—ઝમીસે ઇસ્તે કામત હો ગઇ દુર
સરાપા ગર્ક આહિન સારા લશકર—અયો મરઢાનગીકે ઉસ્સે બેહર
વોહ તેજે તેઝ ગરઢનમંચ હમાયલ—કે જુસ્સે વેહેમકા ખુની હુવા દિલ
વોહ લશકર થા કે બેહરે બેકરો થા—ખુલઢો પસ્ત:સેહરા પર રવાંથા
પ્રીલબ્બુમલા પીછે શાહઝાદાચે નસરત શીયમ લશકર રવાનાથા ઓર શાહઝાદેકી રકાબ સઈયારાથાં બે સોગંદ બઝોર સેહેર ઉઠતી હુઈ રેહબરી કરતી ચલી ઓર કાસિમ

નીહાયત ઇજને શબ્દે તડપતા હોતતા ચઢા જતાથા ઇસી તરફ ચેહ તો રાહ ફરે બચાબાને પ્રીતક મંચ હંચ લગ્નિ ઝાલોમને ઉસ અસીરે જુલ્હે સલાસિલ મલકા પુર કીલેમંચ પોહવાયા હનઝલ શરમીઠા ઓર નીહામત ઝઠા બુરજે કીલેપર ખડી બરાએ ઇનતેઝારથી જબ ઝાલીમ આયા ઉસસે ઓર કુછ બન ન પડા હોડકર સમધી કે પાઉંપર ગીરી ઓર કહા ભાઈ તુમને મેરી આખર રખલી અબ અપને હામન મંચ સુઝે છુપાલો તુમહારી અમાનત હંચ ઇસી વક્ત ઇસ નામુરાહકા ગલા છુટ હો સામરીકી કસમ મંચ ઉફ ન કરંગી સુઝે આહ ન આઇગાં ચેહ કેહકર મલકાકો હો થીપડ મારકર ઝંજીર સોનેકા મંગાકર મલકાકો પેહનાઇ ઓર બશુરસા ખેતાબ કીયા કે મુરહાર તુ પરાએ ધરકી નહોતી નીગોરી ઓર મેરા અખતીયાર હોતા પચસે પર રખકર બોલીટીયાં કાટતી ચીલ કબુલે પાંટતા ચેહ કેહકર હુકમ કીયા એવાનાશાશાહી મંચ જો પાઇ બાગ હંચ વહાં લે જાકર ઇસકો કચદ કરો મુલાઝીમ મલકાકો વહાં લે ગયે ઓર કઇ જાહુગર નીયાં વારને નીગેહબાનીકે સુકરર હુઈ ચેહ તો કચદ હુઇ ઓર ઝાલીમકો બાઇઝત તમામ બુરજે કીલેપર બેઠાયા ઇસ અરસે મંચ યુસુફે મીનર અઝલાકે ઝીંઠા ખાનાએ મગરીબ મંચ કચદ હુવા ઓર જુલેખાએ શબ્દે સવાદ દી દએ અશક શબ્દ નમ ગેરાના શુઝ કીએ મલકા ઇસ શબ્દેજીજરાં મંચ ચાર ગમખવારસે જુલ્હા અસીરે ચીલ સીલએ જુલ્હે હોતા બ હસરતો ચામ હોકર ચેહ ખેતાબ ફલકે જુલ્મ અસારસે કરતીથી કે અચ જફા પસંદ ચેહ કયા તુને કીયા જો મુજના કામે મોહબબત નાફર જામકો દોસ્ત દીલનવાઝસે જુલ્હા કીયા તુજે રેકમ ન આયા અપના હાલેઝાર કીસે દીખાઉં ઓર કીસે ઉસકો ખચર મંગાઉં ઇસી તરફ અશક ખુની દીદએ તર આંખુસે ગીરાના ઓર બેકાર હોના તલમલના પ્રીલ જુમતા રાનકો મલકા હનઝલને આકર જો બેટીકા હાલ દેખા મોહબબતે માઠરી કલેબ મુંડકો આયા સમઝાને લગી.

મનસ્વી.

સમઝાને લગીકે મરતી હંચ કયું—તરક બુર ઓર ખવાબ કરતી હંચ કયું સાબીન કુછ અસર સીતારેકા હંચ—કીસ ચાંદકો કયા મોહન લગા હંચ સુરત ચેહી ઝાર હોગઇ હંચ—ગુલ હોકે તુ ખાર હોગઇ હંચ રેહેમ અપની જવાનીપર ઝરા કર—મુંહ દેખતો આઇના મંગાકર હંચ હંચ તેરી અકલ કીસને ખોઇ—ના જાનકો ચાહતા હંચ કોઇ મેહબુસ કીયા હંચ તુજકો હરચંદ—તોખાકા દર કીયા નહીં ખંદ ભુલેસેમી કરના ન ચાદે કા પ્રીમ—ફીર ધર વોહી લો વોહી વોહી હમ મસઝાનેસે થા હમે સરોકાર—અબમાન ન માન તુ હંચ સુખતાર તુ કચદે જફા મંચ કે હમ હંચ—તુ હામે ગલા મંચ હંચ હમ હંચ ગમ રાહ નીં કે સાથ લીજે—દુખ બોઝહ નહીં પાંટ લીજે જુંઝલાઇ વોહ ખરતા દીલકે બસબસ—તુખ એક કહોઝી બર તો મંચ ફસ

રંજુર જો હું તો ચેહ તુમહેં કયા—મજબુર હું તો મંચ તુમહેં કયા
માના મેરી હાલત અબ રહી હય—બેહતર પોહી હય જો કુછ બદી હય
ખુલ ખુલ ઉસી રશકે ગુલકી હું મંચ—તુમ કયા હો હઝાર મંચ કહું મંચ
સોચી કે વોહ નહી સમજતી—હય બલકે બરંગ ગુલ્ફ ઉલગી
કુછ રોગ જો દરપએ બલશ હો—ઇસકે લીએ દવા વોશ હો
હમારી ઇશક લા દવા હય—ઇસ બાગકી ઝોરહી હવા હય.

હનઝલ નાચાર પુરજો કીલે મંચ ચલી ગઇ. ઝોર ઇસી અંદોહ મંચ
સુખ હો ગઇ હમે સુખે મલકા નસીમે સેહેરીસે કેહને લગી ઝોર ખ્યામચારકો દેને
લગી બેતાબીયાં કરતીથી ઝોર માં ઉસકી પુરજો કીલેપર ઝાલીમકે પાસ બચડી થી.
સામનેસે ગઈ ઉડી ઝોર સરદાર કાસીમકે કઇ હઝાર દીખાઇ દીધે. સખ બીચ મંચ
શાહઝાદા ઘોડા હાલે કીલેકે નીચે આકર પોંદચે કયું કે શાહઝાદા રાતું રાત ચલકર
આયા કહી ઈયરા નહી સુખડકો કરીબ કીલે જખ પોહયા દીલાવડને પરા જમાયા
ઝોર નાચરા મુબાઝતલબકા પુત્રંદ કીયા. ઝાલીમને કહા દેખો આખીર વોહ મુફસીદ
યહાં લી આયા લેકીન મંચ ઇસે કખ છાડતા હું ચેહ કેહકર હુકમ દીયા ફેજ કીલેકી
બાહર નીકલે સાહેરને જલદી જલદી કમર બાંધી અસબાબે સેહેર અપને હમરાહ
લીયા તાએરાને સેહેર પર સવાર હુવે તુરહીયાં ફેંકી પુલ તખ્તા કીલેકા ઉઠવા લીયા
ફીલ બંદ દરવાઝા ખુલા લશકર સાહેરંકા બાહર નીકલા ઝાલીમ અઝધર શોલા કુશાં
પર આગે આગે ઝોર પીછે કઇ હઝાર સાહેરાને ગઢદાર બડે જોશે ખરોશ મંચ મુકા-
બલે મંચ શાહઝાદે આલી તખારકે આએ નાચરા શાહઝાદાએ દીલાવર સુનકર ઝાલીમ
મયદાનમંચ આયા રેઅદકી માનીંદ કડકા ગરબ સેહેરકી નચરંગીયાં દીખાને લગા કબી
તરફ ફલકસે આગ બરસી કબી તીરંકા બારીશ હુવાં ગરઝ સો તરહ કીઆફત આઇ
તેગાએ સેહેરકે સખબ શાહઝાદે પર કોઇ આફત ને તાસીર નકી શાહઝાદેને તેગા
ખુલંદ કરકે કમરકો બતલાકર સરપરં હાથ મારા એક હાથમંચ સાથ અઝધર કે ચાર
ટુકડે હુવા શોર અઝીમ ઉસકે બીરને મચાયા. આંધીયાં ઉડી આગ બરસી ઝોર ફેજે
સાહેરાન લેના લેના કેહતી શાહઝાદે પર આગીરી. ઉધરસેબી ગાઝીયુંને ઘોડે ઉઠાએ
ઝોર ઝોર કશતખુંકી ફેજ આઇ થેહેલકા અઝીમ પડ ગયા લશકર યાને શાહઝાદા
સેહેરસે મજબુર થે લેકીન જંગગાહસે કખ દુર થે મરને થે મગર ખુસ પડતે થે ચેહ
હાલ જો સોગંદને દેખાકે ફેજ શાહઝાદેકી સેહેરસે દીલાક હોતી હય આપ દરે કોહ
મંચ ગઇ ઝોર સેહેર કરને લગી. લશકરે દુશમન પર તીર બરસને લગે ચેહ સખ
કચલીયત ફસીલ પરસે મલકા હનઝલને દેખી કે મેરે લશકર પર તીર બરસ રહેલંચ
ઇસતરલાખ બહુ અપની રશીકસે કહા કે મુસલમાન સાહેર ઝખરદસ્ત હે ને હંચ મેરે
લશકર પર તીર ગીર રહે હંચ તુભ ઝોર કીસી તરહ અચસા સેહેર કરકે તેગા સેહેર
કચ હાથ આબએ ચેહ સુનકર ઇસતરલાખ ઉડી ઝોર બોહત ખુલંદ હોકર પથ્થર

યેહ સંગ દિલ બરસાને લગી. સોગંદને પથ્થર બરસતે દેખકર હરતરફ દેખા કે યેહ ઠોન સેહર કર રહા હય માલુમ હુવા કે અસતરલાખ હય પસ યેહ બી ઉડી ઝોર ગાપીલ ઉસકે પાકર પુશનપર બાકર એક નારયલ મારાકે ઉસકે સીનેસે નીકલ ગયા વોહ મરકર ઝમીનપર ગીરી સદાએ શોર બરપા હુધ ઇતેફક દાયા હુસ્સામા બહુને સોગંદકો દેખા બગબગ તમામ ઉડી ઝોર સોગંદકો પકડકર કોહ મંય લાઇ ચાહાકે સર કાટ કર પાસ હનઝલ કે લે બઉ કથુકે ઝીંદા લે બઉંગી તો મલકા નરગિસી અશમ ઉસે કતલહોને ન દેગી બરઝકે યેહ કતલ કીયા ચાહતી થી કે સઘયારાને દેખા સેહરકે સોગંદસે તીર બરસતે થે અબ નહીં બરસતે માલુમ હુવા કે વોહ કીસી આફતમંય ફૂંસી યેહ સોચકર સુરત અપની મલકા હનઝલકી બનાઇ ઝોર જુસ જગેહ સોગંદ થી વહાં આયા હુસ્સામાકો ખંજર બકફ ઉસકે કતલ પર પાયા પુકારા દાયા સાહેબ આપને છુરા કામ કીયા બે ઇસ ગયબાનીકો પકડ લાઇ હુસ્સામાને બે યેહ સદા સુની ઝોર સોગંદકા સનાખવાં પાયા શરતે તાઝીમ બબ લાઇ સઘયારાને પાસ પોંહચકર બેઝાએ બેહોશી મારા કે યેહ બેહોશ હુધ સરે નેહસે ઉસકા ફીલફીર તનસે જુહા કીયા શોર બુલંદ હુવા કે મારા સોગંદને હુસ્સામાકો યેહ હંગામા બે હનઝલને સુના ફીરન નશીરે સેહર બબઇ કે લશકર અંદર કીલેકે ચલા આએ સાહેબને સદાએ નશીર બે સુની સમઝે હનઝલને લડનેસે મને કીયા યે માલુમ કરકે સબ ઉડકર અંદર કીલેકે ગએ ઝોર દરવાઝા કીલેકા બંદ કરલીયા કાસિમને બે મયદાન સાફ પાયા ફરમાયા આજ તો દિન તમામ હોચુકા હય કલ કીલેપર હમલા કફૂળા યેહ ફરમાકર ઉસી જગેહ બયમે અસ્નાહા કરાકર કીલેકા બદોબસ્ત કરકે ઉતરા મગર દિલસે ખિયાલ કીયા સબકુશ કશતો ખુ વગયરા હુવા લેકીન દીલહાર કાપતા ન મીલા યેહ સોચકર બેકારારીયાં કરને લગા.

ફાઇ.

મીલનેકી બે ઉસકે સોચતાહું ધાતે—તો કયા કહું કીસ તરહ કટી હંય રાતે હયરાન ઇધર ઉધર પડા તકતાહું—યાદ આતી હંય જબ વોહ ખ્યારી ખ્યારી બાતે ઇસી બેનાબી મંય સઘયારાકો બુલાકર અરઝ કીયા કે ઇશકકા યેહી અબામ હય મરબબએગા તો નામ આશકીમંય કરબબએગા કાસિમને કહા ચાર બી હમસે જુહા હય ઝોર અબલ બી હમસે ખફા હય અબ શબે પ્રીરાક ડરાતી હંય અશમે સઘયાર ગાંસે આંબે ડાલતી હંય સઘયારાને શાહઝાદકા હાલ અબતર દેખકર રેહમ ખાયા ઝોર જીતના દીન બાકી થા બયઠા સમઝાયા કીયા જબ શામ હુધ—સઘયારાને બાના હાએ અઇયારી પેહેનકર કીલેકી તરફ ચલા ઝોર કીલેકે દરવાઝેપર પોંહચકર ઠયરા કે કીસ તરહ અંદર કીલેકે બઉ યેહ તો ચહાં ખડા હય મગર હુસ્સામા હાઇકે મરનેકા હનઝલકો બડા રંજ હુવા ઇસને અપને સરકે બાલ બોલકર પરશ્યાન કરકે ઝટકે એક સીયાહી બાહુસે પચહા હુધ ઝોર દુટકર પરખાઈ આદમીકી બની ઉસ કાલી

ખલાકો કહા બંકે સઘયારા સઘયારકો લશકરે કાસિમસે પકડ લા વોહ ખલાએ સીયાહ હસ્તુલ હુકમ રવાના હુધં ઝોર લશકરે શાહઝાદેમંચ આકર હસ્તરફ હુંડકે ફીર ગધ કચું કે સઘયારા તો વહાંસે આકર બશીકલે સાહેર કીલેકે દરવાઝેપર ખડા હય ઉસે કચુંકર પાતા ઉસને હનઝલસે આકર કહા મંચને સખ જગેહ ઉસ સઘયારકો હુંડા મગર કહીં પતા ન મીલા શાયદ લશકરે હમઝાકે તરફ ગયા હો હનઝલ યેહ કલામ સુનકર માયુશ હુધં ઝોર ઇશારા કીયા વોહપર છાઈ ઉસકે બાલુમંચ બંકર ગાયબ હોગઈ ઉસ વકત આફતબહુ નામ એક રફીકને અરઝ કીયા કે અય મલકા આપ સોચતી કયા હંચ અપને શોહર ઝુન્નાર ખલા અફગનબહુકે પાસ તીલસ્સમ મંચ કીસીકો લેજીએ ઝોર ઇસ હાલકી ઉનહેં ખખર દીજીએ યેહ લડાઈ મુસલમાનુકી બપી સખત જંગ હય યેહ લોગ ન બહુકો માનતે હંચ ન કીસીકો અપને નઝદીક ખખરદસ્ત બાનતે હંચ તુરકે ફલકસે મુકાબલા કરને વાલે હંચ હવાસે લઠને વાલે હંચ હનઝલ બોલી સચ કેહતી હો ઝોર ફીર અપને બાલુકો પરશાન કીયા વોહી સીયાહી દોબારા પયદા હુધં ઉસ ઝેહેરકી ગાંઠેસે હુકમ દીયા કે બાગે સયખમંચ બંકર સખ યહાંકી હાલ બ ઝુન્નારસે ખ્યાન કરકે ચલો ઘર સારા ખરબાદ હુવા ઝોરત આત અકેલી યાહાં મંચ હું સુખસે કયા હો સકતા હય લેકીન સખ હાલ ઇસતરહ ન કેહના કે સખ દરબારી અફરાસીયાબકે સુને ઝોર શોહર મેરા ઝલીલ હો ઉનહેં અલગ બુલાકર ચુપકેસે કેહના ઇસ હુકમકો સુનકર વોહ પરછાઈ રાહી હુધં હનઝલ ઉસકો ભેજકર કીલેકા ઇનતેઆમ કરને લગી. સઘયારા કીલેકે દરવાઝેપર ખડા હુઆએ કર રહાથા કે ઇલાહી સુખ અંદર કીસી તરહ બના મીલે ઇતેફાકસે એક મેહેલદારકે કીલેકે બાહર ઉસકા ઘર થા કઈ રોઝ પેશતર ઇસ જંગસે રખસત લેકર અપને ઘર આઈથી ઉસને બે કીલેપર લડાઈ હોતે સુની ખીયાલ કીયા અગર મંચ ન બડંગી નમક હરામ કેહલાઉગી અયસે વકતમંચ શરીક હોના લાઝીમ હય યેહ સોચકર રવાના હુધં જખ કરીખ કીલેકે પોંહચી પુકારી કોઈ યહાં હય સઘયારા બે સાહેર બના ખડાથા હાઝીર કેહકર સામને આયા ઉસને કહા દરવાઝા ખુલવાવ સઘયારાને ખડકર પુકારા કે ખી મેહેલદાર સાહેબ આઈ હંચ દરવાઝા ખોલો સાહેર બે પેહરેપર મોઝુહ થે ઉન હુંને ફાટકકી ખીડકી ખોલલી સઘયારા પેહલે આપ ખીડકીસે અંદર આયા ફીર મેહેલદારસે કહા આઈએ વોહ બી અંદર આઈ દરબાન સમઝે કે યેહ સાહેર મેહેલ દારકે સાથ હય વોહ મેહેલદારી સમઝી યેહ બી મુલાઝમે હનઝલ હય અઝ હાસીઝ જખ અંદર શેહેરકે આયા ગોફરાતકા વકત થા લેકીન તમામ હુસન ખયઝ ઝોર ઝર-રૈઝ સુલક થા હસીનાને જહાં એકઠા થે દુકાને આબાદ રોશની બખબ લગીથી ઇમા-રતે સંગીન પુખ્તા ઝોર હમવાર બનીથી કે કેહકુશાને ફલકકો બી શરમાતીથી સઘ-યારા મેહેલદારકે સાથ સયર દેખતા એક ગલીમંચ આયા વહાં તનહાઈ બે પાઈ અપને પાસે શીશી ઇતરકી નીકાલી ઝોર કહા ખી મેહેલદાર સાહેબ ઇસ ઇતરકો સુંધીએ

મંથને ખીચવાયા હય બનવાઇએ તો કીતને તોલેકા હય ઉસને ચીશી લેકર નથનુ'સે લગાઈ ફારન છીંક આઈ બેહોશ હોકર ગીરી ઓર ઉસકા પયરાહન વગયરા ઉતાર લીયા ઓર એક કોનેમંથ બયઠકર આઇના રખકર ફતીલા અધધારી જલાકર ઉસકે જયસી સુરત અપની બનાઈ ઓર ઉસકો ખુબ બેહોશ કરકે વહીં છાંડા આપ આગે બડા રાહમંથ સોચા કે હનઝલે ખુરજે કીલેપર આજકલ રેહતી હય વહી' મલકા બી હોગી ચેહ સોચકર ઉસી જાનીબ ચલા જખ કરીખ ખુરજેકે પોંહચા એક કહારી ઉપરસે આતીથી ઉસને સલામ કરકે કહા ખી મેહેલદાર કહાં થી હુઝુર કંઈ ખાર ચાહ કર ચુકીં સંઘયારાને કહા ખી કયા કહુ ખુબ હુવા જો મંથ નગોડી યહાં નથી નહીં કુટનાપે મંથ પકડી જાતી બલા સુનો તો કયા માજરા ગુઝરા કુછ હાલ તો કહો કહારીને કહા બસ ઝખાન ન ખુલવાવ વહી મસલ હય કીયા ઓર કર ન જાના મંથ તો હોતી તો કરદીખાતી અય ખી કયા તુમ નહીં જાનતી હો ચલકર દેખીએ ચાર તો ઘર ઘેરે પડા હય ઓર ફીર તુમ મુજસે પુછતી હોકે કયા હુવા સંઘયારાને કહા મેરે સરકી કસમ મુજકો હાએ હાએ કરે જો ન બતાએ સચ કહો કયા મામલા હય કહારીને કહા હાથા લીલલામંથ કાનુપર હાથ ધરતી હું' જુસકા પાપ ઉસકા આપ મંથ નહીં જાનતી કે મલકાને કયા કીયા હાં ખીખી ઇતના તો સુના હય કહીં ઘગડે પાસ પકડી ગઈ ખીખી ચેહ શાહઝાદીયાં હંય જુનકો મેહેલ કયસા કોના આઠ લી નસીખ નથા ખીચ મયદાનમંથ મેહેલદારને કહા ખચ્ચી હય નાદાન વોહ કયા જાને ઓર વોહ મરદવા બી અયસા અયસા દાના ન હોગા કીસીકા તનહા લાડલા હોગા ફીર મંથદાન ન હોતા તો કયા હોતા કહારી તડાકર બોલી કે ખી બયઠો અયસી નનહી હંય કે રોટીકો ટોટી પાનીકો બલા કેહતી હંય મુંહસે દુધકી ખુ આતી હય નવ જાએ ઇસ ખેલાએ શાદી હો જાતી તો ચાર ખચ્ચુકાં માં હોતી ઇતના જાનતીથી કે આશનાઇ યુ' કરતે હંય ચેહ ન જાનતીથી કે ખીચ મયદાનમંથ જો હમ લેકર બયઠતે હંય ઇસકા અંજમ કયા હોગા આદમી અપના આગમ અંદેશા તો સોચ લેતા હય અખ અચ્છા હુવા કે દોખારા પકડ આઈ ધર મંથ હથકડી પેહને બેયઠી રેહતી હંય સંઘયારાને કહા હનઝલેને અપને પાસ કયદ કીયા હોગા કહારીને કહા નહીં જોવાનશાહી મંથ જો પ્રાઈ ખાગ બના હય વહાં કયદ હંય હનઝલે આપ ઉસકા પેહરા દેતી ચા લડાઈકા બંદોબસ્ત કરતી' શાઆથ કરો ઓરત આતકો જો સખ તરહકી તાક રખતી હય. સંઘયારાને કહા ખયર જો કુછ હોગા દેખા જાયગા મંથ હુઝુર પાસ તો હો આઈ ચેહ કેહકર આગે ચલા કહારી બી અપની રાહ ગઈ લેકીન ચેહ ઇધરસે ફીરકર જોવાનશાહીકો દુંડતા આખીર વહીં આકર પોંહચા ઉસ મકાન રથકે કસકો બોહલ ખુલક પાયા હર કંચુરા ઉસકા મુથકે પરવેઝ થા ચેહ તો કચુકે મેહેલદાર કી સુરત બના થા કીસીને ઉસકો મને નહીં કીયા અંદર મકાનકે ગયા હરતરફ ફરવાએ લગે થે ખીચ મેદાનમંથ તખ્તશાહી ખીછા થા કુરસીયાં વ હંચલ કરીને સે સજે થે એક તરફ

ઝનાની દેવડી પર પરદાએ ઝંબુરી પડા થા હઝારહા સુલાઝમ ખડા થા લેફીન ચેહ પરદા ઉઠા કર ચલા દરખાનને પુછા કહાં જાવગી ઉસને ફીર કર કહાં મુવે મુ'ડી કાટે અપને બેગાનેકો નહીં પેહછાનતે. મેહેલદાર મંચમુદતકી આને જાનેવાલી આજ મુઝે ભુલ ગયા ઉસને કહાં ખી મેહેલદાર આજ તુમ હવા કે થોડેપર સવાર હો. એક શખ્સ બોલા આજ જોખન ભી ઝીયાદા હય. મેહેલદારને કહાં શામતે આઈ હય. મુવે ઝખાનકા મઝા નીકાલતે હંચ ચેહ કેહકર અંદર પરદેકે જાકર હાથ નીકાલકર અંશુઠા દીખાયા કે નાશુદનીયો તુમ અરમાન મંચ રહોગે ઝોર મંચ હથે ન ચડુંગો ગરઝ આગે ખડા અંદર એક આધેને પુછા ખી મેહેલદાર કયા હય કહાં મુવે સીપાહી અચસા હંસાતે હંચ કે પેટ મંચ ખલ પડે જાતે હંચ ઝેરે નાફ દરદ હોને લગા પુલાસા કલામ આગે ચલા કલમાકનીયું ઝોર તુરકનું ઝોર હબથનું કે અમલેકો તય કરકે ખાવરચી ખાનેસે ગુઝરતી હો હો મુંહ સખસે હંસતી ખાતે કરતી પાઈ ખાગમંચ આઈ અજબ તખતા ગુલઝાર આંગી પાયા કે જહાંકી હવા નસીમે એઅતે દાલકો ઝીનત બશતી થી. ઝોર શમામાએ રીહાન ફરહત અફઝા દેમાગે જાંકો મોઅત્તર ફરમાતી.

અખયાત.

ગુલીસ્તાને મું ગુલઝારે જવાની—ગુલશને સયરાખ ઝામે ઝીંદેગાની
તુ અચ અદેલીખ અશરત અંગેઝ—નસીમે ઇતર બેઝશ મસહન આમેઝ
સંઘયારા હરતરફ દેખતા સેહેનચીયું મંચ કનીઝું અનીસું જલીસું કી ખાતે સુનતા જાતા થા કોઈ કેહતી હય દેખીએ ઇસકા કયા અંજમ હોતા હય. દુસરી બોલી હો મંચ એકકી જાન જાચગી સર કટોગા ઝોર કયા હોગા કોઈ ઉગલી ઉઠાતી કોઈ હાહા કરતી કોઈ નાક લાવે ચઝાએ કેહતી થી કે ઇતને સિનપર ઇસ ઓકરીને ચેહ આફત લાઈ કે મરહવા સાથલગા લાઈ અરમાન વાલીકી નાક કટવાઈ ચેહ માઅરકા ડાલ દીયા ઇસી તરહ કોઈ પાનદાન બોલે પાન ખાતી થી. કોઈ મીસ્સી લગાતી થી. કોઈ કહાની કેહતી થી કે એક થા બાદશાહ હમારા તુમહારા પુલા બાદશાહ કહાની. અચસી છોટી નહીં ખાત અચડી બચડી નહીં ચેહી કયરીયત સંઘયારા દેખતા ભાલતા ખારાદરી તક પોંહયા થહાં તીલંગચુકા પેહરા થા એક તીલંગન પુકારી હુકમદાર સંઘયારાને કહાં મેહેલદાર બોલી કે અંદર ન જાના મેહેલદારને કહાં ન જાઉંગો મુઝે કયા પડી હય. જો જયસા કરેઆ વયસા પાએગા પેહરેવાલીયુંકા તો રાજ હય અપના પરાયા કુછ પેહ-છાનતી નહીં સાહેબ માં કી મામતા ઉસને તો ખચર સદલાહકો ભેજ ઝીઝોરીયા ભેજ હંચ હરવકત કે પાસ રેહનેવાલે આએ હંચ. ચેહ કેહતી હય અંદર ન જાના મંચ સચ કહું જમશેદકી કસમ મુઝે આજતક કીસીને રોકા નહીં મંચ જુનીકી નોકસર અચસી નેમકરીકો ખારતી હું કયા મુઝે નાક કાટયું ને કુટની સુકરર કીયા હય જો જાનેકી મતાહી કરતી હંચ. મલકા ઇતને પેહરે મંચ જો આ ખઈ હય. અખ જાનતી હંચ. માં બેટીયું મંચ સીલાપ નહોગા વોહી મસલ હય. માં બેટીયું મંચ લકાઈ હુઈ લાંઝુંને

જાના બચર પુડ્યા કેહકર ફીરકર સઠિયારા ચલા દુસરી પેહરેવાલીને જો પેહરેપરથી અરી જાને દે સચ હય ચેહ લોગ નાકકા ખાલ હંય. દો દીનમંચ એક હો જાએજો જોર ઇસ વક્ત નહીં માલુમ ચેહ કયા કયા જાકર લગાયગી હમ તુમ પેહરેકી લીએ હંય કલી સામને જાના નસીબ નહીં હોતા ફીર હમારી કોન સુનેગા ચેહ કલામ તી-લંગીનીને સુનકર મેહેલદારકો પુકારા કે ખી મેહેલદાર ખફા ન હો જાવ જાવ હમબી તો હુકમકે તામે હંય અગર ન રોકતે અમી તુમબી ઇલગમ દેતી કે તુમ કયસા પેહરેપર ખડી થી કે મંચ ચલી ગઇ જોર કીસીને ન રોકા. મેહેલદારને કહા ખીખી સચ કેહતી હો મગર અજનબીકો રોકતે હંય. ચેહ કેહતા હુવા સઠિયારા અંદર ખા-રાદરીકે ગયા ચહાં શીશા આલાત રોશન થા ફરશે કાકુમ ખીછા થા એક તરફ પલ-ગડી પર મલકા ઝંજીર પેહને પડી ફીરાહતી હય જોર ચાર સાહેરા ખબરદસ્ત ખટોલી ખીજાએ પેહરા દેને મલકાકા બચડી' હંય લેકીન વોહ સોખતાજા આતીશે મોહખત તપે મફારકતસે જબ હોશ મંચ આતી હય તો ખેતાખાના ચેહ ઝખાનપર લાતી હય રોકર ચીલ્લાતી હંય દરદે ફિલ સુનાતી હય કે.

નઝમ.

લેઉડી લાશા હુવા લાગર ઝખસ તન હોગયા-ઝરરએ રેગે ખ્યાખાં અપના મદફન હો ગયા એકહી જુ'બશ મંચથી સદરાહતે ખવામે અદમ-તિફ્લીયાને અશકકો ધબારા દામ ન હોગયા બેકસીસે નઝએ મંચ અપનેકો રોયા આપમંચ-દમજો કુછ બાકી રહાથા સીફ્ શેવન હોગયા સઠિયારા જબ આગે બડા જાદુગરનીયુંને પુછા ખી મેહેલદાર કહાં આઈ મેહેલ-દારને સલામ કીયા જોર કહા ખીખી હુકમ હાકીમ સેનાચારી હય નહીં' તો ચહાં આતે બોટી કાંપતી હય લો ચેહ ગીલોરીયાં હુજુરને શાહઝાદીકે લીએ લેજી હંય જોર ફર-માયા હય સમજા કર ઉનકો ખીલાના કે બચપનેસે મલકાકો પાનપર પાન ખાનેકી આદત હય અથસા ન હો. તરકે આદતસે ખીમાર હો જાએ ચેહ કેહકર ખાસ દાનસે ચાફકો ગીલોરીયાં નીકાલકર લી' કે તુમબી ખાવ કે મલકા સખ ચોડી ખાયગી' રઇસ કે ચહાં સારા માલ નોકર ચખતે હંય આધે કા તીયા સરકારકો મીલતા હય સોનેકા ખાસ દાનબી અપને પાસ રખજો જો કુછ પુછે ખતાના નહીં તુમહારા માલ હય વોહ જાદુગરનીયાં ઇન બાતુસે પુચ હો ગઇ જોર વોહ ગીલોરીયાં ચાફને ખાઈ બેહોશ હો ગઈ સઠિયારા મલકાકે કરીબ ગયા. મલકાને મેહેલદારકો દેખકર ફરમાયા કે અચ મેહેલદાર અબ હમારા વક્ત આખિર હય. કીસ લીએ કે.

કીત્ત.

કોઇ હમારે તગાપુલ શોઆરસે કેહદે—કે આપ ઝરરા નવાબી જો મેહેરવાર કરે' તોખા વબુદ તકાઝએ મર્ગ શીફતે નઝએ—હમ જોરખી નફસે ચંદ ઇનતેઝર કરે'

ઉસને કહા હુજુર મંચ સઠિયારા ચેહ સુનતેહી ઉઠકર લેપટખઈ જોર કહા શુકબ હમકો લીલ્લાહ કહો બધયા સોગંદ કયસી હંચ બઝાહીર તો સોગંદકો પુછા ચખર

ઈસ પરદે મંચ ગોચા શાહઝાદેકા હાલ હરયાફત કીયા. સઘંધારાને એક ગીલોરી મલ-
કાકો ખીલાઈ કે ચેહ લી બેહોશ હુધ ઉસને પુશતારે મંચ બાંધા ઓર ચાહા કીસી
તકબીરસે નીકલ બઝે' મગર હનઝલને અઢાવા ચાર બદુગરનીયું'કે એક બદુગરની
પોશીદાકે મકાનદાર બદુ નામ. સુકરર કીથી કે મલકાકો છુપકર દેખની રહે ઉસને છુપ
કર મલકાકી ખાતે' સુનકર ઓર સઘંધારા પુશતારા બાંધ રહાથા કે બકર હનઝલકો ખબર
હી કે અઘંધાર મલકાકો લીએ જાતા હય વોહ સુનતેહી બ ગઝબ તમામ ચલી. ઓર
શોખલેકી તરહ લપકકર સઘંધારા પર આ ગીરી ઉસને હરચદ ચાહાકે પુશતારા લેકર
બાબ જાઉં હનઝલને સેહેર કર લીયા કે ઝમીનને પાઉં પકડ લીએ ઉસને મલકાકો
છીનકર હોશીયાર કરકે છુડકાકે આ બેહયા તેરે હથખંડે અબલી નહીં' જાતે મલકાને
કહા ઇસમંચ મેરા ગુનાહ કોઇ નહીં' અગર મુઝે આકર બેહોશ કરે તો મંચ કયા
કરૂં' હનઝલ સોચી કે ચેહ સચ કેહતી હય બોલી કે બેટા ચેહ બઢજાત સુસલમાન
અયસેહી હોતે હંચ મલકાને કહા તુમ મુઝે મારડાલો ઝગડા ફેસલ હો જાય હનઝલ
બોલી કે ઇસ મુવે અઘંધારકો મંચ કતલ કરતી હું' કે તુઝે લેબચા કરતા હય સઘં-
ધારા ચેહ કલામ સુનકર ડરા ઓર કેહને લગા મેરે બાઈખંદ આકર તુઝે દુકડે દુકડે
કર ડાલેગે' હનઝલ સોચી અઘંધાર બડે મુફસિહ હોતે હંચ ઓર લથકરે ઇસલામ
મંચ બોહત હંચ અયસા ન હો કે ઇસકે કતલ કરનેસે તુઝે ઝરર પોંહચાએ' ઇસકો
પોશીદા તોરપર હિલાક કરના ચાહીએ ચેહે સોચકર મકાનદારસે કહા ઇસકો લેબ
કર કીસી પહાડપર ઝુબ્હ કરડાલ તેરા કોઇ કયા કરેગા વોહ ચેહ હુકમ પાકર સઘંધા-
રાકો પંજેમંચ દાબકર લે ઉડી ઓર બાહેર કીલેકે દામને પહાડમંચ લાઈ કઝાએ કાર
મકબલ જો પીછે કાસિમકે ચલાથા શામકો આકર પોંહચા મગર લથકર શાહઝાદેસે
હો કાસ પીછે ઉતરા કયું' કે શબેમાહ થી ખડા ચાંદનીકી સચર કર રહાથા ઉસને
દેખા કે એક બદુગરની કીસીકો પંજેમંચ દાબકર લીએ જાતી હય ચેહ તો કાદિર
અંદાઝ બેબહલ હય કે અધેરા રાતમંચ બાલકો તીરસે પીરોતા હય ઉસને તાકકર જો
તીર મારા મકાનદારકે સીનેપર પડકર પુશતકો તોડ ગયા વોહ મરકર ગીરી શોર
હુવા ઓર સઘંધારા હાથસે છુટકર નીચે કલાબાઝીઆં ખાતા ચલા મકબલને દોડ
કર હાથુ'પર રોકા ઓર ઝમીનપર ઉતારા દેખા સઘંધારા હય હોશીયાર કરકે કહા
તુઝે ખુદાને બચાયા ઉસને કહા ઝીંદગીથી બચ ગયા ઓર સારી કયફીયત અપની અઘં-
ધારીકી બયાન કી ફીર વહાસે ફખસત હોકર કાસિમકે પાસ આયા ચહ યાદે માશુક
કરહેએ કે સઘંધારાકો દેખકર પુકારે અય ચાર દિલ નવાઝ કહો ઉસ માશુક નામ
ફખતકી કયા કયફીયત હય ખિદમતે વાલા બહમંચ શાહઝાદેને અરઝ કી ઉસને સખ
સુના માશુકકો નહીં લાયા ચેહ ના મકસુદ ફીર આયા હય સોર સુસીબત યુલદ કીયા
લેકીન ઇસ અઘંધારીકે કરનેમંચ વોહ રાત અખિર હો ચુકીથી ઓર કાસીદાને સઘંધારા
ખબર અફલાક લેકર નઝરસે મરદમે દુન્યાકે નિહાં હુવે કાસીમને ઉઠકર નમાઝ સુબ્હ

પડી ચોર દુઆએ ફટકો ઝડપ માંગકર કમર બંદીકા હુકમ દીધા ચોર આપ લી મુક-
મ્મીલ ચોર મુસ્લિમ હોદ્દા હયરે મકુબલ અપની જગેહ પર આકર સમજા કે અબ
તો મેરા આના સંધવારાને કહા હોગા ફીર અબ મુએ લી પાસ શાહઝાદેકે બના રવા
હય યેહ સોચકર ફોજકો તઈયાર કરકે આપ પેહલે સબસે ખીદમતે શાહમંય પોંહચ
કર મરાસમ નિયાઝ મંદી બબ લાયા અમીરકી તરફસે દુઆ કી અપના આના ખ્યા-
ન કીયા શાહઝાદેને ઉસે ખીલઅત દેકર કારસાઝી લશકરકા અર્મ ફરમાયા ઉસને બાહર
આકર તમામ લશકરકો આરાસ્તા કીયા સહાયે કર સુર હમ ચોર ફાઅવા રખતીથી ચોર
પુગાંને દેહેલ ગોશ ગરદુકે પાર થી હર દીલાવર બેહરે આહિતમંય ગોતા મારેપા નામ-
રહીસે કનારે થા કે.

અખયાત.

ઉઠાયા થા અલી કેહકર અલમકો—બડાગા કેહકે બિસમીલ્લાહ કદમકો
રફીકુસે કહા બાધે કમર તુમ—ઝરાહો હમલા આવર કીલએ પર તુમ
લડો બેહરે ખુદા આઅઘાએ દી' સે—કસાસો ખુનલો: હરએક લઈસે
દીખાયા હય યેહ દીન બખતે રસાને—ઝીરા પેહનો ચડાઓ દાસ્તાને
કીસે યેહ તાબ હય કીસકા હય યેહ દિલ—જો તુમસે હંતસે હોવે મુકાબિલ
જહાં ખીચોગે તુમ શમશીરે પરછમ—પીચરહુ' ઝાલકા બોલેગા ફસતમ
ચલે તલવાર ચોર બર્ક આસ્તા ચમકે—ઉડે ફીર હે.શ જલ્લાહે ફલકકે
તલાતુમ પર હુવા વોહ બેહરે લશકર—મીસલ તુફાને ખેમીમંય બરાબર
હુવા અશકર જો વોહ આમાદએ જંગ—કે તજે અરપ કયા મયદાં હુવા તંગ
હમે શમશીરે તુફા થા સીપર કોહ—દીલેફકે કે ગોયા પુશત પર કોહ
ચલા વોહ શેર નર ફીર મુએ જંગગાહ—બલાએ ફોજકો લે હમને હમરાહ
હુવા મયદાન વોહ મયદાને મેહશર—નુમાયાં હરતરફ મયદાને મેહશર

ઇસ કરૌફરસે રૂબરૂ કીલેકે પોંહચા લશકરને સફ ખીંચી ઇધર મલકાકો કયદ
મંય ઝીબાદા મુબનલા કેરકે ખુરજે કીલેકે આઈ લશકરકો શાહઝાદેકે સફ આરા દેખા
ફોજકો તઈયાર હોનેકા હુકમ દીધા ચોર આજ ખુદ ધરાદા મુકાબલેકા કીયા. અલી
ખુરજેસે કીલેકે ન ઉઠી થી કે સામને સેકરાકી તરફસે ગીર્દ ઉઠી અબ્ર રંગ બરંગ કે
પરદએ હવા પર ઝાહેર હુવે ચોર સાહેરાને ગદદાર હયબત બદ શઆર ઉસપર સવાર
દીખાઈ દીએ હરબેક અપની સુરત ડરાવની બતાએ માથે ચોર મુંહપર ટીકે લગાએ
સાંફ સરસે લપેટે થે ચોર મુંહસે રાત ઉઠાતે થે આગે સબકે અઝંધહે પર સવાર
એક સાહેર જવાન તરફદાર મોતીયુકે માલે ગતે મંય ડાલે જવાહિર બેશ કીમતકે
ઇકકે બાજુ પર બાધે કમર મંય કરધની સોનેકી બંધી પયદા હુવા ચોર ઝમીન પર
ઉસ ફોજકા ખયમા ખરગાહ લયફ બંકાહકા સામાન અરવે પર ચોર ગરદુ' લલા ચલા
આતા હય જબ લશકર કરીબ કીલેકે પોંહચા કે ફોજે સાહેરાં હવાસે ઉતરે કર મુકા-

મેલા લથકરે કાસિમ ઠયરા ઓર વોહ સાહેર જવાન ખુશર ખુરજે કીલે કી તરફ ચલા હનઝલને જે ઉસે આતે દેખા પેહલાના કેમેરા દામાદ કે મલકાકી જુસ્સે મંગની હંચ તુલાન બીન ઝાલિમ બહુ હંચ અપને વલિદકી મર્ગકી ખબર સુનકર બ ઇરા-દાએ જંગે કાસિમ આયા હંચ બસ દામાદકો દેખતે હી સાથ સાહેરાને નામી કે ખુરજે કીલેસે ચલી ઓર કરીબ ઉસકે આકર ગીર્દ ફીરને લગી સમધી કો યાદ કરકે રોઈ તુલાનને ઝુકકર બા અફબ તમામ સલામ કીયા ઉસને બલાએ ગલેસે લગાયા ઓર કહા બાપ તુમહારે મારે ગએ યાને અબ ચયા તુમહારે યાને મેરે શોહર જે તુમહારે સુસરહી હોતે હંચ તીલસ્મિસે આયાં ચાહતે હંચ કાસિમ ભેજ ચુકી હું વોહ આકર ઇસ ઝુઝીકો સજા દેગે ખુબ હુવા જે તુમ આગએ ચલો કીલે મંચ ચલ-કર અપની મંગી તરકી નાગેહબાની કરો મંચ ઇસ લડાઈસે મોહલત પાકર ઉકદા કરદુંગી કે તુમ ઉઘકો અપને કબજે મંચ રજો તુલાનને યહ તકરા સુનકર શરમા કર સર ઝુકા લીયા ઓર કહા અમ્માનન મંચે ઇસ વકત સુસલમાનકો બકર સજા દેતા હું આપ બકર ખુરજેપર બયઠકર તમાશા દેખીએ ઓર કુછ તરફ હુદ ન ફરમાઈએ ખુલાસા કલામ હરચંદ હનઝઝ મને કરને લગી લેકિન ઉસને નમાના ઓર વા પીસ હોકર સામને કાસિમકે આયા સઘયારાને સોગંદસે ઇસકા હાલ પુછા ઉસને કહા મલ-કાકા મંગીતર ચેહી હંચ કાસિમસે સઘયારાને આકર ખ્યાન કીયા કે ઝરા સંલલકર

ઉડા કર અઝહહા મયદાં મંચ લાયા—રીજ પડતા હુવા મંચદાં મંચ આયા

તવીલ અચસાયા જયસે ચર્પે દગ્વાર—બદનથા સખત ઉસકા મીસ્લે કોહસાર

ગરઝ આયા જે મયદાં મંચ સીતમગર—બડાયા યાંસે કાસિમને તગાવર

શાહઝાદા દીલાવર જબ ઉસેકે મુકાબિલ આયા તુલાનને તેગાએ સેહેર કશ ઉનકે એમ કમર દેખકર શરમાયા અઝહહે પરસે ઉતરકર ઝેલીસે બાબુકી એક પુતલી નીકાલ કર ઝમીનપર ખડી કી આપ બયઠકર સેહેર પડને લગા બાદ થોડી દેરકે વોહ પુતલી ગાયબ હો ગઇ ઓર કીલેકી તરફસે એક તખ્ત પચકા હુવા કાસિમને દેખા કે મલકા નરગિસ્તી અશમ તખ્તપર સવાર બાદીદએ ખુબાર હંચ પાઉ મંચ ઝજર પડી હંચ કચદ કડી હંચ બાલ સરકે પરેશાં હંચ આખે બગેર દીદે જમાલે ચાર હયરાં હંચ રૂખસાર ઉસ શુલઉ ઝાર કે તમાચે ખાનેસે નીલે હોગએ હંચ ઝખાંસે રાઝે ઇશકકી મહક ખવાં હંચ.

અશઆર

ઇસ અજમન મંચ કોઇ દીલે શાદમાં નથા—થી ઉજડે ધર કી રાત સવાહે જહાં નથા
જુ ખુશ શબાબ કાયે કની કરદાં નથા—ગરદુંકી સાત પુશત મંચ એક નબજવાં નથા
જબતક ઉનહે પસંદથી આખુકી સાદગી—કાજલકી કેઠકી મંચ લી પીનહાં ધુવાં નથા
મસકાદીયા જે ઝખમે મોહખત ને હર જગેહ—ઇતના તંગ જમએ તાપો તવા તથા
કીરસા કોલાહ વોહ રથકેમાહ પાસ શાહઝાદે કે આઈ કાસિમ થોડેસે ઉતરે

આહા લેપટ બાએ સોગંદ પુકારી કે અથ શાહજાદે ચેહ તસવીર બાદુકી હય મલકા નહીં હય ધોકા ન ખાઇએ તેગાએ સેહેર કથ સંબાલીએ શાહજાદેને બે ચેહ આવાજ સુની છેટેપર હાથ ડાલા મલકા નરગિસીમે ઉગલી અપને ફાંતું મંચ દાખી ઝોર બા હસરત શાહજાદેકી તરફ દેખકર રોને લગી ઝોર કહા કયું શાહજાદે ચેહતેગા હમને ઇસી વાસ્તે આપકો દીયા થા કે તુમ હમીંપર હાથ સાફ કરો બનો કે મંચે નરગિસી ચશમ નહીં હું ગમર ઉસકી ચખીહ તો હું તુમકો સુરતે બનાં પર હાથ ઉઠાતે શરમ નહીં આતી લાવ ચેહ તેગા મુઝે હો શાહજાદા તસવીર અપને માશુકકી દેખકર અયસા દીવાના અકલસે બેગાના હુવા કે કુછ ખિયાલ અંબમકા ન કીયા ઝોર કહા ચે તેગા હાઝીર હય લો ઝોર ઇસ ગુનાહમંચ કે મંચને આપ પર તલવાર ખીંચી હય મુઝે કતલ કરો ઉસ તસવીરને તેગા જયસેહી હાથસે ઇનકે લીયા એક ચોર ખરપા હુવા ઝોર અંધેરા હો ગયા ઉસી અંધેરમંચ તુલ્લાન આકર કમરમંચ પંખા ફેકર લે ઉઠા સોગંદને સેહેર પડકર દસતક દી કે વોહ અંધેરા દુર હુવા સખને દેખા કે શાહજાદેકો તુલ્લાન પંજેમંચ દાખે લીયે બતા હય સઘંચારાને સોગંદસે કહા કે લશકરસે ખબરદાર રેહના મંચ શાહજાદેકે પીછે બતા હું ચેહ કેહ કર શાહજાદેકો દેખતા ચલા ઇધર ફોજે શાહેરાં હમલાઅન હુમ સોગંદ ઝમીનપર બચઠ ગઇ ઝોર સેહેર પડકર ખાક પર હો હથ્થડ મારે ગુખાર ઝમીનસે સીયાહ ઉઠા કે મીસાલે દીવાર લશકરે તુલ્લાન વ કાસિમકે દરમીયાન હોગયા સાહેરૂને હરચંદ ફેશીય કી કે ઇસ દીવારકો હટાવે ઝોર લશકરે દુશમનકો કતલ કરે મગર ન હો સકા ઇસ અસનામંચ હુકમે હનઝલ પોંહચા કે તુલ્લાનકે આનેસે પેહલે જંગ ન કરના સહે લશકર આરાતના રહે તાકે વોહી આકર કામ ઇસ લશકરકા તમામ કરે ગરબ કે ઇસ હુકમસે ફોજે સાહેરાં રૂકી ઇધર સરદાર શાહજાદેકે ઇનતેઆરમંચ ઠયરે લેકીન હનઝલને આફતબાદુ અપની રફીકકો રવાના કીયા કે તુલ્લાનસે બાકર કહે કે ચહાં કીલેમંચ ઉસ ગુનેહગારકો લાકર કતલ કરો કે એહલે કીલા પુશ હો આફત હવાપર ઉડકર પાસ તુલ્લાનકે પોંહચી ઝોર ખ્યામ હનઝલકા કહા ઉસને જવાબ દીયા અંદર કીલેકે લે બના ઠીક નહીં વહાં મલકા ઇસકી આશીક હય અયસા ન હો ઇસકો હીલાક હોતે દેખકર વોહ અપનેકો હીલાક કરે ઝોર મેરા લર બરબાદ હો બાએ મંચ ઇસકા સર કાટકર ખિદમતમંચ અમ્માં બાનકે હાઝિર કરતા હું મલકા જખ સુનેગી આશિક મેરા મર ગયા રંજતો હોગા લેકીન સખ કરકે સુપ હો રહેગી કયું કે સુના હુવા લાલ દેખનેકે બરાબર નહીં આફત ચેહ ખાતે સુનકર ફીર ગઇ ઝોર સારા હાલ હનઝલસે આકર ખ્યાન કીયા વોહ સુનકર ખામોશ હો રહી ઝોર તુલ્લાન એક પહાડકી આઠમંચ કાસીમકો લાયા ઝોર ઝમીનપર ખસ કરકે પુછમે લગા ઇસ અસનામંચ વોહ પુતલી બાદુકી બે કે મલકા સુરત બનકર મધથી તેગાએ સેહેર કથ લાઇ તુલ્લાનને તેગા લેકર પુતલીસે કહા બ વોહ મુંહ ઝોલકર ખસી હો

ગઈ મુઠસે ઉસકે કુવાં નીકલા ઓર વોહ ગુલાંટી ખાકર એક બહુગરકી સુરત બના ઓર સલામ કરકે ચલા ગયા કાસિમને ચેહ હાલ દેખકર અફસોસ કીયા કે મલ-કાકી સુરત બનકર ચેહ બહુગર અલી ગયા હય મેરે સામને આયાથા જો મંચને તેગા દે દીયા ચેહ તો અફસોસ કરને લગા ઓર તુલ્લાનને બગુરસા કહા અય ના લાયક તું મેરી મંગીતરકો લગા લેગયાથા અબ કેહકે તુજે કીસ તરહ કતલ કરૂં શાહ આદેને ઉસકે કલામકા કુછ જવાબ ન દીયા ઇસ અસનામય સઘયારા જો પીછે પીછે ચલા આતાથા આકર પોંહયા ઓર સુરત હનઝલકી બનકર તુલ્લાનકે પાસ આયા કહા ખબરદાર ઇસ શાહઆદેકો કતલ ન કરના નહીં ખોહત ખતયાથા તુલ્લાનને ચેહ કલામ સુનકર કહા દુર બી હો તું ઇસકી તરફદાર માલુમ હોતી હય સઘયારાને દેખા કોઈ આહીરી કયદ શાહઆદેપર માલુમ નહીં હોતી ચેહ સમઝકર પાસસે તુલ્લાન કે લાગા મગર કેહતા ગયા અય શાહઆદે ખડે કયા કરતે હો ચેહ હરામખાલા લાફ-ઝની કરતા હય મારો ઇસકો તુમ ગીરફતારે સેહેર નહીં હો કાસિમ એક સકતેકે આલમમંચ ખડાથા ઉસકે કેહનેસે ચોક ગયા ઓર દોડકર તુલ્લાનસે લીપટા ઓર ગલેમંચ હાથ ડાલકર ઇસ તરહ દખાયા કે મુંહસે કુછ બોલ ન સકા ઓર કાસિમને ઉસે ગીરાકર દુસરા હાથ સરકે નીચે રખકર ગરઢનકો ધંડકે સાથ હત્તકુવેકે ખીંચ લાયા ફીરો આગ પથ્થરસે બરસને લગી ઓર શોર બરપા હુવા કાસિમને તેગા સેહેર કશ લેલીયા ઓર સઘયારાને ગુલા ઉસકે સેહેરકા ઓર જો કુછ જવાહીર પેહને થા ઉંતાર લીયા ફીર વહાંસે શાહાં વ ફરહાં લશકરમંચ આએ સોગંદને વોહ દીવાર બહુકી લશકરસે દુરકી શાહઆદા તેગા સેહેરકશ ખીંચકર નાચારા અલદલા હો અક-બર કરકે સદે દુશમનમંચ બપડે સોગંદને નારજો તુરંજ લગાના શુરૂ કીયા ઓર મકબલને તીરૂંકા મેહ બરસાયા ફીર તો—

નઝમ.

હુધ ફીર આતીશેકી શોઅલા ઓવર—જલાયા ઉસ શરને પુશક ઓર તર

હુવા પેહલેસે હંગામા હો ખાલા—નઝરમંચ મેહરબી થા મેહકા ખાલા

ઝમીં તામુંસે રશકે આરમાંથી—લહુકી ધાર એક સયબે દમાંથી.

હુવ થા હંગ જલ્લાદે ફલકખી—સમાંબી કાંપતાથા ઓર સમકબી.

તમાશેકો વા હુધ ચશમે અખતર—પરેશાં કોન હય પુશ કીસકા લશકર

અસ વકત ફલકે ચહારમ આમદે ફોજ સુનકર રૂબરૂાર લાયા સીપાહે સાહેરાં મંચ તબલે ખાઝ ગશી બબા ઓર હરએક સાહેર લાગકર અંદર ગીલે કે ગયા હનઝલ ને જબ કાસિમકો સાથ તેગાએ સેહેર કશ કે લડતે દેખાથા તો સાહેરકો લેજકર હુલ્લાનકો હાલ દરયાફત કીયાથા ઉનહુને આકર ઉસકો સુરહા પાયા બકર ખ્યાન કર લીયા કે વોહ મારા ગયા હનઝલ લડાઈકા ઇનતેઝમ ઓર હીક્ષાજત ઉસ વકત કર રહીથી બ નસકી રોકર ચુપ હો રહી અબ જો ફોજ ફીરકર કીલે મંચ આઈ દરવાઝા

ઠીલેકા બંદ કરકે અફસર સુકરરર કરકે રોતી હુધ હાય મેરે મુરાદુવાલે દુલા અફ-
સોસ તુનાશાદ દુન્યાસે ગયા ઠેહતી હુધ લાશપર આધ ખુબ રોધ જોર પીટી ચીલવાઈ કે
શેએર.

જે શુલ ન ખીલને પાએથે કુલઉન કે આગએ

મસનદસે દુલા ઉઠતેહી તકયે મંચ સોગએ.

હાય આઈ ખરાત મેરે નોશા કીધર ગએ અથ મેરે ગયરત વાલે અબ મેરી બેટીકા
રાજ જોર સોહાગ કેન કરેગા હાય વોહ જનમકી રંડયા હો ગઈ હાય ઉલકી માંગ
ઉજકે ગઈ તુમ કયસી મીઠી નીંદ રાતભરકે જાગે પાઉ ફયલાએ સોરહેહો આજ ઉફસે
મર્ગસે હમ કનાર હુવે આગેશે લેહહ મંચ જાકર લેટે ખુલાસા કલામ રો પીટકે લાશકો
કાનુને જમશેદીકે સુજબ ઉઠાયા ચેહ તો ઇસ હંગામે અંદોહ અલમ મંચ મસરૂફ
રહી લેફીન શાહઝાદા કલો ગારત કરકે ફીરા લશકરને કમર ખોલી આસુદા હુવા
મકબલને રાતવાલુકા પેહરા કાયમ કીયા જોર શાહઝાદા ખયમે મંચ પલંગપીપર
ફીર વોહી દીવાન ગી બેકારી દિલપર તારી હુધ યાદે જાની મંચ સર ધુન્ને લગા
જોર ચેહ જમાનપર લાયા.

નઝમ.

દિલસે ખલિશે હીજરકા સદમાન ઉઠેગા—ખટકેગા ચેહ કાટાં કલેજે મંચ બી કુછ જોર
આઈ હુધ ઉલકી ન મેરે સદ કહીં આજએ—ગરદનકો ઝુકાએ ન ખુડાપા અલી કુછ જોર
સીખલાએ કહીં રંગ ખલનાન મેરીઆહ—ગેહ રૂપ દીખાએ ન ચેહ દુન્યા અલી કુછ જોર

જબ બેકારી શાહઝાદેકી કુછ ઝીયાદા બડી સફયાદારા જોર સોગંદને આકર
સમઝાયા હઝાર સુરતસે દીલ બેહ લાયા યહાં તકકે આફતાબ મીરલ આશિકકે બેકાર
ઝંદ ચેહરા નીકલા જોર ગીંદ અફલાક દિલસોઝી જતાને લગા શાહઝાદા સુખકી નમા-
ઝસે ફારીગ હો મયદાને કલકી તરફ વોડા જઠાયા જોર લશકર બી કમર બાંધ ચુસ્તો
ચાલાક હુવા જબ રૂબરૂ કીલે લશકર પોંહયા હનઝલ રો પીટકર લાશ તુલનાકી
ઉઠ કર સુરજે કીલેપર ખયતી થી આમદે લશકરે કાસિમ દેખકર ખુદ જંગકો તઈ-
યાર હુધ ઉસ વકત આફતખડુને અરઝ કીયા કે મંચ આજ સુકાબલેકો જાતી હું
જોર ઇસના સઝાકો અઝા દેતી હું હનઝલને ઉસે ખીલખતે સર ફરાઝી દેકર ફાજ
જે કુછ તુલનાકી ખય રહીથી ઉનકો હુકમ કમર ખાંદીકા દીયા સાહેર જલદી જલદી
તઈયાર હુવે કીલા ખુલા નીશાન ફાજકા ઝાહીર હુવા જોર અઝધર સાહેરૂંકે નીકલે
મયદાને જંગ ગાહમંચ સફે જમઈ

નઝમ.

સુકામ અપનેસે જબ આએ વોહ બાહાર—હો અંબા હોગઈ વોહ શીરીશે સર
કરે શારીશકા હો ફરયા ઇશાદા—કોઈ છુકાં નહીં ઇસ્કે ઝીયાદા
મઆઝલહાક કયા ગોઝાયા હરમુ—કે બાએ શેર સેહજ મીરલે આહું

અલ્પ હાસીલ બાદ સદે આશાઈ લશકરકે આફત મયદાન મંચ આઈ ઓર નમ્મલ
 ઝન હુધ કે કાસિમ તેગાએ સેહેર કે બરોસે પર લડતા હય યેહ લી સદકા મલકા
 નરગિસી અશમકા હય વરના અબતકતો ઝીંઘ દરગોર હોતા આજ કીસી પેહેલવાનકે
 મેરે મુકાબલે મંચ રવાના કરકે ઉસે રાહે અહમ દીખાઈ મગા સરશીકા ચખાઈ યેહ
 તેહેનયત સુનકર સરદારાને કાસિમકે તાબ ન આઈ ઓર ઝુબરાએ જોશન પોશને
 ઘોડેકી બાગલી તીન ફલાંગ મંચ ઘોડા ઉસકે કરીબ પોંહયા ઉસને અફસું પડકર
 હસ્તક દી કે એક જંગલકી તરફ સવાર તેજ રફતાર પયદા હુવા ઓર ઝુબરાએસે
 મુકાબલા કરને લગા હોતું મંચ અબલ તો નેજા ચલા જબ બા હમ બરાબર રહે
 સવારે સેહેરને તલવાર લગાઈ ઓર અરસા સેહેર પડા કે ઝુબરાએ બેહસો હસ્તક હો
 ગયા સવારને કમર મંચ હાય દે કર ફાય ઝીનસે ઉઠા લીયા ઓર લશકરે સાહેરાંકે
 સીપુરરફ કીયા ઉનહુને લે બાકર અંદર ખયમેકે કયદ કીયા ઇધર સવારને ફીર મુખાઝ
 તલબીકી સલીમ શીર શીકાર શાહઝાદેસે ઇબજત લેકર લડનેકે લીએ ગયા બાદ
 નેજા બાઝી કે નોખત શમશીર ઝનીકી જબ આઈ સાવારે સેહેરને ઉનકી બી વોહી
 હાલતકી ગીરફતાર કરકે લશકરયુકે લીયા ઓર ફીર તલબગાર હુવા ઇસી તરફ આલીસ
 સરદાર જાંબાઝ ઉસને ગીરફતાર કીએ દીન તમામ હોગયા ઓર ખુશ્દએ આલમ
 આરા જહાંગીર સયરે આલમ કરકે ઝંબીલ મગરીબકી તરફ કદમ ઝન હુવા સબ લ-
 શકરને કમર ખોલી આસુદા હુવે આફત અંદર કીલેકે ન ગઈ ફેજે સાહેરાંકે લેકર
 મુકાબીલ અસ કરે શાહઝાદે લીલાવર ઉતરી કયું કે હર સાહેર કાસિમપર હમલા
 કરનેકા ઇરાદા કરતા હય અગર કોઈ સામને ઉતરા હોગા તો કીલેપર હમલા ન કરેગા
 ઓર ઇસ લીએ ઇસને સરદાર શાહઝાદેકે ટોકકર મુકાબલા કીયા હો એક રોઝ ઇસી
 હીલે મંચ બસર હો તાકે ઝુન્નાર શાહરે હનઝલ અજએ અગર શાહઝાદેસે મંચ
 ઇરાદા લકાઇકા કરંગી તો તેગેકે સબખ એ કહી રોઝ મંચ ફેસલા હો જાયગા ઓર
 કીલા બી હાથસે જાતા રહેગા ફીલ જુમલા લશકરે સાહેરાં બાહીર કીલેકે ઉતારા બા-
 ઝાર લશકરકી ખુલ ગઈ તીલાયા હોતું તરફ ફીરને લગા સમયારાને કાસિમસે કહા
 આપકે દાદાકા યેહ કાનુન નહી કે દુશ્મનકે લશકરસે તલબે જંગ એ ઓર અફસર
 સબકત કરકે આપ લડને લગે દેખીએ અમીર બાવજુદ કે ઇસમે આઝુમ જાનતે હંચ
 મગર યેશ કદબી નહી ફરમાતે એ જીસસે લકાઈ માંગતા હય ઉસકે લડને લેજતે
 હંચ મનશા ઇસ ખાતકા યેહ હંચ કે અબ આપકો બી તહરમુલ કરના હોગા ઓર
 જમાનાએ માથુકે જુદાઈ ખીચીએ મંચ લશકરે દુશ્મન મંચ જાતા હું આપ દીલકે
 મજબુત કરકે આરામ ફરમાઇએ ઓર નજર બ ફઝલે કરીમે કારસાઝ રખીએ યેહ
 કેહકર સુરત અપની સાહેરકી બનાઈ ઓર શાહ લશકરે દુશ્મનકી લી જબ દાખીલે
 લશકર હુવા દેખા આફત અપને ખયમે મંચ મશગુલે અશરત હય નાચ દેખ રહી
 હય જમે યસાબ અલ રહા હય યેહ લી કયફીયત દેખતા ફુસરી તરફ એ આયા

દેખા ખયમા મખમલકા અસ્તાદા હય પડદા જવાહીરકા પડા હય પેહરા ચોક્કી કુછ નહીં ખીલવત હય ઇસને પરદા ઉઠાકર દેખા ઉસી સવારે સેહેરકો સોનેકે પલંગપર સોતે પાયા ફોરન એક લોટ માર અપને તઈ પલંગકે નીચે પોંહચાયા. ઓર સુકુદે બેહોશી કદ્યેમંય ભરકર નયનુંમંય નય લગાકર કુંકા સવાર બેહોશ હોગયા. યેહ ચાદરમંય પલંગકે પુથતારા બાંધકર લે નીકલા જંગલમંય લાકર ગડહા બોદકર ઉસકો દફન કર દીયા ફીર વહાંસે લથકરે દુશમનમંય ગયા ઓર વોહ સાહેર તો બનાહી થા બાઝારમંય ફીરને લગા એક દુકાનપર કબાળી કબાળ ખેચકર દુકાન બંધા રહાથા ઉસને તજવીઝ કીયા કે કબાળીકો ઝક પોંહચાઉં. યેહ સોચકર લકઠીકે ચાર સર અપને તઈ લગાએ ઓર કઈ હાથ દુસ્તકીએ ઓર બદનપર રોગન અયસા મલા કે સારા બદન આગકી તરહ દહકને લગા ઇસ હયબત નાકસે આહીસ્તા આહીસ્તા આકર કબાળીકી દુકાનપર પુકારા કયું જી હમારી ભી બખર હય ઉસને બે પીછે ફીરકે ઉસકો દેખા મારે ડરકે થરથર કાંપને લગા ઓર હાથ બાંધકર પુછા કે આપ કોન હંય ઉસને કહા જહાં તુમ જુમેરાતકો ચરાગ જલાયા કરતે હો. હમ વોહી હંય કબાળીને કહા મેરી ખતા માફ કીજીએ. મંયને અબકી આપકે યહાં શુકા મલીદા ચડાચાથા ઉસને કહા અબ હમ તુમસે બોહત રાઝી હંય ચલો અંદર દુકાનકે કે તુમકો બોહત કુછ દે. યેહ કેહકર હાથ પકડકર કબાળીકો અંદર મકાનકે લાયા ઓર મુંહપર ઉસકે હાથ બેહોશીકા ફેરા દીયા કે વોહ બેહોશ હોગયા ઉસકો ઉસી જગેહ બયઠકર સવારે સેહેરકી સુરતકા રોગન લગા કર ઉસકી સુરતકા બનાચા ઓર હથીઆર સબ લગા ફીએ બપુખી આરાસ્તા કરકે હોશીયાર કીયા ઓર કહા હુકમ ખુદાવદે સામરીકા યુ' હુવા કે કબાળી તુમારી સેવા બોહત કરતા હય ઉસકો બકર સવારે સેહેર બનાદો બસુજબ હુકમે ખુદાવદ મંયને તુજકો સવાર બના દીયા ઓર સવારે સેહેરકો ગાયબ કર દીયા હય ઓર મુસલમાનુંકી કબા તેરે હાથસે હય બખર દાર આજસે અપને તઈ કબાળી ન કેહના બે પુછે કેહના સવારે સેહેર હું. યેહ સમજાકર વહાંસે હાથ પકડે ખયમે સવારમંય લાયા જીસને દેખા યેહી સમજા કે સવાર કહીં ગયાથા અબ આયા હય ગરજ કબાળીકો ખયમેમંય લેટાયા ઓર કહા આરામ કરો મુખકો કાસિમહીસે લડના વોહ અફસર હય ઉસકો કતલ કીયા ઓર સબ ફોજ ભાગી કલહી ફતેહ હોબયગી ઇચ તરહ સમજાકર શક્તિયારા તો અપને લથકર મંય ચલા આયા ઓર કબાળીને બે સોનેકા પલંગ ઓર કીમખવાબકા ફરશ બારગાહ કી તઇયારી દેખી દીલસે કહા. ખુદાવદને ઝુએ સલતનત ફી બેશક મંય સવારે સેહેર હું. રાતભર ઇસી ખુશીમંય બજતા રહા જબ મુખ સાદિક નસુદાર હુઈ.

નજમ.

વોહ શબ આખુંમંય કાઠી ત્રીસલે અખતર—ગરજ ખુરશીદ નેકી વેહ મેહેમ સર તરહ દુદરાતકા જબ હોમયા દુર—હુઈ મરદાન ગીદોનુંકો મંજુર

ચલે લશકર મુઝે મયદાને જંગ ગાહ—કે એક કીશવરમંય કબ રેહતે હંય દોશાહ
હીલાલ આસા ચમકતેથે જો ખંજર—સદે લશકરથી ગરદુ'કે બરાબર
અલમ હર રંગકે હરસું નમુદાર—વોહ સેહરા હોગયાથા રશકે ચલઝાર
ઉધરસે વોહ સીપાહે બુલ્લમ બુનયાદ—કેથા શેહરે અઝીમે કીતના આપાદ
ગરઝ લશકરે હુવે દોનું મુકાબીલ—તમાશા હય જહાંસે ઉઠ ગયા દીલ

બાદ સદેઆરાઇકે કબાબીકો સવારે સેહેર આફતને સમઝકર હુકમ કીયા કે મય-
દાનમંય બાકર મુકાબલા કરે વોહ ઘોડા બડહાકર મયદાનમંય આયા નાઅરાઝન હુવા
કે અથ કાસિમ આજ તું મેરે મુકાબલેમંય આ શાહઝાદા મરકબ ઉઠાકર ઉસકે
સામને ગયા કબાબીને તલવાંર મારી ચાહઝાદેને ખાલી દેકર જો હાથ તલવારકા મારા
કબાબીકે દો ટુકડે હુવે શોર ઉસકે મરનેકા નથા. આફત ગઝબ તમામ સામને આઇ
ઝોર એક નારંજ સેહેર પડકર ઉધર કાસિમને તલબી ફરમાઇ આફત બ ગઝબ
તમામ સામને આઇ ઝોર વોહ નારંજ મારા કે તમામ શાહઝાદેકે લશકરમંય અંધેરા
હો ગયા શાહઝાદેકો બ સબબ તેગએ સેહેરકે રોશની દીખાઇ દેતીથી ઝોર બાકી
કીસીકો મુઝાઇ ન દેતાથા કાસિમને દેખા કે હનઝલ આકર મેરે પાઉંપર ગીરપડી
હય ઝોર કેહતી હય મલકાકો લેના આપકો મનઝુર હય તો તેગએ સેહર મુઝે
દીલુએ મલકાકો બાકર લે આઉ શાહઝાદા નામે માથુક સુનકર બેકારા હોગયા ઝોર
તેગા ઉસકે હવાલે કીયા તેગા દેતેહિ આફત આઇ નાઅરા હુવા કે મનમ આફત
બદુ કમરમંય પંબ દેકર સેહેર શાહઝાદેકા લે ઉઠા ઝોર લશકરે સાહેરાસે કેહતી
ચલી કે કમર ખોલો તખલે અમાં બબકર શીર બાવ લશકરમંય તખલે અમાં બબ
ઝોર ખચમુમંય શીર આએ ઉસ વકત રોશની હુધ ઝોર અંધેરા મીટ ગયા સબને
દેખા કે શાહઝાદા લશકરમંય નહીં હય એક તલાતુમ પડ ગયા સઘીયારા લશકરકો
સોગંદકે હવાલે કરકે સુરત સાહેરકી બનકર વારતે તલાશકે ચલા મગર આફતકા
એક બાગ જંગલમંય હય વહાં કાસિમકો લાઇ ઝોર બારાફરીમંય આકર ઝમીનપર
લેટાકર સેહેર કર દીયા તાકે ચેહ બેકાબુ રહે ઉઠ ન સકે' ઝોર આપ બચ્ચા સુવરકા
લેને ગઇ કે ઉસકો ઝટકા કરકે કાસિમકો કલ કર' ઝોર ઉસકી રૂહકા બીર બનાઉ
જબ ચેહ બ ચુકી સઘીયારા ટુટતા હુવા કરીબ બાગકે ચેહ આચા ફરયાદત કીયા કે
શાહઝાદા ઇસી બાગમંય હોગા શીલફેર સુરત અપની માલનકી બનાકર પાઉંમંય કડે
અનોટ બીલુબે, ચેહને ઘાતી સુખે ઝોડી લેંગેપર સવાઇ લગાઇ બુલ્લ ગાલીયાં બેઝ
અંબર આઝીકો ફખસારે રંગી પર છાડી ઝોર ચશમ ગીઝાલાંકો સુરમા લગાયા કુલુ-
કો ટોકરી હાથપર રખકર છમ છમ કરતી ફરેબાગ પર આઇ ઉસ બાગકો નમુના
જન્નતકા પાચા જબ આગે બડી બાગબાતુને પુછા કે તુમ કોન હો ઉસને કહા કે સર-
કારકી માલન હું છતને હનઝલકે મુલાઝીમ હંય સબકે પાસ આતી, બાતી હું
અજબ વહાં માલિક આઇ હંય મેરા બી છુ ચાહા કેઇસ બાગકો દેખ આઉ' બાગબાં

ખોલે કે તુમ અકેલેમંય ચહાં આયા કરો ઇસ વકત તો બાવ મગર ચાફું કે ન
 ભુલના હમતો તુમહારી અથકે દીવાને હંય એકને કહા ઝરા મુંહ ફેરકર હંસતો હો
 ફુસરા ખોલા કે હંસી ઓર ફંસી ગરજ ચેહ તો અમ આવાઝે કસને લગે મગર બાગ
 ખાતું ચોધરીકા લડકા તો માલન કે સરવે કામતકો દેખકર કુમરીકી તરહ તોકે મોહ-
 ખત દરગુલુ હુવા ઓર સયમે ઝકનપર બનેશીરી' કીદા કરને લગા ઉઠકર સાથ ચલા
 ઓર કેહતા બતાયા કે અય બને જહાં મુઝે અપને રૂખસાર ખુલખુલ સમજકર

અખયાત.

દીખાંદે' હમ દીલેપુર દાગે દીલ અમ ચાર દેખોગે
 અજબહી સયર મુઝેગી બે ચેહ ગુલઝાર દેખોગે
 લગી હય આજ સીને મંય જીગર જલ બથગા ગમસે
 બહેગે' અશક આખુંસે ચીઝા ખુંબાર દેખોગે

ચેહ કેહકર નઝરીક બકર હાથ પકડ લીયા કે મેરી બન બતી હય ઝરા મેરે સાથ
 આવ માલનને મુસ કુરાકર કહા કે અપની બેહેનીયાકો ખુલાવ આગ લગાઉં તેરી
 ખાતુંકો કયા જલહી મઝે મંય આગયા બાગબાં અચસા બેતાબથા કે ઇસકી ખાતુંકો
 ગમઝાવ નાઝ બનકર આગેશ મંય ઉઠાકર જીસ કોઠડી મંય કે આપ રેહતાથા લાયા
 ચહાં એક કોને મંય અમરૂદ રખેથે એક મંય શરીકુંકી પાલ પડીથી કહી' બીજ રખે
 થે મીકે કહુ દેરપે બીચ મંય ખતરી બીબીથી ઉસપર માલનકો પીઠાયા હરખે ઇતેફક
 આફત ઉસ વકત અચ્ચએ સુવર લેકર આગઈ ઓર ઉસકો ઝટકા દીયા લેંટ બે
 તઈયાર હુધ સેહેર કે બીર આએ ઓર કહા ગાફીલ કયા હય સઘયારા અઈયાર
 કોઠડીમંય માલન બના બયઠા હય ચેહ સુનતે બગબગ તમામ દોડી ચેહ કેહતી હુધ
 કે મુવા અઈયાર ચહાં બી આયા ચેહ સહા સઘયારાને બે સુની સમજા કે રાઝ તેરા
 ખુલ ગયા આફત ચહાં બી આતી હય ચેહ બનકર બાગબાં અચ્ચા તો પાસ બચઠાહી
 થા ફેરન હાથ બેહોશીકા ઉસકે મુંહપર મલ દીયા આપ ઉઠકર કોઠડીકે દરવાઝેકી
 આઠમંય ખડા હોગયા કે આફતને આતેહી દરવાઝા ખોલા ઓર જયઝેહી સર અંદર
 બનેકે લીએ ડાલા ઇસને ઇસ ઓરસે નીમચા મારા કે સર નીજસ તનસે બુદ્ધ હો
 ગયા શેરે અઝમ ખુલંદ હુવા કે મારા મુઝે નામ મેરા આફત બહુ થા બાગબાં
 વગચરા સમ મુલાઝમ બાગસે બાગ ગએ ઓર કાસિમકી જીરમમંય તાકત આઈ
 ઉઠ બયઠા એક જગેહ બાસદરીકે કોનેમંય તેગા રખાયા ઉઠાકર બે સાહેરકે નઝર
 પડા ઉસકો મારા ઓર સઘયારા બાગબાં બચેકો મારકર શાહઝાદેકે પાસ આયા
 ઉનહે' હમસાહ લેકર તરફ લશકર રવાના હુવા ઇધર કુછ બાગબાં વગચરા બાગકર
 હનઝલકે પાસ ગએ ઓર ખબર હીલાકે આફત બયાન કી ચેહ રોને લગી ઓર
 ખુરને કીલેપર આકર નફીર સેહેર બબઈ કે બે ફોજ બાહેર ઉતરી હુધ અંદર અલી
 આઈ દરવાઝા બંદ કીયા ઇસ અરસેમંય કાસિમ આકર પોંહયા ફોજ તો બે બેડીથી

ચેહલી અપને લશકર મંચ દાખીલ હુવા. ઉસ વક્ત વોહ સરદાર જો સવારે સેહેર પકઠ લે ગયા થા. આફતકે મરનેસે સેહેરકી કચદસે છુટે અઝમસકે લશકરે સાહેરાંકો ખોફે ખતર આને કાસિમકે તારી થા. કીસીને ઉનહેં ન શોકા. વોહ બી પાસ શાહઝાદેકે આંખે ઓર ખાઆરામ તમામ ઠયરે લેકીન વોહ સીયાહીકા ઇનસાન કાસીદે હનઝલ તીલસ્મ મંચ ઝુન્નાર બલા અફગનકે પાસ પોંહચા નામા દીયા. ઉસસંચ મારા હાલ મલકા ઓર કાસિમકા લીખા થા. ઓર વોહ ઘરકી બરખાદી પડકર શેતા હુવા અફરાસીયાબકે પાસ ગયા. ઓર કહા તેગાએ સેહેરકા કુછ તોડ બતલાઈએ મેરા સારા ઘર તખાહ હોગયા. અફરાસીયાબને અપને ખાંઝનેસે એક લાલ મંગાકર ઉસકો દીયા કે ઇસકા તાવીઝ બનવાકર બાઝુ પર બાંધના ઓર જખ મુકાબીલ હરીફ બના. બાઝુ ઉસકે સામને કર દેના લાલકા પરતવ ચમકકર ઉસપર પડેગા વોહ બેહોશ હો બચગા તુમ તેગા છીન લેના ઓર ઉસકો ગીરફતાર કરના બાદ લેહમેકે વોહ હોશીયાર હો બચગા જો આહના સો કરના ઉસને વોહ લાલ લેકર બાઝુ પર બાંધા ઓર ફાંજે સાહેરાન સાથ લેકર બ ચશમો ખીદમ રવાના હુવા બાદ તય કરને મુસાફત રાહ કે કરીબ અપને કીલેકે પોંહચા. ચહાં ખુરજે કીલા પર ખીવી ઉસકી બચડી થી ઓર ફરવાઝા કીલેકા બંદ થા શાહઝાદેને બી એક દીન હમલા કરનેસે તહસ્મુલ ફરમાયા થા કે ચકાયક અથ્ર ધીરા કે અધેરેસે બારા હઝાર સાહેર અઝઘહું પર સવાર ઓર બારા હઝાર શેરપર ઓર બારા હઝાર હાથી પર બચડે હુને. હાથી ઓર શેર ઉડતે ફલકપર દીખાઈ દીએ. ઓર બારા હઝાર ખ્યાદે નીશાન ખોલે. ઉડે આકર પોંહચે નોખત વ નક્કારે બજતે સુનાઈ દીએ ઓર ચાર અઝઘહું પર તખ્ત ખીંચા હુવા ઝુન્નાર બલા અફગન બચકા હુવા. મરપર ચતરે શાહી શીરતા તાજ પેહને કબી ફરમાં રવાઈ એબ બર કીએ દીખાઈ દીયા. હનઝલ ઉસકો આતે દેખકર સાથ મુલાઝમુંકે બેહરે ઇસતક બાલ આઈ. ઓર ઝરનીસાર કરતી. તસદ્દુક ઉનારતી હુઈ કીલે મંચ લાઈ સોગંદને શાહઝાદેને કહા બાપ મલકા નરગીતી ચશમકા પેહી હય. ખુદા ખચર કરે બડા ઝબરદસ્ત બદુગર હય શાહઝાદેને ફરમાયા કે ખુદા હમારા સબસે ઝબરદસ્ત હય ગરબકે ફાંજે સાહેરાં મુકાબીલ બુનુદ શાહઝાદા ઉતરા. ઓર બારગાહ ઝુન્નારકી બીચ લશકર મંચ નસબકી ઝુન્નાર અંદર કીલેકે ગયા ખીખાને ઉસકી મારા બના તુકાન વગથરાકા બયાન કીયા ઉસને કહા કે હમઝાને અપને પોતેકો મને કીયા યા નહીં કયું કે લડાઈ થી તો લડકાસે ઓર અફરાસીયાબસે મુજસે કયા મતલબ થા ખચર મંચ નામા લીખતા હું ચેહ કેહકર નામા લીખા કે યા અમીર જો કુછ હુવા સો હુવા અબ અપને પોતેકો મને ફરમાઈએ વરના વોહ મેરે હાથસે મારા બચગા ચેહ લીખ કર તાએર બદુ નામ એક સાહેરકે હાથ ખીદમતે અમીરમંચ લેખ વોહ જખ લશકરે અમીર મંચ પોંહચા અપને આનેસે અમીરકો ખબર કી ઉનહુંને અલગ બચમે મંચ નીહાયત ઇજ્જતકે સાથ કુલવાયા ઓર નામા પડકર જવાબ લીખા કે મુઝે કાસિમકે

કામ મંથ કુછ કબલ નહીં તુમ જાનો વોહ જાને અગર તુમ સુજસે ન લડોજે તો મંથ બી લડને ન આઈગા ચેહ લીખકે હવાલે કીયા તાએર જવાબ ઝુન્નારે પાસ લાયા ઇસને પઠકર કહાકે હમઝાકો શર કરના મંઝુર હય ખચર બજે તબલજંગ ચેહ કેહ કર આપ બાહર કીલેકે ફોજ લેકર આયા એર બારગાહ મંથ બચકા શામ હુધ રાત બર તથયારી જંગકી દીલાવજનેકી ઝુન્નારને તબલે રહમ બજવાયા શાહઝાદેકે યહાં બી નઝારએજગી ગઠગઠાયા દોનું તરફ એક શોર અઝીમ હુવા. સાહેર સેહેર જાને ભજે બહાદર તલવારે શાનપર ચડાને લજે ખુલાસા કલામ ઇસી તદખીર મંથ વોહ શબ બસર હુધ એર શેહેનશાહે ખાવરને સીપાહ જંગ બાશકો શીકશત દી કે.

નઝમ.

સીયાહ જંગને લી સરચે ચાદર—સેહેર પયદા હુધ મીરલે સીકંદર

બડા પુરશીદ આસા લશકરે હી—પએજંગ દરપએ રહમો પએ કી

સેહેરગાહ કાસિમ નમાઝ પઠકર સવાર હુવા એર ફોજ ઝફર મોજકો લેકર મયદાન મંથ આયા ઇધરસે ઝુન્નાર સાહેર જફકાર હમરાહ લાયા. સફે જમીં મયદાન જંગી સાફ હુવા નકીબુને દીલેફકો ગરમાયા. હરએકકા દીલ બડાયા જબ ચેહ હટે. ઝુન્નારકી તરફસે મહંત બહુ નામ એક સાહેર મયદાનમંથ આયા ઉધરસે અલમાસ ખાન મુકાબલે મંથ આયા તલબે એબે હુવા મહંત અપને કાનકા ચક્કર ઉતાર કર બડા એર ચક્કર ખીચ મારા. અલમાસકી ગરબન મંથ વોહ ચક્કર તોકકી તરફ પડ ગયા એર સર હરનેપે ઝીનકે ઝુક ગયા સાહેરને ચાહકે બઠકર સરકાટ છું ઉસ વક્ત કાસિમ થોડા બડાકર લલકારતા હુવા ઉસકે પાસ ગયા એર તેગે સેહેરસે વાર કીયા મહંત હરચંદ સંભલા એર સેહેર મંથ સમા ગયા લેકીન કુછ ન હુવા તેગેસે હો ફુકડે હુવા શોર ઇસકે મરનેકા બુલંદ હુવા ફીર તો મહંતકે મરનેસે ઝુન્નારકો તાબ ન રહી ખુદ અઝધર બડાકર મુકાબીલ હુવા એર સેહેરકી બરકે ચમકાને લગા શાહઝાદેને તેગા સેહેર બુલંદ કરકે હમલા કીયા ઝુન્નારને ગભરાકર લાલ બાઝુકા સામને કર દીયા જયસેહી રોશની લાલકી કાસિમ પર પડી. બેહોશી તારી હુધ તેગા હાથસે લે લીયા એર કમરમંથ પંબ દેકર શાહઝાદેકો લે ઉડા. ફોજમંથ શુલ હુવા જાની-સાર શાહઝાદા લેના લેના કેહકર ઢોડે કે ઝુન્નારને તબલે અમાં બ જવા દીયા એર પુકારકે કહા અબલ કાસિમકો કલ કરલું તો તુમકો સગા હું ગરજ લશકરે શાહઝાદા રંભા ફીરે એર સાહેરબી બચરું મંથ બંકર આસુહા હુવે ઝુન્નારને કાસિમ કો એક સાહેર નેહંગ બહુકે હવાલે કીયા કે ઇસકો બ હીફાજત તમામ કચકર કીલેકે અંદર વોહ એમું બરીદા નરંગીસી અશમ મોજુદ હય વહાં લે જાના ઇસકો ઠીક નહીં નેહંગને શાહઝાદેકો લાકર કરીબ એક પહાડકી દરે મંથ કચકીયા એર આપ પેહરા દેને બચકા કે અકેલે મંથ બે આયગા સુએ માલુમ હોગા લશકર મંથ આદમીકી પેહલાન નહીં હો સકતી. અચકે ચેહ તો કચકા ઇધર અકચારો મુરત સાહેરકી બબ

કર લથકરસે ચલા ઝોર હુંડતા હુવા નેહંગકે પાસ આયા. ઉસને પુછા તુ કોન હય સઠયારાને જવાબ દીયા ઝુન્નારકે પાસસે આયા હું આપકી ખચચત ઉનહુંને દર-યાફતહી હય ચેહ સુનતેહી નેહંગને એક ગોલા મોમકા ફેંક દીયા કે ઇસકો ઉઠાકર મેરે પાસ આવ સઠયારાને જયસેહી ઉસ ગોલેપર હાથ ડાલા હાથ જલ ગયા છાડકર ભાગા નેહંગ પીછે દોડા મગર ન પાયા ફીર આકર ખચમે મંચ ખચઠા મગર સઠયારા ને ભાગા રાહ મંચ એક સાહેર પીરમદ ઇસકો મીલા કયું કે ચેહલી સાહેર બના થા પાસ બકર હુખાખ બેહોશી મારા ઝોર ઉસકો બેહોશ કરકે કપડે ઉસકે લેકર ઝોર ઉસીકી સુરત બનકર ઉસકો ઝમીન મંચ દફન કર દીયા ઝોર એક થાલ મંચ કુછ મીઠાઇ લગાકર ખચમએ નેહંગકે પાસ ગયા ઝોર કહા નઝરે જમશેદકી મીઠાઇ લાયા હું ઉસને વોહી ગોલા ફીર ઉસકે સામને ફેંકા કે ઇસકો ઉઠા લા સઠયારા તે ઇસકે હાથસે વાકીફ થા. ઉઠાને નઝુકા બલકે ભાગ ગયા. નેહંગ સમઝાકે ચેહ બી કોઈ અધ્યાર થા. મગર અખ ઇસ અસના મંચ ઝુન્નાર ખુદ યહાં આયા ઉસને કહા દો દફે અધ્યાર યહાં આ ચુકા હય. ઝુન્નારને કહા બોહત ખબરદાર રેહના. મંચ તુમહે હોશીયાર કરને આયા થા ચેહ કેહકર ફીરા રાહ મંચ સઠયારાને ઇસે આતે બતે દેખા. સમઝાકે નેહંગકે પાસસે આતા હય ચેહ સમજકર બોહત જલ્દ ઝુન્નાર કી-સુરત આપ બનકર નેહંગકે પાસ આયા. ઉસને કહા આપ શીર કયું આય ઉસન કહા તુમહારે સાથ રેહકર નીગેહબાની કરું ચેહ કેહતા હુવા. કરીબ પોહચ ગયા ઝોર કહા દેખો પુશતપર તુમહારી વોહ અધ્યાર આ પોંહયા. નેહંગ ગલરાકર દેખને લગા સઠયારાને ઇસ ઝોરસે ખજર મારા કે સર કટ ગયા. શોરે કીયામત ખુલ્લ હુવા. કાસિમ છુટ ગયા. ઝોર ઉસને કયદ હોતે દેખા થા કે તેગએ સેહર ઉસને ગળવા દીયા હય; કીસ લીએ કે કીલે મંચ રખનેસે તેગા બતા રહેગા ઝોર યહાં બંદ કરનેસે કીસીકો ખબર બી ન હોગી કે તેગા યહાં દફન હય. ખુલાસા ચેહ કે કાસિમ ઇસ રાઝસે વાકીફ થા. ઉસને બોદકર તેગા લે લીયા ઝોર હમરાહ સઠયારાકે ઢાખીલે લથકર હુવા. ઇસ હંગામેકી ખબર ઝુન્નાર કે પોંહચી કે એક અધ્યાર નેહંગકો મારકર કાસિમકો છુટા લે ગયા. ઇસ ખબરકો સુનતેહી. પેચોતાબ ખાકર ઉસી વકત

કમ દીયા કે તખલ જંગ બજે ઝોર જીતની રાતકે બાકી હય. આલાને હર્બ જર્બ મંચ સીફ હો બગેર કતલ કીએ કાસિમકો મયદાં સે ન ફીરંગા હસખુલ હુકમ કોસે હરબી પર ચોખ પડી ઝોર ન શીરે સેહેરકો દમ મીલા ચેહ ખબર શાહઝાદને સુની અપને યહાંલી તખલજંગ બજવાયા. દોનું લથકર લડનેપર તુલ ગએ સુલેહબાને ખુલ ગએ પીછલી રાતસે સુખ્ત તક હંજામા કારઝારકી તધ્યારીમંચ ગર્મ રહા. સુખહે દમ સીપાહ હરદો સવાદ ગાં મયદાં મંચ બાકરોફર આ પોંહચી દેહેલ ઝોર દમામે બજને લએ નકીબ લલકારને લગે કે.

નઝમ.

પુકારા અરસએકી દાદ બેદાદ—હુધ ઉરયાં હરએક શમશીરે ફેલાઈ
તરછી દીન કી થી આનિશકા ખડના—ગઝબ હય શોઅલએ સરકશકા ખડના
હુવા વારીદ બે કાસિમ દશતેકી મંચ—ગડેનેજે ખીબલતસે ઝમી મંચ.

સીપે સાલારે લશકર ઉસકે હમરાહ—જવાં મેહતરસે બેહતર ઉસકે હમરાહ
ગરઝ તરતીબે લશકર હો ચુકી સખ—ખડા ઝુન્નારે દિહાકર અપના મરકંબ
ગઝબસે દાંટ કર બોલા વોહ બદખવાહ—કહાં હંચ કાસિમે ઝીહોશ ઝીબહ

મુકાબિલ મુજસે હો આકર અગર આજ—મીલાઉ ખાકો ખુમંચ ઉસકા સરતાજ
સુના કાસિમને જબ નાઅરા અદુકા—હુવા ગુસ્સે રંગેરખ ભબુકા

ઉઠાકર રખસ વોહ આયા દીલાવર—હુવા દુશમનસે અપને હમ તગાવર

જબ કાસિમ મુકાબિલ હુવા ઝુન્નારને એક નારયલ સેહેર પકડકર જંગલકી
તરફ ફેંકા કે ચકાયક અચસી આંધી તીરા વતાર આઇકે દુન્યા અધેર હો ગઇ હાથકો
હાથ સુઝાઇ ન હોના થા ઉસી અધેરે મંચ એક પુતલા ઝુન્નારને અપની ઝોલીસે ની-
કાલ કર સરકાટ કર ઝમીન પર ડાલ દીયા ઓર કાસિમકો ઉસ આંધી મંચ સખબ
તેગએ સેહેરકે નઝર આતા થા ઇનકે સામને આકર બાઝુકા લાલ સામને કીયા કે યેહ
બેહોશ હુવા. ઉસને તેગા હાથસે લેંકર ઇનકો ભી ક્યહ કીયા સેહેર કીદસ્તકદીકે એક
પંબ આયા ઓર શાહઝાદેકો ઉઠા કર એક તરફ લે ગયા. ફીર ઉસને સેહેર પડા કે
વોહ તારીકી દુર હુધ સખને દેખા કે લાશા કાસિમકા ખાકો ખુમંચ પડા હય સર
અલગ હય ધડ બુદા પડા હય લશકરયાને કાસિમને ગરેબાન આક કર ડાલે ઓર
મકંબલ તલવાર પકડકર ઝુન્નાર પર બ પડા ઉસને ફીર સેહેરકી દસ્તક દીકે આલમ
મંચ અધેરા હો ગયા એક પંબ પયદા હુવા મુકબલકો ભી ઉઠા લે ગયા. ઝુન્નારને
પુતલા નીકાલકર સર કાટ કર ડાલ દીયા. અધેરા મોકુફ હો ગયા. સખને દેખા કે
મકંબલકી લાશભી પડી હય. ખાકો ખુમંચ ભરી હય. ફીર તો સખ સરદાર તલવારે
પકડકર ફેળે સાહેરાંપર બપટે ઉસવકત ઝુન્નારને તખલબાઝ ગચત બજવાયા ઓર
પુકારકર કહા કે અચ લશકરે મુસલમાન ફીર બવ લાશે ઇન દોનુકી સાથ લો ઓર
હમઝીકો બકર દીખાવ ઓર કેહહેના બે ચહાં આયગા ઇસી તરફ મારા બચગા
તખલે અમાં બજનેસે સરદાર નાચાર ફીરે ઓર રોતે પીટતે સરપર ખાક ઉઠાતે
પાસ લાશએ કાસિમકે આએ પુકારે કે અચ આકા અફસોસ હય કે તેરા અરમાન
ન નીકલા મલકા નરગીસી ચશમકો તુને પેહતુ ન કીયા હાએ ઇસ આલમે શખાબ
મંચ તુ હસરત ભરા દુન્યાસે ઉઠ મયા ઉધર સધયા. ગીર્દ લાશકે ફીરતાથા ઓર
કેહતાથા અચ માલિક મેરે અપને ગુલામકો અપને પાસ બુલાલે મંચ કીસ તરફ
બગેર તેરે ઝીંદા રહુંગા કહાં બઠેંગા કીસકા હો રહુંગા આખિર જનાઝા દોનુકી
લાશુકા બનાકર રોતે હુવે તરફ અમીરકે રવાના હુવે જબ લશકરે ઇસલામકે કરીબ

પોંહચે હરકાફને આવાઝ નાલા વ શેવન સુનકર ખબર દરયાફતકી ઓર બાકર ખાર-
ગાહમંચ અમીરસે દરયાફત કીયા કે શાહઝાદે કાસિમ નરગીસી કોહ પરમારે
ગચ્છે ઓર મકબલ હી ઉનપર નીસાર હુવા લાશે' દોનુંકી આતી હંચ ચેહ ખબર
સુનતેહી સાલાર વ સરહાર અમીર નામહાર નંગે સર નંગે પાઉં દોડે દેખા તો
સઘચારા 'પુ' મુંહપર મલે જનાઝા ઉઠાચે આતા હંચ હર સરહાર ખાક ઉઠાતા હંચ
અમીર આકર જનાઝેકે હમરાહ હુવે ઓર રોને લગે મગર ઓર જો સરહાર થે
ઉનહુંને વાલેલા સરેફલક પોંહચાયા જીસકદર લશકર દુકાનહાર થે વોહ સખ રોતેથે
ઓર અલમશાહ કાસિમકે આપકો ગશપે ગશઆતથે ઇરજ નવ જવાન ફરઝદે
કાસિમ લાશે પીઠરસે લીપટાયા ઓર કેહતાથાં અચ વાલીદ કોન સુજ ખસતા જીગ
રકે સરપર હાથ રખેગા આખિર વોંહ દોનું લાશે ખારગાહમંચ લાકર રખખી ગઈ.
સફે માતમ બીછ ગઈ ચેહ ખબર મેહલાતે અમીરમંચ પોંહચી મલકા ખુરશીદ
ખાવરી માદરે કાસીમ ચેહ કેહકરકે હાચે મેરી કુખ ઉજડગઈ ફરશે ખાકપર ગીરી
ઓર બીવી કાસીમકી મલકા ગેનીઅફરોઝ દુખતરે લકાને ચુડીવાં તોડી નથ
ઉતારી પછાડી ખાને લગી કે હંચ હંચ મેરા રાજ સોહાગ છુટ ગયા ફીર તો મલકા
રાખેઆ ઝરખફત અતલશ પોરા માદરે અલમશાહકે બેન કીસીને ન સુનેથે ન
બનેથે જખ વોહ કેહતીથી કે અચ મેરે કુડેલ જવાન બેટા તુમહારી બરાત નરગીન
કોહમે પ્રીર આઈ ચાંદસી બન્ને બયાહ કર નલાચે અચ મેરે 'ગેસુઉ' વાલે વાચે મેરે
નાઝુકે વાલે તુઝે કયસી નીદ આઈ કોનસી નમ્ર ખાગઈ ઉસ વકત ખાઈસ હઝાર
ઓરત ગીર્દ હલકા ખાપે દોહથયડ સીનેપર લગાતીથી' કોહરામ બરપાયા ટીસ પડીથી
દરો દીવાર ઝમીં વઝમા રોતાયા એક હંગામે માતમ બરપાયા.

નઝમ.

એક બોલીકે હાચે અચ બેટા—અપની આવાઝ ફીર સુનાદે ઝરા

એક ખડી આહ સર્દ ભરતીથી—રોતીથી ઓર બેન કરતીથી

નખલે શાહાબ નોજવાની હાચે—અખતરે ખુરજે કામરાની હાચે

ગીરપહા ખાકપર હરહમ હોકર—ચલબસા રાહીએ અદમ હોકર

રોતે રોતે જો સખ હુવે બેહોશ—પડ ગયા દશતો બરમંચ એક ખરોશ

એકથા હાલે દોસ્ત ઓર દુશ્મન—નઝરા ઝનથે તમામ મર્દવઝન

અલહાસીલ લાશ ઉઠાનેકાં તજવીઝ કી ખચમા સીયાહ ગુમલકે લીંચે સુકરર
ફરમાયા ઉસવકત ખવાબ ઝાદે બરીદમે તાઅમીયત ખીદમતે અમીરમંચ આચે સોર
અરઝ કીયા કે એક ખાર ઇસી તરહ લાશા શાહઝાદે બનીઉઝમાંકા આયાથા મગર
માથકે આટોકાથા ઇસ લાશપર બીનાબર એહતીયાત પાની ઇસમે આઝુન પકડે છીક-
કીચે શાયદ વચસાહી મામલા ચેહ બી હો અમીર પાનીપર ઇસમે આઝુમ દમ કરકે
પાની લાશુપર છીકકા દોનું લાશે' પુતલે આટોકે થે ચેહ દેખકર ખાદમા મેહલસરા

અમીર ઓર સરદારકો તસકીન હુધ માલુમ હુવા કાસીમ વ મકબલે કયદ હય અમીરને પુતલે ફેંકવા દીએ ઓર ચુપ હોરહે લેકાન ઇરજકો બાપકે કયદ હોનેકા બડા રંજ હુવા ઓર બાદ એક રોજકે અમીરસે અરજ કીયા કે મેરા જ ગભરાતા હય ઉમેદવાર હું કે શીકાર ખેલનેકી સુએ ઇબજત મીલે અમીરને ઇબજત હી ફરજ ને શાહપુર શીરદીલ અપને અધ્યારસે હુકમ દીયા કે સામાને શીકાર ફરજત કીયા જાએ ખયમે વગયરા લહે અરબાખે નીશાતકો બી હુકમ મીલેકે સાથ ચલે શાહપુરને બાઝદારકો ઓર કસર દીલબહીતુંકો શાહઝાદેકે ઇરશાદપે બખર કીયા સખને તાઈયારી કી એક દસતા પેશતર હાથીયું પર ખયમે વ ખરગાહ તાઈયાર હોકર રવાનાએ જંગલ હુવા ઓર કીસી કહર ફોજ બી ખારગાહકે સાથ ગઈ બાઝ ઓર બેહરી ઓર જરહ શાહી વ અકાબ વગયરા બાઝદાર લેકર ચલે ચીતુંકી ખટોલીયાં ટાંચું પર રખવાકર રવાના કી કુતુંકો હોડે લીખે હુવે બાવલીયાં દેતે આગે બડે ઓર ફરજ બાઝ તેજ પર સવાર બે એક ઇપટમંચ કોહકાફસે સીમુગેકો પકડ લાતા હાથપર બીઠકર સવાર હુવા ઓર તરફ જગલકે ચલા સુખકો સખજેકી લેહ લહાહટ દીલે પઝ મુરાહકો તરાવટ બખશતીથી શાહઝાદેને અબ્વલ પરંદુંકા શીકાર કરના શુરૂ કીયા ઓર અપને બાઝ કો જાનવડું પર છોડા પેહરું ચડે તક જંગલ જાનવડુંસે ખાલી હોગયા ફીર અરપે મુરાહકો શીકારપર હોડાયા ઓર કમંદે મુરાહકો શુલુએ આહુવાને જંબલમંચ ડાલા કહી કમારમંચ હરન ચોકડીયાં બરને નજર આએ ખુબ શીકાર કીયા ઠીક હો પેહરકો એક આંખી આંધ દીનકી રાત હોગઈ ઓર ઘોડેકે મુંહપર હવા બે લગી તો કાન ઉઠાકર ફરફર કરતા એક તરફ રવાના હુવા શાહઝાદા બી જાએ અમન તલાશ કરતા ગયા ચહાંતક કે એક પહાડકે ઢરવાજેપર પોંહયા ઓર વહાં વોહ આંખી કમ હુધ ઓર બીજલી ચમકી ઓર કમરમંચ શાહઝાદેકે લેપટગઈ ફાશજીનસે ઉસે ઉઠાકર એક તરફ લે ચલી આંખે ઇસકી હવાસે બંદ હોગઈ લેબનેવાલેને ઇતના તો કહા કે તીલ રમે આઘનાકી શાહઝાદી પાસ ચેહ નવજવાન જાતા હય બે કોઈ ઇસકે સાથ હો વોહ સુન રખે મગર વહાં સાથ ઇસકે કોનથા બે સુનતા બાદ કુછ અસેકે સુલાઝમ ઉનકે આએ ઓર ઘોડેકો ખાલી પાકર ફીકમંચ હુવે નાચાર હરતરફ હુંડકર તરફે લશકરે અમીર ફીર લેકીન શાહપુર અધ્યાર હુંડતા આગેકો બડા ઓર સુલાઝમે લશકર જબ આએ અમીરસે સારી કયપ્રીયત ગાયબ હોજને ફરજકી ખ્યાન કી અમીરને ફરમાયા ખુદાવંદે આમ ઉસકા નીગેહબાન હય ચેહ ફરમાકર ખામોશ હો ગએ વાજે હો કે શેહઝાદગાને ફરજ ઓર કાસિમકા હાલ ઓર ફેતેહ હોના તીલરમે આઘનાકા ઓર રેહાઈ કાસિમકા ઝીક જુલ્હ ફુસરીમંચ શુઝરીશ હોયા ઇસ સખબસે બાકી હાલ હોશીયાર કુટની ઓર મખમુરકા ઓર દારતાન લશકરે અમીરસે પેહલીબાર મુલાકાત ઉમરૂકી કોકબ રોશન અમીરસે હોના ઓર મેલેકા ચાહ ઝમરૂક વખચશકે ખ્યાન નાઝરીન પડકર ખુશ હોએ ઉમીદ હય કે

મેરી કુલ ગલતીયું'કો છુપાએ' અબ કરીશમા સંજા શાહીદે તકરીરે ઉરસે
એખાએ ખ્યાનકી આરાયશ ઇસ તરહ ફરમાતે હંચ કે હોશીયાર કુટનીકો જબ સાહેર
પાર દરયાએ સેહેરકે લેકર આયા નીગેહખાને દરયાસે હુકમ શાહે તીલરસમ ખ્યાન કીયા -
યાની કેહ હીયા કે એસ વકત ચેહ ઓરત દરયાસે ઉતરનેકા કરક કરે ફોરન રાહ દેના
ઓર બહીફાજત ઉતાર દેના ચેહ કેહકર સાહેરતો વાપીસ ગયા ઓર વોહ કુટની ફકી-
રની બનકર લશકરે મેહરૂખ મંચ આઇ. હરતરફ ખયમે ઓર ખરગાહકે દરવાએ પર
માંગને લગી એક દીન સરાયચે ખારગાહકે ઉકે થે ઓર મેહરૂખ સયરે જંગલ કર
રહીથી દરબાર માસુર થા કે ઇસને રોરો કર દુઆ દી ઓર સવાલ કીયા મેહરૂખને
ઇસકો ખારગાહ મંચ બુલાયા ઓર પુછા કે બુહીયા તુ કોન હય ઉમને કહા વારી
મંચ સબ અઝીઝુ'કો ખા ગઈ અબ તનહાં આકેબતકે બારીચે ઉકાનેકો રેહ ગઈ હું
એક જગેહ નોકરી કીથી આપ બને અપને મીબજ ગયા. વોહિ ખુબુ કીસીકી બાત
સેહનેકી આદત નહિ' ઉનહું'ને ભી છુડા હીયા આખીર લીક માંગને લગી. બીબી અબ
બોહત આરામસે હું' દીનબર માગા ઓર શાનકો પયર 'ફયલાકર સોરહી મેહરૂખને
ઇરથાહ ફરમાયા કે તુમેરે ચહાં અપની બાકી ઉમર બસર કર સરકારસે ખાના દોતું
વકત મીલેગા કપડે હીએ જાએગે' ખયમા રેહનેકો પાયગી. એક નોકર કારોબારકે હીએ
તેરે પાસ રહેગા ઓર કુછ કામ તુજસે ન લીયા બથગા કુટનીને ચેહ ઇનાયત દેબકર
જખાનકો બોલાકે ગંચબી ઉમ્મીદ કરકે આઇ હું' કે બાકી ઉમર દામને દોલતે હુંજુર
મંચ કાદું' મેહરૂખને બરાએ ગરીબ નવાઝાં પોશાક મંગવાકર ઇનાયત ફરમાઇ. ખ-
યમા રેહનેકો હીયા ખાના સુકરરર કીયા ચેહ જાકર રેહને લગી. ઇત્તેફાકસે એસ વકત
મેહ ખારગાહ મંચ આઇ થી કોઇ અઇયાર ન થા કીસ લીએ કે અઇયાર તો કમ
ખારગાહમંચ રહેતે હંચ ઉમરૂ ખયમએ મખમુર મય બોહત રેહતા હય. હરવકત
હાલ તુરૂદ દહેરકાપુછતી હય. ઉનહીકા હાલ ખ્યાન કરાકર સુના કરતી હય ઉમરૂકો
બોહત દુછ હીયા હય ઓર વાઅદા દેનેકા કીયા હય અબ ઇસ કદર સોહબત બડી
હય કે તમામ સાહેજ મંચ ચરથા હય કે મખમુર આશીકે ઉમરૂ હય દોતું' એકછી
મસનદ પર પડે રેહતે હંચ અફરાસીયાબ કો ભી ચેહ ખબર પોહચી આતિશે રશકસે
જલા જમંચ કેહતા હય કે મખમુર અયસે નામાકુલ અઇયાર પર આશિક હોતી
હય સચ હય રંડીકા કથા એતેબાર નાક નહોતો શુખાએ સબ તો ઇસ ઉમરૂકા શેદાઇ
જાનતે હંચ ઓર ઉમરૂ ઇસકો બબએ ફરજદ કે જાનતા હય માલકી લાલચસે ઓર
શહે તીલરસમ દરયાફત કરનેકો ખીલવતમંચ રેહતા હંચ કીરસા કોતાહ કુટનીને ખાલી
મયદાન પાકર મેહરૂખકે દીલ મંચ ધર બનાયા ઓર અપને અફસું' આમેઝ અફસાનું
પર ખુબ બુલાયા હર વકતકી સુસાએ હત ગરમ કરને લગી ઓર તાકમંચ લગી રેહતી
એક દીન ઇસને અપની હુનરમંદી દીખાનેકો પુલાવ બોહત ડાયકેદાર પકાયા ઓર દસતર
ખ્યાનપર સામને મેહરૂખકે લગાયા. મેહરૂખને ઇસે ઉમદા સમજકર કેહલા લેખ કે

વલ્લાદ અથ મખમુર તુમ કયા આઈ' જવાબકે દેખનેકો હમ તરસ ગએ આજ તુમ ભી આવ ઝોર ઉમરૂબા આએ' દસનરજવાન ખીજાયા હય પુલાવ બોહત મએકા પક્કા હય. નોશ ફરમાઈય. જખ યેહ ખ્યામ પાંહયા મખમુર ઝોર ઉમરૂ આકર દસ-તર જવાન પર બયકે. મેહરૂખને કહા જવળ સલામત હમને એક નયા સુલા-અમ રખખા હય. ઉસકો સખ બાતું મંય દખત હય. રકાબદારી ભી બનતા હય. ઉસને યેહ પુલાવ પકાયા હય ઉમરૂકો યેહ તકરીર સુનકર ખીયાત હુવા કહી' સર-સર રકાબદાર બનકર ન આઈહો વોહ આગેબી લડકી બનકર આઈથી ઝોર રેઅદ કો પકડ લે ગઈથી મખમુરકી ફીકમંય અબ આઈ' હોગી યેહ સોચકર પુલાવકો સુંવા ઝોર ઝંખીલસે પચ્ચર નીકાલકર આવલુકો દેખા ઝોર પુછા વો રકાબદાર નયા કહાંસે આયા હય મેહરૂખને સખ હાલ બયાન કીયા કે વોહ એક ફીકરની હય મંયને રખ લી હય ઉસને કહા સામને બુતવાવ હોશીયાર હસ્બુલ તલબ સામને આઈઉમરૂને સુરત બગોર દેખકર કહા અઈયાર બચ્ચી તો નહીં મગર કુટની હય માલુમ હોતી હય બચ્ચી ચાકાક હય તીવરબદ હય યેહ કેહકર ફરમાયા મેરી તરફ અથ નેકબખત દેખતો સહી કુટનીને આંખમે આખ મીસાઈ ઉમરૂને ભુતવા દેકર બાદ લે-હમેકે ફીર કહા દેખુ' તેરી આંખ ઉસને ફીર ઉસકી બનીબ દેખા ઉમરૂને કહા દેખયે યેહલે જીસ નીગાહસે દેખાયા અબકી વોહ નજર નથી ઇતનેહી અરસેમંય તીવર ઝોર હોગએ સુકરરર યેહ કુટની ઝોર ઇસકી મા કુટની અગર કહોતો કેટે મારકર કુબુલ કરાહું' યેહ કેહકર ઝંખીલસે કોડા નીકાલા હોશીયારને દેખાકે બેઢખ ઇસ વકત માર પડેગી બન બતી રહે અજબ નહીં' દોડકર કદમુ'પર ગીરી ઝોર અરઝ રસા હુઈ કે જવાબ સુબહાનલ્લાહ કયા કેહના આપકા મીરલ નહીં' જુખ પંહછાના મંય હોશીયાર કુટની હું અફરાસીયાબને લાખુ' રૂપય દેકર મખમુરકે પકડનેકો લેબ હય લેકીન અબ એહદ કરી હું કે કીસી તરકકી દગા ન કરંગી મેરા જી નહીં' ચાહતા કે મલકા મેહરૂખ કે કદમ છોડ કર કહીં' બહી કીસ લીએ કે મલકાને મેરે હાલ પર ઇનાયતલિ અયસી ફરમાઈ હય ઉમરૂ ને ઇસકા ઉઝર સુન કર ફરમાયા કે મંય કીસી તરક તેરે રેહનેકી ઇબજત ન હુંગા' કે અસલ બદ ખતા ખતા નકુનદ મેહરૂખને દેખાકે જવાબ ઇસકે રેહને પર રાઝી નહીં' કયુ'કે ઉરસે ઇકશાર કર ચુકીથી કેહને લગી કે જવાબ યેહ કેહતી હય સુજસે અબ ખતા કોઈ ન હોગી ઇસકો રેહને હીજએ ઉમરૂને કહા આપ બાદશાહે લશકર હંય બચસા સુનાસખ બને કીજએ મેરે નજદીક ઇસકા પાસ રેહના અચ્ચા નહિં' મેહરૂખને કહાકે યેહ અલગ પડી રહેગી. મંય ઇસકો સુંહ ન લગાઉંગી. યેહ કેહકર કુટનીસે ઇશારા કીયા કે વોહ સામનેસે ટલ ગઈ ઉમરૂ ખાના ખાને લગા વોહ ખાત ભુલ ગએ બાદ ખાનેકે અપની બજેહપર ગએ કુટની દોએક રોઝ અપને બયમેસે ન નીકવી ઝોર કીસીકો ઉસને અપની સુરત ન દીખાઈ સખકો કુછ ખીયાલ ભી ઉસકા ન રહા બાદ દો દીનકે બહાર ઝોર શકીલકે બય-

મેમંથ આને જાને લગી દીલસે કેહતીથી મેહરૂખકો અગર પકડ લે જાઉં વાઅદેકે ખીલાઈ શાહતીલસ્મકે હોગા ઓર મ.ખ.સુરકે પાસ ઉમરૂ રેહતા હય ઉસપર કાળુ નહીં ચલ સકતા આખીર એક રાતકો છુપકર હયરતકે પાસ ગઈ ઓર સારા હાલ ખ્યાન કરકે કહા આપ મેરે સાથ કોઈ સાહેર ખબરદસ્ત કર દીજીએ તાકે જીસ વકતમંથ મ.ખ.સુરકો અપને કબજેમંથ લાઉં વોહ સાહેર ગીરફતાર કરકે શેહેનશાહકે પાસ લે જાએ હયરતને ઇસકા ખ્યાન વચસાહી શાહકો લીખ લેજા ઉસને નામા પડકે આગખાંસે કહા તુમ જાવ ઓર કુટનીકે પાસ રહો વોહ હુકમ પાકર ઉઠા આગખાં કી ખીલીને ચુપકેસે કહા કે મ.ખ.સુરકો શાહ ખરાખ કરતા ચાહતા હય તુ કયું અપની શામત લાયા ચાહતા હય ઉસને ચેહ કલામ સુનકર જવાબ દીયા કે તાબેદાર કો માલિકકે કામમંથ કયા ઉઝર હય અફરાસીયાખને બી ઉસકી આલીસ્તા ખાતકો સુનકર પુછા કે કયા હય આગખાંને કહા કે ગુલચીં જાનેકો મના કરતી હય કહા તેરી રાસત ગોઈસે મંથ ખોહત ખુશ હું અમ્છા અબ જા ઓર મ.ખ.સુરકો પકડલા ચેહ આદાખ બજાત્રાકર રાહી હુવા ગુલચીં બી ઉઠકર ચલી ઓર રાહમંથ શોહરસે કહા કયું મુઝે રાંડ કીયા ચાહતા હય ઉમરૂસે અદાવાત અમ્છી નહીં ઇર્મને કહા તુ વાહી હય ખેહુદા બકતી હય જાકર આગમંથ ઠેહેર મંથ શાહકે કામકો ગુરૂર જાઉંયા ચેહ કેહકર ચલા ખીલી ઉસકી નાચાર અપને આગમંથ ગઈ ઓર ચેહ ખારગાહે હય રતમંથ આયા ઉસને કુટનીકે સાથ કરદીયા કુટની ઇસકો ખજોર સેહેર સુરત બદલવા કર અપને ખયમેમંથ લાઈ ઓર ખીઠાકર મ.ખ.સુરકે ખયમેમંથ ગઈ ઇત્તેફાકસે ઉ મરૂ ઉસ વકત કહીં ગયાથા ઉસને કાળુ પાકર મકર કીયા કે અથ મલકા મંથને સીનઅત કરકે એક ચીડયા બનાઈ હય આપકે દેખનેકે કાબિલ હય મ.ખ.સુરને કહા આખીર ઉસ ચીડયામંથ કયા સીફત હય ઉસને કહા વારી તીલસ્મકે ઝોરસે ચીનીત્રી પુતલીયાં ખાહમ લડતી હય ગાતી બજતી હય મ.ખ.સુરકો ઉસકે કેહનેએ ઇસને-યાક પચદા હુવા ઓર ખરામાં ખરામાં ઉસકે ખયમેમંથ આઈ ચહાં આગખાં બચડા થા ઉસને કાળુ પાકર ખાકે જમશેદી છીડક દી કે મ.ખ.સુર ખેહોશ હોગઈ વોહ કમરમંથ પંજા દેકર લેઉઠા ઓર કુટની અમખાખ વગયરા મખ છોડકર ભાગી લશકર યાને મેહરૂખને દેખા એક રસ્સી મ.ખ.સુરકે લીપટી હુઈ ઉઠાએ લીએ જાતી હય અમ્છાર ઓર સાહેર દોઢે લેકીન આગખાં દરયાએ સેહેરમે ખોહત જલ્દ જાગર ગયા સખ હયશાન હોકર રેહ ગએ મગર કુટની ભાગતી હુઈ ફરીખ દરયા પોહચીથી ઇત્તે ફાકસે ઉમરૂ જો મ.ખ.સુરકે લીએ દોડકર આતાથા ઉસકી નીગાહ કુટનીપર પડી પુકારા અથ કાહખા ખડી રેહ કહાં જાતી હય કુટનીકે ઉસકી આવાજ સુનકર ખોહત જલ્દી અપને તઈ પુલ પરીઝાઉંકે પાસ પોહચાયા મુહાફીઝાને દરયાસે કહા હમ તુઝે હાથુઢાથ પોહયાએ દેતે હંય. અલી લેકર જાને ન પાએથે કે ઉમરૂને દેખા ચેહ નીકલ જાયગી ફીલ ફોર કલ્લએ ફલાખનમંથ પથ્થર રખકર સરપર ચર્ખ દેકર જો મારા

કુટનીકે સરપર બાકર પીરા કે સરકે દુકડે દુકડે હોગએ ઓર તડપકર મર મઘ સાહેર ઉમરકો પકડને દોઢે ઉસને ગલીમ ઓહલી ઓર અપને લશકરમંચ આયા બાગબાં કા હાલ મેહરૂખ, વગયરાસે કેહકર કહા કે મંચ બાતા હું જાંબાઝી કરકે મખ, સુર કે લાતા હું ચેહ સુનકર સખ જવાબ દેને લગે કે મખ, સુરકા ખુદા નીગેહબાન હય આપ ન બાઈએ દરયાએ સેહેરસે ગુઝરના મુશકીલ હય ઉમરૂને ન માના ઓર રાહી હુવા બાદ ઉસકે ઓર અઇયાર બી રવાના હુવે લેકીન મખ, સુરકે પકડે બનેકા હાલ હયરતને બી સુના શાહાં વ ફરહાં સવાર હોકર બાગે સયખમંચ આઈ ઉસ વકત શાહે તીલસ્સમ પરહએ ઝુલ્ફઆનમંચ ગયાથા બાગબાંને મખ, સુરકો લાકર મુખ સેહેર કરકે હોશીયાર કીયાથા કે હયરત પોહચી ઓર મખ, સુરપર એતાબ કરને લગી કે ઓ ચડો હરામઝાદી તુઝસે શેહેનશાહને કયા ખુરાઈ કીથી તુઝકો બાકસે પાક કીયા શાહઝાદી બનાયા કુલ શાહાને તીલસ્સમ તેરી ખાતીર કરતેથે ઓર તુ ઉમરૂપર આશીક હુઈ ચેહ કલામ હયરત કર રહીથી કે અબ્ર મુર્ખ ધીર આયા ઓર સવારી બાદશાહે તીલસ્સમકી આઈ સખને ઇસ તકબાલ કીયા બાદશાહ આકર તખ્તપર બયઠા ઓર મખ, સુરકો બોહત સખત સુસ્ત કહા મખ, સુર સમઝી કે બે શક અબ તેરી બાન મઘ કે દમે મર્ગે તુને અપને શાહઝાદે તુઝદેહેર કી સુરત ન દેખી મુંઢી દુનયાસે મેહરૂખ ચલી દીલસે રોકર ચેહ કેહને લગી કે—

અબયાત.

દેખા કબી ન વસ્લ બુદાઈમંચ મરગએ—મુંહિ હમારી ઉર્મકે દીન સખ ગુઝરગએ સખરો કરાર હોશો ખીરદ ચકબચક સબી—ઉસકે દોચાર હોતે હિયારખ કીધર ગએ ચેહ તો ખીયાલે આશિકમંચ થી કે શાહને દોબારા એતાબ કીયા તુજપર ઉમરૂ આશિક હય ઉસને જવાબ દીયા કે ઉમરૂ તો મેરે બાપકે બરાબર હય મગર ઓર મેરે સેંકડું ચાર હંચ કીસી બડવેકા ઇબારા તો નહીં મંચ એક દીનમંચ અસ્સી હ-આર કઝંગી ચેહ જવાબ શાહે તીલસ્સમ સુનકર બોહત બરહમ હુવા ઓર કહા તુઝે ઉમરૂકા ભરોસા હય કે વોહ આકર છુડા લે બચગા મખ, સુરને કહા ભરોસા તો મુઝે ખુદાકી ઝાતકા હય લેકીન ઉમરૂકા ચહાંસે છુડાના કયસા વોહ તો આસમાન પરસે લેબ સકતે હંચ અયસે હંચ કે તેરે નથતુમંચ તીર ચલાતે હંચ અફરાઝી-આબને ગુરસે હોકર કહા ઓ કેહબા તુ મુઝે ઉસ અઇયારપર ધમકાતી હય મંચ સામને ઉસકે તુઝે આગમંચ જલાઉંગા ચેહ કેહકર હુકમ દીયા કે અય હયરત તુમ ઇસે લશકરમંચ લેબકર સામને મેહરૂખ કે લકડીયાં જમે કરાવ ઓર ઇસકો ઉસકે રશીકુકે રૂબરૂ જલાવ ઓર એક બદુબરની નીહાયત મોઅઝ ઝીબ રંગી સેહેરબદુસે હુકમ દીયા કે તુમ બાકર પેહરા ચોકી મુકરર કરો લકડીયુકા ઇનતેઆમ વગયરા કરકે હયરતકી મદદમાર રહો રંગીસેહેર બદુ હસબુલ ઇરશાહ શાહ મઘ હઆર સાહેર અપને હમરાહ લેકર ચલી ઓર પાર દરયાકે ઉતરકર રૂબરૂ મેહરૂખ, અયમા

અસ્તાદા કીયા સાહેરસે હુકમ દીયા કે લકડીયા જમે કરો સાહેર જંગલકે હરખત કાટ કર એક તરફ જમે કરને લગે ઇત્તેફાકન ઉમરૂ જો ફીક રેહાઈ મખ.મુરમંચ ચલા થા ઉસને સાહેરૂંકો દેખા મુરત સાહેરકી બનકર કરીબ ઉતકે ગયા સખબ લકડી જમે કરનેકા પુછા ઉનહુને સારા માજરા બયાન કીયા ઉમરૂને ચાહા યહાં ઠહેરકર કુછ અધ્યારી કરૂં લેકીન શાહે તીલસ્મનં અપને મુકામપર કીતાપે સામરી દેખી ઇસ લીએ કે મખ.મુરકે છુડાનેકો ઉમરૂ જુરૂર આચગા દેખુ ઇસ વકત કહાં હય કીતા. બસે આહીર હુવા કે ઉમરૂ જહાં અંબાર લકડીયુકા હો રહા હય વહાં બશીકલે સાહેર ખડા હય ચે દેખકર ઉસને હયરતસે કહા લો ઉનકે આશના યાને મખ.મુરકે લકડીયુકે પાસ આ પોંહચે અબ તુમ ઇનકો લે જાવ ઐર મય ઉનહે બી ગીરફતાર કરાએ દેતાહું જોડેકે જોડેકો જલાદો ચેહ કેહકર પુતલેકે હાથ લીખ લેજા કે અય રંગી સેહેર પાસ લકડીયુકે ઉમરૂ ખડા હય ઉસકો ગીરફતાર કરલો ઇસ મજમુનકો જખ પુતલેસે પાયા પકકર રંગી સેહેર ખયમેસે નીકલકર નીગાહ તલાશમંચ ઉમરૂકે દોડાને લગી ઉમરૂને ઇસકો કીસીકી તલાશમંચ સમજકર ગલીસ ઓડલી ગાયબ હોગયા ઐર તહાંસે કુછ દુર હટકર ગલીસ ઉતારી દેખા કે બર્કફીરંગી મુરત સાહેરકી બના હુવા આતા હય ઉસને ઝરીલ અધ્યારી બનકર ઉસકો ખુલાયા જખ વોહ નઝદીક આયા કહા બેટા આજ મખ.મુર જલાઈ જાતી હય ઇસ વકત તુમ મેરી મુરત બનકર સામને સાહેરૂંકે જાવ ઐર અપને તઈ કયદ કરાવ ફીર મંચ સમજ હુંગા બર્કને કહા બોહત ખુબ ઐર પ્રીવફોર મુરત અપની મીસ્લે ઉમરૂકે બનાઈ ઐર લશકરકે સામને ગયા સરસરકો શાહને લેજાયા કે ઉમરૂ આયા હુવા હય તુ રંગી સેહેરકે પાસ જા ઐર હીફાજત કર સરસર આકર કઈ સાહેર અપને હમરાહ લેકર લકડીકે અંબારકે આસપાસ ટેહેલ રહિથી કે 'મર્ક બસુરતે ઉમરૂ ઇધરસે ગુજરા સરસર નીમચા પકકર ડાંટતી હુઈ બડી બર્કને બી ખંજર ખીંચા ઐર મુકાબીલ હુવા અબી દોએક હાથ ચલેથે કે સાહેર સરસરકે સાથ જો ચલે થે વોહ આગીરે ઐર બઝોર સેહેર ઉમરૂ નકલી કો પકક લીયા સામને રંગી સેહેરકે લાએ ઉસને બર્કકો કયદ કરકે શેહેનશાહકો લીખ લેજા કે ઉમરૂકો હસ્થે ઇરશાદે વાલા સરસરને પેહછાનકર ગીરફતાર કરા દીયા જખ ચેહ નામા અફરાસીયાબકો પોંહચા પકકર બોહત ખુશ હુવા કયુ કે કીતાબ તો પેહલે ખબર દે મુકી થી કે ઉમરૂ આયા હુવા હય. ઇસ વકત ચેહ સમજાકે બેશક વોહી ગીરફતાર હુવા ઐર દુસરે અધ્યાર બચીને પેહછાનકર ગીરફતાર કરાયા હય. અબ ઉસકે ઉમરૂ હોને મંચ કુછ શુબાનહીં ગરઝકે ખુશનુહ હોકર હયરતસે કહા અય મલકા તઈયારી કરો ઐર ઇસ મખ.મુરકો બી લે ચલો મંચળી ચલતા હું તાકે ઉમરૂકે સાથ ઇસકો જલાકર દીલ ઠંડા કરૂં હયરત ચેહ સુનતંહી ઉઠી કે ઉસકે ઉઠનેસે હઝરહા સાહેર હક ખડા હુવા. તીલસ્મ ખાતીન મંચ ગલગલા પડ ગયા અસ કદરકે મખ.મુરકે યહાં

હોસ્ત થે ઉનકો સદમન્થે અઝીમ હુવા ઓર કહા ચલકર આખિર વકતમંથ કીર હેખ લેં ઓર દુશમનુને કહા આજ ધનિકા હાલે સક્રીમ હેખકર દીલશાહ કરેં યુનાથે બર સરે રાહ સખ દુશમન વ હોસ્ત ખડે હુવે ઇધર હંથરતને હાથુ મંથ હથકીયાં પાઉં મંથ બેકીયાં પેહનાકર તખને સેહેર પર બદુસે બે બસ કરકે બેઠા લીયા ઓર ખુદ અપને તાઉસપર સવાર હોકર ચલી હઝારૂં સાહેરૂં સાહેર મુહાસરેકો રવાના હુવા ઓર શાહે તીલસ્ત્રીમ બી ખડે કરોફરસે સવાર હોકર ચલા. ખુમાર બદુ બેહેનને મખમુરકી લાખ તરહ સમઝાયા કે બેહેન અગર તુ સચ્ચે દીલસે રાસે ખુલ એતેકાહ હોકર અફે-રાસીયાખ કી એતાઅત કરે તો મંથ અપની ઝમાનત કરકે તુઝે છુડાડું મખમુરને જવાબ દીયા કે જલના મેરા હઝાર ઝીંઘીસે બેહતર હંથ મંથ હરગીઝ અથસે રસી-યાહ આદશાહકી એતાઅત ન કરૂંગી ખુમાર નાચાર ચુપ હો રહી ઓર શાહ તીલ-સ્ત્રીમસે બી શીફારસ ન કર સકી મગર ઝારો નીઝાર બેહેનકે લીએ રોતીથી ઇધર બે લોગકે તમાશાઇ થે વોહ બાઝ રોતે થે ઓર બાઝ હંમતે થે ઓર બાઝ બે દાના થે વોહ ઇબરત પઝીરથે ઓર કેહને થે કે મીયાં ઇસ શાહઝાદીકા ચેહ સીન ઓર ચેહ દિલ હુસ્ન વચસાહી સુરત વચસીહી ફલકકા ચેહ ગુલમકે ઇસકો ચલનેકે લીએ મુકરરર કીયા હંથ અફેસાસ હંથ કે કયા જશ પેશા ફલક બદશોઆર હંથ. ખુલાસા કલામ ચેહ મજબમે કયદીકો લીએ સાથ શાહ તીલસ્ત્રીમકે આતા હંથ. લેકીન હાલ ઉમરૂકા સુનીએ કે જબ બર્ક ગીરફતાર હો ચુકા ઉસ વકત ઉમરૂ ગલીમ ઓડે કીલએ રંગી હીસાર મંથ આયા. હેખા ચેહ મસનદ પર બયઠી હંથ ઓર ચંદ સુલાઝમ બદુગર આસપાસ હાઝીર હંથ ઉમરૂને આવાઝ દી કે અથ રંગી સેહેર મંથ ફરિશતા સામરી હું ખુદાવંદ સામને દરએ કોહ પર હંથ વહાં તશરીફ લાએ હંથ ઓર ઉમરૂકે ગીર-ફતાર હોનેસે બોહત ખુશ હંથ તુમહેં ખુશતે હંથ કે ઉમરેં બોહત અતા ફરમાએગે રંગીનસેહેર ચેહ આવાઝ ગયબી સુનકર બોહત ખુશ હુઇ ઓર સમઝીકે આવાઝ દેનેવાલા કોઈ દીખાઈ નહીં હેતા બેશક ચેહ ફરીશતએ ખુદાવંદકા આવાઝ હંથ. પસ ઉસી વકત ઉઠકર તનહા ચલી. અગર કીસીને સાથ ચલનેકા ઇનાદા કીયા તો કહા નહીં કે તુમ લોગ બગેર ખુદાવંદકે ઇબજતે તલબકે કાળીલ નહિં ગરબકે અકેલી ચલકર નજદીકે કોહકે પોંહચી. ઉમરૂ પેહલેહી ઇસકા સુનતઝર થા ઓર સુરત અપની નીહાચત બોફનાક બના ચુકા થા કઈ સર ઓર હાથ પાઉં બનાએ થે ઓર કાન ઓર આખસે શોઅલે નીકલતે થે રંગીન સેહેરકે આનેસે એક પલેટ મંથ કુછ મેવા લીએ હાઝીર હુવા ઓર કરીબ આકર કહા આપકે આને મંથ અરસા ગુઝરા ખુદાવંદ તશરીફ લે ગએ મગર ચેહ મેવા દે ગએ હંથ કે ઇસકો ખાઈએ ઉમર બઠ બાઈગી ચેહ કેહકર વોહ મેવા ઇસકે હાથ મંથ દીયા ઓર આપ સામનેસે ગાયબ હોગયા. રંગીન સેહેર મે બાના કે ફરીશતા થા મેવા દેકર પાસ ખુદાવંદકે ગયા ઉસને મેવા કુછ ખાયા ઓર આકી લેકર બથમેકી તરફ ચલી. રાહ મંથ બેહોશ હોકર ગીરી ઉમરૂને આહીર હોકર

કપડે ઉસકે ઉતાર લીએ એર ઉસીકી સુરત અપની બનાઈ એર ઉસકો અમીન ખોદકર ફરન કરદીયા આપ વહાંસે ખયમે મંચ આયા એર સાહેર બે લકડીયાં જમેકર રહેથે. ઉનસે હુકમ દીયા પેહલે અમીનપર બાફૂં બીછાવ ઉસકે ઉપર લકડીયુંકા અંબાર લગાવ કયું કે સુજરીયું કે જલાતે વકત આગ લગાતેહી ફેસલ હો બય દેર ન લગે કયુંકે ઉમરૂંકે મહદગાર ખોહત હંચ અયસા ન હો કોઇ પેચ પડ બય. એર આગ મંચસે કોઈ ઉસકો લે બય ચેહ કેહકર અલગ બકર ઝંખીલસે બેહોશી અયસી નીકાલી કે બાફૂં માલુમ હોતી થી વોહ સાહેરૂંકે હવાલેકી ઉનહુને અમીન પર ઉસકો બીછાયા. એર ઉસ પર લકડીયુંકા અંબાર લગાથા ઉસ પર સેરૂં બાફૂં ડાલ દી ખુબ ધનતેઅમ કીયા ઇસ મંચ અફરાસીયાબકી સવારી બડી ધુમધામસે આઈ હંચરત ઉસ સુજરે માને ઇશક સરદાર મલકા મખસુરકો તોકો સલાસીલ મંચ ગીરફતાર કરકે લાઈ ઉસકે આનેસે તમામ તીલસ્સમ મંચ ગલગલા પડા એર લશકરે મેહરૂંખ મંચ લી ચેહ બખર પોહચી કે મખસુર જલાઈ જાતી હય ચેહ સુનતેહી હરએકને પછાડી ખાઈ એર મખસુર જાન દેને પર આમાદા હુઈ જલ્લ જલ્લ લશકર તઈયાર કરાયા સખ સરદાર નારબે તુરંજ અસબાબે સેહેર લેકર તખતે અઝધહે પર સવાર હુવે ફીર તો.

નઝમ.

ચલી ફોજે જંગી સુએ રઝમ ગાહ—વોહ શેરૂંકા ગુસ્સા ખુદાકી પનાહ
બડે જુસ ઘડી સારે ફોલાહ પોશ—હુવા બેહરે આહિન મંચ પયદા ખરોશ
કીસી સીંગતસે બડકે સાહેર ચલે—સવારીકે અઝધર શરર બેઝ થે
હુઈ મન કલે સેહેર આતિશ ફુશાં—ખરસતી થી હર સીમત ચીંગારીયાં
લીએ સુખ સુખ હાથ મંચ ઝંડીયાં—કે દરયાએ ખું જયસે હોવે રવાં
વોહ બાબુકા—બજના વોહ કરનાકા શોર—વોહ આંધીકા ચલના વોહ બહુકા એર
ગરઝકે ચેહ લશકર જુસદમ રવાના હુવા સદાએ ન ફીરે જંગી સુનકર ફીરાં
સેહરાસે સયર કરતા આયા એર મેહરૂંખસે કહા આપ કહાં જાતી હંચ. ઉસને અપને ઇરાદેસે સુતેલા કીયા. ફીરાંને જવાબ દીયા કે આજતક હમ તદખીરસે ન લડતે તો અબ તક શાહે તીલસ્સમકે હાંથસે કતલ હો જાતે જાન દેના કયા મુશકીલ હય. જબ આહો લડકર મર જાવ ઇસ વકત પર કયા સુનહીસર હય ખવાબ સાહેબ ગએ હંચ વોહ જબ તક ન આએ આગે ન બડહો મંચ બખર લેને જાતા હું તુમ ચહીં ઈયરો મેહરૂંખ ઇસકે રોકનેસે થમી એર ચેહ વાસ્તે બખરકે રવાના હુવા વહાં જબ અફે રાસીયાબ સાથ મખસુરકે આકર પોહયા રંગીન સેહેરને ઇસ તક બાલ કીયા. હંચરતને સેહેરસે એક બંગલા મીનાકાર બનાયા. શેહેનશાહ ઉસમંચ ફરોકશ હુવા. હર તરફ સાહેરાને નામી બેક બેક મયદાનકો ઘેર કર ખડે હુવે એર થોડીસી ફોજ સુહાસરા અંબાર કીએ ઈયરી એર અફરાસીયાબને મખસુરકો ખુલાકર ખોહત કુછ સમજાયા કે અબલી અપને શુનાહસે તોબા કર તુમેરી રૂકને સલતનત હય શાહબાદી

હોકર એક અધ્યાર પર મુખનિલા હોના હમ જીવત મંચ બીલત ઉઠાના સુનાસખ હાલ નહીં તું અપને તર્ધ ખીયાલ કર અપને હુસ્ન ખુબી પર રેહેમ આ ઇન હર કતુસે બાઝ આ મખસુર ચેહ કલમાત નસીહત સુનકર રોને લગી. ચોર આહે સર્ક પુરહરસે પુકારી.

નઝમ.

આહ કીસ પરદા નશીસે દીદએ દિલ લડ ગએ
શીદફતે ગીરયાસે જુ' આખુ'પે પરદે પડ ગએ
બાદ મર્ગ એ માલમે બે અપને ખીયા ઇનફે આલ
આખિર ઇસ શરમીદગીસે હમ ઝમી મંચ ગડગએ
દિલહી જબ છાતીકા ફેડા હો તો કયા જીનેકા લુતફ
કચુ' અજલ કયા પાઉ મંચ તેરે ફેહલે પડ ગએ

અચ શેહેનશાહ મુજકો ઇસ ઇશકને આપ મંચ નહિ' રખ્યા બોહત આરજુ રખતી હું કે જલ્દ મુઝે કલ ફરમાઇએ ગમે ઇશકસે છુડાઇએ અફરાસીયાબ ઇસકી ખાત સુનકર સમઝાકે ચેહ બાઝ ન આયગી. ચીલ્લાકર હુકમ દીયા કે લે બકર સાથ ઉમરૂકે ઇસકો જલા દો રંગીન સેહેરને હયરતસે અરઝ કીયા કે આપ કયદે સેહેર દફે કીજીએ તાકે મંચ ઇસકો લે બકર અખારે લકડીયુ' પર ખીકાઉ હયરતને કુછ અફસુ' પડા કે મખસુર પરસે સેહેર દફે હુવા લેકીન હઝારહા સાહેર સુહાસરા કીએ થે મખસુર તનહા કચુ'કર બાગ સકતી ફલકકો દેખકર રેહગઈ ચોર રંગીન સેહેરને ઉસકો લે બકર લકડીયુ' પર ખીકાયા ચોર ઉમરૂ નકલી બકે ફીરંગીકો બી પેહલુમંચ ખીકાયા બકને દેખાકે લકડીયુ'કે નીચે બાઝ ખીજી હય દીલસે કહા કે ઉસ્તાદકે નામકો ખુદા રખે મશહુર હોગાકે ઉસ્તાદકે નામપર બકને જાન દી કચુ'કે ઉસ્તાદ મુજકો ગીરફતાર કરાકર અબતક ન આએ અબ યહાં જાન જાનેકા સામાન હય ઇસ વકત મખસુરને નકલી ઉમરૂસે કહા કે ખવાબ મુજ સોખતા અખત મોહબ્બત મંચ તુમને અપને તર્ધ નાહક કયદ કરાયા મેરે ખુનકા એવઝ શાહે તીલસ્સમસે લેતે મેરા જલના ઉસ તગા-પુલ શોઆર ફરામોશકાર શાહઝાદએ નુરુદ્દહેરસે બયાન કરતે બાદ ફતેહ તીલસ્સમ શાયદ વોહ હમારી મુશત ખાક પર આ નીકલતા. શેએર—બાદે ફના ચેહ ખાક બે બરબાદ હય મેરી—દામન હય હુંડતી ચે કીસી શેહસવારકા—ચેહ કેહ કર ઝાર ઝાર અશક ખુની દીદએ ખુબારસે બરસાને લગી. ચોર બે તાબાના ચેહ સુનાને લગી,

નઝમ.

એહવાલ ખુશ ઉંનહુ'કા હય બઝમ મંચ બે તેરે
અફસોસ હય કે હમને વાંકાં ન ચાર પાયા
કયા એતેબાર યાંકા ફીર ઉસકો ખવાર દેખા
જીસને જહાં પર આકર કુછ એતેબાર પાયા

આહું કે શોઅલે જીસ ન ઉઠતે થે મીર શબસે

વાં બકે સુખહ દેખા સુથતે ગુબાર પાયા

ખર્ક યાની ઉમરૂ નકલીને હસરત આંગી ખાને' સુનકર જવાબ દીયા કે અથ મલકા ખુદાકો યાદ કરો ધડીમંથ કુછ કા કુછ હો બાતા હય હમને હઝારૂં સાહેર માર ડાલે દેખો ખુદા કયા કરતા હય ઇસ અરસેમંથ રંગીન સેહેરને આકર મખ. મુરકો ડાંટા કે અરી નમકહરામ અબ બી અપની બદગાતીસે બાઝઆ રોને ધોનેસે કયા હાસીલ હય અપની બાન બયા ખર્કને બે ગોરકી દેખા તો રંગીન સેહેરકો પેહચાના કે ઉસતાહ હય ખુશ હુવા કે અબ ગુરૂ છટે ઓર મખ.મુરને તડકકર જવાબ દીયા કે ઓ કત્તામા કયા મુઝે બાર બાર મરનેસે ડરાતી હય ના દુર હો મંથ હરગીઝ શાહે તીલસ્સમકી ઇતાઅત ન કડંગી ચેહ સુનતેહી રંગી સેહેરને પુકારકર કહા કે અથ શેહેનશાહ ચેહ મુજરેમા કીસી તરહ નહિ માનતી અફરાસીયાબ ને કહા તુમ હટ બવ ઓર હુકમ દીયા કે અંબારે લડકી મંથ આગ લગાઇ બાએ એક સાહેર પુલા લેકર દોઢા ઉસ વકત કીરાં બે બખર લેને આયાથા બ શીકલે સાહેર ખડા હાલ દેખરહાથા જયસે સાહેર પુલા જલાકર ચલા કીરાંને દોડકર ઉસકે સરમંથ બગદા મારા કે સર દુકડે દુકડે હો ગયા ઓર શોર ઉસકે મરનેકા ખુલંદ હુવા આંપી સીયાહ આઇ આગ પથ્થર બરસને લગે કીરાં ભાગા ઓર ઉમરૂને ઉસી શોરમંથ લકડીકે ઢેર પર જસ્ત કરકે બાકર બલ મારા ઓર મખ.મુરકો ખીચકર ઝંખીલ મંથ ડાલા કયું કે સેહેર તો દરે હોયુકાથા ખર્ક બી કુદકર ભાગા લેનાલેનાકા ગોગા ખુલંદ હુવા ઉમરૂ બી ભાગા સાહેર બે પીછે દોડે ઉમરૂને દુકકા અતિશબાઝી દાગ કર અંબારે લકડીપર મારે કે લકડીયુ'મંથ આગ લગી ઓર શોઅલા ખુલંદ હુવા બાઝદ બેહોશીકી ઉડી ઓર સાહેરૂંકે દેમાગ મંથ ધુવાં ગયા હઝારહા સાહેર બેહોશ હોકર ગીરા ચહાં તક બંગલે મંથ હયરત ઓર અફરાસીયાબકે બેહોશીકાં ધુવાં પેહચા ઓર વોહ બી બેહોશ હુવે ઉસ વકત કીરાંને દોડકર મેહરૂખકો ઇસિ હાલકી બખર દી ઉસી વકત વોહ લશકર લીએ સુસ્લેહ વ સુકમ્મીલ ખડી થી આકર ગીરી નારંબે તુરંજ મારકર હઝારૂંકો બે બાન કીયા બે બેહોશ ન હુવે થે વોહ ભાગે ચહાં લશકર યાને ઉમરૂને પથ્થર બરસાના શુરૂ કીએ ઉમરૂ બલ મારકર છુટને લગા ખુલાસા ચેહ કે દમભર મંથ આફત બરપાકી દરયાખુ' ન કાબેહ ગયા.

નઝમ.

વોહ તેજે સેહેર એક બરકે ગજબ થી—કીસીકો તાબ ઉસ આતિશકી કબથી જહાં ઉસ શોઅલા દમકા પડ ગયા અકસ—વોહ ગોયા શીશએ આતિશકાથા અકસ લગે ગોસે મંથ જબ છુપને વોહ પુરેજ—સવારૂંને કીયા થોડેકો મેહ મેઝ હુવે શેરૂંકે આજેસે વોહ ગુમરાહ—પરેશાનો ગુરેઝાં મીરલે રૂખાહ

ઇસિ હંશામે મંથ ચકાયક ઝમીનકો ઝલઝલા હુવા. ઓર પરયાં ખીચકરીયાં

લીએ નીકલી. ઉમરૂને મેહરૂખ સે કહા અબ યહાં ન ઠયરો. યેહ પરયાં અફરાસીયાખકો હોશીયાર કર દેગી ઓર વેહ સખકો ગીરફતાર કરેગા હરએ ઇશાહ મેહરૂખને ન ફીરે સેકર ખમખ સખ ફેજ જમે હો ગઇ યેહ સખકો લેકર રવાના હુઇ ઓર વહાં પરચુને પીયકારી મુહપર શાહ તીલસ્સમકે ઓર હય-રતકે લગાઇ ઇનકો હોશ આયા અજબ હાલ અખતર અપને મુલાઝમુંકા પાયા દેખા બોહતસે જલે હુવે ગીર્દ લકડીકે ઢેર કીએ પડે હંય ઓર હઝારૂં લાશે ખાકો ખુ મંય ગીલતાં હય આગ લગી હય ખયમે જલે હંય હસરતો યાસ ખરસતી હય ન ઉમરૂકા પતા હય ના મખમુર જલતી હય યેહ દેખનેહી આતીશે ગજબ લડકી ઓર ફર્તે ગયઝસે પુકારા કે મુજસે ગલતી હુઇ જો ઇસ પાર દરયાએ સેહેરકે મખમુરકો લાયા મગર અબ યેહ સખ ખાગી મેરે હાથસે ખગ કર કહા બાએગે અખકી કીસીકો ઝીંદા ન છોડુંગા યેહ કેહકર ખયઠે ખયઠે ગાયબ હોગયા ઓર ગીરખાલ બહુ નામ એક સાહેર હય કે ઉસકે પાસ સેહેરકા બાલ હય કે ઉસમંય સાહેરકી ગરબન ફંસ જાતી હય ઓર લટક જાતા હય ઉસીકો લેને ગયા આઇદા હાલ ઇસકા માલુમ હોખા ઇંધર હયરત આકર અપને લશકરકો દુરસ્ત ઓર જમે કરકે ઉતરી ઉસ તરફ મેહરૂખ. ફતહે ફીરોઝી અપની ખરગાહમંય પોંહચી લશકરને કમર ખોલી ખજમે મસરરત આરાસ્તા હુઇ સખ સરદાર અપની અપની જગેહપર ખયડે ઉસવકત અધ્યાર ભી આય ઉમરૂને મખમુરકો જંબીલસે નીકાલા સખ ઉઠકર ગલેસે મીલે ઓર ઉમરૂકી તારીફ કરને લગે ઉમરૂને કહા અય મેહરૂખ ઉસ કુટનીકે રખનેકા તુમને તમાશા દેખા મેહરૂખને ઉઝર કીયા કે અબ ખગેર તુમહારી સલાકે કોઇ ખાત ન કરૂંગી ઉમરૂ બોલા અખકી અફરાસીયાખ ખકી આફત લાયગા ઓર અય મખમુર તુમ ભી કોઇ ખકી બહુગરની નહિ હો કયું કે ન કોઇ રાઝે તીલસ્સમ ખનાતી હો ન અફરાસીયાખ પર સખકત લે જાતી હો મખમુરને કહા ખવાજ શાહે તીલસ્સમકા હમ લોગ કુછ નહીં કર સકતે હંય મંય ચાર રોઝ બાકર ચાહે સામરી પર રહું તો ગમીનો આસમાનકે કુલાખે મીલા ફું ઇસ મંય શકીલ જો ઇશકે ખુબસુરત મંય ખેહોશ સા રેહતા હય યેહ શુદ્ધશુ સુનકર કુછ આપમંય આયા ઓર કહા કાશ શાહે તીલસ્સમ મુજકો મેરી માશુ-કાકે પાસ કયદ કરે તો ખેહતર હો ઓર અગર મેરા ઉસ્તાદ મેરે હાલકી ખખર પાતા તો અફરાસીયાખકો મઝા અખાતા વેહ અલખતતા હમસરે શાહેબવેહાં હય. ઉમરૂને પુછા વેહ કેન હય કોઇ જાં નહિં સકતા. રાહ સખત દુશવાર ગુઝાર હય ઉમરૂને કહા બતાવો તો સહી ઉસને કહા હો રાહે ઉસકે તીલસ્સમકી હંય એક રાહે તો કોહે અકીકકી તરફસે હય. ઓર દુસરી રાહ મલક લોહ દોરાન બહુકી તરફસે હય ઓર વેહ બાદશાહે તીલસ્સમ હય ઉસકા તીલસ્સમ ભી બોહત ખકા હય મીસ્લે તીલસ્સમ હોશરૂખકે હય અગર વહાં કોઇ બાએ ઓર કહે કે શા ઝીંદે તેરા મરતા

હય ઉસે ઓર અફરાસીયાખસે સુકાખલા હય ચેહ સુનકર વેહ અખી ચલા આ-
યગા ઉમરૂને કહા નામ ઉસકે તીલસ્મકા કયા હય ઓર ઉસકા નામ ઓર રાહકી
કમકીયત પુરેપુરી ખતલાવ શકીલેને જવાબ લીયા ઉસકા ઇસ્મ નામી ગીરામી કોકુખ
રોશન ઝમીર હય ઓર ઉસકી બેટી હય કે બે મીસ્ત સાહેરા હય નામ ઉસકા
ખુરરાને શમશીરઝન હય ઓમ ઉસકે તીલસ્મકા નામ તુરઅફશાં હય અગર કોઈ
જાએ તો ખ્યાખાને રોગસ્તાનકે આગે દરયા હફતરંગ મીઝેગા ઉસ તરફ દરયાકે સરહદ
ઉસકે તીલસ્મકી શુર હોજની હય અફરાસીયાખને કઈ ખાર ચાહા કે વહાં જાકર
સયર કરૂં સુમકીન ન હુવા ન ઉધરકા કોઈ ધધર આ સકતા હય ન ઇસ તરફસે
કોઈ ઉસ તરફ જા સકતા હય ખલકે કોકુખ કઈ ખાર ચલા આયા અફરાસીયાખ
ન જા સકા ઓર ઉસ તરફ દરયાકે ખ્યાખાન સેહરા ઉસ તીલસ્મકે પડતે હંચ વેહ
સુઝે પુરે તોરસે યાદ નહીં કે કીધર રાહ હય ઓર કયા કયા ખયાં હય ઉમરૂને
પુછા કે દરયાએ હફતરંગ કયસા હય શકીલેને કહા ઉસમંચ સખ્ખો સુખે ઝર્દ સીયાહ
સુદેહ સાત રંગકા પાની બેહતા હય ઉમરૂને અફસોસ કીયા કે અગર મંચ સાહેર
હોતા તો જાકર લે આતા ઓર ખ્યામ તુમહારા ઉસકે પોંહયાતા મખ.સુરને કહા
ખવાજ ઉસ દરયાકી ઇનતેહા સુના હય કે નહીં હય અગર કોઈ સે'કડું ખરસ ચલે
જખ ભી ઇનતેહાતક ન પોંહયે. ઓર મંચ રાસ્તા જાનતી હું ખલકે એક આધા
અઝીઝ મેરા ઉસ તીલસ્મમંચ રેહતા હય મંચ જાકર જો કહોગે કેહ આઉંગી લેકીન
ખડી ખરાબી ચેહ હય કે ઉસ દરયામંચ ન કશની મીઝની હય ન કોઈ મલ્લાહ હય
ઉમરૂ બોલા કુછ કયું ન હો મંચ જાતા હું મેહરૂખને ગભરાકર કહા અય શકીલ
તુને બેકરારી કરકે ખવાજકો હમસે બુઢા કીયા અખ લશકર કીસકે સહારે રહેગા
મખ.સુર બોલ ઉઠી કે ખવાજ આપ ન જાઇએ મંચ જાતી હું ચેહ કેહકર ઉઠી ઓર
અપને ખયમેમંચ આકર સફરકી તઇયારી કરને લગી.

પહેલા હીસ્સા તમામ સુદ.

અખ મખ.સુર તો જાતી હય ઓર ઓર બાકી દાસતાનકે લીએ દુસરા
હીસ્સા હેઓ.

મુસલમાનું કી મઝહબી કીતાબે.

ઉરદુ અબાન ઓર ગુજરાતી હરફેમંથ.

પુસ્તકોનાં નામ.

કિ. રૂ. આ. રૂ. રૂ. આ.

અમારા નબી અને તેમના બોધવચન. ... ૦—૮ ૦—૧

અલફ લયેલા યા અની એક હજર ઓર એક રાતકા બેબહા ખખતા

શાયદીન! મશહૂર અલફ લયેલાકે નામસે શાયદહી કાઈ બે ખબર હોગા.

એ વોહ કિતાબ હય હસ્તી સાની આજ જમાને બરમે મીલના મુશકીલ

હય, રંછા દીલકો આરામ દેનેવાલા યહી એક નુસખા વય દીલકો ખીઅને

વાલા સહરુમા કિસ્સોંકા મોજે મારતા સમંદર હસ્તે લીયે મશહૂર ઈંગ્રેજ

એડરટન કહેતા હય કે “જે કોઈ બહોતહી ઉમદા કિતાબોંકા અખબર

કરનેકે લીયે અગર મુજસે કહે તો કબીબી મેં અલફ લયેલાકે રખે બગવર

ન રહું” હસ્તે ન દેખી ઉસ્કેસા કમનસીખ કોઈ ન હોગાકી અબહદ ઉમદા

હોનેકે સાથ કિમત બહોત કમ રખનેમે આઈ હય. મુન્હેરી હલ્દ ઓર

ઉમદા કાગજવાલી હૈ. ... ૩—૦ ૦—૫

અલફ લયેલા—રફ કાગજ મુન્હેરી હલ્દવાળી ... ૨—૦ ૦—૪

આધને અકબરી—અબુલકાસ અલામાએન ગુજરાતીમાં ... ૨—૦ ૦—૩

આલમગીર—અવરંગઝેબ બદાદુર બાફશાહે માર્કી ... ૦—૮ ૦—૧

ઈસલામનાં મોતી—નસીહતને લગતા દીલકશ મણકા ... ૦—૮ ૦—૧

ઇમાનનાં મોતી—અલ્લાહનાં અનુપમ નવાણુ નામો. ... ૨—૦ ૦—૨

ઈસલામીઓનો હિંદને ઠપકો. ... ૧—૪ ૦—૩

ઉર્દુ મીઠ ગુજરાતી કોષ—આ પુસ્તક ધણું ઉપયોગી છે... ૧—૪ ૦—૩

કસમુલ અબીયા શી હકફૂલ અસફીયા—આમા મોટા મોટા ૫૭ હજરતોનો

વાંચવા યોગ્ય અહેવાલ એવો ઉમદા આપનામાં આવ્યો છે તે વાંચવાથી

એક ઉમદા તવારીખ જાણી શકાય છે. પુસ્તકના પ્રમાણમાં બધા માણસો

તે ખરીદી શકે તેટલા ખાતર જુજ છે. ... ૦—૧૨ ૦—૧૧

કનીઝે ફાતમા અથવા અરબાબે ઇમાના ... ૧—૪ ૦—૨૧

કરામાતે પીર—અબદુલ કાદર હલ્લાનીની કરામતો ... ૦—૫ ૦—૦૧

કુરાને મહદ—અરબી સાથે ગુજરાતી તરજુમો આમાં આપેલો હોવાથી અરબી

ન જાણનારાઓને માટે આ પુસ્તક એક હીરા મોતીની મોટી ખાણ છે.

ઉઘા કાગળ પાકું સોનેરી પુઠું છતાં માત્ર ... ૧—૦ ૦—૧૨

કુરાનેશરીફ માંહેલા જવાહીરો. ... ૦—૮ ૦—૧

ગયહરજાન અથવા અલબેલી નાર—દીલ્લીની ગુણીકા ... ૧—૮ ૦—૩

ગુલીસ્તાને ખવાબ—હ. મોહુદીન ચીશ્તીની તવારીખ ... ૦—૬ ૦—૦૧

ગુલીસ્તાન—શેખ સઆદીની લખેલીનો ગુજરાતી તરજુમો... ૨—૦ ૦—૩

હકફૂલ શહાદતેન—ઇમામોની તવારીખ નૈકા વીગેરે ... ૦—૮ ૦—૦૧

ઝવાહીર હાદી—નસીહતનામા, ઈબલીસનામા વીગેરે ... ૦—૪ ૦—૦૧

તજકરુણ અબીયા—પદમળરો મશહૂર અસહાબોની તવારીખ ... ૦—૮ ૦—૧

પુસ્તકોનાં નામ.

કિ. રૂ. આ. ૨. રૂ. આ.

તારીખુલ ખુલફા-ચાર મોટા 'હજરતોનાં' જ્ઞાન	૦-૮	૦-૧
વૃક્ષને કરબલાં-માનમ, મરસીયા, નૌકા, રીવાયત વીગેરે...	૦-૪	૦-૦૧૧
તોહખતુન નસુહ-મોલવી નઝીરના ઉર્દુનો તરજુમો.	૧-૦	૦-૨
તોહફતુલ મુશતાફ-યાને બમ્બેઉદ દાવાત	૦-૩	૦-૦૧૧
તોફતુલ બરકાત-હજર્ના અરકાન અને મક્કા, મદીનાનું બ્યાન	૦-૫	૦-૦૧૧
દરીયાઇ બેગમ-માનમ, મરસીયા, જોગીનામા, નૌકા, વીગેરે	૦-૩	૦-૦૧૧
દૌલતે બેઝવાલ યાને બરકતે હાલામાલ	૦-૮	૦-૧
નસીરુદ્દીન-ચડતીપડતીનો જીવતાં જમતાં અહેવાલ	૦-૮	૦-૧
કુતુબુશશામ-ઇસલામી તવારીખની ઉમદા ખીના, એમાં ઇસલામી મઝહબની
અનેક ખુખીયો સમાયેલી છે.	૧-૦	૦-૨

નીઝામી વાર્તાઓ-મોલ લેવા યોગ્ય ૮ ઇસલામી વાતો.	૦-૧૦	૦-૧
મજમુઆ હજર મસાયેલ-ઇસલામી ઉમદા મસાલાઓ...	૦-૫	૦-૦૧૧
મનબેઉલ અહબન-વફાતનામું હજરત સલનું સહી રીવાયતોનું	૦-૩	૦-૦૧૧
મસાયેલે મુદત હૈયેરાહ-હયરત મસાલાઓનો ખજનો	૦-૩	૦-૦૧૧
મીલાહે રસુલ-હજરત સલનું બ્યાનમાં રીવાયતો કાસીદાવાળી	૦-૪	૦-૦૧૧
મુસદ્દસેહાલી અયવા ઇસ્લાની ચડતીપડતી	૦-૧૨	૦-૨
મુરશેદકામિય યાને સાથે બાતેના રાહબર	૦-૮	૦-૧
મહબુબે કુરેશ-હજરત ઉરમાન રદીના સમયની વાર્તા	૧-૮	૦-૩
ફીરહોસેખરી-બયકર બનાવોની બયબરેલી વાર્તા	૧-૮	૦-૩
શાદીનામાએ ફાતુમતુઝઝેરા-ખાકનામા મઝોતનામા	૦-૧	૦-૦૧૧
શૈખસનોસી-ભવિષ્યની ઇસલામી વાતોનું બ્યાન	૦-૧૦	૦-૨
સલીમ અને મેહરુબીન્સા-બેગમ મુરજહાના પ્રેમની વાર્તા	૦-૬	૦-૧
હદીયતુલ મુસલેમીન-(દુવાએ મુગની) પંચખીનાએ ઇસલામ, સીપારો કરી-

થે, તખારક સુરયા વીગેરે બાબતો છે	૦-૫	૦-૧
હજરત મોહમદ-બાલ્યાવસ્થા, કુટુંબ, વીગેરે	૦-૮	૦-૧
હવાને બવેદાની-અપદુલકાદર જીલાનીની કરામતો	૦-૮	૦-૧
હસનખીનસખાહ-ઇસમાઇલી ધર્મની હકીકત...	૦-૧૦	૦-૧
હાલાત ઇસતમઓલ-કોન્સ્ટેન્ટીનાપલનું વર્ણન...	૦-૪	૦-૦૧૧

ઉર્દુ નાટકો જખાની સાથે (ગુજરાતી હરફેમાં).

અમૃત	૦-૬	૦-૧
અદલાઉદ્દીન	૦-૬	૦-૧
અલીબાબા ચાલીસ ચોર	૦-૬	૦-૧
અસીરેહિસ-શૈરીડનકે મસહૂર ખે પીખરો પરસે	૦-૬	૦-૧
અંબાએ સખાવત ઉર્દુ બાદશાહે ખોદાદોસ્ત	૦-૪	૦-૦૧૧
ઈફસલા-તસખીરવાલી	૦-૩	૦-૦૧૧
ઇન્સોફામ	૦-૬	૦-૧

પુસ્તકોનાં નામ.	કિ. રૂ. આ. ૬. રૂ. આ.
કતલેનઝીર	૦—૬ ૦—૧
કસોટી ઉર્ હોરંગી દુન્યા	૦—૬ ૦—૧
કાલીનાગન ઉર્ જમસુસેદ... ..	૦—૬ ૦—૧
ખાબેહસ્તી- ફેઝેસોહબત	૦—૬ ૦—૧
ખુબસુરતબલા-સાદી	૦—૫ ૦—૧
ખુબસુરતબલા-તસખીરવાલી	૦—૬ ૦—૧
ખુશર હસીના	૦—૬ ૦—૧
ખુતેનાહક-શેક્સપીયરકે મશહુર હેમલેટ પરસે	૦—૬ ૦—૧
ખેમખેમયમ ઉર્ ચોર દરવાજા	૦—૬ ૦—૧
ચલર ઝરીના ઉર્ ઉલફતકા નગીનાં	૦—૬ ૦—૧
ચલશને અફત	૦—૬ ૦—૧
ચલીસ્તાને ખાનદાને હામાન	૦—૬ ૦—૧
ચુલેખકાવલી	૦—૬ ૦—૧
ચતરે ખકાવલી	૦—૬ ૦—૧
જહૂરી સાંપ ઉર્ કટારાસર ખુન	૦—૬ ૦—૧
દાગે હરાસ્ત-ખાનીસાર ઉર્ શીરી ફરહાદ... ..	૦—૬ ૦—૧
દીલ આરામ	૦—૬ ૦—૧
દીલ ફરોશ-મરચન્ટ ઓફ વેનીસ પરસે	૦—૬ ૦—૧
દુખ-છાંવ	૦—૬ ૦—૧
નિદાખાનુ-શેરીડેનકે “ ધી સ્કલ શૉર સ્કાન્ડલ ” પરસે	૦—૮ ૦—૧
નેક નીચળ યાને અંદાવલી	૦—૬ ૦—૦૧૧
ખજમે ફાની-સેકસ્પીયરકે રોમ્યો જુલીયટ પરસે	૦—૬ ૦—૧
જુલજુલયાં	૦—૬ ૦—૬
મીઠા ઝહર	૦—૬ ૦—૧
શહીદે-નાજ	૦—૬ ૦—૧
સયદ હવસ-શેક્સપીયર કીંગ રીચર્ડ ધી થર્ડકા દ્રામા	૦—૬ ૦—૧
મુનેરી ખજર	૦—૬ ૦—૧
મુનેરી ફરેખ	૦—૬ ૦—૧
મુફ્તેદ ખુન-સેકસ્પીયર કીંગલીયર પરસે	૦—૬ ૦—૧
હક ઈન્સાફ યાને મૂગામાર... ..	૦—૮ ૦—૧
હોમલો હાઉ	૦—૮ ૦—૧

તે સિવાય ઉર્ ગઝલો તથા કબ્જાલીઓ, વાર્તાઓ, નાટકો તેમજ ખીજાં દરેક જાતનાં પુસ્તકો નીચેને ટેકાભૂંધી મળશે.

પુસ્તકોના મગનલાલ જેવંદ ભાવનગરવાળા,
મીવીરોડ—અમદાવાદ.

